

The book cover features a dark, textured background. At the top, there is a decorative border with a repeating geometric pattern. In the center, a large, ornate oval frame with intricate white scrollwork contains the title. The title is written in bold, yellow, uppercase letters. A faint watermark is visible across the center of the cover.

**АТАЛАР
СӨЗҮ**

آنالار سؤزو

توپلایانی

آذربایجان س س ر امکدار مدنیت ایشچیسی

ابولقاسم حسینزاده

ترتیب ائدنی

فیلولوگییا علملری نامزدی

حامد قاسمزاده

رئداکتور

فیلولوگییا علملری دوکتور

بایرام طاهر بهی اوف

آنالار سۆزو

کریل خطی ایله چاپ اولونموش اثری

لاتین و عرب الیفاسینا چتویرن

ازدر بهنام

فئورال 2013 - اسفند 1391

باکی
پازچی
۱۹۸۵

توپلايانى
آذربايجان س س ر امك دار مدنيت ايشچىسى
ابولقاسم حسينزاده

ترتيب ائدنى
فيلولوگيا علملى نامزدى
حامد قاسمزاده

رئداكتورو
فيلولوگيا علملى دوكتورو
بايرام طاهرهياوف

۱۲ آ اتالار سؤزؤ. ب.، يازيچى، ۶۹۰ - ۱۹۸۵ س.

آتالار سؤزؤ! نسلدن-نسله كئچن، گؤندن-گؤنه جيلالانان، داها دا كسهرلى اولان بو عوض سيز اينچيلر خالقيميزين دۇنيا گؤرۇشۇنؤن، اونون عادتى نين، عنعنەسى نين، حيات فلسفەسى نين خولاصەسى، قيسا، دولغون، ييغجام آفوريزم حاليندا افادەسى دير. اوخوچولارا تقديم اولونان بو كئابدا قوجامان فولكلورچو ابولقاسم حسينزاده نين ايللر اوزونو داملا-داملا، قطرە-قطرە ييغديغى اتالار سؤزۇنؤن بۇيوك بير قيسمى توپلانميش دير.

۸۵-۶۵۶-۱ م (آن) س ۸۳---۶-----آ ۴۹---۴۷۰۲۰۶۰۰۰۰

فهرست

۱	اوخوجولارنان بیر نئچه سؤز
۵	ترتیبچیدن
۱۵	آ - عا
۹۷	ب
۱۶۰	و
۱۷۰	ق
۲۳۱	د
۲۹۵	ا - ع
۳۱۹	ا - ع
۳۴۲	ز - ذ - ض - ظ
۳۴۹	ای
۳۷۹	ی
۴۲۳	ک
۴۷۲	ل
۴۷۶	م
۴۹۹	ن
۵۱۳	ا
۵۲۷	اؤ - عؤ
۵۴۶	پ
۵۵۴	ر

٥٥٦..... ث - س - ص

٥٩٣..... ت - ط

٦١١..... او

٦١٧..... ؤ - عو

٦٢١..... ف

٦٢٤..... خ

٦٣٦..... ح - ه

٦٦٧..... چ

٦٧٦..... ج

٦٨٥..... ش

Əjdər Behnam

اوخوجولارنان بیر نجه سؤز

آنا دیلمیز، آذربایجان تۆرکجه سینده تحصیلین یاساقلیغی، ملتیمیزین سینه سینه چکیلن اوزون ایللرین یاراسی و چوخدانین مباحثه سی دیر.

بوگۆن ۲۱ نجی عصرده، بشریت داها گنیش حقوق اوچون مبارزه آپاردیغی بیر دوراندا، بیز حله ده بۆتۆن چالیشماقلارا باخمایاراق بو طبیعی و بیرنجی بشر حقیندن محروموق.

بوگۆن آنادیلیمیز ایکی طرفدن سیختی آلتیندادیر: بیر طرفدن دۆلته باغلی مدیالاردا آذربایجان دیلی آدینا اورتایا قویولان بیر دیل، آسیمیلاسیون سیاستی اۆزه رینده یاییلیر. ایران دا آذربایجان رادیو و تلویزیونوندا ایشله دیلن بیرجمله نی نظره آلساق، اوندا آنجاق بیرجه تۆرک سۆزۆ تاپماق اولار و او دا جمله نین فعلی دیر. بو، آذربایجانلیلار دانیشان دیل دگیل. مرکزی دۆلت بیزیم دیلی یاواشجا، گیزلی و یوموشاق سیاستلرله دئییشیب و اونو فارس دیلینه یوخونلاشدیریب و نهایتا آرادان گۆتۆرمه گه چالیشیر.

او بیرى طرفدن بیر سیرا شخصلر و جریانلار دا بو دیلی "تۆرک" لشدیرمه یه چالیشیرلار. اولار آرادان چیخمیش سۆزلری، موغول، لاتین، روس، انگلیس و... سۆزلرین و اۆز اختراع ائتدیگی سۆزلری بیزیم دیله قاتماقلا بو هدفه چاتماق ایسته ییرلر. اولارین یاراتدیغی دیل، او قدر خلقین دیلیندن اوزاقلاشیر کی اونو هیچ بیر عادى آذربایجانلی باشا دۆشمۆر و دۆشۆنمۆر.

مرکزی دولت و بو شخصلر و جریانلار تکجه دیلین دئیشمه سینه یوخ، بلکه آذربایجانلیلارین کۆلتۆرۆنۆ دا دئیشمه گه چالیشیرلار.

کئچن اون ایللرده، تکجه بیر ایلیک دمکرات فرقه سی حاکمیتی دۆری، میرجعفر پیشه وری نین باشچى ليق ائتدیگی حکومتین دۆرۆنده، آذربایجانجا تحصیل ممکن اولموش و بو قیسا دۆره، اوندان سونراداکی چوخ شدتلى سیخینتی لارا باخمایاراق، آذربایجانلیلارین آنادیلینین یاییلماسیندا بۆيۆک و اؤنملى تاثیر قويموشدور. بوگۆن بیز ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ دن سونرا کتاب و مطبوعاتین نشر اولونماسینی، اساس اعتباریله او قیسا دۆره یه بورجلویوق.

آنادیلیمیزده تحصیل امکانی اولمویان شرایطده، و اونون آرادان آپارماغینا گۆره هر طرفلى سیخینتی لار گلن بیر دۆران دا، دیلمیزی قوروماق بیزیم وظیفه میزدیر. بیر دیلین هر شکیلده آرادان گۆتۆرۆلمه سی، بیر طرفدن اونو محو ائده نلرین آلتیندا بیر ابدی لکه اولسادا، اوبیری طرفدن او دیلده دانیشانلارا، او دیلین صاحب لرینه ده اوتانديریجی بیر حادثه دیر.

آنادیلیمیزی یاشاتماق اؤچون، آتا- آنالاریمیزدان، کئچمیشلریمیزدن یادگار قالان دیل، کولتور و عادت - عنعنهلریمیزی گؤسترن حکمتلی سؤزلری ییغیب نشر ائتمهک چوخ بؤیوک اهمیتله مالکدیر. بو ایشده اوجمله دن ابولقاسم حسینزاده چالیشیب و «آتالار سؤزؤ» گنجینهسی اونون زحمتینین نتیجهسی دیر. منده بو دؤشؤنجه و هدفله بو کیتابی کرپل الیفباسیندان، لاتین و عرب الیفباسینا چئویریب و اونو بؤتون آذربایجانلیلارا و بؤتون آنادیلیمیزده دانیشانلارا تقدیم ائدیرم.

ابولقاسم حسینزاده نین حاضرلادیغی «آتالار سؤزؤ» بیرینجی دفعه ۱۹۲۶ نجی ایلده نشر ائدیلدی. او بو گؤزل ایشینی اورادا قورتارمادی و سؤزلرین، مثاللارین و عیبارهلرین بیغماغینا دوام ائتدی. ۱۹۸۲ نجی ایلده ائله «آتالار سؤزؤ» آدلی، ۶ مینه باخین عبارتله شامل کیتابی نی باکی دا نشر ائتدی. اؤچ ایل اوندان سونرا، ۱۹۸۵ نجی ایلین باشلانیشیندا ابولقاسم حسینزاده، کیتابی نی داها آرتیق تکمیل لشدیریپ و حامد قاسمزاده نین ترتیبچیلی ایله ینی دن نشره بوراخدی. بو نشرده ۱۵ مینه باخین «سؤز» بیغیلمیشدیر.

بو کیتاب باکی دا و کرپل الیفباسی ایله یاییلدی و بیلدیغیم قدر- کئچن ۲۸ ایلده بیر داها چاپ اولونمامیش و او سببدن اونو تاپماق و یا اوندان فایدالانماق بیزه معین قدر چتین اولموشدور. بونلاری دؤشؤنهرک «آتالار سؤزؤ» کتایینی، کرپل الیفباسیندان علاوه، لاتین و عرب الیفباسینا چئویرمک و وطنداشلاریمین ایله چاتدیرماق قرارینا گلدیم. اوخوجولارا بیلدیرمهک ایسته بیرم کی بو ایشده هئچ بیر مادی منفعت آختارمامیشام و اونو چوخلو اوخوجو ایله چاتدیرماق اؤچون اینترنت واسطهسیله یاییرام.

آیدین دیر کی ۶۹۰ صفهلی بیر چاپ اولونموش کیتابی یازیبا چئویرمک و اونو ایکی باشقا الیفبایا کؤچورمک راحت و زحمتسیز بیر ایش دگیلدیر. اما دئمهلیم کی اونو کرپل الیفباسیندان لاتینا کؤچورمکده چوخ چتینلیک چکمدم اونو گؤره کی مشخص حرفلرین یئرینه باشقا مشخص حرفلری قویمالی ایدیم. اساس چتینلیک و اولدوخجا چوخلو زمان آپاران، اونو عرب الیفباسینا چئویرمک ایدی.

بیلیریک کی عرب الیفباسی بیزیم دیل ایلن اویغون دگیل و آذربایجان تۆرکجهسینی بو خط ایله یازماق چوخلو چتینلیکلر یارادیر. بیر سسه نئچه حرف (علامت) و بیر حرفه (علامته) نئچه سسین اولماسی و سسلی (مصوت) لرین گؤستریلمهسهسی اونلارین ان اهمیتلی لریندن دیر.

آیدین دیر کی چتینلیکلر بورادا قورتارمیر. بو خط ایله یازماقدا آذربایجان یازیچیلار و ناشرلرین ایچینده عمومی بیرلیک و اتفاق یوخدور. خصوصاً مصوتلره گؤره بؤیوک تشتت واردیر و هر کس و هر دسته اؤز ایسته دیگی کیمی یازیر و بیر سیرا شخصلر معین بیرلیکلره چاتسا دا، بو بیرلیکلرین عمومی تی یوخدور.

بو آرادا منده اؤز یولومو گئندیم. بو و یا باشقا جمعین بعضی آرایا قویوقلاریندان استیفاده ائتدیم و متنین راحت اوخونماغینی اساس

توتماغا چالیشدیم. هر یئرده لازیم گۆردۆم، مخصوص حروفلاردان فایدالاندیم و لازیم گۆرمه دیم بئرلرده، اولاردان استفاده ائتمه دیم. امیدیم بودور کی ارائه اتدیگیم یازی ان آز سهو ایلن اوخونا بیلسین. «آز سهو» دن دانیشماغیمین سببی اودور کی عرب الفباسیی ایله یازیلان متنین، مبتدی اوخوجو طرفیندن تام دۆزگۆن اوخونماسی ممکن دئگیل.

کیتابا آرتیردیغیم بیر فهرست دن باشقا، هیچ بیر ده بشیک وئرمه دیم. کیتابدا ایشله ن بعضی فارس یا عرب سۆزلی، ائله کیتابدا یازیلان تلفظ ایله یازدیم. اونا گۆره ده بو سۆزلین بعضی سی بیزیم عادت ائله دیغیمیز اصل فارس و عرب ایملاسیندان فرقلی گۆرۆنۆر.

کیتاب قورولوشون هر اۆچ ایفادا ائله ساخلادیم کی اوخوجو چوخ راحت اولاری بیر بیر ایله توتوشدورا بیلسین.

یقینیم واردیر کی بۆتۆن چالیشماقلاردان سونرا، کیتابین کۆچۆرمه سی سهوسیز اولمویوب. گۆزدن قاچان بۆتۆن سهولرین مسؤلیتی منیم بوینومادیر.

بو گنجینه نی دۆنیا آنا دیلی گۆنۆ مناسبتینه، بۆتۆن آنادیلیمز، آذربایجان تۆرکجه سینده دانیشان، آما اۆز دیلرینده تحصیل آماقدان محروم اولان وطنداشلاریمآ تقدیم ائدیرم.

اژدر بهنام

۲۱ فوریه ۲۰۱۳

۳ دی ۱۳۹۱

Øjødør Behnam

ترتیبچیدن

شاعر طبیعتلی، شاعر تفککۆرلۆ خالقیمیزین شیفاھی خالق ادیبیاتی پوئیک نمونه لرله چوخ زنگین دیر. بو نمونه لر ایچریسینده ایسه آتالارسۆزۆ خصوصی یئر توتور و داها گئنیش یاییلمیش دیر. هر بیر آذربایجانلی شیرین، بدیعی ایهاملا، مزه لی، بعضن ۆستۆرتۆلۆ و ایکی معنالی، ایشاره و ایباره ایله دانیشماغی چوخ خوشلاییر، بونا بیر نوع عادت ائتمیش دیر. لاکین هر بیر آذربایجانلی همده آچیق و شاخ دانیشماغی سئویر. اؤیۆد نصیحت، عبرت آمیز کلام، آفورستیگ ایفاده آذربایجانلی لارین دیلیندن، آغزیندان اسکیک اولمور، قولاغینی یورمور. اکثریتی حاضر جاواب دیر، سۆز آلتیندا قالان دئییل دیر. آتالارسۆزۆ بو خصوصیتلری داشیماقدا آذربایجانلیلارین کۆمه یینه گلیر، دیل لرینده عوض سیز بیر واسیطه یه چئوریلیر، بلکه ده ائله بونا گۆره چوخ زنگین بیر ثروته چئوریلیمیش، گئنیش انتشار تاپمیش، کۆتله وی شکل آلمیش دیر.

بس آتالارسۆزۆ نه دیر؟ بو سؤالا جاواب یوخ دور، بو باره ده ایسته نیلن قدر سۆز دئییلیمیش دیر. مثلا، صمد وورغون دئییردی کی، آتالارسۆزۆنۆن هر بیر بی بی داستان دیر! بختیار واهاب زاده آتالارسۆزۆ باره ده بئله دئمیش دیر:

آتالار سۆزۆ اؤیۆدۆر بیزه،
یۆز ایللر، مین ایللر دئییله جک دیر.

حسین عاریف ایسە آتالارسۇزۇنۇن بىر نۇعۇ اولان ضربى-مىثل
حاققىندا يازمىش دىر:

ھەر ضربى-مىثلین اۇز تارىخى وار
بىرسىز سۇز دئەمەيب بىزىم بابالار!

آتالارسۇزۇ بارەدە بىغجام و اينجە مطلبلى تعريفلردە آز
دئىل: «عىرت-آمىز سۇز»، «حكمتلى سۇز»، «حكىمانە سۇز»، «اپپە
ساپا دۇزۇلمەمىش اينجىلر» و س. آتالارسۇزۇ بارەدە دئىلمىش بىر
آتالارسۇزۇمۇزدە وار: «آتالارسۇزۇ قرآنا گىرە بىلمز، آما اونولا ياناشى
گندرا!» بو آتالارسۇزۇنۇن نە واخت دئىلدىبى معلوم اولماسا دا، ھەر
خالدا ايسلام ذھنىتى دۇورۇندە دئىلدىبى آشكاردير. دۇورۇ ئوچۇن
بۇيۇك جىسارتلە دئىلمىش، سون درجە يۇكسك قىيىمت دىر! معاصىر
تۇرك فولكلورشوناسى عمر عاصىم آكسوى ايسلام
ايدئولوگىياسى نىن حاكىم اولدوغو بوگۇنكۇ تۇركىيەدە ھمىن
آتالارسۇزۇنۇ بئلە شرح ائتمىش دىر: «يعنى قرآنا بىرلىكدە گندر،
اوندان گنرى قالماز» (باخ: ع. ع. آكسوى. «آنا سۇزلرى و دئىملر
سۇزلۇگۇ». آنكارا، ۱۹۷۱، س. ۱۹). دئەلى، آتالارسۇزۇ قدىر-قىيىمتدە
مسلمانلار بىن مقدس كىتابىندان ھئچ دە اوچوز دئىل دىر!

بس آتالارسۇزۇ بارەدە علمى فىكرىن سۇزۇ نە دىر؟
«آذربايجان سوونت انسىكلوپئىدىياسى» (آ س ا) «آتالارسۇزۇ» نۇ بئلە
شرح ائدىر: «حياتىن مختلىف مسلەلر بئە عايد عىرت-آمىز مضمونلو
قىسا كلام، حكمتلى سۇزلر. خالق مۇدرىكلىبى نىن
عمومىلشدىرىلمىش بدىعى ايفادەسى دىر... عصرلر بويو يارانمىش،
دىلدن-دىلە كئچرك تكمىللىشمىش و جىلالانمىش دىر...» (باخ: آ س ا،
بىرىنجى جىلد، ب.، ۱۹۷۶، ص. ۲۵۸) ھمىن نشردە مىثل بارەدە بئلە
دئىللىر: «...آتالارسۇزۇنە ياخىن دىر. لاكىن اوندان فرقلى اولاراق، مىثل
مستقىل معنا داشىمىر، معىن بىر حادىئەنى، فىكرى مجازى دىللە،
دولابى يوللا عكس ائتىرىر... مىثل صحبت آراسىندا و يا بدىعى ائردە
فىكرى قوووتلندىرمك مقصدى ايلە ايشلە دىللىر» (باخ: آ س ا، آلتىنجى
جىلد، ب.، ۱۹۸۲، ص. ۵۲۸).

«كراتكيا لىتراتورنایا انسىكلوپئىدىا» دا (ك ل ا - دە) آتالارسۇزۇ
و مىثل بارەدە داھا اطرافلى دانىشىلىر و دۇزگۇن علمى معلومات
وئرىللىر: آتالارسۇزۇ خالق پوئىتك يارادىچىلىغى نىن ژانرلار بىندان
بىرى دىر، گراماتىكا و منطق جھتدن تاماملانمىش، عىرت-آمىز تمايوللو
ايفادە دىر، وزن و آھنگ جھتدن تكمىللىشمىش فورمادادىر.

عمومیلشمیش فیکری، قیمتى، نتیجه‌نى، حؤکمؤ، ایهامى اوبرازلى ایفاده ایله احتیوا ائدیر. چوخ معنالی‌دیر. «معناسى عادتین ایشله‌دیلدیی کنتکستدن آسیلى اولور (یعنى ایشله‌دیلدیی یغره، مقامه گؤره مؤختلیف معنا داشییا بیلر - ه. ق.) مثل ایسه قراماتیکا و منطق جهتدن تاماملانمامیش‌دیر و عمومی اؤیؤد معناسیندان محروم‌دور. خالقین دیلینده چوخ استفاده اولونور، دیله رؤونق وئیر. آسانلیقلا آتالارسؤزونه چئوریلیر. مثلا: «Беда что вода» مثل‌دیر. «Беда, что вода-нечаянно во двор приходит» آتالارسؤزؤدور («بلا سو کیمی‌دیر» روسجا مثل‌دیر، «بلا سو کیمی‌دیر - قفیلدن حییه‌تى باسیر» آتالارسؤزؤدور).

معتبر منبعلردن گتیردییمیز بو تعریفلر آتالارسؤزؤ ایله مثلین ماهیتینی آیدینلاش‌دیرماقلا برابر اونلارین بیر-بیرینه چوخ یاخین ادبی ژانرلار اولدوغونو، عینی قایناقدان مجرا گؤتوردؤیونؤ، لاکین بیر-بیرلریندن فرق‌لندیینی گؤستریر...

بعضاً آتالارسؤزونه بیگانه مونسیت بسله‌ینلره، بو و یا دیگر آتالارسؤزونه استهزا ایله باخانلارا، معناسینی بیلمه‌دییی ئوچون اونو کؤهنلمیش و اهمیت‌سیز حساب ائدنلره، حتتا چاپ اولونماسینا ناراضیلیق بیلدیرنلره تصادوف ائدیلمکده‌دیر. بو ایسه آتالارسؤزؤنؤنه اولدوغونو، نه‌دن دانیشدیغینی بیلمه‌مکدن ایره‌لى گلیر.

عدالت نامینه دئمک لازیم‌دیر کی، معاصر اوخوجویا، خصوصیه گنجلره بو گؤن معناسى آیدین اولمایان، قارانیق قالان آتالارسؤزؤ آز دئییل‌دیر. مثلا: «بوردا منم، باغداددا کور خلیفه»، «آت بالاخانیم!» «اؤلؤم حاق‌دان، کفن محمدجفر به‌ی‌دن»، «اؤلکم ایسته‌ییرسن - گئت مازاندارانا»، «آدی ایت دفتربنده یوخ‌دور» و س. و ای. آ. آما بونلاردان هئچ بیرى عبث دئییلمه‌میش، هر بیرى معین بیر حادثه، احوالات، سبب، شخصیت و س. ایله علاقه‌دار سؤیلنمیش کلاملار اولوب آغیزدان - آغیزا یایلمیش‌دیر. هر بیرى نین ده اؤز معناسى واردیر. مثلا، «آت بالاخانیم!» داواکار، حیاسیز، آجی‌دیل، اثرکک خاصیتلى قادینلاری سجییه‌لن‌دیرمک ئوچون ایشله‌دیلیر، «آدی ایت دفتربنده یوخ‌دور» - حؤرمتى اولمایان، ساییلمايان آدمالار حاققیندا کسکین منغى ایهاملا سؤیله‌نیر. یاخود «اؤلؤم حاق‌دان، کفن محمدجفر به‌ی‌دن» مثلى ابولقاسم حسین‌زاده‌نین ایضاحتینا گؤره بئله یارانمیش‌دیر: باکی‌نین رامانا کندی‌نین ساکینی محمدجفر به‌ی ۱۸۸۲-جى ایلده شهرده و اطراف کندلرده باش وئرمیش ویا خسته‌لییندن قیریلان آدمالارین اؤز پال-پالتاری ایله باسدیریلدیغینی

گۆرۈپ توپ-توپ آغ آليب احسان اندير. اھالى بىر نۇوع «خاطيرجمع اولوب» اۇزۇنە تسلىلى وئيرى: «اۇلۇم حاق دان؛ كفن محمدجفر بەى دن. قئيد اثتمك لازيمدير كى، آتالارسۇزۇنۇن اكثريتى بو گۇن ايضاحاتا، ايضاحلى لۇغته مۇحتاجدير. بئله ايضاحلى لۇغتلر بىر چوخ خالقلارين دىلينده واردير. و. پ. ژوكوون ترتيب ائنديى روس آتالارسۇزۇ لۇغتينده ايكى ميندن آرتيق آتالارسۇزۇنۇن ايضاحى وئريلميشدير. روس فولكلورشوناسليغى بو ساحهده خصوصيله فرقەنير. هله كئچن عسرده اى. و. تيموشئنكونون «۳۰۰ روس آتالارسۇزۇ و مثەلينده ادبى منبعلر و پروتۇتپلر»، اى. م. سنقيريوون «روسلار اۇز آتالارسۇزۇلرينده» آدىلى كيتابلارى، سووتت دۇورۇنده ت. ن. كوندراتينوا-نين «روس خالقىنين آتالارسۇزۇ، مثللىرى و تاپماجالاريندا شخص آدلارى» و س. اثرلر چاپ ائديلميشدير...

عمر عاصيم آكسوى آتالارسۇزۇ ايله مثلى قۇوسى-قۇزئھين رنگلرينه بنزهدير، و. پ. ژوكو ايسه دئير كى، آتالارسۇزۇنۇ مثلدن آيبران جھتلر شرطىدير، بونا گۇره ده اونلارى بىرگه نشر ائتديرمك مقصده مووافيقدير. بيزيم فولكلورشوناس عاليم پاشا افنديئو يازير كى، چوخ زامان آتالارسۇزۇ مثله، مثل آتالارسۇزۇنە چئوريله بيلر. بايرام طاهيربهى اوف داھا كونكرئت شكيلده قئيد ائدير كى، آتالارسۇزۇنۇن بىر نۇوع اولان مثلى سجييلنديرمك ئوچون واحيد، هم ده چوخ ساده معيار واردير: بونلارى بىر قايدا اولراق «مثل زار، دئيرلر...» سۇيله مى ايله باشلاماق اولار.

بئله ليكله آتالارسۇزۇ ايله مثلين ياخينليغى و فرقى باريز شكيلده آيدينلاشير. هر ايكىسى خالق ذكاسىنين محصولودور، هر ايكىسى دئمك اولار كى، عئينى شئىدير -
آ ت ا ل ر س ۇ ز و د و ر .

فولكلورشوناس عاليملر هم ده بو فيكىردەديرلر كى، بىر چوخ ديگر شيفاهى خالق ادبياتى ژانرلارى دا آتالارسۇزۇنە چوخ ياخين و دوغمادير، بىر چوخ حالدا اونا قايناييب قارشميشدير. باياتيلار، تاپماجالار، ائل ماھنيلارى، مئىخانالار و س. و اى. آ. بو قبيلدندير. و. پ. ژوكو يازير كى، آتالارسۇزۇ ايله مثللرين آراسيندا آتالارسۇزۇ - مثل تيمثاللى بىر چوخ نومونەلر واردير كى، بونلار اۇزلىنە آتالارسۇزۇ ايله مثل علامتلىرى داشيبيزلار (باخ: گۇستريلىن اثرى، ص. ۱۱). پ. افنديئو بىر قدهر ده اطرافلى يازير: «آتالارسۇزۇ و مثللرين زنگينلشمەسینده خالق ياراديجيلىغىنين بىر سيرا باشقا ژانرلارى دا اساسلى رول اويناير. ائله باياتى، تاپماجا، لطيفەلر وار كى، آغيزلاردا آتالارسۇزۇ و مثله چئوريلميشدير. بو جھتدن موللا نصرالدين

لطيفه لرى خصوصىلە خاراكتېرىك دېر. «كىشى نىن سۇزۇ بېر اولار». «سن چالدىن»، «كىشى نىن مالى گۆز قاباغىندا». «دئىلر: - موللا، آش آپارېرلار. دئدى: - منە نە؟ دئىلر: - سىزە آپارېرلار. دئدى: - سىزە نە؟» بعضاً بۇيۇك جىملى ناغىللارېن، روابت و افسانەلرېن دە اساس مغزى، معناسى آنالارسۇزۇ شىكىنە دۇشۇر. مىثلا، «اۇزۇم-اۇزۇمە ائلە دېم، كۆلۇ گۆزۇمە ائلە دېم»، «ياخشى لىق ائلە، آت درىايا، بالىق دا بىلمە سە، خالىق بىلر»، «بۇتۇوو كىسمە، پارايا دېمە، دوغرا، دويونجا يئە»، «اكندە يوخ، بېچندە يوخ. يئىندە اورتاق قارداش» و س... ائلە ماھنىلار، آغىلار، باياتى و لايلالار دا واردېر كى، چوخ زامان اوندان مىثل كىمى اىستىفادە ائىدېرلر (باخ: پ. افندىئو «آذربايجان شىفاھى خالىق ادبىياتى» ۱۹۸۱، ص. ۹۷).

بايرام طاھىرېبە يوو ابولقاسم حسين زادە نىن ۱۹۸۲-نجى ايلدە نشر ائتىدېر دىيى «آنالارسۇزۇ» كىتابىنا يازدىغى «آنالارسۇزۇنۇن تصنىف و تقدىم ائدىلمەسى حاققىندا» سىرلۇوحەلى گىنىش مۇقدىمە دە آنالارسۇزۇنۇن بو گۆن دە خالىق طرفىندىن بارادىلماقدا و تىرجۇمەلر (باشقا خالقلارېن آنالار سۇزۇندىن ە. ق.) واسىطەسىلە دە زىنگىنلىشمىكدە اولدوغونو ثوبوت ائتمىكلە ياناشى، اونلارېن عىانى شىكىلدە، مىثاللارلا تصدىقلىنن يئنى بېر تصنىفاتىنى دا وئرمىش دېر. مۇلىفە گۆرە ائىھاملا دئىيلن آنالارسۇزۇ - مىثللر، لطيفەلر و تاپماجالاردان، ائىھامسىز دئىيلن آنالارسۇزۇ - اۇيۇدلر، تىمىل وارىلر و مىثاللاردان عىبارت دېر. بو تصنىفاتدا آنالارسۇزۇنۇن مىثللر قىسمىنە مجازى سىجىيلندىرمەلر، بنزىمەلر، موقايىسەلر، آيامالار، نۆكتەلر و س. داخىل دېر. عاشىق شىعرى، باياتىلار، قوشمالار، هولاولار، دىرىنگىلر، بدىلەر، مىثخانالار، اوخشامالار، آغىلار معىن درجە دە بونلارلا قاينايىب قارىشمىش دېر. تصنىفاتدا نصىحتلر، يوزوملار، اوسونلار، جادولار، حدە-قورخولار، حۇكىملر، لاغلاغىلار، بوپروقلار، تىكلىفلر، تىرىكلر، خواھىشلر، قاداغانلار، تىقلىدلر، يانلىتماجالار، ئورەك-دىرەكلر، خئىير-دوعالار، آند اىچمەلر، سۇيوشلر، قارىغىشلار، اجازەلر، حدە-زورىبالار، موكالىمەلر (سؤال-جاوابلار)، ساغلىقلار و سايرە دە مىثاللارلا قئىد ائدىلمىش دېر. بورادا آنالارسۇزۇنۇن، بىزجە، ان دوغرو-دۇزگۆن تىرىقى وئرىلمىش دېر: «شىفاھى خالىق ادبىياتىنا عايد كىچىك جىملى سۇيلەملرېن جىمعىنە آنالارسۇزۇ دئىيلير».

ب. طاھىرېبە يووون تصنىفاتى ئوزرە بېر نىچە مىثالا نظر سالاق: *ھدە-زورىا* -- «ائلە ووررام، لئش گندرسن»؛ *لاغلاغى* -- «سالام-علىك، ساغساغان، اىستى چۇرەك، گۇى سوغان»؛ *اىجاز* -- «سۇزۇنۇ توپلاردا كسىم»؛ *آند اىچمە* -- «آند اولسون آنامدان امدىم

سوده؛ «آند-آمان -- «منى قىبرده گۆره-سن»؛ ساغلىق -- «ساغ
اول، وار اول، گۆل اول، بۆلبۆل اول، قفسده اولما»؛ دىرىنگى --
«سندن منه يار اولماز...» و س.

وئردىم بىر دانا
آلدىم بىر سونا.
آى قىز آناسى،
قال يانا-يانا.

بو باياتى آغيزلاردا مثل كىمى تىز-تىز چكىلىر و مثله
چئورپىلمىش بىنله باياتىلاريمىز چوخدور.

انشىتىمىشم نووخانىدا باغىن وار،
دولو-دولو دولچالاردا باغىن وار.

بو مئىخانادىر، لاكىن دىلدە-آغيزدا مثله چئورپىلىب دىر، بىر
آدامدان بىر شئى اومدوقدا، مثلا، قوناقلق اىستەدىكده، بونو اونا
مجازى معنادا، ايشاره ايله، ظارافاتيانا سؤيله يىرلر.
«آت ايشلر، ار اويۇنر»، «چىخان جان گئرى دۇنمز»، «اوغول
دخى ئئيله سين، بابا اولوب مال قالماسا» -- بو كلاملار، آتالارسؤزلرى
بديعى تفككۆرۆمۆزۆن ان قديم يازىلى عابىدهسى اولان «كىتابى-دده
قورقود» دان دىر. «كولخوز آنبارى ائل سوفرهسى دىر»، «ماشىن
پامبىقچى نىن دوستودور»، «پامبىق تارلاسى هۇنر مئيدانى دىر» و
س. بو كىمى ايفادهلر ايسه بىزىم گۆنلرده يارانمىش آتالار
سؤزلرى دىر.

«آياق بىر-بىر قوبارلار نردىوانا» سىد عظيم شىروانى نىن
كلامى دىر. ناموس و غئىرتدن، دىانتدن صحبت دۇشدۆكده سىد
عظيمىن دىللىر ازىرى اولان مئىثالارىنى آتالار سؤزۆ كىمى، مثل كىمى
چكىرلر:

كۆلاھىن سات، خىراج ائيله،
طؤفنىلى اولما نامرده.
جاھاندا كلله ساغ اولسون،
كۆلاه اسكىك دئىيل مرده.

بو گۆن آتالارسؤزۆ كىمى سؤبلىن «آزادلىق گۆزەل ياشاماق
ئوچۇندۇر»، «تجرؤبه يۆكسەلىشىن قانادى دىر» كلاملارى نىسىتن

يئنى دېر و جفر جابارلىيا مخصوص دور. «چۆرەك بول اولارسا باسيلماس وطن»، «سويوق مزارا دا زينت دېر انسان»، «عاغيل سيز كۆپكلر اولدوزا هۆرەر» كيمى آتالارسۇزۇنە چئوريلميش حيكمتلى پوتتيك يىفاده لرين مؤليفى ايسه خالق شاعريميز صمد وورغون دور.

آتالارسۇزۇ باره ده سۇزۇ يئنه ده داوام ائتديرمك اولار. لاكين بيزجه، بونا داها لوزوم يوخ دور. مؤعتبر فيكير و تعريفلر، گتيريلن مثاللار خالق مؤديركليى ايله خالق بديعى تفككۇرۇنۇن محصولو اولان آتالارسۇزۇنۇن ماهيتى، سۇز و معنا توتومو، يعنى اۇزلىرىنده نه لرى احتياوا ائتديكلرى، نجه بۇيوك بير قۇدرته ماليك اولدوقلارى باره ده معين تصور ياراتمالي دېر. هر بيرى بير داستان برابرى اولان آتالارسۇزۇ و منللىرميز اۇز سيقلتى ايله قرآنا سيغمير، بونولا بئله، باياتى تك نرمه نازيك دېر، جيرتدان بالالار ئوچۇن لايلا دېر، تاپماجا-بيلمه جه يوزوملودور، دده-قورقود نفسلى، اۇيۇلدۇ-نصيحتلى دېر...

اوخوجولارا تقديم ائديلن بو كيتاب يوخارىدا دئيىلنلره اويغون شكilde ترتيب ائدىلميش دېر، يعنى آتالارسۇزۇ، هم ده شيفاهى خالق ادبيياتى نين بونلارا قايتايىب قارىشميش نمونه لرىنى اۇزۇنده جملش ديرميش دېر. ترتيبات ئوچۇن مآخذ، قايناق، قوجامان فولكلورچوموز، امكدار مدنيت ايشچيسى ابولقاسم حسين زاده نين اون ايللر بويو توپلايب سليفه-ساهمانلا ساخلا دىغى آتالارسۇزۇ و مثلر كارتوتكاسى اولموش دور. ا. حسين زاده همين كارتوتكاسى سليفه، ساهمانلا ساخلا سا دا، ايستيفاده سيز ساخلا ماميش دېر. اۇزۇنۇن توپلا دىغى ايلك «آتالارسۇزۇ» كيتابىنى هله ۱۹۲۶-نجى ايلده نشر ائتديرميشدى. سونرالار اونون مؤختليف ترتيباتلاردا اونلارغا آتالارسۇزۇ كيتابى آذربايجان و روس دبللىرىنده چاپ اولونموش دور.

ايندى ياشى يۇزۇ حاقلاماقدا اولان ا. حسين زاده نين ياخيندان ايشتيراكى ايله ترتيب اولونان بو كيتاب ان احاطه لى نشر دېر و اوولكى نشرلردن اساسلى صورتده فرقله نير. اگر ا. حسين زاده نين ۱۹۸۲-نجى ايلده نشر ائديلن ايرى جملى «آتالارسۇزۇ» كيتابىندا آلتى مينه ياخين آتالارسۇزۇ وار ايديسه و بونلار قوجامان فولكلورچونون موعينلش دير ديبىي مؤوضوع بۇلگۇسو ئوزره وئربلميش ديسه، حاضيركى نشر اون بئش مينه ياخين آتالار سۇزۇندن عيبارت دېر و اساسن بۇلگۇسو ترتيب ائدىلميش دېر. بعضى آتالارسۇزۇنه عايد اولان قارشىليقلار اساسن متنين آلتيندا مؤعتريصه ايجريسپنده وئربلميش دېر. بوندان علاوه كيتابا يئرى گلدكجه گۇركملى سۇز اوستادلاريميزين (نظامى، فضولى، س. ح. شيروانى، ص. وورغون و باشقالارننين) آتالارسۇزۇنه چئوريلميش آفورىستىك كلاملارى، ائله جه

ده شيفاهى ائل ادبىياتى نمونه لرى (باياتى و س.) داخيل
ائدىلميش دير. بونلار جزئى بير قىسم تشكيل ائدير.
معنا و فورماچا ياخين، بعضاً بير سؤز و يا ايشاره ايله بيرى
ديگريندن فرقلنن بعضى آتالارسؤزؤ (مثلن: «مين دردين مين بير
درمانى وار» و «هر دردين بير درمانى وار» كيمى و س.) اوخوجولارا
تكرار كيمى گؤرؤنه بيلر، لاكين بونلار تكرار دئييل دير و اليفا
سيراسيندا يئرى گلديكجه وئريلمه سه يدى، قصور سايبيلاردى.
اوخوجولارين بؤتون بونلارى نظره آلمالاريني و نشرده تصادوف ائده
بيله جكلرى قصورلارى، هابئله اؤز آرزو و تكليفلرينى نشرىياتا
بيلديرمه لريني خواهيش ائديرىك.

Əjdər Behnam

**АТАЛАР
СӨЗҮ**

Əjdər Behnam

آ - عا

آباد يئرين بۆلبۆلۆ،
خارا بانين بايقوشو.

* * *

آباد كند تۆستۆسۆندن بللى اولار.

* * *

آبادان دام كالافاسپندان معلوم اولار.

* * *

عابانين قدرى ياغيشدا معلوم اولار.

* * *

عاباسيدان بئش شاهى چىخاردير.

* * *

عاباسينى به يەنمەين بئش شاهى چىخاردار.

* * *

آبدال آت ميندى،
اۇزۇنۇ بهى ساندى.

* * *

آبدال، قار ياغير!
داپانميشام تىترمه به.

* * *

آبدال اويناپاندا قار ياغار.

* * *

آبدال دۆيۆندىن-تويدان،
اوشاق اويوندان اوسانماز.

* * *

آبدالدان پاشا اولماز،
تاختادان ماشا.

* * *

آبدالين قارنى دويونجا گۇزۇ قاپيدا اولار.

* * *

آبدال نه بيلير كى، هئيو كالدير؟!

* * *

آببر هاردا، چۇرهك اوردا.

* * *

آبرينى يئييب،
حياسينى دا بئلينه باغلاييب.

* * *

آببرلى آبريندان قورخار،
آببرسىز نه دن قورخار؟

* * *

آببرسىزدان آبرينى ساخلا.

* * *

آوازين ياخشى گلير
اوخودوغون قرآن اولسا؟

* * *

عواملارين آزارى، موللارين بازارى.

* * *

آوارا ادام كوردور.

* * *

آوارا قوناق ائو بيه سيني ده آوارا ائدر.

* * *

آغ آخچا (آغ پول) قارا گۇن ئوچۇندۇر.

* * *

آغ آبراننى اينه تۇكلر،
قارا كيشميشى جيه.

* * *

آغ ديوارا هانسى رنگى ياخسان، توتار.

* * *

آغ دولاغيم ساغ اولسون،
تاپيلمايان قيز اولسون.

* * *

آغ ائوى گۇرۇب قارا ائوى يانديرمازلار.

* * *

آغ ايتىن پامبىق ساتانا ضررى وار.

* * *

آغ كۆپك، قارا كۆپك،
ايكىسى ده كۆپكدير.

* * *

آغ گۇيرچين قارا قارغايا قىسمت اولوب.

* * *

آغ گون (آدامى) آغاردار،
قارا گون قارالدار.

* * *

آغ گون قارا گونۇ ياددان چىخاردار.

* * *

آغ اوتدان - بالتا ساپى،
بىرى سىندى - بىرىنى تاخ.

* * *

آغ ئوزده قارا خال زىنتدير،
قارا ئوزده آغ خال - نىيت.

* * *

آغ ئوزۇم، قارا ئوزۇم،
باشىنى دىيىندن ئوزۇم.

* * *

آغ شكر، قارا شكر،
بىر دامارى سويا چكر.

* * *

آغا آغ دئيبىلر، قارايا قارا.

* * *

آغى قارادان سئچنده گل.

* * *

آغىن آدى وار، قارانين دادى.

* * *

آغى گۇردۇن، قارانى اونوتدون؟!

* * *

آغ ساققال سۇزۇنۇ آخىرا ساخلار.

* * *

آخچالى (پوللو) ادامدان داغلار دا قورخار.

* * *

آغ جيهر اولما، ار اول، ار!

* * *

آغا - آغا، گيردى باغا،
بىر قوش توتدو، او دا قورباغا.

* * *

آغا بورج ائيلر، نۇكر - خرج.

* * *

آغا بويوردو: - سۇر درهيه!
-سۇر درهيه.

* * *

آغا دا اۇزۇدۇر، آغاچان دا.

* * *

آغا دۇبىين نهدير، بهينمه دىبين نهدير؟

* * *

آغا دوروب، آغاچان دوروب.

* * *

آغا ايله بستان اكنين
تاغى چييينده بيتر.

* * *

آغا ايله نۇكرين آراسينا گيرمك اولماز.

* * *

آغا ايله خانيم ساواشدى،
آرادا نۇكرين جانى چيخدى.

* * *

آغا گنيرر ناوالا،
خانيم تۇكر چووالا.

* * *

آغا نه بيلير اوراق نهدير؟

* * *

آغا نظرم، بئله گزرم،
بیر یومروغا قیرخین ازرم!

* * *

آغا اول، فرماندا اول.

* * *

آغا توخدور، نۆکره بیر چۆرهک یوخدور.

* * *

آقایا آغا دئسن گۆلمه بی گلر،
نۆکره نۆکر دئسن، آغلاماگی گلر.

* * *

آغایا سؤز آنلاتماق-
داغی یئریندن قوپارتماق.

* * *

آغالیق وئرمله دیر،
ایگیدلیک - ووروملا.

* * *

آغالیق پول چوخلوغوندان دئیل.

* * *

آغام بیر خاتین آلدی،
داوانی ساتین آلدی.

* * *

آقان ائششکده اولسا، «هوش» دئمه.

* * *

آغاسی گۆجلۆ اولانین
نۆکره عاصی اولار.

* * *

آغاج آجی، جان شیرین.

* * *

آغاج بار وئرنده باشینی آشاغی دیکر.

* * *

آغاج بهیشتدن چیخیب.

* * *

آغاچ كۆكۆندىن سو ايچر.

* * *

آغاچ ايىلدى - سىندى،
ايگيد ايىلدى - اۇلدى.

* * *

آغاچ اكەنىن عۇمرۇ اوزون اولار.

* * *

آغاچ ياش ايكن ايىلر.

* * *

آغاچ كۆلگەسىز اولماز،
اينسان سنوگىسىز.

* * *

آغاچ كۆرپە اولاندا قارا يىلدىن قورويارلار.

* * *

آغاچ گنيرەنىن اول اولۇنۇ دۇيرلر.

* * *

آغاچ مئيوەنى دەينە قەدر بۇيۇدر.

* * *

آغاچ اولان يىردە بوداق سىنار.

* * *

آغاچ اۇز كۆكۆ ئۈستە بىتر.

* * *

آغاچ سىناندا بالتالى دا گلر، بالتاسىز دا.

* * *

آغاچ توتان باش ياراندىن چوخدور.

* * *

آغاچا چىخان كئچىنىن دالا باخان اوغلاغى اولار.

* * *

آغاجدان، بوداقدان،
بىرى دە گلدى بوجاقدان.

* * *

آغاجى بالتالاياندا
«ساپى مندندير» دئميش.

* * *

آغاجى قورد ايچيندن يئير.

* * *

آغاجى يارپاقلارى بزيير.

* * *

آغاجى مئيوه سيندن تانييارلار.

* * *

آغاجى چوخ اولان كندين مزارى آز اولار.

* * *

آغاجيم اليمدن دوشوب.

* * *

آغاجين ايكي باشى وار.

* * *

آغاجين كوكۆ تورپاقدادير،
اينسانين گوزۆ يئرده.

* * *

آغاجلار باشيني تريه دنده
سؤيؤد دئيه: - من ده، من ده!

* * *

آغاجلى كندى سئل باسماز (آپارماز).

* * *

آغاجاواد قيردى بيزى،
وئرمه دى جاد، قيردى بيزى.

* * *

آغزى ايرينى بوينونون آرديندان تانيماق اولار.

* * *

آغزى چوره يه چاتان يئرده جانيمي عزرائيل آلدى.

* * *

آغزينا باخ، تيكه گؤتور.

* * *

آغزیم یاندى،
بارى آشیم آش اولایدى!

* * *

آغزیما آش، قارنیما - داش!

* * *

آغزیما - داد،
قارنیما - فریادا!
(آغزیما - پای،
قارنیما - وای!).

* * *

آغزین آچدی، گۆزۆن یومدو.

* * *

آغیزی بولادین حاراما -
کشکۆلۆ دولدور قالاما.
(آغزین دهیدی حاراما،
دولدور گل سین قالاما).

* * *

آغزینی توتسان، بورنو دیلله نر.

* * *

آغزینا یاغورت سۆرتدۆلر.

* * *

آغزینا سۆز آتیپلار.

* * *

آغزینا سو آلیب.

* * *

آغزینا شیره سۆرتۆبلر.

* * *

آغزیندا دیش قالمایب.

* * *

آغزیندا یاخشى یئر انلمیسن -
اگر باغبان آرمود وئرسه.

* * *

آغزىندان قان اپى گلير.

* * *

آغزىندان سۇز قاپپىلار.

* * *

آغزىندان سود اپى گلير.

* * *

آغزىنى قويوب آلاھ يولونا.

* * *

آغزىنى خنىرلىيە آج!

* * *

آغزىنى آچدى، گۆوھر ساچدى.

* * *

آغزىنىن قايتانى يوخ دور.

* * *

آغزىنىن دادىنى نە بىلير كىشى،
جىبە تۆكرلر كى، قارا كىشمىشى.

* * *

آغزىنىن خورەيى دئىيل.

* * *

آغيز دئيهنى قولاق ائشيتمير.

* * *

آغيز ايله قولاغين آراسى دۇرد بارماق دير.

* * *

آغيز يانديران آشى قاشيق تانيار.

* * *

آغيز يئمەسە، اۇز اوتانماز.

* * *

آغيز توربا دئىيل كى، بۆزەسن.

* * *

آغيزا گلن قازانچ دیر.

* * *

آغیزدان چیخان باشا دیر.

* * *

عاغیل عاغیلدان ئوستۆندۆر.

* * *

عاغیل بازاردا ساتیلماز.

* * *

عاغیل باشین بۇيۆكلۆيۆندە دئییل.

* * *

عاغیل وار، كامال یوخ.

* * *

عاغیل وار - پول یوخ،

پول وار - عاغیل یوخ.

* * *

عاغیل اینسانا سرمایه دیر.

* * *

عاغیل یاشدا دئییل، باشدادیر.

* * *

عاغیل گۆجدن ئوستۆندۆر.

* * *

عاغیلا پاخیللیق اولماز.

* * *

عاغیلدان یاون دیر، جییدن یاغلی.

* * *

عاغیللی آدام یۆکسکدن دانیشماز.

* * *

عاغیللی آداما ال وئیر.

* * *

عاغیللی آدامین بیر گۆنۆ
آخماغین مین گۆنۆندن یاخشى دیر.

* * *

عاغىللى، آرابا ايله دووشان اوونا گندر.

* * *

عاغىللى بالاجا يئكه جاهيلدن ياخشى دير.

* * *

عاغىللى باش بلاسىز اولار،
دوغرو يول - قرض سيز.

* * *

عاغىللى باش هر شئيدن فايدا چىخاردار.

* * *

عاغىللى بيزى تاپماز،
دلى باجادان دوشر.
(عاغىللى بيزى تاپماز،
دلى بيزدن گئن گزمز).

* * *

عاغىللى بيلديينى سؤيله مز
دلى سؤيله دييينى بيلمز.

* * *

عاغىللى بير دفعه آلدانار.

* * *

عاغىللى قم يئير،
دلى - قامچى.

* * *

عاغىللى دوستونو هر زامان خاطيرلار،
عاغىل سيز ايسه ايشى دوشنده.

* * *

عاغىللى دوشمندن قورخما،
دلى دوستدان قورخ.

* * *

عاغىللى ادبى ادب سيزدن اؤيرنر.

* * *

عاغىللى ايشينه باخار، جاهيل ديشينه.

* * *

عاغىللى يوخسول، آخماق وارلidan ياخشى دير.

* * *

عاغىللى كامال آختارار، جاهيل - مال.

* * *

عاغىللى كىشىنى فالچىلار سئومز.

* * *

عاغىللى كىشى قىشىن قئىدینه پايدا قالار.

* * *

عاغىللى ئىلر مالى،
عاغىل سىز ئىلر مالى؟!

* * *

عاغىللى اولوب درد چكىنجه
دلى اول - دردینى چكسىنلر.

* * *

عاغىللى اوشاق بله كده اۇزۇنۇ گۇستىر.

* * *

عاغىللى ئوزونه حسرت جانىم.

* * *

عاغىللى فىكىرلشېنجه
دلى نین اوغلو بازارا گئدر.

* * *

عاغىللى فىكىرلشېنجه دلى چاىى گئچدى.

* * *

عاغىللىا ايشاره، دلى يه كۇتك.

* * *

عاغىللى نيز خىدیر آغا،
بارماغىنى باسدی ياغا.

* * *

عاغىللى نین آغزى قلىبنده اولور،
آخماغین قلىبى - آغزىندا.

* * *

عاغىللى نین ظننى جاهىلین حقیقتیندن ياخشى دیر.

* * *

عاغىل سىز آداما نصیحت ائتمک
دنیزه سو تۇكمک كىمى دیر.

* * *

عاغیل سیز کۆپک لر اولدوزا هۆرەر.

* * *

عاغلی باشیندان چیخیب.

* * *

آغیر آياق باش ایهر.

* * *

آغیر باسمايینجا یۆنگۆل قالخماز.

* * *

آغیر قازان گئج قابنار.

* * *

آغیر داش باتمان گلر.

* * *

آغیر یۆکۆن آلتینا گیرنین بئلی سرپر.

* * *

آغیر گۆنۆن داشی آغیر اولار.

* * *

آغیر ترین، آغیر دور.

* * *

آغیری قویوب یۆنگۆلۆ گۆتۆرمه.

* * *

آغیرلیق - قیزیل قالا،
یۆنگۆللیک - باشا بلا.

* * *

آغیرلیغینجا قیزیل دهیر.

* * *

آغیرلیغین یئر گۆتۆرر،
قیسمتین - آلاہ.

* * *

آغلادان یانینا گئت،
گۆلدۆرن یانینا گئتمه.

* * *

آغلادیم ایشیم کنچمه دی،
ایندی بیر آز دا گۆلۆم.

* * *

آغلايان، گۆلەنە خئبير وئرمز.

* * *

آغلاياندا ائله آغلا كى - عزيزى اۇلن كيمى،
گۆلندە ائله گۆل كى - عزيزى گلپيش كيمى.

* * *

آغلاماق فايدا وئرمز.
(اغلاماق چاره ائتمز).

* * *

آغلاماغى البندەدير.

* * *

آغلاماز، آغلاماز،
توبدا آغلار، گۆلمز.

* * *

آغلامايان اوشاغا سۆد وئرمز.

* * *

آغلاماقلا گۆناه باغيشلانماز.

* * *

آغلارسا آنام آغلار،
قالانى يالان آغلار.

* * *

عاغلى وار، كامالى بوخ.

* * *

عاغلى كم جانانا باخ،
كۆسۆيدۆر من دليدن.

* * *

عاغليم كسمير.

* * *

عاغليما باتمير.

* * *

عاغلينا كئچه ياماييم!

* * *

عاغلىنلا گۆر، قلىبىنلە انشىت.

* * *

آغرى گىندر، عادەت گىتمىز.

* * *

آغرىلاردا گۆز آغرىسى
ھەر كىسەنەن اۆز آغرىسى.

* * *

آغرىم ئورەيىنە!

* * *

آغرىماز باش قىبرىدە اولار.

* * *

آغرىمايان باش ياستىغا گىلمىز.

* * *

آغرىمايان باشا دىسمال باغلامازلار.

* * *

آغرىمايان دىشە كىلتىن نە لازىم؟!

* * *

آغرىن مەنە گىلىسىن.

* * *

آد آدمى بىزەمىز،
آدام آدى بىزىر.

* * *

آد اصلانىن دىر.

* * *

آد قوبانا رحمت.

* * *

آد منىم، يار اۆزگەنەن.

* * *

آدى باشقا اولانىن، دادى دا باشقا اولار.

* * *

آدى بىچىندە دىر، اولاغى قىراقدا.

* * *

آدى وار، اۇزۇ يوخ.

* * *

آدى قولاغينا بيتيشيب.
(ادى قولاغينا چاتيب).

* * *

آدى ديللر ازىرى دىر.

* * *

آدى ايت دفترىندە دە يوخ دور.

* * *

آدىم منىم عىصمت دىر،
هر نه وئرسن، قىسمت دىر.

* * *

آدىمى گۆوه ج قوى،
اوجاق ئوستە قويما.

* * *

آدىمى سنە قويوم،
اۇزگەنى يانا-يانا قويوم!

* * *

آدىن آنىلسىن بىر چۆرۈك قوز ايله.

* * *

آدىن وار ايمىش، تېرىن يوخ.

* * *

آدىنى وئىرسن، دادىنى دا وئر.

* * *

آدىن نه دىر؟
- باققال،
- حاق وئر، حاق آل.

* * *

آدىن نه دىر؟
- داشدمىر،
- يومشاليسان، يومشالى.

* * *

آدين نهدير؟
- درويش.
پول ايله اولور هر ايش،
پولون واردير گيريش،
پولون يوخ دور سؤرؤش.

* * *

آدين نهدير؟
- موزدور.
- يئرینده دؤز اوتور.

* * *

آدين نهدير؟
- نؤكر.
- نييه دورموسان بئكار؟
اچ قاپيني، اورت قاپيني!

* * *

آدين نهدير؟
- رشيد.
- بير دئ، بير ائشيت.

* * *

آدين توت، قولاغين بور.

* * *

آدين توتدون، قولاغى گؤرؤنر.

* * *

آدينا باخيب ناليني تاخار.

* * *

آدينى من وئرديم،
ياشيني تانرى وئرسين.

* * *

آدينى چيخارت،
گئت دييرماندا اوتور.

* * *

آدام آغزیندا سؤز،
قازان آلتیندا كؤز.

* * *

آدام آدام ساپه سينده آدام اولار.

* * *

آدام آدامدير، اولماسا دا پولو،
حيوان حيواندير، آتلاس اولسا دا چولو.

* * *

آدام آدامى بير دفعه آلدادار.

* * *

آدام آدامين رحمانى،
آدام آدامين شئيطنى!

* * *

آدام آج اولاندا پئندير-چؤره ك ده لذيذدير.

* * *

آدام ايشينى-گؤچؤنؤ بيلمهلىدير.

* * *

آدام بابادان، نوح-نبيدن قاليپ.

* * *

آدام باشيندان بؤيوك دانيشماز.

* * *

آدام بيلمير-هانسى ساز ايله اويناسين.

* * *

آدام وار كى، آداملارين ناخشىدير،
آدام وار كى، حيوان اوندان ياخشىدير
آدام وار كى، دينديره رسن «جان» دئيه،
آدام وار كى، دينديرمه سەن ياخشىدير.

* * *

آدام وار كى، ساغى ايله سولونو بيلمز.

* * *

آدام وار كى، بير چؤره كله مين ايتى دولانديرار،
آدام وار، مين چؤره كله بير ايتى دولانديرا بيلمز.

* * *

آدام وار داياز گزر،
آدام وار درين گزر.

* * *

آدام وار، ياخشى-يامانى بيلمز،
آدام وار، بير سۆز دئيه رسن، آنلار.

* * *

آدام وار كى، يىمك ئوچون ياشايير،
آدام وار باشاماق ئوچون يئير.

* * *

آدام وار كى، بير شيرينين خاطرينه مين آجى اودور.

* * *

آدام وار كى، گۆزدن قيزار،
آدام وار كى، سۆزدن قيزار.

* * *

آدام وار كى، رحمت آپارار،
آدام وار كى، لعنت آپارار.

* * *

آدام قاباغينا چيخارتمالى دئييل.

* * *

آدام قوجالاندا ايکينجى دفعه اوشاق اولور.

* * *

آدام قوجالاندا گۆزۆ قازانين ديبينده اولور.

* * *

آدام دانيشاندا اوتانار،
دالاشاندا اوتانماز.

* * *

آدام دئييل، کووفا اوغلو قاسيمدير.

* * *

آدام الينى بير دفعه يانديرار.

* * *

آدام ايستهسه داغى داغ ئوسته قویار.

* * *

آدام ايشى بۇيۇدر، ايش آدامى بۇيۇتمز.

* * *

آدام يانيلا-يانيلا آدام اولار.
(آدام يانيلا-يانيلا اؤيرنر).

* * *

آدام بيخيلديغي يئردن قالخار.

* * *

آدام گئدر، آدى قالار.

* * *

آدام گرهك آرخاسيز اولماسين.

* * *

آدام گرهك اؤزؤ اؤز حكيلى اولسون.

* * *

آدام گرهك عمره ده آغلاسين، على يه ده.

(آدام گرهك ايماما دا آغلاسين، يئزیده ده).

* * *

آدام گؤزله مكله صبيرلى اولار.

* * *

آدام اوغلو حيله گردير،
كيمسه بيلمز فندينى.

* * *

آدام اودور ايلقاريندان دؤنمه يه!

* * *

آدام اودور، «دور گئت» ي «بويور، ايلش» دن تئز باشا

دؤشسؤن.

* * *

آدام اول، آداملار جرگه سنده اول.

* * *

آدام اولانا بير سؤز يئتر.

* * *

آدام اولمايان يئرده آدامدير.

* * *

آدام اؤز تاييىنى-توشونو تاپماسا
گؤنؤ آه وايلا گئچر.

* * *

آدام اۋز تاى-توشوبلا گزر.

* * *

آدام اۋزۈنە بىر چۆرەك آغاجى تاپمالى دىر.

* * *

آدام اۋزۈنۈ بەينمەسە، پارتلار.

* * *

آدام اۋزۈنۈ بىر آجىياندا گۈزلر، بىر گىچىيندە.

* * *

آدام پالتار ايلە تانىنماز.

* * *

آدام پاخىل اولماسا، باغ چىرى نئىلر؟

* * *

آدام پولو بىر دوست ئوچۈن قازانار،
بىر دە دۈشمەن ئوچۈن.

* * *

آدام پولو قازانار،
پول آدمى قازانماز.

* * *

آدام پولو تاپار،
پول آدمى تاپماز.

* * *

آدام سوروشوب اۋىرنمكلە عاليم اولار.
دام آغىر زحمتلە عاليم اولار).

* * *

آدام سۈزۈنۈ آداما دئىەر.

* * *

آدام هر دۈشمەندىن بىر عاغىل اۋىرنر.

* * *

آدام هر ايشىق گلن يئره پامبىق تىخماز.

* * *

آداما آداملىق لازىم دىر.

* * *

آداما بەيلىك وئىرىلەندە آناسى نىن امجگىنى كىسمز.

* * *

آداما ياخشىلىق يوخ دور؟!

* * *

آداما سۇزۇ بىر دىفە دەئىەرلەر.

* * *

آداما سۇيىكنمە - اۇلر،
دىوارا سۇيىكنمە - اوچار.

* * *

آدامدا اينىصاف، مۇرۇوت گرەك!

* * *

آدامى آدم ائلەين پارادىر،
پاراسىز آدامىن ئوزۇ قارادىر.

* * *

آدامى آل وئردە تانىيارلار.

* * *

آدامى بدبختلىك توتاندا
دەوہ ئوستۇندە بۇ وورار.

* * *

آدامى غئىرت ايشلەدر،
دىيرمانى - سو.

* * *

آدامى دارا سالمازلار.
(آدامى دارا چكىمزلر).

* * *

آدامى دىندىر،
سونرا قىيمتىنى وئر.

* * *

آدامى ايشى ايلە تانىيارلار.

* * *

آدامى سايلا چاغيرارلار.

* * *

آدامى سۇزۇندىن توتارلار،
حيوانى بوينوزوندان.

* * *

آدامى ئوزۇنە تعريف ائله مزلىر.

* * *

آدامى هنرى ايله تانيارلار.

* * *

آدامين آدامى گرەك.

* * *

آدامين آدى پيسلىيە چيخىنجا جانى چيخسا ياخشى دير.

* * *

آدامين آباغىندان چكن چوخ اولار.

* * *

آدامين آباغى نين آلتىندان يئر قاچير.

* * *

آدامين آلاجاسى ايشينده،
حيوانين آلاجاسى ديشينده.

* * *

آدامين آخير گۇنۇ خوش اولسون.

* * *

آدامين باشينا نه گلसे ديليندندير.

* * *

آدامين بير اۇزۇ، بير سۇزۇ.

* * *

آدامين ائوينده پيشيى ده گرەك گۇچك اولار.

* * *

آدامين قىيمتىنى آدام بيلر.

* * *

آدامین دلیسی داشا گۆج ائیلر،
اؤگۆزۆن دلیسی - باشا!

* * *

آدامین دیلی ایله ئوره‌یی بیر اولسون گره‌ک.

* * *

آدامین دینمیزیندن قورخ.

* * *

آدامین دوستو دار گۆنده بللی اولار.

* * *

آدامین اوولی اولونجا، آخیری اولسا یاخشى دیر.

* * *

آدامین اوولكى بختى.

* * *

آدامین یئره باخانى،
سویون لال آخانى.

* * *

آدامین گۆزۆ، یئرین قولاغى وار.

* * *

آدامین مالى گۆزۆنۆن قاباغیندا گره‌ک.

* * *

آدامین ماهوت چوخالى قوهومو (دایىسى) گره‌ک.

* * *

آدامین اۆز یاوان چۆره‌یی اۆزگه‌نین پلوووندان یاخشى دیر.

* * *

آدامین اۆلۆمۆ - موللانىن بايرامى.
(آدامین وایى - موللانىن پایى).

* * *

آدامین پیسی اولماز، اگرچى آجگۆز اولمايا.

* * *

آدامین سۆزۆ دوغرو اولاندا قیلینج کیمی داشدان کئچر.

* * *

آدامين تكنه ده چۆره يى تك اولماسين.

* * *

آدامين ئوزۆنه باخارلار، حاليندان خبر توتارلار.

* * *

آدامين ئوره بينده كى نى بيلمك اولماز.

* * *

آدامين فرسىزى مقام گۆزلر.

* * *

آدامين چۆسنۆنه باخما،
عاغلىنا باخ.

* * *

آدامينا گۆره شريت وئرلر.

* * *

آداملار ايچينده نصيحت - مذممت دئمك دير.

* * *

آداملار جرگه سينده دير.

* * *

آداملارين قورخوسوندان دوغرونو دئمك اولمور،
آلاهي قورخوسوندان - پالانى.

* * *

آدامليق يوللا دئييل،
بازاردا ساتيلماز.

* * *

آدامليغى آدامدان ايسته،
خوش عطرى - قيزيل گۆلدن!

* * *

آدمردن خاتمه كيمى گۆرۆنمه ييب!

* * *

عادت قانون دئييل،
آمما قانون قدهر حۆكمۆ وار.

* * *

عادت دير، هۆنر دئييل!

* * *

عاديلين غضيبندن،
ظالمين سوکوتوندان قورخماق گرهک.

* * *

آز-آز يئ، هميشه يئ.

* * *

آز آي، بۆز آي، دوققوز آي.

* * *

آز آشين دوزو دئييل.

* * *

آز وئر، چوخ يالوار،
چوخ وئر، يالوارما!

* * *

آز وار، آز يئ، چوخ وارسا - چوخ.

* * *

آز دانيش، آز يئ،
آز يات، چوخ چاليش.

* * *

آز دانيش، ياخشى دانيش.

* * *

آز دانيش، چوخ قولاق آس.

* * *

آز ايدى آرىق-اوروق
بيري ده گلدی بوينو يولوق.

* * *

آز يئ، قاپيندا نؤكر ساخلا.

* * *

آز يئ، اؤز چؤره بينى يئ.

* * *

آز يئيه - آرىقلار،
چوخ يئيه - زاريلدار.

* * *

آز يئيه رم - گؤرمه رم حكىمى،
دؤز دولاننام - گؤرمه رم حاكيمى.

* * *

آز يئير - كۆسۆر، چوخ يئير - قوسور.

* * *

آز گئدى، ئوز گئدى
اينه ياريم يول گئدى،
دره - تپه دۆز گئدى...

* * *

آز گل قيزيم، ناز گل قيزيم.

* * *

آز اولسون، ياخشى اولسون.

* * *

آز اولسون، نقد اولسون.

* * *

آزا آز دئييلر، چوخا چوخ.

* * *

آزا قانى اول، چوخو آلاهدان ايسته.

* * *

آزا قانى اول، چوخو قازانارسان.

* * *

آزا قانى اولمايان چوخا يئتيشمز.

* * *

آزا دئيلر! - هارا گنديرسن؟
دئدى: - چوخون يانينا.

* * *

آزادلىق گۆزهل ياشاماق ئوچۆندۆر.

* * *

آزاندا گئت شئخين ائوبنه.

* * *

آزانچى چكر سويوغو،
موللا يئير تويوغو.

* * *

آزار باتمان - باتمان گلر،
میثقال - میثقال چیخار.

* * *

آزار تمیزلیکدن بئزاردیر.

* * *

آزارلادیم - اؤلمه‌دیم،
ئوزۆلدۆم - اۆلدۆم.

* * *

آزارلی تله‌سر،
آرمود واختیندا یئتیشر.

* * *

آزارلیق اولسون،
بئزارلیق اولماسین.

* * *

آزارلی نین قورخوسو اۆلنه‌جن دیر.

* * *

آزارلی نین یانیندا آرمود یئمزلر.

* * *

آزاجیق آشیم، آغریماز باشیم.

* * *

آزدان آر اولار، چوخدان چوخ.

* * *

آزین قدرینی بیلمه‌ین چوخون دا قدرینی بیلمز.

* * *

آزنان چوخون اویونو اولماز.

* * *

عایيله محک داشی‌دیر.

* * *

عایيله خوشبختلییین آچاری‌دیر.

* * *

عایيله‌سی‌نین قدرینی بیلمه‌ین
اتل - اوباسی‌نین دا قدرینی بیلمز.

* * *

آی آیدین، حساب بللی.

* * *

آی آیدین، اونون دا ئوزۇندە لکه وار.

* * *

آی وار - ایلی گۇزله،
ایل وار - آیی گۇزله.

* * *

آی وار، گۇن وار،
تلسمه یه نه وار؟!

* * *

آی دوغار، گۇن دینجه لره.

* * *

آی دوغدو قلیلندی،
دوغدو قلیلندی
گئدیپ جانانا دئیین،
بو قلب او قلیلندی.

* * *

آیاغینا داش توخونسا، مندن بیلر.

* * *

آیاغینی ایستی توت، باشینی سرین،
یئمه ینه فیکیر وئر، دۇشۇنمه درین!

* * *

آیاغینی یورغانینا گۇره اوزات.
(ایاغینی یورغانینا تن اوزات).

* * *

آیاغی نین آلتینا یومورتا دۇزۇلمه ییب کی؟!

* * *

آیاغی نین آلتیندا اولۇم!

* * *

آیغیرین چولو بیرتیق اولار.

* * *

آیدا قازاندیغینی بیر گۇنده یئیر.

* * *

آيدا - ايلده بير ناماز،
اونو دا شئيطان قويماز.

* * *

آيدا - ايلده بير تاماشا،
اوندا دا گۆز قاماشا.

* * *

آيدان آرى، سودان دورو.

* * *

آيدنليقدا ياشايان چوخ ياشايار.

* * *

آى اوتر، ايل دولنار
شنبه دؤشر نوروزا.

* * *

آيى بالاسينا «آغاپاغيم» دئيه،
كيريى بالاسينا «يومشاغيم!»

* * *

آيى قانار، عابيد قانماز.

* * *

آيى ايله بير چووالا گيرمه.

* * *

آيى ايله مئيمون -
بير - بيرينه اويغون.

* * *

آى زامانا، زامانا،
اوخو قويدون كامانا،
ائششكلىر آريا يئيير،
آت حسرتدير سامانا.

* * *

آى ايشيغيني گؤندن آلا.

* * *

آى ايشيغينا ايت هؤرر.

* * *

آی ایشیغیندا قوز بیغمازلار.

* * *

آی گۆرمۆشۆن اولدوزا نه میننتی؟!

* * *

آی - اولدوز گۆبه یاراشار.

* * *

آی همیشه بولود آلتیندا قالماز.

* * *

آیا دئیهر: - سن چیخما، من چیخیم!
گۆنه دئیهر: - سن چیخما، من چیخیم!

* * *

آیا او قدهر باخما کی،
دۆشسۆن آیاغی نین آلتینا.

* * *

آیی کیم گۆردۆ؟
- کور ماحمود.

* * *

آی قوناق، اولایدی یاغ،
بشیریدیم قایقاناق،
واى تاوا دردی!

* * *

آی داش آتان بختور،
داشین دا بیر واختی وار.

* * *

آی مۆشتری، مۆشتری،
قیزیلدان دیر دیش لری!

* * *

آی ساچی - ساققالی آغارمیش!..

* * *

آیاق - آیاق نردیوانا چیخارلار.

* * *

آیاق آلتی اولوب.

* * *

آياق بۇدرمەسى دىل بۇدرمەسىندىن ياخشى دىر.

* * *

آياق ايسلانماينجا بالىق توتولماز.

* * *

آياق ديمەين داش اولماز،
بلا گۇرمەين باش.

* * *

آياق پالين، قانقال قالين.

* * *

آياق يئرمەسە، لىپىر دۇشمز.

* * *

آياق گنيرمەسە، ال دە گنيرمز.

* * *

آياق گنتمەسە، ال دە گنتمز.

* * *

آياق گيرمەين يئره باش گيرمز.

* * *

آياق ئۈستە اۆلمك دىز ئۈستە باشاماقدان ياخشى دىر.

* * *

آياق توتوب يئريير.

* * *

آياقباي دار اولاندا دۇنيا باشا زيندان اولار.

* * *

آياقلا گلن قوناغى آتلا يولا سالارلار.

* * *

آياغا دۇشمەين باشا چىخماز.

* * *

آياغى آلتينا قوونون قايىغى آتيلار.

* * *

آياغى قيسا، داياغى اوزون.

* * *

آياغى ايله گلەنە اۆلۆم اولماز.

* * *

آياغى ايله گليب باشى ايله گندهجك.

* * *

آياغى ايپدهدير.

* * *

آياغيم داليمجا گلمير.

* * *

آيى يوواسى - آسما ئوزۇم؟!

* * *

آيى يوواسينا سيغماز،
قوروغونا خلبير باغلار.

* * *

آيى يوواسيندا قوز آختارمازلار.

* * *

آيى مئشه دن كۆسۆب،
مئشه نين خبرى يوخ.

* * *

آيى آدمى اۇز يوواسيندا بوغماز.

* * *

آيى تالاشايا باخان كيمي باخير.

* * *

آييدان خارراط اولماز.

* * *

آييا قاوال چالماق اۇيرهدير.

* * *

آييا داىى دئبير - ايشى خاطرينه.

* * *

آيىنى دا اۇيرهديرلر.

* * *

آيىنى اوول اۇلدۆر،
سونرا دريسينه قىيمت قولى.

* * *

آيى نين بوغازينا سو چىخاندا
بالاسىنى آياغى نين آلتينا آلا.

* * *

آيى نين اۋزۈندەن دە قورخ، لپىرىندەن دە.

* * *

آيى نين يۈز اويونو بىر آرمودون ئوستۇندەدى.

* * *

آينايا باخان اۋز جامالىنى گۇرر.

* * *

آيران آغدير - نئهره ايچينده
كيشميش قارادير - مردلر جييينده.
(آيران آغدير - ديوار دييينده،
كيشميش قارادير - بهىلر جييينده).

* * *

آيران وئر آيران سيزا،
قالماز بو دۇوران سيزه،
واخت اولار آيران اولار
وئرملر آيران سيزه.

* * *

آيران ايچر، تاخيل بيچر.

* * *

آيران ايچمه يه گلميسن، يوخسا آرا آچماقا؟!

* * *

آيرانا گنتمه يه اوتانمير،
سرنيجى داليندا گيزلهدير!

* * *

آيرانا گل، شورا گل،
جهنمه، گورا گل!

* * *

آيرانى داغيلميش قاريا دۇنۇب.

* * *

آيرانى يوخ ايچمه يه،
كۇريۇ آختارير گنچمه يه.

* * *

«آيرانيم تورشدور» دئيهن تاپيلماز.

* * *

آیرانین دیر، شوروندور،
ایندی نؤویت کوروندور.

* * *

آیری قارداش - یاد قونشو.

* * *

آل آلمایا داش آتان چوخ اولار.

* * *

«آل وئر» دئییلر،
«آل، وئرمه» دئمهییلر.

* * *

آل قاپیدا، سات قاپیدا.
(قاپینا گلدی آل،
قاپینا گلدی سات).

* * *

آل دا گئی سن یاراشار،
شال دا گئی سن یاراشار.

* * *

«آل» دئییلن مالدا خئییر اولار.

* * *

آل دین سیزدن، وئر دین سیزه.

* * *

آل الینه سیلاهی،
قووت وئرسین ایلاهی.

* * *

آل مالین یاخشیسینی،
چکمه هئچ قایغیسینی.

* * *

آل مالینی، گور حالینی.

* * *

آل - اوتانما، وئر - قورخما.

* * *

آل جنویز، سات جنویز،
چاخچوخو قالسین سنه.

* * *

آلآقارغا اولماغى بس دئىيل
هله حكىملىك ده ائله يير.

* * *

آلا قارغا سويا دؤشسه ده قاز اولايلىمىز.

* * *

آلا ايت چاققالين دايسى سىدير.

* * *

آلا ايتدن مشهور دور،
سنه نه دؤشؤب، آكى پاپاقى ييرتق؟!

* * *

آلان آبرى، ساتان آبرى.

* * *

آلان آلب وارلانىب،
ساتان ساتىب آلدانىب.

* * *

آلان آپاردى، ساتان اودوزدو.

* * *

آلان ساتانندان اومار.

* * *

آلان اولماسا، ساتان دا اولماز.

* * *

آلاندا ياخشىدير، وئرنده پيس؟!

* * *

آلانين گؤزؤ اولسا،
ساتان آچىندان اولر.

* * *

آلانين گؤزؤ ساتانين اينده اولار.

* * *

آلاچالپوو دئيه ر:
«حاييف كى، عؤمرؤم آزدىر، قاباغىم بازدير».

* * *

آلاچالپوو كىمى قرارسىز اولماز.

* * *

آلاجاق ايله وئره جك اۇده نمز.

* * *

آلاجاق چوخ قالسا، ياددان چيخار.

* * *

آلاجاقلى ايكن وئره جكلى اولدوم.

* * *

آلاجاقى بير پيلته، پامبيغين باتمانين سوروشورا!

* * *

آلاجاقين وار،

وئره جه يين ده وار.

* * *

آلاجاقين اولسون، وئره جه يين اولماسين!

* * *

آلاجاقين قارغا،

وئره جه يين قيرغى.

* * *

آلاجاقينى ياديندا ساخلادىغين كيمى
وئره جه ينى ده ياديندا ساخلا.

* * *

آلدادا بيلمه ميش دۇنيانين وارى،
بير مسلك عشقيه ياشادانلارى.

* * *

آلدانما دۇنيايا،

«من ساغام» دئمه.

«آلداتديم!» دئيه ن اۇزۇ آلدانار.

* * *

آلدىغى بير اينه دير، دميرينى يوخلاير.

* * *

آلدىغينى آلا، وئره جه يينى وئرمز.

* * *

آلدىغينى وئرمه ين، آرادىغينى ناپماز.

* * *

آلدىم قوز، ساتدىم قوز،
منه قالدى شاخشاخى.

* * *

آلدىن پايىنى، چاغىر دايىنى!

* * *

آلئىيانى، قولئىيانى،
گل آپار بو حيوانى.

* * *

عالم عالم ايله دېر، كئچل باشى ايله.

* * *

عالم اود توتدو بىر دسته حشمردن.

* * *

عالمه عادت اولدو، بيزه بىدعت.

* * *

عالمه دون تىكىر،
اۇزۇنه خىشتك تاپمىر.

* * *

عالمه ايمان وئردىم،
اۇزۇم ايمان سىز قالدىم.

* * *

عالم گئىر چىت تومان داماقلى،
من گئىيرم كتاندان - ياماقلى.

* * *

عالمه ايت هۇرر،
بىزه مازانداران چاققالى.

* * *

عالمى پلوو توتسا، آلا قارغا خۇره يىنى بىلر.

* * *

عالم ايشلر، ائل اۇيۇنر،
قىلىنچ كه سر، قول اۇيۇنر.

* * *

عالمين مالى - مۇلكۇ،
قمبرين بىرتىق كۆركۇ.

* * *

عاليم اولماق آسان دير،
آدام اولماق چتین.

* * *

عاليمين يانيندا ديليني ساخلا.

* * *

عالیسی (علیسی) - دلی،
والیسی (ولیسی) - دلی،
بو قیرلمیشین هامیسی دلی!

* * *

آلیچی قوش دیمدیپیندن بیلینر.

* * *

آلیچی قوش کیمی باشیمین ئوستونو آما.

* * *

آلیچی قوش گؤزوندن معلوم اولار.

* * *

آلیچی قوشون دیمدیپی ایری اولار.

* * *

آلیش - وئریش میثقاللا،
دوستلوق - خالوارلا.

* * *

عاللاف خوروزونا بنزه بیر.

* * *

آللاه آغزیندان ائشیت سین!

* * *

آللاه عاغیل پایلایاندا هارادا ایدین؟!

* * *

آللاه آداما یا عاغیل وئرر، یا دؤولت.

* * *

آللاه آدامین عؤمرؤندن کسب بختینه جالاسین.

* * *

آللاه باجادان تۆکمز،
گرهک اؤزۆن چالیشاسان.

* * *

آللاه بیلن یاخشى دیر، مصلحت اونوندور.

* * *

آللاه بیر یاندان باغلاسا، بیر یاندان آچار.

* * *

آللاه بیر کسه غضب ائله مک ایسته سه
اوولجه اونون عاغلینی باشیندان آلا.

* * *

آللاه بیر، سؤز بیر.

* * *

آللاه بؤؤکلرین خاصیتی نی کس سین.

* * *

آللاه بونو دؤشمه ده قیسمت ائله سین.

* * *

آللاه وار، رحمی ده وار.

* * *

آللاه وئردییینی بیلر.

* * *

آللاه وئردیکجه، بنده گومانا دؤشر.

* * *

آللاه وئرن سننن کیمی اولار،
سن وئرن منیم کیمی.

* * *

آللاه وئرنده یوخ یئردن وئر.

* * *

آللاه وئریب، آللاه دا آپاریب.

* * *

آللاه وئرمز قولونا،
قالار وورونا - وورونا.

* * *

آللاه وئرمه یه نده بنده ئیله سین؟!

* * *

آللاه ووران آغاجین سسی چیخماز.

* * *

آللاه قارداشى قارداش ياراديب، كيسه لرینی آیری.

* * *

آللاه قوناغی نین اؤز قیسمتی وار.

* * *

آللاه داغینا باخار، قار وئیر.

* * *

آللاه ده ویه فانا وئرسیدی،
اوچورمادیغی دام - داش قالمادی.

* * *

آللاه دردی چکنه وئیر.

* * *

آللاه الی هامی الدن اوجادیر.

* * *

آللاه ایلانین عملینی بیلپ، آیقلارینی قاریندا
یارادیب.

* * *

آللاه اینسانا بیر آغیز، ایکی قولاق وئریب دیر،
بو دا بیر سؤیله مک، ایکی ائشیتک ئوچوندور.

* * *

آللاه ایسته ین دانایا قورد ده بمر.

* * *

آللاه یامانین یولونو باغلا سین.

* * *

آللاه کاسیبدان کسه ر، وارلییا وئیر.

* * *

آللاه کریم دیر،
قویوسو دا درین دیر.

* * *

آللاه کیمه پای وئرمه یی یاخشی بیلیر.

* * *

آللاه کورا نئجه باخسا،
کور دا آلاها ائله باخار.

* * *

آلاھدان گیزلی دئیل،
بندەدن نە گیزلین؟

* * *

آلاھ گۇرۇر كيم كيمي دۇيۇر.

* * *

آلاھ، منى دوستلاردان ساخلا،
دۇشمەنلریملە اۇزۇم باجارارام.

* * *

آلاھ مین درد وئریب، مین بیر درمان.

* * *

آلاھ نە وئریر کی، قول اونو گۇتۇرمەسین؟!

* * *

آلاھ اونا وئردییی جانى آلا بیلیمیر.

* * *

آلاھ پاخیلا پای وئرمز،
وئرسە دە قارنى دویماز.

* * *

آلاھ ساغ الی سول الە مۇحتاج ائلمەسین.

* * *

آلاھ سنە عاغیل - كامال وئرسین.

* * *

آلاھ تنبلی سنومز.

* * *

آلاھ حاققى ناحاققا وئرمز.

* * *

آلاھ هر كسه بیر گۇن بورجلودور.

* * *

آلاھ هئج كيمي آرخاسیز قویماسین.

* * *

آلاھا دا اۇزۇنۇ پلوی یئین تانیتدیر.

* * *

آللاھا اینانمایان بندهیه ده اینانماز.

* * *

آللاھدان قورخماز، بندهدن اوتانماز.

* * *

آللاھدان دۇندۇ،
کیروهەدن کی، دۇنمەدی.

* * *

آللاھى آرادا گۇر، هر ايشه دۆز باخ.

* * *

آللاھین ایشینی بیلک اولماز.

* * *

آللاھین یاراسى دا وار، چارهسى ده.

* * *

آللاھین ئوچ کرمیندن!

* * *

آلما آغاجیندان آلما دۇشر،
آرمود آغاجیندان - آرمود.

* * *

آلما آروادین دولونو،
یانیندا گتیرر قولونو.

* * *

آلما، آرمود، گیج ماحمود!

* * *

آلما گۆرەن، ساتما گۆرەن،
یۆز گۆرەندن بیر گۆرەن،
اونا دا اعتبار یوخ دور.

* * *

آلما اۇز آغاجیندان اوزاغا دۇشمز.

* * *

آلما شهەرلى قیزی - «حامام» دئیەر، آغلار،
آلما کندلی قیزی - «خیرمان» دئیەر، آغلار.

* * *

آلماق غئيب دير، وئرمك هؤنر.

* * *

آلماق ياخشى دير، وئرمك - قارين آغرىسى.

* * *

آلمادىغين حيوانين نوختاسيندان ياپيشما.

* * *

آلمازى پالچىغا آتميشلار
قيمتينه خلل ديمه ميش.

* * *

آلمايان پئشيمان، يئمەين - شيشمان.

* * *

آلمانى آت گۆيه، يئره گلينجه، يا نصيب.

* * *

آلمانى سوي پئ، آرمودو ساي پئ.

* * *

آلماز ئوزوك، دار بارماق.

* * *

آلماجى انششه يينه دؤنوب.

* * *

آلنيا نه يازىليب، اونو گۆره جك.

* * *

آلوودان چىخديق، يالووا دؤشدوك.

* * *

آلت داش آغير اولار.

* * *

آلت دوداغى يئر سؤپورور.

* * *

آلتدا قالان نامرددير!

* * *

آلتدا قالانين جانى چىخسين!

* * *

آلتى تويوغون بىر خوروزو گرەك دىرا!

* * *

آلتى داش، ئوستۇ آش،
يئنەدە اوغول چۇرەپى.

* * *

آلتىن حصير، ئوستۇن حصير،
يات يىتتىم، ترلەيەسن!

* * *

آلتىنى گۇرمە دىيىن قابدان سو ايچمە.

* * *

آلتىمىش ياشىندا قوجا،
ايندى گندىر حججە.

* * *

آلتىمىشىندا ات مينمك اۋىرنى
قىيامت مئيدانىدا چاپار.

* * *

آلتىمىشىندا زورنا چالماق اۋىرنى
آخىرتدە چالار.

* * *

آلتونو صراف (زرگر) تانىيار.

* * *

آلچا منىم، گىلاس منىم، توت منىم،
گاواليدا دا گۇزۇم وار.

* * *

آلچاق يىر ايگىدى خار گۇستىر.

* * *

آلچاق يىردە ياتما، سئل آپارار،
ھۇندۇر يىردە ياتما، يئل آپارار.

* * *

آلچاق يىردە چادىر قورما.

* * *

آلچاقلىقدان اۋلۇم ياخشى دىرا!

* * *

آلچاغين چۆره ييندن سه، آجيندان اۆلكم ياخشى دير.

* * *

آمان دئيه نه ال قالديرمازلار.

* * *

آمان دئيه نى اۆلدۆرمزلىر.

* * *

آمان دئيه نين بوينونو وورمازلار.

* * *

آمان فلک اليندن،

بيداد فلک اليندن!

* * *

آنا بالا ئوجوندان جانينى اودا ياخار.

* * *

آنا بالادان آيريلماز،

اگر آيرى سالالار،

قايلار، آى قايلار،

ئوستۆندن يول سالالار.

* * *

آنا قلبى كۆرهك اولار.

* * *

آنا قيزينا تاخت وئىر،

آتا اوغلونا - باخت.

* * *

آنا ائوين ديره يى دير.

* * *

آنا اولاندا كيشى آناسى اول.

* * *

آنا صبرى بۆيوك دۆر.

* * *

آنا تۆكهنى بالا ييغار.

* * *

آنا ئوره يى - داغ چيچه يى.

* * *

آنا حاققى - تانرى حاققى.

* * *

آنادان آرتىق ياور اولماز.

* * *

آنادان امديييم سۇد بورنومدان گلدى.

* * *

آنادان اولمايان قارداش ساييلماز.

* * *

آنالار بيزى بو گۆن ئوچۇن دوغوب.

* * *

آنالى قيزىن ايشى گۇرۇنر،
آناسيز قيزىن - ديشى!

* * *

آنالى قيزىن اۇرۇ بۇيۇر،
آناسيز قيزىن سۇرۇ.

* * *

آنالى قوزو - خينالى قوزو.

* * *

آنام ائله چوخ بيلير كى، كۆندەنى خيردا تۇكۇر،
آتام ائله چوخ بيلير كى، ايكى سيني بيردن اۇتۇرۇر.

* * *

آنام منى دامدا دوغوب.

* * *

آنامين بير دونو وار
قاتلاماق اولماز،
ئوستۇ دولو آغ اشرفى
ساناماق اولماز (تاپماجا).

* * *

آنانى آلانين يانيندا دورما،
بالتا چالانين يانيندا دور.

* * *

آنانين اشى - تنديرين باشى.

* * *

آنانین الینی بوراخب،
ددهنین الیندن یاپیشیب.

* * *

آنانین ارکۆیون اوغلو حامبال اولار.

* * *

آنانین ایلکیسی - داغلارین تۆلكۆسۆ.

* * *

آنانین کنچدییی کۆرپۆدن قیزی دا کنچر.

* * *

آنانین جانى اؤلاددادیر.

* * *

آناسى دۆز یئردە گزه بیلیمیر،
بالاسى شومدا شیللاق اتیر.

* * *

آناسى گزن آغاجلاری بالاسى بوداق-بوداق گزر.

* * *

آناسى ناماز ئوستۆنده ایمیش.

* * *

آناسى جیبینه قنبر قویوب.

* * *

آناسیز اوشاق ائوده خار اولار،
آناسیز اوشاق - چۆلدە.

* * *

آناسى نین بیتمز ایشى دانلاغا قالدی.

* * *

آناسینا باخ، قیزینی آل،
قیراغینا باخ، بئزینی آل.

* * *

آناسیندان آیریلان قوزونو قورد یئیر.

* * *

آناسینی - آتاسینی دینلهمهین اؤلاد
ئوزنگیبه یاتماپان ات،
قاپیدا ساخلانان ات.

* * *

آناجسان بانلا، عاریفسن - آنلا.

* * *

آنقیر، تایینی تاپ!

* * *

آند ایچمک داغ ساققیزی دئیل کی، هئی چئینه سن.

* * *

آند اولسون آنادان امدییم سؤده!

* * *

آندین ایکی باشی وار.

* * *

آندین دا حؤکمؤ وار خئیبرده شرده!

* * *

آنلادیق - یئل دییرمانی،
بس بونون سویو هانی؟

* * *

آنلایان آداما قول اولاسان.

* * *

آنلایان بیر قیلدان دا آنلار.

* * *

آنلایان دؤشمن آنلاماز دوستدان یاخشی دیر.

* * *

آنلایان اؤزؤ قانار،
آنلامایانا یؤز قاندیر.

* * *

آنلایانا بیر سؤز بیر کیتاب دیر.

* * *

آنلایانا بیرجه میلچک ده سازدیر،
آنلامایانا زورنا - قاول دا آزدیر.

* * *

آنلایانا قول اول،
آنلامایانا آغا اولما.

* * *

آنلايانا دا جان قوربان، آنلامايانا دا،
داد ياريمچيق اليندن.

* * *

آنلايانا تۆكجە ياخشى ليق،
آنلامايانا - اطلاس آرخاليق.

* * *

آنلامازا يومروق دؤيۇنلە سۇز قاندير.

* * *

آپار بونو داييسى نين خاراباسينا.

* * *

آپاردىغىنى قايتارمايانين قىيمتى
آپاردىغى قدهردير،
آپاردىغىنى قايتارائين قىيمتى بوخدور.

* * *

عار ايگيدىن بلاسى دير.

* * *

آرا، قارىشىب مذهب ايتيب.

* * *

عارسيز قوجالماز.

* * *

عارسيز نەدن عارلانا؟!

* * *

عارسيزا ئوز گۇسترمە.

* * *

عارسيزا ئوز گۇسترسن، ياخاندان ياپيشار.

* * *

عارسيزين ئوزۇنە تۇيۇرۇبلر،
«ياغيش ياغير» دئميش.

* * *

آرادا يئيبير، قيراقدا گزير.

* * *

آرا سۇزۇ ائو بىبخار.

* * *

آرا خلوت - تۆلكۆ بهی.

* * *

آرابا قیریلاندا یول گۆسترن چوخ اولار.

* * *

آرابا قوش، چارخا دور،
مرد ایگیده آرخا دور.

* * *

آرابا ایله دووشان توتور.

* * *

آرابانی آت آپارماز، آریا آپارار.

* * *

آرابا یولوندا چيخما.

* * *

آرابانی گۆندرهم اودونا
گتیرسه، اودوندور،
گتیرمهسه، اؤزۆ اودوندور.

* * *

آرابانی اؤلچ، داروازانى تیک.

* * *

آراز آخیر، گۆزۆم باخیر.

* * *

آراز آشیغیمدان، کور توپوغومدان.

* * *

آراز دورو، کور ساری.

* * *

آرالاریندان تۆک گنجمیر.

* * *

آرالیق آتی - کور فاطمی.

* * *

آرالیق مالی آرادا یئیلیر.

* * *

آرالیق ابونو آرالیقدا اولار.

* * *

آراغین داغی ساغ اولسون،
قارلی دا اولار، قارسیز دا.
ایگیدین باشی ساغ اولسون
وارلی دا اولار، وارسیز دا.

* * *

آرواد آلمامیش اؤولاد آرزوسو ائلمه.

* * *

آرواد ایله آت - ایگیدین بختینه.

* * *

آرواد وار، ائو بیغار،
آرواد وار، ائو بیخار.

* * *

آرواد قوهومو شیرین اولار.

* * *

آرواد ایکی اولاندا ائو سؤیورؤلمه مییش قالار.

* * *

آرواد بیخان ائودن آلاهیین خبری یوخ دور.

* * *

آرواد بیخان ائوی فلک ده بیخا بیلمز.

* * *

آرواد یوخوسو بالان اولار.

* * *

آرواد کیشی نین قولتوق ساعاتی دیر.

* * *

آرواد مالی آلچاق قاپی دیر،
بیر گیرنده آلتینا دهیر، بیر چیخاندا.

* * *

آرواد مالی - قاب دسمالی.

* * *

آرواد پاپاق دئییل کی، باشدان - باشا قویولا.

* * *

آرواد، سن ایچهریدن، من بایردان،
یاخشيجا ائو تیکریک.

* * *

آرواد شئيطانا پاپيش تىكر.

* * *

آروادى آھيل گۇزۇ ايله،
آتى - جاھيل گۇزۇ ايله.

* * *

آروادى عار ساخلار، بوستانى بار.

* * *

آروادى ارى ساخلار، پئندىرى درى.

* * *

آروادى بد اولانين ساققالى تئز آغارار.

* * *

آروادى گۇزەل، آتى يورغا ايله يولداس اولما.

* * *

آروادين آخىر حيلهسى آغلاماق دىر.

* * *

آروادين بىرى - اعلا،
ايكىسى - بلا.

* * *

آروادين عىصمتى - ارين عىزىتى.

* * *

آروادين يئىدىيى گئىدىيى كىمى اولسا،
واى كىشى نىن حالينا!

* * *

آروادين اۇيۇدۇ آروادا گئچر.

* * *

آروادين خىرتدەيى اولماز.

* * *

آروادسىز ائو، سوسوز دىيرمان.

* * *

آرواد ئوزلۇ كىشى دن،
كىشى ئوزلۇ آروادان الحذر.

* * *

آردینجا پادشاهی دا سؤیرلر.

* * *

آرزو آرزودان دوغار.

* * *

آرزو بیر، ئومید ایکی.

* * *

آرزو قویودور، دولدورماق اولماز.

* * *

آرزو گئنیش، عؤمؤر قیسا.

* * *

آرزونون سونو یوخ دور.

* * *

عاریف اولان بولوددان دا نم چکر.

* * *

آری قهرین چکمه یین، بالین قدرینی بیلمز.

* * *

عاری یئییب، ناموسو دالینا آتیب.

* * *

آری یالانچینی سانجار.

* * *

آری یوواسینا چؤپ اوزاتمازلار.

* * *

آریق آتا قویروغو دا یوک دور.

* * *

آریق آتا یوک چاتمازلار.

* * *

آریق آندا تپر چوخ،

یئریمه یه هؤنر یوخ.

* * *

آریق اؤکۆزه بیچاق اولماز.

* * *

آریم وار، آریم وار،

- اششک آرپسی!

* * *

آرىنى دومان، اينسانى ايماڭ يولا گىتىر.

* * *

آرىنىڭ تىكانىنى (ئىشتىرىنى) گۇردۇم،
بالىنىڭ ال چىكىم (ئوزدۇم).

* * *

آرمود آغاجىنىڭ اوزاق دۇشمىز.

* * *

آرمود واختىندا دەپ،
خىستەنىڭ كۇنلۇ تەسىر.

* * *

آرمودون ياخشىسىنى مۇشەدە آيى يىتىر.

* * *

آرمودون ساپى وار، ئوزۇمۇڭ چۇپۇ.

* * *

آرىا وئىلمەين آت
قامچى گۇچۇ ايله يىتىمىز.

* * *

آرىا اكدىم، دارى چىخدى.

* * *

آرىا اكن آرىا بىچىر،
بوغدا اكن بوغدا.

* * *

آرىا يىتمىش آت منزىل كەسىر.

* * *

آرىا اونون بوخ دورسا،
دادلى دىلىن دە بوخ دور؟!

* * *

آرىا اونونداڭ پاخلاوا اولماز.

* * *

آرىا چۇرەيى تورش آيران،
آدىن نە دىر؟ - خاورجان؟!

* * *

آرىانى تۇكۇبىلر ايتىن قاباغىنا
سۇمۇيۇ تۇكۇبىلر آتىن قاباغىنا.

* * *

آربانين دنى قيزيلدير،
سامانى - گوموش!

* * *

آرتيق آش - يا قارين آغريدار، يا باش.

* * *

آرتيق قازانچ جيب ييرتماز.

* * *

آرتيق ياغين شوربايا نه ضررى؟
(ياغ اشى كورلامان).

* * *

آرتيق يئمك حارامدير.

* * *

آرتيق تاماه داش يارار،
داش قايبدار باش يارار.

* * *

آرتيق تيكه ديش قيرار.

* * *

آرتيق خرج (ايصراف) ائويبخار.

* * *

آرخا سو گلنه قدهر
قورباغانين گوزو بره لر.

* * *

آرخادير يوردوموزا،
عشق اولسون اوردوموزا.

* * *

آرخالى كوچك قورد باسار.

* * *

آرخانى كوركه اويرتمه!

* * *

آرخاسيندان كه سر،
انگينه جالايار (يامان).

* * *

آرخاسينى يئره وئرمير.

* * *

آرخلار آخار چاي اولار.

* * *

آرخى آددا، سونرا «بره كاله» دئ!

* * *

آرشين گتير، بنز آپار،
چووال گتير، فوز آپار.

* * *

آرشين اوزون، بنز قيسا،
كفن سيز اولر كوسا.

* * *

آسيلسان دا اوجا بوداقدان آسيل.

* * *

آصلان آغزندان شيكار آينماز.

* * *

آصلان قوجالاندا باشينا چاققالار توپلاشار.

* * *

آصلان قوجالاندا سيچان يوواسيني گوزله ير.

* * *

آصلان قوجالاندا ئوز - گوزونه قارشفا داراشار.

* * *

آصلان دا هئچ يالقيز قالماسين.

* * *

آصلان ياتاغيندا توكولر ياتير.

* * *

آصلان ياتاغيندان (باتيشيندان) بللى اولار.

* * *

آصلان اولنده ده آصلان دير.

* * *

آصلان توكو كؤلگه سينده ياتماز.

* * *

آصلانى يارالاييب لار.

* * *

آصلانين بالاسى آصلان اولار.

* * *

آصلانين نه اتركى، نه ديشيسى؟

* * *

آصلانين قورخوسو قارىشقادان اولار.

* * *

آصلانلار يوردوندا تۆلكۆلر گزير.

* * *

آستا آتین تېيىيى برک دهير.

* * *

آستا وور، راستا وور.
(استا وور، اوستا وور).

* * *

آستا ائله، اوستا ائله،
يا استاجا، يا اوستاجا!

* * *

آستا گئدن يورولماز،
يۆيۆرن يولدا قالار.

* * *

آستا گئدن منزىل كهسر.

* * *

آستا گئدن تئز گئدر.
(استا گئدن چوخ گئدر).

* * *

آستانين ايشى قالماز
خسته نين ايشى قالار.

* * *

آستارى ئوزۆندن باها.

* * *

آستارى ئوزۆنه چيخيب.

* * *

آت آتى يا طؤيله ده تانييار، يا دا يولدا.

* * *

آت بالاخانىم!

* * *

آت بسله نيركن،
قيز ايسته نيركن.

* * *

آت وار - اوت يوخدور،
اوت وار - آت يوخدور.

* * *

آت ووردو ديزيمه،
ايندى گلديم اۇزۇمه.

* * *

آت قاطير دوغوب،
نسلنى پوزولوب.

* * *

آت قاچدى، يەھەرى دە آپاردى.

* * *

آت دېرناغېندان - اينسان قولاغېندان.

* * *

آت ائلين، توربا امانت،
داھا بيزيم نەييميز وار!؟

* * *

آت الە دۇشر،
مئيدان الە دۇشمز.

* * *

آت يىزى ايت ايزىنە قارىشماز.

* * *

آت ياغى كۆلك اولار،
اوزان دىلى يۇيرەك.

* * *

آت آلان، گۆزۈن چيخسىن،
آلاندا يال - قويروغونا باخمازلار!؟

* * *

آت آلماغا جاھيل گندر،
قىز آلماغا آھيل.

* * *

آت آلمامىش، نوختا داواسى ائدير.

* * *

آت آلمامىش طۇبلە تىكىر.

* * *

آت آرىق، منزىل اوزاق.
آت ات اولونجا، بيه سى مات اولار.

* * *

آت ات ايله الله شىر،
آرادا ائششك اۇلر.

* * *

آت ات ايله يولا گنذر،
سۇز آريا كسمكده دير.

* * *

آت ايله توربانى چكيشديرمز لر.

* * *

آت ايشلر، ائششك ديشلر.

* * *

آت يئمه ين آجى اوتلار
هئچ بيئمه سه ياخشى دير.

* * *

آت يئرىمك له، اينسان بيلمك له.

* * *

آت يئرينه ائششك باغلانىب.

* * *

آت يۇيه نيله ساتيلار.

* * *

آت يۇيه ن سيز اولماز،
باغ باخيم سيز.

* * *

آت كيمين دير؟ - مينه نين.
قيلنج كيمين دير؟ - باغلانين.

* * *

آت گنتدى، اوركه نى ده آپاردى.

* * *

آت مئيدانيندا ائششك آنقىرماز.

* * *

آت مين، آد قازان.

* * *

آت مینن آتاسینی تانیماز.

* * *

آت میننده وهرهه اولماز.

* * *

آت - مینه نین، ائو - اوتورانین،
...دون - گئیینه نین.

* * *

آت مینه نینی تانیبار.

* * *

آت مینجیسینه گۆره کیشنر.

* * *

آت مینمه یین آت مینسه،
چاپا - چاپا اۆلدۆرر.

* * *

آت نالی، ائششک نالی،
موللادان قاچان حسینالی!

* * *

آت اوغورلاناندان سونرا آخور نه به گره کدیر؟

* * *

آت اوغورلاناندان سونرا طۆیله نین قاپیسینی بره
باغلا ییر.

* * *

آت اولمایان یئرده ائششک ده آت دیر.

* * *

آت اۆلدۆرمه یین بایتار اولماز.

* * *

آت اۆلنده یه هه ری قالار،
آدام اۆلنده - آدی.

* * *

آت اۆلنه جن اوتلار.

* * *

آت اۆلۆب، ایتلرین بایرامی دیر.

* * *

آت سويو گۇرۇر، سو دا آتى،
داھا فينديرىق نە لازيم؟

* * *

آت تاپيلدى، يەھەر تاپيلمادى.

* * *

آت تپەر، قاطير تپەر،
آرادا ائششك اۇلر.

* * *

آت تپيىنە آت دۇر.

* * *

آتا ائويندە - اۇگنى آنا،
ار ائويندە - قايىنانا.

* * *

آتا يوماقلانار، اوغول بوداقلانار.

* * *

آتا گۇزدۇر، اوغول - گۇزۇن ايشيغى.

* * *

آتا مالى تىز تۆكەنر.

* * *

آتا مالينا گۇز تىكن مالسىز قالار.

* * *

آتا مالينى درج ائلە،
اونا گۇرە دە خرچ ائلە.

* * *

آتا ماليندان مال اولماز،
اۇزۇن قازانماق گرەك.

* * *

آتا اوغلونا بىر باغ وئردى،
اوغول آتاي بىر سالخيم قىيمادى.

* * *

آتا اوغلونون پيسلىيىنى ايستمز.

* * *

آنا - اوغول ساواشدى،
ابله بونا ايناندى.

* * *

آنا اولماق آسان دېر،
آتالىق اۆيرنمك - چتتين.

* * *

آنا اولمايان آنا،
آنا اولمايان آنا قدرينى بيلمز.

* * *

آنا حاققى اؤولادا ميراث دېر.

* * *

آنا چۆرەبى - مئيدان چۆرەبى،
اوغول چۆرەبى - زىندان چۆرەبى.

* * *

آنادان قالان مال يانان شاما بنزر،
اريبب قورتارار.

* * *

آتالار دئميش:
- يامان گۆزه شيش.

* * *

آتالار نه اكيبلر،
اوغوللار اونو بيچيب لر.

* * *

آتالارسۆزۆ بازاردا ساتيلماز.

* * *

آتالارسۆزۆ اؤيؤددۆر بيزه.

* * *

آتالارسۆزۆ قورآنا گيرمز
آمما قوران يانيندا گندر.

* * *

آتالارسۆزۆ مؤحاكيمه اولونماز.

* * *

آتالارسۆزۆ حيكمت دېر.

* * *

آتالارسۇزۇنۇ توتمايانى
بيبايانا آتارلار.

* * *

آتالارسۇزۇنۇن باشى ويجدان قورخوسودور.

* * *

آتالارسۇزۇنۇن ھر بېرى بېر داستاندير.

* * *

آتالارين سەپديى اوغوللارا ميراثدير.

* * *

آتام، آتام، من بو ايشه ماتام!

* * *

آتام اكيب تنبهكى،
من بيليرم سنده كين.

* * *

آتام ائوينده باليق باشى
اريم ائوينده توبوق آشى.

* * *

آتام ائله فندگيردير كى،
كۆندهلرى ساير،
آتام ائله فندگيردير كى،
كۆندهلرى كسير.

* * *

آتام ايله آتانى دئيينجه،
أزۆم ايله أزۆنؤ دئ.

* * *

آتام اوغلو، آى قارداش،
سن گلميسن، بئر ده يوخ
واى تاوا دردى، ياغ دا يوخ.

* * *

آتام ياتاق سالديم،
گلدى قالايچى ياتدى.

* * *

آنامى - آنامى ايتيرديم،
أزۆمؤ سنه يئتيرديم.

* * *

آنامى - آنامى آتميشام،
بىرچە سنى توتموشام.

* * *

آنان سوغان، آنان سارىمساق،
ھاردان اولدون گۆلمەشكر؟!

* * *

آنانا نىچە باخارسان،
اۋولادىن دا سەنە ائلە باخارا!

* * *

آنانا حۇرمت ائلە،
اوغلون سەنە حۇرمت ائدر.

* * *

آناسىن، آناسىن گۆرمەسەيدىم،
اۋرۇنە خان دئىەردىم.

* * *

آنانىن دوغاسى، آنانىن آھى.

* * *

آنانىن كسىبى اوغولا حالالدىر.

* * *

آناسى ائويندە آز قالىپ
بىر آز دا ات ئۈستە ساخلايىن.

* * *

آناسى ائولنمەمىش اوغلو بازارا گئدىر.

* * *

آناسى اۋلن يئتىم قالماز،
آناسى اۋلن يئتىم اولار.

* * *

آناسى تورشو يئتمىش،
بالاسى نىن دىشى قاماشمىش.

* * *

آناسىز اوشاق – دامسىز ائو.

* * *

آناسىنا اوغولدىر، آناسىنا قول.

* * *

آتاسىنا اوخشامايان نادۇرۇست دۇرا!

* * *

آتاسىنا خئىرى اولمايىن كىمە خئىرى اولار؟!

* * *

آتا قاباقدان ياناش، ايتە دالدان.

* * *

آتا قامچى، ائششەيه بيز.

* * *

آتا قىرخ ياشىندا قىيىمەت وئرسىن
قىيامەت مئيدانىدا سانارسان.

* * *

آتا دوست كىمى باخ،
دۆشمەن كىمى مەن.

* * *

آتا ات، ايتە اوت وئرمزلىر.

* * *

آتا گۆج، آداما عاغىل لازىم دىر.

* * *

آتا مەندى، آتاسىنى تانىمادى،
آتدان دۆشەدۇ، آتى تانىمادى.

* * *

آتا مەندە اۇزۇنۇ اونوتما
آتدان دۆشەندە آتىنى.

* * *

آتا نال چاخىلدىغىنى گۆرندە قورباغا آياغىنى اوزاتدى.

* * *

آتدا - قارىن، ايتەدە - بورون.

* * *

آتدان آت اولار، ائششەكن قودوق.

* * *

آتدان قالانى اۇكۆزە وئرىلىر.

* * *

آتدان دۆشن يئنه آتلانار.

* * *

آتدان دۆشه نه - يورغان-دۆشك،
اٹششكدن دۆشه نه - مزار.

* * *

آتدان دۆشمك بير عئيب،
اٹششه يه مينمك ايكي عئيب.

* * *

آتدان دۆشسسن ده آددان دۆشمه.

* * *

آتدان دۆشۆب اٹششه يه مينمزلر.

* * *

آتدان ائنه، آياغيني ئوزه نكيدين چيخارتماز.

* * *

اٹشه اٹشله وئرلر جاواب.

* * *

آتى آت يانيندا باغلارسان
همرنگ اولماسا،
همخاصيت همخوى اولار.

* * *

آتى آناسى ايله تانييلار
قاپيري آناسى ايله.

* * *

آتى آتين يانيندا باغلارسان،
خان گۆر، دئيه ر:
بيريني باغيشلا منه.

* * *

آتى قامچى آپارماز، آرپا آپارار.

* * *

آتى ال ايله يوخ،
آريا ايله نومارلا.

* * *

آتيلان اوخ گئرى قايتماز.

* * *

آتيم اۇزۇمدن، دۇنۇم اۇزۇمدن،
بئله نۇكرم.

* * *

آتین آغزينا باخيب آرباسينى وئرلر.

* * *

آتین آرىغى دۇيۇش گۇنۇ معلوم اولار.

* * *

آتین آرىغينا قارى دئپەرلر،
ايگيدين يوخسولونا دلى.

* * *

آتین آخماغى يورغا اولار،
ايتين آخماغى تولا.

* * *

آتین قيسمتى دوققوزدور:
بيرينى يئير،
سگگيزينى صاحيبينه قايتارار.

* * *

آتین ياخشيسينى ياخشى ساخلا،
پالتارين ياخشيسينى ياخشى گنى،
آت دا، پالتار دا سنى ياخشى ساخلا.

* * *

آتین يۆيرهك ايسه مين چاپ.

* * *

آتین اؤلۆمۆ تكى آربادان اولسون.

* * *

آتينا ائششك دئميشم، يا دهونه كۆشك؟!

* * *

آتینى باغلا ديرهيه،
سونرا تانرييا تاپشير.

* * *

آتینی مینن جیلوولار.

* * *

آتلا ایگیدین مکانی اولماز.

* * *

آتلاسه نه قدهر کؤهنه اولسا،
پاتاوا اولماز.

* * *

آتلی ایله آتسیز (پیدا) بیر دئیل.

* * *

آتلی پیدایا گؤلر.

* * *

آتلیلار آتین چاپار،
دایچالی دئیهر: - من ده وارام.

* * *

آتلینی آتیدان ائدیبر.

* * *

آتلینین قباغینا پیدا چیخما.

* * *

آتلینین پیدادان خبری اولماز.

* * *

آخار سو گئدر، قالماز.

* * *

آخار سو تمیز اولار.

* * *

آتا-آنا سؤزونه باخمایان
کولخанда یاتار.

* * *

آتا-آنانین قوجا واختیندا
اوغول الیندن توتار.

* * *

آتا-آنا تربیه ائتمیهنی
حیات تربیه ائدر.

* * *

آتاسىنى قودوز قاپمىش، اوغونو ايلان چالمىش.

* * *

آتا-آتا - آتىجى،
مىنه-مىنه - مىنىجى.

* * *

آتدىغى آتدىق،
توتدوغو توتدوق.

* * *

آتدىغى اوخ يئره دۆشمز.

* * *

آتدىغىنى وورور،
توتدوغونو قوپاردىر.

* * *

آتىب وورماق،
ئوزۇپ كىچمك،
آچىب اوخوماق كىشى ده اولمالى دىر.

* * *

آتىلدى، مىندى ائششەيه،
باياق دا آياغى يئرده ابدى، ايندى ده.

* * *

آتىلدىن ايرهلى دۆشهسن،
ووردون گئرى دۆشدۇن.

* * *

آخار سويا داپانما،
هر دئىيلنه اينانما.

* * *

آخار چايا گئتسه، قورودار.

* * *

آخىردا گلن قاپىنى اۇرتىر.

* * *

آخىردا گۇلن باخشى گۇلر.

* * *

آخیری فنا اولاجاق ایشی هنج باشلاما.

* * *

آخماق آدام اوغورلوق كئچی ایله گزمهیه چیخار.

* * *

آخماق آدام اؤز سهوینی دؤز بیلر،
عاغیللی دؤزه لدر.

* * *

آخماق آدامدان داغ دا قورخار.

* * *

آخماق آخماغی تاپار.

* * *

آخماق باش بلالی اولار.

* * *

آخماق باشین بلامسینی آیاقلار چکر.

* * *

آخماق قارغانین یومورتاسی لاج چیخار.

* * *

آخماق دا سوکوت ائنده عاغیللی گورور.

* * *

آخماق ییغار، عاغیللی یئیر.

* * *

آخماق اؤزونه دوشمن دیر،
اؤزگهیه نئجه دوست اولا بیلر؟!

* * *

آخماغین عاغلی باشیندا اولماز،
دابانیندا اولار.

* * *

آخماقلار اولماسایدی،
عاغیللی لار محو اولاردی.

* * *

آخساق آتین کور دا نالبندی اولار.

* * *

آخساق قويونا نه داغ، نه آران؟

* * *

آخساق ايت اووا گنتمز،
توتسا دا بوراخماز.

* * *

آخساق يابى كۆهلن آتى گنچه بيلمز.

* * *

آخسايران بۆدر.

* * *

آختار، تايىنى تاپ!

* * *

آختاران تاپار.

* * *

آختاران تاپار، يوغوران ياپار.

* * *

آختاردىم جاهاندا باشيما بير تاج،
نه اوغرونو توخ گۆردۆم، نه دوغرونو آج.

* * *

آختارماقلا دئييل، بخته چيخماقلادير (راست گلمكلهدير).

* * *

آخوند موللانى به بنمز، موللا آخوندو،
سئييد - هر ايكيسينى.

* * *

آخوند اۆزۆ ائدر،
اۆزگه يه «ائله مه» دئيه ر.

آخوندون مينبر ئوسته گۆزۆ دۆرد اولار.

* * *

آخورد ا ياتانلا سامان ساتان قارداشدير.

* * *

آخشام قيزارتيسى صاباها يادير،
سحر قيزارتيسى آخشاما وادير.

* * *

آخشام اودونا گندن چوخ اولار.

* * *

آخشام صبرى خئير اولار.

* * *

آخشام تئز يات، سحر تئز دور.

* * *

آخسامدان سونرا گلن قوناغين يئيهجه يى سوغان دير.

* * *

آخسامدان سونرا صاباهين خئير اولسون.

* * *

آخسامين ايشيني صاباها قوما.

* * *

آخسامين سيريني دان بيلر.

* * *

آخساملار تئز ياتارسان،
سحرلر تئز دورارسان -
دؤولت دئييل، بس نه دير؟
آخساملار گئج ياتارسان،
سحرلر گئج دورارسان -
نييت دئييل، بس نه دير؟

* * *

آه يئرده قالماز.

* * *

آه چكير، قان تويورور.

* * *

آه - وايللا چيخار كاسييين جانى
ائله دئيه: - اللاه كريم دير!

* * *

آچارام سانديغى،
توكهرم پامبيغى.

* * *

آچيق آغيز آج قالماز.

* * *

آچىق قابا ايت دەير.

* * *

آچىق قاپىنى دۇيمزلىر.

* * *

آچىق سئودا باش توتماز.

* * *

آچىق سۆفرە تكلنفا ايستمز.

* * *

آچىق سۆفرەنىن بىر عئىبى وار،
ۇرتۇلۇ سۆفرەنىن - يۇز عئىبى.

* * *

آچىلمامىش صاندىق دىر.

* * *

آچىلمامىش سۆفرەنىن عئىبى گۇرۇنمز.

* * *

آچما هر پردەنى، آرخاسىندا مىن سىيرر وار.

* * *

آج آبى اويناماز.

* * *

آج آمان بىلمز.

* * *

آج آجى آلدى،
آجدان لەلۇيۇن تۇردى.

* * *

آج بايىرا قاچار،
ياللاواج ائوہ گىرر.

* * *

آج باش،
گۇن دە ووروب، اولوب گىج باش.

* * *

آج بەدن توخ ايت ياخشى دىر.

* * *

آج قازانار، توخ يئير.

* * *

آج قال، ديلنچى اولما.

* * *

آج قالماق بورجلو اولماقدان ياخشى دير.

* * *

آج قاريننا بير نفر نغمه اوخورمو مگر؟

* * *

آج قاريننا آجى ساققيز چئينه پيرسن؟

* * *

آج قيلينچى چاپار.

* * *

آج قوبون، ويران دييرمان صاحيبينه باش آغرىسى دير.

* * *

آج قودورغان اولار،
ياللاواج - اويناغان.

* * *

آج قورد اصلانى باسار.

* * *

آج قورد بالاسينى يئير.

* * *

آج قورد سؤرؤنؤن اورتاسينا گير.

* * *

آج دئيه: - دويمارام!
توخ دئيه: - آجمارام!

* * *

آج دوغرار، توخ يئير.

* * *

آج دنوز داريدان چيخماز.

* * *

آج ائله بيلر هامى آج دير،
توخ ائله بيلر هامى توخ دور.

* * *

آج الينە دۇشەنى يئيەر،
توخ آغزينا گلەنى دئيەر.

* * *

آج يات، باشينى ديك ساخلا.

* * *

آج ياتيم، سالامات ياتيم.

* * *

آج كۆيك اۇزۇنۇ آصلانا وورار.

* * *

آج نە اولسا يئيەر،
نە اولسا دا سۇيلر.

* * *

آج اول، دۆز اول.
(آج اول، كيشى اول).

* * *

آج اولدون - چوبانا قوشول،
يورولدون - ساربانا.

* * *

آج اۇزۇنۇ اودا وورار.

* * *

آج اۇلمز، گۇزۇ قارالار
بورجلو اۇلمز، ئوزۇ سارالار.

* * *

آج تويوق يوخوسوندا دارى گۇرر.

* * *

آج تويوغون يومورتاسى ترس دۇشر.

* * *

آج توخون ئوزۇنە باخماقلا دويماز.

* * *

آج جانانوارلار آغيز - آغيزا ياتار.

* * *

آجا دوققوز بورغان اۇرتمۇش لر،
يئنه ده يوخولايلا بيلمەميش.

* * *

آجا نه حالال، نه حارام؟

* * *

آجدان اومماق اولماز.

* * *

عاجيز آدام قورخاق اولار.

* * *

عاجيزه توخونمازلار.

* * *

آجى ديلين ياراسى قيلينچ ياراسيدان پيس اولار.

* * *

آجى دينديرمه، توخو تريتمه.

* * *

آجى سۇز ئورهك بولانديرار.

* * *

آجى سۇزۇ بير باتمان بال ايله يئمك اولماز.

* * *

آجىغى گلن سو ايچر.

* * *

آجىغين دۇولته ضررى وار.

* * *

آجىغين اولولى دلى ليك
آخيري پئشمانچيلىق.

* * *

آجىغين گلير - ديواريني گئن قوى.

* * *

آجىقلى باشدا عاغيل اولماز.

* * *

آجىقلى ديلنچى نين تورباسى بوش قالار.

* * *

آجى دىر، قىجى دىر،
جانى چىخان دا باجى دىر.
(آجى دىر، اوجودور،
دردىمى چكن باجى دىر).

* * *

آجىلىقدان يىمك اولمور،
شىرىنلىكدن آتماق اولمور.

* * *

آجىن قارنى دويار، گۆزۆ دويماز.

* * *

آجىن ائوينده نه اود اولار، نه اوجاق.

* * *

آجىن ايمانى اولماز،
توخون - امانى.

* * *

آجىن گۆزۆ چۆرەك تىكەسىنده اولار.

* * *

آجىندان آياق يالين ياتير.

* * *

آجىندان قارنىنا داش باغلاييب.

* * *

آجىندان قورد قاپير.

* * *

آجىندان كۆيۆك قوسور.

* * *

آجىندان گۆنورتا دورور،
بيغىنى ياغ ايله بورور.

* * *

آجىندان اۆلۆب جىنتته گىدىنجه،
توخلوقدان اۆلۆب، جىهننمه گىت.

* * *

آجىنى دادمايان شىرىنى بيلمز.

* * *

آج گۆز آدامدیر، آچیق گۆزدن کیریپک قوپاردیر.

* * *

آجلا اجلی یئتن بیردیر.

* * *

آجلیق آداما اویون اؤیرهدر.

* * *

آجلیق آیی یا دارایی اوخودار.

* * *

آجلیق بیر ایل گئدر،
میننت - مین ایل.

* * *

آجلیق طارافات دئیل.

* * *

آجلیق ایله توخلوغون آراسی بیر پارچا چۆره کدیر.

* * *

آجلیقدا داری چۆره بی حالوادان شیرین اولار.

* * *

آجمیش قودورموشدان بدتردیر.

* * *

آجمیش ائششک آتدان یئیین گئدر.

* * *

آش باشیندا قیرقوول.

* * *

آش داشاندا کفگیر باها اولار.

* * *

آش دوز ایله، دوز دادی ایله.

* * *

آش یئنه نین قاشیغی بئلینده اولار.

* * *

آش یئیرسن؟ - بیر سینیی!
سو ایچرسن؟ - بیر چینیی!

* * *

آش اولسون، ال باشدان گلر.

* * *

آشدى، داشدى دۆشبره،
ھاميدان باشدى دۆشبره،
ھره بير فاشيق قاپيب،
تاراش - تاراشدى دۆشبره!

* * *

آش دير - بيشير،
ايش دير - دۆشر.

* * *

آشى موللانين،
باشى موللانين،
آلتى دان دا بئشى موللانين،
يئردە قالير بير دنه،
اونولا دا وار ايشى موللانين.

* * *

آشى بيشيرەن ياغ دير،
گلينين (آشبازين) ئوزۇ آغ دير.

* * *

آشى يوخ، روضه توتار،
ايشى يوخ، ناماز قىلار.

* * *

آشىنى بيشير - سؤيله
سؤزۇنۇ دۆشۇن - سؤيله.

آشىن دادى - دوزدور،
دۇنيانين دادى - گۆزدۆر.

* * *

آشىن دورولوغو دەنين آزليقينا دير.

* * *

آشىن ايستى اولسون، سويون سرين.

* * *

آشىندان يئمه ديك،
تۆستۆسۆندن كور اولدوق.

* * *

آشپاز آشپازلیغین آرتیریب،
سۆدلۆ آشا سوغان دوغراییب.

* * *

آشپاز دۆکانی دیر:
آز وئرسن - آز یئیه رسن،
چوخ وئرسن - چوخ یئیه رسن.

* * *

عاشیق دئیهر: - قوجالمادیم، اولماسیدی توی آخیری.

* * *

عاشیق ائل آتاسی دیر.

* * *

عاشیق ایله موللانین هئچ اولماز ساز آراسی.

* * *

عاشیق یا صبیر، یا سفر.

* * *

عاشیق گۆردۆیۆنۆ چاغیرار.

* * *

عاشیق اولان دیوانه اولار.

* * *

عاشیق اولان کور اولار.

* * *

عاشیق سۆزله تسللی تاپار.

* * *

عاشیقه باغداد اوراق دئییل.

* * *

عاشیقه یازی یوخ دور.

* * *

عاشیقی آغلادان گۆلمز.

* * *

عاشیقسن، دۆش داغلارا.

* * *

عاشيقە سۆز دەيمز، چيركىنە گۆز.

* * *

عاشيق ناچار آغلاما،
گۆندۆر كئچر، آغلاما،
قاپىنى باغلایان فلک
بىرى گۆن آچار، آغلاما.

* * *

عاشيغين قىلىنچى - قالخانى - بىر سازى دىر، بىر سۆزۆ.

* * *

عاشيغين سازى بوينوندا،
سۆزۆ بوغازيندا.

* * *

عاشيغين سۆزۆ قورتاراندا «بارىم، يارىم» چاغىرار.

* * *

عاشيغين كى هايدان دىر،
موللانين كى وايدان.

* * *

آشاغى، آشاغى،
قاتىقلى آشدان دا آشاغى؟!

* * *

آشاغى باشدا اوتورمور،
يوخارى باشدا دا يئر يوخ دور.

* * *

آشاغيدان يوخارى گلنده خئبير اولار.

* * *

آشكار دۆشمن گيزلى دوستدان ياخشى دىر.

* * *

آشنا، آشنا، چىخدى اوجاق باشينا.

ب

بابا اولمادی، وبا اولدو.

* * *

بابا پالتاری گئیهرسن،
بابا اولارسان.

* * *

بابادان هؤممت - نوه دن خیدمت.

* * *

بابانین الیندن نوه توتار.

* * *

بابانین ئوزؤنؤ آغاردان نوهسی اولار.

* * *

بابلی بابا ایله،
سو قوللابی ایله.

* * *

بابلی بابین تاپماسا،
ایشی آه - وایلا گئچر.

* * *

باققال، قصاب - هر ایکیسی بیر حساب.

* * *

باققال داشدان کهسر،
سیچان باققالدان.

* * *

باققال اؤلؤلرین بورجون دیریلره یؤکلر.

* * *

باغ آلما باغلانارسان،
داغ آلما داغلانارسان،
قویون آل، یاغلانارسان.

* * *

باغ باغبان سيز اولماز،
دهوه ساربان سيز.

* * *

باغ بئله، بوستان بئله،
قنهكلرى شله-شله!

* * *

باغ كسمك ائششكدن قاليب.

* * *

باغ سالان بارين يئير.

* * *

باغ ساتيب، داغ آليب.

* * *

باغا باغ دئمه ييبلر، باخ دئيبلر.

* * *

باده كى، بير شراب دير هر كس اوندان ايچمه لى دير،
اؤلمك كى، بير كؤرپيدؤر، هر كيم اوردان كئچمه لى دير.

* * *

باغا باغبان لازيم دير،
قويونا - چويان.

* * *

باغا باخ، بارينى گؤر.

* * *

باغا باخ ئوزؤم اولسون،
يئمه يه ئوزؤن اولسون.

* * *

باغا باخارسان باغ اولار،
باخامازسان داغ اولار.

* * *

باغا چاناغيندان چيخدى،
چاناغينى به يه نمه دى.

* * *

باغانى يا اؤلدؤر،
يا داليسى ئوسته قوى.

* * *

باغبان بېر گۆل ئوچۇن،
مېن خارا خېدمتكار اولار.

* * *

باغا يول گئدە بېلمز،
ئوېنى دالېندا كزديرر.

* * *

باغبان تلهسر،
آرمود واختېندا يفتېشر.

* * *

باغبانېن بار واختى،
قولاغى آغېر ائشىدر.

* * *

باغبانېن كۇنلۇ اولسا،
نە گلب باغدا پايا؟

* * *

باغدا اللشه نېن قورشاغى قېغ اولار.

* * *

باغدا ارېك وار اېدى،
سالام-علئېك وار اېدى.
باغدان ارېك قورتاردى،
سالام-علئېك قورتاردى.

* * *

باغدا گۆلە باخارلار.

* * *

باغېم وار، باغېم وار،
- تومان باغى.

* * *

باغېندا گۆل وار اېكن - گۆل ئوزۇنە،
باغېندا گۆل قورتاردى - كۆل ئوزۇنە.

* * *

باغچا باغېن قېيدى،
باغبان سالخېم دا قېيمادى.

* * *

باغلى قاېپيا خطا دەېمز.

* * *

باغچا منده، بار منده،
هئيو منده، نار منده
كۆنلۆم عطار دۆكانى،
نه ايسته سن وار منده!

* * *

باغچالار سارى،
هئيواسى نارى،
هامى دينسه ده،
سن دينمه بارى.

* * *

بادنان گلن، بادنان گندر.

* * *

بازار آنا-آنا تانيماز.

* * *

بازار باققال سيز،
مئشه چاققال سيز اولماز.

* * *

بازار قورولدو، حساب دورولدو.

* * *

بازار ايچينده ايت قولاغى كسمز لر.

* * *

بازار يانسين، آما،
منه بير مانات قازانچ اولسون.

* * *

بازار اولسون بازارين!

* * *

بازار چۆره يى چوخ اولسون،
بازاردا اولسون.

* * *

بازار شئيطان يوواسى دير.

* * *

بازارا گندر - ياغيش ياغار،
ده بيرمانا گندر - قيرغين اولار.

* * *

بازاردا بئز اوجوز اولاندا آدام اۇزۇنۇ اۇلدۇرمز.

* * *

بازارى كاساد اولان مردانه گرەك اولسون.

* * *

بازارين بازار،
قادم سنه، مردىمازار.

* * *

بازارين اوول!

* * *

بازارا گلدى قول آلان
كۆل باشينا دول آلان،
يئرين جئنئده اولسون،
قيز اليندن گۆل آلان.

* * *

بازارين گۇزۇن چىخارىب.

* * *

بايقوش گۇندە ئوچ سرچه يئيه.

* * *

بايقوش خارابالغى گۇلۇستانا ديشمز.

* * *

بايقوشون دا دار اولماسين قفسى.

* * *

بايقوشون روزىسى آياغيندا گئدر.

* * *

بايرام بهى اولوب.

* * *

بايرام سۇمۇيۇ ايله كۇيك كۇكه لمز.

* * *

بايرامغلى سيز توى اولماز.

* * *

بايىرى كاشى-چىنى،
ايچەرىسى توبوق هينى.

* * *

باكى يىتىم-يىسىر مسكىنى دىر.

* * *

باكى شىرقىن قاپىسى دىر.

* * *

باكىدا قازان - تىفلىس دە خرچلە.

* * *

باكىدا ايشلە - گىجە دە دىشلە.

* * *

باكىلى جۇت دانىشار،
شىكىلى - قاش-گۈزلە،
دىرىندلى - كىللە ابلە.

* * *

بال وئىرن چىچەى آرى تانىبار.

* * *

بال دئدىم، بلايا دۇشۇم.

* * *

بال توتان بارماق بالار.

* * *

بال توتانىن آرىسى شامدان گلر.

* * *

بالا قوشون آغرى بۇيۇك اولار.

* * *

بالا دادى، بال دادى،
بالا ادام آلدادى،
شىرىنى شىرىن اولور،
آجىسى دا بال دادى.

* * *

بالى دا سىنىن، بلاسى دا.

* * *

بالى دىبىندن، ياغى ئوزۇندن.

* * *

بالى الى اوزون اولان يىمز،
قىسىمت اولان يىئەر.

* * *

بالى اولانا دوشاب ساتمازلار.

* * *

بالين يوخدور، بال كيمى ديلين اولسون.

* * *

بالينى يئ، آريسینی سوروشما.

* * *

بالسيز شاندا آرى دورماز.

* * *

بالچى قیزی - داها شیرین.

* * *

بالچى نین وار بال تاسی،
اودونچونون بالتاسی.

* * *

بالاغا گیردی باغا،
بیر قوش توتدو،
او دا قورباغا.

* * *

بالا باغیر (جیهه) اتی دیر.

* * *

بالا بالدان شیرین دیر.

* * *

بالالی قارغایا پای دوشمز.

* * *

بالاسیز دا آغلار، بالالی دا.

* * *

باھاسینا پول وئرمیشم،
گۆز لیریم ده چیخسا بیئیه جه یه م.

* * *

بالاجا آغاچا چیخیب،
بۇیوک بوداق سیلکه له بیر.

* * *

بالاجانین دردی ده بالاجادیر.

* * *

بالديزىما قورآن قىيم اولايدي،
قاينانامى باغدا ايلان چالايدي،
قايناناما مككه قىسمت اولايدي.

* * *

بالديز ائله بالديزدير،
باجيسى ساغ اولسون.

* * *

بالديز - چووالدوز
هردن گلر سانجار، گئدر.

* * *

باليق بالاسىنى دا اولار.

* * *

باليق باليغى اودماسا -
درىانى باليق توتار.

* * *

باليق باشىندان ايله نر،
جاميش آياغىندان.

* * *

باليق اىسته ين - اوزۇنۇ سوبيا وورار.

* * *

باليق اىسته يه نين قويروغو بوزدا گره ك.

* * *

باليق كىمى قولاغى شير-شيردادير.

* * *

باليق سودا ايكن بازارلىق اولماز.

* * *

باليق سودان چىخدى - اۇلدۇ.

* * *

باليق تورا دۆشندن سونرا
عاغلى باشينا گلر.

* * *

باليق توتان ايسلانماقدان قورخماز.

* * *

باليق توتان سويو بولانيق ايستر.

* * *

باليغى يا اؤلدور، يا سودان چيخارت.

* * *

باليغى نه واخت توتسان تزهدير.

* * *

باليغين بۇيۇق تاباق آلتيندادير.

* * *

بالتا آغاج كسمزدى،
ساپى آغاج اولماسايدى.

* * *

بالتا ديمهين آغاجدان آغاج اولماز.

* * *

بالتا گورمهين باغ مئشه اولار.

* * *

بالتا اوز ساپىنى كسمز.

* * *

بانلايان تويوق موللايا دوشر.

* * *

بار واختى باغبانا سالام وئرن چوخ اولار.

* * *

بار وئرن آغاجا داش اتارلار.

* * *

بارسيز آغاجا داش آتمازلار.

* * *

بارلى آغاجين باشينا دولانارلار.

* * *

بارماق حسابى وئير.

* * *

بارماغى ايشين ايچيندهدير.

* * *

بارماغین هانسینی کسسن، آغریسی بیردیر.

* * *

بارماغیمین بئشینیی ده بال ائله ییب آغزینا سوخسام،
دئیهر: - زه هر دیر.

* * *

بارماغیمین اونونو دا شام ائله ییب گؤزونه سوخسام،
دئیهر: - گؤرمؤرم.

* * *

باریت ایله اودون دوستلوغو اولماز.
(باریت ایله اودون نه آشنالیغی؟!)

* * *

باریتی قورتاریب.

* * *

باسیلانی ازمزلر.

* * *

باتیرمایان اوجاق باشی قویماییب.

* * *

باتمان قارا داشدان،
یاخشلییق ایکی داشدان.

* * *

باخ منه، باخیم سنه.

* * *

باخ منه بیر گؤزله،
باخیم سنه ایکی گؤزله.

* * *

باخما دئیهنه، باخ دئیینه.

* * *

باخماق کیرایه ایستمز.

* * *

باخماقلا قارین دویماز.

* * *

باخماقلا اؤیرنمک اولسا،
ایتدن قصاب اولار.

* * *

باھالىقدا آلدیغىمى، اوجوزلوقدا ساتارام.

* * *

باھالىقدا چۆرەيىن اسيرگەين
اوجوزلوقدا يالقيز قالار.

* * *

باجاران بال يئىەر.

* * *

باجارانا جان قوربان!

* * *

باجارمادیغىن بىر ايشى «باجارارام!» دنمە.

* * *

باجارىق عاغلىن نىشانەسى دىر.

* * *

باجارسان ھامى نىن يۆكۈنۈ سىن داشى.

* * *

باجاسى نىن ايرىلىپنە باخما،
تۆستۆسۈنۈن دۆز چىخماسىنا باخ.

* * *

باجى باجى دئىيل، قىز قارداش دىر.

* * *

باجى كى، ائودن چىخدى،
اىختىيارى سندن چىخدى.

* * *

باجى اوغلودور، حاقق آلماز،
دايى دىر، قويونون دىشى سىنى وئىر.

* * *

باجى اوغلونو دايى سى تانىدار
باجى قىزىنى خالاسى.

* * *

باش آغىر، پاپاق يۆنگۈل گرەك.

* * *

باش آغرىياندا آلاھ يادا دۆشر.

* * *

باش-باشا وئرمينجه،
داس يئرندن قوپماز.

* * *

باش بدنين تاجى دير،
گۆز لر اونون قاش-داسى.

* * *

باش بوستاندا بيتمز.

* * *

باش وئرمك اولار،
سيرر وئرمك اولماز.

* * *

باش ايمك له باش آغريماز.

* * *

باش يولداشى آزدير،
آش يولداشى چوخ.

* * *

باش نامرد اينده دير،
نه كسير، نه باغيشلاير.

* * *

باش اول، ايسترسن لاپ سوغان باشى اول.

* * *

باش اولمايان گۆوده لش دير.

* * *

باش اولسون، بۆرك تاپيلار.
(باش ساغ اولسون، پاپاق تاپيلار).

* * *

باش سينار بئل ايچينده،
قول سينار كۆرك ايچينده.

* * *

باش هارا گنדרسه،
آپاق دا اورا گندر.

* * *

باش ئۆرهك دن سو ايچر.

* * *

باشا دۇش، باشىمى يار.

* * *

باشا دۇشەنە ميلچك سسى
دۇشمەپەنە زورنا-قاوال.

* * *

باشا دۇشەنە جان قوربان.

* * *

باش آچىغىن قاچان يئرى - پاپاچى دۇكانى.

* * *

باش بىلن سىز ايش اولماز.

* * *

باشدا اوتوران باش اولماز.

* * *

باشدا تۆك اولسون، داراماغا نه وار؟

* * *

باشدان پاپاق آپاردىر.

* * *

باشلى باشىن ساخلاسىن،
من باشىمدان بئزارام.

* * *

باشى آغ، ئۆرهپى قارا!

* * *

باشى باش ائدن - اياق،
آياغى آياق ائدن - داياق.

* * *

باشى باشىنا، باشماغى دا آياغىنا.

* * *

باشى بدننه آغىرلىق ائلەپىر.

* * *

باشى بۇيۇك دۆر، بئىنى يوخ.

* * *

باشى داشدان - داشا ديمه يىنجه عاغلى باشىنا گلمز.

* * *

باشى الهد داشىنا ديمه سه اولماز.

* * *

باشىن كئچل، گۆزۆن كور،
بس سنىن هاران ياخشى دىر؟

* * *

باشىنا قوش قونمايىب كى؟!

* * *

باشىمى قاشىماغا واختىم يوخ دور.

* * *

باشىمى يارىر، اته ييمه قوز تۆكۆر.

* * *

باشىمى كس، خاطر ييمه ديمه.

* * *

باشىمى سىندىر،
مظنه مى سىندىرما.

* * *

باشىن بدىنه آغىرلىق ائله يىر؟

* * *

باشىن بۇيۇكلۇيۇ دۇولت دىر،
آياغىن بۇيۇكلۇيۇ مؤحت.

* * *

باشىن تۆكۆ آياغىنا سالاما گلىب.

* * *

باشىنا دىيرمان داشى قويسالار
خبرى اولماز.

* * *

باشىنا گلن باشماقچى اولار.

* * *

باشىنا گلن بىلر.

* * *

باشىنا تىبەكى اويونو آچىب!
(باشىندا قوز قىرىر).

* * *

باشىندا كۆهنە ھاوا قالىب.

* * *

باشىندان بۇيۇك دانىشما!

* * *

باشىنى قاتلايب ايت قاباغىنا قويما.

* * *

باشىنى داز ائىلەمە،
ھەر داز بىر طالعدە اولماز.

* * *

باشىنى ديوارا وورور.

* * *

باشىنى ايتىرن تۇكۇ ئوچۇن آغلاماز.

* * *

باشىنى يارىب اتەيىنە قوز تۇكۇر.

* * *

باشلانمىش ايش يارى اولماق دئمك دىر.

* * *

باشلى باشىن ساخلاسىن.

* * *

باشماق پالچىق سىز اولماز.

* * *

باشماق جۆتلەندە معلوم اولار.

* * *

باشماغىنى گنىە بىلرسن،
يئرىشىمى يئرىيە بىلمزسن.

* * *

باشماغىنى جۆتلەدىلر.

* * *

باشماغىندان خنير گۆرن،
پاتاواسىندان چكر.

* * *

باشماقچى نين باشماغى بىرتىق اولار.

* * *

باشماقچى نين باشماغى اولماز.

* * *

باشقاسىنا كۆينك اولدون،
منه بارى خىشتك اول.

* * *

باشقاسىنا پىسلىك ائدن
اۋرۇنە ائتمىش اولار.

* * *

باشقاسى نين الى ايله آش يئيه نين قارنى دوپماز.

* * *

بئز ايسته پىرسن - زىچانا گئت،
اۋلۇم ايسته پىرسن - گىلانا.

* * *

بئله آغزىن وار،
چوخلو ساققىز چئينه.

* * *

بئله ده فالماز، بئله ده گئتمز،
بىر گۆن اولار بخت اويانار.

* * *

بئله ياتان اۋكۆز يۆك گۆتۆرمز.

* * *

بئله مالين وار، آپار جفرآباد بازارينا.

* * *

بئش بارماغىم كىمى بىلىرم.

* * *

بئش ايلين اۋكۆزۆ،
قىرخ ايلين قاضى سىن آلدادير.

* * *

بئش گۆن يارق، بىر گۆن گرەك.

* * *

بئىشده آلاجاغىم بوخ،
ئوچده وئره جەيىم.

* * *

بد اۇولاد خطايا اورجاه اولار.

* * *

بد آت اۇزۇن گۆزلر،
ياخشى آت ايگىدى.

* * *

بدىخت اووا چىخدى،
داغلارى دومان آلدى.

* * *

بدىختين آتى چوخ گىتمز.

* * *

بدن قوجالار، كۇنۇل قوجالماز.

* * *

بدن باشا دئيبير:
- ساخلا منى، ساخلايىم سنى.

* * *

بدننى تميز ساخلا،
قفيل اجل گلر.

* * *

بدرنگ اۇزۇ دە بير رنگ دير.

* * *

بد اصيلى باشا چكرسن،
سۆرۆشر آياغا دۆشر.

* * *

بد اصيلدن اصيل اولماز،
بويونجا قيزيل قالا.

* * *

بد اصيلدن اصيل اولماز،
قاچان قيزدان - خانىم!

* * *

بعضاً از تاماه
چوخ زيبان وئرى.

* * *

بعضاً دلى ده اغيلىلى سۇز دئيبير.

* * *

بعضاً دىرىلر اۇلۇلره حسد آپارير.

* * *

بعضاً دۇز يئردە دە اينسان بۇدرهيبير.

* * *

بعضاً تانربيا دا آغ اولور اينسان.

* * *

بزه نيرم آغادان قورخورام،
بزه نيميرم - خانيمدان.

* * *

بزه نيميسن بو گۇندەسن،
بزه نمەسن نه گۇندەسن؟!

* * *

بهى وئرن آئين ديشينه باخمازلار.

* * *

بهى دئديبين نهدير،
بينمه ديبين نهدير؟

* * *

بهى ايله بوستان اكه نين تاغى بئلينده بيتير.

* * *

بهى ايله دالاشماق
ديره كه له گۇلەشمه يه بنزر.

* * *

بهى ايله بهى دالاشدى،
نۇكرين باشى ياريلدى.

* * *

بهى ايله دوست اولانين
طۇولەسى دولو اولار،
سامانليغى - بوش.

* * *

بهى دن گل مپش نۇكرم،
ديشلرينى نۇكرم!

* * *

بەيە بىل باغلاپانين ھىئىبەسى چىيىندە گرەك.

* * *

بەيە اپانما،
سوبا داپانما.

* * *

بەيىن الى جىيىندىن چىخىنجا،
كاسىيىن جانى چىخار.

* * *

بەيىن كۈلگەسىندىن ايت كۈلگەسى ياخشى دىر.

* * *

بەيىن چىشمەسىندىن سو ايچمە.

* * *

بەيىن ئويىندىن كۆت گلىدى،
دالينجا دا ايت گلىدى.

* * *

بىكمز ساتانا دا لعنت،
بەمز آلانا دا.

* * *

بلا باشى نىن ئوستونۇ آلبى.

* * *

بلا بلا گىتيرر.

* * *

بلا بلا ئوستوندىن گلر.

* * *

بلا گلندە «گلىرم» دىمز.

* * *

بلا ھىمىشە ياخشى آدمى تاپار.

* * *

بلا جانا گلەجكسە، مالا گلىسىن.

* * *

بلادان قاچان بلایا دوشر.

* * *

بلادان قاچماق اولماز.

* * *

بلایا صییر گرهک.

* * *

بلاسینی من چکدیم، صفاسینی ائللر.

* * *

بلدسیز یولا چیخان یولون آزار.

* * *

بلدچییه یول گؤستمزلر.

* * *

بلدچیلییه گئدن یورولماز.

* * *

بلین ده یاندیردی منی،
هرین ده یاندیردی منی.
سوسادیم سو ایسته دیم،
سویون دا یاندیردی منی.

* * *

بلین شکر،
نازین کیم چکر؟

* * *

بلکه ده قایتاردیلار.

***

بلکه گئتدین گلمه دین؟!

* * *

بلکه یه هئچ نه وئرمیرلر.

* * *

بلکه نی اکیبلر - بیتمه ییب.

* * *

بنده بنده یه نئیلر، تانری گؤزدن سالماسا؟

* * *

برده قاراباغین داروازاسی دیر.

* * *

برکت اون دور،
اونو دا دۇزلۇك.

* * *

بركت ھاردا وار؟
- بۇيۇكلۇ يئردە.

* * *

بركت حركتدە دير.

* * *

بركتين بير يانى خيرمان دير،
بير يانى ننه نين اته يى.

* * *

برك دە- بوشدا الى يوخ دور.

* * *

برك دن بير چيخار، بوشدان ايكى.

* * *

برك دن- بوشدان چيخميش آدم دير.

* * *

بسله قارغانى - اووسون گۇزۇنۇ.

* * *

بسله سن آتلاس اولار توت يارباغيندان.

* * *

بخت دۇندە بورونون سوبو گۇزە دامار.

* * *

بختى يار اولانين يار سارار ياراسينى.

* * *

بختى يوخ ايدى،
بدبخت لىي كۇمك ائلەدى.

* * *

بختيم بختيندن كۇسۇب.

* * *

بختيم اولسايدى آنادان قيز دوغولارديم.

* * *

بختىمىن سرگىشتە لىيىندىن
شكر تۇكسىم دوز اولور،
ياي گۇنۇ حاماما گىتسىم،
بالتا كىسىمىز بوز اولور.

* * *

بختىن ياتدى، سىن دە يات.

* * *

بختىن گىتىرىندە بدبخت لىيىنى ياددان چىخارتما.

* * *

بختىنى بوزدا سىنا
اوغولدا، قىزدا سىنا!

* * *

بخشىش آتىن دىشىنىنە باخمازلار.

* * *

بخشىش وار خالوارلا،
حساب وار دىنارلا.

* * *

بەھانە چىيە بەھانە اسكىك اولماز.

* * *

بىتلە ھىجە گىندىن
يوللاردا سرگردان اولار.

* * *

بىش شىيطان سىز اولماز.

* * *

بىز بو ساققالى
دىيرماندا آغار تىمشىق.

* * *

بىز قانع اولدوق قازا،
قاز اۋرۇن قويدو نازا.

* * *

بىز دە آدم اۋولادىيىق.

* * *

بىز ئولندىك - گۈلۈشۈ دردىك،
سن ئولندىن - بارماغىن بالا باتدى.

* * *

بىز گلدىك گلدىن گۈرمەيە،
گلدىن گۈندى تىزك بىغماغا.

* * *

بىز گۈلۈنۈ دردىك،
سىز گۈلابىنى چكسىز.

* * *

بىز اوندىن يوغورت اوموروق،
او بىزدن ايران اىستەيىر.

* * *

بىز ئومىد اولدوق دازا،
داز اۋرۈن قويدو نازا.

* * *

بىز چۈرەك وئرمەدىك چۈرەك اىستەيەك،
بىز چۈرەك وئردىك كى، چۈرەك لى اولاق.

* * *

بىزە گلن كئچلىن ساچى دابانىدىن اولار.

* * *

بىزىم ائششك اولدىن قوبروق سوز ايدى.

* * *

بىيارا گنت، بئكار قالما.

* * *

بىكار سۈزۈ ايله آرواد آما.

* * *

بىكار اوتورماقدان،
بىكارا ايشلەمك ياخشى دىر.

* * *

بىكاردان هامى بئزار اولار.

* * *

بىكارلىق كورلوك گنيرر.

* * *

بیلدیین دن دانیش،
بیلمه دییین سنن گودازا وئر.

* * *

بیلدیینی الیندن وئرمه.

* * *

بیلدیینی سوروشما.

* * *

بیلدیینله چکه سن.

* * *

بیلدیر گئدن بیلدیرچین،
هانن سنن - بیر قیچین؟

* * *

بیلدیر اولوب بوز ائششک،
بو ایل گلین اغلایاق.

* * *

بیلدیر یئدیم بیر انجیر،
ایندی ده قارنیم اینجیر.

* * *

بیلدیر اولوب باباسی،
ایندی دئییر: - بابام وای!

* * *

بیلدیرچی نین به یلییی
داری سوورولانا جان دیر.

* * *

بیلن ایله بیلمه یین بیر دئییل.

* * *

بیلن سؤیله مز، سؤیله یین بیلمز.

* * *

بیلنه بیلمه یین تایی دئییل.

* * *

بیلنه بیر تیکه،
بیلمه یه نه ایکی تیکه؟!

* * *

بيلەن دە باشينا دۇنۇم،
بيلمەيەن دە،
داد يارمىچىق اليندن.

* * *

بيلەرەك يانان آغلاماز.

* * *

بيليينى آتاسينا وئرمز.

* * *

بيليك عاغلين آيناسى دير.

* * *

بيليك داشى ئولگۇچ آلتدا بيلينر.

* * *

بيليك اينسانين بزهى دير.

* * *

بيليرم نه يووانين قوشوسان!

* * *

بيلمەديين ايشە باشينى سوخما.

* * *

بيلمەيىر هارادا بيشيب، دئير:
- منە دە بير چۇمچە.

* * *

بيلمك اولماز - كسيلمەميش قارپيزدير.

* * *

بيلمەك عئيب دئيل،
سوروشماماق عئيب دير.

* * *

بيلمەسن بير بيلدن سور.

* * *

«بيلميرم» باش آغريتماز.

* * *

بيلسيديم آتيمين اؤلۇمۇنۇ،
قولاغى دولوسو داريا ساتارديم.

* * *

بىلسىدىم، دردىم اولمازدى.

* * *

بىر عابام وار آتارام،
ھاردا اولسا ياتارام.

* * *

بىر عاباسى وئردىك دىندىردىك،
بىر مانات وئرىپ سوسدورا بىلمەدىك.

* * *

بىر آغاچا چىخاندا
ھامى بوداقلارى سىلكلەمە.

* * *

بىر آغاجدان بئىل دە اولور، كۆرەك دە.

* * *

بىر آغاجىن دىبىندە بىر سۆرۇ ياتار.

* * *

بىر آغىزدان چىخان مین آغىزا يايىلار.

* * *

بىر عاغىللى باش مین باشى ساخلار.

* * *

بىر آدام كى، سحر يالان دانىشدى،
آخشاماجان يالان دانىشار.

* * *

بىر آدمى تانىماق اىستەسن،
يا اورتاق اول، يا يولا چىخ.

* * *

بىر آدمىن پايى اىكى آدمى آج قویار.

* * *

بىر آدمىن پايىن اۇزگەسى يئىە بىلمز.

* * *

باجارىرسان اصلان اول،
تۆلكۆ اولماق آسان دىر.

* * *

بیر آداملا دوست اولماق ایسته ییرسنسه،
اونون دوستونا باخ.

* * *

بیر آرخدان مین آت سو ایچر.

* * *

بیر آیاغی بوردا، بیر آیاغی گوردا.

* * *

بیر آل، ایکی وئر،
هاردادیر بو بوللوق؟!

* * *

بیر آلماغین بیر ده قایتارماغی وار.

* * *

بیر آنایا بیر قیز،
بیر کلله په ایکی گۆز.

* * *

بیر آت، بئش گۆتۆر.

* * *

بیر آتا دوققوز اوغول بسلر،
دوققوز اوغول بیر آتانی بسله په بیلمز.

* * *

بیر آتیب ایکی وورور.

* * *

بیر آتیم باریتی وار ایمیش.

* * *

بیر آرخا کی، سو گلیب،
گومان وار یئنه گل سین.

* * *

بیر آرشین قویونون دیبینه دۆشۆب.

* * *

بیر آخوردان آت دا یئیر، ائششک ده.

* * *

بیر آج قودورار، بیر یالاواج.

* * *

بىر آجياندا اۋزۇنۇ ساخلا،
بىر گىجى يىندە.

* * *

بىر بارماق قاتىقدان اۋترۇ تولوغو بىرئىما.

* * *

بىر باش بىر درىيە سىغماز.

* * *

بىر باش ايدى،
دۇرد اياق،
گلىن اۋتۇردۇ باياق.

* * *

بىر باش ھارايلا اولسا سىغىشار.

* * *

بىر باشا بىر قوز يىتتى.

* * *

بىر باشا ايكى قاپاز جفادىر.

* * *

بىر بولود ايلە قىش اولماز.

* * *

بىر باشىمدى - مېن بىر خىالىم.

* * *

بىر-بىر دنلە، ھمىشە دنلە.

* * *

بىر بىرەدن اۋترۇ يورغانى ياندىرمازلار.

* * *

بىر-بىرىنە چۆرەك بورج وئىرلىر.

* * *

بىر-بىرىنېن بىخىنە،
قىلىنچ يولور ترسىنە.

* * *

بىر بۇھتان مېن زىيانا بىر بىر دىر.

* * *

بیر بوغدا اکمه سن، مین بوغدا بیچمزسن.

* * *

بیر بو گون ایکی صاباهدان یاخشی دیر.

* * *

بیر وار کوروغلو،
بیر ده وار کور کیشی نین اوغلو.

* * *

بیر وئرمه، بیر ده ایستر،
یاتماغا یئر ده ایستر.

* * *

بیر ووران مین «وور» دئیهدنن یاخشی دیر.

* * *

بیر قازاندا ایکی کلله قابناماز.

* * *

بیر قاپیدا ایکی دینچی اولماز.

* * *

بیر دئدیلر، اون ائيله.

* * *

بیر قاری ایله بیر قوجا
دیغ-دیغ ائدر هر گئجه.

* * *

بیر قارنی آج، بیر قارنی توخ.

* * *

بیر قاتی نازیک، مین قاتی یوغون،
قات یاریمی هارادان تاپیم؟!

* * *

بیر قاشیق ایله
دوققوز آبدال یئمیش،
بیرک نین آغزی بوش قالمامیش.

* * *

بیر قاشیق ایله دوققوز آبدال کنچینر.

* * *

بیر قلبی کی، تیکہ بیلیمه جکسن،
نییه سیندیرارسان؟!

* * *

بیر قپیک وئرن - جانینی آلین.

* * *

بیر قپیک خسیسین بیر دیشی دیر.

* * *

بیر قیز بیر اوغلانین دیر.

* * *

بیر قیزا قوریان اولسون -
دوققوز قوجا، مین قاری.

* * *

بیر قوز ئوچون داش آتمازلار.

* * *

بیر قویوندان ایکی دری چیخماز.

* * *

بیر قویوندان سوږو اولماز.

* * *

بیر قورخاق بیر اوردونو پوزار.

* * *

بیر قوجا یئددی اوغولا عوض دیر.

* * *

بیر قولاغین دار ائبله،
بیر قولاغین داروازا.

* * *

بیر قولاغیندان گیرر،
او بیرر قولاغیندان چیخار.

* * *

بیر داغارجیق دنی وار،
بوش دییرمان آختاریر.

* * *

بیر داغارجیق اونوم وار،
یئددی قارا گونوم وار.

* * *

بیر دانا بیر ناخیرین آدینی باتیرار.

* * *

بیر دانا
ایکی دانا اولسا
بسلم.

* * *

بیر دادان پئشمان
بیر - دادمایان.

* * *

بیر داش آلتدا، بیر داش ئوستده.

* * *

بیر داش آت، یا بیر قایا سال.

* * *

بیر داشلا دیوار اولماز.

* * *

بیر داشلا دوققوز قوز دوشمز.

* * *

بیر داشلا ایکی سرچه وورماق اولماز.

* * *

بیر دئ، بئش ائشیت.

* * *

بیر دئیهرسن، بئش دئیهرم.

* * *

بیر ده گلین اوللام،
اوتوروب دورماغیمی بیلرم.

* * *

بیر ده اوشاقلیغا قاییتسایدیم
قیرخ ایل ایمکلهمهیه راضی اولاردیم.

* * *

بیر ده جاوان اولسایدیم
صاحیبی-تجرؤبه اولاردیم.

* * *

بیر دلی بیر قویویا داش آندی،
یۆز عاگیلی چیخاردا بیلمه‌دی.

* * *

بیر دلی‌دن یئددی محلله‌یه ضرر ده‌یر.

* * *

بیر دمبدرن نال دا اولار، نیزه ده.

* * *

بیر درکی‌دیر، بیر سوّمۆک.

* * *

بیر دفة گل‌دین - یولداش،
ایکی دفة گل‌دین - قارداش.

* * *

بیر دفة گۆرمک
ایکی دفة ائشیتمکدن یاخشی‌دیر.

* * *

بیر دیرهم مین عئیبی اؤرت.

* * *

بیر دوست مین ایلده قازانیلار.

* * *

بیر دوستوم وار، بیر پوستوم.

* * *

بیر ائوده ایکی قیز -
بیری بیز، بیری چووالدوز.

* * *

بیر ائوده شادلیق،
بیر ائوده - شیون.

* * *

بیر ائشیتیمیسن، بیر ده ائشیت.

* * *

بیر ال اکر، ایکی ال بیچر.

* * *

بیر ال ایله ایکی قاریز توتماق اولماز.

* * *

بیر الدن سس چیخماز.

* * *

بیر الی باغدا،
بیر الی داغدا.

* * *

بیر الی ایله وئیر،
بیر الی ایله آلیر.

* * *

بیر الی ایمانیندا،
بیر الی تومانیندا.

* * *

بیر الی باغدا،
بیر الی بالدا.

* * *

بیر الیمده جانیم،
بیر الیمده جانانیم.

* * *

بیر الین نهیی وار؟
ایکی الین سسی وار!

* * *

بیر الینده اود، بیر الینده سو.

* * *

بیر الله دویون دویونله نمز.

* * *

بیر ات کی گیردی قازانا،
اولدو یئمهللی.

* * *

بیر زیان،
مین بؤهتانا سبب اولار.

* * *

بیر زیان مین اویوددن آرتیق دیر.

* * *

بیر ایدی، اولدو ایکی،
اووهالا قوربانین اولوم، اووهالا.

* * *

بیر ایلانا،
بیر ده خانا
بئل باغلاما.

* * *

بیر عیناد، بیر موراد.

* * *

بیر ایت هۆرمکله کاروان قاییتماز.

* * *

بیر ایتی ایکی داشلا وورور.

* * *

بیر ایش باشلامایینجا قورتارماز.

* * *

بیر ایش وار، ایکی عمل.

* * *

بیر ایش توت کی،
عاقیبتی خئییر اولسون.

* * *

بیر ایشده اؤزونه اون منفعت وارسا،
خالقا بیر ضرر،
اؤ ایشی باشلاما.

* * *

بیر ایشی باشلایاندان اولول
آخیرینی فیکیر ائیله.

* * *

بیر ایش بیتمهیینجه، او بیر ایشه باشلاما.

* * *

بیر ایشین اولینه باخ،
بیر ده آخیرینا.

* * *

بیر باندا آغلاير،
بیر باندا گۆزۆنۆن ياشینی سيلير.

* * *

بیر باندا آغلاشما،
بیر باندا چالغی.

* * *

بیر باندان باغلایان،
بیر باندان آچار.

* * *

بیر یارا وور، کارلی وور.

* * *

بیر باستیقدا ایکی باش،
ایل باشیندا ئوچ باش.

* * *

بیر بی، بیر آلاهی یولوندا وئر.

* * *

بیر «بئیرهم» دئیهندن قورخ
بیر «بئمیرهه» دئیهندن.

* * *

بیر گنجه نین اوغروسو
اون ایلیک موللادان چوخ بیلر.

* * *

بیر گنجه لیک صؤحبتین
دوققوز آی مابه دی وار.

* * *

بیر گلن بیر ده گلر.

* * *

بیر گمی دولانار،
بیر قیز دولانماز.

* * *

بیر گمی بزه نر،
بیر گلین بزه نمز.

* * *

بیر گمی ده ایکی پیشگاه اولماز.

* * *

بىر گمىنىڭ بىر رەئىس باتىرار.

* * *

بىر كىندە بىر دارغا اولماز.

* * *

بىر كىشىنىڭ پايىنى بىر كىشى يىسە،
بىر كىشى دە چ قالا.

* * *

بىر گۆز بىر گۆزۈڭ گۆزۈڭ بىلمز.

* * *

بىر گۆزە بىر دۇنيا سىغىشار.

* * *

بىر گۆزۈڭ ئاچا دىر،
بىر سىبەتە تۇگۇر.

* * *

بىر گۆزۈڭ ياتىر،
بىر گۆزۈڭ باخىر.

* * *

بىر گۆزۈڭ ئاغلادىر،
بىر گۆزۈڭ گۆلدۈرۈر.

* * *

بىر كۈنۈلدە بىر مەھبەت اولماز.

* * *

بىر گۆردۈڭ نامردى،
بىر دە گۆرسەن نامردسەن.

* * *

بىر گۆرۈڭ، بىر ئىستەيىر.

* * *

بىر گۈل بىر باھار اولماز.

* * *

بىر گۈن دوز ئىدىيە يىرە،
قىرخ گۈن سالام وتىر.

* * *

بىر گۈن پارانان بىر گۈن اۋلەجك.

* * *

بىر گۈنلۈك بىلىك دە بىلىك دىر.

* * *

بىر گۈنلۈك يولا چىخسان،
بىر ھفتەلىك تدارۇك گۈر.

* * *

بىر لوغما بىر داغ اشىرار.

* * *

بىر ماناتلىق ائششەيىن
يارىم ماناتلىق دا قودوغو اولار.

* * *

بىر مئشەدە كى، اسىر آلانى تۈلكۈ اول،
آزاد ائندى - چاققال،
اورادا شىر، پلنگ دولانا بىلمز.

* * *

بىر مئشەيە اود دۈشسە،
قورو دا يانار، ياش دا.

* * *

بىر مېتقال ات يۈز عئىبى اۋرتىر.

* * *

بىر مېخ بىر نالى،
بىر نال بىر اتى،
بىر ات بىر ارى،
بىر ار بىر ائلى قورتارىر.

* * *

بىر مۇشتىرى ئوچۇن دۇكان آچىلماز.

* * *

بىر نقد يۈز نىسپەيە دىەر.

* * *

بىر ناخىرىن آدىنى بىر دانا باتىرار.

* * *

بىر نىر ايشلر،
اون بىرى ديشلر.

* * *

بىر اوزۇندىن بۇيۇيه،
بىر اوزۇندىن كىچىيه قولاق آس.

* * *

بىر اۆلكهده ايكى حۆكمدار اولماز.

* * *

بىر پاپاقلى بىر ائوى بىلر.

* * *

بىر پارچا چۆرهك اولوب، ايتىب.

* * *

بىر پولا دوققوز حامام تىكىلمز.

* * *

بىر سامان چۇيۇ
دهوه نىن بئلىنى ازهر.

* * *

بىر سبت يومورتايا،
بىر قىپىك بس دىر.

* * *

بىر سرانجام،
قىرخ نصيحتدن ياخشى دىر.

* * *

بىر سؤيله، ايكى دىنله.

* * *

بىر سوپاي اوغلان،
بىر ميتىل يورغان!

* * *

بىر سو كى، سنى آپارىر،
دئىنن آراز دىر.

* * *

بیر سۆرۈپە بیر قورد یتەر.

* * *

بیر تاى دۆيۈنۈ داليندا گزديرير.

* * *

بیر تک آرى بیر بیغین جیبیندن یاخشى دیر.

* * *

بیر تاختدا ایکی پادشاه دیوان ائتمز.

* * *

بیر تیکه چۆرهک داشدان چیخیر.

* * *

بیر تیکه چۆرهک اون ایل باددا قالار.

* * *

بیر تیکه نى بيلمه ین، مین تیکه نى ده بيلمز.

* * *

بیر تیکه نین قیرخ ایل حاققى وار.

* * *

بیر تویوق بیر یومورتا قویونجا،
یئددى محلله یه ائشیتدیرر.

* * *

بیر تویوق کی، یومورتا ئوستۆنده اوتوردو،
(بیر اینک کی، قازنیندا بالا گزیدردی)،
اونا بیچاق یوخ دور.

* * *

بیر توربا دنى وار،
بئش دیرمانا ئویۆتمه یه گئدیر.

* * *

بیر طؤوله ده
آت دا اولار، ائششک ده.

* * *

بیر اوتانما، بیر اینانما.

* * *

بیر نوره کده ایکی محبت اولماز.

* * *

بیر اوشاغین عاغلی، گۆردۆیۆ ایشلردن معلوم اولار.

* * *

بیر ئورهیی ایکی یئره بۆلمک اولماز.

* * *

بیر فیکیر نه قدهر قارشیلیق گۆرسه،
او قدهر ترققی ائدر.

* * *

بیر حصیر، بیر یئسیر.

* * *

بیر چئینه ساققیزین وار،
چئینه یاپیشدیر آنینا.

* * *

بیر چیچک دیر،
ایینه یه نین بورنو دۆشر.

* * *

بیر چیلپاغی یۆز جبیلی سویا بیلمز.

* * *

بیر چیراغین ایشیغینا قیرخ آدام ایله شر.

* * *

بیر چۆرهک بیر چۆره به بۆرجلودور.

* * *

بیر چۆرهک اؤزۆن یئی،
بیرین ده آلاسه یولوندا وئر.

* * *

بیر چئتور دیلینی قویوب،
بیر باتمان باشی ایله دانیشیر.

* * *

بیر چووال قیزیل بورجون اولسون،
بیر چووال بوغدا بورجون اولماسین.

* * *

بیر چوستومدور،
بیر پوستوم،
هامی دا منیم دوستوم.

* * *

بیر حصیردیر، بنر ده محمدنصیر.

* * *

بیر شئیین قییمتی،
او شئی الدن گئندن سونرا بیلینر.

* * *

بیر شم کی، حاقدان پانا
هئچ باد ایله سؤنمز.

* * *

بیر شئی وئریب پيس اولونجا،
وئرمه ییب پيس اول.

* * *

بیره دؤزن، مینه یئتر.

* * *

بیره شیللاق آندی،
دهوه نین گؤزؤنؤ چيخارتدی.

* * *

بیره نی آیاغیندان ناللاير.

* * *

بیره نین قانینی آلدین - جانینی آلدین.

* * *

بیره سی نین بئش باتمان یاغی وار.

* * *

بیری آجیندان شالوارینی ساتیردی،
دئیلر: - نيسیه وئرسنمی؟

* * *

بیری دؤرد گؤرؤر.

* * *

بیری اکر، بیری بیچر.

* * *

بیری اره گئدر، بیری گورا.

* * *

بیری ایتر، یۆز بیری بیتر.

* * *

بیری ایشلر، اون بیری دیشلر.

* * *

بیری یازار، بیری پوزار.

* * *

بیری یانیر، بیری باتیر، بیری یاتیر.

* * *

بیری یئیهر، اون بیری باخار،
قییامت اوندا قوپار.

* * *

بیری بیخیلدی، بیری دیکه لدی.

* * *

بیری منیم، بیری بنده نین،
بیرینی ده نازلی یارا گؤندریم.

* * *

بیره مین دئمیش،
بیر-بیر وئرمیش
یئنه بازار پوزولمامیش.

* * *

بیری اود اولاندا او بیری سو اولار.

* * *

بیری اؤلمه یینجه، بیری دیرلیمز.

* * *

بیری چالیر، بیری زوی توتور.

* * *

بیرینی یاندریر، بیرین قاندریر.

* * *

بیریندن سوروشدولار:
- قاطیر نیپە سسین چىخارتمیر؟
دئدى: - اتاسینی یادینا سالماق ایستمیر!

* * *

بیریندن سوروشدولار:
- ھارالیسان؟
دئدى: - ائولنمە میشم!

* * *

بیرینە دئدیلر:
- اتان آجیندان اۇلدۇ!
دئدى: - واری ایدی، نئمەدى؟!

* * *

بیرینی بیلیرسن، بیرینی بیلمیرسن.

* * *

بیرینی ائوھ قوبان یوخ ایدی،
سوروشدو: - چوخامی ھاردان آسیم؟

* * *

بیرینی یئ، بیرینی یئمە،
بیرینی دە، بیرینی دئمە.

* * *

بیرینی یئییر،
بیرینی دە باشی آلتینا قویور.

* * *

بیرینی گۆر فیکیر ائیلە،
بیرینی گۆر شوکۆر ائیلە.

* * *

بیرینی مینیر،
بیرینی یئدە یە چکیر.

* * *

بیرینین الی، او بیرینین دیلی ایشلە ییر.

* * *

بیرینجی آددیمدا لوغالانان
ایکینجی آددیمدا بیخیلار.

* * *

بیرسی آطلاس گئینمیش داماقلی،
بیرسی تاپماییر تومان یاماقلی.

* * *

بیرسی منه باغلی دیر،
مینى ده بیرسینه

* * *

بیرلیک اولمایان یئرده دیرلیک اولماز.

* * *

بیرلیک هارادا، دیرلیک اورادا.

* * *

بیرلیکدن قووت دوغار.

* * *

بیتدی هر یاراغیمیز،
قالدی ساققال داراغیمیز.

* * *

بیرینه دئیلر:
- بیته باخان گلیر!
دئدی: - گۆزه گۆرۆن گندر.
دئیلر: - تندیره چیرپان گلیر!
دئدی: - آباغی سۆرۆشن گندر.
دئیلر: - قازاندا قاینادان گلیر!
دئدی: - وای حالیما! (ائلن گلن قارا بایرامدیر).

* * *

بیهوده حرکت بئل سیندیرار.

* * *

بیچیمسبز بیر لیباسی
بیچیملی گنیمک هۆنردیر.

* * *

بیچینچی حاققینی یئردن گۆتۆرر.

* * *

بیچمه میش تیکمک اولماز.

* * *

بیشمیش آشین دارغاسی.

* * *

بېشمېش تويوغون گۆلمەيى گلير.

* * *

بيغ ساققالدان قاباق چيخيب.

* * *

بيغى بوراخميسان،
ساققالا سالام وئرميرسن؟!

* * *

بيغى نين آلتىندان كئچىبلر.

* * *

بيغين ياغلايىبلار.

* * *

بيچاق ياراسى ساغالار،
سۆز ياراسى ساغالماز.

* * *

بيچاق وورسان قانى چيخماز.

* * *

بيچاق اؤز دسته سين كسمز.

* * *

بيچاق سۆمۆيه دايايىب.

* * *

بېشىردىك قويدوق دەمه،
يئيه نه نوش اولسون.

* * *

بېشمېش آشينا سويوق سو قاتما.

* * *

بوغاز يئدييىنى ايستمز،
گۆز گۆردۆيۆنۆ ايستر.

* * *

بوغازى بۆيۆك اولانين دوستو اولماز.

* * *

بوغازاجان بورج ايچينده دير.

* * *

بوغازىندا باشماق تاپى قالىب؟

* * *

بوغازىندا قالار، آستا يى.

* * *

بوغازىندا قالسىن!

* * *

بوغازىندا چۇپ قالىب.

* * *

بوغوشان كۆپه يىن ياراسى اكسيك اولماز.

* * *

بوز آت دا اۆلدۆ،
مورتوزالى بهى ده.

* * *

بۆز ئوزۇم وار،
دوغرو سۆزۇم.

* * *

بۆز تولا گىدر،
بوينو بوغون گلر.

* * *

بوياقچى كۆپۆ دئىيل كى، ساليب چىخارداسان.

* * *

بوياقخانا كۆپۆنۆ آزديرما.

* * *

بوينو اوزون - بئىنى بوش.

* * *

بوينو اوزون، بئىنى بوش،
توت قولاغىندان جۆته قوش.

* * *

بويو بۆيۆك اولانىن
قييمتى بۆيۆك اولماز.

* * *

بويون اولسون، بووندوروق تاپيلار.

* * *

بویونا باخما، باجار یغینا باخ.

* * *

بویونا قامیش اۆلچۆم!

* * *

بوویوندوروقدان قاچان اۆكۆزۆ كه سرلر.

* * *

بوینون قیلدان نازیک دیر.

* * *

بوینونو بیتلر یئیر،
چۆره یینی ایتلر.

* * *

بوینونو بۆیۆتدۆكجه، عاغلینی بۆیۆت.

* * *

بۆیۆك نه ائیله سه، کچیک اونو گۆتۆر.
بول-بول یئیه ن،
بل-بل باخار.

* * *

بورج آلان بیج دیر،
بورج وئرن گیج.

* * *

بورج آلان آغلايا-آغلايا گلر،
گۆله-گۆله گئدر.

* * *

بورج آلماق آسان دیر،
قایتارماق چتین.

* * *

بورج آلماق باشلانان یئرده دوستلوق یوزولار.

* * *

بورج آلتیندا قالان دئیل.

* * *

بورج آلان، سالام دا وار.

* * *

بورج وئره نین دیلی اوزون اولار.

* * *

بورج وئرمك له تۆكەنر،
يول گئتمك له.

* * *

بورج قالدېقجا اوزانار.

* * *

بورج دورار، خرج دورماز.

* * *

بورج اسارت دېر.

* * *

بورج ايله آلينان كۆينك
آدامى تميز ساخلاماز.

* * *

بورج ايله چاخير ايچن،
ايكى دفة كئفله نر.

* * *

بورج ياددان چيخماز.

* * *

بورج باخشى گۆنه گلمز.

* * *

بورج كى اولدو يۆز - گير ايچينده ئوز.

* * *

بورج كۆمه يه بنزر،
قالدېقجا بۇيۆهر.

* * *

بورج ميني آشدى،
هر آخشام پاخلاوا يئ.

* * *

بورج اؤدهمك له،
يول يئريمك له تۆكەنر.

* * *

بورج چيخيب دېر خيرتده يه جن.

* * *

بورجا ائله گيريش كى،
تئز قايتارا بيله سن.

* * *

بورجدان قورخان قاپى سىنى گئن آچماز.

* * *

بورجلو بورجلونون ساغليغين ايستر.

* * *

بورجلو اؤلمز، به نيزى سارالار.

* * *

بورجلودان بير گووه ج آل،
وور يئره سينسين.

* * *

بورجلودان بير لايخ يومورتا دا اولسا آل،
وور ديوارا.

* * *

بورجلونون دوعاچيسى بورج وئرن دير.

* * *

بورجونو وئرن وارلانا.

* * *

بورجلونو چوخ دارىخديرما، دانار.

* * *

بورجسوز آدام - به ي زاده دير.

* * *

بورجسوز آدام يوخسول بى دن ياخشى دير.

* * *

بورجو آلماق آسان دير،
قايتارماق چتین.

* * *

بورجو هميشه كم وئر،
قايتارماسا پنشمان اولمازسان.

* * *

بورجونو وئرمەين،
بیر دە بورج آلا بيلمز.

* * *

بوستان اگه نين بيهه سی مرد اولار.

* * *

بوستان پئیننی کیمی شیشمه.

* * *

بوستانا دادانان اوغرو بېرده گلر.

* * *

بوستانا گېرن قودوغون
قولاغی، قوبروغو اولماز.

* * *

بوستانا گېرن پورسوق باپانی قبول ائلر.

* * *

بوستانچیا کلیک ساتمازلار.

* * *

بوستانچی نین کار واختی دیر.

* * *

بوستانچی نین سووقاتی ایری خیار اولار.

* * *

بوش آنبار، بوش داغارجیق،
ها اؤلچ، ها اؤلچ - دولدور!

* * *

بوش بوشونا دانیشیر.

* * *

بوش قاب جینگیلدر.

* * *

بوش قازان قاینماز.

* * *

بوش داماردان قان چیخماز.

* * *

بوش دورانا شىيطان گۇلر.

* * *

بوش دورونجا دۆشمەنینه داش داشى.

* * *

بوش ائوه قيز وئرمزلىر.

* * *

بوش ائششك دىيرمانا گئتمز.

* * *

بوش سۇزله قارىن دوپماز.

* * *

بوش سۇزدن فايدا بوخ دور.

* * *

بوش سۇفره به نه بىسمىللاه؟!

* * *

بوش توربايا ات گلمز.

* * *

بوش توربا ايله ات توتولماز.

* * *

بوش تۇفنگدن ايكى ادام قورخار.

* * *

بوش چاناغى دولو چاناغا وورماق اىسته يير.

* * *

بوش چووال، بوش انبار،
ها دولدور، دولدور!

* * *

بوشدان بىر چىخار، بركدن ايكى.

* * *

بۇيله قم، بۇيله كدر،
بۇيله گلر، بۇيله گندر.

* * *

بۇيوك آغاجين كۇلگەسى بۇيوك اولار.

* * *

بۇيۇك آغاچين كۆلگەسىندە مين قويون ياتار.

* * *

بۇيۇك باشين بۇيۇك دە آغرىسى اولار.

* * *

بۇيۇك باشينى كىچىك ايشە قاتما.

* * *

بۇيۇك-بۇيۇك دانىشما، باشينا گلر.

* * *

بۇيۇكلە - بۇيۇك، كىچىكلە - كىچىك.

* * *

بۇيۇك بۇيۇكلۇيۇن بىلمەسە،
كىچىك كىچىكلىيىن بىلمز.

* * *

بۇيۇك قاپىنىن بۇيۇك دە حالقاسى اولار.

* * *

بۇيۇك داغين دومانى دا بۇيۇك اولار.

* * *

بۇيۇك داش گۆتۆرمك وورماماق علامتى دىر.

* * *

بۇيۇك دانىشانى كىچىك گۆتۆرر.

* * *

بۇيۇك درد بۇيۇيۇن يولدان آزماسى دىر.

* * *

بۇيۇك - ائوين قىيلەسى دىر.

* * *

بۇيۇك اينسان ايشيندن تانىنار.

* * *

بۇيۇك گۆزۆن نورو اولماز.

* * *

بۇيۇك اولان يئردە كىچىك دانىشماز.

* * *

بۇيۇك اولانين قورساغى گئىن گرەك.

* * *

بۇيۇك اولارسان - بيلرسن.

* * *

بۇيۇك سۇزۇنە باخمايان،
بۇيۇرە-بۇيۇرە قالار.

* * *

بۇيۇك صنعتكارلار يارانار آز-آز
هر يئردە، هر زامان اينجى تاپيلماز.

* * *

بۇيۇك تنقىد - بۇيۇك ادبىيات يارادير.

* * *

بۇيۇك تيكە بوغاز ييرتار.

* * *

بۇيۇك هر نه چالسا
كنچىك گرەك اويناسين.

* * *

بۇيۇيه بۇيۇك دئيبىلر،
كىچىيه كىچىك.

* * *

بۇيۇيه حۇرمت ائله، سن ده بۇيۇيه جكسن.

* * *

بۇيۇكدن ده بۇيۇك وار.

* * *

بۇيۇكلرله بۇيۇك اول،
كىچىكلره گۇستىر يول.

* * *

بۇيۇكسۇز ائوده خئىير-بركت اولماز.

* * *

بۇيۇيو - آخماق، كىچىيى - توخماق.

* * *

بۇيۇيون بۇيۇك دردى وار،
كىچىيىن كىچىك.

* * *

بۇيۇن سۇزۇنە باخمايان
گۈزە-گۈزە قالار.

* * *

بۇيۇن ئوزۇنە آغ اولانى تورپاق گۇتۇرمز.

* * *

بۇيۇنۇ تانمايان
قىبلەسىنى دە تانماز.

* * *

بۇيۇنۇ تانمايانى ھىچ كىم تانماز.

* * *

بۇركۇنۇ قوى قاباغىنا - فىكىر ائله.

* * *

بۇركۇنۇن بۇركۇ اولماز.

* * *

بۇھتانا دۇشن اودسوز يانار.

* * *

بو عاغىل منده،
او دوعا سنده.

* * *

بو آرشىنا بئز وئرمزلىر.

* * *

بو بوينوم، بو دا قىلىنچ.

* * *

بو بۇركۇ قوى بابانىن باشىنا.

* * *

بو قابدان او قابا تۇكۇر.

* * *

بو قىز ياخشى قىزدىر،
اره گئىدىن سونرا باخ،
بو گلين ياخشى گلين دىر،
بىرىنى دوغاندان سونرا باخ.

* * *

بو قىلىنچ، بو مئيدان.

* * *

بو درد ایله پول قازان،
آپار وئر نورجاهان یئسین،
نورجاهان دا بیر نورجاهان اول...

* * *

بو دردی گورا آپارماق اولماز.

* * *

بو دره منیم، او دره سنین.

* * *

بو دۇنيا عارسيزلا قمسيزين دير.
(بو دۇنيا عارسيزلار، قمسيزلر دۇنياسى دير).

* * *

بو دۇنيا بير دييرمان دير،
اودار بير گون بيزى.

* * *

بو دۇنيا وفاسيز دۇنيادير.

* * *

بو دۇنيا گنیش دير،
سنه ده يئر وار، منه ده.

* * *

بو دۇنيا فانى دير، فانى!

* * *

بو دۇنيادا كئيف چكيم،
او دۇنيادا ايشيم يوخ.

* * *

بو دۇنيادان خبرى يوخ،
او دۇنيادان دانيشير.

* * *

بو دۇنيايا اعتبار يوخ دور.

* * *

بو دۇنيادا مالدان، مۆلكدن،
بير عاغيللى باش ياخشى دير،
آنلامايان بير كلله دن،
بير قارا داش ياخشى دير.

* * *

بو دۇنيانين آدمى دئييل.

* * *

بو ال او اله كؤمكدير.

* * *

بو الى وئرهنى او الى بيلمز.

* * *

بو زامان باخ - اؤيرن زامانىدير.

* * *

بو ايلكى سرچه

بيلديركى سرچهيه

چيك-چيك اؤيرهدير.

* * *

بو يئريشله هارا چاتارسان؟

* * *

بو كؤهنه سؤزدؤر،

تزهسينى دئ گلسين.

* * *

بو مئى مئىخاناسىدير،

زورنا-قاوالى ههله دالدادير.

* * *

بو مئيدان بهدوى مئيدانىدير،

بوردا ياييلار قويروق بولار.

* * *

بو منيم ئوزؤم، او سنين ئوزؤن.

* * *

بو پهريز نه،

بو لاهيج تورشوسو نه؟!

* * *

بو نجه بوستانچىدير،

دهيميشينى قوبار، كالين درهر؟!

* * *

بو اۆكۆز او اۆكۆزۈن باجىسى اوغلودور.

* * *

بو سنە درس اولسون.

* * *

بو سسى بىر داخمايا
يئرلشديرمك اولماز.

* * *

بو تىپپە آت دۆزر.

* * *

بو اوشاقلىق دئىيل – دەجەللىك دىر.

* * *

بو فرە او فرەلرە بنزەمز!

* * *

بو ھلە حربەسى دىر،
ضربەسى دالدا دىر.

* * *

بو جان سنين دىر،
عزىزىم، منە نە میننتى.

* * *

بو جىيىندىن چىخارىب او جىيىنە قوبور.

* * *

بوغدا يئىيب جىنتدن چىخىب.

* * *

بوغدا گۆستىرىر، آريا ساتىر.

* * *

بوغدا اولمايان يئردە،
دارىنى گۆزە تپەرلر.

* * *

بوغدا چۆرە بىن يوخ دور،
بوغدا دىلىنە نە گەلىب؟!

* * *

بوغدادان اليم ئوزۇلدۇ،
گۇمانيم سنە گلير،
آى آرىا چۇرەيى!

* * *

بوغدام وار دئم - آبارا تۇكمەيىنچە،
اۇولاديم وار دئم - ائولنمەيىنچە.

* * *

بوغدانين اوجباتيندان
آجى اوتلار دا سو ايچر.

* * *

بوغداسينى سۇتۇل يئەن خيرماندا آج قالار.

* * *

بوداقدان قوپان آلما آغاجين ديبينە دۇشر.

* * *

بوز ئوستە چيخان دانايا دۇنۇب.

* * *

بوزو گۇن اريدر،
اينسانى خجالت.

* * *

بوينوز سونرا چيخار،
آمما قولاغى كئچر.

* * *

بوينوزلو بير قوزو
كللەسيلە جاناوارا مئيدان قورار.

* * *

بوينوزسوز قوچون قيصاصى،
بوينوزلو قوچدا قالماز.

* * *

بويروق آلاھدان دير.

* * *

بويروق سنين، قوللوق منيم.

* * *

بويروق سيزينكى دير، عاديل جۇكمدار!

* * *

بویور-بویورلا ایش کئچمز.

* * *

بویوران بيلمز، حاضیرلایان بیلر.

* * *

بویوردوغو قوللوغا باخ،
وئردییی حاققا.

* * *

بو گۆن آلا داغدا، صاباه قارا داغدا.

* * *

بو گۆن بئله دیر، صاباه ائله.

* * *

بو گۆن وار، صاباه یوخ.

* * *

بو گۆن قیزینی دؤیمه یین
صاباه دیزینی دؤیر.

* * *

بو گۆن دؤنیادیر، صاباه آخیرت.

* * *

بو گۆن دوشنبه دیر،
مئیلینه دوشن نه دیر؟

* * *

بو گۆن یئی،
صاباها قیسمت نه اولسا.

* * *

بو گۆن گلیب کئچدی، سن صاباها باخ.

* * *

بو گۆن منه دیرسه، صاباه سنه دیر.

* * *

بو گۆن نقد، صاباه نیسیه.

* * *

بو گۆن سن دئیهرسن،
صاباه سنه دئیهرلر.

* * *

بو گۆندن صاباھى گۆر.

* * *

بو گۆنكۆ قازما صاباھكى ئىفت دىر.

* * *

بوگۆنكۆ قىز، صاباھ آنادىر.

* * *

بوگۆنكۆ ايشىنى صاباھا قويما،
(بوگۆنكۆ ايشىنى صاباھا قويما،
بلكە صاباھ سنە يار اولمادى؟!).

* * *

بو گۆنكۆ يومورتا
صاباھكى تويوقدان ياخشى دىر.

* * *

بوگۆنكۆ سۆز
دۆنكى سۆزۆن كۆرپۆسۆدۆر.

* * *

بوگۆنكۆ تويوق
صاباھكى قازدان ياخشى دىر.

* * *

بوگۆنكۆ اوشاق - صاباھكى قوچاق.

* * *

بوگۆنكۆ يى،
صاباھا يا قىسمت.

* * *

بوگۆنكۆ صاباھى دا وار.

* * *

بولاق گرەك يىرىندىن بولاق اولار.

* * *

بولاق اۆز يىرىندە
اولاق اۆز يىرىندە.

* * *

بولاق اۆز گۆزۆنۆ كور اىستىمز.

* * *

بولاق اۋزۇ تىپىمىز،
اتل-اوبانى آياغىنا گتيرر.

* * *

بولغا سوسوز آپارار،
سوسوز گتيرر.

* * *

بولماچ دلى يە قالدى.

* * *

بولامانى بولاما،
بولادىقجا يالاما.

* * *

بولانلىق سودا بالىق توتولماز.

* * *

بولود آلتىندان چىخان گۆن،
ياشماق آلتىندان چىخان ئوز.

* * *

بولودو كۆلك اوينادير،
عاغلى كم اولانى فېشديرىق.

* * *

بولوتدان نم چكىر.

* * *

بوندان سونرا الينى اۋز جىيىنە سال.

* * *

بوندان فاطى يا تومان اولماز.

* * *

«بونو ائدە جەيم» دئمه،
«بونو ائلەميشم» دئ.

* * *

بورادا آلا قارغا بالالاماز (بالا چىخارمان).

* * *

بورادا وورور قىلىنچى،
فلكدە اوينار اوجو.

* * *

بورادا دهوه يۆكۆ ايله ايتەر.

* * *

بورادا ديله نیر،
اورادا زکات وئریر.

* * *

بورادا اوتورما - ائامین دیر
اورادا اوتورما - ائامین دیر.

* * *

بورادا اوتورما - هیس اولار،
اورادا اوتورما - پیس اولار.

* * *

بورادا اوتورما، اورادا اوتور،
جهنمنده، گوردا اوتور!

* * *

بورادا عۆلما دیز یئرہ قویوب.

* * *

بورنو چیرک قوزو
بورنوزو بورما قوچ اولار.

* * *

بورنون گیرمه یین یئرہ باشینی سوخما.

* * *

بورنونا باریت اییی دیمه ییب.
(بورنونا شام اییی دیمه ییب).

* * *

بورنونو هر دئشیه سوخار.

* * *

بورنونو سیخسالار - جانى چیخار.

* * *

بورون-قولاق باشا صاذاغادیر.

* * *

بورون چیرکلى اولاندا کسب آتمازلار.

* * *

بوخارى نين ايرىلىيىنە باخما
تۇستۇسۇنۇن دۇز چىخماسىنا باخ.

* * *

بو چاغا جان قونشو قىزى ايدىم،
ايندى اولدوم - ائو قىزى، ائو گلىنى.

* * *

بۇلبۇل ويرانەدن اۆتمز،
بايقوش ويرانەدن گىتمز.

* * *

بۇلبۇل گۆلۆ سئور،
اينسان - وطنىنى.

* * *

بۇلبۇلۆ قىزىل قفسە سالمىشلار،
«واى وطن!» دئمىش.

* * *

بۇلبۇلۆن چكديى دىل بلاسى دىر.

* * *

بۇلبۇلە قىزىل قفسدن كول دىبى خوش اولار.

* * *

بۆتۆنۆ كسمە،
پاراپا ديمە،
دوغرا، دويونجا يئ.

9

واى بو باشدان، واى او باشدان.

* * *

واى او كيشى نين حالينا كى،
يئمه يه، ايچمه يه،
ساخلايا اروادى نين سونراكى ارينه.

* * *

واى او گۆندن كى،
آدامين اۇز ايتى اۇزۇنۇ قاپا.

* * *

واى او گۆندن كى،
وارلى آدام يوخسولون اينه دۇشسۇن.

* * *

واى او گۆندن كى،
چۆره كچى چكمه تيكه،
چكمه چى چۆره ك ياپا.

* * *

واى او سۆرۇنۇن حالينا كى،
جاناواردان چويانين تعيين اندهلر.

* * *

واى اونداير كى،
وارلى ائوينه يوخسول گيره.

* * *

واى اۇله نين حالينا.

* * *

وار آداما اويون اۇيره در.

* * *

وار آخار، یوخ باخار.

* * *

وار وار ئوستوندن گلر.

* * *

وار انوی - کرم انوی،
یوخ انوی - ورم انوی.

* * *

وار گؤنؤن دوستو چوخ اولار.

* * *

وارا وار دئیهرلر، یوخا یوخ.

* * *

واردان-یوخدان چیخیب.

* * *

واردیر پولون - هامی قولون،
یوخ دور پولون - اچیق دیر پولون.

* * *

واری اولان تاخار،
واری اولمایان باخار.

* * *

وارینی وئرن اوتانماز.

* * *

وارینی ایتیرهن آز شئی ایتیرر،
ناموسونو ایتیرهن - چوخ شئی.

* * *

وارلی آراباسینی داغدان آشیرار،
یوخسول دؤز یئرده یولونو چاشار.

* * *

وارلی واریندان پای وئرسه،
وارسیز دا وارلی اولار.

* * *

وارلی یوخسوللاشاندا اللی ایل دستگاهینی پوزماز.

* * *

وارلى كېسەسىنى دۇير،
كاسىب دېزىنى.

* * *

وارلى اولوب قىم-غۇصە ايله ياشاماقدا نسا،
كاسىب اولوب شاد-خۇررەم ياشاماق ياخشى دىر.

* * *

وارلى اومدوغونو ئىيەر،
كاسىب – اولدوغونو.

* * *

وارلىغا گۇۋەنمىز.

* * *

وارلىغا نە دارلىق؟!

* * *

وارلىغا تله سن
يوخسوللۇغا ئىز دۇشر.

* * *

وارلىغىن سونو ايله يوخلوغون سونو بىردىر.

* * *

وارلىيا توخون گىچ،
يوخسولدان قورون، گىچ.

* * *

وارلى نىن آروادى اۇلندە يورغان دۇشەيى تزه لنر،
كاسىبين آروادى اۇلندە يورغان-دۇشك سىز قالار.

* * *

وارلى نىن وارى گىدر، موزدورون جانى.

* * *

وارلى نىن ائىششەيى دە ئىين گىدر.

* * *

وارلى نىن الينى بىچاق كسىندە
يوخسول كۇينىنى پارچالار.

* * *

وارلى نىن ايتى هارين اولار.

* * *

وارلى نىن كۇنلۇ اولونجايلا قىدەر
كاسىيىن جانى چىخار.

* * *

وارلى نىن مالى،
كاسىيىن اۋولادى.

* * *

وارلى نىن تورپاغىندان چاي گىچەر،
كاسىيىنكىندان يول.

* * *

وارلى نىن خوروزو دا يومورتلاپار.

* * *

وارلى نىن چۆرەيى كاسىيىن چنەسىنى يورار.

* * *

وارسا اگر ھۆنرىن،
ھارا گىتسىن وار يىرىن.

* * *

وارىنى وئىرەننى كىسەسى بوش قالار.

* * *

واخت آتلى، بىز پىيادا.

* * *

واخت واختى گۆزلەير.

* * *

واخت قىمىت دىر.

* * *

واخت قىزىل دىر،
بىر دىققەسىنى دە بوش قويماق اولماز.

* * *

واخت ايكن اوخو، عاشىق،
اىل گلر، تۇنلۇك اولار.

* * *

واخت اينسانا ھەر شئىيى اۋىرەدر.

* * *

واختدان گيليلنمه، واختين گندر.

* * *

واختى بوش اولانين سۇزۇ چوخ اولار.

* * *

واختى ايتيرسن هدر،
گۇررسن بۇيۇك ضرر.

* * *

واختين قيمتى يوخ دور.

* * *

واختين قيمتى پولدان باهادير.

* * *

واختيندا آتيلان تۇفنگين سسى
واخت سيز آتيلان تويون سسيندن ئوستۇندۇر.

* * *

واختيندا گۇرۇلمه مېش ايش هميشه گۇرۇلمه مېش قالا.

* * *

واختينى ايتيرن بختينى ايتيرر.

* * *

واخت سيز آچيلان گۇل تئز سولار.

* * *

واخت سيز بانلايان خوروزون باشينى كسەرلر.

* * *

واخت سيز قوناق اۇز كيسه سيندن بئيهر.

* * *

وئر عاباسينى، يئ حالواسينى.

* * *

وئردىيى عاباسييا باخ، ائتدييى طلبه.

* * *

وئردىيى آندا باخ، گۇردۇيۇ ايشه.

* * *

ۋىردىيىن ال ايله آل.

* * *

ۋىردىيىن ايكى شاھى،
زىراف چىخماياچاق كى!

* * *

ۋىردىيىن سىن دىر،
ۋىرمە دىيىن اۋزگە نىن.

* * *

ۋىردىم بىر دانا،
آلدىم بىر سونا،
آى قىز اناسى،
قال يانا-يانا.

* * *

ۋىردىن - دويدور،
ووردون - بىخ.

* * *

ۋىرن ال آلان الين ئوستۇندە اولار.

* * *

ۋىرن ال آج قالماز.

* * *

ۋىرن الى دە وار،
ووران الى دە.

* * *

ۋىرن الى كىسمزلىر.

* * *

ۋىرن الى هر كىس اۋپىر.

* * *

ۋىرنده ايمام اولور،
آلاندا شۆمۆر.

* * *

ۋىرنده ائله ۋىرن،
آلاندا بئله آلار.

* * *

وئرنده ياخشىسان،
وئرمه يهنده پيس.

* * *

وئرسن آدين دير،
يئيه رسن دادين دير -
دالا قويولانى ايت يئيه.

* * *

وئرسن اتدن - متدن،
ايشلرم بركدن - بركدن،
وئرسن شوردان - موردان،
ايشلرم اوردان - بوردان.

* * *

وئرسن پئندير،
ائيلىم كندير،
وئرسن آش،
ائيلىم باش.

* * *

وئريب يامان اولونجا، وئرمه ييب يامان اول.

* * *

وئريلن آشى يئيه رلر.

* * *

وئريم وارا باخماز.

* * *

وئريم الى هامى الدن اوجادير.

* * *

وئيرلر - آل،
دئورلر - قاچ.

* * *

وئرمه نيسييه، گيرمز كيسه يه.

* * *

وئرمه دى معبود،
نتيله سنن ماحمود؟

* * *

ۋىرئىز دوققوزو،
ئىيەر توپوزو،
ۋىرر اوتوزو.

* * *

ۋعدە خىلاف اولما.

* * *

ۋعدەسى بىتمىش نۇكرىن
عجلى يىتەن آغاسى گرەك.

* * *

ۋىزىرى قارغا اولانين آغزى زىبىللىك دە اولار.

* * *

ۋظىفە دايمى دئىيل.

* * *

ۋزن دە يۇنگۇل، قىيمتدە آغىر.

* * *

ۋەلە گئىنن اۋكۇزۇن اولسون،
ايشە گئىمەين اوغلون اولماسين.

* * *

ۋصىت يۇنگۇللوكدۇر.

* * *

ۋسمە بول اولاندا قاشا دا چكرلر، گۇزە دە.

* * *

ۋطن ۋىرانە دە اولسا، جىنت دىر.

* * *

ۋطن ائلىن ائوى دىر.

* * *

ۋطن مۇلكۇ دوغما دىر،
اۋزگە دىيار - اۋگنى.

* * *

ۋطنە گل دىم،
ايمانانا گل دىم.

* * *

وطنه محبت ایمان اثری دیر.

* * *

وطنی یادینا دۆشن قریب آغلاماسین، نئیله سین؟

* * *

وطنین بیر قیشی
قۇرتتین یۆز باھاریندان یاخشى دیر.

* * *

وطنین سئومه یین اینسان اولماز،
اولسا، او شخصده ویجدان اولماز.

* * *

وفالی دوست یاد اولماز،
گۆرمه سه یۆز ایل سنى.

* * *

ویجدان بازاردا ساتیلماز.

* * *

ویجدانلا ایشله یین گۆزۆکۆلگه لی اولماز.

* * *

وجودو بیر قیپیه ده یمز.

* * *

وجودو دۆنۆب کیمیا با.

* * *

وور بابام، دؤوران سنین دیر.

* * *

وور دئدیم، اۆلدۆر دئمه دیم کی؟!

* * *

وور دئیهنله ووران شریک دیر.

* * *

وورا بیلمه یین، داشین بؤیۆنۆدن یاپیشار.

* * *

ووران الین وار اولسون!

* * *

ووران ائلين ديره‌يى دير.

* * *

ووران ايگيد دايبسينا باخماز.

* * *

ووران اؤكۆزه آلايه بوينوز وئرمز.

* * *

وورارام اؤلر، «كيش» دئيه‌رم، گئتمز.

* * *

وورور داشا، چيخير باشا.

* * *

ووروشون كور ووروشونا اوخشامير.

Əjdər Behnam

ق

* * *

قاب-قاشىق قوناقلىغى دىر.

* * *

قاب سىركەيە گۈرەدىر.

* * *

قابا سۇز قابا حرکتدن پىس دىر.

* * *

قابا سويو توتدوغو قدەر تۇكرلر.

* * *

قابا دۇشن جورعتلى اولار.

* * *

قاپاق تاغى شاماما وئرمز.

* * *

قاباغا دۇشدۇن - ياخشى،
دالا قالدین - وای حالینا.

* * *

قاپاقدا گندىرم، دئىپىرلر: - بىچ دىر،
دالدا قاليرام، دئىپىرلر: - گىچ دىر.

* * *

قاباغینا تۆلكۆ چىخانین ایشى آواند اولار.

* * *

قابیل شاگىرد اوستاد اولار اوستادان.

* * *

قابىلىتىن مەكتىبى يوخ دور.

* * *

قاغايى حارام، يومورتاسى حالال؟!

* * *

قاققىلدايان تويوق يومورتلايان اولار.

* * *

قاز وور قازان دولدور،
سرچەدن نە اولاجاق؟!

* * *

قازا آتدیم، قوزا دەیدی.

* * *

قازامات كېشى ئوچون تېكىلىپ.

* * *

قازان قاراسى گئدر،
ئوز قاراسى يوخ.

* * *

قازان قاپاق سىز اولماز،
ايگيد - پاپاق سىز.

* * *

قازان وئر قازانا،
آرتيغىنى چىراق ياغينا.

* * *

قازان داشاندا كناردان گلن
اؤز الينى دە يانديرار، سنین دە.

* * *

قازان داشاندا چؤمچە نين بىرى بىر تۆمنە گئدر.

* * *

قازان دىبى يالايانين آداخلىسى گؤيچك اولار.

* * *

قازان دئدى: - قىزميشام!
چؤمچە دئدى: - ايندى بولانيب چىخميشام!

* * *

قازان گىروو گئديب.

* * *

قازان اوددان قيزار،
اينسان - سؤزدن.

* * *

قازان اولسون،
دولو اولسون،
ئييه تاپيلار.

* * *

قازانا ياناشما، قاراسى چيخار،
يامانا ياناشما، قاداسى ييخار.

* * *

قازانان قازانديغيني يئسه،
خانلار، بهىلر آچيندان اولر.

* * *

قازانان كيم،
ئييهن كيم؟!

* * *

قازاندا بيشيرير، قاپاغيندا يئير.

* * *

قازاندا نه بيشيرهرسن،
قاپاغينا او چيخار.

* * *

قازانديغين دارى اولسون،
چووالين سبت؟
قازانى اوزوندن، قازانانى اوزوندن.

* * *

قازانينا گوره قاينات آشيني.

* * *

قازانماق چتين،
خرجه مك آسان.

* * *

قازانماغا نه وار،
ايش اونو خرجه مكدهدير.

* * *

قازانمايىنجا قازان قايناماز.

* * *

قازانچ قودوروب مايانى يئيب.

* * *

قازانچيم آتا-آنامين،
اۇيرنديييم اۇزۇمۇن.

* * *

قازانچلى يۆك يۇنگۆل اولار.

* * *

قازانچىنى ايتير،
مالينى ايتير،
دوز - چۆره يى ايتيرمه.

* * *

قازدان آيىق دير.

* * *

قاضى آعادان آلاجاغين اولسون،
نه وئر، نه دانار.

* * *

قاضى آدمينا باخار، حۆكم يازار.

* * *

قاضى آتلى،
عزرائيل پييدا.

* * *

قاضى دا بيلير، قوزو دا.

* * *

قاضى كسن باشين سورغو - سوالى اولماز.

* * *

قاضى كيتابدان-كيتابا سالار،
حارامى حالال ائيلر.

* * *

قاضى اولما،
باشين آغريماسين.

* * *

قاضى ناختينا گئىدى،
كۆپك واختينا.

* * *

قاضى شىكاپتە گلەنن
بىر گۆزۈنە باخار، بىر دە الينە.

* * *

قاضىدا اينىف اولماز، تازىدا موروت.

* * *

قاضىدان قارداش اولماز.

* * *

قاضىيا سالام وئردىم،
رۆشوت دئىيل دئيه آلمادى.

* * *

قاضىنن يانينا تك گئىن شاد قايدار.

* * *

قايا داغا آرخالانار.

* * *

قايا اوچماسا، درە - تپە دولماز.

* * *

قايا اوچاندا توز قوپار.

* * *

قايقى ايله بورج اۇدەنمز.

* * *

قايقىيلا صۇحبت حارامدير.

* * *

قايدادان چىخان پئشىمان اولار.

* * *

قاينن آروادى - خائىن آروادى.

* * *

قاينانا - بىر چىچك،
هر سۆزۈ گنرچك.

* * *

قايىنانا، مگر گلین اولماميسان؟!

* * *

قايىنانا پامبىق اولسا بئله،
يئرندن فالخسا،
گلينين باشينى ازىر.

* * *

قايىنانالى گلينين دىلى نين آلتيندا فند گرەك.

* * *

قايىنايان قازان قاپاق ساخلاماز.

* * *

قايىنايان ياغا ميلچك قونماز.

* * *

قايىنانان سنى ايسته يير.

* * *

قايىناتامين باغى وار،
هئىواسى وار، نارى وار.

* * *

قايىناتام دؤولتلى،
قايىناتام سخاوتلى.

* * *

قايىن خاتينلارين چارشاب جورا بلارى
بوخجادا دؤبؤشر.

* * *

قاييش نه بيلر اؤكۆز نه چكىر؟!

* * *

قايچى كسمز، ايينه باتماز.

* * *

قالان ايشه قار ياغار.

* * *

قالالى آتى دير،
هم آخوردان يئيه، هم توربادان.

* * *

قالاریق، گۆرریک.

* * *

قالیب گلن مغلوب دا اولای بیلر.

* * *

قالخان بیخیلانا باخمیر.

* * *

قالخدیغین یئره بیر ده اوتورما،
هر صؤحبته آتیلما.

* * *

قامیش بیزیم بئرده بیتیر،
زورنانی اؤزگه چالیر.

* * *

قان-قان دئییر.

* * *

قان ائيله قانون ایله.

* * *

قان یول وئرمز.

* * *

قان ثوبوتسوز قابناماز.

* * *

قانا قان دئییرلر.

* * *

قانان دؤشمن قانماز دوستدان یاخشیدی.

* * *

قانان کیم،
قاندىران کیم؟

* * *

قانانا ایشاره،
قانمایانا کؤتک.

* * *

قانانین ایکینجی سی قانمایان دیر.

* * *

قاناققلی آدام هم قانار،
هم قاندىرار.

* * *

قانقالا ايختييار دئديلر،
هامى باش ايدى.

* * *

قانى قان ايله يومازلار.

* * *

قانى قارادير.

* * *

قانين ديههسى (قان باهاسى) وار،
ناموسون ديههسى يوخدور.

* * *

قانى نين آراسينا گيردى.

* * *

قانلى، قاپيمدا نه قاپيريرسان؟
- قان آياقليم وار.

* * *

قانليدان قادا اكسيك اولماز.

* * *

قانلييام، قاپيندان گيرميشم.

* * *

قانلىنى قان توتار.

* * *

قانمازا آرواد اولماقدانسا،
چرچيه اولاق اولماق ياخشى دير.

* * *

قانمازا نه دئمك؟!

* * *

قانمازين باشماغين چۆتلهينده
دئيه: - قورخدو مندن!

* * *

قانمازلا يولداس اولما،
سنى ده قانماز ائيلر.

* * *

قانون زورا تابىدۇر.

* * *

قاپان ايت ديشىنى گۇستىرمز.

* * *

قاپى دۇيۇلدۇ، چىرچى گىلى،
اتلە بىلدىم ائلچى گىلى.

* * *

قاپى اۆز دابانى ئوستە دولانار.
(قاپى اۆز تويوغوندا فيرلانار).

* * *

قاپىدان قووسان، باجادان گلر.

* * *

قاپىيا گىلى قوومازلار.

* * *

قاپىلان قاپانين،
تاپىلان تاپانين دىر.

* * *

قاپىنى آياغىنلا آج.

* * *

قاپىنى باغلا، راحتجا يات.

* * *

قاپىنى دۇيمەسن آچمازلار.

* * *

قاپىنى گىن قوى،
دەوہ اۆزۇ گلر.
(قاپىنى گىن قوى،
دەوہسىنى آلاھدان ايستە!)

* * *

قاپىسى وورولسون داوا آختارانين.

* * *

قاپىسى اولمايان ائوہ قىغىل نەيە لازىم؟

* * *

قار دا اريبەر،
ئوزۇقاراليق ئو ييبه سينه قالار.

* * *

قار باغدى، ايز ايتدى.

* * *

قار يئرين يورغانى دير.

* * *

قار نه قدهر چوخ ياغسا، يئنه يازا قالماز.

* * *

قار سويوندان قايماق اولماز.

* * *

قار سوسوزلوغو سۇندۇرمز،
قووورغا قارين دويورماز.

* * *

قارا باخانين گۇزۇ قاماشار.

* * *

قارا بولود ياغيش ياغديرار.

* * *

قارا قيز بزه نينجه، توى الدن گئدر.

* * *

قارا قيزين بختى اولسايدى،
آنادان آغ دوغولاردى.

* * *

قارا قيزين دردى وار.

* * *

قارا قول آلنى نين يازيسينى گۇرر.

* * *

قارا قول اۇزۇنۇ اۇلدۇردۇ،
آغايا ضرر اولسون.

* * *

قارا دولغاا قيرمىزى پاپىش تىكمزلىر.

* * *

قارا انششك، آغ پالان؟!

* * *

قارا ائششەيىن بوينونا يۆيەن وورماقلا،
يا دالينا يەھر قويماقلا قاطير اولماز.

* * *

قارا ياخا اولما.

* * *

قارا گۆزلىرىنە عاشىق اولوب.

* * *

قارا گۆن قاراليب قالماز.

* * *

قارا گۆنۆن آغ گۆنۆ دە وار.

* * *

قارا گۆنۆن عۆمرو آز اولار.

* * *

قارا مال دوياندا سامانى باشينا سووورار.

* * *

قارا پولو قارا گۆنە ساخلارلار.

* * *

قارا سنى باسينجا، سن قارانى باس.

* * *

قارا سودان قايماق توتور.

* * *

قارا تويوغون يومورتاسينا دۇنۆب (تاپيلمير).

* * *

قارا ئوزۆمۆن يئمەيە دۇشر-دۆشمزى وار.

* * *

قارا خبر تئز ياييلار.

* * *

قارا چوخا ياتدى،
آلا چوخا قالخدى.

* * *

قاراباتداق داغلارلا چيخما،
داغلاری دومان آلا.

* * *

قاراواش اليه جيپهر دۆشۆب.

* * *

قاراقيز گلين اولدو،
ئوره يى سرين اولدو.

* * *

قاراقوش دئيه ر:
- دايم سار اولماسايدى،
قويونو جايئاغيمدا قالدیراردیم.

* * *

قاراقوش ميلچک توتماز.

* * *

قاراقوشا خئير اؤز ديمديبيندن چاتار.

* * *

قارادان آرتيق بوباق اولماز.

* * *

قارادان قاش اولماز،
اؤزگه دن سیرداس.

* * *

قارادان او يانا رنگ بوخ دور.

* * *

قارادير، آما پارادير.

* * *

قارايا باخانين عاغلى آز اولار.

* * *

قارايا صابین، دل يه اؤيؤد نئيله سين؟!

* * *

قارالتى هارادا - قرارين اورادا.

* * *

قارانقوش سحر مؤزده سى گئيرر.

* * *

قارانقوشام، قارانقوش،
قانادیم آیریج-آیریج.

* * *

قارانی آغا، آغی قارایا قانمازلار.

* * *

قارانی یوماقلا آغارماز.

* * *

قارانلیق قارانی اودار.

* * *

قارانلیق یئره داش آتما.

* * *

قارانلیق گئجه نین قارا ئۆزلۆ مؤشتریسى اولار.

* * *

قارانلیق دره، بره لمیش گۆز گۆرمه میسن؟!

* * *

قارانلیقدا حالوا یئیه نین سیریرینی آلاسه بیلر.

* * *

قاراتیکان کولونا دؤنؤب.

* * *

قاراچیا به یلیک وئریلنده
آناسی نین امجه یینی کسه ر.

* * *

قاراچى نین به یی ده قاراچى دیر.

* * *

قاراجا ئۆزۆم وار، دوغروجا سؤزۆم.

* * *

قارغا قازى تقلید ائندی،
قاریلتی سینى دا ایتیردی.

* * *

قارغا قار-قار قاریلدار.

* * *

قارغا دۇشۇنۇ چككەلە قاز اولماز.

* * *

قارغا گلدی ككلك يئرىشى يئرىيه،
اۇز يئرىشىنى دە ايتىردى.

* * *

قارغا، منده قوز وار.

* * *

قارغا چوخ بىلدىيىندن تورا دۇشر.

* * *

قارغادان قىرغى اولماز.

* * *

قارغادان گۇزل قوش اېستەدىلر
بالاسىنى گۇستردى.

* * *

قارغانى قىرقوول دئيه يئير.

* * *

قارغانى يۇز ايل بسلەسن دە،
ترلان اولماز.

* * *

قارغانى قوناقلىق يئرى پئىنلىك دير.

* * *

قارغانى مېنىنه بىر داش.

* * *

قارغانى سسى چىخاندا فار گلر.

* * *

قاردا گز، لپىرىنى گۇسترمه.

* * *

قارداش قانى قارداشدان آلىنماز.

* * *

قارداش قارداش يارانيب،
جيبلىرى آيرى.

* * *

قارداش قارداشى بېچاقلادى،
سونرا دۇنۇب قوجاقلادى.

* * *

قارداش قارداشىن پېس گۇنۇنۇ اېستەسە دە،
اۇلۇمۇنۇ اېستمز.

* * *

قارداش دا دوست اولسا ياخشى دېر.

* * *

قارداش گلەسە، ياخشى،
باجى گلەسە، ياخشى،
قارداشىن قاباغىندا،
باجى اۇلسە ياخشى.

* * *

قارداش منىم دېر، فراستىنى بېلىرم.

* * *

قارداش اولاق، تن بۇلەك.

* * *

قارداشا باخارلار،
باجى سېنى آلارلار.

* * *

قارداشىق، جېيىمىز آيرى.

* * *

قارداشىن كېچىيى اولونجا،
دونوزون بۇيۇيۇ اول.

* * *

قارداشىم ساغ اولسون،
آروادى گووہنسېن.

* * *

قارداشىم خان دېر،
خاتونو سئوين سېن.

* * *

قارداشین بۇيۇق،
يولداشین كىچىيى.

* * *

قارداشلار ساواشدى، ابلەر ايناندى.

* * *

قارداشلىق زر دئمك دىر،
خىرىدارى گرەك دىر.

* * *

قارى آلداندى،
قاپى باغلاندى.

* * *

قارى قاباغىنا دؤيمك له
دهوه پامىقدان چىخماز.

* * *

قارى، قارى، آى قارى،
خىراتىن اولسون دارى.

* * *

قارى دؤيولندن سونرا آچاچىن زورىاسىندان ياپىشار.

* * *

قارى دؤشمن دوست اولماز،
يئدىرتسن ياغى، بالى!

* * *

قارىدان دا قورخوم، تانرىدان دا؟

* * *

قارىيا قىز ائوى ياراشماز.

* * *

قارىيا قىز اوتاغى نه لازىم؟!

* * *

قارىن باشا بلادىر.

* * *

قارىن قارداشدان ايرهلى دىر.

* * *

قارىن دىبورانى گؤز تانىيار.

* * *

قارىن توخ اولاندا چوخ شنى يادا دۇشر.

* * *

قارىنا گلن قازانچدير.

* * *

قارىناقتير آدام تيكه دوستو اولار.

* * *

قارىنين ساچى آغ اولار، ئورهى قارا.

* * *

قارىنينكى خودافرىندن كنجيب.

* * *

قارىنجا - قدهرىنجه،
هر كس اۇز قىسمتىنجه.

* * *

قارىشقا شىللاق آتدى -
دهوهنين قىچى سىندى!
(قارىشقا شىللاق آتدى -
دهوه پالچىغا باتدى).

* * *

قارىشقادان عيبرت آل،
ياز ايكن قيشا حاضيرلاش.

* * *

قارىشقانين قمخارى،
بىر قىچى دا بوخارى.

* * *

قارىشقانين ائوينده شبنم بۇيۇك توفاندير.

* * *

قارىشقانين بىغدىغىنى هنج كس بىغا بىلمز.

* * *

قارلى قيش بارلى اولار.

* * *

قارنى توخدور، گۇرۇ آج.

* * *

قارنى توخون قايغىسى اولماز.

* * *

قارنیم ئوچون دئییل، قدریم ئوچوندور.

* * *

قارنیمدا ایکن قانیمی یئیر،
چؤلە چیخاندا - جانیمی.

* * *

قارنیمدان چیخدی قادا،
کیمه گئدیم سندن دادا؟

* * *

قارپیز قارین دویدورماز.

* * *

قارپیز-قووون یاتا-یاتا بؤیور.

* * *

قارپیز دویوملوق ئوچون دئییل،
سرینلیک ئوچوندور.

* * *

قارپیز یئدی بیس دئییل،
ههله تومونو دا چیرتلاپیر.

* * *

قارپیز کسمکله ئورهک بؤیومز.

* * *

قارت کؤیک یئدهیه گلمز.

* * *

قارتال میلچک توتماز.

* * *

قارتالا دئیلر: - هاردا آنادان اولموسان؟
دئدی: - اوچا داغلاردا!
دئیلر: - هارایا اوچورسان؟
دئدی: - اوچا داغلاردا!

* * *

قارتالی اوچوشوندان تانیماق اولار.

* * *

قاتیق داغیلاندا بیتری قالار،
آیران داغیلاندا نهیی قالار؟!

* * *

قاتىق يىتمەمېشىك،
قاتىق قابى گۆرمۇشۈك.

* * *

قاتىق اولسون،
اۋزۈنە قاب تاپار.

* * *

قاتىغى يىيىپ،
قابىنى وئىر يولداشىنا كى:
- آل يالا!

* * *

قاتىر ايلە دللا خىردار بوخ دور.

* * *

قاتىر نە بىلىر خاتىر؟

* * *

قاتىر شىللاق اتار،
چۈنكى اتاسى ائششك دىر.

* * *

قاتىر دىدىلر: - اتان كىم دىر؟
دىدى: - اتام ات دىر!

* * *

قاتىراندان اولماز شكر،
بىر دامارى جىنسىنە چكر.

* * *

قاف-واہ ايلە قووورما اولماز،
ات ايلە ياغ گرەك.

* * *

قافىل باش دۆشمەنە ياراشار.

* * *

قافىل قوشون اوچوسو چوخ اولار.

* * *

قافىل ياشامقادانسا،
اۆلمك ياخشى دىر.

* * *

قاچ صاوابدان، گيرمه گؤناها.

* * *

قاچاغا يئر ده وار،
گۆي ده وار.

* * *

قاچاغان دانا موزونو برکيدر.

* * *

قاچاغي ائل ساخلایار.

* * *

قاچان بؤدر.

* * *

قاچان قاچدی، ميخداکيني دئيه رلر.

* * *

قاچان دا آلاهي چاغيرار،
قوان دا.

* * *

قاچان بيخيلماغا باخماز.

* * *

قاچان جانيني قورتارار،
توتولان امان دئيه ر.

* * *

قاچانی قومازلار،
بيخيلانی وورمازلار.

* * *

قاچانين آناسی آغلاماز.

* * *

قاچماق دا ايگيدليکدن دير.

* * *

قاچماق دا هؤنردير،
قووماقدا.

* * *

قاچماق مندن، قووماق سندن.

* * *

قاش دۆزه لتديبی يئر ده ووردو گؤزؤن چيخارتدی.

* * *

قاش ايله گۆز آراسيندا ايشىنى گۇرۇر.

* * *

قاشا چكمه وسمه نى،
گۆزه سۆرتمه سۆرمه نى.

* * *

قاشقباغى يئر سۆيۇرۇر.

* * *

قاشقباغىندان زهرىمار تۇكۇلۇر.

* * *

قاشقاسى بۇيۇك اولانين سۇزۇ چوخ دانىشىلار.

* * *

قاشىق-قاشىق يىغىر،
چۇمچە ايله پايلاير.

* * *

قاشىقلا وئىر،
چۇمچە ايله باشىما وورور.

* * *

قاشىقلا يىغدىغىنى چۇمچە ايله داغىتىدى.

* * *

قاشىبيرام فانىم چىخىر،
قاشىمىرام، جانىم چىخىر.

* * *

قاشىنمايان يئردن فان چىخاردىر.

* * *

قاشىنمايان يئرى قاشىما، فان چىخار.

* * *

قاشلارن قارا، گۆزلرن گۆى،
آجىغىن گلير، دور منى دۇى!

* * *

غئىرت دايبيا دۇشر.

* * *

غئىرتى اولمايانين عىصمتى ده اولماز.

* * *

غئيرتلى كيشى بلایا دۇشر.

* * *

قباحت چوخ واخت اۇلدۇرنده يوخ، اۇلنده اولور.

* * *

قبريستاندان اۇلۇ قايتماز.

* * *

قدمى يۇنگۇلدۇر.

* * *

قدیر-قيمت بیلن دئيیل.

* * *

قدیر-قيمت اولماز، فراق اولماسا.

* * *

قضا بد گلنده،
قويماق دا ديش چيخاردار.

* * *

قضا ایله اويون اولماز.

* * *

قضا ايشين ايشلر،
بیزه قالار تشويشلر.

* * *

قضان قاچماق اولماز.

* * *

قضان ريزا گرهک.

* * *

قضانين بئش بارماغى وار،
ايشينى ايشله دنده ايکيسينى آدامين گۆزلرينه سوخار،
ايکيسينى قولقلارينا،
بيريسينى ده آغزينا،
آدام نه گۆرر، نه ائشيدر، نه ده دانيشا بيلر.

* * *

قضانين ايشينى بيلمک اولماز.

* * *

غضبين جانا زيبانى وار.

* * *

قلب بېر شۆشەدېر،
سېندېرسان - ياماماق اولماز.

* * *

قلبى دولو اولانين،
دىلى اوزون اولار.

* * *

قلبلىر اۇرتۇلۇ اولار.

* * *

قلە قاپىسىنا سىغماز،
فېندىق قابىغىنا سىغار.

* * *

قلەبە بېرلىكدەدېر.

* * *

قلەبە سئوئىچ گتېرر.

* * *

قلپان چكنى ايلان وورماز.

* * *

قلپانى چكنە وئر.

* * *

قلم قىلىنجدان ايتىدېر.

* * *

قلم اپرى كسىلسە دە،
دوغرو بازار.

* * *

قلم يازانى
قىلىنچ پوزا بىلمز.

* * *

قلم يازانى كاغىذ اودار.

* * *

قلم اوبنار قاش ئوستە.

* * *

قلم سولطاندېر،
اهل-قلمە رۆتبه وئرر.

* * *

قلم سۇزدن كىسگىن دىر.

* * *

قلم توتان ال دامندە قالماز.

* * *

قلم توتان ال دىلەنمىز.

* * *

قلم توتان سەنە سارى دىر -
چۇمچە توتان سەنە سارى دىر.

* * *

قلم فىكرىن ترحومانى دىر.

* * *

قلم حۇكمدار دىر.

* * *

قلمە قابىغى ايلە آلىنان ائششك سودا بوغولار.

* * *

قلمىن بىر نۇقطةسى كورو گۇزلۇ ائدر.

* * *

قلمىن دىلى ايكى اولسا يازىسى بىردىر.

* * *

قلمىن ايكى باشىنى چەرتىمىز،
دۇشەر-دۇشمىزى وار.

* * *

قلمىن اوجو - قىلىنجىن گۇچۇ.

* * *

قلىندر درد البىندن داغا چىخدى،
دئدىلەر: - بختەور، يايلاغا چىخدى.

* * *

قلىپ ائششك قاينان قىراغى ايلە گندر.

* * *

قلىپ مال بىيەسىنە قايدار.

* * *

قلب اودور كى، قلبينده كين دئمه يه.

* * *

قم باسدى قليا نيمى.

* * *

قم قمى چكر،
قوم - نيمى.

* * *

قم - غۇصه آدمى قوجالدار،
شادلىق - جاوانلاشديرار.

* * *

قم داغى يئرئندن قوپاردار.

* * *

قم اينسانى ارئدر.

* * *

قم، هارا گئديرسن؟
- قم يائينا!
دم، هارا گئديرسن؟
- دم داينا!

* * *

قميش قويما.

* * *

قميشلى يئر گوموشلو يئر.

* * *

قناعت تۆكنمز بير دؤولت دير.

* * *

قبييه گولله آتير.
(قبييه ماياللاق آتير).

* * *

قپيك-قپيك ييغان مانات-مانات وئر.

* * *

قپيك وار كى، ماناتدان باهادير.

* * *

قناعت خزينه دير.

* * *

قريب قوشا يووانى آلاھ يئتير.

* * *

قريب قوشون يوواسى اولماز.

* * *

قريب دردين تگ آغلار.

* * *

قريب دوستو اولمايان دير.

* * *

قريب ايت قوبروغو دؤشؤنده گزر.

* * *

قريب ايت ينددى محلله دن قوولار.

* * *

قريب ايت هؤره نده اوزون هؤر.

* * *

قريب ايتى ياد محلله دن قوولار.

* * *

قريب ايتين قوبروغو پاچاسى نين آراسيندا اولار.

* * *

غريبه بير سالام مين تۆمن دن ياخشى دير.

* * *

قريبى باخشيندان تانييلار.

* * *

قريبى بو بئرده آغلاماق توتار.

* * *

قريبى وورموشلار،
«واى، وطن!» دئيميش.

* * *

قريبين بوينو اوزون اولار، ديلي قيسا.

* * *

قريبين دوستو اولماز.

* * *

قربين سۇزۇ گۇرچك اولار.

* * *

قربليک عاغيل آرتيرار.

* * *

قربليک جنت اولسا،
يئنه وطن ياخشىدير.

* * *

قربليکده سالان،
ميسگربازاردا قيشقير.

* * *

قفلت يوخوسو عورفان اهلى نين گۇزۇنه گيرمز.

* * *

قهرمان باراسيز اولماز.

* * *

قهرمان اوچاغى قالماز.

* * *

قهرمان اولمز.

* * *

قيامت گۇنۇ منيم اليم اولسون، سنين ياخان!

* * *

قيامت او گون قوپار،
بيري يئيه، بيري باخار.

* * *

قيامتده حاققين الى اولسون،
باطينين ياخاسى.

* * *

قيامتده اول قونشونو سوروشارلار.

* * *

قيامتدن دوشمك ايسته ميرسن سه،
هئچ كسين قيامتدن دوشمه سينه چاليشما.

* * *

قيامتلى يوك يونگول اولار.

* * *

قىصاص قىيامتە قالماز.

* * *

قىسىمت دە وار،
ھۆمىت دە وار.

* * *

قىسىمت گۆيدىن زىبىل ايله ائىمىز.

* * *

قىسىمت اولان قاشىغا چىخار.

* * *

قىسىمت اولسا، گلر يىمىن دن،
قىسىمت اولماسا چىخار دھن دن.

* * *

قىسىمتدن آرتىق بىمك اولماز.

* * *

قىز ايدىنلىق دىر.

* * *

قىز آلان آلانا كىمى،
قىز وئىرن اۇلەنە كىمى.

* * *

قىز آلان گۆز ايله باخماسىن،
قولاغى ايله ائشىتسىن.

* * *

قىز آلانىن يا بىر چووال قىزىلى،
يا بىر چووال يالانى گرهك.

* * *

قىز آنادان قورخماسا اۇيۇد آلماز.

* * *

قىز آنادان اولاندا گۆزۈنۈ آچار، دئىەر:
- بو بىزىم ائو دئىيل!

* * *

قىز آنادان اۇيۇد آلاز.

* * *

قىز آناسى ائلچى گۇزلىر.
(قىز قاپىسى ائلچى گۇزلىر).

* * *

قىز آپارانى يوخو توتماز.

* * *

قىز بادامدير،
بالاسى - بادام ايچى.

* * *

قىز بئله گرەك،
قىزى ارە وئرهك،
قىز اوغلان دوغسون،
بئشىكده بوغسون!

* * *

قىز قالدېقجا قىزىلا دۇنر.

* * *

قىز قاپىسى - شاھ قاپىسى،
مىنى گلر، بىرى راضى گندر.

* * *

قىز - قىزىل آلمان،
قىزى گۇزدن سالما.

* * *

قىز قىزىلدير،
قدرىنى بىلسىن گرەك.

* * *

قىز قونداقدا،
جئھىزى ساندىقدا.

* * *

قىز دئىيىن آغاجداكى آلمادير،
كىم سالار، او دا آپارار!

* * *

قىز دئيه:ر:
- قىرخىم چىخمايىنجا منى آتماسالار،
داھا آتمازالار.

* * *

قىز ائوى - ناز ائوى.

* * *

قىز ئۆيىن قوناغى دېر،
واخت گلر، گندىر.

* * *

قىز ئۆيىندە تويدور،
اوغلان ئۆيىنىن خېرى يوخ.

* * *

قىز ئۆيىندىن اوغول بوجاغى ياخشى دېر.

* * *

قىز ئولدرە تانىنار،
ايپىك - دزگاھدا.

* * *

قىز ارە وئىرمىك باچىلار ايشى دئىيل،
حاجىلار ايشى دېر.

* * *

قىز اتى هامار، اوغلان اتى دامار.

* * *

قىز ايدىم، گئىدىردىلر ابر-وفا كۆينە يىنى،
نىشانلاندىم، گئىدىردىلر دۇوقو-صفا كۆينە يىنى،
گلىن اولدوم، گئىدىردىلر جۇورو-جفا كۆينە يىنى.

* * *

قىز ايدىم، سولطان ايدىم،
ارە گئىدىم كنىز اولدوم،
تازىيا چول اولدوم.

* * *

قىز ايله قىزىل گىزلىن گرەك.

* * *

قىز يۆكۆ - دوز يۆكۆ.

* * *

قىز كسىلمەمىش قارىزا بنزر.

* * *

قىز وار كى، قوز آغاجىنا بنزر،
ھر گلن بىر داش آتار.

* * *

قىز كۆچرى قوشدور.

* * *

قىز گندىر دىر، اوغلان ئورەك باشى دىر.

* * *

قىز گلر گلين اولار،
مە اسر سرين اولار.

* * *

قىز گۆزەل گرەك، اوغلان - ايگىد.

* * *

قىز گۆلدۆر، اوغلان بۆلبۆل.

* * *

قىز نوەسى شيرين اولار.

* * *

قىز اۆزگە امانتى دىر.

* * *

قىز اۆزگە چىراغىنى ياندىرار.

* * *

قىز سئوۋەندە تىز سئوۋەر،
واى او گۆنە دول سئوۋە!

* * *

قىز سسى قىزىل سسى، كىگىر سسى.

* * *

قىز اوشاغى ائوين ياراشىغى دىر.

* * *

قىز ئوز قىزاردار.

* * *

قىز ئورەيى - چىچك لىچەيى.

* * *

قىزا دئىلر: - گۆزەل سىن!
دئدى: - ھلە داپانىن، ال-ئوزۇمۇ يوبوم.

* * *

قىزدى - نازدى،
مىن تۆمىن آزدى.

* * *

قىزدىر، قىزىل دىر
يۇز تۆمىن، آزدىر،
مىن تۆمىن گتير،
بو قىزى گۆتۇر.

* * *

قىزدىر، قىزىل دىر،
اوغلان نە چوخدور.

* * *

قىزدىر قىزىل پارچاسى،
تورپاغا دۆشەر پارىلدار.

* * *

قىزى آناسى اۇبرەدر.

* * *

قىزى آتا مىندىردىلر، دئدى:
- يا نصىب!

* * *

قىزى وئرمىسن، اۆزۆنە اوغول قازانمىسان.

* * *

قىزى اوتاقلىيا بوخ، پاپاقلىيا وئر.

* * *

قىزى اۆز خوشونا قويسان،
يا مۆطروپە گندر، يا زورناچىيا.

* * *

قىزى سالدىن بئشىيە، جئھىزىنى چك ائشىيە.

* * *

قىزىل آروادىن، قىلىنج ارىن دىر.

* * *

قىزىل آچار،
دمىر قاپىلار آچار.

* * *

قىزىل آتشدە،
اينسان زىمتدە بللى اولار.

* * *

قىزىل قىزىل گىتىرر،
خزىنە - خزىنە.

* * *

قىزىل الى بىچاق كىسمز.

* * *

قىزىل اينك قاراقاباق گلينە سۆد وئرمز.

* * *

قىزىل گۆرندە قئىصر دە يولدان چىخار.

* * *

قىزىل گۆل اولماپايدى،
سارالىب سولماپايدى،
بىر آيرىلىق، بىر اولۇم،
هئىچ بىرى اولماپايدى.

* * *

قىزىل لەيەنەن دە اولسا،
اىچىندە قان قوساندان سونرا نەپە گرەك؟!

* * *

قىزىل مؤحكەم قالا قاپىلارنى آچار.

* * *

قىزىل پالچىقدا دا پارىلدار.

* * *

قىزىل پولاددان گئىچر.

* * *

قىزىل تاختىم اولونجا،
قىزىل بختىم اولسون.

* * *

قىزىل خىضىرى اوينادار.

* * *

قىزىلدىن پالتا قايرىسان،
آخىر كۆل دىبىنە دۆشر.

* * *

قىزىلدىن چارىق گئىسن،
يىننە آدى چارىق دىر.

* * *

قىلىنچ باغلايانىن دىر،
آت - مېنەنن.

* * *

قىلىنچ قىنىندا پاسلانماز.

* * *

قىلىنچ ياراسى گىندىر،
كۆك سالار دىل ياراسى.

* * *

قىلىنچ ياراسى ساغالار،
دىل ياراسى ساغالماز.

* * *

قىلىنچ ياراسى توختار،
دىل ياراسى توختاماز.

* * *

قىلىنچ كىسمەبەنى چۆرەك كىسەر.

* * *

قىلىنچ گۆجۆ ابلە موسلمان اولوب.

* * *

قىلىنچ - مېسىر،
دۇشەنەجك - حصير!

* * *

قىلىنچ اۆز قىنىنى كىسمز.

* * *

قىلىنچ ھىمىن قىلىنچ دىر،
قول ھىمىن قول دئىيل.

* * *

قىلىنچ دار قىلىنچدان دا اولر.

* * *

قىلىنچلا اويون اولماز.

* * *

قیلینجیندان قان دامیر.

* * *

قیلینجی نین دالی دا کسیر، قاباغی دا.

* * *

قیلینج سیز قیرغینا گئتدیک.

* * *

قیراقدا قالان قوتور اولار.

* * *

قیرقوول باشینی سوخار کولا،
دئیه: - هئچ کس منی گورمه دی.

* * *

قیرغی یئرینده فارغا اوتوروب!

* * *

قیرغینی فارغی ایله توتمازلار.

* * *

قیریلدی قوهوم-قارداشی،
اولدو جین لر یولداشی.

* * *

قیرمانی ایینه نین گوزوندن گنچیردیر.

* * *

قیر - ساققیز اولوب یاپیشیب یاخاما.

* * *

قیرخ آرخین سویونو بیر آرخا جالاییر.

* * *

قیرخ باجاناغی بیر ایت پارچالادی.

* * *

قیرخ بئشه ساخلا سامان،
چکمه آمان.

* * *

قیرخ قارغایا بیر ساپاند داشی.

* * *

قىرخ قوبۇندىن موشتانباغى،
ھىچدەن وار ائىلەمىشم.

* * *

قىرخ داپەسى اولان اوشاق عاجىز اولار.

* * *

قىرخ ايل ياغىش ياغسا،
مرمرە سو گىچمىز.

* * *

قىرخ ايلدە بىر دۋە آرواد سۇزۇنە باخارلار.

* * *

قىرخ ياش - جاوانلىغىن قوجاسى،
اللى ياش - قوجالىغىن جاوانى.

* * *

قىرخ گۇن ساققال دلىسى،
قىرخ گۇن داراق دلىسى،
قىرخ گۇن ياراق دلىسى.

* * *

قىرخ گۇن تويوق اولماقدانسا
بىر گۇن خوروز اولماق ياشخى دىر.

* * *

قىرخ لوطويا راست گلمىشم.

* * *

قىرخىنى قىرىب، بىرىنى تاپىب.

* * *

قىرخىندا اۇيرىن گوروندا چالار.

* * *

قىسقى گۇچلۇ اولاندا اوغرو باجادان قاچار.

* * *

قىسىر قوبون قصاب دۇكانىنا ياراشار.

* * *

قىتلىقىدا ساتىجى، بوللوقدا - آلىجى.

* * *

قىفيل اوغرو ئوچۇن دئىيل.

* * *

قىش آج، ياي يالاواج.

* * *

قىش قىشلىغىن يئردە ئايلر،
گۆيدە ئايلمز.

* * *

قىش دۆشەندە قىلچىقلى قوبويا گيرر،
قوروفلو - طۆيلەيە.

* * *

قىش ئوىنن بولاماسى،
ياز ئوىنن دلەمەسى.

* * *

قىش گئدر، ياز گلر،
بوستانچى بوستان اكر.

* * *

قىش گئسە، گلسە ياز،
پىنتى قىز ئوزون يوماز.

* * *

قىش چىخار، ئوزوقارالىق كۆمۆرە قالار.

* * *

قىشا دئدىلر: - هارادا قىشلادىن؟
دئدى: - يوخسوللارن يانندا.

* * *

قىشدا بال قاينا يئر اولماز.

* * *

قىشدا - باغ اتهپى،
يايدا داغ اتهپى.

* * *

قىشدا يورغانسىز، ياپدا آيرانسىز اولما.

* * *

قىشدا كۆركلۆ ايلە گزمە،
يايدا مۆلكلۆ ايلە.

* * *

قىشدا اوندان قار آلماق اولماز.

* * *

قىشدا اوجاق باشىندا،
يايدا داغلار باشىندا.

* * *

قىشدا چۆرەك سىز،
يايدا كۆيىك سىز يولا چىخما.

* * *

قىشى آراندا، يايى داغلاردا.

* * *

قىشىمىز قىش اولسون،
يازىمىز - ياز.

* * *

قىشىن قارى، يايىن بارى.

* * *

قىشىن گۈزۈ يامان اولار.

* * *

قىشىن اوغورلوغو بابدا ئوزە چىخار.

* * *

قووانىن گۈچۈ ۋارسا،
قاچانىن دا آلاھى وار.

* * *

قوولو ابلە فئەلى بىر دئىل.

* * *

قوون چىخدى - آت خىيارى.
(قوون چىخدى، خىيارى بىخدى).

* * *

قىزىلى صررافدان سور،
چىبرى قوبوچودان.

* * *

قىزىلباشىن دىلىنە، قىشىن گۈنۈنە اعتبار يوخ دور.

* * *

قىزىلقوش الدە گز،
گۈزەل قىز - دىلدە.

* * *

قىزىلقوشون آياغىندا قومرو اولار.

* * *

قىزىلقوشون يوواسى بوش اولماز.

* * *

قىزىلىن قىيمتى آزلىغىندا دىر.

* * *

قىزىم يانىمدا، عاغلىم باشىمدا.

* * *

قىزىم سنە دئىپىرم،
گلىنىم، سن ائشىت.

* * *

قىزىن عىصمتى - آتانىن دۇلتى.

* * *

قىزىن اولدو، قىرمىزى دونونو چىخارت.

* * *

قىزىنما دىق اىستى سىندن،
كور اولدوق تۇستۇسۇندىن.

* * *

قىزلار بىر گۇنش دىر،
اوغلانلار سا - آى پارچاسى.

* * *

قىزلار تاخسىركار دئىپىل،
گۇناه اوغلاندا اولار.

* * *

قىزلىغى نە ايدى كى، گلىن لىپى نە اولار؟!

* * *

قىزىمىش دەوہنى ساخلاماق اولماز.

* * *

قىل بوغاز ناغى!

* * *

قودوق بۇيۇدۇ، چولو بۇيۇمدى.

* * *

قودوق بۇيۇپەر - ائششك اولار.

* * *

قودوق ئوشۇمەسە طۇولەنن قدرىنى بيلمز.

* * *

قوز آغاجى، قيز آغاجى،
سیندیرارسان، یوخ علاجى.

* * *

قوز آغاجى نین یایلماسینا قارغالار سبب اولار.

* * *

قوز وار، سیندیرارسان - سس وئر،
قوز وار، دیندیرەرسن - سس وئر.

* * *

قوز، قابیغیندان چیخدى،
قابیغىنى بیەنمەدى.

* * *

قوزیتلى قییر دۆزەلدر.

* * *

قوزونون ئوستە بیر قوز دا قويدو.

* * *

قوی دئسینلر:
- آلاباش دا یار یولوندا جان قویور!

* * *

قوی دئسینلر:
- قاسیمعلی نین چوستو وار،
کیم نه بیلیر آلتی یوخ دور، ئوستو وار؟!

* * *

قوی من قاشوو گۆتۆرۆم، سن شیللاق آت.

* * *

قوی منیم مایاما ضرر ائیلەسین.

* * *

قوی اووجوما، قویوم اووجونا.

* * *

قوی شله‌نی، گل ووروشاق.

* * *

قویما باشین بالیشا،
وئر اوزونو یاریشا.

* * *

قویما خالداں خال اولماز.

* * *

قویون آز گزر، قویروق باغلاپار.

* * *

قویون آیاغی اینجه‌لر،
قوش آیاغی دیرچه‌لر.

* * *

قویون باشلی، قورد دیشلی.

* * *

قویونو قویون، کئچینی کئچی آیاغیندا کسه‌رلر.

* * *

قویون قوزو آیاغین تاپداما.

* * *

قویون دئیهر:

- قارنیمی دویدور، قارا باسدیر منی!

کئچی دئیهر:

- قارنیمی دویدور، قورا باسدیر منی.

* * *

قویون یوز اولونجا،

دریسی مین اولار.

* * *

قویون اولمایان یئرده

کئچییه کرامدین آغا دئیهرلر.

* * *

قويونا قيرخىلىق قويولاندا
كئچى نين گۆزۇ باشارار.

* * *

قويونا قورد دالاشدى،
بلا دا بير طرفدن.

* * *

قويونا گئتمز،
قاپيدا هۆرمز.

* * *

قويونو قوردا تاپشيريپ.

* * *

قويونو اولمايانين بيچاغى ايتى اولار.

* * *

قويونلو ائولر گۆردۆم - قورولموش يايا بنزر،
قويونسوز ائولر گۆردۆم - قوروموش چايا بنزر.

* * *

قولو باغلى اولانى هر كس دؤير.

* * *

قولون وار، زورون وار.

* * *

قولتوغونا قارييز يئرلشمير.

* * *

قولتوغونا چوللو دوشان يئرلشمير.

* * *

قوناق بركت گئيرر.

* * *

قوناق بير گۆن اولار.

* * *

قوناق بير اولسا،
ائو ييههسى اؤكۆز كسهر.

* * *

قوناق بو ايل بوردادير
گلن ايل ده سراسر.

* * *

قوناق قوناغی ایستمز،
ائو بییه سی - هئج بیرینی.

* * *

قوناق قوناغین حسابینی ئوره بینده ساخلار.

* * *

قوناق دئدییین صاباه گل سین
آخشام گئت سین.

* * *

قوناق «دویمادیم» دئمز.

* * *

قوناق، دور آلتینی سوؤرؤم.

* * *

قوناق ائو بییه سی نین فوزوسودور.

* * *

قوناق ائو بییه سی نین قولودور.

* * *

قوناق ائو بییه سی نین ترلانی دیر،
هارادا باغلارسان، اورادا قالار.

* * *

قوناق ائوه گیرینجه اوتانار،
ائو بییه سی - سونرا.

* * *

قوناق ائوین گؤلؤدور.

* * *

قوناق ائوینه موتال یؤکلؤ گلر،
یؤکلؤ گئندر.

* * *

قوناق یانیندا توپوق باشی کسیر.

* * *

قوناق كى، وار،
گلدى-گندردير.

* * *

قوناق كۇچرى قوشدور.

* * *

قوناق گلر قونشو كىمى،
يئنه گندر قونشو كىمى.

* * *

قوناق گلر، گندر قوش كىمى،
بوخسا اوتورار بايقوش كىمى!؟

* * *

قوناق سئوه نين سؤف ره سى بوش قالماز.

* * *

قوناق سؤف ره نين ياراشيغى دير،
اوشاق - ائوين.

* * *

قوناق اومدوغونو بوخ،
اولدوغونو يئيه.

* * *

قوناق حياسيز اولسا،
ائو ييهه سىنى ائودن قووار.

* * *

قوناقدان سالديريلان قازانچ دير.

* * *

قوناغا «چؤره ك يئيرىسن؟» دئمزلر.

* * *

قوناغا وئير آش،
ائنديرر سنه باش.

* * *

قوناغا دا قوربان اولوم،
گلدى يوللارا دا.

* * *

قوناغا «گنت» دئمزلر،
پالازى آلتىندان چكرلر.

* * *

قوناغا گۆره سۆفۈرە آچىلار.

* * *

قوناغا حۇرمت ائدەرلر،
اگرچى كافىر اول!

* * *

قوناغا چوخ ئوز وئرسن،
دورار چاخچا-بوخجانى اختارار.

* * *

قوناغى قونشوي تانىدارسان
هر ايكى سيندن محروم اولارسان.

* * *

قوناغى ائوه قويان بوخ دور،
بيريىن ده يانى ايله گتيرير.

* * *

قوناغى ائوه قويان بوخ دور، سوروشور:
- پالتارىمى هارادان اسيم؟

* * *

قوناغى ائوه قويماسالار اوخونو هارادان اسار؟

* * *

قوناغى اولمايان ائولر بىخىلسا ياخشى دير.

* * *

قوناغىن آغزىنا باخارلار،
آتينا يئم وئرلر.

* * *

قوناغىن كۇنلۇندىن گئچن
ائو بىيەسى نىن كۇنلۇندىن كئچمز.

* * *

قوناغىن روزىسى اۇزۇندىن قاباق گلر.

* * *

قوناغلىق ياخشى شئى دير،
بىر گۆن بىزدە، بىر گۆن سىزدە.

* * *

قوناقسان - خوش گلميسن،
نييه الى بوش گلميسن؟

* * *

قوناق سيز ائو - سوسوز دييرمان.

* * *

قوناق سيز ائو اوغورسوز اولار.

* * *

قونشو آشى (پايى) دادلى اولار.

* * *

قونشو قيزى گؤچك اولار.

* * *

قونشو قونشو اولسا،
كور قيز اره گندر.

* * *

قونشو قونشوبا باخار،
جانينى اودا ياخار.

* * *

قونشو قونشوبا بورج چؤرهك وئر.

* * *

قونشو قونشودان تئز دورماغى اؤيره نر.

* * *

قونشو قونشونون ايتگى سيني
باياتى چاغيرا-چاغيرا تاپار.

* * *

قونشو قونشونون گؤلونه مؤحتاج دير.

* * *

قونشودا بيشر،
بيزه ده دؤشر.

* * *

قونشودا قيز سئوه نين ئوره بينده ياغ اولماز.

* * *

قونشودا ات دۇيۇلۇر،
قونشوبا مۇفتە كۆرۈنۈر.

* * *

قونشوبا ئومىد اولان شامسىز قالار.

* * *

قونشوم شاد - من دە شادا!

* * *

قونشون پىس دىر -
كۇچ قورتار،
دېشىن اغرىيىر
چك قورتار،
آروادىن پىس دىر -
بوشا قورتار،
حالين پىس دىر -
اۇل قورتار.

* * *

قونشونو ايكى اينەكلى ايستە،
اۇزۇن بىر اينەكلى اولاسان.

* * *

قونشونون قىزى ايدىم،
ايندى اولدوم ائو قىزى، ائو گلىنى.

* * *

قۇنشونون باشى شيشدى،
قايجىسى بىزە دۇشدۇ.

* * *

قونشونون حاققى آخىرت حاققى دىر.

* * *

قونشونون شامپندان ايشىق دۇشمز.

* * *

قورا ايكن مۇووج اولدوم.

* * *

قورونان حيوانى قورد يئە بىلمز.

* * *

قورخ پاييزدان - قاباغينجا قيش گلير،
قورخما قيشدان - قاباغينجا ياز گلير.

* * *

قورخا-قورخا جننته گندينجه
گۆله-گۆله جهنمه گنت.

* * *

قورخاق قان گۇرۇب.

* * *

قورخاق قاچار ھاي گلমে ميش،
چيرمانار گنچمه يه چاي گلमे ميش.

* * *

قورخاق ايگيدليكدن دانيشار.

* * *

قورخاق گۆلگه سينيذن ئوركر.

* * *

قورخاق گۆنده يۆز يول اولر،
ايگيد عۆمرونده بير يول.

* * *

قورخاق هر شئبي درد گۇرر.

* * *

قورخان گۆزه چۆپ دۇشر.

* * *

قورخو باشا بلادير.

* * *

قورخو اولمايان يئرده
نظام-اينتظام اولماز.

* * *

قورخو اولۆمدن نيجات وئرمز.

* * *

قورخو اولۆمۆن قارداشى دير.

* * *

قورخورسان پيشيكدن،
نييه چيخيرسان دئشيكدن؟

* * *

قوتور قويوندان بير چنگه يۇن ده قنيمتدير.

* * *

قوتورام،
قويمور منى اوتورام.

* * *

قوتورون يوخدور، نييه قاشينيرسان؟

* * *

قوهوم گلهميه - گلهميه
ياد اولار،
ياد گله-گله قوهوم اولار.

* * *

قوهوموم قارا قازان،
ئوميديم اون چووالى.

* * *

قوهوم قوهومون اتينى يئسه،
سؤمؤيۇن چؤله آتماز.

* * *

قوهومون آجيسى -
قوونون آجيسى.

* * *

قوهومون پيسينه ده، ياخشى سينا دا قوربان اولوم.

* * *

قوهومون كيمدير؟
ياخين قونشوم.

* * *

قوچ ايگيد قوردان پسينمز.

* * *

قوچ ايگيددن قوچ تۇر.

* * *

قوچ قوزو قوربانلىق ئوچۇندۇر.

* * *

قوچ دۇيۇشۇنە قوچ دۇر.

* * *

قوچ اولماميش بوينوز چىخاردير.

* * *

قوچ اۇز بوينوزوندان كىرايه ايستمز.

* * *

قوچا بوينوزو آغىرلىق ائلممز.

* * *

قوچا قوبروغو يوك اولماز.

* * *

قوچا آيرى،

قوجامان آيرى.

* * *

قوچا دۇنيادا بئنه اينسانين اينسان يئرى وار،
تۆلكۆنۆن تۆلكۆ يئرى، اصلانين اصلان يئرى وار.

* * *

قوچا ائوين سوتونودور.

* * *

قوچا كيشى نه ايستر؟
يوخ يئردن ده وار ايستر،
اكيلمه ميش آغاجدان
هئيووا ايستر، نار ايستر.

* * *

قوچا اؤكۆزۆ اؤلدۆرمك اولار،
اؤيرتمز اولماز.

* * *

قوچا تۆلكۆ تله دن قورخار.

* * *

قوچا تۆلكۆ تورا دۆشمز.

* * *

قوچا تۆلكۆ حيله باز اولار.

* * *

قوجا چاققال اولماز.

* * *

قوجادان دئمک، جاواندان کؤمک.

* * *

قوجايا گئدن قوبروق يئيه
جاوانا گئدن - يومروق.

* * *

قوجايا گؤلن اوزونه گؤلر.

* * *

قوجايا حؤرمات ائله
سندده قوجالاجاقسان.

* * *

قوجالار اوشاق طبيعتلى اولار.

* * *

قوجالارين پاراسى -
ايكى بايرام آلاسى.

* * *

قوجاليب، بئل بؤكؤلؤب،
باشدا عاغيل يوخ.

* * *

قوجاليق بير كؤينه
چاليش اينينه گئيمه،
ائله كى گئيدين، چيخاردا بيلمزسن.

* * *

قوجاليق گلدى گئتمزدير،
جاوانلىق گئتى گلمزدير.

* * *

قوجاليق سوروشماز - گلر.

* * *

قوجاليق هؤنر اولسايدى،
شئيطان پئيغمبر اولاردى.

* * *

قوجالميشام،
باشيمنى هيچران آغارديب.

* * *

قوجالماسان قوجا قدرى بيلمىسن.

* * *

قوجانين ايشلەمەيى خئىيردىر،
دېشلەمەيى - ضرر.

* * *

قوجانين گۆزۈ قازانين دېيىندە اولار.

* * *

قوشالۇوبر گمىنى سو آپارماز.

* * *

قودا قودورار، قىزىنى آپارار.

* * *

قودوز ايت سنى قاپمايىب كى؟

* * *

قودوز ايتدن،
يامان آرواددان الحذرا!

* * *

قودوراسان، آى قورباغا،
گلىب بىزى وورماغا.

* * *

قودورموش كۆپەيىن عۇمرۆ قىرخ گۆن اولار.

* * *

قويو قازىيان اوول اۇزۇ دۇشر.

* * *

قويودا باتير،
اۇزۇنو میناره ده گۇرۇر.

* * *

قويويا سو تۇكمزلىر.
(قويويا سو تۇكمكله
قويو سولو اولماز).

* * *

قويويا تۆپۆرمە،
واخت اولار سويونو ايچمەلى اولارسان.

* * *

قوروقلو اولدوز قيرخ ايلده بير دهفه گورور.

* * *

قوروغونو كسمك له تولا كويك اولماز.

* * *

قوروغوندان ايليشيب.

* * *

قوزغون بالاسيني بولبول سانار.

* * *

قوزو قوراقدا مهلر.

* * *

قوزو اوتارانيميز دا وار،
يون دارايانيميز دا.

* * *

قوزو چوبان ئوچون دئيل،
چوبان قوزو ئوچوندور.

* * *

قوزونون تقصيري
قوردون آجيماسى دير.

* * *

قوزوسو گومراه اولان چوبان
پااغيني يان قوبار.

* * *

قوزوسونا قيمايان
كاباب يئيه بيلمز.

* * *

قول ووردو اوزونو اولدوردو كى:
- آغاما ضرر اولسون.

* * *

قولاق آردينا ساليب.

* * *

قولاق دئيه:

- گۆندە بىر سۆز ائشيتمه سم، قالخانا دۇنەرم.

* * *

قولاق ايكي، ديل بىردير،

بىر سؤيله، ايكي ائشيت.

* * *

قولاق كى، وار، ائشيتمك ئوچۇندۇر.

* * *

قولاق گۆندە تزه سۆز ائشيتمه سه كار اولار.

* * *

قولاق گۇناھكار بىام.

* * *

قولاقدا سىرغا آسىلار، سۆز قالار.

* * *

قولاغى سىسدە دىر.

* * *

قولاغى جىنگىلدە بىر.

* * *

قولاغىن دولدورولار.

* * *

قولاغىنا پامىبق تىخايىب.

* * *

قولامحسىن دايسىنا باخان كىمى باخىر.

* * *

قوللوغونا يئتيشرم.

* * *

قوللوچۇدان بورج ائلمە،

يا تويدا اىستر، يا ياسدا.

* * *

قومار ناشىنى سنوهر.

* * *

قومار پولو ايله مسجد تيكيلمز.

* * *

قومارين آخيري يوخ دور.

* * *

قورباغا گؤلونه داش اتما.

* * *

قورباغانى بير وورارسان،
ايكى سيچرار.

* * *

قوربان اولوم او قونشوما كى،
يومورتاما دوز سالا.

* * *

قوربان اولوم پايما،
پاييم گندر پاى گتير.

* * *

قوربان سيز بايرام اولماز.

* * *

قوربانى بيز ائله ديك،
ياغيش قاراداغا ياغدى.

* * *

قورد آغزينا قونشو اوشاغى!

* * *

قورد آغزندان سؤمؤك آلينماز.

* * *

قورد آدينى ده بيشر، خاصيتىنى ده بيشمز.
(قورد توكونو ده بيشر، خاصيتىنى يوخ).

* * *

قورد آج گوز اولار.

* * *

قورد آجيندان باييرا چيخار.

* * *

قورد بالاسى قورد اولار،
ائششك بالاسى - قودوق.

* * *

قورد قارانلىق يئر آختارار.
(قورد قارانلىق سنوهر).

* * *

قورد قارىباندا كۆپهيه گۆلۆنچ اولار.

* * *

قورد قوبونلا گزير.

* * *

قورد قوجالاندا يىنى قاپير.

* * *

قورد قوجالاندا توپلانا مسخره اولار.

* * *

قورد قوردا دال چئويرمز.

* * *

قورد دانايا باخان كيمى باخير.

* * *

قورد دادديغىنى بيلر،
اوددوغونو بيلمز.

* * *

قورد دئدين، قولاغى چيخدى.

* * *

قورد دومانلى گۆن آختارار.

* * *

قورد يىنى يانديريب.

* * *

قورد اتى قوردا حارامدير.

* * *

قورد ايله قىيامته قالماز.

* * *

قورد ايله قوبون،
قىلىنچ ايله اوبون.

* * *

قورد ايله قويونون نه آشنالايغى؟!

* * *

قورد ايله يئيه،
بييهسى ايله شيوه نه اوتورار.

* * *

قورد يوواسيندان سؤمۆك اسكيك اولماز.

* * *

قورد كنجيه ديمه سه،
كنجى مككه يه گنر.

* * *

قورد نه بيلير قاطير باهادير؟!

* * *

قورد اؤز اؤرؤشؤنده آج قالماز.

* * *

قورد سؤرؤيه گلنده
تك قويونلونون قويونونو آيارار.

* * *

قورد توتدوغو يئردن قانع اولور.

* * *

قورد اولايا-اولايا باشينا قال گتيرر.

* * *

قورد ئوره يى يئيب!

* * *

قوردا قويون تاپشيرماق اولماز.

* * *

قوردا دئديلر:

- سنى چويان سئجه چكلر!

قورد دئدى:

- بلكه منى آلداديرسيز؟

* * *

قوردا سن تيكمك اؤيرت،
ييرتماق آناسى نين پئشه سى دير.

* * *

قوردا رحم ائتمك،
قويونا طۇلم ائتمك دىر.

* * *

قوردان قورخان قويون ساخلاماز.

* * *

قوردان قورد تۇرەپ.

* * *

قوردور، قويون دريسينه گىرىپ.

* * *

قوردلار بىن سىبىنه قوشلار دا بىم تاپىر.

* * *

قوردا قويون بىر يۇردە گىچىنمىز.

* * *

قوردلو پاخان بىن كور آلبىجىسى اولار.

* * *

قوردان قىيامتە قالمايا جاق كى.

* * *

قوردو ئۇدە ساخلاماقلا، ئو حيوانى اولماز.

* * *

قوردو مئشەدن آجلىق چىخاردار.

* * *

قوردون آدى قوردور،
بىنەسە دە، بىنەسە دە.

* * *

قوردون قوناقلىغىنا گىت،
كۇپە بى دە آردىنجا آبار.

* * *

قوردون اوغلو قورد اولار.

* * *

قوردون ئوزۇ آغ اولسا،
آبادانلىغا گۇندۇز گلر.
(قوردون ئوزۇ آغ اولسا بىدى،
گۇندۇز چۇلە چىخاردى).

* * *

قورو آغاجى اودونلوغا كسەرلر.

* * *

قورو آغاجين مئيوهسى اولماز.

* * *

قورو قاشيق آغيز بىرتار.

* * *

قورو-قورو قوربانين اولوم.

* * *

قورو قورتارىب، ياش يئتيشمه ييب.

* * *

قورو دونلا ياش باليق توتولماز.

* * *

قورو ايفتىرادان اوزونۇ ساخلا.

* * *

قورويا قورد دوشمز.

* * *

قورو پالچىق ديوارا ياپيشماز.

* * *

قورو سؤفريه نه بيسمىلا؟!

* * *

قورو تزهى ديوارا ياپيشدىرماق اولماز.

* * *

قورونون اودونا ياش دا يانار.

* * *

قورشاقى نين آلتىنى بركىتىدى.

* * *

قوش واختىندا اوتر.

* * *

قوش دىمدىيى ايله،

اينسان بىلىيى ايله.

(قوش قانادى ايله تانىنار،

اينسان آدى ايله).

* * *

قوش قانادینا آرخالانار،
اوشاق آتاسینا.

* * *

قوش قانادیندان کیراپه ایستمز.

* * *

قوش قووان اولوب.

* * *

قوش دهنه، میلچک شیریه گله.

* * *

قوش دیمدییندن، اینسان دیلیندن تله یه دوشر.

* * *

قوش کیمی آعاجدا یاتیر.

* * *

قوشا باخ، قوشا باخ،
قانادی سینمیشا باخ،
عالمه یاز اچیلدی،
منه گلن قیشا باخ!

* * *

قوشا قیزیل قفس زیندان دیر...

* * *

قوشقون اولوب قویروغا کئچینجه،
یویه اول، آغیزا کئچ.

* * *

قوشدان قورخان داری اکمز.

* * *

قوشلارا خبر گلدی،
گنجه قوشو قانادینی گؤستردی.

* * *

قوشو قوش ایله توتارلار.
(قوشو یووادان توتارلار).

* * *

قوشو اوچوردوب، یئرینی آختاریر.

* * *

قوشون ائركەك - ديشيسىنى اوچو تانيار.

* * *

قووه هر شئى سىندىرار،
عاغىل - قووهنى.

* * *

قووت بىرلىكدەدىر.

* * *

قۇربت - آدى بد.

* * *

قۇربت يئردن وطن اولماز.

* * *

قۇربت گۇرمەين آدم
وطن قدرى بىلمز.

* * *

قۇربت جنت اولسا،
يئنه وطن ياخشىدىر.

* * *

قۇربتدە كئچن عۇمۇر،
نه دمىردىر، نه كۇمۇر.

* * *

قۇربتدە كئچن عۇمۇر - عۇمۇر سايىلماز.

* * *

قۇربتدە اۇلەنين پاپاغى نيشانه گندر.

* * *

قۇربتدە اۇيۇنمك
حامامدا اوخوماغا بنزر.

* * *

قۇربتدن وطنه قايداندا
سئوينمك اولماسايدى،
قۇربت سفرى حارام اولاردى.

د

* * *

دابق خوشلادیغی درینی یئردن-یئره وورار.

* * *

داوا آجی، فایداسی شیرین اولار.

* * *

داوا داغارجیق ئوسته دیر.

* * *

داوا گؤنؤنده ایگید گرهک دالدالناماسین.

* * *

داوا ئوچون بیر قاضی،
ایثبات ئوچون اون شاهید.

* * *

داوادا آغاچ آرادا کینا دهیر.

* * *

داوادا آرادا کی نین گؤزؤ چیخار.

* * *

داوادا قیلینجی بوج وئرمز لر.

* * *

داوادا نیرخ کسن اولماز.

* * *

داوادا حالوا پایلامازلار.

* * *

داواکارین شاه اولسا،
عریضه نی آلاها یاز.

* * *

داوالی یئرده اوت بیتمز.

* * *

داوانی قیلینج آرالار.

* * *

داوانی قیلینج کسه،
سنودانی - پول.

* * *

داوانی ایکی دهفه سالماق ناحاق دیر.

* * *

داوانی گؤیده آختاربردی،
یئرده الینه دؤشؤب.

* * *

داواسینی بیلمه یه نه شاهد اولما.

* * *

داواچی قاضی ایسه،
عریضه نی آلاها یاز.

* * *

(داواچین خان اولسا)
آلاه دادینا چاتسین).

* * *

داغ آغری چکدی،
نه دوغدو؟ - سیچان.

* * *

داغ باشی دومان اولار.

* * *

داغ باشی دوماندان قورتارماز
اینسان باشی یاماندان.

* * *

داغ باشیندا خیرمان قورما،
سووورارسان، یئل آپارار،
سنئل یانیندا دیرمان قورما،
ئویؤده رسن، سنئل آپارار.

* * *

داغ بیزیم، جنیران بیزیم
اووچو بوردا نه آختاریر؟

* * *

داغ دا اولسان داغا دالدان.

* * *

داغ داغا آرخادير.

* * *

داغ داغا قووشماز،
اينسان اينسانا قووشار.

* * *

داغ دئديين اوجاليق دير، اوجاليق.

* * *

داغ ايتى گلدی،
باغ ايتینی قوولادی.

* * *

داغ يئری - دومان يئری!

* * *

داغ يئريمهسه ابدال يئريهر.

* * *

داغ ييخيلماسا - دره دولماز.

* * *

داغ نه قدهر اوجا اولسا،
ائل ئوستوندن يول سالار.

* * *

داغ صفاسيز اولماز،
گۆزهل وفاسيز.

* * *

داغ سولاری داغدان گلر.

* * *

داغ ئوسته مارال گزر.

* * *

داغ ئوستونده تيسباغا.
كوموشدان بۇيوك گورونر.

* * *

داغا ياغسا - چؤل آبادان،
چوله ده ياغسا - چؤل آبادان.

* * *

داغارچىق چووالدان بۇيۇك اولدو؟!

* * *

داغارچىغىنى چووال يانينا سۆرۆر.
(داغارچىغىنى چووالا تاى تونور).

* * *

داغدان گلن، داغا گئدر.

* * *

داغدان گلير، داغ آراباسى،
هئچ كيم اونو مينديى بوخ،
جولفا توخور نازيك بئزى،
هئچ كيم اونو گئيدىى بوخ.

* * *

داغدان هئى گۆتۆرۆب دئسن كى، «چوخدور»،
بىر ده گۆررسن كى، داغ اۇزۆ بوخدور.

* * *

داغلار يالان گۆتۆرمز.

* * *

داغلار داغيمدير منيم،
قم اولاغيمدير منيم،
دينديرميين آغلارام
يامان چاغيمدير منيم.

* * *

داغلار مارالا قالدى!

* * *

داغى داغ ئوسته قويوب.

* * *

داغين دا دردى داغ بويدادير.

* * *

داغين ئوسته باغين ساغ اولسون.

* * *

داغىلاسان وىلايت،
آدانچىسى - ائششك
مۆنجىمى - چاققال.

* * *

داغينا باخار - قار وئىر،
باغينا باخار - بار وئىر.

* * *

داد يامان يىندن،
يامان گلين يىندن.
(داد فلک يىندن،
يامان گلين يىندن).

* * *

دادانمىسان، قودورموسان؟!

* * *

داد فلک،
داد فلک،
من ايچن شىرىتن
اۇزۇن ده داد فلک.

* * *

دادانمىسان دولمايا،
بلکه بير گۆن اولمايا؟

* * *

دادانان داپانماز،
يىغديقچا دا دوپماز.
(دادانان دورا بيلمز
دورسا دا دۇزه بيلمز).

* * *

دادانانلا قودورانى ساخلاماق اولماز.

* * *

داداممىسان قاز اتىنى،
نه بيله سن لذتىنى؟

* * *

دادانان قودورانان پيس اولار.

* * *

دادى آغزىندا قالب.
(دادى داماغىندا قالب).

* * *

داد دادىجان،
دوز دا دادىجان.

* * *

دادسیز شوربایا دوز دا کار ائلهمز.

* * *

دادی داغارچیغیندا قالیب.

* * *

دادیملیق دیر، دیوملوق دئیل.

* * *

دادلی دیل - گؤلر ئوز.

* * *

دادلی سؤز دینلنر،
دادسیز سؤز اسنهدر.

* * *

دادلی سؤز - جان آرزوسو،
دادسیز سؤز - باش آغریسی.

* * *

دادماقلا مال تۆکنمز.

* * *

دادسیز-دوزسوز قونشویا قالسین.

* * *

داز کئچلدن خوشلانار.

* * *

دازین ایسته دییی قارا ساچ اولار.

* * *

دایره نین نه باشی وار،
نه آیاغی.

* * *

دایچا آت اولونجا
بییه سی مات اولار.

* * *

دایچا نه قدهر برک قاچسا،
آرابانی چکن آتدیر، آت!

* * *

دایاغی داغ اولانین،
باشی گؤیلرده اولار.

* * *

دايان، دولدوروما!

* * *

دايانان سو تئز اييله نر.

* * *

دايى ايله داغ دولان،
عمى ايله باغ دولانما.

* * *

دايى گورمه ييب،
ائله بيلير شاققولو دا بير دايى دير.

* * *

دايى تيكن كورپونو سو آپارماز.

* * *

دايىسى اولان دايىسينا گوه نر.

* * *

دال آياغى ايله فولاغىنى قاشيير.

* * *

دالاشان كويك خورالى اولار.

* * *

دالدا قالما،
يولداشيندان يئيين گئت.

* * *

دالدان آتيلان داش توپوغا ده ير.

* * *

دالدان گلن دادلى اولار.

* * *

دالى باغلى دير.

* * *

دالين داشا دايييب.

* * *

داليندا ناماز قيليرام.

* * *

دالینجا آفتافا آپاریر.

* * *

دام دیره کسبیز اولماز،
طؤوله کؤره کسبیز.

* * *

دام اولمادین، ائشیک اول باری؟!

* * *

دام اوچدو، کالافاسی قالدی.

* * *

داما - داما گؤل اولار،
آخا - آخا سئل.

* * *

دامازلیغینی بیئن تامارزی قالار.

* * *

دامار-دامار، داشی دلر.

* * *

دامارا باخارلار، قان آلارلار.

* * *

دامدا وئر آذانی،
یئرده سایار قازانی.

* * *

دامدان-داما گزن کؤپه بیین بئلی سینار (قیریلار).

* * *

دامدان دؤشدؤم، اته ییم سیندی.

* * *

دامدان دؤشه نین حالینی
دامدان دؤشه ن بیلر.

* * *

دامدان دؤشسه،
بیشیک کیمی آیاغی ئوسته دؤشر.

* * *

دامیمیز اوچدو،
دام کؤره مک دن قورتاردیق.

* * *

دان اولدوزونا دۇنمۇسن.

* * *

دانا گۈبەلەك گۇتۇردۇ.

* * *

دانا اوينار، ميخيني برکيدر.

* * *

دانالى اينکدن ساغيم اولماز.

* * *

دانشاننى آدم بيلير،
هۆرهنى - ايت.

* * *

دانانين اتوى بيخيلسين.

* * *

دانشماق گۇمۇش اولسا،
دانشماماق قيزيل دېر.

* * *

دانشماق دانانى قوردا وئرر.

* * *

دانشيرام دا پيس اولور،
دانشميرام دا.

* * *

دار بئره مين دوست يئرلەشر،
بیر دۆشمن يئرلەشمز.

* * *

دار كۈچەدن كنجمرم،
چادرامى يئلتمرم.
آدىمى قيز قويموشام،
دول كيشييه گئتمرم (باياتى).

* * *

دارايى، سنى گئيهر هر آيى!

* * *

داروازا قاپيسين باغلاماق اولار،
خالقين آغزين باغلاماق اولماز.

* * *

داروازادان كئچمەين
ايىنە گۆزۈندىن كئچر.

* * *

دارغا عمىمدېر،
داھا نە قىمىمدېر!

* * *

دارى چۆرەيى - خىرمانا قەدەر.

* * *

داريا گىرن دونوز
يابانى اۆزۈنە قبول ائلر.

* * *

داريىجان ارى اولانين
تازيىجان حۇكمۇ اولار.

* * *

دارىمىزى يىيىب،
ئوزۇمۇزە خورتدايىر.

* * *

داش آلتىندان سو يئرىدېر.

* * *

داش آت - قوللارن اچىلسين.

* * *

داش آتان بللى - باش آتان بللى.

* * *

داش آتانا - چۆرەك آت.

* * *

داش آتىب باشىنى توتوب.

* * *

داش بىر يئردە قالاندا گۆيەرر.

* * *

داش بىر يئردە - قوز بىر يئردە.

* * *

داش قايايا راست گلىب.

* * *

داش قويوبا دۆشن كيمي دۆشۆب.

* * *

داش قيزلار باغرينا،
گئجهلر يالقيز باتار.

* * *

داش - داشا سؤيكه نر - ديوار اولار.

* * *

داش داشى،
ديرناق داشى،
سيز ساواشا،
بيز تاماشا.

* * *

داش داشى سينديرار.

* * *

داش - ده يه نه بللى دير،
يول - گئنه.

* * *

داش-ديوار ديله گلى.

* * *

داش-ديوارين قولاغى وار.

* * *

داش دۆشدۆيو يئرده قالار.

* * *

داش يومشالار، دۆشمن يومشالماز.

* * *

داش كسه نه توخونسا،
واي كسنين حالينا،
كسه ن داشا توخونسا،
واي كسه نين حالينا!

* * *

داش اولما، باش اول.

* * *

داش اولسايدى سيخاردىم،
تورپاقدى دايدىم.

* * *

داش ئورەكلى دۆشمىن
ئورەيىنى بازار يوشاقلىق.

* * *

داش داش ئوستە قالمامىش.

* * *

داش ئوستە اكىن اولماز.

* * *

داشداق قوپار، يوخدان قوپماز.

* * *

داشداق يوشاق نە وئرسن يئەر.

* * *

داشداق پول چىخاردار.

* * *

داشداق تۆك چكر.

* * *

داشداق چۆرەك چىخاردار.

* * *

داشلار دا دىلە گلير.

* * *

داشى داشا، باشى باشا وورارلار.

* * *

داشى اتهيىندن تۆك.

* * *

داشى سيخسا، سويونو چىخاردار.

* * *

داشىن خىرداسى بۇيۇم،
آدامىن خىرداسى بۇيۇر.

* * *

داشىنما سو ايله باغ سالىنماز.

* * *

داشىنما سو ايله دييرمان ايشلەمز.

* * *

دئدى: دده، بىر بالتا تاپدېم!
دئدى: - نئىلەدىن؟
دئدى: - ايتىردېم!
دئدى: - ددەنە بىر درد آرتىردىن.

* * *

دئىيى دئدىك،
چالدىغى دۇدۇك،
يئدىيى ھدىك!

* * *

دئىيىن دئىير،
دئمەدىيىنى گئدر - گلمز واختا ساخلايىر.

* * *

دئىيىندىن دۇنرسىن،
ائىل دۇنر سىندىن،
دئىيىنى توتارسىن،
ائىل توتار سىندىن!

* * *

دئىلر: - قار ياغاچاق.
دئدى: - داپانمىشام تىترەمەيە.

* * *

دئىلر: - قارداشىن نئجە آدم دىر؟
دئدى: - قونشو اولمامىشام.

* * *

(دئىلر: - قارداشىن نئجە آدم دىر؟
دئدى: - يولداش اولمامىشام).

* * *

دئىلر: - دەوھلر يىغىرلار.
تۇلكۇ باشلادى قاچماغا.

* * *

دئىلر: - عزرائىل اوشاق پايلايىر،
دئدى: - اۇزۇنكۆ اۇزۇنۆن اولسون
منىمكىنە دىمەسىن.

* * *

دئىلر: - يىغىشىن كۆچۈرۈك!
چوبان چوماغىنى چىيىنە قويدو.

* * *

دئىلر: - موللا عمى، الماقلا نىجەسن؟
دئى: - آيچى قوش كىمى!
دئىلر: - وئرمك له نىجەسن؟
دئى: - باشىنا سۆز قحەط اولوب!

* * *

دئىلر: - سرخوشدور،
باشىنى وورسون ديوارا!

* * *

دئىم بير آغيز آغلا،
دئمه ديم كى، ايرانى باشىنا باغلا!
(دئىلر بير آغيز آغلا،
دئمه ديلر جاماعاتى باشىنا يىغ!).

* * *

دئىم، دئمه مېش اولوم.

* * *

دئىم ائشىدەسن،
دئمه ديم اؤيرنەسن.

* * *

دئىن عاغىل سىز اولسا
ائشىدن گرەك عاغىللى اول.

* * *

دئىن قافىل دىر،
دئىردن قافىل دئىل.

* * *

دئىلن سۆز يادىگار دىر.

* * *

دئىلن سۆز گئرى قايىتماز.

* * *

دئىلەجك سۆزۈ فېكىرلش، سونرا دئ.

* * *

دئىلىمىش سۇزدن دئىلىمەمىش ياخشى دىر.

* * *

دئىيىن گن دىنە بىلمز،
دىنمەسە دۆزە بىلمز.

* * *

دئىيرم دىلىم يانىر،
دئىيرم - ئورەيىم.

* * *

دئمە بابام يوخسولدىر،
جان ساغلىغى دۇولت دىر.

* * *

دئمك آسان دىر،
يئرىنە يئتىرمك چتىن.

* * *

دئمك اولمور كى،
گۆزۇن ئوستە قاشىن وارا!

* * *

دئمەسن انشىتمزسن.

* * *

دئسەلر كى، گۆيدە توى وار،
آروادلار نردىوان آختارار.

* * *

دئسن يومورتا آغ دىر،
دئبەر قارادىر.

* * *

دئسن اؤل - اؤلر،
قال - قالار.

* * *

دئبىرەم، سئوگىمىزە، بختىمىزە كچ باخانىن،
گۆزۇ كور، بختى قارا، قلب ائوكى وىران اولسون.

* * *

دەوہ آدىن ساتار،
ائششك اودون.

* * *

دەۋە آستا گندەر، چوخ گندر.

* * *

دەۋە باشين سوخار پامبيغا،
گۈزلىرىنى دە برک-برک يومار،
دئپەر: - منى هئچ كس گۈرمەدى.

* * *

دەۋە بىر فيكىر ائيله سە،
ساربان ايكيسينى ائيلر.

* * *

دەۋە بوستانا گيرنده،
ائله بيلر اونو هئچ كيم گۈرمۈر.

* * *

دەۋە بۇيۇك دۆر - اوت يئەر،
شاهين كىچىك دىر - ات يئەر.

* * *

دەۋە بۇيۇكسە، يۇكۆ دە بۇيۇك دۆر.

* * *

دەۋە بوينوز آختاريردى،
قولاقدان دا اولدو.

* * *

دەۋە كيمى بۇيۇكسن،
قولاغى قدەر عاغلين يوخ دور.

* * *

دەۋە قولاغيندان آسىلماز.

* * *

دەۋە دوردو دام بىخدى.

* * *

دەۋە كيمى دۆز بىر يئرى يوخ دور.

* * *

دەۋە كين لى اولار.

* * *

دەۋە كۇشە يە اويماسا،
كۇشەك دەۋە يە اوبار.

* * *

دەۋە گۇردۇن؟
- ھىچ ايزىنى دە گۇرمەدېم!

* * *

دەۋە مېنەن ائششىيى يانېندا اولار.

* * *

دەۋە نالېندە باخان كېمى باخېر.

* * *

دەۋە نە قەدەر آرىق اولسا،
درېسى بېر ائششەيە يۇكدۇر.

* * *

دەۋە نە قانېر نردېوان نەدېر؟!

* * *

دەۋە نە قەدەر اوزاق گىتسە،
قاتارىنى گۇزلىر.

* * *

دەۋەنى اوولامازلار.

* * *

دەۋە اويناپاندا قار ياغار.

* * *

دەۋە اۇز كۇۋشەدېيىنى اودار.

* * *

دەۋە اۇلر، يۇكۇ قالار،
خوروز اۇلر، تۇكۇ قالار.

* * *

دەۋە اۇلسە درېسى يۇكدۇر،
توبوق اۇلسە بېر چىنگە تۇكدۇر.

* * *

دەۋە پالچىغا باتدى،
مېلچك اونو چىخارتدى.

* * *

دەۋە تانىماسا، اووسارى تانىبار.

* * *

دەوہ خان چو باندا اولار.

* * *

دەوہ قوشو پۈكە گلندە،
قانادلارینی گۈستەر.

* * *

دەوہ دن بۈيۈك فيل وار.

* * *

دەوہ دن دۈشۈب،
هۈت-هۈتۈندن ال چكمير.

* * *

دەوہ دن بيخيلان پامبىق ئۈستە دۈشر،
ئششك دن بيخيلان - داش ئۈستە.

* * *

دەوہ يە دئدىلر:
- نە ايشين صاحىبى سن؟
دئدى: - ايپك توخوورام.
دئدىلر: - ال - آياغينا ياراشار.

* * *

دەوہ يە دئدىلر:
- ائنيشى سئويرسن، بوخوشو؟
دئدى: - دۈز يولو گۈيەمى چكدىلر؟

* * *

دەوہ دن سوروشدولار:
- ائنيش ياخشى دىر، بوخوش
دئدى: - لعنت هر ايكيسينه!

* * *

دەوہ دن سوروشدولار:
- هارادان گليرسن؟
دئدى: - چينى-ماچيندن!
دئدىلر:
- معلوم دور سنين پار-پاچندن!

* * *

دەوہ يە دئدىلر:
- بوينون اپرى دىر.
دئدى: - هارام دۈزدۈر كى، بوينوم دۈز اولسون؟!

* * *

دەۋەيە قانقال لازىم اولسا،
بوينونو يۆز يئردن اوزادار.

* * *

دەۋەيە مېنمەمېشدىن قاباق
يېرغالانماق اۋېرەنېر.

* * *

دەۋەيە جن بوون اولونجا،
دۆيمە جە عاجلېن اولسون.

* * *

دەۋەنى آپاران ائششك دېر.

* * *

دەۋەنى داغدان اوچوردان بېر چنگە اوت دور.

* * *

دەۋەنى ائششەيېن قوبروغونا باغلايېر.

* * *

دەۋەنى ايتېرىب كۆشېى اختارېر.

* * *

دەۋەنى يا دوزا، يا سويا.

* * *

دەۋەنى يئل آپارسا،
كئچېنى گۆيدە گۆر.

* * *

دەۋەنى يۆكۆ ابلە اودور.

* * *

دەۋەنى يۆكۆ ابلە،
ساربانى ايپى ابلە.

* * *

دەۋەنى پالاز آلتېندا گېزلىتمك اولماز.

* * *

دەۋەنى ساتان كۆشك آلا بېلمز،
كۆشەيى ساتان، ئىششك آلا بېلمز.

* * *

دەۋەنى چۆمچە ايلە سووارير.
(دەۋەنى خلبير ايلە سووارير).

* * *

دەۋەنين آزانى آغجاقابولا گئدر.

* * *

دەۋەنين آباغى آلتيندا قارىشقا ازيلمز.

* * *

دەۋەنين بېرى بېر دۇنگە،
واى دۇنگە دردى.

* * *

دەۋەنين قانادى اولسا، اوچولماميش دام قالماز.

* * *

دەۋەنين قوبروغو بئره دەپەندە.

* * *

دەۋەنين قوبروغو بئره دەپمز.

* * *

دەۋەنين دە اويناماغينا آز قالب.

* * *

دەۋەنين ديزىنى باغلا،
سونرا آلاھا تاپشير.

* * *

دەۋەنين يئمە دىيى اوت،
يا باشىنى آغريدار، يا قيچىنى.

* * *

دەۋەنين كىنى - ايلانين كىنى.

* * *

دەۋەسى اۇلموش عريم!

* * *

دەوہچی ایله دوست اولانین،
داروازاسی گئن گرهک.

* * *

دعوتہ ایجابت (ضرورت) گرهک.

* * *

دعوتسیز قوناغی کۆپک قارشیلار.

* * *

دعوتسیز گلن قوناق،
قورو یئردہ اوتورار.

* * *

دده گۆرمه یین ائله بیلر
شاققولو دا بیر دده دیر.

* * *

ددم ائوینده بالیق باشی،
اریم ائوینده ده بالیق باشی؟!

* * *

ددم ائوینده ده قارا باخت،
ار ائوینده ده؟!

* * *

ددم منه کور دئییب،
هر بیئنه وور دئییب.

* * *

دده نه ائحسان وئریب
الی چاپیخلاری قاپینا دادان دیرما.

* * *

دده سیندن نه گۆل دردییم کی،
بالاسیندان گۆلاب چکیم؟

* * *

دده سیننی گۆرمه یین
شاهلیق ایددیاسی ائیلر.

* * *

ده یرلی مونجوق یئردہ قالماز.

* * *

دېيرمان بېلديينى ائيلر،
چاق-چاق باش آغريدار.
(دېيرمان دارتديغىنى دارتار،
چاق-چاق باشين آغريدار).

* * *

دېيرمان ايكى داشدان،
محبت ايكى داشدان.

* * *

دېيرمان خوروزو كىمى قىپقىرمىزى دېر.
(دېيرمان خوروزونا دۇنۇب).

* * *

دېيرمانا دنى ائوده آرېد آپار.

* * *

دېيرمانا گندىرم،
نه دنيم وار، نه چوواليم.

* * *

دېيرمانا گنتسه دۇنيا خبرى گتير.

* * *

دېيرمانا گلندن سونرا اولاق گۇرن چوخ اولار.

* * *

دېيرمانا گىردى كۆيك،
دېيرمانچى، ووردو كۆتك،
بېلمىرم كپهك يىدى كۆيدۆ كۆيك
يا دا كى، كۆتك يىدى كۆيدۆ كۆيك؟

* * *

دېيرماندا بوغدا قوروتمازلار.

* * *

دېيرماندا دنى اولمايانا اون وئرمزلىر.

* * *

دېيرماندا دىنن يوخ،
شاهاد ئوسته باشىنى نىيه يارىرسان؟

* * *

دېرماندا دوغولان سىچان
گۆى گۆرۈلتۈسۈندان قورخماز.

* * *

دېرماندان گلەننن اينە باخارلار.

* * *

دېرماننن بوغازى بوش قالسا،
داش داشى سۆرتەر.

* * *

دېرماننن بوغازنا اۆلۈ سالسان دېرى چىخار.

* * *

دېرماننن ياراشىغى توربا، چووال دېر.

* * *

دېرماننن پرى - ايكى گۆنۈن ارى.

* * *

دېرماننن سسىندن قاچان اون ئويۇتمز.

* * *

دېرماندان آجىق ائبلەين
چووالينى بوش آپارار.

* * *

دېرمانچى نين شاھىدى كۆمبەچى اولار.

* * *

دیمە منە، دیمە ييم سنە!

* * *

دیمە تازىيا،
قاچار قاضىيا.

* * *

دەپەنك دلى نين،
سۆپۆرگە گلننن.

* * *

دیمە دۆشردېر.

* * *

دلى آغلاماز، عاغىللى گۆلمز.

* * *

دلی آیدان قورخار.

* * *

دلی باغلایانی عاگیللی آچا بیلمز.

* * *

دلی باشینا دؤولت قوشو قونوب.

* * *

دلی قازاندی، عاگیللی یئدی.

* * *

دلی قاضی نین یازدیغینی، عاگیللی قاضی پوزماز.

* * *

دلی قویویا بیر داش آتدی،
مین عاگیللی چیخاردا بیلمه دی.

* * *

دلی قیز دایی سیندان یاشینار.

* * *

دلی قیز ائوده قالماز.

* * *

دلی قیرمیزی سنوهر،
گیج - ساری.

* * *

دلی دئینگن اولار.

* * *

دلی دئمیش، عاگیللی اینانمیش.

* * *

علی سی دلی، ولی سی دلی
قیریلیمیشین هامیسی دلی؟!

* * *

دلی دلی دن خوشلانا،
موللا - حالوادان.

* * *

دلی دلی په قوشولار،
ده په نک گؤیدن یاغار.

* * *

دلى دلى په خوش گلر.

* * *

دلى دوست،
قلبي قارا،
من بئله دوستو نئيله رم؟!

* * *

دلى دوستون اولونجا، عاغيللى دوشمنين اولسون.

* * *

دلى دۇوران سۇرر،
عاغيللى واخت گۇزلىر.

* * *

دلى ائل سيز،
ائل دلى سيز اولماز.

* * *

دلى ايله دۇولتلى،
ايكىسى ده بيلدييني ائيلر.

* * *

دلى ايله سرخوشون مئيدانى بيردير.

* * *

دلى ايله تاپماقدانسا،
عاغيللى ايله ايتيرمك ياخشى دير.

* * *

دلى اينه يين دلى ده بوزووو اولار.

* * *

دلى اول، بختين اولسون.

* * *

دلى اوز ضررينى گۇدر.

* * *

دلى اوزۇ دئيهر،
اوزۇ ده گۇلر.
(دلى اوزۇ دئيهر، اوزۇ ائشىدىر).

* * *

دلى اۆزۈنە بىر دلى يولداس تاپدى،
اتلە بىلدى كى، چوخ عاغىللى دىر.

* * *

دلى سرخوشدان قورخار.

* * *

دلى سۆيلەين دوغرو اولار.

* * *

دلى اوتانماز، بيهەسى اوتانار.

* * *

دلى چوماقا راست گليب.

* * *

دلى دن عاغىل اومماق اولماز.

* * *

دلى دن دوغرو خبر.

* * *

دلى دىر، باشىنى وورسون ديوارا.

* * *

دلى يە عاغىل، قاراي صابون كار ائىلمز.

* * *

دلى يە بىر هاوا بس دىر.

* * *

دلى يە قانون يوخ دور.

* * *

دلى يە قوشولما، سنى دە دلى ائدر.

* * *

دلى يە داش آتما،
باشىنا داش ياغديرار.

* * *

دلى يە دئدىلر:
- دؤنيادا دلى چوخ دور، عاغىللى؟
دئدى: - دلى!
دئدىلر: - نه ئوچؤن؟
دئدى: - دلى بىر نفر دىر،
اونا دلى دئيه ن مين لرله!

* * *

دلى يە دئدىلر:
- نە ئوچۇن دلى اولموسان؟
دئدى: - عاغىللى لارىن دردىنى چكمدن!

* * *

دلى يە دەپەنك وئرمزلىر.

* * *

دلى يە دلى كىمى جاواب وئرمزلىر.

* * *

دلى يە ايش بويور،
او سنە عاغىل اؤيرتسىن.

* * *

دلى يە يازى بوخ دور.

* * *

دلى يە يئر وئر، الينە بئل.

* * *

دلى يە يۇز اؤيرت، اؤز بىلدىيىنى ائىلىر.

* * *

دلى يە گۆندە بايرام دىر.

* * *

دلى يە سورغو اولماز.

* * *

دلى يە ئوز وئرمە.

* * *

دلى يە حالوا-كۆلچە نئىلەسىن؟!
(دلى يە پاك نئىلىر،
گىجە حالوا؟!)

* * *

دلى لىر دۇنيانى اكدىلىر،
عاغىللى ايندى جۆت قوشورا!

* * *

دلىنى آپاردىلار تويا،
دئدى: - بورا بىزىم ائودن ياخشى دىر!

* * *

دلى نى زنجىرلە يوخ،
تدبىرلە توتارلار.

* * *

دلى نىن باشىندا قوز آغاجى بىتمز.

* * *

دلى نىن بىر عاغىللىسى اولماز؟

* * *

دلى نىن بوينو زو اولماز كى؟!

* * *

دلى نىن دىلىنە پەرىز يوخ دور.

* * *

دلى نىن دۆشۈنمە سىنە،
تويوغون ائشەلنمە سىنە
درمان يوخ دور.

* * *

دلى نىن ائششىبى دە دلى اولار.

* * *

دلى نىن يادىنا داش سالما.

* * *

دلى نىن نە تويو اولسون، نە بايرامى.

* * *

دلى نىن سۇزۇ، سرخوشون گۇزۇ.

* * *

دلى نىن ئورەبى دىلىندە دىر،
عاغىللى نىن دىلى ئورەبىندە دىر.

* * *

دلى نىن خىرمانى اولماز.

* * *

دلىچە قىزدان دلىچە گلن اولار.

* * *

دللهبى مۇشترى سىندن چوخ.

* * *

دللك دىللىن باشىنى قىرخاندا پول آلماز.

* * *

دللك لىيى بىزىم باشىمىزدا اۆپرەنير.

* * *

دم دم گتيرر، قم قم.

* * *

دم-دم حالواسى دئىل كى.

* * *

دمير آياق، دمير چارقى، دمير دېش.

* * *

دمير قاپى نىن تاختا قاپىيا ايشى دۇشر.

* * *

دمير دميرى كسەر.

* * *

دمير كى وار، دۇيدۇكجه اوزانار.

* * *

دمير نمدن، اينسان قمدن چورۇير.

* * *

دميرى دۇين دميرچى اولار.

* * *

دميرى اېستى-اېستى دۇيرلر.

* * *

دميرى كۆرەدن دمير چىخاردار.

* * *

دميرسىنىز، مىسسىنىز،
ھامىنىز بىر جىنسىسىنىز.

* * *

دميرچى يانيندان كئچن قىغىلجىم يئەر.

* * *

دميرچى نە بىلىر قىزىل نە دىر؟

* * *

دميرچى دە بىچاق تاپىلماز.

* * *

دميرچى نىن عۇمرۇ تاخ-تاخلا،
لئىلەين عۇمرۇ لاغ-لاغلا كئچر.

* * *

دىنى ائللردن،
سويو گۇللردن.

* * *

دىنى يانيندا،
سويو يانيندا.

* * *

دىنى مندن يئير،
باشقا يئردە يومورتلاير.

* * *

دىنىز دالغاسيز،
قىزلار سئوداسيز اولماز.

* * *

دىنىز سويو كىمى،
نە ايچىلير، نە كىچىلير.

* * *

دىنىز توفان سيز اولماز.

* * *

دىنىز دە بالىق سئوداسيز اولماز.

* * *

دىنىز دە باتان سامان چۇيۇندن ياپىشار.

* * *

دىنىزە گئىسە دىنىزى قورودار.

* * *

دىنىزى چۇمچە ايلە بوشالتماق اولماز.

* * *

در-دیوارین دا قولاغی وار.

* * *

درویش، بئله ایش؟!

* * *

درویش دیلریش (دردلی) اولار.

* * *

درویش یابیسی هر ائوین یولونو تانیبار.

* * *

درویش مسجیده گیرمز،
بازاردا مئیدان قورار.

* * *

درویش اودور کی، دۇنیانی ترک ائده،
فقیر اودور کی، دۇنیا اونو ترک ائده.

* * *

درویش اولان شاهلیق ایددیاسی ائیلمز.

* * *

درویش اؤز ائوینی چیینینده گزديرر.

* * *

درویشه بیر شئی وئرمه میسن،
کشکۆلۆن بس نییه سیندیریرسان؟

* * *

درویشی - تکیه ده،
سرخوشو مئیخانادا آختار.

* * *

درویشین اولدوغوندان.

* * *

درویشین فیکری نه ایسه،
ذیکری ده اودور.

* * *

درد آغلادار، عشق سؤیله در.

* * *

درد آدمی آغلادار.

* * *

درد بېر دئيبيل، ايكي دئيبيل.

* * *

درد بېر ايدي، ايكي اولدو.

* * *

درد بېر اولسا، يئريبه.

* * *

درد بېر اولسا چاره يه نه وار؟
(درد بېر اولسا چكهميه نه وار؟!).

* * *

درد بېر ئولگؤچدؤر،
اودسان يارالار، آتسان ياخالار.

* * *

درد وار گلر كئچر،
درد وار دهلر كئچر!

* * *

درد درد ئوستؤندن گلر.

* * *

درد درده بنزه مز.

* * *

درد درده ده ير سيزلار.

* * *

درد دردي آچار.

* * *

درد گندر، يئري بوش فالار.

* * *

درد گئتمز، ده ييشر.

* * *

درد گزر، درمان آرار.
(درد گزر،
درمان دا اونونلا برابر).

* * *

درد گلنده لایلاجی،
پیشییه دئیهرلر: - خانیم باجی!

* * *

درد گلنده خالوار ایله گلر،
چیخاندا میثقال ایله!

* * *

درد اولماز درمان سیز،
دهوه گۆردۆم ساریان سیز،
هامییا درمان اولدو،
بالام اولدو درمان سیز.

* * *

درد اولسون، سۆز اولماسین.

* * *

درد چکنه گرهک دیر.

* * *

دردی وئرن، درمان دا وئرن.

* * *

دردی اولان دانیشار.

* * *

دردی اولان درمان آختارار.

* * *

دردیمی داغا دئسم داغ ارییر،
شام یانار، شؤله چکر،
پیلته یانار، یاغ ارییر.

* * *

دردیمیز هاردان عیان اولسون بیزیم دردسیزلره
دردلی لر یاخشى بیلیر عالمده دردین قییمتین.

* * *

دردین یوخ دور سؤیلن،
بورجون یوخ دور ائولن.

* * *

دردینی قوی دردیم ئوسته،
اونو دا من چکیم.

* * *

دردینى درد بیلەنە سۆیلە.

* * *

دردینى گیزلەدن - داواسینى تاپماز.

* * *

دردینى اونوت، سۆزۆنۆ اونوتما.

* * *

دردلى دردلى نین دردینى آختارار.

* * *

دردلىنى دیندیرمه،
اۆزۆ دىللەنر.

* * *

دردسىز باش - بوستان قیراغیندا کۆیک.

* * *

دردسىز باش اولماز.

* * *

دردسىز کۆنۆلدە محبت یووا آچماز.

* * *

دره منیم، دۆز منیم
سنین بورادا نه ایشین وار؟

* * *

دره منیم، دۆز سنین.

* * *

درهنى، تپهنى سئل بیلیر،
یاخشینى، یامانى ائل بیلیر.

* * *

درزى اۆز بیرتیغینى یاماماز.

* * *

درزیه کۆچ دئدیلر:
ایینه سینى یاخاسینا سانجدى.

* * *

درزى نین مایاسى ایینه-ساپ دیر.

* * *

درېلمه مېش گۈلدىن دسته باغلاماق اولماز.

* * *

درېن سو بولانماز.

* * *

درېنه گىتمه، مسهله بۇيۇر.

* * *

درېا قدهر مال –
الا بېلدىيىن قدهر آل.

* * *

درېا گۈرۈن يىرده
قطره نه گۈرۈنر؟

* * *

درېا موردارلىق گۈتۈرمز.

* * *

درېادا بالىق سئوداسى.

* * *

درېاداكى بالىق، گۈيدەكى قوش ساتىلماز.

* * *

درېادان بېر دامجى.

* * *

درېادان نه اكسىك اولاجاق؟

* * *

درېادان اوزاق، بلادان اوزاق.

* * *

درېاز ايشلر، قول اۇيۇنر.

* * *

درېايا داش آتماقلا سويو بولانماز.

* * *

درېايا بېر داش آت،
يا بېر قايا سال.

* * *

درگاهین قاپیسی آچیق اولاندا
کۆپه یین یوخوسو گلر.

* * *

درمان سیز دردین درمانی بیمارلیق دیر.

* * *

دسته ماز سیز ناماز اولماز.

* * *

دستینی قیران دا بیر،
سویو گتیرن ده بیر.

* * *

دهنه نی درین قازی،
سویو گۆر گل سین.

* * *

دیو قورباغایا عاشیق اولوب.

* * *

دیوان ایله دیوانلیق ائله مک اولماز.

* * *

دیوان حاققا دا باخار،
ناحاققا دا.

* * *

دیوانخانا قاپیسی،
گیرنده داروازا اولار،
چیخاندا ایینه گۆزؤ.

* * *

دیوار بینادان قایم (داواملی) اولار.

* * *

دیواری نم بیخار، اینسانی قم.

* * *

دیوارین دالیسی دا قورت دیر.

* * *

دیوارین ایکی ئوزون بیخمازلار.

* * *

دیل آغریبان دیشه دهیر.

* * *

دیل آغرىسىندان قول آغرىسى ياخشى دىر.

* * *

دیل آدمى بيان ائىلر.

* * *

دیل آدمىن دۆشمىنى دىر.

* * *

دیل باشا بلا دىر.

* * *

دیل باشى گۆدازا وئىر.

* * *

دیل باشى ساخلار.

* * *

دیل وار بال گتير،
دیل وار - بلا.

* * *

دیل اتدن دىر.
(دیل كى، وار، اتدن دىر،
ھارا دۇندرسن دۇنر).

* * *

دیل ايله دوست اولانين
آغزىن آرا، كۇنلۇن آل.

* * *

دیل ايله اولان، زور ايله اولماز.

* * *

دیل يانىلار، دوغروسونو دئير.

* * *

دیل ياراسى قىلىنچ ياراسىندان يامان دىر.

* * *

دیل سۆمۆك سوزدور،
آما سۆمۆيۆ سيندیرار.

* * *

دیل ئورەيىن آچارى دىر.

* * *

دیلله بیر شئی دئییب،
ئورهکله باشقا شئی توتما.

* * *

دیلده یوخ، ایشده اوزونۇ گۆستر.

* * *

دیلدن آجی، دیلدن شیرین شئی یوخ دور.

* * *

دیلدن گلن الدن گلسه،
کاسیب - کوسوب وارلانا.

* * *

دیل دیر، نه قوروغو وار،
نه قایتانی.

* * *

دیلنچی سالام آماز.

* * *

دیلنچی تورباسیندان چۆرهک یئمزلر.

* * *

دیلنچییه بیر وئرسن،
بیر ده ایستر،
صاباهاجان پاتماغا
یئر ده ایستر.

* * *

دیلنچییه تورباسی آغیرلیق ائله مز.

* * *

دیلنچییه خییار وئردیلر،
آیری دیر دئییه آلمادی.

* * *

دیل اوتو یئییب!

* * *

دیلی بال، ایشی بلا.

* * *

دیلی وارسا، دیلچه یی ده وار.

* * *

دىلى ايلانى يوواسىندان چىخاردار.

* * *

دىلى تويوق چالير.

* * *

دىلى اوزوندور، عاغلى گۇدك.

* * *

دىلى خوش اولانين هاوادارى چوخ اولار.

* * *

دىليمين بلاسىندان سانا.

* * *

دىلیم، دىلیم اولاسان دىلیم.

* * *

دىلیم، دىلیم اول، دىلیم،
بیر آز شیرین اول، دىلیم،
بیر آز حلیم اول، دىلیم،
سن كى، اينجيتدين يارى
دىلیم-دىلیم اول، دىلیم.

* * *

دىلیمده تۇك بيتيب.

* * *

دىلین بلاسى دیر اوزونچو اولماق،
عاريفلر ايشى دیر، سۇكوتا دالماق.

* * *

دىلین اولماسايدى، فارغالار ديمديكله يەردى.

* * *

دىلینده اۇد اولانين هر شئى آجى اولار.

* * *

دىلینه دوغرو سۇز گلمز.

* * *

دىلینی بيلمەين آناسين تانيماز.

* * *

دىلینی قيسا ائيله.

* * *

دىلین قوی ديلچه يينه.

* * *

دېلىنى ساخلايان، باشىنى ساخلار.

* * *

دېلىنى توت، ديوانى اود.

* * *

دېلىنى اوزون ائلهين، باشىنى بلایا سالار.

* * *

دېلى نين بلاسىنى چكىر.

* * *

دېلى نين پرسنگى بوخ دور.

* * *

دين علمين دوشمنى دير.

* * *

ديندن چىخسان دا، ائلدىن چىخما.

* * *

دىنى دینارا ساتان موللا،
ديندن ده اولار، دیناردان دا.

* * *

دىنى دینارا ساتماق اولماز.

* * *

دىنى يئيب، ایمانى دالینا آتیب.

* * *

دىنى اولمايانين ایمانى دا اولماز.

* * *

دينيندن دؤنر، ایمانيندان دؤنمز.

* * *

دينمه وئر!

* * *

دينمه، سنى اودارام.

* * *

دينمهيەنين بير دينهنى اولار.

* * *

دین سیزین آغزینی ایمان سیز یومار.

* * *

دین سیزین مالینی ایمان سیز یئیر.

* * *

دین سیزین عۆهدە سیندن ایمان سیز گلر.

* * *

دینچ آدامسان،

قانلی قاپی سیندا

نە قاپیریرسان؟

* * *

دینچ آیاغا هئچ نە دیمز.

* * *

دینچ لیییمی شاه مردان کسب.

* * *

دیری دیری نین دردینی چکر.

* * *

دیری ایت اؤلۆ اصلاندان یاخشی دیر.

* * *

دیری دن دیرلیک قالار.

* * *

دیرییه دیرلیک لازیم دیر.

* * *

دیرییه های وئرمز،

اؤلۆیه پای.

* * *

دیری لیک بیرلیکده دیر.

* * *

دیرلیک چتینه دۆشۆب.

* * *

دیرینی اۆلدۆرمک اولار،

اؤلۆنۆ دیرلتمک اولماز.

* * *

دیز آغریسینی جان چکر.

* * *

دېش وئرن دېشلىك ده وئرن.

* * *

دېش قوردالاماقلا قارين دوپماز.

* * *

دېش يوخ ايكن دوداق وار ايدى.

* * *

دېشى دوشموش بوز اوکوز،
قوشلوب جۇنگه لره.

* * *

دېشېن آغريدى - چك قورتار.

* * *

دېشى نېن قدرىنى بيلمەين چنەسىز قالار.

* * *

دېشلىرىنى آغارتما،
ايت سۆمۆك آختارير.

* * *

دېشسىز آغيز - داشسىز دېيرمان.

* * *

دېمپىلى الهك - دېمپىلى ساج،
ايم خمير، قارنيم آج!

* * *

ديغ-ديغ قارداشى قارداشدان آيپرار.

* * *

دېرناق آلتيندا جان قالير.

* * *

دېرناغى ماياسيندان كسمزله.

* * *

دېرناغين وارسا، باشىنى قاشى.

* * *

دووغا دوققازاجان
قاتىقلى آش داروازايجان.

* * *

دووشان داغدا - سوپو اوجاقد.

* * *

دووشان داغدان كۆسمۆش،
داغين خبرى يوخ.

* * *

دووشان كيچيك، قولاغى بۆيوك.

* * *

دووشان نه قدهر قاچارسا،
او قدهر ده ياتار.

* * *

دووشان اۆز ياتاغيندا اوولانار.

* * *

دووشان فيض آلاندا
كند قيراغيندا گزر.

* * *

دووشانا دئيير، قاچ،
تازيبا دئيير، توت.

* * *

دووشانى آرابا ايله توتور.

* * *

دووشانى توتونجا
تازيبا «آتام» دئيه لر.

* * *

دووشانين گومانى آياقلارينا گلر.

* * *

دوققوز آى آنانين قارنيدا نجه قالميسان؟

* * *

دوققوز آتى سككيز آغاچا باغلايير.

* * *

دوققوز درهدن اون قاب سو گتيرر.

* * *

دوققوز دۇشكلى بالا،
آخیردا قورو یئردە جان وئىر.

* * *

دوققوز گۆن اجیری
اون گۆن صداغا لازیم دیر.

* * *

دوققوزو وئىرن، اونو دا وئىر.

* * *

دوققوزوندا نە ایسه،
دوخسانیندا دا اودور.

* * *

دوغارام - اوغلان دوغارام،
دوغمارام - اۇزۇمۇ بوغارام.

* * *

دوغرو بودرر، آما بیخیلماز.

* * *

دوغرو دئیەن اولسایدی، یالانچی اوساناردی
آوارا قالانلار دخی بیر سۇز دە قاناردی.

* * *

دوغرو دئیەنین باشی كئچل اولار.

* * *

دوغرو ائله بیلر
هامی دوغرو دور،
آیری ائله بیلر
هامی ایری دیر.

* * *

دوغرو یالانى قووار.

* * *

دوغرو بولدا بیخیلان تتر قالخار.

* * *

دوغرو بوللا گئدن یورولماز.

* * *

دوغرو اول، آسان یول ایله گئت.

* * *

دوغرو سۆز آجى اولار.

* * *

دوغرو سۆز آجى اولار،
نتيجهسى شيرين.

* * *

دوغرو سۆز ديلينه گلمز.

* * *

دوغرو سۆز دوستلوغو پوزار.

* * *

دوغرو سۆز اعتيراض گۆتورمز.

* * *

دوغرو سۆزۇ ضارافاتا ساليب دئيرلر.

* * *

دوغرو سؤيله،
آت مين چاپ.

* * *

دوغرو توتولماييجا،
اوغرو توتولماز.

* * *

دوغرويا زاوال يوخ دور،
چكسه لر مين ديوانا.

* * *

دوغرولوق دوست فالاسى دير.

* * *

دوغرولوق اينسانى هنج واخت اوتانديرماز.

* * *

دوغرولوقلا دوست قايسىن دولان گز،
اؤز ائوين دير.

* * *

دوداغين قالين ليقينا باخما،
سؤزؤن ظريف ليينه باخ.

* * *

دوزانقوردونون دا بالاسى اۇزۇ ئوچۇن عزىزدىر.

* * *

دولايى گل، دولايى،
حصير باسما،
دولان گل! (ائل ماھنيسى).

* * *

دولان قويونوم، دولان،
بورج وئرن گلر،
يا سنى آپارار، يا منى.

* * *

دولانماغا ياد اۋلكه،
اۋلمه يه وطن ياخشى.

* * *

دولاشان قورد آج قالماز.

* * *

دولو قويويا ايت دۆشمز.

* * *

دولو دريايا ياغار.

* * *

دولو تۆفنگ بىر نفرى قورخودار،
بوشو - ايكى نفرى.

* * *

دولونو بئيب بوشا تەپىك آتما.

* * *

دون دئدى: - من گئدىردىم،
منى ياماق ساخلادى.

* * *

دون تاپماق آسان دىر،
دوست تاپماق چتىن.

* * *

دونلوغوما دارى،
چيره مه كه پك قاتماين.

* * *

دونوردان بىر تۆك دە قىمىت دىر.

* * *

دونوردان توغلو دوغولماز.

* * *

دونوزون باشى آغىر اولسا دا،
لغشى چكر.

* * *

دار دىبىندن قاچان دىر.

* * *

دوست آغلار، دۆشمن گۆلر.

* * *

دوست آراسى پاك گرەك.

* * *

دوست آراسى سۆزسۆز اولماز.

* * *

دوست باشا باخار، دۆشمن آباغا.

* * *

دوست بىر، دۆشمن اون بىر.

* * *

دوست قازان،
دۆشمەنى نىم دە دوغار.

* * *

دوست دار گۆندە تانىنار.

* * *

دوست دوستا آرخا اولار.

* * *

دوست دوستا تن گرەك،
تن اولماسا گئن گرەك.

* * *

دوست دوستدان كىنار اولماز،
آراقىدا مردىمازار اولماسا.

* * *

دوست دوستو دار گۆنده سینایار.

* * *

دوست دوستون عنیبینی ئوزۇنه دئیر.

* * *

دوست-دۆشمن قارا گۆنده معلوم اولار.

* * *

دوست زیانکار اولماز.

* * *

دوست ایله یئ، ایچ،
الیش-وئریش ائلمه.

* * *

دوست یولوندا بوران اولار، قار اولار.

* * *

دوست یولوندا عذابا دۆشه نین
ائل ایچینده ئوزۇ آغ اولار.

* * *

دوست گلر - دۆشمن گئدر.

* * *

دوست گلیشی بایرام اولار.

* * *

دوست منی آنسین بیر چۆرۆک قوز ایله.

* * *

دوست منی یاد ائپله سین
بیر گۆلئیشه نار ایله.

* * *

دوست مین ایسه - آزدیر،
دۆشمن بیر ایسه - چوخدور.

* * *

دوست مین اولار،
جاندان دوست اولان بیر.
(دوست مین اولار، جاندان یانان بیر).

دوست اول، وفالی اول.

* * *

دوست سئوينر، دۆشمىن گۆزۇ چىخار.

* * *

دوست سىررىنى دوستا دئير.

* * *

دوست ئوزدن بللى اولار،
دۆشمىن - گۆزدن.

* * *

دوستا - آلقىش،
دۆشمىنە - فارغىش...

* * *

دوستا بورچ پول وئرمە،
هر ايكىسى الدن گئدر.

* * *

دوستا دوست، دۆشمىنە دۆشمىن كىمى باخ.

* * *

دوستام سىنپىلە،
پولون قورتاراناجان!

* * *

دوستدان بئله سىررىنى ساخلا.

* * *

دوستدان ضرر گلمز.

* * *

دوستدان اۇزۇنۇ قورو،
دۆشمىنلە حسابلاشماغا نه وار؟

* * *

دوستلا داغى تىز آشماق اولار.

* * *

دوستلوق دۆزلۆك دەدير.

* * *

دوستلوق گۆسترمكەلە دۆشمىن ازيلمز.

* * *

دوستلوق ئوچ آلمادير:
گاه ايکيسي سنده، بيريسي منده،
گاه ايکيسي منده، بيريسي سنده.

* * *

دوستلوق حيات وثيقهسى دير.

* * *

دوستلوق هميشه قالب گلر.

* * *

دوستلوقلا توتوب، دوشمنلىكله بيخار.

* * *

دوستلوقا داغلار دا،
دنيزلر ده مانع اولايلىم.

* * *

دوستلوقو آيى دوستلوقودور.

* * *

دوستلوقو بيردن پوزما،
بلکه بير ده دوست اولدون.

* * *

دوستلوقون تئلىنى
کوبودلوقلا قيرما،
بير ده باغلاسان
دويونو قالار.

* * *

دوستسوز اينسان - قانادسيز قوش.

* * *

دوستو دار گونده سينا.

* * *

دوستوق، جيبىمىز آيرى.

* * *

دوستون آتديغى داش باش يارماز.

* * *

دوستون وئرسه قوم،
سن اونو اووچوندا يوم.

* * *

دوستون دوست اولسون،
حسابين دۇرۇست.

* * *

دوستون يوخسا، آختار،
تاپدين - قورو.

* * *

دوستون قدريني دوست بيلر.

* * *

دوستون سويريني دوست بيلر.

* * *

دوستون ئوزۇنۇ ئويىنדה گۇر.

* * *

دوستونا بورجلو اولما.

* * *

دوستونو آنلاديب، دۇشميني گۇلدۇرمة.

* * *

دوستونو منە دئ،
دئيم سن كيمسن.

* * *

دوستونون دوستو سنين دە دوستوندور.

* * *

دۇولت عاغىللى نين نۇكرى دير،
آخماغين آغاسى.

* * *

دۇولت آداما آياغى ايله گلمز.

* * *

دۇولت باشا بلادير.

* * *

دۇولت باشا قونار،
قوزغون لئشه.

* * *

دۇولت قوللوغو گۇيرچينه بنز،
قونار، اوچار.

* * *

دۇولت قوشو باشينا قونوب.

* * *

دۇولت دنيز سويو كيمي دير،
ايچديكجه سوسا دير.

* * *

دۇولت مالي نه اوددا يانار، نه سودا باتار.

* * *

دۇولت سيررينى دۇولت بيلر.

* * *

دۇولت ده ده وه، اولاددا نه.

* * *

دۇولته بئل باغلاما.

* * *

دۇولته اعتبار بوخ دور.

* * *

دۇولتى آييرا چپر اندرلر.

* * *

دۇولتين ده دوشر-دوشمزي اولار.

* * *

دۇولتين ان ياخشى سى عاغيل دير.

* * *

دۇولتين گل هاگلى دير.

* * *

دۇولت لى يانينى قاشيياندا،
كاسيب ائله بيلر اونا پول وئرير.

* * *

دۇولتدى كاسيب اولسا - فيرخ ايل ايل گئتمز.

* * *

دۇولتلىدىن خىيىر اولماز،
كوردان ماضارات.

* * *

دۇولتلىدىن بىلى،
يوخسولا دىلى دئىەرلر.

* * *

دۇولتلىدىن ساخسى لازىم اولسا،
كاسىب كاساسىنى سىندىرار.

* * *

دۇولتلىدىن دىلى اوزون اولار،
الى قىسا.

* * *

دۇولتلىدىن ايتى ياتماز.

* * *

دۇورانىنى سۇرن سۇرسۇن،
هر كسىن ماجالى وار.

* * *

دۇين قالىر قىراقدا،
دۇيۇن توتولور.

* * *

دۇين، سۇين ارىم يوخ،
يئل آپاران اونوم وار.

* * *

دۇيمه اۇزگه قاپسىنى،
دۇيرلر سنىن قاپىنى.

* * *

دۇيمه نى خانىم يئىەر،
كپه يى - يئتىم.

* * *

دۇيمور، توزونو چىرىير.

* * *

دۇيۇن ايله دۇين بىر دئىيل.

* * *

دۇيۇلەنن جىيىندىن گىدر.

* * *

دۇيۇلمەمىش دۇيۇدىن آش اولماز.

* * *

دۇرد دىوار آراسىندا قالمىشام.

* * *

دۇرد دىواردىر، بىر حصىر.

* * *

دۇرد گۇز، بىر اۇولاد ئوچۇندۇر.

* * *

دوعا اوخوماقلا دونوز دارىدان چىخماز.

* * *

دوعانى بىز ائلمىشىك،
ياغىش گۇر ھارا ياغىر؟

* * *

دوز يئرىنە بوز بالاما.

* * *

دوز كىمى ھەر آشا گىرر.

* * *

دوز-چۇرەك قدرى بىلمەين ايتدن دە آچاق دىر.

* * *

دوز-چۇرەك - دۇز چۇرەك.

* * *

دوز-چۇرەك كىسمىشىك.

* * *

دوز-چۇرەك ايتمز.

* * *

دوز چۇرەيىن قدرىنى بىلمك گرەك.

* * *

دوزون دوز اولسون.

* * *

دوزدان لڏيد،
سودان عزيز،
بیر شئی یوخ دور.

* * *

دوزو بییب
دوز قابینی سیندیرما.

* * *

دوزونو گیمریک ائیلهین
چۆره بیینی ده فتیر ائیلر.

* * *

دوموسان - مالین دیر.

* * *

دول آرواد آغ کالاغابی دیر،
توخونما، لکه دۆشر.

* * *

دول آرواد ائوده اوتورماز.

* * *

دول آرواد بیتم ساخلار،
ناخیرجییا میننت قویار.

* * *

دول آرواد یوخودا ایکنجی ارینی گۆرر.

* * *

دول آرواد اؤزۆ بیتم دیر،
آما بیتم لره آنادیر.

* * *

دول آروادی قیز آدینا آلمازلار.

* * *

دول آروادین بوخچاسی قولتوغوندا اولار.

* * *

دول آروادین دیواری آلچاق اولار.

* * *

دول آروادین دیللی،
قاراجا یازین گۆنلری.

* * *

دومان آلچاقدان قالخار،
اوجانى گۇزلىر.

* * *

دومانلى گۇزە ھەر شئى بولانلىق گۇرۇنر.

* * *

دومانسىز چن اولماز.

* * *

دومبول گۇرر اوينار،
مئحراب گۇرر آغلار.

* * *

دومبوللا گلن زورنا ايله گندر.

* * *

دوران ياتانين پايىنى يئىەر.

* * *

دوران يئردە ايشە دۆشمۇشم!

* * *

دوران اۇكۇز ياتان اۇكۇزۇن باشينا باتىرار.

* * *

دورنانين باشچىسىنى وورارلار.

* * *

دوروب گئتدىك قيشلاغا،
ئوميد قالدى يايلاغا.

* * *

دۆدەمەيى ھىندى گلير.

* * *

دۆدۆيە قويدولار، چالدىلار.

* * *

دۆز آجى اوجاغا قويمازلار.

* * *

دۆز آدماسان – تكيەدە نە ايشين وار؟

* * *

دۆز دانیشانلا دوست اول،
سنی تعریفله په نله یوخ.

* * *

دۆز دانیشانى اوتانديرماق اولماز.

* * *

دۆز ايرینی کسه ر.

* * *

دۆز ياشا - یۆز ياشا.
(یۆز ياشا، دۆز ياشا).

* * *

دۆز يول گئدن يورولماز.

* * *

دۆز يولون يولچوسو آزماز.

* * *

دۆز گلميسن - دۆز گئت،
قیز گلميسن - قیز گئت.

* * *

دۆز اولدو - اوخ،
ايری اولدو - پای.

* * *

دۆز سؤز آجی اولار.

* * *

دۆز سؤز - بير سؤز.

* * *

دۆز تانينمايینجا - ايری تانينماز.

* * *

دۆزنده مين،
ائيشده ينده يين چک،
ديکده قاباق سال،
يئریمه سه، من ضامين.

* * *

دۆزلۆک اوزانار، قيريلماز.

* * *

دۆكانچى نىن ساققالى اۇزۇنە انگل دىر.

* * *

دۆن بىر،
بو گۆن ايكى.

* * *

دۆن - دوست،
بو گۆن آشنا.

* * *

دۆن يئديينى بو گۆن ياديندان چىخارىب.

* * *

دۆن يومورتادان چىخىب،
بو گۆن قابىغىنى به يەنمىر.

* * *

دۆن يومورتادان چىخىب،
بو گۆن بىزە جىپ-جىپ اۇيرە دىر.

* * *

دۆن اۇلەنى دۆن دە باسدېردىلار.

* * *

دۆنەنى دئمه، بوگۆنؤ دئ!

* * *

دۆنكى ايشينه ساغ اول،
بوگۆنكۆ ايشيندن دانىش.

* * *

دۆنكى مظنه يە
يولداشيم دا حاضير دىر.

* * *

دۆنكى نۆكرچى لىيينه باخما،
بوگۆنكۆ آغالىغينا باخ.

* * *

دۆنيا بالا دۆنسه دە،
آلا قارغا اۇز يئمه يين بىلر.

* * *

دۆنيا باشينا دار گلير.

* * *

دۇنيا بئله دە قالماز.
(دۇنيا بىر قاردا قالماز).

* * *

دۇنيا بئش گۇندۇر، بئشى دە قارا.

* * *

دۇنيا بىر ياغلى قوبروقدور،
ئىيە بىلەنە نوش اولسون.

* * *

دۇنيا بىر يورغون اوودور،
هر گلن بىر دم اوولار.

* * *

دۇنيا بىر پنجرە دىر،
هر گلن باخار گئدر.

* * *

دۇنيا بىتر،
انگل بىتمز.
(دۇنيا بىتر، يالان بىتمز).

* * *

دۇنيا سنين، دۇنيا منيم،
دۇنيا هئج كىمين.

* * *

دۇنيا بوينو يوغونون دور.

* * *

دۇنيا وارينا گۆوهنمه!

* * *

دۇنيا - قازان،
بىز چۆمچە.

* * *

دۇنيا دئدىين بىر باغ دىر،
هر گلن بىر آغاج اكيب گئدر.

* * *

دۇنيا، دۇنيا، بوچ دۇنيا!

* * *

دۇنيا، دۇنيا نور دۇنيا،
گل قارانى كس دۇنيا!

* * *

دۇنيا دوردوچا دوراسان!

* * *

دۇنيا ياز ايكن قيش تداروكونه باخ!

* * *

دۇنيا يانسا، بير توكو ده يانماز.

* * *

دۇنيا كاسييا زيندان دير،
وارلييا مئيدان.

* * *

دۇنيا گنديب، اوچو قاليب،
آداملارين بيچى قاليب.

* * *

دۇنيا گور-گوتور دۇنياسى دير.

* * *

دۇنيا مالى دۇنيادا فالاجاق.

* * *

دۇنيا مالينا اعتبار بوخ دور.

* * *

دۇنيا ايشى نين مادارى بوخ دور،
هئچ كيمسه يه اعتبارى بوخ دور.

* * *

دۇنيا منيم دئيه نين،
دۇنن گلديك ياسيندان.

* * *

دۇنيا بير نرديوان دير،
بيرى چيخار، بيرى دۇشر.

* * *

دۇنيا توكه نر،
دۇشمن توكه نمز.

* * *

دۇنيا خالى دئييل.

* * *

دۇنيا چالیشانلارین الینده دیر.

* * *

دۇنیادا آدمادان آدمالیق قالیر.

* * *

دۇنيا آساندان چتین،
چتیندن آسان شئی یوخ دور.

* * *

دۇنیادا بیر پیسلیک قالار،
بیر ده یاخشی لیق.

* * *

دۇنیادا ان زور ایش
آنلامازا سؤز آنلاتماق دیر.

* * *

دۇنیادا ان یاخشی شئی یاخشی لیق دیر.

* * *

دۇنیادا ایکی شخص
هئچ واخت دوست اولماز:
بیری - قانان،
بیری - قانماز.

* * *

دۇنیادا اوغول تویوندان
شیرین هئچ نه اولما بیلمز.

* * *

دۇنیادا پولسوز -
آخیرته ایمان سیز.

* * *

دۇنیادا هر آن،
مرده آرخالان.

* * *

دۇنیادا هر کس
اؤز حاققینا راضی اولسا، داوا اولماز.

* * *

دۇنيادا ھەر شىئى ساتىلىپ-آلىنار،
ناموسدان باشقا.

* * *

دۇنيادا ئوچ شىئى گۇردۇم:
اولدوم، ائولنديم، اۇلدۇم.

* * *

دۇنيادان خبرى يوخ دور.

* * *

دۇنيايا بئل باغلاما.

* * *

دۇنيايا دايمانما،
وارينا اينانما.

* * *

دۇنيايا اعتييار يوخ دور.

* * *

دۇنيايا ائششك گليب، ائششك دە گئدى.

* * *

دۇنيانى وئريم آچيب.

* * *

دۇنيانى دولانسان دا قارغاسان، قارغا!

* * *

دۇنيانى ايكى اللى توتما.

* * *

دۇنيانين آخيري دير؟!

* * *

دۇنيانين ان بختييار اينسانى
كىمسە يە مؤحتاج اولمايانين دير.

* * *

دۇنيانين ان بۇيوك نعمتى جان ساغليغى دير.

* * *

دۇنيانين ايشينى ھر تهر توتسان كنجر گندر.

* * *

دۇنيانىڭكى عوض-بدل دېر.

* * *

دۇنيانىڭكى بورج دور.

* * *

دۇنياغا گۆزەل لىيىن اولونجا،
ذره جە بختين اولسون.

* * *

دۆش دئسم - دۆشمىزسن،
قويون ايرى، قوزو خيردا،
كئچى كىسىم يئىمىزسن.

* * *

دۆشمن آداما «قادان آلیم» دئمز.

* * *

دۆشمن قارىشقا دا اولسا،
سن اونو فيل ساي.

* * *

دۆشمن قاچاركن قارغالار جورأتلنر.

* * *

دۆشمن دۆشمن دېر،
نه ياخشىسى، نه يامانى؟!

* * *

دۆشمن دۆشمىنه قزل اوخوماز.
(دۆشمن دۆشمىنه قورآن اوخوماز).

* * *

دۆشمن دۆشمىنن حالينا قالماز.

* * *

دۆشمن گۆجسۆز ده اولسا،
احتياطى الدن وئرمه.

* * *

دۆشمن اتك آلتىندان چىخار.

* * *

دۆشمن ياخاندان توتاندا
ايت اته يىندن توتار.

* * *

دۆشمەن سەننى داش ايله
سەن دۆشمەننى آش ايله.

* * *

دۆشمەن چوخ اولاندا
قاچماق دا مردليكدن دير.

* * *

دۆشمەنە بئل باغلاما.

* * *

دۆشمەنە واراندا
ئورەيپىندە نيفرت،
الپىندە تۆفنگ؛
دوستا واراندا
ئورەيپىندە محبت
الپىندە چۆرەك.

* * *

دۆشمەنە قويو قازيپىنجا،
دوستا ائو تىكرسن!

* * *

دۆشمەنە صاحب چىخان،
دۆشمەن ساپىلار.

* * *

دۆشمەنە فۇرست وئرمە، آيىق اول.

* * *

دۆشمەننى باس،
ھەر يول ايله باسسان، باس!

* * *

دۆشمەننى ائلە وور كى،
بىر دە اۆزۆنە گلەمە سىن.

* * *

دۆشمەننى يومشاقلىقلا دوست ائدن اغىللى دير.

* * *

دۆشمەننى بلى سىندن
دوستون شىللەسى ياخشى دير.

۱ - ۴

* * *

ئو آیرانی آجی اولار.

* * *

ئو آما، قونشو آل.

* * *

ئو باغدا، باغ داغدا.

* * *

ئو بیزه قالدی دئسنه،
حالوا بیشیب دیر - پیسنه.

* * *

ئو بیزیم، سیرر بیزیم.

* * *

ئو بۇيۇك سۆز اولماسین.

* * *

ئو بوزووندان اؤكۆز اولماز.

* * *

ئو داغیلسا تیری قالار،
كالافا اوچسا - یئری.

* * *

ئو سۆزسۆز اولماز،
مئشه چاققالسینز.

* * *

ئو سۆیۆررم،
یئر سالارام،
کیمین قیزیندان دالا قالارام؟

* * *

ئو تزه، دیوار تزه،
اله ییم، سنی هاردان آسیم؟

* * *

اٹو تیکن بالتا چۆلده قالار.

* * *

اٹو خوروزودور.
(اٹو پهلوانى دىر).

* * *

اٹو شامدان ايشيقلانار،
باش - بيليكدن.

* * *

اٹوده بيشمه ييب،
قونشودان گلمه ييب.

* * *

اٹوده قوناق اولاندا اوشاغا آچيقلانمازلار.

* * *

اٹوده ديو اولور،
چۆلده ديوانه.
(اٹوده خوروز اولور،
باييردا تويوق).

* * *

اٹوده گلنيم اولسون،
باييردا - يئزنم.

* * *

اٹوده اۆز باشيني باغلايا بيلمير،
تويدا گلين باشى باغلايير.

* * *

اٹوده كى حساب باييرا چيخماز.

* * *

اٹودن قاباق قونشو آختار.

* * *

اٹودير،
آشاغيسى دا اولار،
يوخارىسى دا.

* * *

اٹوه گيريرم قارى دؤيۆر،
باييرا چيخيرام - تانرى.

* * *

ئۈى آباد آل،
باغى - برباد.

* * *

ئۈى آباد ائىن ارۈاددېر.

* * *

ئۈى يۈخ دور،
قاپى آختارېر.

* * *

ئۈى اۈدلانان من،
الى كۇسۇلۇ سن.

* * *

ئۈىمىزه گلى قوناق،
ۈى ددم ۈى، ددم ۈى،
اولاىدى يۈمورتا،
بېشىرەىدىم قايفاناق،
ۈى تاۈا دردى،
ياغ دا يۈخ دور!

* * *

ئۈىن بزەى اۈقاق دېر.
(ئۈىن بركىتى اۈقاقىنداىر).

* * *

ئۈىن بۇيۇ بۈرۈقدا،
كىچىى - قوللوقدا.

* * *

ئۈىن زىبىلىنى كۆچەىه آتمازلار.

* * *

ئۈىن اىتى اول، كىچىى اولما.

* * *

ئۈىن ياراشىغى گلېن دېر.

* * *

ئۈىن ياراشىغى اۈشاق دېر،
سۇفرەنىن ياراشىغى - قوناق.

* * *

اٲوین بیخپلسین مۇشكۇلۇ مەمد،
آی نین بۇیۇنۇ بورادا قویوب
گنډیب مئشەدە آختاریب.

* * *

اٲوین مینارە دېیندە اولسا دا،
قولاغین سس ائشیتمز.

* * *

اٲوین اولسون آواردان،
اود دۇشسۇن گیلواردان!

* * *

اٲویندە دەلیک، بئلیندە بارا،
یار سیررینی ائللردە آرا.

* * *

اٲویندە یاتیر،
یوخودا حضرتی سۇلئیمانئ گۇرۇر.

* * *

اٲویندە تاپماز بیر چۇرۇك داری،
بارداش قوروب اوتورار هامیدان یوخاری.

* * *

اٲولەنن ائودار اولار.

* * *

اٲولەنن گۇز-قولاقدا اولار.

* * *

اٲولەنەنلە ائو تیکەنین كۇمكچیسی چوخ اولار.

* * *

اٲولنمك سو ایچمك دئیبیل.

* * *

اٲولر آیری، قایغیلار آیری.

* * *

اٲولر دامی ایستی ساجدیر،
داوام گتیرن اوتورار.

* * *

اٲولرە گنډن قیزین باشی قووغالی اولار.

* * *

اتولره گئندن قيزين:
قولاقلاري كار،
ديلى لال،
گؤزلى كور گرهك.

* * *

اتولره گئندن قيزين دىلى آلتيندا قند گرهك.

* * *

اتولى ائوده ياتار،
قريب هاردا آخشاملار؟!

* * *

اتولى ائوينده گرهك.

* * *

ائوسيزه قيز وئرمزلىر.

* * *

اى عمامه،
گور قايش نه چكىر؟

* * *

اى زر،
آلاه دئييلسن،
آما عئيبلره پرده چكن سن.

* * *

اى يار،
گل باغريمى يار،
گور ايچينده نهلر وار.

* * *

اى اوزو-اوزونو به يه نميش،
قوى سنى ائل به يه نسين.

* * *

اى فلک،
باتمانى ائيله دين چرهك،
هامييا وئردين قوون، قارپيز،
منه وئردين يئله نك.

* * *

اى جوت ياتان بختور،
دئميرسن بير تك ده وار؟!

* * *

عئيب ائلمه عئيبه جرين عئيبه،
عئيب انديرسن اؤز عئيبه عئيبى يوخ.

* * *

عئيبى ائيلر عئيبه جر،
سوغانى يئيه درده جر.

* * *

عئيب تاپير اؤزگه يه،
بیر باخمايیر گۆزگۆيه.

* * *

عئيبى بيلن،
اؤزگه يه عئيب ائيلمز.

* * *

عئيبلى عئيبى بيلسه،
باشينا كيليم اؤرت.

* * *

عئيبلى سؤز دانيشما.

* * *

عئيب سيز دوست آختاران،
دوست سوز قالار.

* * *

عئيب سيز يار آختاران، يارسيز قالار.

* * *

عئيب سيز گۆزهل اولماز،
آكى ئوزونده ده لکه وار.

* * *

ائيمه چى يه (قاتيقيچيا) دوشاب گؤسترمز.

* * *

ائل آغزى ايله قوش توتولماز.

* * *

ائل آغزى - يئل آغزى.

* * *

ائل آغزى كرامت دير.

* * *

ئىل آغزى توربا دئىيل كى، بۇزە سن!

* * *

ئىل آغزى فالدىر.

* * *

ئىل آغزى - چووال آغزى.

* * *

ئىل آغزى ايله شوربا اىچىلمز.

* * *

ئىل آغزىنا باخان،
قارىسىنى تئز بوشار.

* * *

ئىل آغزىندا بىر سۇزۇن
يۇز رنگى وار.

* * *

ئىل آغزىنى باغلاماق اولماز.

* * *

ئىل آدمى اىگىد دئيه جاندا ندر،
جۇمرد دئيه مالدا ندر.

* * *

ئىل آيرانى يانغىنى سويوتماز.

* * *

ئىل آراسىندا ايت قويروغو كسمزلىر.

* * *

ئىل آتان داشا گۆچ چاتماز.
(ئىل آتان داشى قالخيزماق اولماز).

* * *

ئىل آتانى - ار آتار،
ئىل توتانى - ار توتار.

* * *

ئىل آتانى حاقق دا آتار.

* * *

ئىل بره كاللاهى قارىن جىرار.

* * *

اٹل بیر اولسا - داغ اوینادار یئریندن،
سۆز بیر اولسا، ضربی گهرن سیندیرار.

* * *

اٹل قاباغی - یئل قاباغی.

* * *

اٹل قازانی ایله آش قاینماز.

* * *

اٹل قالخدی، سن ده قالخ.

* * *

اٹل قاپیسی - حکیم قاپیسی.

* * *

اٹل قاپیسی، هم گئج،
هم گوچ اچیلار.

* * *

اٹل قیزینا ایننماق اولماز.

* * *

اٹل داغلارا دایانیب،
چیراقلی ایندی اویانیب.

* * *

اٹل دلی اولاندا موللایا گئدر،
موللا دلی اولاندا هارا گئدر؟

* * *

اٹل دلی سیز اولماز.

* * *

اٹل دلی سین چؤله آتماز.

* * *

اٹل عئیبینی سنه دئیهن،
سنین ده عئیبینی ائله دئی.

* * *

اٹل ائل ایله، دییرمان یئل ایله.

* * *

اٹل ائل ایله کئچنیمیش،
قارداش قارداش ایله کئچنیمه مییش.

* * *

ئىل ئىلىن آيناسى - باتمانى، تارازىسى.

* * *

ئىل ئىلىن اينىگى سىنى
باياتى اوخويا-اوخويا اختارار.

* * *

ئىل ايگىدلىرى ايله تانىنار.

* * *

ئىل ايله آلاھو-اكبر.

* * *

ئىل ايله بىر آغلا،
ئىل ايله بىر گۈل.

* * *

ئىل ايله قارا گۈن بايرامدير.

* * *

ئىل ايپى له قوبويا دۈشن،
قوبودا قالار.
(اۈزگه ايپى له قوبويا دۈشن،
قوبودا قالار).

* * *

ئىل ايچىندە - عمى اوغلو
عمى اوغلو ايچىندە - قارداش.

* * *

ئىل ايچىندە اول،
ئىل ايچىندە اۈل.
(ئىل ايچىندە - اۈل ايچىندە).

* * *

ئىل ياندىران شامى
سۇندۇرمك اولماز.

* * *

ئىل آغزى فالدير.

* * *

ئىل آغزى - چووال آغزى.

* * *

ئىل ئىل ئۈستە سىغىنار.

* * *

ئىل ياخشى، بىز يامان،
ئىل بوغدا، بىز سامان.

* * *

ئىل ياخشى ليغىن اونوتما.

* * *

ئىل يومروغونو گۇرمەين،
اۇز يومروغونو باتمان سانار.

* * *

ئىل كىچىن كۇرپۇدن سىن دە كىچى.

* * *

ئىل كىسەسىندىن دەوہلر سىنە قوربان.

* * *

ئىل كۇچدۇ، اوبا قالدى.

* * *

ئىل كۇچدۇ، سىن دە كۇچ.

* * *

ئىل گۇزۇ آيدىن گۇرر.
(ئىل گۇزۇ صررافدىر).
(ئىل گۇزۇ ترەزىدىر).

* * *

ئىل گۇزۇيەلە دۇنيا گۇرۇنمز.

* * *

ئىل گۇزۇندىن دۇشنى بوى آتماز.

* * *

ئىل گۇچۇ گۇچلۇ اولار.

* * *

ئىل مالى ايلە دوست قازانىلماز.

* * *

ئىل مالىنا كم باخان،
مالسىز - داوارسىز قالار.
(ئىل مالىنا كم باخانين
گۇزلىرىندىن قان دامار).

* * *

ئىل مالىنا گۇز تىكن، گۇزسۇز قالار.

* * *

ئىل مالىنا گۇز تىكمە،
اۇزۇن قازان. اۇزۇن يىئ.

* * *

اٹل مالینی قورو اؤز مالین کیمی.

* * *

اٹل ماھنیسی - پاللی سسی.

* * *

اٹل ناموسو اٹلہ دۆشر.

* * *

اٹل نغمه سیننی اٹلدن اؤبره نرلر.

* * *

اٹل اوغلو یومورتایا قولپ قویار.

* * *

اٹل اود باشینا ییغیلار.

* * *

اٹل اؤز دلی سیننی یاخشی تانیپار.

* * *

اٹل ساغولونو قازاندین،
اٹل ساغولوندان اؤزۆنۆ گۆزله.

* * *

اٹل سالان کۆرپۆدن هامی کئچر.

* * *

اٹل سئوهنی عالم سئور.

* * *

اٹل سسی - حاقق سسی.

* * *

اٹل سؤزۆ - آتا نصیحتی دیر.

* * *

اٹل سؤزۆ - آتالار سؤزۆدۆر.

* * *

اٹل هارا، سن ده اورا.

* * *

اٹل هر قالین بوستان قیراغینا گلمز.

* * *

اٹل ھۆممتلە، قوش قانادلا.

* * *

اٹل چالان زورنانین سسی اوزاقدان گلر.

* * *

اٹل شامی داییم یانار.

* * *

اٹلدە اولان بەی دە اولماز.

* * *

اٹلدە خبر چوخ اولار.

* * *

اٹلدن درس آلان لوغمان اولار.

* * *

(اٹلدن - اٹلە،

دیلدن - دیلە،

کیم گۆلە،

کیم گۆلمە یە).

* * *

اٹلە آرخالانان ایگید باشا چاتار.

* * *

اٹلە ائدن، سنە دە ائدر.

* * *

اٹلە ایینە سانجماق ایستەین

اؤلچە اؤزۆنە سانجار.

* * *

اٹلە کور دئیەن

اؤزۆ بادامگۆزلۆدۆر؟!)

* * *

اٹلە گئدن الی بوش قاییتماز.

* * *

اٹلی اولمایانین دیلی دە اولماز.

* * *

اٹلیمە قالسین، گۆنۆمە قالما سین.

* * *

اٲلین آتدیغی داش اوزاق گٲدر.

* * *

اٲلین گۆزۆ داشی اریدر.

* * *

اٲلین گۆجۆ - توفان گۆجۆ.

* * *

اٲلین گۆجۆ،

یٲلین گۆجۆ،

سٲلین گۆجۆ - گۆجلۆ اولار.

* * *

اٲلین سۆزۆ داشی یٲریدر.

* * *

اٲلین سۆزۆ اوول - آخیر دۆز اولار.

* * *

اٲلین سۆزۆنه باخان آج قالماز.

* * *

اٲلین ترهزیسی یوخ دور.

* * *

اٲلین توتدوغو قوشون

قوبروغو قیسا اولار.

* * *

اٲله آلام،

اٲششکدن پالان آلان کیمی!

* * *

اٲله آتادان بٲله اوغول؟!

* * *

اٲله باغین بٲله ده مٲیوهسی اولار.

* * *

اٲله بیل بالیق آغزی دیر.

* * *

اٲله بیل بوز بالتاسی دیر.

* * *

ئىلە بىل قورباغا گۈلۈنە داش آتدىلار.

* * *

ئىلە بىل دالىنجا آتلى سالىيلار.

* * *

ئىلە بىل ددەسىنى من اۋلدۇرمۇشم.

* * *

ئىلە بىل دىنيزدە ئوزن گمى دىر.

* * *

ئىلە بىل يومورتا ئۈستە اوتوروب.

* * *

ئىلە بىل مالاکان خنجر باغلايىب.

* * *

ئىلە بىل اودون ئۈستە سو تۇكۇبلر.

* * *

ئىلە بىل اۋلۇ قىيردن خورتدايىب.

* * *

ئىلە بىل كىلسە يە بىر داش آتدىم.

* * *

ئىلە بىل تۇكۇن اودا توتدولار.

* * *

ئىلە بىل ئۈستۈمدن داغ گۇتۇرۇلدۇ.

* * *

ئىلە بىل داشدان تالاشا قويوب.

* * *

ئىلە بىلىر يوخا آراسىندا حالوادىر.

* * *

ئىلە بىلىرسن قارا گۇزۇنە عاشىق اولوب؟

* * *

ئىلە بىر داش دىر كى،
گۇتۇرن دە پىشمان دىر،
گۇتۇرمەين دە.

* * *

ائله ووررام بئش گندرسن.

* * *

ائله قازانا، بئله چوغوندور گرهک.

* * *

ائله قازانين بئله ده آشى اولار.

* * *

ائله قيرمیزی دیر کی،
توخوم خوروزونا اوخشاییر.

* * *

ائله دون گئیمک گرهک کی،
ياماگی ائوده تاپیلا.

* * *

ائله ائله کی،
بیر ده بازارا شور ساتان گل سین.

* * *

ائله ائله کی،
نه شیش یانسین، نه کباب.

* * *

ائله زیلخین (چوغوندورون) بئله قازانی اولار.

* * *

ائله ایش توت کی،
ایچیندن قنبرقولو چیخماسین.

* * *

ائله یئ کی،
دیشلرینه ضرر ائلمه سین.

* * *

ائله یئ کی،
همیشه یئیه سن.

* * *

ائله یئمه یین بئله ده قوسماگی اولار.

* * *

ائله یئرده ائو سالمیشام کی،
بیخیلاندا وای دئیهم.

* * *

ائله يئردە اوتور كى،
آلتينا سو چيخماسين.

* * *

ائله كئچل دئيبيل كى،
قارتماغى يئره تۆكۆله.

* * *

ائله سۆز دئ كى،
كالى تۆكۆلسۆن،
دە يېمىشى قالسين.

* * *

ائله سۆز دئيبير كى،
بېشمىش تويوغون گۆلمە يى گلير.

* * *

ائله ھۆرە بن ايتدن،
بئله زينقىلدايان تولا اولار.

* * *

ائله چويانين
بئله دە سۆرۇسۆ اولار.

* * *

ائله چۆمچە نين بئله دە قازانى اولار.

* * *

ائله تيكە گۆتۆر كى،
اودا بيلە سن.

* * *

ائللر بيزه، بيز ائللره.

* * *

ائللر كۆچر، داغلار قالار.

* * *

ائللر نه گۆزەل مثل دئمىشلر:
دۆنيانى مۆرور ايله يئمىشلر!

* * *

اتلله گۆلن جانيم،
اتل منه گۆلن اولدو.
(اتلله گۆلن جانيم،
ايندى اولموشام اتل گۆلۇنچۇ).

* * *

علم عاغلين چيراغى دير.

* * *

علم آداما زينت دير.

* * *

علم بير خزينه دير،
نه قدهر صرف ائدرسن،
او قدهر آرتار.

* * *

علم زحمت ايله اله گلر.

* * *

علم اينسانا بۇيۇك ميراث دير.

* * *

علم وار كى، - رنده دير،
آدامى هامارلايير.

* * *

علم مرتبه سى اوجا اولار.

* * *

علم اوخوماق -
ايينه ايله گور قازيماق دئمك دير.

* * *

علم پارا ايله يوخ،
چاليشماق ايله اله گلر.

* * *

علم صاحيبينه بۇيۇك زينت دير.

* * *

علم اويرن بنشيكدن قبره جن.

* * *

علمى نه عمل ائتمه ين عاليم،
الينده چيراق گزديرن كورا بنزر.

* * *

علملى آدام جۇرعتلى اولار.

* * *

علملى قاضيا شاهيد لازيم دئييل.

* * *

علمسيز آدام مئيوه سيز آغاج كيمي دير.

* * *

علمسيز آدام - روح سوز جسد.

* * *

ائلچى چوخ اولار، قيسمت بير.

* * *

ائلچيه زاوال يوخ دور.

* * *

ائلچيه يوخ جاوابى وئرمزلىر.

* * *

ائيشين يوخوشو،
يوخوشون دا ائيشى وار.

* * *

ائرکک أصلان شيردير،
ديشى أصلان شير دئييل؟

* * *

ائرکک آتين يههري بيرتيق اولار.

* * *

ائرکک باليقدان دا ياشينير.

* * *

ائرکک قوش اوتر،
ديشى قوش يووا تيكىر.

* * *

اثرکک قوشون یوواسی اولماز.

* * *

اثرکک ائششهییین آلتیندا بالا آختاریر.

* * *

اثرکک ائشششک، یانی قودوقلو؟

* * *

اثرکک ایتین قارنی توخ گرهک.

* * *

اثرتهیه قالان، آرخایا قالار.

* * *

اثرتهیه قالان بلادان قورخماز.

* * *

اثرتهیکن اکن،
اثرکن ده بیچر.

* * *

احتیاط ان بؤیوک قوجاقلیق دیر.

* * *

احتیاط ایگیدین باراشیغی دیر.

* * *

احتیاط شرطدن دیر.

* * *

احتیاطلی قویونو قورد ینمز.

* * *

احتیاطلی اوغولون آناسی آغلاماز.

* * *

احتیاطلی الدن وئرمه.

* * *

عشق آغلادار، درد گؤینه در.

* * *

عشق بیر دریادیر،
نوزمک بیلمهین بو دریادا بوغولار.

* * *

عشقی توپوغونا ووروب.

* * *

عشيقين ترس-آواندى اولماز.

* * *

ئىشىدن گۆرەنە خبر وئىر.

* * *

ئىشىك قار، ايچرى دار.

* * *

ئىشىت اينانما!

* * *

ئىشىت دىيىنى اونوت، گۆردۆيۇنۇ دئمه.

* * *

ئىشىتمك ايستمە دىيىنى اۆزگە سىنە ئىشىتدېرمە.

* * *

ئىشىتمك گۆرمە يە بنزەمز.

* * *

ئىشىتمك هارا، گۆرمك هارا.

* * *

ئىشىتمىشم، گۆرمە مىشم.

* * *

ئىشىك اَلدىم قاطير چىخدى.

* * *

ئىششە يە مين، آتا چاتىنجا.

* * *

ئىششە يە مين، باختين آچىل سىن.

* * *

ئىششە يە مين، بىيادا قالما.

* * *

ئىششە يە مينىب، ئىششىى آخارير.

* * *

ئىششىك آنقىراندا ايتىن باشى آغرىيار.

* * *

ئىششك ات يئرینی وئرمز،
جییهەر - ات یئرینی.

* * *

ئىششك بوزدور، دېیرمانا گئتمز.

* * *

ئىششك بۇيۇك، پالانى كىچىك.

* * *

ئىششك قاجیب، پالانى قالیب.

* * *

ئىششك داغدا اۇلر، سوراغى ائوه گلر.

* * *

ئىششك ئىششیه اوزونقولاق دئیهەر.

* * *

ئىششك یا اودونا گئدر، یا سويا.

* * *

ئىششك يۇك آلتیندا آنقىرمان.

* * *

ئىششك مككهیه گئتمك له حاجى اولماز.

* * *

ئىششك نه بیلیر زفران نه دیر؟

* * *

ئىششك نه بیلیر خورمانین دادینی؟

* * *

ئىششك نه دیر، دۇشك نه دیر.

* * *

ئىششك اولسا دا اۇرۇمۇزۇنكۇدۇر.

* * *

اٹششک اولان قولقلارین ساللاسین،
نالیند گلیب آیاقلارین ناللاسین.

* * *

اٹششک اولاسان، چولون بو قدەر نازیک؟!
(اٹششک اولاسان چولون مخمر!؟).

* * *

اٹششک پالچیغا باتان،
بییه سیندن غئیرت لیسی تاپیلماز.

* * *

اٹششک پالچیغا بیر دفعه باتار.

* * *

اٹششک پالچیغا باتاندان سونرا یول گؤسترن چوخ اولار.

* * *

اٹششک تاپیلاندا یوک ووران چوخ اولار.

* * *

اٹششک ئوستن دۆشن اولمۇشدۇ،
هئچ بونون کیمپسی اولمامیشدی.

* * *

اٹششک ئوسته قمه باغلايانا گؤلرلر.

* * *

اٹششک قولاق - قابان باش،
هئچ گؤرمۇسن بیرییه داش؟!؟

* * *

اٹششکدن نه قاناجاق اومورسان؟!؟

* * *

اٹششکدن سوروشدولار:
- منزله نه وخت چاتیریق؟
دئدی: - ئوستؤمده کیندن سوروش!

* * *

اٹششکلر ائوده اوتوروب،
قودوقلار ساحیه چیخیب.

* * *

اٹششہ پە بوینوز وئرسن،
وورار اۆلکەنى داغیدار.

* * *

اٹششہ پە قیزیل پۆکلەسن،
قییمتى آرتماز.

* * *

اٹششہ پە قیزیلدان نوختا تاخسان
یئنه آدی اٹششک دیر.

اٹششہ پە دئدیلر:

- معرفتینی گۆسترا!
بیخیلدى اغنادی.

دئدیلر: - یئنه!

آنقیردی.

* * *

اٹششیمین قورد دایبسی.

* * *

اٹششہ بین آنقیرمایانى اولماز.

* * *

اٹششہ بین آنقیرماسی اؤزۆنه خوش گلر.

* * *

اٹششہ بین آنقیرماسی آرتیق دۆشنده،
بییه سینە شیللاق آتار.

* * *

اٹششہ بین قارقیشی طؤیله ده دیر.

* * *

اٹششہ بین قویروغو کیمی،
نه اوزانیر، نه قیسالیر.

* * *

اٹششہ بین قولاغینی کسمکله کۆهلن اولماز.

* * *

اٹششہ بین قولاغینی اوزادان اوزادیب.

* * *

ئىششەيىن دوعاسى مۇستەجاب اولسايدى
چاروادار يولدا اۇلردى.

* * *

ئىششەيىن ياشىندان
چرچى نىن داشىندان
باش چىخارتماق اولماز.

* * *

ئىششەيىن يۇكۇ آغىر اولاندا يىبەسى آپارار.

* * *

ئىششەيىن يۇكۇ يۇنگۇل اولاندا اوبناماغى گلر.

* * *

ئىششەيىن پالانى ئىششەيە يۇك اولماز.

* * *

ئىششەيىن ئۇزۇنۇ بوياندا كۆلك قوپار.

* * *

ئىششەيىن حسابى باشقا،
ئىششەيىن نىنكى باشقا.

* * *

ئىششەيىن جانى ياناندا آتدان برک قاچار.

آ - ع

* * *

ابله اودور دۇنيا ئوچۇن قم چكر،
تانرى بيلير،
كىم قازانار،
كىم ينيەر.

* * *

اوول آرخی توللان
سونرا اۆزۆنۆ اۆى.

* * *

اوول قاچان جانينى قورتارار.

* * *

اوول دانيش، سونرا گۆل.

* * *

اوول دانيشان بيلسه كى،
سونرا دانيشان نه دئيهچك -
هئچ دانيشماز.

* * *

اوول قاپينى دۆى، سونرا قوناق اول.

* * *

اوول دۆيهك، سونرا يئيهك.

* * *

اوول دۆشۆن، سونرا دانيش.

* * *

اوول ائوين (مسجيدين) ايچى، سونرا بايىرى.

* * *

اوول يولداس، سونرا يول.

* * *

اوول يومروغونو دۆيۆنله،
سونرا قانمازا سۆز چاتدير.

* * *

اوول گۇرۇش، سونرا بېلىش.

* * *

اوول سالام،
سونرا كالام.

* * *

اوول طعام،
سونرا كالام.

* * *

اوول تېكە،
او دا سۆمۈك لۆ.

* * *

اوول حىساب،
سونرا قىزب.

* * *

اوولى بئله ايدى،
اخىرى دا بئله دىر.

* * *

اوولى مئيدان اولانين
اخىرى زيندان اولار.

* * *

اوولكى باختيم
قىزىلدى تاختيم،
سونراكى باختيم
قارالدى تاختيم.

* * *

عقرب ائتمز عقرابايا عقرابايا ائتدينى.

* * *

عقربين خاصيىتى سانجماق دىر.

* * *

عقربين چالماسى دئيبيل عداوت،
داتىنداير اونون بير بئله عادت.

* * *

ادب بازاردا ساتيلماز.

* * *

- ادبى كيمردن اۇيرىندىن؟
- ادب سيزدن.

* * *

عذاب سيز يئرلىن آدى اولماز.

* * *

عزىزلىم وطن ياخشى،
گئىمەيە كتان ياخشى،
گزمەيە قىرىب اۆلكە،
اۆلمەيە وطن ياخشى.

* * *

عزىزلىم عزىزدىر،
جانىم اوندان عزىزدىر.

* * *

عزىزلىم كاسا دولماز،
مرد الى كاساد اولماز،
يۆز نامردىن چۆرەيىنى،
دوغراسان كاسا دولماز.

* * *

اذىت سيز ايش اولماز.

* * *

عزرائىل گلندە سوروشماز
اوغول اوشاغىن نىچە دىر؟

* * *

عزرائىل كىمى باشىمىن ئوستۆنۆ آلما.

* * *

عزرائىلە بىر جان بورجوم وار.

* * *

عزرائىلە ساققىز وئرىب.

* * *

عزرائىللىن آدى بدنام.

* * *

عزرائىللىن داناسىنى قورد يئمز.

* * *

عزرائىلىن ئوزۇ قارا اولسون!

* * *

آيىن ياماق گۇتۇرر،
قارىن ياماق گۇتۇرمز.

* * *

آيىلن بوينو وورمازلار.

* * *

آيىلن بوينو قىلىنچ كىسمز.

* * *

آينىم پارىلدايىر،
قارنىم گورولدايىر.

* * *

آينىندە دونو يوخ،
باشىنا پاپاق آختارىر.

* * *

آيرى آغاج يايىمدىر،
هر گوردۇيۇم دايىمدىر.

* * *

آيرى باجادان تۇستۇ دۇز چىخار.

* * *

آيرى دۇزۇ بەبەنمز،
بو دا بىزى بەبەنمز.

* * *

آيرى اوتور، دۇز دانىش.

* * *

آيرى اوخ منزىل آلماز.

* * *

آيرىنىن ھىچ يىردە يىرى اولماز.

* * *

اكديينى نوخود،
بيچديينى نوخود،
بازارا چىخىپ لب - لى.

* * *

اكن بيلمز، بيچن بيلر.

* * *

اكديم بيچديم ساريمساق
خئيرين گوردو فورومساق.

* * *

اكن بير،
بيچن بير،
يئيهن اون بير.

* * *

اكن بيچر.

* * *

اكن بيچر،
اكمهين نه بيچر؟

* * *

اكن يولوق گورمز.

* * *

اكنده يوخ،
بيچنده يوخ،
يئيهنده اورتاق قارداش.

* * *

اكن له اكمهين خيرماندا آغلار.

* * *

اكيپلر يئميشيك،
اكريك يئيه رلر.

* * *

اكيلمه ميش آغاجدان
دريلمه ميش نار گتير!

* * *

اكينده، بيچينده اولمايانين
سؤفرده ئوزؤ اولماز.

* * *

اكينجى ياغمور ايستر،
يولچو قوراqliق،
هر ايكيسى نين مورادى يئرته يئتر.

* * *

اكنچى جۆتۈندە گرەك.

* * *

اكنچى نىن قارنىنى يارمىشلار،
قىرخ دنە باھار چىخمىش.

* * *

اكنچى نىن دۇشەيى - قارا تورپاق،
ياسدىغى - قاراداش.

* * *

اكنە بىتمەين يئردە،
جان وئره اىتمەين يئردە.

* * *

اكنەين ساققالىن يولار.

* * *

اكنەسن بىچمىسن.

* * *

اگر وارىندىر،
عالم يارىندىر.

* * *

اگر قنى، اگر درويش،
پارا ايله اولار هر ايش،
گزر ديوانە-ديوانە،
پاراسى اولمايان درويش.

* * *

اگر سن تۆلكۆسن،
من سنىن قويروغونام.

* * *

آيىلن باش كسىلمز.

* * *

آيىرىن وئرىن اليمە،
نىشان وئرىم اریمە.

* * *

آيرىبە آيرى گرەك،
دوغرويا - دوغرو.

* * *

ال بئش بارماق دیر،
هره سی بیر بویدا.

* * *

ال بولاشدیر ماغینا ده یمز.

* * *

ال وئریر، اتک وئرمیر.

* * *

ال قولدان قوووت آلار.

* * *

ال چوماقلی نین گئچسی دیر.

* * *

ال ده سیزین، اتک ده سیزین.

* * *

ال الدن قالماز،
دیل-دیلدن.

* * *

ال الدن اؤتگوندور.

* * *

ال الدن ئوستوندور، عرشه کیمی.

* * *

ال الدن حؤکم ائیلر.

* * *

ال-اله، باش-باشا.

* * *

ال-اله وئرمکله
داغی داغ ئوسته قویماق اولار.

* * *

ال-اله، چیین-چیینه.

* * *

ال الی تانیبار.

* * *

ال ایله آیینمایان الی ایل قالار.

* * *

ال ايله جيپين آراسيندا نه وار؟

* * *

ال ايشلر، باش بويورار.

* * *

ال ياناندا آغيزا تپهرلر.

* * *

ال ياراسى تئز گئدر،
كۆك سالار ديل ياراسى.

* * *

ال كسه نين الينى كسه رلر.

* * *

ال گۆزدن اوزاق،
ديل - باشدان.

* * *

ال منيم، اتك سنين،
يا اليمى كس، يا اته ييمى ئوز.

* * *

ال مرد اولار، گۆز نامرد.

* * *

ال ميزان، گۆز - تره زى.

* * *

ال توتانين اليندن توتارلار.

* * *

ال توتار، گۆز گۆرر.

* * *

ال اوزاديلان يئره آياق اوزاديلماز.

* * *

ال اوزانان يئره ديل اوزانماز.

* * *

ال ئوسته اللر وار.

* * *

ال حنانى نئيلر؟!

* * *

الده بير سرچه،
آغاجداكى سون سرچه دن ياخشى دير.

* * *

الدين توتان آز اولار،
آيافدان چكن چوخ.

* * *

الدين-اله كئچنده پولو ساپارلار.

* * *

الدين گندن اله گلمز.

* * *

الدين چيخميش ازداهادير قاينانام.

* * *

اله گلن قازانچ دير.

* * *

الهدين-الهدين،
كهپينه نه قاتدين؟

* * *

الهى الهيبب، قيچيندان آسيب.

* * *

اله نميش الهنيب،
اله نمه ميشى گؤيده قاليب.

* * *

الهى النبيب،
خليبرى گؤيدن آسيليب.

* * *

الكچى نين قيل وئرهنى يانيندا اولار.

* * *

الكچى نين شيرچى سى،
آيقير آتين قامچى سى.

* * *

على آشپندان دا اولدوق،
ولى آشپندان دا.

* * *

الى باغلىنى هر كس دؤير.

* * *

الى بوش، ئوزۇ قارا.

* * *

الى بوش، چؤره يى دوزسوز.

* * *

الى بۇيۇكلر اته يينده دير.

* * *

على بۇركۇنۇ ولى باشينا،
ولى بۇركۇنۇ على باشينا قوبور.

* * *

الى قولوندان اوزوندور.

* * *

الى آيرى نين الينى كسه رلر.

* * *

الى اله وورارسان سس چىخار.

* * *

الى ايله وئرب آياغى ايله آختارير.

* * *

الى ايله وئرديينى
آياغى ايله آلا بيلمير.

* * *

الى ايله قويان
هاميدان ياخشى بيلر.

* * *

الى ايله خمير اووار،
گۇزۇ ايله دانا قووار.

* * *

الى كسيين
الى كسيكدن خبرى وار.

* * *

الى اوزون اولما.
(الى اوزونلوق ائلهمه).

* * *

الى خميرلييه چۆرهك بورج وئرمزلر.

* * *

اليم-قولوم باغلانيب.

* * *

اليم گۆدهدير.

* * *

اليمي ئوزمۆشم.

* * *

اليم چاتمايان آرمود،
بايامين خئيراتينا.

* * *

اليمدن توتان يوخ،
داليمدان ايتلهين چوخ.

* * *

اليمه نه وئردين كى،
باشيما جالاييم؟

* * *

اليمي ووردوم ديزيمه،
ايندى گلديم اؤزۆمه.

* * *

اليمي قالديرسام - اللىسى،
باشييمي قالديرسام - تئلىسى.

* * *

الين آعدان قاراي وورمور.

* * *

الين بوش گلر، بوش گئدر.

* * *

الين قانا باتيرديلار.

* * *

الين ايله قويماديغين شئييه ديمه.

* * *

الين ياغلى دير؟ اوز باشينا چك.

* * *

الين كولا-كوسا آتير.

* * *

الين رحمى كؤنلؤن رحمى دير.

* * *

الين ترهزيسى بوخ دور.

* * *

الين اوزوندور، اوز جييينه اوزات.

* * *

الينده الك،

بئلينده لهلك،

بئله گلينه

بئله ده گرهك.

* * *

اليندن ايش گلمه ين اوزون دانيشار.

* * *

اليندن گلنه نى بئش قابا چك.

* * *

اليندن گلمزسه،

بارى ديليندن گلسين.

* * *

اليندن گلسه،

آدامى بير قاشيق سو ايله بوغار.

* * *

اليندن توت آيلشدير تاختا.

* * *

اليندن هر ايش گلير.

* * *

الينى قوى ئوره يى نين باشينا،

سونرا دانيش.

* * *

الى نين دوزو يوخ دور.

* * *

الى نين خميرى ايله
كيشى ايشينه قارشىما.

* * *

الينه، ديلينه پهرىزى وار.

* * *

الينه زورنا وئربلر.

* * *

الينه گله نى الكدن كنجيردير.

* * *

الينه سو توكمه يه لاييق دئيل.

* * *

«الذبنه» نى ازبر اوخويور.

* * *

اللى آرخين سويونو
گونده بير آرخا جالايير.

* * *

اللى-اللى ئوستده،
بير ده اللى ئوستده.

* * *

اللى ايكى آتارين اوغلونا
سؤز قانديرماق اولماز.

* * *

اللى ايلين ائششه يينه
ديرمانين يولونو گؤسترير.

* * *

اللى ياشيندا دانا
ايندى دؤشؤب مئيدانا.

* * *

الحد داشيناچان.

* * *

الحدز كوره نندن.

* * *

امانت آتا مینن تئز دۆشر.

* * *

امانته خیانت اولماز.

* * *

امهیه حۇرمت ائت کی،
حۇرمتینی آرتیرسین.

* * *

امک آدمالارین قاپیسینی خوشبختلیک دۇیر.

* * *

امک قیزیل بیلرزیک دیر.

* * *

امک ایلهام منبعی دیر.

* * *

امک اینسانین زینتی دیر.

* * *

امک ثروت منبعی دیر.

* * *

امک خوشبختلییین آچاری دیر.

* * *

امک فرح و سعادت دیر.

* * *

امک شۆهرت دیر.

* * *

امکله اوجالیریق بیز.

* * *

عمل آزماسا، قادا یئریمز.

* * *

عملی اولمایان عالیمین
سۆزلی تائیرسیز قالار.

* * *

عملی صالح اولان چاتار مطلبه.

* * *

عملی صالح اولسون!

* * *

عمل سىز سۇزدە تائىر اولماز.

* * *

عمى قىزى،
عمى اوغلو،
كېنى گۇيدە كسىلىب.

* * *

امما قويما!

* * *

ان بۇيۇك درد نادانلىق دىر.

* * *

ان بۇيۇك دۇولت دوستلوق دور.

* * *

ان بۇيۇك ايگىدلىك
سۇزۇ ئوزە دىمك دىر.

* * *

ان بۇيۇك محبت دۆلۆكدە دىر.

* * *

ان بۇيۇك نعمت جان ساغلىقى دىر.

* * *

ان بۇيۇك ثروت عاغىل دىر.

* * *

ان بۇيۇك ھدىە كىتاب دىر.
(ان ياخشى يولداش كىتاب دىر).

* * *

ان ياخشى نىشانە دوستلوق دور.

* * *

ان خوشىخت دىققەلر،
ياخشى لىق ائندىيىن دىققەلردىر.

* * *

عننەيە صداقت -
گلەجىە اينام دىر.

* * *

انلىكلە سۆرمە چوخ اولاندا
قاشا دا ياخارلار، گۆزە دە.

* * *

انجیر يئمه دین گئندین،
دردینی دئمه دین گئندین.

* * *

ایپه یی قاتیق لا اویوشدوران
هئچ واخت آج قالماز.

* * *

ایپه ک الده ائدیلمه ینجه،
سو ایچرلر.

* * *

ار آغاجی - گؤل آغاجی،
وار تاخصیریم - وور آغاجی!

* * *

ار آلتیندا آت اولور،
غئیرت آلتیندا آر.

* * *

ار-آرواد ایپک دیر،
آر ایا گیرن - کؤیک.

* * *

ار-آروادین ساواشی،
یاز گؤنؤنؤن یاغیشی.

* * *

ار، آروادین تاجی دیر.

* * *

ار آخار چای دیر،
آرواد ایسه - بند.

* * *

ار باشیندان دؤولت،
دار باشیندان - دومان
اکسیک اولماسین.

* * *

ار قازاندیغین تک یئمز.

* * *

ار قوجالار، کؤنؤل قوجالماز.

* * *

ار ائوی - ادب ائوی.

* * *

ار ائلدن دیر،
اوغول بئلدن،
آرالیقدا قارداش تاپیلماز.

* * *

ار ایپک ساپ دیر،
دوؤن دؤشسه آچیلماز.

* * *

ار کیشی نین ار اوغلو اولار.

* * *

ار اود اولار، آرواد - سو.

* * *

ار اول، چؤره پینی داشدان چیخارت.

* * *

ار هؤممتی ایله،
قوش قانادی ایله.

* * *

ار چؤلده اولسون، چؤره پی ائوده.

* * *

ار چؤره پی ار بوغازیندا قالماز.

* * *

ار چؤره پی ار یانیندا بورج اولار.

* * *

اردییل یئکه شهر -
هر کس ده اؤز وکیلی.

* * *

اره گندن قیزلارین
دیلی آلتیندا قند گرهک.

* * *

اره گندنده بؤیوک قیز،
ائوده اوتوران کیچیک قیز.

* * *

اره گئىدى تايم-توشوم،
اوده قالدى ياسار باشيم.

* * *

اره گئىمك آساندير،
ار دونو تىكمك چتىن.

* * *

عرب اۇلدۇ، قان دۇشدۇ.

* * *

ارى قاش قايرىپ،
آروادى فينديقچا چالير.

* * *

ارى چالير، آروادى اونايير.

* * *

ارى چالار، آروادى چيرتيق وورار.

* * *

اريب موما دۇنۇب.

* * *

اريك آعاجيندان ساز اولماز،
گل زورنادان خبر آل.

* * *

اريك باغين يوخ دور كى،
بيله سن بيلديرچين نئجه قوش دور.

* * *

ارينه گۇره باغلا باشينى،
قازانينا گۇره قاينات آشينى.

* * *

ارينمه، گۇرۇنمه!

* * *

ارله آروادين تورباغى بير يئردن گۇتۇرۇلۇب.

* * *

ارلى لرين اري وار،
دوللارين دا آلاهى.

* * *

ارسىز آرواد جيلووسوز - آت.

* * *

اساسسىز سۆز
صاحبىنە ئوزۇقارالىق گىيرر.

* * *

عصبى لەشەن تىز قوجالار.

* * *

اسن كۆلك گىرى قايتماز.

* * *

اصىل آل، چىركىن اولسون،
بد-اصىل گۆزەل ألما.

* * *

اصىل ألماق چتىن دىر،
ساخلاماق اوندان چتىن.

* * *

اصىل دوست يامان گۆنۇن دوستودور.

* * *

اصىل ايله داش داشى،
بد-اصىل له يئمه آشى.

* * *

اصىل اولان اصىللىينى ايتىرمز.

* * *

اصىل زاده سۆزۆنه آغا اولار.

* * *

اسكى دۆشمە نىن دوست اولماغى
فۇرست تاپماق ئوچۇندۇر.

* * *

اسكى پامىيق بنز اولماز،
گلىن گلىب قىز اولماز.

* * *

اسكى اون چووالىن چىرىدىقجا توز قوپار.

* * *

اصلى بد اولانا قامچى نئيله سىن!؟

* * *

اصلی یوخ دور بو سؤزۆن،
هجو دئییلر عربه!

* * *

اصلی نه دیر، مؤعامیله سی نه اولار؟

* * *

اصلی اولان دیرناغیندا بیلدیرر.

* * *

اصلی اولماسایدی
کرم داغلارا دؤشمزدی.

* * *

اصلی پاک اولاندان ضرر گلمز.

* * *

اصلینده اولمایانی آستارلاماق اولماز.

* * *

اصلینده شاه ایدی،
ایندی قوشباز اولوب.

* * *

اصلینی دانان نامرددیر.

* * *

اسنهک اسنهک گتیرر.
(اسنهک یوخو گتیرر).

* * *

ات قوناق دیر،
سؤمۆک مؤحکم اولسون.

* * *

ات امانت دیر، سؤمۆک دایمی.

* * *

ات اییله ننده دوز سپرلر،
دوز اییله ننده نه سپرلر؟

* * *

ات اییله ننده ایته توی دور.

* * *

ات ايله ديرناق آراسينا گيرن،
اييله نيب چيخار.

* * *

ات ايله ديرناق آراسينا گيرمه.

* * *

ات يئيهن قوش ديمد ييبندن معلوم اولار.

* * *

ات يئيهن حيوانين (قوشون) اتى يئيلمز.

* * *

ات يئمز، سويونا چۇرهك دوغرار.

* * *

ات گنيرمه ييب، كۇفته ايسته يير.

* * *

ات اولمايان يئرده،
باليق دا ات دير.

* * *

ات دن اولان ديوارا اعتبار بوخ دور.

* * *

اته باخما، دونا باخما،
ايچينده كي جانا باخ.

* * *

اته پول وئرمز،
كۇفته نين بۇيۇيۇندن ياپيشار.

* * *

اته ييمه قوز تۇكۇر،
باشيما قاپاز وورور.

* * *

اته يين بۇيۇكلر الينده دير.

* * *

اتك اۇيمك له آغيز آشينماز.
(اتك اۇيمك له آغيز موردار اولماز).

* * *

اتى دىرناقدان آيىرماق اولماز.

* * *

اتى اتدن كىسەرلر،
اومان يئردن كۆسەرلر.

* * *

اتى سنين، سۆمۆيۆ منيم.

* * *

اتيم-چۆره بيم يئىلدى،
قوناغيم كۆسۆلۆ گئىدى.

* * *

اتين ياخشى سىنى قصاب آخيرا ساخلار.

* * *

اتين ئوستۆ آچىق دىر،
پيشيين قانا جاعينا نه گلدى؟

* * *

اتين چيىى ات گتير،
خميرين چيىى - درد.

* * *

اتينى يئيه،
سۆمۆيۆنه گۆز دىكر.

* * *

عطيرلى گۆلۆن اىى اوزاقدان گلر.

* * *

افسوس كى، قوجالدىم،
آغاجيم دۆشۆردۆ اليمدن.

* * *

عهد-پئيمانى سىنديرمازلار.

* * *

احكام زامانلا ديشير.

* * *

اهل-عيال شربندهسى اولماياسان.

* * *

احمدى-بيقمديرا!

* * *

احمدین بلالی باشی،
کۆلۈ قوی، تورپاغی داشی.

* * *

اجل آمان وئرمز.

* * *

عجله ایله یول گئدن یولدا قالار.

* * *

اجل گلنده سوروشماز کی،
اوغول-اوشاغین نئجه دیر.

* * *

اجل گلدی، باش آغریسی بهانه.
(اجل گلدی دۆهان،
باش آغریسی بهانه).

* * *

اجل اؤز واختیندا گلر.

* * *

اجل دن باشقا
هر شئییه چاره تاپیلار.

* * *

اجله چاره یوخ دور.

ز - ذ - ض - ظ

* * *

ظالېما رحم ائتمك،
مظلوما طۇلم ائتمك دېر.

* * *

ظالېمېن طۇلمۇ يادېندا قالماز.

* * *

ظالېمېن عۇمرۇ آز اولار.

* * *

زامان آخېب گئدېر،
آما هر اېشېنى قورتارېب گئتمېر.

* * *

زامان بېر نھردېر آخار، دورماز.

* * *

زامان زامانا اوېماز.

* * *

زامان اېلە حسابلاشماق گرەك.

* * *

زامان گئچر، سۇز قالار.

* * *

زامان پول دئېيل،
اونو قايتارماق اولماز.

* * *

زامان صبېرلى دېر.

* * *

زاھېد بوراخېب مسجېدى مئېخانە يە گلەز،
بايقوش يارانانداں برى وېرانە ئوچۇندۇر.

* * *

ذاتى قېرىق دېر.

* * *

ذاتینا دا،
سۆدۆنه ده بلم.

* * *

زاهید منی آلداتما،
جهننمه اود اولماز،
اونلار کی، پانیرلار،
اودو بوردان آپاریرلار.

* * *

زاهیدین بیر بارماغین کسسین،
دۆنر حاققدان قاچار!..

* * *

ظاهیردن باطینه یول وار.

* * *

ظاهیری گۆزهل لیک مؤوقفتی دیر.

* * *

ظاهیری گۆزهل،
باطینی - چیرکین.

* * *

زلزله نی گۆرن
یانغینا راضی اولار.

* * *

زمانه آدمی دئییل.

* * *

زمانه آدمی اؤیره دیر.

* * *

زمانه ده پیشدیکجه
آداملار دا ده پیشیر.

* * *

زمانه ایله حسابلاشماق گرهک دیر.

* * *

زمانه یه اویماق گرهک.

* * *

زنبورون ده وه سی دیر.

* * *

زنگبار تالانی دئییل کی؟!

* * *

زر قدرینی زرگر بیلر.

* * *

زر ایله اولان،
زور ایله اولماز.

* * *

زرد بزه ره کدن (کتان توخوموندان)
یاغ چیخاردار.

* * *

ضرر زه هردن آجی اولار.

* * *

ضرر اوددان یامان دیر.

* * *

ضرردن قورخان دۆکان آچماز.

* * *

ضرردن قورخان خئیر گۆرمز.

* * *

ضررین بیر باشی وار.

* * *

ضررین یاریسیندان قاییتماق دا خئیر دیر.

* * *

زری ده وار،
زورو دا.

* * *

زرگر دۆکانی نین توزو دا قیزیل اولار.

* * *

زرله گۆزه لیک آلماق اولماز.

* * *

ذره قدهر ایمان،
دۆنیا قدهر گۆناه.

* * *

ضرورت اینسانا هر شئی اؤیره در.

* * *

ذرهجه عشقی اولانین
دریاجا تابی گرهک.

* * *

زه هر زه هر ی اؤلدور.

* * *

ذخیره سین (ارزاغین) فکر ائیله یین پئشیمان اولماز.

* * *

زه هر گلنده
آجی قاچار.

* * *

زحمت یئمک ایستمیر،
آما اؤزؤ یئدیردیر.

* * *

زحمت اولان یئرده قنیت اولماز.

* * *

زحمت - تورپاقد،
نعمت - سؤفوره ده.

* * *

زحمت چکن بال یئیهر.

* * *

زحمت چکمه یین
راحت لیغین قدرینی بیلمز.

* * *

زحمتی مششاطه چکر،
لذتی داماد آپارار.

* * *

زحمت له یئییلن آجی سوغان،
میننت له یئییلن بالدان شیرین دیر.

* * *

زحمت سیز ایش اولماز.

* * *

زیبان آغودان آجی دیر.

* * *

زىمىستان چىكمەين بۇلبۇل
باھارىن قىدرىنى بىلىمىز.

* * *

زىندان اولوب آلتدا قالماقدانسا،
چىكىچ اول، ئۈستدە اول.

* * *

زىنداننا صىر ائىلەين،
آخىر تاختا چىخار.

* * *

زىرەيە گىتىدىن چۆرەك گۆتۈر،
زىرەدن چىخىدىن آياق گۆتۈر.

* * *

زىرك قوش دىمىدىيىنىدىن تەلەيە دۆشەر.

* * *

زىركلىك جۆمردلىك گىتىر.

* * *

زىرم سەنە سو وئىرەم،
بو گۆن وئىرەم،
ساباھ وئىرەم،
اۋزۇم بىللىم.

* * *

زىرەنى كىرمانا آپارىر.

* * *

زوپا دوغروسونو دئىدىردر.

* * *

زور قايدان گىرنە،
داد باجادان چىخار.

* * *

زور ايلە كۆيك سۆرۈپە گىتمىز.

* * *

زور ايلە گۆزەلىك اولماز.

* * *

زور گلندە قانۇن قاچار.

* * *

زور اوبونو پوزور.

* * *

زورا داغلار دایانماز.

* * *

زورا خانلارین دا بورجو وار.

* * *

زوردو-زوردو،

چاخماقدی، قوزدو،

ااولدن عشقی واردی

ایندی ووردو سو بودو.

* * *

زورهن طیب اولماز.

* * *

زورلا گندن کویک

قویونا فایدا وئرمز.

* * *

ذهنیم کور اولوب.

* * *

زورنا گورور - زورنایا یاپیشیر،

دف گورور - دفه.

* * *

زورنادا پیشرو اولماز،

بختینه نه چیخسا چال.

* * *

زورنانی وئرسن ناشی الینه،

گئن طرفدن پؤفله ییر.

* * *

زورنانین سسی اوزاقدان خوش گلر.

* * *

زورناچی دقلی اولار.

* * *

زورناچی زورونو پؤفؤنه وئرر.

* * *

زورناچی اوغلو زورناچی اولار.

* * *

زورناچی نین گۆز نه یینه گرهک؟

* * *

ظۆلم عرشه دایانیب.

* * *

ظۆلم یئرده قالماز.

* * *

ظۆلم ایله آباد اولان،
بیر گۆن گلر بریاد اولار.

* * *

ظۆلم ایله بریاد اولان،
عدل ایله آباد اولار.

* * *

ظۆلمت داشی دیر:
گۆتۆرن ده پئشمان دیر،
گۆتۆرمه یین ده.

* * *

ظۆلمۆن آخیری اولماز.

* * *

زینقیروولو ده وه ایتمز.

* * *

زینقیرووو پیشیبین بوینونا کیم آساجاق؟

ای

* * *

ایلیس ایله موللانی سیرری بیردیر.

* * *

ایدعاسی ترلان،
اؤزۆ یاپالاق.

* * *

ای بیلیر.

* * *

ای بیلمه یین تولا دری سینی کولا وئرمز.

* * *

اییرمی سینده یئل چکن
آتمیشیندا سیزیلدار.

* * *

اییمیش اته میلچک قونار.

* * *

اییرمی مداخیلی،
اییرمی بیر مخاریچی
اولانین وای حالینا.

* * *

اییله نمیش سویو ایچمزلر.

* * *

اینه عالمی بزر،
اؤزۆ لۆت گزر.

* * *

اینه باتیرانا
چووالدوز باتیرارلار.

* * *

ايىده وارسا،
جهره ده وار،
اونو آييره
قاريدا دا وار.

* * *

اينه وئرسن، ساپ دا ايستر.

* * *

اينه-اينه، اوجو دؤيمه،
هوپان-هوپان،
ياريل-ييرتيل
سو ايچ، قورتول.

* * *

اينه ايله گور (قويو) قازير.

* * *

اينه گتير، ساپ گتير،
شاه قولو، ياماق گتير.

* * *

اينه گوزوندن باخارام،
جؤمله جاهانى بيخارام.

* * *

اينه اولوب ياخاما سانجيلما.

* * *

اينه اولوب سانجيلميسان اته ييمه.

* * *

اينه سالسان يئره دوشمز.

* * *

اينه توربادا قالماز.

* * *

اينه اودموش كؤپه يه دؤنؤب.

* * *

اينه اوجو قدهر بير دئشيك
بير كؤپؤ بوشالدار.

* * *

اينە ئۈستۈندە اوتوران كيمى اوتوروب.

* * *

ايپە ھارا، ساپ دا اورا.

* * *

اينەنى آختاران دەۋەنى ايتيرر.

* * *

اينەنى اۋزۈنە باتيرار،
چووالدوزو يولداشينا.

* * *

اينەنين ايشينى چووالدوز گۆرمز.

* * *

ايكى آدام بير آداما قوشوندور.

* * *

ايكى آدام دانيشاندا ئوچۇنچۇسو دانيشماز.

* * *

ايكى آغيز بير اولسا،
بير آغيز ھئچ اولار.

* * *

ايكى آباق بير باشماغا يئرلشمز.

* * *

ايكى آباغينى بير باشماغا ديرەبير.

* * *

ايكى آباغين وار،
ايكى سيني دە كيرايە ائله.

* * *

ايكى آروادلى ائو بركت سيز اولار،
سوپۇرۇلمەميش (زيبيللى) قالار.

* * *

ايكى آروادلى نين آغزى نين دادى اولماز.

* * *

ايكى آروادلى نين دونو بيرتقيق اولار.

* * *

ایکی آت بیر آغاچا باغلانماز.

* * *

ایکی آتلی آغام بهی،
بیرینی خان باغیشلا یا جاقدی،
بیرینی ده لویا ساتیب آلا جاقدی.

* * *

ایکی باش بیر قازاندا قاینماز.

* * *

ایکی باش - دؤرد آباق.

* * *

ایکی باشلی حیواندان یوخ،
ایکی دیللی اینساندان قورخ.

* * *

ایکی بیت، بیر بیره،
کند خودانی سالدیلار گیره.

* * *

ایکی وئرمه سن،
بیر آلا بیلمز سن.

* * *

ایکی قاپیدا گزن کؤیک آج فالار.

* * *

ایکی قییله به ناماز اولماز.

* * *

ایکی قیلینج بیر قینا سیغماز.

* * *

ایکی قولاق ایکی ائشیتیمک ئوچوندور،
بیر آغیز بیر دئمک ئوچون.

* * *

ایکی دالاشانین بیرى دؤیولر.

* * *

ایکی ده وه اللشندنه اوتلوق خاراب اولار.

* * *

ایکی دیلنچی بیر قاپیدا دیلنمز.

* * *

ایکی دیشی وار قاباقد،
چۆرەك قویماز تاباقد.

* * *

ایکی دووشان دالینجا یۆیۆرن
هئچ بیرینی توتا بیلمز.

* * *

ایکی دوستون آراسینا گیرمزلر.

* * *

ایکی دۆشۆن، بیر دانیش.

* * *

ایکی انوی بیر ائله میشیک،
دۆیۆنۆ باتمان یاریم.

* * *

ایکی الی یاخاسیندادیر.

* * *

ایکی انشیت، بیر دانیش.

* * *

ایکی انششەیین آریاسینی بۆله بیلیمز.

* * *

ایکی انششک بیر آخوردان آریا یئمز.

* * *

ایکی انششکدن بیر آت یاخشى دیر.

* * *

ایکی ال بیر باش ئوچۆندۆر.

* * *

ایکی ال بیر باشى ساخلامایاجاق؟!

* * *

ایکی ایتین آراسینا
بیر سۆمۆك آتمازلار.

* * *

ایکی یانا باخان چاش قالار.

* * *

ایکی کسهک بیر داشا عوض اولماز.

* * *

ایکی کیشی دانیشاندا،
ئوچونجوسو سن اولما.

* * *

ایکی گۆزؤ وار ایدی،
بیرینی ده بورج ائلهدی.

* * *

ایکی گۆلشه نین بیری باسیلار.

* * *

ایکی نصیحت دن
بیر سرانجام یاخشی دیر.

* * *

ایکی نفر دئسه کی، سرخوش سان،
باشینی قوی بئره.

* * *

ایکی سو بیر چۆرهک بئرینی توتماز.

* * *

ایکی فیندیق بیر قوزو قیرار.

* * *

ایکی حکیمی اولان خسته ساغالماز.

* * *

ایکی جانباز بیر ایپده اوینماز.

* * *

ایکینجی آرواد یاماق دیر.

* * *

ایکیسی بیر ده یمز،
بیری - هئچه.

* * *

ایکی سینی ده بنر ایلان سانجیب.

* * *

ایکی ئوزلؤ آدامدان دوست اولماز.

* * *

ايگيد آرخاسيندا ايگيد گيزله نر.

* * *

ايگيد باسدیغینی کسمز.

* * *

ايگيد قووغاسيز اولماز.

* * *

ايگيد دؤيؤشده معلوم اولار.

* * *

ايگيد ايگيده خور باخماز.

* * *

ايگيد ايلقاريندان دؤنمز،
دهوه اووساريندان.

* * *

ايگيد يا تر آلتدا، يا يئر آلتدا.

* * *

ايگيد ياراسيز اولمز.

* * *

ايگيد ياراسينا ايگيد قاتلاشار.

* * *

ايگيد يۇز ياشار،
فؤرست بير دؤشر.

* * *

ايگيد لقبی له تانينار.

* * *

ايگيد مئيداندا معلوم اولار.

* * *

ايگيد اودور، آتدان دؤشؤب آتلانا،
ايگيد اودور، هر عذابا قاتلانا.

* * *

ايگيد اودور کی،
آپاردیغینی گنیرسین.

* * *

ايگيد اوغول دۆشمەنە آيىلمز.

* * *

ايگيد اوغول جاوان ائىلر آتانى.

* * *

ايگيد اۇلر، آدى قالار،
مۇخنتت يەن نەيى قالار؟

* * *

ايگيد اۇلر اۇنۇ قالار،
اۇكۆز اۇلر گۇنۇ قالار.

* * *

ايگيد سىسپنە گۆچ وئرمز.

* * *

ايگيد سۇزۇ ئۆزە دئپەر.

* * *

ايگيد ئۆرەبى ھاچا اولار.

* * *

ايگيد جانلى، كاباب قانلى.

* * *

ايگيدە ھۆنرىنە گۆرە آد وئىرلر.

* * *

ايگيدى ياخشى ساخلار،
ياخشى آرواد، ياخشى آت.

* * *

ايگيدىم ايگيد اولسون،
كول دىيى ائويم اولسون.

* * *

ايگيدىن آخماغى
قيلينچينى دايى سيندا سينار.

* * *

ايگيدىن باشى قالدا گرەك!

* * *

ايگيدىن الى ايشدە گرەك.

* * *

ایگیدین ایگیددن نهیی آرتیق دیر؟
- احتیاطی!

* * *

ایگیدین (مردین) منزلی بییر اولار،
نامردین منزلی اولماز.

* * *

ایگیدین خنجری قینیندا قالماز.

* * *

ایگیدلییین ده یئری وار.

* * *

ایمام عزیزدیر،
قارا پول ایمامدان دا عزیزدیر.

* * *

ایمام تک-تک تاپیلار،
تین باشی شوْموردور.

* * *

ایمام شافتالی آغاجی دئییل کی،
هر یئرده بیته.

* * *

ایمامزاده پیی گتیره نی تانیبار.

* * *

ایل باهاریندان بیلینر.

* * *

ایل وار بییر گۆنه ده بییر،
گۆن وار بییر ایله.

* * *

ایل اوتر، آی دولانار،
شنبه دۆشر نوروزا.

* * *

ایلدیله باشا گلمه یین،
دیلدیله باشا گلر.

* * *

ایل خیرمان سیز اولماز.

* * *

ایلان آغزیندان قورتاردی،
قورباغا آغزینا دۆشدۆ.

* * *

ایلان آدامین توپوغونو گۆزلر،
آدام ایلانین باشینی.

* * *

ایلان بالاسینی دا چالار.

* * *

ایلانین بوغازینا گیرن چیخماز.

* * *

ایلان بوغان واختی دیر.

* * *

ایلان ووران آلا چاتیدان قورخار.

* * *

ایلان ووران یاتار، آج یاتماز.

* * *

ایلان قابیغینی دهییشر،
خاصیتینی دهییشمز.

* * *

ایلان دئیهر:
- من آدامی سانجمارام،
سانجاندا ائله سانجارام کی،
اٹششک بوینوزوندا سرچهنین
سۆدۆ درمان اولسون.

* * *

ایلان اول اووسون قیزدیرانی سانجار.

* * *

ایلان ایلانی وورماز.

* * *

ایلان یاتار، دۆشمن یاتماز.

* * *

ایلان یولو آیری گندر،
یوواسینا دۆز گندر.

* * *

ایلان یئددی قارداش اولار.

* * *

ايلان يئيپ ازداها اولوب.

* * *

ايلان يئرسين،
بالاسى دا دالينجا.

* * *

ايلان كيمي قيوريلير.

* * *

ايلان اؤز قونشوسونو سانجماز.

* * *

ايلان تورپاغى مؤرور ايله يئيه.

* * *

ايلان اولدوز گؤرمهسه اؤلمز.

* * *

ايلان ئوزدن خال-خال اولور،
اينسان ايچهریدن.

* * *

ايلان چيخديغي باجانى ياخشى تانييار.

* * *

ايلانا آعونو كرتنكەله وئرر.

* * *

ايلانا بالاسى قنيم اولار.

* * *

ايلانى يارالى بوراخمازلار.

* * *

ايلانى يوواسيندا اؤلدور.

* * *

ايلانى گؤرنه لعنت،
گؤرؤب اؤلدورمهپهنه لعنت،
اؤلدورؤب باسديرمايانا لعنت.

ايلانى اؤزگه الى ايله توتور.

* * *

ايلانى سن توت،
من گۇزۇنۇ چىخاردىم.

* * *

ايلانين آغينا دا لعنت،
قاراسينا دا.

* * *

ايلانين آباغىنى،
قاريشقانين گۇزۇنۇ،
موللانين چۇرەيىنى،
هئىچ كس گۇرمەيىب.

* * *

ايلانين باشى آغريياندا،
يولون اورتاسيندا ياتار.

* * *

ايلانين باشىنى اۇزگە الى ايله از.

* * *

ايلانين قوبروغونو باسماسان سانجماز.

* * *

ايلانين قوبروغونو يوخ،
باشىنى ازىرلر.

* * *

ايلانين زهلهسى يارپىزدان گئدر،
او دا بىتر يوواسىنين آغزىندا.

* * *

ايلقار ايماننداندير.

* * *

ايلقاريندان دۇن نامرددير.

* * *

ايلك آتيلان داش اوزاق گئدر.

* * *

ايلكىن وار - مۆلكۆن وار.

* * *

ایلین آخیر چرشنیه سی
کیمییه دۆشر، کیمییه یوخ.

* * *

ایللر قوجالتماز اینسانی،
غۆسه قوجالدار.

* * *

ایلمه نین اوجونو توتاندا ایش یولونا دۆشر.

* * *

اینسان قوجالدیقا آینایا باخماغی آز ایستر.

* * *

اینسان داشدان برک، گۆلدن ظریف دیر.

* * *

اینسان دوستونو، دۆشمینی تانیمالی دیر.

* * *

اینسان دۇیۇش مئیدانیندا تانینار.

* * *

اینسان اینسانا یۆک دئییل.

* * *

اینسان اینسانا لازیم اولار.

* * *

اینسان گرهک اینسانا گرهک اولسون،
اینسان گرهک هر آن گرهک اولسون.

* * *

اینسان اولمایان اینسان قدرینی بیلمز.

* * *

اینسان مخلوقاتین اشرفی دیر.

* * *

اینثلیگنت حسن!

* * *

اينسان سعى و غئيرتى ايله تانينار،
بزەيى ايله تانينماز.

* * *

اينسان خاين اولماسا،
حيوان دامغانى نئيلر؟

* * *

اينسان چى سۇد اميب.

* * *

اينسانى ياشادان آرزو ايله ئوميددير.

* * *

اينسانى شۇھرتلنديرن عملىدير.

* * *

اينسانين بير اۇزۇ، بير سۇزۇ.

* * *

اينسانين دلىسى داشا گۇچ ائيلر،
اۇكۇزۇن دلىسى - باشا.

* * *

اينسانين دېلى سانديق،
دوداقلارى قيفيل اولمالىدير.

* * *

اينسانين اتى يئيلمز،
دريسى گئيلمز،
آنچاق شيرين دېلى گرەك!

* * *

اينسانين ذبللتى دە،
عيززتى دە اۇز اليندەدير.

* * *

اينسانين گۇزۇنۇ
بير اوووج تورپاق دويرورار.

* * *

اينسانلار دانېشماقدان قالاندا،
داشلار دانېشماغا باشلار.

* * *

ايتىقام آلماغا تله سمه.

* * *

ايلخىچى نين قازانچى
هاوايى مينمك دير.

* * *

ايندى ايتىر،
يئنگه ده بيتىر.

* * *

اينديه جن يئدى كفن چورودوب.

* * *

ايندى كى، نيسييه دير،
استاريني گولو-خندان ائله.

* * *

اينه يى ايتى سوراق ائيلر.

* * *

اينه يى اولانا نيسييه دول وئرلر.

* * *

اينه يى بونوزونا باخارلار،
قىزىن - ئوزونه.

* * *

اينه يى ئوزونه باخ،
سودونو ساغ.

* * *

اينك كيمى سود وئرمه يى،
اوكوز كيمى کوتان سورر.

* * *

اينك سو ايچر - سود اولار،
ايلان سو ايچر - زههر.

* * *

اينصاف قانولارنى اناسى دير.

* * *

اينصاف دينىن يارىسى دير.

* * *

اینصافی اولمایانین ایمانی دا اولماز.

* * *

ایپک نئجه خار اولوب،
ائششهیە چووال اولوب!

* * *

ایپهیین اوزونو یاخشی دیر،
دیلین قیساسی.

* * *

ایپهینی ائشیلر.

* * *

ایرز (عیصمت) اینسانین قانباھاسی دیر.

* * *

ایرز پولدان قییمتلی دیر.

* * *

عیسا اؤز یئرینده،
موسا اؤز یئرینده.

* * *

عیسا تک کیشییه،
وئریب بیر ائششک،
ائششک تک کیشییه
وئریب مین کؤشهک.

* * *

ایسلانندیق، قورودوق،
سنل بیزه نئیلر؟
قارلی داغدان ائشساق
ینل بیزه نئیلر؟

* * *

ایسلانمیشین یاغیشدان نه عاری (پاکی)؟

* * *

ایسلانمیش جوجهیه دؤنؤب.

* *

ایصراف حارام دیر.

* * *

ايستەدى قاشين دۆزلده،
ووردو، گۇزۇن چىخارتدى.

* * *

ايستەدېيىم بار ايدى،
يئتىردى پروردىگار.

* * *

ايستەدېيىنى سۇيلەين،
ايستەدېيىنى ائشىدر.

* * *

ايستەيەنين بىر ئوزۇ قارا،
وئرمەيەنين ايكى ئوزۇ.

* * *

ايستەيىرسن بال-چۆرەك،
ال الينه بئل-كۆرەك.

* * *

ايستەيىرسن قوجاليقدا حۇرمتين اولسون
جاوانليقدا قوجالارا حۇرمت ائله.

* * *

ايستك گۇزدە اولار.

* * *

«ايستەميرم» دئيه ندىن قورخ.

* * *

ايستەميرم هئيواسينى، نارينى،
قوى دئسين لىر:
«شاهبوداغين باغى وارا!»

* * *

ايسترم دوستا وارانم،
اليم بوش، ئوزۇم قارا.

* * *

ايستى سئون تۆستۆسۆنه دۇزر.

* * *

ايستى-سويوق بيلمير.

* * *

ايستى چۆرەك تىندىردن،
مىننتى يوخ پىندىردن.

* * *

ايت آدينا آليز، اؤزۇ يئير.

* * *

ايت آيا ھۆر،
باشينا بلا گتير.

* * *

ايت آپاران اولسون!

* * *

ايت آرابا كۆلگەسىندە ياتار،
ائله بيلر اؤز كۆلگەسى دير.

* * *

ايت آردينا دۆشن،
لئش ئوستۇنە چىخار.

* * *

ايت بالاسى ايت اولور.

* * *

ايت بيلير خورجوندا نه وار،
چوبان دا بيلير ايتە نه وئره جك.

* * *

ايت بير اولار، يوخسا بير سؤرۇ؟!

* * *

ايت بير پارچا چۆرەبە دە قانع اولار.

* * *

ايت قورخدوغو يئره ھۆر.

* * *

ايت قودوراندا ييبەسىنى دە قاپار.

* * *

ايت قولاغىنى كسەندن قورخ.

* * *

ايت قورساغى ياغ گۆنۆرمز.

* * *

ايت دەۋەيە ھۆر،
دەۋە ئاشىتمز.

* * *

ايت دە گئىدى، ايت دە گئىدى.

* * *

ايت دم ووران آيرانى كيم ايچەجك؟!

* * *

ايت دميرچى دۇكانىندان نە آپارار؟

* * *

ايت دفتريئە آدى بوخ دور.

* * *

ايت دە اۋز قاپى سىندا آغادير.

* * *

ايت عذابى چكىر.

* * *

ايت اليندن سۆمۆك گميرمك اولمور.

* * *

ايت ال چكدى،
موللا ال چكمەدى.

* * *

ايت ائپەيە حريص اولار،
اوشاق - محبتە.

* * *

ايت يانينا بەى كيمى،
بەى يانينا ايت كيمى.

* * *

ايت ابلخيسى - كۆيك سۆرۆسۆ.

* * *

ايت ايت ايلە بوغوشدو،
يولچويا گىروه دۆشدۆ.

* * *

ايت ايت ايله دالاشاندا،
قورد كۆرپونۇ آشار.

* * *

ايت ايتە بويورار،
ايت دە اۇز قويروغونا.

* * *

ايت ايتين قويروغونو باسماز.

* * *

ايت دە اۇز يئديينى قوسار.

* * *

ايت ييهەسىنى تانيمير.

* * *

ايت كىمى قويروق بولاير.

* * *

ايت كىمى يئدى جانى وار.

* * *

ايت كىمى نە يئە،
نە يئدردر.

* * *

ايت كۆكۆندەيم،
كللە-پاچا ئوتۇرم.

* * *

ايت كۆلگەسنندىن قورخار.

* * *

ايت گئدى، قورد گلدى.

* * *

ايت نەدير كى، يۆنۇ نە اولسون؟

* * *

ايت نە گۇرسۇن، نە دە ھۇرسۇن.

* * *

ايت اوغلودور، قورد باسير.

* * *

ايت اويون ايله، قورد قويون ايله.

* * *

ایت اولسون، کوماسیندا هۆرسون.

* * *

ایت اولسون، بییهسی نین قاپی سیندا اولسون.

* * *

ایت اوتاران نوهسی دیر.

* * *

ایت اۇزۇدۇر،

قوردو منه گۇستریر.

* * *

ایت اۇزۇ نه دیر کی، سۇدۇ نه اولار؟

* * *

ایت پیشیک ایله یولا گئتمز.

* * *

ایت-پیشیک کیمی یولا گئدیرلر.

* * *

ایت سۇمۇیۇ اۇلچۇب اودار.

* * *

ایت، سۇمۇیۇ سئوینه-سئوینه اودار،
تاماشادیر خیرتده بیینه گلنده.

* * *

ایت سۇمسۇممک دن ال چکمز.

* * *

ایت اولار، پایینی کسهر.

* * *

ایت اولار، ئوستۇنه (سۇرۇبه) قورد گتیرر.

* * *

ایت هاردان تاپا ایکی ایپه یی،
بیرینی باشی آلتینا قویا،
بیرینی یئییه.

* * *

ایت هۆردۇ،

چرچی گلدی،
ائله بیلدیم، ائلچی گلدی.

* * *

ايت ھۆرر، كاروان كئچر.

* * *

ايت ھۆرمەسە دە،
قوبروغو چۆمبەر گرەك.

* * *

ايتدن قورتاردىق،
قوردا راست گلدېك.

* * *

ايتدن كۆچۆك اولار،
قوبوندان - قوزو.

* * *

ايتدن اولار - ايت كۆيك اوغلو.

* * *

ايتدن اوتانماسان،
صاحيپىندن اوتان.

* * *

ايتدن چوخ چارىق يىغان اولماز،
يئنه آياقلارى يالين دىر.

* * *

ايتە آتماغا داشى بوخ دور.

* * *

ايتە باخ،
قارپىزدان پاى ايستەيىر!

* * *

ايتە دئدىلر: - گۆندە نئچە دفعة دۇيۇلۇرسن؟
دئدى: - مردەيمزارا راست گلەك لەديرا!

* * *

ايتە دئدىلر: - نە ئوچۇن ھۆرۇرسن؟
دئدى: - جانانوارى قورخوتماق ئوچۇن.
دئدىلر: - نە ئوچۇن قوبروغونو، بولايىرسان؟
دئدى: - جانانواردان قورخورام.

* * *

ايتە دە بىر چۆرەك بورجلودور.

* * *

ايتە ئوميد باغلايدىق،
ھۆرمەت يىب ئوبمىزى بىخدى.

* * *

ايتە خۇرمەت ئىدەرلەر - بىيەسى خايطىرەنە.

* * *

ايتە ھۆرمەت قىلار.

* * *

ايتى قاچان آتى
مھىمىزە مەيىن مەناسى بوخ دور.

* * *

ايتى قىسقىرتماسان ھۆرمەز.

* * *

ايتى قوروغوندىن باغلاسان دورماز.

* * *

ايتى قوردان سىچىدە گل!

* * *

ايتى دالېما آلمىشام -
قورد قورخوسوندىن.

* * *

ايتى ايتە بوغدورارلار.

* * *

ايتى ايتىمىش چوبانا دۇنۇب.

* * *

ايتى بىيەسىنە تانىتىدېرما.

* * *

ايتى گۇرۇم، قوردو گۇرۇم،
اونو گۇرمەيىم.

* * *

ايتى مسجىددىن قووان كىمى قوودولار.

* * *

ايتى اۇلدۇرەنە سۇرۇتدۇررلەر.

* * *

ایتی صاحیبینه تانیدیریرسان؟

* * *

ایتیب، آختارانى یوخ دور.

* * *

ایتیمین قورد دایى سى.

* * *

ایتین آغزينا سۆمۆك وئردیلر.

* * *

ایتین عاغیل سیزی
قایقاناقدان پای اومار.

* * *

ایتین آدینی چکدین،
آغاجی الینه آل.

* * *

ایتین آباغین باسارسان،
سنی قاپار.

* * *

ایتین آلاسى چاققالین دایى سى دیر.

* * *

ایتین آخماغى تولا اولار.
(ایتین آخماغى تولا اولار،
آتین آخماغى - یورغا).

* * *

ایتین آچیغى قویروغوندان بیلینر،
آتین آچیغى - قولاقلاربندان.

* * *

ایتین بوینونا جییه ر آسما.

* * *

ایتین قاباغیندان قالانى آصلان یئمز.

* * *

ایتین قوهومو ایت اولار.

* * *

ایتین قودورسون، چاققال!

* * *

ايتىن قوبروغونو قەلبىيە سالسان دۆزەلمز.

* * *

ايتىن دىلىنى بىلىر،
(ايتىن دىلىنى بىلىر،
جەننەمىن يولونو).

* * *

ايتىن دىرىسى نەدىر كى،
اۋلۇسۇ نە اولۇ؟

* * *

ايتىن دوغاسى قبول اولسا،
گۆيدىن ات ياغار.

* * *

ايتىن ابلەھى قايساوادان پاك اومار.

* * *

ايتىن اتىنى يئەرم،
قصابىن مېنىنىنى چكەرم.

* * *

ايتىن كۆنلۈنە قالسا،
گۆندە بىر لىش يئەرم.

* * *

ايتىن پىشەسى ھۆرمك دىر.

* * *

ايتىنى ھايا اۋىرەتمە،
قونشونو - پايا.

* * *

ايتلر بىزە،
قوردلار بىزە،
ساغساغانلار چىرتلار بىزە.

* * *

ايفتىرا داغدان آغىردىر.

* * *

اىچدىم ئوزۇم سويونو،
تۇكدۇم ئوزۇم سويونو.

* * *

ايچ دنديلر،
چئشمه نى قوروت دئمە ديلر.

* * *

ايچيم منى يانديرير،
بايپيريم اؤزگه نى.

* * *

ايچمه نامرد اليندن سو
آبى-حيات اولسا دا.

* * *

ايچمه چاخيرى، آچار پاخيرى.

* * *

ايش ادامى بيان ائيلر.

* * *

ايش ادامين جؤوهرى دير.

* * *

ايش باجارانين، آش يئيه نين دير.

* * *

ايش باشقا، سؤز باشقا.

* * *

ايش باشدان آشيپ.

* * *

ايش باشيندان آشينجا،
دؤولت جيييندن داشار.

* * *

ايش بيلن مۆشكۆلدە قالماز.

* * *

ايش ايشدن گئچيب!

* * *

ايش دانيشيق دان كئچر.

* * *

ايش اليندن يئمە يە حسرت جانيم.

* * *

ایش ایگیدلر باشینا گلر.

* * *

ایش عرب ساجینا دۇندۇ.

* * *

ایش ایله ظارافات اولماز.

* * *

ایش ایچینده ایش وار.

* * *

ایش ایشی آچار.

* * *

ایش بییهسی ایشده گرهک!

* * *

ایش یوخو گۆرنده دئییل،
یوخو یوزاندا دیر.

* * *

ایش کله فین اوجونو توتماقدادیر.

* * *

ایش گۆره نین دیر.

* * *

ایش اولان بئرده نۇقصان دا اولار.

* * *

ایش ترسه گلنده
تر حالوا دیش چیخاردار.

* * *

ایشه باغلی - زحمته باغلی.

* * *

ایشه باخ، عاغیل سیز عاغیللی نین
باشینا عاغیل قویور.

* * *

ایشه باخ، آلا قارغا
شوخ ترلانی به ینمیر.

* * *

ایشه باخ، سولار باش یوخاری آخیر.

* * *

ايشە گىتمەين اوغلوم اولونجا،
جۈتە گىندن اۆكۈزۈم اولسون.

* * *

ايشە خور باخما،
بوينووا توربا تاخار.

* * *

ايشى آلاھا قاليب.

* * *

ايشى دۈشەندە آرار منى،
ايشيم دۈشەندە قووار منى.

* * *

ايشى اندازە دە گۈر.

* * *

ايشى ايشە بند ائله،
گۈرن دئسین ھا بئله!

* * *

ايشى حالتلە گۈررلر،
حۇجتلە گۈرمزلر.

* * *

ايشيم شولوقدور.

* * *

ايشين دۈشدۈ آروادا،
اۋلن گۈنۈنۈ سال يادا.

* * *

ايشين دۈشدۈ قاضى يا،
اۋزۈن دۈندۈن تازى يا.

* * *

ايشين دۈشدۈ ساريق باشا،
باشين دەير داشدان داشا،
ياپيش گينن آبرى خيشا،
گنت او باشا، گل بو باشا.

* * *

ايشين جانينى ايش آلار.

* * *

ايشينه ياخشى باخسان،
ايش ده سنه ياخشى باخار.

* * *

ايشيق ئوزۇ گۇرۇنمۇر.

* * *

ايشيغا كور باخيم!

* * *

ايشيغا گليرلر!

* * *

ايشيغى وار، اىستىسى يوخ.

* * *

ايشله - ديشله.

* * *

ايشله نۇكر كىمى،
يى اغا كىمى.

* * *

ايشلهين اتى طۇبله ده باغلاسان جنگى اولار.

* * *

ايشلهين آچار پاريلدار.

* * *

ايشلهين دمير پاس توتماز.

* * *

ايشلهين ديشلر،
ايشلهمهين كيشنر.

* * *

ايشلهين اينجى تاخار،
ايشلهمهين ياندان باخار.

* * *

ايشلهين اولسون، ايش تاپيلار.

* * *

ایشلەینلە ایشلەمەینی
بیر آیاغا یازمازلار.

* * *

ایشلەک کئچل قیز ارە گئدر،
پینتی گۆزەل - کورا.

* * *

ایشلەمەین دیشلەمز.

* * *

ایشلەمک آدمی صافا چىخاردار.

* * *

ایشلەمک دردیندن
ینمەیه حسرت جانیم.

* * *

ایشلرین مایاسی او تۆن بە تۆن دۆر.

* * *

ایشتھا دیش آلتیندادیر.

* * *

ایش سیزلیک عارسیزلیق گئیرر.

* * *

ایش سیزلیک یوخسوللوغون آناسی دیر.

* * *

ایشچی ایشدە گرەک!

ى

* * *

يا باغاتەپى،
يا داغاتەپى.

* * *

يا باغايارپاغى،
يا قوزوقولاغى.

* * *

يا بىل، يا بىر بىلندن سوروش.

* * *

يا بو دەۋەنى گۆدەمەلى،
يا بو دۇنيادان گىتمەلى.

* * *

يا ولولەدن،
يا زلزەلدن.

* * *

يا دالىنا مېن،
يا دالىنا مېندىر.

* * *

يا دەۋە اۋلر،
يا دەۋەچى،
يا دا ئۈستۈندەكى حاجى.

* * *

يا دلى، يا ديوانە،
بەھلۈل دانندە، بەھلۈل ديوانە.

* * *

يا دۇولت باشا،
يا قوزغون لىشە.

* * *

يا اليمى كس، يا اته ييمى.

* * *

يا زور، يا زر،
يا شهردن سفر.

* * *

يا كنجل حسن،
يا حسن كنجل.

* * *

يا موسئى كاظيم،
سنه دنمك نه لازم؟!

* * *

يا من دئيهن، يا سن دئيهن.

* * *

يا اوللم، يا قاللام.

* * *

يا اولوم، يا ديريم.

* * *

يا تاخت، يا باخت.

* * *

يا تلف اوللام، يا خلف.

* * *

يا توربا ييرتيلار، يا داغارچيق.

* * *

يا اونچو اولر، يا ديرمانچى.

* * *

يا ئوز، يا دوز.

* * *

يا هه، يا يوخ.

* * *

يا جين، يا شئيطان.

* * *

يا شله لهلهنى،
يا لهله شلهنى.
(يا لهله شلهنى باسار،
يا شله لهلهنى).

* * *

يا با ايله دووغا ايچديم.

* * *

يابىلاردا قوتور يابى مرد اولار،
يورولاندا بيهه سینه درد اولار.

* * *

يابيبا رحم ائتمه ين پيادا قالار.

* * *

ياوا ايتين ياوا دا كوچۇبۇ اولار.

* * *

ياوان اتين شورباسى اولماز.
(ياوان اتين شورباسى دا ياوان اولار).

* * *

ياواش گئدن يورولماز.

* * *

ياواش گئدن چوخ گئدر.

* * *

ياغ آجى اولاندا، پلوو دا آجى اولار.

* * *

ياغ دا يئسه ديريلمز،
بال دا يئسه ديريلمز.

* * *

ياغ ايچينده بۇيرك كيمي ئوزۇر.
(ياغ ايچينده ئوزۇر).

* * *

ياغ تاپسا، باشينا ياخار.
(ياغ تاپميسان؟ - چك باشينا!).

* * *

ياغ ياغ ايله قوووشار،
يارمالار ياوان قالار.

* * *

ياغ ياخشى ياغ دېر،
خاييف كى، ايت درى سىندە دېر.

* * *

ياغ يى، ياخادا گز.

* * *

ياغى ياغ ئوستۇندىن تۆكۈر،
يارمانى ياوان قويور.

* * *

ياغى اود ارىدېر،
قارى - گۆن.

* * *

ياغىن شورونو چىخاردېر،
سۆزۈن شىكرىنى.

* * *

ياغىش ايله يئر گۆبەرر،
آلغىش ايله ار اۆيۈنر.

* * *

ياغىش ايسلادار، گۆن قورودار.

* * *

ياغىش آلتىندان گۆتۈرۈر،
بوران آلتىنا قويور.

* * *

ياغىش وورموشون
دامجى دان نه قورخوسو؟

* * *

ياغىش ياغا-ياغا كۆيۈنۈ دولدور.

* * *

ياغىش ياغاندا تويوغا سو وئرمزلىر.

* * *

ياغىش ياغار، يئر دويماز.

* * *

ياغىش دان قاچان دولويا دۆشەر.

* * *

ياغيشدان قالانى ياغمور آپاردى.

* * *

ياغيشدا دۆشمىن قوبونو،
دوستون آتى ساتىلسىن.

* * *

ياغيشدان چىخدىق، ياغمورا دۆشدۆك.

* * *

ياغيشىن ياغماسى،
اۋوين دامماسى،
گلى نىن دوغماسى.

* * *

ياغلا ياغلايىر،
سارىمساغلا داغلايىر.

* * *

ياغلا يووشان دا يئيلىر.

* * *

ياغلا يارما قوووشار،
آرادا سوغان بۇزۇشر.

* * *

ياغمادى ياغيش،
بيتمەدى قاميش.

* * *

ياغماسا دا گۆرۇلدار.

* * *

ياد قىزىنا اوبمازلار،
ياد قىزى زاواللى اولار.

* * *

ياد قىزىنا گۆوهنمه،
خطاكار اولار.

* * *

ياد گليب قوهوم اولونجا،
قوهوم ياد اولور.

* * *

ياددان يولداس اولونجا،
يولداس الدن گندر.

* * *

ياد قوهوم، اولنه جن ياد اولار،
(ياد قوهوم، اولنه جن ياددير).

* * *

ياز بيتيرير،
ياي يفتيرير،
پاييز گتيرير،
قيش ايتيرير.

* * *

ياز وار، قيش وار،
نه تۆگنمز ايش وار.

* * *

ياز اكينچي، قيش ديلنچي.

* * *

ياز ياغيشي تتر گنچر.

* * *

ياز ياغيشيندان بللي،
قير قارداشيندان.

* * *

ياز كاسيبين بورغان-دؤشى دير.

* * *

ياز گتدي، قيش گلدی،
واي تيرمك دردی.

* * *

ياز گلر، قيش گندر آغاقولو،
ده بيرمانا بوش گلر آغاقولو،
دول اروادا خوش گلر آغاقولو.

* * *

ياز گلر، قيش گندر،
اوردك گلر، قاز گندر،
هامي بيرلشيب گلسه،
بالاخانيم يالقيز گلر.

* * *

ياز گتيرر، قيش آپارار.

* * *

ياز گۆنۆندە يولا چيخسان،
قيش گۆنۆنۆ گۆزۈنۆن قباغينا آل.

* * *

ياز گۆنۆندە ترلەمەين
قيش گۆنۆندە تيترەير.

* * *

ياز گۆنۆ - پئندير چۆرەك يارپيزنان.

* * *

ياز چيخارتديق دانانى،
بەيەنمز اولدو انانى.

* * *

يازان دا سن،
پوزان دا سن،
هئچ بيلميرم
نەسن سن؟

* * *

يازانى اۇزۇندىن،
پوزانى اۇزۇندىن.

* * *

يازانا باخما،
يازدىغينا باخ.

* * *

يازدا آريا يئيەن آت،
قيشدا اتينى تۆكمز.

* * *

يازدا آيران سيز اولما،
قيشدا يورغان سيز.

* * *

يازدا باشى بيشەنين
قيشدا آشى بيشر.

* * *

يازدا بوزا يئريكلەين،
قيشدا گۆبەلەيە يئريكلر.

* * *

يازدا ايلاندان قورخان،
قيشدا چاتكالدان قورخان.

* * *

يازدا ايشلەمەيەنن
قيشى سرت گلر.

* * *

يازدا ياتان، قيشدا ئوشۇير.

* * *

يازدا اوبنايار، گۆلر،
قيشدا آچيندان اۆلر.

* * *

يازدا چالان، قيشدا اوبنار.

* * *

يازدان قيشا حاضر اول.

* * *

يازىق او آدمدير كى، ياخشى ليق ائتمير.

* * *

يازىدان قاچماق اولماز.

* * *

يازىلان پوزولماز.

* * *

يازىلمايان كىتابى ورقلەمز.

* * *

يازىن حركتى،
پايىزىن بركتى.

* * *

ياى ايشىنى قيشدا گۆر،
قيش ايشىنى پايدا.

* * *

ياى آلتىندا اوخ گىزلەدر.

* * *

ياى وار، قيش وار،
حله چوخ ايش وار.

* * *

ياى قارى كىمى نە يارىيىب سان هامىيا؟!

* * *

ياى كاسىيىن ھەم آتاسى دىر،
ھەم دە آتاسى.

* * *

ياى گۇنۇنۇن ياغىشى،
قىش گۇنۇنۇن ياوانلىعى دىر.

* * *

يايدا كۇلگە دە ياتان
قىشدا قار ئۈستە ياتار.

* * *

يايدا كۇلگە خوش،
قىشدا چووال بوش.

* * *

يايدا يانان
قىشدا دىلنچى لىك ائىلر.

* * *

يايدا ايشلەين
قىشدا دىشلر.

* * *

يايدا آيران تاپمايان
قىشدا يورغان تاپماز.

* * *

يايدا باشى بىشەين
قىشدا آشى بىشر.

* * *

يايدا سفىرە چىخاندا كۆرك گۇتۇر.

* * *

يايدا كۇلگە دە اوتوران،
قىشدا اوجاق آختارار.

* * *

يايدا ھەر دىوارىن دىبى بىر ائودىر.

* * *

يايى چوخ چكمه قيريلار.

* * *

يايلاغين داغى ساغ اولسون،
قارلى دا اولار، قارسيز دا،
ايگيدين جانى ساغ اولسون،
وارلى دا اولار، وارسيز دا.

* * *

يايىن اؤز سؤزؤ وار،
قيشين اؤز سؤزؤ.

* * *

يايىن تۇر-تۇكۇنتۇسو
قيشين ازوقهسى دير.

* * *

يالان آياق توتار،
دوغرو بير ياندا قالار.
(يالان آياق توتار،
آمما يئريمز).

* * *

يالان دانيشان
يانينداكىنى قانماز بئرينه قوبار.

* * *

يالان ايله دۇنيانى،
گزمك اولار،
آمما فاييتماق اولماز.

* * *

يالان اولماسا
دوغرو يئريمز.

* * *

يالان ئوز قارالدار.

* * *

يالان جۇجهر، آمما بيتمز.

* * *

يالانلا پلوو بيشسه،
دنيز قدهر ياغى مندن.

* * *

يالانين عؤمرؤ آز اولار.

* * *

يالانين دا اندازەسى وار.

* * *

يالانين آخيري يوخ دور.

* * *

يالانچى شاهيدي اوزاقدا ايستر.

* * *

يالانچى كيم دير؟
- هر ائشيت ديبيني دانیشان.

* * *

يالانچى اؤزؤنؤن دؤشمنى دير.

* * *

يالانچى چوخ آند ايچر.

* * *

يالانچى نين آدينا دا اينانما.

* * *

يالانينچى نى ائوينه جن قووارلار.

* * *

يالانچيلىق ئوز قيزاردار.

* * *

يالانچى نين بيرى دير.

* * *

يالانچى نين ائوى ياندى،
هئچ كس اينانمادى.

* * *

يالانچى نين ايبي قيسا اولار.

* * *

يالانچى نين ايبييله قوبويا دؤشن
قوبودا قالار.

* * *

يالانچى نين ايشيغى ياربيجان يانار.

* * *

يالانچى نين يادداشى اولماز.

* * *

يالانچى نين منزىلى اولماز.

* * *

يالانچى نين سۇزۇنه اينانما.

* * *

يالوارماقلا دونوز دارىدان چىخماز.

* * *

يالقىز قاضىيا گئدن راضى گلر.

* * *

يالقىز قوش يووا سالماز.

* * *

يالقىز يئەن سۆفرەسىنى اۇزۇ يىغار.

* * *

يالقىز ائوين صۇحبتى.

* * *

يالقىز ائوين پيشىيى دىر.

* * *

يالدان توتا بىلمەين
قوپروقدان هئچ توتا بىلمز.

* * *

يامان باش بىيەسىنە دونوز گۆددۇرر.

* * *

يامان آروادلى ائوه داش دۆشسۇن.

* * *

يامان آروادىن ائوى جەننم دىر.

* * *

يامان آرواد،
دئىين گن اولار.

* * *

يامان آرواد چوخ دانىشار،
دانىشماسا ساواشار.

* * *

يامان آدامين باشينا
داس سالسان، چييينه دوشر.

* * *

يامان آداما هئچ نه اولماز.

* * *

يامان يئيه نين اولسون،
يامان دئيه نين اولماسين.

* * *

يامان يئرده آخشاملاديق.

* * *

يامان گؤنه صبر ائدن،
ياخشى گؤنه تئز چاتار.

* * *

يامان گؤنؤن عؤمرؤ آز اولار.

* * *

يامان كؤلاهدوزدان
ياخشى پالاندوز ياخشى دير.

* * *

يامان ديرليكدن اولوم ياخشى دير.

* * *

يامان قونشو آدمى روسواى ائيلر.

* * *

يامان اولماسا،
ياخشى ليغين قيميتمى بيلينمز.

* * *

يامان اولان آرواد،
ائو-ائشيبينى قوبار گئدر.

* * *

يامانى يادا سالما.

* * *

يامان اوغول - يامان گلين.

* * *

يامانليغا ياخشىلىق
مرد كيشى نين ايشى دير.

* * *

يامانليغا يامانلىق ائلهمه.

* * *

يامانلىق كيمه لازيم؟!

* * *

يامانى يامان گونده.

* * *

يانان يئردن توستو چىخار.

* * *

يانان دا (قايينانا) آنا،
يامان دا (قايينانا) آنا.

* * *

يانان آنادير، يئيهن قاينانا.

* * *

يان منه،
يانيم سنه،
قوربان ائديم
جانيم سنه.

* * *

يانان اوز دردينه يانار.

* * *

يانغيندان چىخديق،
آلوا دوشدوك.

* * *

يانغينا كۆرۈكلە گىتمزلىر.

* * *

ياندىردىغىن شامى سۇندۇرمە.

* * *

يانمىش خىرمانىن بوغداسى دىر.

* * *

يانسىن چىراغى،
گلسىن ايشىغى.

* * *

يانماياندا يانماز،
ھا يىللە، ھا اتكلە.

* * *

يانلىش حساب باغداددان قايدار.

* * *

يانىندا ياتدى، پالچىغا باتدى.

* * *

يانىغىن نەيى وار كى،
يولوغا نە وئرسىن؟

* * *

ياندىردىغىن يوشان،
اوولادىغىن دووشان.

* * *

يار قاداسىن يار آلار.

* * *

يار دردىنى يار چكر.

* * *

يار بىزدن گىنچە گىتدى،
بىلمەدېم نىچە گىتدى.

* * *

يار گىتدى، يىرى قالدى.

* * *

يار يارى گۆرر،
ئورەيى اودلانىر.

* * *

يانشاغى جەننمە آتدىلار،
دئدى: - اودونون ياش دىر.

* * *

يار منىملە يار اولسون،
كۆل دىبى ديار اولسون.

* * *

يارا وار باغلارلار،
يارا وار داغلارلار.

* * *

يارا ساغالار، يئرى قالار.

* * *

ياراق سىز ايگىد،
بوينوزسوز قوچ كىمى دىر.

* * *

يارالى قوشا داش آتمازلار.

* * *

يارى گۆر، اۋزۆن دانىش،
ائو بىخار آرا سۆزۆ.

* * *

يارىما دىق اودوندان،
كور اولدوق تۆستۆسۆدن.

* * *

يارىما دىق يارىتمازدان.

* * *

ياراسى آواند اولانين
طىببى قاباغىنا چىخار.

* * *

يارىمچىق بىلمك دن،
هئىچ بىلمه مك ياخشى دىر.

* * *

يارىن قدرىنى يار بىلر،
نه بىلر هر دىوانه.

* * *

يارىن يارا سووقاتى،
بىر دسته بولاق اوتو.

* * *

يارپاق آلتدا گزن دىر.

* * *

يات قارا اۋكۆزۆم، يات،
بورج وئرن گلر،
يا سنى آپارار،
يا منى.

* * *

ياتاغان اصلاندان گزهين پيشىك ياخشى دىر.

* * *

ياتان اصلان اولسا دا،
فۆرست اوباغىن دىر.

* * *

ياتان داشىن آلتىنا سو گئچمز.

* * *

ياتان ايلانىن قويدوغونو باسما.

* * *

ياتان ايتى اوباتما (دىندىرمه).

* * *

ياتان اۋكۆزه يئم يوخ دور.

* * *

ياتانين آييقدان خبرى اولماز.

* * *

ياتار-ياتار، باشى شيشىر،
دوراندا بيتين آختارار،
اتى وئىرر پيشيه،
قونشونون ايتين آختارار.

* * *

ياتسان يوخونا دا گيرمز.

* * *

ياتيب يوخودا حالوا گورۇب.

* * *

ياتميشى ياتميش اۇيادا بيلمز.

* * *

ياتما كودو،
بوستانا دووشان گيريب!

* * *

ياتماغا قايا كۇلگهسى،
اگر كى ماري اولماسا...

* * *

ياخشى آد دؤولتدير.

* * *

ياخشى آدامين ياخشى ليغى
ده ير دار گۇنده،
يامان آدامين يامانليغى،
ده ير هر گۇنده.

* * *

ياخيني قويوب
اوزاقدان دانيشما.

* * *

ياخشى آدام ياون چؤره يه دؤزر،
يامان آدامى ياغلى چؤرهك ده نوزر.

* * *

ياخشى آتا بير قامچى،
يامان آتا - مين قامچى.

* * *

ياخشى ات كۆهنه چولون آلتيندا دا بيلينر.

* * *

ياخشى ات يئمينى آرتيرار،
يامان ات قامچى سيني.

* * *

ياخشى آتلارى،
ياخشى كيشيلر مينيب گئتديلر.

* * *

ياخشى آروادلى ائو جنت دير.

* * *

ياخشى آرواد اريني بهى ائيلر
يامان آرواد - ضاى.

* * *

ياخشى قيزدان ياخشى گلين اولار.

* * *

ياخشى دوست
يامان گۆنده معلوم اولار.

* * *

ياخشى دوست قارداشدان ازلدير.

* * *

ياخشى دئميشلر:
هر شئيين خيريدارى گره كدير!

* * *

ياخشى قصاب
اتين ياخشى سيني آخيرا ساخلار.

* * *

ياخشى آتادان پيس اوغول؟!

* * *

ياخشى ايش هئيكل كيمي دير،
هر يئردن گۆرۆنر.

* * *

ياخشى ايت اله دۆشمز.

* * *

ياخشى ايگيد دالى گۇزلر،
ياخشى ات قاباغى.

* * *

ياخشى ايگيدىن آدىنى ائشيت،
ئوزونۇ گۇرمە.

* * *

ياخشى ايشچى سلىقه سىندىن بىلىنر.

* * *

ياخشى ايشە آلاھه ضامين دىر.

* * *

ياخشى اكينچى
خرچىنى يئردىن چىخاردار.

* * *

ياخشى ائله ياخشى دىر،
چالپىش يامانى ياخشى ائله.

* * *

ياخشى دوستلارى
قىلىنچلا دا آيىرماق اولماز.

* * *

ياخشى گىتمە يىنجە
قدرى بىلىنمز.

* * *

ياخشى كى، وار
ياوان چۇره يە دۇزر،
يامانى ياغلى خۇرك ده ئوزر.

* * *

ياخشى يولداس
يامان گۇندە تانىنار.

* * *

ياخشى، يولداس گىچ تاپىلار.

* * *

ياخشى ياخشى ليغىن دئىلىر،
يامان - نه يىن دئىلىر؟

* * *

ياخشى ياراغى وار ايدى،
حمزهلى ده قالدى.

* * *

ياخشى-يامان،
كئچدى كاروان.

* * *

ياخشى-يامان،
قوى جيينه،
برك ساخلا.

* * *

ياخشى يالان، لاپ يالان،
فيلى اوددو بير ايلان.

* * *

ياخشى يولداس اوزون يولو قيسالدير.

* * *

ياخشى مثل گوزه گيرر.

* * *

ياخشى مال اوز-اؤزؤنؤ ايشه وئر.

* * *

ياخشى مال يئرده قالماز.

* * *

ياخشى گؤنؤن دؤش آغرىسى،
يامان گؤنؤن ديش آغرىسى؟

* * *

ياخشى گؤنؤن يولداشى،
يامان گؤنه دؤشدؤم، گل!

* * *

ياخشى گؤن جنتدير،
يامان گؤن جهنم.

* * *

ياخشى گۆنە دۇزمەين
يامان گۆنە ھىچ دۇزمز.

* * *

ياخشى گۆندە باغلى چۆرەپى بەپەنمەين،
يامان گۆندە قورو چۆرەپە سالام وئىر.

* * *

ياخشى گۆندە ياد ياخشى،
يامان گۆندە واى قارداش!

* * *

ياخشى ساخلا آدېنى،
بدنامچىلىق ائىل گزر.

* * *

ياخشى اۇولاد آتا-آنانين فرحى دىر.

* * *

ياخشى اولارسا - آلاھدان،
پيىس اولارسا - شئيپانندان دئىەرلر.

* * *

ياخشى اولاندا - خانىمدان،
پيىس اولاندا - كنىزدن.

* * *

ياخشى اووچونون توروئا
اوو اۇز آياغى ايلە گلر.

* * *

ياخشى اوغول ئئىلر آتا مالينى؟

* * *

«ياخشى اوغلان»
كند يئرئندە
ياخشى آداما دئمزلىر.

* * *

ياخشى مصلحت
ھر شئيىدن ياخشى دىر.

* * *

ياخشى شئيلىرىن يولو تاپداق اولار.

* * *

ياخشى شئيه گۈل كى،
باشينا گلسين.

* * *

ياخشى خۇرەك قالينجا،
پيس قارين ييرتيلسين.

* * *

ياخشى خۇرمت دۇولتدن ياخشى دير.

* * *

ياخشى ائله ياخشى دير.

* * *

ياخشى تيمثال
يۇز يۇن سۇز سۇزدن ياخشى دير.

* * *

ياخشى تاجير مالىن هاميسينى
بيردن بازارا چيخارتماز.

* * *

ياخشى سۇيله، ياخشى ائشيت.

* * *

ياخشىيا قوشولان
چووالينا اون دولدورار.

* * *

ياخشى ليق قيرب دير - تانينماز.

* * *

ياخشى ليق قاپى آچار،
محبت بو قاپيدان ايچرى گيرر.

* * *

ياخشى ليق و دوغرولوق،
هر ايكىسى بيردیر.

* * *

ياخشى ليق بيلمەبن آدام،
آدام ساييلماز.

* * *

ياخشى ليق آياق آچيب گزن دير.

* * *

ياخشى كى، دۇنيادا ياخشى وارىمىش،
يوخسا دۇنيا ترك اولاردى يامان اليندن.

* * *

ياخشىيا ياخشى دئ،
ياخشى ليغى آرتسين،
يامانا ياخشى دئ،
يامانليغى قايتسين.

* * *

ياخشىيا ياخشى دئيه رلر
يامانا - يامان!

* * *

ياخشى ليق ياخشى ليق گتيرر،
يامانليق نه به گرەك دير؟

* * *

ياخشى ليق ايتمز.

* * *

ياخشى ليق ايسته ين
قاباقجا بئھين وئرر.

* * *

ياخشى ليق ايكي طرفلى اولار.

* * *

ياخشى ليق ائله كى،
باشينا گلسين.

* * *

ياخشى ليق ائله، آت دريايا،
باليق بيلمەسە، خاليق بيلر.

* * *

ياخشى ليق ائله،
ميننت قويما.

* * *

ياخشى ليق ائدن ياخشى ليق گؤرر.

* * *

ياخشى ليق ائله ييب بير شئى اومورسانسا
ائتمەسن ياخشى دير.

* * *

ياخشى ليغى بيلمەينە ياخشى ليق ائتمە.

* * *

ياخشى ليغىن اجرى (عوضى) گلر.

* * *

ياخشىلارى يئر تانيبار.

* * *

ياخشى ليغا ياخشى ليق هر كيشى نين ايشى دىر،
يامانليغا ياخشى ليق مرد كيشى نين ايشى دىر.

* * *

ياخشى ليغا ياخشى ليق -
كور ائششە يە سامانليق.

* * *

ياخشى ليغا ياخشى ليق ائله،
پيسلىيە پيسلىك ائلمە.

* * *

ياخشى ليغا يامانليق اولماسايدى،
قارا اؤكۆزە بيچاق اولمازدى.

* * *

ياخشى ليق يئردە قالماز.

* * *

ياخشى ليق يولونو گۆسترن آدام
ياخشى ليق ائدن آداما برابردير.

* * *

ياخشىنى يادا وئرمە -
حاييفدير،
يامانى يادا وئرمە -
عاييبدير.

* * *

يانينداكى علف،
اوزاقداكى آرپادان ياخشى دىر.

* * *

ياخينا ارينير،
اوزاغا يۆيۆرۆر.

* * *

ياخين يئره يۆك داشيبيير.
(ياخين دييرمانا يۆك داشيبيير).

* * *

ياش آچاچ تئز آيبلر.

* * *

ياش كس سن،
باش كس سن،
قورو ياشار.

* * *

ياشى يئتميش
ايشى يئتميش.

* * *

ياشا يارق، گؤرريك.

* * *

ياخشى نه، باشى نه!

* * *

ياشا-ياشا - گؤر تاماشا.

* * *

ياش ياشاديقچا،
عاغيل باشا گلر.

* * *

ياش اودون ساتماييسان كى،
نييه قورخورسان؟!

* * *

ياش دا قورو اودونا يانار.

* * *

ياشيندان قاباق دانيشما.

* * *

ياشيني چئويره لر،
قوروسونو ييغارلار.

* * *

ياشينا باخما، باشينا باخ.

* * *

ياشيل باش گۆللرده ئوزر.

* * *

ياشى چوخ، عاغلى يوخ.

* * *

ياشينا-ياشينا
چيخدى اوجاق باشينا.

* * *

يئددى ايدا بير قاريش،
بير ايدا يئددى قاريش؟!

يئددى آرخين سويونو بير آرخابير.

* * *

يئددى قونشو بير قازانا مؤحتاجدير.

* * *

يئددى قوردا
بير چاريق نئيله سين؟

* * *

يئددى گۆده بير اولدوزو يوخ دور.

* * *

يئددى محلله دن
قوولموش ايت كيمي دير.

* * *

يئددى محلله يه چۆره ك وئير.

* * *

يئددى موللا،
بير عمامه!

* * *

يئددى فرسيز اوغولدان
بئر فرلى قيز ياخشى دير.

* * *

يئىدىسىندە «گۈلۇستان»ى اوخويان،
يئتمىشىندە باشا دۇشەر.

* * *

يئىدىسىندە نە ايدى ايسە،
يئتمىشىندە دە اودور.

* * *

يئىدىيىن اۇزۇن ئوچۇن قالسىن،
گۇردۇبۇندن دانىش.

* * *

يئىزدىن شامە گئتمەسى دوعرو اولدو.

* * *

يئىن بيلمز،
دوغرايان بيلر.

* * *

يئىن قورتاردى،
يالايان قورتارمادى.

* * *

يئىندە چئىنە،
دانىشاندا فيكىرلىش.

* * *

يئىهرسن قاز اتىنى،
گۇررسن لذتىنى.

* * *

يئىهرسن قوووتىن آرتار،
وئىرسن حۇرمتىن.

* * *

يئىهرسن قىسمتىن دىر
يئمزسن - اۇزۇن بيلرسن.

* * *

يئىهرسن شوردان-موردان،
ايشلرسن اوردان-بوردان،
يئىهرسن اتدن-متدن،
ايشلرسن بركدن-بركدن.

* * *

يئيىب-ايچىب،
دۇنيادان كم كۆچۇب.

* * *

يئيىب-ايچىب،
عزىزلىرى يادىنا دۇشۇب.

* * *

يئيىن گۇدن يول كىسمز.

* * *

يئيىن آت اۇزۇنه قامچى ووردورماز.

* * *

يئيىله نىم يئيىلىر،
قوناغىم كۆسۇلۇ گۇدىر.

«يئيىرسن»؟ - خىستە يە دئىەرلر.

* * *

يئكه باشىن فايداسى يوخذور،
ايچىنده بئيىن گرەك.

* * *

يئل آپاران يئلنىكى،
يئرده قالان منىمكى.

* * *

يئل بئله اسسه،
بالتا بئله كىسسە،
واى منىم حالىما.

* * *

يئل وورور، چالىر،
يئنگەرلر اوبىنايىر.

* * *

يئل قايدان نه آپارار؟

* * *

يئل اسنده يئللەنر،
يول گۇرندە يوللانار.

* * *

يئل اسىب، قوز تۇكۇلۇب.

* * *

يئل ايلە گلن،
سئل ايلە گئدر.

* * *

يئل اۇفۇردۇ، سو كۇپۇردۇ.

* * *

يئلە تۇپۇرن ئوزۇنە تۇپر.

* * *

يئمە يەنن مالينى يئەرلر،
اۇلۇسۇنۇ دە سۇيەرلر.

* * *

يئمكلە دويمادين،
يالاماقلا دوياجاقسان؟

* * *

يئمە يين قولو،
ايشلە مە يين خستەسى اولما.

* * *

يئمە يين دادى دوزدادير،
دۇنيانين دادى گۇزدە.

* * *

يئمە يين اوستاسى،
ايشلە مە يين خستەسى.

* * *

يئمە يينى يالنيز يئەن،
يۇكۇنۇ اۇزۇ قالديرار.

* * *

يئمە لى دير ساخلا،
يئمە لى دئييل توللا.

* * *

يئمه ميسن قاز اتينى،
نه بيلرسن لذتينى؟!

* * *

يئمه سه اللى ايل بس دير.

* * *

يئميش واختى خيرچى نين
قولقلارى كار اولار.

* * *

يئمليك ايميش،
دوز ايميش،
سن ده باتير،
سن ده پئ.

* * *

يئمسيز توربايا ات گلمز.

* * *

يئر آيرلسايدى،
يئرته گيررديم!

* * *

يئر آلتيندان ياسا گئدنلردن دير.

* * *

يئر به بين،
يورد خانين،
ايشله ها چيخسين جانين.

* * *

يئر وار دانيشارلار،
يئر وار سؤزؤ اودارلار.

* * *

يئر قاتى،
گؤى قاتى،
هاردان اولدو، آواندى؟

* * *

يئر قولقلى اولار.
(يئرئين قولاغى وار).

* * *

يئر باريلسا، يئرە گيررم.

* * *

يئر بيهه سيز اولاندا،
دونوز تپه په چيخار.

* * *

يئر اوتوران كيشى ايله شرفلنر.

* * *

يئرده ياتان يومورتا،
گۆيده اوچان قوش اولار.

* * *

يئر دن گۆبه له ك چيخماييب كى؟!

* * *

يئر دن گۆبه كۆپ دۆزسه لر،
بیر-بیرینه بند ائتسه لر،
آلتدان بیرینی چكسه لر،
گل اوندا گۆپۆلتۆيا باخ.

* * *

يئرە ووردون، باشيما ووردون!

* * *

يئرە دۆشمك له گۆوهر قيمت دن دۆشمز.

* * *

يئريه ن آت يئمینی اؤزۆ آرتيرار.

* * *

يئرین آلتینی دا بيلير، ئوستۆنۆ ده.

* * *

يئریم داردير،
اوينايا بيلميرم.

* * *

يئرین ينددى قاتيندان كنجير.

* * *

يئریشينه حارام قاتما.

* * *

يئرلر او يئرلر،
گورونمز اولدو ائللر.

* * *

يئرلى، يئرسيز - سيزدن يئيريك.

* * *

يئرسيز گلدی، يئرلى قاچ.

* * *

يئته نه يئتير،
يئتمه يه نه داش آتير.

* * *

يئتيم آغلاغان اولار.

* * *

يئتيم قيزسان، قيوريل يات.

* * *

يئتيم يئرہ باخار،
ئورهک ياخار.

* * *

يئتيم مالى اوددان يامان يانديرار.
(يئتيم مالى اوددور، يانديرار).

* * *

يئتيمه دئديلر:
- كيمي سئويرسن؟
دئدى: - منه چورهك وئرني!

* * *

يئتيمه اؤيؤد وئرني چوخ اولار،
چورهك وئرني آز.

* * *

يئتيمي دويدور،
نه اولاجاغيني دؤشؤنمه.

* * *

يئتيمين آغزي آشا چاتاندا،
باشى داشا دهير.

* * *

يئتمين حامامدا آناسى چوخ اولار.

* * *

يئتميش قابدان سو ايچيب.

* * *

يئتميش ايكى درهدن سو گئيرر.

* * *

يههر آتا يوك اولماز.

* * *

يههر آتين بئلينده هميشه قالماز.

* * *

يههر گاه آتين بئلينده گزر،
گاه ات ييههسى نين.

* * *

ييههسى اولان ائششه يى قورد يئيهر.

* * *

ييهه سينه باخارلار،
آتينى ناللارلار.

* * *

ييهه سينه باخيب،
ميخينى چاليب.

* * *

ييهه سيني سئون ايتينه چورهك وئر.

* * *

يىغما دن ئوچون خيرمان آچيلماز.

* * *

يىغلاق بيز آرايا،
ملحم قوياق يارايا.

* * *

ييرتيق بؤيوك، ياماق كيچيك.

* * *

يېرتىجى اصلان طۆلمكار شاھدان ياخشى دىر.

* * *

يېرتىجى قوش دىمىدېيىندن بللى دىر.

* * *

يېرتىجى قوشون اتىن يىمزلر.

* * *

يېرتىجى قوشون عۆمرۆ آز اولار.

* * *

يىخىل دۇنيا باس منى،
گۆزۆم گۆرمەسەن سنى.

* * *

يىخىلان آغاچا بالتا چالان چوخ اولار.

* * *

يىخىلان يىخىلدىغى بئردن قالخار.

* * *

يىخىلان يىخىلانا يولداس اولار.

* * *

يىخىلانا خنجر قالدېرماق نامردلىك دىر.

* * *

يىخىلانى وورمازلار.

* * *

يىخىلانين قانلىسى دىر.

* * *

يىخىلانين دوستو اولماز.

* * *

يىخىلماسا دېكەلمز.

* * *

يووشان اولوپ آرخاندا دووشان ياتىنجا،
پاليد اول كۆلگندە سۆرۆ ياتسىن.

* * *

يووشان بسلەمكەلە چمنزار اولماز.

* * *

يول ئۈستە اوتورمازلار.

* * *

يول بيلميرسن، يولا گل.

* * *

يول بۇيۇيۇندۇر،
سو كىچىيىن.

* * *

يول حارامى سى اول،
يولداش حارامى سى اولما.

* * *

يول ھەمىشە بوستان كئارىندان دۆشمز.

* * *

يولداش يولداش ايله تن گرەك،
تن اولماسا گئن گرەك.

* * *

يولداشى ائودن گۆتۆر،
قوشو - يووادان.

* * *

يولداشى يولدا تانى.

* * *

يولداشى يولداشدان سوروشارلار.

* * *

يولداشىن سۆزۈنە ايبان،
اۋرۇنكۆندە داپان.

* * *

يولداشىن قارغا اولسا،
يئىدىيىن نە اولار؟

* * *

يولداشىن ياخشى اولسا،
اوزون يول ياخين اولار.

* * *

يولداشيني منە دئ،
سنين كيم اولدوغونو دئيم.

* * *

يول ايله گئدن يورولماز.

* * *

يول يئريمك له آليئار.

* * *

يولا بلد اولان بؤدره مز.

* * *

يولا كؤريؤ سال.

* * *

يولا چيخان يولدا قالماز.

* * *

يولدا يولداش،
ائوده قارداش.

* * *

يولدان قال، يولداشدان قالما.

* * *

يولدان ايره لي - يولداش،
ائودن ايره لي - قارداش.

* * *

يولدان گئچه نه يوماق ساربتديريز.

* * *

يولدان چيخير، يولونو آزميز.

* * *

يولدان چيخماق عئيب دئيل،
يولا گلهمك عئيب دير.

* * *

يولدان چيخسان، ائلدن چيخما.

* * *

يوللار-ياماجلار سورؤله رين ديرناغى دير.

* * *

يولسوزو يولا تاپشیر.

* * *

يولو ياخين - يۆكۆ يۆنگۆل.

* * *

يولو قارداشلا كسه رلر،
مئشه نى - ميشارلا.

* * *

يولون بوش اولماسين.

* * *

يولونو سو ايله باشلار.

* * *

يولو خدا نه وار،
قيرغا نه وئرسين.

* * *

يولچو يولدا گرهك.

* * *

يولچودان يولچويا پاى دۆشمز.

* * *

يولچودور عابباس،
هئچ كسه باخماز.

* * *

يولچويا يول گرهك،
قورباغايا - گۆل.

* * *

يولچولوغا (ديله نچى ليه) گئدن
تورباسينى چييينه اتار.

* * *

يولچونو يولدان ائله مزلر.

* * *

يورغا ات دا هر دن بؤدر.

* * *

يورغان-دۆشك سۇزۇ،
يورغان-دۆشك دە قالار.

* * *

يورغانينا باخ (گۆره) آياغيني اوزات.

* * *

يورغون ائششيه
«هوشا» خوش گلر.

* * *

يورغونلوغو او دۇنيادا آلاجاسان.

* * *

يورولموش آتا قامچى وورارسان،
شىللاق اتار.

* * *

يورولموش ائششك
منزىلى ياخين ايستر.

* * *

يورولموش اؤكوز «اوهو» نو آلاهدان ايستر.

* * *

يوخ يئردن
عزرائيل ده جان آلا بيلمز.

* * *

يوخ يئردن ايستمز.

* * *

يوخ اولسون يوخسوللوق،
وارليغا - نه دارليق؟!

* * *

يوخا قلم ايشلهمز.

* * *

يوخا چاره يوخ دور.

* * *

يوخدان آلايه دا بئزادير.

* * *

يوخدان بىر شئى چىخماز.

* * *

يوخ دور، جانىم راحت دىر.

* * *

يوخسول آرپا تاپار،
ساخلاماغا يئر تاپماز.

* * *

يوخسول، اودونا دا يوخسول،
سويا دا يوخسول؟

* * *

يوخسول اۆز ويلايتىندە قىرىب دىر.

* * *

يوخسوللوق وارلىقتان ياخشى دىر.

* * *

يوخسوللوق ايله قوجالىق دۆشۈپ بىر يىره.

* * *

يوخسوللوقغا دۆشمەين
وارلىقغىن قدرىنى بىلمز.

* * *

يوخسوللوقو گۆرۈم يوخ اولسون.

* * *

يوخسولون دىلى گۆدەك اولار.

* * *

يوخسولون ائوبىندە دمىر تاپىلماز،
ايتى نىن آدىنى گۆمۈش قوپار.

* * *

يوخسولون (يوخون) ئوزۇ قارادىر.

* * *

يووانى ائركك قوش تىكر.

* * *

يووچو دئپەر: - مۆردە شىرم، يويورام،
اىستر اولۇ جىنتە گىتسىن،
اىستر جىنتە.

* * *

يومرو قايا،
يومرو داش،
كئچل باش.

* * *

يومورتا گتيرمير،
قاياغاق ايسته يير.

* * *

يومورتا تويوغون جريمه سى دير.

* * *

يومورتادا توك بيتمز.

* * *

يومورتادان يون قيرخير.

* * *

يومورتانا گوره قاققيلدا.

* * *

يومورتانى حالقادات كئچيردير.

* * *

يومورتلامادى، فالينى دا يئدى؟!

* * *

يومورتاسى ترس دوشوب.

* * *

يومشاق دوشك سالان،
آخيردا قورو يئرده ياتار.

* * *

يون دارايارام كلف اولار،
قيز دوغارام خلف اولار.

* * *

يونو وار، اونو يوخ.

* * *

يورددان چيخسان دا، اتلدىن چيخما.

* * *

يوردومون، ميلتيمين آغ گۇنۇنۇ گۇرمە يەنن،
باشقا بىر سۇز دئميرم - گۇزلىرىنە فان گلسىن.

* * *

يوسيف بازارى دىر،
هر كسىن مئاھى وارسا،
گتىرسىن.

* * *

يوخارى باخىب قم ائىلە يىنجە،
اشاغى باخىب دم ائىلە.

* * *

يوخارى باشدا يئر يوخ دور،
اشاغى باشدا اوتورمور.

* * *

يوخارى ائوہ باخىب،
اشاغى ائوى يىخما.

* * *

يوخارى تۇپۇرۇرەم - بيغ،
اشاغى تۇپۇرۇرەم - ساققال.

* * *

يوخارىدا آلاہ، اشاغىدا سن.

* * *

يوخو، يوخو گتىر.

* * *

يوخو اۇلۇمۇن قارداشى دىر.

* * *

يوخودا بالىق گۇرن،
ياستىغى نىن آلتىنى يوخلار.

* * *

يوخودا گۇزەل گۇرمك ياخشى دىر،
اويانماق اولماسايدى.

* * *

يوخويا اعتىبار يوخ دور.

* * *

يوخوسو آغىر ادام دىر.

* * *

يوخوسوندا دا گۇرسە خئيره جالاماز.

* * *

يۇز بيليپن اولسا دا،
بىر بىلنلە دانىش.

* * *

يۇز بىره قوشولماز،
بىر يۇزه قوشولار.

* * *

يۇز «وور» دئيه ندىن
بىر ووران ياخشى دىر.

* * *

يۇز قايسى بىر بورجو اۇدەمز.

* * *

يۇز ائشپتمك دن
بىر گۇرمك ياخشى دىر.

* * *

يۇز ايپنه يىغسان،
بىر چووالدوز اولماز.

* * *

يۇز ايل گرهك فانقال اوتلاياسان كى،
اغزىن ده وه اغزىنا اوخشاسىن.

* * *

يۇز ايل سئل گلسه اووماز،
بىر گۇن درد گلسه - اووار.

* * *

يۇز ايلين عيادتىندن
بىر گۇنۇن سخاوتى.

* * *

يۇز ماماچا يىغىلسا،
گۇچ دوغانا دۇشر.

* * *

يۇز نامرد بىر مرده قورىان اولسون!

* * *

يۆز نامرد بىر مردى عوض ائتمز.

* * *

يۆز نامردىن چۆرەيىن دوغراسان،
كاسا دولماز.

* * *

يۆز اولسون، دۆز اولسون.

* * *

يۆز اۆلچ، بىر بىچ.

* * *

يۆز سوراقدان بىرىنە ھاى وئرمىز.

* * *

يۆز تۆلكۆ بىر آصلان يئرىنى،
يئددى اوغول بىر ددە يئرىنى وئرمز.

* * *

يۆز خلبىرلەنىب
بىر الدن چىخاجاق.

* * *

يۆبۆرەن - بۆدر.

* * *

يۆبۆرەن بىخىلماغىنا باخماز.

ك

* * *

كباب قانلى، ايگيد جانلى.

* * *

كبابى كۆز اۆلدۆر،
ايگيدى سۆز.

* * *

كامال آتا كۆركى دئييل كى،
ايرت ايله اؤولادا گئچه.

* * *

كاميل آدام آز دانيشار.

* * *

كاميل باغيان
چكر باغيان صفاسينى.

* * *

كاميل اينسان
كلاميندان بللى اولار.

* * *

كاميل اووچو
بوشونا گۆللە آتماز.

* * *

كانكانين وصيتى - قيزيل اؤكۆزدۆر.

* * *

كار دئدى: - سس گلير!
كور دئدى: - اودور، گليرلر!
چولاق دئدى: - دورون قاچاق!
لۆت دئدى: - قاچمايىن، منى سوبارلار!

* * *

كار ائشىندىيىنى،
كور توتدوغونو بوراخماز.

* * *

كار ائشىتمز، ياراشدىرار،
كور گورمز، قوراشدىرار.

* * *

كار ايكي دفعه گولر.

* * *

كار كۈنلۈندەكىنى آنلار.

* * *

كار اوزۈنه صرف ائليهنى ائشىدر.

* * *

كار ئوچۈن ايكي دفعه آدان وئرىلمز.

* * *

كارىن قولاغىنا تاختا تىخادىلار،
دئدى: - بو تاققىلتى ھارادان گلير؟

* * *

كاسا سىندى، يا جىنگىلدەدى.
(مىس يا سىندى، يا جىنگىلدەدى).

* * *

كاسانى منىم باشىمدا سىندىر.

* * *

كاسىب باجىنى وارلى قارداش اىستمز.

* * *

كاسىب، ايتىنن آدىنى گوموش قويار.

* * *

كاسىب گئىندە سوروشارلار:

- ھارادان دىر؟

وارلى گئىندە دئىەرلر:

- مۇبارك دىر.

* * *

كاسىب اۋلئدە موللا خستە اولار.

* * *

كاسىب اۋلۇسۇنە ياس ساخلاماز.

* * *

كاسىب پول تاپدى،
قوماغا يئر تاپمادى.

* * *

كاسىب جاوان مرد اولار.

* * *

كاسىب چىراق ياندىرار،
دۇولتلى نىن پولونو ساپار.

* * *

كاسىب خرجىنى بىلسە،
مخمر گئىر.

* * *

كاسىيا بازارىن تولاسى دا ھۆرر.

* * *

كاسىيا قول اول،
وارلىيا اوغول اولما.
(كاسىيا اوغول اولونجا،
دۇولتلى يە قول اول).

* * *

كاسىب دان آلاھ دا بئزاردىر.

* * *

كاسىيى دەوہ ئوستۇندە بۇو وورار.

* * *

كاسىيىن آغزى آشا دەيندە
باشى داشا دەير.

* * *

كاسىيىن بىر اوغلو اولدو،
او دا بوينو آيرى.

* * *

كاسىيىن دۇولتى ساققالدا اولار.

* * *

كاسيپين دۇرد دۆشمىنى وار -
ايت، بيت، ياساۋول، موللا.

* * *

كاسيپين دۇرمەپى ياۋان اولسا،
دىلى ياغلى دىر.

* * *

كاسيپلىق عئيب دئيل،
اوغورلوق عئيب دىر.

* * *

كاسيپين حالىنى كاسيپدان سور.

* * *

كاسيپين گۇزۇ توخ اولار.

* * *

كاسيپين گۇنۇ - ايتىن گۇنۇ.

* * *

كاسيپين پولو جەننمدە اولار.

* * *

كاسيپين ساجى آخىردا قىزار.
(كاسيپين ساجى، چۇرەپى قورتاراندا قىزار).

* * *

كاسيپين سۇزۇ،
يورغونون گۇزۇ.

* * *

كاسيپين تويوندا گئجه قيسا اولار.

* * *

كاش مال ضررى اولسون،
اينسان ضررى اولماسين.

* * *

كئيف قىليغا باخماز.

* * *

كئيف سنين،
كند كووخانين.

* * *

كئچدى گۈل،
اوچدو بۇلبۇل،
ايستر آغلا،
ايستر گۈل.

* * *

كئچل باخار گۈزگۈيە -
آدين قويار اۈزگەيە.

* * *

كئچل باشا تاхта داراق؟!

* * *

كئچل باشيندان قورخار،
كور گۈزلريندن.

* * *

كئچل باشينى يودو دا،
دارادى دا.

* * *

كئچل وار - زيغيدى كئچل،
كئچل وار - نوخودو كئچل.

* * *

كئچل قيز باجيسى نين ساچى ايله اۋيۇنر.

* * *

كئچل قيز بزە نينجە
توى الدن گئتدى.

* * *

كئچل قيز چئشمە نين گۈزۈندن سو ايچر.
(قوتور گنجى چئشمە نين گۈزۈندن سو ايچر).

* * *

كئچل قيزى
ساچلى دئيه آغلاما.

* * *

- كئچل قيزين نه يى وار؟
- باشين قاشيماغا ديرناغى.
- كئچل قيزين نه يى وار؟
- دميردن داراغى).

* * *

كئچل يارادى،
اۇز باشىنى دارادى.

* * *

كئچل سويا گئتمز.

* * *

كئچل حالوا يئيه،
پولونا ميننت.

* * *

كئچل حسن، حسن كئچل،
نه فرقى؟

* * *

كئچل چاره بيلسه،
اۇز باشىنا ائيلر.

* * *

كئچله باخما، بختينه باخ.

* * *

كئچله كوسا قنيم اولسون.

* * *

كئچلى گۆن چيخماميش گۆر.

* * *

كئچلى زۆلفعلى چاغيرارلار.

* * *

كئچلى پاپاغى نين يانيندان تانيماق اولار.
(كئچلى بۇركۆنۆن يانيندان تانيارلار).

* * *

كئچلين آدى -
- زۆلفعلى!

* * *

كئچلين بختى ياخشى اولار.

* * *

كئچلين قازانديغى باشى نين
زيغتينه (قارتماغينا) گئدر.

* * *

كئچلین دردی-باشی،
بیر قازان آیران آشی.

* * *

كئچلین دیرناغی اولسا،
اؤز باشینی قاشییار.

* * *

كئچلین پااغی دۆشه نه جن دیر.

* * *

كئچلین تۆكدن آجیغی گلر.

* * *

كئچلین هیندی باشی،
ائششەپە میندی باشی،
او تایدا داوا دۆشدۆ،
بو تایدا سیندی باشی.

* * *

كئچن زامان قاییتماز.

* * *

كئچن (كۆچن) یوردون قدرینی،
دۆشن یورددا بیلرلر.

* * *

كئچن كئچدی،
واي گله جك دردی دیر!

* * *

كئچن كئچیب،
گلن گۆنۆن خئییر اولسون.

* * *

كئچن گئچنب،
سن گله جك دن دانیش.

* * *

كئچن گۆن عۆمۆردن دیر.

* * *

هر آغ گۆن، قارا گۆن عۆمۆردن گئدیر.

* * *

كئچن گۆنە گۆن چاتماز،
جالاسان گۆنۈ گۆنە.

* * *

كئچەنە گۆذشت دئيب لر.

* * *

كئچر بو دۇوران سنە،
دە قالماز.

* * *

كئچى دئير:
- آدیم عبدۇلكريم دیر!

* * *

كئچى، قوردون نەيىنى يئيب لر؟!

* * *

كئچى كاسيىن اينەيى دیر.

* * *

كئچى كئچيم اولسون،
اوتوردوغوم يئر سامانلىق.

* * *

كئچى اۇلدۇ، قوتورو قورتاردى.

* * *

كئچى اۇلندە قويروغونو ديك توتار.

* * *

كئچى سويو باغيرا-باغيرا كئچر.

* * *

كئچى سويو بولانديردى.

* * *

كئچن جان هايىندا،
قصاب پى آختاریر.

* * *

كئچى شراب ايچسە،
دەوہيە مئيدان اوخوبار.

* * *

كئچيب گليب آرازى،
بينمەيىر گۆلنازى.

* * *

كئچى دە ساققال وار،
آمما شئىخ دئىيل.

* * *

كئچى يە بىر سۇرۇ قويوندان،
بىر كئچى ياخشى دىر.

* * *

كئچى يە قورد ديمەسە
گئدىب حججە چىخار.

* * *

كئچى لىر يىتر اكە بىلسە يدىلر،
اۆكۆزلر ايش سىز قالاردى.

* * *

كئچى نىن قوتورو
سرچىشمە دن سو ايچر.

* * *

كئچى نى دەوہ آدىنا ساتىر.

* * *

كئچى نىن باشى گىچىشندە،
بوينوزونو چوبانىن چوماغينا سۇرتىر.

* * *

كئچى نىن شئىطانلا قوهوملوغو وار.

* * *

كئچمە نامرد كۇرپۇسۇندىن،
قوى آپارسىن سئل سنى،
ياتما تۆلكۆ كۆلگە سىندە،
قوى بئسىن أصلان سنى.

* * *

كئچمىشىن آراباسى ايله اوزاغ گئدە بىلمزسن.

* * *

كئچمىشىن قازانچى
بو گۇنۇن راحتلىغى دىر.

* * *

كئچميشنى اونوتما،
گلهجه يىن مۇعللىمى دىر.

* * *

كېنىم حالال،
جانىم آزاد.

* * *

ككلىك باشىنى سوخار كولا،
قوبروغوندان خېرى اولماز.

* * *

ككلىك قاققىلداماسا
قاراقوش اونو تاپماز.

* * *

ككلىين دىمدىيى قان،
دىلى قان، دىمدىيى قان،
اغا دىنسه سۇز اولماز،
نۇكرىن دىندىيى - قان.

* * *

كل قوشوب چۆت سۆرمه يىن
چۆرهك قدرىنى بىلمز.

* * *

كله كلهر نئيله دى كى،
كرتنكلهر نئيله سىن؟

* * *

كلك ايله گلن،
كۆلك ايله گئدر.

* * *

كلله-پاچا،
قويما قاچا.

* * *

كلله-پاچا سويو ئوچون هۇوسانا گئدىر.

* * *

كناردان باخان ياخشى گۇرر.

* * *

كناردان باخانا
هر شئى آسان گۇرۇنر.

* * *

كند آشپىرى ايت ھۆرمىز.

* * *

كند كالافاسىندان بىلىنر.

* * *

كند گىروون ناخىردان توتارلار.

* * *

كند كووخاسىز اولماز.

* * *

كند كۆپك سىز اولماز.

* * *

كند نەدىر، قند نەدىر؟!

* * *

كندە موللا گلىب،
كىم اۆلۆر، اۆلسۆن.

* * *

كندە تزه دارغا گلىب.

* * *

كندە تزه دللك گلىب،
ككىلى يانداق قويور.

* * *

كندى كۆپك سىز گۆردۆ،
الى آغاج سىز گىردى.

* * *

كنكانىن وصىتى قىزىل اۆكۆزدۆر.

* * *

كەپەك آلتىندا اونلارى وار.

* * *

كرىلالى كاطىم،
سنە دئمك نە لازىم؟

* * *

كرە ياغىندا قىل چكىر.

* * *

كره يئيهن ده چيخار يازا،
تره يئيهن ده.

* * *

كس بارماغينى چيخ بازارا،
علاج تاپان چوخ اولار.

* * *

كاساد بازارين گليرى اولماز.

* * *

كسهك اوتوروب داش ئوچون آغلايير.

* * *

كسه نين ئوزون تيكن آغاردار.

* * *

كسيك باش بيتمز،
بيتسه ده ييه سينه خئير وئرمز.

* * *

كسيلن باشين زولفو ئوچون آغلامازلار.

* * *

كسيل سين او ايكي ال كى،
بير باشى ساخلاماز.

* * *

كفن هاوايى اولاندا
آدام اوزونو اولدورمز.

* * *

كفى وار ايدى،
گورو دا اولسون؟!

* * *

كفگير قازانين ديبينى دشيب.

* * *

كيليد دوست ئوچوندور.

* * *

كيم ائششك اولار،
بيز اونا پالان اولاريق.

* * *

كيم گوجلودور - حاقق اونون دور.

* * *

كىم جانىندان بئزاردىر؟!

* * *

كىمە ياخشىلىق ائلەدىن،
اۋزۇنۇ اوندان قورو.

* * *

كىمى اكر، كىمى بىچر،
كىمى قازانار، كىمى يئىەر.

* * *

كىمى گۈلۈر، كىمى آغلايىر،
ھەرەنىن بىر دردى وار.

* * *

كىمىن آراباسىندا گئدىرسن،
اونون ماھنىسىنى اوخو.

* * *

كىمىن الىندن نە گلير؟!

* * *

كىمىنە قات-قات،
كىمىنە - آج يات.

* * *

كىمىنى قالدېرىر،
كىمىنى ائندېرىر.

* * *

كىمىنىن باشىندا تاج،
كىمى آج - يالاواج.

* * *

كىمىنىن اوولى،
كىمىنىن آخىرى.

* * *

كىمىنىن ساجى اولار،
كىمىنىن الەيى.

* * *

كىمسە كىمسەنىن قىسمتىنى يئمز.

* * *

كىمىسە نامردە مۇختاج اولماسىن.

* * *

كىمىسە نىن آھى كىمىسە يە قالماز.

* * *

كىمىسە نىن تىكەسى كىمىسە نىن قارىنىدا قالماز.

* * *

كىمىسە نىن نصىبىن كىمىسە يىتمز.

* * *

كىرى كىر آچار،

سىررى - سىر.

* * *

كىرايە نىشىن اولدوغو بس دئىيل،
تويوق - جۆجە دە ساخلايىر.

* * *

كىرىپىك گۆزۆن چىرىدىر.

* * *

كىتاب وئره نىن بىر الينى كىسەرلر،
قايتارانين ايكى الينى.

* * *

كىتابى ساتىب، گىجە فە آلىب.

* * *

كىتابىن كۆھنەسى،
لىياسىن تزهسى.

* * *

كىچىيى بۇيۇپۇن ئوزۇنە قالخىزمازلار.

* * *

كىچىك آچار

بۇيۇك قىغىلى آچار.

* * *

كىچىك داش دا باش يارار.

* * *

كىچىك دن خطا، بۇيۇك دن عطا.

* * *

كېچىكلەرە خۇرمەت ائلە،
بۇيۇكلردن خۇرمەت قازان.

* * *

كېچىيىن كېچىك دردى وار،
بۇيۇيۇن - بۇيۇك.

* * *

كېچىيىن كېچىك يئرى وار،
بۇيۇيۇن - بۇيۇك.

* * *

«كىش» دئىيرىسن گىتتىمىر،
«هوش» دئىيرىسن داپانمىر.

* * *

كىشى بىلمەدئىيىنى آياغى آلتىنا يىغسا،
باشى عرشە دەپر.

* * *

كىشى قىزى اولما،
كىشى آروادى اول!

* * *

كىشى كىشى دن قورخماز،
آمما اوتانار.

* * *

كىشى اۆز سۆزۇنۆن آغاسى اولار.

* * *

كىشى اۆز تايى ايله گزر.

* * *

كىشى سئودئىيى نىن نازىنى چكر.

* * *

كىشى سئل دىر، آرواد گؤل.

* * *

كىشى، سۆزۇ نوزە دئىەر.

* * *

كىشى تۆپوردؤيۇنۇ يالاماز.

* * *

كيشى فېله دېر،
آرودا - بېنا.

* * *

كيشى دە غئيرت اولسا،
تورپاغى قىزىلا دۇندىر.

* * *

كيشى دە صېر اولمالى دېر.

* * *

كيشى نېن آلنى آچىق گرەك.

* * *

كيشى نېن باشىنا گلن،
آغزىندا چىخان دېر.

* * *

كيشى نېن دىلېنە قارقىش گلمز.

* * *

كيشى نېن مالى گۆز قاباغىندا.

* * *

كيشى نېن اۋزۇنە باخما، سۇزۇنە باخ.

* * *

كيشى نېن سۇزۇ اېلە ايشى بېر اولار.

* * *

كيشى نېن حۇرمىتى اۋز الېندە دېر.

* * *

كيشى نى جاوان ساخالار،
ياخشى آرودا، ياخشى آت.

* * *

كيشى نېن جىبى ايكى اولسا،
آرودا آلماق فېكرېنە دۇشر.

* * *

كيشى سى اولمايان ائوبىن روزى سى اولماز.

* * *

كووخا آتلانار،
اۋز كىندىنى چاپار.

* * *

كووخا ايله حسابا اوتوران بورجلو اولار.

* * *

كووخانين باجيسى اوغلو سان؟ -
گل مين بوينوما!

* * *

كووخاسى گؤلۆم اولانين
باشينا كؤلۆم اولار.

* * *

كولخوز آمبارى ائل سؤفرهسى دير.

* * *

كور آت گئجه ده اوتلار.

* * *

كور آتى مينين
شاهليق ايددياسى ائدر.

* * *

كور بولاقدان سو گلمز.

* * *

كور بورادا، يا باغداددا.

* * *

كور قوردون روزى سيني
يئتيرن اؤزؤ بتتير.

* * *

كور اليغه بئى دئمه ييب.

* * *

كور عصاصيني بير ايتير.

* * *

كور ايله چؤره ك يئيه نده
اينصافى آرادا گؤر.

* * *

كور ايت كؤلگه سيندن قورخار.

* * *

كور كيم دير؟
- نابلدا!

* * *

کور-کور، گۆر-گۆر!

* * *

کور کورا دئیەر:
- چیرت بو یانداکی گۆزۆنه.

* * *

کور کورا کور دئمەسه،
باغری چاتلار.

* * *

کور کورا ریشخند ائیلر.

* * *

کور کورو تاپار،
سو چوخورو.

* * *

کور گۆزدن اسکی آسیر.

* * *

کور گۆزۆن صاحیبینه نه فایداسی؟

* * *

کور گۆزۆندن قورخار،
کئچل باشیندان.

* * *

کور لئیلەیین یوواسینی آلاہ تیکر.

* * *

کور نه ایستر؟
- ایکی گۆز،
بیری آیری، بیری دۆز.

* * *

کور اولسون او ایکی گۆز کی،
دوستونو، دۆشمەنینی تانیمیر.

* * *

کور توتدوغون بوراخماز.

* * *

کور توتدوغوندان کسەر.

* * *

كورا گئجه-گۆندۆز بېردېر.

* * *

كورلار شھرىندە آينا ساتمازلار.

* * *

كورواغلو دئيب:
- باسيلانى كسمه يين.

* * *

كورواغلو ئوچە جن دئيب.

* * *

كورواغلونو توتماغا
بېر كئچل حمزه گرەك.

* * *

كورو دار يئردە قېسنامازلار.

* * *

كورو كور يانيندا
ھيان ئوچون قويارلار.

* * *

كورون آغاجى اؤزۇندن قاباق گئدر.

* * *

كورون ايستە ديبى بېر گۆز،
ايكى گۆز اولسا - نە سۆز؟

* * *

كورون نە بورجو كى،
شام باھالانيب؟

* * *

كوسا كندە گيرمه ميش
گرايلى سيني باشلادى.

* * *

كوسا گئدى ساققال گتيرمه يە،
بيغى دا قويدو گلدى.

* * *

كوسايا ريشخند ائدە نين،
توپ قارا ساققالى گرەك.

* * *

كوسانى گۇن باتاندان سونرا آلداتماق اولار.

* * *

كوتان نه بيلير قايش نه چكىر؟
(كوتان بيلير اوكوز نه چكىر).

* * *

كؤوهك كولونون كؤلگهسى اولماز.

* * *

كؤينك دوندان ايرهلدىر.

* * *

كؤلگهده بيتن آغاجين مئيوهسى اولماز.

* * *

كؤلگهده اولانين كؤلگهسى اولماز.

* * *

كؤلگهسىندن فورخور!

* * *

كؤلگهسىنى قىلىنجالاير.

* * *

كؤمهبى اىگيده - سؤزله،
ضعيفه - الله ائت.

* * *

كؤمورچونون قارالمقدان نه عارى؟

* * *

كؤمورچونون ائوينه گيرن
ئوزو قارا چىخار.

* * *

كؤندهلن چيره سؤيكنمك اولماز.

* * *

كؤنلؤ باليق اىستهين
قويروغونو سوبا وورار.

* * *

كؤنلؤ بهدؤى آت اىستهين
واختيندا آلالار.

* * *

كۈنلۈ يئمىش ايستەپن
دولانار تاغ باشينا.

* * *

كۈنۈل آرزونون منبعى دىر.

* * *

كۈنۈل بىر بۇيۇك ساراى دىر،
تيكىلمەسى چىتىن، بېخىلماسى آسان.

* * *

كۈنۈل بىر اوشاغا بنزر،
نە وئرىسن ايستر.

* * *

كۈنۈل قوجالماز.

* * *

كۈنۈل قوشو اوچار،
بىر بوداقدان او بىرىنە قونار.

* * *

كۈنۈل گۇزدن سو ايچر.

* * *

كۈنۈل نە مئى ايستر، نە مئىخانە،
كۈنۈل دوست ايستر، مئى بهانە.

* * *

كۈنۈل سئون آغانين نە آعى،
نە قاراسى؟!

* * *

كۈنۈل سئون گۇيچك اولار.

* * *

كۈنۈل اومدوغو يئردن كۇسر.

* * *

كۈنۈل خوشلوغو مالدان افضل دىر.

* * *

كۈنۈل سۆز (پول سۆز) بازارا گئدن،
گۇردۈيۈنۈ آلمامىش قايىدار.

* * *

كۈنۈلسۆز كۆپەيىن سۆرۈپە خىرى اولماز.

* * *

كۈنۈلسۆز نامازى آلاھ قبول ائلەمز.

* * *

كۈنۈلسۆز تولا ايلە اووا چىخمازلار.

* * *

كۈنۈلسۆز ھۆرن كۆپك،
سۆرۈپە قورد گتيرر.

* * *

كۆپەيە سلبە دەين كىمى دەيدى.

* * *

كۆپەيە ئوميد اولدوق،
اۋرۇمۇز دە ھۆرمەدېك.

* * *

كۆپەيىن قارنى توخ اولسا،
گئجە اولدوزا ھۆرمز.

* * *

كۆپەيىن ايپە دۆشەنى
تولادان برک قاچار.

* * *

كۆپك قوجالاندا،
قوردا گۈلۈنچ اولار.

* * *

كۆپك ائلە كۆپكدير،
خالتاسى قيزيلدان دا اولسا.

* * *

كۆپك صاحبيىنى تانييار.

* * *

كۆپك تايا ديبىندە ياتار،
ائلە بيلر اۋز ھۆنرىدير.

* * *

كۆپك سيز سۆرۈپە قورد دادانار.

* * *

كۆرپە سۆدسۆز بۇيۇم،
پامبىق - سوسوز.

* * *

كۆرپۇ قالدى چايىن او تايىندا.

* * *

كۆرپۇدن كئچىندە يان-يانا دئىيبىلر.

* * *

كۆتك آراداكينا چوخ دەير.

* * *

كۆتك يئەنەن كىسەسىندىن گئدر.

* * *

كۆهنە عادت باشىندا قالىب.

* * *

كۆهنە قورد يولونو آزماز.

* * *

كۆهنە دردى تزهلهمه.

* * *

كۆهنە دۆشمن دوست اولماز.

* * *

كۆهنە كنده تزه دارغا گليب.

* * *

كۆهنە كنده تزه نىرخ قويما.

* * *

كۆهنە گئتىدى، سن تزه دن دانىش.

* * *

كۆهنە پالان،

ايچى زر-زىور.

* * *

كۆهنە پالتار ياماغىندان بللى دىر.

* * *

كۆهنە پامبىق بئز اولماز،
دول آرواددان قىز اولماز.

* * *

كۈھنە سۆيۈرگنى داما اتارلار.

* * *

كۈھنە تقويم پولا گئتمز.

* * *

كۈھنە اون چووالى دېر،
ووردوقجا توز قوپار.

* * *

كۈھنە حامام، كۈھنە تاس.

* * *

كۈھلن ات يئريپەندە توز قوپار.

* * *

كۈچ قايداندا
آخساق كئچى قاباغا دۇشر.

* * *

كۈچ كۈچر، ايت ھۆرر،
ايكيسى دە منزىلە بىرگە يئتەر.

* * *

كۈچدن آزان قارىيا بو دا آزدير.

* * *

كۈچن يوردون قدرينى،
دۇشن يورددا بيلرلر.

* * *

كۈچۈن دۈنمەسى
آخساق ايتە خوش گلر.

* * *

كۈچۈن ياراشيغى دانانين سونجوقلاماسى دېر.

* * *

كۈزەچى سينيىق قابدا سو ايچر.

* * *

كۆل باشينا گۆزەل فرە،
بىچە دە سنى بەيەنمىر.

* * *

كۆلاھىن سات خىراج ائىلە،
طۇفئىلى اولما نامردە،
جاھاندا كللە ساغ اولسون،
كۆلاھ اسكىك دئىيل مردە.

* * *

كۆلك اسر، گۆل بۆكۆلر،
كۆنۆل يانار، جان سۆكۆلر،
گىجە گۆندۆز ياش تۆكۆلر،
گۆزلىمىن قاراسىندان.

* * *

كۆلك كىمى ھردن بىر يانا اسمە.

* * *

كۆلكدە ياتانين جين اتى اولار.

* * *

كۆلكلى گۆندە پامىيق اتىر.

* * *

كۆلكلى گۆندە خىرمان سووورمازلار.

* * *

كۆلش تىز يانار،
تىز دە كۆل اولار.

* * *

كۆلۆ كۆللۆكدن گۆتۆر،
كۆلۆ تپەپەجن اولسون.

* * *

كۆلۆ اوجاقدان گۆتۆرلر.

* * *

كۆلۆن آلتىندا كۆز اولار.

* * *

كۆندەسى كۆت دۆشۆب.

* * *

كۆپ يانىندا كۆپچەلر.

* * *

كۆپۈ سىندىران دا بىر،
سوۋو گتيرن دە بىر.

* * *

كۆپۈن گۇناھى نەدېر كى،
ايچىنە چاخىر تۇكۇلۇر؟!

* * *

كۆپدن نە چىخار؟
- آنجاق ايچىندەكى!

* * *

كۆرد كۆردۇ دەبىرماندا آختارار.

* * *

كۆرد كۆردۇ تانىماسا،
مكرى مكرهنى تانيار.

* * *

كۆردە دئدىلر:
- آلاھ شىرىن دىر، يا دوشاب؟
دئدى: - ايكى دوستون آراسينا گىرمەيىن.

* * *

كۆردۈن دىلېن كۆرد بىلر.

* * *

كۆرەپە دۆشمەين دمىر يومشالماز.

* * *

كۆرەكن ايمام كىمى گلر،
سونرا يئزىدە دۇنر.

* * *

كۆرەن آدام خطاكار اولار.

* * *

كۆرەن آداملا، كۆرەن آتا ياخين دۆشمە.

* * *

كۆرەن تىوق ھىن دن بايىرا چىخماز.

* * *

كۆركۆ اوول ايل اۇزۇن گنى،
ايكىنجى ايل وئر دۆشمىنە.

* * *

كۆركۈنە بىرە دۆشۈب.

* * *

كۆسەنە پاى دۆشمز.

* * *

كۆسەنن پايىنى يئەرلر.

* * *

كۆسۈلۈ قارداش، گل يۈكۈ چاتاق،
كۆسۈمۈز كۆسۈلۈك دە.

* * *

كۆچۈك ھۈرە-ھۈرە كۆپك اولار.

* * *

كۆچەرلى اۇلچۇر.

Əjdər Behnam

گ

* * *

گاہ قووورت، گاہ قووورغا،
كئچيرت ديك عؤمرؤ بئله.

* * *

گاہ قول اولار ساتيلار،
گاہ چيخار تاختا كوسا.

* * *

گئدن گئدر،
اوتوران يول گؤزلىر.

* * *

گئدنه - يولداش،
گلنه قارداش.

* * *

گئندى ساخلاماق اولماز.

* * *

گئدر آجلىق،
گلر بوللوق،
بيزه قالار كؤمبه يانيغى.

* * *

گئدر باغلار قوراسى،
قالار ئوزلىر قاراسى.

* * *

گئدر بو گؤزله ليك، سنه ده قالماز.

* * *

گئتدى - گؤره بيلمزسن،
بيخدى - هؤره بيلمزسن،
اونو كى، سن دئبيرسن،
اونو داها گؤرمزسن.

* * *

گئت اوزۇنه دوست قازان،
دۇشمن اوجاق باشيندا.

* * *

گئت چاناغيم،
گل چاناغيم،
اورتاليقدا سين چاناغيم.

* * *

گئتدى بابامين خيراتينا.

* * *

گئتدى قارا قيزين عشقينه.

* * *

گئتدى گندر-گلمز يولونا.

* * *

گئتديم آدينا، تۆپۆردۆم دادينا.

* * *

گئتديم دردلى يانينا
او مندن نارين آغلادى.

* * *

گئتديم ساواب ائدم،
گۇناها باتديم.

* * *

گئتمه گۆزۆمدن،
گئدرم اوزۆمدن.

* * *

گئتمه سين او يامان كى،
يئرینه ياخشى گلمه يه چك.

* * *

گئتميشدى كاپاب اييينه،
گۆردۆ كى، ائششك داغلاييرلار.

* * *

گئچ دانيشسان، كلامين گۆل اولار.

* * *

گئچ كسه، كارلى كسه،
مظلومون آهى سنى!

* * *

گنج گلدی، تتر اؤیرندی.

* * *

گنج گلن قوناق،
اولدوغوندان یئیهر.

* * *

گنجه قارا، جۇجه قارا.

* * *

گنجه گندر، گۆندۆز گلر.

* * *

گنجه گل، وئجه گل.

* * *

گنجه گلدی، گنجه گتدی،
ننجه گلدی، ننجه گتدی!

* * *

گنجه-گۆندۆزۆم بیر اولوب.

* * *

گنجهنى گۆندۆزه قاتمیشام.

* * *

گنجهسى-گۆندۆزۆ یوخ دور.

* * *

گنجه سول یاتان سحر ساغ اوبانار.

* * *

گنجه شراب، گۆندۆز قومار،
بو عمل له صنعت اومار.

* * *

گنجه نین عریضه سینی
حضرت سؤلثیمان اوخوما ییب.
(گنجه نین عریضه سینی هئچ کس اوخوما ییب).

* * *

گنجه دیرناق کسن،
گۆندۆز ناغیل دانیشان
البت گورا گندر.

* * *

گئجه نين خئيريندن
گوندوزون شري ياخشى دير.

* * *

هر طولمت گئجه نين بير گوندوزو وار،
بير ياندان باغلایان بير ياندان آچار.

* * *

گئجه پيشيك سامورا اوخشار.

* * *

گدادان بهى اولماز.

* * *

گدادان بورج آلماء،
يا تويدا ايستر،
يا بايرامدا.

* * *

گزن آياغا داش دهير.

* * *

گزن قيزين قازانچى
انليك-كيرشانا گئدر.

* * *

گزه بين قيزدان گلين اولماز.

* * *

گزر ديوانه-ديوانه
پاراسى اولمايان درويش.

* * *

گزرده - قويون اتى،
اونون دا بويون اتى.

* * *

گل بير آدديم،
گليم ايكى آدديم.

* * *

گل بو شئيطان آتیندان ائن!

* * *

گل داشى اته پيندن توك!

* * *

گل دئمەسى ياخشى دیر،
گئت دئمەسى پيس.

* * *

گل منى گۆر، درديمردن اۆل.

* * *

گلدی قاشين قايرسين،
ووردو گۆزۆن چيخارتدی.

* * *

گلدی - فاتيق، گلমে دی - ايران.

* * *

گلدی اجل -
وئرمە دی ماجال.

* * *

گلدی-گندری ساخلاماق اولماز.

* * *

گلدی-گلدیسی شاه گلدی سینە دؤنؤب.

* * *

گلدی خیزی، وئر نذری،
گلدی گیلأوار - اوندا نه وار؟

* * *

گلدیک جاھان حاقتی تاپاق،
موللا قويمادی.

* * *

گلن قيسمتینی بیئر.

* * *

گلن، گئندنە رحمت اوخویار.

* * *

گلنە قاپی آچیق دیر،
گئندنە یوخ!

* * *

گلنە «گلمه» دئمزلر.

* * *

گلنە «خوش گلدین»،
گئدنه - «ياخشى يول» دئپەرلر.

* * *

گلەنن قیسمتی
اؤزۈندن قاباق گلر.

* * *

گلەجهیی وارسا،
گئدهجهیی ده وار.

* * *

گلین آناسینا هم آغلار،
هم ده «گندیرم» دئپەر.

* * *

گلین آتدا، قیسمتی یاددا.

* * *

گلین وار گلر-گتیرر،
گلین وار گئدر-ایتیرر.

* * *

گلین ائوین یاراشیغی دیر،
جلالی دیر، بزه بی دیر.

* * *

گلین گلین دئیل،
گلدییی یئر گلین دیر.

* * *

گلین منیم سوؤرگم دیر،
هاردا قویسام اوتورار.

* * *

گلین اوجاغا چکر.

* * *

گلین دن قیز اولماز.

* * *

گلینن دینی بوخ،
قاینانین ایمانی.

* * *

گلینجییم، قیزلیغیم،
دارایی تومان، دیزلییم.

* * *

گلینین یتلکه نی آییلیب.

* * *

گلمک قوناقدان،
یولا سالماق ائو بییه سیندن.
(گلمک سندن،
یولا سالماق ائو بییه سیندن).

* * *

گلمک بیزدن،
یولا سالماق سیزدن.

* * *

گلمک دن اوول گئده جه بیینی دۆشۆن.

* * *

گلیرینه باخ، خرج ائيله.

* * *

گمی ده اوتوروب
گمیچی ایله ساواشیر.
(گمی به مینیب
گمیچی ایله دالاشیر).

* * *

گمی نی قورتاران پیشگاه دیر.

* * *

گمی نین ایشینی گمیچی بیلر.

* * *

گمی سی سویا اوتوروب.

* * *

گمی سینی باتیران
چاریغینی آخارماز.

* * *

گنه شه کلی دون گئن اولار.

* * *

گنج یاشلاریندان ناموسونو قورو.

* * *

گنجلیک گۆزەللیک دئمک دیر.

* * *

گنجلیک عۆمروُن باھاری دیر.

* * *

گنجلیکدن قوجالیغا عۆمۆر ساخلا.

* * *

گنجلییین یۆکۆنۆ گنجلیکدە چکرلر.

* * *

گرەک گرەکلە ایش کئچمز.

* * *

گرەک ساعاتلا یوخ، ویجدانلا ایشلە یەسن.

* * *

گرەک سویوق گۆنلردە دە،
دوست سالسین دوستو یادا.

* * *

گرەبی اکیبلر،
قولونجان گۆیەریب.

* * *

گرەبی اکیبلر، بیتمە ییب.

* * *

گرەکلی مالی گرەک سیز گۆندە آل.

* * *

گرەک مزی ساخلا،
بیر گۆن گرەک اولار.
(گرەک مزی ساخلا،
گرەکلی گۆنە قالا).

* * *

گرەک سیز شئی گرەکلی گۆندە.

* * *

گتیرندە: -
ائل گتیرر، یئل گتیرر، سنئل گتیرر.
آپاراندا: -
ائل آپارار، یئل آپارار، سنئل آپارار.

* * *

گیزلی دۆشمن ایلان کیمی دیر،
سۆرۈنە-سۆرۈنە سس سس گلر.

* * *

گیلاوار، گنت، خزری، گل.

* * *

گیلاس باغین اولسا،
بیلرسن سیغیرچین نجه قوشدور.

* * *

گیدیبین یئر قارانلیقسا،
سن ده گۆزۈنۈ یوم.

* * *

گیرهرم یایلاغین دان
چیخارام قیشلاغین دان.

* * *

گیج توبوق یومورتا آپارار.

* * *

گیجین بوینوزو اولماز.

* * *

گورو وار کی، کفه نی ده اولسون؟!

* * *

گۆدک آدم گۆنده ئوچ دفعه
پادشاهلیغ ایددعاسیندا اولار.

* * *

گۆدهک آدم
ووردو اوزونون باشینا.
اوزون دئدی:
- عجب یادیم سالدین!

* * *

گۆز بیزیم - سۆز بیزیم.

* * *

گۆز بیر پنجره دیر،
کۆنۆله باخار.

* * *

گۆز قنیمینی تانییر.

* * *

گۆز قولاق دان ایره‌لی‌دیر.

* * *

گۆز ده‌بنده «گۆزه‌له» ده‌یر.

* * *

گۆز ایسته‌دی‌یی گۆزه‌له‌ باخار.

* * *

گۆز یومولوب آچیلینجا
فۇرصت الدن گئدر.

* * *

گۆز گۆزه‌ آلیشاندا
آیریلیق چتین اولار.

* * *

گۆز گۆردۆ، کۆنۆل سئودی،
داها منیم نه گۆناهیم؟

* * *

گۆز گۆردۆیۆن دانماز.

* * *

گۆز گۆردۆیۆندن قورخار.

* * *

گۆز گۆردۆیۆنه اینانار.

* * *

گۆز گۆرمز، ئوز اوتانماز.

* * *

گۆز گۆرمه‌سه کۆنۆل بولانماز.

* * *

گۆزده اولماپان،
کۆنۆلده ده اولماز.

* * *

گۆزدن دۆشۆب.

* * *

گۆزەل آغا چوخ گۆزەل ابدى،
ووردو چيچك چيخارتدى.

* * *

گۆزەل آرواد شيلتاق اولار.

* * *

گۆزەل عئيب سيز اولماز.

* * *

گۆزەل كاماللى گرهك.

* * *

گۆزەل - گۆز ئوچون،
عاغىللى - كۆنۆل ئوچون.

* * *

گۆزەل گۆزەل دئييل،
كۆنۆل سئون گۆزەلددير.

* * *

گۆزەل گۆرۆنر،
چيركىن بۆرۆنر.

* * *

گۆزەلدە اعتييار اولماز.

* * *

گۆزەلدن گۆز آغرىسى،
چيركىن دن دردى-بلا.

* * *

گۆزەله باخماغين
كۆنۆل صفاسى وار.

* * *

گۆزەله گۆز دەير،
قلبه - سۆز.

* * *

گۆزەله باخماق گۆز قايداسى دير.

* * *

گۆزەللىر چوخ ايش گۆررلىر،
سويارلار آدامى، درويش ائدرلىر.

* * *

گۆزەللىك واردان اولار،
اولماسا - هاردان اولار؟!

* * *

گۆزەللىك اوندور،
دوققوزو دوندور.

* * *

گۆزەللىك باش تاجى دىر،
هر اداما قىسمت اولماز.

* * *

گۆزەللىك هر كسىن عملينده ياشايدىر.

* * *

گۆزدن اسكى اسير.

* * *

گۆزدن ايراق،
كۆنۆلدن اوزاق.

* * *

گۆزلىرى ولفجرى اوخوبور.

* * *

گۆزلىرى بوز ئوسته چىخميش
دانانين گۆزلىرىنه اوخشاييدىر.

* * *

گۆزلىرى يوللاردا قالبى.

* * *

گۆزلىرى فال داشى كىمى آچىلير.

* * *

گۆزلىرىدىن قان دامير.
(گۆزلىرىدىن جىن چىخىر).

* * *

گۆزسۆز ياشاماق اولار،
وطن سىز بوخ.

* * *

گۆزۇ ايله گۆرن
تانرىدان ياخشى بيلر.

* * *

گۈزۈ ايلە گۈرۈر،
ديلى ايلە ايستەيير.

* * *

گۈزۈ بولدا، قولاغى سىسدە.

* * *

گۈزۈ توخ اولانين كۈنلۈ دە توخ اولار.

* * *

گۈزۈم سىندن سو ايچمير.

* * *

گۈزۈم ئوستۈندە يئرين وار.

* * *

گۈزۈمۈز يوللاردا،
قولقلاريمىز سىسدە.

* * *

گۈزۈمۈن آغيجان اولسون،
اۈزۈمۈن اولسون.

* * *

گۈزۈن آيدىن اولسون،
پيشييمىز اوغلان دوغوب!

* * *

گۈزۈن بير آياغىن آلتىنا باخسىن.

* * *

گۈزۈنە قارا سو گلر.

* * *

گۈزۈنە تورپاق آتير.

* * *

گۈزۈنۈن قاباغىنا باخمايانين
آياغىنا داش دەير.

* * *

گۈزۈنۈن نورو يوخ دور.

* * *

گۈيدە آختايرديم،
يئردە اليمە دۈشۈب.

* * *

گۆيدن زنبيل ايله دۇشمز.

* * *

گۆيدن ياغماسا،
يئردە بيتمز.

* * *

گۆيدن گلن
يئره قبولدور.

* * *

گۆيه تۆيۇرمە، ئوزۇنه تۆكۆلر.

* * *

گۆيچك اروادلى ايله،
يورغا اتلى يا يولداش اولما.

* * *

گۆيجه مونجوق كيمدهدير،
منيم گۆزۇم اوندادير.

* * *

گۆلمه چهپه سو گلينجه
قورباغانين گۆزلى برهلىر.

* * *

گۆنۇ قالين ادامدير.

* * *

گۆنۇ سويا وئرمە،
وئردين حئيف سىلەنمه.

* * *

گۆردۆ - هنك،
گۆرمەدى - گۆرچك.

* * *

گۆردۆيۇن گۆللۇ كۆمبهدير،
بازارا چيخيب قوغال اولوب.

* * *

گۆردۆيۇن دن گۆز كىرايه سى ايسته يير.

* * *

گۆردۆيۇنه آلدانما.

* * *

گۆردۆيۈنلە نە ايشين وار،
سن بيلديين دن دانيش.

* * *

گۆردۆيۈنۈ قوبوب،
انشيتديينه اينانما.

* * *

گۆردۆن ارين ار دئييل،
تركين قيلماق عار دئييل.
(گۆردۆن يارين يار دئييل،
تركين قيلماق عار دئييل).

* * *

گۆردۆن يئمك، داها نە دئمك؟!

* * *

گۆرن گۆزە ياساق اولماز.

* * *

گۆرن گۆزۆن حاققى وار،
گۆرن گۆرۆب گۆتۆرر.

* * *

گۆرمە ديبين يۆكۆن آلتينا گيرمه.

* * *

گۆرمە يە گۆزۆ وار،
انشيتمە يە قولاغى.

* * *

گۆرمە ميش گۆرسە، عاغيل دان چيخار.

* * *

گۆرمە ميشين اوغلو اولدو،
ووردو گۆزۆن چيخارتدى.

* * *

گۆرۆلمۆش ايشدن گۆل ايبي گلر.

* * *

گۆرۆن داغ اوزاق دئييل.

* * *

گۆرۆن كنده نە بلدچى؟!

* * *

گۆنۈنۈ داباق خانادا تانيپىرلار.

* * *

گۆتۈرن پىشىمان،
گۆتۈرمەين دە.

* * *

گوش داشى يىردە قالماز.

* * *

گۆۈنمە وارليغا،
دۆشرسن دارليغا.

* * *

گۆۈج قازانا دىدى:
- ئوزۇن قارادىر!

* * *

گۆۈج داشا توخونسا -
واى گۆۈجىن حالينا،
داش گۆۈجە توخونسا -
واى گۆۈجىن حالينا!

* * *

گۆۈج يومبالانار قاپاغين تاپار.

* * *

گۆۈجە وئره-وئره
چىخار قازان باھاسى.

* * *

گۆۈجى يا سىندىر، يا داغدان يوورلات.

* * *

گۆۈجە قازانين نه آشنالغى؟!

* * *

گۆزگۆ آيرى اولسا
عكسى آيرى گۆستىر.

* * *

گۆزگۆبە باخان اۇز جامالين گۆرر.

* * *

گۆزگۆبە باخان اۇزگەسىنى گۆرمز.

* * *

گۆن آلتیندا یاتمايان
كۆلگه نين قدرینی بيلمز.

* * *

گۆل، بۆلبۆلدن آرتیق،
اینسان الیندن چكر.

* * *

گۆل قۇنچه ده قالماز،
سۆز - قلبده.

* * *

گۆل عزیزدیرسه،
گۆلشن اوندان عزیزدیر.

* * *

گۆل ایسته یین تیکانین دا ایسته سین گرهک.

* * *

گۆل گئدی،
خار قالدی،
گۆلدن یادیگار قالدی.

* * *

گۆل گۆللو یۆ ایله ئوشۆمز.

* * *

گۆل او قدهر بیتیب،
رئیحان آرادا ایتیب.

* * *

گۆل اولما یان یئرده،
بؤیۆرتکن اۆزۆنۆ گۆل سانار.

* * *

گۆل سولاندا بۆلبۆل آغلار.

* * *

گۆل تیکان سیز،
دره ایلان سیز،
صفا جفاسیز اولماز.

* * *

گۆلدن آغیر سۆز دئمک اولمور.

* * *

گۆلدىن گۈل ايبى گلر.

* * *

گۆلر ئوز،

دادلى ديل

ايلانى يووادان چىخاردار.

* * *

گۆللە مىندن سوووشسون،
يا يولداشېما دەيسين،
يا سامان چووالينا.

* * *

گۆللۇيۇن گۆلۇ بئش گۆنلۇك دۇر.

* * *

گۆلمك اغلاماقلا عكيزدير.

* * *

گۆلۇ ياد ائديكجه،
بۇلبۇلۇن فريادى آرتار.

* * *

گۆلۇ گنت گۆللۇك دن گتير.

* * *

گۆلۇن قدرىنى بۇلبۇل بيلر،
نه بيلر هر ديوانه؟!

* * *

گۆلۇنه باخ، قۇنچه سىنى در.

* * *

گۆمان گلە يىن يئردن
تۆلكۆ چىخار.

* * *

گۆلمە قونشونا، گلر باشينا.

* * *

گۆلمە گۆلۇنچ اولانا،
خميرى لينچ اولانا،
اۇزۇن گۆلۇنچ اولارسان،
خميرى لينچ اولارسان.

* * *

گۆلمک آغلاماغین قارداشی دیر.

* * *

گۆن وار کنچیب گندر،
گۆن وار باددا قالار.

* * *

گۆن دوغوشوندان بللی دیر.

* * *

گۆن ایله بات، گۆن ایله چیخ.

* * *

گۆن کنچر، قضا گنتمز.

* * *

گۆن کنچر، کین کنچمز.

* * *

گۆن کنچیر، عؤمؤر گندیر،
دلی بزه نیر کی،
بایرام گلیر.

* * *

گۆن کیمی آیدین دیر.

* * *

گۆن گیرن ائوه حکیم گیرمز.

* * *

گۆن گیرمه بین ائوه حکیم گیر.

* * *

گۆن گۆرمه بین گۆنؤ گۆردؤ،
دوردو چیراق یانیدردی.

* * *

گۆن او گۆن دئییل،
دۆنیا او دۆنیادیر.

* * *

گۆن اؤز ایشیغینی
هئچ کسدن اسیرگه مز.

* * *

گۆن هانسی طرفدن چیخیب؟

* * *

گۆن چىخار، عالم گۆرر!

* * *

گۆن چىخدى - كوسانى آلداتماق اولماز.

* * *

گۆناھكار اولدو له له،
ساقالى وئردى اله.

* * *

گۆنيز گۆرر،
ائله بيلر ايچينده ايمامزاده وار.

* * *

گۆنده بير دونا (رنگه) گيرير،
انا دا دئيبير قيزيم وار.

* * *

گۆنده بير سؤز ائشيتمه سم
قولقلاريم توتولار.

* * *

گۆنده قازان، گۆنده يئ.

* * *

گۆندوغان سلامتدير،
گۆن باتان ملامت.

* * *

گۆندۆز گئدير دار-دار ائدير،
آخشام گلير بئر دار ائدير.

* * *

گۆندۆز گزر اوبانى،
آخشام سانجار دابانى.

* * *

گۆندۆز موللا، گئجه اوغرو؟!

* * *

گۆندۆز چيراق يانديران،
آخشام قارانليقدا قالار.

* * *

گۆندۆز شام يانديران
گئجه شامسيز يانار.

* * *

گۈنەباخان گۈنە باخارا!

* * *

گۈنورتادان سونرا دۇكان آچان نە قازانار؟

* * *

گۈنۈ ايله گۈن بوخ دور.

* * *

گۈنۈ گۈنە ساتمازلار.

* * *

گۈنۈ گۈندن گۈنۈ اسيرگر.

* * *

گۈنۈ گۈنۈنۈن اۆلۈمۈنۈ ايستر.

* * *

گۈنلۈبە، يانى قودوقلوبا،
روزىگار حارام دىر.

* * *

گۈنۈم بوخ دور، گۈنۈم وار.

* * *

گۈنۈمۈ گۈى اسكيبە باغلايب.

* * *

گۈچ بىرلىك دەدىر.

* * *

گۈچ دوغاناغا دۈشر.

* * *

گۈچ گلندە

داد باجادان چىخار.

* * *

گۈچلۈ يانيندا

گۈچسۈز گۈناھكار.

* * *

گۈچلۈ گۈناھكار اولماز.

* * *

گۈچلۈ گۈچسۈزدن قىصاص آلماز.

* * *

گۆج لویه نه دوز، نه چۆرهک؟!

* * *

گۆجو وار، تپری یوخ.

* * *

گۆجو گۆجو مردن چوخ،
عاغلی عاغلیمدان آز.

* * *

گۆجو چاتانا دونوز گۆددۆر.

* * *

گۆجو چاتمايان ايشه گيريشمه.

* * *

گۆجو چاتمايان داشی قالديرما،
ضربه دۆشرسن.

* * *

گۆجو نه باخ، شله نی باغلا.

Əjdər Behram

ن

* * *

لازىملى يئره صرف ائلهمير،
لازىمسىز يئره سو كىمى آخىدير.

* * *

لال-دينمز قوولوق.

* * *

لالام، كارام – دينمه رم.

* * *

لالين دىلىنى آناسى بىلر.

* * *

لات-لۆت ايمام رضا!

* * *

لاچين بالاسين وئرمز،
بلكه زورلا آلالار.

* * *

لاچين قالادا بالالار.

* * *

لئىلى بازارىدير،
مجنون جان ساتير.

* * *

لئىلك گۆنۆنۆ تاك-تاكلا كنجىردر.
لئش گۆرنده قوزغونا دؤنر.

* * *

لب دئمكدنسه، لبلبى دئ.

* * *

لبلبى دىر - ائل دى دىر.

* * *

لهوند لهوندى تاپار.
(لهونده قوشولان لهوند اولار).

* * *

لزگى نه دىر،
گوزگۆ نه دىر؟
(لزگى دىر - گوزگۆدۆر).

* * *

لهياقت عاغىلدادىر،
اصىل-نسبله دئىيل.
(لهياقت اصىل نسبله دئىيل،
عاغىل و ادبله دىر).

* * *

لعل داشىنى، چاى داشىنا
قاتما قارداش، كرم ائيله.

* * *

لعله وار، يوردو يوخ.

* * *

لهله ايكىنجى آنادىر.

* * *

لهله كۆچۆب يوردو آغلايىر.
(لهله كۆچۆب، يوردو قالىب).

* * *

لهله نىن ياز ائوى.

* * *

لعت كور شئىطانا.

* * *

لەنت ھەنچە!

* * *

لییاسیم یاماق گۆتۆرۆر،
قارنیم یوخ.

* * *

لوغما قارین دویورماز،
حۆرمەت آرتیرار.

* * *

لوغما داغ آشیرار.

* * *

لوغما دئییل — بوغمادیر.
(لوغما کی، وار، بوغمادیر).

* * *

لوغمانی آز گۆتۆر،
چوخ چئینه.

* * *

لوتو لوتونو آلداتماز.

* * *

لوتو لوتونو تاپماسا،
قارا گئیەر، یاسلی اولار.

* * *

لوتو لوتونون سۆزۆنه اینانار.

* * *

لوتودان آدام ضرر گۆرمز.

* * *

لوتویا بیر شیلله کار ائلهمز.

* * *

لوتونون دا آلاھى وار.

* * *

لوتونون دىلىنى لوتو بىلر.

* * *

لوتونون پولو قورتاراند
سوغان-چۆرەك دە سلامتدير.

* * *

لوش كىمى بورنونو (سىرىمىسىغىنى) ساللادىب.

* * *

لۆلەيىن آفتاوا يىرىنى توتار،
گىرووا قوياندا آلان اولماز.

Əjdər Behnam

م

* * *

ماغارادا قورد آز ایدی،
بیری ده گمی ایله گلدی.
(مازاراندا چاققال آز ایدی،
بیری ده گمی ایله گلدی).

* * *

ماپا دوغار، نر دوغماز.

* * *

ماپا سندن، جان مندن.

* * *

ماپاباش اولدولار.

* * *

ماپانی اودوزوب چورونا گۆوه نیر.

* * *

ماپاسیز فتیر اولار.

* * *

مال آدامین دۆشمنی دیر.

* * *

مال آجیدی - جان آجیسی.

* * *

مال باشا بلادیر.

* * *

مال باجیندان قورخماز.

* * *

مال قاتلاشار،
بییه سی قاتلاشماز.

* * *

مال دئديين جان يانغيسى دير.

* * *

مال گندر بير يئره،
گومان گندر مين يئره.

* * *

مال اينسانا،
اينسان مالا امانت دير.

* * *

مال ايتدى - ايمان ايتدى.

* * *

مال ييهه سینه اوخشاماسا حارام دير.

* * *

مال ييغينجا اغيل ييغ.

* * *

مال مالى قازانار.

* * *

مال منيمدير،
بتله يئيرم،
اريتميرم،
كره يئيرم.

* * *

مال منيمدير، مصلحت منيم.

* * *

مال صاحيبيندن قىييمت گؤتور.

* * *

مال صاحيبى اولمه ييب كى!

* * *

مال جانى قازانماز،
جان مالى قازانار.

* * *

مالى مالدان،
جانى جانندان آيرماق اولماز.

* * *

مالى قىروو اۇلدۇرر
قىشىن ادى بدنامدىر.

* * *

مالى يوخ اوغرو آپارا
ايمانى يوخ شىيطان آپارا.

* * *

مالى مال يانيندا تانيپارلار.

* * *

مالى ماللا اۇلچرلر،
جانى - جانلا.

* * *

مالى ساتاندىن آل.

* * *

ماليم ضاى اولونجا،
قوى جانيم ضاى اولسون.

* * *

ماليم گئدى، پولوم گئدى،
قوناغيم راضى گئتمەدى.

* * *

ماليميز بودور، ياريسى سودور،
آسان دا بودور، آلماسان دا بودور.

* * *

مالين بيهسى گرەك،
اوغلو يوخ، آتاسى گرەك.

* * *

مالين بيهسى - اوشاغين آتاسى.

* * *

مالين گئتمەسینه بيهسى سبب اولار.

* * *

مالين مال اولونجا
بازارين بازار اولسون.

* * *

مالين اورتاقلى اولماسين.

* * *

مالينا دۆشدۆ تالان،
سن ده بير ياندان تالا.

* * *

مالينى بهى لىر آپاردى،
جامالينا نه اولدو؟!

* * *

مالينى ديشين وار ايكن بئى.

* * *

مالينى ياخشى ساخلا،
قونشونو اوغرو توتما.

* * *

مالينى يئمه يه نين مالينى يئيه لر،
اؤلوسونۇ ده دؤيرلر.

* * *

ماماچا چوخ اولاندا
اوشاق ترسه گلر.

* * *

ماناتى مانات قازانير.

* * *

مارت چيخدى - درد چيخدى،
گئچى لر يازا چيخدى.

* * *

مارتين گؤزونه بارماغيم،
يازا چيخدى اوغلاغيم.

* * *

مارتين اؤزونه لعنت،
آپرتلين اون بئشينه جن.

* * *

ماشاشا وار ايكن الينى يانديرما.

* * *

مئيوه كيمي ساراليب،
گؤل كيمي سولوب.

* * *

مئىۋەلى آغاچا قوش قونار.

* * *

مئىۋەسى يوخ، بارى يوخ،
خارا با قالسىن بئله باغ.

* * *

مئىۋەسىنى يئدىن،
باغبانىنا رحمت اوخو.

* * *

مئيدان بيزىم، سۆز سىزىن.

* * *

مئيدانا گىرن كىشى نر گرەك.

* * *

مئيدانا گىرن كۆپك
كۆتك دن قورخماز.

* * *

مئىل وئرمە ئئولپىه،
ئئوه گئدر - اونودار.

* * *

مئىمون اولوب دۆشۆب اورتايا.

* * *

مئىمونون بالاسى اولجە يئرىيه،
سونرا ايمك لر.

* * *

مئىمونون بوغازينا سو چىخاندا،
چىخار اوتورار بالاسى نين باشيندا.

* * *

مئىمونون خارراطلىقدا نه ايشى وار؟

* * *

مئىخانادا يازىلان مکتوب
جهننمده اوخونار.

* * *

مئىخاناچى دان شاهيد اىسته ديلر،
سرخوشو گۆستردى.

* * *

مئشە آيى سيز اولماز.

* * *

مئشە دە آغاچين دۇزۇنۇ سئچرلر.

* * *

مئشە يە گيرن آيى دان قورخماز.

* * *

مقصد سيز ايش توتما.

* * *

مدينه ايله مصمه

دۇشۇب دۇر بهسه-بهسه.

* * *

مدرسه نين قيزلارى،

چوپور-چوپور ئوزلرى،

نه موللا وار، نه كئشيش،

كبين كسەر اۇزلرى.

* * *

مككه ائوين ايجى دير.

* * *

مكروه يئيه نه

حارام سۇز ياراشار.

* * *

ملهسه اتى حالال دير.

* * *

من آلميرام، يان جيبيمه قوى.

* * *

من آشىغام بو داشا،

بو تورپاغا، بو داشا،

دۇشمىنى ائله وور كى

كلله سيندن بود آشا.

* * *

من بالامى ايبسترم،

بالام دا اۇز بالاسينى.

* * *

من باش ووروم، سن آياق،

گل اونو اورتالاياق.

* * *

من بو ائوين اؤكوزؤيم،
ايستر کوتانا قوشسونلار،
ايستر جۆته.

* * *

من قاچيرام بلادان،
بلا چيخير قاباقدان.

* * *

من قاچيرام موللادان
موللا چيخير قارشيدان.

* * *

من قوردام - آلام،
من چوانام - وئرمم.

* * *

من دئديم ائشيدهن،
دئمه ديم اؤيرنه سن.

* * *

من دئديم: «زنيل»،
سن بيل.

* * *

من دئيرهم خديمم،
او سوروشور، اوغول-اوشاقدان نيين وار؟

* * *

من دئمه ديم،
سن ائشيتمه دين.

«من» دئمك شئيطانا ياراشار.

* * *

من دئميرم.
سن دئيرسن.

* * *

من دلي،
آنام دلي،
بیر ده دلي آتام وار.

* * *

من دلیلیكله وئردیم،
سن غاگیللی اول، قایتار.

* * *

من انله کنچل دئییرم
قارتماغی یئره تۆکۆله.

* * *

«من کیمدن؟» دئمه،
«مندن کیم!» دئ.

* * *

من گئدیردیم،
منی یاماق ساخلادی.

* * *

من گلدیم گلین گۆرمهیه،
گلین گئتدی تزهک بییغماغا.

* * *

من گلیمیشم قنددانا قند قویماغا
گلمه مییشم ئوره بییمه قان قویماغا.

* * *

من گتیرهم بییغین-بییغین،
آرواد پابیلار توریا-توریا.

* * *

من منم، عالم لری دیندیرمم.

* * *

من اؤز آدیمی اؤزگه دن سوروشورام.

* * *

من اؤلرم - کیچیک قیامت،
آروادیم اؤلسه - بؤیوک قیامت.

* * *

من اؤلمه بییم،
من اؤلندن سونرا،
ایسترسه قیامت اولسون.

* * *

من اؤلۆ، سن دیری.

«من اۆلۈم» دئەندە،
آخار سولار دايانار.

* * *

«من اۆلۈم»، «سن اۆلەسن» لە ایش گئتمز.

* * *

من اۆلۈرەم چىچىك دىن،
اۋرت نوزۇمۇ مېلچىك دىن،
ياد گلر يالان اغلار،
انام اغلار گئىچىك دىن.

* * *

من سنى بەيەنمە دىيىم بولاما،
سن منىم بيغىمى بولاما.

* * *

من سۇز صررافى يام،
(من سۇز خىرىدارى يام).

* * *

من سۇزۇ دئدىم دازا،
داز اۇزۇن قويدو نازا.

* * *

من شاهلا چىلوو يئمىرم كى،
بيغىم ياغا باتار.

* * *

مندن بۇيۇتۇ تاباق آلتىندا دىر.

* * *

مندن اولوب منە اوخشامىر.

* * *

مندن سنە اۇيۇد،
دىنىنى اۇزۇن اويود.

* * *

مندن اوزاق اولسون،
اىستىر جەننمە دىرەك اولسون.

* * *

منزىل كسەر بدۇكى ات.

* * *

منزىلىن ياخىن،
كىرپەسى چوخ،
بوندا نە سىرر وار؟!

* * *

منزىلى اوزاق، ائششەپى چولاق.

* * *

منە باخ، منىم كىمى اولما.

* * *

منە باخ نە حالدايام،
يارا باخ نە ساللانير.

* * *

منە ياراماز ايش تاپشیرر،
آدىمى قوبور يارىتماز.

* * *

منە نە وئرىسن آلا بىلمىرسن؟!

* * *

مندن سنە يار اولماز!

* * *

منە اوستا دئەرلر،
آروادىما اوستازن.

* * *

منى آنام دامدا دوغوب.

* * *

منى آپاران سويا «آراز» دئەرم.

* * *

منى قىبردە گۆرەسن!

* * *

منى يئىرسە - قوی آصلان يئىسن،
پىشىك يئمەسین.

* * *

منى يئمەين قوردا كۆپك دئەرم.

* * *

منى ساپانين قولويام،
ساپامانين - آغاسى.

* * *

منى ساتان ساتيب،
آلان دا آليب.

* * *

منيم آياغيم بيلهنى
سنين باشين بيلمز.

* * *

منيم يارام آغراير،
سنين هاران آغراير؟!

* * *

منيم گۆزۆم وار سنين دولو ايلخيندا،
سنين نهيين وار منيم بوش آخرومدا؟!

* * *

منيم ئوچۆن باغ دا بير،
داغ دا بير.

* * *

منيم ئوچۆن خان دا بير،
گۆلخان دا بير.

* * *

منيم خوروزوم -
اۆزگه لرین دامى.

* * *

منيمكى بئله كئچدى
چرخى دۆنمۆش فلكدن.

* * *

منيمله قوز-قوز اويناما.

* * *

من ليك اولان يئرده
سن ليك شامى يانماز.

* * *

مرد آرخادان وورماز.

* * *

مرد باشا باخار،
نامرد - آياغا.

* * *

مرد دوستلوق قانار،
بركده دايانار.

* * *

مرد الی كاساد اولماز.

* * *

مرد ايگيد
تك قالماقدان اورخماز.

* * *

مرد ايگيده آرخا دور.

* * *

مرد ايگيدلر سوؤفره آچار
آد آلار.

* * *

مردلر ايله گز كي، وفادار اولور،
ناكس لره يولداس اولان خار اولور،
نامرد اولور ياخشى گونده يار اولور،
يامان گونده باخماز، اؤتهر يان ايله.

* * *

مرد ايله گزن مرد اولار،
نامرد ايله گزن بيابان-گرد.

* * *

مرد ايله ئولفت ائدن،
آخيردا بير گون مرد اولار،
نامردله ئولفت ائدن،
آخير بيابان-گرد اولار.

* * *

مرد كيشى چؤره بينى
داشدان چيخاردار.

* * *

مرد گۆردۆيۇن دئمز.

* * *

مرد مردى كسەر
مورتوزا-على هر ايكيسىنى.

* * *

مرد اۇزۇندىن بىلر،
نامرد يولداشىندىن.

* * *

مرددىن بىر چىخار،
نامرددىن ايكى.

* * *

مردە گلن قادانى،
نامردىن سىرىنە باز.

* * *

مردە گۈللە دەيمز
هئچ كۆرەيىندىن.

* * *

مردە شىرىن اول،
نامردە - آجى.

* * *

مردكان - مرد مكان دئمكدىر.

* * *

مردى قووا-قووا
نامرد ائلەمزلر.

* * *

مردىن گۆزۇ توخ اولار،
نامردىن گۆزۇ يوخ.

* * *

مردىن پاخىلى دئپىلسن كى؟!
(مردىن پاخىلى اولما).

* * *

مردىن سۆفرەسى آچىق اولار.

* * *

مردىن طۇپلەسى
نامردىن اوتاغىندىن ياخشىدىر.

* * *

مردیمازاری آختارماقلا دئییل،
راست گلمکله دیر.

* * *

مردیمازاردان اؤزؤنؤ قورو.

* * *

معریفتمانقورا دهیمز،
سیم و - زر دؤورانی دیر.

* * *

معریفتسیز میلت یاشاماز.

* * *

مرمر-یاخشى داشدان،
یاخشى لىق ایكى باشدان.

* * *

مرمر ئوسته گؤل بیتمز.

* * *

مثل گؤل دؤر - سؤز چیچک.

* * *

مثل ده مۇناقیشه اولماز.
(مثل ده خطا اولماز).

* * *

مصلحته خیانت اولماز.

* * *

مصلحتله آتیلان داش اوزاق گندر.

* * *

مصلحتله تیکیلن دون گئن اولار.

* * *

مصلحتلرین خئییرلیسی - اورتاسی.

* * *

مصلحتلى آش دادلى اولار.

* * *

مصلحت سیز گۆرۆلن ایشدن خئییر اولماز.

* * *

مسجید قاپیسی دیر،
نه سیندیرماق اولور،
نه یاندیرماق.

* * *

مسجید تیکلمه مییش
کور آیاغینی دایادی.

* * *

مسجید شامینی یئهن پیشیک کور اولار.

* * *

مسجیدین قاپیسی آچیق دیر،
ایتین حاپاسینا نه گلدی؟

* * *

مسجیدین حؤرمتی:
بیر اوروجلوقدا، بیر محرم لیکده.

* * *

متاحین آتما بازارا
خیریدار اولما بان یئرده.

* * *

مطلبی داری ئوسته قویور.

* * *

مطلبی اوزاتمازلار.

* * *

محبت و دوغرولوق مغلوب ائدیلمز.

* * *

محبتی قوروسان،
اونونلا اوجالارسان،
محبت لی قوجالسان،
قوجا دئییل - جاوانسان.

* * *

محبت دوستلوقدان باشلانیر.

* * *

محبت ایکی باشدان اولار.

* * *

محبت گۆزدە اولماز،
كۆنۆلدە اولار.

* * *

محبت ئوره كدن سيلينمز.

* * *

محبت شريكلى اولماز.

* * *

محلەمىزدە بىر قويو وار -
عمى قىزى،
شېرىن اولور اونون سوبو -
عمى قىزى.

* * *

مجلسده يئرئنى تانى،
دئمه سينلر: - دور بوردان!

* * *

مجنون كىمى درس اوخويان
«ولئىلى» ده قالار.

* * *

مشغوليت ئوچون ساققىز چئينه!

* * *

مىلت نئجه تاراج اولور - اولسون نه ايشيم وار؟

* * *

مىلچك فاراسيندان مىناره تىكىر.

* * *

مىلچك كىمى قىريلير.

* * *

مىلچك مىندىم كور كئچدىم،
يا با ايله دووغا ايچدىم،
هئچ بئله يالان گورمه مىشدىم.

* * *

مىلچك اوزو بىر شئى دئبيل،
انچاق كؤنؤل بولانديرير.

* * *

میلچک شیریه بیغیلار.

* * *

میلچکدن فیل قاییریر.

* * *

مین آتلی نین عۆهده سیندن گلندیر.

* * *

مین آجینی یئیه رلر،
بیر شیرینی خترینه.

* * *

مین باتمان وارین اولونجا،
بیر باتمان عاغلین اولسون.

* * *

مین بیلن اولسان،
بیر بیلندن سوروش.

* * *

مین بیر دردین
مین بیر درمانی وار.

* * *

مین قاپیدا دوز دادان،
بیر قاپیدا بند اولماز.

* * *

مین قارغایا
بیر ساپاند داشی؟!

* * *

مین قویونلونون
بیر قویونلویا ایشی دۆشر.

* * *

مین درد وار، مین بیر درمان.

* * *

مین دره دن سو گتیرر.

* * *

مین دوست آزدیر،
بیر دۆشمن - چوخ.

* * *

مىن ائولى كىسەمەنە بىر آى اوروج،
يىنددى ائولى كىندە دە بىر آى اوروج؟!

* * *

مىن ائىشيت، بىر سۆيلە.

* * *

مىن ايل قانقال اوتلاسان،
آغزىن دەوہ آغزىنا اوخشاماز.

* * *

مىن ايل كىچسە قوھوم سەنە ياد اولماز.

* * *

مىن ايلىن آزارلى سى دىر.
(مىن ايلىن بىمارى دىر).

* * *

مىن ايلىن اؤلۆسۆندىن
بىر ايلىن دىرىسى ياخشى دىر.
(مىن گۆنۆن اؤلۆلۆيۆندىن،
بىر گۆنۆن دىرىلىيى افضل دىر).

* * *

مىن گۆن ياراق -
بىر گۆن گرەك.

* * *

مىن نصىحت،
بىر سىرانجام.

* * *

مىن اولدوز وار، بىرچە آى.

* * *

مىن خالا يىغىلسا،
بىر آنانىن يىرنى وئىرمز.

* * *

مىنارە باشىندا قوز داينماز.

* * *

مىنارە گۆرمەين ائلە بىلر
يىردىن گۆبەلك چىخىب.

* * *

مىندىن آتېن ساغرىسىنا،
قاتلاش ياتىن اغرىسىنا.

* * *

مىنە دۇزىن مېن بېرە دە دۇزىر.

* * *

مىنمە قودوق، وئرمە جىرمە.

* * *

مىننت ايلە بئەپشئە گئتمك دىنسى،
مىننت سىز جەننمە گئتمك ياخشى دىر.

* * *

مىننت قىدەر اغىر يۇك اولماز.

* * *

مىننت دئىيل، درويش لىك دىر.

* * *

مىننت لى پلوودان
مىننت سىز پئىدىر - چۆرەك ياخشى دىر.

* * *

مىس يا سىندى،
يا جىنگىلدەدى.

* * *

مىس گلىدى، ساخسى قاچ.

* * *

مىس مىس ايلە توققوشدو،
آرادا گواج پارچالاندى.

* * *

مىشكا بىيان دىر، شاپكەسى ياندىر.

* * *

مىرىغا دئىيلر:
- چىراغى بىلە!

* * *

مىخ ايكى هاچالى اولسا،
بئره گئچمز.

* * *

میخ دا آیلندە اونو دۇزلدیرلر.

* * *

میخی میسمار ائدن وار.

* * *

میخی چیخاریب قاچانی دۇیه بیلیمیر،
میخداکینی دۇیۇر.

* * *

موللا، آزار اولماسین؟!

* * *

موللا آلاجاغینی اونوتماز.

* * *

موللا آج کۆز اولار.

* * *

موللا آشی گۆردۆ،
یاسین یاددان چیخدی.

* * *

موللا بهیه قوشولدو،
خالقین ائوی بیخیلیدی.

* * *

موللا بوزوودور،
قیریلسا هامیدان برک قاچار.

* * *

موللا قارین قولو اولار.

* * *

موللا دورو سودان قایماق بیغار.

* * *

موللا ائوبندن آش،
کور گۆزۆن دن یاش چیخماز.

* * *

موللا ایله دوروب اوتوران،
آخیردا مۆردە شیر اولار.

* * *

موللا کیشی دیر
ساققالی اوزون، عاغلی قیسا.

* * *

موللا نصرددین او قدهر
اؤلۆ اولدو کی،
بیر قازان حالوانی
یئییه بیلمهدی؟!

* * *

موللا صداغا وئرمز.

* * *

موللا تولوق زورناسینا بنزر،
قارنی دولدوقجا سسی چیخماز.

* * *

موللا توراب بانلادی،
کیم بیلدی، کیم آنلادی؟!

* * *

موللا چۆره پی، ایلان آباغی گۆرۆنمز.

* * *

موللادان آدام اولماز،
پالیددان بادام.

* * *

موللادان سوروشدولار:
- وئرمکله نئجه سن?
دئدی: - منیمکی آلماق دیر،
ایکی خاصیت بیر آدامدا اولماز.

* * *

موللایا دئدیلر:
- اوغلون دامدان بیخیلدی،
عاغلی باشیندان چیخدی.
دئدی: - عاغلی اولسایدی داما چیخمازدی.

* * *

موللایا دئدیلر:
- اؤلۆلری ایسته بیرسن، دیری لری?
دئدی: - اؤلۆلری!
دئدیلر: - نه ئوچۆن?
دئدی: - اؤلۆلردن حالوا یئییرم،
دیری لردن تۆهمت.

* * *

موللانى مسجىده،
سرخوشو مئىخانادا تاپارسان.

* * *

موللانين باغرى اوندا چاتلار كى،
ايكى يئره احسانا چاغىرالار.

* * *

موللانين قارنى بئشدير،
دايىما بىرى بوشدور.

* * *

موللانين نه پىسى، نه ياخشىسى،
موللا ائله موللادير.

* * *

موللانين اووجو هميشه گىچيشر.

* * *

موللانين جىبى درين اولار.

* * *

موتلا دادانان كۆيك بىر ده گلر.

* * *

موردار اسكيبه اود دۆشمز.

* * *

موس-موس دئىينجه
بىردفه ليك - موصطافا دئ.

* * *

موسا-موسا،
تومانى قيسا،
آناسى اوزون، آناسى قيسا!

* * *

موسيقى كۆنۆل همدمىدير.

* * *

موسيقى روحا قىدادير.

* * *

موصطافا خاندان كاغىزى وار.

* * *

موشقولاتچون ساققىز چىننە.

* * *

مۇقەسسىرىن دىلى قىسادىر.

* * *

مۇغلىم ان بۇيۇك باغباندىر.

* * *

مۇغلىم ايكى فات اتادىر.

* * *

مۇزگان اوخون اتار،
ياي قاشىن چكر.

* * *

مۇلايىم ادام سالامات اولار.

* * *

مۇلك آلان قىرخ گۇن آچ اولار،
مۇلك ساتان قىرخ گۇن توخ.

* * *

مۇلك آلدىن آباد آل،
باغ آلدىن برباد.

* * *

مۇسلمانىن سونراكى عاغلى.

* * *

مۇفتەخور صاحىبى - سلىقەلى اولار.

* * *

مۇشترىن عاغلى گۇزۇندە اولار.

* * *

مۇشترىن بىرى گۇندر،
بىرى گلر.

* * *

مۇشترىن گۇزۇ ساتىجىنن ايندە اولار.

ن

* * *

نابلده گۆن ده بولوددور.

* * *

ناققا بالیق تاسا یئرلشمز.

* * *

ناققلار اولماسایدی،
دۆنیا لاله زارا دؤنردی.

* * *

ناغد آل-وئردن عطیر اییی گلر.

* * *

ناغدی الدن وئرمه.
(ناغدی قویوب نیسیه نین دالینجا دۆشمه).

* * *

ناغیل دیلی یۆیرهک اولار.

* * *

نادان الیندن سو ایچمه
آب - حیات اولسا دا.

* * *

نادانی کۆتک دۆزه لدر،
قوزینلی قییر.

* * *

نادانین دۆشمینی اؤزؤدور.

* * *

نادیری تاختدا گۆرۆب،
سۆلئیمانی قونداقدا.

* * *

ناكسه بورجلو اولما.

* * *

ناماز قىلا-قىلا بىخدين اتويمى،
ايندى باشلاميسان حججه گئتمه يه.

* * *

نامازا مئىلى اولانين قولاغى ازاندا اولار.

* * *

نامازدان اوول بوغازدير.

* * *

نامازى اكيب، اوروجلوغا گئدير.

* * *

نامه ووصالين باريسى دير.

* * *

نامه يازماق آسان دير،
يئتىرمك چتتين.

* * *

نامرد كۆرپۆسۆن دن راحت كئچينجه،
راضى يام آپارا او سئلر منى.

* * *

نامرد گليب مرد اولماز
يۆز اتكله يۆز يالوار.

* * *

نامرده ياخا وئرمه،
مرده آرخا اول.

* * *

نامرده مؤحتاج اولما.

* * *

نامرده توش اولانين
جيهه رى قانا دؤنر.

* * *

نامردى بير گۆردۆن،
بير ده گۆرسن نامردسن.

* * *

نامردين آدى اولماز.

* * *

نامردین گۇزۇ دار اولار.

* * *

نامردین پلوووندان
مردین قاشیق آشى.

* * *

نامردین چۆره یی
دیزی نین ئوسته اولار.

* * *

نامی-نیشانى قالمايب.

* * *

ناموس اینسانین قان باھاسى دیر.

* * *

ناموسو ایته آتدیلار، ایت یئمەدى.

* * *

ناموس گئدر،
دۇنمز گئرى،
یوخ دور اونون بدیل یئرى.

* * *

نانجیبه سالام وئرسن، دئیەر:
- قورخدو مند!

* * *

ناپاکی حامام تمیزلەمز.

* * *

نار آغاجى - ایستک آغاجى.

* * *

نار ئوستۆندن تورپ یئمزلر.

* * *

نائومید شئیطان دیر.

* * *

ناخجیوانین دوزو، قیزی، قارییزی.

* * *

ناخیر ایتیپ،
آلا دانانى قووور.

* * *

ناخیر یئری ایله گندیب
آلا دانانی آختاریب.

* * *

ناخیرا گندیب - چویان اولماز،
آخورا گندیب - سامان.

* * *

ناخیردا مالین یوخ،
نؤبده باشین یاریلیب.

* * *

ناخیرچی قیزی آریا چۆره بی آرزولار.
(ناخیرچی قیزی ناخیرچی چۆره بی ایستر).

* * *

ناخیرچی قیزینی وئردی (کۆچۆرتدۆ)،
توربا، داغارجیغی دا ئوسته لیک.

* * *

ناخیرچی قیزی نین غئیرتی
ناخیر گلنده توتار.

* * *

ناخیرچی قیزیندان خانیم اولماز.

* * *

ناخیرچی نین فایداسی هاوایی ائششیه مینمک دیر.

* * *

ناجینس آغاج دؤیۆنلۆ اولار.

* * *

ناجینس قارییزین تومو چوخ اولار.

* * *

ناحاق قان باتماز.

* * *

ناحاق قان یئرده قالماز.

* * *

ناحاق ایش آیاق توتماز.

* * *

ناشى بىلمز
خارا نەدىر، بئز نەدىر؟!

* * *

ناشى اووچو داغى آدلپار،
اوو وورا بىلمز.

* * *

ناشى اوغرو اۇزۇنۇ سامانلىغا وورار.

* * *

ناشى ليغىنى منيم باشىمدا گۇستىرير.

* * *

ئىلەيىرم قىزىل تاختى،
بىر قىزىل باختىم اولايدى.

* * *

ئىلەيىرم قىزىل تىشتى،
اىچىندە قان قوساجام.

* * *

ئىلەيىرم گۇزەللىيى،
گۇزەل باختىم اولايدى.

* * *

نەچە گلمىسن، ائلە دە گئت.

* * *

نە آغاجى تولا، نە دە ايت ھۇرسۇن.

* * *

نە آغىز ياندىران آشدىر،
نە باش سىندىران داش.

* * *

نە آلاندىر، نە ساتان.

* * *

نە آلاچاغى وار، نە وئرهجەيى.

* * *

نە آلتدا اوندور، نە ئوستىدە كەپك.

* * *

نە آت وار، نە مئيدان.

* * *

نه باغيم وار،
نه ده چاققاللا داوام.

* * *

نه بالانى ايسته بيرم،
نه ده بالاسينى.

* * *

نه باخيرسان تاختينا،
سن باخگيلن باختينا.

* * *

نه باشى وار، نه آياغى.

* * *

نه بئله وصلين اولايدي،
نه ائله هيجرانين.

* * *

نه بيچينينى بيچيرم،
نه ده ايرانينى ايچيرم.

* * *

نه وارليبيا بورجلو اول،
نه يوخسولدان آلاجاقلى.

* * *

نه واخت تۆلكۆ اولسان،
چارىغيمى چئيرسن.

* * *

نه وئر، نه آل.

* * *

نه وئر، نه ده دالينجا گئت.

* * *

نه وئرميشدى كى، آلا بيلمه دى؟!

* * *

نه قالديرسا ئوزونه،
او گۆرۆنر گۆرۆنه.

* * *

نه قانير، نه ده قانديرير.

* * *

نە قەدر اوزاق اولسا، يول ياخشى دىر،
نە قەدر پامان اولسا، ائل ياخشى دىر.

* * *

نە قوبونا گئدىر،
نە دە قاپىدا ھۇرۇر.

* * *

نە قەدر قوجا اولسا مېن جاوانا دەپر.

* * *

نە دوغراسان آشينا،
او چىخار قاشيغينا.

* * *

نە دوست كىمى دوست دور،
نە دۇشمن كىمى دۇشمن.

* * *

نە اكرسن،
اونو دا بىچرسن.

* * *

نە آرابادا، نە دۇنبەدە.

* * *

نە دەۋەنى گۇرمۇشم، نە دە لپىرىنى.

* * *

نە دلپىنى ايشلت،
نە دە دلى ئوچون ايشله.

* * *

نە درين سويا گير،
نە خيدىر نېينى چاغير.

* * *

نە دىل بىلسين، نە دوداق.

* * *

نە ايبىى وار، نە سسى.

* * *

نە ايزى وار، نە توزو.

* * *

نە ايلە اۆلچەرسەن،
اونونلا دا اۆلچۆلرسەن.

* * *

نە اينس وار، نە چينس.

* * *

نە ايسترسەن باچيندان،
باچين اۆلۆر آچيندان.
(باچ ايسترم باچيمدان،
باچيم اۆلۆر آچيندان).

* * *

نە ايستىسى وار، نە سويوغو.

* * *

نە ايت ييهەسى دىر،
نە گۆن ييهەسى.

* * *

نە ايتىرىپ، نە آختارىپسان؟

* * *

نە ايشيم وار بايىردا،
چاققال منى چيغىردا.

* * *

نە ايشيم وار ناقابىلە سۆز دئيهەم؟

* * *

نە ايشيم وار، نە ماجاليم.

* * *

نە يادا سىيرىنى وئىر،
نە نامردە بئىل باغلا.

* * *

نە يازىلىپ، او دا اولاجاق.

* * *

نە ياراشىپ آرغا،
گئىدىپ گىرە قوروغا؟!

* * *

نە يئىلىر، نە آتلىر.

* * *

نە يئر قبول ائلەيىر، نە گۇي.

* * *

نە يوغوردوم، نە ياپدېم،
حاضرچا كۆكە تاپدېم.

* * *

نە يوخسولدان آلاچاغيم اولسون،
نە وارلييا وئرهجهييم.

* * *

نە گئجهم گئجهدير،
نە گۆندۆزۆم گۆندۆز.

* * *

نە گەلەنە ئوز گۇستر،
نە گئدىنى قووان اول.

* * *

نە گۆرمەلى گۆنلرېم وارمېش.

* * *

نە گۆرمۆشم، نە ائشيتمېشم.

* * *

نە گۇناھى وار، نە صاوابى.

* * *

نە سال ايلەدير،
نە مال ايلەدير،
گۆلۆم، اولولوق كامال ايلەدير.

* * *

نە او يانلىق دېر، نە بو يانلىق.

* * *

نە اۇزۆ ايشلەيىر،
نە ايشلەينى قويور ايشلەسين.

* * *

نە اۇزۆ يئىير،
نە اۇزگەيە وئيرىر،
ايلەندىرير، ايتە وئيرىر.

* * *

نە اۋزۈندەدېر، نە سۆزۈندە.

* * *

نە اۋلن كېمى اۋلۇر،
نە قالان كېمى قالير.

* * *

نە اۋلۇبە ھاي وئير،
نە دېرىبە پاي.

* * *

نە سالام، نە كالام.

* * *

نە سن دئدىن،
نە من ائشيتدېم.

* * *

نە سن گل،
نە ايلېن آخېر چرشنېبەسى.

* * *

نە ئروته بئل باغلا،
نە فلەبە گۆۋەن گز.

* * *

نە سس وار، نە سمير.

* * *

نە سوېوغا تايېم وار،
نە پولوم وار كۆرك آلېم.

* * *

نە تېياندا باراما وار،
نە جەرە دە ايېك.

* * *

نە شېش يانسېن، نە كاباب.

* * *

نە تۆكرسن آشېنا،
او چىخار قاشىقىنا.

* * *

نە تورشىرىن، نە دوشاب.

* * *

نە تۇفنگە چاخماق دېر،
نە دۇنبە يە توخماق.

* * *

نە اوجو وار، نە بوجاغى.

* * *

نە چكرسه اۇكۆز چكر،
آرابا يولو ايله گندر.

* * *

نە هە، نە يوخ.

* * *

نە جورابا ياماق دېر، نە تومانا باغ.

* * *

نە شاشقىن اول باسيل،
نە داشقىن اول آريل.

* * *

نە شئىطانى گۆر،
نە بيسمىلاھ دئ.

* * *

نە شىللمسن، نە شاپالاغيم.

* * *

نېضى منيم اليمده دېر.

* * *

نوه مۇعاميله دېر.

* * *

نوه ائولاددان شيرين دېر.

* * *

نذير سئبيده دۆشر،
فيطره يوخسولا.

* * *

نەلر گلدى،
نەلر كئچدى فلكدن؟!

* * *

ننە ئۈيۈن كۆتۈيۈدۇر.

* * *

ننە يارىم دنە ايلە دە گئچينر.

* * *

ننە سىنە نامحرم دىر.

* * *

نر يۇكۆنۈ نر چكر.

* * *

نردىوانا ايلك پىللەدن چىخارلار.

* * *

نرين دىزى باغلى گرەك.

* * *

نفس حاقدان دىر.

* * *

نفس - نفس دىر،
بدنفسىن آدى بدنم دىر.

* * *

نفسى اىستى بئردن چىخىر.

* * *

نفسى گئدىر گلير يالان دىر.

* * *

نەجەبت آدامىن ذاتىندا اولار.

* * *

نجات آنا-آنا ايلە اولچۇلمز.

* * *

نحىب آتلارى نحىب كىشىلر مىندى گئتىدى.

* * *

نهنگ دريادا اولار.

* * *

نخونك چى صاحىبى-سلىقه اولار.

* * *

نپيه ائله يئردە ياتيرام كى،
آلتىما سو چىخسىن!؟

* * *

نپيتىن ھارا - منزىلىن اورا.

* * *

نپسيه وئرمەرم،
دالپنجا دا گئتمەرم.

* * *

نپسيه - گيرمز كيسە يە.

* * *

نپسيه چاخىر ايچن ايكى دفعە كئفلنر.

* * *

ناكسلە جۆمردىن خىرجى بېردىر.

* * *

نووروزدان سونرا قىرخ گۆن كۆتۆك يانار.

* * *

نووروزگۆلۆ ايله بنؤوشە
بىر-بىرىنى گۆرمزلىر.

* * *

نوخودلارن حسابىنا باخاندا
گۆرۈنۈر ھىچ بايرام اولماياچاق.

* * *

نؤويه بيزە گلندە
چىراغىن ياغى قورتارار.

* * *

نؤويه يئتىمە چاتاندا
يا حريفىن پولو قورتارار،
يا چىراغىن ياغى.

* * *

نؤويه يئتىمە چاتاندا
قاشىغىن دستەسى سىنار.

* * *

نۆكر نەدىر، بىكار نەدىر؟!

* * *

نۆكرسن، نىيە بىكارسان،
آچ قاپىنى، اورت قاپىنى.

* * *

نور گۆزدە اولار.

* * *

نوح دئيه، پئىغمبر دئمز.

* * *

نوح – نى دن قالىب.
(نوح آيامىن دان قالىب).

Əjdər Behnam

أ

او آدم كى،
سحر يالان دانىشىدى،
آخشاما جان يالان دانىشار.

* * *

او باش قورخسون كى،
دوست يولوندا داپانماز.

* * *

او واخت كى، وارىمدى،
كئچى قىلى شالوارىمدى.

* * *

او قدهر دؤولتلى دئىيلم كى،
اوجوز شئى آلېم.

* * *

او قدهر درد چكىب
قارنى دومبولا دؤنؤب.

* * *

او قدهر كؤتوكلىر ئوستونده
بوداقلار دوغرانيب كى...

* * *

او قدهر پولو وار كى،
تويوق دنلهسه قورتارماز.

* * *

او قدهر صنم-صنم وار كى،
ياسمنه واخت يوخ دور.

* * *

او قدهر خزرى گىلاوار وار كى!

* * *

او داغا ياغدى قار،
بو داغا ياغدى قار،
اولماديلار خبردار.

* * *

ياغيش اولاندا، سن تورپاق اول.

* * *

او نه پھريز،
بو نه آلچا تورشوسو؟

* * *

او اولماسين، بو اولسون.

* * *

او سيزين شاهلار،
بو بيزيم شئيخ ل.

* * *

او حاقق وئرمزدير،
بو حاقق آلان.

* * *

او حاجى، بو حاجى،
كيم اولاجاق بوياق چى؟

* * *

اوبا بيزده، بيز اوبادا.

* * *

اوبا دوردو دۆزمه يه،
گلين گئتىدى گزمه يه.

* * *

اوبا بيه سيز قالاندا
دونوز تپه يه چيخار.

* * *

اوبا كۆيك سيز اولماز.

* * *

اوبا كۆچۆب، يوردو قاليب.

اوو آنانين دئييل، يئته نين دير.
(اوو يئته نين دير).

* * *

اوو توتان تازی (تولا)
بورنون دان بیلینر.

* * *

اووو گرهک بره ده ووراسان.

* * *

اووچو احمدین داغارچیغی دیر،
سندده دیغیرلات، من ده.

* * *

اووچو نه قدهر حيله بیلسه،
اوو او قدهر یول بیلر.

* * *

اووچو اوودا - یولچو یولدا.

* * *

اووچو اووونون ایزینی گؤزلر.

* * *

اووچو اووونو لپیریندن تانیبار.

* * *

اووچو اوووندا،
یولچو یولوندا گرهک.

* * *

اووچویا بیر گؤز ده کیفایت دیر.

* * *

اووچویا داغی نیشان وئرلر،
اووو نیشان وئرملر.

* * *

اووچوما قوی، اووچونا قویوم.

* * *

اووچومون ایچینی ایینه مه میشم کی؟!

* * *

اووراغی کۆرک واختی،
کۆرکۆ اووراق واختی آلگینن.

* * *

اوغلان آدمى -
سیندیرار بادامى،
قیز آدمى -
سیندیرار آدمى.

* * *

اوغلان آناسى -
تمهل بیناسى.

* * *

اوغلان قورالیقدا مؤووج اولوب.

* * *

اوغلان داییا چکر،
قیز - خالایا.

* * *

اوغلان یئدی، اویونا گئدی،
چویان یئدی، قویونا گئدی.

* * *

اوغلان یئتیر، قیز یئتیر،
یۆکۆ یئنه سن گتیر.

* * *

اوغلان گلدین، قیز گلدین؟

* * *

اوغلان سوؤفره آجامغى،
آنادان اؤیره نر
قیز آنادان اؤیره نر
پالتار بیچمه یی.

* * *

اوغلانا بالاجالیقدا
قیز وئرن چوخ اولار.

* * *

اوغلان دیر - اوخ دور،
هر ائوده یوخ دور.

* * *

اوغلانى کامال ایله،
قیزی جامال ایله.

* * *

اوغلانين اوغلان اويونو وار،
قيزين - قيز اويونو.

* * *

اوغلوم اوغول اولسون،
اونا تاپيلمايان قيز اولسون.

* * *

اوغلوم اوغول اولسون،
كۆل ديبى - ائويم.

* * *

اوغلون آغلامير، قيزين چاتلامير.

* * *

اوغلون اولدو آدين قوي آغانظر،
خئيري اولماسا نه ضرر؟

* * *

اوغلونا قيز آختارينجا،
قيزينا اوغلان آختار.

* * *

اوغلون اولسون - ديري اولسون،
چۆرهك اولسون - قورو اولسون.

* * *

اوغلونو سئون - گلينين سئون،
قيزيني سئون - كۆرهكه نين.

* * *

اوغول آغاجى قوروماسين.

* * *

اوغول آرخادير،
قيز ياراشيق دير.

* * *

اوغول آتائين كۆوشه نين اكر.

* * *

اوغول بئل دن، ار ائل دن.

* * *

اوغول بد اۋولاد اولسا،
اۋلدۇر درد آتانی!

* * *

اوغول دخى ئىيلەسىن،
بابا اۋلۇپ مال قالماسا؟

* * *

اوغول دۇولت دىر،
مۆلك - دىيرمان.

* * *

اوغول دۇشمىن قاپىسىنا آپارار.

* * *

اوغول الە دۇشر،
قارداش بوخ.

* * *

اوغول ائلە اوغول دور!

* * *

اوغول گۇناھسىز اولماز،
آنا - مرحمتسىز.

* * *

اوغول مئىوۋە دىر،
آنا - باغبان.

* * *

اوغول منىم دىر،
قابىلىتىنى بىلىرم.

* * *

اوغول منىم دىر اگر، اوخوتموشام، ال چكىن،
ائىلە مەيىن دنگەسر، اوخوتمورام، ال چكىن!

* * *

اوغول اوغول اولسا،
ئىيلر آتا مالىنى.
اوغول نابود اولسا
ئىيلر آتا مالىنى؟

* * *

اوغول اون دۇرد ياشا چاناندا
يەھرلى آندا،
يا يئر آلتدا گرەك.

* * *

اوغول اۇلسە جىيەرىم يانار
قارداش اۇلسە بئلىم بۇكۇلر.

* * *

اوغول اۇلۇمۇ گۇز تۇكر،
قارداش اۇلۇمۇ بئىل بۇكر.

* * *

اوغول خىرداسى - نوغول خىرداسى.

* * *

اوغول آناسى گاه دۇشۇنە وورار،
گاه باشينا.

* * *

اوغرو قالانا يانار،
مال صاحىبى - گئدنه.

* * *

اوغرو دوغرولوق دان دانيشار.

* * *

اوغرو ائولى اولماز،
ائو يىيەسىنى ائولى ليكدن سالار.

* * *

اوغرو ائله باغىردى،
دوغرونون باغرى يارىلدى.
(اوغرو ائله باغىردى،
دوغرو كۇنجه سيخىلدى).

* * *

اوغرو ائله بىلر هامى اوغرو دور.

* * *

اوغرو ايت اۇزۇنۇ بىلدىرر.
(اوغرو ايت خوفلو اولار).

* * *

اوغرو كۇلگەسىندىن قورخار.

* * *

اوغرو اوغرويا يولداس دير.

* * *

اوغرو اوغرونو تئز تانييار.

* * *

اوغرو اوغرونون ساققيزيني اوغورلادی.

* * *

اوغرو گئدر شيرازا،
گورنه وئرلر جزا.

* * *

اوغرو هميشه دوغورلوق دان دانيشار.

* * *

اوغرودان قالانى ريمال آپاردی.
(اوغرودان قالانى فالچی آپاردی).

* * *

اوغرويا آند وئردیلر،
اؤينه موشتلوق چو گئتدی.

* * *

اوغرونو اوغرو ايله توتارلار.

* * *

اوغرونون يادينا داش سالما.

* * *

اوغورلوق يئيهن
گاه ديزينه چكر،
گاه باشينا.

* * *

اوغورلوغوموز آي ايشيغينا دؤشدؤ.

* * *

اود قالار - كؤز اولار،
قيز قالار - سؤز اولار.

* * *

اود، دؤشدؤ يو يئري يانديرار.

* * *

اود انلەيىب اودا دۆشمۇشۇك.

* * *

اود يانماسا تۇستۇ چىخماز.
(اود اولان يىردن تۇستۇ چىخار).

* * *

اود ايله اويناماق اولماز.

* * *

اود ايله پامبيغين نه دوستلوغو؟!

* * *

اود اينسانى هم قيزديرىر،
هم ده يانديرار.

* * *

اود گنيرمه يه گنتمه ميسن كى؟!

* * *

اود اولوب عالمى يانديرمايا جاقسان كى؟!

* * *

اود اولسا اۇزۇنۇ يانديرار.

* * *

اود اوجاقدا يانار.

* * *

اود پارچاسى ديرا!

* * *

اودو سۇندۇرۇپ
كۆلۇ ايله اوينايير.

* * *

اودو چك، كۆلۇنه باخ.

* * *

اودونا گندين بالتاسى ايتى اولار.

* * *

او يان قويو،
بو يان قويو،
تريپنمه، قويويا دۆشرسن.

* * *

اوينان يورولماز،
يورولماسا اوتورماز.

* * *

اويناماق بيلمز،
يئريم داردير دئيه.
(اويناماق بيلمير،
دئير: - يئريم داردير).

* * *

اويناماق بيلمهين گلينه
اويون يئري دار گلر.

* * *

اوينامايين، گولمهيين،
كنده تزه دارغا گليب.

* * *

اويناشا ئوميد اولان ارسيز قالار.

* * *

اويناشدان ار اولماز.

* * *

اويناشدان اوجوزو بوخدور،
او دا بختندير.

* * *

اويونا گيرن اوينايا گرهك.

* * *

اويونچو دئيل، اودونچودور.

* * *

اؤزومه اوستا دئيهرلر،
آروادىما اوستا-زن.

* * *

اولان دؤرد باغلار،
اولمايان درد باغلار.

* * *

اولان يارما قاينادار،
اولمايان الين اوينادار.

* * *

اولان اولدو، توربا دولدو.

* * *

اولاندا دۇرد چات،
اولماياندا درد چات.

* * *

اولاندا گۆز قيزاير،
اولماياندا - ئوز.

* * *

اولار - باشيم سويو،
اولماز - اشيم، سويو.

* * *

اولار - بازارام،
اولماز - پوزارام.

* * *

اولار - فهبى يل - موراد،
اولماز - كئچل الموراد.

* * *

اولاچاغا چاره بوخ دور.

* * *

اولدو - چيمه رم،
اولمادى - خمير سويو.

* * *

اولمادى قوروت دان،
قارنىنى دويدور توت دان.

* * *

اولمادى ائله، اولدو بئله.

* * *

اولمايانين بير دردى وار
اولانين - اون بير.

* * *

اولماسين آزارا!

* * *

اولموشو دا بو،
اولاجاغی دا بو.

* * *

اون بیر ایمامی یئیب،
آخیر زامانا گۆز تیکیب.

* * *

اون ایکى ایماما یالوارینجا،
بیر آلاها یالوار.

* * *

اون گئی، آیینه قیرمیزی دون گئی.

* * *

اون گۆن قوو، بیر گۆن اوو.

* * *

اون اؤلچ، بیر بیچ.

* * *

اون پارالیق پامبیق،
بییرمی پارالیق خۇمرۆک.

* * *

اونا دۆزن، اون بئشه ده دۆزر.

* * *

اونا سۆز دئدین،
ائله بیل داشا - دیوارا دئدین.

* * *

اوندا ائله ایدی، ایندی بئله دنر.

* * *

اوندان قیشدا بوز آلماق اولماز.

* * *

اونون آياغی آلتی بیله نی،
بونون باشی بیلمز.

* * *

اونون ایپی ایله
قویویا دۆشمک اولماز.

* * *

اورتا اويونو اورتا يئرده اوينانار.

* * *

اورتاق چوخ اولدوچجا
زييان آز اولار.

* * *

اورتاليق داناسى دير.

* * *

اورتادا يئييب قيراق دا گزير.

* * *

اوروج توتما،
ناماز قيلما،
ايشين بئله راست گلسين؟!

* * *

اوروج توتمايانين اوغلونا
راماضان ادى قوبارلار.

* * *

اوروجومدان چوخ راضييام،
شنبه سيني ده توتورام.

* * *

اوت كؤكو ئوسته بيتر.

* * *

اوت پئيين لى يئرده بيتر.

* * *

اوتا قاتسان آت يئمز،
اته قاتسان ايت يئمز.

* * *

اوتوز ايكي ديشدن چيخان،
اوتوز ايكي محلله يه ياييلار.

* * *

اوتوردوغوم يئرده ايشه دؤشدؤم.

* * *

اوتوردون - يولداسدان قالدین،
ياتدين - ائوين بيخيلدى.

* * *

اوتورمامیش هۆره بيلمز.

* * *

اوخ يارادان چيخار،
عداوت ئوره كدن چيخماز.

* * *

اوخ كيمي دوغرو اولسان
الده توتارلار سنى.
ياي كيمي آيري اولسان
چۆله اتارلار سنى.

* * *

اوخو آتيرسان، يايىنى گيزله ديرسن؟!

* * *

اوخو داشا ده يدى.

* * *

اوخويان ياشا باخماز.

* * *

اوجاق ايچيندن توتوشار.

* * *

اوجاق بئرى كۆلۆن دن معلوم اولار.

* * *

اوجاق كئچر، كۆزۇ قالار.

* * *

اوجاغا سالسان تۆستۆسۆ چيخماز،
آچاچ وورسان توزو.

* * *

اوجاق دان گئتسه ده،
بوچاق دان گئتمز.

* * *

اوجاق دان كۆل اسكيك اولماز.

* * *

اوجاق دان قارشىلا،
اوجاق دان دا يولا سال.

اۇ - عۇ

* * *

اۇولاد بىر تورش آلمايا بنزى،
ئىيەنن دىشى قاماشار،
ئىمەيەنن كۇنلۇ اىستر.

* * *

اۇولاد اينسانن معىدى دىر.

* * *

اۇولاد كى، وار، بادام دىر،
نوه - مغز بادام دىر.

* * *

اۇولاد كۇنۇل مئىوہسى دىر.

* * *

اۇولاد پنجرەدن دۇشن ايشىق دىر.

* * *

اۇولاد سرمايە دىر.

* * *

اۇولاد تاپىلار،
آنا-آنا تاپىلماز.

* * *

اۇولاد جان يانغىسى دىر.

* * *

اۇولاددا آتادان نىشانە اولمالى دىر.

* * *

اۇولاددا نوه،
دئولت دە - دەوہ.

* * *

اۇز آغام، اۇز قولوم.

* * *

اۋز عاغلىنى اۋزگە عاغلىنا وئرمە.

* * *

اۋز آدىنى اۋزگەلرە قويما.

* * *

اۋز آناسىنى سئون، اۋزگە آناسىنى سۇيمز.

* * *

اۋز آرشىنى ايله اۋلچۇر.

* * *

اۋز آتى نىن نوختاسىندان ياپىش.

* * *

اۋز بختىندىن كۆس.

* * *

اۋز قاباغىندان پى!

* * *

اۋز قدرىنى بىلمەبەنن
قدرىنى اۋزگەسى دە بىلمز.

* * *

اۋز قورو چۆرەبىم
اۋزگەنن پلوووندىن ياخشى دىر.

* * *

اۋز داش-ترەزىسى ايله چكىر.

* * *

اۋز دوزونوزلا يئىن.

* * *

اۋز ائويمىن نۇكرىم
اۋزگە ائوينىن - آغاسى.

* * *

اۋز ائويندە اۋز باشىنى باغلاپا بىلمىر،
اۋزگە ائويندە گلن باشى باغلايىر.

* * *

اۋز ائويمدىر!

* * *

اۇز عئىبىنى بىلمەمىش،
اۇزگەيە رىشخند انلەمە.

* * *

اۇز ائششەيىمىزدىر.

* * *

اۇز الى ايله اۇز آياغىنا بالتا چالير.

* * *

اۇز اليم، اۇز باشيم.

* * *

اۇز ايىنى اۇزۇ ائشير.

* * *

اۇز ايتىمىزدىر.

* * *

اۇز ايشىنى اۇزۇن گۇر.

* * *

اۇز ياغى اۇز باشينا.

* * *

اۇزگە مالينا ديمە،
اۇزۇنكۆنۇ برک ساخلا.

* * *

اۇزگەنن مالى-مۇلكۇ،
بىزىم دە قنبرىمىز.
(عالمين مالى، مۇلكى،
قمبرين بىرتىق كۆركۇ).

* * *

اۇز كۆوشەنن دە اوتلا.

* * *

اۇز كۆوشەنن دە اوتلايان مال آج قالماز.
(اۇز اۇرۇشۇن دە اوتلايان مال آج قالماز).

* * *

اۇز كۆلگەسىننن اوزاغى گۇرمۇر.
(اۇز بورنودان اوزاغى گۇرمۇر).

* * *

اۇز گۇزۇندە بايقوشون بالاسى
توووس قوشوندان دا گۇزەلدىر.

* * *

أۇز گۆزۈندە تېرى گۇرمۇر،
أۇزگە گۆزۈندە قىلى سئچير.

* * *

أۇز اودونا دا منى يانديرما.

* * *

أۇز اۇرۇشۇندە مورادعلی دا بەیدير.

* * *

أۇز راحاتليغینی ایسته.

* * *

أۇز راحاتليغینی ایسته،
أۇزگە نین ناراحاتليغین ایسته مه.

* * *

أۇز سسی اۇزۇنه خوش گلیر.

* * *

أۇز سۇزۇ ایله توتولور.

* * *

أۇز سۇزۇنۇ ائشیت
أۇزگە سۇزۇنۇ دانیشاندا.

* * *

أۇز سۇزۇنۇ اۇزگە نین آغزیندان دانیشما.
(أۇز سۇزۇنۇ اۇزۇن دانیش).

* * *

أۇز چۇره بیینی اۇزگە سۇفره سینده یئمه.

* * *

أۇز چولونو سودان چیخاردا بیلمیر.

* * *

أۇزگە آغزینا باخان آج قالار.

* * *

أۇزگە آتینا مینن تئز دۇشر.

* * *

أۇزگە باغیندان گۆل درمزله.

* * *

اۋزگە قاپپىسىنى باغلى ايسنتەپەنين،
اۋز قاپپىسى باغلى قالار.

* * *

اۋزگە ائويندە قوناقدان بورج ايستمزلىر.

* * *

اۋزگە الى ايله ايلان توتور.

* * *

اۋزگە اليندە كۆمبە بۇيۇك گۆرۈنر.

* * *

اۋزگە يئرين حالواسىنى
ھۇولا ايله چالارلار.

* * *

اۋزگە كيسەسىندىن پول باغيشلامازلار.

* * *

اۋزگە گۆزۈ باخشى گۆرر.

* * *

اۋزگە مالينا گۆز تىكن،
مالسىز-داوارسىز قالار.

* * *

اۋزگە اوشاغىندىن اوغول اولماز.

* * *

اۋزگە يە بئل باغلاما.

* * *

اۋزگە يە ايت ھۆرر،
بىزە مازانداران چاققالى.

* * *

اۋزگە يە كۆمك ائت،
سنە دە كۆمك ائدرلىر.

* * *

اۋزگە نىن قارغاسى
اۋزگە يە قىرغى گۆرۈنر.

* * *

اۋزگەنن قيرغيسى وار،
بىزىم دە قارغامىز.

* * *

اۋزگەنن پامان گۈنۈنە گۈلن
اۋز گۈنۈنە اغلاپار.

* * *

اۋزگەنن ياخشى سىندان اۋز پىسىمىز ياخشى دىر.

* * *

اۋزگەنن كاشانە سىندن
بىزىم ويرانەمىز ياخشى دىر.
(اۋزگەنن سارايبىندان، اۋز داخمام ياخشى دىر).

* * *

اۋزگەنن سۇزۇنۇ
اۋزگەبە دئمەيە نە وار؟!

* * *

اۋزگەنن سۇزۇنۇ
اۋزگەنن ائويندە دانيشما.

* * *

اۋزگەننكى گىت-گىدە ايپك اولور،
بىزىمكى كۆپك.

* * *

اۋزۇ بالاچا، سۇزۇ بۇيۇك.

* * *

اۋزۇ بيشىرىب، اۋزۇ بئىير.

* * *

اۋزۇ قازانمايان مال قدرى بىلمز.

* * *

اۋزۇ قوجا ايسە، كۈنلۈ جاوان دىر.

* * *

اۋزۇ دانيشار،
اۋزۇ دە قولاق آسار.

* * *

اۋزۇ دئىير،
اۋزۇ دە گۈلۈر.

* * *

اۋرۇ اتىدى اۋرۇنە
كۈلۈ تۈكۈ گۈزۈنە.

* * *

اۋرۇ اتىشىشك، تۈكۈ مخمر.

* * *

اۋرۇ عدالتلى اولانين،
قاضييا احتياجى اولماز.

* * *

اۋرۇ اكير،
اۋرۇ دە بيچير.

* * *

اۋرۇ يازير،
اۋرۇ اوخويور.

* * *

اۋرۇ يئمز،
اۋرۇ گەبە دە وئرمز.

* * *

اۋرۇ يەھر قاشيندا،
گۈرۈ اوجاق باشيندا.

* * *

اۋرۇ ييخيلان آعلاماز.

* * *

اۋرۇ ييخيلان اۋرۇ دە قالخار.

* * *

اۋرۇ كسير،
اۋرۇ تيكير.

* * *

اۋرۇ گئندى،
سۈرۈ قالدى.

* * *

اۋرۇ اۋر آغاسى دير.

* * *

اۋرۇ اۋرۈنە قبير قازيبير.

* * *

اۇزۇ اۇزۇنە ئىلەينە چارا يوخ دور.

* * *

اۇزۇ اۇزۇنە ئىلەينە نى ئىل يىغىلسا ئىلەينە بىلمز.

* * *

اۇزۇ اۇلچۇر،
اۇزۇ بىچىر.

* * *

اۇزۇ ئوچۇن ارىشتە كسە بىلمىر،
اۇزگەبە اوماج اووور.

* * *

اۇزۇ ئوچۇن ياتىر،
اۇزگەلرە يوخو گۇرۇر.

* * *

اۇزۇ ئوچۇن يىيىر،
اۇزگەسىنە مىننت قويور.

* * *

اۇزۇم قوتورام،
كئچىم كى، قوتور دئىيل؟!

* * *

اۇزۇم قۇرىت دەيم،
گۇزۇم وطنده.

* * *

اۇزۇم اۇر آغامام.

* * *

اۇزۇم اۇزۇمە ئىلەدیم،
كۆلۈ گۇزۇمە ئىلەدیم.

* * *

اۇزۇمە يئر ئىليرم،
گۇر سنە نە ئىليرم.

* * *

اۇز-اۇزۇنۇ بەينەن آغام وای!.

* * *

اۇزۇمۇز ائوده،
سۇزۇمۇز چۇل لردە.

* * *

اۋرۇمۇز بىر شىئى دىئىلىك،
آدىمىز طىبىلدە دۇبۇلۇر.

* * *

«اۋرۇن بىل» لە قال اولماز.

* * *

اۋرۇن بىلن ياخشى دىر.

* * *

اۋرۇن بىشىردىن،
اۋرۇن دە داد.

* * *

اۋرۇن فىل اولسان دا،
قارىشقانى ياددان چىخارتما.

* * *

اۋرۇندە اولماپاندا قونشوپا گندرسن،
قونشودا اولماپاندا ھارا گندرسن؟

* * *

اۋرۇندن بۇيۇپە قاپارما،
بلكە اتان دىر.

* * *

اۋرۇندن قولو گۇچلۇپە راست گلەمەمىسن!

* * *

اۋرۇندن دۇولتلى ايله آياق چكەمە.

* * *

اۋرۇندن بوخارى باخاندا،
اۋرۇندن آشاقى دا باخ.

* * *

اۋرۇندن گۇچلۇ ايله ووروشما.

* * *

اۋرۇنە باخما، سۇرۇنە باخ.

* * *

اۋرۇنە قىيىمادىغىنى،
اۋرۇنە قىيىما.

* * *

اۋرۇنە دۆشمەن
اۋرۇ دوستونو ايتىرن دىر.

* * *

اۋرۇنە اوماچ اووا بىلمىر
اۋرۇگەسىنە اربىشتە كسىر.

* * *

اۋرۇنە حۇرمت قويمايان،
اۋرۇگەپە دە حۇرمت قويماز.

* * *

اۋرۇنۇ عاليم اىستەين
جاھىل دن اوزاق اولار.

* * *

اۋرۇنۇ اتان دا بىردىر،
اۋرۇنۇ دارتان دا.

* * *

اۋرۇنۇ اتان دىزىنە دۇير.

* * *

اۋرۇنۇ باشقاسىنا نردىوان ائلمە.

* * *

اۋرۇنۇ باشقاسىندان گۈزلەمە،
اۋرۇ اوجاغى نىن پىشىيىن دن گۈزلە.

* * *

اۋرۇنۇ بۇيۇك گۇسترمك
كىچىك لىيىن ان كىچىى دىر.

* * *

اۋرۇنۇ قلمە وئرن اخماق دىر.

* * *

اۋرۇنۇ گۈزە سوخور.

* * *

اۋرۇنۇ گۈنە وئرىر.

* * *

اۋرۇنۇ تانىمايان
اللاھىنى دا تانىماز.

* * *

اۇزۇنۇ تۈلكۈلۈپە قويوب.

* * *

اۇزۇنۇ خىستە (يورولموش) بېلسن،
يولداشنىنى اۇلمۇش بېل.

* * *

اۇزۇنۇن ياوان چۆرەيى اۇزگەنن پلوووندىن ياخشى دىر.

* * *

اۇيرنمەپە عار اولماز.

* * *

اۇيۇدۇ آنلاپانا وئىرلىر.

* * *

اۇكۆز آلتىندا بوزوو آختارىر.

* * *

اۇكۆز دئپەر:
- من آغاما نۇكرم.

* * *

اۇكۆز دەوہجن اولاندا،
دەوہ داغجان اولار.

* * *

اۇكۆز اھىلدەمكدن
بوپوندوروق اھىلدەپپىر.

* * *

اۇكۆز كىمى بئىپىر،
دانا كىمى ياتىر.

* * *

اۇكۆز گرەك جۆت اول!

* * *

اۇكۆز اولاجاق دانا بۆكۈندىن بېلىنر.

* * *

اۇكۆز اۇزۈنە يونجا اكدنە باشى آغرىيار.

* * *

اۇكۆز اۇلدۆ، اورتاق آيرىلدى.

* * *

اۈكۆز اۈلدۈرۈپ
آدينى ئوستۇمدن
گۆتۈرە بىلمىرم.

* * *

اۈكۆز اۈلر، گۇنۇ قالار،
ايگيد اۈلر، اونو قالار.

* * *

اۈكۆز اۈلمەيىنجه اينەيە قيمت اولماز.

* * *

اۈكۆزۈ بوينوزوندان،
آدامى سۇزۇندن توتارلار.

* * *

اۈكۆزۈ بورولانا چوخ سۇز دئەرلر.

* * *

اۈكۆزۈ اولانا بورج گۇن وئرلر.

* * *

اۈكۆزۈ اۈلدۈرۈپ،
قوموزوندا بيچاغي سىندىردى.

* * *

اۈكۆزۈ اۈلن دن دانيشما.

* * *

اۈكۆزۈ اۈلەنە يول گۇسترن چوخ اولار.

* * *

اۈكۆزۈن بۇيۇپۇ پەيەدە قاليبدير.

* * *

اۈكۆزۈن قاشقاسينا دەرلر.

* * *

اۈكۆزۈن قوجالانى
دانا-بوزووا قوشولار.

* * *

اۈكۆزۈن جۆتە گنتمە پەنبنى
اتلىك آدينا ساتارلار.

* * *

اۋگىيىن آدى بىنام اولور.

* * *

اۋلدۇ وار، دۇندۇ يوخ دور.

* * *

اۋلدۇرن اوخ،
گۇناھكار اوخ اتان.

* * *

«اۋلدۇررەم» دئىيەندىن قورخما،
«اۋلىم» دئىيەندىن قورخ.

* * *

اۋلدۇرسەلر قانى آخماز.

* * *

اۋلىن كىم، اۋلدۇرن كىم؟

* * *

اۋلىن گۇرمىيەجك،
قالان گۇرەجك.

* * *

اۋلىن اونلاردان اولسون،
بئىل-كۆرەك بىزدىن.

* * *

اۋلىن اۋلدۇ،
واى قالانىن حالينا.
(اۋلىن اۋلدۇ، بورجون اوددو،
واى قالانىن حالينا).

* * *

اۋلىن اۋلدۇ
دىرىيە دىرىلىك گرەك.

* * *

اۋلىن جانينى قورتارىر.
واى قالانىن حالينا.

* * *

اۋلىن ئوچون قم يئمه،
بئش بۆكۆمدىن آز يئمه.

* * *

اۋلەنن بوجونو باققال دیریلره یۆکلر.

* * *

اۋلەنن جیپیندن گندر.

* * *

اۋلر کوروغلو،
گئتمز وطندن.

* * *

اۋلەجکسن اگرچی شاه اولاسان.

* * *

اۋلکه آباد ایکن
دییرمان خارابا ایدی.

* * *

اۋلکه یانسا، جانی یانماز.

* * *

اۋلکه کی وار، اونون قاباغیندا
شاه دا آجیزدیر، گدا دا.

* * *

اۋلکه صاحبسیز اولماز.

* * *

اۋلمه، ایتمه،
قاپی میزدان گئتمه.

* * *

اۋلمز، ایتمز خدیجه،
گۆرر نوه-نتنجه.

* * *

اۋلمک وار، دۋنمک یوخ دور.

* * *

اۋلمک ایسته ییرسن
کۆچ مازاندارانا.

* * *

اۋلمک اۋلمک دیر،
خیریلداماق نه دئمک دیر؟!

* * *

اۆلمۇش آصلانا
دووشانلار دا ھۆجۇم ائىلر.

* * *

اۆلمۇش آنا يۇك چاتمازلار.

* * *

اۆلمۇش دەوہننن دريسى
بىر ائششەيە يۇك دۇر.

* * *

اۆلمۇش ائششك آختاربر كى،
نالينى چكسين.

* * *

اۆلمۇش آصلاندان
دىرى كۇيك ياخشى دىر.

* * *

اۆلۇ آصلانين ساققالينى يولارلار.

* * *

اۆلۇ بيت دئىيل كى!

* * *

اۆلۇ بيت دئىيلم كى،
دىرناق آلتيندا قاليم.

* * *

اۆلۇ قبرىستان دان قايتماز.

* * *

اۆلۇ داغى چكىلر،
دىرى داغى چكىلمز.

* * *

اۆلۇ يئردە قالماز.
(اۆلۇ كفن سىز قالماز).

* * *

اۆلۇ كيم دىر كى،
گورون سۇبن كيم اولاق؟!

* * *

اۆلۇ كيمى ياتىر.

* * *

اۇلۇ گۇر نىجە اۇلۇدۇر،
عزرائىل دە حالينا آغلايىر.

* * *

اۇلۇ جەننمە،
تكى موللايا پول اولسون.

* * *

اۇلۇب آغلايانى بوخ دور.

* * *

اۇلۇب اۇلۇمدن قايىدىب.

* * *

اۇلۇدن پاكى اومور.

* * *

اۇلۇدن شىيطان دا ال چكىب.

* * *

اۇلۇبەدە بىيە لازىمدير،
ديريپە دە.

* * *

اۇلۇلر ائلە بىلىر كى،
ديرىلر حالوا يئىير.

* * *

اۇلۇم وار كى، حىيات قەدەر دەيرلى،
حىيات وار كى، اۇلۇمدن دە بدتردير.

* * *

اۇلۇم وار اۇلۇم كىمى،
اۇلۇم وار طۇلۇم كىمى.

* * *

اۇلۇم قاش ايلە
گۇز آراسىنداير.

* * *

اۇلۇم-ديريم بيزىم ئوچۇندۇر.

* * *

اۇلۇم حاقدان،
كفن مەمد جفر بەدىن.

* * *

اۋلۇم حاق دىر.

* * *

اۋلۇمدىن باشقا ھەر شئىيە چارە وار.

* * *

اۋلۇمە گىندىن گىلدى،
پولا گىندىن گىلمەدى.

* * *

اۋلۇمە چارە يوخ دور.

* * *

اۋلۇنۇ واختىندا آغلا،
ئىل گىلر تۇنلۇك اولار.

* * *

اۋلۇنۇ اۋزباشىنا قويسان،
شىللاق اتار كفەنى جىرار.

* * *

اۋلۇنۇن وصىتى اۋزۇ ايلە گىندر.

* * *

اۋلۇنۇن دالينجا دانىشمازلار.

* * *

اۋلۇنۇن دالينجا صالات چكىر.

* * *

اۋلۇرسە يىر بەيەنسىن،
قاليرسا ئىل بەيەنسىن.

* * *

اۋلۇسۇ بىر گۇن،
شىوۋەنى مىن گۇن.

* * *

اۋلۇسۇ اولان كىرىدى،
ياسا گلن كىرىمەدى.

* * *

اۋلۇسۇ اولان بىر گۇن آغلار،
دىلىسى اولان ھەر گۇن.

* * *

اۆلچمەمىش بېچمە.

* * *

عۇمرۇن بركتى ياخشى عمل ايلهدير.

* * *

عۇمرۇنە قباله آليب.

* * *

عۇمۇر بىر ايينهدير،
ساپى چوخ قيسا.

* * *

اۇمۇر بويو لامپا قايرديم،
هلهده قارانلىق دا قالميشام.

* * *

عۇمۇر وفاسيزدير، بىزى ترك ائدير.

* * *

عۇمۇر قارىسا دا،
كۇنۇل قارىماز.

* * *

عۇمۇر دئيير قوجالميشام،
ئورهك دئيير: - ياشا هله!

* * *

عۇمۇر ائدن ياشا دولار.

* * *

عۇمۇرلر اۇرتۇلۇدۇر،
هم قوجايا هم جاوانا.

* * *

اۇيۇرسن اۆز اينى اۇپ.

* * *

اۇردك اتين، قاز اتين،
ينيهن بيلر لذتين.

* * *

اۇردهيى باغلاماغا،
ايپك گرهك،
يار ايله اويناماغا،
ئورهك گرهك.

* * *

اۋردەپى سو ابلە قورخوتمازلار.

* * *

اۋردك گليب قاز اولماز،
گلين گليب قيز اولماز.

* * *

اۋردك اۋلدۇ -
قاز قالدى،
سيم قيريلدى -
ساز قالدى.

* * *

اۋردك دن قاز يئيشى
طلب ائلەمك اولماز.

* * *

اۋركن نه فدهر اوزون اولسا،
يننه ده دوغاناق دان كئچەجك.

* * *

اۋركن ئوستە دارى سريب.

* * *

اۋرەپە قويونون
نه اتى اولار، نه يۇنۇ.

* * *

اۋرتۇلۇ بازار،
دوستلوعو يوزار.

* * *

اۋرۇشۇندە اوتلا.
(اۋرۇشۇندەن چيخما).

* * *

اۋتۇب كئچن عۇمۇردۇر،
قوجالان اينسان!

پ

* * *

پادشاه اوزاقدا،
آلاه يوخاريدا.
كىمه دئيه سن دردېنى؟!

* * *

پادشاه خزېنەسى دە
آلتى شاھى لىق قىفېلا مۇحتاج دېر.

* * *

پادشاھىن آياغى دەين يئردە
يئددى ايل اوت بېتمز.

* * *

پادشاھىن دا دالىنجا دانىشارلار.

* * *

پادشاھىن دا رعيىتە اېشى دۇشر.

* * *

پادشاھىن صۇحبتى نېن اوولى - دېرىلىك،
آخېرى - اۇلۇم.

* * *

پاى بۇلەنە پاى قالماز.

* * *

پاى بۇلەنېن يۇزدە بېرى جىنتە گئدر.

* * *

پاى وئردى، دالىنجا گلدى.

* * *

پاى دولو گلر، دولو گئدر.

* * *

پاى پاىى دۇبر، چىخاردار.

* * *

پای پایلیان پاییندان اولار.

* * *

پایدان پای اوممازلار.

* * *

پایدان اومان پای وئرمز.

* * *

پایین قاباغی پای اولار.

* * *

پایین جنتتده.

* * *

پایینی یالقیز یئهن
پایینی دیشی ایله توتار.

* * *

پایینی پایمین ئوسته قوی،
یا آلتیندان یئ، یا ئوستوندن.

* * *

پاییز جامیشی قاچاغان اولار.

* * *

پاییزین سویو کاسیبین بوغازینا تنگ دیر.

* * *

پالازا بۆرۆن،
ائله ایله سۆرۆن.

* * *

پالان-پالان، منه ده پالان؟!

* * *

پالچیغا باتان آرابانی اؤکۆز چیخاردار.

* * *

پاپاق ائله - ایشیمیزی بیلهک.

* * *

پاپاق ایستی-سویوق ئوچۆن دئییل،
ناموس ئوچۆندۆر.

* * *

پاپاق آلتیندا ایگیدلر یاشار.

* * *

پاپاچی نین کۆنلۆ اولسا،
بیر درى دن دوققوز پاپاق تیکر.

* * *

پاپاچی نین پاپاگی بیرتیق اولار.

* * *

پاپاچی نین پاپاگی اولماز.

* * *

پاپاگی تۆلكۆ دریسیندن،
خبری یوخ گئرسییندن.

* * *

پاپاگیمیز گۆنه یاندى.

* * *

پاپاگین بئره گبرسین.

* * *

پاپاگینی قوی قاباگینا، فیکیرلش.

* * *

پاپاگینی مسجیده آتسالار،
گئدیپ گۆتۆرمز.

* * *

پاپاگی نین زاغاراسی گئدیپ.

* * *

پارا قورتاردی، دۆکان باغلاندى.

* * *

پارا ایستمه مند،
بوز کیمی سوویوارام سندن.

***

پاران واردیر - جۆمله عالم قولوندور،
پاران یوخ دور - دار کۆچه لر یولوندور.

* * *

پاران اوجوز ایسه،
باھالی اول.

* * *

پاسلى دميردن قىلىنچ اولماز.

* * *

پاخىل ادام آج جاناواردان پيس دير.

* * *

پاخىل آرتسا،
قورد آرتار.

****

پاخىل اولما، غۆصه ن اولماسين.

* * *

پاخىلا تانرى وئرمز،
وئرسه ده قارنى دوپماز.

* * *

پاخىلن آخىرى اولماز.

* * *

پاخىلن گورو جهنم دير.

* * *

پاخىلن گۆزۆ دوپماز.

* * *

پئىغمبر اول اول جانينا دوعا ائديب.

* * *

پئى نين آدى «چمن گۆل».

* * *

پئىنينه باخ - بوستان ات.

* * *

پئندير پئيه ن سو آختارار.

* * *

پئندير-چۆره ك سلامت دير.

* * *

پئشيمان شئيطان دير.

* * *

پنشىكەشەن آخىرى درويشە چاتار.

* * *

پەزەونگىن آخىرى درويش اولار.

* * *

پلنگە ات يئمەيى،
كئچيە اوت يئمەيى اۋيرتمزلىر.

* * *

پنجشەنبەن گليشى،
چرشنبە دن بللى دىر.

«پنجشەنبەن» نۇقتەلرەن دۇزۇردۇم...

* * *

پەريزىنى گۇزلەمەين
آزارىنى اوزادار.

* * *

پۇشنگىن آخىرى تورباكتش اولار.

* * *

پيادا آتلىيا گۇلر.

* * *

پيادا زوواردىر.

* * *

پيادا گئندنن آت آلماعى اۋيرنمە.

* * *

پيادانين آتلى ابلە نە يولداشليغى؟!

* * *

پير منيمدىر، كرامتىنى بيليرم.

* * *

پيشيك آرخاسىنى يئره وورماز.

* * *

پيشيك آتاسى خئيرىنەسيچان توتماز.

* * *

پیشیک بالاسی اۋرۇنۇ
آناسى نىن دۇشوندە گىزلەدر.

* * *

پنشىك بالاسىنى اىستەدییىندن يئەر.
(پیشیک بالاسىنى سیچانا بنزەدر يئەر).

* * *

پیشیک برکە دۇشندە،
دیرناغى ایلە پلنگ گۇرۇ چىخاردار.

* * *

پیشیک بىسلەمەين - سیچان بىسلر.

* * *

پیشیک ائودن چىخاندا،
سیچانلار باش قالدیرار.

* * *

پیشیک يئەنى،
آصلان قوسدورا بىلمز.

* * *

پیشیک يئره اۋیره نر، ایت آداما.

* * *

پیشیک كىمى يئددى جانى وار.

* * *

پیشیک ميو-ميوونو آناسىندان اۋیره نر.

* * *

پیشیک ميوولداماسين،
تويوق قاققىلداماسين.

* * *

پیشیک اۋلۇب، سیچانلارین بايرامى دیر.

* * *

پنشىك سیچانى ماریتداپان كىمى ماریتدايیر.

* * *

پیشییه دئیلر:
- آتان یاخشى دیر، آنان؟
دئدى:
- نه بو، نه او، میو-میو.

* * *

پیشیین آغزی بیر سالاندا،
دؤنر ئوزؤنؤ جیرماقلار.

* * *

پیشیى باغلايب چؤرهك يئيه نلردن دیر.

* * *

پیشیى بیر وورسان - دینمز،
ایكى وورسان - دینمز،
آخیردا ئوز-گؤزؤنؤ جیرماقلار.

* * *

پیشیى چوخ سیخیشدیرما،
پلنگه دؤنر.

* * *

پیشیین آغزی اته چاتماز،
دئیهر: - ایى وئیر!

* * *

پیشیین قانادی اولسايدى
سرجه لردن علامت قالمادى.

* * *

پیشیین دردی ایتی اؤلدؤرر.

* * *

پیشیین پاتان یئری ایستى كؤرسؤ ديبينده دیر.

* * *

پیشیین یؤنؤرمه یى سامانلیغا قدهردیر.

* * *

پیشیین گؤزؤ سیچان دئشیبينده اولار.

* * *

پیشیین كؤنلؤ سامانلیقدا ایدی،
تازى دا قوودو، سامانلیغا سالدی.

* * *

پیشبینی آغا دیرماشدیرارام.

* * *

پیشبینیز نردیوانیمیزی آپاریب.

* * *

پیرینی تانیمایانین عاقیبتی پیس اولار.

* * *

پیریمیزه داش آتمایین.

* * *

پینهچی نین مایاسی ایینه ایله ساپی دیر.

Əjdər Behnam

ر

راست گلمه‌ين ايشه پئشيمان اولما.

* * *

راحت دورمايان، ناراحات اولار.

* * *

راحت اوتورانا نه والى گلر، نه حاکيم.

* * *

راحاتلىق ايسته‌ين آدم: - کار، کور، لال گرەک.

* * *

رممالدير، پئىغمبرلىک ايددياسى ائيله‌ير.

* * *

رنده گورمه‌يب.

(رنده‌لنمه‌يب).

* * *

رنجبرين ئوميدى اکينه‌دير.

* * *

ریشخند ائتمه قونشونا

گلر بير گون باشينا.

* * *

ریشخندلىک عاغلين ضعيفليپندن دوغار.

* * *

روزی (يئمک) اولسون،

اوجاقددا اولسون.

* * *

روزی حلاج‌بازاردا گزير.

* * *

روزىسى گلن زامان گۇنەيى يوخو توتار.

* * *

روزىمىز دۆشۆب كور مه لىيىن الينه.

* * *

روزى كى، دئدىن،
قاضييا معلوم.

* * *

رۆشوت جهننمين آچارى دىر.

* * *

رۆشوت حارام دىر.

* * *

رۆشوت قاپدان گىررسه، ايمان باجادان چىخار.

* * *

رۆشوت خورون عاقىيىتى يوخ دور.

ث، س، ص

* * *

صاباھا كيم اۆله، كيم قالا.

* * *

صاباھين دا صاباھى وار.

* * *

صاباھين ناھارى بدنن ميسمارى دىر.

* * *

صاباھين شرى آخسامين خئيريندن ياخشى دىر.

* * *

صاباھين شيرين يوخوسو
يولچونو يولدان ائىلر.

* * *

صاباھ-صاباھا سالما.

* * *

صابون قارا پالازى آغارتماز.

* * *

صابون ايلە ئوز يويان،
بىر گۆن گۆيچك اولار.

* * *

صاواب تۆكۆلۆب، يىغان يوخ دور.

* * *

صاواب گۆر، هر زامان ياخشى ليق ائىلە.

* * *

ساواد آدمى دىللى ائىلر.

* * *

ساققال آغارېب،
بئل بۆكۆلۆب،
باشدا عاغیل یوخ.

* * *

ساققال باشا قوربان اولسون.

* * *

ساققال آداما قاضىلىق وئرمز.

* * *

ساققال یوخ ایکن بیغ وار ابدى.

* * *

ساققالا سالام وئرمیر.

* * *

ساققالا خال دۆشدۆ -
ئورهیه خال دۆشدۆ.

* * *

ساققالدا فیض اولسایدى،
كئچیه كرامدین آغا دئیهدیلر.

* * *

ساققالى آغارېب،
عاغلى آغارمايېب.

* * *

ساققالى هر دللهیین الینه وئرمزلىر.

* * *

ساققالیم یوخ دور، سۆزۆم كئچمیر.

* * *

ساققالیمی دهیرماندا آغارتمیشام.

* * *

ساققالیمی هله اله وئرمه میشم.

* * *

ساققالین چىخمامیش،
كوسایا ریشخند ائله مه.

* * *

ساققالیما سوغان دوغرایبر.

* * *

ساققالىنى اوشاق-موشاق الينه وئرمە.

* * *

ساققىز چئىنەمكەلە قارىن دوپماز.

* * *

ساققىز چئىنەندىكجە چۆرۈر.

* * *

ساققىزىنى اوغورلايىبلار.

* * *

ساغ باش ياستىغا گلمز.

* * *

ساغ باشىنا ساققىز ياپىشدىرما.

* * *

ساغ ال وئرنەنى
سول ال گرەك بىلمەسىن.

* * *

ساغ الى ايله ھارايلاير،
سول ال ايله قووور منى.

* * *

ساغ الين باشىمىزا!
(ساغ اليم باشىنا).

* * *

ساغ الين رنجى سول الە خارامدىر.

* * *

ساغ الين سول الە احتىياجى وار.

* * *

ساغ يئرى قارنى آلتىنداير،
اونو دا اۈرکن كسىب.

* * *

ساغ گۆزۆن سول گۆزە اعتىبارى يوخ دور.

* * *

ساغ اول، وار اول،
گۆل اول، بۆلبۆل اول،
قفىس دە اولما.

* * *

ساغا دا وورور، سولا دا!

* * *

سولدان وورور، ساغدان بېچير.

* * *

ساغلام روح ساغلام بدن ده اولار.

* * *

ساغلامليغين قدريني خسته لر بيلر.

* * *

ساغليق ان بۇيۇك وارليق دير.

* * *

ساغليق بۇيۇك نعمت دير،
قدريني بيلمك گرەك.

* * *

ساغليق ان بۇيۇك نعمت دير،
دئمه بابام، يوخسولام.

* * *

ساغليق اولسون، گۇرريك!

* * *

ساغليق سولطانليق دير.

* * *

ساغليغيندا كور فاطما،
اۇلنده بادام گۇزلۇ.

* * *

ساغساغان ككلييه باخار
اۇز يئرشيني ايتيرر.

* * *

صاداغا - بلانى رفع ائيلر.

* * *

صاداغا قاتا قايئارار.

* * *

صاداغا ساراي دان چيخماز.

* * *

سادە ياشاسان - يۆز ياشايا بيلرسن.

* * *

سادەلىك دە آبادلىغين بىر نۆوودور.

* * *

ساز اولان يئردە
سۆزۇ سازا وئررلر.

* * *

ساز شادلىق گتيرر.

* * *

سازينا بۇلبۇل قونار.

* * *

سازلى ائو - سۆزلۇ ائو.

* * *

ساي، يئرینه قوز قوی.

* * *

سايانين قولويام،
سايمايانين آغاسى.

* * *

ساييلان گۆن تئز گئچر.

* * *

سايماديغين دئشيكدن تۆلكۆ چيخار.

* * *

سايماز ايت آدام قاپار.

* * *

ساكيت باشين آغريسى اولماز.

* * *

ساكيت اولان سالامات اولار.

* * *

سالوات گۆجه باغلىدير.

* * *

سالواتا ايشلهبير.

* * *

سالام وار باش كسدير،
سؤيۇش وار انعام آلا.

* * *

سالام وئرديم،
بورجلو چيخديم.

* * *

سالام-علئك، ساغ ساغان،
ايستى چۇرهك، گۆى سوغان!

* * *

صالاتچى نين سسى
موللايا توى-بايرامدير.

* * *

ساليان آراباسى كىمى جىرىلداير.

* * *

ساللاقخانا كۇمەيى عارسىز اولار.

* * *

سامان آلتىندان سو يئرىدير.

* * *

سامان يئەن ائششك تورباسىنى اۇزۇ داشىيار.

* * *

سامان قالا-قالا قىزىلا دۇنر،
قىزىل قالا-قالا سامانا دۇنر.

* * *

سامان سنىن دئىيل،
سامانلىق كى، سنىندير.

* * *

سامانين تۇستۇسۇ گۇز چىخاردار.

* * *

صاندىق تولاسىدير.

* * *

سانىلى پول دورومسوز اولار.

* * *

سانجمايانى سانجمازلار.

* * *

ساپ ئوزۇلن يىردن قىرىلار.

* * *

ساپدان آسىلىپ.

* * *

ساپىن اۇچۇنۇ تاپاندان سونرا
ايش ياخشى گىدر.

* * *

سار چالاغانىن داپىسى دىر.

* * *

سارالا-سارالا قالينجا،
قىزارا-قىزارا اۇل.

* * *

سارالا-سارالا ياشاماقدانسا،
مرد-مردانه اۇلمك ياخشى دىر.

* * *

سارىبلا قوناق اولانىن
داروازاسى گىن گرەك.

* * *

سارى ايت چاققالىن داپىسى دىر.

* * *

سارى ياغدان تۆك چكىر.

* * *

سارى ياغلا ياغلايىر،
سارىمساقلا داغلايىر.

* * *

سارساق ياشاماق عۇمره ياماق دىر.

* * *

سارساقلار اولماسايدى،
يالتاقلار آجىندان اۇلردى.

* * *

ساتىن آلما قولونام!

* * *

صاف آرمود ساپدان دۆشمز.

* * *

ساخلا گۆنۆ،
گلر گۆنۆ.

* * *

ساخلا سامانى،
گلر زامانى.

* * *

ساخسىيا وئره-وئره،
چىخار ميسين باھاسى.

* * *

صاحبىندن قاباق بوستانا گيرمه.

* * *

صاحبى نين يانيندا پيشيك ده ايت باسار.

* * *

صاحب سيز قويونو قورد يئيه.

* * *

صاحب سيز ائو خارابادير.

* * *

صاحب سيز مال يئتميدير.

* * *

ساچ صفادان اوزانار،
ديرناق جفادان.

* * *

ساچ ئوره ك دن سو ايچر.

* * *

ساچى بورچ آماق مۆمكۆن اولسايدى،
كنچلين نه دردى واردى؟!

* * *

ساچى سويوق اولانين كۆنده سى كۆت گندر.

* * *

صبير آغاجى هر باغدا گۆيه رمز.

* * *

صير آجى دير، مئيوه سى شيرين.

* * *

صير ائدن مورادينا يتتيشتر.

* * *

صير ائدن سالامات اولار.

* * *

صير ائيله ايشينه،
خئير گلر باشينا.

* * *

صير ائيله ين فرج تاپار.

* * *

صير ائيله ين چوخ ياشار.

* * *

صير ائيلرم، صير داشى،
چاتلادى ئوره ييمين باشى.

* * *

صير ايله حالوا بيشر ائى قورا سندن،
بسله سن اطلاس اولار توت يارباغيندان.

* * *

صير كاسام دولويدور.

* * *

صير تكاملون باباسى دير.

* * *

صير جنت آچارى دير.

* * *

صيرين آخىرى خئير اولار.

* * *

صداقت قهرمانين زينتى دير.

* * *

سككىز يومورتا وئريب،
دوققوز يومورتا ايسته يير.

* * *

سئو سنى سئونى.

* * *

سئودانى سئودا ايله يويارلار.

* * *

سئوهنى سئوهنه وئر.

* * *

سئوهنى سئويلن اينجيدر.

* * *

سئوهنين گؤزونده پرده اولار.

* * *

سئوهرم منى سئوهنى،
كئچل اولار، داز اولار،
سئومهرم منى سئومه بهنى،
شاه اولار، شاهباز اولار.

* * *

سئوينديم - قوشوم وار، قوشوم وار،
آراليجا چيخدى سرجه بالاسى.

* * *

سئوينج سئوينج گئيرر.

* * *

سئوگى اود دئيبيل،
آما اوددان يامان دير.

* * *

سئوگى آدامى يانديرار.

* * *

سئوگى آدامى سئله وئر.

* * *

سئوگيليمه چاتايديم،
راحت-راحت ياتايديم.

* * *

سئيبيد جدينه آرخالانار.

* * *

سئل يۆز گۆندە اووانى،
درد بىر گۆندە اووار.

* * *

سئچە-سئچە دۇشندۇ سئچمەلىيە.

* * *

سببكارىن ائوى آباد.

* * *

سگگيز گۆن عۇمۇرە،
دوققوز گۆن چاليشماق لازىمدير.

* * *

سكسن، دوخسان،
بىر گۆن وارسان،
بىر گۆن بوخ!
(سكسن، دوخسان،
بىر گۆن بوخسان).

* * *

سكسەنپندە ياشايير،
ايندى بئلىن قورشايير.

* * *

سگگيز ميخا دوققوز ات باغلامازلار.

* * *

سلبەنى مئيوەلى آغاچا وورارلار.

* * *

سنە ايت ساخلاپانين،
بىر تىكە آرتىق چۆرەيى گرەك.

* * *

سن آغا، من آغا،
اينكلرى كيم ساغا!؟

* * *

سن آغاجى اليه آل،
اوغرونو ايت قاپاجاق.

* * *

سن آغاجى گۆتۆر،
سوچلو اۆزۆنۆ بيلدير.

* * *

سن آدينى چك،
من نيشان وئريم.

* * *

سن آتلى، من پيادا.

* * *

سن بير يئيپ ايجميسن،
من دۆنيانى گزميشم.

* * *

سن بير كيشى سن،
من بير كيشى!

* * *

سن ووراندا سو چيخار،
من ووراندا - قان؟!

* * *

سن وورمادين، من ييخيلمايم،
بس بونا نه اولدو؟!

* * *

سن قوچاق اوغلان اول،
قارانلىق گئجهلر چوخ دور.

* * *

سن دالينى داشا وئر،
او قدهر داش ييغان اولار كى.

* * *

سن دئيهن قارپيزدير،
فال-فال يئيهرلر.

* * *

سن دئيهن اولدو، من دئيهن؟!

* * *

سن دئيهن اولسون،
آنچاق بازار پوزولماسين!

* * *

سن دئيه اولسون، قال ياتسين.

* * *

سن ده بير ساققال تريت.

* * *

سن ددهلى، من يئتيم.

* * *

سن دوغرو اول،
ايرى بلاسينى تاپار.

* * *

سن دوزا گئنده،
من دوزدان گليرديم.

* * *

سن ائله سن، من بئله.

* * *

سن ايچينى يئ،
من قابيغينى گميره رم.

* * *

سن ايشى بوراخماسان،
ايش سنى بوراخماز.

* * *

سن بئديينى بيلميرسن،
من دوغراديغيمى بيليرم.

* * *

سن يئرندن ترپه نينجه،
داغ-داس ديله گلر.

* * *

سن كيم، من كيم؟!
(سن كيمرسن، من كيمم?!).

* * *

سن گنت عاشيق-عاشيق اوينا ماغا.

* * *

سن گنت اوزونه دوست قازان،
دوشمن اوچاق باشيندا.

* * *

سن اۋزۈنە گۈن آختار.

* * *

سن گۇرن آغاجلارى دىيىندن كسىپلر.
(سن گۇرن آغاجلارى اودونلوغا دوغرايىبلار).

* * *

سن گۈللە اتان اول،
بارىتىنى من وتىرم.

* * *

سن گۈندۈز گىندن يوللارى
من گىچە ايكن گىچمىشم.

* * *

سن مئىخانايا گىدىرسن، من مسجىدە،
بس بىر-بىرىمىزى ھارادا گۈرەك؟!

* * *

سن مىندن جان اىستە،
من دئىيم گۈزۈم ئوستە!

* * *

سن منىم بىر ئوزۇمۇ آغارت،
من سىننن ايكى ئوزۇنۇ آغاردىم.

* * *

سن موللايا گىندە،
من موللادان گليردىم.

* * *

سن نە بىلىرسن
آيى ھارادا بومورتلار؟!

* * *

سن نە ھايدا، من نە ھايدا؟

* * *

سن اوردا، ياز، من بوردا،
كور اولسون دۇشمىمىز!

* * *

سن اول، من آغاقابولدا
سىننن ئوچون دەۋە كسىم!

* * *

سن اۆلدۆن - بورجدان قورتاردین.

* * *

سن راضی، من راضی،
نه غلط ائله بیر قاضی؟!

* * *

سن سایدیغینی سایی،
گۆر فلک نه ساییر.

* * *

سن ساپدا دورماز بالتاسان.

* * *

سن سئودانی ائت، قوبروق هئیه ده دیر.

* * *

سن سؤزۆ آت،
بییه سی اؤزۆ گۆتۆر.

* * *

سن ترپه نینجه قیرغی شیروانی آشار.

* * *

سن حاقق اول، حاقق دا سنین له اولار.

* * *

سن چالدین!

* * *

سندن احتیاجی اولانی،
باشقاسینا مؤحتاج ائلمه.

* * *

سندن کور ایت خئیر گۆرمه بیب!

* * *

سندن منه یار اولماز.

* * *

سندن حرکت،
مندن برکت.

* * *

سنه بیر کلمه سؤز،
منه بیر ایلیک یول.

* * *

سنه بىر توكى توتارام كى،
الېندىن ايت اپپه يىنى آلا!..

* * *

سنه گووه ندىبىم داغلار،
سنه ده قار ياغارمىش!؟

* * *

سنه مىندن اۇيۇد،
دىنىنى اۇزۇن ئويۇد.

* * *

سنه، منە نە شىرىعت!؟

* * *

سنه هر كىم داش آتسا،
سن اونا چۆرەك آت.

* * *

صنعت آيرى، وردىش آيرى.

* * *

صنعت، قولدا قىزىل بىلرلىك دىر.

* * *

صنعت اينسانىن خىزىنەسى دىر.

* * *

صنعتىن پىسى اولماز.

* * *

صنعتكارىن اوغورلوعون توتماق اولماز.

* * *

سنى آلاز دا، ساتار دا،
خبر توتمازسان.

* * *

سنى نە تاپان دئيه: - پاشا!
نە ايتىرن دئيه: - حايف!

* * *

سنى ايستەبىرم،
اۇزۇمۇ سىندن آرتىق ايستەبىرم.

* * *

سنى ايسترم، چوخ ايسترم،
بیر گۆزۈمۈ يوخ ايسترم!

* * *

سنى منيم قېرىمه قويماياچاقلار!

* * *

سنى اۆكۆز وورسون!

* * *

سنين آتین منيم آرپامين گۆچۈنه يورغا گئدير.

* * *

سنين واختين-كئچيب،
اللاه ائولادينا عاغيل وئرسين.

* * *

سنين ايپين ايله شله باغلاماق اولماز.

* * *

سنين يومورتانين ساريىسى اولماز.

* * *

سنين ئوزۇن - دهۋەنين ديزى.

* * *

سنين كى نقددير، سن آپاردین.

* * *

سنين كى سنده، منيمكى منده.

* * *

سن سيز بير گۆنۈمۈز اولماسين.

* * *

سپيلمەين بوغدا گۆبه رمز.

* * *

سرو آغاجى نه قدهر اوچا اولسا،
اصلى يوخ دور، بوداغيندا بار اولماز.
(سرو آغاجى هر آغاجدان اوچادير،
اصلى يوخ دور، بوداغيندا بار اولماز).

* * *

سرنيج گتير، سؤد آختار.

* * *

سرت اولما، مرد اول.

* * *

سرخوش بیری یکی گۆرر.

* * *

سرخوش سرخوشو مئىخانادا گۆرر.

* * *

سرخوشا مکتوب یازما
یا اوخویار، یا اوخوماز.

* * *

سرخوشدان دلی ده قورخار.

* * *

سرخوشو ایت ده توتماز.

* * *

سرخوشو مئىخانادا،
موللانی مسجیده،
درویشی تکیه ده
تاپماق اولار.

* * *

سرخوشون دنیز توپوغوندان دیر.

* * *

سرخوشون مکتوبو مئىخانادا اوخونار.

* * *

سرخوشون نه وئچینه،
عالمی سو آپارسین.

* * *

سرچه قازان دولدورماز،
قاز وور، قازان دولسون.

* * *

سرچه دئیل بودونو وئیریم،
بیر ده وه نین نه یینی وئیریم؟!

* * *

سرچه نه دیر کی، بوزباشی نه اولار؟

* * *

سرچە اولسون، اليمده اولسون،
گۆيده اوچان قازى نئيله ررم؟!

* * *

سرچە دن قورخان دارى اكمز.

* * *

سرچە يە جيب-جيب اۇيرتمزلىر.

* * *

سرچە نى بۇلبۇل آدينا ساتير.

* * *

سرچە نين نغمەسى يوخ،
جيب-جيبى چوخ!

* * *

سرچە نين جيب-جيبين دن،
تويوغون قاققيلداماسى ياخشى دير.

* * *

سس وئر، سبيرر وئرمه.

* * *

سس-كوى اپله اپش آشماز.

* * *

سفالت چاليشقان آدامين قاپيسيندان باخار.

* * *

سفر محك داشى دير.

* * *

سفره گئدن سو گۆتۆرر.

* * *

سखाوت دؤولت دن دئييل، طبيعتدن دنر.

* * *

سهوى دييرمانچى ائيلر،
بوغدا آپارار، اون گتيرر.

* * *

سحر يئمەيىنى اۇزۇن يئ،
گۆنورتا يئمەيىنى يولداشينا،
آخشام يئمەيىنى دۆشمىنينه وئر.

* * *

سحر گندر ناخيرا،
آخشام گلر آخورا.

* * *

سحر گۆنۆنه قيزمايان
آخشام گۆنۆنه هئچ قيزماز.

* * *

سحرين ايشيني سحر گۆر.

* * *

صحرادا گۆل بيتمز،
جاهيله سۆز بيتمز.

* * *

صيدقنن قاراداشدان
مطلب الماق اولماز.

* * *

سيدر-كافورو مؤفته گۆرسه
اوزانيب اؤلر.

* * *

سياست ننه-باجى بيلمز.

* * *

سيزين آرانيزدا آلا قارغا بالالاما.

* * *

سيزين قازانينيز وار،
بيز ووراق اؤز گۆوه-جيميزى سينديراق؟!

* * *

سيزين ائوده يئيهك،
بيزيم ائوده اويناياق.

* * *

سيركه تۆند اولاندا
اؤز كۆيۆنۆ پارتلادار.

* * *

سيركه نين اؤز قابينا ضررى وار.

* * *

سىلاخ صاحىبىنە دە دۆشمەن دىر.

* * *

سىلاخلا اويناماق اولماز.

* * *

سىلدىم سۆيۈردۆم، سىلكىندىم چىخدىم.

* * *

سىماسى بوش،
قوشقونو بوش.

* * *

سىرر آچاندان اتل قاچار.

* * *

سىرر وئرمە دوستونا،
او دا دئىەر دوستونا.

* * *

سىرر ساخلاماق مردلىك دىر.

* * *

سىررى سىرر آچار، كىرى - كىر.

* * *

سىفارىش ايله حجج قبول اولماز.

* * *

سىچان قاراسىندان مىنارە تىكىر.

* * *

سىچان دئشىيىنى ساتىن آلىر.

* * *

سىچان كىمى بىر گۇزۇ دئشىك دە دىر.

* * *

سىچان كىمى هر دئشىك دن باش گۇستىرر.

* * *

سىچان گۇرندە پلنگە دۇن پىشىك،
پلنگ گۇرندە سىچانا دۇنر.

* * *

سىچان اولمامىش قووورغا يئىير.

* * *

سىچان اولمامىش داغارجىق دلىر.

* * *

سيچان سیدیینین ده دریا یا خیری وار.

* * *

سيچانا آراق وئرسن،
پیشیکدن پاسپورت ایستر.

* * *

سيچانا دئدیلر:
- بو دئشیکدن چیخ، گیر او دئشییه.
بئش مین آلتون وئرهک سنه!
سيچان دئدی:
- بوندا نه وار؟
منزیلی یاخین، پولو چوخ؟!

* * *

سيچاندان اولان کسهین اولار.

* * *

سيچاندان اولان توربا کسه.

* * *

سيچانی اؤلدۆرمک پیشییه اویوندور.

* * *

سيچانین آنبارا گیرمه سینه بانمیرام،
باشقاسینا یول گؤستمه سی منی باندیریر.

* * *

سيزاغانی قاشیما، چیان ائدرسن.

* * *

سیبیک ایله بیخیلان ائو،
آش بیشیر، ویران اولسون.

* * *

سینان قول ساغالار،
سینان قلب ساغالماز.

* * *

سینانمیش آتین دال-قباغینا گئچمز لر.

* * *

سینیک قابدا سو قالماز.

* * *

سینسین او باش کی، دوست یولوندا گرهک اولماز.

* * *

سیرادان چیخان قوتور اولار.

* * *

سیخیب سویونو چیخاردارلار.

* * *

سیخیلا-سیخیلا بیهیشته گئتمک دنسه،
اوینایا-اوینایا جهنمه گئت.

* * *

سوقاتین آدی بیردیر.

* * *

سوغان آجی اولسا دا
سؤفرده اؤز یئری وار.

* * *

سوغان عئیب آچان دیر.

* * *

سوغان بیتمه میسن،
ایچین نییه گؤینه بیر؟

* * *

سوغان گؤهردی، دئدی:
- من ده بیر گؤلم!

* * *

سوغان اولسون، ناغد اولسون!

* * *

سویوب-سویوب قویروغوندا بیجاغی سیندیردی.

* * *

سویوق دمیر دؤیۆلمز.

* * *

سولاخای برک وورار.

* * *

سونا قالان دالا قالار،
دالا قالان دانا قووار.

* * *

سونرایا فالان دمیه قالار.

* * *

سونراکی پنشمانچیلیق فایدا وئرمز.

* * *

سوراق-سوراق ایله ایصفاهانا گئدرلر.

* * *

سورغو-سوال گؤیده دئییل، یئرده دیر.

* * *

سوروشدولار:

- کئچل باشینی یودون؟

دئدی:

- یودوم دا، دارادیم دا!

* * *

سوروشان داغلار آشار،
سوروشمایان دؤزده چاشار.

* * *

صوفی سوغان یئمز،
تاپسا قابیغینی دا قویماز.

* * *

سئودا آراسیندا نیرخ قویمازلار.

* * *

سئودانی پول کسهر.

* * *

سئودانی پول کسهر
داوانی قیلینج!

* * *

سئودانین اوولی!

* * *

سؤز آغیزدان چیخار.

* * *

سؤز وار آدمی مست ائیلر،
سؤز وار مستی آیلدار.

* * *

سۆز آلتىندا قالان دئىيل.

* * *

سۆز بىر اولسا،
ضربى گەرەن سىندىرار.

* * *

سۆز بۇيۇن، سو كىچىين.

* * *

سۆز وار ائل اچىنده،
سۆز وار ائو اچىنده.

* * *

سۆز وار خستەنى ساغالدار،
سۆز وار ادامى بارالار.

* * *

سۆز وار قولاق لاردىنا سالارلار (وورارلار).

* * *

سۆز وار - گلر كئچر،
سۆز وار - دەرلر كئچر.

* * *

سۆز وار - خالق اچىنده،
سۆز وار - خولق اچىنده.

* * *

سۆز وار - شكر - شىرىن بال كىمى،
سۆز وار كى، زههردن ده بئتردير.

* * *

سۆز واختينا چكر.

* * *

سۆز قىلىنچدان كسكىن دىر.

* * *

سۆز وئرمه، وئردىن - يئرینه يئتير.

* * *

سۆز وئرمك آسان دیر،
يئرینه يئتىرمك چتین.

* * *

سۆز قوش دور،
بوراخارسان، اوچار گندر.

* * *

سۆز دانیش، سۆز اولسون.

* * *

سۆز دانیش، سۆز ائشیت.

* * *

سۆز دانیشفدان كئچر.

* * *

سۆز دئديين دميردير،
دؤيدؤكجه اوزانار.

* * *

سۆز دئيهن آزدیر،
سۆز چئينه ين چوخ.

* * *

سۆز ياش درى دیر،
هارايا چكسن اورايا گندر.

* * *

سۆز گلدی - دئيه لر.

* * *

سۆز گلدی، مقامیندا دئ گلسين.

* * *

سۆز گزديرن آدامدان قورخ.

* * *

سۆز گزديرمه.

* * *

سۆز گؤمؤش اولسا، سؤكوت قيزیل دیر.

* * *

سۆز منده، پول اينگيليس ده.

* * *

سۇز اودور كى، حاققا وارا.

* * *

سۇز پهلوانى اولما.

* * *

سۇز سانديغا گيرمز.

* * *

سۇز صاحىبى اۇلسە دە سۇز قالار.

* * *

سۇز - صاحىبى نين دوستاغى دىر،
صاحىبى - سۇزۇن دوستاغى.

* * *

سۇز - سووسوز ائو اولماز.

* * *

سۇز سۇيله دىيىن ادامى تانى،
سونرا اونا سۇز سۇيله.

* * *

سۇز سۇزۇ گتير.

* * *

سۇز سۇزۇ چكر،
آرشين بئزى.

* * *

سۇز تئز ياييلار.

* * *

سۇز توربايا گيرمز.

* * *

سۇز ئوچۇن الينى جىيىنە سالمير.

* * *

سۇز ئوچۇن - اوستا،
ايش ئوچۇن خستە.

* * *

سۇز چوخ اولان يئردە
يالان دا چوخ اولار.

* * *

سۇزدۇر، دانىشىر.

* * *

سۇزلە پلوو بيشسە،
داغ قدەر ياغ مندن.

* * *

سۇزلر بىر-بىرىنە جالانىب گئدر.

* * *

سۇزۇ آغزىندا بيشىر، سونرا دئ.

* * *

سۇزۇ ات، يىيەسى گۇتۇر.

* * *

سۇزۇ ات يئرە، گئدر يئرینی تاپار.

* * *

سۇزۇ مقامىندا دئ.

* * *

سۇزۇ مندن قاباق گئدر.

* * *

سۇزۇ خىرىدارى اولانا دئىەرلر.

* * *

سۇزۇن آجىسى زەھردن دە بئتردیر.

* * *

سۇزۇنۇ بىلمەين آغیز
باشا توخماق ووردورار.

* * *

سۇزۇن قىدىمى يئىين اولار.

* * *

سۇزۇن قىساسى دەیرلى اولار.

* * *

سۇزۇن قىساسى،
ھۇرۇبۇن اوزونو.

* * *

سۇزۇن دامارى اولار،
چكديكجه اوزانار.

* * *

سۇزۇن دۆزۇ داشدان كنجر.

* * *

سۇزۇن دۆزۇنۇ دى،
آتى مين چاپ.

* * *

سۇزۇن دۆزۇنۇ ظارافاتا ساليب دئيه رلر.

* * *

سۇزۇن دۆزۇنۇ اوشاقدان خبر آل.

* * *

سۇزۇن ايله ايشين بير اولسون.

* * *

سۇزۇن پالانى اولماز،
يانليشى اولار.

* * *

سۇزۇن ياخشىسى بالدان شيرين اولار.

* * *

سۇزۇن ظاهيرى ظريف،
باطينى لطيف اولمالى دير.

* * *

سۇزۇن اؤز يئرى وار.

* * *

سۇزۇن جاوابى سۇز اولار.

* * *

سۇزۇنۇ باللا كسيم!

* * *

سۇزۇنۇ بيلمه يه نى بايرا اتارلار.

* * *

سۇزۇنۇ تويلاردا كسيم!

* * *

سۇبلەينە باخما،
سۇبلەينە باخ.

* * *

سۇبلەمك مندن،
دېنلەمك سندن.

* * *

سۇيمە نۇكر آتامى،
سۇيمە يېم بەى آتانى.

* * *

سۇيۇددن صندل ايىى گلمز.

* * *

سۇيۇش قلىپ پولدور،
يېيە سېنە قايىدار.

* * *

سۇندۇ بېزىم چىراغىمىز،
ياندى سىزىن چىراغىنىز.

* * *

صۇحبت دارى تورباسى دېر،
دۇشپىلدى - داغىلاچاق.

* * *

صۇحبت ايلە قارىيان،
قمردن غۇصەدن آزاد اولار.

* * *

صۇحبت ئوچۇن چنە،
چاققال ئوچۇن حنا.

* * *

سو ايدىنلىق دېر.

* * *

سو ايدىنلىق دېر - جالا اۇز باغينا.

* * *

سو آخار، آرخا گلر.

* * *

سو آخار، دلى دوروب باخار.

* * *

سو آخار، چوخورو تاپار.

* * *

سو آخديغى يئره تۆكۆلر.

* * *

سو آخديغى يئردن بير ده آخار.

* * *

سو آشاغى آخيدير،
سو يوخارى آختارير.

* * *

سو باشدان بولانار.

* * *

سو باشيندان آشيب.

* * *

سو بير يئرده قالاندا اييله نر.

* * *

سو بولانمايىنجا دورولماز.

* * *

سو قابى سودا سينار.

* * *

سو قابىنى سو تانييار.

* * *

سو دايانار، دۆشمن دايانماز.

* * *

سو داشى قوما دۆندهرر
آرواد كيشىنى - موما.

* * *

سو ديرليك دير.

* * *

سو اييله، اود اييله
ظارافات اولماز.

* * *

سو ايله اودون ايمانى يوخ دور.

* * *

سو يارانيب آخماغا،
گۆز يارانيب باخماغا.

* * *

سو كى، باشدان آشدى،
اىستر بير قاريش اولسون،
اىستر مين آرشين.

* * *

سو كى، گيردى قابا - اولدو ايچمه لى.

* * *

سو كىمى عزيز اول.

* * *

سو كيچيبين دير، يول بؤيؤن.

* * *

سو گلر، آخار گندر،
بندلر ييخار گندر،
دؤنيا بير پنجره دير،
هر گلن باخار گندر.

* * *

سو گلر له يلندير،
باغچانى گؤلندير.

* * *

سو گرهك قويونون ديبيندن چيخسين،
قويويا سو توكمك له قويو سولو اولماز.

* * *

سو گورنده باليق دير،
قايا گورنده - كنجى.

* * *

سو گورمه يينجه اتك چكمه.

* * *

سو گؤتورمك له دريادان سو اكسيك اولماز.

* * *

سو مورداری پاک ائیلر.

* * *

سو اولان یئرده آبادلیق اولار.

* * *

سو سمتینه آخار.

* * *

سو سنین دالینجا گلمه سه،
سن سویون دالینجا گئت.

* * *

سو سویا قاریشاندا گۆجلؤ اولار.

* * *

سو سویو تاپار، سو دا چوخورو.

* * *

سو هارادا - دیری لیک اورادا.

* * *

سو هر شئی پاک ائیلر،
ئوز قاراسیندان غئیری.

* * *

سو چکن ده من اولدوم،
بره گزدرین ده؟!

* * *

سودا باتان ایلانا دا ساریلار.

* * *

سودا باتماز، اوددا یانماز.

* * *

سودا بوغولان سامان چؤیوندن یاپیشار.

* * *

سودان آیریلان بالیغین اوددان قورخوسو اولماز.

* * *

سودان قایماق بیغیر.

* * *

سودان خنئير اولسا،
قورباغا اژداهايا دۇنر.

* * *

سودان چيخميش باليق كيمي چاپلايير.

* * *

سودان چيخميش توبوغا اوخشاير.

* * *

سوبا دۇشسسه قورو چيخار.

* * *

سوسوز يئردە اۇردك اولماز، قاز اولماز.

* * *

سويو وئر سوزويانا.

* * *

سويو قابدا گۇرۇب گۇنۇ باجادا.

* * *

سويو پۇفله يه - پۇفله يه ايچير.

* * *

سويون قويودا اولسون.

* * *

سويون اولولى بولاتتى گلر.

* * *

سويون لال آخانى،
آدامين يئره باخانى.

* * *

سويون ئوسته گمى وار،
هر بير ايشين چمى وار.

* * *

سويون شيريلتى سيندان،
آروادين زيريلتى سيندان قورخماق گرەك.

* * *

سولارى بير آرخا گنتمير.

* * *

سولاربييز آخار - باخارلى اولسون.

* * *

سولو - سولو يودوم،
چامورلو - چامورلو سرديم.

* * *

سوساميش ايت كهريزه باخار.

* * *

سوسوز آغاج مئويه وئرمز.

* * *

سوسوز آپاريب، سوسوز گتير.

* * *

سوباي آدامين ياخاسيني بيت يئيه
چؤره ييني - ايت.

* * *

سوبايلىق سولطانلىق دير.

* * *

سؤر گئت دئمه ميش لر،
گؤر گئت دئميش لر.

* * *

سؤد وئرن اينه يى كسمز لر.

* * *

سؤد ايگيده حالال دير.

* * *

سؤدله گلن،
سؤمؤكله چيخار.

* * *

سؤد گؤلؤنده ئوزؤر.

* * *

سؤدده آغزى پانان،
قاتيغى ئوفله يه - ئوفله يه ايچر.

* * *

سۆڭلۈ آش دادلى اولار،
بىر گۆن سىزدە، بىر گۆن بىزدە.

* * *

سۆڭلۈ قويون سۆرۈدن آيرىلماز.

* * *

سۆڭلۈ اينەك اول،
وور دولو سرنىچى داغيت.

* * *

سۆڭلۈنۈ سۆرۈدن آيىرمازلار.

* * *

سۆڭدۈن دادىنى قىسىر امەن دانا بىلر.

* * *

سۆكۈت ائدن سالامات اولار.

* * *

سۆكۈت ايختىياردادير.

* * *

سۆكۈتلا گۈرۈلن ايش،
قىشقيرىقلا باشا گلمز.

* * *

سۆلئىمانا قالمايان دۇنيا ھىچ كسە قالماز.

* * *

سۆمۈيۈنۈ ايت سۆمۈيۈنە قاتما.

* * *

سۆمۈكلرى سۆرمە اولوب.

* * *

سۆيۈرگە گلدى،
قوناغا جاواب ائىلەدى.

* * *

سۆرمەنى آلاھ آپارىب پاخانين گۈزۈنە چكىب.

* * *

سۆرمەنى گۈزە چكرلر.

* * *

سۆرۈ آخساق سىز اولماز.

* * *

سۆرۈ قويون بىزدە،
ساتدىق ياغ سىزدە.

* * *

سۆرۈ قوتورسوز اولماز.

* * *

سۆرۈ سنە قوربان دىر،
آما چپىشىن بىرى بىر تۇمنە.

* * *

سۆرۈ چوبان سىز اولماز.

* * *

سۆرۈدن آيرىلان قويونو قورد يئيەر.

* * *

سۆرۈيە قورد دۆشندە،
واى بىر قويونلونون حالينا!

* * *

سۆرۈيە قورد گلندە،
كۇپەيى يوخو توتار.

* * *

سۆرۈيە كى، دۆشدۇن،
قاپماسان دا، گرەك ھۆرەسن.

* * *

سۆرۈنۈ ھۆركۆت، سونرا ساي.

* * *

سۆفرەدە الينى ساخلا،
مجليسدە - دىلىنى.

* * *

سۆفرەدن قالانى ايتە آتارلار.

* * *

سۆفرەنى يوخارى باشدان دۆزەرلر
آشاغى باشدان بيغارلار.

* * *

سۆفرەنين باشى - آياغى اولماز.

ت، ط

* * *

تا يئمه سن بيلمزسن.

* * *

تاوا ده ليك - ياغ توتماز،
تاختا چۆرۆك - ميخ توتماز.

* * *

تاوا ده ليك، تاس ده ليك،
بوش دا قويدوق ئوسته ليك.

* * *

تاووس بزه نر قاققيلدار،
آيىليب آياقلارينا باخاندا سوستالار، اوتورار.
(تاووس هر يانا باخار فرح لئر،
آياقلارينا باخاندا غوصه لئر).

* * *

تازى وئرن دؤولتى، بنده آلا بيلمز.

* * *

تازى حئيض آلاندا،
دوشانلار په يه ده بالالار.

* * *

تازىنى خالتاسى ايله تانييارلار.

* * *

تازى نين آغاسى وارسا،
دوشانين دا تازىسى وار.
(تازى نين يىپه سى وارسا،
دوشانين دا يارادانى وار).

* * *

تازى نين توپال اولدوغو
دوشانين قولاغينا يئتيشيب.

* * *

تازىسىز اووا گئىدىن
ئوتە دووشانسىز قايدىدار.

* * *

تاي-توشونا باب ائله،
گۆرن دئسىن ها بئله!

* * *

تايلى تايىنى تاپماسا
گۆنۈ آه-وايلا گئچر.

* * *

تايىنى بيل، توشونو تانى.

* * *

طالع اينسانلا اويناير.

* * *

طالعى يار اولانين
يار سارار ياراسينى.

* * *

تامارزىدان آل، دادانانا وئر.

* * *

تاماه يۆزدۆ -
دوخسان دوققوزو موللادا، بىرى جاماعاتدا،
اونا دا موللا دئيه: - شريكم.

* * *

تاماهكار اولما!

* * *

تاماهكار اۆز نفسى نين قولودور.

* * *

تاماهكارلىق باشا بلادير.

* * *

تاماهكارى يالانچى آلدادير.

* * *

تاماهكارين گۆزۆ كۆر اولار.

* * *

تاماهكارىن گۇزۇنۇ تورپاق دولدورار.

* * *

تانرى بۇيۇك - آلتى گىن.

* * *

تانرى بىلىر گۇناھكار كىم دىر.

* * *

تانرى بىر ياندىن باغلاسا،
بىر ياندىن آچار.

* * *

تانرى وئرن دۇولتتىن زاوالى اولماز.

* * *

تانرى وئرىپ زىننىيە،
دىشلەرى يوخ چىننىيە.

* * *

تانرى ووران آغاجىن سىسى چىخماز.

* * *

تانرى قورويانى قورد يىمز.

* * *

تانرى دادىنا چاتسىن!

* * *

تانرى ائششەيى تانىيىپ،
بوينوز وئرمەيىپ.

* * *

تانرى دان گلەسە،
بىندەن نە گلر؟

* * *

تانرىيا تاباق آپارىپ.

* * *

تانرىنىن صاباھى قورتارماز.

* * *

تانرىنىن تىدىرىنى بىندە يوزا بىلمز.

* * *

تازى سىز يئردە اوتور،
حكيم سىز يئردە تورما.

* * *

تازى سىن تانيماياندا نە اومورسان؟

* * *

تانيماديغين آدمى ائوينه بوراخما.

* * *

تاپيلان تاپانين اولسا،
قويون چوبانين اولار.

* * *

تاپاندا يئ،
تاپماياندا آج قال.

* * *

تار چالان سىمى گوزلر.

* * *

تارلادا ايزى اولمايانين،
سؤفريده ئوزۇ اولماز.

* * *

تارلاسىندا دارىسى يوخ
داميندا قارى.

* * *

تارىخى-ناديرى ازير بيلير.

* * *

تاس كى، گيردى باشا،
بيل كى حامام واختدير.

* * *

تاتوس كووخا، ماتوس كووخا
اون بئش ائوه اوتوز كووخا!

* * *

تاخت ياراتماق اولار،
بخت ياراتماق اولماز.

* * *

تاخت منىم دىر، اۆزۆم بىلەرم،
آلتىندا ياتارام، ئوستۇندە ياتارام، اۆزۆم بىلەرم.

* * *

تاختىنا نە باخىرسان، باختىنا باخ.

* * *

تاختانى رندە هامارلار،
بندەنى - بندە.

* * *

تاخچاداكى قارنىمدا،
بوخچاداكى آينىمدە.

* * *

تاخچا منە قالدى شئىدالى،
بوخچا منە قالدى شئىدالى،
بىر ساعات يارى گۆرمەسم،
ياندېرام داغى شئىدالى.

* * *

تتۇر بىتەر، تتۇر يىتەر.

* * *

تتۇر قاچان، تتۇر يورولار.

* * *

تتۇر دوران،
تتۇر ئولۇن،
پىشيمان اولماز.

* * *

تتۇر الە گلن،
تتۇر دە آياغا دۆشر.

* * *

تتۇر پارىلدايان تتۇر دە سۇنر.

* * *

تتۇر-تتۇر گىتتمە، دوداق بۆزەرلر.

* * *

تتۇر تۆندلىشن، تتۇر دە يومشالار.

* * *

طبىل دۇبىسن انشىتتمز.

* * *

تقدیر ایله یازیلان
تدبیر ایله پوزولماز.

* * *

تقدیر-قضا قوووتی بازو ایله دۆنمز،
بیر شیم کی، حاقدان پانا، هئچ باد ایله سؤنمز.

* * *

تقصیر اولدو للهده،
ساققالی وئردی اله.

* * *

تقصیر اؤلدۆرنده یوخ،
اؤلنده اولار.

* * *

تقصیر طالی ده دئییل،
اینسانین اؤزۆنده دیر.

* * *

تقصیری باغیشلاماق
قودرتین بزهی دیر.

* * *

تقصیریم اولسا،
بوینوم تۆكدن نازیک دیر.

* * *

تزه آی چیخاندا،
کۆهنه آبی دوغراییب اولدوز قاییرارلار.

* * *

تزه بارداق، تزه سو.

* * *

تزه بهی دن کۆهنه بهیه بیر خلت.

* * *

تزه ائوه کۆچنده،
کۆهنه ائوین اوجاغیندان کۆل گۆتۆره لر.

* * *

تزه گلدی بازاردان،
کۆهنه دۆشدۆ نظر دن.

* * *

تزه كۆزه سويو سرين ساخلار.

* * *

تزه سۆيۇرگه گلنده،
كۆهنه سۆيۇرگه نى داما اتارلار.

* * *

تزه سۆيۇرگه تميز سۆيۇر.

* * *

تزه چيخان دايلقلار
چولونا گۇره اويناقلار.

* * *

تەزك ييغان اللر،
ايپك گۇردۆ دولاشدى.

* * *

تزهجه چيخيب تنديردن،
ميننتى يوخ پئنديردن.

* * *

تك آعاجدان باغ اولماز.

* * *

تك-آنديم، جۆت ووردوم.

* * *

تك قويوندان سۆرۆ اولماز.

* * *

تك داشدان ديوار اولماز.

* * *

تك دوران تك نسيله قالار.

* * *

تك ال ايله دۆيۆن دۆيۆنلنمز.

* * *

تك الدن سس چيخماز.

* * *

تك گزن دانانى قورد يئيهر.

* * *

تک گلدی صبر ائیله،
جۆت گلدی خئییردیر.

* * *

تک اوتور، تک نه قاشی.

* * *

تک صبر یاخشى دیر،
جۆت صبر خوش دور.

* * *

تک خوروز دور،
اللى يئرده هینی وار.

* * *

تک سۆرۆیه بۆیوک اولمازدی،
قویونلار قویون اولسایدی.

* * *

تکده قوچ هۆنری اولماز.

* * *

تکدهن پئندیر توتماق اولماز.

* * *

تکبه دئیلر:
- بونوزلارین نییه هاچادیر؟
دئدی: - آراسیندا ایش وار!

* * *

تکهرین باشی آباغی یوخ دور.

* * *

تکی چالان اولسون،
اوینایان تاپیلار.

* * *

تکله مه سن - دؤیمز سن.

* * *

تکلیک آلاها یاراشار.

* * *

تله سن باياق بؤدرر.

* * *

تلەسن بىر يىرنە يىكى وئىر.

* * *

تلەسن يولدا قالار.

* * *

تلەسن گىجە يە دۇشەر.

* * *

تلەسنە منزىل آلینماز.

* * *

تلەسنە نىن كۈندەسى كۆت گىدر.

* * *

تلەسىك ايشە شىيطان قارىشار.

* * *

تكرار بىلىپىن آناسى دىر.

* * *

تميز هاوا گىرمە بىن ائوہ حكيم گىرر.

* * *

تميزلىك ساغلاملىغىن رهنى دىر.

* * *

تنبل بادام اىستر،
سىندىرماغى نىن زحمتىدن قاچار.

* * *

تنبل ياتاغان اولار.

* * *

تنبل آرواد سوبو داغىدار،
دئىەر: - آيدىنلىق دىر.

* * *

تنبل داغدا قار گۆردۆ،
يورغانىنا بۇرۇندۆ.

* * *

تنبل دئىەر:
- وئىر يىتىم، اۇرت ياتىم،
گۆزلە جانىم چىخماسىن!

* * *

تنبىل دىلنچى نىن قارداشى دىر.

* * *

تنبىل ھىمىشە «خستەيم» دئەر.

* * *

تنبىلە دئدىلەر: - قاپىنى اۇرت.

دئدى: - كۆلك اسر، اۇرت.

* * *

تنبىلە دئدىلەر: - آتى سولا.

دئدى: - دوداقلاريم يارادير.

دئدىلەر: - گل خۇرەك يئمەيە،

دئدى: - ھانى منيم يئكە قاشيغيم؟

* * *

تنبىلە ايش بويور،

او سنە عاغىل اۇيرتسين.

* * *

تنبىلە ھفتە نىن ھر گۇنۇ جۇمە دىر.

* * *

تنبىل لىك آزار آرتيرار،

ايشلەمك جانى صاف ائيلر.

* * *

تنبىل لىك دن مۇسلمان اولوب.

* * *

تنبىل دن جمعىتە خئير اولماز.

* * *

تپىك آتما،

قىسىر قالارسان.

* * *

تپىك دۇيۇشۇندە اوينار،

تپىك آلتىندا اۇلر.

* * *

تپەرى وار، ھۆنرى يوخ.

* * *

تپەسىنى گۆن ياندىردى.

* * *

تپەسىنى گۆن ياندىردى،
آباغىنى چارقى داغىتتى.

* * *

ترە يئەن دە يازا چىخار،
ترە يئمەين دە.

* * *

ترەزى گۆزۈ كىمى
ايكى طرفە آيىلمە.

* * *

ترەك حالوا خۆرەك دن سونرا.

* * *

ترلان يئرېندە چچلە-چركز آبلە شىب.

* * *

ترلان اوبلاغىندا سار اولا بىلمز.

* * *

ترلان سار يئرېن وئرمز.

* * *

ترلمە مېش پول قازانماق اولماز.

* * *

تجرۇبە يۈكسە لېشىن قانادى دىر.

* * *

تئىشتى دامدان دۆشۈب.

* * *

تىكان (ايىنە) ئۈستە بىم.

* * *

تىكان اكن، گۆل درمز.

* * *

تىكان اولوب آياغا باتىنچا،
گۆل اول ياخايا سانجىل.

* * *

تيكە دوستو اولما.

* * *

تيكە ايله دوست اولان،
ايللر ايله كۆسۈلۈ قالار.

* * *

تيكە تيكە يە بورج دور.

* * *

تيكەسى تاريا چاتمير.

* * *

تيكەنى قاينارمازلار.

* * *

تيكىلى دون گن اولار.

* * *

تيك مك گۆچ آپاير،
يىخماق آسان دير.

* * *

تيسباغايا - بالاسى،
هر كسه اۆز بالاسى.

* * *

تيجارت آل-وئردە دير.

* * *

تيجارت دوستلوق كۆرپۆسۆدۆر.

* * *

تيجارتين اساسى - اينصاف،
سونراسى دا اينصاف دير.

* * *

تيفليسين ئوستۆ بوستان،
آباد اولسون گۆرچۆستان.

* * *

تۆويه - توخلوقدان،
قووقا - آجليقدان.

* * *

توووس قوشونو تۆكۆنه گۆره كسه رلر.

* * *

توز آیری - دومان آیری.

* * *

توزدان-تورپاقدان درمان تاپلمیش.

توی-بایرام بیزیم کۆچه ده اولار.

* * *

توی بزه یی - گلین دیر.
(توی بزه یی خونچادیر).

* * *

توی بورجو ایله ائو آلماق اولماز.

* * *

توی دا اولسا تویوغون وایی دیر،
وای دا اولسا تویوغون وایی دیر.

* * *

توی گۆنۆنۆ قویوب وای گۆنۆنۆ اویناییر.

* * *

توی تولاسی دیر، آرادا گزیر.

* * *

تویا گئتمه، یاسا گئت.

* * *

تویا گئتمه سن عئیب ائتمز،
یاسا گئت مک واجیب دیر.

* * *

تویا توی دئیبلر، یاسا-یاس.

* * *

تویدا اویناماز، وایدا آغلاماز.

* * *

تویدان سونرا ناغارا؟!

* * *

تویدان سونرا خینانی تازییا یاخارلار.

* * *

تويومدا اويناماسان،
ياسيمدا آغلاماسان،
داها نه ييمه لازيمسان؟!

* * *

تويون ياراشيغى اويناماق دير.

* * *

تويوندا اوينايم!

* * *

تويوندا خليب ايله سو داشييم!

* * *

توي سوز ائو تاپيلار،
واي سيز ائو تاپيلماز.

* * *

طؤوله يه بوراخميرلار كى،
قوشقون اوغرايار.

* * *

تويوق آناسيندان سؤد گؤرمه ييب.

* * *

تويوق بير قيچلى دير، كى، بير قيچلى.
(تويوغون بير قيچى وار).

* * *

تويوق بير يومورتلاسا
خبرى يۆز ائوه چاتار،
جاميش دوغسا - سسى چيخماز.

* * *

تويوق بير ايچر،
بير گؤيه باخار.

* * *

تويوق قاز يئريشى يئريسه،
اؤز يئريشىنى ده ايتيرر.

* * *

تويوق يومورتاسينا گؤره قاقيلدار.

* * *

تويوق كى، يومورتا ئوسته اوتوردو،
اونا بيچاق يوخ دور.

* * *

تويوق بانلاماسى نين دۇشر-دۇشمزى وار.

* * *

تويوغون باشى كسىلندە دە
گۇزۇ ائشەلەنەكده اولار.

* * *

تويوغو بىر خالوار بوغدانين ايچينه سالسان،
يئنه ائشەلەنمەيپىندن قالماز.

* * *

تويوغون جريمەسى بىر يومورتادير.

* * *

توپال ائششكەلە كاروانا قوشولما.

* * *

توپال اپلە گزن آخساماق اۇيرەنر.

* * *

تورا دۇشن صبر ائيلەمەسە
اۇزۇنۇ فلكتە سالار.

* * *

توربادا پيشيك وار.

* * *

تورپاق قيزيل قوشدور
الدىن بوراخدين - اوچار گئدر.

* * *

تورپاق دئيەر:

- دۇى منى،
دويوروم سنى!

تورپاق دئيەر: -

- اۇلدور منى،
ديريلديم سنى!

* * *

تورپاق دئيەر:

- سن منە تر وئر
من سنە زر وئریم!

* * *

تورپاق كىمى بركتلى اول كى،
ھامى نىن سئويملىسى اولاسان!

* * *

تورپاق اوووجلايان - قىزىل اوووجلار.

* * *

«تورپاغا باخ» دئىيبلر!

* * *

تورپاقنان اوينايان آج قالماز.

* * *

تورپاغى بىر يئردن گۆتۈرۈلۈپ.

* * *

تورپاغى سانى ياشاياسان!

* * *

تورپاقىن قاراسى ئوز آغاردار.

* * *

تورپاغىن سىيرىنى
الى تورپاقتا اولاندان سور.

* * *

توخ ائوين آج پىشىيىدىر!

* * *

توخ ائله بىلر كى، ھىچ آجماز،
آج ائله بىلر كى، ھىچ دوپماز.

* * *

توخ ايكن بئىھن،
دېشى ايله اۈزۈنە قىير قازىيار.

* * *

توخ ايت آج بهىدن ياخشىدىر.

* * *

توخ گئدر، آج قايىدار.

* * *

توخ نه بىلير، آج نه چكىر؟!

* * *

توخ توبوغو ايله،
آج سوبوغو ايله.

* * *

توخوم آت، توخوم گۆتۆر.

* * *

توبوغونا سو چيخمير.

* * *

توبوغوندا وورسان ييخيلماز.

* * *

تۆبەسى تۆبە يەجن دير.

* * *

تۆبەسىنى سىنديران ملعون دور.
(تۆبەسىن سىنديران كيشى دئيبيل).

* * *

تراكتورا قوللوق ائله،
آتى يادىندان چىخارتما.

* * *

تولا ايتدن مورداردير.

* * *

تولانين قوبروغونو كسمك له كۆيك اولماز.

* * *

تومانى جيريق كندخودا،
ايسته بير بيزى قورخودا.

* * *

تورپ اكديم، شلقم چيخدى.

* * *

توريش آلچادير -
گۆرنين آغزى سولانار،
يئيه نين ديشى قاماشار.

* * *

توت آغاجى اكن ايپك درر.

* * *

توندو قاتیق،
توتمادی آیران!

* * *

توندو کؤو،
توتمادی - کلم باشی!

* * *

توتو، چیهله‌یی بیردن ده‌یب.

* * *

طوطی‌واری ازبرله‌ین دیر.

* * *

طوطو فوشو دانیشار،
آما اینسان اولماز.

* * *

توتمادی بوستان،
اولمادی قاریز.

* * *

توتموسان اوجوندان،
گئدیرسن اوجوزلوغونا.

او

* * *

اوزاق يئرين آراسيندان،
ياخين يئرين سامانى ياخشى دير.

* * *

اوزاق يئرين بير پارچا كاغىدى،
ياخين يئرين بير كلمه سؤزۆ.

* * *

اوزاق يئرين حالواسىنى
هولا ايله يئيه رلر.

* * *

اوزاقدان باخانا داوا آسان گۆرۆنر.

* * *

اوزاقلاشماق ياخينلاشماق ئوچۆن واسيطه دير.

* * *

اوزان، گۆزۆنه درمان تۆكۆم!

* * *

اوزون آدامين عاغلى دابانيندا اولار.

* * *

اوزون دانىشانين عۆمرۆ آز اولار.

* * *

اوزون يولون بو باشيندا پالان دانىشان
او باشيندا اۆزۆ ده اينانار.

* * *

اوزون كۆسۆو ال يانديرماز.

* * *

اوزون ساققال آخماق اولار.

* * *

«اوزون قولاق» انئششەيە دئپەرلر.

* * *

اوزون دراز، بى ناماز - خئيرە، شرە ياراماز.

* * *

اويوشار-قاتيق يئپەرىك،
اويوشماز - سۇد ايچرىك.

* * *

اولاغا گۇجۇ چاتمىر،
آجيغىنى پالانىنا تۇكۇر.

* * *

اولايا-اولايا ايت اۇز باشىنا قال گتيرر.

* * *

اولاماغىنى بيلمەين كۇپك،
سۇرۇيە قورد گتيرر.

* * *

ولدوز حسابى ايله گمىچى يول آپارىر.

* * *

ولدوز چوخسا، آى بىردىر.

* * *

ولدوزو بارىشمايان گلننن
سالامى دا ساواش دىر.

* * *

اولو سۇزۇنە باخمايان،
اولايا-اولايا قالار.

* * *

اوما-اوما دۇندۇم موما.

* * *

اومان يئردن كۇسەرلر.

* * *

اوماج - بوردان يئ، اوردان - آجى.

* * *

اونومو اله دىم، اله يىمى آس دىم.

* * *

اوستا الی دیمه یین ایش حارامدیر.

* * *

اوستا گۆرن شاگیرد،
هر مقامدا یورغالار.
اوستا گۆرمه یین شاگیرد،
اوندان-بوندان قارمالار.

* * *

اوستا مئیمون قامچی سیز اوینار.

* * *

اوستا اوغلودان شاگیرد اولماز.

* * *

اوستادینا کچ باخنین،
گۆزلیندن قان دامار.

* * *

اوستادینا کچ باخان،
روزوسونو آز گۆر.

* * *

اوستاکارین قاپیسی قیریق اولار.

* * *

اوستاکارین اوغورلوغون توتماق اولماز.

* * *

اوتان اوتانمازدان،
قورخ - قورخمازدان.

* * *

اوتانیرسان، ئوزۆنه رویند سال.

* * *

اوتانجاغین ائشششه یینی قورد یئیهر.

* * *

اوچان قوشا دا بورجو وار.

* * *

اوچوق ائو خاراباسیندان معلوم اولار.

* * *

اوچا اول، اوچالارا قاریش.

* * *

اوجوز آلان آلدانار.

* * *

اوجوز آلان، باها آلیر،
باها آلان آلدانیر.

* * *

اوجوز آلدین - قویروغونو دۆیۆنله.

* * *

اوجوز اتین شورباسی اولماز.

* * *

اوجوز ساتان تئز ساتار.

* * *

اوجوزدور-وار عیلتی،
باهادیر-وار حیكمتی.

* * *

اوجوزلوقدا آلانین،
باهالیقدا ساتانین ئوزۆنۆ گۆرمه.

* * *

اوجوزلوقدا آلیجی نین ئوزۆنۆ گۆرمه،
باهالیقدا - ساتیجی نین.

* * *

اوجوزلوقدا او قدهر بئمیشم کی،
باهالیقدا یادیما دۆشمۆر.

* * *

اوشاق آغلايا-آغلايا بۆیۆر.

* * *

اوشاق آدمی قانلی قاپیسینا آپارار.

* * *

اوشاق آراسینا گیرمز لر.

* * *

اوشاق آناسیندان گۆلۆسۆنۆ بیلمز.

* * *

اوشاق آشیغی اویناماق ئوچۆن بیغار.

* * *

اوشاق بۇيۇكلرىندىن اۇبرەنر.

* * *

اوشاق بۇيۇك اولونجا،
بۇيۇيۇ يوماق اولار.

* * *

اوشاق واردىر-بوخ دور بيلمز.

* * *

اوشاق انودە بۇيۇبر،
باليق - گۇلدە.

* * *

اوشاقلا يولا چىخما،
اوششەبى يىخىلسا آغلار،
اوششك دن يىخىلسان گۇلر.

* * *

اوشاق يئمەيىنى بيلمز.

* * *

اوشاق يىخىلدىغى يئرە باخار.

* * *

اوشاق گۇردۇيۇنۇ اىستز.
(اوشاق گۇردۇيۇنۇ گۇتۇرر).

* * *

اوشاق نەدىر، بىچاق نەدىر؟!

* * *

اوشاق سۇزۇ شاه سۇزۇندىن حۇكملۇدۇر.

* * *

اوشاق سۇزۇن دۇزۇنۇ دئىەر.

* * *

اوشاغا قونداق چاغىندا محك داشى دئىەرلر.

* * *

اوشاغى سۇيۇرگە ايلە دۇيمزلىر،
بوو چىخماز.

* * *

اوشاقلار آنالارى نىن جاوابدهى دئىيل.

* * *

اوشاقلار حياتين چيچكلرىدير.

* * *

اوشاقلی ائوده قییت اولماز.

* * *

اوشاقلی ائوده هوهنگ-دستهنى گۆيدن آسارلار.

* * *

اوشاقلیق عۆمرۆن باھارىدير.

* * *

اوشاقلیقدا ديوارا نردیوان سیز چيخاردیم.

* * *

اوشاقلیقدا يالان دانیشانا
بۇيۆينده هئچ كس اينانماز.

* * *

اوشاغا بويور، دالینجا بويور.

* * *

اوشاغى يئمك بۇيۆتمز،
سئوينچ (فره) بۇيۆدر.

* * *

اوشاغين وورماماغينا باخما،
داشین بۇيۆيۆندن ياپيشار.

* * *

اوشاغين گيجى گندر يول ئوسته اوتورار.

ئو - عو

* * *

ئوز وئردىك دلى يه،
پالچىقلى چىخدى خالىيا.

* * *

ئوز وئرن، آستار دا وئرن.

* * *

ئوز وئرىلن يئردن ارىنمه،
ئوز وئرىلمه يىن يئردە گۇرۇنمه.

* * *

ئوز وئرمه، آستار دا اىسترن.

* * *

ئوز گۇسترسن فوهوملوق ايدىياسى ائىلر.

* * *

ئوز دۇندۇ، گۇز دۇندۇ.

* * *

ئوز كى وار-اتدن دىر.

* * *

ئوز گۇتۇرۇپ گئندى
زنجىر ايله ساخلاماق اولماز.

* * *

ئوز ئوزدن اوتانار.

* * *

ئوز ئوره يىن گۇزگۇسۇدۇر.

* * *

ئوزده گۇلور، دالدا هۇرور.

* * *

ئوزدن ايراق!

* * *

ئوزه گۆلور، آياقدان چكىر.

* * *

ئوزرلىك سىن، وارسان،
يىتميش درده داواسان،
او يىرده كى، وارسان
قادا-بالانى قووارسان.

* * *

عۆزۈ گۇناھىندان آرتىق.

* * *

ئۆزۈ آغ، قلىبى قارا،
من بئله دوستو ئىلرم؟!

* * *

ئوزۇ نىجەدىر، ئورەبى دە ائلهدىر.

* * *

ئوزۇ شىخ، آستارى كافر.

* * *

ئوزۇك تانىنار قاشى ايله،
قىز - قارداشى ايله.

* * *

ئوزۇك-ئوزۇك اوبنايان گنجەلر ياتماز.

* * *

ئوزۇم آياغىن آلتىندا!

* * *

ئوزۇم قارادىرسا، آلىنم آچىق دىر.

* * *

ئوزۇم ئوزۇمە باخار قارالار.

* * *

ئوزۇمە باخ، حالىمى سور.

* * *

ئوزۇمۇ الدە گۇر، چۇيۇنۇ - يىرده.

* * *

ئوزۇن قارايغى پامان دئييل،
قلبين قارايغى پامان دير.

* * *

ئوزۇنۇ خالقا چنوبره نين
آرخاسى مؤحكىم اولار.

* * *

ئوزۇ ئوسته گلهنى آرخاسى ئوسته چنوبرمزلر.

* * *

ئوميد ايله دير جاھاندا هر ايش.

* * *

ئوميد حياتين سرمايه سى دير.

* * *

ئوميدسىز ياشامازلار.

* * *

ئورەك قولاق دئييل كى،
بارماقلا قوردالاياسان.

* * *

ئورەك دنيزدن درين دير.

* * *

ئورەك يانار، گۇز ياشارار.

* * *

ئورەك يانماسا گۇزدن ياش چيخماز.

* * *

ئورەك كى وار-شۆشه دير،
سيند يرارسان كيم يامار؟!

* * *

ئورەك اۇز دوستونو تانييار.

* * *

ئورەييم قانا دۇنۇب.

* * *

ئورەييمين دردينى تزله مه.

* * *

ئورەيىمىن داشقىنىنى آغيز دئىەر.

* * *

ئورەكدن ئورەيە يول وار.

* * *

ئوستۇ برك، آلتى تزك.

* * *

ئوستۇمۇ اونلو گۇرۇب،
آدىمى دىيرمانچى چاغيرما.

* * *

ئوچ ائششك بىر آخوردان آريا يىمز.

* * *

ئوچ تۇملىك ائششەيىن
اون بئش قرانلىق قودوغو اولار.

Əjdər Behnam

ف

* * *

فايدا - ضرر حساب باشيندا معلوم اولار.

* * *

فايدا ضررين قارداشى دير.

* * *

فايداسيز قوهومدان فايدالى ياد ياخشى دير.

* * *

فال يوخ، يومورتا دا يوخ.

* * *

فالىن فالدير، فرمانين آلاه.

* * *

فارسين - فزهلى،
تۆركۆن مثلى.

* * *

فقير الينه باخيرسا،
سن جيبينه باخ.

* * *

فقيره آخماق دئيه رلر،
كاسيبا گيج.

* * *

فقيره همدم گلمز.

* * *

فقيرين تسلىلى سى - اولۆم دۆر.

* * *

فقيرين جيبي - بوش،
قلىبى دولودور.

* * *

فلهيه بئل باغلاماق اولماز.

* * *

فلهيبن بئيله-بئيله ايشلىرى چوخ،
اصلانى آج گزديرر، تۇلكۇنۇ توخ.

* * *

فلهيبن قايداسى دير،
داغى داغ ئوستۇندىن چكر.

* * *

فلهيبن زورونا هئچ نه كار ائتمز.

* * *

فلهيبن چرخى دۇنر.

* * *

فلهيبن ايشينه باخ،
آييا قاوال چالديرر.

* * *

فلک بيرين قورار،
بيرينى داغيدار.

* * *

فلک گۇچلۇ - من گۇچ سۇز.

* * *

فند نه بيلير
فئل ايله فندده نه وار؟!

* * *

فره چيخديغى قابيغى تانييار.

* * *

فرسيز اوغولدان بير قارا داش افضل دير.

* * *

فرسيز اولاد آلتينجى بارماق كيمي دير،
كسه رسن آغريدار،
ساخلارسان - عيبه جر گۇستتر.

* * *

فيكرى نه ايسه، ذيكرى ده اودور.

* * *

فيلين گوجو خورتومونداير،
دهوهنين گوجو - ديزينده.

* * *

فیرت داییب بورنوندان دوشوب.

* * *

فوضولو آتديلار جهنمه،
دئدى: - اودونو ياش دیر!

* * *

فورصت قانادلى بير قوش دور،
الدىن قاپچيرتماق اولماز.

* * *

فورصت الدهه ايكن ياخشى ليق ائيله.

* * *

فورصت هر زامان اله دوشمز.

* * *

فورصتى فوت ائيلهين
عاقيل دئييل، ديوانه دير.

خ

* * *

خائىن آدام خوفلو اولار.

* * *

خائىن قورخاق اولار.

* * *

خائىن دوست، دلى دۆشمن،
گۆز تىكر اۇلن گۆنه.

* * *

خائىن خيانتى نين جزاسىنى مۇطلق چكر.

* * *

خال ئوزون بزه بى دىر.

* * *

خالا ائوينه دادانان،
ار ائوينده داينماز.

* * *

خالا، خالا، تندىرى قالا.
آشى بيشىريب نيمچه نى يالا.
(خالا، خالا، تندىرى قالا،
كۇسۇوو گۇتور، اودو قوردالا).

* * *

خالا خاطىرين قالماسين.

* * *

خالام بىلدى - عالم بىلدى.

* * *

خالامدان بىر دىلەك دىلەرم،
ئۇرسەده خالام دىر، وئرمەسه ده.

* * *

خالامین ساققالی اولسایدی،
من اونا دابی دئیهردیم.

* * *

خالوار سنین ائوینده،
تالوار سنین ائوینده،
داس وورارسان توز چیخار،
نه وار سنین ائوینده؟!

* * *

خالق قیز آلدی قودا قازاندی،
من قیز آلدیم قادا قازاندیم.

* * *

خالق کسن بارماق قاناماز.

* * *

خالق گندر قوش گتیرر،
خانالی بایقوش گتیرر.

* * *

خالق نئجه، بیز ده ائله.

* * *

خالقا عادت دیر، بیزه بیدعت؟!

* * *

خالقا ایت هؤرنده،
بیزه چاققال اولابار.

* * *

خالقین آغزینا قیفیل وورماق اولماز.
(خالقین آغزینی باغلاماق اولماز).

* * *

خالقین قاپی سیننی ائل دؤیور،
بیزیم قاپیمیزی - یئل.

* * *

خالقین عئیبینی سؤیلهین،
اؤزؤ عئیبیلی اولار.

* * *

خالفين صداسى - حاققين نيداسى دير.

* * *

خالىنا باخ، خالى توخو.

* * *

خالىنى خووونا سيغالارلار.

* * *

خالى نين توزو تۆكەنر،
دلى نين سۇزۇ تۆگنمز.

* * *

خاللى ئوز گۆچك اولار.

* * *

خالتانى اصلان بوينونا وورمازلار.

* * *

خالچا سالان اۇزۇ اوتورار.

* * *

خالچالى گل، خالچالى گنت.

* * *

خام دمير دۇيۆلمز.

* * *

خام يئر آختارير بوستان آتماغا.

* * *

خان آرىقلاياندا
رعيتين جانى چيخار.

* * *

خان وورور، خيرمان سووورور.

* * *

خان قايسىندا ايشله يه نين آياغينى داش آپارار.

* * *

خان قوللوغونا گئدن،
اتلى گندر، پيادا قايدار.

* * *

خان اتوى - بلا اتوى.

* * *

خان ائيلر خان ديوانى.

* * *

خانا يارادى، به يه يارادى،
كئچل قنبره يارامادى؟!
(خانا يارادى، به يه يارادى،
كئچل قيزا يارامادى!؟).

* * *

خانا نؤكر اولانين بؤركۆ هاچا اولار.

* * *

خاندان گلن نؤكرم،
دېش لرېنى تۆكرم!

* * *

خاندېر-خانه نېشىن!

* * *

خاندنده مجلسين بزه يى دېر.

* * *

خانيم قيز خالاسينا اوخشار،
ياخشى اوغلان - دايبسينا.

* * *

خانيم قيرسا - قضا،
نؤكر قيرسا - جزا.

* * *

خانيم سېنديران قاين سسى چيخماز.

* * *

خانيم خانيم دئديلر،
وار-بوخومو يئديلر.

* * *

خانيمليغيم يالانا چيخدى.

* * *

خانلا پللوو يئميرم،
بيغلاريم ياغا باتار.

* * *

خانين گؤزۆ دؤرد اولار.

* * *

خارا بادن توستو چيخماز.

* * *

خارالارا سيغمايان جانيم،
توربا-داغار جيغا سيخيلدى.

* * *

خارراط بازاريندان كنجمه ييب.

* * *

خاجه لر مكتوبو ترسينه اوخويار.

* * *

خاجه نين دوردوغو بئرده گول بيتمز.

* * *

خئير آلاهدان - شر شئيطاندان.

* * *

خئير دئ، خئير تاپارسان.

* * *

خئير ديله قونشونا،
خئير گل سين باشينا.
(خئير چيخسين قارشينا).

* * *

خئير وئر، تا خئير گوره سن.

* * *

خئير ايش بئرده قالماز.

* * *

خئير ايله شر قارداش دير.

* * *

خئير ايشه ياخين اول،
شر ايشدن ساقين.

* * *

خئير ايشى يوباتمازلار.
(خئير ايشى ساخلامازلار).

* * *

خئيرى يوخ دور چاخيرين،
ايچمه، آچار پاخيرين.

* * *

خئيرسۇبلەمزە دئدىلر:
- خئير سۇبلە، گندىم گلیم،
سنە دون تىكدىرەرم.
دئدى: - اوول تىكدىر،
بلکہ گنتدىن گلەمدىن!؟

* * *

خئيرسۇزلەمزدن خئير اولسايدى،
آدىنى خئيروللا قويدىلار.

* * *

خبر آماق عئيب دئيل،
اۇيرنمەمک عئيب دىر.

* * *

خبر خئير گرەک.

* * *

خبرى اوشاقدان اۇيرن.

* * *

خبرچى - يالانچى اولار،
يالانچى - خبرچى.

* * *

خبرچى - كۆيك اوغلودور،
اونا قولاق آسان ابلة كۆيك اوغلودور.

* * *

خزىنە خارابالىقدا تاپىلار.

* * *

خزىنە تۆپۆرەنىن تۆپۆرچەيى اۆز ساققالينا ياپىشار.

* * *

خزى گلىدى - گىلاوار قاچ!

* * *

خيالسىز اينسان مئىوہسىز آغاچا بنزر.

* * *

خلبىر سودان نە گۆتۆر؟

* * *

خلبىرجن ائوى اولانين،
گۆزلىرى قدهر دردى وار.

* * *

خلونده حالوا يئيه نين
سپيرينى آلاھ بيلر.

* * *

خمير تئز گلنده آرواد دئيه ر:
- اريم منى چوخ ايسته پير!

* * *

خميراشى - بهى لر آشى،
اوماچ اونون يولداشى.

* * *

خميرى يۇنگۇلدۆر.

* * *

خميراجى اولما!

* * *

خميرى بير يئرده يوغورولوبدور.

* * *

خنجر ياراسى گئدر،
ديل ياراسى گئتمز.

* * *

خنجر ياراسى ساغالار،
ناموس ياراسى ساغالماز.

* * *

خنجر لزگييه ياراشار.

* * *

خنجر چيخدى - قان چيخدى.

* * *

خسيس آج گۆز اولار.

* * *

خسيس ظاليم اولار.

* * *

خسيس ايله جۆمردين خرجى بيردير.

* * *

خسيس دن آلينان يومورتانين ساريسى اولماز.

* * *

خسیس دن قیشدا بوز آماق اولماز.

* * *

خسیسه زهر وئرسن،
پولسوزدور دئییه ایچر.

* * *

خصم (دۆشممن) خصمه قزل اوخوماز.

* * *

خصمدن ساقین، قارینجا اولسا دا.

* * *

خصمین سیتمین خصمه دئمک،
خصمه سیتمدیر.

* * *

خسته یاتماق،
خسته یه باخماقدان یاخشی دیر.

* * *

خسته تلسه،
آرمود واختیندا یئتیشر.

* * *

خسته حکیمدن درمان ایستمز لر.

* * *

خسته یه دۆشک،
آجا چۆره ک لازیم دیر.

* * *

خسته یه ناز ائله مک حکیمه یاراشماز.

* * *

خسته لیک آتلی گلیر،
بییادا گئدیر.

* * *

خسته نی دۆشکده ساخلارلار،
اوشاغی - بئشیکده.

* * *

خسته نین قیزیل تاخت نه یینه گره ک؟!

* * *

خسته نين ايشى قالار،
استاتين ايشى قالماز.

* * *

خطا اينساندان باش وئرر.

* * *

خطا مندن، عطا سندن.

* * *

خطا خطا ئوستؤندن گلنده،
بیر خطايا نه وار؟

* * *

حطاكاردان خطا اكسيك اولماز.

* * *

خجالت دؤشمين اولسون.

* * *

خشيل بيشيرمك بيلمير،
اشبازليق ايددباسى ائدير.

* * *

خييار پولو ايله آلينان ائششه بين
اؤلؤمؤ سودا اولار.

* * *

خيفتى غئيرتلى ائدر.

* * *

خيدير چيخدى - قيش چيخدى.

* * *

خينالى ال جيهه قوبولماز.

* * *

خيناناھان گئجهسى
ھامى خيناپا بويانار.

* * *

خيرداواتچى نين آندى اؤزونه قنيم اولار.

* * *

خیرمان دۇیمک کیشی ایشی دیر.

* * *

خیرمانا گیرن پورسوق
یابانی اؤزونه قبول ائدر.

* * *

خیرمانین آخیری درویشین دیر.

* * *

خیرمانین توزو برکتلی اولار.

* * *

خیرچیا قاریز باغیشلامازلار.

* * *

خیش ایله محصول اولماز،
مئیدان ماشین مئیدانی دیر.

* * *

خیش کؤتۆبه دابانیب.

* * *

خیشا گئدن اؤكۆزۆم اولسون،
ایشه گئتمه یین اوغلوم اولماسین.

* * *

خیشی سالیب یانی ئوسته.

* * *

خوروز بانلاماسا سحر آچیلماز؟!

* * *

خوروز بیر کره بزه نر.

* * *

خوروز قویویا باخان کیمی باخیر.

* * *

خوروز ائله خوروز دور،
نه قوجاسی، نه جاوانی؟!

* * *

خوروز اؤز کؤللۆبۆنده بانلار.

* * *

خوروز اۆلمۇش، گۇرۇ چۇپلۇيدە قالمىش.

* * *

خوروز گىتىدى، داوا بىتىدى.

* * *

خوروز سىلكەلنسى
بىر چىنگە تۇك اولار.
دەۋە سىلكەلنسى
بىر اولاغايۇك اولار.

* * *

خوروز چوخ اولان يىردە
سحر تىز اچىلار.

* * *

خوروزا قوبروغو يۇك اولماز.

* * *

خوروزون آلتىندا يومورتا آختارىر.

* * *

خوروزون وظيفەسى بانلاماق دىر.

* * *

خوروزون قوبروغونا اينانيم،
تۇلكۇنۇن آندىنا؟

* * *

خوروزونو وئربىلر قولتوغونا!

* * *

خوروزسوز دا صاباه اچىلار.

* * *

- خوخ گۇردۇك، دربەدر،
- خوش گۇردۇك - مىندن بەتر.

* * *

خوش گۇنۇم قاپىلاردا گىچىر.

* * *

خوش گۇنۇن سوراغى اوزاقلاردان گلر.

* * *

خوش رفتار اول،
خوش گۆن گۆررسن.

* * *

خورتدان گلدی، قاچ!

* * *

خورتدان گلر
سنی يئيهەر (آپاران).

* * *

خۆره يين دادی آغيزدادير.

* * *

خوره يی دوبونجا يئمه،
گۆزۆن دالينجا قالسين.

* * *

خوره يين ياخشيسى - حاضر اولانى دير.

Əjdər Behnam

ج، ۵

* * *

ھاوایی سیرکە
بالدان شیرین اولار.

* * *

حاقق وئر، حاقق آل.

* * *

حاقق وئرن حاقق گۆتۆر.

* * *

حاقق - قوووت،
قوووت - حاقق دیر.

* * *

حاقق داشی آغیر اولار.

* * *

حاقق دئیهن محروم اولماز.

* * *

حاقق باندیران شامی
سؤندۆرمک اولماز.

* * *

حاقق ایش گۆندن آیدین دیر.

* * *

حاقق کۆمک ائیلسه
قورد چویان اولار.

* * *

حاقق گنتسین،
ناحاق گلمه سین!

* * *

حاقق سۆز آخار سولارى ساخلار.

* * *

حاقق سۆز آجى اولار.

* * *

حاققا لكه دۆشمز.

* * *

حاقلا باطيلين آراسى دۆرد بارماق دير.

* * *

حاقلى حاققدان گئچمز.

* * *

حاقق-حسابا داغلار دا باش آير.

* * *

حاقق-حسابى دۆز ائله،
هر يئرده يئرين اولسون.

* * *

حاضر آشين ديك قاشيغى دير.

* * *

حاضر اولدو بيشميش لر،
گلدی گۆزدن دۆشمۆش لر.

حاييف قيامته قالماز.

* * *

حاييف اولسون،
مرد ايگيدلر قوجالير.

* * *

ھاینان گلن، واینان گندر.

* * *

ھای-ھایی گندیب،
وای-وایی قالیب.

* * *

حلال آرتار، حارام باتار.

* * *

حلال اینجهلر، آما ئوزۆلمز.

* * *

حلال یئی، حلال دانیش.

* * *

حلالزاده باریشدیرار،
حارامزاده قاریشدیرار.

* * *

حالوا-حالوا دئمکله
آغیز شیرین اولماز.

* * *

حالوانی یئییب، ائششہیی مینیب!

* * *

حالواخور موللادیر!

* * *

حالواچی قیزی - داھا شیرین.

* * *

حامام-حامام ایچینده،
خلبیر سامان ایچینده،
دهوه دللهکلیک ائیلر،
کۆهنه حامام ایچینده.

* * *

حامام سویو ایله اؤزۆنۆ دوست توتور.

* * *

حامامدان گلیرسن -
گئت ارین ائوینه،
پالتار یوماقدان گلیرسن -
گئت دهدن ائوینه.

* * *

حامامدان چىخانىن ارى اولاسان،
سفردن گلەنن اروادى.

* * *

ھامى بېلىر كى،
داغدا ككلىك گۆزەل دېر.

* * *

ھامى بېلىر كى،
شىروان چوخوردادېر.

* * *

ھامى دئدى - داد اولدو،
من دئپەندە - بېداد.

* * *

ھامى دېنەندە جان اولدو،
من دېنەندە قان اولدو.

* * *

ھامى اېلە خوش گۆرۈشمك
عداوتى يوخ ائېلر.

* * *

ھامى اېستىر جىننە گىتسىن،
آما گۆناھلارى قويماز.

* * *

ھامى چوخ ياشاماق اېستىر،
آما قوجالىق اېستىمىز.

* * *

ھامىنى بەزر، اۈزۈ لۆت گزر.

* * *

ھامىنى لنى ووردو،
منىم كىمى تۆكۈ داغىلان اولمادى.

* * *

ھامىيا آفتاوا - لەين،
بىزە سارىمساق دۇين.

* * *

ھامىيا ايت ھۆرر،
بىزە مازانداران چاققالى.

* * *

ھامىيا كلك،
بىزە دە كلك؟!

* * *

ھامىيا گلر گۈزۈ قارا،
قلم قاش،
بىزە دە گلر ساللاق بورون،
كئچل باش.

* * *

ھامىيا اووچ-اووچ،
بىزە بىر اينە اوچو.

* * *

ھامىمىز بىرىمىز ئوچۇن،
بىرىمىز ھامىمىز ئوچۇن.

* * *

ھامىيا حۇرمت ائلە،
حۇرمتىن اولار.

* * *

ھامىسى بىر بىزىن قىراغى دىر.

* * *

ھامىسى بىر يووانىن قوشودور.

* * *

ھانسى داشى قالدىرسان،
آلتىندان بىر عقرب چىخار.

* * *

ھانسى دردىمى دئىم، آغلايم؟!

* * *

ھانسى يووانىن قوشوسان؟

* * *

ھانسى ال ايله وئرمىسن،
او ال ايله دە آلارسان.

* * *

ھانى او سولو قلىان؟!

* * *

ھانى پاپاغىم، ھانى چوماغىم؟

* * *

ھارادا قامىش، اورادا جامىش.

* * *

ھارادا دەۋەنەن قوبروغو،
اورادا ئىششەيىن قولاغى.

* * *

ھارادا گۆردۈن درويش،
اورادا اولار نىكىت ايش.

* * *

ھارادا گۆردۈن موللا،
قاشقباغىنى ساللا.

* * *

ھارادا گۆردۈن ھامى كور،
سن دە اول كور.

* * *

ھارادا چالغى، اورادا قالغى.

* * *

ھارادان ايشىق گلير،
بارماغىنى اورا تىخار.

* * *

ھارداسان، آى جاوانلىق؟!

* * *

ھارايا ميخ چاخيرام،
پاپاغىنى آسىر.

* * *

ھاراليسان؟
- ھلە ائولنمەمىشم؟

* * *

حارام گلدى حالالى آپاردى.

* * *

حارام مالين برىكتى اولماز.

* * *

حارام حاراما گنڊر.

* * *

حاجى ياتماز، ياتارسا قالخماز.

* * *

حاجى مڪكە يە،
درويش تكيە يە.

* * *

حاجى حاجىنى مڪكە دە گۇرر.

* * *

هاجادان، هوجادان،
بىرى دە چىخدى باجادان.

حاجى لار مڪكە يە گنڊى،
قاپى لارى آچىق قوبون،
حاجى لار مڪكە دن گلدى،
قاپى لارى باغلايىن.

* * *

هئى دئدى:
- ماليم-مۆلكۆم وارا!
هئچ دئمەدى
- اؤلۆم وارا!

* * *

حايوان قاتلاشار،
يىبەسى قاتلاشماز.

* * *

حايوان ائله حايوان دىر.

* * *

حايوان ساخلاسان پيشىك ساخلا،
اۇزۇ توتار، اۇزۇ يئەر.

* * *

حايوانا چولونا گۇرە،
اينسانا گنيمينه گۇرە
قيىمت وئرمك دۆز دئپىل.

* * *

حيواندا آريغليق،
اينساندا يئكه قارينليق عئييبدير.

* * *

حيوانى بودوندان داغلارلار،
اينسانى ئوره ييندن.

* * *

حيوانين آج گۆزلۆيۆ
اونو كۆكلدر،
اينسانين آج گۆزلۆيۆ
اونون باشيني يئيه.

* * *

حيوانين ديشينه باخارلار،
اينسانين - ايشينه.

* * *

هئيواسى يوخ، نارى يوخ،
قوى دئسين لر شاه بوداغين باغى وار.

* * *

حيدرو-صفدردى بيزيم بيريميز،
قيرخينيزا تابدى بيزيم بيريميز.

* * *

حيرتده عاغيل،
يولدا - سالام،
قمده - تسلى.

* * *

حساب بيلمه يه نله دوروب-اوتورما.

* * *

حساب بيلميرسن،
يوخسا يانين چوبوق گۆرمه ييب؟

* * *

حساب وار دينار-دينار،
بخشيش وار خالوار-خالوار.

* * *

حسابدا دوغرو اول،
حسابدار اولما،
حساب بيلمه يه نله
دوروب اوتورما.

* * *

حسابی تمیز اولانین ئوزؤ آغ اولار.

* * *

حسابسيز گلن ضررله گئدر.

* * *

حسابی دوغرو اولانین آلنی آچيق اولار.

* * *

حسابلييا داغلار دا آيى لىر.

* * *

حسابين بۇيۇك-كچيىيى اولماز.

* * *

هئچ بنده نين يارالى بالاسى
گۇزۇ قاباغيندا اولماسين.

* * *

هئچ بيلمير، هارادا بيشيب،
دئبير: - بير چۇمچه ده منه وئرا!

* * *

هئچ ايگيدين ياتماسين باختى،
يانى ئوسته چئوريلمه سين تاختى.

* * *

هئچ كس آنا قارنيدان گتيرمه ييب.

* * *

هئچ كس آرخاسيز اولماسين.

* * *

هئچ كس قوردنان قيامته قالماز.

* * *

هئچ كس يالقيز قالماسين.

* * *

هئچ كس اۇز آيرانينا تورش دئمز.

* * *

هئچ كس اۇز عئيبينى بيلمز.

* * *

هئچ كس هئچ كسين كيتابينى اوخومور.

* * *

هئىچ كىسە بىل باغلاما.

* * *

هئىچ كىسىن قارا پاپاغى يانماسىن.

* * *

هئىچ كىسىن خوروزو
ساباها كىمى بانلامايب.

* * *

هئىچ كىسىن چۆرەپى
هئىچ كىسىن قارىنىدا قالماز.

* * *

هئىچ كىسىن شامى سحرهجن يانمايب.

* * *

هئىچ كىمىن آدى واى قانلى اولماسىن.

* * *

هئىچ كىم آداما مؤفته قوش توتماز.

* * *

هئىچ نه پى -
هئىچ نه آلا بىلمىسن.

* * *

هئىچ توى گۆرمه ميسن،
باجاسىندان دا باخماميسان؟

* * *

هئىچى هئىچە وورارسان،
يئنه ده هئىچ چىخار.

* * *

هوس دىر - بس دىر.

* * *

حقيقت بىر شئى دىر،
اونو هر كىس دۆرلۇ آنلار.

* * *

حددىنى بىلمه يه نه
حددىنى قاندىرارلار.

* * *

ھردن سۆزۈن مرضى گلر.

* * *

حيا ايماندان دير.

حياسى اولمايانين اينصافى دا اولماز.

* * *

حياسيزا سالام وئر، كئچ.

* * *

حياسيزدا اينصاف اولماز،
اينصاف سيزدا - حيا.

* * *

حياسيزدان حيانى قورو.

* * *

حياتى اۇلنه قدير سئو.

* * *

حكيم قاپيسى - ائل قاپيسى.

* * *

حكيم محرم دير.

* * *

حكيم حكيم دئييل،
باشينا گلن حكيم دير.

* * *

حكيم جئيران اتى بويوروب دور.

* * *

حكيم دن سورما،
چه كندن سور.

* * *

حكيمه گئتسن -
داوا وئر،
فالچيا گئتسن - دوعا.

* * *

حكيمى حكيم ائيلهين خسته دير.

* * *

حكيم سيز، حاكيم سيز شهرده قالما.

* * *

هله آر خانلا قاپى آچماميسان؟!

* * *

هله بوينو قولتوق گورمه ييب.

* * *

هله دؤيولمه ميش دن لرى وار.

* * *

هله قوبروغو قاپى آراسيندا قالما ييب.

* * *

هله ياراسى ساغالما ييب.

* * *

هله گورمه لى گونوم قاباقدادير.

* * *

هله ساققالى اله وئرمه ميشم.

* * *

هله سفره سى نامحرم ئوزو گورمه ييب.

* * *

هله حالواخور اولما ييب.

* * *

هله هاراسينى گورورسن؟

* * *

هللم-قللم آدام دير.

* * *

هم زيارت، هم تيجارت.

* * *

هماش ليقد اولن شهيد دير.

* * *

حميد خسته،

حسن خسته،

نادير قولو جان ئوسته.

* * *

ھمیشە باغدا-باغاتدا!

* * *

ھمیشە بیز گۆرۈرۈك، بىر يولدا سن گۆر.

* * *

ھمیشە بۆلبۆل اۆتمز.

* * *

ھمیشە سن گلەسن!

* * *

ھمیشە شاپان،
بىرر كرە دە رامازان.

* * *

ھمىشېنى باب ائله،
گۆرن دئسېن ھا بئله.

* * *

ھمسايەنېن آروادى گۆچك.

* * *

ھمخانا - دمخانا.

* * *

ھمجىنسىنى تانىمايان آياغا دۆشر.

* * *

ھمشەرىدن كىدخودا
ھانسى ويلاپت دە وار؟!

* * *

ھىك-ھىك، آخىرى دەپەنك.

* * *

ھنەبېن آخىرى ساواش دىر.

* * *

ھر آدام اۆز عئېبىنى بىلمز.

* * *

ھر آدامىن اۆز پىرى وار،
ھر پىرىن دە اۆز آدامى.

* * *

هر آدامين اكدىيى بيتمز.

* * *

هر آچا كۆتۈيۈندن چۆرۈر.

* * *

هر آچا مئيوهسى ايله تانىنار.

* * *

هر آچا سۇيكنمك اولماز.

* * *

هر آچاين كۆلگهسى اولماز.

* * *

هر آچادا بار اولماز.

* * *

هر آغلار گۆزلۈبه عاشىق دئمزلر.

* * *

هر آغيز بير دئييل.

* * *

هر آغيزدا بير دوعا وار.

* * *

هر آغيزدان بير سۆز چىخار.

* * *

هر عاغيل بير دئييل.

* * *

هر عاغيل بير اولسا،
كئچييه چويان تاپيلماز.

* * *

هر آيدىنليغين بير قارانليغى،
هر قارانليغين بير آيدىنليغى وار.

* * *

هر آلماغين بير قايتارماغى وار.

* * *

هر آنين بير حۇكمۇ وار،
بير ملالى وار.

* * *

هر آرواد اۆز اتوكى نين هم خانىمى،
هم قوللوق چوسودور.

* * *

هر آرواد ساققىز چئىنر،
آما عايىشه كىمى چئىنە يىلمز.

* * *

هر اتالارسۇزۇنۇن بىر يىرى وار.

* * *

هر آتاسى نين گۇزۇ چىخارىلانا
كورواغلو دئىمزلر.

* * *

هر آتىلان داشىن دالىنجا گىتمزلر.

* * *

هر آخان سو ايچمه لى اولماز.

* * *

هر آخان سويا آراز دئىمزلر.

* * *

هر آجى نين بىر شىرىنى وار.

* * *

هر عاشىقىن بىر دۇورانى وار.

* * *

هر باغچانين اۆز باغبانى وار.

* * *

هر باشىن بىر دردى وار.

* * *

هر بينانين بىر اوستادى وار.

* * *

هر بىر آدام ايشى ايله تانىنار.

* * *

هر بيغى بورما مئيدانا گيره بىلمز.

* * *

هر واخت بازارا گىدر -
باغيش ياغار،
ده بىرمانا گىدر
قىرغىن اولار.

* * *

هر واخت «دو شئش» گلمز.

* * *

هر واخت فۇرست اله دۇشمز.

* * *

هر قابا بىر قاپاق قوپارلار.

* * *

هر قازاندا قاينايار.

* * *

هر قازىلان يئردن سو چىخماز.

* * *

هر قاطيرچى موراد اولماز.

* * *

هر قاشيغين قىسمتى بىر اولماز.

* * *

هر قباحتى اۇزۇندە بىل.

* * *

هر قباحتى ئوزه وورمازلار.

* * *

هر قوز گيردهدير،
هر گيرده - قوز دئيبيل.

* * *

هر قوهوما ارک اولماز.

* * *

هر قوش شاهين اولماز.

* * *

هر قوش اۇز دسته سييله اوچار.

* * *

هر قوش اۇز يوواسى نين آغاسى دير.

* * *

هر قوش اۇز تايى ايله اوچار.

* * *

هر قوشا - اۆز يوواسى،
هر كسه - اۆز وطنى.

* * *

هر قوشون اتى يئيلىمز.

* * *

هر قورولدايان سولو قليان دئييل.

* * *

هر قيشين بير يازى وار.

* * *

هر داغ اولسا چكىلر،
بالا دردى چكىلمز.

* * *

هر داغين اۆز اتهىي وار.

* * *

هر دامجى قوووت دير بير داشقين سئله.

* * *

هر دانيشانا جاواب وئرسن بوغازين بيرتيلار.

* * *

هر داشين دنينده
بير كوراوغلو وار.

* * *

هر دلى نين بير عاغيللىسى اولمالى دير.

* * *

هر دلله بين الينه
ساققال وئرمك اولماز.

* * *

هر دردين بير درمانى وار،
تاپانى گرهك.

* * *

هر درده بير آت اولدورؤب
بايتار اولوب.

* * *

هر ديوارين قولاغى وار.

* * *

هر ائوين بير عادتى وار.
(هر ائلين بير عادتى وار).

* * *

هر عئيبى ئوزه وورمازلار.

* * *

هر ائيشين بير يوخوشو،
هر يوخوشون بير ائيشى وار.

* * *

هر يئتهنى ائيله ديلر كندخودا،
گيرامى شووالان گنتدى بادا.

* * *

هر زامان بير عاشيقين دؤورانى دير.

* * *

هر زامانين بير فيرعونو وار،
هر فيرعونون دا بير موساسى.

* * *

هر زامانين بير حؤكمؤ وار.

* * *

هر ضرر بير عاغيل آرتيرار.

* * *

هر ضررده بير خئير وار.
(هر زيبان بير خئيردير).

* * *

هر ايگيد اؤز آدييلا تانينار.

* * *

هر ايرى گؤزؤن ايشيغى اولماز.

* * *

هر ايش وعدهيه باخار،
وعده هئچ شئيه باخماز.

* * *

هر ايش اوستاسى نين الينده آسان دير.

* * *

هر ايشى آتؤستؤ گؤرمز لر.

* * *

هر ايشى اينصافلا گؤر.

* * *

هر ايشيميز دۆزه لیب
قالیب ساققال داراغیمیز.
(بیتیب هر یاراغی،
قالیب ساققال داراغی).

* * *

هر ایشین باشی - ساغلیق.

* * *

هر ایشین اولوی چتین دیر.

* * *

هر ایشین سونونا باخارلار.

* * *

هر ایشیق بیر کۆلگه سالار.

* * *

هر یازان شاعر اولماز.

* * *

هر یازان شاعر اولسا،
دیبه لر چاققال اولار،
چوخ چالیشان خیرداواتچی
آخیردا باققال اولار.

* * *

هر یازیلانا اینانمازلار.

* * *

هر یئرده اولسا،
قانلینی، البتته، قان توتار.

* * *

هر یئربن بیر دبی وار.

* * *

هر یئربن دووشانینی
او یئربن تازکسی توتار.

* * *

هر یئتن گۆزه له گۆزه له دئمزلر.

* * *

هر یومورتادان جۆجه چیخماز.

* * *

هر کس آتا بیلر،
آمما وورا بیلمز.

* * *

هر کس آندیغی اوخون
هارا ده یه جه یینی بیلسین گره ک.

* * *

هر كس بيلديينى،
دييرمان - دۇيدۇيۇتۇ.

* * *

هر كس يۇز ايل ياشاماسا،
گۇناه اونون اۇزۇندەدير.

* * *

هر كس كى، بيلمير،
و بيلير كى، بيلمير،
چولاق ائششك ئوسته اۇزۇنۇ
منزله يئتير.

* * *

هر كس نجه اولسا،
باشقاسينى دا،
اۇزۇ كىمى بيلر.

* * *

هر كس اودو اۇز كۇمبەسینه چكر.

* * *

هر كس اۇز اغليني بههتر.

* * *

هر كس اۇز آدينى چكر.

* * *

هر كس اۇز آتيني چاپير.

* * *

هر كس اۇز درديله،
دييرمانچى سو ايله.

* * *

هر كس اۇز درديندن دانيشار.

* * *

هر كس اۇز ائوىنين
هم نۇكرى و هم ده آغاسى دير.

* * *

هر كس اۇز عئيبينى بيلير.

* * *

هر كس اۇز اكديينى بيچر.

* * *

ھەر كىس اۋز عملى نىن مئىۋەسىنى درر.

* * *

ھەر كىس اۋز يوردونو بەپەنر.

* * *

ھەر كىس اۋز كىسەسىندىن يئىەر.

* * *

ھەر كىس اۋز كۈمبەسىنى گۈزلىر.

* * *

ھەر كىس اۋز گللىر-چىخارىنا باخار.

* * *

ھەر كىس اۋز اۋلۇسۇنۇ اوخشايىر.

* * *

ھەر كىس اۋز ئورەيىندىن سو ايچر.

* * *

ھەر كىس اۋزۇندىن دم وورار.

* * *

ھەر كىس نە ئىلەسە اۋزۇنە ئىلىر.

* * *

ھەر كىس ھەر شئىيى اۋز اۋلچۇسۇ ابلە اۋلچر.

* * *

ھەر كىس شرارت اكسە،
بىشىمانچىلىق بىچر.

* * *

ھەر كىسە اۋز عادىتى خوش گلر.

* * *

ھەر كىسە اۋز وطنى عزىزدىر.

* * *

ھەر كىسە اۋز يۈكۈ آغىر گلر.

* * *

ھەر كىسىن بالاسى اۋز گۈزۈندە گۈيچكىدەر.

* * *

هر كسىن بىر دردى وار،
هنچ كسه دئمز، آغلار.

* * *

هر كسىن بىر ايشى وار.

* * *

هر كسىن دليسى انوده،
دردى قارنينا.

* * *

هر كسىن دردى اوزونه بىر ات يوكودور.

* * *

هر كسىن ايرادهسى اوز اليندهدير.

* * *

هر كسىن كئچهجهيى اوزونه گوره اولار.

* * *

هر كسىن مالى اوزونه گوره قيمتلىدير.

* * *

هر كسىن اوز عاغلى.

* * *

هر كسىن اوز بختى.

* * *

هر كسىن اوشاغى اوزونه شيريندير.

* * *

هر كسىن حورمتى اوز اليندهدير.

* * *

هر كسىن چورهىي خميرينه گورهدير.

* * *

هر كيمىن كى، باغى وار،
كئيف چكمه يه چاغى وار.
(هر كيمىن كى، باغى وار،
نوره يينده داغى وار).

* * *

هر كيشى گوجونه گوره يوك توتار.

* * *

هر كېشى نىن نبضينه گۆره شىريت وئىرلر.

* * *

هر كۈنۈلۈن بىر يازى،
بىر قېشى وار.

* * *

هر گۆردۈيۈنۈ دوست سانىب،
سىيرىنى آچما.

* * *

هر كۈلك، داغى يىرىندىن تىپەدە بىلمز.

* * *

هر گىدىشىن بىر گلىشى وار.

* * *

هر گىجە نىن بىر گۆندۈزۈ وار.

* * *

هر گلېرىن بىر چىخارى وار.

* * *

هر گۆزەلدە بىر عىيب اولار.

* * *

هر گۈلدىن بىر قورباغا،
گۈى گۈلدىن مېن قورباغا.

* * *

هر گۆردۈيۈنە آلدانما.

* * *

هر گۆردۈيۈنۈ آنانا اۋخشاتما.

* * *

هر گۈن بىر اولماز.

* * *

هر گۈن گۇناھكار،
بىر گۈن تۈۋبەكار.

* * *

هر گۈلدىن گۈلاب اولماز.

* * *

هر گۇلۇن بىر قوخخوسو،
بىر عطرى وار.

* * *

هر نه گنذر عۇمۇردن گنذر.

* * *

هر گۇن عۇمۇردن بىر كرپىچ دۇشۇر.

* * *

هر گۇن نه تاپسان، اودور.

* * *

هر مئيوه اۇز آغاجىندا.

* * *

هر مئيوه اۇز واختىندا يئتيشر.

* * *

هر مئيوه نىن كالى دەپسە،
اينسانىن كالى دەپمز.

* * *

هر مئيوه نىن اۇز دادى وار.

* * *

هر نه دئسن اۇزۇنه گنذر.

* * *

هر نۇقسانى اۇزۇندە گۇر.

* * *

هر نه بئدىن دادىن دىر،

هر نه وئردىن آدىن دىر،

هر نه قالسا يادىن دىر -

اوغلونا قالسا ياد قىزى ايله بئپەجك،
قىزىنا قالسا ياد اوغلو ايله.

* * *

هر نه يه ال وورورام، قولبو قالير اليمده.

* * *

هر اوتون اۇز كۇكۆ وار.

* * *

هر اوخويان موللا پناه اولماز.

* * *

ھەر اۆلۈمە قەرمانلىق دئىمزلر.

* * *

ھەر پارىلدايان قىزىل اولماز.

* * *

ھەر پردە دالىندا يۈز سىرر وار.

* * *

ھەر راست گلەنە دوست دئىمە.

* * *

ھەر ساعاتىن بىر حۈكۈمۈ وار.

* * *

ھەر ساققالا سالام وئىمزلر.

* * *

ھەر ساققاللى بابا اولماز.

* * *

ھەر ساققاللىيا ددە دئىمە.

* * *

ھەر ساققالى آغ اولانا
آغ ساققال دئىمزلر.

* * *

ھەر سارغى ھەر ياراي سارىلماز.

* * *

ھەر صبىرىن آخىرى وار.

* * *

ھەر سھوى ئوزە وورمازلار.

* * *

ھەر سھنگ سودا سىنماز.

* * *

ھەر سۆزۈن بىر پىرسنگى وار.

* * *

ھەر سۆزۈن اۈز يئىرى،
اۈز مقامى وار.

* * *

هر سو كنجيد وئرمز.

* * *

هر سودا مرجان اولماز.

* * *

هر توللانات قوز بيتسه،
مئيمون قوزساتان اولار.

* * *

هر اوجابويلو آچا سروى-خورامان اولماز.

* * *

هر اوزون آچا چينار دئمزله.

* * *

هر ئوزه گۆله نه دوست دئمزله.

* * *

هر فصلين بير مئيوه سى وار.

* * *

هر خوروز اؤز يئرینده ائشه لير.

* * *

هر خوروز اؤز حَيطینده بانلار.

* * *

هر خوش گۆرۆن کیمسه يه آلدانما، حئييف سن،
هر خوش گۆرۆن کیمسه ده ويجدان اولاييلمز.

* * *

هر حيوانين بالاسى دالينجا گئدر،
ائششه بين بالاسى قاباغينجا.

* * *

هر هۆره نه داش آتسان،
داش داش ئوسته قالماز.

* * *

هر چاغيريلان يئره گئتمزله.

* * *

هر چره نچيبه جاواب وئرسن،
بوغازين بيرتيلار.

* * *

هر چيچه يين بير عطرى وار.

* * *

هر جفانين بير صفاسى وار.

* * *

هر شئى بيتر،
كوسانين ساققالى بيتمز.

* * *

هر شئى اؤز واختيندا.

* * *

هر شئى اوستاسى نين اينده دير.

* * *

هر شئيه بارماق آراسى باخمازلار.

* * *

هر شئيه دوداق بؤزمه.

* * *

هر شئيه گؤز دهير،
مؤفليسسه گؤز دهيمز.

* * *

هر شئىي بيلمك اولماز.

* * *

هر شئىي واختيندا اكسن،
دؤرر بيتر.

* * *

هر شئىي دئمك اولماز.

* * *

هر شئيين آزي ياخشى دير.

* * *

هر شئيين اوولى چتين اولار.

* * *

هر شئيين اؤز آدى وار.

* * *

هر شئيين اؤز واختى وار.

* * *

هر شئيىن اۆز يئرى وار.

* * *

هر شئيىن سونو واردير.

* * *

هر شئيىن تزه سى،
دوستون كۆهنه سى.

* * *

هر شئيىن خىرىدارى گره كدير.

* * *

هر شئيىن چوخو ضرردير.

* * *

هردن ايىك،
هردن كۆيك.

* * *

هرزه سؤزۆن مرضى گلر.

* * *

هرزه-هرزه دانيشما،
آغزين يامانا اؤيره نر.

* * *

هره بير بارماق باتيار،
حناسينا دلله ك مورادين.

* * *

هره بير ساپ وئرسه،
چىلپاغا كۆينه ك اولار.

* * *

هره بير تۆك وئرسه،
كوسا دا ساققاللى اولار.

* * *

هره بير جوره باشىنى ايتىريب.

* * *

حركت سندن،
بركت مندن.

* * *

حركت هارادا،
بركت اورادا.

* * *

حرمخانا قوشودور.

* * *

هره نين باشيندان بير آواز گلير.

* * *

هره نين بير عادتى وار.

* * *

هرين ده يانديردى منى،
بلىن ده يانديردى منى،
سوساديم سو ايسته ديم،
سويون دا يانديردى منى.

* * *

حريف اولما!

* * *

حريف حريفى اوزاقدان تانيار.

* * *

حسن ده قليان چكر،
حسين ده قليان چكر،
تنبه كى بول اولاندا
سيچان دا قليان چكر.

* * *

حسن كئچل،
كئچل حسن - نه فرقى؟!

* * *

حصير آلتيندان سو يئريدير.

* * *

حصيرى اوغورلاييب مسجيده ساليير.

* * *

هفته سككيز، من دوققوز.

* * *

هفته ده بير بازار،
اونو دا درويش پوزار.

* * *

حجرى اويمه يه نه حاجى دئمز لر.

* * *

حجدن گلن من،
خبر گتيرن سن؟

* * *

حججه گئدن گلدی،
ساجا گئدن گلমে دی؟

* * *

حشمین آزدیرسا،
خیرمانینی بۇيۇك توت.

* * *

حيله ايله ايش گۇرن،
مۇخت ايله جان وئرن.

* * *

حيله ايله تيكيلن ائو،
بهانه ايله بيخيلار.

* * *

حيله بازين شامی يارياجان يانار.

* * *

حيله گر دوققوز اوجاق بيخماينجا
بیر اوجاق تیکمز.

* * *

حیکمت صاحیبینه هر
يارپاق بیر کیتاب دیر.

* * *

حیکمت دن سوال اولماز.

* * *

هيند ديلنچى سینه دۇنۇب دۇر.

* * *

هينديستان فيلى آغچاقاناددان قورخار.

* * *

حيرص گلنده آچيغيني اود.

* * *

حيرص گلير، گۇز قارالير،
حيرص گئدير، نوز قارالير.

* * *

حیرصین دۆلته ضرری وار.
(حیرسین جانا زییانی وار).

* * *

هیرنان - زیری آنلامیر.

* * *

حوققابازلار کیمی،
هر شئییه بلی دئمه.

* * *

هؤیور سؤرؤیه قورد باتماز.

* * *

هؤنر اهلی نین قدرینی بیلک گرەک.

* * *

هؤنر صاحب لری داردا قالماز.

* * *

هؤنرین بیلمه دییین عاجیزی دؤیمه.

* * *

هؤره بیلمز،
ایتلری باشا سالار.

* * *

هؤره ن ایت قاپماز.

* * *

هؤره نده آناسی کیمی هؤرر.

* * *

هؤره-هؤره آخیردا ایت اولوب.

* * *

هؤره-هؤره، بورنو شیشهر.

* * *

هؤرکؤتمه بیینجه ساناماق اولماز.

* * *

هؤرمه بیین بیلمه ین ایت،
کنده قوناق گتیرر.

چ

* * *

چاققال وار كى، باش كسەر،
قوردون آدى بدنمدير.

* * *

چاققال يوواسيندا توبوق قاققىلداير.

* * *

چاققالين حايفينى (آجىغينى) باققاللار چيخير.

* * *

چاققالدان چوخ چارىق آپاران اولماز،
ائنه آياقلارى ياليندير.

* * *

چاققالين يوخوسونا توبوق گلر.

* * *

چاققالين حايفينى (آجىغينى) باققاللار چيخير.

* * *

چاغيرديم: - صنم، صنم!
سس گلدی: - منم، منم!
سوروشدوم: - باغدا كيم وار؟
دئدى: - چوخ دارخما،
بیر سن سن، بیر ده منم!

* * *

چاغيريلان يئره ارينمه،
چاغريلمايان يئرده گؤرؤنمه.

* * *

چاغريلماميش قوناق
سوپورؤلمه ميش يئرده اوتورار.

* * *

چاغريلماميش قوناغى كؤپكلر قارشيلار.

* * *

چادرا آلتیندا هر آرواد گۆزه لدير.

* * *

چادراسيزليقدان ائوده اوتوروب.

* * *

چای آشاغی آختیدیم،
چای یوخاری آختاردیم.

* * *

چای بیر اولار، چئشمه مین.

* * *

چای قوشو آباغیندان توتولار.

* * *

چای قوشو چای داشی ایله وورولار.

* * *

چای یانیندا قویو قازیمازلار.

* * *

چای کی، اولدو دیشله مه،
سن ده اوتور، ایشله مه.

* * *

چای گۆرمه میش چیرمانیر.

* * *

چایا چات، سونرا چیرمان.

* * *

چایدا بالیق یان گزر.

* * *

چایین بیرى قایدادیر،
ایکیسی جانا قایدادیر،
ئوچۆ نسدی،
دۆردۆ بس دیر،
ائله کی، کنچدی بنشه،
وور اون بنشه،
چای نه دیر، سای نه دیر؟!

* * *

چایین داشی - چؤلۆن قوشو.

* * *

چاپير ينددى ايل لئيله ك يوواسيندا قالدى،
يئره دۇشدۇ بىندى،
آتاسى نىن وضعيتىنى اونوتمادى.

* * *

چايخانا دولو - صاحە بوش.

* * *

چال بئله، قوربانين اولوم، چال بئله،
گئدر بو دۇوران، دخى دۇشمز اله.

* * *

چالا-چالا ھاوايا دۇشۇب.

* * *

چالاغان گۇيدە دولانار،
جۇجە نىن ئورەپى بولانار.

* * *

چالان اولسون، اويناپان تاپيلار.

* * *

چالغى اولان يئردە، اويناماق دا اولار.

* * *

چالغى تويون ياراشيغى دىر.

* * *

چالغى سىز توى اولماز.

* * *

چالیشان قازانار.

* * *

چالیشان الى بيچاق كىسمز.

* * *

چالیشانى آج، تنبلى توخ گۇرن يوخ دور.

* * *

چالیشان آتىن بوينو مونجوقلو اولار.

* * *

چالیشان دەوہ زينقروولو اولار.

* * *

چالیشمایان آج قالار.

* * *

چاناخ (ناس) باشا گیرنده،
بیل کی، حمام واختی دیر.

* * *

چاناخ اؤز باشیندا سیندی.

* * *

چاناغیندا بال اولسون،
آریسی گلر باغداددان.

* * *

چاپقینچی اولسان دا اینصافی الدن وئرمه.

* * *

چاروادارا یول گؤسترمزله.

* * *

چارهسیز درد اولماز.

* * *

چارهسیز درده لوغمان دا عاجیزدیر.

* * *

چاریق تاپان دولاغین دا تاپار.

* * *

چاریغینا باخما، ئورهیینه باخ.

* * *

چاریغیندا ایتیرن،
پاتاواسیندا تاپار.

* * *

چارشاپ-حوراب ائیله ییب گلیر.

* * *

چاخیر ایچن مالین ایتیرر،
بنگ چکن - عاغلین.

* * *

چاخیر پاخیر آچان دیر.

* * *

چاخىرى ايچ شىر بۇيرۇ ييرتماغا،
ايچمە قارغالار گۆزۈنۇ دلسين.

* * *

چاخىرى گئچى نين بوغازينا تۇكسن
واريب داغلارى اشار.

* * *

چاخىرى لالا وئرسن،
لال ديل آچار.

* * *

چاخىرى تۇكسن سيچانين بوغازينا،
پيشيك دن پاسپورت ايستر.

* * *

چاخماق مندن، قوو سندن.

* * *

چاخماغينى چاخ، پاباغىمى تاپيم.

* * *

چاھار آتدیم شئش گلدی،
يئنه فلک اوددو منى.

* * *

چاش بىرى اىكى گۇرر.

* * *

چئوير تاتى، وور تاتى.

* * *

چئينه، وئر آغزىما.

* * *

چئشمه عۆممان يارادار.

* * *

چه كيلن زحمت هدر گئتمز.

* * *

چكىچ اول - ئوست ده اول
زيندان اولوب آلت دا قالما!

* * *

چكمه نامرد ميننتين،
گئت صحرادا دولان گز.

* * *

چكمه، چكمه بو دردی،
چكن بيلر بو دردی.

* * *

چكمه ين نه بيلير سئودا درديني؟!

* * *

چنه يورولماسايدى،
آدام هئى يئيهردى.

* * *

چنه يومروقدان قورخار.

* * *

چنه نه چوخ يول وئرمه.

* * *

چنه سى ساللاق قارى دير.

* * *

چنگى نين قازانديغى انليك-كيرشانا گئدر.

* * *

چرچى قيزى مونجولو اولار.

* * *

چرچى كيسه سينده كينى سانار.

* * *

چرچى نين يوز آندى،
اؤز ائششه يينه قنيم اولار.

* * *

چرچى نين آنا-آتاسى،
آياقلارى آلتيندادير.

* * *

چرچى نين نغمه سى يوخ، نعره سى چوخ.

* * *

چرشنبه يئميشى دير.

* * *

چتيني اولنه جن دير.

* * *

چيبين موندار دئيبيل - اورك بولانديرير.

* * *

چى ات درد گتيرر.

* * *

چى ات ات گتيرر،
چى چۆرەك - درد.

* * *

چى نوخود آغيزدا ايسلانماز.

* * *

چى سۆد امه نه اعتبار يوخ دور.

* * *

چينارا نه فدهر سو وئرسن،
مئيوه وئرمز.

* * *

چيركبا داش آتما،
ئوستۆنه سيچرايار.

* * *

چيركبن دؤولتلى قيزينى آتاسى آدينا آلارلار.

* * *

چيركبن بويونماقلا گۆزهل اولماز.

* * *

چيركبن اؤزۆنۆ گيزله در،
گۆزهل آشكارا گزر.

* * *

چيچه يى بوروندا گزديرر.

* * *

چيراق اؤز ديبينه ايشيق سالماز.

* * *

چيراغينا ياغ تۆكۆبلر.

* * *

چيرتتيق وورسان، قانى چيخار.

* * *

چيخان قان داماردا قالماز.

* * *

چىچىك چوخ اولان يئردە،
ارى دا اولار، بال دا.

* * *

چوبان داياغى ايله،
گلين دوواغى ايله.

* * *

چوبان چوخ اولاندا
قويونو قورد يئيه.

* * *

چوبان جورايىنى اۇزۇ توخويار.

* * *

چوبانا وئرمە قىزى،
يا قويون گۆددۆرر، يا فوزو.

* * *

چوبانى اۇزۇندن اولانين قويونو ديشى دوغار.

* * *

چوبانين ياسديغى ياستى قابالاردير.

* * *

چوبان سيز قويونو قورد يئيه.

* * *

چوبان سيز سۆرۇ يولو آزار.

* * *

چوبان سيز سۆرۇ اولماز.

* * *

چولاق آياغا داش دهير.

* * *

چولاق آت سئييده نذيردير.

* * *

چولاق كورو گۆرندە
اۇز حالينا شوکور ائيلر.

* * *

چوماغين او بيرى باشين چئويرير.

* * *

چور دئيه نه جان دئسه م،
يا رب، نه ييم اسكيلر؟!

* * *

چوخ آچاچ لار كوكوندن دوغرانيب.

* * *

چوخ آند ايچه نين آندينا اينانمازلار.

* * *

چوخ آريا آتى چاتتادار.

* * *

چوخ عاشيق لار يارى يولدا قاليب لار.

* * *

چوخ بيلن قوش ديمديبيندن تله يه دوشر.

* * *

چوخ بيلن، تئز قوجالار.

* * *

چوخ بيلن چوخ چكر.

* * *

چوخ بيليب، آز دانيشماق،
ايگيدن لنگرى دير (ياراشيغى دير).

* * *

چوخ بيلمك ايسته ين،
چوخ دا چاليشسين گره ك!

* * *

چوخ وارلانماق و چوخ دانيشماق،
اينسانى محو ائدر.

* * *

چوخ وئر، آز يالوار.

* * *

چوخ وئرديم، دئديلر دلى دير،
آز وئرديم، دئديلر خسيس دير.

ج

* * *

جاپىرىن كىچى سىندىن كىچىدى.

* * *

جاوان باش بىر چاناخ قان دىر.

* * *

جاوان ايشلر، قوجا ديشلر.

* * *

چاوانلىق بىر دىفعا اولار،
قوجالىق دا بىر دىفعا.

* * *

چاوانلىق علامتى دىر.

* * *

چاوانلىق گۆزەللىك دىر،
اونو بوياماق آرتىق دىر.

* * *

چاوانلىق سولطانلىق دىر،
باجارسان ساخلا.

* * *

چاوانلىقدا قوجالىغا گۆچ ساخلا،
پوللو گۆندە پولسوز گۆنە پول ساخلا،
ساواشاندا بارىشماغا ئوز ساخلا.

* * *

چاوانلىقدا داش داشى،
قوجالىقدا يىئ اشى.

* * *

چاوانلىقدا زحمت چىكىن،
قوجالىقدا مؤخت چىكىن.

* * *

چاوانلىقدا پول قازان،
قوجالىقدا - قور قازان.

* * *

جاوانليقىدا حلیملىك،
قوجالىقىدا سلیملىك.

* * *

جاوانليغین قدرینی بیلیمک گرهک.

* * *

جواهر بازاریندا مونجوق ساتیلماز.

* * *

جواهر جیندا ایچینده اولار.

* * *

جواهرین قییمتی وار،
سۆزۆن قییمتی یوخ دور.

* * *

جواهرین قییمتینی صراف بیلر،
نه بیلر هر دیوانه.

* * *

جاهیللییی اوزادان
یا تولا قوبروغو خینالار،
یا جامادار اولار.

* * *

جاماداری مؤشتری دن چوخ.

* * *

جامال گندر، کامال قالار.

* * *

جامیش هنه بی گۆز چیخاردار.

* * *

جان آلان باخیشیندان بللی اولار.

* * *

جان بازاردا ساتیلماز.

* * *

جان بالادان شیرین دیر.

* * *

جان بیر قلب دیر یاشاییر.

* * *

جان وئيريسن بوز سرچه يه وئر،
قارانقوش گلدى گئدردير.

* * *

جان وئيريسن قارداشا وئر،
مين ايل كئچسه ياد اولماز.

* * *

جان دئ، جان انشيت.

* * *

جان دئيهن چوخ اولار،
جان وئرن اولماز.

* * *

جان دئمكله جان اسكىلمز.

* * *

جان گئدينجه مال گئتسين.

* * *

جان منيم جانيم،
چيخسين سنين جانين.

* * *

جان ساغليغي - دؤنيا وارليغي.

* * *

جان سنين، جهنم تانرىنين.

* * *

جان جانان آيرىدير.

* * *

جاناوار تك قالاندا
باشينا چاققاللار ييغيشار.

* * *

جاناوارلار آغيز-آغيزا ياتارلار.

* * *

جانانى سئون جانيندان كئچر.

* * *

جانانان آيريلان جانانان آيريلار.

* * *

جانباز ايپده گزر، باليق - سودا.

* * *

جاندان قونشو پايى اولماز.

* * *

جاندان كاباب اولماز.

* * *

جاندير، باديمجان دئييل.

* * *

جانى يانان ائششك
آندان يئيين گئدر.

* * *

جانى يانان يا بير اولار، يا ايكى.

* * *

جانى نهدير، جسدى نه اولسون؟!

* * *

جانى اولانين، قايعيسى دا اولار.

* * *

جانى ساپدان آسيليب.

* * *

جانى جانين يولوندا دئيهن چوخ اولور،
قويان - آز.

* * *

جانيم قوريان ياخشى قوناق،
گل اوجاغا بير ده قوناق.

* * *

جانيمدان تيكان چيخارتدى.

* * *

جانيمي دا آلسان، گۆله-گۆله آل.

* * *

جانين بوغازيندا ديرسا، اؤسكۆر چيخسين.

* * *

جانين ساغ اولسون!

* * *

جانینی جیبینده گزديرير.

* * *

جاهیل آخیردا تولا قویروغو خینالار.

* * *

جاهیل دیریلرین اؤلوسودور.

* * *

جاهیل ایله بال یئمە،
عاقیل ایله داش داشی.

* * *

جاهیل ایله چیخما یولا،
گتیرر باشینا مین بیر بلا.

* * *

جاهیل اؤزونه دوشمن دیر،
باشقاسینا نجه دوست اولا بیلر؟

* * *

جاهیلده سؤز آیلەنمز.

* * *

جاهیلدن قورخ، دلی دن قورخما.

* * *

جاهیلە قوشولان جاهیل اولار.

* * *

جاهیلە سؤز قانديرماق،
دەوہیە خندک آتديرماق کیمی دیر.

* * *

جاهیلی جاهیللر مدح ائیلر.

* * *

جاهیلین سؤزۆ – ائششەیین آنقیرتیسى.

* * *

جئویز قابیغى قارین دويدورماز.

* * *

جئیران قووان چیچەیه باتار،
دونوز قووان – لئهمەیه.

* * *

جئيرانين قاچماسين گوردوم،
اتيندن ال نوزدوم.

* * *

جزاسيز جورم صاحيبي چوخ اولار.

* * *

جنت ده بو دنيا ددير، جهنم ده.

* * *

جنتين يايلاغي، جهنمين قيشلاغي.

* * *

جرگه دن قالان كئچل اولار.
(جرگه دن چيخان قوتور اولار).

* * *

جفا چكمه ين صفا گورمز.

* * *

جفاسيني من چكديم،
صفاسيني ياد گوردو.

* * *

جهالت سفالت دوغورار.

* * *

جهد ائله دوست قازان،
دوشمن اوچاق باشيندا.

* * *

جهنمه ده آدامين دايبسي گرهك.

* * *

جهنمدن قيص سيز گليب.
(جهنمدن الي كؤسؤولو گليب).

* * *

جهنمه قدهر يولو وار.

* * *

جهنمه گئدن گلر،
مؤشترينين گئدني گلمز.

* * *

جهنمه گئدن اوزونه يولداش آختارار.

* * *

جهنمه گيرسه، ئوزۇ قيزارماز.

* * *

جهره آييرسن - دون گئيه رسن.

* * *

جيبينده سيچان اويناير.

* * *

جيدا ايله قولغا پامبيق يثريتمك اولماز.

* * *

جيدانى اوغورلايان يثرينى بيلر.

* * *

جيدانى چووالدا گيزلتمك اولماز.

* * *

جيهه ره قانع اولمايان پيشيك،
آسيلارسان قناره دن.

* * *

جيكى منيم - بيكى منيم،
آلچى دورسا - سنين بختينه.

* * *

جيكينى ده بيلير، بيكىنى ده.

* * *

جين آتينا مينه رم،
آتانى يانديرارام.

* * *

جين بيسميللاه دان قورخار.

* * *

جين-شئيطان ايشى دير.

* * *

جينه پاپاق تيكير،
شئيطانا - باشماق.

* * *

جىنىس مادىيان بالاسىن دۇشۇندە ساخلار.

* * *

جىنىس جىنىسە چكر.

* * *

جىسىمىن قىداسى - يىمك،
روحون قىداسى - اوخوماق.

* * *

جىجى نىن آخىر يورغانى.

* * *

جىغالا تانرى وئرمز،
ئىرسە دە قارنى دوپماز.

* * *

جىندىرىندان جىن قورخور.

* * *

جۇمرد وئىرگىسىنى خىيىرلى دن-خىيىرسىزدن اسىرگەمز.

* * *

جۇمرد دىمكەلە - مالدان ائىدىلر،
اىگىد دىمكەدە - جاندان ائىدىلر.

* * *

جورائىن قوونو، زىرە نىن قارىپىزى.

* * *

جۇنگە اۇكۆز اولونجا بىيەسى دونوزا دۇنر.

* * *

جۇمە گۇنۇ - بازار،
اونو دا ياغىش پوزار.

* * *

جۇمە شىبە دن اوزون دور.

* * *

جۇتە گىئىن اۇكۆز گۇزۇندىن تانىنار.

* * *

جۇتە گىئىمەين اۇكۆزۇ اتلىك آدىنا ساتارلار.

* * *

جۆتچۆ بابادير اۇزۇ ئوچۇن.

* * *

جۆتچۆ ياغيش ايستر،
يولچو - قوراقلىق.

* * *

جۆجه آغگۆنلۆ اولسايدى،
تويوق امجكلى اولاردى.

* * *

جۆجه سبت آلتيندا قالماز.

* * *

جۆجهنى پاييزدا سانارلار.

Əjdər Behnam

ش

* * *

شابلېتدان ياغ چىخماز.

* * *

شاباشىنى وئرمىشىك.

* * *

شادلىغىنا شىتلىك ائلەيىر.

* * *

شاعر گۇردۇيۇنۇ بازار.

* * *

شاعر سۇزسۆز اولماز.

* * *

شايە ھەر يانى گزر.

* * *

شالبانين بىر اوچو سنین چىيىندەدېر.

* * *

شام باشىندان يانار.

* * *

شام دىيىنە ايشىق سالماز.

* * *

شام يانار، شۇعلە چكر...

* * *

شام يانماسا، باشىنا پروانە دولانماز.

* * *

شام كىمى ارىيب.

* * *

شامدان سوروشدولار:
- اپلیک یانیر، سن نییه اریبیرسن؟
شام دندی: -
- داد رفیق الیندن!
رفیقیم یانیر، من ده اریبیرم!

* * *

شامین هارادا سؤنؤب؟!

* * *

شاماخی دا دانیشیر، باکی دا ائشیدیلیر.

* * *

شاهلا پلوو یئمیرم کی،
بیغیم یاغا باتار.

* * *

شاهصنم اوغلان دوغوب!

* * *

شاهین ایله دهوه اوولامازلار.

* * *

شاهین دا قاراجییا ایشی دؤشر.

* * *

شاهین دا دهوه لری آياق بالین گزیر.

* * *

شئی قورد سالاندا دوز سپرلر،
دوز قورد سالاندا نه سپرلر؟

* * *

شئیطان عذابدا گرهک.

* * *

شئیطان ایله داری اکمیشیک.

* * *

شئیطان کارخاناسی بوش قالماز.

* * *

شئیطان اولماسا،
قورد قویونلا گزر.

* * *

شئیطانا پاپیش تیکر.

* * *

شئیطانلا اورناق اولان
بوغدا اکر - سامان بیچر.

* * *

شئیطانی توتماغا نوختاسیز گئدیر.

* * *

شئیطانین آیاغینی سیندیریر.

* * *

شئیطانین آچیغی یاخشى آدامدان گلر.

* * *

شئیطانین قولاغینا قورغوشون!

* * *

شاپ ائله بیلیر شوپ دایام،
شوپ ائله بیلیر شاپ دایام،
نه شاپ دایام، نه شوپ دا،
هله شاراپ-شوروپ دا.

* * *

شاپالاقنان ئوز قیزاردار.

* * *

شافتالی گلمه میس، تاباغی گلدی.

* * *

شافتالی-تاباق اولوب گیرمه اورتالیغا.

* * *

- شاه عاباسین باجیسی اوغلو یام!
- گل مین بوینوما!

* * *

شاه عاباسا یارادی،
کنچل عاباسا یارامادی؟

* * *

شاه عاباسين تىبلى دىر.

* * *

شاه بىلر، شاھى ون بىلر.

* * *

شاه بوداغين باغى وار،
باغى نين باراتى وار.

* * *

شاه وزير عاغلى ايله اوتوروب دورار.

* * *

شاه قاپىسى شاختالى اولار.

* * *

شاه دا بىلير شىروان چوخوردادىر.

* * *

شاه، شاه دئدييم، اوز جانيم ئوچون دؤر.

* * *

شاه چىچك چىخاردىب.

* * *

شئيطانين دوستلوغو دار گونلره قدهردىر.

* * *

شېبىره گنجه گزر، گوندوز گزمز،
ائله بىلر-اؤزؤ بىلر، اؤزگه بىلمز.

* * *

شكرى سويا دوشوب.

* * *

شله آشيرميشلار كىمى گؤزۈنۈ نه دۇيۇرسن؟

* * *

شله نى قوى، گل دۇيۇشهك.

* * *

شله نى ائله باغلا كى، گؤچۈن چاتسين.

* * *

شر دئمه سن، خئير گلمز.

* * *

شر ظاهره حؤكم ائيلر.

* * *

شر كسن بارماق آغريماز.

* * *

شر سنون - يالان، شر گتيرن - گئرجك.

* * *

شر هميشه خئيرين دالينجا گزر.

* * *

شراب، كاپاب - هاي، هاي!
حساب، كيتاب - واي، واي!

* * *

شرابين كدرى نشعه سيندن آرتيق دير.

* * *

شرى-شئيطان دان،
مكرى-زان دان،
قورو بؤهتان دان،
بهى لر غضبيندن
اؤزؤنؤ قورو.

* * *

شريت عاواملار ئوچون دؤر.

* * *

شريك ياخشى اولسايدى
آلايه اؤزونه ياراداردى.

* * *

شريكلى قازان گئج قاينار.

* * *

شريكلى اتى ايت يئمز.

* * *

شرطى شومدا كس،
خيرماندا يابالاشما ياسان.

* * *

شفا وئرن آغودان دا وئره بيلر.

* * *

شفا پيئالنه نين ديبينده اولار.

* * *

شفا حاق دان دیر،
حکیم - سبب دیر.

* * *

شهر بورجلو-قالالی گرهک.

* * *

شیکایت عاجیزلیک علامتی دیر.

* * *

شیله ایله بیخیلان ائو،
پلوو بیشیر قوی داغیلسین.

* * *

شیلله ینمه‌میش یاناق قیزارماز.

* * *

شیلله ایله ئوز قیزاردار.

* * *

شیر قوجالاندا اؤزونه گۆلمه‌یی گلر.

* * *

شیر گرهک پنجه وورا شیر ایله.

* * *

شیر اؤز دیشینی هئچ کسه بورج وئرمز.

* * *

شیری شیرانه توتارلار.

* * *

شیرین آشینا زهر قاتما.

* * *

شیرین دیل آداما دوست قازانديرار.

* * *

شیرین دیل ایلانی یوواسیندان چیخاردار.

* * *

شیرین سؤز بالدان شیرین دیر.

* * *

شوجاعتینی کربلایا ساخلاییبسان؟

رئداكتورو س. نصيرزاده.
رسسامى آ. وولوويك.
بديعى رئداكتورو ر. احمداوف.
تئخنيكى رئداكتورو و. پليتكينا.
كوررئكتورو ن. ساديوخوا.
اى ب ۱۶۵۶ №

بيغيلماسا وئريلميش ۴. ۱۰. ۱۹۸۴-جى ايل. چاپا ايمضا-
لانميش ۶. ۰۴. ۱۹۸۵-جى ايل. فف ۰۵۵۴۸. كاغيذ فورماتى
۱۶/۶۰x۸۴. كاغيذ ۲ №. ادبى قارنيتور، يوكسك چاپ
اوصولو. فيزيكى چاپ ورقى ۲۵، ۴۲. شرطى چ. و. ۴۰، ۲۹.
اوچوت-نشر ورقى ۱۹، ۹. سيفاريش ۱۲۹۹ №.
تيرازى ۴۰، ۰۰۰. قيمتى جيلد ۷-۲ مان. ۱۰ قپ.
جيلد ۵-۱ مان. ۸۰ قپ.

"فيزيل شرق" مطبعه سينده بيغليليب، ۳ №-لى باكى
کيتاب مطبعه سينده ماتريس ادادان چاپ اولونوب. ۲۷۰۱۰۲،
باكى، على تاغى زاده كوچه سى، ۴.
آذربايجان س س ر دؤولت نئشرييات، پولى قرافيا و
کيتاب تيجارتى اينشلىرى كوميته سى،
"يازچى" نئشريياتى. ۳۷۰۰۰۵.
باكى، ناتوان مئيدانى، ۱،
"فيزيل شرق" مطبعه سى، ۳۷۰۰۰۰.
باكى، هزى اصلان اوف كوچه سى، ۸۰.

Əjdər Behnam

ПОСЛОВИЦЫ

(на азербайджанском языке)

Баку - 1980

Издательство „Язычы“, 370000,

Баку, площадь Натаван.

Типография „Красный Восток“, 370000.

Баку, ул. Ази Асланова, 80.

Atalar Sözü

Toplayanı
Azərbaycan SSR əməkdar mədəniyyət işçisi

ƏBÜLQASIM HÜSEYNZADƏ

Tərtib edəni
filologiya elmləri namizədi

HAMİD QASIMZADƏ

Redaktoru
filologiya elmləri doktoru

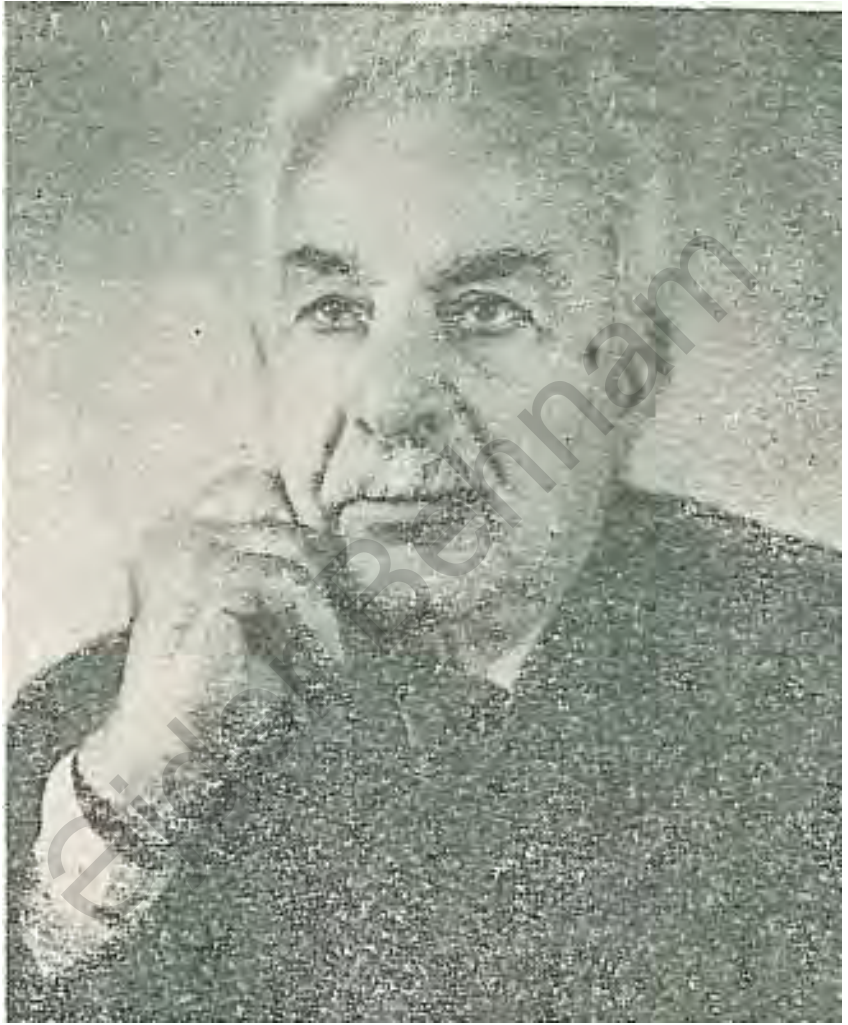
BAYRAM TAHİRBƏYOV

Atalar Sözü

Kril xətti ilə çap olunmuş əcəri
Latin və ərəb əlifbasına çevirən

Əjdər Behnam

Fevral 2013 – isfand 1391

BAKI
YAZIÇI
1985

Toplayarı
Azərbaycan SSR əməkdar mədəniyyət işçisi
ƏBÜLQASIM HÜSEYNZADƏ

Tərtib edəni
filologiya elmləri namizədi
HAMİD QASIMZADƏ

Redaktoru
filologiya elmləri doktoru
BAYRAM TAHIRBƏYOV

A 13 Atalar sözü. B., Yazıçı, 1985-690 s.

Atalar sözü! Nəsildən-nəslə keçən, Gündən-Günə cilalanan, daha da kəsərli olan bu əvəzsiz incilər xalqımızın dünyagörüşünün, onun adətinin, ənənəsinin, həyat fəlsəfəsinin xülasəsi, qısa, dolğun, yığcam aforizm halında ifadəsidir.

Oxuculara təqdim olunan bu kitabda qocaman folklorçu Əbülqasım hüseynzadənin illər uzununu damla-damla, qətrə-qətrə yığdığı atalar sözünün böyük bir qismi toplanmışdır.

4702060000---49
A----- 6---83
M-656-85

C(A3)1

Fehrist

Oxucularnan bir neçə söz	1
Tərtibçidən.....	5
A.....	15
B.....	97
V	160
Q	170
D	231
E.....	295
Ə	319
Z.....	342
İ.....	349
Y	379
K	423
L.....	472
M.....	476
N	499
O	513
Ö	527
P.....	546
R.....	554
S	556
T.....	593

U	611
Ü	617
F	621
X	624
H	636
Ç	667
C	676
Ş	685

Öjder Behnam

Oxucularnan bir neçə söz

Anadilimiz, Azərbaycan türkcəsində təhsilin yasaqlığı, millətimizin sinə sinə çəkilən uzun illərin və çoxdanın mubahisəsidir.

Bugün 21 inci əsrdə, bəşəriət daha geniş huquq üçün mubarizə apardığı bir dövrandə, biz hələdə bütün çalışmalara baxmayaraq bu təbi'i və birinci bəşər həqqindən məhrumuq.

Bu gün anadilimiz iki tərəfdən sıxıntı altındadır: bir tərəfdən dövlətə bağlı medyalarda azərbaycan dili adına ortaya qoyulan bir dil, asimilasion siyasəti üzərində yayılır. İranda Azərbaycan radio və tilvizionunda işlədilən bir cümləni nəzərə alsaq, onda ancaq birçə türk sosü tapmaq olar və o da cümlənin fe'li dir. Bu, azərbaycanlılar danışan dil dəgil. Mərkəzi dövlət bizim dili yavaşca, gizli və yumuşax siyasətlərlə dəyişib və onu fars dilinə yoxunlaşdırıb və nəhayətən aradan götürməyə çalışır.

O biri tərəfdən bir sıra şəxslər və cərəyanlar da bu dili "türk"ləşdirməyə çalışırlar. Olar aradan çıxmış sözləri, muğul, latin, rus, ingilis və.... sözlərin və öz ixtira etdiyi sözləri bizim dilə qatmaqla bu hədəfə çatmaq istəyirlər. Oların yaratdığı dil, o qədər xalqın dilindən uzaqlaşır ki onu heç bir adi azərbaycanlı başa düşmür və düşünmür.

Mərkəzi dövlət və bu şəxslər və cərəyanlar təkçə dilin dəyişməsinə yox, bəlkə azərbaycanlıların kulturunu da dəyişməyə çalışırlar.

Geçən on illərdə, təkçə bir illik demokrat firqəsi dövrü, Mir Cəfər Pişəvəri-nin başçılıq etdiyi hökumətin dövründə, azərbaycanca təhsil mümkün olmuş və bu qısa dövrə, ondan sonradakı çox şiddətli sıxıntılara baxmayaraq, azərbaycanlıların anadilinin yayılmasında böyük və önəmli təsir qoymuşdur. Bugün biz 22 bəhmən 1357 dən sonra kitab və mətbuatın nəşr olunmasını, əsas etibarilə o qısa dövrəyə borcluyuq.

Ana dilimizdə təhsil imkani olmuyan şəraitdə, və onun aradan aparmağına görə hər tərəfli sıxıntılar gələn bir dövrandə, dilimizi qorumaq bizim vəzifəmizdir. Bir dilin hər şəkildə aradan götürülməsi, bir tərəfdən onu məhv edənlərin

anlığında bir əbədi ləkə olsada, o biri tərəfdən o dilə danışanlara, o dilin sahiblərinə də utandırıcı bir hadisədir.

Anadilimizi yaşatmaq üçün, ata – analarımızdan, keçmişlərimizdən yadigar qalan dil, kultur və adət - ənənələrimizi göstərən hekmətli sözləri yığıb nəşr etmək çox böyük əhəmmiyətə malikdir. Bu işdə o cümlədən Əbulqasım Huseinzadə çalışıb və “Atalar Sözü” gəncinəsi onun zəhmətinin nəticəsidir. Məndə bu düşüncə və hədəflə bu kitabı kryl əlibasından, latin və ərəb əlibasına çevirib və onu bütün azərbaycanlılara və bütün anadilimizdə danışanlara təqdim edirəm.

Abulqasım Huseinzadə-nin hazırladığı “Atalar Sözü” birinci dəfə 1926 nci ildə nəşr edildi. O bu gözəl işini orada qurtqarmadı və sözlərin, misalların və ibarələrin yığılmasına davam etdi. 1982 nci ildə elə “Atalar Sözü” adlı, 6 minə yaxın ibarətə şamil kitabını Bakı da nəşr etdirdi. Üç il ondan sonra, 1985 nci ilin başlanışında Abulqasım Huseinzadə, kitabını daha da artıq təkmilləşdirib və Hamid Qasimzadə-nin tərtibçiliyə ilə yenidən nəşrə buraxdı. Bu nəşrdə 15 minə yaxın “Söz” yığılımıdır.

Bu kitab Bakıda və kryl əlifbası ilə yayıldı və bildiyim qədər – keçən 28 ildə bir daha çap olunmamış və o səbəbdən onu tapmaq və ya ondan faydalanmaq bizə məəyyən qədər çətin olmuşdur. Bunları düşünərək “Atalar Sözü” kitabını, kryl əlifbasından əlavə, latin və ərəb əlifbasına çevirmək və vətəndaşlarımla əlinə çatdırmaq qərarına gəldim. Oxuculara bildirmək istəyirəm ki bu işdə heç bir maddi mənfəət axtarmamışam və onu çoxlu oxucu əlinə çatdırmaq üçün internet vasitəsilə yayıram.

Aydındır ki 960 səfəhəli bir çap olunmuş kitabı yazıya çevirmək və onu iki başqa əlifbaya köçürmək rahat və zəhmətsiz bir iş dəğildir. Amma deməliyəm ki onu kryl əlifbasından latinə köçürməkdə çox çətinlik çəkmədim ona görə ki müşəxxəs hərflərin yerinə başqa müşəxxəs hərfləri qoymalı idim. Əsas çətinlik və olduxca çoxlu zaman aparan, onu ərəb əlifbasına çevirməkdir.

Bilirik ki ərəb əlifbası bizim dil ilə uyğun dəğil və azərbaycan türkcəsini bu xətlə yazmaq çoxlu çətinliklər yaradır. Bir səsə neçə hərflə (əlamət) və bir hərflə (əlamət) neçə səsin olması və səslə (musəvvət)lərin göstərilməməsi onların ən əhəmmiyyətlilərindən dir.

Aydındır ki çətinliklər burada qurtarmır. Bu xəət ilə yazmaqda Azərbaycan yazıçılar və naşilərin içində umumi birlik və ittifaq yoxdur. Xususən musəvvətlərə görə böyük təşəttot vardır və hər kəs və hər dəstə öz istədiđi kimi yazır və bir sıra şəxslər moəyyən birliklərə çatsa da, bu birliklərin umumiəti yoxdur.

Bu arada mən də öz yolumu getdim. Bu və ya başqa cemin bəzi araya qoyduqlarından istifadə etdim və mətnin rahət oxunmađını əsas tutmağa çalışdım. Hər yerdə lazim gördüm, məxsus heruflardan faydalandım və lazim görmədiyim yerlərdə, olardan istifadə etmədim. Umidim budur ki irəə etdiđim yazı ən az səhv ilə oxuna bilsin. “Az səhv”dən danışmađımın səbəbi odur ki ərəb əlifbasi ilə yazılan mətnin, muhtədi oxucu tərəfindən tamm düzgün oxunması mümkün dəgil.

Kitaba artırdıđım bir fehrisť dən başqa, heç bir dəyişik vermədim. Kitabda işlənən bəzi fars ya ərəb sözləri, elə kitabda yazılan tələffuz ilə yazdım. Ona görə də bu sözlərin bəzisi bizim adət elədiđimiz esl fars və ərəb imlasından fərgli görünür.

Kitab quruluşun hər üç əlifbada elə saxladım ki oxucu oları çox rahət bir biri ilə tutuşdura bilsin.

Yəqinim vardır ki bütün çalışmaqlardan sonra, kitabın köçürməsi səhvsiz olmuyub. Gözdən qaçan bütün səhvlərin məsuliəti mənim boynumadır.

Bu gəncinəni dünya anadili munasibətinə, bütün anadilimiz, azərbaycan türkcəsində danışan, amma öz dillərində təhsil almaqdan məhrum olan vətəndaşlarıma təqdım edirəm.

Əjdər Behnam
21 Fevral 2013
3 dey 1391

Əjdər Behnam

TƏRTİBÇİDƏN

Şair təbiətli, şair tərəkürlü xalqımızın şifahi xalq ədəbiyyatı poetik nümunələrlə çox zəngindir. Bu nümunələr içərisində isə atalar sözü xüsusi yer tutur və daha geniş yayılmışdır.

Hər bir azərbaycanlı şirin, bədii eyhamla, məzəli, bə'zən üstüörtülü və ikimə'nalı, işarə və ibarə ilə danışmağı çox xoşlayır, buna bir növ adət etmişdir. Lakin hər bir azərbaycanlı həm də açıq və şax danışmağı sevir. Öyüdnəsihət, ibrətamiz kəlam, aforistik ifadə azərbaycanlıların dilindən, ağzından əskik olmur, qulağını yormur. Əksəriyyəti hazır cavabdır, söz altında qalan deyildir. Atalar sözü bu xüsusiyyətləri daşımaqda azərbaycanlıların köməyinə gəlir, dillərində əvəzsiz bir vasitəyə çevrilir, bəlkə də elə buna görə çox zəngin bir sərvətə çevrilmiş, geniş intişar tapmış, kütləvi şəkil almışdır. Bəs atalar sözü nədir? Bu suala cavab yoxdur, bu barədə istənilən qədər söz deyilmişdir. Məsələn, Səməd Vurğun deyirdi ki, atalar sözünün hər biri bir dastandır! Bəxtiyar Vahabzadə atalar sözü barədə belə demişdir:

Atalar sözü öyüddür bizə,
yüz illər, min illər deyiləcəkdir.

Huseyn Arif isə atalar sözünün bir növü olan zərbi-məsəl haqqında yazmışdır:

Hər zərbi-məsəlin öz tarixi var
yersiz söz deməyib bizim babalar!

Atalar sözü barədə yığcam və incə mətləbli təriflər də az deyil: «İbrətəməz söz», «hikmətli söz», «həkimanə söz», «İpə sapa düzülməmiş incilər» və s. Atalar sözü barədə deyilmiş bir atalar sözumüz də var: «Atalar sözü Qur'ana girə bilməz, amma onunla yanaşı gedər!» Bu atalar sözünün nə vaxt deyildiyi məlum olmasa da, hər halda islam zehniyyəti dövründə deyildiyi aşkardır. Dövrü üçün böyük cəsarətlə deyilmiş, son dərəcə yüksək qiymətdir! Müasir türk folklorşünası Ömər Asim Aksoy islam ideologiyasının hakim olduğu bugünkü Türkiyədə həmin atalar sözünü belə şərh etmişdir: «Yə'ni Qur'anla birlikdə gedər, ondan geri qalmaz» (bax: Ö. A. Aksoy. «Ata sözləri və deyimlər sözlüyü». Ankara, 1971, s. 19). Deməli, atalar sözü qədir-qiyətdə müsəlmanların müqəddəs kitabından heç də ucuz deyildir!

Bəs atalar sözü barədə elmi fikrin sözü nədir? «Azərbaycan Sovet Ensiklopediyası» (ASE) «Atalar sözü»nü belə şərh edir: «Həyatın müxtəlif məsələlərinə aid ibrətəməz məzmunlu qısa kəlam, hikmətli sözlər. Xalq müdrikliyinin ümumiləşdirilmiş bədii ifadəsidir... Əsrlər boyu yaranmış, dildən-dilə keçərək təkmilləşmiş və cilalanmışdır...» (bax: ASE, I cild, B., 1976, s. 458). Həmin nəşrdə məsəl barədə belə deyilir: «...Atalar sözünə yaxındır. Lakin ondan fərqli olaraq, məsəl müstəqil mə'nə daşımır, müəyən bir hadisəni, fikri məcazi dillə, dolayı yolla əks etdirir... Məsəl söhbət arasında və ya bədii əsərdə fikri quvvətləndirmək məqsədi ilə işlədilir» (bax: ASE, VI cild, B., 1982, s. 528).

«Kratkaya literaturnaya ensiklopediya»da (KLE-də) atalar sözü və məsəl barədə daha ətraflı danışılır və düzgün elmi mə'lumat verilir: atalar sözü xalq poetik yaradıcılığının janrlarından biridir, qrammatika və məntiq cəhətdən tamamlanmış, ibrətəməz təmayüllü ifadədir, vəzn və ahəng cəhətdən təkmilləşmiş formadadır. Ümumiləşmiş fikri, qiyməti, nəticəni, hökmü, eyhamı obrazlı ifadə ilə ehtiva edir. Çoxmə'nalıdır. «Mə'nası adətən işlədildiyi kontekstdən asılı olur

(yə'ni işlədildiyi yerə, məqamə görə müxtəlif mə'na daşıya bilər. H. Q.) Məsəl isə qrammatika və məntiq cəhətdən tamamlanmamışdır və ümumi öyüd mə'nasından məhrumdur. Xalqın dilində çox istifadə olunur, dilə rəvnəq verir. Asanlıqla atalar sözüne çevrilir. Məsələn: «Beda çto voda» məsəldir. «Beda, çto voda-neçayanno vo dvor prixodit» atalar sözüdür («Bəla su kimidir» rusca məsəldir, «Bəla su kimidir-qəfildən həyəti basır» atalar sözüdür).

Mö'təbər mənbələrdən gətirdiyimiz bu təriflər atalar sözü ilə məsəlin mahiyyətini aydınlaşdırmaqla bərabər onların birbirinə çox yaxın ədəbi janrlar olduğunu, eyni qaynaqdan məcrə götürdüyünü, lakin bir-birlərindən fərqləndiyini göstərir...

Bə'zən atalar sözüne biganə münasibət bəsləyənlərə, bu və ya digər atalar sözüne istehza ilə baxanlara, mə'nasını bilmədiyi üçün onu köhnəlmiş və əhəmiyyətsiz hesab edənlərə, hətta çap olunmasına narazılıq bildirənlərə təsadüf edilməkdədir. Bu isə atalar sözünün nə olduğunu, nədən danışdığını bilməməkdən irəli gəlir.

Ədalət naminə demək lazımdır ki, müasir oxucuya, xüsusilə gənclərə bu gün mə'nası aydın olmayan, qaranlıq qalan atalar sözü az deyildir. Məsələn: «Burda mənəm, Bağdadda kor xəlifə», «At Balaxanı!»», «Ölüm haqdan, kəfən Məmməd Gəfərbəydən», «Ölmək istəyirsən-get Mazandarana», «Adı it dəftərində yoxdur» və s. və i. a. Amma bunlardan heç biri əbəs deyilməmiş, hər biri müəyyən bir hadisə, əhvalat, səbəb, şəxsiyyət və s. ilə əlaqədar söylənmiş kəlamlar olub ağızdan-ağıza yayılmışdır. Hər birinin də öz mə'nası vardır. Məsələn, «At Balaxanı!» davakar, həyasız, acıdil, erkək xasiyyətli qadınları səciyyələndirmək üçün işlədilir, «Adı it dəftərində yoxdur»-hörməti olmayan, sayılmayan adamlar haqqında kəskin mənfə eyhamla söylənir. Yaxud «Ölüm haqdan, kəfən Məmməd Gəfərbəydən» məsəli Əbülqasım Hüseynzadənin izahatına görə belə yaranmışdır: Bakının Ramana kəndinin sakini Məmməd Gəfərbəy 1882-ci ildə şəhərdə və ətraf kəndlərdə baş vermiş vəba xəstəliyindən qırılan adamların öz pal-paltarları ilə basdırıldığını görüb top-top ağı alıb ehsan edir. Əhali bir növ «xatircəm olub» özünə təsəlli verir: «Ölüm haqdan, kəfən Məmməd Gəfərbəydən».

Qeyd etmək lazımdır ki, atalar sözünün əksəriyyəti bu gün izahata, izahlı lüğətə möhtacdır. Belə izahlı lüğətlər bir çox xalqların dilində vardır. V. P. Jukovun tərtib etdiyi rus atalar sözü lüğətində iki mindən artıq atalar sözünün izahı verilmişdir. Rus folklorşünaslığı bu sahədə xüsusilə fərqlənir. Hələ keçən əsrdə İ. V. Timošenkunun «300 rus atalar sözü və məsəlində ədəbi mənbələr və prototiplər», İ. M. Sneqiryovun «Ruslar öz atalar sözlərində» adlı kitabları, sovet dövründə T. N. Kondratyeva-nın «Rus xalqının atalar sözü, məsəlləri və tapmacalarında şəxs adları» və s. əsərlər çap edilmişdir...

Ömər Asim Aksoy atalar sözü ilə məsəli qövsi-qüzehin rənglərinə bənzədir, V. P. Jukov isə deyir ki, atalar sözünü məsəldən ayıran cəhətlər şərtidir, buna görə də onları birgə nəşr etdirmək məqsədə müvafiqdir. Bizim folklorşünas alim Paşa Əfəndiyev yazır ki, çox zaman atalar sözü məsələ, məsəl atalar sözünə çevrilə bilər. Bayram Tahirbəyov daha konkret şəkildə qeyd edir ki, atalar sözünün bir növü olan məsəli səciyyələndirmək üçün vahid, həm də çox sadə me'yar vardır: bunları bir qayda olaraq «Məsəl zar, deyərlər...» söyləmi ilə başlamaq olar.

Beləliklə atalar sözü ilə məsəlin yaxınlığı və fərqi bariz şəkildə aydınlaşır. hər ikisi xalq zəkasının məhsuludur, hər ikisi demək olar ki, eyni şeydir - a t a l a r s ö z ü d ü r.

Folklorşünas alimlər həm də bu fikirdədirlər ki, bir çox digər şifahi xalq ədəbiyyatı janrları da atalar sözünə çox yaxın və doğmadır, bir çox halda ona qaynayıb qarışmışdır. Bayatılar, tapmacalar, el mahnıları, meyxanalar və s. və i. a. bu qəbildəndir. V. P. Jukov yazır ki, atalar sözü ilə məsəllərin arasında atalar sözü-məsəl timsallı bir çox nümunələr vardır ki, bunlar özlərində atalar sözü ilə məsəl əlamətləri daşıyırlar (bax: göstərilən əsəri, s. 11). P. Əfəndiyev bir qədər də ətraflı yazır: «Atalar sözü və məsəllərin zənginləşməsində xalq yaradıcılığının bir sıra başqa janrları da əsaslı rol oynayır. Elə bayatı, tapmaca, lətifələr var ki, ağızlarda atalar sözü və məsələ çevrilmişdir. Bu cəhətdən Molla Nəsrəddin lətifələri xüsusilə xarakterikdir. «Kişinin sözü bir olar». «Sən çaldın», «Kişinin malı göz qabağında», «Dedilər: -Molla, aş aparırlar. Dedi: -Mənə nə? Dedilər: -Sizə aparırlar. Dedi: -Sizə nə?» Bə'zən böyük həcmli nağılların, rəvayət və əfsanələrin də

asas məğzi, mə'nası atalar sözü şəklinə düşür. Məsələn, «Özüm-özümə elədim, külü gözümə elədim», «Yaxşılıq elə, at dəryaya, balıq da bilməsə, xaliq bilər», «Bütövü kəsmə, paraya dəymə, doğra, doyunca ye», «Əkəndə yox, biçəndə yox, yeyəndə orta qardaş» və s... Elə mahnılar, ağıllar, bayatı və laylalar da vardır ki, çox zaman ondan məsəl kimi istifadə edirlər» (bax: P. Əfəndiyev «Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı» 1981, s..97).

Bayram Tahirbəyov Əbülqasım Hüseynzadənin 1982-ci ildə nəşr etdirdiyi «Atalar sözü» kitabına yazdığı «Atalar sözünün təsnif və təqdim edilməsi haqqında» sərlövhəli geniş müqəddimədə atalar sözünün bu gün də xalq tərəfindən yaradılmaqda və tərcümələr (başqa xalqların atalar sözündən - h. Q.) vasitəsilə də zənginləşməkdə olduğunu sübut etməklə yanaşı, onların əyani şəkildə, misallarla təsdiqlənən yeni bir təsnifatını da vermişdir. Müəllifə görə eyhamla deyilən atalar sözü-məsəllər, lətifələr və tapmacalardan, eyhamsız deyilən atalar sezü-öyüdlər, təmsilvarilər və misallardan ibarətdir. Bu təsnifatda atalar sözünün məsəllər qisminə məcazi səciyyələndirmələr, bənzətmələr, müqayisələr, ayamalar, nüktələr və s. daxildir. Aşıq şe'ri, bayatılar, qoşmalar, holavarlar, diringilər, bədyələr, meyxanalar, oxşamalar, ağıllar müəyyən dərəcədə bunlara qaynayıb qarışmışdır. Təsnifatda nəsihətlər, yozumlar, ovsunlar, cadular, hədə-qorxular, hökmlər, lağlağılar, buyruqlar, təkliflər, təbriklər, xahişlər, qadağanlar, təqlidlər, yanılmaclar, ürək-dirəklər, xeyirdualar, and içmələr, söyüşlər, qarğışlar, icazələr, hədə-zorbalar, mükəlimələr (sual-cavablar), sağlıqlar və sairə də misallarla qeyd edilmişdir. Burada atalar sözünün, bircə, ən doğru-düzgün tə'rifi verilmişdir: «Şifahi xalq ədəbiyyatına aid kiçik həcmli sözləmlərin cəminə atalar sözü deyilir».

B. Tahirbəyovun təsnifatı üzrə bir neçə misala nəzər salaq: *Hədə-zorba*- «Elə vurram, leş gedərsən»; *lağlağı*- «Salam-ələk, sağsağan, isti çörək, göy soğan»; *icazə*- «Sözünü toylarda kəsim»; *and içmə*- «And olsun anamdan əmdiyim südə»; *and-aman*- «Məni qəbirdə görəsən»; *sağlıq*- «Sağ ol, var ol, gül ol, bülbül ol, qəfəsdə olma»; *diringi*- «Səndən mənə yar olmaz...» və s.

Verdim bir dana
Aldım bir sona.
Ay qız anası,
Qal yana-yana.

Bu bayatı ağızlarda məsəl kimi tez-tez çəkilir və məsələ çevrilmiş belə bayatılarımız çoxdur.

Eşitmişəm Novxanıda bağı var,
Dolu-dolu dolçalarda yağı var.

Bu meyxadır, lakin dildə-ağızda məsələ çevrilibdir, bir adamdan bir şey umduqda, məsələn, qonaqlıq istədikdə, bunu ona məcazi mə'nada, işarə ilə, zarafatyana söyləyirlər.

«At işlər, ər öyünər», «Çıxan can geri dönməz», «Oğul dəxi neyləsin, baba ölüb mal qalmasa» - bu kəlamlar, atalar sözləri bədii təfəkkürümüzün ən qədim yazılı abidəsi olan «Kitabi-Dədə Qorqud»dandır. «Kolxoz anbarı el süfrəsidir», «Maşın pambıqçının dostudur», «Pambıq tarlası hünər meydanıdır» və s. bu kimi ifadələr isə bizim günlərdə yaranmış atalar sözləridir.

«Ayaq bir-bir qoyarlar nərdivana» Seyid Əzim Şirvaninin kəlamıdır. Namus və qeyrətdən, dəyanətdən söhbət düşdükdə Seyid Əzimin dillər əzbəri olan misralarını atalar sözü kimi, məsəl kimi çəkirlər:

Küləhin sat, xirac eylə,
Tüfeyli olma namərdə.
Cahanda kəllə sağ olsun,
Küləh əskik deyil mərdə.

Bu gün atalar sözü kimi söylənən «Azadlıq gözəl yaşamaq üçündür», «Təcrübə yüksəlişin qanadıdır» kəlamları nisbətən yenidir və Cəfər Cabbarlıya məxsusdur. «Çörək bol olarsa basılmaz Vətən», «Soyuq məzara da zinətdir insan», «Ağılsız köpəklər ulduza hürər» kimi atalar sözüne çevrilmiş hikmətli poetik ifadələrin müəllifi isə xalq şairimiz Səməd Vurğundur.

Atalar sözü barədə sözü yenə də davam etdirmək olar. Lakin bizcə, buna daha lüzum yoxdur. Mö'təbər fikir və təriflər, gətirilən misallar xalq mudrikliyi ilə xalq bədii təfəkkürünün məhsulu olan atalar sözünün mahiyyəti, söz və mə'na tutumu, yə'ni özlərində nələri ehtiva etdikləri, necə böyük bir qüdrətə malik olduqları barədə müəyyən təsəvvür yaratmalıdır. Hər biri bir dastan bərabəri olan atalar sözü və məsəllərimiz öz siqləti ilə Qur'ana sığmır, bununla belə, bayatitək nərmənazikdir, cırtıdan balalar üçün layladır, tapmaca-bilməcə yozumludur, Dədə-Qorqud nəfəsli, öyüdlü-nəsihətlidir...

Oxuculara təqdim edilən bu kitab yuxarıda deyilənlərə uyğun şəkildə tərtib edilmişdir, yə'ni atalar sözü, həm də şifahi xalq ədəbiyyatının bunlara qaynayıb qarışmış nümunələrini özündə cəmləşdirmişdir. Tərtibat üçün mə'xəz, qaynaq, qocaman folklorçumuz, əməkdar mədəniyyət işçisi Əbülqasım Hüseynzadənin on illər boyu toplayıb səliqə-sahmanla saxladığı atalar sözü və məsəllər kartotekası olmuşdur. Ə. Hüseynzadə həmin kartotekanı səliqə, sahmanla saxlasa da, istifadəsiz saxlamamışdır. Özünün topladığı ilk «Atalar sözü» kitabını hələ 1926-cı ildə nəşr etdirmişdi. Sonralar onun müxtəlif tərtibatlarda onlarca atalar sözü kitabı Azərbaycan və rus dillərində çap olunmuşdur.

İndi yaşı yüzü haqlamaqda olan Ə. Hüseynzadənin yaxından iştirakı ilə tərtib olunan bu kitab ən əhatəli nəşrdir və əvvəlki nəşrlərdən əsaslı surətdə fərqlənir. Əgər Ə. Hüseynzadənin 1982-ci ildə nəşr edilən iri həcmli «Atalar sözü» kitabında altı minə yaxın atalar sözü var idisə və bunlar qocaman folklorçunun müəyyənləşdirdiyi mövzu bölgüsü üzrə verilmişdisə, hazırkı nəşr on beş minə yaxın atalar sözüündən ibarətdir və əsasən bölgüsüz tərtib edilmişdir. Bə'zi atalar sözünə aid olan qarşılıqlar əsasən mətnin altında mö'tərizə içərisində verilmişdir. Bundan əlavə kitaba yeri gəldikcə görkəmli söz ustadlarımızın (Nizami, Füzuli, S. Ə. Şirvani, S. Vurğun və başqalarının) atalar sözünə çevrilmiş aforistik kəlamları, eləcə də şifahi el ədəbiyyatı nümunələri (bayatı və s.) daxil edilmişdir. Bunlar cüzi bir qism təşkil edir.

Mə'na və formaca yaxın, bə'zən bir söz və ya işarə ilə biri digərindən fərqlənən bə'zi atalar sözü (məsələn: «Min dərdin min

bir dərmanı var» və «hər dərdin bir dərmanı var» kimi və s.) oxuculara təkrar kimi görünə bilər, lakin bunlar təkrar deyildir və əlifba sırasında yeri gəldikcə verilməsəydi, qüsurların sayı azalardı. Oxucuların bütün bunları nəzərə almalarını və nəşrdə təsadüf edə biləcəkləri qüsurları, habelə öz arzu və təkliflərini nəşriyyata bildirmələrini xahiş edirik.

Əjdər Behnam

ATAJLAR
CƏZV

Øjødør Behnam

A

Abad yerin bülbülü,
xarabanın bayquşu.

* * *

Abad kənd tüstüsündən bəlli olar.

* * *

Abadan dam kalafasından mə'lum olar.

* * *

Abanın qədri yağışda mə'lum olar.

* * *

Abbasıdan beş şahı çıxardır.

* * *

Abbasını bəyənməyən beş şahı çıxardar.

* * *

Abdal at mindi,
özünü bəy sandı.

* * *

Abdal, qar yağır!
Dayanmışam titrəməyə.

* * *

Abdal oynayanda qar yağar.

* * *

Abdal düyündən-toydan,
uşaq oyundan usanmaz.

* * *

Abdaldan paşa olmaz,
taxtadan maşa.

* * *

Abdalın qarnı doyunca gözü qapıda olar.

* * *

Abdal nə bilir ki, heyva kaldır?!

* * *

Abır harda, çörək orda.

* * *

Abrını yeyib,
həyasını da belinə bağlayıb.

* * *

Abırlı abırından qorxar,
abırsız nədən qorxar?

* * *

Abırsızdan abrını saxla.

* * *

Avazın yaxşı gəlir
oxuduğun Qur'an olsa?

* * *

Avamların azarı, mollaların bazarı.

* * *

Avara adam kordur.

* * *

Avara qonaq ev yiyəsini də avara edər.

* * *

Ağ axça (ağ pul) qara gun üçündür.

* * *

Ağ ayranı itə tökərlər,
qara kişmişci cibə.

* * *

Ağ divara hansı rəngi yaxsan, tutar.

* * *

Ağ dolağım sağ olsun,
tapılmayan qız olsun.

* * *

Ağ evi Görüb qara evi yandırmazlar.

* * *

Ağ itin pambıq satana zərəri var.

* * *

Ağ köpək, qara köpək,
ikisi də köpəkdir.

* * *

Ağ göyərçin qara qarğaya qismət olub.

* * *

Ağ gün (adamı) ağardar,
qara gün qaraldar.

* * *

Ağ gün qara günü yaddan çıxardar.

* * *

Ağ otdan-balta sapı,
biri sındı-birini tax.

* * *

Ağ üzde qara xal zinətdir,
qara üzde ağ xal-nibət.

* * *

Ağ üzüm, qara üzüm,
başını dibindən üzüm.

* * *

Ağ şəkər, qara şəkər,
bir damarı suya çəkər.

* * *

Ağa ağ deyiblər, qaraya qara.

* * *

Ağı qaradan seçəndə gəl.

* * *

Ağın adı var, qaranın dadı.

* * *

Ağı gördün, qaranı unuttun?!

* * *

Ağsaqqal sözünü axıra saxlar.

* * *

Axçalı (pullu) adamdan dağlar da qorxar.

* * *

Ağ ciyər olma, ər ol, ər!

* * *

Ağa-ağa, girdi bağa,
bir quş tutdu, o da qurbağa.

* * *

Ağa borc eylər, nökər-xərc.

* * *

Ağa buyurdu: -Sür dərəyə!
-Sur dərəyə.

* * *

Ağa da özüdür, ağacan da.

* * *

Ağa dediyin nədir, bəyənmədiyən nədir?!

* * *

Ağa durub, ağacan durub.

* * *

Ağa ilə bostan əkənin
tağı çiyində bitər.

* * *

Ağa ilə nökərin arasına girmək olmaz.

* * *

Ağa ilə xanım savaşdı,
arada nökərin canı çıxdı.

* * *

Ağa Gətirər navala,
xanım tökər çuvala.

* * *

Ağa nə bilir oraq nədir?

* * *

Ağa Nəzərəm, belə gəzərəm,
bir yumruğa qırxın əzərəm!

* * *

Ağa ol, fərmanda ol.

* * *

Ağa toxdur, nökərə bir çörək yoxdur.

Aqaya ağa desən gülməyi gələr,
nökərə nökər desən, ağlamağı gələr.

Ağaya söz anlatmaq-
dağı yerindən qopartmaq.

* * *

Ağalıq verimlədir,
igidlik--- vurumla.

* * *

Ağalıq pul çoxluğundan deyil.

* * *

Ağam bir xatın aldı,
davanı satın aldı.

* * *

Aqan eşşək də olsa, «hoş» demə.

* * *

Ağası güclü olanın
nökəri asi olar.

* * *

Ağac acı, can şirin.

* * *

Ağac bar verəndə başını aşağı dikər.

* * *

Ağac behiştədən çıxıb.

* * *

Ağac kökündən su içər.

* * *

Ağac əyildi-sındı,
İgid əyildi-öldü.

* * *

Ağac əkənin ömrü uzun olar.

* * *

Ağac yaş ikən əyilər.

* * *

Ağac kölgəsiz olmaz,
insan sevgisiz.

* * *

Ağac körpə olanda qara yeldən qoruyarlar.

* * *

Ağac gətirənin əvvəl özünü döyərlər.

* * *

Ağac meyvəni dəyəənə qədər böyüdür.

* * *

Ağac olan yerdə budaq sınar.

* * *

Ağac öz köku üstə bitər.

* * *

Ağac sınında baltalı da gələr, baltasız da.

* * *

Ağac tutan baş yarandan çoxdur.

* * *

Ağac çıxan keçinin dala baxan oğlağı olar.

* * *

Ağacdən, budaqdan,
biri də gəldi bucaqdan.

* * *

Ağacı baltalayanda
«sapı mündəndir» demiş.

* * *

Ağacı qurd içindən yeyər.

* * *

Ağacı yarpaqları bəzəyər.

* * *

Ağacı meyvəsindən tanıyrlar.

* * *

Ağacı çox olan kəndin məzarı az olar.

* * *

Ağacım əlimdən düşüb.

* * *

Ağacın iki başı var.

* * *

Ağacın kökü torpaqdadır,
insanın gözü yerdə.

* * *

Ağaclar başını tərpedəndə
söyüd deyər: -Mən də, mən də!

* * *

Ağaclı kəndi sel basmaz (aparmaz).

* * *

Ağacavad qırdı bizi,
vermədi cad, qırdı bizi.

* * *

Ağzıyırını boynunun ardından tanımaq olar.

* * *

Ağzı çörəyə çatan yerdə canımı Əzrail aldı.

* * *

Ağzına bax, tikə götür.

* * *

Ağzım yandı,
barı aşım aş olaydı!

* * *

Ağzıma aş,
qarnıma-daş!

* * *

Ağzıma-dad,
qarnıma-fəryad!
(Ağzıma-pay,
qarnıma-vay!).

* * *

Ağzın açdı, gözün yumdu.

* * *

Ağızı buladın harama-
kəşkülü doldur qalama.
(Ağzın dəydi harama,
doldur gəlsin qalama).

* * *

Ağzını tutsan, burnu dillənər.

* * *

Ağzına yağurt sürtdülər.

* * *

Ağzına söz atıblar.

* * *

Ağzına su alıb.

* * *

Ağzına şirə sürtüblər.

* * *

Ağzında diş qalmayıb.

* * *

Ağzında yaxşı yer eləmişən-
əgər bağban armud versə.

* * *

Ağzından qan iyi gəlir.

* * *

Ağzından söz qarıblar.

* * *

Ağzından süd iyi gəlir.

* * *

Ağzını qoyub allah yoluna.

* * *

Ağzını xeyirliyə aç!

* * *

Ağzını açdı, gövhər saçdı.

* * *

Ağzının qaytanı yoxdur.

* * *

Ağzının dadını nə bilir kişi,
cibə təkərlər ki, qara kişmiş.

* * *

Ağzının xörəyi deyil.

* * *

Ağız deyəni qulaq eşitmir.

* * *

Ağız ilə qulağın arası dörd barmaqdır.

* * *

Ağız yandıran aşı qaşığı tanıyar.

* * *

Ağız yeməsə, üz utanmaz.

* * *

Ağız torba deyil ki, büzəsən.

* * *

Ağıza gələn qazanandır.

* * *

Ağızdan çıxan başa dəyər.

* * *

Ağıl ağıldan üstündür.

* * *

Ağıl bazarda satılmaz.

* * *

Ağıl başın böyüklüyündə deyil.

* * *

Ağıl var, kamal yox.

* * *

Ağıl var-pul yox,
pul var-ağıl yox.

* * *

Ağıl insana sərməyədir.

* * *

Ağıl yaşda deyil, başdadır.

* * *

Ağıl gücdən üstündür.

* * *

Ağıla paxıllıq olmaz.

* * *

Ağıldan yavandır, cibdən yağlı.

* * *

Ağıllı adam yüksəkdən danışmaz.

* * *

Ağıllı adama əl verər.

* * *

Ağıllı adamın bir günü
axmağın min günündən yaxşıdır.

* * *

Ağıllı, araba ilə dovşan ovuna gedər.

* * *

Ağıllı balaca yekə cahildən yaxşıdır.

* * *

Ağıllı baş bəlasız olar,
doğru yol-qərəzsiz.

* * *

Ağıllı baş hər şeydən fayda çıxardar.

* * *

Ağıllı bizi tapmaz,
dəli bacadan düşər.
(Ağıllı bizi tapmaz,
dəli bizdən gen gəzməz).

* * *

Ağıllı bildiyini söyləməz
dəli söylədiyini bilməz.

* * *

Ağıllı bir dəfə aldanar.

* * *

Ağıllı qəm yeyər,
dəli-qamçı.

* * *

Ağıllı dostunu hər zaman xatırlar,
ağılsız isə işi düşəndə.

* * *

Ağıllı düşməndən qorxma,
dəli dostdan qorx.

* * *

Ağıllı ədəbi ədəbsizdən öyrənər.

* * *

Ağıllı işinə baxar, cahil dişinə.

* * *

Ağıllı yoxsul, axmaq varlıdan yaxşıdır.

* * *

Ağıllı kamal axtarar, çahil-mal.

* * *

Ağıllı kişini falçılar sevməz.

* * *

Ağıllı kişi qışın qeydinə yayda qalar.

* * *

Ağıllı neylər malı,
ağılsız neylər malı?!

* * *

Ağıllı olub dərd çəkincə,
dəli ol-dərdini çəksinlər.

* * *

Ağıllı uşaq bələkdə özünü göstərər.

* * *

Ağıllı üzünə həsrət canım.

* * *

Ağıllı fikirləşincə
dəlinin oğlu bazara gedər.

* * *

Ağıllı fikirləşincə dəli çayı keçdi.

* * *

Ağıllıya işarə, dəliyə kətək.

* * *

Ağıllınız Xıdır ağa,
barmağını basdı yağa.

* * *

Ağıllının ağzı qəlbində olur,
axmağın qəlbi-ağzında.

* * *

Ağıllının zənni cahilin həqiqətindən yaxşıdır.

* * *

Ağılsız adama nəsihət etmək
dənizə su tökmək kimidir.

* * *

Ağılsız köpəklər ulduza hürər.

* * *

Ağlı başından çıxıb.

* * *

Ağır ayaq baş əyər.

* * *

Ağır basmayınca yüngül qalxmaz.

* * *

Ağır qazan gec qaynar.

* * *

Ağır daş batman gələr.

* * *

Ağır yükün altına girənin beli sərper.

* * *

Ağır günün daşı ağır olar.

* * *

Ağır tərperən, ağır dur.

* * *

Ağır qoyub yüngülü götürmə.

* * *

Ağırılıq-qızıl qala,
yüngüllük-baş bəla.

* * *

Ağırılığınca qızıl dəyər.

* * *

Ağırılığın yer götürər,
qismətin-allah.

* * *

Ağladan yanına get,
güldürən yanına getmə.

* * *

Ağladım işim keçmədi,
indi bir az da gülüm.

* * *

Ağlayan, gülənə xeyir verməz.

* * *

Ağlayanda elə ağla ki-əzizi ölən kimi,
güləndə elə gül ki-əzizi gəlmiş kimi.

* * *

Ağlamaq fayda verməz.
(Ağlamaq çarə etməz).

* * *

Ağlamağı əlindədir.

* * *

Ağlamaz, ağlamaz,
toyda ağlar, gülməz.

* * *

Ağlamayan uşağa süd verməzlər.

* * *

Ağlamaqla günah bağışlanmaz.

* * *

Ağlarsa anam ağlar,
qalanı yalan ağlar.

* * *

Ağlı var, kamalı yox.

* * *

Ağlı kəm canana bax,
kusübdür mən dəlidən.

* * *

Ağlım kəsmir.

* * *

Ağlıma batmır.

* * *

Ağlına keçə yamayım!

* * *

Ağlınla gör, qəlbinlə eşit.

* * *

Ağrı gedər, adət getməz.

* * *

Ağrılarda göz ağrısı
hər kəsənin öz ağrısı.

* * *

Ağrım ürəyinə!

* * *

Ağrımaz baş qəbirdə olar.

* * *

Ağrımayan baş yastığa gəlməz.

* * *

Ağrımayan başa dəsmal bağlamazlar.

* * *

Ağrımayan dişə kəlbətin nə lazım?!

* * *

Ağrın mənə gəlsin.

* * *

Ad adamı bəzəməz,
adam adı bəzəyər.

* * *

Ad aslanındır.

* * *

Ad qoyana rəhmət.

* * *

Ad mənim, yar özgənin.

* * *

Adı başqa olanın, dadı da başqa olar.

* * *

Adı biçindədir, ovlağı qıraqda.

* * *

Adı var, özü yox.

* * *

Adı qulağına bitişib.
(Adı qulağına çatıb).

* * *

Adı dillər əzbəridir.

* * *

Adı it dəftərində də yoxdur.

* * *

Adım mənim İsmətdir,
hər nə versən, qismətdir.

* * *

Adımı güvəc qoy,
ocaq ustə qoyma.

* * *

Adımı sənə qoyum,
özgəni yana-yana qoyum!

* * *

Adın anılsın bir çürük qoz ilə.

* * *

Adın var imiş, təpərin yox.

* * *

Adını verirsən, dadımı da ver.

* * *

Adın nədir?

- Baqqal.

- Haqq ver, haqq al.

* * *

Adın nədir?

- Daşdəmir.

- Yumşalısan, yumşalı.

* * *

Adın nədir?

- Dərviş.

Pul ilə olur hər iş,
pulun vardır giriş,
pulun yoxdur sürüş.

* * *

Adın nədir?

-Muzdur.

-Yerində düz otur.

* * *

Adın nədir?

-Nökər.

-Niyə durmusan bekar?

Aç qapını, ört qapını!

* * *

Adın nədir?

-Rəşid.

-Bir de, bir eşit.

* * *

Adın tut, qulağın bur.

* * *

Adın tutdun, qulağı görünər.

* * *

Adına baxıb nalını taxar.

* * *

Adını mən verdim,
yaşını tanrı versin.

* * *

Adını çıxart,
get dəyirməndə otur.

* * *

Adam ağzında söz,
qazan altında köz.

* * *

Adam adam sayəsində adam olar.

* * *

Adam adamdır, olmasa da pulu,
heyvan heyvandır, atlas olsa da çulu.

* * *

Adam adamı bir dəfə aldadar.

* * *

Adam adamın rəhmanı,
adam adamın şeytanı!

* * *

Adam ac olanda pendir-çörək də ləzizdir.

* * *

Adam işini-gücünü bilməlidir.

* * *

Adam babadan, Nuh-Nəbidən qalıb.

* * *

Adam başından böyük danışmaz.

* * *

Adam bilmir-hansı saz ilə oynasın.

* * *

Adam var ki, adamların naxşıdır,
Adam var ki, heyvan ondan yaxşıdır
Adam var ki, dindirərsən «can» deyər,
Adam var ki, dindirməsən yaxşıdır.

* * *

Adam var ki, saği ilə solunu bilməz.

* * *

Adam var ki, bir çörəklə min iti dolandırar,
adam var, min çörəklə bir iti dolandırabilməz.

* * *

Adam var dayaz gəzər,
adam var dərin gəzər.

* * *

Adam var, yaxşı-yamanı bilməz,
adam var, bir söz deyərsən, anlar.

* * *

Adam var ki, yemək üçün yaşayır,
adam var yaşamaq üçün yeyir.

* * *

Adam var ki, bir şirinin xatirinə min acı udur.

* * *

Adam var ki, gözdən qızar,
adam var ki, sözdən qızar.

* * *

Adam var ki, rəhmət aparar,
adam var ki, lə'nət aparar.

* * *

Adam qabağına çıxartmalı deyil.

* * *

Adam qocalanda ikinci dəfə uşaq olur.

* * *

Adam qocalanda gözü qazanın dibində olur.

* * *

Adam danışanda utanar,
dalaşanda utanmaz.

* * *

Adam deyil, Kovxa oğlu Qasımdır.

* * *

Adam əlini bir dəfə yandırar.

* * *

Adam istəsə dağı dağ üstə qoyar.

* * *

Adam işi böyudər, iş adamı böyütməz.

* * *

+Adam yanıla-yanıla adam olar.
(Adam yanıla-yanıla öyrənər).

* * *

Adam yıxıldığı yerdən qalxar.

* * *

Adam gedər, adı qalar.

* * *

Adam gərək arxasız olmasın.

* * *

Adam gərək özü öz həkimi olsun.

* * *

Adam gərək Ömərə də ağlasın, Əliyə də.
(Adam gərək imama da ağlasın, Yezidə də).

* * *

Adam gözləməklə səbirli olar.

* * *

Adam oğlu hiyləgərdir,
kimsə bilməz fəndini.

* * *

Adam odur ilqarından dönməyə!

* * *

Adam odur, «Dur get»i «Buyur, əyləş»dən tez başa
düşsün.

* * *

Adam ol, adamlar cərgəsində ol.

* * *

Adam olana bir söz yetər.

* * *

Adam olmayan yerdə adamdır.

* * *

Adam öz tayını-tuşunu tapmasa
günü ahvayla keçər.

* * *

Adam öz tay-tuşuyla gəzər.

* * *

Adam özünə bir çörək ağacı tapmalıdır.

* * *

Adam özünü bəyənməsə, partlar.

* * *

Adam özünü bir acıyanda gözlər, bir giciyəndə.

* * *

Adam paltar ilə tanınmaz.

* * *

Adam paxıl olmasa, bağ çəpəri neylər?

* * *

Adam pulu bir dost üçün qazanar,
bir də düşmən üçün.

* * *

Adam pulu qazanar,
pul adamı qazanmaz.

* * *

Adam pulu tapar,
pul adamı tapmaz.

* * *

Adam soruşub öyrənməklə alim olar.
(Adam ağır zəhmətlə alim olar).

* * *

Adam sözünü adama deyər.

* * *

Adam hər düşməndən bir ağıl öyrənər.

* * *

Adam hər işiq gələn yerə pambıq tıxmaz.

* * *

Adama adamlıq lazımdır.

* * *

Adama bəylik veriləndə anasının əmcəyini kəsməz.

* * *

Adama yaxşılıq yoxdur?!

* * *

Adama sözü bir dəfə deyərlər.

* * *

Adama söykənmə-ölər,
divara söykənmə-uçar.

* * *

Adamda insaf, mürüvvət gərək!

* * *

Adamı adam eləyən paradır,
parasız adamın üzü qaradır.

* * *

Adamı alverdə tanıyrlar.

* * *

Adamı bədbəxtlik tutanda
dəvə üstündə böv vurur.

* * *

Adamı qeyrət işlədər,
dəyirmanı-su.

* * *

Adamı dara salmazlar.
(Adamı dara çəkməzlər).

* * *

Adamı dindir,
sonra qiymətini ver.

* * *

Adamı işi ilə tanıyrlar.

* * *

Adamı sayla çağırarlar.

* * *

Adamı sözündən tutarlar,
heyvanı buynuzundan.

* * *

Adamı üzünə tərif eləməzlər.

* * *

Adamı hünəri ilə tanıyarlar.

* * *

Adamın adamı gərək.

* * *

Adamın adı pisliyə çıxınca camı çıxsax yaxşıdır.

* * *

Adamın ayağından çəkən çox olar.

* * *

Adamın ayağının altından yer qaçır.

* * *

Adamın alacası işində,
heyvanın alacası dişində.

* * *

Adamın axır günü xoş olsun.

* * *

Adamın başına nə gəlsə dilindəndir.

* * *

Adamın bir özü, bir sözü.

* * *

Adamın evində pişiyi də gərək göyçək ola.

* * *

Adamın qiymətini adam bilər.

* * *

Adamın dälisi daşa güc eylär,
öküzün dälisi-başa!

* * *

Adamın dili ilə ürəyi bir olsun gərək.

* * *

Adamın dinnməzindən qorx.

* * *

Adamın dostu dar gündə bəlli olar.

* * *

Adamın əvvəli olunca, axırı olsa yaxşıdır.

* * *

Adamın əvvəlki bəxti.

* * *

Adamın yerə baxanı,
suyun lal axanı.

* * *

Adamın gözü, yerin qulağı var.

* * *

Adamın malı gözünün qabağında gərək.

* * *

Adamın mahut çuxalı qohumu (dayısı) gərək.

* * *

Adamın öz yavan çörəyi özgənin plovundan yaxşıdır.

* * *

Adamın ölümü-mollanın bayramı.
(Adamın vayı-mollanın payı).

* * *

Adamın pisi olmaz, əgərçi acgöz olmaya.

* * *

Adamın sözü doğru olanda qılınc kimi daşdan keçər.

* * *

Adamın təkndə də çörəyi tək olmasın.

* * *

Adamın üzünə baxarlar,
halından xəbər tutarlar.

* * *

Adamın ürəyindəkini bilmək olmaz.

* * *

Adamın fərsizi məqam gözlər.

* * *

Adamın hüsnünə baxma,
ağına bax.

* * *

Adamına görə şərbət verərlər.

* * *

Adamlar içində nəsihət-məzəmmət deməkdir.

* * *

Adamlar cərgəsindədir.

* * *

Adamların qorxusundan doğrunu demək olmur,
allahın qorxusundan-yalanı.

* * *

Adamlıq pulla deyil,
bazarda satılmaz.

* * *

Adamlığı adamdan istə,
xoş ətri-qızılgüldən!

* * *

Adəmdən Xatəmə kimi görünməyib!

* * *

Adət qanun deyil,
amma qanun qədər hökmü var.

* * *

Adətdir, hünər deyil!

* * *

Adilin qəzəbindən,
zalımın sükutundan qorxmaq gərək.

* * *

Az-az ye, həmişə ye.

* * *

Az ay, boz ay, doqquz ay.

* * *

Az aşın duzu deyil.

* * *

Az ver, çox yalvar,
çox ver, yalvarma!

* * *

Az var, az ye,
çox varsa-çox.

* * *

Az danış, az ye,
az yat, çox çalış.

* * *

Az danış, yaxşı danış.

* * *

Az danış, çox qulat as.

* * *

Az idi arıq-uruq
biri də gəldi boynu yoluq.

* * *

Az ye, qapında nöker saxla.

* * *

Az ye, öz çörəyini ye.

* * *

Az yeyər-arıqlar,
çox yeyər-zarıldar.

* * *

Az yeyərəm-görmərəm həkimi,
düz dolannam-görmərəm hakimi.

* * *

Az yeyir-küsür,
çox yeyir-qusur.

* * *

Az getdi, üz getdi
iynə yarım yol getdi,
dərə-təpə düz getdi...

* * *

Az gəl qızım, naz gəl qızım.

* * *

Az olsun, yaxşı olsun.

* * *

Az olsun, nəqd olsun.

* * *

Aza az deyiblər, çoxa çox.

* * *

Aza qane ol, çoxu allahdan istə.

* * *

Aza qane ol, çoxlu qazanarsan.

* * *

Aza qane olmayan çoxa yetişməz.

* * *

Aza dedilər:-hara gedirsən?
Dedi:-Çoxun yanına.

* * *

Azadlıq gözəl yaşamaq üçündür.

* * *

Azanda get şeyxin evinə.

* * *

Azañçı çəkər soyuğu,
molla yeyər toyuğu.

* * *

Azar batman-batman gələr,
misqal-misqal çıxar.

* * *

Azar təmizlikdən bezardır.

* * *

Azarladım -ölmədim, üzöldüm-öldüm.

* * *

Azarlı tələsər,
armud vaxtında yetişər.

* * *

Azarlıq olsun,
bezarlıq olmasın.

* * *

Azarlının qorxusu ölənəcəndir.

* * *

Azarlının yanında armud yeməzlər.

* * *

Azacıq aşım, ağrımaz başım.

* * *

Azdan az olar, çoxdan çox.

* * *

Azın qədrini bilməyən
çoxun da qədrini bilməz.

* * *

Aznan çoxun oyunu olmaz.

* * *

Ailə məhək daşdır.

* * *

Ailə xoşbəxtliyin açarıdır.

* * *

Ailəsinin qədrini bilməyən
el-obasının da qədrini bilməz.

* * *

Ay aydın, hesab bəlli.

* * *

Ay aydın, onun da üzündə ləkə var.

* * *

Ay var-ili gözlər,
il var-ayı gözlər.

* * *

Ay var, gün var,
tələsməyə nə var?!

* * *

Ay doğar, gün dincələr.

* * *

Ay doğdu qəlbiləndi,
Doğduqca qəlbiləndi
Gedib canana deyir,
Bu qəlb o qəlbiləndi.

* * *

Ayağına daş toxunsa, məndən bilər.

* * *

Ayağımı isti tut, başını sərin,
yeməyinə fikir ver, düşünmə dərin!

* * *

Ayağımı yorğanına görə uzat.
(Ayağımı yorğanına tən uzat).

* * *

Ayağının altına yumurta düzülməyib ki?!

* * *

Ayağının altında ölüm!

* * *

Ayğırın çulu yırtıq olar.

* * *

Ayda qazandığını bir gündə yeyir.

* * *

Ayda-ildə bir namaz,
onu da şeytan qoymaz.

* * *

Ayda-ildə bir tamaşa,
onda da göz qamaşa.

* * *

Aydan arı, sudan duru.

* * *

Aydınlıqda yaşayan çox yaşayar.

* * *

Ay ötər, il dolanar
şənbə düşər novruza.

* * *

Ayı balasına «Ağappağım» deyər,
kirpi balasına: «Yumşağım!»

* * *

Ayı qanar, abid qanmaz.

* * *

Ayı ilə bir çuvala girmə.

* * *

Ayı ilə meymun-
bir-birinə uyğun.

* * *

Ay zamana, zamana,
oxu qoydun kamana,
eşşəklər arpa yeyir,
at həsrətdir samana.

* * *

Ay işığını gündən alar.

* * *

Ay işığına it hürər.

* * *

Ay işığında qoz yığmazlar.

* * *

Ay görmüşün ulduza nə minnəti?!

* * *

Ay-ulduz göyə yaraşar.

Ay həmişə bulud altında qalmaz.

* * *

Aya deyər: - Sən çıxma, mən çıxım!

Günə deyər: - Sən çıxma, mən çıxım!

* * *

Aya o qədər baxma ki,
düşsün ayağının altına.

* * *

Ayı kim gördü?

- Kor Mahmud.

* * *

Ay qonaq, olaydı yağ,
bişirəydim qayqanaq,
vay tava dərdi!

* * *

Ay daş atan bəxtəvər,
daşın da bir vaxtı var.

* * *

Ay müştəri, müştəri,
qızıldandır dişləri!

* * *

Ay saç-saqqalı ağarmış!..

* * *

Ayaq-ayaq nərdivana çıxarlar.

* * *

Ayaqaltı olub.

* * *

Ayaq budrəməsi dil bürdörösindən yaxşıdır.

* * *

Ayaq islanmayınca balıq tutulmaz.

* * *

Ayaq dəyməyən daş olmaz,
bəla görməyən baş.

* * *

Ayaq yalın, qanqal qalın.

* * *

Ayaq yeriməsə, ləpir düşməz.

* * *

Ayaq gətirməsə, əl də gətirməz.

* * *

Ayaq getməsə, əl də getməz.

* * *

Ayaq girməyən yerə baş girməz.

* * *

Ayaq üstə ölmək diz üstə yaşamaqdan yaxşıdır.

* * *

Ayaq tutub yeriyir.

* * *

Ayaqqabı dar olanda dünya başa zindan olar.

* * *

Ayaqla gələn qonağı atla yola salarlar.

* * *

Ayağa düşməyən başa çıxmaz.

* * *

Ayağı altına qovun qabığı atıblar.

* * *

Ayağı qısa, dayağı uzun.

* * *

Ayağı ilə gələnə Ölüm olmaz.

* * *

Ayağı ilə gəlib başı ilə gedəcək.

* * *

Ayağı ipdədir.

* * *

Ayağım dalımca gəlmir.

* * *

Ayı yuvası-asma üzüm?!

* * *

Ayı yuvasına sığmaz,
quyruğuna xəlbir bağlar.

* * *

Ayı yuvasında qoz axtarmazlar.

* * *

Ayı meşədən küsüb,
meşənin xəbəri yox.

* * *

Ayı adamı öz yuvasında boğmaz.

* * *

Ayı talaşaya baxan kimi baxır.

* * *

Ayıdan xarrat olmaz.

* * *

Ayıya qaval çalmaq öyrədir.

* * *

Ayıya dayı deyir-işi xatirinə.

* * *

Ayını da öyrədirlər.

* * *

Ayını əvvəl öldür,
sonra dərisinə qiymət qoy.

* * *

Ayının boğazına su çıxanda
balasını ayağının altına alar.

* * *

Ayının özündən də qorx, ləpirindən də.

* * *

Ayının yüz oyunu bir armudun üstündədi.

* * *

Aynaya baxan öz camalını görər.

* * *

Ayran ağdır-nəhrə içində
kişmiş qaradır-mərdlər cibində.
(Ayran ağdır-divar dibində,
kişmiş qaradır-bəylər cibində).

* * *

Ayran ver ayransıza,
qalmaz bu dövrən sizə,
vaxt olar ayran olar
verməzlər ayran sizə.

* * *

Ayran içər, taxıl biçər.

* * *

Ayran içməyə gəlmisən, yoxsa ara açmaqa?!

* * *

Ayrana getməyə utanmır,
sərnici dalında gizlədir!

* * *

Ayrana gəl, şora gəl,
cəhənnəmə, gora gəl!

* * *

Ayranı dağılmış qarıya dönüb.

* * *

Ayranı yox içməyə,
körpü axtarır keçməyə.

* * *

«Ayranım turşdur» deyən tapılmaz.

* * *

Ayrıdır, şorundur,
indi növbət korundur.

* * *

Ayrı qardaş-yad qonşu.

* * *

Al almaya daş atan çox olar.

* * *

«Al ver» deyiblər,
«Al, vermə» deməyiblər.

* * *

Al qapıda, sat qapıda.
(Qapına gəldi al,
qapına gəldi sat).

* * *

Al da geysən yaraşar,
şal da geysən yaraşar.

* * *

«Al» deyilən malda xeyir ola.

* * *

Al dinsizdən, ver dinsizə.

* * *

Al əlinə silahı,
qüvvət versin ilahi.

* * *

Al malın yaxşısını,
çəkmə heç qayğısını.

* * *

Al malını, gör halını.

* * *

Al-utanma, ver-qorxma.

* * *

Al ceviz, sat ceviz,
çaxçuxu qalsın sənə.

* * *

Ala qarğa olmağı bəs deyil
hələ həkimlik də eləyir.

* * *

Ala qarğa suya düşsə də qaz ola bilməz.

* * *

Ala it çaqqalın dayısıdır.

* * *

Ala itdən məşhurdur,
sənə nə düşüb, ay papaqı yırtıq?!

* * *

Alan ayrı, satan ayrı.

* * *

Alan alıb varlanıb,
satan satıb aldanıb.

* * *

Alan apardı, satan uduzdu.

* * *

Alan satandan umar.

* * *

Alan olmasa, satan da olmaz.

* * *

Alanda yaxşıdır, verəndə pis?!

* * *

Alanın Gözü olsa,
satan acından ölər.

* * *

Alanın gözü satanın əlində olar.

* * *

Alaçalpov deyər:
«Hayıf ki, ömrüm azdır, qabağım yazdır».

* * *

Alaçalpov kimi qərarlısız olmaz.

* * *

Alacaq ilə verəcək ödənməz.

* * *

Alacaq çox qalsa, yaddan çıxar.

* * *

Alacaqlı ikən verəcəkli oldum.

* * *

Alacağı bir piltə, pambığın batmanın soruşur!

* * *

Alacağın var,
verəcəyin də var.

* * *

Alacağın olsun, verəcəyin olmasın!

* * *

Alacağın qarğa,
verəcəyin qırğı.

* * *

Alacağını yadında saxladığın kimi
verəcəyini də yadında saxla.

* * *

Aldada bilməmiş dünyanın varı,
bir məslək eşqilə yaşadanları.

* * *

Aldanma dünyaya,
«Mən sağam» demə.

* * *

«Aldatdım!» deyən özü aldanar.

* * *

Aldığı bir iynədir, dəmirini yoxlayır.

* * *

Aldığını alar, verəcəyini verməz.

* * *

Aldığını verməyən, aradığını tapmaz.

* * *

Aldım qoz, satdım qoz,
mənə qaldı şaxşaxı.

* * *

Aldın pəyını, çağır dayını!

* * *

Aleybanı, quleybanı,
gəl apar bu heyvanı.

* * *

Aləm aləm ilədir, keçəl başı ilə.

* * *

Aləm od tutdu bir dəstə həşəmdən.

* * *

Aləmə adət oldu, bizə bid'ət.

* * *

Aləmə don tikir,
özünə xıştək tapmır.

* * *

Aləmə iman verdim,
özüm imansız qaldım.

* * *

Aləm geyər çit tuman damaqlı,
mən geyirəm kətandan-yamaqlı.

* * *

Aləmə it hürər,
bizə Mazandaran çaqqalı.

* * *

Aləmi plov tutsa, ala qarğa xörəyini bilər.

* * *

Aləm işlər, el öyünər,
qılınc kəsər, qol öyünər.

* * *

Aləmin malı-mülku,
Qəmbərin yırtıq kürkü.

* * *

Alim olmaq asandır,
adam olmaq çətin.

* * *

Alimin yanında dilini saxla.

* * *

Alisi (Əlisi)-dəli,
Valisi (Vəlisi)-dəli,
bu qırılmışın hamısı dəli!

* * *

Alıcı quş dimdiyindən bilinər.

* * *

Alıcı quş kimi başımın üstünü alma.

* * *

Alıcı quş gözündən mə'lum olar.

* * *

Alıcı quşun dimdiyi əyri olar.

* * *

Alış-veriş misqalla,
dostluq-xalvarla.

* * *

Allaf xoruzuna bənzəyir.

* * *

Allah ağızından eşitsin!

* * *

Allah ağıl paylayanda harada idin?!

* * *

Allah adama ya ağıl verər, ya dövlət.

* * *

Allah adamın ömründən kəsib bəxtinə calasın.

* * *

Allah bacadan tökməz,
gərək özün çalışasan.

* * *

Allah bilən yaxşıdır, məsləhət onundur.

* * *

Allah bir yandan bağlasa, bir yandan açar.

* * *

Allah bir kəsə qəzəb eləmək istəsə
əvvəlcə onun aqlını başından alar.

* * *

Allah bir, söz bir.

* * *

Allah böyüklərin xasiyyətini kəssin.

* * *

Allah bunu düşməyə də qismət eləməsin.

* * *

Allah var, rəhmi də var.

* * *

Allah verdiyini bilər.

* * *

Allah verdikcə, bəndə gümana düşər.

* * *

Allah verən sənə kimi olar,
sən verən mənə kimi.

* * *

Allah verəndə yox yerdən verər.

* * *

Allah verib, allah da aparıb.

* * *

Allah verməz quluna,
qalar vuruna-vuruna.

* * *

Allah verməyəndə bəndə neyləsin?!

* * *

Allah vuran ağacın səsi çıxmaz.

* * *

Allah qardaşı qardaş yaradıb, kisələrini ayırı.

* * *

Allah qonağının öz qisməti var.

* * *

Allah dağına baxar, qar verər.

* * *

Allah dəvəyə qanad versəydi,
uçurmadığı dam-daş qalmazdı.

* * *

Allah dərdi çəkənə verər.

* * *

Allah əli hamı əldən ucadır.

* * *

Allah ilanın əməlini bilib, ayaqlarını qarnında
yaradıb.

* * *

Allah insana bir ağız, iki qulaq veribdir,
bu da bir söyləmək, iki eşitmək üçündür.

* * *

Allah istəyən danaya qurd dəyməz.

* * *

Allah yamanın yolunu bağlasın.

* * *

Allah kasıbdan kəsər, varlıya verər.

* * *

Allah kərimdir,
quyusu da dərinidir.

* * *

Allah kimə pay verməyi yaxşı bilir.

* * *

Allah kora necə baxsa,
kor da allaha elə baxar.

* * *

Allahdan gizli deyil,
bəndədən nə gizlin?

* * *

Allah götür kim kimi döyür.

* * *

Allah, məni dostlardan saxla,
düşmənlərimlə özüm bacararam.

* * *

Allah min dərd verib, min bir dərman.

* * *

Allah nə verir ki, qul onu götürməsin?!

* * *

Allah ona verdiyi canı ala bilmir.

* * *

Allah paxıla pay verməz,
versə də qarnı doymaz.

* * *

Allah sağ əli sol ələ möhtac eləməsin.

* * *

Allah sənə ağıl-kamal versin.

* * *

Allah tənbəli sevməz.

* * *

Allah haqqı nahaqqa verməz.

* * *

Allah hər kəsə bir gün borcludur.

* * *

Allah heç kimi arxasız qoymasın.

* * *

Allaha da özünü plov yeyən tanıtdır.

* * *

Allaha inanmayan bəndəyə də inanmaz.

* * *

Allahdan qorxmaz, bəndədən utanmaz.

* * *

Allahdan döndü,
kırvədən ki, dönmədi.

* * *

Allahı arada gör, hər işə düz bax.

* * *

Allahın işini bilmək olmaz.

* * *

Allahın yarası da var, çarəsi də.

* * *

Allahın üç kərəmindən!

* * *

Alma ağacından alma düşər,
armud ağacından-armud.

* * *

Alma arvadın dulunu,
yanında gətirər qulunu.

* * *

Alma, armud, gic Mahmud!

* * *

Alma güren, satma güren,
yüz kürəndən bir kürən,
ona da e'tibar yoxdur.

* * *

Alma öz ağacından uzağa düşməz.

* * *

Alma şəhərli qızı-«hamam» deyər, ağlar,
alma kəndli qızı-«xırman» deyər, ağlar.

* * *

Almaq eyibdir, vermək hünər.

* * *

Almaq yaxşıdır, vermək - qarın ağrısı.

* * *

Almadığın heyvanın noxtasından yapışma.

* * *

Almazı palçığa atmışlar
qiymətinə xələl dəyməmiş.

* * *

Almayan peşiman, yeməyən - şişman.

* * *

Almanı at göyə, yerə gəlincə, ya nəsb!

* * *

Almanı soy ye, armudu say ye.

* * *

Almaz üzük, dar barmaq.

* * *

Almacı eşşəyinə dönüb.

* * *

Alnına nə yazılıb, onu görəcək.

* * *

Alovdan çıxdıq, yalova düşdük.

* * *

Alt daş ağır olar.

* * *

Alt dodağı yer süpürür.

* * *

Altda qalan namərddir!

* * *

Altda qalanın camı çıxsın!

* * *

Altı toyuğun bir xoruzu gərəkdir!

* * *

Altı daş, üstü aş,
yenə də oğul çörəyi.

* * *

Altın həsir, üstün həsir,
yat yetim, tərləyəsen!

* * *

Altını görmədiyin qabdan su içmə.

* * *

Altmış yaşında qoca,
indi gedir həccə.

* * *

Altmışında at minmək öyrənən
qiyamət meydanında çapar.

* * *

Altmışında zurna çalmaq öyrənən
axirətdə çalar.

* * *

Altunu sərraf (zərgər) tanıyar.

* * *

Alça mənim, giləs mənim, tut mənim,
gavalıda da közüm var.

* * *

Alçaq yer igidi xar göstərər.

* * *

Alçaq yerdə yatma, sel aparar,
hündür yerdə yatma, yel aparar.

* * *

Alçaq yerdə çadır qurma.

* * *

Alçaqlıqdan ölüm yaxşıdır!

* * *

Alçağın çörəyindənsə, acından ölmək yaxşıdır.

* * *

Aman deyənə əl qaldırmazlar.

* * *

Aman deyəni öldürməzlər.

* * *

Aman deyənin boynunu vurmazlar.

* * *

Aman fələk əlindən,
bidad fələk əlindən!

* * *

Ana bala ucundan canını oda yaxar.

* * *

Ana baladan ayrılmaz,
əgər ayrı salalar,
qayalar, ay qayalar,
üstündən yol salalar.

* * *

Ana qəlbi kövrək olar.

* * *

Ana qızına taxt verər,
ata oğluna-baxt.

* * *

Ana evin dirəyidir.

* * *

Ana olanda kişi anası ol.

* * *

Ana səbri böyükdür.

* * *

Ana tökəni bala yığar.

* * *

Ana ürəyi-dag çiçəyi.

* * *

Ana Haqqı-tanrı haqqı.

* * *

Anadan artıq yavər olmaz.

* * *

Anadan əmədiyim süd burnumdan gəldi.

* * *

Anadan olmayan qardaş sayılmaz.

* * *

Analar bizi bu gün üçün doğub.

* * *

Analı qızın işi görünər,
anasız qızın-dişi!

* * *

Analı qızın özü böyüyər,
anasız qızın sözü.

* * *

Analı quzu-xınalı quzu.

* * *

Anam elə çox bilir ki, kündəni xırda tökür,
Atam elə çox bilir ki, ikisini birdən ötürür.

* * *

Anam məni damda doğub.

* * *

Anamın bir donu var
qatlamaq olmaz,
üstü dolu ağ əşrəfi
sanamaq olmaz (tapmaca).

* * *

Ananı alanın yanında durma,
balta çalanın yanında dur.

* * *

Ananın aşı-təndirin başı.

* * *

Ananın əlini buraxıb,
dədənin əlindən yapışıb.

* * *

Ananın ərköyün oğlu hambal olar.

* * *

Ananın ilkisi-dağların tülküsi.

* * *

Ananın keçdiyi körpudən qızı da keçər.

* * *

Ananın canı övladdadır.

* * *

Anası düz yerdə gəzə bilmir,
balası şumda şıllaq atır.

* * *

Anası gəzən ağacları balası budaq-budaq gəzər.

* * *

Anası namaz üstündə imiş.

* * *

Anası cibinə qənbər qoyub.

* * *

Anasız uşaq evdə xar olar,
atasız uşaq-çöldə.

* * *

Anasının bitməz işi danlağa qaldı.

* * *

Anasına bax, qızını al,
qırağına bax, bezini al.

* * *

Anasından ayrılan quzunu qurd yeyər.

* * *

Anasını-atasını dinləməyən övlad
üzəngiyə yatmayan at,
qarıda saxlanan at.

* * *

Anacsan banla, arıfsən-anla.

* * *

Anqır, tayını tap!

* * *

And içmək dağ saqqızı deyil ki, hey çeynəyəsən.

* * *

And olsun anadan əmdiyim südə!

* * *

Andın iki başı var.

* * *

Andın da hökmü var xeyirdə şərdə!

* * *

Anladıq-yel dəyirmanı,
bəs bunun suyu hanı?

* * *

Anlayan adama qul olasan.

* * *

Anlayan bir qıldan da anlar.

* * *

Anlayan düşmən anlamaz dostdan yaxşıdır.

* * *

Anlayan özü qanar,
anlamayana yüz qandır.

* * *

Anlayana bir söz bir kitabdır.

* * *

Anlayana bircə milçək də sazdır,
anlamayana zurna-qaval da azdır.

* * *

Anlayana qul ol,
anlamayana ağa olma.

* * *

Anlayana da çanqurban, anlamayana da,
dad yarımçıq əlindən.

* * *

Anlayana tükə yaxşılıq,
anlamayana-atlas arxalıq.

* * *

Anlamaza yumruq düyünlə söz qandır.

* * *

Apar bunu dayısının xarabasına.

* * *

Apardığını qaytarmayanın qiyməti
apardığı qədədir,
apardığını qaytaranın qiyməti yoxdur.

* * *

Ar igidin bəlasıdır.

* * *

Ara, qarışb məzhəb itib.

* * *

Arsız qocalmaz.

* * *

Arsız nədən arlanır?!

* * *

Arsıza üz göstərmə.

* * *

Arsıza üz göstərsən, yaxandan yapışar.

* * *

Arsızın üzünə tüpürüblər,
«yağış yağır» demiş.

* * *

Arada yeyir, qıraqda gəzir.

* * *

Ara sözü ev yıxar.

* * *

Ara xəlvət-tülkü bəy.

* * *

Araba qırılarda yol göstərən çox olar.

* * *

Araba qoş, çarxa dur,
mərd igidə arxa dur.

* * *

Araba ilə dovşan tutur.

* * *

Arabanı at aparmaz, arpa aparar.

* * *

Araba yolundan çıxma.

* * *

Arabanı göndərrəm oduna
gətirsə, odundur,
gətirməsə, özü odundur.

* * *

Arabanı ölç, darvazanı tik.

* * *

Araz axır, gözüm baxır.

* * *

Araz aşığumdan, Kür topuğumdan.

* * *

Araz duru, Kür sarı.

* * *

Aralarından tuk keçmir.

* * *

Aralıq atı-kor Fatı.

* * *

Aralıq malı arada yeyilər.

* * *

Aralıq oyunu aralıqda olar.

* * *

Arağın dadı sağ olsun,
qarlı da olar, qarsız da.
İgidin başı sağ olsun
varlı da olar, varsız da.

* * *

Arvad almamış övlad arzusu eləmə.

* * *

Arvad ilə at- igidin bəxtinə.

* * *

Arvad var, ev yığar,
arvad var, ev yıxar.

* * *

Arvad qohumu şirin olar.

* * *

Arvad iki olanda ev süpürülməmiş qalar.

* * *

Arvad yıxan evdən allahın xəbəri yoxdur.

* * *

Arvad yıxan evi fələk də yıxa bilməz.

* * *

Arvad yuxusu yalan olar.

* * *

Arvad kişinin qoltuq saatıdır.

* * *

Arvad malı alçaq qapıdır,
bir girəndə alınma dəyər, bir çıxanda.

* * *

Arvad malı - qab dəsmalı.

* * *

Arvad papaq deyil ki, başdan-başa qoyula.

* * *

Arvad, sən içəridən, mən bayırdan,
yaxşıca ev tikərik.

* * *

Arvad şeytana pəriş tikər.

* * *

Arvadı ahıl gözü ilə,
atı-cahıl gezü ilə.

* * *

Arvadı ar saxlar, bostanı bar.

* * *

Arvadı əri saxlar, pendiri dəri.

* * *

Arvadı bəd olanın saqqalı tez ağarar.

* * *

Arvadı gözəl, atı yorğa ilə yoldaş olma.

* * *

Arvadın axır hiyləsi ağlamaqdır.

* * *

Arvadın biri-ə'la
ikisi-bəla.

* * *

Arvadın isməti-ərin izzəti.

* * *

Arvadın yediyi geydiyi kimi olsa,
vay kişinin halına!

* * *

Arvadın öyüdü arvada geçər.

* * *

Arvadın xirtdəyi olmaz.

* * *

Arvadsız ev, susuz dəyirman.

* * *

Arvad üzvlü kişidən,
kişi üzvlü arvaddan əlhəzər.

* * *

Ardınca padşahı da söyərlər.

* * *

Arzu arzudan doğar.

* * *

Arzu bir, ümid iki.

* * *

Arzu quyudur, doldurmaq olmaz.

* * *

Arzu geniş, ömür qısa.

* * *

Arzunun sonu yoxdur.

* * *

Arif olan buluddan da nəm çəkər.

* * *

Arı qəhrin çəkməyə, balın qədrini bilməz.

* * *

Arı yeyib, namusu dalına atıb.

* * *

Arı yalançını sancar.

* * *

Arı yuvasına çöp uzatmazlar.

* * *

Arıq ata quyruğu da yüküdür.

* * *

Arıq ata yük çatmazlar.

* * *

Arıq atda tərər çox,
yeriməyə hünər yox.

* * *

Arıq öküzə bıçaq olmaz.

* * *

Arım var, arım var,
-eşşək arısı!

* * *

Arını duman, insanı iman yola gətirər.

* * *

Arının tikanını (neştərini) gördüm,
balından əl çəkdim (üzdüm).

* * *

Armud ağacından uzaq düşməz.

* * *

Armud vaxtında dəyər,
xəstənin könlü tələsər.

* * *

Armudun yaxşısını meşədə ayı yeyər.

* * *

Armudun sarı var, üzümün çöpü.

* * *

Arpa verilməyən at
qamçı gücü ilə yeriməz.

* * *

Arpa əkdim, darı çıxdı.

* * *

Arpa əkən arpa biçər,
buğda əkən buğda.

* * *

Arpa yemiş at mənzil kəsər.

* * *

Arpa unun yoxdursa,
dadlı dilin də yoxdur?!

* * *

Arpa unundan paxlava olmaz.

* * *

Arpa çörəyi turş ayran,
adın nədir?-Xavərcan?!

* * *

Arpanı töküblər itin qabağına
sümüyü töküblər atın qabağına.

* * *

Arpanın dənı qızıldır,
samanı-gümüş!

* * *

Artıq aş-ya qarın ağrıdar, ya baş.

* * *

Artıq qazanc cib yırtmaz.

* * *

Artıq yağın şorbaya nə zərəri?
(Yağ aşı korlamaz).

* * *

Artıq yemək haramdır.

* * *

Artıq tamah daş yarar,
daş qayıdar baş yarar.

* * *

Artıq tikə diş qırar.

* * *

Artıq xərc (israf) ev yıxar.

* * *

Arxa su gələnə qədər
qurbağanın gözü bərələr.

* * *

Arxadır yurdumuza,
eşq olsun ordumuza.

* * *

Arxalı köpək qurd basar.

* * *

Arxanı kürkə öyrətmə!

* * *

Arxasından kəsər,
ətəyinə calayar (yamar).

* * *

Arxasını yerə vermir.

* * *

Arxlar axar çay olar.

* * *

Arxı adda, sonra «Bərəkallah» de!

* * *

Arşın gətir, bez apar,
çuval gətir, qoz apar.

* * *

Arşın uzun, bez qısa,
kəfənsiz ölər kosa.

* * *

Asılsan da uca budaqdan asıl.

* * *

Aslan ağzından şikar alınmaz.

* * *

Aslan qocalanda başına çaqqallar toplaşar.

* * *

Aslan qocalanda siçan yuvasını gözləyər.

* * *

Aslan qocalanda üz-gözünə qarışqa daraşar.

* * *

Aslan da heç yalqız qalmasın.

* * *

Aslan yatağında tülkülər yatır.

* * *

Aslan yatağından (yatışından) bəlli olar.

* * *

Aslan öləndə də aslandır.

* * *

Aslan tülkü kölgəsində yatmaz.

* * *

Aslanı yaralayınlar!

* * *

Aslanın balası aslan olar.

* * *

Aslanın nə erkəyi, nə dişisi?

* * *

Aslanın qorxusu qarışqadan olar.

* * *

Aslanlar yurdunda tülkülər gəzir.

* * *

Asta atın təpiyi bərk dəyər.

* * *

Asta vur, rasta vur
(Asta vur, usta vur).

* * *

Asta elə, usta elə,
ya astaca, ya ustaca!

* * *

Asta gedən yorulmaz,
yüyürən yolda qalar.

* * *

Asta gedən mənzil kəsər.

* * *

Asta gedən tez gedər
(Asta gedən çox gedər).

* * *

Astanın işi qalmaz
xəstənin işi qalar.

* * *

Astarı üzündən baha.

* * *

Astarı üzünə çıxıb.

* * *

At atı ya töylədə tanıyar, ya da yolda.

* * *

At Balaxanım!

* * *

At bəslənirkən,
qız istənirkən.

* * *

At var -ot yoxdur,
ot var -at yoxdur.

* * *

At vurdu dizimə,
indi gəldim özümə.

* * *

At qatır doğub, nəslə pozulub.

* * *

At qaçdı, yəhəri də apardı.

* * *

At dırnağından-insan qulağından.

* * *

At elin, torba əmanət,
daha bizim nəyimiz var!?

* * *

At ələ düşər,
meydan ələ düşməz.

* * *

At izi it izinə qarışmaz.

* * *

At ayağı külək olar,
ozan dili yüyrek.

* * *

At alan, gözün çıxsın,
alanda yal-quyruğuna baxmazlar?!

* * *

At almağa cahıl gedər,
qız almağa ahıl.

* * *

At almamış, noxta davası edir.

* * *

At almamış töylə tikir.

* * *

At arıq, mənzil uzaq.
At at olunca, yiyəsi mat olar.

* * *

At at ilə əlləşər,
arada eşşək ölər.

* * *

At at ilə yola gedər,
söz arpa kəsməkdədir.

* * *

At ilə torbanı çəkişdirməzlər.

* * *

At işlər, eşşək dişlər.

* * *

At yeməyən acı otlar
heç bitməsə yaxşıdır.

* * *

At yeriməklə, insan bilməklə.

* * *

At yerinə eşşək bağlamb.

* * *

At yüyən ilə satılar.

* * *

At yüyənsiz olmaz,
bağ baxımsız.

* * *

At kimindir?-Minənin.
Qılnc kimindir?-Bağlayanın.

* * *

At getdi, örkəni də apardı.

* * *

At meydanında eşşək anqırmaz.

* * *

At min, ad qazan.

* * *

At minən atasını tanımaz.

* * *

At minəndə vərəm olmaz.

* * *

At-minənin, ev-oturanın,
...don-geyəninin.

* * *

At minənini tanıyar.

* * *

At minicisinə görə kişnər.

* * *

At minməyən at minsə,
çapa-çapa öldürər.

* * *

At nalı, eşşək nalı,
molladan qaçan Hüseynalı!

* * *

At oğurlanandan sonra axur nəyə gərəkdir?

* * *

At oğurlanandan sonra töylənin qapısını bərə
Bağlayır.

* * *

At olmayan yerdə eşşək də atdır.

* * *

At öldürməyən baytar olmaz.

* * *

At öləndə yəhəri qalar,
adam öləndə-adı.

* * *

At ölənəcən otlar.

* * *

At Ölüb, itlərin bayramıdır.

* * *

At suyu görür, su da atı,
daha fındırıq nə lazım?

* * *

At tapıldı, yəhər tapılmadı.

* * *

At təpər, qatır təpər,
arada eşşək ölər.

* * *

At təpiyinə at dözor.

* * *

Ata evində-ögey ana,
ər evində-qayınana.

* * *

Ata yumaqlanar, oqul budaqlanar.

* * *

Ata gözdür, oğul-gözün işığı.

* * *

Ata malı tez tükənər.

* * *

Ata malına göz tikən malsız qalar.

* * *

Ata malını dərc elə,
ona görə də xərc elə.

* * *

Ata malından mal olmaz,
özün qazanmaq gərək.

* * *

Ata oğluna bir bağ verdi,
oğul ataya bir salxım qıymadı.

* * *

Ata oğlunun pisliyini istəmər.

* * *

Ata-oğul savaşı,
əbləh buna inandı.

* * *

Ata olmaq asandır,
atalıq öyrənmək-çətin.

* * *

Ata olmayan ata,
ana olmayan ana qədrini bilməz.

* * *

Ata haqqı övlada mirasdır.

* * *

Ata çörəyi-meydan çörəyi,
oğul çörəyi-zindan çörəyi.

* * *

Atadan qalan mal yanan şama bənzər,
əriyib qurtarar.

* * *

Atalar demiş:
-yaman gözə şiş!

* * *

Atalar nə əkiblər,
oğullar onu biçiblər.

* * *

Atalar sözü bazarda satılmaz.

* * *

Atalar sözü öyüddür bizə.

* * *

Atalar sözü Qur'ana girməz
amma Qur'an yanında gedər.

* * *

Atalar sözü mühakimə olunmaz.

* * *

Atalar sözü hikmətdir.

* * *

Atalar sözünü tutmayı
biyabana atarlar.

* * *

Atalar sözünün başı vicdan qorxusudur.

* * *

Atalar sözünün hər biri bir dastandır.

* * *

Ataların səpdiyi oğullara mirasdır.

* * *

Atam, atam, mən bu işə matam!

* * *

Atam əkib tənəkəki,
mən bilirəm səndəkin.

* * *

Atam evində balıq başı
ərim evində toyuq aşı.

* * *

Atam elə fəngirdir ki,
kündələri sayır,
anam elə fəngirdir ki,
kündələri kəsir.

* * *

Atam ilə atanı deyincə,
özüm ilə özünü de.

* * *

Atam oğlu, ay qardaş,
sən gəlmisən, yer də yox
vay tava dərdi, yağ da yox.

* * *

Atama yataq saldım,
gəldi qalayçı yatdı.

* * *

Atamı-anamı itirdim,
özümü sənə yetirdim.

* * *

Atamı-anamı atmışam,
bircə səni tutmuşam.

* * *

Atan soğan, anan sarımsaq,
hardan oldun gülməşəkər?!

* * *

Atana necə baxarsan,
övladın da sənə elə baxar!

* * *

Atana hörmət elə,
oğlun sənə hörmət edər.

* * *

Atasın, anasın görməsəydim,
özünə xan deyərdim.

* * *

Atanın duası, ananın ahı.

* * *

Atanın kəsbi oğula halaldır.

* * *

Atası evində az qalıb
bir az da at üstə saxlayın.

* * *

Atası evlənməmiş oğlu bazara gedir.

* * *

Atası ölən yetim qalmaz,
anası ölən yetim olar.

* * *

Atası turşu yemiş,
balasının dişi qamaşmış.

* * *

Atasız uşaq-damsız ev.

* * *

Atasına oğuldur, anasına qul.

* * *

Atasına oxşamayan nadürüstdür!

* * *

Atasına xeyri olmayanın kimə xeyri olar?!

* * *

Ata qabaqdan yanaş, itə daldan.

* * *

Ata qamçı, eşşəyə-biz.

* * *

Ata qırx yaşında qiymət versən
qiyamət meydanında sanarsan.

* * *

Ata dost kimi bax,
düşmən kimi min.

* * *

Ata ət, itə ot verməzlər.

* * *

Ata güc, adama ağıl lazımdır.

* * *

Ata mindi, atasını tanımadı,
atdan düşdü, atı tanımadı.

* * *

Ata minəndə özünü unutma
atdan düşəndə atını.

* * *

Ata nal çaxıldığını görəndə qurbağa ayağını uzatdı.

* * *

Atda-qarın, itdə-burun.

* * *

Atdan at olar, eşşəkdən qoduq.

* * *

Atdan qalamı öküzə verərlər.

* * *

Atdan düşən yenə atlanır.

* * *

Atdan düşənə-yorğan-döşək,
eşşəkdən düşənə-məzar.

* * *

Atdan düşmək bir eyib,
eşşəyə minmək iki eyib.

* * *

Atdan düşsən də addan düşmə.

* * *

Atdan düşüb eşşəyə minməzlər.

* * *

Atdan enər, ayağını üzəngidən çıxartmaz.

* * *

Atəşə atəşlə verərlər cavab.

* * *

Atı at yanında bağlarsan
həmrəng olmasa,
həmxasiyyət həmxoy olar.

* * *

Atı atası ilə tanıyrlar
qatırı anası ilə.

* * *

Atı atın yanında bağlarsan,
xan görər, deyər:
birini bağışla mənə.

* * *

Atı qamçı aparmaz, arpa aparar.

* * *

Atı əl ilə yox,
arpa ilə tumarla.

* * *

Atılan ox geri qayıtmaz.

* * *

Atım özümdən, donum özümdən,
belə nökrəm.

* * *

Atın ağzına baxıb arpasını verərlər.

* * *

Atın arığı döyüş günü mə'lum olar.

* * *

Atın arığına qarı deyərlər,
igidin yoxsuluna dəli.

* * *

Atın axmağı yorğa olar,
itin axmağı tula.

* * *

Atın qisməti doqquzdur:
birini yeyər,
səggizini sahibinə qaytarar.

* * *

Atın yaxşısını yaxşı saxla,
paltarın yaxşısını yaxşı gey,
at da, paltar da səni yaxşı saxlar.

* * *

Atın yüyrək isə min çap.

* * *

Atın ölümü təki arpadan olsun.

* * *

Atına eşşək demişəm, ya dəvənə köşək?!

* * *

Atını bağla dirəyə,
sonra tanrıya tapşır.

* * *

Atını minən cilovlar.

* * *

Atla igidin məkanı olmaz.

* * *

Atlas nə qədər köhnə olsa,
patava olmaz.

* * *

Atlı ilə atsız (piyada) bir deyil.

* * *

Atlı piyadaya gülər.

* * *

Atlılar atın çapar,
dayçalı deyər:-Mən də varam.

* * *

Atlını atından endirər.

* * *

Atlının qabağına piyada çıxma.

* * *

Atlının piyadadan xəbəri olmaz.

* * *

Axar su gedər, qalmaz.

* * *

Axar su təmiz olar.

* * *

Ata-ana sözünə baxmayan
külxanda yatar.

* * *

Ata-ananın qoca vaxtında
oğul əlindən tutar.

* * *

Ata-ana tərbiyə etməyəni
həyat tərbiyə edər.

* * *

Atasını quduz qapmış, oğlunu ilan çalmış.

* * *

Ata-ata-atıçı,
minə-minə-minici.

* * *

Atdığı atdıq,
tutduğu tutduq.

* * *

Atdığı ox yerə düşməz.

* * *

Atdığını vurur,
tutduğunu qopardır.

* * *

Atıb vurmaq,
üzüb keçmək,
açıb oxumaq kişide olmalıdır.

* * *

Atıldı, mindi eşşəyə,
bayaq da ayağı yerdə idi, indi də.

* * *

Atıldın irəli düşsən,
vurdun geri düşdün.

* * *

Axar suya dayanma,
hər deyilənə inanma.

* * *

Axar çaya getsə, qurudar.

* * *

Axırda gülən qapını örtər.

* * *

Axırda gülən yaxşı gülər.

* * *

Axırı fəna olacaq işi heç başlama.

* * *

Axmaq adam oğurluq keçi ilə gəzməyə çıxar.

* * *

Axmaq adam öz səhvini düz bilər,
ağıllı düzəldər.

* * *

Axmaq adamdan dağ da qorxar.

* * *

Axmaq axmağı tapar.

* * *

Axmaq baş bələli olar.

* * *

Axmaq başın bəlasını ayaqlar çəkər.

* * *

Axmaq qarğanın yumurtası lax çıxar.

* * *

Axmaq da sükut edəndə ağıllı görünər.

* * *

Axmaq yığar, ağıllı yeyər.

* * *

Axmaq özünə düşməndir,
özgəyə necə dost ola bilər?!

* * *

Axmağın ağı başında olmaz,
dabanında olar.

* * *

Axmaqlar olmasaydı,
ağıllılar məhv olardı.

* * *

Axsaq atın kor da nalbəndi olar.

* * *

Axsaq qoyuna nə dağ, nə aran?

* * *

Axsaq it ova getməz,
tutsa da buraxmaz.

* * *

Axsaq yabı köhlən atı geçə bilməz.

* * *

Axsayan büdrər.

* * *

Axtar, tayını tap!

* * *

Axtaran tapar.

* * *

Axtaran tapar, yoğuran yapar.

* * *

Axtardım cahanda başıma bir tac,
nə oğrunu tox gördüm, nə doğrunu ac.

* * *

Axtarmaqla deyil, bəxtə çıxmaqladır (rast
gəlməklədir).

* * *

Axund mollanı bəyənməz, molla axundu,
seyid-hər ikisini.

* * *

Axund özü edər,
özgəyə «eləm» deyər.

* * *

Axundun minbər üstə gözü dörd olar.

* * *

Axurda yatanla saman satan qardaşdır.

* * *

Axşam qızartısı sabaha yaydır,
səhər qızartısı axşama yaydır.

* * *

Axşam oduna gedən çox olar.

* * *

Axşam səbri xeyir olar.

* * *

Axşam tez yat, səhər tez dur.

* * *

Axşamdan sonra gələn qonağın yeyəcəyi soğandır.

* * *

Axşamdan sonra sabahın xeyir olsun.

* * *

Axşamın işini sabaha qoyma.

* * *

Axşamın sirrini dan bilər.

* * *

Axşamlar tez yatarsan,
səhərlər tez durarsan-
dövlət deyil, bəs nədir?
Axşamlar gec yatarsan,
səhərlər gec durarsan-
nibət deyil, bəs nədir?

* * *

Ah yerdə qalmaz.

* * *

Ah çəkir, qan tüpürür.

* * *

Ah-vayla çıxar kasıbın canı
elə deyər:-Allah kərimdir!

* * *

Açaram sandığı,
tökərəm pambığı.

* * *

Açıq ağız ac qalmaz.

* * *

Açıq qaba it dəyər.

* * *

Açıq qapını döyməzlər.

* * *

Açıq sevda baş tutmaz.

* * *

Açıq süfrə təklif istəməz.

* * *

Açıq süfrənin bir eybi var,
örtülü süfrənin-yüz eybi.

* * *

Açılmamış sandıqdır.

* * *

Açılmamış süfrənin eybi görünməz.

* * *

Açma hər pərdəni, arxasında mən sirr var.

* * *

Ac ayı oynamaz.

* * *

Ac aman bilməz.

* * *

Ac acı aldı,
acdan lələyün törədi.

* * *

Ac bayıra qaçar,
yalavac evə girər.

* * *

Ac baş,
gün də vurub, olub gic baş.

* * *

Ac bəydən tox it yaxşıdır.

* * *

Ac qazanar, tox yeyər.

* * *

Ac qal, dilənçi olma.

* * *

Ac qalmaq borclu olmaqdan yaxşıdır.

* * *

Ac qarına bir nəfər nəğmə oxurmu mægər?

* * *

Ac qarına acı saqqız çeynəyirsən?

* * *

Ac qılıncı çapar.

* * *

Ac qoyun, viran dəyirman sahibinə başağrısıdır.

* * *

Ac qudurğan olar,
yalavac-oynağan.

* * *

Ac qurd aslanı basar.

* * *

Ac qurd balasını yeyər.

* * *

Ac qurd sürünün ortasına girər.

* * *

Ac deyər:-Doymaram!
tox deyər:-Acımaram!

* * *

Ac doğrar, tox yeyər.

* * *

Ac donuz darıdan çıxmaz.

* * *

Ac elə bilər hamı acdır,
tox elə bilər hamı toxdur.

* * *

Ac əlinə düşəni yeyər,
tox ağzına gələni deyər.

* * *

Ac yat, başını dik saxla.

* * *

Ac yatım, salamat yatım.

* * *

Ac köpək özünü aslana vurur.

* * *

Ac nə olsa yeyər,
nə olsa da söylər.

* * *

Ac ol, düz ol,
(Ac ol, kişi ol).

* * *

Ac oldun -çobana qoşul,
yoruldun-sarbana.

* * *

Ac özünü oda vurur.

* * *

Ac ölməz, gözü qaralar
borclu ölməz, üzü saralar.

* * *

Ac toyuq yuxusunda darı görər.

* * *

Ac toyuğun yumurtası tərs düşər.

* * *

Ac toxun üzünə baxmaqla doymaz.

* * *

Ac canavarlar ağız-ağıza yatar.

* * *

Aca doqquz yorğan örtmüşlər,
yenə də yuxulaya bilməmiş.

* * *

Aca nə halal, nə haram?!

* * *

Acıdan ummaq olmaz.

* * *

Aciz adam qorxaq olar.

* * *

Acizə toxunmazlar.

* * *

Acı dilin yarası qılınc yarasından pis olar.

* * *

Acı dindirmə, toxu tərptmə.

* * *

Acı söz ürək bulandırar.

* * *

Acı sözü bir batman bal ilə yemək olmaz.

* * *

Acıgı gələn su içər.

* * *

Acıgın dövlətə zərəri var.

* * *

Acıgın əvvəli dəlilik
axırı peşmançılıq.

* * *

Acıqın gəlir-divarını gen qoy.

* * *

Acıqlı başda ağıl olmaz.

* * *

Acıqlı dilənçinin torbası boş qalar.

* * *

Acıdır, qıcıdır,
canı çıxan da bacıdır,
(Acıdır, ucudur,
dərdimi çəkən bacıdır).

* * *

Acılıqdan yemək olmur,
şirinlikdən atmaq olmur.

* * *

Acın qarnı doyar, közü doymaz.

* * *

Acın evində nə od olar, nə ocaq.

* * *

Acın imanı olmaz,
toxun-amanı.

* * *

Acın gözü çörək tikəsində olar.

* * *

Acından ayaqyalın yatır.

* * *

Acından qarnına daş bağlayıb.

* * *

Acından qurd qapır.

* * *

Acından köpük qusur.

* * *

Acından günorta durur,
bığını yağ ilə burur.

* * *

Acından ölüb cənnətə gedincə,
toxluqdan ölüb, cəhənnəmə get.

* * *

Acını dadmayan şirini bilməz.

* * *

Açgöz adamdır, açıq gözdən kirpik qopardır.

* * *

Acla əgəli yetən birdir.

* * *

Aclıq adama oyun öyrədən.

* * *

Aclıq ayıya darayı oxudar.

* * *

Aclıq bir il gedər,
minnət-min il.

* * *

Aclıq zarafat deyil.

* * *

Aclıq ilə toxluğun arası bir parça çörəkdir.

* * *

Aclıqda darı çörəyi halvadan şirin olar.

* * *

Acmış qudurmuşdan bədtədir.

* * *

Acmış eşşək atdan yeyin gedər.

* * *

Aş başında qırqovul.

* * *

Aş daşanda kəfgir baha olar.

* * *

Aş duz ilə, duz dadı ilə.

* * *

Aş yeyənin qaşığı belində olar.

* * *

Aş yeyərsən?-Bir sini!
Su içərsən?-Bir çini!

* * *

Aş olsun, əl başdan gələr.

* * *

Aşdı, daşdı düşbərə,
hamıdan başdı düşbərə,
hərə bir qaşığı qapıb,
taraş-taraşdı düşbərə!

* * *

Aşdır-bişər,
işdir-düşər.

* * *

Aşı mollanın,
başı mollanın,
altıdan da beşi mollanın,
yerdə qalır bir dənə,
onunla da var işi mollanın.

* * *

Aşı bişirən yağdır,
gəlinin (aşbazın) üzü ağdır.

* * *

Aşı yox, rovdə tutar,
iş yox, namaz qılar.

* * *

Aşını bişir-söylə
sözünü düşün-söylə.

* * *

Aşın dadı-duzdur,
dünyanın dadı-gözdür.

* * *

Aşın duruluğu dənin azlığındadır.

* * *

Aşın isti olsun, suyun sərin.

* * *

Aşından yemədik,
tüstüsündən kor olduq.

* * *

Aşpaz aşpazlığın artırıb,
südlü aş a soqan doğrayıb.

* * *

Aşpaz dükandır:
az verərsən -az yeyərsən,
çox verərsən-çox yeyərsən.

* * *

Aşiq deyər: - Qocalmazdım, olmasydı toy axırı.

* * *

Aşiq el atasıdır.

* * *

Aşiq ilə mollanın heç olmaz saz arası.

* * *

Aşiq ya səbir, ya səfər.

* * *

Aşiq gördüyünü çağırar.

* * *

Aşiq olan divanə olar.

* * *

Aşiq olan kor olar.

* * *

Aşiq sözlə təsəlli tapar.

* * *

Aşiqə Bağdad uzaq deyil.

* * *

Aşiqə yazı yoxdur.

* * *

Aşiqi ağladan gülmez.

* * *

Aşiqsən, düş dağlara.

* * *

Aşiqə söz dəyməz,
çirkinə göz.

* * *

Aşiq naçar ağlama,
gündür keçər, ağlama,
qapını bağlayan fələk
biri gün açar, ağlama.

* * *

Aşğın qılınıcı-qalxanı-bir sazıdır, bir sözü.

* * *

Aşğın sazı boynunda,
sözü boğazında.

* * *

Aşğın sözü qurtaranda
«yarım, yarım» çağırar.

* * *

Aşğınkı haydandır,
mollanını vaydan.

* * *

Aşağı, aşağı, qatıqlı aşdan da aşağı?!

* * *

Aşağı başda oturmur,
yuxarı başda da yer yoxdur.

* * *

Aşağıdan yuxarı gələndə xeyir olar.

* * *

Aşkar düşmən gizli dostdan yaxşıdır.

* * *

Aşna, aşna, çıxdı ocaq başına.

B

Baba olmadı, vəba oldu.

* * *

Baba paltarı geyərsən,
baba olarsan.

* * *

Babadan hümmət-nəvədən xidmət.

* * *

Babanın əlindən nəvə tutar.

* * *

Babanın üzünü ağardan nəvəsi olar.

* * *

Bablı baba ilə,
su qullabı ilə.

* * *

Bablı babın tapmasa,
işi ah-vayla keçər.

* * *

Baqqal, qəssab-hər ikisi bir hesab.

* * *

Baqqal daşdan kəsər,
siçan baqqaldan.

* * *

Baqqal ölümlərin borcun dirilərə yüklər.

* * *

Bağ alma bağlanarsan,
dağ alma dağlanarsan,
qoyun al, yağlanarsan.

* * *

Bağ bağbansız olmaz,
dəvə sarbansız.

* * *

Bağ belə, bostan belə,
qənəkləri şələ-şələ!

* * *

Bağ kəsmək eşşəkdən qalıb.

* * *

Bağ salan barın yeyər.

* * *

Bağ satıb, dağ alıb.

* * *

Baqa bağ deməyiblər, bax deyiblər.

* * *

Badə ki, bir şərabdır hər kəs ondan içməlidir,
ölmək ki, bir körpidür, hər kim ordan keçməlidir.

* * *

Bağa bağban lazımdır,
qoyuna-çoban.

* * *

Bağa bax, barını gör.

* * *

Bağa bax üzüm olsun,
yeməyə üzün olsun.

* * *

Bağa baxarsan bağ olar,
baxmazsan dağ olar.

* * *

Bağa çanağından çıxdı,
çanağını bəyənmədi.

* * *

Bağanı ya öldür,
ya dalısı üstə qoy.

* * *

Bağban bir gül üçün,
min xara xidmətkar olar.

* * *

Bağa yol gedə bilməz,
evini dalında gəzdirər.

* * *

Bağban tələsər,
armud vaxtında yetişər.

* * *

Bağbanın bar vaxtı,
qulağı ağır eşidər.

* * *

Bağbanın könlü olsa,
nə gəlib bağda paya?!

* * *

Bağda əlləşənin qurşağı qığ olar.

* * *

Bağda ərik var idi,
salam-əleyk var idi,
bağdan ərik qurtardı,
salam-əleyk qurtardı.

* * *

Bağda gülə baxarlar.

* * *

Bağım var, bağım var,
- tuman bağı!

* * *

Bağında gül var ikən-gül üzünə,
baqında gül qurtardı-kül üzünə.

* * *

Bağca bağın qıydı,
bağban salxım da qıymadı.

* * *

Bağlı qapıya xəta dəyməz.

* * *

Bağça məndə, bar məndə,
heyva məndə, nar məndə
könlüm əttar dükanı,
nə istəsən var məndə!

* * *

Bağçalar sarı,
heyvası narı,
hamı dinsə də,
sən dinmə barı.

* * *

Badnan gələn, badnan gedər.

* * *

Bazar ata-ana tanımaz.

* * *

Bazar baqqalsız,
meşə çaqqalsız olmaz.

* * *

Bazar quruldu, hesab duruldu.

* * *

Bazar içində it qulağı kəsməzlər.

* * *

Bazar yansın, amma,
mənə bir manat qazanc olsun.

* * *

Bazar olsun bazarın!

* * *

Bazar çörəyi çox olsun,
bazarda olsun.

* * *

Bazar şeytan yuvasıdır.

* * *

Bazara gedər-yağış yağar,
dəyirmanə gedər-qırğın olar.

* * *

Bazarda bez ucuz olanda adam özünü öldürməz.

* * *

Bazarı kasad olan mərdanə gərək olsun.

* * *

Bazarın bazar,
qadam sənə, mərdimazar.

* * *

Bazarın əvvəl!

* * *

Bazara gəldi qul alan
kül başına dul alan,
yerin cənnətdə olsun,
qız əlindən gül alan.

* * *

Bazarın gözün çıxarıb.

* * *

Bayquş gündə üç sərçə yeyər.

* * *

Bayquş xarabalığı gülüstana dəyişməz.

* * *

Bayquşun da dar olmasın qəfəsi.

* * *

Bayquşun ruzisi ayağında gedər.

* * *

Bayram bəyi olub.

* * *

Bayram sümüyü ilə köpək kökəlməz.

* * *

Bayraməlisiz toy olmaz.

* * *

Bayırı kaşi-çini,
içərisi toyuq hini.

* * *

Bakı yetim-yesir məskənidir.

* * *

Bakı Şərqi qapısıdır.

* * *

Bakıda qazan-Tiflisdə xərclə.

* * *

Bakıda işlə-gəncədə dişlə.

* * *

Bakılı cüt danışar,
şəkili-qaş-közlə,
dərbəndli-kəllə ilə.

* * *

Bal verən çiçəyi arı tanıyar.

* * *

Bal dedim, bəlaya düşdüm.

* * *

Bal tutan barmaq yalar.

* * *

Bal tutanın arısı Şamdan gələr.

* * *

Bala quşun ağı böyük olar.

* * *

Bala dadı, bal dadı,
bala adam aldı, dadı,
şirini şirin olur,
acı da bal dadı.

* * *

Balı da sənin, bəlası da.

* * *

Balı dibindən, yağı üzündəi.

* * *

Balı əli uzun olan yeməz,
qismət olan yeyər.

* * *

Balı olana doşab satmazlar.

* * *

Balın yoxdur, bal kimi dilin olsun.

* * *

Balını ye, arısını soruşma.

* * *

Balsız şanda arı durmaz.

* * *

Balçı qızı-daha şirin.

* * *

Balçının var bal tası,
odunçunun baltası.

* * *

Balağa girdi bağa,
bir quş tutdu,
o da qurbağa.

* * *

Bala bağır (ciyər) ətidir.

* * *

Bala baldan şirindir.

* * *

Balalı qarğaya pay düşməz.

* * *

Balasız da ağlar, balalı da.

* * *

Bahasına pul vermişəm,
gözlərim də çıxsa yeyəcəyəm.

* * *

Balaca ağaca çıxıb,
böyük budaq silkələyir.

* * *

Balacanın dərdi də balacadır.

* * *

Baldızıma Qur'an qənim olaydı,
qaynanamı bağda ilan çalaydı,
qaynatama Məkkə qismət olaydı.

* * *

Baldız elə baldızdır,
bacısı sağ olsun.

* * *

Baldız-çuvalduz
hərdən gələr sancar, gedər.

* * *

Balıq balasını da ovlar.

* * *

Balıq balığı udmasa-
dərmanı balıq tutar.

* * *

Balıq başından iylənər,
camış ayağından.

* * *

Balıq istəyənlər-özünü suya vurur.

* * *

Balıq istəyənin quyuğu buzda gərək.

* * *

Balıq kimi qulağı şır-şırdadır.

* * *

Balıq suda ikən bazarlıq olmaz.

* * *

Balıq sudan çıxdı-öldü.

* * *

Balıq tora düşəndən sonra
ağlı başına gələr.

* * *

Balıq tutan islanmaqdan qorxmaz.

* * *

Balıq tutan suyu bulanıq istər.

* * *

Balığı ya öldür, ya sudan çıxart.

* * *

Balığı nə vaxt tutsan təzədir.

* * *

Balığın böyüyü tabaq altındadır.

* * *

Balta ağac kəsməzdi,
sapı ağac olmasaydı.

* * *

Balta dəyməyən ağacdan ağac olmaz.

* * *

Balta görməyən bağ meşə olar.

* * *

Balta öz sapını kasməz.

* * *

Banlayan toyuq mollaya düşər.

* * *

Bar vaxtı bağbana salam verən çox olar.

* * *

Bar verən ağaca daş atarlar.

* * *

Barsız ağaca daş atmazlar.

* * *

Barlı ağacın başına dolanarlar.

* * *

Barmaq hesabı verir.

* * *

Barmağı işin içindədir.

* * *

Barmağın hansını kəssən, ağrısı birdir.

* * *

Barmağımın beşini də bal eləyib ağzına soxsam,
deyər:-Zəhərdir.

* * *

Barmağımın onunu da şam eləyib gözüne soxsam,
deyər:-görmürəm!

* * *

Barıt ilə odun dostluğu olmaz.
(Barıt ilə odun nə aşnalığı?!).

* * *

Barıtı qurtarıb.

* * *

Basılan əzməzlər.

* * *

Batırmayan ocaq başı qoymayıb.

* * *

Batman qara daşdan,
yaxşılıq iki başdan.

* * *

Bax mənə, baxım sənə.

* * *

Bax mənə bir gözlə,
baxım sənə iki gözlə.

* * *

Baxma deyənə, bax dediyinə.

* * *

Baxmaq kirayə istəməz.

* * *

Baxmaqla qarın doymaz.

* * *

Baxmaqla öyrənmək olsa,
itdən qəssab olar.

* * *

Bahalıqda aldığımı, ucuzluqda sataram.

* * *

Bahalıqda çörəyin əsirgəyən
ucuzluqda yalnız qalar.

* * *

Bacaran bal yeyər.

* * *

Bacarana can qurban!

* * *

Bacarmadığın bir işi «bacararam!» demə.

* * *

Bacarıq ağlın nişanəsidir.

* * *

Bacarsan hamının yükünü sən daşı.

* * *

Bacasının əyriliyinə baxma,
tüstüsünün düz çıxmasına bax.

* * *

Bacı bacı deyil, qız qardaşdır.

* * *

Bacı ki, evdən çıxdı,
ixtiyarı səndən çıxdı.

* * *

Bacı oğludur, haqq almaz,
dayıdır, qu unun dişisini verər.

* * *

Bacı oğlunu dayısı tanıdar
bacı qızını xalası.

* * *

Baş ağır, papaq yüngül kərək.

* * *

Baş ağrığında allah yada düşər.

* * *

Baş-başa verməyincə,
daş yerindən qopmaz.

* * *

Baş bədənin tacıdır,
gözlər onun qaş-daşı.

* * *

Baş bostanda bitməz.

* * *

Baş vermək olar,
sırr vermək olmaz.

* * *

Baş əyməklə baş ağrımaz.

* * *

Baş yoldaşı azdır,
aş yoldaşı çox.

* * *

Baş namərd əlindədir,
nə kəsir, nə bağışlayır.

* * *

Baş ol, istərsən lap soğan başı ol.

* * *

Baş olmayan gövdə ləşdir.

* * *

Baş olsun, börk tapılar.
(Baş sağ olsun, papaq tapılar).

* * *

Baş sınar bel içində,
qol sınar kürk içində.

* * *

Baş hara gedərsə,
ayaq da ora gedər.

* * *

Baş ürəkdən su içər.

* * *

Başa düş, başımı yar.

* * *

Başa düşənə milçək səsi
düşməyə nə zurna-qaval.

* * *

Başa düşənə can qurban.

* * *

Başaçığı qaçan yeri - papaqçı dükanı.

* * *

Başbilənsiz iş olmaz.

* * *

Başda oturan baş olmaz.

* * *

Başda tük olsun, daramağa nə var?

* * *

Başdan papaq apardır.

* * *

Başlı başın saxlasın,
mən başımdan bezaram.

* * *

Başı ağ, ürəyi qara!

* * *

Başı baş edən-ayaq,
ayağı ayaq edən-dayaq.

* * *

Başı başına, başmağı da ayağına.

* * *

Başı bədəninə ağırlıq eləyir.

* * *

Başı böyükdür, beyni yox.

* * *

Başı daşdan-daşa dəyməyincə ağı başına gəlməz.

* * *

Başı əlhəd daşına dəyməsə olmaz.

* * *

Başın keçəl, gözün kor,
bəs sənin haran yaxşıdır?

* * *

Başına quş qonmayıb ki?!

* * *

Başımı qaşımağa vaxtım yoxdur.

* * *

Başımı yarır, ətəynmə qoz tökür.

* * *

Başımı kəs, xatirimə dəymə.

* * *

Başımı sındır,
məzənnəmi sındırma.

* * *

Başın bədəninə ağırlıq eləyir?!

* * *

Başın böyüklüyü dövlətdir,
ayağın böyüklüyü möhnət.

* * *

Başın tükü ayağına salama gəlib.

* * *

Başına dəyirman daşı qoysalar
xəbəri olmaz.

* * *

Başına gələn başmaqçı olar.

* * *

Başına gələn bilər.

* * *

Başına tənbəki oyunu açıb!
(Başında qoz qırır).

* * *

Başında köhnə hava qalıb.

* * *

Başından böyük danışma!

* * *

Başını qatlayıb it qabağına qoyma.

* * *

Başını daz eyləmə,
hər daz bir taledə olmaz.

* * *

Başını divara vurur.

* * *

Başını itirən tükü üçün ağlamaz.

* * *

Başını yarıb ətəyinə qoz tökür.

* * *

Başlanmış iş yarı olmaq deməkdir.

* * *

Başlı başın saxlasın.

* * *

Başmaq pəlçiqsüz olmaz.

* * *

Başmaq cütlənəndə mə'lum olar.

* * *

Başmağın geyə bilərsən,
yerişimi yeriyə bilməzsən.

* * *

Başmağın cütlədilər.

* * *

Başmağından xeyir görən,
patavasından çəkər.

* * *

Başmaqçının başmağı yırtıq olar.

* * *

Başmaqçının başmağı olmaz.

* * *

Başqasına köynək oldun,
mənə barı xiştək ol.

* * *

Başqasına pislilik edən
özünə etmiş olar.

* * *

Başqasının əli ilə aş yeyənin qarnı doymaz.

* * *

Bez istəyirsən-Zəncana get,
ölüm istəyirsən-gilana.

* * *

Belə ağzın var,
çoxlu saqqız çeynə.

* * *

Belə də qalmaz, belə də getməz,
bir gün olar bəxt oyanar.

* * *

Belə yatan öküz yük götürməz.

* * *

Belə malın var,
apar Cəfərabad bazarına.

* * *

Beş barmağım kimi bilirəm.

* * *

Beş ilin öküzü,
qırx ilin qazısının aldadır.

* * *

Beş gün yaraq, bir gün gərək.

* * *

Beşdə alacağım yox,
üçdə verəcəyim.

* * *

Bəd övlad xətaya ürcah olar.

* * *

Bəd at özün gözlər,
yaxşı at igidi.

* * *

Bədbəxt ova çıxdı,
dağları duman aldı.

* * *

Bədbəxtin atı çox getməz.

* * *

Bədən qocalar, könül qocalmaz.

* * *

Bədən başa deyir:
-Saxla məni, saxlayım səni.

* * *

Bədənini təmiz saxla,
qəfil əcəl gələr.

* * *

Bədrəng özü də bir rəngdir.

* * *

Bədəsili başa çəkərsən,
sürüşər ayağa düşər.

* * *

Bədəsildən əsil olmaz,
boyunca qızıl qala.

* * *

Bədəsildən əsil olmaz,
qaçan qızdan-xanım!

* * *

Bə'zən az tamah
çox ziyan verər.

* * *

Bə'zən dəli də ağıllı söz deyir.

* * *

Bə'zən dirilər ölümlərə həsəd aparır.

* * *

Bə'zən düz yerdə də insan büdrəyir.

* * *

Bə'zən tanrıya da ağ olur insan.

* * *

Bəzənirəm ağadan qorxuram,
bəzənmirəm-xanımdan.

* * *

Bəzənmisən bu gündəsən,
bəzənməsən nə gündəsən?!

* * *

Bəy verən atın dişinə baxmazlar.

* * *

Bəy dediyin nədir,
bəyənmədiyən nədir?

* * *

Bəy ilə bostan əkənin tağı belində bitər.

* * *

Bəy ilə dalaşmaq
dirəklə güləşməyə bənzər.

* * *

Bəy ilə bəy dalaşdı,
nökərin başı yarıldı.

* * *

Bəy ilə dost olanın
tövləsi dolu olar,
samanlığı-boş.

* * *

Bəydən gəlmiş nökerəm,
dişlərini tökərəm!

* * *

Bəyə bel bağlayanın heybəsi çiyində gərək.

* * *

Bəyə inanma,
suya dayanma.

* * *

Bəyin əli cibindən çıxınca,
kasıbın canı çıxar.

* * *

Bəyin kölgəsindən it kölgəsi yaxşıdır.

* * *

Bəyin çeşməsindən su içmə.

* * *

Bəy evindən küt gəldi,
dalınca da it gəldi.

* * *

Bəkməz satana da lə'nət,
bəhməz alana da!

* * *

Bəla başının üstünü alıb.

* * *

Bəla bəla gətirər.

* * *

Bəla bəla üstündən gələr.

* * *

Bəla gələndə «gəlirəm» deməz.

* * *

Bəla həmişə yaxşı adamı tapar.

* * *

Bəla cana gələcəksə, mala gəlsin.

* * *

Bəladan qaçan bəlaya düşər.

* * *

Bələdan qaçmaq olmaz.

* * *

Bəlaya səbir gərək.

* * *

Bələsını mən çəkdim, səfasını ellər.

* * *

Bələdsiz yola çıxan yolun azar.

* * *

Bələdçiyə yol göstərməzlər.

* * *

Bələdçiliyə gedən yorulmaz.

* * *

Bəlin də yandırdı məni,
hərin də yandırdı məni.
Susadım su istədim,
suyun da yandırdı məni.

* * *

Bəlin şəkər,
nazın kim çəkər?

* * *

Bəlkə də qaytardılar.

* * *

Bəlkə getdin gəlmədin?!

* * *

Bəlkəyə heç nə vermirlər.

* * *

Bəlkəni əkiblər-bitməyib.

* * *

Bəndə bəndəyə neylər, tanrı gözdən salmasa?!

* * *

Bərdə Qarabağın darvazasıdır.

* * *

Bərəkət ondur,
onu da düzlük.

* * *

Bərəkət harda var?
-Böyükli yerdə.

* * *

Bərəkət hərəkətdədir.

* * *

Bərəkətin bir yanı xırmandır,
bir yanı nənənin ətəyi.

* * *

Bərkdə-boşda əli yoxdur.

* * *

Bərkdən bir çıxar, boşdan iki.

* * *

Bərkdən-boşdan çıxmış adamdır.

* * *

Bəslə qarğanı-ovsun gözünü.

* * *

Bəsləsən atlas olar tut yarpağından.

* * *

Bəxt dönəndə burunun suyu gözə damar.

* * *

Bəxti yar olanın yar sarar yarasını.

* * *

Bəxti yox idi,
bədbəxtliyi kömək elədi.

* * *

Bəxtim bəxtindən küsüb.

* * *

Bəxtkm olsaydı anadan qız doğulardım.

* * *

Bəxtimin sərgəştiliyindən
şəkər töksəm duz olur,
yay günü hamama getsəm,
balta kəsməz buz olur.

* * *

Bəxtin yatdı, sən də yat.

* * *

Bəxtin gətirəndə bədbəxtliyini yadan çıxartma.

* * *

Bəxtini buzda sına
oğulda, qızda sına!

* * *

Bəxşiş atın dişinə baxmazlar.

* * *

Bəxşiş var xalvarla,
hesab var dinarla.

* * *

Bəhanəçiyə bəhanə əskik olmaz.

* * *

Bəhslə həccə gedən
yollarda sərgərdan olar.

* * *

Bəşər şeytansız olmaz.

* * *

Biz bu saqqalı
dəyirməndə ağartmışıq.

* * *

Biz qane olduq qaza,
qaz özün qoydu naza.

* * *

Biz də adəm övladıyıq.

* * *

Biz evləndik-gülüşi dərdik.
sən evləndin-barmağın bala batdı.

* * *

Biz gəldik gəlin görməyə,
gəlin getdi təzək yığmağa.

* * *

Biz gülünü dərdik,
siz gülabını çəkərsiz.

* * *

Biz ondan yoğurt umuruq,
o bizdən ayran istəyir.

* * *

Biz ümid olduq daza,
daz özün qoydu naza.

* * *

Biz çörək vermədik çörək istəyək,
biz çörək verdik ki, çörəkli olaq.

* * *

Bizə gələn keçəlin saçı dabanından olar.

* * *

Bizim eşşək əvvəldən quyruqsuz idi.

* * *

Biyara get, bekar qalma.

* * *

Bikar sözü ilə arvad alma.

* * *

Bikar oturmaqdan,
bikara işləmək yaxşıdır.

* * *

Bikardan hamı bezar olar.

* * *

Bikarlıq kürlük gətirər.

* * *

Bildiyindən danış,
Bilmədiyin səni güdaza verər.

* * *

Bildiyini əlindən vermə.

* * *

Bildiyini soruşma.

* * *

Bildiyinlə çəkəsən.

* * *

Bildir gedən bildirçin,
hanı sənin bir qıçın?

* * *

Bildir ölüb boz eşşək,
bu il gəlin ağlayaq.

* * *

Bildir yedim bir əncir,
indi də qarnım incir.

* * *

Bildir ölüb babası,
indi deyir:-Babam vay!

* * *

Bildirçinin bəyliyi
darı sovrulanacandır.

* * *

Bilən ilə bilməyən bir deyil.

* * *

Bilən söyləməz, söyləyən bilməz.

* * *

Bilənə bilməyən tay deyil.

* * *

Bilənə bir tikə,
bilməyəne iki tikə?!

* * *

Bilənin də başına dönüm,
bilməyənin də,
dad yarımçıq əlindən.

* * *

Bilərək yanın ağlamaz.

* * *

Biliyini atasına verməz.

* * *

Bilik aqlın aynasıdır.

* * *

Bilik daşı ülgüc altda bilinər.

* * *

Bilik insanın bəzəyidir.

* * *

Bilirəm nə yuvanın quşusan!

* * *

Bilmədiyin işə başını soxma.

* * *

Bilməyir harada bişib, deynr:
-Mənə də bir çömçə.

* * *

Bilmək olmaz-kəsilməmiş qarlıdır.

* * *

Bilməmək eyib deyil,
soruşmamaq eyibdir.

* * *

Bilməsən bir biləndən sor.

* * *

«Bilmirəm» baş ağrıtmaz.

* * *

Bilsəydim atımın ölümünü,
qulağı dolusu darıya satardım.

* * *

Bilsəydim, dərdim olmazdı.

* * *

Bir abam var ataram,
harda olsa yataram.

* * *

Bir abbası verdik dindirdik,
bir manat verib susdura bilmədik.

* * *

Bir ağaca çıxanda
hamı budaqları silkələmə.

* * *

Bir ağacdən bel də olur, kürək də.

* * *

Bir ağacın dibində bir sürü yatar.

* * *

Bir ağızdan çıxan min ağıza yayılır.

* * *

Bir ağıllı baş min başı saxlar.

* * *

Bir adam ki, səhər yalan danışdı,
axşamacan yalan danışar.

* * *

Bir adamı tanımaq istəsən,
ya ortağ ol, ya yola çıx.

* * *

Bir adamın payı iki adamı ac qoyar.

* * *

Bir adamın payın özgəsi yeyə bilməz.

* * *

Bacarırsan aslan ol,
tülkü olmaq asandır.

* * *

Bir adamla dost olmaq istəyirsənsə,
onun dostuna bax.

* * *

Bir arıdan min at su içər.

* * *

Bir ayağı burda, bir ayağı gorda.

* * *

Bir al, iki ver,
hardadır bu bolluq?!

* * *

Bir almağın bir də qaytarmağı var.

* * *

Bir anaya bir qız,
bir kəlləyə iki göz.

* * *

Bir at, beş götür.

* * *

Bir ata doqquz oğul bəslər,
doqquz oğul bir atanı bəsləyə bilməz.

* * *

Bir atıb iki vurur.

* * *

Bir atım bantı var imiş.

* * *

Bir arxa ki, su gəlib,
güman var yenə gəlsin.

* * *

Bir arşın quyunun dibinə düşüb.

* * *

Bir axurdan at da yeyər, eşşak də.

* * *

Bir ac qudurar, bir yalavac.

* * *

Bir acıyanda özünü saxla,
bir giciyəndə.

* * *

Bir barmaq qatıqdan ötrü tuluğu yırtma.

* * *

Bir baş bir dəriyə sığmaz.

* * *

Bir baş idi,
dörd ayaq,
gəlin ötürdü bayaq.

* * *

Bir baş haraya olsa sığışar.

* * *

Bir başa bir qoz yetər.

* * *

Bir başa iki qapaz cəfadır.

* * *

Bir bulud ilə qış olmaz.

* * *

Bir başımdı-min bir xəyalım.

* * *

Bir-bir dənə, həmişə dənə.

* * *

Bir birədən ötrü yorğanı yandırmazlar.

* * *

Bir-birinə çörək borc verərlər.

* * *

Bir-birinin bəhsinə,
qılınc yolur tərsinə.

* * *

Bir böhtan min ziyana bərabərdir.

* * *

Bir buğda əkməsən, min buğda biçməzsən.

* * *

Bir bu gün iki səhərdən yaxşıdır.

* * *

Bir var Koroğlu,
bir də var kor kişinin oğlu.

* * *

Bir vermə, bir də istər,
yatmağa yer də istər.

* * *

Bir vuran
min «vur» deyəndən yaxşıdır.

* * *

Bir qazanda iki köllə qaynamaz.

* * *

Bir qapıda iki dilənçi olmaz.

* * *

Bir dedilər, on eylə.

* * *

Bir qarı ilə bir qoca
dığ-dığ edər hər gecə.

* * *

Bir qarnı ac, bir qarını tox.

* * *

Bir qatı nazik, min qatı yoğun,
qatıyımı haradan tapım?!

* * *

Bir qaşığı ilə
doqquz abdal yemiş,
birinin ağzı boş qalmamış.

* * *

Bir qaşığı ilə doqquz abdal keçinər.

* * *

Bir qəlbi ki, tikə bilməyəcəksən,
niyə sındırarsan?!

* * *

Bir qəpik verin-canını alın.

* * *

Bir qəpik xəsisin bir dişidir.

* * *

Bir qız bir oğlanındır.

* * *

Bir qıza qurban olsun-
doqquz qoca, min qarı.

* * *

Bir qoz üçün daş atmazlar.

* * *

Bir qoyundan iki dəri çıxmaz

* * *

Bir qoyundan sürü olmaz.

* * *

Bir qorxaq bir ordunu pozar.

* * *

Bir qoca yeddi oğula əvəzdir.

* * *

Bir qulağın dar eylə,
bir qulağın darvaza.

* * *

Bir qulağından girər,
o biri qulağından çıxar.

* * *

Bir dağarcıq dəni var,
boş dəyirman axtarır.

* * *

Bir dağarcıq unum var,
yeddi qara günüm var.

* * *

Bir dana bir naxırın adını batırar.

* * *

Bir dana
ikn dana olsa
bəslərəm.

* * *

Bir dadan peşman
bir-dadmayan.

* * *

Bir daş altda, bir daş üstdə.

* * *

Bir daş at, ya bir qaya sal.

* * *

Bir daşla divar olmaz.

* * *

Bir daşla doqquz qoz düşmaz.

* * *

Bir daşla iki sərçə vurmaq olmaz.

* * *

Bir de, beş eşit.

* * *

Bir deyərsən, beş deyərəm.

* * *

Bir də gəlin ollam,
oturub durmağımı bilərəm.

* * *

Bir də uşaqlığa qayıtsaydım
qırx il iməkləməyə razı olardım.

* * *

Bir də cavan olsaydım
sahibi-təcrübə olardım.

* * *

Bir dəli bir quyuya daş atdı,
yüz ağıllı çıxarda bilmədi.

* * *

Bir dəlidən yeddi məhəlləyə zərər dəyər.

* * *

Bir dəmirdən nal da olar, nizə də.

* * *

Bir dəridir, bir sümük.

* * *

Bir dəfə gəldin-yoldaş,
iki dəfə gəldin-qardaş.

* * *

Bir dəfə görmək
iki dəfə eşitməkdən yaxşıdır.

* * *

Bir dirhəm min eybi örtər.

* * *

Bir dost min ildə qazanılar.

* * *

Bir dostum var, bir pustum.

* * *

Bir evdə iki qız-
biri biz, biri çuvalduz.

* * *

Bir evdə şadlıq,
bir evdə-şivən.

* * *

Bir eşitmisən, bir də eşit.

* * *

Bir əl əkər, iki əl biçər.

* * *

Bir əl ilə iki qarpız tutmaq olmaz.

* * *

Bir əldən səs çıxmaz.

* * *

Bir əli bağda,
bir əli dağda.

* * *

Bir əli ilə verir,
bir əli ilə alır.

* * *

Bir əli imanında,
bir əli tumanında.

* * *

Bir əli yağda,
bir əli balda.

* * *

Bir əlimdə canım,
bir əlimdə cananım.

* * *

Bir əlin nəyi var?
İki əlin səsi var!

* * *

Bir əlində od, bir əlində su.

* * *

Bir əllə düşün düşünlənmez.

* * *

Bir ət ki girdi qazana,
oldu yeməln.

* * *

Bir ziyan,
min böhtana səbəb olar.

* * *

Bir ziyan min öyüddən artıqdır.

* * *

Bir idi, oldu iki,
ovhala qurbanın olum, ovhala.

* * *

Bir ilana,
bir də xana
bel bağlama.

* * *

Bir inad, bir murad.

* * *

Bir it hürməklə karvan qayıtmaz.

* * *

Bir iti iki daşla vurur.

* * *

Bir iş başlamayınca qurtarmaz.

* * *

Bir iş var, iki əməl.

* * *

Bir iş tut ki,
ağıbətini xeyir olsun.

* * *

Bir işdə özünə on mənfəət varsa,
xalqa bir zərər,
ö işi başlama.

* * *

Bir işi başlayandan əvvəl
axırını fikir eylə.

* * *

Bir iş bitməyincə, o biri işə başlama.

* * *

Bir işin əvvəlinə bax,
bir də axırına.

* * *

Bir yanda ağlayır,
bir yanda gözünün yaşını silir.

* * *

Bir yanda ağlaşma,
bir yanda çalğı.

* * *

Bir yandan bağlayan,
bir yandan açar.

* * *

Bir yara vur, karlı vur.

* * *

Bir yastıqda iki baş,
il başında üç baş.

* * *

Bir ye, bir allah yolunda ver.

* * *

Bir «yeyirəm» deyəndən qorx
bir «yemirəm» deyəndən.

* * *

Bir gecənin oğrusu
on illik molladan çox bilər.

* * *

Bir gecəlik söhbətin
doqquz ay məbədi var.

* * *

Bir gələn bir də gələr.

* * *

Bir gəmi dolanar,
bir qız dolanmaz.

* * *

Bir gəmi bəzənər,
bir gəlin bəzənməz.

* * *

Bir kəmidə iki pişgah olmaz.

* * *

Bir gəmini iki rəis batırar.

* * *

Bir kənddə iki darğa olmaz.

* * *

Bir kişinin payını iki kişi yesə,
ikisi də ac qalar.

* * *

Bir göz ikn gözün gördüyünü görə bilməz.

* * *

Bir gözə bir dünya sığışar.

* * *

Bir gözü alça dərir,
biri səbətə tükür.

* * *

Bir gözü yatır,
bir gözü baxır.

* * *

Bir gözünü ağladır,
bir gözünü güldürür.

* * *

Bir könlüdə iki məhəbbət olmaz.

* * *

Bir gördün namərdi,
bir də görsən namərdсэн.

* * *

Bir görür, iki istəyir.

* * *

Bir gül ilə bahar olmaz.

* * *

Bir gün duz yediyn yerə,
qırx gün salam ver.

* * *

Bir gün yaranan bir gün öləcək.

* * *

Bir günlük bəylik də bəylikdir.

* * *

Bir günlük yola çıxsan,
bir həftəlik tədarük gör.

* * *

Bir loğma bir dağ aşırar.

* * *

Bir manatlıq eşşəyin
yarım manatlıq da
qoduğu olar.

* * *

Bir meşədə ki, əsir alanı tülkü ola,
azad edəni-çaqqal,
orada şir, pələng dolana bilməz.

* * *

Bir meşəyə od düşsə,
quru da yanar, yaş da.

* * *

Bir misqal ət yüz eybi örtər.

* * *

Bir mıx bir nalı,
bir nal bir atı,
bir at bir əri,
bir ər bir eli qurtarır.

* * *

Bir müştəri üçün dükan açılmaz.

* * *

Bir nəqd yüz nisyəyə dəyər.

* * *

Bir naxırın adını bir dana batırar.

* * *

Bir nəfər işlər,
on biri dişlər.

* * *

Bir özündən böyüyə,
bir özündən kiçiyə qulaq as.

* * *

Bir ölkədə iki hökmdar olmaz.

* * *

Bir papaqlı bir evi bəslər.

* * *

Bir parça çörək olub, itib.

* * *

Bir pula doqquz hamam tikilməz.

* * *

Bir saman çöpü
dəvənin belini əzər.

* * *

Bir səbət yumurtaya,
bir qəpik bəsdir.

* * *

Bir sərəncam,
qırx nəsihətdən yaxşıdır.

* * *

Bir söylə, iki dinlə.

* * *

Bir subay oğlan,
bir mitil yorğan!

* * *

Bir su ki, səni aparır,
deynən Arazdır.

* * *

Bir sürüyə bir qurd yetər.

* * *

Bir tay düyünü dalında gəzdirir.

* * *

Bir tək arı bir yığın cibindən yaxşıdır.

* * *

Bir taxtda iki padşah divan etmər.

* * *

Bir tikə çörək daşdan çıxır.

* * *

Bir tikə çörək on il yadda qalar.

* * *

Bir tikəni bilməyən, min tikəni də bilmər.

* * *

Bir tikənin qırx il haqqı var.

* * *

Bir toyuq bir yumurta qoyunca,
yeddi məhəlləyə eşitdirər.

* * *

Bir toyuq ki, yumurta üstündə oturdu,
(bir inək ki, qarnında bala gəzdirdi),
ona bıçaq yoxdur.

* * *

Bir torba dəni var,
beş dəyirmanı üyütməyə gedir.

* * *

Bir tövlədə
at da olar, eşşək də.

* * *

Bir utanma, bir inanma.

* * *

Bir ürəkdə iki məhəbbət olmaz.

* * *

Bir uşağın ağılı gördüyü işlərdən mə'lum olar.

* * *

Bir urəyi iki yerə bölmək olmaz.

* * *

Bir fikir nə qədər qarşılıq görsə,
o qədər tərəqqi edər.

* * *

Bir həsir, bir yesir.

* * *

Bir çeynəm saqqızın var,
çeynə yapışdır alınna.

* * *

Bir çiçəkdir,
iynəyənin burnu düşər.

* * *

Bir çılpağı yüz cəbbəli soya bilməz.

* * *

Bir çırağın işığına qırx adam əyləşər.

* * *

Bir çörək bir çörəyə borcludur.

* * *

Bir çörək özün ye,
birin də allah yolunda ver.

* * *

Bir çetvər dilini qoyub,
bir batman başı ilə danışır.

* * *

Bir çuval qızıl borcun olsun,
bir çuval buğda borcun olmasın.

* * *

Bir çustumdur,
bir pustum,
hamı da mənim dostum.

* * *

Bir həsirdir, bnr də Məmmədnəsir.

* * *

Bir şeyin qiyməti,
o şey əldən gedəndən sonra bilinər.

* * *

Bir şəm ki, haqdan yana
heç bad ilə sönməz.

* * *

Bir şeyi verib pis olunca,
verməyib pis ol.

* * *

Birə dözən, minə yetər.

* * *

Birə şllaq atdı,
dəvənin gözünü çıxartdı.

* * *

Birəni ayağından nallayır.

* * *

Birənin qanını aldın-canını aldın.

* * *

Birəsinin beş batman yağı var.

* * *

Biri acından şalvarını satırdı,
dedilər:-Nisyə verərsənmi?

* * *

Biri dörd görür.

* * *

Biri əkər, biri biçər.

* * *

Biri ərə gedər, biri kora.

* * *

Biri itər, yüz biri bitər.

* * *

Biri işlər, on biri dişlər.

* * *

Biri yazar, biri pozar.

* * *

Biri yanır, biri batır, biri yatır.

* * *

Biri yeyər, on biri baxar,
qiyamət onda qopar.

* * *

Biri yıxıldı, biri dikəldi.

* * *

Biri mənim, biri bəndənin,
birini də nazlı yara göndərim.

* * *

Birə min demiş,
bir-bir vermiş
yenə bazar pozulmamış.

* * *

Biri od olanda o biri su olar.

* * *

Biri ölməyincə, biri dirilməz.

* * *

Biri çalır, biri züü tutur.

* * *

Birini yandırır, birin qandırır.

* * *

Birindən soruşdular:

- Qatır niyə səsin çıxartmır?

Dedi:-Atasını yadına salmaq istəmir!

* * *

Birindən soruşdular:

-haralısən?

Dedi:-Evlənməmişəm!

* * *

Birinə dedilər:

-Atan acından öldü!

Dedi:-Varı idi, yemədi?!

* * *

Birini bilirsən, birini bilmirsən.

* * *

Birini evə qoyan yox idi,

soruşdu:-Çuxamı hardan asım?

* * *

Birini ye, birini yemə,

birini de, birini demə.

* * *

Birini yeyir,

birini də başı altına qoyur.

* * *

Birini gör fikir eylə,

birini gör şükür eylə.

* * *

Birini minir,

birini yedəyə çəkir.

* * *

Birinin əli, o birinin dili işləyir.

* * *

Birinci addımda lovğalanan

ikinci addımda yıxılır.

* * *

Birisi atlas geyinmiş damaqlı,
birisi tapmayı tuman yamaqlı.

* * *

Birisi mənə bağlıdır,
mini də birisinə.

* * *

Birlik olmayan yerdə dirilik olmaz.

* * *

Birlik harada, dirilik orada.

* * *

Birlikdən qüvvət doğar.

* * *

Bitdi hər yarağımız,
qaldı saqqal darağımız.

* * *

Birinə dedilər:
- Bitə baxan gəlir!
Dedi:-gözə görünən gedər.
Dedilər:-Təndirə çırpın gəlir!
Dedi:-Ayağı sürüşən gedər.
Dedilər:-Qazanda qaynadan gəlir!
Dedi:-Vay halıma! (Elnən gələn qara bayramdır).

* * *

Bihudə hərəkət bel sındırar.

* * *

Biçimsiz bir libası
biçimli geymək hünərdir.

* * *

Biçinçi haqqını yerdən götürər.

* * *

Biçməmiş tikmək olmaz.

* * *

Bişmiş aşın darğası.

* * *

Bişmiş toyuğun gülməyi gəlir.

* * *

Bıg saqqaldan qabaq çıxıb.

* * *

Bıgı buraxmısan,
saqqala salam vermirsən?!

* * *

Bıgının altından keçiblər.

* * *

Bıgın yağlayıblar.

* * *

Bıçaq yarası sağalar,
söz yarası sağalmaz.

* * *

Bıçaq vursan qanı çıxmaz.

* * *

Bıçaq öz dəstəsin kəsməz.

* * *

Bıçaq sümüyə dayanıb.

* * *

Bışirdik qoyduq dəmə,
yeyənə nuş olsun.

* * *

Bişmiş aşına soyuq su qatma.

* * *

Boğaz yediyini istəməz,
göz gördüyünü istər.

* * *

Boğazı böyük olanın dostu olmaz.

* * *

Boğazacan borc içindədir.

* * *

Boğazında başmaq tayı qalıb?

* * *

Boğazında qalar, asta ye!

* * *

Boğazında qalsın!

* * *

Boğazında çöp qalıb.

* * *

Boğuşan köpəyin yarası əksik olmaz.

* * *

Boz at da öldü,
Murtuzalı bəy də.

* * *

Boz üzüm var,
doğru sözüm.

* * *

Boz tula gedər,
boynuyoğun gələr.

* * *

Boyaqçı küpü deyil ki, salıb çıxardasan.

* * *

Boyaqxana küpünü azdırma.

* * *

Boynu uzun-beyni boş.

* * *

Boynu uzun, beyni boş,
tut qulağından çütə qoş.

* * *

Boyu böyük olanın
qiyməti böyük olmaz.

* * *

Boyun olsun, boyunduruq tapılar.

* * *

Boyuna baxma, bacarığına bax.

* * *

Boyuna qamış ölçüm!

* * *

Boyunduruqdan qaçan öküzü kəsərlər.

* * *

Boynun qıldan nazikdir.

* * *

Boynunu bitlər yeyir,
çörəyini itlər.

* * *

Boyunu böyütdükcə, ağılı böyüt.

* * *

Böyük nə eyləsə, kiçik onu götürər.
Bol-bol yeyən,
bəl-bəl baxar.

* * *

Borc alan biddir,
borc verən gic.

* * *

Borc alan ağlaya-ağlaya gələr,
gülə-gülə gedər.

* * *

Borc almaq asandır,
qaytarmaq çətin.

* * *

Borc almaq başlanan yerdə dostluq pozular.

* * *

Borc altında qalan deyil.

* * *

Borc alan, salam da var.

* * *

Borc verənin dili uzun olar.

* * *

Borc verməklə tükənər,
yol getməklə.

* * *

Borc qaldıqca uzanar.

* * *

Borc durar, xərc durmaz.

* * *

Borc əsarətdir.

* * *

Borc ilə alınan köynək
adami təmiz saxlamaz.

* * *

Borc ilə çaxır üçün,
iki dəfə keflənər.

* * *

Borc yaddan çıxmaz.

* * *

Borc yaxşı günə gəlməz.

* * *

Borc ki oldu yüz-gir içində üz.

* * *

Borc köməyə bənzər,
qaldıqca böyüyər.

* * *

Borc mini aşdı,
hər axşam paxlava ye.

* * *

Borc ödəməklə,
yol yeriməklə tükənər.

* * *

Borc çıxıbdır xirtdəyəcən.

* * *

Borca elə giriş ki,
tez qaytara biləsən.

* * *

Borcdan qorxan qapısını gen açmaz.

* * *

Borclu borclunun sağlığın istər.

* * *

Borclu ölməz, bənizi saralar.

* * *

Borcludan bir güvəc al,
vur yerə sinsin.

* * *

Borcludan bir lax yumurta da olsa al,
vur divara.

* * *

Borclunun duaçısı borc verəndir.

* * *

Borcunu verən varlanar.

* * *

Borclunu çox darıxdırma, danar.

* * *

Borcsuz adam-bəyzadədir.

* * *

Borcsuz adam yoxsul bəydən yaxşıdır.

* * *

Borcu almaq asandır,
qaytarmaq çətin.

* * *

Borcu həmişə kəm ver,
qaytarmasa peşman olmazsan.

* * *

Borcunu verməyən,
bir də borc ala bilməz.

* * *

Bostan əkənin yiyəsi mərd olar.

* * *

Bostan peyini kimi şişmə.

* * *

Bostana dadanan oğru bir də gələr.

* * *

Bostana girən qoduğun
qulağı, quyruğu olmaz.

* * *

Bostana girən porsuq yabanı qəbul elər.

* * *

Bostañçıya kəlik satmazlar.

* * *

Bostañçının kar vaxtıdır.

* * *

Bostañçının sovqatı əyri xiyar olar.

* * *

Boş anbar, boş dağarcıq,
ha ölç, ha ölç - doldur!

* * *

Boş boşuna danışır.

* * *

Boş qab cingildər.

* * *

Boş qazan qaynamaz.

* * *

Boş damardan qan çıxmaz.

* * *

Boş durana şeytan gülər.

* * *

Boş durunca düşməninə daş daşı.

* * *

Boş evə qız verməzlər.

* * *

Boş eşşək dəyirmanına getməz.

* * *

Boş sözlə qarın doymaz.

* * *

Boş sözdən fayda yoxdur.

* * *

Boş süfrəyə nə bismillah?!

* * *

Boş torbaya at gəlməz.

* * *

Boş torba ilə at tutulmaz.

* * *

Boş tüfəngdən iki adam qorxar.

* * *

Boş çanağı dolu çanağa vurmaq istəyir.

* * *

Boş çuval, boş anbar,
ha doldur, doldur!

* * *

Boşdan bir çıxar, bərkdən iki.

* * *

Böylə qəm, böylə kədər,
Böylə gələr, böylə gedər.

* * *

Böyük ağacın kölgəsi böyük olar.

* * *

Böyük ağacın kölgəsində min qoyun yatar.

* * *

Böyük başın böyük də ağrısı olar.

* * *

Böyük başını kiçik işə qatma.

* * *

Böyük-böyük danışma, başına gələr.

* * *

Böyüklə-böyük, kiçiklə-kiçik.

* * *

Böyük böyüklüyün bilməsə,
kiçik kiçikliyin bilməz.

* * *

Böyük qarının böyük də halqası olar.

* * *

Böyük dağın dumanı da böyük olar.

* * *

Böyük daş götürmək vurmamaq əlamətidir.

* * *

Böyük danışanı kiçik götürər.

* * *

Böyük dərd böyüyün yoldan azmasıdır.

* * *

Böyük-evin qibləsidir.

* * *

Böyük insan işindən tanınar.

* * *

Böyük gözün nuru olmaz.

* * *

Böyük olan yerdə kiçik danışmaz.

* * *

Böyük olanın qursağı gen gərək.

* * *

Böyük olarsan-bilərsən.

* * *

Böyüksözünə baxmayan,
böyürə-böyürə qalar.

* * *

Böyük sənətkarlar yaranar az-az
hər yerdə, hər zaman inci tapılmaz.

* * *

Böyük tənqid-böyük ədəbiyyat yaradır.

* * *

Böyük tikə boğaz yırtar.

* * *

Böyük hər nə çalsa
kiçik gərək oynasın.

* * *

Böyüyə böyük deyiblər,
kiçiyə kiçik.

* * *

Böyüyə hörmət elə, sən də böyüyəcəksən.

* * *

Böyükdən də böyük var.

* * *

Böyükklərlə böyük ol,
kiçiklərə göstər yol.

* * *

Böyüksüz evdə xeyir-bərəkət olmaz.

* * *

Böyüyü-axmaq, kiçiyi-toxmaq.

* * *

Böyüyün böyük dərdi var,
kiçiyin kiçik.

* * *

Böyüyün sözünə baxmayan
gəzə-gəzə qalar.

* * *

Böyüyün üzünə ağ olanı torpaq götürməz.

* * *

Böyüyünü tanımayan
qıbləsini də tanımaz.

* * *

Böyüyünü tanımayanı heç kim tanımaz.

* * *

Börkünü qoy qabağına-fikir elə.

* * *

Börkçünün börkü olmaz.

* * *

Böhtana düşən odsuz yanar.

* * *

Bu ağıl məndə,
o dua səndə.

* * *

Bu arşına bez verməzlər.

* * *

Bu boynum, bu da qılinc.

* * *

Bu börkü qoy babanın başına.

* * *

Bu qabdan o qaba tökür.

* * *

Bu qız yaxşı qızıdır,
ərə gedəndən sonra bax,
bu gəlin yaxşı gəlidir,
birini doğandan sonra bax.

* * *

Bu qılinc, bu meydan.

* * *

Bu dərd ilə pul qazan,
apar ver Nurcahan yesin,
Nurcahan da bir Nurcahan ola...

* * *

Bu dərdi gora aparmaq olmaz.

* * *

Bu dərə mənim, o dərə sənin.

* * *

Bu dünya arsızla qəmsizindir.
(Bu dünya arsızlar, qəmsizlər dünyasıdır).

* * *

Bu dünya bir dəyirmandır,
udar bir gün bizi.

* * *

Bu dünya vəfasız dünyadır.

* * *

Bu dünya genişdir,
sənə də yer var, mənə də.

* * *

Bu dünya fanidir, fani!

* * *

Bu dünyada keyf çəkim,
o dünyada işim yox.

* * *

Bu dünyadan xəbəri yox,
o dünyadan danışır.

* * *

Bu dünyaya e'tibar yoxdur.

* * *

Bu dünyada maldan, mülkdən,
bir ağıllı baş yaxşıdır,
anlamayan bir kəllədən,
bir qara daş yaxşıdır.

* * *

Bu dünyanın adamı deyil.

* * *

Bu əl o ələ köməkdir.

* * *

Bu əli verəni
o əli bilməz.

* * *

Bu zaman bax-öyrən zamanıdır.

* * *

Bu ilki sərçə
bildirki sərçəyə
cik-cik öyrədir.

* * *

Bu yerislə hara çatarsan?

* * *

Bu köhnə sözdür,
təzəsini de gəlsin.

* * *

Bu mey meyxanasıdır,
zurna-qavalı hələ daldadır.

* * *

Bu meydan bədoy meydanıdır,
burda yabılar quyruq bular.

* * *

Bu mənim üzüm,
o sənin üzün.

* * *

Bu pəhriz nə,
bu lahiç turşusu nə?!

* * *

Bu necə bostañçıdır,
dəymişini qoyar, kalın dərər?!

* * *

Bu öküz o öküzün bacısı oğludur.

* * *

Bu sənə dərs olsun.

* * *

Bu səsi bir daxmaya
yerləşdirmək olmaz.

* * *

Bu təpiyə at dözər.

* * *

Bu uşaqıq deyil-dəcəllikdir.

* * *

Bu fərə o fərələrə bənzəməz!

* * *

Bu hələ hərbəsidir,
zərbəsi daldadır.

* * *

Bu can sənindir,
əzizim, mənə nə minnəti.

* * *

Bu cibindən çıxarıb o cibinə qoyur.

* * *

Buğda yeyib cənnətdən çıxıb.

* * *

Buğda göstərir, arpa satır.

* * *

Buğda olmayan yerdə,
darımı gözə təpərlər.

* * *

Buğda çörəyin yoxdur,
buğda dilinə nə kəlib?!

* * *

Buğdadan əlim üzüldu,
gümanım sənə gəlir,
ay arpa çörəyi!

* * *

Buğdam var demə-anbara tökməyincə,
övladım var demə-evlənməyincə.

* * *

Buğdanın ucbatından
acı otlar da su içər.

* * *

Buğdasını sütül yeyən xırmında ac qalar.

* * *

Budaqdan qopan alma ağacın dibinə düşər.

* * *

Buz üstə çıxan danaya dönüb.

* * *

Buzu gün əridər,
insanı xəcalət.

* * *

Buynuz sonra çıxar,
amma qulağı keçər.

* * *

Buynuzlu bir quzu
kəlləsilə canavara meydan qurar.

* * *

Buynuzsuz qoçun qisası,
buynuzlu qoçda qalmaz.

* * *

Buyruq allahdandır.

* * *

Buyruq sənin, qulluq mənim!

* * *

Buyruq sizinkidir, adil hökmdar!

* * *

Buyur-buyurla iş keçməz.

* * *

Buyuran bilməz, hazırlayan bilər.

* * *

Buyurduğu qulluğa bax,
verdiyi haqqa.

* * *

Bu gün ala dağda, sabah qara dağda.

* * *

Bu gün belədir, sabah elə.

* * *

Bu gün var, sabah yox.

* * *

Bu gün qızını döyməyən
sabah dizini döyər.

* * *

Bu gün dünyadır, sabah axirət.

* * *

Bu gün düşənbədir,
meylinə düşən nədir?

* * *

Bu gün ye,
sabaha qismət nə olsa.

* * *

Bu gün gəlib keçdi, sən sabaha bax.

* * *

Bu gün mənədirsə, sabah sənədir.

* * *

Bu gün nəqd, sabah nisyə.

* * *

Bu gün sən deyərsən,
sabah sənə deyərlər.

* * *

Bu gündən sabahı gör.

* * *

Bu günkü qazma sabahkı neftdir.

* * *

Bugünkü qız, sabah anadır.

* * *

Bugünkü işini sabaha qoyma,
(Bugünkü işini sabaha qoyma,
bəlkə sabah sənə yar olmadı?!).

* * *

Bu günkü yumurta
sabahkı toyuqdan yaxşıdır.

* * *

Bugünkü söz
dünənki sözün körpüsüdür.

* * *

Bugünkü toyuq
sabahkı qazdan yxşıdır.

* * *

Bugünkü uşaq-sabahkı qoçaq.

* * *

Bugünü ye,
sabaha ya qismət.

* * *

Bugünün sabahı da var.

* * *

Bulaq gərək yerindən bulaq ola.

* * *

Bulaq öz yerində
ulaq öz yerində.

* * *

Bulaq öz gözünü kor istəmər.

* * *

Bulaq özü tərənməz,
el-obanı ayağına gətirər.

* * *

Bulağa susuz aparar,
susuz gətirər.

* * *

Bulamac dəliyə qaldı.

* * *

Bulamamı bulama,
buladıqca yalama.

* * *

Bulanlıq suda balıq tutulmaz.

* * *

Bulud altından çıxan gün,
yaşmaq altından çıxan üz.

* * *

Buludu külək oynadır,
ağlı kəm olanı fişdirir.

* * *

Bulutdan nəm çəkir.

* * *

Bundan sonra əlini öz cibinə sal.

* * *

Bundan Fatıya tuman olmaz.

* * *

«Bunu edəcəyəm» demə,
«Bunu eləmişəm» de.

* * *

Burada ala qarğa balalamaz (bala çıxarmaz).

* * *

Burada vurur qılıncı,
fələkdə oynar ucu.

* * *

Burada dəvə yükü ilə itər.

* * *

Burada dilənir,
orada zəkat verir.

* * *

Burada oturma-atamındır
orada oturma-anamındır.

* * *

Burada oturma-his olar,
orada oturma-pis olar.

* * *

Burada oturma, orada otur,
cəhənnəmdə, gorda otur!

* * *

Burada üləmə diz yerə qoyub.

* * *

Burnu çirk quzu
buynuzu burma qoç olar.

* * *

Burnun girməyən yerə başını soxma.

* * *

Burnuna barıt iyi dəyməyib.
(Burnuna şam iyi dəyməyib).

* * *

Burnunu hər deşiyə soxar.

* * *

Burnunu sıxsalar-canı çıxar.

* * *

Burun-qulaq başa sadağadır.

* * *

Burun çirkli olanda kəsib atmazlar.

* * *

Buxarının ayrılıyınə baxma
tüstüsünün düz çıxmasına bax.

* * *

Bu çağacan qonşu qızı idim,
indi oldum-ev qızı, ev gəlini.

* * *

Bülbül viranədən ötməz,
ğayquş viranədən getməz.

* * *

Bülbül gülü sevər,
insan-Vətəni.

* * *

Bülbülü qızıl qəfəsə salmışlar,
«Vay Vətən!» demiş.

* * *

Bülbülün çəkdiyi dil bəlasıdır.

* * *

Bülbülə qızıl qəfəsdən kol dibi xoş olar.

* * *

Bütünü kəsmə,
paraya dəymə,
doğra, doyunca ye.

V

Vay bu başdan, vay o başdan.

* * *

Vay o kişinin halına ki,
yeməyə, içməyə,
saxlaya arvadının sonrakı ərinə.

* * *

Vay o gündən ki,
adamin öz iti özünü qapa.

* * *

Vay o gündən ki,
varlı adam yoxsulun əlinə düşsün.

* * *

Vay o gündən ki,
çörəkçi çəkmə tikə,
çəkməçi çörək yapa.

* * *

Vay o sürünün halına ki,
canavardan çobanın tə'yin edələr.

* * *

Vay ondadır ki,
varlı evinə yoxsul girə.

* * *

Vay ölənin halına!

* * *

Var adama oyun öyrədən.

* * *

Var axar, yox baxar.

* * *

Var var üstündən gələr.

* * *

Var evi-kərəm evi,
yox evi-vərəm evi.

* * *

Var günün dostu çox olar.

* * *

Vara var deyərlər, yoxa yox.

* * *

Vardan-yoxdan çıxıb.

* * *

Vardır pulun-hamı qulun,
yoxdur pulun-açıqdır yolun.

* * *

Varı olan taxar,
varı olmayan baxar.

* * *

Varını verən utanmaz.

* * *

Varını itirən az şey itirər,
namusunu itirən-çox şey.

* * *

Varlı arabasını dağdan aşırar,
yoxsul düz yerdə yolunu çaşar.

* * *

Varlı varından pay versə,
varsız da varlı olar.

* * *

Varlı yoxsullaşanda əlli il dəstgahını pozmaz.

* * *

Varlı kisəsini döyər,
kasıb dizini.

* * *

Varlı olub qəm-qüссə ilə yaşamaqdansa,
kasıb olub şad-xürrəm yaşamaq yaxşıdır.

* * *

Varlı umduğunu yeyər,
kasıb-olduğunu.

* * *

Varlığa güvənməzlər.

* * *

Varlığa nə darlıq?!

* * *

Varlılığa tələsən
yoxsulluğa tez düşər.

* * *

Varlığın sonu ilə yoxluğun sonu birdir.

* * *

Varlıya toxun geç,
yoxsuldan qorun, geç.

* * *

Varlının arvadı öləndə yorğan döşəyi təzələnər,
kasıbın arvadı öləndə yorğan-döşəksiz qalar.

* * *

Varlının varı gedər, muzdurun canı.

* * *

Varlının eşşəyi də yeyin gedər.

* * *

Varlının əlini bıçaq kəsəndə
yoxsul köynəyini parçalar.

* * *

Varlının iti harın olar.

* * *

Varlının könlü oluncaya qədər
kasıbın canı çıxar.

* * *

Varlının malı,
kasıbın övladı.

* * *

Varlının torpağından çay keçər,
kasıbından yol.

* * *

Varlının xoruzu da yumurtlayar.

* * *

Varlının çörəyi kasıbın çənəsini yorar.

* * *

Varsa əgər hunərin,
hara getsən var yerin.

* * *

Varını verənin kisəsi boş qalar.

* * *

Vaxt atlı, biz piyada.

* * *

Vaxt vaxtı gözləyər.

* * *

Vaxt qənimətdir.

* * *

Vaxt qızıldır,
bir dəqiqəsini də boş qoymaq olmaz.

* * *

Vaxt ikən oxu, aşıq,
el gələr, tünlük olar.

* * *

Vaxt insana hər şeyi öyrədər.

* * *

Vaxtdan gileylənmə, vaxtın gedər.

* * *

Vaxtı boş olanın sözü çox olar.

* * *

Vaxtı itirsən hədə, görərsən böyük zərər.

* * *

Vaxtın qiyməti yoxdur.

* * *

Vaxtın qiyməti puldan bahadır.

* * *

Vaxtında atılan tufəngin səsi vaxtsiz atılan topun səsindən üstündür.

* * *

Vaxtında görülməmiş iş həmişə görülməmiş qalar.

* * *

Vaxtını itirən bəxtini itirər.

* * *

Vaxtsiz açılan gül tez solar.

* * *

Vaxtsiz banlayan xoruzun başını kəsərlər.

* * *

Vaxtsiz qonaq öz kisəsindən yeyər.

* * *

Ver abbasını, ye halvasını.

* * *

Verdiyi abbasıya bax, etdiyi tələbə.

* * *

Verdiyi anda bax, gördüyü işə.

* * *

Verdiyın əl ilə al!

* * *

Verdiyın iki şahı,
zərbaf çıxmayacaq ki!

* * *

Verdiyın sənindir,
vermədiyın özgənin.

* * *

Verdim bir dana,
aldım bir sona,
ay qız anası,
qal yana-yana.

* * *

Verdin-doydur,
vurdun-yıx.

* * *

Verən əl alan əlin üstündə olar.

* * *

Verən əl ac qalmaz.

* * *

Verən əli də var,
vuran əli də.

* * *

Verən əli kəsməzlər.

* * *

Verən əli hər kəs öpər.

* * *

Verəndə imam olur,
alanda Şumür.

* * *

Verəndə elə verər,
alanda belə alar.

* * *

Verəndə yaxşısan,
verməyəndə pis.

* * *

Verərsən adındır,
yeyərsən dadındır-
dala qoyulanı it yeyər.

* * *

Verərsən ətdən-mətdən,
işlərəm bərkdən-bərkdən,
verərsən şordan-mordan,
işlərəm ordan-burdan.

* * *

Verərsən pəndir,
eylərəm kəndir,
verərsən aş,
eylərəm baş.

* * *

Verib yaman olunca, verməyib yaman ol.

* * *

Verilən aş yeyərlər.

* * *

Verim vara baxmaz.

* * *

Verim əli hamı əldən ucadır.

* * *

Verirlər-al,
döyürlər-qaç.

* * *

Vermə nisyə, girməz kisəyə.

* * *

Vermədi Mə'bud,
neyləsin Mahmud?!

* * *

Verməz doqquzu,
yeyər toppuzu,
verər otuzu.

* * *

Və'də xilaf olma.

* * *

Və'dəsi bitmiş nökərin
acəli yetən ağası gərək.

* * *

Vəziri qarğa olanın ağzı zibillikdə olar.

* * *

Vəzifə daimi deyil.

* * *

Vəzndə yüngül, qiymətdə ağır.

* * *

Vələ gedən öküzün olsun,
işə getməyən oğlun olmasın.

* * *

Vəsiyyət yüngüllükdür.

* * *

Vəsmə bol olanda qaşa da çəkərlər, gözə də.

* * *

Vətən viranə də olsa, çənnətdir.

* * *

Vətən elin evidir.

* * *

Vətən mülkü doğmadır,
özgə diyar-ögey.

* * *

Vətənə gəldim,
imana gəldim.

* * *

Vətənə məhəbbət iman əsəridir.

* * *

Vətəni yadına düşən qərib ağlamasın, neyləsin?

* * *

Vətənin bir qışı
qürbətın yüz baharından yaxşıdır.

* * *

Vətənin sevməyən insan olmaz,
olsa, ol şəxsdə vicdan olmaz.

* * *

Vəfalı dost yad olmaz,
görməsə yüz il səni.

* * *

Vicdan bazarda satılmaz.

* * *

Vicdanla işləyən gözükölgəli olmaz.

* * *

Vücudu bir qəpiyə dəyməz.

* * *

Vücudu dönüb kimyaya.

* * *

Vur babam, dövrən sənindir.

* * *

Vur dedim, öldür demədim ki?!

* * *

Vur deyənlə vuran şərikdir.

* * *

Vura bilməyən, daşın böyüyündən yapışar.

* * *

Vuran əlin var olsun!

* * *

Vuran elin dirəyidir.

* * *

Vuran igid dayısına baxmaz.

* * *

Vuran öküzə allah buynuz verməz.

* * *

Vuraram ölər, «kiş» deyərəm, getməz.

* * *

Vurur daşa, çıxır başa.

* * *

Vuruşun kor vuruşuna oxşamır.

Əjdər Behnam

Q

* * *

Qab-qaşıq qonaqlığıdır.

Qab sirkəyə görədir.

* * *

Qaba söz qaba hərəkətdən pisdir.

* * *

Qaba suyu tutduğu qədər tökərlər.

* * *

Qaba düşən cür'ətli olar.

* * *

Qabaq tağı şamama verməz.

* * *

Qabağa düşdün-yaxşı,
dala qaldın-vay halına.

* * *

Qabaqda gedirəm, deyirlər:-Bicdir,
dalda qalırım, deyirlər:-gicdir.

* * *

Qabağına tülkü çıxanın işi avand olar.

* * *

Qabil şagird ustad olar ustadan.

* * *

Qabiliyyətin məktəbi yoxdur.

* * *

Qağayı haram, yumurtası halal?!

* * *

Qaqıldayan toyuq yumurtlayan olar.

* * *

Qaz vur qazan doldur,
sərçədən nə olacaq?!

* * *

Qaza atdım, qoza dəydi.

* * *

Qazamat kişi üçün tikilib.

* * *

Qazan qarası gedər,
üz qarası yox.

* * *

Qazan qapaqsız olmaz,
igid-papaqsız.

* * *

Qazan ver qazana,
artığını çıraq yağına.

* * *

Qazan daşanda kənardan gələn
öz əlini də yandırır, sənin də.

* * *

Qazan daşanda çömçənin biri bir tükənə gedər.

* * *

Qazan dibi yalayanın adaxlısı göyçək olar.

* * *

Qazan dedi:-Qızmışam!
Çömçə dedi:-İndi bulanıb çıxmışam!

* * *

Qazan girov gedib.

* * *

Qazan oddan qızar,
insan- sözdən.

* * *

Qazan olsun,
dolu olsun,
yeyən tapılar.

* * *

Qazana yanaşma, qarası çıxar,
yamana yanaşma, qadası yıxar.

* * *

Qazanan qazandığını yesə,
xanlar, bəylər acından ölər.

* * *

Qazanan kim,
yeyən kim?!

* * *

Qazanda bişirir, qapağında yeyir.

* * *

Qazanda nə bişirərsən,
qabağına o çıxar.

* * *

Qazandığın darı olsun,
çuvalın səbət?!

* * *

Qazanı özündən, qazanamı özündən.

* * *

Qazanına görə qaynat aşını.

* * *

Qazanmaq çətin,
xərcləmək asan.

* * *

Qazanmağa nə var,
iş onu xərcləməkdədir.

* * *

Qazanmayınca qazan qaynamaz.

* * *

Qazancı qudurub mayanı yeyib.

* * *

Qazancım ata-anamın,
öyrəndiyim özümün.

* * *

Qazanlı yük yüngül olar.

* * *

Qazancını itir,
malını itir,
duz-çörəyi itirmə.

* * *

Qazdan ayıqdır.

* * *

Qazı ağadan alacağı olsun,
nə verər, nə danar.

* * *

Qazı adamına baxar, hökm yazar.

* * *

Qazı atlı,
Əzrail piyada.

* * *

Qazı da bilir, quzu da.

* * *

Qazı kəsən başın sorğu-sualı olmaz.

* * *

Qazı kitabdan-kitaba salar,
haramı halal eylər.

* * *

Qazı olma,
başın ağrıməsın.

* * *

Qazı taxtına getdi,
köpək vaxtına.

* * *

Qazı şikayətə gələnin
bir gözünə baxar, bir də əlinə.

* * *

Qazıda insaf olmaz, tazıda mürvət.

* * *

Qazıdan qardaş olmaz.

* * *

Qazıya salam verdim,
rüşvət deyil deyə almadı.

* * *

Qazının yanına tək gedən şad qayıdar.

* * *

Qaya dağa arxalanar.

* * *

Qaya uçmasa, dərə -tərə dolmaz.

* * *

Qaya uçanda toz qopar.

* * *

Qayğı ilə borc ödənməz.

* * *

Qayğıyla söhbət haramdır.

* * *

Qaydadan çıxan peşiman olar.

* * *

Qayın arvadı-xain arvadı.

* * *

Qayınana-bir çiçək,
hər sözü gerçək.

* * *

Qayınana, mægər gəlin olmamısan?!

* * *

Qayınana pambıq olsa belə,
yerindən qalxsa,
gəlinin başını əzər.

* * *

Qayınanalı gəlinin dilinin altında fənd gərək.

* * *

Qaynayan qazan qapaq saxlamaz.

* * *

Qaynayan yağa milçək qonmaz.

* * *

Qayınanan səni istəyir.

* * *

Qayınatamın bağı var,
heyvası var, narı var.

* * *

Qayınatam dövlətli,
qaynanam səxavətli.

* * *

Qayınxatınların çarşabcorabları
boxcada döyüşər.

* * *

Qayış nə bilər öküz nə çəkir?!

* * *

Qayçı kəsməz, iynə batmaz.

* * *

Qalan işə qar yağar.

* * *

Qalalı atıdır,
həm axurdan yeyər, həm torbadan.

* * *

Qalarıq, görənk.

* * *

Qalib gələn məğlub da ola bilər.

* * *

Qalxan yıxılana baxmır.

* * *

Qalxdığın yerə bir də oturma,
hər söhbətə atılma.

* * *

Qamış bizim yerdə bitir,
zurnanı özgə çalır.

* * *

Qan-qan deyir.

* * *

Qan eylə qanun ilə.

* * *

Qan yol verməz.

* * *

Qan sübutsuz qaynamaz.

* * *

Qana qan deyiblər.

* * *

Qanan düşmən qanmaz dostdan yaxşıdır.

* * *

Qanan kim,
qandırın kim?

* * *

Qanana işarə, qanmayana kötək.

* * *

Qananın ikincisi qanmayandır.

* * *

Qanacaq adam həm qanar,
həm qandırar.

* * *

Qanqala ixtiyar dedilər,
hamı baş əydi.

* * *

Qanı qan ilə yumazlar.

* * *

Qanı qaradır.

* * *

Qanın diyəsi (qan bahası) var,
namusun diyəsi yoxdur.

* * *

Qanının arasına girdi.

* * *

Qanlı, qapımda nə qayırırsan?
-Qan ayaqlım var!

* * *

Qanlıdan qada əksik olmaz.

* * *

Qanlıyam, qapından girmişəm.

* * *

Qanlımı qan tutar.

* * *

Qanmaza arvad olmaqdanısa,
çərçiyə ulaq olmaq yaxşıdır.

* * *

Qanmaza nə demək?!

* * *

Qanmazın başmağın cutləyəndə
deyər:-Qorxdu məndən!

* * *

Qanmazla yoldaş olma,
səni də qanmaz eylər.

* * *

Qanun zora tabedir.

* * *

Qapan it dişini göstərməz.

* * *

Qapı döyüldü, çərçi gəldi,
elə bildim elçi gəldi.

* * *

Qapı öz dabanı üstə dolanar.
(Qapı öz topuğunda fırlanar).

* * *

Qapıdan qovsan, bacadan gələr.

* * *

Qapıya gələnı qovmazlar.

* * *

Qapılan qapanın,
tapılan tapanındır.

* * *

Qapını ayağınla aç.

* * *

Qapını bağla, rahatca yat.

* * *

Qapını döyməsən açmazlar.

* * *

Qapını gen qoy,
dəvə özü gələr.
(Qapını gen qoy,
dəvəsini allahdan istə!)

* * *

Qapısı vurulsun dava axtaramın.

* * *

Qapısı olmayan evə qıfıl nəyə lazım?

* * *

Qar da əriyər,
üzüqaralıq ev yiyəsinə qalar.

* * *

Qar yağdı, iz itdi.

* * *

Qar yerin yorğandır.

* * *

Qar nə qədər çox yağsa, yenə yaza qalmaz.

* * *

Qar suyundan qaymaq olmaz.

* * *

Qar susuzluğu söndürməz,
qovurğa qarın doyurmaz.

* * *

Qara baxanın gözü qamaşar.

* * *

Qara bulud yağış yağdırar.

* * *

Qara qız bəzənincə, toy əldən gedər.

* * *

Qara qızın bəxti olsaydı,
anadan ağ doğulardı.

* * *

Qara qızın dərdi var.

* * *

Qara qul alınının yazısını görər.

* * *

Qara qul özünü öldürdü,
ağaya zərər olsun.

* * *

Qara dolağa qırmızı pəpüş tikməzlər.

* * *

Qara eşşək, ağ palan?!

* * *

Qara eşşəyin boynuna yüyən vurmaqla,
ya dalına yəhər qoymaqla qatır olmaz.

* * *

Qarayaxa olma.

* * *

Qara gözlərinə aşıq olub.

* * *

Qara gün qaralıb qalmaz.

* * *

Qara günün ağ günü də var.

* * *

Qara günün ömrü az olar.

* * *

Qara mal doyanda samanı başına sovurar.

* * *

Qara pulu qara günə saxlarlar.

* * *

Qara səni basınca, sən qaranı bas.

* * *

Qara sudan qaymaq tutur.

* * *

Qara toyuğun yumurtasına dönub (tapılmır).

* * *

Qara üzümün yeməyə düşər-düşməzi var.

* * *

Qara xəbər tez yayılar.

* * *

Qara çuxa yatdı,
ala çuxa qalxdı.

* * *

Qarabatdaq dağlara çıxma,
dağları duman alar.

* * *

Qaravaş əlinə ciyər düşüb.

* * *

Qaraqız gəlin oldu,
ürəyi sərin oldu.

* * *

Qaraquş deyər:
-Dayım sar olmasaydı,
qoyunu caynağımda qaldırdım.

* * *

Qaraquş milçək tutmaz.

* * *

Qaraquşa xeyir öz dimdiyindən çatar.

* * *

Qaradan artıq boyaq olmaz.

* * *

Qaradan qaş olmaz
özgədən sirdaş.

* * *

Qaradan o yana rəng yoxdur.

* * *

Qaradır, amma paradır.

* * *

Qaraya baxanın ağı az olar.

* * *

Qaraya sabın, dəliyə öyüd neyləsin?!

* * *

Qaraltı harada-qərarın orada.

* * *

Qaranquş səhər müjdəsi gətirər.

* * *

Qaranquşam, qaranquş,
qanadım ayırıc-ayırıc.

* * *

Qaranı ağa, ağı qaraya qatmazlar.

* * *

Qaranı yumaqla ağarmaz.

* * *

Qaranlıq qaranı udar.

* * *

Qaranlıq yerə daş atma.

* * *

Qaranlıq gecənin qaraüzlü müştərisi olar.

* * *

Qaranlıq dərə, bərəlmiş göz görməmişən?!

* * *

Qaranlıqda halva yeyənin sirrini allah bilir.

* * *

Qaratikan koluna dönüb.

* * *

Qaraçıya bəylik veriləndə anasının əmcəyini kəsər.

* * *

Qaraçının bəyi də qaraçıdır.

* * *

Qaraca üzüm var, doğruca sözüüm.

* * *

Qarğa qazı təqlid etdi,
qarıltısını da itirdi.

* * *

Qarğa qar-qar qarıldar.

* * *

Qarğa döşünü çəkməklə qaz olmaz.

* * *

Qarğa gəldi kəklik yerişi yeriyə,
öz yerişini də itirdi.

* * *

Qarğa, məndə qoz var.

* * *

Qarğa çox bildiyindən tora düşər.

* * *

Qarğadan qırğı olmaz.

* * *

Qarğadan gözəl quş istədilər
balasını göstərdi.

* * *

Qarğanı qırqovul deyə yeyir.

* * *

Qarğani yuz il bəsləsən də,
tər lan olmaz.

* * *

Qarğanın qonaqlıq yeri peyinlnkdir.

* * *

Qarğanın mininə bir daş.

* * *

Qarğanın səsi çıxanda qar gələr.

* * *

Qarda göz, ləpirini göstərmə.

* * *

Qardaş qanı qardaşdan alınmaz.

* * *

Qardaş qardaş yaranıb,
cibləri ayrı.

* * *

Qardaş qardaşı bıçaqladı,
sonra dönüb qucaqladı.

* * *

Qardaş qardaşın pis gününü istəsə də,
ölümünü istəməz.

* * *

Qardaş da dost olsa yaxşıdır.

* * *

Qardaş gəlsə, yaxşı,
bacı gəlsə, yaxşı,
qardaşın qabağında,
bacı ölsə yaxşı.

* * *

Qardaş mənimdir, fərasətini bidirəm.

* * *

Qardaş olaq, tən bölək.

* * *

Qardaşa baxarlar,
bacısını alarlar.

* * *

Qardaşlıq, cibimiz ayrı.

* * *

Qardaşın kiçiyi olunca,
donuzun böyüyü ol.

* * *

Qardaşım sağ olsun,
arvadı güvənsin.

* * *

Qardaşım xandır,
xatunü sevensin.

* * *

Qardaşın böyüyü,
yoldaşın kiçiyi.

Qardaşlar savaşdı, əbləhlər inandı.

* * *

Qardaşlıq zər deməkdir,
xiridarı gərəkdir.

* * *

Qarı aldı, qarı,
qarı bağlandı.

* * *

Qarı qabağına döyməklə
dəvə pambıqdan çıxmaz.

* * *

Qarı, qarı, ay qarı,
xeyratın olsun darı.

* * *

Qarı döyüləndən sonra ağacın zorbasından yapışar.

* * *

Qarı düşmən dost olmaz,
yedirtsən yağı, balı!

* * *

Qarıdan da qorxum, tanrıdan da?!

* * *

Qarıya qız evi yaraşmaz.

* * *

Qarıya qız otağı nə lazım?!

* * *

Qarın başa bələdir.

* * *

Qarın qardaşdan irəlidir.

* * *

Qarın doyurmanı göz tanıyar.

* * *

Qarın tox olanda çox şey yada düşər.

* * *

Qarına gələn qazanandır.

* * *

Qarınafətir adam tikə dostu olar.

* * *

Qarının saçı ağ olar, ürəyi qara.

* * *

Qarınınkı Xudafəridən keçib.

* * *

Qarınca-qədərincə,
hər kəs öz qismətincə.

* * *

Qarışqa şıllaq atdı-
dövənin qıçı sındı!
(Qarışqa şıllaq atdı-
dövə palçığa batdı).

* * *

Qarışqadan ibrət al,
yaz ikən qışa hazırlaş.

* * *

Qarışqanın qəmxarı,
bir qıçı da yuxarı.

* * *

Qarışqanın evində şəbnəm böyük tufandır.

* * *

Qarışqanın yığdığını heç kəs yığa bilməz.

* * *

Qarlı qış barlı olar.

* * *

Qarmı toxdur, gözü ac.

* * *

Qarmı toxun qayğısı olmaz.

* * *

Qarnım üçün deyil, qədrim üçündür.

* * *

Qarnımda ikən qanımlı yeyir,
çölə çıxanda-canımlı.

* * *

Qarnımdan çıxdı qada,
kimə gedim səndən dada?!

* * *

Qarpız qarın doydurmaz.

* * *

Qarpız-qovun yata-yata böyüyər.

* * *

Qarpız doyumluq üçün deyil,
sərinlik üçündür.

* * *

Qarpız yediyi bəs deyil,
hələ tumunu da çırtlayır.

* * *

Qarpız kəsməklə ürək böyüməz.

* * *

Qart köpək yedəyə gəlməz.

* * *

Qartal milçək tutmaz.

* * *

Qartala dedilər:-Harda anadan olmusan?

Dedi:-Uca dağlarda!

Dedilər: - Haraya uçursan?

Dedi: -Uca dağlara!

* * *

Qartalı uçuşundan tanımaq olar.

* * *

Qatıq dağılanda yeri qalar,
ayran dağılanda nəyi qalar?!

* * *

Qatıq yeməmişik,
qatıq qabı görmüşük.

* * *

Qatıq olsun,
özünə qab tapar.

Qatığı yeyib,
qabımı verir yoldaşına ki:
-Al yala!

* * *

Qatır ilə dəllala xəbərdar yoxdur.

* * *

Qatır nə bilir xatır?

* * *

Qatır şıllaq atar,
çünki atası eşşəkdir.

* * *

Qatıra dedilər:-Atan kimdir?
Dedi:-Atam atdır!

* * *

Qatrandan olmaz şəkər,
bir damarı cinsinə çəkər.

* * *

Qaf-vah ilə qovurma olmaz,
ət ilə yağ gərək.

* * *

Qafil baş düşməyə yaraşar.

* * *

Qafil quşun ovçusu çox olar.

* * *

Qafil yaşamaqdansa,
ölmək yaxşıdır.

* * *

Qaç savabdan, girmə günaha.

* * *

Qaçığa yer də var,
göy də var.

* * *

Qaçığan dana muzunu bərkidər.

* * *

Qaçığı el saxlayar.

* * *

Qaçan büdrər.

* * *

Qaçan qaçdı, mıxdakını deyərlər.

* * *

Qaçan da allahı çağırar,
qovan da.

* * *

Qaçan yıxılmağa baxmaz.

* * *

Qaçan canını qurtarar,
tutulan aman deyər.

* * *

Qaçanı qovmazlar,
yıxılanı vurmazlar.

* * *

Qaçanın anası ağlamaz.

* * *

Qaçmaq da igidlikdəndir.

* * *

Qaçmaq da hünərdir,
qovmaqda.

* * *

Qaçmaq məndən, qovmaq səndən.

* * *

Qaş düzəltdiyi yerdə vurdu gözün çıxartdı.

* * *

Qaş ilə göz arasında işini görür.

* * *

Qaşa çəkmə vəsməni,
gözə sürtmə sürməni.

* * *

Qaşqabağı yer süpürür.

* * *

Qaşqabağından zəhrimar tökülür.

* * *

Qaşqası böyük olanın sözü çox danışılar.

* * *

Qaşıq-qaşıq yığır,
çömçə ilə paylayır.

* * *

Qaşıqla verir,
çömçə ilə başıma vurur.

* * *

Qaşıqla yığdığını çömçə ilə dağıtdı.

* * *

Qaşıyıram qanım çıxır,
qaşımıram, canım çıxır.

* * *

Qaşınmayan yerdən qan çıxardır.

* * *

Qaşınmayan yeri qaşıma, qan çıxar.

* * *

Qaşların qara, gözlərin göy,
acığın gəlir, dur məni döy!

* * *

Qeyrət dayıya düşər.

* * *

Qeyrəti olmayanın isməti də olmaz.

* * *

Qeyrətli kişi bəlaya düşər.

* * *

Qəbahət çox vaxt öldürəndə yox, öləndə olur.

* * *

Qəbiristandan ölü qayıtmaz.

* * *

Qədəmi yüngüldür.

* * *

Qədir-qiyət bilən deyil.

* * *

Qədir-qiyət olmaz, fəraq olmasa.

* * *

Qəza bəd gələndə,
quymaq da diş çıxardar.

* * *

Qəza ilə oyun olmaz.

* * *

Qəza işin işlər,
bizə qalar təşvişlər.

* * *

Qəzadan qaçmaq olmaz.

* * *

Qəzadan riza gərək.

* * *

Qəzanın beş barmağı var,
işini işlədəndə ikisini adamın gözlərinə soxar,
ikisini qulaqlarına,
birisini də ağzına,
adam nə görər, nə eşidər, nə də danışa bilər.

* * *

Qəzanın işini bilmək olmaz.

* * *

Qəzəbin cana ziyanı var.

* * *

Qəlb bnr şüşədir,
sındırsan-yamamaq olmaz.

* * *

Qəlbi dolu olanın,
dili uzun olar.

* * *

Qəlblər örtülü olar.

* * *

Qələ qapısına sığmaz,
fındıq qabığına sığar.

* * *

Qələbə birlikdədir.

* * *

Qələbə sevinc gətirər.

* * *

Qəlyan çəkəni ilan vurmaz.

* * *

Qəlyanı çəkənə ver.

* * *

Qələm qılıncdan itidir.

* * *

Qələm əyri kəsilsə də,
doğru yazar.

* * *

Qələm yazanı
qılınc poza bilməz.

* * *

Qələm yazanı kağız udar.

* * *

Qələm oynar qaş üstə.

* * *

Qələm sultandır,
əhl-qələmə rutbə verər.

* * *

Qələm sözdən kəsgindir.

* * *

Qələm tutan əl daməndə qalmaz.

* * *

Qələm tutan əl dilənməz.

* * *

Qələm tutan sənə sarıdır-
çömçə tutan sənə sarıdır.

* * *

Qələm fikrin tərcümanıdır.

* * *

Qələm hökmdardır.

* * *

Qələmə qabığı ilə alınan eşşək suda boğular.

* * *

Qələmin bir nöqtəsi kuru gözlü edər.

* * *

Qələmin dili iki olsa yazısı birdir.

* * *

Qələmin iki başını çərtməzlər,
düşər-düşməzi var.

* * *

Qələmin ucu - qılıncın gücü.

* * *

Qələndər dərd əlindən dağa çıxdı,
dedilər: - Bəxtəvər, yaylağa çıxdı.

* * *

Qəlp eşşək qayanın qırağı ilə gedər.

* * *

Qəlp mal yiyəsinə qayıdar.

* * *

Qəlp odur ki, qəlbindəkin deməyə.

* * *

Qəm basdı qəlyanıma.

* * *

Qəm qəmi çəkər,
qum-nəmi.

* * *

Qəm-qüссə adamı qocaldar,
şadlıq-cavanlaşdırar.

* * *

Qəm dağı yerindən qopardar.

* * *

Qəm insanı əridər.

* * *

Qəm, hara gedirsən?
-Qəm yanına!
Dəm, hara gedirsəi?
-Dəm dayına!

* * *

Qəmiş qoyma!

* * *

Qəmişli yer gümüşlü yer.

* * *

Qənaət tükənməz bir dövlətdir.

* * *

Qəpiyə güllə atır.
(Qəpiyə mayallaq atır).

* * *

Qəpik-qəpik yığan manat-manat verər.

* * *

Qəpik var ki, manatdan bahadır.

* * *

Qənaət xəzinədir.

* * *

Qərib quşa yuvanı allah yetirər.

* * *

Qərib quşun yuvası olmaz.

* * *

Qərib dərdin tək ağlar.

* * *

Qərib dostu olmayandır.

* * *

Qərib it quyruğu döşündə gəzər.

* * *

Qərib it yeddi məhəllədən qovular.

* * *

Qərib it hürəndə uzun hürər.

* * *

Qərib iti yad məhəllədən qovarlar.

* * *

Qərib itin quyruğu paçasının arasında olar.

* * *

Qəribə bir salam min tükəndən yaxşıdır.

* * *

Qəribi baxışından tanıyrlar.

* * *

Qəribi bu yerdə ağlamaq tutar.

* * *

Qəribi vurmuşlar,
«Vay, vətən!» demiş.

* * *

Qəribin boynu uzun olar, dili qısa.

* * *

Qəribin dostu olmaz.

* * *

Qəribin sözü görçək olar.

* * *

Qəriblik ağıl artırar.

* * *

Qəriblik cənnət olsa,
yənə vətən yaxşıdır.

* * *

Qəriblikdə sallan, misgərbazarda qışqır.

* * *

Qəflət yuxusu ürfan əhlinin gözünə girməz.

* * *

Qəhrəman yarasız olmaz.

* * *

Qəhrəman ocağı qalmaz.

* * *

Qəhrəman ölməz.

* * *

Qiyamət günü mənim əlim olsun, sənin yaxan!

* * *

Qiyamət o güi qopar,
biri yeyər, biri baxar.

* * *

Qiyamətdə haqqın əli olsun,
batinin yaxası.

* * *

Qiyamətdə əvvəl qonşunu soruşarlar.

* * *

Qiyamətdən düşmək istəmirsənsə,
heç kəsin qiyamətdən düşməsinə çalışma.

* * *

Qiyamətli yük yüngül olar.

* * *

Qisas qiyamətə qalmaz.

* * *

Qismət də var,
hümmət də var.

* * *

Qismət göydən zənbil ilə enməz.

* * *

Qismət olan qaşığa çıxar.

* * *

Qismət olsa, gələr Yəməndən,
qismət olmasa çıxar dəhəndən.

* * *

Qismətdən artıq yemək olmaz.

* * *

Qız aydınlıqdır.

* * *

Qız alan alana kimi,
qız verən ölənə kimi.

* * *

Qız alan göz ilə baxmasın,
qulağı ilə eşitsin.

* * *

Qız alanın ya bir çuval qızılı,
ya bir çuval yalamı gərək.

* * *

Qız anadan qorxmasa öyüd almaz.

* * *

Qız anadan olanda gözünü açar, deyər:
- Bu bizim ev deyil!

* * *

Qız anadan öyüd alar.

* * *

Qız anası elçi gözlər.
(Qız qapısı elçi gözlər).

* * *

Qız apararı yuxu tutmaz.

* * *

Qız badamdır,
balası- badam içi.

Qız belə gərək,
qızı ərə verək,
qız oğlan doğsun,
beşikdə boğsun!

* * *

Qız qaldıqca qızıla dönər.

* * *

Qız qapısı - şah qapısı,
mini gələr, biri razı gedər.

* * *

Qız - qızıl alma,
qızı gözdən salma.

* * *

Qız qızıldır,
qədrini bilsin gərək.

* * *

Qız qundaqda,
cehizi sandıqda.

* * *

Qız dediyin ağacdakı almadır,
kim salar, o da aparar!

* * *

Qız deyər:
-Qırım çıxmayınca məni atmasalar,
daha atmazlar.

* * *

Qız evi-naz evi.

* * *

Qız evin qonağıdır,
vaxt gələr, gedər.

* * *

Qız evində toydur,
oğlan evinin xəbəri yox.

* * *

Qız evindən oğul bucağı yaxşıdır.

* * *

Qız evlərdə tanınar,
ipək - dəzgahta.

* * *

Qız ərə vermək bacılar işi deyil,
hacılar işidir.

* * *

Qız əti hamar, oğlan əti damar.

* * *

Qız idim, geydirdilər əbr-vəfa köynəyini,
nişanlandım, geydirdilər zövqu-səfa köynəyini,
gəlin oldum, geydirdilər cövrü-cəfa köynəyini.

* * *

Qız idim, soltan idim,
ərə getdim kənim oldum,
taziya çul oldum.

* * *

Qız ilə qızıl gizlin gərək.

* * *

Qız yükü - duz yükü.

* * *

Qız kəsilməmiş qarpıza bənzər.

* * *

Qız var ki, qoz ağacına bənzər,
hər gələn bir daş atar.

* * *

Qız köçəri quşdur.

* * *

Qız gedəridir, oğlan ürək başıdır.

* * *

Qız gələr gəlin olar,
meh əsər sərin olar.

* * *

Qız gözəl gərək, oğlan-igid.

* * *

Qız güldür, oğlan bülbul.

* * *

Qız nəvəsi şirin olar.

* * *

Qız özgə əmanətidir.

* * *

Qız özgə çirağını yandırar.

* * *

Qız sevəndə tez sevir,
vay o günə dul sevə!

* * *

Qız səsi qızıl səsi, kəfگیر səsi.

* * *

Qız uşağı evin yaraşığıdır.

* * *

Qız üz qızardar.

* * *

Qız ürəyi-çiçək ləçəyi.

* * *

Qıza dedilər:-Gözəlsən!
Dedi:-Hələ dayanın, əl-üzümü yuyum.

* * *

Qızdı-nazdı,
min tümən azdı.

* * *

Qızıdır, qızıdır
yüz tümən, azdır,
min tümən gətir,
bu qızı götür.

* * *

Qızıdır, qızıdır,
oğlan nə çoxdur.

* * *

Qızıdır qızıl parçası,
torpağa düşər parıldar.

* * *

QIZI anası öyrədən.

* * *

QIZI ata mindirdilər, dedi:
-Ya nəşib!

* * *

QIZI vermişən, özünə oğul qazanmışan.

* * *

QIZI otaqlıya yox, papaqlıya ver.

* * *

QIZI öz xoşuna qoysan
ya mütrübə gedər, ya zurnaçıya.

* * *

QIZI saldın beşiyə, cehizini çək eşiyə.

* * *

QIZI arvadın, qılınc ərindir.

* * *

QIZI açar,
dəmir qapılar açar.

* * *

Qızıl atəşdə,
insan zəhmətdə bəlli olar.

* * *

Qızıl qızıl gətirər,
xəzinə-xəzinə.

* * *

Qızıl əli bıçaq kəsməz.

* * *

Qızıl inək qaraqabaq gəlinə süd verməz.

* * *

Qızıl görəndə Qeysər də yoldan çıxar.

* * *

Qızıl gül olmayaydı,
saralıb solmayaydı,
bir ayrılıq, bir ölüm,
heç biri olmayaydı.

* * *

Qızıl ləyənin də olsa,
içində qan qusandan sonra nəyə gərək?!

* * *

Qızıl möhkəm qala qapılarını açar.

* * *

Qızıl palçıqda da parıldar.

* * *

Qızıl poladdan keçər.

* * *

Qızıl taxtım olunca,
qızıl bəxtim olsun.

* * *

Qızıl Xızırı oynadar.

* * *

Qızıldan balta qayırsan,
axır kol dibinə düşər.

* * *

Qızıldan çarıq geysən,
yenə adı çarıqdır.

* * *

Qılinc bağlayanındır,
at-minənin.

* * *

Qılinc qınında paslanmaz.

* * *

Qılinc yarası gedər,
kök salar dil yarası.

* * *

Qılinc yarası sağalar,
dil yarası sağalmaz.

* * *

Qılinc yarası toxtar,
dil yarası toxtamaz.

* * *

Qılinc kəsməyəni çörək kəsər.

* * *

Qılinc gücü ilə müsəlman olub.

* * *

Qılinc-misir,
döşənəcək- həsir!

* * *

Qılinc öz qınıni kəsməz.

* * *

Qılinc həmin qılincdir,
qul həmin qul deyil.

* * *

Qılincdar qılincdan da ölər.

* * *

Qılınca oyun olmaz.

* * *

Qılıncından qan damır.

* * *

Qılıncının dalı da kəsər, qabağı da.

* * *

Qılınsız qırğına getdik.

* * *

Qıraqda qalan qotur olar.

* * *

Qırqovul başını soxar kola,
deyər: - Heç kəs məni görmədi.

* * *

Qırğı yerində qarğa oturub!

* * *

Qırğını qarğı ilə tutmazlar.

* * *

Qırıldı qohum-qardaşı,
oldu cinlər yoldaşı.

* * *

Qırmanı iynənin gözündən keçirdir.

* * *

Qır-saqqız olub yapışıb yaxama.

* * *

Qırx arxın suyunu bir arxa calayır.

* * *

Qırx bacanağı bir it parçaladı.

* * *

Qırx beşə saxla saman,
çəkmə aman.

* * *

Qırx qarğaya bir sapand daşı.

* * *

Qırx qoyundan muştanbağı,
heçdən var eyləmişəm.

* * *

Qırx dayəsi olan uşaq aciz olar.

* * *

Qırx il yağış yağsa,
mərmərə su keçməz.

* * *

Qırx ildə bir dəfə arvad sözünə baxarlar.

* * *

Qırx yaş - cavanlığın qocası,
əlli yaş - qocalığın cavanı.

* * *

Qırx gün saqqal dəlisi,
qırx gün daraq dəlisi,
qırx gün yaraq dəlisi.

* * *

Qırx gün toyuq olmaqdansa
bir gün xoruz olmaq yaşxıdır.

* * *

Qırx lotuya rast gəlmişəm.

* * *

Qırxını qırıb, birini tapıb.

* * *

Qırxında öyrənən gorunda çalar.

* * *

Qısqı güclü olanda oğru bacadan qaçar.

* * *

Qısır qoyun qəssab dükənına yaraşar.

* * *

Qıtlıqda satıcı, bolluqda- alıcı.

* * *

Qıfil oğru üçün deyil.

* * *

Qış ac, yay yalavac.

* * *

Qış qışlığın yerdə Eylər,
göydə Eyləməz.

* * *

Qış düşəndə qılçıqlı quyuya girər,
quyruqlu - töyləyə.

* * *

Qış evinin bulaması,
yaz evinin dələməsi.

* * *

Qış gedər, yaz gələr,
bostançı bostan əkər.

* * *

Qış getsə, gəlsə yaz,
pinti qız üzün yumaz.

* * *

Qış çıxar, üzüqaralıq kömürə qalar.

* * *

Qışa dedilər: - Harada qışladın?
Dedi: - Yoxsulların yanında.

* * *

Qışda bal qabına yer olmaz.

* * *

Qışda - bağ ətəyi,
yayda dağ ətəyi.

* * *

Qışda yorğansız, yayda ayransız olma.

* * *

Qışda kürklü ilə gəzmə,
yayda mülklü ilə.

* * *

Qışda ondan qar almaq olmaz.

* * *

Qışda ocaq başında,
yayda dağlar başında.

* * *

Qışda çörəksiz,
yayda köynəksiz yola çıxma.

* * *

Qışı aranda, yayı dağlarda.

* * *

Qışımız qış olsun,
yazımız-yaz.

* * *

Qışın qarı, yayın barı.

* * *

Qışın gözü yaman olar.

* * *

Qışın oğurluğu yayda üzə çıxar.

* * *

Qovanın gücü varsa,
qaçanın da allahı var.

* * *

Qovlu ilə fe'li bir deyil.

* * *

Qovun çıxdı-at xiyarı.
(Qovun çıxdı, xiyarı yıxdı).

* * *

Qızılı sərrafdan sor,
çənbəri quyuçudan.

* * *

Qızılbaşın dilinə, qışın gününə e'tibar yoxdur.

* * *

Qızılquş əldə gəzər,
gözəl qız-dildə.

* * *

Qızılquşun ayağında qumro olar.

* * *

Qızılquşun yuvası boş olmaz.

* * *

Qızılın qiyməti azlığındadır.

* * *

Qızım yanımda, aqlım başımda.

* * *

Qızım sənə deyirəm,
gəlinim, sən eşit.

* * *

Qızın isməti-atanın dövləti.

* * *

Qızın oldu, qırmızı donunu çıxart.

* * *

Qızınmadıq istisindən,
kor olduq tüstüsündən.

* * *

Qızlar bir günəşdir,
oğlanlarsa-ay parçası.

* * *

Qızlar taxsirkar deyil,
günah oğlanda olar.

* * *

Qızlığı nə idi ki, gəlinliyi nə ola?!

* * *

Qızmış dəvəni saxlamaq olmaz.

* * *

Qılboğaz Nağı!

* * *

Qoduq böyüdü, çulu böyümədi.

* * *

Qoduq böyüyər-eşşək olar.

* * *

Qoduq üşüməsə tövlənin qədrini bilməz.

* * *

Qoz ağacı, qız ağacı,
sındırarsan, yox əlacı.

* * *

Qoz ağacının yayılmasına qarğalar səbəb olar.

* * *

Qoz var, sındırarsan-səs verər,
qız var, dindirərsən-səs verər.

* * *

Qoz, qabığından çıxdı,
qabığını bəyənmədi.

* * *

Qozbeli qəbir düzəldər.

* * *

Qozunun üstə bir qoz da qoydu.

* * *

Qoy desinlər:
-Alabaş da yar yolunda can qoyur!

* * *

Qoy desinlər:
-Qasıməlinin çustu var,
kim nə bilir altı yoxdur, üstü var?!

* * *

Qoy mən qaşov götürüm, sən şıllaq at.

* * *

Qoy mənim mayama zərər eylesin.

* * *

Qoy ovcuma, qoyum ovcuna.

* * *

Qoy şələni, gəl vuruşaq.

* * *

Qoyma başın balışa,
ver özünü yarışa.

* * *

Qoyma xaldan xal olmaz.

* * *

Qoyun az gəzər, quyruq bağlayar.

* * *

Qoyun ayağı incələr,
quş ayağı dirçələr.

* * *

Qoyun başlı, qurd dişli.

* * *

Qoyunu qoyun, keçini keçi ayağında kəsərlər.

* * *

Qoyun quzu ayağın tapdamaz.

* * *

Qoyun deyər:

-Qarnımı doydur, qara basdır məni!

Keçi deyər:

-Qarnımı doydur, qora basdır məni!

* * *

Qoyun yüz olunca,
dərisi min olar.

* * *

Qoyun olmayan yerdə
keçiyə Kəraməddin ağa deyərlər.

* * *

Qoyuna qırxılıq qoyulanda
keçinin gözü yaşarar.

* * *

Qoyuna qurd dalaşdı,
bəla da bir tərəfdən.

* * *

Qoyuna getməz, qapıda hürməz.

* * *

Qoyunu qurda tapşırıb.

* * *

Qoyunu olmayanın bıçağı iti olar.

* * *

Qoyunlu evlər gördüm-qurulmuş yaya bənzər,
qoyunsuz evlər gördüm-qurumuş çaya bənzər.

* * *

Qolu bağlı olanı hər kəs döyər.

* * *

Qolun var, zorun var.

* * *

Qoltuğuna qarpız yerləşmir.

* * *

Qoltuğuna çullu dovşan yerləşmir.

* * *

Qonaq bərəkət gətirər.

* * *

Qonaq bir gün olar.

* * *

Qonaq bir olsa,
ev yiyəsi öküz kəsər.

* * *

Qonaq bu il burdadır
gələn il də sərəsər.

* * *

Qonaq qonağı istəmər,
ev yiyəsi-heç birini.

* * *

Qonaq qonağın hesabını ürəyində saxlar.

* * *

Qonaq dediyin sabah gəlsin
axşam getsin.

* * *

Qonaq «doymadım» demər.

* * *

Qonaq, dur altını süpürüm.

* * *

Qonaq ev yiyəsinin qzusudur.

* * *

Qonaq ev yiyəsinin quludur.

* * *

Qonaq ev yiyəsinin tərlandıdır,
harada bağlarsan, orada qalar.

* * *

Qonaq evə girincə utanar,
ev yiyəsi-sonra.

* * *

Qonaq evin gülüdür.

* * *

Qonaq evinə motal yüklü gələr,
yüklü gedər.

* * *

Qonaq yanında toyuq başı kəsir.

* * *

Qonaq ki, var,
gəldi-gedərdir.

* * *

Qonaq köçəri quşdur.

* * *

Qonaq gələr qonşu kimi,
yenə gedər qonşu kimi.

* * *

Qonaq gələr, gedər quş kimi,
yoxsa oturur bayquş kimi?!

* * *

Qonaq sevənin süfrəsi boş qalmaz.

* * *

Qonaq sufrənin yaraşığdır,
uşaq-evin.

* * *

Qonaq umduğunu yox,
olduğunu yeyər.

* * *

Qonaq həyasız olsa,
ev yiyəsini evdən qovar.

* * *

Qonaqdan saldırlan qazandır.

* * *

Qonağa «Çörək yeyirsən?» deməzlər.

* * *

Qonağa verər aş,
endirər sənə baş.

Qonağa da qurban olum,
gəldiyi yollara da.

* * *

Qonağa «get» deməzlər,
palazı altından çəkərlər.

* * *

Qonağa körə süfrə açılar.

* * *

Qonağa hörmət edərlər,
əgərçi kafir ola!

* * *

Qonağa çox üz versən,
durar çaxça-boxcamı axtarar.

* * *

Qonağı qonşuya tanıdarsan
hər ikisindən məhrum olarsan.

* * *

Qonağı evə qoyan yoxdur,
birisin də yanı ilə gətirir.

* * *

Qonağı evə qoyan yoxdur, soruşur:
-Paltarımı haradan asım?

* * *

Qonağı evə qoymasalar oxunu haradan asar?

* * *

Qonağı olmayan evlər yixilsə yaxşıdır.

* * *

Qonağın ağzına baxarlar,
atına yem verərlər.

* * *

Qonağın könlündən keçən
ev yiyəsinin könlündən keçməz.

* * *

Qonağın ruzisi özündən qabaq gələr.

* * *

Qonaqlıq yaxşı şeydir,
bir gün bizdə, bir gün sizdə.

* * *

Qonaqsan-xoş gəlmisən,
niyə əliboş gəlmisən?

* * *

Qonaqsız ev-susuz dəyirman.

* * *

Qonaqsız ev uğursuz olar.

* * *

Qonşu aşı (payı) dadlı olar.

* * *

Qonşu qızı göyçək olar.

* * *

Qonşu qonşu olsa,
kor qız ərə gedər.

* * *

Qonşu qonşuya baxar,
canını oda yaxar.

* * *

Qonşu qonşuya borc çörək verər.

* * *

Qonşu qonşudan tez durmağı öyrənər.

* * *

Qonşu qonşunun itgisini
bayatı çağıra-çağıra tapar.

* * *

Qonşu qonşunun gülünə möhtacdır.

* * *

Qonşuda bişər,
bizə də düşər.

* * *

Qonşuda qız sevənin ürəyində yağ olmaz.

* * *

Qonşuda ət döyülür,
qonşuya müftə görünür.

* * *

Qonşuya ümid olan şamsız qalar.

* * *

Qonşum şad-mən də şad!

* * *

Qonşun pisdir-
kəç qurtar,
dişin ağrıyır
çək qurtar,
arvadın pisdir-
boşa qurtar,
halın pisdir-
öl qurtar.

* * *

Qonşunu iki inəkli istə,
özün bir inəkli olasan.

* * *

Qonşunun qızı idim,
indi oldum ev qızı, ev gəlini.

* * *

Qonşunun başı şişdi,
qayğısı bizə düşdü.

* * *

Qonşunun haqqı axirət haqqıdır.

* * *

Qonşunun şamından işıq düşməz.

* * *

Qora ikən mövüc oldum.

* * *

Qorunan heyvanı qurd yeyə bilməz.

* * *

Qorx payızdan-qabağınca qış gəlir.
Qorxma qışdan-qabağınca yaz gəlir.

* * *

Qorxa-qorxa cənnətə gedincə
külə-gülə cəhənnəmə get.

* * *

Qorxaq qan görüb!

* * *

Qorxaq qaçar hay gəlməmiş,
çırmanar keçməyə çay gəlməmiş.

* * *

Qorxaq igidlikdən danışar.

* * *

Qorxaq kölgəsindən ürkər.

* * *

Qorxaq gündə yüz yol ölər,
igid ömründə bir yol.

* * *

Qorxaq hər şeyi dərd görər.

* * *

Qorxan gözə çöp düşər.

* * *

Qorxu başa bələdir.

* * *

Qorxu olmayan yerdə
nizam-intizam olmaz.

* * *

Qorxu ölümdən nicat verməz.

* * *

Qorxu ölümün qardaşdır.

* * *

Qorxursan pişikdən,
niyə çıxırsan döşikdən?

* * *

Qotur qoyundan bir çəngə yün də qənimətdir.

* * *

Qoturam,
qoymur məni oturam.

* * *

Qoturun yoxdur, niyə qaşırırsan?

* * *

Qohum gəlməyə-gəlməyə
yad olar,
yad gələ-gələ qohum olar.

* * *

Qohumum qara qazan,
ümidim un çuvalı.

* * *

Qohum qohumun ətini yesə,
sümüyün çölə atmaz.

* * *

Qohumun acısı-
qovunun acısı.

* * *

Qohumun pisinə də, yaxşısına da qurban olum.

* * *

Qohumun kimdir?
Yaxın qonşum.

* * *

Qoç igid qurddan pəsinməz.

* * *

Qoç igiddən qoç törər.

* * *

Qoç quzu qurbanlıq üçündür.

* * *

Qoç döyüşünə qoç dözər.

* * *

Qoç olmamış buynuz çıxardır.

* * *

Qoç öz buynuzundan kirayə istəmər.

* * *

Qoça buynuzu ağırlıq eləmər.

* * *

Qoça quyuğu yük olmaz.

* * *

Qoca ayrı,
qocaman ayrı.

* * *

Qoca dünyada yenə insanın insan yeri var,
tülkünün tülkü yeri, aslanın aslan yeri var.

* * *

Qoca evin sütunudur.

* * *

Qoca kişi nə istər?
Yox yerdən də var istər,
əkilməmiş ağacdən
heyva istər, nar istər.

* * *

Qoca öküzü öldürmək olar,
öyrətməz olmaz.

* * *

Qoca tülkü tələdən qorxar.

* * *

Qoca tülkü tora düşməz.

* * *

Qoca tülkü hiyləbaz olar.

* * *

Qoca çaqqal ulamaz.

* * *

Qocadan demək, çavandan kömək.

* * *

Qocaya gedən quyruq yeyər
cavana gedən-yumruq.

* * *

Qocaya gülən özünə gülər.

* * *

Qocaya hörmət elə
sən də qocalacaqsan.

* * *

Qocalar uşaq təbiətli olar.

* * *

Qoçaların parası-
iki bayram alası.

* * *

Qocalıb, bel bükülüb,
başda ağıl yox.

* * *

Qocalıq bir köynə
çalış əyninə geymə,
elə ki geydin, çıxarda bilməzsən.

* * *

Qocalıq gəldi getməzdir,
çavanlıq getdi gəlməzdir.

* * *

Qocalıq soruşmaz-gələr.

* * *

Qocalıq hünər olsaydı,
şeytan peyğəmbər olardı.

* * *

Qocalmışam,
başımı hicran ağardıb.

* * *

Qocalmasan qoca qədri bilməzsən.

* * *

Qocanın işləməyi xeyirdir,
dişləməyi - zərər.

* * *

Qocanın gözü qazanın dibində olar.

* * *

Qoşalövbər gəmini su aparmaz.

* * *

Quda qudurar, qızını aparar.

* * *

Quduz it səni qapmayıb ki?

* * *

Quduz itdən,
yaman arvaddan əlhəzər!

* * *

Qudurasan, ay qurbağa,
gəlib bizi vurmağa!

* * *

Qudurmuş köpəyin ömrü qırx gün olar.

* * *

Quyu qazıyan əvvəl özü düşər.

* * *

Quyuda yatır,
özünü minarədə görür.

* * *

Quyuya su tökməzlər.
(Quyuya su tökməklə
quyu sulu olmaz).

* * *

Quyuya tüpürmə,
vaxt olar suyunu içməli olarsan.

* * *

Quyruqlu ulduz qırx ildə bir dəfə görünər.

* * *

Quyruğunu kəsməklə tula köpək olmaz.

* * *

Quyruğundan ilişib.

* * *

Quzğun balasını bülbül sanar.

* * *

Quzu quraqda mələr.

* * *

Quzu otaranımız da var,
yün darayanımız da.

* * *

Quzu çoban üçün deyil,
çoban quzu üçündür.

* * *

Quzunun təqsiri qurdun acımasıdır.

* * *

Quzusu gümrah olan çoban
papağını yan qoyar.

* * *

Quzusuna qiymayan
kabab yeyə bilməz.

* * *

Qul vurdu özünü öldürdü ki:
-Ağama zərər olsun.

* * *

Qulaq ardına salıb.

* * *

Qulaq deyər:

-gündə bir söz eşitməsəm, qalxana dönərəm.

* * *

Qulaq iki, dil birdir,

bir söylə, iki eşit.

* * *

Qulaq ki, var, eşitmək üçündür.

* * *

Qulaq gündə təzə söz eşitməsə kar olar.

* * *

Qulaq günahkariyam.

* * *

Qulaqda sırğa asılar, söz qalar.

* * *

Qulağı səsdədir.

* * *

Qulağı cingildəyir.

* * *

Qulağın doldurublar.

* * *

Qulağına pambıq tıxayıb.

* * *

Qulamhüseyn dayısına baxan kimi baxır.

* * *

Qulluğuna yetişərəm!

* * *

Qulluqçudan borc eləmə,

ya toyda istər, ya yasda.

* * *

Qumar naşını sevər.

* * *

Qumar pulu ilə məscid tikilməz.

Qumarın axırı yoxdur.

* * *

Qurbağa gölünə daş atma.

* * *

Qurbağanı bir vurarsan,
iki sıçrar.

* * *

Qurban olum o qonşuma ki,
yumurtama duz sala.

* * *

Qurban olum payıma,
payım gedər pay gətirər.

* * *

Qurbansız bayram olmaz.

* * *

Qurbanı biz elədik,
yağış Qaradağa yağdı.

* * *

Qurd ağızına qonşu uşağı!

* * *

Qurd ağızından sümük alınmaz.

* * *

Qurd adını dəyişər, xasiyyətini dəyişməz.
(Qurd tükünü dəyişər, xasiyyətini yox).

* * *

Qurd acgöz olar.

* * *

Qurd acından bayıra çıxar.

* * *

Qurd balası qurd olar,
eşşək balası-qoduq.

* * *

Qurd qaranlıq yer axtarar.
(Qurd qaranlıq sevər).

* * *

Qurd qarıyanda köpəyə gülünc olar.

* * *

Qurd qoyunla gəzir.

* * *

Qurd qocalanda əlini qapır.

* * *

Qurd qocalanda toplana məsxərə olar.

* * *

Qurd qurda dal çevirməz.

* * *

Qurd danaya baxan kimi baxır.

* * *

Qurd daddığını bilər,
udduğunu bilməz.

* * *

Qurd dedin, qulağı çıxdı.

* * *

Qurd dumanlı gün axtarar.

* * *

Qurd əlini yandırır.

* * *

Qurd əti qurda haramdır.

* * *

Qurd ilə qiyamətə qalmaz.

* * *

Qurd ilə qoyun,
qılnc ilə oyun.

* * *

Qurd ilə qoyunun nə aşnalığı?!

* * *

Qurd ilə yeyər,
yiyəsi ilə şivənə oturur.

* * *

Qurd yuvasından sümük əskik olmaz.

* * *

Qurd keçiyə dəyməsə,
keçi Məkkəyə gedər.

* * *

Qurd nə bilir qatır bahadır?!

* * *

Qurd öz örüşündə ac qalmaz.

* * *

Qurd sürüyə gələndə
tək qoyunlunun qoyununu aparar.

* * *

Qurd tutduğu yerdən qane olur.

* * *

Qurd ulaya-ulaya başına qal gətirər.

* * *

Qurd ürəyi yeyib!

* * *

Qurda qoyun tapşırmaq olmaz.

* * *

Qurda dedilər:
-Səni çoban seçəcəklər!

Qurd dedi:
-Bəlkə məni aldadırsız?

* * *

Qurda sən tikmək öyrət,
yırtdaq anasının peşəsədir.

* * *

Qurda rəhm etmək,
qoyuna zülm etməkdir.

* * *

Qurddan qorxan qoyun saxlamaz.

* * *

Qurddan qurd törəyər.

* * *

Qurddur, qoyun dərisinə girib.

* * *

Qurdların səbəbinə quşlar da yem tapır.

* * *

Qurdu qoyun bir yerdə geçinməz.

* * *

Qurdlu paxlanın kor alıcısı olar.

* * *

Qurddan qiyamətə qalmaqacaq ki!

* * *

Qurdu evdə saxlamaqla, ev heyvanı olmaz.

* * *

Qurdu meşədən aclıq çıxardar.

* * *

Qurdu adı qurddur,
yesə də, yeməsə də.

* * *

Qurdu qonaqlığına get,
Köpəyi də ardınca apar.

* * *

Qurdu oğlu qurd olar.

* * *

Qurdu üzü ağ olsa,
abadanlığa gündüz gələr.
(Qurdu üzü ağ olsaydı,
gündüz çölə çıxardı).

* * *

Quru ağacı odunluğa kəsərlər.

* * *

Quru ağacın meyvəsi olmaz.

* * *

Quru qaşığıq ağız yırtar.

* * *

Quru-quru qurbanın olum.

* * *

Quru qurtarıb, yaş yetişməyib.

* * *

Quru donla yaş balıq tutulmaz.

* * *

Quru iftiradan özünü saxla.

* * *

Quruya qurd düşməz.

* * *

Quru pəlçiq divara yapışmaz.

* * *

Quru süfrəyə nə bismillah?!

* * *

Quru təzəyi divara yapışdırmaq olmaz.

* * *

Qurunun oduna yaş da yanar.

* * *

Qurşaqının altını bərkıtdi.

* * *

Quş vaxtında ötər.

* * *

Quş dimdiyi ilə,
insan biliyi ilə.
(Quş qanadı ilə tanınar,
insan adı ilə).

* * *

Quş qanadına arxalanar,
uşaq atasına.

* * *

Quş qanadından kirayə istəməz.

* * *

Quş qovan olub.

* * *

Quş dənə, milçək şirəyə gələr.

* * *

Quş dimdiyindən, insan dilindən tələyə düşər.

* * *

Quş kimi ağacda yatır.

* * *

Quşa bax, quşa bax,
qanadı sınımışa bax,
aləmə yaz açıldı,
mənə gələn qışa bax!

* * *

Quşa qızıl qəfəs zindandır...

* * *

Quşqun olub quyruğa keçincə,
yüyən ol, ağıza keç.

* * *

Quşdan qorxan darı əkməz.

* * *

Quşlara xəbər gəldi,
gecəquşu qanadını göstərdi.

* * *

Quşu quş ilə tutarlar.
(Quşu yuvadan tutarlar).

* * *

Quşu uçurdub, yerini axtarır.

* * *

Quşun erkək-dişisini ovçu tanıyar.

* * *

Qüvvə hər şeyi sındırar,
ağıl-qüvvəni.

* * *

Qüvvət birlikdədir.

* * *

Qürbət-adı bəd.

* * *

Qürbət yerdən vətən olmaz.

* * *

Qürbət görməyən adam
vətən qədri bilməz.

* * *

Qürbət cənnət olsa,
yenə vətən yaxşıdır.

* * *

Qürbətdə keçən ömür,
nə dəmdir, nə kömür.

* * *

Qürbətdə keçən ömür-ömür sayılmaz.

* * *

Qürbətdə ölənün papağı nişanə gedər.

* * *

Qürbətdə öyünmək
hamamda oxumağa bənzər.

* * *

Qürbətdən vətənə qayıdanda
sevinmək olmasaydı,
qürbət səfəri haram olardı.

D

* * *

Dabbaq xoşladığı dərini yerdən-yerə vurur.

* * *

Dava acı, faydası şirin olar.

* * *

Dava dağarcıq üstədir.

* * *

Dava gündə iğid gərək daldalanmasın.

* * *

Dava üçün bir qazı,
isbat üçün on şahid.

* * *

Davada ağac aradakına dəyər.

* * *

Davada aradakının gözü çıxar.

* * *

Davada qılıncı bərc verməzlər.

* * *

Davada nırx kəsən olmaz.

* * *

Davada halva paylamazlar.

* * *

Davakarın şah olsa,
ərizəni allaha yaz.

* * *

Davalı yerdə ot bitməz.

* * *

davanı qılınc aralar.

* * *

Davanı qılınc kəsər,
sevdanı - pul.

* * *

Davanı iki dəfə salmaq nahaqdır.

* * *

Davanı göydə axtarırdı,
yerdə əlinə düşüb.

* * *

Davasımı bilməyənlə şahid olma.

* * *

Davaçı qazı isə,
ərizəni allaha yaz.

* * *

(Davaçının xan olsa
allah dadına çatsın).

* * *

Dağ ağrı çəkdi,
nə doğdu?- Siçan.

* * *

Dağ başı duman olar.

* * *

Dağ başı dumandan qurtarmaz
insan başı yamandan.

* * *

Dağ başında xırman qurma,
sovurarsan, yel aparar,
sel yanında dəyirman qurma,
üydərsən, sel aparar.

* * *

Dağ bizim, ceyran bizim
ovçu burda nə axtarır?

* * *

Dağ da olsan dağa daldalan.

* * *

Dağ dağa arxadır.

* * *

Dağ dağa qovuşmaz,
insan insana qovuşar.

* * *

Dağ dediyin ucalıqdır, ucalıq.

* * *

Dağ iti gəldi,
bağ itini qovladı.

* * *

Dağ yeri-duman yeri!

* * *

Dağ yeriməsə abdal yeri yər.

* * *

Dağ yıxılmasa-dərə dolmaz.

* * *

Dağ nə qədər uca olsa,
el üstündən yol salar.

* * *

Dağ səfasız olmaz,
gözəl vəfasız.

* * *

Dağ suları dağdan gələr.

* * *

Dağ üstə maral gəzər.

* * *

Dağ üstündə tısağa
komuşdan böyük görünər.

* * *

Dağa yağsa-çöl abadan,
çölə də yağsa-çöl abadan.

* * *

Dağarcıq çuvaldan böyük oldu?!

* * *

Dağarcığımlı çuval yanına sürür.
(Dağarcığımlı çuvala tay tutur).

* * *

Dağdan gələn, dağa gedər.

* * *

Dağdan gəlir, dağ arabası,
heç kim onu mindiyi yox,
Culfa toxur nazik bezi,
heç kim onu geydiyini yox.

* * *

Dağdan hey götürüb desən ki, «çoxdur»,
bir də görərsən ki, dağ özü yoxdur.

* * *

Dağlar yalan götürməz.

* * *

Dağlar dağımdır mənim,
qəm ovlağımdır mənim,
dindirməyin ağlaram
yaman çağımdır mənim.

* * *

Dağlar marala qaldı!

* * *

Dağı dağ üstə qoyub.

* * *

Dağın da dərdi dağ boydadır.

* * *

Dağın üstə bağı sağ olsun.

* * *

Dağılasan vilayət,
azançısı-eşşək
münəccimi-çaqqal.

* * *

Dağına baxar - qar verər,
bağına baxar - bar verər.

* * *

Dad yaman əlindən,
yaman gəlin əlindən.
(Dad fələk əlindən,
yaman gəlin əlindən).

* * *

Dadanmısan, qudurmusan?!

* * *

Dad fələk,
dad fələk,
mən içən şərbətdən
özün də dad fələk!

* * *

Dadanmısan dolmaya,
bəlkə bir gün olmaya?

* * *

Dadanan dayanmaz,
yığıdığca da doymaz.
(Dadanan dura bilməz
dursa da dözə bilməz).

* * *

Dadananla quduramı saxlamaq olmaz.

* * *

Dadmamısan qaz ətini,
nə biləsən ləzzətini?

* * *

Dadanan qudurandan pis olar.

* * *

Dadı ağzında qalıb.
(Dadı damağında qalıb).

* * *

Dad dadıycan,
duz da dadıycan.

* * *

Dadsız şorbaya duz da kar eləməz.

* * *

Dadı dağarcığında qalıb.

* * *

Dadımlıqdır, doyumluc deyil.

* * *

Dadlı dil-gülər üz.

* * *

Dadlı söz dinlənər,
dadsız söz əsnədən.

* * *

Dadlı söz-can arzusu,
dadsız söz-baş ağrısı.

* * *

Dadmaqla mal tükənməz.

* * *

Dadsız-duzsuz qonşuya qalsın.

* * *

Daz keçəldən xoşlanar.

* * *

Dazın istədiyi qara saç olar.

* * *

Dairənin nə başı var,
nə ayağı.

* * *

Dayça at olunca
yiyəsi mat olar.

* * *

Dayça nə qədər bərk qaçsa,
arabamı çəkən atdır, at!

* * *

Dayağı dağ olanın,
başı göylərdə olar.

* * *

Dayan, doldurum!

* * *

Dayanan su tez iylənər.

* * *

Dayı ilə dağ dolan,
əmi ilə bağ dolanma.

* * *

Dayı görməyib,
elə bilir Şaqqulu da bir dayıdır.

* * *

Dayı tikən körpünü su aparmaz.

* * *

Dayısı olan dayısına güvənər.

* * *

Dal ayağı ilə qulağını qaşır.

* * *

Dalaşan köpək xoralı olar.

* * *

Dalda qalma,
yoldaşından yeyin get.

* * *

Daldan atılan daş topuğa dəyər.

* * *

Daldan gələn dadlı olar.

* * *

Dalı bağlıdır.

* * *

Dalın daşa dayayıb.

* * *

Dalında namaz qılıram.

* * *

Dalınca aftafa aparır.

* * *

Dam dirəksiz olmaz,
tövlə kürəksiz.

* * *

Dam olmadın, eşik ol barı?!

* * *

Dam uçdu, kalafası qaldı.

* * *

Dama-dama göl olar,
axa-axa sel.

* * *

Damazlığını yeyən tamarzı qalar.

* * *

Damar-damar, daşı dələr.

* * *

Damara baxarlar,
qan alarlar.

* * *

Damda verər azanı,
yerdə sayar qazanı.

* * *

Damdan-dama gözən köpəyin beli sınar (qırılar).

* * *

Damdan düşdüm, ətəyim sındı.

* * *

Damdan düşənin halını
damdan düşən bilər.

* * *

Damdan düşsə,
pişik kimi ayağı üstə düşər.

* * *

Damımız uçdu,
dam kürəməkdən qurtardıq.

* * *

Dan ulduzuna dönmüsən.

* * *

Dana göbələk götürdü.

* * *

Dana oynar,
mıxını bərkidər.

* * *

Danalı inəkdən sağım olmaz.

* * *

Danışanı adam bilir,
hurəni -it.

* * *

Dananın evi yıxılsın.

* * *

Danışmaq gümüş olsa,
danışmamaq qızıldır.

* * *

Danışmaq dananı qurda verər.

* * *

Danışırım da pis olur,
danışmıram da.

* * *

Dar yerə min dost yerləşər,
bir düşmən yerləşməz.

* * *

Dar küçədən keçməyəm,
çadramı yellətməyəm.
Adımı qız qoymuşam,
dul kişiyyə getməyəm (bayatı).

* * *

Darayı, səni geyər hər ayı!

* * *

Darvaza qapısını bağlamaq olar,
xalqın ağzın bağlamaq olmaz.

* * *

Darvazadan keçməyən
iynə gözündən keçər.

* * *

Darğa əmimdir,
daha nə qəmimdir!

* * *

Darı çörəyi-xırmana qədər.

* * *

Darıya girən donuz
yabanı özünə qəbul elər.

* * *

Darıycan əri olanın
tanrıycan hökmü olar.

* * *

Darımızı yeyib,
üzümüzə xortdayır.

* * *

Daş altından su yeridir.

* * *

Daş at-qolların açılısın.

* * *

Daş atan bəlli-baş atan bəlli.

* * *

Daş atana-çörək at.

* * *

Daş atıb başını tutub.

* * *

Daş bir yerdə qalanda göyərər.

* * *

Daş bir yerdə-qoz bir yerdə.

* * *

Daş qayaya rast gəlib.

* * *

Daş quyuya düşən kimi düşüb.

* * *

Daş qızlar bağına,
gecələr yalnız yatar.

* * *

Daş-daşa söykənər-divar olar.

* * *

Daş daşı,
                  dırnaq daşı,
siz savaşa,
                  biz tamaşa.

* * *

Daş daşı sındırar.

* * *

Daş-dəyənə bəllidir,
                  yol-gedənə.

* * *

Daş-divar dilə gəldi.

* * *

Daş-divarın qulağı var.

* * *

Daş düşdüyü yerdə qalar.

* * *

Daş yumşalar, düşmən yumşalmaz.

* * *

Daş kəsənə toxunsa,
                  vay kəsənin halına,
                                  kəsən daşa toxunsa,
                                  vay kəsənin halına!

* * *

Daş olma, baş ol.

* * *

Daş olsaydı sıxardım,
torpaqdı dayandım.

* * *

Daş ürəkli düşmənin
ürəyini yarar yumşaqlıq.

* * *

Daş daş üstə qalmamış.

* * *

Daş üstə əkin olmaz.

* * *

Daşdan qopar, yoxdan qopmaz.

* * *

Daşdan yumşaq nə versən yeyər.

* * *

Daşdan pul çıxardar.

* * *

Daşdan tük çəkər.

* * *

Daşdan çörək çıxardar.

* * *

Daşlar da dilə gəlir.

* * *

Daşı daşa, başı başa vururlar.

* * *

Daşı ətəyindən tök.

* * *

Daşı sıxsaxsa, suyunu çıxardar.

* * *

Daşın xırdası böyüməz,
adamin xırdası böyüyər.

* * *

Daşınma su ilə bağ salınmaz.

* * *

Daşınma su ilə dəyirman işləməz.

* * *

Dedi: Dədə, bir balta tapdım!
Dedi:-Neylədin?
Dedi:-İtirdim!
Dedi:-Dədənə bir dərd artırdın!

* * *

Dediyi dedik,
çaldığı düdük,
yediyi hədik!

* * *

Dediyin deyir,
demədiyini gedər-gəlməz vaxta saxlayır.

* * *

Dediyindən dönərsən,
el dönər səndən,
dediyini tutarsan,
el tutar səndən!

* * *

Dedilər: -Qar yağacaq.
Dedi: -Dayanmışam titrəməyə.

* * *

Dedilər: -Qardaşın necə adamdır?
Dedi: -Qonşu olmamışam.

* * *

(Dedilər: -Qardaşın necə adamdır?
Dedi:-Yoldaş olmamışam).

* * *

Dedilər: -Dəvələri yığırlar.
Tülkü başladı qaçmağa.

* * *

Dedilər: -Əzrail uşaq paylayır.
Dedi: -Özünkü özünün olsun
mənimkinə dəyməsin.

* * *

Dedilər:-Yığışın köçürük!
Çoban çomağını çiyinə qoydu.

* * *

Dedilər:-Molla əmi, almaqla necəsən?
Dedi:-Alıcı quş kimi!
Dedilər:-Verməklə necəsən?
Dedi:-Başına söz qəhət olub!

* * *

Dedilər:-Sərxoşdur,
başını vursun divara!

* * *

Dedim bir ağız ağla,
demədim ki, İrani başına bağla!
(Dedilər bir ağız ağla,
demədilər camaatı başına yığ!).

* * *

Dedim, deməmiş olum.

* * *

Dedim eşidəsən,
demədim öyrənəsən.

* * *

Deyən ağılsız olsa
eşidən gərək ağıllı ola.

* * *

Deyən qafildir,
dedirdən qafil deyil.

* * *

Deyilən söz yadigardır.

Deyilən söz geri qayıtmaz.

* * *

Deyiləcək sözü fikirləş, sonra de.

* * *

Deyilmiş sözdən deyilməmiş yaxşıdır.

* * *

Deyingən dinə bilməz,
dınməsə dözə bilməz.

* * *

Deyirəm dilim yanır,
demirəm-ürəyim.

* * *

Demə babam yoxsuldur,
can sağlığı dövlətdir.

* * *

Demək asandır,
yerinə yetirmək çətin.

* * *

Demək olmur ki,
gözün üstə qaşın var!

* * *

Deməsən eşitməzsən.

* * *

Desələr ki, göydə toy var,
arvadlar nərdivan axtarar.

* * *

Desən yumurta ağdır,
deyər qaradır.

* * *

Desən öl-ölər, qal-qalar.

* * *

Deyirəm, sevgimizə, bəxtimizə kəc baxanın,
gözü kor, bəxti qara, qəlb evi viran olsun.

* * *

Dəvə adın satar, eşşək odun.

* * *

Dəvə asta gedər, çox gedər.

* * *

Dəvə başın soxar pambığa,
gözlərini də bərk-bərk yumar,
Deyər:-Məni heç kəs görmədi.

* * *

Dəvə bir fikir eyləsə,
sarban ikisini eylər.

* * *

Dəvə bostana girəndə,
elə bilər onu heç kim görmür.

* * *

Dəvə böyükdür-ot yeyər,
şahin kiçikdir-ət yeyər.

* * *

Dəvə böyüksə, yükü də böyükdür.

* * *

Dəvə buynuz axtarırdı,
qulaqdan da oldu.

* * *

Dəvə kimi böyüksən,
qulağı qədər əğlın yoxdur.

* * *

Dəvə qulağından asılmaz.

* * *

Dəvə durdu dam yıxdı.

* * *

Dəvə kimi düz bir yeri yoxdur.

* * *

Dəvə kinli olar.

* * *

Dəvə köşəyə uymasa,
köşək dəvəyə uyar.

* * *

Dəvə gördün?

-Heç izini də görmədim!

* * *

Dəvə minənin eşşəyi yanında olar.

* * *

Dəvə nalbəndə baxan kimi baxır.

* * *

Dəvə nə qədər arıq olsa,

dərisi bir eşşəyə yüküdür.

* * *

Dəvə nə qanır nərdivan nədir?!

* * *

Dəvə nə qədər uzaq getsə,

qatarını gözlər.

* * *

Dəvəni ovlamazlar.

* * *

Dəvə oynayanda qar yağar.

* * *

Dəvə öz kövşədiyini udar.

* * *

Dəvə ölür, yükü qalar,

xoruz ölür, tükü qalar.

* * *

Dəvə ölsə dərisi yüküdür,

toyuq ölsə bir çəngə tüküdür.

* * *

Dəvə pəlçığa batdı,

milçək onu çıxartdı.

* * *

Dəvə tanımasa, ovsarı tanıyar.

* * *

Dəvə Xançobanda olar.

* * *

Dəvəquşu yükə gələndə,
qanadlarını göstərər.

* * *

Dəvədən böyük fil var!

* * *

Dəvədən düşüb,
höt-hötündən əl çəkmir.

* * *

Dəvədən yıxılan pambıq üstə düşər,
Eşşəkdən yıxılan-daş üstə.

* * *

Dəvəyə dedilər:
- Nə işin sahibisən?
Dedi:-İpək toxuyuram.
Dedilər:- Əl-ayağına yaraşar.

* * *

Dəvəyə dedilər:
-Enişi sevirsen, yoxuşu?
Dedi:-Düz yolu göyəmi çəkdilər?

* * *

Dəvədən soruşdular:
-Eniş yaxşıdır, yoxuş
Dedi:-Lə'nət hər ikisinə!

* * *

Dəvədən soruşdular:
-Haradan gəlırsən?
Dedi:- Çini-maçındən!
Dedilər:
-Mə'lumdur sənın par-paçəndən!

* * *

Dəvəyə dedilər:
-Boynun əyrıdır.
Dedi:-haram düzdür ki, boynum düz-olsun?!

* * *

Dəvəyə qanqal lazım olsa,
boynunu yüz yerdən uzadar.

* * *

Dəvəyə minməmişdən qabaq
yırğalanmaq öyrənir.

* * *

Dəvəyəcən boyun olunca,
düyməcə ağlın olsun.

* * *

Dəvəni aparən eşşəkdir.

* * *

Dəvəni dağdan uçurdan bir çəngə otdur.

* * *

Dəvəni eşşəyin quyruğuna bağlayır.

* * *

Dəvəni itirib köşəyi axtarır.

* * *

Dəvəni ya duza, ya suya.

* * *

Dəvəni yel aparsa,
keçini göydə gör.

* * *

Dəvəni yükü ilə udur.

* * *

Dəvəni yükü ilə,
sərbani ipi ilə.

* * *

Dəvəni palaz altında gizlətmək olmaz.

* * *

Dəvəni satan köşək ala bilməz,
küşəyi satan, eşşək ala bilməz.

* * *

Dəvəni çömçə ilə suvarır.
(Dəvəni xəlbir ilə suvarır).

* * *

Dəvənin azanı Ağcaqabula gedər.

* * *

Dəvənin ayağı altında qarışqa əzilməz.

* * *

Dəvənin biri bir döngə,
vay döngə dərdi.

* * *

Dəvənin qanadı olsa, uçulmamış dam qalmaz.

* * *

Dəvənin quyruğu yerə dəyəndə.

* * *

Dəvənin quyruğu yerə dəyməz.

* * *

Dəvənin də oynamağına az qalıb.

* * *

Dəvənin dizini bağla,
sonra allaha tapşır.

* * *

Dəvənin yemədiyi ot,
ya başını ağrıdar, ya qıçını.

* * *

Dəvənin kini-ılanın kini.

* * *

Dəvəsi ölmüş ərəbəm!

* * *

Dəvəçi ilə dost olanın,
darvazası gen gərək.

* * *

Də'vətə icabət (zərurət) gərək.

* * *

Də'vətsiz qonağı köpək qarşılar.

* * *

Də'vətsiz gələn qonaq,
quru yerdə oturur.

* * *

Dədə görməyən elə bilər
Şaqqulu da bir dədədir.

* * *

Dədəm evində balıq başı,
ərim evində də balıq başı?!

* * *

Dədəm evində də qarabaxt,
ər evində də?!

* * *

Dədəm mənə kor deyib,
hər yetənə vur deyib.

* * *

Dədənə ehsan verib
əli çapıxları qapına dadandırma.

* * *

Dədəsindən nə gül dərdim ki,
balasından güləb çəkim?

* * *

Dədəsini görməyən
şahlıq iddiası eylər.

* * *

Dəyərli muncuq yerdə qalmaz.

* * *

Dəyirman bildiyini eylər,
çaq-çaq baş ağrılar.
(Dəyirman dartdığıni darta,
çaq-çaq başın ağrılar).

* * *

Dəyirman iki daşdan,
məhəbbət iki başdan.

* * *

Dəyirman xoruzu kimi qıpqırmızıdır.
(Dəyirman xoruzuna dönüb).

* * *

Dəyirmanə dəni evdə arıd apar.

* * *

Dəyirmanə gedirəm,
nə dənim var, nə çuvalım.

* * *

Dəyirmanə getsə dünya xəbəri gətirər.

* * *

Dəyirmanə gələndən sonra ulaq görün çox olar.

* * *

Dəyirmanə girdi köpək,
dəyirmançı, vurdu kötək,
bilmirəm kəpək yedi köpdü köpək
ya da ki, kötək yedi köpdü köpək?!

* * *

Dəyirmanda buğda qurutmazlar.

* * *

Dəyirmanda dəni olmayana un verməzlər.

* * *

Dəyirmanda dənin yox,
şahad üstə başını niyə yarırısan?

* * *

Dəyirməndə doğulan siçan
göy gurultusundan qorxmaz.

* * *

Dəyirməndən gələn əlinə baxarlar.

* * *

Dəyirmanın boğazı boş qalsa,
daş daşı sürtər.

* * *

Dəyirmanın boğazına ölü salsan diri çıxar.

* * *

Dəyirmanın yaraşığı torba, çuvaldır.

* * *

Dəyirmanın pəri - iki günün əri.

* * *

Dəyirmanın səsindən qaçan un üyütməz.

* * *

Dəyirməndən acıq eyləyən
çuvalını boş aparar.

* * *

Dəyirmançının şahidi kömbəçi olar.

* * *

Dəymə mənə, dəyməyim sənə!

* * *

Dəymə tazıya,-
qaçar qazıya.

* * *

Dəyənek dəlinin,
süpürgə gəlinin.

* * *

Dəymə düşərdir.

* * *

Dəli ağlamaz, ağıllı gülməz.

* * *

Dəli aydan qorxar.

* * *

Dəli bağlayanı ağıllı aç bilməz.

* * *

Dəli başına dövlət quşu qonub.

* * *

Dəli qazandı, ağıllı yedi.

* * *

Dəli qazının yazdığını, ağıllı qazı pozmaz.

* * *

Dəli quyuya bir daş atdı,
min ağıllı çıxarda bilmədi.

* * *

Dəli qız dayısından yaşınar.

* * *

Dəli qız evdə qalmaz.

* * *

Dəli qırmızı sevər, gic-sarı.

* * *

Dəli deyingən olar.

* * *

Dəli demiş, ağıllı inanmış.

* * *

Əlisi dəli, Vəlisi dəli
qırılmışın hamısı dəli?!

* * *

Dəli dəlidən xoşlanar,
molla-halvadan.

* * *

Dəli dəliyə qoşular,
dəyəmək göydən yağar.

* * *

Dəli dəliyə xoş gələr.

* * *

Dəli dost,
qəlbi qara,
mən belə dostu neylərəm?!

* * *

Dəli dostun olunca, ağıllı düşmənin olsun.

* * *

Dəli dövrən sürər,
ağıllı vaxt gözlər.

* * *

Dəli elsiz,
el dəlisiz olmaz.

* * *

Dəli ilə dövlətli,
ikisi də bildiyini eylər.

* * *

Dəli ilə sərxoşun meydanı birdir.

* * *

Dəli ilə tapmaqdanısa,
ağıllı ilə itirmək yaxşıdır.

* * *

Dəli inəyin dəli də buzovı olar.

* * *

Dəli ol, bəxtin olsun.

* * *

Dəli öz zərərinə güdər.

* * *

Dəli özü deyər,
özü də gülər.
(Dəli özü deyər, özü eşidər).

* * *

Dəli özünə bir dəli yoldaş tapdı,
elə bildi ki, çox ağıllıdır.

* * *

Dəli sərxoşdan qorxar.

* * *

Dəli söyləyənlər doğru olar.

* * *

Dəli utanmaz, yiyəsi utanar.

* * *

Dəli çomaqa rast gəlib.

* * *

Dəlidən ağıl ummaq olmaz.

* * *

Dəlidən doğru xəbər.

* * *

Dəlidir, başını vursun divara!

* * *

Dəliyə ağıl, qaraya sabun kar eyləməz.

* * *

Dəliyə bir hava bəsdir.

* * *

Dəliyə qanun yoxdur.

* * *

Dəliyə qoşulma, səni də dəli edar.

* * *

Dəliyə daş atma,
başına daş yağdırar.

* * *

Dəliyə dedilər:
- Dünyada dəli çoxdur, ağıllı?
Dedi:-Dəli!
Dedilər:-Nə üçün?
Dedi:-Dəli bir nəfərdir,
ona dəli deyən minlərlə!

* * *

Dəliyə dedilər:

- Nə üçün dəli olmusan?

Dədi: - Ağıllıların dərdini çəkməkdən!

* * *

Dəliyə dəyənək verməzlər.

* * *

Dəliyə dəli kimi cavab verməzlər.

* * *

Dəliyə iş buyur,
o sənə ağıl öyrətsin.

* * *

Dəliyə yazı yoxdur.

* * *

Dəliyə yer ver, əlinə bel!

* * *

Dəliyə yüz öyrət, öz bildiyini eylər.

* * *

Dəliyə gündə bayramdır.

* * *

Dəliyə sorğu olmaz.

* * *

Dəliyə üz vermə.

* * *

Dəliyə halva-külçə neyləsin?!
(Dəliyə bal neylər,
gicə halva?!)

* * *

Dəlilər dünyanı əkdilər,
ağıllı indi cüt qoşur!

* * *

Dəlini apardılar toya,
dedi: - Bura bizim evdən yaxşıdır!

* * *

Dəlini zəncirlə yox,
tədbirlə tutarlar.

* * *

Dəlinin başında qoz ağacı bitməz.

* * *

Dəlinin bir ağıllısı olmaz?!

* * *

Dəlinin buynuzu olmaz ki?!

* * *

Dəlinin dilinə pəhriz yoxdur.

* * *

Dəlinin düşünməsinə
toyuğun eşlənməsinə
dərman yoxdur.

* * *

Dəlinin eşşəyi də dəli olar.

* * *

Dəlinin yadına daş salma.

* * *

Dəlinin nə toyu olsun, nə bayramı.

* * *

Dəlinin sözü, sərxoşun gözü.

* * *

Dəlinin ürəyi dilindədir,
ağıllının dili ürəyindədir.

* * *

Dəlinin xırmanı olmaz.

* * *

Dəlicə qızdan dəlicə gəlin olar.

* * *

Dəlləyi müştərisindən çox.

* * *

Dəllək dəlləyin başını qırxanda pul almaz.

* * *

Dəlləkliyi bizim başımızda öyrənir.

* * *

Dəm dəm gətirər, qəm qəm.

* * *

Dəm-dəm halvası dəyil ki.

* * *

Dəmir ayaq, dəmir çarıq, dəmir diş.

* * *

Dəmir qarının taxta qarıya işi düşər.

* * *

Dəmir dəmiri kəsər.

* * *

Dəmir ki var, döydukcə uzanar.

* * *

Dəmir nəmdən, insan qəmdən çürüyər.

* * *

Dəmiri döyən dəmirçi olar.

* * *

Dəmiri isti-isti döyərlər.

* * *

Dəmiri kürədən dəmir çıxardar.

* * *

Dəmirsiniz, missiniz,
hamınız bir cinssiniz.

* * *

Dəmirçi yanından keçən qıgılcım yeyər.

* * *

Dəmirçi nə bilir qızıl nədir?

* * *

Dəmirçidə bıçaq tapılmaz.

* * *

Dəmirçinin ömru tax-taxla,
ləyləyin ömru lağ-lağla keçər.

* * *

Dəni ellərdən,
suyu göllərdən.

* * *

Dəni yanında,
suyu yanında.

* * *

Dəni məndən yeyir,
başqa yerdə yumurtlayır.

* * *

Dəniz dalğasız,
qızlar sevdəsiz olmaz.

* * *

Dəniz suyu kimi,
nə içilir, nə kiçilir.

* * *

Dəniz tufansız olmaz.

* * *

Dənizdə balıq sevdəsiz olmaz.

* * *

Dənizdə batan saman çöpündən yapışar.

* * *

Dənizə getsə dənizi qurudar.

* * *

Dənizi çömçə ilə boşaltmaq olmaz.

* * *

Dər-divarın da qulağı var.

* * *

Dərviş, belə iş?!

* * *

Dərviş dilriş (dərdli) olar.

* * *

Dərviş yabısı hər evin yolunu tanıyar.

* * *

Dərviş məscidə girməz,
bazarda meydan qurar.

* * *

Dərviş odur ki, dünyanı tərək edə,
fəqir odur ki, dünya onu tərək edə.

* * *

Dərviş olan şahlıq iddiası eyləməz.

* * *

Dərviş öz evini çiyində gəzdirər.

* * *

Dərvişə bir şey verməmişən,
kəşkülün bəs niyə sındırırsan?

* * *

Dərvişi-təkyədə,
sərxoşu meyhanada axtar.

* * *

Dərvişin olduğundan.

* * *

Dərvişin fikri nə isə,
zikri də odur.

* * *

Dərd ağladar, eşq söylədən.

* * *

Dərd adamı ağladar.

* * *

Dərd bir deyil, iki deyil.

* * *

Dərd bir idi, iki oldu.

* * *

Dərd bir olsa, yeri yər.

* * *

Dərd bir olsa çarəyə nə var?
(Dərd bir olsa çəkməyə nə var?!).

* * *

Dərd bir ülgücdür,
udsan yaralar, atsan yaxalar.

* * *

Dərd var gələr keçər,
dərd var dələr keçər!

* * *

Dərd dərd üstündən gələr.

* * *

Dərd dərdə bənzəməz.

* * *

Dərd dərdə dəyər sızlar.

* * *

Dərd dərdi açar.

* * *

Dərd gedər, yeri boş qalar.

* * *

Dərd getməz, dəyişər.

* * *

Dərd gəzər, dərman arar.
(Dərd gəzər,
dərman da onunla bərabər).

* * *

Dərd gələndə lailacı,
pişiyə deyərlər:-Xanım bacı!

* * *

Dərd gələndə xalvar ilə gələr,
çıxanda misqal ilə!

* * *

Dərd olmaz dərmanlı,
dəvə gördüm sarıbaşlı,
hamıya dərman oldu,
balam öldü dərmanlı.

* * *

Dərd olsun, söz olmasın.

* * *

Dərd çəkənə gərəkdir.

* * *

Dərdi verən, dərman da verər.

* * *

Dərdi olan danışar.

* * *

Dərdi olan dərman axtarar.

* * *

Dərdimi dağa desəm dağ əriyər,
şam yanar, şö'lə çəkər,
piltə yanar, yağ əriyər.

* * *

Dərdimiz hardan əyan olsun bizim dərdsizlərə
Dərdlilər yaxşı bilir aləmdə dərdin qiymətini

* * *

Dərdin yoxdur söylən,
borcun yoxdur evlən.

* * *

Dərdini qoy dərdim üstə,
onu da mən çəkdim.

* * *

Dərdini dərd bilənə söylə.

* * *

Dərdini gizlədən-davasını tapmaz.

* * *

Dərdini unut, sözünü unutma.

* * *

Dərdli dərdlinin dərdini axtarar.

* * *

Dərdlini dindirmə,
özü dillənər.

* * *

Dərsiz baş-bostan qırağında köpək.

* * *

Dərsiz baş olmaz.

* * *

Dərsiz könüldə məhəbbət yuva açmaz.

* * *

Dərə mənim, düz mənim
sənin burada nə işin var?

* * *

Dərə mənim, düz sənin.

* * *

Dərəni, tərəni sel bilir,
yaxşını, yamanı el bilir.

* * *

Dərzi öz yırtığını yamamaz.

* * *

Dərziyə köç dedilər:
iynəsini yaxasına sancdı.

* * *

Dərzinin mayası iynə-sapdır.

* * *

Dərilməmiş güldən dəstə bağlamaq olmaz.

* * *

Dərin su bulanmaz.

* * *

Dərinə getmə, məsələ böyüyər.

* * *

Dərya qədər mal-
ala bildiyin qədər al.

* * *

Dərya görünən yerdə
qətrə nə görünər?

* * *

Dərya murdarlıq götürməz.

* * *

Dəryada balıq sevdası.

* * *

Dəryadakı balıq, göydəki quş satılmaz.

* * *

Dəryadan bir damcı.

* * *

Dəryadan nə əksik olacaq?

* * *

Dəryadan uzaq, bələdan uzaq.

* * *

Dəryaz işlər, qol öyünər.

* * *

Dəryaya daş atmaqla suyu bulanmaz.

* * *

Dəryaya bir daş at,
ya bir qaya sal.

* * *

Dərgahın qapısı açıq olanda
köpəyin yuxusu gələr.

* * *

Dərmansız dərdin dərmanı bimarlıqdır.

* * *

Dəstəməzsiz namaz olmaz.

* * *

Dəstini qıran da bir,
suyu gətirən də bir.

* * *

Dəhnəni dərin qazı,
suyu gur gəlsin.

* * *

Div qurbağaya aşıq olub.

* * *

Divan ilə divanlıq eləmək olmaz.

* * *

Divan haqqa da baxar,
nahaqqa da.

* * *

Divanxana qapısı,
girəndə darvaza olar,
çıxanda iynə gözü.

* * *

Divar binadan qaim (davamlı) olar.

* * *

Divarı nəm yıxar,
insanı qəm.

* * *

Divarın dalısı da qürbətdir.

* * *

Divarın iki üzün yıxmazlar.

* * *

Dil ağrıyan dişə dəyər.

* * *

Dil ağrısından qol ağrısı yaxşıdır.

* * *

Dil adamı bəyan eylər.

* * *

Dil adamın düşmənidir.

* * *

Dil başa bələdir.

* * *

Dil başı güdaza verər.

* * *

Dil başı saxlar.

* * *

Dil var bal gətirər,
dil var-bəla.

* * *

Dil ətdəndir.
(Dil ki, var, ətdəndir,
hara döndərsən dönər).

* * *

Dil ilə dost olanın
ağzın ara, könlün al.

* * *

Dil ilə olan, zor ilə olmaz.

* * *

Dil yanılar, doğrusunu deyər.

* * *

Dil yarası qılınc yarasından yamandır.

* * *

Dil sümüksüzdür,
amma sümüyü sındırar.

* * *

Dil ürəyin açarıdır.

* * *

Dillə bir şey deyib,
ürəklə başqa şey tutma.

* * *

Dildə yox, işdə özünü göstər.

* * *

Dildən acı, dildən şirin şey yoxdur.

* * *

Dildən gələn əldən gəlsə,
kasıb-kusub varlanar.

* * *

Dildir, nə qoruğu var,
nə qaytanı.

* * *

Dilənçi salam almaz.

* * *

Dilənçi torbasından çörək yeməzlər.

* * *

Dilənçiyə bir verərsən,
bir də istər,
sabahacan yatmağa
yer də istər.

* * *

Dilənçiyə torbası ağırlıq eləməz.

* * *

Dilənçiyə xiyar verdilər,
əyridir deyə almadı.

* * *

Dilotu yeyib!

* * *

Dili bal, işi bəla.

* * *

Dili varsa, dilçəyi də var.

* * *

Dili ilanı yuvasından çıxardar.

* * *

Dili topuq çalır.

* * *

Dili uzundur, ağılı gödək.

* * *

Dili xoş olanın havadarı çox olar.

* * *

Dilimin bələsından sana.

* * *

Dilim, dilim olasan dilim.

* * *

Dilim, dilim ol, dilim,
bir az şirin ol, dilim,
bir az həlim ol, dilim,
sən ki, incitdin yarı
dilim-dilim ol, dilim.

* * *

Dilimdə tük bitib.

* * *

Dilin bələsıdır uzunçu olmaq,
ariflər işidir, sükuta dalmaq.

* * *

Dilin olmasaydı, qarğalar dimdikləyərdi.

* * *

Dilində öd olanın hər şeyi acı olar.

* * *

Dilinə doğru söz gəlməz.

* * *

Dilini bilməyən anasın tanımaz.

* * *

Dilini qısa eylə.

* * *

Dilin qoy dilçəyinə.

* * *

Dilini saxlayan, başını saxlar.

* * *

Dilini tut, divanı ud.

* * *

Dilini uzun eləyən, başını bəlaya salar.

* * *

Dilinin bəlasını çəkir.

* * *

Dilinin pərsəngi yoxdur.

* * *

Din elmin düşmənidir.

* * *

Dindən çıxsan da, eldən çıxma.

* * *

Dini dinara satan molla,
dindən də olar, dinardan da.

* * *

Dini dinara satmaq olmaz.

* * *

Dini yeyib, imanı dalına atıb.

* * *

Dini olmayanın imanı da olmaz.

* * *

Dinindən dönər, imanından dönməz.

* * *

Dinmə ver!

* * *

Dinmə, səni udaram!

* * *

Dinməyənin bir dinəni olar.

* * *

Dinsizin ağzını imansız yumar.

* * *

Dinsizin malını imansız yeyər.

* * *

Dinsizin öhdəsindən imansız gələr.

* * *

Dinc adamsan,
qanlı qapısında
nə qayıırırsan?

* * *

Dinc ayağa heç nə dəyməz.

* * *

Dirinliyimi Şahmərđan kəsib.

* * *

Diri dirinin dərđini çəkər.

* * *

Diri it ölü aslandan yaxşıdır.

* * *

Diridən dirilik qalar.

* * *

Diriyə dirilik lazımdır.

* * *

Diriyə hay verməz,
ölüyə pay.

* * *

Dirilik birlikdədir.

* * *

Dirilik çətinə düşüb.

* * *

Dirini öldürmək olar,
ölünü diriltmək olmaz.

Diz ağrısını can çəkər.

* * *

Diş verən dişlik də verər.

* * *

Diş qurdalamaqla qarın doymaz.

* * *

Diş yox ikən dodaq var idi.

* * *

Dişi düşmüş boz öküz,
qoşulub cöngələrə.

* * *

Dişin ağrısı-çək qurtar.

* * *

Dişinin qədrini bilməyən çənəsiz qalar.

* * *

Dişlərini ağartma,
it sümük axtarır.

* * *

Dişsiz ağız-daşsız dəyirman.

* * *

Dımbılı ələk-dımbılı sac,
əlim xəmir, qarnım ac!

* * *

Diğ-dığ qardaşı qardaşdan ayırar.

* * *

Dırnaq altında can qalır.

* * *

Dırnağı mayasından kəsməzlər.

* * *

Dırnağın varsa, başını qaşı.

* * *

Dovğa doqqazacan
qatıqlı aş darvazaycan.

* * *

Dovşan dağda-suyu ocaqda.

* * *

Dovşan dağdan küsmüş,
dağın xəbəri yox.

* * *

Dovşan kiçik, qulağı böyük.

* * *

Dovşan nə qədər qaçarsa,
o qədər də yatar.

* * *

Dovşan öz yatağında ovlanar.

* * *

Dovşan feyz alanda
kənd qırağında gəzər.

* * *

Dovşana deyir, qaç,
tazıya deyir, tut.

* * *

Dovşanı araba ilə tutur.

* * *

Dovşanı tutunca
tazıya «atam» deyərlər.

* * *

Dovşanın gümanı ayaqlarına gələr.

* * *

Doqquz ay ananın qarnında necə qalmısan?

* * *

Doqquz atı səkkiz ağaca bağlayır.

* * *

Doqquz dərədən on qab su gətirər.

* * *

Doqquz döşəkli bala,
axırda quru yerdə can verər.

* * *

Doqquz gün əciri
on gün sadağa lazımdır.

* * *

Doqquzu verən, onu da verər.

* * *

Doqquzunda nə isə,
doxsanında da odur.

* * *

Doğaram-oğlan doğaram,
doğmaram-özümü boğaram.

* * *

Doqru büdrər, amma yığılmaz.

* * *

Doğru deyən olsaydı, yalançı usanardı
avara qalanlar dəxi bir söz də qanardı.

* * *

Doğru deyənin başı keçəl olar.

* * *

Doğru elə bilər
hamı doğrudur,
əyri elə bilər
hamı əyridir.

* * *

Doğru yalamı qovar.

* * *

Doğru yolda yığılan tez qalxar.

* * *

Doğru yolla gedən yorulmaz.

* * *

Doğru ol, asan yol ilə get.

* * *

Doğru söz acı olar.

* * *

Doğru söz acı olar,
nəticəsi şirin.

* * *

Doğru söz dilinə gəlməz.

* * *

Doğru söz dostluğu pozar.

* * *

Doğru söz e'tiraz götürməz.

* * *

Doğru sözü zarafata salıb deyərlər.

* * *

Doğru söylə,
at min çap.

* * *

Doğru tutulmayınca,
oğru tutulmaz.

* * *

Doğruya zaval yoxdur,
çəksələr min divana.

* * *

Doğruluq dost qalasıdır.

* * *

Doğruluq insanı heç vaxt utandırmaz.

* * *

Doğruluqla dost qapısının dolan gəz,
öz evindir.

* * *

Dodağın qalınlığına baxma,
sözün zərifliyinə bax.

* * *

Dozanqurdunun da balası özü üçün əzizdir.

* * *

Dolayı gəl, dolayı,
həsir basma,
dolan gəl! (El mahnısı).

* * *

Dolan qoyunum, dolan,
borc verən gələr,
ya səni aparar, ya məni.

* * *

Dolanmağa yad ölkə,
ölməyə vətən yaxşı.

* * *

Dolaşan qurd ac qalmaz.

* * *

Dolu quyuya it düşməz.

* * *

Dolu dəryaya yağar.

* * *

Dolu tüfəng bir nəfəri qorxudar,
boşu-iki nəfəri.

* * *

Dolunu yeyib boşə təpik atma.

* * *

Don dedi: -Mən gedirdim,
məni yamaq saxladı.

* * *

Don tapmaq asandır,
dost tapmaq çətin.

* * *

Donluğuma darı,
cirəmə kəpək qatmayın.

* * *

Donuzdan bir tük də qənimətdir.

* * *

Donuzdan toğlu doğulmaz.

* * *

Donuzun başı ağır olsa da,
leşi çəkər.

* * *

Dor dibindən qaçandır.

* * *

Dost ağlar, düşmən gülər.

* * *

Dost arası pak gərək.

* * *

Dost arası sözsüz olmaz.

* * *

Dost başa baxar, düşmən ayağa.

* * *

Dost bir, düşman on bir.

* * *

Dost qazan,
düşməni nənəm də doğar.

* * *

Dost dar gündə tanınar.

* * *

Dost dostu arxa olar.

* * *

Dost dostu tən gərək,
tən olmasa gen gərək.

* * *

Dost dostdan kənar olmaz,
aralıqda mərdimazar olmasa.

* * *

Dost dostu dar gündə sınayar.

* * *

Dost dostun eybini üzünə deyər.

* * *

Dost-düşmən qara gündə mə'lum olar.

* * *

Dost ziyankar olmaz.

* * *

Dost ilə ye, iç,
alış-veriş eləmə.

* * *

Dost yolunda boran olar, qar olar.

* * *

Dost yolunda əzaba düşənin
el içində üzü ağ olar.

* * *

Dost gələr - düşmən gedər.

* * *

Dost gəlişi bayram olar.

* * *

Dost məni ansın bir çürük qoz ilə.

* * *

Dost məni yad eyləsin
bir güleyşə nar ilə.

* * *

Dost min isə-azdır,
düşmən bir isə-çoxdur.

* * *

Dost min olar,
candan dost olan bir.
(Dost min olar, candan yanan bir).

* * *

Dost ol, vəfalı ol.

* * *

Dost sevinər, düşmənin gözü çıxar.

* * *

Dost sirrini dosta deyər.

* * *

Dost üzdən bəlli olar,
düşmən-gözdən.

* * *

Dosta-alqış,
düşmənə-qarğış...

* * *

Dosta bərc pul vermə,
hər ikisi əldən gedər.

* * *

Dosta dost, düşmənə düşmən kimi bax.

* * *

Dostam sənidlə,
pulun qurtaranacan!

* * *

Dostdan belə sirrini saxla.

* * *

Dostdan zərər gəlməz.

* * *

Dostdan özünü qoru,
düşmənlə hesablaşmağa nə var?!

* * *

Dostla dağı tez aşmaq olar.

* * *

Dostluq düzlükdədir.

* * *

Dostluq göstərməklə düşmən əzilməz.

* * *

Dostluq üç almadır:
gah ikisi səndə, birisi məndə,
gah ikisi məndə, birisi səndə.

* * *

Dostluq həyat vəsiqəsidir.

* * *

Dostluq həmişə qalib gəlir.

* * *

Dostluqla tutub, düşmənliklə yıxar.

* * *

Dostluğa dağlar da,
dənizlər də mane ola bilməz.

* * *

Dostluğu ayı dostluğudur.

* * *

Dostluğu birdən pozma,
bəlkə bir də dost oldun.

* * *

Dostluğun telini
kəbudluqla qırma,
bir də bağlasan
düyünü qalar.

* * *

Dostsuz insan-qanadsız quş.

* * *

Dostu dar gündə sına.

* * *

Dostuq, cibimiz ayrı.

* * *

Dostun atdığı daş baş yarmaz.

* * *

Dostun versə qum,
sən onu ovcunda yum.

* * *

Dostun dost olsun,
hesabın dürüst.

* * *

Dostun yoxsa, axtar,
tapdın - qoru.

* * *

Dostun qədrini dost bilər.

* * *

Dostun sirrini dost bilər.

* * *

Dostun üzünü evində gör.

* * *

Dostuna borclu olma.

* * *

Dostunu anladıb, düşmənini güldürmə.

* * *

Dostunu mənə de,
deyim sən kimsən.

* * *

Dostunun dostu sənin də dostundur.

* * *

Dövlət ağıllının nöqəridir,
axmağın ağası.

* * *

Dövlət adama ayağı ilə gəlməz.

* * *

Dövlət başa bələdir.

* * *

Dövlət başa qonar,
quzğun leşə.

* * *

Dövlət qulluğu göyərçinə bənzər,
qonar, uçar.

* * *

Dövlət quşu başına qonub.

* * *

Dövlət dəniz suyu kimidir,
İçdikcə susadır.

* * *

Dövlət malı nə odda yanar, nə suda batar.

* * *

Dövlət sirrini dövlət bilər.

* * *

Dövlətdə dəvə, evladda nəvə.

* * *

Dövlətə bel bağlama.

* * *

Dövlətə e'tibar yoxdur.

* * *

Dövləti abıra çəpər edərlər.

* * *

Dövlətin də düşər-düşməzi olar.

* * *

Dövlətin ən yaxşısı ağıldır.

* * *

Dövlətin gəlhagəlidir.

* * *

Dövlətli yanını qaşığında,
kasıb elə bilər ona pul verir.

* * *

Dövlətdi kasıb olsa - qırx il iyi getməz.

* * *

Dövlətlidən xeyir olmaz,
kordan mazarat.

* * *

Dövlətliyə bəli,
yoxsula dəli deyərlər.

* * *

Dövlətliyə saxsı lazım olsa,
kasıb kasasını sındırar.

* * *

Dövlətlinin dili uzun olar,
əli qısa.

* * *

Dövlətlinin iti yatmaz.

* * *

Dövrənini sürən sürsün,
hər kəsin macalı var.

* * *

Döyən qalır qıraqda,
döyülən tutulur.

* * *

Döyən, söyən ərim yox,
yel aparan unum var.

* * *

Döymə özgə qapısını,
döyərlər sənin qapını.

* * *

Döyməni xanım yeyər,
kəpəyi-yetim.

* * *

Döymür, tozunu çırpır.

* * *

Döyülən ilə deyən bir deyil.

* * *

Döyülənin cibindən gedər.

* * *

Döyülməmiş düydən aş olmaz.

* * *

Dörd divar arasında qalmışam.

* * *

Dörd divardır, bir həsir.

* * *

Dörd göz, bir övlad üçündür.

* * *

Dua oxumaqla donuz darıdan çıxmaz.

* * *

Duanı biz eləmişik,
yağış gör hara yağır?

* * *

Duz yerinə buz yalama.

* * *

Duz kimi hər aşa girər.

* * *

Duz-çörək qədri bilməyən itdən də alçaqdır.

* * *

Duz-çörək - düz çörək.

* * *

Duz-çörək kəsmişik.

* * *

Duz-çörək itməz.

* * *

Duz çörəyin qədrini bilmək gərək.

* * *

Duzun duz olsun.

* * *

Duzdan ləziz,
sudan əziz,
bir şey yoxdur.

* * *

Duzu yeyib
duz qabını sındırma.

* * *

Duzunu gimrik eyləyən
çörəyini də fətir eylər.

* * *

Duymusan-malıdır.

* * *

Dul arvad ağ kalağaydır,
toxunma, ləkə düşər.

* * *

Dul arvad evdə oturmaz.

* * *

Dul arvad yetim saxlar,
naxırçıya minnət qoyar.

* * *

Dul arvad yuxuda
ikinci ərini görər.

* * *

Dul arvad özü yetimdir,
amma yetimlərə anadır.

* * *

Dul arvadı qız adına almazlar.

* * *

Dul arvadın boxçası qoltuğunda olar.

* * *

Dul arvadın divarı alçaq olar.

* * *

Dul arvadın dilləri,
qaraca yazın günləri.

* * *

Duman alçaqdan qalxar,
ucanı gözlər.

* * *

Dumanlı gözə hər şey bulanlıq görünər.

* * *

Dumansız çən olmaz.

* * *

Dumbul görər oynar,
mehrab görər ağlar.

* * *

Dumbulla gələn zurna ilə gedər.

* * *

Duran yatanın payını yeyər.

* * *

Duran yerdə işə düşmüşəm!

* * *

Duran öküz yatan öküzün başına batırar.

* * *

Durnanın başçısını vurarlar.

* * *

Durub getdik qışlağa,
ümid qaldı yaylağa.

* * *

Düdəməyi hindi gəlir.

* * *

Düdüyə qoydular, çaldılar.

* * *

Düz ağacı ocağa qoymazlar.

* * *

Düz adamsan-təkyədə nə işin var?

* * *

Düz danışanla dost ol,
səni tərifləyənlə yox.

* * *

Düz danışanı utandırmaq olmaz.

* * *

Düz əyrini kəsər.

* * *

Düz yaşa-yüz yaşa.
(Yüz yaşa, düz yaşa).

* * *

Düz yol gedən yorulmaz.

* * *

Düz yolun yolçusu azmaz.

* * *

Düz gəlmisən-düz get,
qız gəlmisən-qız get.

* * *

Düz oldu-ox,
əyri oldu-yay.

* * *

Düz söz acı olar.

* * *

Düz söz-bir söz.

* * *

Düz tanınmayınca-əyri tanınmaz.

* * *

Düzəndə min,
enişdə yedəyin çək,
dikdə qabaq sal,
yeriməsə, mən zamin.

* * *

Düzlük uzanar, qırılmaz.

* * *

Dükançının saqqalı özünə əngəldir.

* * *

Dünən bir,
bu gün iki.

* * *

Dünən-dost,
bu gün aşna.

* * *

Dünən yediyini bu gün yadından çıxarıb.

* * *

Dünən yumurtadan çıxıb,
bu gün qabığı bəyənmir.

* * *

Dünən yumurtadan çıxıb,
bu gün bizə cip-cip öyrədir.

* * *

Dünən ölənə dünən də basdırdılar.

* * *

Dünənə demə, bugünü de!

* * *

Dünənki işinə sağ ol,
bugünkü işindən danış.

* * *

Dünənki məzənnəyə
yoldaşım da hazırdır.

* * *

Dünənki nökrçiliyinə baxma,
bugünkü ağalığına bax.

* * *

Dünya bala dönsə də,
ala qarğa öz yeməyin bilər.

* * *

Dünya başına dar gəlir.

* * *

Dünya belə də qalmaz.
(Dünya bir qərar da qalmaz).

* * *

Dünya beş gündür, beşi də qara.

* * *

Dünya bir yağlı quyuqdur,
yeyə bilənə nuş olsun.

* * *

Dünya bir yorğun ovdur,
hər gələn bir dəm ovlar.

* * *

Dünya bir pəncərədir,
hər gələn baxar gedər.

* * *

Dünya bitər,
    əngəl bitməz.
(Dünya bitər, yalan bitməz).

* * *

Dünya sənin, dünya mənim,
dünya heç kimin.

* * *

Dünya boynu yoxundur.

* * *

Dünya varına güvənmə!

* * *

Dünya - qazan,
    biz çömçə.

* * *

Dünya dediyin bir bağıdır,
    hər gələn bir ağac əkib gedər.

* * *

Dünya, dünya, puç dünya!

* * *

Dünya, dünya nur dünya,
gəl qaranı kəs dünya!

* * *

Dünya durduqca durasan!

* * *

Dünya yaz ikən qış tədarükünə bax!

* * *

Dünya yansa, bir tükü də yanmaz.

* * *

Dünya kasıba zindandır,
varlıya meydan.

* * *

Dünya gedib, ucu qalıb,
adamların bici qalıb.

* * *

Dünya gör-götür dünyasıdır.

* * *

Dünya malı dünyada qalacaq.

* * *

Dünya malına e'tibar yoxdur.

* * *

Dünya işinin madarı yoxdur,
heç kimsəyə e'tibarı yoxdur.

* * *

Dünya mənim deyənin,
dünən gəldik yasından.

* * *

Dünya bir nərdivandır,
biri çıxar, biri düşər.

* * *

Dünya tükənər,
düşmən tükənməz.

* * *

Dünya xali deyil.

* * *

Dünya çalışanların əlindədir.

* * *

Dunyada adamdan adamlıq qalır.

* * *

Dünya asandan çətin,
çətindən asan şey yoxdur.

* * *

Dünyada bir pislik qalar,
bir də yaxşılıq.

* * *

Dünyada ən zor iş
anlamaza söz anlatmaqdır.

* * *

Dunyada ən yaxşı şey yaxşılıqdır.

* * *

Dunyada iki şəxs
heç vaxt dost olmaz:
biri-qanan,
biri-qanmaz.

* * *

Dünyada oğul toyundan
şirin heç nə ola bilməz.

* * *

Dünyada pulsuz-
axirətdə imansız.

* * *

Dünyada hər an,
mərdə arxalan.

* * *

Dünyada hər kəs
öz haqqına razı olsa, dava olmaz.

* * *

Dünyada hər şey satılıb-alınar,
namusdan başqa.

* * *

Dünyada üç şey gördüm:
oldum, evləndim, öldüm.

* * *

Dünyadan xəbəri yoxdur.

* * *

Dünyaya bel bağlama.

* * *

Dünyaya dayanma,
varına inanma.

* * *

Dünyaya e'tibar yoxdur.

* * *

Dünyaya eşşək gəlib, eşşək də getdi.

* * *

Dünyanı verim açıb.

* * *

Dünyanı dolansan da qarğasan, qarğa!

* * *

Dünyanı ikiəlli tutma.

* * *

Dünyanın axırındır?!

* * *

Dünyanın ən bəxtiyar insanı
kimsəyə möhtac olmayanındır.

* * *

Dünyanın ən böyük ne'məti cansağlığıdır.

* * *

Dünyanın işini hər təhər tutsan keçər gedər.

* * *

Dünyanınkı əvəz-bədəldir.

* * *

Dünyanınkı borcdur.

* * *

Dünyaca gözəlliğin olunca,
zərrəcə bəxtin olsun.

* * *

Düş desəm-duşməzsən,
qoyun iri, quzu xırda,
keçi kəssəm yeməzsən.

* * *

Düşmən adama «qadan alım» deməz.

* * *

Düşmən qarışqa da olsa,
sən onu fil say.

* * *

Düşmən qaçarkən qarğalar cür'ətlənər.

* * *

Düşmən düşməndir,
nə yaxşısı, nə yamanı?!

* * *

Düşmən düşməne qəzəl oxumaz.
(Düşmən düşməne Qur'an oxumaz).

* * *

Düşmən düşmənin halına qalmaz.

* * *

Düşmən gücsüz də olsa,
ehtiyatı əldən vermə.

* * *

Düşmən ətək altından çıxar.

* * *

Düşmən yaxandan tutanda
it ətəyindən tutar.

* * *

Düşmən səni daş ilə
sən düşməni aş ilə.

* * *

Düşmən çox olanda
qaçmaq da mərdlikdəndir.

* * *

Düşməyə bel bağlama.

* * *

Düşməyə varanda
ürəyində nifrət,
əlində tüfəng;
dosta varanda
ürəyində məhəbbət
əlində çörək.

* * *

Düşməyə quyu qazıyınca,
dosta ev tikərsən!

* * *

Düşməyə sahib çıxan,
düşmən sayılar.

* * *

Düşməyə fürsət vermə, ayıq ol.

* * *

Düşməni bas,
hər yol ilə bassan, bas!

* * *

Düşməni elə vur ki,
bir də özünə gəlməsin.

* * *

Düşməni yumşaqılıqla dost edən ağıllıdır.

* * *

Düşmənin bəlisindən
dostun şilləsi yaxşıdır.

E

* * *

Ev ayrıncı acı olar.

* * *

Ev alma, qonşu al.

* * *

Ev bağda, bağ dağda.

* * *

Ev bizə qaldı desənə,
halva bişibdir - yesənə.

* * *

Ev bizim, sirr bizim.

* * *

Ev böyüksüz olmasın.

* * *

Ev buzovundan öküz olmaz.

* * *

Ev dağılsa tiri qalar,
kalafa uça - yeri.

* * *

Ev sözsüz olmaz,
meşə çaqqalsız.

* * *

Ev supürərəm,
yer salaram,
kimin qızından dala qalaram?

* * *

Ev təzə, divar təzə,
ələyim, səni hardan asım?

* * *

Ev tikən balta çöldə qalar.

* * *

Ev xoruzudur.
(Ev pəhləvanıdır).

* * *

Ev şamdan işıqlanar,
baş-bilikdən.

* * *

Evdə bişməyib,
qonşudan gəlməyib.

* * *

Evdə qonaq olanda uşağa acıqlanmazlar.

* * *

Evdə div olur,
çöldə divanə.
(Evdə xoruz olur,
bayırda toyuq).

* * *

Evdə gəlinim olsun,
bayırda-yeznəm.

* * *

Evdə öz başını bağlaya bilmir,
toyda gəlin başı bağlayır.

* * *

Evdəki hesab bayıra çıxmaz.

* * *

Evdən qabaq qonşu axtar.

* * *

Evdır,
aşağısı da olar,
yuxarısı da.

* * *

Evə girirəm qarı döyür,
bayıra çıxıram-tanrı.

* * *

Evi abad al,
bağı-bərbad.

* * *

Evi abad edən arvaddır.

* * *

Evi yoxdur,
qapı axtarır.

* * *

Evi odlanan mən,
əli kösövlü sən.

* * *

Evimizə gəldi qonaq,
vay dədəm vay, dədəm vay,
olaydı yumurta,
bişirəydim qayqanaq,
vay tava dərdi,
yağ da yoxdur!

* * *

Evin bəzəyi ocaqdır.
(Evin bərəkəti ocağındadır).

* * *

Evin böyüyü buyruqda,
kiçiyi-qulluqda.

* * *

Evin zibilini küçəyə atmazlar.

* * *

Evin iti ol, kiçiyi olma.

* * *

Evin yaraşığı gəlindir.

* * *

Evin yaraşığı uşaqdır,
süfrənin yaraşığı-qonaq.

* * *

Evin yıxılısın Müşküllü Məmməd,
ayının böyüyünü burada qoyub
gedib meşədə axtarır.

* * *

Evin minarə dibində olsa da,
qulağın səs eşitməz.

* * *

Evin olsun avardan,
od düşsün gilavardan!

* * *

Evində dəlik, belində yara,
yar sirrini ellərdə ara.

* * *

Evində yatır,
yuxuda həzrəti Süleymanı görür.

* * *

Evində tapmaz bir çürük darı,
bardaş qurub oturur hamıdan yuxarı.

* * *

Evlənən evdar olar.

* * *

Evlənən göz-qulaqda olar.

* * *

Evlənənlə ev tikənin köməkçisi çox olar.

Evlənmək su içmək deyil.

* * *

Evlər ayrı, qayğılar ayrı.

* * *

Evlər damı isti sacdır,
davam gətirən oturur.

* * *

Evlərə gedən qızın başı qovğalı olar.

* * *

Evlərə gedən qızın:
qulaqları kar,
dili lal,
gözləri kor gərək.

* * *

Evlərə gedən qızın dili altında qənd gərək.

* * *

Evli evdə yatar,
qərrib harda axşamlar?!

* * *

Evli evində gərək.

* * *

Evsizə qız verməzlər.

* * *

Ey əmmamə,
gör qayış nə çəkir?

* * *

Ey zər,
allah deyilsən,
amma eyiblərə pərdə çəkənsən.

* * *

Ey yar,
gəl bağrımı yar,
gör içində nələr var.

* * *

Ey özü-özünü bəyənmiş,
qoy səni el bəyənsin.

* * *

Ey fələk,
batmanı eylədin çərək,
hamıya verdin qovun, qarpız,
mənə verdin yelpənək.

* * *

Ey cüt yatan bəxtəvər,
demirsən bir tək də var?!

* * *

Eyib eləmə eybəcərin eybinə,
eyib edirsən öz eybinə eybi yox.

* * *

Eyibi eylər eybəcər,
soğanı yeyər dərdəcər.

* * *

Eyib tapır özgəyə,
bir baxmayıır güzгүйə.

* * *

Eybini bilən,
özgəyə eyib eyləmər.

* * *

Eyibli eybini bilsə,
başına kilim örtər.

* * *

Eyibli söz danışma.

* * *

Eyibsiz dost axtaran,
dostsuz qalar.

* * *

Eyibsiz yar axtaran, yarsız qalar.

* * *

Eyibsiz gözəl olmaz,
ay üzündə də ləkə var.

* * *

Eyməçiyə (qatıqçıya) doşab göstərməzlər.

* * *

El ağzı ilə quş tutulmaz.

* * *

El ağzı-yel ağzı.

* * *

El ağzı kəramətdir.

* * *

El ağzı torba deyil ki, büzəsən!

* * *

El ağzı faldır.

* * *

El ağzı-çuval ağzı.

* * *

El ağzı ilə şorba içilməz.

* * *

El ağzına baxan,
qarısını tez boşar.

* * *

El ağzında bir sözün
yüz rəngi var.

* * *

El ağzını bağlamaq olmaz.

* * *

El adamı igid deyə candan edər,
comərd deyə maldan edər.

* * *

El ayrıni yangını soyutmaz.

* * *

El arasında it quyruğu kəsməzlər.

* * *

El atan daşa güc çatmaz.
(El atan daşı qalxızmaq olmaz).

* * *

El atanı-ər atar,
el tutanı-ər tutar.

* * *

El atanı haqq da atar.

* * *

El bərəkallahı qarın cırar.

* * *

El bir olsa-dağ oynadar yerindən,
söz bir olsa, zərbi gərən sındırar.

* * *

El qabağı-yel qabağı.

* * *

El qazanı ilə aş qaynamaz.

* * *

El qalxdı, sən də qalx.

* * *

El qapısı-həkim qapısı.

* * *

El qapısı, həm gec,
həm güc açılar.

* * *

El qızına inanmaq olmaz.

* * *

El dağlara dayanıb,
çıraqlı indi oyanıb.

* * *

El dəli olanda mollaya gedər,
molla dəli olanda hara gedər?

* * *

El dəlisiz olmaz.

* * *

El dəlisin çölə atmaz.

* * *

El eybini sənə deyən,
sənin də eybini elə deyər.

* * *

El el ilə, dəyirman yel ilə.

* * *

El el ilə keçinmiş,
qardaş qardaş ilə keçinməmiş.

* * *

El elin aynası-batmanı, tarazısı.

* * *

El elin itgisini
bayatı oxuya-oxuya axtarar.

* * *

El igiddəri ilə tanınar.

* * *

El ilə allahu-əkbər.

* * *

El ilə bir ağla,
el ilə bir gül.

* * *

El ilə qara gün bayramdır.

* * *

El ipilə quyuya düşən,
quyuda qalar.
(Özgə ipilə quyuya düşən,
quyuda qalar).

* * *

El içində-əmioğlu
əmioğlu içində-qardaş.

* * *

El içində ol,
el içində öl.
(El içində-öl içində).

* * *

El yandıran şamı söndürmək olmaz.

* * *

El ağzı faldır.

* * *

El ağzı-çuval ağzı.

* * *

El el üstə sığınar.

* * *

El yaxşı, biz yaman,
el buğda, biz saman.

* * *

El yaxşılığın unutma.

* * *

El yumruğunu görməyən,
öz yumruğunu batman sanar.

* * *

El keçən körpüdən sən də keç.

* * *

El kisəsindən dəvələr sənə qurban.

* * *

El köçdü, oba qaldı.

* * *

El köçdü, sən də köç.

* * *

El gözü aydın görər.
(El gözü sərrafdır).
(El gözü tərəzidir).

* * *

El gözüylə dünya görünməz.

* * *

El gözündən düşən boy atmaz.

* * *

El gücü güclü olar.

* * *

El malı ilə dost qazanılmaz.

* * *

El malına kəm baxan,
malsız-davarsız qalar.
(El malına kəm baxanın
gözlərindən qan damar).

* * *

El malına göz tikən, gözsüz qalar.

* * *

El malına göz tikmə,
özün qazan. özün ye.

* * *

El malını qoru öz malın kimi.

* * *

El mahnısı-yallı səsi.

* * *

El namusu elə düşər.

* * *

El nəğməsinə eldən öyrənərlər.

* * *

El oğlu yumurtaya qulp qoyar.

* * *

El od başına yığılar.

* * *

El öz dəlisini yaxşı tanıyar.

* * *

El sağolunu qazandı,
el sağolundan özünü gözlə.

* * *

El salan körpüdən hamı keçər.

* * *

El sevəni aləm sevər.

* * *

El səsi-haqq səsi.

* * *

El sözü-ata nəsihətidir.

* * *

El sözü-atalar sözüdür.

* * *

El hara, sən də ora.

* * *

El hər qalın bostan qırağına gəlməz.

* * *

El hümmətlə, quş qanadla.

* * *

El çalan zurnanın səsi uzaqdan gələr.

* * *

El şamı daim yanar.

* * *

Eldə olan bəydə olmaz.

* * *

Eldə xəbər çox olar.

* * *

Eldən dərs alan Loğman olar.

* * *

(Eldən-elə,
dildən-dilə,
kim gülə,
kim gülməyə).

* * *

Elə arxalanan igid başa çatar.

* * *

Elə edən, sənə də edər.

* * *

Elə iynə sancmaq istəyən
əvvəlcə özünə sancar.

* * *

Elə kor deyən
özü badamgözlüdür?!

* * *

Elə gedən əliboş qayıtmaz.

* * *

Eli olmayanın dili də olmaz.

* * *

Elimə qalsın, günümə qalmasın.

* * *

Elin atdığı daş uzaq gedər.

* * *

Elin gözü daşı əridər.

* * *

Elin gücü-tufan gügu.

* * *

Elin gücü,
yelin gücü,
selin gücu-güclü olar.

* * *

Elin sözü daşı yeridər.

* * *

Elin sözü əvvəl-axır düz olar.

* * *

Elin sözünə baxan ac qalmaz.

* * *

Elin tərəzisi yoxdur.

* * *

Elin tutduğu quşun
quyruğu qısa olar.

* * *

Elə allam,
eşşəkdən palan alan kimi!

* * *

Elə atadan belə oğul?!

* * *

Elə bağın belə də meyvəsi olar.

* * *

Elə bil balıq ağzıdır.

* * *

Elə bil buz baltasıdır.

* * *

Elə bil qurbağa gölünə daş atdılar.

* * *

Elə bil dalınca atlı salıblar.

* * *

Elə bil dədəsini mən öldürmüşəm.

* * *

Elə bil dənizdə üzən gəmidir.

* * *

Elə bil yumurta üstə oturub.

* * *

Elə bil malakan xəncər bağlayıb.

* * *

Elə bil odun üstə su töküblər.

* * *

Elə bil ölü qəbirdən xortdayıb.

* * *

Elə bil kilsəyə bir daş atdım.

* * *

Elə bil tükün oda tutdular.

* * *

Elə bil üstümdən dağ götürüldü.

* * *

Elə bil daşdan talaşa qopub.

* * *

Elə bilir yuxa arasında halvadır.

* * *

Elə bilirsən qara gözünə aşiq olub?

* * *

Elə bir daşdır ki,
götürən də peşmandır,
götürməyən də.

* * *

Elə vurram beş gedərsən.

* * *

Elə qazana, belə çuğundur gərək.

* * *

Elə qazanın belə də aşı olar.

* * *

Elə qırmızıdır ki,
toxum xoruzuna oxşayır.

* * *

Elə don geymək gərək ki,
yamağı evdə tapıla.

* * *

Elə elə ki,
bir də bazara şor satan gəlsin.

* * *

Elə elə ki,
nə şiş yansın, nə kabab.

* * *

Elə zılxın (çuğundurun) belə qazanı olar.

* * *

Elə iş tut ki,
içindən qənbərqulu çıxmasın.

* * *

Elə ye ki,
dişlərinə zərər eləməsin.

* * *

Elə ye ki,
həmişə yeyəsən.

* * *

Elə yeməyin belə də qusmaqı olar.

* * *

Elə yerdə ev salmışam ki,
yığılamda vay deyəm.

* * *

Elə yerdə otur ki,
altına su çıxmasın.

* * *

Elə keçəl deyil ki,
qartmağı yerə tökülə.

* * *

Elə söz de ki,
kalı tökülsün,
dəymişi qalsın.

* * *

Elə söz deyir ki,
bişmiş toyuğun gülməyi gəlir.

* * *

Elə hürəyən itdən,
belə zıncıldayan tula olar.

* * *

Elə çobanın
belə də sürüsü olar.

* * *

Elə çömçənin belə də qazanı olar.

* * *

Elə tikə götür ki,
uda biləsən.

* * *

Ellər bizə, biz ellərə.

* * *

Ellər köçər, dağlar qalar.

* * *

Ellər nə gözəl məsəl demişlər:
Dünyanı mürur ilə yemişlər!

* * *

Ellərə gülən canım,
el mənə gülən oldu.
(Ellərə gülən canım,
indi olmuşam el gülüncü).

* * *

Elm ağılın ırağıdır.

* * *

Elm adama zinətdir.

* * *

Elm bir xəzinədir,
nə qədər sərf edərsən,
o qədər artar.

* * *

Elm zəhmət ilə ələ gələr.

* * *

Elm insana böyük mirasdır.

* * *

Elm var ki, - rəndədir,
adama hamarlayır.

* * *

Elm mərtəbəsi uca olar.

* * *

Elm oxumaq -
iynə ilə gor qazımaq deməkdir.

* * *

Elm para ilə yox,
çalışmaq ilə ələ gələr.

* * *

Elm sahibinə böyük zinətdir.

* * *

Elm öyrən beşikdən qəbrəcən.

* * *

Elminə əməl etməyən alim,
əлиндə çıraq gəzdirən kora bənzər.

* * *

Elmli adam cür'ətli olar.

* * *

Elmli qazıya şahid lazım deyil.

* * *

Elmsiz adam meyvəsiz ağac kimidir.

* * *

Elmsiz adam-ruhsuz cəsəd.

* * *

Elçi çox olar, qismət bir.

* * *

Elçiyə zaval yoxdur.

* * *

Elçiyə yox cavabı verməzlər.

* * *

Enişin yoxuşu,
yoxuşun da enişi var.

* * *

Erkək aslan şirdir,
dişi aslan şir deyil?!

* * *

Erkək atın yəhəri yırtıq olar.

* * *

Erkək balıqdan da yaşınır.

* * *

Erkək quş ötər,
dişi quş yuva tikər.

* * *

Erkək quşun yuvası olmaz.

* * *

Erkək eşşəyin altında bala axtarır.

* * *

Erkək eşşək, yanı qoduqlu?!

* * *

Erkək itin qarnı tox gərək.

* * *

Ertəyə qalan, arxaya qalar.

* * *

Ertəyə qalan bəladan qorxma.

* * *

Ertəykən əkən,
erkən də biçər.

* * *

Ehtiyat ən böyük qoçaqlıqdır.

* * *

Ehtiyat igidin yaraşığıdır.

* * *

Ehtiyat şərtəndir.

* * *

Ehtiyatlı qoyunu qurd yeməz.

* * *

Ehtiyatlı oğulun anası ağlamaz.

* * *

Ehtiyatı əldən vermə.

* * *

Eşq ağladar, dərd göynədən.

* * *

Eşq bir dəryadır,
üzmək bilməyən bu dəryada boğular.

* * *

Eşqi topuğuna vurub.

* * *

Eşqin tərs-avandı olmaz.

* * *

Eşidən görənə xəbər verir.

* * *

Eşik qar, içəri dar.

* * *

Eşit inanma!

* * *

Eşitdiyini unut, gördüyünü demə.

* * *

Eşitmək istəmədiyini özgəsinə eşitdirmə.

* * *

Eşitmək görməyə bənzəməz.

* * *

Eşitmək hara, görmək hara.

* * *

Eşitmişəm, görməmişəm.

* * *

Eşşək aldım qatır çıxdı.

* * *

Eşşəyə min, ata çatınca.

* * *

Eşşəyə min, baxtın açılısın.

* * *

Eşşəyə min, piyada qalma.

* * *

Eşşəyə minib, eşşəyi axtarır.

* * *

Eşşək anqıranda itin başı ağrılar.

* * *

Eşşək at yerini verməz,
ciyər-ət yerini.

* * *

Eşşək bozdur, dəyirmanı getməz.

* * *

Eşşək böyük, palanı kiçik.

* * *

Eşşək qaçıb, palanı qalıb.

* * *

Eşşək dağda ölər, sorağı evə gələr.

* * *

Eşşək eşşəyə uzunqulaq deyər.

* * *

Eşşək ya oduna gedər, ya suya.

* * *

Eşşək yük altında anqırmaz.

* * *

Eşşək Məkkəyə getməklə hacı olmaz.

* * *

Eşşək nə bilir zə'fəran nədir?

* * *

Eşşək nə bilir xurmanın dadını?

* * *

Eşşək nədir, döşək nədir.

* * *

Eşşək olsa da özümüzünküdür.

* * *

Eşşək olan qulaqların sallasın,
nalbənd gəlib ayaqların nallasın.

* * *

Eşşək olasan, çulun bu qədər nazik?!
(Eşşək olasan çulun məxmər!?).

* * *

Eşşək pəlçığa batan,
yiyəsindən qeyrətlisi tapılmaz.

* * *

Eşşək pəlçığa bir dəfə batar.

* * *

Eşşək pəlçığa batandan sonra yol göstərən çox olar.

* * *

Eşşək tapılarda yük vuran çox olar.

* * *

Eşşək üstən düşən olmuşdu,
heç bunun kimisi olmamışdı.

* * *

Eşşək üstə qəmə bağlayana gülərlər.

* * *

Eşşəkqulaq-qabanbaş,
heç görmüsən yeriyə daş?!

* * *

Eşşəkdən nə qanacaq umursan?!

* * *

Eşşəkdən soruşdular:
- Mənzilə nə vaxt çatırıq?
Dedi:-Üstümdəkindən soruş!

* * *

Eşşəklər evdə oturub,
qoduqlar sahəyə çıxıb.

* * *

Eşşəyə buynuz versən,
vurar ölkəni dağidar.

* * *

Eşşəyə qızıl yukləsən,
qiyməti artmaz.

* * *

Eşşəyə qızıldan noxta taxsan
yenə adı eşşəkdir!

* * *

Eşşəyə dedilər:
-Mə'rifətini göstər!
Yıxıldı ağnadı.
Dedilər:-Yenə!
Anqırdı.

* * *

Eşşəyimin qurd dayısı.

* * *

Eşşəyin anqırmanın olmaz.

* * *

Eşşəyin anqırması özünə xoş gələr.

* * *

Eşşəyin anqırması artıq düşəndə,
yiyəsinə şllaq atar.

* * *

Eşşəyin qarqışı töylədədir.

* * *

Eşşəyin quyuğu kimi,
nə uzanır, nə qısalır.

* * *

Eşşəyin qulağını kəsməklə köhlən olmaz.

* * *

Eşşəyin qulağını uzadan uzadıb.

* * *

Eşşəyin duası müstəcab olsaydı
çarvadar yolda ölərdi.

* * *

Eşşəyin yaşından
çərçinin daşından
baş çıxartmaq olmaz.

* * *

Eşşəyin yükü ağır olanda yiyəsi aparar.

* * *

Eşşəyin yükü yüngül olanda oynamağı gələr.

* * *

Eşşəyin palanı eşşəyə yük olmaz.

* * *

Eşşəyin üzünü yuyanda külək qopar.

* * *

Eşşəyin hesabı başqa,
eşşəkçininki başqa.

* * *

Eşşəyin canı yananda atdan bərk qaçar.

Ə

* * *

Əbləh odur dünya üçün qəm çəkər,
tanrı bilir,
kim qazanar,
kim yeyər.

* * *

Əvvəl arxı tullan,
sonra özünü öy.

* * *

Əvvəl qaçan canını qurtarar.

* * *

Əvvəl danış, sonra gül.

* * *

Əvvəl danışan bilsə ki,
sonra danışan nə deyəcək-
heç danışmaz.

* * *

Əvvəl qapını döy, sonra qonaq ol.

* * *

Əvvəl döyək, sonra yeyək.

* * *

Əvvəl düşün, sonra danış.

* * *

Əvvəl evin (məscidin) içi, sonra bayırı.

* * *

Əvvəl yoldaş, sonra yol.

* * *

Əvvəl yumruğunu düyünlə,
sonra qanmaza söz çatdır.

* * *

Əvvəl görüş, sonra biliş.

* * *

Əvvəl salam,
sonra kalam.

* * *

Əvvəl təam,
sonra kalam.

* * *

Əvvəl tikə,
o da sümüklü.

* * *

Əvvəl hesab,
sonra qəzəb.

* * *

Əvvəli belə idi,
axırı da belədir.

* * *

Əvvəli meydan olanın
axırı zindan olar.

* * *

Əvvəlki baxtım
qızıldı taxtım
sonrakı baxtım
qaraldı taxtım.

* * *

Əqrəb etməz əqrəbaya əqraba etdiyini.

* * *

Əqrəbin xasiyyəti sancmaqdır.

* * *

Əqrəbin çalması deyil ədavət,
zatındadır onun bir belə adət.

* * *

Ədəb bazarda satılmaz.

* * *

- Ədəbi kimdən öyrəndin?
- Ədəbsizdən.

* * *

Əzabsız yerin adı olmaz.

* * *

Əzizim vətən yaxşı,
geyməyə kətan yaxşı,
gəzməyə qərrib ölkə,
ölməyə vətən yaxşı.

* * *

Əzizim əzizdir,
canım ondan əzizdir.

* * *

Əzizim kasa dolmaz,
mərd əli kasad olmaz,
yüz namərdin çörəyini,
doğrasan kasa dolmaz.

* * *

Əziyyətsiz iş olmaz.

* * *

Əzrail gələndə soruşmaz
oğul uşağın neçədir?

* * *

Əzrail kimi başımın üstünü alma.

* * *

Əzrailə bir can borcum var.

* * *

Əzrailə saqqız verib.

* * *

Əzrailin adı bədnam.

* * *

Əzrailin danasını qurd yeməz.

* * *

Əzrailin üzü qara olsun!

* * *

Əyin yamaq götürər,
qarın yamaq götürməz.

* * *

Əyilən boynu vurmazlar.

* * *

Əyilən boynu qılınc kəsməz.

* * *

Əynim parıldayır,
qarnım guruldayır.

* * *

Əynində donu yox,
başına papaq axtarır.

* * *

Əyri ağac yayımdır,
hər gördüyüm dayımdır.

* * *

Əyri bacadan tüstü düz çıxar.

* * *

Əyri düzü bəyənəmiz,
bu da bizi bəyənəmiz.

* * *

Əyri otur, düz danış.

* * *

Əyri ox mənzil almaz.

* * *

Əyrinin heç yerdə yeri olmaz.

* * *

Əkdiyın noxud,
biçdyın noxud,
bazara çıxıb ləb-ləbi.

* * *

Əkən bilməz, biçən bilər.

* * *

Əkdim biçdim sarımsaq
xeyrin gördu qurumsaq.

* * *

Əkən bir,
biçən bir,
yeyən on bir.

* * *

Əkən biçər.

* * *

Əkən biçər,
əkməyən nə biçər?!

* * *

Əkən yoluq görməz.

* * *

Əkəndə yox,
biçəndə yox,
yeyəndə orta qardaş.

* * *

Əkənlə əkməyən xırmanda ağlar.

* * *

Əkiblər yemişik,
əkərik yeyərlər.

* * *

Əkilməmiş ağacdan
dərilməmiş nar gətir!

* * *

Əkində, biçində olmayanın
süfrədə üzü olmaz.

* * *

Əkinçi yağmur istər,
yolçu quraqlıq,
hər ikisinin muradı yerinə yetər.

* * *

Əkinçi cütündə gərək.

* * *

Əkinçinin qarnını yarmışlar,
qırx dənə bahar çıxmış.

* * *

Əkinçinin döşəyi - qara torpaq,
yasdığı - qaradaş.

* * *

Əkmə bitməyən yerdə,
can verə itməyən yerdə.

* * *

Əkməyən saqqalın yolar.

* * *

Əkməsən biçməzsən.

* * *

Əgər varındır,
aləm yarındır.

* * *

Əgər qəni, əgər dərviş,
para ilə olar hər iş,
gəzər divanə-divanə,
parası olmayan dərviş.

* * *

Əgər sən tülküsen,
mən sənin quyruğunam.

* * *

Əyilən baş kəsilməz.

* * *

Əyirin verin əlimə,
nişan verim ərimə.

* * *

Əyriyə əyri gərək,
doğruya- doğru.

* * *

Əl beş barmaqdır,
hərəsi bir boyda.

* * *

Əl bulaşdırmağına dəyməz.

* * *

Əl verir, ətək vermir.

* * *

Əl qoldan qüvvət alar.

* * *

Əl çomaqlının geçisidir.

* * *

Əl də sizin, ətək də sizin.

* * *

Əl əldən qalmaz,
dil-dildən.

* * *

Əl əldən ötgündür.

* * *

Əl əldən üstündür, arşə kimi.

* * *

Əl əldən hökm eylər.

* * *

Əl-ələ, baş-başa.

* * *

Əl-ələ verməklə
dağı dağ üstə qoymaq olar.

* * *

Əl-ələ, çiyin-çiyinə.

* * *

Əl əli tanıyar.

* * *

Əl ilə alınmayan əlli il qalar.

* * *

Əl ilə cibin arasında nə var?

* * *

Əl işlər, baş buyurar.

* * *

Əl yananda ağıza təpərlər.

* * *

Əl yarası tez gedər,
kök salar dil yarası.

* * *

Əl kəsənin əlini kəsərlər.

* * *

Əl gözdən uzaq,
dil-başdan.

* * *

Əl mənim, əmək sənin,
ya əlimi kəs, ya ətəyimi üz.

* * *

Əl mərd olar, göz namərd.

* * *

Əl mizan, göz-tərəzi.

* * *

Əl tutanın əlindən tutarlar.

Əl tutar, göz görər.

* * *

Əl uzadılan yerə ayaq uzadılmaz.

* * *

Əl uzanan yerə dil uzanmaz.

* * *

Əl üstə əllər var.

* * *

Əl hənəm neylər?!

* * *

Əldə bir sərçə,
ağacdakı son sərçədən yaxşıdır.

* * *

Əldən tutan az olar, ayaqdan çəkən çox.

* * *

Əldən ələ keçəndə pulu sayarlar.

* * *

Əldən gedən ələ gəlməz.

* * *

Əldən çıxmış əjdahadır qayınamam.

* * *

Ələ gələn qazandır.

* * *

Ələdin-ələdin,
kəpəyinə nə qatdın?

* * *

Ələyi ələyib qıçından asıb.

* * *

Ələnmiş ələnib,
ələnmiş göydə qalıb.

* * *

Ələyi ələnib,
xəlbiri göydən asılıb.

* * *

Ələkçinin qıl verəni yanında olar.

* * *

Ələkçinin şirçisi,
ayqır atın qamçısı.

* * *

Əli aşından da olduq,
Vəli aşından da.

* * *

Əli bağlını hər kəs döyər.

* * *

Əli boş, üzü qara.

* * *

Əli boş, çörəyi duzsuz.

* * *

Əli böyüklər ətəyindədir.

* * *

Əli borkünü Vəli başına,
Vəli borkünü Əli başına qoyur.

* * *

Əli qolundan uzundur.

* * *

Əli əyrinin əlini kəsərlər.

* * *

Əli ələ vurarsan səs çıxar.

* * *

Əli ilə verib ayağı ilə axtarır.

* * *

Əli ilə verdiyini
ayağı ilə ala bilmir.

* * *

Əli ilə qoyan
hamıdan yaxşı bilər.

* * *

Əli ilə xəmir ovar,
gözü ilə dana qovar.

* * *

Əli kəsiyin
əli kəsikdən xəbəri var.

* * *

Əli uzun olma,
(Əliuzunluq eləmə).

* * *

Əli xəmirliyə çörək borc verməzlər.

* * *

Əlim-qolum bağlamıb.

* * *

Əlim güdədir.

* * *

Əlimi üzmüşəm.

* * *

Əlim çatmayan armud,
babamın xeyratına.

* * *

Əlimdən tutan yox,
dalımdan itələyən çox.

* * *

Əlimə nə verdin ki,
başıma calayım?

* * *

Əlimi vurdum dizimə,
indi gəldim özümə.

* * *

Əlimi qaldırsam-əllisi,
başımı qaldırsam-tellisi.

* * *

Əlin ağdan qaraya vurmur.

* * *

Əlin boş gələ, boş gedər.

* * *

Əlin qana batırdılar.

* * *

Əlin ilə qoymadığın şeyə dəymə.

* * *

Əlin yağlıdır? Öz başına çək.

* * *

Əlin kola-kosa atır.

* * *

Əlin rəhmi könlün rəhmidir.

* * *

Əlin tərəzisi yoxdur.

* * *

Əlin uzundur, öz cibinə uzat.

* * *

Əlində ələk,
belində lələk,
belə gəlinə
belə də gərək.

* * *

Əlindən iş gəlməyən uzun danışar.

* * *

Əlindən gələni beş qaba çək.

* * *

Əlindən gəlməzsə,
barı dilindən gəlsin.

* * *

Əlindən gəlsə,
adamı bir qaşığı su ilə boğar.

* * *

Əlindən tut əyləşdir taxta.

* * *

Əlindən hər iş gəlir.

* * *

Əlini qoy ürəyinin başına,
sonra danış.

* * *

Əlinin duzu yoxdur.

* * *

Əlinin xəmiri ilə
kişi işinə qarışma.

* * *

Əlinə, dilinə pəhrizi var.

* * *

Əlinə zurna veriblər.

* * *

Əlinə gələni ələkdən keçirir.

* * *

Əlinə su tökməyə layiq deyil.

* * *

«Əlləzinə»ni əzbər oxuyur.

* * *

Əlli arxın suyunu
gündə bir arxa calayır.

* * *

Əlli-əlli üstdə,
bir də əlli üstdə.

* * *

Əlli iki atanın oğluna
söz qandırmaq olmaz.

* * *

Əlli ilin eşşəyinə
dəyirmanın yolunu göstərir.

* * *

Əlli yaşında dana
indi düşüb meydana.

* * *

Əlhəd daşmaçan.

* * *

Əlhəzər kürəndən.

* * *

Əmanət ata minən tez düşər.

* * *

Əmanətə xəyanət olmaz.

* * *

Əməyə hörmət et ki,
hörmətini artırsın.

* * *

Əmək adamlarının qapısını xoşbəxtlik döyər.

* * *

Əmək qızıl bilərzikdir.

* * *

Əmək ilham mənbəyidir.

* * *

Əmək insanın ziynətidir.

* * *

Əmək sərvət mənbəyidir.

* * *

Əmək xoşbəxtliyin açarıdır.

* * *

Əmək fərəh və səadətdir.

* * *

Əmək şöhrətdir.

* * *

Əməklə ucalırıq biz.

* * *

Əməl azmasa, qada yeriməz.

* * *

Əməli olmayan alimin
sözləri tə'sirsiz qalar.

* * *

Əməli saleh olan çatar mətləbə.

* * *

Əməli saleh olsun!

* * *

Əməlsiz sözdə tə'sir olmaz.

* * *

Əmi qızı,
    əmi oqlu,
        kəbini göydə kəsilib.

* * *

Əmma qoyma!

* * *

Ən böyük dərd nadanlıqdır.

* * *

Ən böyük dövlət dostluqdur.

* * *

Ən böyük igidlik
    sözü üzə deməkdir.

* * *

Ən böyük məhəbbət düzlükdədir.

* * *

Ən böyük ne'mət can sağlığıdır.

* * *

Ən böyük sərvət ağıldır.

* * *

Ən böyük hədiyyə kitabdır.
(Ən yaxşı yoldaş kitabdır).

* * *

Ən yaxşı nişanə dostluqdur.

* * *

Ən xoşbəxt dəqiqələr,
    yaxşılıq etdiyən dəqiqələrdir.

* * *

Ən'ənəyə sədaqət-
    gələcəyə inamdır.

* * *

Ənliklə sürmə çox olanda
    qaşa da yaxarlar, gözə də.

* * *

Əncir yemədin getdin,
dərdini demədin getdin.

* * *

Əppəyi qatıqla uyuşduran
heç vaxt ac qaldmaz.

* * *

Əppək əldə edilməyincə,
su içərlər.

* * *

Ər ağacı-gül ağacı,
var taxsırım-vur ağacı!

* * *

Ər altında at olur,
qeyrət altında ar.

* * *

Ər-arvad ipəkdir,
araya girən-köpək!

* * *

Ər-arvadın savaşı,
yaz gününün yağışı.

Ər, arvadın tacıdır.

* * *

Ər axar çaydır,
arvad isə-bənd.

* * *

Ər başından dövlət,
dağ başından- duman
əksik olmasın.

* * *

Ər qazandığın tək yeməz.

* * *

Ər qocalar, könül qocalmaz.

* * *

Ər evi-ədab evi.

* * *

Ər eldəndir,
oğul beldən
aralıqda qardaş tapılmaz.

* * *

Ər ipək sapdır,
düyün duşsə açılmaz.

* * *

Ər kişinin ər oğlu olar.

* * *

Ər od olar, arvad-su.

* * *

Ər ol, çörəyini daşdan çıxart.

* * *

Ər hümməti ilə,
quş qanadı ilə.

* * *

Ər çöldə olsun, çörəyi evdə.

* * *

Ər çörəyi ər boğazında qalmaz.

* * *

Ər çörəyi ər yanında borc olar.

* * *

Ərdəbil yekə şəhər-
hər kəs də öz vəkili.

* * *

Ərə gedən qızların
dili altında qənd gərək.

* * *

Ərə gedəndə böyük qız,
evdə oturan kiçik qız.

* * *

Ərə getdi tayım-tuşum,
evdə qaldı yasar başım.

* * *

Ərə getmək asandır,
ər donu tikmək çətin.

* * *

Ərəb öldü, qan düşdü.

* * *

Əri qaş qayırb,
arvadı fındıqca çalır.

* * *

Əri çalır, arvadı oynayır.

* * *

Əri çalar, arvadı çirtiq vurur.

* * *

Əriyib muma dönüb.

* * *

Ərik ağacından saz olmaz,
gəl zurnadan xəbər al.

* * *

Ərik bağın yoxdur ki,
biləsən bildirçin necə quşdur.

* * *

Ərinə görə bağla başını,
qazanına görə qaynat aşını.

* * *

Ərinmə, görünmə!

* * *

Ərlə arvadın torpağı bir yerdən götürülüb.

* * *

Ərlilərin əri var,
dulların da allahı.

* * *

Ərsiz arvəd cilovsuz- at.

* * *

Əsassız söz
sahibinə üzüqaralıq gətirər.

* * *

Əsəbiləşən tez qocalar.

* * *

Əsən külək geri qayıtmaz.

* * *

Əsil al, çirkin olsun,
bədəsil gözəl alma.

* * *

Əsil almaq çətindir,
saxlamaq ondan çətin.

* * *

Əsil dost yaman günün dostudur.

* * *

Əsil ilə daş daşı,
bədəsillə yemə aşı.

* * *

Əsil olan əsilliyini itirməz.

* * *

Əsilzadə sözünə ağa olar.

* * *

Əski düşmənin dost olmağı
fürsət tapmaq üçündür.

* * *

Əski pambıq bez olmaz,
gəlin gəlib qız olmaz.

* * *

Əski un çuvalın çırpdıqca toz qopar.

* * *

Əsli bəd olana qamçı neyləsin?!

* * *

Əsli yoxdur bu sözün,
həcv deyiblər ərəbə!

* * *

Əsli nədir, müamiləsi nə ola?

* * *

Əsli olan dırnağında bildirər.

* * *

Əsli olmasaydı
Kərəm dağlara düşməzdi.

* * *

Əsli pak olandan zərər gəlməz.

* * *

Əslində olmayanı astarlamaq olmaz.

* * *

Əslində şah idi,
indi quşbaz olub.

* * *

Əslini danan namərddir.

* * *

Əsnək əsnək gətirər.
(Əsnək yuxu gətirər).

* * *

Ət qonaqdır,
sümük möhkəm olsun.

* * *

Ət əmanətdir, sümük daimi.

* * *

Ət iylənəndə düz səpərlər,
düz iylənəndə nə səpərlər?

* * *

Ət iylənəndə itə toydur.

* * *

Ət ilə dırnaq arasına girən,
iylənib çıxar.

* * *

Ət ilə dırnaq arasına girmə.

* * *

Ət yeyən quş dimdiyindən mə'lum olar.

* * *

Ət yeyən heyvanın (quşun) əti yeyilməz.

* * *

Ət yeməz, suyuna çörək doğrar.

* * *

Ət gətirməyib, küftə istəyir.

* * *

Ət olmayan yerdə,
balıq da ətdir.

* * *

Ətdən olan divara e'tibar yoxdur.

* * *

Ətə baxma, dona baxma,
içindəki cana bax.

* * *

Ətə pul verməz,
kuftənin böyüyündən yapışar.

* * *

Ətəyimə qoz tökür,
başına qapaz vurur.

* * *

Ətəyin böyüklər əlindədir.

* * *

Ətək öpməklə ağız aşınmaz.
(Ətək öpməklə ağız murdar olmaz).

* * *

Əti dırnaqdan ayırmaq olmaz.

* * *

Əti ətdən kəsərlər,
uman yerdən küsərlər.

* * *

Əti sənin, sümüyü mənim.

* * *

Ətim-çörəyim yeyildi,
qonağım küsülü getdi.

* * *

Ətin yaxşısını qəssab axıra saxlar.

* * *

Ətin üstü açıqdır,
pişiyin qanacağına nə gəldi?!

* * *

Ətin çiyi ət gətirər,
xəmirin çiyi-dərd.

* * *

Ətini yeyər,
sümüyünə göz dikər.

* * *

Ətirli gülün iyi uzaqdan gələr.

* * *

Əfsus ki, qocaldım,
ağacım düşürdü əlimdən.

* * *

Əhd-peymanı sındırmazlar.

* * *

Əhkam zamanla dəyişər.

* * *

Əhl-əyal şərbəndəsi olmayasan.

* * *

Əhmədi-biqəmdir!

* * *

Əhmədin bələli başı,
kulü qoy, torpağı daşı.

* * *

Əcəl aman verməz.

* * *

Əcələ ilə yol gedən yolda qalar.

* * *

Əcəl gələndə soruşmaz ki,
oğul-uşağın necədir.

* * *

Əcəl gəldi, baş ağrısı bəhanə.
(Əcəl gəldi döhana,
baş ağrısı bəhanə).

* * *

Əcəl öz vaxtında gələr.

* * *

Əcəldən başqa
hər şeyə çarə tapılar.

* * *

Əcələ çarə yoxdur.

Z

* * *

Zalıma, rəhm etmək,
məzluma zülm etməkdir.

* * *

Zalımın zülmü yadında qalmaz.

* * *

Zalımın ömrü az olar.

* * *

Zaman axıb gedir,
amma hər işini qurtarıb getmir.

* * *

Zaman bir nəhrdir axar, durmaz.

* * *

Zaman zamana uymaz.

* * *

Zaman ilə hesablaşmaq gərək.

* * *

Zaman keçər, söz qalar.

* * *

Zaman pul deyil,
onu qaytarmaq olmaz.

* * *

Zaman səbirlidir.

* * *

Zahid buraxıb məscidi meyخانəyə gəlməz,
bayquş yaranandan bəri viranə üçündür.

* * *

Zatı qırıqdır.

* * *

Zatına da,
südünə də bələdəm.

* * *

Zahid məni aldatma,
cəhənnəmdə od olmaz,
onlar ki, yanırırlar,
odu burdan aparırlar.

* * *

Zahidin bir barmağın kəssən,
dönər haqqdan qaçar!..

* * *

Zahirdən batınə yol var.

* * *

Zahiri gözəllik müvəqqətidir.

* * *

Zahiri gözəl,
batini - çirkin.

* * *

Zəlzələni görən
yanğına razı olar.

* * *

Zəmanə adamı deyil.

* * *

Zəmanə adamı öyrədir.

* * *

Zəmanə dəyişdikcə
adamlar da dəyişir.

* * *

Zəmanə ilə hesablaşmaq gərəkdir.

* * *

Zəmanəyə uymaq gərək.

* * *

Zənburun dəvəsidir.

* * *

Zəngbar talanı deyil ki?!

* * *

Zər qədrini zərgər bilər.

* * *

Zər ilə olan,
zor ilə olmaz.

* * *

Zərd bəzərəkdən (kətan toxumundan)
yağ çıxardar.

* * *

Zərər zəhərdən acı olar.

* * *

Zərər oddan yamandır.

* * *

Zərərdən qorxan dükən açmaz.

* * *

Zərərdən qorxan xeyr görməz.

* * *

Zərərin bir başı var.

* * *

Zərərin yarısından qayıtmaq da xeyirdir.

* * *

Zəri də var,
zoru da.

* * *

Zərgər dükəninin tozu da qızıl olar.

* * *

Zərlə gözəllik almaq olmaz.

* * *

Zərrə qədər iman,
dünya qədər günah.

* * *

Zərurət insana hər şeyi öyrədər.

* * *

Zərrəcə eşqi olanın
dəryaca tabı gərək.

* * *

Zəhər zəhəri öldürər.

* * *

Zəxirəsin (ərzağın) fikr eyləyən peşiman olmaz.

* * *

Zəhər gələndə
acı qaçar.

* * *

Zəhmət yemək istəmir,
amma özü yedirdir.

* * *

Zəhmət olan yerdə qeybət olmaz.

* * *

Zəhmət-torpaqda,
ne'mət-süfrədə.

* * *

Zəhmət çəkən bal yeyər.

* * *

Zəhmət çəkməyən
rahatlığın qədrini bilməz.

* * *

Zəhməti məşşatə çəkər,
ləzzəti damad aparar.

* * *

Zəhmətlə yeyilən acı soğan,
minnətlə yeyilən baldan şirindir.

* * *

Zəhmətsiz iş olmaz.

* * *

Ziyan ağudan acıdır.

* * *

Zimistan çəkməyən bulbul
baharın qədrini bilməz.

* * *

Zindan olub altı qalmaqdansa,
çəki ol, üstü ol.

* * *

Zindana səbr eyləyən,
axır taxta çıxar.

* * *

Zirəyə getdin çörək götür,
Zirədən çıxdın ayaq götür.

* * *

Zirək quş dimdiyindən tələyə düşər.

* * *

Zirəklik comərdlik gətirər.

* * *

Zirəm sənə su verrəm,
bu gün verrəm,
sabah verrəm,
özüm billəm.

* * *

Zirəni Kirmana aparır.

* * *

Zopa doğrusunu dedirdər.

* * *

Zor qapıdan girəndə,
dad bacadan çıxar.

* * *

Zor ilə köpək sürüyə getməz.

* * *

Zor ilə gözəllik olmaz.

* * *

Zor gələndə qanun qaçar.

* * *

Zor oyunu pozur.

* * *

Zora dağlar dayanmaz.

* * *

Zora xanların da borcu var.

* * *

Zordu-zordu,
çaxmaqdı, qozdu,
əvvəldən eşqi vardı
indi vurdu soyudu.

* * *

Zorən təbib olmaz.

* * *

Zorla gedən köpək
qoyuna fayda verməz.

* * *

Zehnim kor olub.

* * *

Zurna görür-zurnaya yapışır,
dəf görür-dəfə.

* * *

Zurnada pişro olmaz,
bəxtinə nə çıxsə çal.

* * *

Zurnanı versən naşı əlinə,
gen tərəfdən püfləyər.

* * *

Zurnanın səsi uzaqdan xoş gələr.

* * *

Zurnaçı dəfli olar.

* * *

Zurnaçı zorunu püfünə verər.

* * *

Zurnaçı oğlu zurnaçı olar.

* * *

Zurnaçının göz nəyinə gərək?

* * *

Zülm ərşə dayanıb!

* * *

Zülm yerdə qalmaz.

* * *

Zülm ilə abad olan,
bir gün gələr bərbad olar.

* * *

Zülm ilə bərbad olan,
ədl ilə abad olar.

* * *

Zülmət daşdır:
götürən də peşmandır,
götürməyən də.

* * *

Zülmün axırı olmaz.

* * *

Zıncırovlu dəvə itməz.

* * *

Zıncırovu pişiyin boynuna kim asacaq?

İ

* * *

İblis ilə mollanın sirri birdir.

* * *

İddəası tərlan,
özü yapalaq.

* * *

İy bilir.

* * *

İy bilməyən tula dərisini kola verməz.

* * *

İyirmisində yel çəkən
altmışında sızıldar.

* * *

İyimiş ətə milçək qonar.

* * *

İyirmi mədaxili,
iyirmi bir məxarici
olanın vay halına.

* * *

İylənmiş suyu içməzlər.

* * *

İynə aləmi bəzər,
özü lüt gəzər.

* * *

İynə batırana
çuvalduz batırrlar.

* * *

İydə varsa,
cəhrədə də var,
onu əyirən
qarıda da var.

* * *

İynə verərsən, sap da istər.

* * *

İynə-İynə, ucu düymə,
hoppan-huppan,
yarıl-yırtıl
su iç, qurtul!

* * *

İynə ilə gör (quyu) qazır.

* * *

İynə gətir, sap gətir,
Şahqulu, yamaq gətir.

* * *

İynə gözümdən baxaram,
cümlə cahanı yıxaram.

* * *

İynə olub yaxama sancılma.

* * *

İynə olub sancılmısan ətəyimə.

* * *

İynə salsan yerə düşməz.

* * *

İynə torbada qalmaz.

* * *

İynə udmuş köpəyə dönüb.

* * *

İynə ucu qədər bir deşik
bir küpü boşaldar.

* * *

İynə üstündə oturan kimi oturub.

* * *

İynə hara, sap da ora.

* * *

İynəni axtaran dəvəni itirər.

* * *

İynəni özünə batırar,
çuvalduzu yoldaşına.

* * *

İynənin işini çuvalduz görməz.

* * *

İki adam bir adama qoşundur.

* * *

İki adam danışanda üçüncüsü damışmaz.

* * *

İki ağız bir olsa,
bir ağız heç olar.

* * *

İki ayaq bir başmağa yerləşməz.

* * *

İki ayağını bir başmağa dirəyir.

* * *

İki ayağın var,
ikisini də kirayə elə.

* * *

İki arvadlı ev bərəkətsiz olar,
süpürülməmiş (zibilli) qalar.

* * *

İki arvadlının ağızının dadı olmaz.

* * *

İki arvadlının donu yırtıq olar.

* * *

İki at bir ağaca bağlanmaz.

* * *

İki atlı ağam Bəy,
birini xan bağışlayacaqdı,
birini də lobyaya satıb alacaqdı.

* * *

İki baş bir qazanda qaynamaz.

* * *

İki baş - dörd ayaq.

* * *

İki başlı heyvandan yox,
iki dilli insandan qorx.

* * *

İki bit, bir birə,
Kəndxudanı saldılar girə.

* * *

İki verməsən,
bir ala bilməzsən.

* * *

İki qarıda gəzən köpək ac qalar.

* * *

İki qıbləyə namaz olmaz.

* * *

İki qılınc bir qına sığmaz.

* * *

İki qulaq iki eşitmək üçündür,
bir ağız bir demək üçün.

* * *

İki dalaşanın biri döyülər.

* * *

İki dəvə əlləşəndə
otluq xarab olar.

* * *

İki dilənçi bir qarıda dilənməz.

* * *

İki dişi var qabaqda,
çörək qoymaz tabaqda.

* * *

İki dovşan dalınca yüyürən
heç birini tuta bilməz.

* * *

İki dostun arasına girməzlər.

* * *

İki düşün, bir danış.

* * *

İki evi bir eləmişik,
düyünü batman yarım.

* * *

İki əli yaxasındadır.

* * *

İki eşit, bir danış.

* * *

İki eşşəyin arpasını bölə bilmir.

* * *

İki eşşək bir axurdan arpa yeməz.

* * *

İki eşşəkdən bir at yaxşıdır.

* * *

İki əl bir baş üçündür.

* * *

İki əl bir başı saxlamayacaq?!

* * *

İki itin arasına
bir sümük atmazlar.

* * *

İki yana baxan çaş qalar.

* * *

İki kəsək bir daşa əvəz olmaz.

* * *

İki kişi daimanda,
üçüncüsü sən olma.

* * *

İki gözü var idi,
birini də borc elədi.

* * *

İki güləşənin biri basılar.

* * *

İki nəsihətdən
bir sərəncam yaxşıdır.

* * *

İki nəfər desə ki, sərxoşsan,
başını qoy yerə.

* * *

İki su bir çörək yerini tutmaz.

* * *

İki findıq bir qozu qırar.

* * *

İki həkimi olan xəstə sağalmaz.

* * *

İki canbaz bir ipdə oynamaz.

* * *

İkinci arvad yamaqdır.

* * *

İkisi birə dəyməz,
biri-heçə.

* * *

İkisini də bir ilan sancıb.

* * *

İkiüzlü adamdan dost olmaz.

* * *

İgid arxasında igid gizlənər.

* * *

İgid basdığını kəsməz.

* * *

İgid qovğasız olmaz.

* * *

İgiddöyüşdə mə'lum olar.

* * *

İgid igidə xor baxmaz.

* * *

İgid ilqarından dönməz,
dövə ovsarından.

* * *

İgid ya tər altda, ya yer altda.

* * *

İgid yarasız ölməz.

* * *

İgid yarasına igid qatlaşar.

* * *

İgid yuz yaşar,
fürsət bir düşər.

* * *

İgid ləqəbilə tanınar.

* * *

İgid meydanda mə'lum olar.

* * *

İgid odur, atdan düşüb atlana,
igid odur, hər əzaba qatlana.

* * *

İgid odur ki,
apardığını gətirsin.

* * *

İgid oğul düşməyə əyilməz.

* * *

İgid oğul cavan eylər atanı.

* * *

İgid ölər, adı qalar,
müxənnətin nəyi qalar?

* * *

İgid ölər ünü qalar,
öküz ölər gönü qalar.

* * *

İgid səsinə güc verməz.

* * *

İgid sözü üzə deyər.

* * *

İgid ürəyi haça olar.

* * *

İgid canlı, kabab qanlı.

* * *

İgidə hünərinə görə ad verərlər.

* * *

İgidi yaxşı saxlar,
yaxşı arvad, yaxşı at.

* * *

İgidim igid olsun,
kol dibi evim olsun.

* * *

İgidin axmağı
qılıncını dayısında sınar.

* * *

İgidin başı qalda gərək!

* * *

İgidin əli işdə gərək.

* * *

İgiddin igiddən nəyi artıqdır?
-Ehtiyatı!

* * *

İgiddin (mərdin) mənzili bir olar;
namərdin mənzili olmaz.

* * *

İgiddin xəncəri qınında qalmaz.

* * *

İgidliyin də yeri var.

* * *

İmam əzizdir,
qara pul imamdan da əzizdir.

* * *

İmam tək-tək tapılar,
tin başı şümürdür.

* * *

İmam şaftalı ağacı deyil ki,
hər yerdə bitə.

* * *

İmamzadə piy gətirəni tanıyar.

* * *

İl baharından bilinər.

* * *

İl var bir günə dəyər,
gün var bir ilə.

* * *

İl ötər, ay dolanar,
şənbə düşər novruza.

* * *

İldə başa gəlməyən,
dildə başa gələr.

* * *

İl xırmansız olmaz.

* * *

İlan ağzından qurtardı,
qurbağa ağzına düşdü.

* * *

İlan adamın topuğunu gözlər,
adam ilanın başını.

* * *

İlan balasını da çalar.

* * *

İlanın boğazına girən çıxmaz.

* * *

İlan boğan vaxtıdır.

* * *

İlan vuran ala-çatıdan qorxar.

* * *

İlan vuran yatar, ac yatmaz.

* * *

İlan qabığıni dəyişər,
xasiyyətini dəyişməz.

* * *

İlan deyər:
-Mən adamı sancmaram,
sancanda elə sancaram ki,
eşşək buynuzunda sərçənin
südü dərman olsun.

* * *

İlan əvvəl ovsun qızdıranı sancar.

* * *

İlan ilanı vurmaz.

* * *

İlan yatar, düşmən yatmaz.

* * *

İlan yolu əyri gedər,
yuvasına düz gedər.

* * *

İlan yeddi qardaş olar.

* * *

İlan yeyib əjdaha olub.

* * *

İlan yerisin,
balası da dalınca.

* * *

İlan kimi qıvrılır.

* * *

İlan öz qonşusunu sancmaz.

* * *

İlan torpağı mürur ilə yeyər.

* * *

İlan ulduz görməsə ölməz.

* * *

İlan üzdən xal-xal olur,
insan içəridən.

* * *

İlan çıxdığı bacanı yaxşı tanıyar.

* * *

İlana ağunu kərtənkələ verər.

* * *

İlana balası qənim olar.

* * *

İlanı yaralı buraxmazlar.

* * *

İlanı yuvasında öldür.

* * *

İlanı görənə lə'nət,
görüb öldürməyəne lə'nət,
öldürüb basdırmayana lə'nət!

* * *

İlanı özgə əli ilə tutur.

* * *

İlanı sən tut,
mən gözünü çıxardım.

* * *

İlanın ağına da lə'nət,
qarasına da.

* * *

İlanın ayağını,
qarışqanın gözünü,
mollanın çörəyini,
heç kəs görməyib.

* * *

İlanın başı ağrıtanda,
yolun ortasında yatar.

* * *

İlanın başını özgə əli ilə əz.

* * *

İlanın quyruğunu basmasan sancmaz.

* * *

İlanın quyruğunu yox,
başını əzərlər.

* * *

İlanın zəhləsi yarpızdan gedər,
o da bitər yuvasının ağzında.

* * *

İlqar imandandır.

* * *

İlqarından dönən namərddir.

* * *

İlk atılan daş uzaq gedər.

* * *

İlkin var--mülkün var.

* * *

İlin axır çərşənbəsi
kimiyə düşər, kimiyə yox.

* * *

İllər qocaltmaz insanı,
qüssə qocaldar.

* * *

İlmənin ucunu tutanda iş yoluna düşər.

* * *

İnsan qocaldıqca aynaya baxmağı az istər.

* * *

İnsan daşdan bərk, güldən zərifdir.

* * *

İnsan dostunu, düşməni tanımalıdır.

* * *

İnsan döyüş meydanında tanınar.

* * *

İnsan insana yük deyil.

* * *

İnsan insana lazım olar.

* * *

İnsan gərək insana gərək olsun,
İnsan gərək hər an gərək olsun.

* * *

İnsan olmayan insan qədrini bilməz.

* * *

İnsan məxluqatın əşrəfidir.

* * *

İntelligent həsən!

* * *

İnsan sə'y və qeyrəti ilə tanınar,
bəzəyi ilə tanınmaz.

* * *

İnsan xain olmasa,
heyvan damğanı neylər?

* * *

İnsan çiy sud əmib.

* * *

İnsanı yaşadan arzu ilə ümididir.

* * *

İnsanı şöhrətləndirən əməlidir.

* * *

İnsanın bir özü, bir sözü.

* * *

İnsanın dəlisi daşa güc eylər,
öküzün dəlisi-başa.

* * *

İnsanın dili sandıq,
dodaqları qıfıl olmalıdır.

* * *

İnsanın əti yeyilməz,
dərisi geyilməz,
ancaq şirin dili gərək!

* * *

İnsanın zilləti də,
izzəti də öz əlindədir.

* * *

İnsanın gözünü
bir ovuc torpaq doyrurar.

* * *

İnsanlar danışmaqdan qalanda,
daşlar danışmağa başlar.

* * *

İntiqam almağa tələsmə.

* * *

İlxıcının qazancı
havayı minməkdir.

* * *

İndi itər,
yengədə bitər.

* * *

İndiyəcən yeddi kəfən çürüdüb.

* * *

İndi ki, nisyədir,
astarını gülü-xəndan elə.

* * *

İnəyi itən soraq eylər.

* * *

İnəyi olana nisyə dol verərlər.

* * *

İnəyin buynuzuna baxarlar,
qızın-üzünə.

* * *

İnəyin üzünə bax,
südüni sağ.

* * *

İnək kimi süd verməyən,
öküz kimi kotan sürər.

* * *

İnək su içər-süd olar,
ilan su içər-zəhər.

* * *

İnsaf qanunların anasıdır.

* * *

İnsaf dinin yarısıdır.

* * *

İnsafı olmayanın imanı da olmaz.

* * *

İpək necə xar olub,
eşşəyə çuval olub!

* * *

İpin uzununu yaxşıdır,
dilin qıyası.

* * *

İpini eşiblər.

* * *

İrz (ismət) insanın qanbahasıdır.

* * *

İrz puldan qiymətlidir.

* * *

İsa öz yerində,
Musa öz yerində.

* * *

İsa tək kişiyə,
verib bir eşşək,
eşşək tək kişiyə
verib min köşək.

* * *

İslandıq, quruduq,
sel bizə neylər?
Qarlı dağdan aşsaq
yel bizə neylər?

* * *

İslanmışın yağışdan nə arı (pakı)?

* * *

İslanmış cücəyə dönüb.

* * *

İsraf haramdır.

* * *

İstədi qaşın düzəldə,
vurdu, gözün çıxartdı.

* * *

İstədiyim yar idi,
yetirdi pərvərdigar.

* * *

İstədiyini söyləyən,
istəmədiyini eşidər.

* * *

İstəyənin bir üzü qara,
verməyənin iki üzü.

* * *

İstəyirsən bal-çörək,
al əlinə bel-kürək.

* * *

İstəyirsən qocalıqda hörmətin olsun
cavanlıqda qocalara hörmət elə.

* * *

İstək gözdə olar.

* * *

«İstəmirəm» deyəndən qorx.

* * *

İstəmirəm heyvasını, narını,
qoy desinlər:
«Şahbudağın bağı var!»

* * *

İstərəm dosta varam,
əlim boş, üzüm qara.

* * *

İsti sevən tüstüsünə dözər.

* * *

İsti-soyuq bilmir.

* * *

İsti çörək təndirdən,
minnəti yox pendirdən.

* * *

İt adına alır, özü yeyir.

* * *

İt aya hürər,
başına bəla gətirər.

* * *

İt apararı olsun!

* * *

İt araba kölgəsində yatar,
elə bilər öz kölgəsidir.

* * *

İt ardına düşən,
leş üstünə çıxar.

* * *

İt balası it olur.

* * *

İt bilir xurcunda nə var,
çoban da bilir itə nə verəcək.

* * *

İt bir olar, yoxsa bir sürü?!

* * *

İt bir parça çörəyə də qane olar.

* * *

İt qorxduğu yerə hürər.

* * *

İt quduranda yiyəsini də qapar.

* * *

İt qulağını kəsəndən qorx.

* * *

İt qursağı yağ götürməz.

* * *

İt dəvəyə hürər,
dəvə eşitməz.

* * *

İt də getdi, ip də getdi.

* * *

İt dəm vuran ayranı kim içəcək?!

* * *

İt dəmirçi dükanından nə aparar?

* * *

İt dəftərində adı yoxdur.

* * *

İt də öz qapısında ağadır.

* * *

İt əzabı çəkir.

* * *

İt əlindən sümük gəmirmək olmur.

* * *

İt əl çəkdi,
molla əl çəkmədi.

* * *

İt əppəyə həris olar,
uşaq-məhəbbətə.

* * *

İt yanına bəy kimi,
bəy yanına it kimi.

* * *

İt ilxısı-köpək sürüsü.

* * *

İt it ilə boğuşdu,
yolçuya girəvə düşdü.

* * *

İt it ilə dalaşanda,
qurd körpünü aşar.

* * *

İt itə buyurar,
it də öz quyruğuna.

* * *

İt itin quyruğunu basmaz.

* * *

İt də öz yediyini qusar.

* * *

İt yiyəsini tanımır.

* * *

İt kimi quyruq bulayır.

* * *

İt kimi yeddi canı var.

* * *

İt kimi nə yeyər, nə yedirdər.

* * *

İt kökündəyəm,
kəllə-paça ütürəm.

* * *

İt kölgəsindən qorxar.

* * *

İt getdi, qurd gəldi.

* * *

İt nədir ki, yunu nə olsun?

* * *

İt nə görsün, nə də hürsün.

* * *

İt oğludur, qurd basır.

* * *

İt oyun ilə, qurd qoyun ilə.

* * *

İt olsun, komasında hürsun.

* * *

İt olsun, yiyəsinin qapısında olsun.

* * *

İtotaran nəvəsidir.

* * *

İt özüdür,
qurdu mənə göstərir.

* * *

İt özü nədir ki, südu nə ola?

* * *

İt pişik ilə yola getməz.

* * *

İt-pişik kimi yola gedirlər.

* * *

İt sümüyü ölçüb udar.

* * *

İt, sümüyü sevinə-sevinə udar,
tamaşadır xirtəyinə gələndə.

* * *

İt sümsümməkdən əl çəkməz.

* * *

İt ular, payını kəsər.

* * *

İt ular, üstünə (sürüyə) qurd gətirər.

* * *

İt hardan tapa iki əppəyi,
birini başı altına qoya,
birini yeyə.

* * *

İt Hürdü,
çərçi gəldi,
elə bildim, elçi gəldi.

* * *

İt hürər, karvan keçər.

* * *

İt hürməyə də,
quyruğu çömbər gərək.

* * *

İtdən qurtardıq,
qurda rast gəldik.

* * *

İtdən küçük olar,
qoyundan - quzu.

* * *

İtdən olar - it köpək oğlu.

* * *

İtdən utanmasan,
sahibindən utan.

* * *

İtdən çox çarığ yığan olmaz,
yenə ayaqları yalındır.

* * *

İtə atmağa daşı yoxdur.

* * *

İtə bax,
qarpızdan pay istəyir!

* * *

İtə dedilər: - Gündə neçə dəfə döyülürsən?
Dedi: - Mərdiməzara rast gəlməkdir!

* * *

İtə dedilər: - Nə üçün hürürsən?
Dedi: - Canavarı qorxutmaq üçün.
Dedilər: - Nə üçün quyruğunu, bulayırsan?
Dedi: - Canavardan qorxuram.

* * *

İtə də bir çörək borcludur.

* * *

İtə ümid bağladıq,
hürməyib evimizi yıxdı!

* * *

İtə hörmət edərlər - yiyəsi xatirinə.

* * *

İtə hürmək qalar.

* * *

İti qaçan atı
məhmizləməyin mə'nası yoxdur.

* * *

İti qısqırtmasan hürməz.

* * *

İti quyruğundan bağlasan durmaz.

* * *

İti qurddan seçəndə gəl!

* * *

İti dalıma almışam-
qurd qorxusundan.

* * *

İti itə boğdularlar.

* * *

İti itmiş çobana dönüb.

* * *

İti yiyəsinə tanıtdırma.

* * *

İti görüm, qurdu görüm,
onu görməyim.

* * *

İti məsciddən qovan kimi qovdular.

* * *

İti öldürənə sürütdürərlər.

* * *

İti sahibinə tanıtdırırsan?

* * *

İtib, axtaramı yoxdur.

* * *

İtimin qurd dayısı.

* * *

İtin ağzına sümük verdilər.

* * *

İtin ağılsızı
qayqanaqdan pay umar.

* * *

İtin adını çəkdi,
ağacı əlinə al.

* * *

İtin ayağın basarsan,
səni qapar.

* * *

İtin alası çaqqalın dayısıdır.

* * *

İtin axmağı tula olar.
(İtin axmağı tula olar,
atın axmağı-yorğa).

* * *

İtin acığı quyruğundan bilinər,
atın acığı-qulaqlarından.

* * *

İtin boynuna ciyər asma.

* * *

İtin qabağından qalanı aslan yeməz.

* * *

İtin qohumu it olar.

* * *

İtin qudursun, çaqqal!

* * *

İtin quyruğunu qəlibə salsan düzəlməz.

* * *

İtin dilini bilir,
(İtin dilini bilir,
cəhənnəmin yolunu).

* * *

İtin dirisi nədir ki,
ölüsü nə ola?

* * *

İtin duası qəbul olsa,
göydən ət yağar.

* * *

İtin əbləhi qaysavadan pay umar.

* * *

İtin ətini yeyərəm,
qəssabın minnətini çəkmərəm.

* * *

İtin könlünə qalsa,
gündə bir leş yeyər.

* * *

İtin peşəsi hüzməkdir.

* * *

İtini haya öyrətmə,
qonşunu-paya.

* * *

İtlər bizə,
qurdlar bizə,
sağsağanlar çırtlar bizə.

* * *

İftira dağdan ağırdır.

* * *

İçdim üzüm suyunu,
tökdüm üzüm suyunu.

* * *

İç dedilər,
çəsməni qurut demədilər.

* * *

İçim məni yandırır,
bayırım özgəni.

* * *

İçmə namərd əlindən su
abi-həyat olsa da.

* * *

İçmə çaxırı, açar paxırı.

* * *

İş adamı bəyan eylər.

* * *

İş adamın cövhəridir.

* * *

İş bacaranın, aş yeyənindir.

* * *

İş başqa, söz başqa.

* * *

İş başdan aşıb.

* * *

İş başından aşınca,
dövlət cibindən daşar.

* * *

İş bilən müşküldə qalmaz.

* * *

İş işdən keçib!

* * *

İş danışığıqdan keçər.

* * *

İş əlindən yeməyə həsrət canım.

* * *

İş igidlər başına gələr.

* * *

İş ərəb sacına döndü.

* * *

İş ilə zarafat olmaz.

* * *

İş içində iş var.

* * *

İş işi açar.

* * *

İş yiyəsi işdə gərək!

* * *

İş yuxu görəndə deyil,
yuxu yozandadır.

* * *

İş kələfin ucunu tutmaqdadır.

* * *

İş görünindir.

* * *

İş olan yerdə nöqsan da olar.

* * *

İş tərsə gələndə
tər halva diş çıxardar.

* * *

İşə bağlı-zəhmətə bağlı.

* * *

İşə bax, ağılsız ağıllının
başına ağıl qoyur.

* * *

İşə bax, ala qarğa
şux tərlanı bəyənmiş.

* * *

İşə bax, sular baş yuxarı axır.

* * *

İşə getməyən oğlum olunca,
cütə gedən öküzüm olsun.

* * *

İşə xor baxma,
boynuva torba taxar.

* * *

İşi allaha qalıb.

* * *

İşi düşəndə arar məni,
işim düşəndə qovar məni.

* * *

İşi əndazədə gör.

* * *

İşi işə bənd elə,
görən desin ha belə!

* * *

İşi halətlə görərlər,
höcətlə görməzlər.

* * *

İşim şuluqdur.

* * *

İşin düşdü arvada,
ölən gününü sal yada.

* * *

İşin düşdü qazıya,
özün döndün tazıya.

* * *

İşin düşdü sarıq başa,
başın dəyər daşdan daşa,
yapışginən əyri xışa,
get o başa, gəl bu başa.

* * *

İşin canını iş alar.

* * *

İşinə yaxşı baxarsan,
iş də sənə yaxşı baxar.

* * *

İşiq üzü görünmür.

* * *

İşığa kor baxım!

* * *

İşığa gəlirlər!

* * *

İşığı var, istisi yox.

* * *

İşlə-dişlə.

* * *

İşlə nökər kimi,
ye ağa kimi.

* * *

İşləyən atı töylədə bağlasan cəngi olar.

* * *

İşləyən açar parıldar.

* * *

İşləyən dəmir pas tutmaz.

* * *

İşləyən dişlər,
işləməyən kişnər.

* * *

İşləyən inci taxar,
işləməyən yandan baxar.

* * *

İşləyən olsun, iş tapılar.

* * *

İşləyənlə işləməyəni
bir ayağa yazmazlar.

* * *

İşlək keçəl qız ərə gedər,
pinti gözəl-kora.

* * *

İşləməyəni dişləməz.

* * *

İşləmək adamı safa çıxardar.

* * *

İşləmək dərdindən
yeməyə həsrət canım.

* * *

İşlərin mayası o tünbətündür.

* * *

İştəha diş altındadır.

* * *

İşsizlik arsızlıq gətirər.

* * *

İşsizlik yoxsulluğun anasıdır.

* * *

İşçi işdə gərək!

Y

* * *

Ya bağətəyi,
ya dağətəyi.

* * *

Ya bağayarpağı,
ya quzuqulağı.

* * *

Ya bil, ya bir biləndən soruş.

* * *

Ya bu dəvəni güdməli,
ya bu dünyadan getməli.

* * *

Ya vəlvələdən,
ya zəlzələdən.

* * *

Ya dalına min,
ya dalına mindir.

* * *

Ya dəvə ölər,
ya dəvəçi,
ya da üstündəki hacı.

* * *

Ya dəli, ya divanə,
Bəhlul danəndə, Bəhlul divanə.

* * *

Ya dövlət başa,
ya quzğun leşə.

* * *

Ya əlimi kəs, ya ətəyimi.

* * *

Ya zor, ya zər,
ya şəhərdən səfər.

* * *

Ya keçəl həsən,
ya həsən keçəl.

* * *

Ya Museyi Kazım,
sənə demək nə lazım?!

* * *

Ya mən deyən, ya sən deyən.

* * *

Ya ölləm, ya qallam.

* * *

Ya ölüm, ya dirim.

* * *

Ya taxt, ya baxt.

* * *

Ya tələf ollam, ya xələf.

* * *

Ya torba yırtılar, ya dağarcıq.

* * *

Ya unçu ölər,
ya dəyirmançı.

* * *

Ya üz, ya düz.

* * *

Ya hə, ya yox.

* * *

Ya cin, ya şeytan.

* * *

ya şələ lələni,
ya lələ şələni.
(ya lələ şələni basar,
ya şələ lələni).

* * *

Yaba ilə dovğa içdim.

* * *

Yabılarda qotur yabı mərd olar,
yorulanda yiyəsinə dərd olar.

* * *

Yabıya rəhm etməyən piyada qalar.

* * *

Yava itin yava da küçüyü olar.

* * *

Yavan ətin şorbası olmaz.
(Yavan ətin şorbası da yavan olar).

* * *

Yavaş gedən yorulmaz.

* * *

Yavaş gedən çox gedər.

* * *

Yağ acı olanda, plov da acı olar.

* * *

Yağ da yesə dirilməz,
bal da yesə dirilməz.

* * *

Yağ içində böyrək kimi üzür.
(Yağ içində üzür).

* * *

Yağ tapsa, başına yaxar.
(Yağ tapmısan?-Çək başına!).

* * *

Yağ yağ ilə qovuşar,
yarmalar yavan qalar.

* * *

Yağ yaxşı yağdır,
hayıf ki, it dərisindədir.

* * *

Yağ ye, yaxada gəz.

* * *

Yağı yağ üstündən tökür,
yarmanı yavan qoyur.

* * *

Yağı od əridir,
qarı-gün.

* * *

Yağın şorunu çıxardır,
sözün şəkərini.

* * *

Yağış ilə yer göyərər,
alqış ilə ər öyünər.

* * *

Yağış isladar, gün qurudar.

* * *

Yağış altından götürür,
boran altına qoyur.

* * *

Yağış vurmuşun
damcıdan nə qorxusu?

* * *

Yağış yağa-yağa küpünü doldur.

* * *

Yağış yağanda toyuğa su verməzlər.

* * *

Yağış yağar, yer doymaz.

* * *

Yağışdan qaçan doluya düşər.

* * *

Yağışdan qalanı yağmur apardı.

* * *

Yağışda düşmənin qoyunu,
dostun atı satılsın.

* * *

Yağışdan çıxdıq, yağmura düşdük.

* * *

Yağışın yağması,
evin damması,
gəlinin doğması.

* * *

Yağla yağlayır,
sarımsaqla dağlayır.

* * *

yağla yovşan da yeyilər.

* * *

Yağla yarma qovuşar,
arada soğan büzüşər.

* * *

Yağmadı yağış,
bitmədi qamış.

* * *

Yağmasa da guruldar.

* * *

Yad qızına uymazlar,
yad qızı zavallı olar.

* * *

Yad qızına güvənmə,
xətakar olar.

* * *

Yad gəlib qohum olunca,
qohum yad olur.

* * *

Yaddan yoldaş olunca,
yoldaş əldən gedər.

* * *

Yad qohum, öləncən yad olar.
(Yad qohum, öləncən yaddır).

* * *

Yaz bitirir,
yay yetirir,
payız gətirir,
qış itirir.

* * *

Yaz var, qış var,
nə tükənməz iş var.

* * *

Yaz əkinçi, qış dilənçi.

* * *

Yaz yağışı tez keçər.

* * *

Yaz yağışından bəlli,
qız qardaşından.

* * *

Yaz kasıbın yorğan-döşəidir.

* * *

Yaz getdi, qış gəldi,
vay titrəmək dərdi.

* * *

Yaz gələr, qış gedər Ağaqulu,
dəirməna boş gələr Ağaqulu,
dul arvada xoş gələr Ağaqulu.

* * *

Yaz gələr, qış gedər,
ördək gələr, qaz gedər,
hamı birləşib gəlsə,
Balaxanım yalqız gələr.

* * *

Yaz gətirər, qış aparar.

* * *

Yaz günündə yola çıxsan,
qış gününü gözünün qabaqına al.

* * *

Yaz günündə tərləməyən
qış günündə titrəyər.

* * *

Yaz günü-pendir çörək yarpıznan.

* * *

Yaza çıxartdıq dananı,
bəyənməz oldu ananı.

* * *

Yazan da sən,
          pozan da sən,
heç bilmirəm
          nəsən sən?

* * *

Yazanı özündən,
pozanı özündən.

* * *

Yazana baxma,
yazdığına bax.

* * *

Yazda arpa yeyən at,
          qışda ətini tökməz.

* * *

Yazda ayransız olma,
          qışda yorğansız.

* * *

Yazda başı bişənin
          qışda aşu bişər.

* * *

Yazda buza yerikləyən,
          qışda göbələyə yeriklər.

* * *

Yazda ilandan qorxan,
qışda çatkaldan qorxar.

* * *

Yazda işləməyənin
qışı sərt gələr.

* * *

Yazda yatan, qışda üşüyər.

* * *

Yazda oynayar, gülər,
qışda acından ölər.

* * *

Yazda çalan, qışda öynar.

* * *

Yazdan qışa hazır ol.

* * *

Yazıq o adamdır ki, yaxşılıq etmir.

* * *

Yazıdan qaçmaq olmaz.

* * *

Yazılan pozulmaz.

* * *

Yazılmayan kitabı vərəqləməzlər.

* * *

Yazın hərəkəti,
payızın bərəkəti.

* * *

Yay işini qışda gör,
qış işini yayda.

* * *

Yay altında ox gizlədər.

* * *

Yay var, qış var,
hələ çox iş var.

* * *

Yay qarı kimi nə yarıyıbsan hamıya?!

* * *

Yay kasıbın həm atasıdır,
həm də anası.

* * *

Yay gününün yağışı,
qış gününün yavanlıqıdır.

* * *

Yayda kölgədə yatan
qışda qar üstə yatar.

* * *

Yayda kölgə xoş,
qışda çuval boş.

* * *

Yayda yanan
qışda dilənçilik eylər.

* * *

Yayda işləyən
qışda dişlər.

* * *

Yayda ayran tapmayan
qışda yorğan tapmaz.

* * *

Yayda başı bişənin
qışda aşı bişər.

* * *

Yayda səfərə çıxanda kürk götür.

* * *

Yayda kölgədə oturan,
qışda ocaq axtarar.

* * *

Yayda hər divarın dibi bir evdir.

* * *

Yayı çox çəkmə qırılar.

* * *

Yaylağın dağı sağ olsun,
qarlı da olar, qarsız da,
igidin canı sağ olsun,
varlı da olar, varsız da.

* * *

Yayın öz sözü var,
qışın öz sözü.

* * *

Yayın tör-töküntüsü
qışın azuqəsidir.

* * *

Yalan ayaq tutar,
doğru bir yanda qalar.
(Yalan ayaq tutar,
amma yeriməz).

* * *

Yalan danışan
yanındakını qanmaz yerinə qoyar.

* * *

Yalan ilə dünyanı,
gəzmək olar,
amma qayıtmaq olmaz.

* * *

Yalan olmaşa
doğru yeriməz.

* * *

Yalan üz qaraldar.

* * *

Yalan cücərə, amma bitməz.

* * *

Yalanla plov bişsə,
dəniz qədər yağı məndən.

* * *

Yalanın ömrü az olar.

* * *

Yalanın da əndazəsi var.

* * *

Yalanın axırı yoxdur.

* * *

Yalançı şahidi uzaqda istər.

* * *

Yalançı kimdir?
- Hər eşitdiyini danışan.

* * *

Yalançı özünün düşmənidir.

* * *

Yalançı çox and içər.

* * *

Yalançının adına da inanma.

* * *

Yalançını evinəcən qovurlar.

* * *

Yalançılıq üz qızardar.

* * *

Yalançının biridir.

* * *

Yalançının evi yandı,
heç kəs inanmadı.

* * *

Yalançının ipi qısa olar.

* * *

Yalançının ipiylə quyuya düşən
quyuda qalar.

* * *

Yalançının işığı yarıyacan yanar.

* * *

Yalançının yaddaşı olmaz.

* * *

Yalançının mənzili olmaz.

* * *

Yalançının sözünə inanma.

* * *

Yalvarmaqla donuz darıdan çıxmaz.

* * *

Yalqız qazıya gedən razı gələr.

* * *

Yalqız quş yuva salmaz.

* * *

Yalqız yeyən süfrəsini özü yığar.

* * *

Yalqız evin söhbəti.

* * *

Yalqız evin pişiyidir.

* * *

Yaldan tuta bilməyən
quyruqdan heç tuta bilməz.

* * *

Yaman baş yiyəsinə donuz güddürər.

* * *

Yaman arvadlı evə daş düşsün.

* * *

Yaman arvadın evi cəhənnəmdir.

* * *

Yaman arvad,
deyingən olar.

* * *

Yaman arvad çox danışar,
danışmasa savaşar.

* * *

Yaman adamın başına
daş salsan, çiyinə düşər.

* * *

Yaman adama heç nə olmaz.

* * *

Yaman yeyənin olsun,
yaman deyənin olmasın.

* * *

Yaman yerdə axşamladıq!

* * *

Yaman günə səbr edən,
yaxşı günə tez çatar.

* * *

Yaman günün ömrü az olar.

* * *

Yaman külahduzdan
yaxşı palanduz yaxşıdır.

* * *

Yaman dirlikdən ölüm yaxşıdır.

* * *

Yaman qonşu adamı rusvay eylər.

* * *

Yaman olmasa,
yaxşılığın qiyməti bilinməz.

* * *

Yaman olan arvad,
ev-eşiyini qoyar gedər.

* * *

Yamanı yada salma.

* * *

Yaman oğul-yaman gəlin.

* * *

Yamanlığa yaxşılıq
mərd kişinin işidir.

* * *

Yamanlığa yamanlıq eləmə.

* * *

Yamanlıq kimə lazım?!

* * *

Yamanı yaman gündə.

* * *

Yanan yerdən tüstü çıxar.

* * *

Yanan da (qayınana) ana,
yaman da (qayınana) ana.

* * *

Yanan anadır, yeyən qaynana.

* * *

Yan mənə,
yanım sənə,
qurban edim
canım sənə.

* * *

Yanan öz dərdinə yanar.

* * *

Yanğından çıxdıq,
alova düşdük.

* * *

Yanğına körüklə getməzlər.

* * *

Yandırdığın şamı söndürmə.

* * *

Yanmış xırmanın buğdasıdır.

* * *

Yansın çırağı,
gəlsin işığı.

* * *

Yanmayanda yanmaz,
ha yellə, ha ətəklə.

* * *

Yanlış hesab Bağdaddan qayıdar.

* * *

Yanında yatdı, palçığa batdı.

* * *

Yanığın nəyi var ki,
yoluğa nə versin?!

* * *

Yandırdığın yovşan,
ovladığın dovşan.

* * *

Yar qadasın yar alar.

* * *

Yar dərdini yar çəkər.

* * *

Yar bizdən gecə getdi,
bilmədim necə getdi.

* * *

Yar getdi, yeri qaldı.

* * *

Yar yarı görər,
urəyi odlanar.

* * *

Yanşağı cəhənnəmə atdılar,
Dedi:-Oduunun yaşdır.

* * *

Yar mənimlə yar olsun,
kol dibi diyar olsun.

* * *

Yara var bağlarlar,
yara var dağlarlar.

* * *

Yara sağalar, yeri qalar.

* * *

Yaraqsız igid,
buynuzsuz qoç kimidir.

* * *

Yaralı quşa daş atmazlar.

* * *

Yarı gör, özün danış,
ev yıxar ara sözü.

* * *

Yarımadıq odundan,
kor olduq tüstüsüdən.

* * *

Yarımadıq yarıtmazdan.

* * *

Yarası avand olanın
təbibi qabağına çıxar.

* * *

Yarımçıq bilməkdən,
heç bilməmək yaxşıdır.

* * *

Yarın qədrini yar bilər,
nə bilər hər divanə.

* * *

Yarın yara sovqatı,
bir dəstə bulaq otu.

* * *

Yarpaq altda gəzəndir.

* * *

Yat qara öküzüm, yat,
borc verən gələr,
ya səni aparar,
ya məni.

* * *

Yatağan aslandan gəzəyən pişik yaxşıdır.

* * *

Yatan aslan olsa da,
fərsət oyağıdır.

* * *

Yatan daşın altına su geçməz.

* * *

Yatan ilanın quyduğunu basma.

* * *

Yatan iti oyatma (dindirmə).

* * *

Yatan öküzə yem yoxdur.

* * *

Yatanın ayıqdan xəbəri olmaz.

* * *

Yatar-yatar, başı şişər,
duranda bitin axtarar.
Əti verər pişiyə,
qonşunun itin axtarar.

* * *

Yatsan yuxuna da girməz.

* * *

Yatıb yuxuda halva görüb.

* * *

Yatmışı yatmış öyada bilməz.

* * *

Yatma kudu,
bostana dovşan girib!

* * *

Yatmağa qaya kölgəsi,
əgər ki marı olmasa...

* * *

Yaxşı ad dövlətdir.

* * *

Yaxşı adamın yaxşılığı
dəyər dar gündə,
yaman adamın yamanlığı,
dəyər hər gündə!

* * *

Yaxını qoyub
uzaqdan danışma.

* * *

Yaxşı adam yavan çörəyə dözər,
yaman adamı yağlı çörək də üzər.

* * *

Yaxşı ata bir qamçı,
yaman ata - min qamçı.

* * *

Yaxşı at köhnə çulun altında da bilinər.

* * *

Yaxşı at yemini artırar,
yaman at qamçısını.

* * *

Yaxşı atları,
yaxşı kişilər minib getdilər.

* * *

Yaxşı arvadlı ev cənnətdir.

* * *

Yaxşı arvad ərini bəy eylər
yaman arvad-zay.

* * *

Yaxşı qızdan yaxşı gəlin olar.

* * *

Yaxşı dost
yaman gündə mə'lum olar.

* * *

Yaxşı dost
qardaşdan əzəldir.

* * *

Yaxşı demişlər:
Hər şeyin xiridarı gərəkdir!

* * *

Yaxşı qəssab
ətin yaxşısını axıra saxlar.

* * *

Yaxşı atadan pis oğul?!

* * *

Yaxşı iş heykəl kimidir,
hər yerdən görünər.

* * *

Yaxşı it ələ düşməz.

* * *

Yaxşı igid dalı gözlər,
yaxşı at qabağı.

* * *

Yaxşı igidin adını eşit,
üzünü görmə.

* * *

Yaxşı işçi səliqəsindən bilinər.

* * *

Yaxşı işə allah zamindir.

* * *

Yaxşı əkinçi
xərcini yerdən çıxardar.

* * *

Yaxşı elə yaxşıdır,
çalış yamanı yaxşı elə.

* * *

Yaxşı dostları
qılıncla da ayırmaq olmaz.

* * *

Yaxşı getməyincə
qədri bilinməz.

* * *

Yaxşı ki, var
yavan çörəyə dözər,
yamanı yağlı xörək də üzər.

* * *

Yaxşı yoldaş
yaman gündə tanınar.

* * *

Yaxşı yoldaş gec tapılar.

* * *

Yaxşı yaxşılığın deyilir,
yaman-nəyin deyilir?

* * *

Yaxşı yarağı var idi,
Həməzəlidə qaldı.

* * *

Yaxşı-yaman,
keçdi karvan.

* * *

Yaxşı-yaman,
qoy cibinə,
bərək saxla.

* * *

Yaxşı yalan, lap yalan,
fili uddu bir ilan.

* * *

Yaxşı yoldaş uzun yolu qısaldır.

* * *

Yaxşı məsəl gözə girər.

* * *

Yaxşı mal öz-özünü işə verər.

* * *

Yaxşı mal yerdə qalmaz.

* * *

Yaxşı günün döş ağrısı,
yaman günün diş ağrısı?

* * *

Yaxşı günün yoldaşı,
yaman günə düşdüm, gəl!

* * *

Yaxşı gün cənnətdir,
yaman gün cəhənnəm.

* * *

Yaxşı günə dözməyən
yaman günə heç dözməz.

* * *

Yaxşı gündə yağlı çörəyi bəyənməyən,
yaman gündə quru çörəyə salam verər.

* * *

Yaxşı gündə yad yaxşı,
yaman gündə vay qardaş!

* * *

Yaxşı saxla adını,
bədnamçılıq el gəzər.

* * *

Yaxşı övlad ata-ananın fərəhidir.

* * *

Yaxşı olarsa-allahdan,
pis olarsa-şeytandandır deyərlər.

* * *

Yaxşı olanda-xanımdan,
pis olanda-kənizdən.

* * *

Yaxşı ovçunun toruna
ov öz ayağı ilə gələr.

* * *

Yaxşı oğul neylər ata malını?

* * *

«Yaxşı oğlan»
kənd yerində
yaxşı adama deməzlər.

* * *

Yaxşı məsləhət
hər şeydən yaxşıdır.

* * *

Yaxşı şeylərin yolu tapdaq olar.

* * *

Yaxşı şeyə gül ki,
başına gəlsin.

* * *

Yaxşı xörək qalınca,
pis qarın yırtulsın.

* * *

Yaxşı hörmət dövlətdən yaxşıdır.

* * *

Yaxşı elə yaxşıdır.

* * *

Yaxşı timsal
yüz yönsüz sözdən yaxşıdır.

* * *

Yaxşı tacir malın hamısını
birdən bazara çıxartmaz.

* * *

Yaxşı söylə, yaxşı eşit.

* * *

Yaxşıya qoşulan
çuvalına un doldurar.

* * *

Yaxşılıq qərirdir-tanınmaz.

* * *

Yaxşılıq qapı açar,
məhəbbət bu qapıdan içəri girər.

* * *

Yaxşılıq və doğruluq,
hər ikisi birdir.

* * *

Yaxşılıq bilməyən adam
adam sayılmaz.

* * *

Yaxşılıq ayaq açıb gəzəndir.

* * *

Yaxşı ki, dünyada yaxşı varmış,
yoxsa dünya tərkl olardı yaman əlindən.

* * *

Yaxşıya yaxşı de,
yaxşılığın artsın,
yamana yaxşı de,
yamanlığın qayıtsın.

* * *

Yaxşıya yaxşı deyərlər
yamana-yaman!

* * *

Yaxşılıq yaxşılıq gətirər,
yamanlıq nəyə gərəkdir?

* * *

Yaxşılıq itməz.

* * *

Yaxşılıq istəyənlər
qabaqca behin verər.

* * *

Yaxşılıq iki tərəfli olar.

* * *

Yaxşılıq elə ki,
başına gəlsin.

* * *

Yaxşılıq elə, at dəryaya,
balıq bilməsə, xaliq bilər.

* * *

Yaxşılıq elə,
minnət qoyma.

* * *

Yaxşılıq edən yaxşılıq görər.

* * *

Yaxşılıq eləyib bir şey umursansa
etməsən yaxşıdır.

* * *

Yaxşılığın bilməyəni yaxşılıq etmə.

* * *

Yaxşılığın əcri (əvəzi) gələ.

* * *

Yaxşılıq yer tanıyar.

* * *

Yaxşılığa yaxşılıq hər kişinin işidir,
yamanlığa yaxşılıq mərd kişinin işidir.

* * *

Yaxşılığa yaxşılıq-
kor eşşəyə samanlıq.

* * *

Yaxşılığa yaxşılıq elə,
pisliyə pislik eləmə.

* * *

Yaxşılığa yamanlıq olmasaydı,
qara öküzə bıçaq olmazdı.

* * *

Yaxşılıq yerdə qalmaz.

* * *

Yaxşılıq yolunu göstərən adam
yaxşılıq edən adama bərabərdir.

* * *

Yaxşını yada vermə-
hayıfdir,
yamani yada vermə-
ayıbdır.

* * *

Yanıdakı ələf,
uzaqdakı arpadan yaxşıdır.

* * *

Yaxına ərinir,
uzağa yüyürür.

* * *

Yaxın yerə yük daşıyır.
(Yaxın dəyirmanə yük daşıyır).

* * *

Yaş ağac tez əyilər.

* * *

Yaş kəssən,
baş kəssən,
quru yaşar.

* * *

Yaşı yetmiş
işi bitmiş.

Yaşayarıq, görərik!

* * *

Yaxşı nə, başı nə!

* * *

Yaşa-yaşa-gör tamaşa.

* * *

Yaş yaşadıqca,
ağıl başa gələr.

* * *

Yaş odun satmayıbsan ki,
niyə qorxursan?!

* * *

Yaş da quru oduna yanar.

* * *

Yaşından qabaq danışma.

* * *

Yaşını çevirərlər,
qurusunu yığarlar.

* * *

Yaşına baxma,
başına bax.

* * *

Yaşılbaş göllərdə üzər.

* * *

Yaşı çox, ağılı yox.

* * *

Yaşına-yaşına
çıxdı ocaq başına.

* * *

Yeddi ayda bir qarış,
bir ayda yeddi qarış?!

* * *

Yeddi arxın suyunu
bir arxa calayır.

* * *

Yeddi qonşu bir qazana möhtacdır.

* * *

Yeddi qurda
bir çarıq neyləsin?

* * *

Yeddi göydə bir ulduzu yoxdur.

* * *

Yeddi məhəllədən
qovulmuş it kimidir.

* * *

Yeddi məhəlləyə çörək verir.

* * *

Yeddi molla,
bir əmmamə!

* * *

Yeddi fərsiz oğuldan
bir fərli qız yaxşıdır.

* * *

Yeddisində «Gülüstan»ı oxuyan,
yetmişində başa düşər.

* * *

Yeddisində nə idi isə,
yetmişində də odur.

* * *

Yediyin özün üçün qalsın,
gördüyündən danış.

* * *

Yezidin Şamə getməsi doğru oldu.

* * *

Yeyən bilməz,
doğrayan bilər.

* * *

Yeyən qurtardı,
yalayan qurtarmadı.

* * *

Yeyəndə çeynə,
danışanda fikirləş.

* * *

Yeyərsən qaz ətini,
görərsən ləzzətini.

* * *

Yeyərsən qüvvətin artar,
verərsən hörmətin.

* * *

Yeyərsən qismətindir
yeməzsən-özün bilərsən.

* * *

Yeyərsən şordan-mordan,
işlərsən ordan-burdan,
yeyərsən ətdən-mətdən,
işlərsən bərkdən-bərkdən.

* * *

Yeyib-içib,
dünyadan kəm köçüb.

* * *

Yeyib-içib,
əzizləri yadına düşüb.

* * *

Yeyin gedən yol kəsməz.

* * *

Yeyin at özünə qamçı vurdurmaz.

* * *

Yeyilənim yeyilir,
qonağım küsülü gedir!

* * *

«Yeyirsən»?-xəstəyə deyərlər.

* * *

Yekə başın faydası yoxdur,
içində beyin gərək.

* * *

Yel aparən yelinki,
yerdə qalan mənimki.

* * *

Yel belə əssə,
balta belə kəssə,
vay mənim halıma.

* * *

Yel vurur, çalır,
yengələr oynayır.

* * *

Yel qayadan nə aparar?

* * *

Yel əsəndə yellənər,
yol görəndə yollanar.

* * *

Yel əsib, qoz tökülüb.

* * *

Yel ilə gələn,
sel ilə gedər.

* * *

Yel üfördü, su köpürdü.

* * *

Yelə tüpürən üzünə tüpərər.

* * *

Yeməyinin malını yeyərlər,
ölüsünü də söyərlər.

* * *

Yeməklə doymadın,
yalamaqla doyacaqsan?

* * *

Yeməyin qulu,
işləməyin xəstəsi olma.

* * *

Yeməyin dadı duzdadır,
dünyanın dadı gözdə.

* * *

Yeməyin ustası,
işləməyin xəstəsi.

* * *

Yeməyini yalnız yeyən,
yükünü özü qaldırar.

* * *

Yeməlidir saxla,
yeməli deyil tulla.

* * *

Yeməmişən qaz ətini,
nə bilərsən ləzzətini?!

* * *

Yeməsə əlli il bəsdir.

* * *

Yemiş vaxtı xırçımın
qulaqları kar olar.

* * *

Yemlik imiş,
duz imiş,
sən də batır,
sən də ye.

* * *

Yersiz torbaya at gəlməz.

* * *

Yer ayrılısaydı,
yerə girərdim!

* * *

Yer altından yasa gedənlərdəndir.

* * *

Yer bəyin,
yurd xanın,
işlə ha çıxsın canın.

* * *

Yer var danışarlar,
yer var sözü udarlar.

* * *

Yer qatı,
göy qatı,
hardan oldu, avandı?

* * *

Yer qulaqlı olar.
(Yerin qulağı var).

* * *

Yer yarılrsa, yerə girərəm.

* * *

Yer yiyəsiz olanda,
donuz təpəyə çıxar.

* * *

Yer oturan kişi ilə şərəflənər.

* * *

Yerdə yatan yumurta,
göydə uçan quş olar.

* * *

Yerdən göbələk çıxmayıb ki?!

* * *

Yerdən göyə küp düzsələr,
bir-birinə bənd etsələr,
altdan birini çəksələr,
gəl onda gupbultuya bax.

* * *

Yerə vurdun, başıma vurdun!

* * *

Yerə düşməklə gövhər qiymətdən düşməz.

* * *

Yeriyən at yemini özü artırar.

* * *

Yerin altını da bilir, üstünü də.

* * *

Yerim dardır,
oynaya bilmirəm.

* * *

Yerin yeddi qatından keçir.

* * *

Yerişinə haram qatma.

* * *

Yerlər o yerlər,
görünməz oldu ellər.

* * *

Yerli, yersiz-sizdən yeyirik.

* * *

Yersiz gəldi, yerli qaç.

* * *

Yetənə yetir,
yetməyə nə daş atır.

* * *

Yetim ağlağan olar.

* * *

Yetim qızsan, qıvrıl yat.

* * *

Yetim yerə baxar,
ürək yaxar.

* * *

Yetim malı oddan yaman yandırar.
(Yetim malı oddur, yandırar).

* * *

Yetimə dedilər:
-Kimi sevirsen?
Dedi:-Mənə çörək verəni!

* * *

Yetimə öyüd verən çox olar,
çörək verən az.

* * *

Yetimi doydur,
nə olacağını düşünmə.

* * *

Yetimin ağzı aşa çatanda,
başı daşa dəyər.

* * *

Yetimin hamamda anası çox olar.

* * *

Yetmiş qabdan su içib.

* * *

Yetmiş iki dərədən su gətirər.

* * *

Yəhər ata yük olmaz.

* * *

Yəhər atın belində həmişə qalmaz.

* * *

Yəhər gah atın belində gəzər,
gah at yiyəsinin.

* * *

Yiyəsi olan eşşəyi qurd yeyər.

* * *

Yiyəsinə baxarlar,
atını nallarlar.

* * *

Yiyəsinə baxıb,
mıxını çalıb.

* * *

Yiyəsinə sevən itinə çörək verər.

* * *

Yığma dən üçün xırman açılmaz.

* * *

Yığılaq biz araya,
məlhəm qoyaq yaraya.

* * *

Yırtıq böyük, yamaq kiçik.

* * *

Yırtıcı aslan zülmkar şahdan yaxşıdır.

* * *

Yırtıcı quş dimdiyindən bəllidir.

* * *

Yırtıcı quşun ətin yeməzlər.

* * *

Yırtıcı quşun ömrü az olar.

* * *

Yıxıl dünya bas məni,
közüm görməsin səni.

* * *

Yıxılan ağaca balta çalan çox olar.

* * *

Yıxılan yıxıldığı yerdən qalxar.

* * *

Yıxılan yıxılana yoldaş olar.

* * *

Yıxılana xəncər qaldırmaq namərdlikdir.

* * *

Yıxılanı vurmazlar.

* * *

Yıxılanın qanlısıdır.

* * *

Yıxılanın dostu olmaz.

* * *

Yıxılmasa dikəlməz.

* * *

Yovşan olub arxanda dovşan yatınca,
palıd ol kölgəndə sürü yatsın.

* * *

Yovşan bəsləməklə çəmənzar olmaz.

* * *

Yol üstə oturmazlar.

* * *

Yol bilmirsən, yola gəl.

* * *

Yol böyüyündür,
su kiçiyin.

* * *

Yol haramısı ol,
yoldaş haramısı olma.

* * *

Yol həmişə bostan kənarından düşməz.

* * *

Yoldaş yoldaş ilə tən gərək,
tən olmasa gen gərək.

* * *

Yoldaşı evdən götür,
quşu-yuvadan.

* * *

Yoldaşı yolda tanı.

* * *

Yoldaşı yoldaşdan soruşarlar.

* * *

Yoldaşın sözüne inan,
özünkündə dayan.

* * *

Yoldaşın qarğa olsa,
yediğin nə olar?

* * *

Yoldaşın yaxşı olsa,
uzun yol yaxın olar.

* * *

Yoldaşını mənə de,
sənin kim olduğunu deyim.

* * *

Yol ilə gedən yorulmaz.

* * *

Yol yeriməklə alınar.

* * *

Yola bələd olan büdrəməz.

* * *

Yola körpü sal.

* * *

Yola çıxan yolda qalmaz.

* * *

Yolda yoldaş,
evdə qardaş.

* * *

Yoldan qal, yoldaşdan qalma.

* * *

Yoldan irəli-yoldaş,
evdən irəli-qardaş.

* * *

Yoldan keçənə yumaq sarıtdırır.

* * *

Yoldan çıxır, yolunu azmır.

* * *

Yoldan çıxmaq eyib deyil,
yola gəlməmək eyibdir.

* * *

Yoldan çıxsan, eldən çıxma.

* * *

Yollar-yamaclar sürülərin dırnağıdır.

* * *

Yolsuzu yola tapşır.

* * *

Yolu yaxın-yükü yüngül.

* * *

Yolu qardaşla kəsərlər,
meşəni-mişarla.

* * *

Yolun boş olmasın.

* * *

Yolunu su ilə başlar.

* * *

Yoluxda nə var,
qırığa nə versin.

* * *

Yolçu yolda gərək.

* * *

Yolçudan yolçuya pay düşməz.

* * *

Yolçudur Abbas,
heç kəsə baxmaz.

* * *

Yolçuya yol gərək,
qurbağaya-göl.

* * *

Yolçuluğa (dilənçiliyə) gedən
torbasını çiyininə atar.

* * *

Yolçunu yoldan eləməzlər.

* * *

Yorğa at da hərdən büdrər.

* * *

Yorğan-döşək sözü,
yorğan-döşəkdə qalar.

* * *

Yorğanına bax (görə) ayağını uzat.

* * *

Yorğun eşşəyə
«hoşa» xoş gələr.

* * *

Yorğunluğu o dünyada alacaqsan.

* * *

Yorulmuş ata qamçı vurarsan,
şıllaq atar.

* * *

Yorulmuş eşşək
mənzili yaxın istər.

* * *

Yorulmuş öküz «oho»nu allahdan istər.

* * *

Yox yerdən
Əzrail də can ala bilməz.

* * *

Yox yerdən istəməzlər.

* * *

Yox olsun yoxsulluq,
varlığa-nə darlıq?!

* * *

Yoxa qələm işləməz.

* * *

Yoxa çarə yoxdur.

* * *

Yoxdan allah da bezardır.

* * *

Yoxdan bir şey çıxmaz.

* * *

Yoxdur, canım rahatdır.

* * *

Yoxsul arpa tapar,
saxlamağa yer tapmaz.

* * *

Yoxsul, oduna da yoxsul,
suya da yoxsul?

* * *

Yoxsul öz vilayətində qərİbdir.

* * *

Yoxsulluq varlılıqdan yaxşıdır.

* * *

Yoxsulluq ilə qocalıq düşüb bir yerə.

* * *

Yoxsulluğa düşməyən
varlılığın qədrini bilməz.

* * *

Yoxsulluğu görüm yox olsun!

* * *

Yoxsulun dili gödək olar.

* * *

Yoxsulun evində dəmir tapılmaz,
itinin adını gümüş qoyar.

* * *

Yoxsulun (yoxun) üzü qaradır.

* * *

Yuvanı erkək quş tikər.

* * *

Yuyucu deyər:-Mürdəşirəm, yuyuram,
istər ölü cənnətə getsin,
istər cəhənnəmə.

* * *

Yumru qaya,
yumru daş,
keçəl baş.

* * *

Yumurta gətirmir,
qayğanaq istəyir.

* * *

Yumurta toyuğun cəriməsidir.

* * *

Yumurtada tük bitməz.

* * *

Yumurtadan yun qırxır.

* * *

Yumurtana görə qaqqılda.

* * *

Yumurtanı halqadan keçiridir.

* * *

Yumurtlamadı, falını da yedi?!

* * *

Yumurtası tərs düşüb.

* * *

Yumşaq döşək salan,
axırda quru yerdə yatar.

* * *

Yun darayaram kələf olar,
qız doğaram xələf olar.

* * *

Yunu var, ünü yox.

* * *

Yurddan çıxsan da, eldən çıxma.

* * *

Yurdumun, millətimin ağ gününü görməyənin,
Başqa bir söz demirəm-gözlərinə qan gəlsin.

* * *

Yusif bazarıdır,
hər kəsin mətəhi varsa,
gətirsin.

* * *

Yuxarı baxıb qəm eyləyincə,
aşağı baxıb dəm eylə.

* * *

Yuxarı başda yer yoxdur,
aşağı başda oturmur.

* * *

Yuxarı evə baxıb,
aşağı evi yıxma.

* * *

Yuxarı tüpürürəm-bığ,
aşağı tüpürürəm-saqqal.

* * *

Yuxarıda allah, aşağıda sən.

* * *

Yuxu, yuxu gətirər.

* * *

Yuxu ölümün qardaşdır.

* * *

Yuxuda balıq görən,
yastığının altını yoxlar.

* * *

Yuxuda gözəl görmək yaxşıdır,
oyanmaq olmasaydı.

* * *

Yuxuya e'tibar yoxdur.

* * *

Yuxusu ağır adamdır.

* * *

Yuxusunda da görsə xeyrə calamaz.

* * *

Yüz biliyin olsa da,
bir bilənlə danış.

* * *

Yüz birə qoşulmaz,
bir yüzə qoşular.

* * *

Yüz «vur» deyəndən
bir vuran yaxşıdır.

* * *

Yüz qayğı bir borcu ödəməz.

* * *

Yüz eşitməkdən
bir görmək yaxşıdır.

* * *

Yüz iynə yığsan,
bir çuvalduz olmaz.

* * *

Yüz il gərək qanqal otlayan ki,
ağzın dəvə ağzına oxşasın.

* * *

Yüz il sel gəlsə ovmaz,
bir gün dərd gəlsə - ovar.

* * *

Yüz ilin ibadətindən
bir günün səxavəti.

* * *

Yüz mamaça yığılsa,
güc doğana düşər.

* * *

Yüz namərd bir mərdə qurban olsun!

* * *

Yüz namərd bir mərdi əvəz etməz.

* * *

Yüz namərdin çörəyin doğrasan,
kasa dolmaz.

* * *

Yüz olsun, düz olsun.

* * *

Yüz ölç, bir biç.

* * *

Yüz soraqdan birinə hay vermir.

* * *

Yüz tülkü bir aslan yerini,
yeddi oğul bir dədə yerini verməz.

* * *

Yüz xəlbirlənib
bir əldən çıxacaq.

* * *

Yüyrən-büdrər.

* * *

Yüyrən yıxılmağına baxmaz.

K

* * *

Kabab qanlı, igid canlı.

* * *

Kababı köz öldürər,
igidi söz.

* * *

Kamal ata kürki deyil ki,
irs ilə övlada keçə.

* * *

Kamil adam az danışar.

* * *

Kamil bağban
çəkər bağın səfasını.

* * *

Kamil insan
kəlamından bəlli olar.

* * *

Kamil ovçu
boşuna güllə atmaz.

* * *

Kankanın vəsiyyəti-qızıl öküzdür.

* * *

Kər dedi:-Səs gəlir!
Kər dedi:-Odur, gəlirlər!
Çolaq dedi:-Durun qaçaq!
Lüt dedi:-Qaçmayın, məni soyarlar!

* * *

Kar eşitdiyini,
kor tutduğunu buraxmaz.

* * *

Kar eşitməz, yaraşdırar,
kor görməz, quraşdırar.

* * *

Kar iki dəfə gülər.

* * *

Kar könlündəkini anlar.

* * *

Kar özünə sərf eləyəni eşidər.

* * *

Kar üçün iki dəfə azan verilməz.

* * *

Karın qulağına taxta tıxadılar,
dedi:-Bu taqqıltı haradan gəlir?

* * *

Kasa sındı, ya cingildədi.
(Mis ya sındı, ya cingildədi).

* * *

Kasanı mənim başımda sındırır.

* * *

Kasıb bacını varlı qardaş istəməz.

* * *

Kasıb, itinin adını gümüş qoyar.

* * *

Kasıb geyəndə soruşarlar:

-Haradandır?

Varlı geyəndə deyərlər:

-Mübarəkdir!

* * *

Kasıb öləndə molla xəstə olar.

* * *

Kasıb ölüsünə yas saxlamaz.

* * *

Kasıb pul tapdı,
qoymağa yer tapmadı.

* * *

Kasıb cavan mərd olar.

* * *

Kasıb çıraq yandırar,
dövlətlinin pulunu sayar.

* * *

Kasıb xərcini bilsə,
məxmər geyər.

* * *

Kasıba bazarın tulası da hürər.

* * *

Kasıba qul ol,
varlıya oğul olma.
(Kasıba oğul olunca,
dövlətliyə qul ol).

* * *

Kasıbdan allah da bezardır.

* * *

Kasıbı dəvə üstündə böv vurar.

* * *

Kasıbın ağzı aşa dəyəndə
başı daşa dəyər.

* * *

Kasıbın bir oğlu oldu,
o da boynu əyri.

* * *

Kasıbın dövləti saqqalda olar.

* * *

Kasıbın dörd düşməni var-
it, bit, yasavul, molla.

* * *

Kasıbın dürməyi yavan olsa,
dili yağlıdır.

* * *

Kasıblıq eyib deyil,
oğurluq eyibdir.

* * *

Kasıbın halının kasıbdan sor.

* * *

Kasıbın gözü tox olar.

* * *

Kasıbın günü-itin günü.

* * *

Kasıbın pulu cəhənnəmdə olar.

* * *

Kasıbın sacı axırda qızar.
(Kasıbın sacı, çörəyi qurtaranda qızar).

* * *

Kasıbın sözü,
yorgunun gözü.

* * *

Kasıbın toyunda gecə qısa olar.

* * *

Kaş mal zərəri olsun,
insan zərəri olmasın.

* * *

Keyf qılığa baxmaz.

* * *

Keyf sənin,
kənd kovxanın.

* * *

Keçdi gül,
uçdu bülbül,
istər ağla,
istər gül.

* * *

Keçəl baxar güzgüyə-
adın qoyar özgəyə.

* * *

Keçəl başa taxta daraq?!

* * *

Keçəl başından qorxar,
kor gözlərindən.

* * *

Keçəl başını yudu da,
daradı da.

* * *

Keçəl var-zıǵıdı keçəl,
keçəl var-noxudu keçəl.

* * *

Keçəl qız bacısının saçını ilə öyünər.

* * *

Keçəl qız bəzənincə
toy əldən getdi.

* * *

Keçəl qız çeşmənin gözündən su içər.
(Qotur geçi çeşmənin gözündən su içər).

* * *

Keçəl qızı
saçlı deyə ağlama.

* * *

-Keçəl qızın nəyi var?
-Başın qaşınmağa dırnağı.
(-Keçəl qızın nəyi var?
-Dəmirdən darağı).

* * *

Keçəl yaradı,
öz başını daradı.

* * *

Keçəl suya getməz.

* * *

Keçəl halva yeyər,
puluna minnət.

* * *

Keçəl həsən, həsən keçəl,
nə fərqi?

* * *

Keçəl çarə bilsə,
öz başına eylər.

* * *

Keçələ baxma, bəxtinə bax.

* * *

Keçələ kosa qənim olsun.

* * *

Keçəli gün çıxmamış gör.

* * *

Keçəli Zülfəli çağırarlar.

* * *

Keçəli papağının yanından tanımaq olar.
(Keçəli börkünün yanından tanıyarlar).

* * *

Keçəlin adı-
-Zülfəli!

* * *

Keçəlin bəxti yaxşı olar.

* * *

Keçəlin qazandığı başının
ziftinə (qartmağına) gedər.

* * *

Keçəlin dərdi-başı,
bir qazan ayran aş.

* * *

Keçəlin dırnağı olsa,
öz başını qaşır.

* * *

Keçəlin papağı düşənəkdir.

* * *

Keçəlin tükdən acığı gələr.

* * *

Keçəlin hindi başı,
eşşəyə mindi başı,
o tayda dava düşdü,
bu tayda sındı başı.

* * *

Keçən zaman qayıtmaz.

* * *

Keçən (köçən) yurdun qədrini,
düşən yurdda bilərlər.

* * *

Keçən keçdi,
vay gələcək dərdidir!

* * *

Keçən keçib,
gələnin günün xeyir olsun.

* * *

Keçən keçib,
sən gələcəkdən danış.

* * *

Keçən gün ömürdəndir.

* * *

Hər ağ gün, qara gün ömürdən gedir.

* * *

Keçən günə gün çatmaz,
calasan günü günə.

* * *

Keçənə güzəşt deyiblər.

* * *

Keçər bu dövrən sənə,
də qalmaz.

* * *

Keçi deyər:
-Adım Əbdülkərimdir!

* * *

Keçi, qurdun nəyini yeyiblər?!

* * *

Keçi kasıbın inəyidir.

* * *

Keçi keçim olsun,
oturduğum yer samanlıq.

* * *

Keçi öldü, qoturu qurtardı.

* * *

Keçi öləndə quyruğunu dik tutar.

* * *

Keçi suyu bağıra-bağıra keçər.

* * *

Keçi suyu bulandırdı.

* * *

Keçi can hayında,
qəssab piy axtarır.

* * *

Keçi şərab içsə,
dəvəyə meydan oxuyar.

* * *

Keçib gəlib Arazı,
bəyənməyir gülnazı.

* * *

Keçidə saqqal var,
amma şeyx deyil.

* * *

Keçiyə bir sürü qoyundan,
bir keçi yaxşıdır.

* * *

Keçiyə qurd dəyməsə
gedib həccə çıxar.

* * *

Keçilər yer əkə bilsəydilər,
öküzlər işsiz qalardı.

* * *

Keçinin qoturu
sərçəşmədən su içər.

* * *

Keçini dəvə adına satır.

* * *

Keçinin başı gicişəndə,
bunuzunu çobanın çomağına sürtər.

* * *

Keçinin şeytanla qohumluğu var.

* * *

Keçmə namərd körpüsündən,
qoy aparsın sel səni,
yatma tülkü kölgəsində,
qoy yesin aslan səni.

* * *

Keçmişin arabası ilə uzağ gedə bilməzsən.

* * *

Keçmişin qazancı
bu günün rahatlığıdır.

* * *

Keçmişini unutma,
gələcəyini müəllimidir.

* * *

Kəbinim halal,
canım azad.

* * *

Kəklilik başını soxar kola,
quyruğundan xəbəri olmaz.

* * *

Kəklilik qaqqıldamasa
qaraqış onu tapmaz.

* * *

Kəkliliyin dimdiyi qan,
dili qan, dimdiyi qan,
ağa dinsə söz olmaz,
nökərin dindiği-qan.

* * *

Kəl qoşub cut sürməyə
çörək qədrini bilməz.

* * *

Kələ kələlər neylədi ki,
kərtənkələlər neyləsin?

* * *

Kələk ilə gələ, kələk ilə gedər.

* * *

Kəllə-paça,
qoyma qaça.

* * *

Kəllə-paça suyu üçün hövsana gedir.

* * *

Kənardan baxan yaxşı görər.

* * *

Kənardan baxana
hər şey asan görünər.

* * *

Kənd aşırı it hüzməz.

* * *

Kənd kalafasından bilinər.

* * *

Kənd girovun naxırdan tutarlar.

* * *

Kənd kovxasız olmaz.

* * *

Kənd köpəksiz olmaz.

* * *

Kənd nədir, qənd nədir?!

* * *

Kəndə molla gəlib,
kim ölür, ölsün.

* * *

Kəndə təzə darğa gəlib.

* * *

Kəndə təzə dəllək gəlib,
kəkili yandan qoyur.

* * *

Kəndi köpəksiz gördü,
əli ağacsız girdi.

* * *

Kənkənin vəsiyyəti qızıl öküzdür.

* * *

Kəpək altında unları var.

* * *

Kərbalayı Kazım,
sənə demək nə lazım?

* * *

Kərə yağından qıl çəkir.

* * *

Kərə yeyən də çıxar yaza,
tərə yeyən də.

* * *

Kəs barmağını çıx bazara,
əlac tapan çox olar.

* * *

Kasad bazarın gəliri olmaz.

* * *

Kəsək oturub daş üçün ağlayır.

* * *

Kəsənin üzün tikən ağardar.

* * *

Kəsik baş bitməz,
bitsə də yiyəsinə xeyir verməz.

* * *

Kəsilən başın zülfü üçün ağlamazlar.

* * *

Kəsilsin o iki əl ki,
bir başı saxlamaz.

* * *

Kəfən havayı olanda
adam özünü öldürməz.

* * *

Kəfəni var idi,
goru da olsun?!

* * *

Kəfgir qazanın dibini deşib.

* * *

Kilid dost üçündür.

* * *

Kim eşşək olar,
biz ona palan olarıq.

* * *

Kim güclüdür-haqq onundur.

* * *

Kim canından bezardır?!

* * *

Kimə yaxşılıq elədin,
özünü ondan qoru.

* * *

Kimi əkər, kimi biçər,
kimi qazanar, kimi yeyər.

* * *

Kimi gülür, kimi ağlayır,
hərənin bir dərdi var.

* * *

Kimin arabasında gedirsən,
onun mahnısını oxu.

* * *

Kimin əlindən nə gəlir?!

* * *

Kiminə qat-qat,
kiminə-ac yat.

* * *

Kimini qaldırır,
kimini endirir.

* * *

Kiminin başında tac,
kimi ac-yalavac.

* * *

Kiminin əvvəli,
kiminin axırı.

* * *

Kiminin sacı olar,
kiminin ələyi.

* * *

Kimsə kimsənin qismətini yeməz.

* * *

Kimsə namərdə möhtac olmasın.

* * *

Kimsənin ahı kimsəyə qalmaz.

* * *

Kimsənin tikəsi kimsənin qarnında qalmaz.

* * *

Kimsənin nəsbini kimsə yeməz.

* * *

Kiri kir açar,
sirri-sir.

* * *

Kirayənişin olduğu bəs deyil,
toyuq-cücə də saxlayır.

* * *

Kirpik gözün çəpəridir.

* * *

Kitab verənin bir əlini kəsərlər,
qaytaranın iki əlini.

* * *

Kitabı satıb, gəncəfə alıb.

* * *

Kitabın köhnəsi,
libasın təzəsi.

* * *

Kiçiyi böyüyün üzünə qalxılmazlar.

* * *

Kiçik açar
böyük qıfılı açar.

* * *

Kiçik daş da baş yarar.

* * *

Kiçikdən xəta, böyükdən əta.

* * *

Kiçiklərə hörmət elə,
böyüklərdən hörmət qazan.

* * *

Kiçiyin kiçik dərdi var,
böyüyün-böyük.

* * *

Kiçiyin kiçik yeri var,
böyüyün-böyük.

* * *

«Kiş» deyirsən getmir,
«hoş» deyirsən dayanmır.

* * *

Kişi bilmədiyini ayağı altına yığsa,
başı ərşə dəyər.

* * *

Kişi qızı olma,
kişi arvadı ol!

* * *

Kişi kişidən qorxmaz,
amma utanar.

* * *

Kişi öz sözünün ağası olar.

* * *

Kişi öz tayı ilə gəzər.

* * *

Kişi sevdiyinin nazını çəkər.

* * *

Kişi seldir, arvad göl.

* * *

Kişi, sözü üzə deyər.

* * *

Kişi tüpürdüyünü yalamaz.

* * *

Kişi fəhlədir,
arvad-bəнна.

* * *

Kişidə qeyrət olsa,
torpağı qızıla döndərər.

* * *

Kişidə səbir olmalıdır.

* * *

Kişinin alını açıq gərək.

* * *

Kişinin başına gələn,
ağzından çıxandır.

* * *

Kişinin dilinə qarqış gəlməz.

* * *

Kişinin malı göz qabağında.

* * *

Kişinin özünə baxma, sözünə bax.

* * *

Kişinin sözü ilə işi bir olar.

* * *

Kişinin hörməti öz əlindədir.

* * *

Kişini cavan saxlar,
yaxşı arvad, yaxşı at.

* * *

Kişinin cibi iki olsa,
arvad almaq fikrinə düşər.

* * *

Kişisi olmayan evin ruzisi olmaz.

* * *

Kovxa atlanır,
öz kəndini çapar.

* * *

Kovxa ilə hesaba oturan borclu olar.

* * *

Kovxanın bacısı oğlusan? -
Gəl min boynuma!

* * *

Kovxası gülüm olanın
başına külüm olar.

* * *

Kolxoz ambarı el süfrəsidir.

* * *

Kor at gecə də otlar.

* * *

Kor atı minən
şahlıq iddiası edər.

* * *

Kor bulaqdan su gəlməz.

* * *

Kor burada, ya Bağdadda.

* * *

Kor qurdun ruzisini
yetirən özü yetirər.

* * *

Kor əlifə bey deməyib.

* * *

Kor əsasını bir itirər.

* * *

Kor ilə çörək yeyəndə
insafı arada gör.

* * *

Kor it kölgəsindən qorxar.

* * *

Kor kimdir?
- Nabeləd!

* * *

Kor-kor, gör-gör!

* * *

Kor kora deyər:

-Çırt bu yandakı gözünə.

* * *

Kor kora kor deməsə,

bağrı çatlar.

* * *

Kor kora rişxənd eylər.

* * *

Kor kora tapar,

su çuxuru.

* * *

Kor gözdən əski asır.

* * *

Kor gözün sahibinə nə faydası?

* * *

Kor gözdən qorxar,

keçəl başından.

* * *

Kor leyləyin yuvasını allah tikər.

* * *

Kor nə istər?

-İki göz,

biri əyri, biri düz.

* * *

Kor olsun o iki göz ki,

dostunu, düşməni tanıdır.

* * *

Kor tutduğun buraxmaz.

* * *

Kor tutduğundan kəsər.

* * *

Kora gecə-gündüz birdir.

* * *

Korlar şəhərində ayna satmazlar.

* * *

Koroğlu deyib:

-Basılamı kəsməyin!

* * *

Koroğlu üçəcən deyib.

* * *

Koroğlunu tutmağa

bir keçəl həməzə gərək.

* * *

Koru dar yerdə qısnamazlar.

* * *

Koru kor yanında

həyan üçün qoyarlar.

* * *

Korun ağacı özündən qabaq gedər.

* * *

Korun istədiyini bir göz,

iki göz olsa-nə söz?

* * *

Korun nə borcu ki,

şam bahalanıb?!

* * *

Kosa kəndə girməmiş

gərayısını başladı.

* * *

Kosa getdi saqqal gətirməyə,

bıgı da qoydu gəldi.

* * *

Kosaya rişxənd edənini,

top qara saqqalı gərək.

* * *

Kosanı gün batandan sonra aldatmaq olar.

* * *

Kotan nə bilir qayış nə çəkir?
(Kotan bilir öküz nə çəkir).

* * *

Kövək kolunun kölgəsi olmaz.

* * *

Köynək dondan irəlidir.

* * *

Kölgədə bitən ağacın meyvəsi olmaz.

* * *

Kölgədə olanın kölgəsi olmaz.

* * *

Kölgəsindən qorxur!

* * *

Kölgəsini qılınclayır.

* * *

Köməyi igidə-sözlə,
zəifə-əllə et.

* * *

Kömürçünün qaralmaqdan nə arı?

* * *

Kömürçünün evinə girən
üzü qara çıxar.

* * *

Köndələn çəpərə söykənmək olmaz.

* * *

Könlü balıq istəyən
quyuğunu suya vurur.

* * *

Könlü bədöy at istəyən
vaxtında alar.

* * *

Könlü yemiş istəyənlər
dolanaq tağ başına.

* * *

Könlü arzusunun mənbəyidir.

* * *

Könlü bir böyük saraydır,
tikilməsi çətin, yıxılması asan.

* * *

Könlü bir uşağa bənzər,
nə verərsən istər.

* * *

Könlü qocalmaz.

* * *

Könlü quşu uçar,
bir budaqdan o birinə qonar.

* * *

Könlü gözdən su içər.

* * *

Könlü nə mey istər, nə meyhanə,
könlü dost istər, mey bəhanə.

* * *

Köylü sevən ağanın nə ağı,
nə qarası?!

* * *

Könlü sevən göyçək olar.

* * *

Könlü umduğu yerdən küsər.

* * *

Könlü xoşluğu maldan əfzəldir.

* * *

Könlüsüz (pulsuz) bazara gedən,
gördüyünü almamış qayıdar.

* * *

Könülsüz köpəyin sürüyə xeyri olmaz.

* * *

Könülsüz namazı allah qəbul eləməz.

* * *

Könülsüz tula ilə ova çıxmazlar.

* * *

Könülsüz hürən köpək,
sürüyə qurd gətirər.

* * *

Köpəyə səlbə dəyəni kimi dəydi.

* * *

Köpəyə ümid olduq,
özümüz də hürmədik.

Köpəyin qarnı tox olsa,
gecə ulduza hürməz.

* * *

Köpəyin iyə düşəni
tuladan bərk qaçar.

* * *

Köpək qocalanda,
qurda gülünə olar.

* * *

Köpək elə köpəkdir,
xaltası qızıldan da olsa.

* * *

Köpək sahibini tanıyar.

* * *

Köpək taya dibində yatar,
elə bilər öz hunəridir.

* * *

Köpəksiz sürüyə qurd dadanar.

* * *

Körpə südsüz böyüməz,
pambıq-susuz.

* * *

Körpü qaldı çayın o tayında.

* * *

Körpüdən keçəndə
yan-yana deyiblər.

* * *

Kötək aradakına çox dəyər.

* * *

Kötək yeyənin kisəsindən gedər.

* * *

Köhnə adət başında qalıb.

* * *

Köhnə qurd yolunu azmaz.

* * *

Köhnə dərdi təzələmə.

* * *

Köhnə düşmən dost olmaz.

* * *

Köhnə kəndə təzə dərğa gəlib.

* * *

Köhnə kəndə təzə nırx qoyma.

* * *

Köhnə getdi, sən təzədən danış.

* * *

Köhnə palan,
içi zər-zivər.

* * *

Köhnə paltar yamağından bəllidir.

* * *

Köhnə pambıq bez olmaz,
dul arvaddan qız olmaz.

* * *

Köhnə süpürgəni dama atarlar.

* * *

Köhnə təqvim pula getməz.

* * *

Köhnə un çuvalıdır,
vurduqca toz qopar.

* * *

Köhnə hamam, köhnə tas.

* * *

Köhlən at yeriyəndə toz qopar.

* * *

Köç qayıdanda
axsaq keçi qabağa düşər.

* * *

Köç köçər, it hürər,
ikisi də mənzilə birgə yetər.

* * *

Köçdən azan qarıya bu da azdır.

* * *

Köçən yurdun qədrini,
düşən yurdda bilərlər.

* * *

Köçün dönməsi
axsaq itə xoş gələr.

* * *

Köçün yaraşığı dananın soncuqlamasıdır.

* * *

Kuzəçi sınıq qabda su içər.

* * *

Kül başına gözəl fərə,
beçə də səni bəyənmir.

* * *

Küləhın sat xırac eylə,
tüfeyli olma namərdə,
cahanda kəllə sağ olsun,
küləh əskik deyil mərdə.

* * *

Külək əsər, gül bükülər,
könül yanar, can sökülər,
gecə gündüz yaş tökülər,
gözlərimin qarasından.

* * *

Külək kimi hərdən bir yana əsmə.

* * *

Küləkdə yatanın cin atı olar.

* * *

Küləkli gündə pambıq atır.

* * *

Küləkli gündə xırman sovrurmazlar.

* * *

Küləş tez yanar,
tez də kül olar.

* * *

Külü küllükdən götür,
külü təpəyəcən olsun.

* * *

Külü ocaqdan götürərlər.

* * *

Külün altında köz olar.

* * *

Kündəsi küt düşüb.

* * *

Küp yanında küpçələr.

* * *

Küpü sındıran da bir,
suyu gətirən də bir.

* * *

Kupun günahı nədir ki,
içinə çaxır tökülür?!

* * *

Küpdəp nə çıxar?
-Ancaq içindəki!

* * *

Kürd kürdü dəyirməndə axtarar.

* * *

Kürd kürdü tanımasa,
məkri məkrəni tanıyar.

* * *

Kürdə dedilər:
-Allah şirindir, ya doşab?
Dedi:-İki dostun arasına girməyin.

* * *

Kürdün dilin kürd bilər.

* * *

Kürəyə düşməyən dəmir yumşalmaz.

* * *

Kürəkən imam kimi gələr,
sonra yezidə dönər.

* * *

Kürən adam xətakar olar.

* * *

Kürən adamla, kürən ata yaxın düşmə.

* * *

Kürən toyuq hindən bayıra çıxmaz.

* * *

Kürkü əvvəl il özün gey,
ikinci il ver düşməninə.

* * *

Kürkünə birə düşüb.

* * *

Küsənə pay düşməz.

* * *

Küsənin payını yeyərlər.

* * *

Küsülü qardaş, gəl yükü çataq,
küsümüz küsüllükdə.

* * *

Küçük hürə-hürə köpək olar.

* * *

Küçələri ölçür.

Əjdər Behnam

G

* * *

Gah qovurt, gah qovurğa,
keçirdik ömrü belə.

* * *

Gah qul olar satılar,
gah çıxar taxta kosa.

* * *

Gedən gedər,
oturan yol gözlər.

* * *

Gedənə-yoldaş,
gələnə qardaş.

* * *

Gedəni saxlamaq olmaz.

* * *

Gedər aclıq,
gələr bolluq,
bizə qalar kömbə yanığı.

* * *

Gedər bağlar qarası,
qalar üzlər qarası.

* * *

Gedər bu gözəllik, sənə də qalmaz.

* * *

Getdi-görə bilməzsən,
yıxdı-hörə bilməzsən,
onu ki, sən deyirsən,
onu daha görməzsən.

* * *

Get özünə dost qazan,
düşmən ocaq bşında.

* * *

Get çanağım,
gəl çanağım,
ortalıqda sın çanağım.

* * *

Getdi babamın xeyratına.

* * *

Getdi qara qızın eşqinə.

* * *

Getdi gedər-gəlməz yoluna.

* * *

Getdim adına, tüpürdüm dadına.

* * *

Getdim dərddi yanına
o məndən narın ağladı.

* * *

Getdim savab edəm,
günaha batdım.

* * *

Getmə gözümdən,
gedərəm özümdən.

* * *

Getməsin o yaman ki,
yerinə yaxşı gəlməyəcək.

* * *

Getmişdi kabab iyinə,
gördü ki, eşşak dağlayırlar.

* * *

Gec danışsan, kəlamın gül olar.

* * *

Gec kəsər, karlı kəsər,
məzlumun ahı səni!

* * *

Gec gəldi, tez öyrəndi.

* * *

Gec gələn qonaq,
olduğundan yeyər.

* * *

Gecə qara, cücə qara.

* * *

Gecə gedər, gündüz gələr.

* * *

Gecə gəl, vecə gəl.

* * *

Gecə gəldi, gecə getdi,
necə gəldi, necə getdi!

* * *

Gecə-gündüzüm bir olub.

* * *

Gecəni gündüzə qatmışam.

* * *

Gecəsi-gündüzü yoxdur.

* * *

Gecə sol yatan səhər sağ oyanar.

* * *

Gecə şərab, gündüz qumar,
bu əməllə sənət umar.

* * *

Gecənin ərizəsini
həzrət Süleyman oxumayıb.
(Gecənin ərizəsini heç kəs oxumayıb).

* * *

Gecə dırnaq kəsən,
gündüz nağıl danışan
əlbət gora gedər.

* * *

Gecənin xeyrindən
gündüzün şəri yaxşıdır.

* * *

Hər zülmət gecənin bir gündüzü var,
bir yandan bağlayan bir yandan açar.

* * *

Gecə pişik samura oxşar.

* * *

Gədədan bəy olmaz.

* * *

Gədədan borc alma,
ya toyda istər,
ya bayramda.

* * *

Gəzən ayağa daş dəyər.

* * *

Gəzən qızın qazancı
ənlik-kirşana gedər.

* * *

Gəzəyən qızdan gəlin olmaz.

* * *

Gəzər divanə-divanə
parası olmayan dərviş.

* * *

Gəzərdə-qoyun əti,
onun da boyun əti.

* * *

Gəl bir addım,
gəlim iki addım.

* * *

Gəl bu şeytan atından en!

* * *

Gəl daşı ətəyindən tök!

* * *

Gəl deməsi yaxşıdır,
get deməsi pis.

* * *

Gəl məni gör, dərdimdən öl.

* * *

Gəldi qaşın qayırısın,
vurdu gözün çıxartdı.

* * *

Gəldi-qatıq, gəlmədi-ayran.

* * *

Gəldi əcəl-
vermədi macal.

* * *

Gəldi-gedəri saxlamaq olmaz.

* * *

Gəldi-gəldisi şah gəldisinə dönüb.

* * *

Gəldi xərzi, ver nəzri,
gəldi gilavar-onda nə var?

* * *

Gəldik cahən haqqı tapaq,
molla qoymadı.

* * *

Gələn qismətini yeyər.

* * *

Gələn, gedənə rəhmət oxuyar.

* * *

Gələnə qapı açıqdır,
gedənə yox!

* * *

Gələnə «gəlmə» deməzlər.

* * *

Gələnə «xoş gəldin»,
gedənə-«yaxşı yol» deyərlər.

* * *

Gələnin qisməti
özündən qabaq gələr.

* * *

Gələcəyi varsa,
gedəcəyi də var.

* * *

Gəlin anasına həm ağlar,
həm də «gedirəm» deyər.

* * *

Gəlin atda, qisməti yadda.

* * *

Gəlin var gələr-gətirər,
gəlin var gedər-itirər.

* * *

Gəlin evin yaraşığıdır,
cəlalıdır, bəzəyidir.

* * *

Gəlin gəlin deyil,
gəldiyi yer gəlidir.

* * *

Gəlin mənim süpürgəmdir,
harda qoysam oturur.

* * *

Gəlin ocağa çəkər.

* * *

Gəlindən qız olmaz.

* * *

Gəlinin dini yox,
qaynananın imanı.

* * *

Gəlinciyim, qızlığım,
darayı tuman, dizliyim.

* * *

Gəlinin yelkəni əyilib.

* * *

Gəlmək qonaqdan,
yola salmaq ev yiyəsindən.
(gəlmək səndən,
yola salmaq ev yiyəsindən).

* * *

Gəlmək bizdən,
yola salmaq sizdən.

* * *

Gəlməkdən əvvəl gedəcəyini düşün.

* * *

Gəlininə bax, xərc eylə.

* * *

Gəmidə oturub
gəmiçi ilə savaşıır.
(gəmiyə minib
gəmiçi ilə dalaşıır).

* * *

Gəmini qurtaran pişgahdır.

* * *

Gəminin işini gəmiçi bilər.

* * *

Gəmisi suya oturub.

* * *

Gəmisini batıran
çağığını axtarmaz.

* * *

Gənəşəkli don gen olar.

* * *

Gənc yaşlarından namusunu qoru.

* * *

Gənclik gözəllik deməkdir.

* * *

Gənclik ömrün baharıdır.

* * *

Gənclikdən qocalığa ömür saxla.

* * *

Gəncliyin yükünü gənclikdə çəkərlər.

* * *

Gərək gərəklə iş keçməz.

* * *

Gərək saatla yox, vicdanla işləyəsən.

* * *

Gərək soyuq günlərdə də,
dost salsın dostu yada.

* * *

Gərəyi əkiblər,
quluncan göyərrib.

* * *

Gərəyi əkiblər, bitməyib.

* * *

Gərəkli malı gərəksiz gündə al.

* * *

Gərəkməzi saxla,
bir gün gərək olar.
(Gərəkməzi saxla,
gərəkli günə qala).

* * *

Gərəksiz şey gərəkli gündə.

* * *

Gətirəndə:-

El gətirər, yel gətirər, sel gətirər.

Aparanda:-

El aparar, yel aparar, sel aparar.

* * *

Gizli düşmən ilan kimidir,
sürünə-sürünə səssiz gələr.

* * *

Gilavar, get, xəzri, gəl.

* * *

Gilas bağın olsa,
bilərsən sığırçın necə quşdur.

* * *

Girdiyin yer qaranlıqsa,
sən də gözünü yum.

* * *

Girərəm yaylağından
çıxaram qışlağından.

* * *

Gic toyuq yumurta aparar.

* * *

Gicin buynuzu olmaz.

* * *

Goru var ki, kəfəni də olsun?!

* * *

Gödək adam gündə üç dəfə
padşahlığ iddiasında olar.

* * *

Gödək adam
vurdu uzunun başına
uzun dedi:
-Əcəb yadıma saldın!

* * *

Göz bizim-söz bizim.

* * *

Göz bir pəncərədir,
könülə baxar.

* * *

Göz qənimini tanıyır.

* * *

Göz qulaqdan irəlidir.

* * *

Göz dəyəndə «gözlə» dəyər.

* * *

Göz istədiyi gözələ baxar.

* * *

Göz yumulub açılınca
fərsət əldən gedər.

* * *

Göz gözə alışanda
ayrılıq çətin olar.

* * *

Göz gördü, könül sevdi,
daha mənim nə günahım?

* * *

Göz gördüyün danmaz.

* * *

Göz gördüyündən qorxar.

* * *

Göz gördüyünə inanar.

* * *

Göz görməz, üz utanmaz.

* * *

Göz görməsə könül bulanmaz.

* * *

Gözdə olmayan,
könüldə də olmaz.

* * *

Gözdən düşüb.

* * *

Gözəl ağa çox gözəl idi,
vurdu çiçək çıkartdı.

* * *

Gözəl arvad şıltaq olar.

* * *

Gözəl eyibsiz olmaz.

* * *

Gözəl kamallı gərək.

* * *

Gözəl-göz üçün,
ağıllı-könül üçün.

* * *

Gözəl gözəl deyil,
könül sevən gözəldir.

* * *

Gözəl görünər,
çirkin bürünər.

* * *

Gözəldə e'tibar olmaz.

* * *

Gözəldən göz ağrısı,
çirkindən dərdi-bəla.

* * *

Gözələ baxmağın
könül səfası var.

* * *

Gözələ göz dəyər,
qəlbə-söz.

* * *

Gözələ baxmaq göz qaydasıdır.

* * *

Gözəllər çox iş görürlər,
soyarlar adamı, dərviş edürlər.

* * *

Gözəllik vardan olar,
olmasa-hardan olar?!

* * *

Gözəllik ondur,
doqquzu dondur.

* * *

gözəllik baş tacıdır,
hər adama qismət olmaz.

* * *

Gözəllik hər kəsin əməlində yaşayır.

* * *

Gözdən əski asır.

* * *

Gözdən iraq,
könüldən uzaq.

* * *

Gözləri vəlfəcri oxuyur.

* * *

Gözləri buz üstə çıxmış
dananın gözlərinə oxşayır.

* * *

Gözləri yollarda qalıb.

* * *

Gözləri fal daşı kimi açılır.

* * *

Gözlərindən qan damır.
(Gözlərindən cin çıxır).

* * *

Gözsüz yaşamaq olar,
vətənsiz yox.

* * *

Gözü ilə görən
tanrıdan yaxşı bilər.

* * *

Gözü ilə görür,
dili ilə istəyir.

* * *

Gözü yolda, qulağı səsdə.

* * *

Gözü tox olanın könlü də tox olar.

* * *

Gözüm səndən su içmir.

* * *

Gözüm üstündə yerin var.

* * *

Gözümüz yollarda,
qulaqlarımız səsdə.

* * *

Gözümün ağıcan olsun,
özümün olsun.

* * *

Gözün aydın olsun,
pişiyimiz oğlan doğub!

* * *

Gözün bir ayağın altına baxsın.

* * *

Gözünə qara su gələr.

* * *

Gözünə torpaq atır.

* * *

Gözünün qabağına baxmayanın
ayağına daş dəyər.

* * *

Gözünün nuru yoxdur.

* * *

Göydə axtarırdım,
yerdə əlimə düşüb.

* * *

Göydən zənbil ilə düşməz.

* * *

Göydən yağmasa,
yerdə bitməz.

* * *

Göydən gələn yerə qəbuldur.

* * *

Göyə tüpürmə,
üzünə tökülər.

* * *

Göyçək arvadlı ilə,
yorğa atlıya yoldaş olma.

* * *

Göycə muncuq kimdədir,
mənim gözüm ondadır.

* * *

Gölməçəyə su gəlincə
qurbağanın gözləri bərələr.

* * *

Gönü qalın adamdır.

* * *

Gönü suya vermə,
verdin heyfsilənmə.

* * *

Gördü-hənək,
görmədi-görçək.

* * *

Gördüyün güllü kömbədir,
bazara çıxıb qoğal olub.

* * *

Gördüyündən göz kirayəsi istəyir.

* * *

Gördüyünə aldanma.

* * *

Gördüyünlə nə işin var,
sən bildiyindən danış.

* * *

Gördüyünü qoyub,
eşitdiyinə inanma.

* * *

Gördün ərin ər deyil,
tərkin qılmaq ar deyil.
(Gördün yarın yar deyil,
tərkin qılmaq ar deyil).

* * *

Gördün yemək, daha nə demək?!

* * *

Görən gözə yasaq olmaz.

* * *

Görən gözün haqqı var,
görən görüb götürər.

* * *

Görmədiyın yükün altına girmə.

* * *

Görməyə gözü var,
eşitməyə qulağı.

* * *

Görməmiş görse, ağıldan çıxar.

* * *

Görməmişin oğlu oldu,
vurdu gözün çıxartdı.

* * *

Görülmüş işdən gül iyi gələr.

* * *

Görünən dağ uzaq deyil.

* * *

Görünən kəndə nə bələdçi?!

* * *

Gönünü dabbaxanada tanıyırlar.

* * *

Götürən peşiman,
götürməyən də.

* * *

Guş daşı yerdə qalmaz.

* * *

Güvənmə varlığa,
düşərsən darlığa.

* * *

Güvəc qazana dedi:
-Üzün qaradır!

* * *

Güvəc daşa toxunsa-
vay güvəcin halına,
daş güvəcə toxunsa-
vay güvəcin halına!

* * *

Güvəc yumbalanar qapağın tapar.

* * *

Güvəcə verə-verə
çıxar qazan bahası.

* * *

Güvəci ya sındır, ya dağdan yuvarlat.

* * *

Güvəclə qazanın nə aşnalığı?!

* * *

Güzgü əyri olsa
əksi əyri göstərər.

* * *

Güzgüyə baxan öz camalın görər.

* * *

Güzgüyə baxan özgəsini görməz.

* * *

Gün altında yatmayan
kölğənin qədrini bilməz.

* * *

Gül, bülbüldən artıq,
insan əlindən çəkər.

* * *

Gül qönçədə qalmaz,
söz-qəlbdə.

* * *

Gül əzizdirsə,
gülşən ondan əzizdir.

* * *

Gül istəyən tikanın da istəsin gərək.

* * *

Gül getdi,
xar qaldı,
güldən yadigar qaldı.

* * *

Gül güllüyü ilə üşüməz.

* * *

Gül o qədər bitib,
reyhan arada itib.

* * *

Gül olmayan yerdə,
böyürtkən özünü gül sanar.

* * *

Gül solanda bülbül ağlar.

* * *

Gül tikansız,
dərə ilansız,
səfa cəfasız olmaz.

* * *

Güldən ağır söz demək olmur.

* * *

Güldən gül iyi gələr.

* * *

Gülər üz,
    dadlı dil
        ilanı yuvadan çıxardar.

* * *

Güllə məndən sovuşsun,
    ya yoldaşıma dəysin,
        ya saman çuvalına.

* * *

Güllüyün gülü beş günlükdür.

* * *

Gülmək ağlamaqla əkizdir.

* * *

Gülü yad etdikcə,
    bülbülün fəryadı artar.

* * *

Gülü get güllükdən gətir.

* * *

Gülün qədrini bülbül bilar,
    nə bilər hər divanə?!

* * *

Gülünə bax, qönçəsini dər.

* * *

Güman gəlməyən yerdən
    tülkü çıxar.

* * *

Gülmə qonşuna, gələr başına.

* * *

Gülmə gülünc olana,
    xəmiri linc olana,
        özün gülünc olarsan,
            xəmiri linc olarsan.

* * *

Gülmək ağlamağın qardaşdır.

* * *

Gün var keçib gedər,
gün var yadda qalar.

* * *

Gün doğuşundan bəllidir.

* * *

Gün ilə bat, gün ilə çıx.

* * *

Gün keçər, qəza getməz.

* * *

Gün keçər, kin keçməz.

* * *

Gün keçir, ömür gedir,
dəli bəzənir ki,
bayram gəlir.

* * *

Gün kimi aydıdır.

* * *

Gün girən evə həkim girməz.

* * *

Gün girməyən evə həkim girər.

* * *

Gün görməyən günü gördü,
durdu çıraq yandırdı.

* * *

Gün o gün deyil,
dünya o dünyadır.

* * *

Gün öz işığını
heç kəsdən əsirgəməz.

* * *

Gün hansı tərəfdən çıxıb?

* * *

Gün çıxar, aləm görər!

* * *

Gün çıxdı-kosanı aldatmaq olmaz.

* * *

Günahkar oldu lələ,
saqqalı verdi ələ.

* * *

Günbəz görər,
elə bilər içində imamzadə var.

* * *

Gündə bir dona (rəngə) girir,
ana da deyir qızım var.

* * *

Gündə bir söz eşitməsəm
qulaqlarım tutular.

* * *

Gündə qazan, gündə ye.

* * *

Gündoğan səlamətdir,
günbatan mələmət.

* * *

Gündüz gedir dar-dar edir,
axşam gəlir yer dar edir.

* * *

Gündüz gəzər obanı,
axşam sancar dabanı.

* * *

Gündüz molla, gecə oğru?!

* * *

Gündüz çıraq yandıran,
axşam qaranlıqda qalar.

* * *

Gündüz şam yandıran
gecə şamsız yatar.

* * *

Günəbaxan günə baxar!

* * *

Günortadan sonra dükan açan nə qazanar?

* * *

Günü ilə gün yoxdur.

* * *

Günü günə satmazlar.

* * *

Günü gündən günü əsirgər.

* * *

Günü gününün ölümünü istər.

* * *

Günlüyə, yanı qoduqluya,
ruzigar haramdır.

* * *

Günüm yoxdur, günüm var.

* * *

Günümü göy əskiyə bağlayıb.

* * *

Güc birlikdədir.

* * *

Güc doğanağa düşər.

* * *

Güc gələndə
dad bacadan çıxar.

* * *

Güclü yanında
gücsüz günahkar.

* * *

Güclü günahkar olmaz.

* * *

Güclü gücsüzdən qisas almaz.

* * *

Güclüyə nə duz, nə çörək?!

* * *

Gücü var, təpəri yox.

* * *

Gücü gücündən çox,
ağlı ağılımdan az.

* * *

Gücü çatana donuz güddürər.

* * *

Gücün çatmayan işə girişmə.

* * *

Gücün çatmayan daşı qaldırma,
zərbə düşərsən.

* * *

Gücünə bax, şələni bağla.

Əjdər Behnam

L

* * *

Lazımlı yerə sərf eləmir,
lazımsız yerə su kimi axıdır.

* * *

Lal-dinməz qovluq.

* * *

Lalam, karam-dinməyəm.

* * *

Lalın dilini anası bilər.

* * *

Lat-lüt İmam Rza!

* * *

Laçın balasını verməz,
bəlkə zorla alalar.

* * *

Laçın qalada balalar.

* * *

Leyli bazarıdır,
Məcnun can satır.

* * *

Leylək gününü tak-takla keçirdər.
Leş görəndə quzğuna dönər.

* * *

Ləb deməkdənsə, ləbləbi de.

* * *

Ləbləbidir - el dəbidir.

* * *

Ləvənd ləvəndi tapar.
(Ləvəndə qoşulan ləvənd olar).

* * *

Ləzgi nədir,
güzgü nədir?
(Ləzgidir - güzgüdür).

* * *

Ləyaqət ağıldadır,
əsil-nəsəblə deyil.
(Ləyaqət əsil nəsəblə deyil,
ağıl və ədəblədir).

* * *

Ləl daşını, çay daşına
qatma qardaş, kərəm eylə.

* * *

Lə'lə var, yurdu yox.

* * *

Lələ ikinci anadır.

* * *

Lələ köçüb yurdu ağlayır.
(Lələ köçüb, yurdu qalıb.)

* * *

Lələnin yaz evi.

* * *

Lə'nət kor şeytana.

* * *

Lə'nət heçə!

* * *

Libasım yamaq götürür,
qarnım yox.

* * *

Loğma qarın doyurmaz,
hörmət artırar.

* * *

Loğma dağ aşırar.

* * *

Loğma deyil - boğmadır.
(Loğma ki, var, boğmadır).

* * *

Loğmanı az götür,
çox çeynə.

* * *

Lotu lotunu aldatmaz.

* * *

Lotu lotunu tapmasa,
qara geyər, yaşlı olar.

* * *

Lotu lotunun sözüne inanar.

* * *

Lotudan adam zərər görməz.

* * *

Lotuya bir şillə kar eləməz.

* * *

Lotunun da allahı var.

* * *

Lotunun dilini lotu bilər.

* * *

Lotunun pulu qurtaranda
soğan-çörək də səlamətdir.

* * *

Loş kimi burnunu (sırımsığını) salladıb.

* * *

Lüləyin aftava yerini tutar,
girova qoyanda alan olmaz.

Əjdər Behnam

M

* * *

Mağarada qurd az idi,
biri də gəmi ilə gəldi.
(Mazandaranda çaqqal az idi,
biri də gəmi ilə gəldi).

* * *

Maya doğar, nər doğmaz.

* * *

Maya səndən, can məndən.

* * *

Mayabaş oldular.

* * *

Mayanı uduzub çuruna güvenir.

* * *

Mayasız fətir olar.

* * *

Mal adamın düşmənidir.

* * *

Mal acıdı-can acısı.

* * *

Mal başa bələdir.

* * *

Mal bacından qorxmaz.

* * *

Mal qatlaşar,
yiyəsi qatlaşmaz.

* * *

Mal dediyin can yangısıdır.

* * *

Mal gedər bir yerə,
güman gedər min yerə.

* * *

Mal insana, insan mala əmanətdir.

* * *

Mal itdi-iman itdi.

* * *

Mal yiyəsinə oxşamasa haramdır.

* * *

Mal yağınca ağıl yağ.

* * *

Mal malı qazanar.

* * *

Mal mənimdir,
belə yeyirəm,
əritmirəm,
kərə yeyirəm.

* * *

Mal mənimdir, məsləhət mənim.

* * *

Mal sahibindən qiymət götürər.

* * *

Mal sahibi ölməyib ki!

* * *

Mal canı qazanmaz,
can malı qazanar.

* * *

Malı maldan,
canı candan ayırmaq olmaz.

* * *

Malı qırov öldürər
qışın adı bədnamdır.

* * *

Malı yox oğru apara
imanı yox şeytan apara.

* * *

Malı mal yanında tanıyrlar.

* * *

Malı malla ölçərlər,
canı-canla.

* * *

Malı satandan al.

* * *

Malım zay olunca,
qoy canım zay olsun.

* * *

Malım getdi, pulum getdi,
qonağım razı getmədi.

* * *

Malımız budur, yarısı sudur,
alsan da budur, almasan da budur.

* * *

Malın yiyəsi gərək,
oğlu yox, atası gərək.

* * *

Malın yiyəsi-uşağın atası.

* * *

Malın getməsinə yiyəsi səbəb olar.

* * *

Malın mal olunca
bazarın bazar olsun.

* * *

Malın ortaqlı olmasın.

* * *

Malına düşdü talan,
sən də bir yandan tala.

* * *

Malını bəylər apardı,
camalına nə oldu?!

* * *

Malını dişin var ikən ye.

* * *

Malını yaxşı saxla,
qonşunu oğru tutma.

* * *

Malını yeməyənin malını yeyərlər,
ölüsünü də döyərlər.

* * *

Mamaça çox olanda
uşaq tərsə gələr.

* * *

Manatı manat qazanır.

* * *

Mart çıxdı-dərd çıxdı,
geçilər yaza çıxdı.

* * *

Martın gözünə barmağım,
yaza çıxdı oğlağım.

* * *

Martın özünə lə'nət,
aprelin on beşinəcən.

* * *

Maşa var ikən əlini yandırma.

* * *

Meyvə kimi saralıb,
gül kimi solub.

* * *

Meyvəli ağaca quş qonar.

* * *

Meyvəsi yox, barı yox,
xaraba qalsın belə bağ.

* * *

Meyvəsini yedin,
bağbanına rəhmət oxu.

* * *

Meydan bizim, söz sizin.

* * *

Meydana girən kişi nə gərək.

* * *

Meydana girən köpək
kötəkdən qorxmaz.

* * *

Meyl vermə evliyə,
evə gedər-unudar.

* * *

Meymun olub düşüb ortaya.

* * *

Meymunun balası əvvəlcə yeriyər,
sonra iməklər.

* * *

Meymunun boğazına su çıxanda,
çıxar oturur balasının başında.

* * *

Meymunun xarratlıqda nə işi var?

* * *

Meyxanada yazılan məktub
cəhənnəmdə oxunar.

* * *

Meyxanaçıdan şahid istədilər,
sərxoşu göstərdi.

* * *

Məşə ayısız olmaz.

* * *

Məşədə ağacın düzünü seçərlər.

* * *

Məşəyə girən ayıdan qorxmaz.

* * *

Məqsədsiz iş tutma.

* * *

Mədinə ilə Məsmə
düşübdür bəhsə-bəhsə.

* * *

Mədrəsənin qızları,
çöpür-çöpür üzləri,
nə molla var, nə keşiş,
kəbin kəsər özləri.

* * *

Məkkə evin içidir.

* * *

Məkrüh yeyənə
haram söz yaraşar.

* * *

Mələsə əti halaldır.

* * *

Mən almıram, yan cibimə qoy.

* * *

Mən aşığam bu daşa,
bu torpağa, bu daşa,
düşməni elə vur ki
kəlləsindən bud aş.

* * *

Mən balamı istərəm,
balam da öz balasını.

* * *

Mən baş vurum, sən ayaq,
gəl onu ortalayaq.

* * *

Mən bu evin öküzüyəm,
istər kotana qoşsunlar,
istər cütə.

* * *

Mən qaçıram bələdan,
bəla çıxır qabaqdan.

* * *

Mən qaçıram molladan
molla çıxır qarşıdan.

* * *

Mən qurdam-alaram,
mən çobanam-verməyəm.

* * *

ən dedim eşidəsən,
demədim öyrənəsən.

* * *

Mən dedim: «Zənbil»,
sən bil.

* * *

Mən deyirəm xədiməm,
o soruşur, oğul-uşaqdan nəyin var?

* * *

Mən demədim, sən eşitmədin.

* * *

«Mən» demək şeytana yaraşar.

* * *

Mən demirəm
sən deyirsən.

* * *

Mən dəli,
anam dəli,
bir də dəli atam var.

* * *

Mən dəliliklə verdim,
sən ağıllı ol, qaytar.

* * *

Mən elə keçəl deyirəm
qartmağı yerə tökülə.

* * *

«Mən kimdən?» demə,
«Məndən kim!» de.

* * *

Mən gedirdim,
məni yamaq saxladı.

* * *

Mən gəldim gəlin görməyə,
gəlin getdi təzək yığmağa.

* * *

Mən gəlmişəm qənddana qənd qoymağa
gəlməmişəm ürəyimə qan qoymağa.

* * *

Mən gətirəm yığın-yığın,
arvad paylar torba-torba.

* * *

Mən mənəm, aləmləri dindirmərəm!

Mən öz adımlı özgədən soruşuram.

* * *

Mən ölərəm-kiçik qiyamət,
arvadım ölsə-böyük qiyaməq.

* * *

Mən ölməyim,
mən öləndən sonra,
istərsə qiyamət olsun.

* * *

Məp ölü, sən diri.

* * *

«Mən Ölüm» deyəndə,
axar sular dayanar.

* * *

«Mən ölüm», «sən öləsən»lə iş getməz.

* * *

Mən ölürəm çiçəkdən,
ört üzümü milçəkdən,
yad gələr yalan ağlar,
anam ağlar gerçəkdən.

* * *

Mən səni bəyənmədiyim bulama,
sən mənim bığımı bulama!

* * *

Mən söz sərrafıyam.
(Mən söz xiridarıyam).

* * *

Mən sözü dedim daza,
daz özün qoydu naza.

* * *

Mən şahlə çilov yemirəm ki,
bığım yağa batar.

* * *

Məndən böyüyü tabaq altındadır.

* * *

Məndən olub mənə oxşamır.

* * *

Məndən sənə öyüd,
dənini özün üyüd.

* * *

Məndən uzaq olsun,
istər cəhənəmə dirək olsun.

* * *

Mənzil kəsər bədöy at.

* * *

Mənzilin yaxın,
kiryəsi çox,
bunda nə sirt var?!

* * *

Mənzili uzaq, eşşəyi çolaq.

* * *

Mənə bax, mənim kimi olma.

* * *

Mənə bax nə haldayam,
yara bax nə sallanır.

* * *

Mənə yaramaz iş tapşırır,
adımı qoyur yarıtmaq.

* * *

Mənə nə veribsən ala bilmirsən?!

* * *

Məndən sənə yar olmaz!

* * *

Mənə usta deyərlər,
arvadıma ustazən.

* * *

Məni anam damda doğub.

* * *

Məni apararı suya «Araz» deyərəm.

* * *

Məni qəbirdə görəsən!

* * *

Məni yeyirsə-qoy aslan yesin,
pişik yeməsin.

* * *

Məni yeməyən qurda köpək demərəm.

* * *

Məni sayanın quluyam,
saymayanın-ağası.

* * *

Məni satan satıb,
alan da alıb.

* * *

Mənim ayağım biləni
sənin başın bilməz.

* * *

Mənim yaram ağrayır,
sənin haran ağrayır?!

* * *

Mənim gözüm var sənin dolu ilxında,
sənin nəyin var mənim boş axurumda?!

* * *

Mənim üçün bağ da bir,
dağ da bir.

* * *

Mənim üçün xan da bir,
gülxan da bir.

* * *

Mənim xoruzum-
özgələrin damı.

* * *

Mənimki belə keçdi
çərxi dönmüş fələkdən.

* * *

Mənimlə qoz-qoz oynama.

* * *

Mənlük olan yerdə
sənlük şamı yanmaz.

* * *

Mərd arxadan vurmaz.

* * *

Mərd başa baxar,
namərd - ayağa.

* * *

Mərd dostluq qanar,
bərkdə dayanar.

* * *

Mərd əli kasad olmaz.

* * *

Mərd igid
tək qalmaqdan orxmaz.

* * *

Mərd igidə arxa dur.

* * *

Mərd igidlər süfrə açar
ad alar.

* * *

Mərdlər ilə göz ki, vəfadar olur,
Nakəslərə yoldaş olan xar olur,
Namərd olur yaxşı gündə yar olur,
yaman gündə baxmaz, ötər yan ilə.

* * *

Mərd ilə gözən mərd olar,
namərd ilə gözən biyaban-gərd!

* * *

Mərd ilə ülfət edən,
axırda bir gün mərd olar,
namərdlə ülfət edən,
axır biyaban-gərd olar.

* * *

Mərd kişi çörəyini
daşdan çıxardar.

* * *

Mərd gördüyün deməz.

* * *

Mərd mərdi kəsər
Murtuza-Əli hər ikisini.

* * *

Mərd özündən bilər,
namərd yoldaşından.

* * *

Mərddən bir çıxar,
namərddən iki.

* * *

Mərdə gələn qadanı,
namərdin sərinə yaz.

* * *

Mərdə güllə dəyməz
heç kürəyindən.

* * *

Mərdə şirin ol,
namərdə-acı.

* * *

Mərdəkan-mərd məkan deməkdir.

* * *

Mərdi qova-qova
namərd eləməzlər.

* * *

Mərdin gözü tox olar,
namərdin gözü yox.

* * *

Mərdin paxılı deyilsən ki?!
(Mərdin paxılı olma).

* * *

Mərdin süfrəsi açıq olar.

* * *

Mərdin töyləsi
namərdin otağından yaxşıdır.

* * *

Mərdimazarı axtarmaqla deyil,
rast gəlməklədir.

* * *

Mərdimazardan özünü qoru.

* * *

Mə'rifət manqura dəyməz,
simu-zər dövranıdır.

* * *

Mərifətsiz millət yaşamaz.

* * *

Mərmər-yaxşı daşdan,
yaxşılıq iki başdan.

* * *

Mərmər üstə gül bitməz.

* * *

Məsəl güldür-söz çiçək.

* * *

Məsəldə münaqişə olmaz.
(Məsəldə xəta olmaz).

* * *

Məsləhətə xəyanət olmaz.

* * *

Məsləhətlə atılan daş uzaq gedər.

* * *

Məsləhətlə tikilən don gen olar.

* * *

Məsləhətlərin xeyirlisi-ortası.

* * *

Məsləhətli aş dadlı olar.

* * *

Məsləhətsiz görülən işdən xeyir olmaz.

* * *

Məscid qapısıdır,
nə sındırmaq olur,
nə yandırmaq.

* * *

Məscid tikilməmiş
kor ayağını dayadı.

* * *

Məscid şamını yeyən pişik kor olar.

* * *

Məscidin qapısı açıqdır,
itin hayasına nə gəldi?

* * *

Məscidin hörməti,
bir orucluğu, bir məhərrəmlikdə.

* * *

Mətahın atma bazara
xiridar olmayan yerdə.

* * *

Mətləbi darı ustə qoyur.

* * *

Mətləbi uzatmazlar.

* * *

Məhəbbət və doğruluq məğlub edilməz.

* * *

Məhəbbəti qorusan,
onunla ucalarsan,
məhəbbətli qocalсан,
qoca deyil-cavansan.

* * *

Məhəbbət dostluqdan başlanır.

* * *

Məhəbbət iki başdan olar.

* * *

Məhəbbət gözdə olmaz,
könüldə olar.

* * *

Məhəbbət ürəkdən silinməz.

* * *

Məhəbbət şərikli olmaz.

* * *

Məhləmizdə bir quyu var-
əmi qızı,
şirin olur onun suyu-
əmi qızı.

* * *

Məclisdə yerini tanı,
deməsinlər:-dur burdan!

* * *

Məcnun kimi dərs oxuyan
«Vəlleyli»də qalar.

* * *

Məşğuliyyət üçün saqqız çeynə!

* * *

Millət necə tarac olur-olsun nə işim var?

* * *

Milçək qarasından minarə tikir.

* * *

Milçək kimi qırılır.

* * *

Milçək mindim Kür keçdim,
yaba ilə dovğa içdim,
heç belə yalan görməmişdim.

* * *

Milçək özü bir şey deyil,
ancaq könül bulandırır.

* * *

Milçək şirəyə yığılar.

* * *

Milçəkdən fil qayırır.

* * *

Min atlının öhdəsindən gələndir.

* * *

Min acını yeyərlər,
bir şirin xətrinə.

* * *

Min batman varın olunca,
bir batman ağlın olsun.

* * *

Min bilən olsan,
bir biləndən soruş.

* * *

Min bir dərdin
min bir dərmanı var.

* * *

Min qapıda duz dadan,
bir qapıda bənd olmaz.

* * *

Min qarğaya
bir sapand daşı?!

* * *

Min qoyunlunun
bir qoyunluya işi düşər.

* * *

Min dərd var, min bir dərman.

* * *

Min dərədən su gətirər.

* * *

Min dost azdır,
bir düşmən- çox.

* * *

Min evli Kəsəmənə bir ay oruc,
yeddi evli kəndə də bir ay oruc?!

* * *

Min eşit, bir söylə.

* * *

Min il qanqal otlasan,
ağzın dəvə ağzına oxşamaz.

* * *

Min il keçsə qohum sənə yad olmaz.

* * *

Min ilin azarlısıdır.
(Min ilin bimarıdır).

* * *

Min ilin ölüsündən
bir ilin dirisi yaxşıdır.
(Min günün ölüsündən,
bir günün diriliyi əfzəldir).

* * *

Min gün yaraq-
bir gün gərək.

* * *

Min nəsihət,
bir sərəncam.

* * *

Min ulduz var, bircə ay.

* * *

Min xala yığılsa,
bir ananın yerini verməz.

* * *

Minarə başında qoz dayanmaz.

* * *

Minarə görməyən elə bilər
yerdən göbələk çıxıb.

* * *

Mindin atın sağrısına,
qatlaş yanın ağrısına.

* * *

Minə dözən min birə də dözər.

* * *

Minmə qoduq, vermə cərimə.

* * *

Minnət ilə behiştə getməkdənsə,
minnətsiz cəhənnəmə getmək yaxşıdır.

* * *

Minnət qədər ağır yük olmaz.

* * *

Minnət deyil, dərvişlikdir.

* * *

Minnətli plovdan
minnətsiz pendir-çörək yaxşıdır.

* * *

Mis ya sındı,
ya cingildədi.

* * *

Mis gəldi, saxsı qaç!

* * *

Mis mis ilə toqquşdu,
arada güvəc parçalandı.

* * *

Mişka piyandır, şapkəsi yandır.

* * *

Mırığa dedilər:
-Çırağı pilə!

* * *

Mıx iki haçalı olsa,
yerə geçməz.

* * *

Mıx da əyiləndə onu düzəldirlər.

* * *

Mıxı mismar edən var.

* * *

Mıxı çıxarıb qaçanı döyə bilmir,
mıxdakını döyür.

* * *

Molla, azar olmasın?!

* * *

Molla alacağıni unutmaz.

* * *

Molla acgöz olar.

* * *

Molla aşu gördü,
yasin yaddan çıxdı.

* * *

Molla bəyə qoşuldu,
xalqın evi yıxıldı.

* * *

Molla buzovdur,
qırılsa hamıdan bərk qaçar.

* * *

Molla qarınqulu olar.

* * *

Molla duru sudan qaymaq yığar.

* * *

Molla evindən aş,
kor gözündən yaş çıxmaz.

* * *

Molla ilə durub oturan,
axırda mürdəşir olar.

* * *

Molla kişidir
saqqalı uzun, ağı qısa.

* * *

Molla Nəsrəddin o qədər
ölü oldu ki,
bir qazan halvanı
yeyə bilmədi?!

* * *

Molla sadağa verməz.

* * *

Molla tuluq zurnasına bənzər,
qarnı dolduqca səsi çıxmaz.

* * *

Molla Turab banladı,
kim bildi, kim anladı?!

* * *

Molla çörəyi, ilan ayağı görünməz.

* * *

Molladan adam olmaz,
palıddan badam.

* * *

Molladan soruşdular:
-Verməklə necəsən?
Dedi:-Mənimki almaqdır,
iki xasiyyət bir adamda olmaz.

* * *

Mollaya dedilər:
-Oğlun damdan yıxıldı,
ağlı başından çıxdı.
Dedi:-Ağlı olsaydı dama çıxmazdı.

* * *

Mollaya dedilər:
-Ölüləri istəyirsən, diriləri?
Dedi:-Ölüləri!
Dedilər:-Nə üçün?
Dedi:- Ölülərdən halva yeyirəm,
dirilərdən töhmət.

* * *

Mollanı məcsiddə,
sərxoşu meyxanada taparsan.

* * *

Mollanın bağıri onda çatlar ki,
iki yerə ehsana çağırılar.

* * *

Mollanın qarnı beşdir,
daima biri boşdur.

* * *

Mollanın nə pisi, nə yaxşısı,
molla elə mollaadır.

* * *

Mollanın ovcu həmişə gicişər.

* * *

Mollanın cibi dərin olar.

* * *

Motala dadanan köpək bir də gələr.

* * *

Murdar əskiyə od düşməz.

* * *

Mus-mus deyincə
birdəfəlik-Mustafa de.

* * *

Musa-musa,
tumanı qısa,
anası uzun, atası qısa!

* * *

Musiqi könül həmdəmidir.

* * *

Musiqi ruha qıdadır.

* * *

Mustafa xandan kağızı var.

* * *

Muşqulatçun saqqız çeynə.

* * *

Müqəssirin dili qısadır.

* * *

Müəllim ən böyük bağbandır.

* * *

Müəllim ikiqat atadır.

* * *

Müjkan oxun atar,
yay qaşın çəkər.

* * *

Mülayim adam salamat olar.

* * *

Mülk alan qırx gün ac olar,
mülk satan qırx gün tox.

* * *

Mülk aldın abad al,
bağ aldın bərbad.

* * *

Müsəlmanın sonrakı ağı.

* * *

Müftəxor sahibi-səliqəli olar.

* * *

Müştərinin ağı gözündə olar.

* * *

Müştərinin biri gedər,
biri gələr.

* * *

Müştərinin gözü satıcının əlində olar.

N

* * *

Nabələdə gün də buluddur.

* * *

Naqqa balıq tasa yerləşməz.

* * *

Naqqalar olmasaydı,
dünya lələzara dönərdi.

* * *

Nağd al-verdən ətir iyi gələr.

* * *

Nağdı əldən vermə.
(Nağdı qoyub nişənin dalınca düşmə).

* * *

Nağıl dili yüyrək olar.

* * *

Nadan əlindən su içmə
ab-həyat odsa da.

* * *

Nadanı kötək düzəldər,
qozbeli qəbir.

* * *

Nadanın düşməni özüdür.

* * *

Nadiri taxtda görüb,
Süleymanı qundaqda.

* * *

Nakəsə borclu olma.

* * *

Namaz qıla-qıla yıxdın evimi,
indi başlamısan həccə getməyə.

* * *

Namaza meylı olanın qulağı azanda olar.

* * *

Namazdan əvvəl boğazdır.

* * *

Namazı əkib, orucluğa gedir.

* * *

Namə vüsəlin yarısidır.

* * *

Namə yazmaq asandır,
yetirmək çətin.

* * *

Namərd körpüsündən rahat keçincə,
raziyam apara o sellər məni.

* * *

Namərd gəlib mərd olmaz
yüz ətəklə yüz yalvar.

* * *

Namərdə yaxa vermə,
mərdə arxa ol.

* * *

Namərdə möhtac olma.

* * *

Namərdə tuş olanın
cyəri qana dönər.

* * *

Namərđi bir gördün,
bir də görsən namərdşən.

* * *

Namərdin adı olmaz.

* * *

Namərdin gözü dar olar.

* * *

Namərdin plovundan
mərdin qaşıq aşı.

* * *

Namərdin çörəyi
dizinin üstə olar.

* * *

Namı-nişanı qalmayıb.

* * *

Namus insanın qan bahasıdır.

* * *

Namusu itə atdılar, it yemədi.

* * *

Namus gedər,
dönməz geri,
yoxdur onun bəlil yeri.

* * *

Nanəcibə salam verərsən, deyər:
-Qorxdu məndən!

* * *

Napakı hamam təmizləməz.

* * *

Nar ağacı-istək ağacı.

* * *

Nar üstündən turp yeməzlər.

* * *

Naümid şeytandır.

* * *

Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.

* * *

Naxır itib,
ala dananı qovur.

* * *

Naxır yeri ilə gedib
ala dananı axtarır.

* * *

Naxıra gedirəm - çoban olmaz,
axura gedirəm - saman.

* * *

Naxırda malın yox,
növbədə başın yarılır.

* * *

Naxırçı qızı arpa çörəyi arzular.
(Naxırçı qızı naxırçı çörəyi istər).

* * *

Naxırçı qızını verdi (kəçürtdü),
torba, dağarcığı da üstəlik.

* * *

Naxırçı qızının qeyrəti
naxır gələndə tutar.

* * *

Naxırçı qızından xanım olmaz.

* * *

Naxırçının faydası havayı eşşəyə minməkdir.

* * *

Nacins ağac duyünlü olar.

* * *

Nacins qarpızın tumu çox olar.

* * *

Nahaq qan batmaz.

* * *

Nahaq qan yerdə qalmaz.

* * *

Nahaq iş ayaq tutmaz.

* * *

Naşı bilməz
xara nədir, bez nədir?!

* * *

Naşı ovçu dağı adlayar,
ov vura bilməz.

* * *

Naşı oğru özünü samanlığa vurur.

* * *

Naşılığını mənim başımda göstərir.

* * *

Neyləyirəm qızıl taxtı,
bir qızıl baxtım olaydı.

* * *

Neyləyirəm qızıl teşti,
içində qan qusacağam.

* * *

Neyləyirəm gözəlliyi,
gözəl baxtım olaydı.

* * *

Necə gəlmisən, elə də get.

* * *

Nə ağacı tovla, nə də it hürsün.

* * *

Nə ağız yandıran aşdır,
nə baş sındıran daş.

* * *

Nə alandır, nə satan.

* * *

Nə alacağı var, nə verəcəyi.

* * *

Nə altda undur, nə üstə kəpək.

* * *

Nə at var, nə meydan.

* * *

Nə bağım var,
nə də çaqqalla davam.

* * *

Nə balanı istəyirəm,
nə də balasını.

* * *

Nə baxırsan taxtına,
sən baxgilən baxtına.

* * *

Nə başı var, nə ayağı.

* * *

Nə belə vəslin olaydı,
nə elə hicranın.

* * *

Nə biçinini biçirəm,
nə də ayrılanı içirəm.

* * *

Nə varlıya borclu ol,
nə yoxsuldan alacaq.

* * *

Nə vaxt tülkü olsan,
çarığımı çeynərsən.

* * *

Nə ver, nə al.

* * *

Nə ver, nə də dalınca get.

* * *

Nə vermişdi ki, ala bilmədi?!

* * *

Nə qaldırısa üzünə,
o görünər gözüne.

* * *

Nə qanır, nə də qandırır.

* * *

Nə qədər uzaq olsa, yol yaxşıdır,
nə qədər yaman olsa, el yaxşıdır.

* * *

Nə qoyuna gedir,
nə də qapıda hürür.

* * *

Nə qədər qoca olsa min cavana dəyər.

* * *

Nə doğrarsan aşına,
o çıxar qaşığına.

* * *

Nə dost kimi dostdur,
nə düşmən kimi düşmən.

* * *

Nə əkərsən,
onu da biçərsən.

* * *

Nə arabada, nə dünbədə.

* * *

Nə dəvəni görmüşəm, nə də ləpirini.

* * *

Nə dəlini işlət,
nə də dəli üçün işlə.

* * *

Nə dərin suya gir,
nə Xıdır Nəbini çağır.

* * *

Nə dil bilsin, nə dodaq.

* * *

Nə iyi var, nə səsi.

* * *

Nə izi var, nə tozu.

* * *

Nə ilə ölçərsən,
onunla da ölçülərsən.

* * *

Nə ins var, nə çins.

* * *

Nə istərsən bacından,
bacın ölür acından.
(Bac istərəm bacımdan,
bacım ölür acından).

* * *

Nə istisi var, nə soyuğu.

* * *

Nə it yiyəsidir,
nə gön yiyəsi.

* * *

Nə itirib, nə axtarırsan?

* * *

Nə işim var bayırda,
çaqqal məni çığırdı.

* * *

Nə işim var naqabilə söz deyəm?

* * *

Nə işim var, nə məcalım.

* * *

Nə yada sirrini ver,
nə namərdə bel bağla.

* * *

Nə yazılıb, o da olacaq.

* * *

Nə yaraşib arığa,
gedib girə qoruğa?!

* * *

Nə yeyilir, nə atılır.

* * *

Nə yer qəbul eləyir, nə göy.

* * *

Nə yoğurdum, nə yaptım,
hazırca kökə tapdım.

* * *

Nə yoxsuldən alacağım olsun,
nə varlıya verəcəyəm.

* * *

Nə gecəm gecədir,
nə gündüzüm gündüz.

* * *

Nə gələnə üz göstər,
nə gedəni qovan ol.

* * *

Nə görməli günlərim varmış!..

* * *

Nə görmüşəm, nə eşitmişəm.

* * *

Nə günahı var, nə savabı.

* * *

Nə sal ilədir,
nə mal ilədir,
gülüm, ululuq kamal ilədir.

* * *

Nə o yanlıqdır, nə bu yanlıq.

* * *

Nə özü işləyir,
nə işləyəni qoyur işləsin.

* * *

Nə özü yeyir,
nə özgəyə verir,
iylətdirir, itə verir.

* * *

Nə özündədir, nə sözündə.

* * *

Nə ölən kimi Ölür,
nə qalan kimi qalır.

* * *

Nə ölüyə hay verir,
nə diriyyə pay.

* * *

Nə salam, nə kalam.

* * *

Nə sən dedin,
nə mən eşitdim.

* * *

Nə sən gəl,
nə ilin axır çərşənbəsi.

* * *

Nə sərvətə bel bağla,
nə fələyə güvən göz.

* * *

Nə səs var, nə səmir.

* * *

Nə soyuğa tabım var,
nə pulum var kürk alım.

* * *

Nə tiyanda barama var,
nə cəhrədə ipək.

* * *

Nə şiş yansın, nə kabab.

* * *

Nə tökərsən aşına,
o çıxar qaşığına.

* * *

Nə turşirin, nə doşab.

* * *

Nə tufəngə çaxmaqdır,
nə dünbəyə toxmaq.

* * *

Nə ucu var, nə bucağı.

* * *

Nə çəkərsə öküz çəkər,
araba yolu ilə gedər.

* * *

Nə hə, nə yox.

* * *

Nə coraba yamaqdır, nə tumana bağ.

* * *

Nə şaşqın ol basıl,
nə daşqın ol arıl.

* * *

Nə şeytanı gör,
nə bismillah de.

* * *

Nə şilləmsən, nə şapalağım.

* * *

Nəbzi mənim əlimdədir.

* * *

Nəvə müamilədir.

* * *

Nəvə evladdan şirindir.

* * *

Nəzir seyidə düşər,
fitrə yoxsula.

* * *

Nələr gəldi,
nələr keçdi fələkdən?!

* * *

Nənə evin kötüyüdür.

* * *

Nənə yarım dənə ilə də keçinər.

* * *

Nənəsinə naməhrəmdir.

* * *

Nər yükünü nər çəkər.

* * *

Nərdivana ilk pillədən çıxarlar.

* * *

Nərin dizi bağlı gərək.

* * *

Nəfəs haqdandır.

* * *

Nəfəs - nəfəsdir,
bədnəfəsin adı bədnəmdir.

* * *

Nəfəsi isti yerdən çıxır.

* * *

Nəfəsi gedir gəlir yalandır.

* * *

Nəcəbət adamın zatında olar.

* * *

Nəcəbət ata-ana ilə ölçülməz.

* * *

Nəcib atları nəcib kişilər mindi getdi.

* * *

Nəhəng dəryada olar.

* * *

Nəxunəkçi sahibi-səliqə olar.

* * *

Niyə elə yerdə yatıram ki,
altıma su çıxsın?!

* * *

Niyyətətin hara-mənzilin ora.

* * *

Nisyə vermərəm,
dalınca da getməyəm.

* * *

Nisyə-girməz kisəyə.

* * *

Nisyə çaxır içən iki dəfə keflənər.

* * *

Nakəslə comərdin xərci birdir.

* * *

Novruzdan sonra qırx gün kötük yanar.

* * *

Novruzgülü ilə bənövşə
bir-birini görməzlər.

* * *

Noxudların hesabına baxanda
görünür heç bayram olmayacaq.

* * *

Növbə bizə gələndə
çırağın yağı qurtarar.

* * *

Növbə yetimə çatanda
ya hərifin pulu qurtarar,
ya çırağın yağı.

* * *

Növbə yetimə çatanda
qaşığın dəstəsi sınar.

* * *

Nökər-nədir, bekar nədir?!

* * *

Nökərsən, niyə bekarsan,
aç qapını, ört qapını.

* * *

Nur gözdə olar.

* * *

Nuh deyər, peyğəmbər deməz.

* * *

Nuh-Nəbidən qalıb.
(Nuh əyyamından qalıb).

Əjdər Behnam

O

* * *

O adam ki,
səhər yalan danışdı,
axşamacan yalan danışar.

* * *

O baş qorxsun ki,
dost yolunda dayanmaz.

* * *

O vaxt ki, varımdı,
keçi qılı şalvarımdı.

* * *

O qədər dövlətli deyiləm ki,
ucuz şey alım.

* * *

O qədər dərd çəkib
qarını dumbula dönüb.

* * *

O qədər kötöklər üstündə
budaqlar doğramıb ki...

* * *

O qədər pulu var ki,
toyuq dənələsə qurtarmaz.

* * *

O qədər sənəm-sənəm var ki,
yasəmənə vaxt yoxdur.

* * *

O qədər xəzri gilavar var ki!

* * *

O dağa yağdı qar,
bu dağa yağdı qar,
olmadılar xəbərdar.

* * *

O, yağış olanda, sən torpaq ol.

* * *

O nə pəhriz,
bu nə alça turşusu?

* * *

O olmasın, bu olsun.

* * *

O sizin şahlar,
bu bizim şeyxlər.

* * *

O haqq verməzdir,
bu haqq alan.

* * *

O hacı, bu hacı,
kim olacaq boyaqçı?

* * *

Oba bizdə, biz obada.

* * *

Oba durdu düzməyə,
gəlin getdi gəzməyə.

* * *

Oba yiyəsiz qalanda
donuz təpəyə çıxar.

* * *

Oba köpəksiz olmaz.

* * *

Oba köçüb, yurdu qalıb.

* * *

Ov atanın deyil, yetənindir.
(Ov yetənindir).

* * *

Ov tutan tazı (tula)
burnundan bilinər.

* * *

Ovu gərək bərədə vurasan.

* * *

Ovçu Əhmədin dağarcığıdır,
səndə dıǵırlat, mən də.

* * *

Ovçu nə qədər hiylə bilsə,
ov o qədər yol bilər.

* * *

Ovçu ovda - yolçu yolda.

* * *

Ovçu ovunun izini gözlər.

* * *

Ovçu ovunu ləpirindən tanıyar.

* * *

Ovçu ovunda,
yolçu yolunda gərək.

* * *

Ovçuya bir göz də kifayətdir.

* * *

Ovçuya daǵı nişan verərlər,
ovu nişan verməzlər.

* * *

Ovcuma qoy, ovcuna qoyum.

* * *

Ovcumun içini iynəməmişəm ki?!

* * *

Ovraǵı kürk vaxtı,
kürkü ovraq vaxtı alginən.

* * *

Oğlan adamı-
sındırar badamı,
qız adamı-
sındırar adamı.

* * *

Oğlan anası-
təməl binası.

* * *

Oğlan qoralıqda mövüc olub.

* * *

Oğlan dayıya çəkər,
qız-xalaya.

* * *

Oğlan yedi, oyuna getdi,
çoban yedi, qoyuna getdi.

* * *

Oğlan yetir, qız yetir,
yükü yenə sən gətir.

* * *

Oğlan gəldin, qız gəldin?

* * *

Oğlan süfrə açmağı,
atadan öyrənər
Qız anadan öyrənər
paltar biçməyi.

* * *

Oğlana balacalıqda
qız verən çox olar.

* * *

Oğlandır-oxdur,
hər evdə yoxdur.

* * *

Oğlanı kamal ilə,
qızı camal ilə.

* * *

Oğlanın oğlan oyunu var,
qızın-qız oyunu.

* * *

Oğlum oğul olsun,
ona tapılmayan qız olsun.

* * *

Oğlum oğul olsun,
kol dibi-evim.

* * *

Oğlun ağlamır, qızın çatlamır.

* * *

Oğlun oldu adın qoy Ağanəzər,
xeyri olmasa nə zərər?

* * *

Oğluna qız axtarınca,
qızına oğlan axtar.

* * *

Oğlun olsun-diri olsun,
çörək olsun-quru olsun.

* * *

Oğlunu sevən-gəlinin sevər,
qızını sevən-kürəkənin.

* * *

Oqul ağacı qurumasın.

* * *

Oğul arxadır,
qız yaraşıqdır.

* * *

Oqul atanın kövşənin əkər.

* * *

Oğul beldən, ər eldən.

* * *

Oğul bəd övlad olsa,
öldürər dərd atanı!

* * *

Oğul dəxi neyləsin,
baba ölüb mal qalmasa?

* * *

Oğul dövlətdir,
mülk- dəyirman.

* * *

Oğul düşməən qarısına aparar.

* * *

Oğul ələ düşər,
qardaş yox.

* * *

Oğul elə oğuldur!

* * *

Oğul günahsız olmaz,
ata - mərhəmətsiz.

* * *

Oğul meyvədir,
ata-bağban.

* * *

Oğul mənimdir,
qabiliyyətini bilirəm.

* * *

Oğul mənimdir əgər, oxutmuşam, əl çəkin,
eyləməyin dəngəsər, oxutmuram, əl çəkin!

* * *

Oğul oğul olsa,
neylər ata malını.
oğul nabud olsa
neylər ata malını?

* * *

Oğul on dörd yaşa çatanda
yəhərli atda,
ya yer altda gərək.

* * *

Oğul ölsə ciyərim yanar
qardaş ölsə belim bükülər.

* * *

Oğul ölümü göz tökər,
qardaş ölümü bel bükər.

* * *

Oğul xırdası-noğul xırdası.

* * *

Oğul anası gah düşünə vurar,
gah başına.

* * *

Oğru qalana yanar,
mal sahibi-gedənə.

* * *

Oğru doğruluqdan danışar.

* * *

Oğru evli olmaz,
ev yiyəsini evlilikdən salar.

* * *

Oğru elə bağırdı,
doğrunun bağı yarıldı.
(Oğru elə bağırdı,
doğru küncə sıxıldı).

* * *

Oğru elə bilər hamı oğrudur.

* * *

Oğru it özünü bildirər.
(Oğru it xoflu olar).

* * *

Oğru kölgəsindən qorxar.

* * *

Oğru oğruya yoldaşdır.

* * *

Oğru oğrunu tez tanıyar.

* * *

Oğru oğrunun saqqızını oğurladı.

* * *

Oğru gedər Şiraza,
görənə verərlər cəza.

* * *

Oğru həmişə doğruluqdan danışar.

* * *

Oğrudan qalanı rəmmal apardı.
(Oğrudan qalanı falçı apardı).

* * *

Oğruya and verdilər,
evinə muştuluqçu getdi.

* * *

Oğrunu oğru ilə tutarlar.

* * *

Oğrunun yadına daş salma.

* * *

Oğurluq yeyən
gah dizinə çəkər,
gah başına.

* * *

Oğurluğumuz ay işığına düşdü.

* * *

Od qalar-köz olar,
qız qalar-söz olar.

* * *

Od, düşdüyü yeri yandırar.

* * *

Od eləyib oda düşmüşük.

* * *

Od yanmasa tüstü çıxmaz.
(Od olan yerdən tüstü çıxar).

* * *

Od ilə oynamaq olmaz.

* * *

Od ilə pambığın nə dostluğu?!

* * *

Od insanı həm qızdırır,
həm də yandırar.

* * *

Od gətirməyə getməmişən ki?!

* * *

Od olub aləmi yandırmayacaqsan ki?!

* * *

Od olsa özünü yandırar.

* * *

Od ocaqda yanar.

* * *

Od parçasıdır!

* * *

Odu söndürüb
külü ilə oynayır.

* * *

Odu çək, külünə bax.

* * *

Oduna gedənin baltası iti olar.

* * *

O yan quyu,
bu yan quyu,
tərpənmə, quyuya düşərsən.

* * *

Oynağan yorulmaz,
yorulmasa oturmaz.

* * *

Oynamaq bilməz,
yerim dardır deyər.
(Oynamaq bilmir,
deyir:-yerim dardır).

* * *

Oynamaq bilməyən gəlinə
oyun yeri dar gələr.

* * *

Oynamayın, gülməyin,
kəndə təzə darğa gəlib.

* * *

Oynaşa ümid olan ərsiz qalar.

* * *

Oynaşdan ər olmaz.

* * *

Oynaşdan ucuzu yoxdur,
o da bəxtəndir.

* * *

Oyuna girən oynaya garək.

* * *

Oyunçu deyil, odunçudur.

* * *

Özümə usta deyərlər,
arvadıma usta-zən.

* * *

Olan dörd bağlar,
olmayan dərd bağlar.

* * *

Olan yarma qaynadar,
olmayan əlin oynadar.

* * *

Olan oldu, torba doldu.

* * *

Olanda dörd çat,
olmayanda dörd çat.

* * *

Olanda göz qızarır,
olmayanda-üz.

* * *

Olar-başım suyu,
olmaz-aşım, suyu.

* * *

Olar-yazaram,
olmaz-pozaram.

* * *

Olar-fəbiyyəl-murad,
olmaz-keçəl Əlmurad.

* * *

Olacağa çarə yoxdur.

* * *

Oldu-çimərəm,
olmadı-xəmir suyu.

* * *

Olmadı qurutdan,
qarnını doydur tutdan.

* * *

Olmadı elə, oldu belə.

* * *

Olmayanın bir dərdi var
olanın-on bir.

* * *

Olmasın azar!

* * *

Olmuşu da bu,
olacağı da bu.

* * *

On bir imamı yeyib,
axır zamana göz tikib.

* * *

On iki imama yalvarınca,
bir allaha yalvar.

* * *

On gey, əyninə qırmızı don gey.

* * *

On gün qov, bir gün ov.

* * *

On ölç, bir biç.

* * *

On paralıq pambıq,
iyirmi paralıq xömrük.

* * *

Ona dözən, on beşə də dözər.

* * *

Ona söz dedin,
elə bil daşa-divara dedin.

* * *

Onda elə idi, indi belədir.

* * *

Ondan qışda buz almaq olmaz.

* * *

Onun ayağı altı biləni,
bunun başı bilməz.

* * *

Onun ipi ilə
quyuya düşmək olmaz.

* * *

Orta oyunu orta yerdə oynanar.

* * *

Ortaq çox olduqca
ziyan az olar.

* * *

Ortalıq danasıdır.

* * *

Ortada yeyib qıraqda gəzir.

* * *

Oruc tutma,
namaz qılma,
işin belə rast gəlsin?!

* * *

Oruc tutmayanın oğluna
Ramazan adı qoyarlar.

* * *

Orucumdan çox razıyam,
şənbəsini də tuturam.

* * *

Ot kökü ustə bitər.

* * *

Ot peyinli yerdə bitər.

* * *

Ota qatsan at yeməz,
ətə qatsan it yeməz.

* * *

Otuz iki dişdən çıxan,
otuz iki məhəlləyə yayılar.

* * *

Oturduğum yerdə işə düşdüm!

* * *

Oturdun-yoldaşdan qaldın,
yatdın-evin yığıldı.

* * *

Oturmamış hürə bilməz.

* * *

Ox yaradan çıxar,
ədavət ürəkdən çıxmaz.

* * *

Ox kimi doğru olsan
əldə tutarlar səni,
yay kimi əyri olsan
çölə atarlar səni.

* * *

Oxu atırsan, yayını gizlədirsən?!

* * *

Oxu daşa dəydi.

* * *

Oxuyan yaşa baxmaz.

* * *

Ocaq içindən tutuşar.

* * *

Ocaq yeri külündən mə'lum olar.

* * *

Ocaq keçər, közü qalar.

* * *

Ocağa salsan tüstüsü çıxmaz,
ağac vursan tozu.

* * *

Ocaqdan getsə də,
bucaqdan getməz.

* * *

Ocaqdan kül əskik olmaz.

* * *

Ocaqdan qarşıla,
ocaqdan da yola sal.

Ö

* * *

Övlad bir turş almaya bənzər,
yeyənin dişini qamaşar,
yeməyənin könü istər.

* * *

Övlad insanın mə'bədidir.

* * *

Övlad ki, var, badamdır,
nəvə-məğzbadamdır.

* * *

Övlad könül meyvəsidir.

* * *

Övlad pəncərədən düşən işıqdır.

* * *

Övlad sərmayədir.

* * *

Övlad tapılar,
ata-ana tapılmaz.

* * *

Övlad can yangısıdır.

* * *

Övladda atadan nişanə olmalıdır.

* * *

Övladda nəvə,
dvlətdə-dəvə.

* * *

Öz ağam, öz qulum.

* * *

Öz aqlını özgə aqlına vermə.

* * *

Öz adını özgələrə Qoyma.

* * *

Öz anasını sevən, özgə anasını söyməz.

* * *

Öz arşını ilə ölçür.

* * *

Öz atının noxtasından yapış.

* * *

Öz bəxtindən küt.

* * *

Öz qabağından ye!

* * *

Öz qədrini bilməyənin
qədrini özgəsi də bilməz.

* * *

Öz quru çörəyim
özgənin plovundan yaxşıdır.

* * *

Öz daş-tərəzisi ilə çəkir.

* * *

Öz duzunuzla yeyin!

* * *

Öz evimin nökrüyəm
özgə evinin-ağası.

* * *

Öz evində öz başını bağlaya bilmir,
özgə evində gəlin başı bağlayır.

* * *

Öz evimdir!

* * *

Öz eybini bilməmiş,
özgəyə rişxənd eləmə.

* * *

Öz eşşəyimizdir.

* * *

Öz əli ilə öz ayağına balta çalır.

* * *

Öz əlim, öz başım.

* * *

Öz ipini özü eşir.

* * *

Öz itimizdir.

* * *

Öz işini özün gör.

* * *

Öz yağı öz başına.

* * *

Özgə malına dəymə,
özünkünü bərk saxla.

* * *

Özgənin malı-mülkü,
bizim də Qənbərimiz.
(Aləmin malı, mülki,
Qənbərin yırtıq kürkü).

* * *

Öz kövşəndə otla.

* * *

Öz kövşəndə otlayan mal ac qalmaz.
(Öz örüşündə otlayan mal ac qalmaz).

* * *

Öz kölgəsindən uzağı görmür.
(Öz burnundan uzağı görmür).

* * *

Öz gözündə bayquşun balası
tovus quşundan da gözəldir.

* * *

Öz gözündə tiri görmür,
özgə gözündə qılı seçir.

* * *

Öz oduna da məni yandırma.

* * *

Öz örüşündə Muradalı da bəydir.

* * *

Öz rahatlığını istə.

* * *

Öz rahatlığını istə,
özgənin narahatlığın istəmə.

* * *

Öz səsi özünə xoş gəlir.

* * *

Öz sözü ilə tutulur.

* * *

Öz sözünü eşit
özgə sözünü danışanda.

* * *

Öz sözünü özgənin ağızından danışma.
(Öz sözünü özün danış).

* * *

Öz çörəyini özgə süfrəsində yemə.

* * *

Öz çulunu sudan çıxarda bilmir.

* * *

Özgə ağızına baxan ac qalar.

* * *

Özgə atına minən tez düşər.

* * *

Özgə bağından gül dərməzlər.

* * *

Özgə qapısını bağlı istəyənin,
öz qapısı bağlı qalar.

* * *

Özgə evində qonaqdan borc istəməzlər.

* * *

Özgə əli ilə ilan tutur.

* * *

Özgə əlində kömbə böyük görünər.

* * *

Özgə yerin halvasını
hövla ilə çalarlar.

* * *

Özgə kisəsindən pul bağışlamazlar.

* * *

Özgə gözü yaxşı görər.

* * *

Özgə malına göz tikən,
malsız-davarsız qalar.

* * *

Özgə uşağından oğul olmaz.

* * *

Özgəyə bel bağlama.

* * *

Özgəyə it hürər,
bizə Mazandaran çaqqalı.

* * *

Özgəyə kömək et,
sənə də kömək edərlər.

* * *

Özgənin qarğası
özgəyə qırğı görünər.

* * *

Özgənin qırğısı var,
bizim də qarğamız.

* * *

Özgənin yaman gününə gülən
öz gününə ağlayar.

* * *

Özgənin yaxşısından öz pisimiz yaxşıdır.

* * *

Özgənin kaşanəsindən
bizim viranəmiz yaxşıdır.
(Özgənin sarayından, öz daxmam yaxşıdır).

* * *

Özgənin sözünü
özgəyə deməyə nə var?!

* * *

Özgənin sözünü
özgənin evində danışma.

* * *

Özgəninki get-gedə ipək olur,
bizimki köpək.

* * *

Özü balaca, sözü böyük.

* * *

Özü bişirib, özü yeyir.

* * *

Özü qazanmayan mal qədri bilməz.

* * *

Özü qoca isə, könlü cavandır.

* * *

Özü danışar,
özü də qulaq asar.

* * *

Özü deyir,
özü də gülür.

* * *

Özü etdi özünə
külü tökdü gözünə.

* * *

Özü eşşək, tükü məxmər.

* * *

Özü ədalətli olanın,
qazıya ehtiyacı olmaz.

* * *

Özü əkir,
özü də biçir.

* * *

Özü yazır,
özü oxuyur.

* * *

Özü yeməz,
özgəyə də verməz.

* * *

Özü yəhər qaşında,
gözü ocaq başında.

* * *

Özü yıxılan ağlamaz.

* * *

Özü yıxılan özü də qalxar.

* * *

Özü kəsir,
özü tikir.

* * *

Özü getdi,
sözü qaldı.

* * *

Özü öz ağasıdır.

* * *

Özü özünə qəbir qazıyır.

* * *

Özü özünə eyləyənə çara yoxdur.

* * *

Özü özünə eyləyəni el yığılsa eyləyə bilməz.

* * *

Özü ölçür,
özü biçir.

* * *

Özü üçün əriştə kəsə bilmir,
özgəyə umac ovur.

* * *

Özü üçün yatır,
özgələrə yuxu görür.

* * *

Özü üçün yeyir,
özgəsinə minnət qoyur.

* * *

Özüm qoturam,
keçim ki, qotur deyil?!

* * *

Özüm qürbətdəyəm,
gözüm vətəndə.

* * *

Özüm öz aqamam.

* * *

Özüm özümə elədim,
külü gözümə elədim.

* * *

Özümə yer eylərəm,
gör sənə nə eylərəm.

* * *

Öz-özünü bəyənen aqam vay!.

* * *

Özümüz evdə,
sözümüz çöllərdə.

* * *

Özümüz bir şey deyilik,
adımız təbildə döyülür.

* * *

«Özün bil»lə qal olmaz.

* * *

Özün bilən yaxşıdır.

* * *

Özun bişirdin,
zun də dad.

* * *

Özün fil olsan da,
qarışqanı yaddan çıxartma.

* * *

Özündə olmayanda qonşuya gedərsən,
qonşuda olmayanda hara gedərsən?

* * *

Özündən böyüyə qabarma,
bəlkə atandır.

* * *

Özündən qolu guclüyə rast galməmişən!

* * *

Özündən dövlətli ilə ayaq çəkmə.

* * *

Özündən yuxarı baxanda,
özündən aşağı da bax.

* * *

Özündən güclü ilə vuruşma.

* * *

Özünə baxma, sözünə bax.

* * *

Özünə qıymadığını,
özgəyə qıyma.

* * *

Özünə düşmən
öz dostunu itirəndir.

* * *

Özünə umac ova bilmir
özgəsinə əriştə kəsir.

* * *

Özünə hörmət qoymayan,
özgəyə də hörmət qoymaz.

* * *

Özünü alim istəyən
cahildən uzaq olar.

* * *

Özünü atan da birdir,
özünü dardan da.

* * *

Özünü atan dizinə döyər.

* * *

Özünü başqasına nərdivan eləmə.

* * *

Özünü başqasından gözləmə,
öz ocağının pişiyindən gözlə.

* * *

Özünü böyük göstərmək
kiçikliyin ən kiçiyidir.

* * *

Özünü qələmə verən axmaqdır.

* * *

Özünü gözə soxur.

* * *

Özünü günə verir.

* * *

Özünü tanımayan
allahını da tanımaz.

* * *

Özünü tulküluyə qoyub.

* * *

Özünü xəstə (yorulmuş) bilsən,
yoldaşımı ölmüş bil.

* * *

Özünün yavan çörəyi özgənin plovundan yaxşıdır.

* * *

Öyrənməyə ar olmaz.

* * *

Öyüdü anlayana verərlər.

* * *

Öküz altında buzov axtarır.

* * *

Öküz deyər:
-Mən ağama nökrəm.

* * *

Öküz dəvəcən olanda,
dəvə dağcan olar.

* * *

Öküz əhildəməkdən
boyunduruq əhildəyir.

* * *

Öküz kimi yeyir,
dana kimi yatır.

* * *

Öküz gərək cüt ola!

* * *

Öküz olacaq dana bugündən bilinər.

* * *

Öküz özünə yonca əkəndə başı ağrıyar.

* * *

Öküz öldü, ortağ ayrıldı.

* * *

Öküz öldürüb
adını üstümdən
götürə bilmirəm.

* * *

Öküz ölər, gönü qalar,
igid ölər, ünü qalar.

* * *

Öküz ölməyincə inəyə qiymət olmaz.

* * *

Öküzü buynuzundan,
adamı sözündən tutarlar.

* * *

Öküzü yorulana çox söz deyərlər.

* * *

Öküzü olana borc gön verərlər.

* * *

Öküzü öldürüb,
qumuzunda bıçağı sındırdı.

* * *

Öküzü öləndən danışma.

* * *

Öküzü ölənə yol göstərən çox olar.

* * *

Öküzün böyüyü pəyədə qalıbdır.

* * *

Öküzün qaşqasına dəyərlər.

* * *

Öküzün qocalanı
dana-buzova qoşular.

* * *

Öküzün cütə getməyənini
ətlik adına satarlar.

* * *

Ögeyin adı bədnam olur.

* * *

Öldü var, döndü yoxdur.

* * *

Öldürən ox,
günahkar ox atan.

* * *

«Öldürəm» deyəndən qorxma,
«ölləm» deyəndən qorx.

* * *

Öldürsələr qanı axmaz.

* * *

Ölən kim, öldürən kim?

* * *

Ölən görməyəcək,
qalan görəcək.

* * *

Ölən onlardan olsun,
bel-kürək bizdən.

* * *

Ölən öldü,
vay qalanın halına.
(Ölən öldü, borcun uddu,
vay qalanın halına).

* * *

Ölən öldü
diriyə dirilik gərək.

* * *

Ölən canını qurtarır,
vay qalanın halına.

* * *

Ölən üçün qəm yemə,
beş bükümdən az yemə.

* * *

Ölənin borcunu baqqal dirilərə yüklər.

* * *

Ölənin cibindən gedər.

* * *

Ölər Koroğlu,
getməz vətəndən.

* * *

Öləcəksən əgərçi şah olasan.

* * *

Ölkə abad ikən
dəyirman xaraba idi.

* * *

Ölkə yansa, canı yanmaz.

* * *

Ölkə ki var, onun qabağında
şah da acizdir, gəda da.

* * *

Ölkə sahıbsız olmaz.

* * *

Ölmə, itmə,
qapımızdan getmə.

* * *

Ölməz, itməz Xədiçə,
görər nəvə-nəticə.

* * *

Ölmək var, dönmək yoxdur.

* * *

Ölmək istəyirsən
köç Mazandarana.

* * *

Ölmək ölməkdir,
xırıldamaq nə deməkdir?!

* * *

Ölmüş aslana
dovşanlar da hucum eylər.

* * *

Ölmüş ata yuk çatmazlar.

* * *

Ölmüş dəvənin dərisi
bir eşşəyə yüküdür.

* * *

Ölmüş eşşək axtarır ki,
nalını çəksin.

* * *

Ölmüş aslandan
diri köpək yaxşıdır.

* * *

Ölü aslanın saqqalını yolarlar.

* * *

Ölü bit deyil ki!

* * *

Ölü bit deyiləm ki,
dırnaq altında qalım.

* * *

Ölő qəbristandan qayıtmaz.

* * *

Ölü dağı çəkilər,
diri dağı çəkilməz.

* * *

Ölü yerdə qalmaz.
(Ölü kəfənsiz qalmaz).

* * *

Ölü kimdir ki,
gorun söyən kim ola?!

* * *

Ölü kimi yatır.

* * *

Ölü gör necə ölüdür,
Əzrail də halına ağlayır.

* * *

Ölü cəhənnəmə,
təki mollaya pul olsun.

* * *

Ölüb ağlayanı yoxdur.

* * *

Ölüb ölümdən qayıdıb.

* * *

Ölüdən pay umur.

* * *

Ölüdən şeytan da əl çəkib.

* * *

Ölüyə də yiyə lazımdır,
diriyə də.

* * *

Ölülər elə bilir ki,
dirilər halva yeyir.

* * *

Ölüm var ki, həyat qədər dəyərlı,
həyat var ki, ölümdən də bədtərdır.

* * *

Ölüm var ölüm kimi,
ölüm var zülüm kimi.

* * *

Ölüm qaş ilə
göz arasındadır.

* * *

Ölüm-dirim bizim üçündür.

* * *

Ölüm haqdan,
kəfən Məmməd Cəfər bəydən.

* * *

Ölüm haqdır.

* * *

Ölümdən başqa hər şeyə çarə var.

* * *

Ölümə gedən gəldi,
pula gedən gəlmədi.

* * *

Ölümə çarə yoxdur.

* * *

Ölünü vaxtında ağla,
el gələr tünlük olar.

* * *

Ölünü özbaşına qoysan,
şılmaq atar kəfəni cırar.

* * *

Ölünün vəsiyyəti özü ilə gedər.

* * *

Ölünün dalınca danışmazlar.

* * *

Ölünün dalınca salat çəkir.

* * *

Ölürsə yer bəyənsin,
qalırsa el bəyənsin.

* * *

Ölüsü bir gün,
şivəni min gün.

* * *

Ölüsü olan kiridi,
yasa gələnin kırımədi.

* * *

Ölüsü ölən bir gün ağlar,
dəlisi olan hər gün.

* * *

Ölçməmiş biçmə.

* * *

Ömrün bərəkəti yaxşı əməl ilədir.

* * *

Ömrünə qəbalə alıb.

* * *

Ömür bir iynədir,
sapı çox qısa.

* * *

Ömür boyu lampa qayırdım,
hələ də qaranlıqda qalmışam!

* * *

Ömür vəfasızdır, bizi tərk edir.

* * *

Ömür qarışa da,
könül qarımaz.

* * *

Ömür deyir qocalmışam,
ürək deyir: -Yaşa hələ!

* * *

Ömür edən yaşa dolar.

* * *

Ömürlər örtülüdür,
həm qocaya həm cavana.

* * *

Öpürsən öz əlini öp.

* * *

Ördək ətin, qaz ətin,
yeyən bilər ləzzətin.

* * *

Ördəyi bağlamağa,
ipək gərək,
yar ilə oynamağa,
ürək gərək.

* * *

Ördəyi su ilə qorxutmazlar.

* * *

Ördək gəlib qaz olmaz,
gəlin gəlib qız olmaz.

* * *

Ördək öldü-
qaz qaldı,
sim qırıldı-
saz qaldı.

* * *

Ördəkdən qaz yerışı
tələb eləmək olmaz.

* * *

Örkən nə qədər uzun olsa,
yənə də doğanaqdan keçəcək.

* * *

Örkən üstə darı sərib.

* * *

Örəpə qoyunun
nə əti olar, nə yunu.

* * *

Örtülü bazar,
dostluğu pozar.

* * *

Örüşündə otla.
(Örüşündən çıxma).

* * *

Ötüb keçən ömürdür,
qocalan insan!

P

* * *

Padşah uzaqda,
allah yuxarıda,
kimə deyəsən dərdini?!

* * *

Padşah xəzinəsi də
altı şahılıq qıfıla möhtacdır.

* * *

Padşahın ayağı dəyən yerdə
yeddi il ot bitməz.

* * *

Padşahın da dalınca danışarlar.

* * *

Padşahın da rəiyyəyə işi düşər.

* * *

Padşahın söhbətinin əvvəli-dirilik,
axırı-ölüm.

* * *

Pay bölənə pay qalmaz.

* * *

Pay bölənin yüzdə biri cənnətə gedər.

* * *

Pay verdi, dalınca gəldi.

* * *

Pay dolu gələr, dolu gedər.

* * *

Pay payı döyər, çıxardar.

* * *

Pay paylayan payından olar.

* * *

Paydan pay ummazlar.

* * *

Paydan uman pay verməz.

* * *

Payın qabağı pay olar.

* * *

Payın cənnətdə.

* * *

Payını yalqız yeyən
payını dişi ilə tutar.

* * *

Payını payımın üstə qoy,
ya altından ye, ya üstündən.

* * *

Payız camışı qaçağan olar.

* * *

Payızın suyu kasıbın boğazına təngdir.

* * *

Palaza bürün,
elə ilə sürün.

* * *

Palan-palan, mənə də palan?!

* * *

Palçığa batan arabanı öküz çıxardar.

* * *

Papaq elə-işimizi bilək.

* * *

Papaq isti-soyuq üçün deyil,
namus üçündür.

* * *

Papaq altında igidlər yaşar.

* * *

Papaqçının könlü olsa,
bir dəridən doqquz papaq tikər.

* * *

Papaqçının papağı yırtıq olar.

* * *

Papaqçının papağı olmaz.

* * *

Papağı tülkü dərisindən,
xəbəri yox gerisindən.

* * *

Papağımız günə yandı.

* * *

Papağın yerə girsin!

* * *

Papağını qoy qabağına, fikirləş.

* * *

Papağını məscidə atsalar,
gedib götürməz.

* * *

Papağının zağarası gedib.

* * *

Para qurtardı, dükan bağlandı.

* * *

Para istəmə məndən,
buz kimi soyuyaram səndən.

* * *

Paran vardır - cümlə aləm qulundur,
paran yoxdur - dar küçələr yolundur.

* * *

Paran ucuz isə,
özün bahalı ol.

* * *

Paslı dəmirdən qılınc olmaz.

* * *

Paxıl adam ac canavardan pisdir.

* * *

Paxıl artsa,
qurd artar.

* * *

Paxıl olma, qüssən olmasın.

* * *

Paxıla tanrı verməz,
versə də qarnı doymaz.

* * *

Paxılın axırı olmaz.

* * *

Paxılın goru cəhənnəmdir.

* * *

Paxılın gözü doymaz.

* * *

Peğəmbər əvvəl öz canına dua edib.

* * *

Peçinin adı «Çəməngül».

* * *

Peçininə bax-bostan at.

* * *

Pendir yeyən su axtarar.

* * *

Pendir-çörək səlamətdir.

* * *

Peşiman şeytandır.

* * *

Pəşkəşin axırı dərvişə çatar.

* * *

Pəzəvəngin axırı dərviş olar.

* * *

Pələngə ət yeməyi,
keçiyə ot yeməyi öyrətməzlər.

* * *

Pəncşənbənin gəlişi,
çərşənbədən bəllidir.

* * *

«Pəncşənbənin» nöqtələrini düzürdüm...

* * *

Pəhrizini gözləməyən
azarını uzadar.

* * *

Pəşəngin axırı torbakeş olar.

* * *

Piyada atlıya gülər.

* * *

Piyada züvvardır.

* * *

Piyada gedəndən
at almağı öyrənmə.

* * *

Piyadanın atlı ilə nə yoldaşlığı?!

* * *

Pir mənimdir, kərəmətini bilirəm.

* * *

Pişik arxasını yerə vurmaz.

* * *

Pişik atası xeyrinə siçan tutmaz.

* * *

Pişik balası özünü
anasının döşündə gizlədər.

* * *

Pişik balasını istədiyindən yeyər.
(Pişik balasını siçana bənzədər yeyər).

* * *

Pişik bərkə düşəndə,
dırnağı ilə pələng gözü çıxardar.

* * *

Pişik bəsləməyən-siçan bəslər.

* * *

Pişik evdən çıxanda,
siçanlar baş qaldırar.

* * *

Pişik yeyəni,
aslan qusdura bilməz.

* * *

Pişik yerə öyrənər, it adama.

* * *

Pişik kimi yeddi canı var.

* * *

Pişik miyo-miyonu anasından öyrənər.

* * *

Pişik miyoldamasın,
toyuq qaqqıldamasın.

* * *

Pişik ölüb, siçanların bayramıdır.

* * *

Pişik siçanı marıtdayan kimi marıtdayır.

* * *

Pişiyə dedilər:

-Atan yaxşıdır, anan?

Dedi:

-Nə bu, nə o, miyo-miyo.

* * *

Pişiyn ağzı birə salanda,

dönər üzünü cırmaqlar.

* * *

Pişiyi bağlayıb çörək yeyənlərdəndir.

* * *

Pişiyi bir vursan-dinməz,

iki vursan-dinməz,

axırda üz-gözüünü cırmaqlar.

* * *

Pişiyi çox sıxışdırma,

pələngə dönər.

* * *

Pişiyn ağzı ətə çatmaz,

deyər:-İy verir!

* * *

Pişiyn qanadı olsaydı

sərçələrdən əlamət qalmazdı.

* * *

Pişiyn dərdi iti öldürər.

* * *

Pişiyn yatan yeri isti kürsü dibindədir.

* * *

Pişiyn yüyürməyi samanlığa qədərdir.

* * *

Pişiyn gözü siçan deşiyində olar.

* * *

Pişiyn könlü samanlıqda idi,

tazı da qovdu, samanlığa saldı.

* * *

Pişiyini ağaca dırmaşdıraram.

* * *

Pişiyniz nərdivanımızı aparıb.

* * *

Pirini tanımayanın aqibəti pis olar.

* * *

Pirimizə daş atmayın.

* * *

Pinəçinin mayası iynə ilə sapıdır.

Əjdər Behnam

R

* * *

Rast gəlməyən işə peşiman olma.

* * *

Rahat durmayan, narahat olar.

* * *

Rahat oturana nə vali gələr, nə hakim.

* * *

Rahatlıq istəyən adam:-kar, kor, lal gərək.

* * *

Rəmmaldır, peyğəmbərlik iddiası eyləyir.

* * *

Rəndə görməyib.
(Rəndələnməyib).

* * *

Rəncbərin ümidi əkinədir.

* * *

Rişxənd etmə qonşuna
gələr bir gün başına.

* * *

Rişxəndlik aqlın zəifliyindən doğar.

* * *

Ruzi (yemək) olsun,
ocaqda olsun.

* * *

Ruzi həllacbazarda gəzir.

* * *

Ruzisi gələn zaman gönəyi yuxu tutar.

* * *

Ruzimiz düşüb kor Məliyin əlinə.

* * *

Ruzi ki, dedin,
qazıya mə'lum.

* * *

Rüşvət cəhənnəmin açarıdır.

* * *

Rüşvət haramdır.

* * *

Rüşvət qarıdan girərsə, iman bacadan çıxar.

* * *

Rüşvətxorun aqibəti yoxdur.

Əjdər Behnam

S

* * *

Sabaha kim ölə, kim qala.

* * *

Sabahın da sabahı var.

* * *

Sabahın naharı bədənin mismarıdır.

* * *

Sabahın şəri axşamın xeyrindən yaxşıdır.

* * *

Sabahın şirin yuxusu
yolçunu yoldan eylər.

* * *

Sabah-sabaha salma.

* * *

Sabun qara palazı ağartmaz.

* * *

Sabun ilə üz yuyan,
bir gün göyçək olar.

* * *

Savab tökülüb, yığan yoxdur.

* * *

Savab gör, hər zaman yaxşılıq eylə.

* * *

Savad adamı dilli eylər.

* * *

Saqqal ağarıb,
bel bükülüb,
başda ağıl yox.

* * *

Saqqal başa qurban olsun.

* * *

Saqqal adama qazılığ verməz.

* * *

Saqqal yox ikən bığ var idi.

* * *

Saqqala salam vermir.

* * *

Saqqala xal düşdü-
ürəyə xal düşdü.

* * *

Saqqalda feyz olsaydı,
keçiyə Kəraməddin ağa deyərtilər.

* * *

Saqqalı ağarıb,
ağılı ağarmayıb.

* * *

Saqqalı hər dəlləyin əlinə verməzlər.

* * *

Saqqalım yoxdur, sözüüm keçmir.

* * *

Saqqalımı dəyirməndə ağartmışam.

* * *

Saqqalımı hələ ələ verməmişəm.

* * *

Saqqalın çıxmamış,
kosaya rişxənd eləmə.

* * *

Saqqalıma soğan doğrayır.

* * *

Saqqalını uşaq-muşaq əlinə vermə.

* * *

Saqqız çeynəməklə qarın doymaz.

* * *

Saqqız çeynəndikcə çürüyər.

* * *

Saqqızını oğurlayıblar.

* * *

Sağ baş yastığa gəlməz.

* * *

Sağ başına saqqız yapışdırma.

* * *

Sağ əl verəni
sol əl gərək bilməsin.

* * *

Sağ əli ilə haraylayır,
sol əl ilə qovur məni.

* * *

Sağ əlin başımıza!
(Sağ əlim başına).

* * *

Sağ əlin rənci sol ələ haramdır.

* * *

Sağ əlin sol ələ ehtiyacı var.

* * *

Sağ yeri qarnı altındadır,
onu da örkən kəsib.

* * *

Sağ gözün sol gözə e'tibarı yoxdur.

* * *

Sağ ol, var ol,
gül ol, bülbül ol,
qəfəsdə olma!

* * *

Sağa da vurur, sola da!

* * *

Soldan vurur, sağdan biçir.

* * *

Sağlam ruh sağlam bədəndə olar.

* * *

Sağlamlığın qədrini xəstələr bilər.

* * *

Sağlıq ən böyük varlıqdır.

* * *

Sağlıq böyük ne'mətdir,
qədrini bilmək gərək.

* * *

Sağlıq ən böyük ne'mətdir,
demə babam, yoxsulam.

* * *

Sağlıq olsun, görərik!

* * *

Sağlıq soltanlıqdır.

* * *

Sağlığında kor Fatma,
öləndə badam gözlü.

* * *

Sağsağan kəkliyə baxar
öz yerişini itirər.

* * *

Sadağa-bələni rəf eylər.

* * *

Sadağa qada qaytarar.

* * *

Sadağa saraydan çıxmaz.

* * *

Sadə yaşasan-yüz yaşaya bilərsən.

* * *

Sadəlik də abadlığın bir növüdür.

* * *

Saz olan yerdə
sözü saza verərlər.

* * *

Saz şadlıq gətirər.

* * *

Sazına bülbül qonar.

* * *

Sazlı ev-sözlu ev.

* * *

Say, yerinə qoz qoy.

* * *

Sayanın quluyam,
saymayanın ağası.

* * *

Sayılan gün tez keçər.

* * *

Saymadığın deşikdən tülkü çıxar.

* * *

Saymaz it adam qapar.

* * *

Sakit başın ağrısı olmaz.

* * *

Sakit olan salamat olar.

* * *

Salavat gücə bağlıdır.

* * *

Salavata işləyir.

* * *

Salam var baş kəsdirər,
söyüş var ən'am alar.

* * *

Salam verdim,
borclu çıxdım.

* * *

Salam-ələk, sağsağan,
isti çörək, göy soğan!

* * *

Salatçının səsi
mollaya toy-bayramdır.

* * *

Salyan arabası kimi cırıldaıyır.

* * *

Sallaqxana köməyi arsız olar.

* * *

Saman altından su yeridir.

* * *

Saman yeyən eşşək torbasını özü daşıyır.

* * *

Saman qala-qala qızıla dönər,
qızıl qala-qala samana dönər.

* * *

Saman sənın deyil,
samanlıq ki, sənındır.

* * *

Samanın tüstüsü göz çıxardar.

* * *

Sandıq tulasıdır.

* * *

Sanlı pul durumsuz olar.

* * *

Sancmayı sancmazlar.

* * *

Sap üzülən yerdən qırılar.

* * *

Cəpdən asılıb.

* * *

Sapın ucunu tapandan sonra
iş yaxşı gedər.

* * *

Sar çalağanın dayısıdır.

* * *

Sarala-sarala qalınca,
qızara-qızara öl.

* * *

Sarala-sarala yaşamaqdansa,
mərd-mərdanə ölmək yaxşıdır.

* * *

Sarbanla qonaq olanın
darvazası gen gərək.

* * *

Sarı it çaqqalın dayısıdır.

* * *

Sarı yağdan tük çəkir.

* * *

Sarı yağla yağlayır,
sarımsaqla dağlayır.

* * *

Sarsaq yaşamaq ömrə yamaqdır.

* * *

Sarsaqlar olmasaydı,
yaltaqlar acından ölərdi.

* * *

Satılma qulunam!

* * *

Saf armud sapdan düşməz.

* * *

Saxla gönu,
gələr günü.

* * *

Saxla samanı,
gələr zamanı.

* * *

Saxsıya verə-verə,
çıxar misin bahası.

Sahibindən qabaq bostana girmə.

Sahibinin yanında pişik də it basar.

* * *

Sahibsiz qoyunu qurd yeyər.

* * *

Sahibsiz ev xarabadır.

* * *

Sahibsiz mal yetimdir.

* * *

Saç səfadan uzanar,
dırnaq cəfadan.

* * *

Saç urəkdən su içər.

* * *

Saçı borc almaq mümkün olsaydı,
keçəlin nə dərdi vardı?!

* * *

Sacı soyuq olanın kündəsi küt gedər.

* * *

Səbir ağacı hər bağda göyərməz.

* * *

Səbir acıdır, meyvəsi şirin.

* * *

Səbir edən muradına yetişər.

* * *

Səbir edən salamat olar.

* * *

Səbir eylə işinə,
xeyir gələr başına.

* * *

Səbir eyləyən fərəc tapar.

* * *

Səbir eyləyən çox yaşar.

* * *

Səbir eylərəm, səbir daşı,
çatladı ürəyimin başı.

* * *

Səbr ilə halva bişər ey qora səndən,
bəsləsən atlas olar tut yarpağından.

* * *

Səbir kasam dolubdur.

* * *

Səbir təkamülün babasıdır.

* * *

Səbir cənnət açarıdır.

* * *

Səbirin axırı xeyir olar.

* * *

Sədaqət qəhrəmanın zinətidir.

* * *

Səkkiz yumurta verib,
doqquz yumurta istəyir.

* * *

Sev səni sevəni.

* * *

Sevdanı sevda ilə yuyarlar.

* * *

Sevəni sevənə ver.

* * *

Sevəni sevilən incidər.

* * *

Sevənin gözündə pərdə olar.

* * *

Sevərəm məni sevəni,
keçəl ola, daz ola,
sevmərəm məni sevməyəni,
şah ola, şahbaz ola.

* * *

Sevindim-quşum var, quşum var,
aralığa çıxdı sərçə balası.

* * *

Sevinc sevinc gətirər.

* * *

Sevgi od deyil,
amma oddan yamandır.

* * *

Sevgi adamı yandırar.

* * *

Sevgi adamı selə verər.

* * *

Sevgilimə çataydım,
rahat-rahət yataydım.

* * *

Seyid cəddinə arxalanar.

* * *

Sel yüz gündə ovanı,
dərd bir gündə ovar.

* * *

Seçə-seçə düşdü seçməliyə.

* * *

Səbəbkarın evi abad.

* * *

Səggiz gün ömürə,
doqquz gün çalışmaq lazımdır.

* * *

Səksən, doxsan,
bir gün varsan,
bir gün yox!

(Səksən, doxsan,
bir gün yoxsan).

* * *

Səksəndə yaşayır,
indi belin qurşayır.

* * *

Səggiz mıxa doqquz at bağlamazlar.

* * *

Səlbəni meyvəli ağaca vururlar.

* * *

Sənə it saxlayanın,
bir tikə artıq çörəyi gərək.

* * *

Sən ağa, mən ağa,
inəkləri kim sağa?!

* * *

Sən ağacı əlinə al,
oğrunu it qapacaq.

* * *

Sən ağacı götür,
suçlu özünü bildirər.

* * *

Sən adını çək,
mən nişan verim.

* * *

Sən atlı, mən piyada.

* * *

Sən bir yeyib içmişən,
mən dünyanı gəzmişəm.

* * *

Sən bir kişisən,
mən bir kişi!

* * *

Sən vuranda su çıxar,
mən vuranda-qan?!

* * *

Sən vurmadın, mən yıxılmadım,
bəs buna nə oldu?!

* * *

Sən qoçaq oğlan ol,
qaranlıq gecələr çoxdur.

* * *

Sən dalını daşa ver,
o qədər daş yığan olar ki.

* * *

Sən deyən qarğızdır,
fal-fal yeyərlər.

* * *

Sən deyən oldu, mən deyən?!

* * *

Sən deyən olsun,
ancaq bazar pozulmasın!

* * *

Sən deyən olsun, qal yatsın.

* * *

Sən də bir saqqal tərپət.

* * *

Sən dədəli, mən yetim.

* * *

Sən doğru ol,
əyri bəlasını tapar.

* * *

Sən duza gedəndə,
mən duzdan gəlirdim.

* * *

Sən eləsən, mən belə.

* * *

Sən içini ye,
mən qabığıni gəmirərəm.

* * *

Sən işi buraxmasan,
iş səni buraxmaz.

* * *

Sən yediyini bilmirsən,
mən doğradığımı bilirəm.

* * *

Sən yerindən tərپəninəcə,
dağ-daş dilə gələr.

* * *

Sən kim, mən kim?!
(Sən kimsən, mən kiməm?!).

* * *

Sən get aşiq-aşiq oynamağa.

* * *

Sən get özünə dost qazan,
duşmən ocaq başında.

* * *

Sən özünə gün axtar.

* * *

Sən görən ağacları dibindən kəsiblər.
(Sən görən ağacları odunluğa doğrayıblar).

* * *

Sən güllə atan ol,
barıtını mən verrəm!

* * *

Sən gündüz gedən yolları
mən gecə ikən keçmişəm.

* * *

Sən meyxanaya gedirsən, mən məscidə,
bəs bir-birimizi harada görək?!

* * *

Sən məndən can istə,
mən deyim gözüm üstə!

* * *

Sən mənim bir üzümü ağart,
mən sənin iki üzünü ağardım.

* * *

Sən mollaya gedəndə,
mən molladan gəlirdim.

* * *

Sən nə bilirsən
ayı harada yumurtlar?!

* * *

Sən nə hayda, mən nə hayda?!

* * *

Sən orda, yaz, mən burda,
kor olsun düşmənimiz!

* * *

Sən öl, mən Ağcaqabulda
sənin üçün dəvə kəsdim!

* * *

Sən öldün - borcdan qurtardın.

* * *

Sən razı, mən razı,
nə qələt eləyir qazı?!

* * *

Sən saydığını say,
gör fələk nə sayır.

* * *

Sən sapda durmaz baltasan.

* * *

Sən sevdanı et, quyruq heybədədir.

* * *

Sən sözü at,
yiyəsi özü götürər.

* * *

Sən tərənincə qırğı Şirvanı aşar.

* * *

Sən haqq ol, haqq da sənənlə olar.

* * *

Sən çaldın!

* * *

Səndən ehtiyacı olanı,
başqasına möhtac eləmə.

* * *

Səndən kor it xeyir görməyib!

* * *

Səndən mənə yar olmaz.

* * *

Səndən hərəkət,
məndən bərəkət.

* * *

Sənə bir kəlmə söz,
mənə bir illik yol.

* * *

Sənə bir toy tutaram ki,
əлиндən it əppəyini alar!..

* * *

Sənə güvəndiyim dağlar,
sənə də qar yağarmış?!

* * *

Sənə məndən öyüd,
dənini özün üyüd.

* * *

Sənə, mənə nə şəriət?!

* * *

Sənə hər kim daş atsa,
sən ona çörək at.

* * *

Sənət ayır, vərmiş ayır.

* * *

Sənət, qolda qızıl bilərzikdir.

* * *

Sənət insanın xəzinəsidir.

* * *

Sənətin pisi olmaz.

* * *

Sənətkarın oğurluğun tutmaq olmaz.

* * *

Səni alar da, satar da,
xəbər tutmazsan!

* * *

Səni nə tapan deyər: - Yaşa!
nə itirən deyər: - hayıf!

* * *

Səni istəyirəm,
özümü səndən artıq istəyirəm.

* * *

Səni istərəm, çox istərəm,
bir gözümlü yox istərəm!

* * *

Səni mənim qəbrimə qoymayacaqlar!

* * *

Səni öküz vursun!

* * *

Sənin atın mənim arpamın gücünə yorğa gedir.

* * *

Sənin vaxtın-keçib,
allah evladına ağıl versin.

* * *

Sənin ipin ilə şələ bağlamaq olmaz.

* * *

Sənin yumurtanın sarısı olmaz.

* * *

Sənin üzün - dövənin dizi.

* * *

Səninki nəqddir, sən apardın.

* * *

Səninki səndə, mənimki məndə.

* * *

Sənsiz bir günümüz olmasın.

* * *

Səpilməyən buğda göyərməz.

* * *

Sərv ağacı nə qədər uca olsa,
əslü yoxdur, budağında bar olmaz.
(Sərv ağacı hər ağacdən ucadır,
əslü yoxdur, budağında bar olmaz).

* * *

Sərnü gətir, süd axtar.

* * *

Sərt olma, mərd ol.

* * *

Sərxoş biri iki görər.

* * *

Sərxoş sərxoşu meyxanada görər.

* * *

Sərxoşa məktub yazma
ya oxuyar, ya oxumaz.

* * *

Sərxoşdan dəli də qorxar.

* * *

Sərxoşu it də tutmaz.

* * *

Sərxoşu meyxanada,
mollanı məsciddə,
dərvişi təkyədə
tapmaq olar.

* * *

Sərxoşun dəniz topuğundandır.

* * *

Sərxoşun məktubu meyxanada oxunar.

* * *

Sərxoşun nə vecinə,
aləmi su aparsın.

* * *

Sərçə qazan doldurmaz,
qaz vur, qazan dolsun.

* * *

Sərçə deyil budunu verim,
bir dəvənin nəyini verim?!

* * *

Sərçə nədir ki, bozbaşı nə ola?!

* * *

Sərçə olsun, əlimdə olsun,
göydə uçan qazı neylərəm?!

* * *

Sərçədən qorxan darı əkməz.

* * *

Sərçəyə cib-cib öyrətməzlər.

* * *

Sərçəni bülbül adına satır.

* * *

Sərçənin nəğməsi yox,
cib-cibi çox!

* * *

Sərçənin cib-cibindən,
toyuğun qaqqıldaması yaxşıdır.

* * *

Səs ver, sirr vermə.

* * *

Səs-küy ilə iş aşmaz.

* * *

Səfalət çalışqan adamın qapısından baxar.

* * *

Səfər məhək daşdır.

* * *

Səfərə gedən su götürər.

* * *

Səxavət dövlətdən deyil, təbiətdəndir.

* * *

Səhvi dəyirmançı eylər,
buğda aparar, un gətirər.

* * *

Səhər yeməyini özün ye,
günorta yeməyini yoldaşına,
axşam yeməyini düşməninə ver.

* * *

Səhər gedər naxıra,
axşam gələr axura.

* * *

Səhər gününə qızmayan
axşam gününə heç qızmaz.

* * *

Səhərin işini səhər gör.

* * *

Səhrada gül bitməz,
cahilə söz yetməz.

* * *

Sıdqnən qaradaşdan
mətləb almaq olmaz.

* * *

Sıdr-kafuru müftə görsə
uzanıb ölər.

* * *

Siyasət nənə-bacı bilməz.

* * *

Sizin aranızda ala qarğa balalamaz.

* * *

Sizin qazanınız var,
biz vuraq öz güvəcimizi sındıraq?!

* * *

Sizin evdə yeyək,
bizim evdə oynayaq.

* * *

Sirkə tünd olanda
öz küpünü partladar.

* * *

Sirkənin öz qabına zərəri var.

* * *

Silah sahibinə də düşməndir.

* * *

Silahla oynamaq olmaz.

* * *

Sildim supürdüm, silkindim çıxdım.

* * *

Sıması boş,
quşqunu boş.

* * *

Sirr açandan el qaçar.

* * *

Sirr vermə dostuna,
o da deyər dostuna.

* * *

Sirr saxlamaq mərdlikdir.

* * *

Sirri sirr açar, kiri-kir.

* * *

Sifariş ilə həcc qəbul olmaz.

* * *

Siçan qarasından minarə tikir.

* * *

Siçan deşiyini satın alır.

* * *

Siçan kimi bir gözü deşikdədir.

* * *

Siçan kimi hər deşikdən baş göstərir.

* * *

Siçan görəndə pələngə dönən pişik,
pələng görəndə siçana dönər.

* * *

Siçan olmamış qovurğa yeyir.

* * *

Siçan olmamış dağarcıq dəlir.

* * *

Sıçan sidiyinin də dəryaya xeyri var.

* * *

Sıçana araq versən,
pişikdən pasport istər.

* * *

Sıçana dedilər:
-Bu dəşikdən çıx, gir o deşiyə.
beş min altun verək sənə!
Sıçan dedi:
-Bunda nə var?
Mənzili yaxın, pulu çox?!

* * *

Sıçandan olan kəsəyən olar.

* * *

Sıçandan olan torba kəsər.

* * *

Sıçanı öldürmək pişiyə oyundur.

* * *

Sıçanın anbara girməsinə yanmıram,
başqasına yol göstərməsi məni yandırır.

* * *

Sızağanı qaşıma, çiban edərsən.

* * *

Sıyıq ilə yığılan ev,
aş bişir, viran olsun.

* * *

Sınan qol sağalar,
sınan qəlb sağalmaz.

* * *

Sınanmamış atın dal-qabağına geçməzlər.

* * *

Sınıq qabda su qalmaz.

* * *

Sınsın o baş ki, dost yolunda gərək olmaz.

* * *

Sıradan çıxan qotur olar.

* * *

Sıxıb suyunu çıxardılar.

* * *

Sıxıla-sıxıla behiştə getməkdənsə,
oynaya-oynaya cəhənnəmə get.

* * *

Sovqatın adı birdir.

* * *

Soğan acı olsa da
süfrədə öz yeri var.

* * *

Soğan eyib açandır.

* * *

Soğan yeməmişən,
için niyə göynəyir?!

* * *

Soğan göyərdi, dedi:
-Mən də bir güləm!

* * *

Soğan olsun, nağd olsun!

* * *

Soyub-soyub quyruğunda bıçağı sındırdı.

* * *

Soyuq dəmir döyülməz.

* * *

Solaxay bərk vurur.

* * *

Sona qalan dala qalar,
dala qalan dana qovar.

* * *

Sonraya qalan dəmyə qalar.

* * *

Sonrakı peşmançılıq fayda verməz.

* * *

Soraq-soraq ilə İsfahana gedərlər.

* * *

Sorğu-sual göydə deyil, yerdədir.

* * *

Soruşdular:

-Keçəl başını yudun?

Dedi:

-Yudum da, daradım da!

* * *

Soruşan dağlar aşar,
soruşmayan düzdə çaşar.

* * *

Sofi soğan yeməz,
tapsa qabığını da qoymaz.

* * *

Sevda arasında nırx qoymazlar.

* * *

Sevdanı pul kəsər.

* * *

Sevdanı pul kəsər
davanı qılinc!

* * *

Sevdanın əvvəli!

* * *

Söz ağızdan çıxar.

* * *

Söz var adamı məst eylər,
söz var məsti ayıldar.

* * *

Söz altında qalan deyil.

* * *

Söz bir olsa,
zərbi gərən sındırar.

* * *

Söz böyüyün, su kiçiyin.

* * *

Söz var el içində,
söz var ev içində.

* * *

Söz var xəstəni sağaldar,
söz var adamı yaralar.

* * *

Söz var qulaqlardına salarlar (vurarlar).

* * *

Söz var-gələr keçər,
söz var-dələr keçər.

* * *

Söz var-xalq içində,
söz var-xulq içində.

* * *

Söz var-şəkər-şirin bal kimi,
söz var ki, zəhərdən də betərdir.

* * *

Söz vaxtına çəkər.

* * *

Söz qılıncdan kəskindir.

* * *

Söz vermə, verdin-yerinə yetir.

* * *

Söz vermək asandır,
yerinə yetirmək çətin.

* * *

Söz quşdur,
buraxarsan, uçar gedər.

* * *

Söz danış, söz olsun.

* * *

Söz danış, söz eşit.

* * *

Söz danışığından keçər.

* * *

Söz dediyin dəmirdir,
döyükcə uzanar.

* * *

Söz deyən azdır,
söz çeynəyən çox.

* * *

Söz yaş dəridir,
haraya çəksən oraya gedər.

* * *

Söz gəldi-deyərlər.

* * *

Söz gəldi, məqamında de gəlsin.

* * *

Söz gəzdirən adamdan qorx.

* * *

Söz gəzdirmə.

* * *

Söz gümüş olsa, sukut qızıldır.

* * *

Söz məndə, pul inkilisdə.

* * *

Söz odur ki, haqqa vara.

* * *

Söz pəhləvanı olma.

* * *

Söz sandığa girməz.

* * *

Söz sahibi ölsə də söz qalar.

* * *

Söz-sahibinin dustağıdır,
sahibi-sözün dustağı.

* * *

Söz-sovsuz ev olmaz.

* * *

Söz söylədiyini adamı tanı,
sonra ona söz söylə.

* * *

Söz sözü gətirər.

* * *

Söz sözü çəkər,
arşın bezi.

* * *

Söz tez yayılır.

* * *

Söz torbaya girməz.

* * *

Söz üçün əlini cibinə salmır.

* * *

Söz üçün-usta,
iş üçün xəstə.

* * *

Söz çox olan yerdə
yalan da çox olar.

* * *

Sözdür, danışır.

* * *

Sözlə plov bişcə,
dağ qədər yağ məndən.

* * *

Sözlər bir-birinə calanıb gedər.

* * *

Sözü ağızında bişir, sonra de.

* * *

Sözü at, yiyəsi götürər.

* * *

Sözü at yerə, gedər yerini tapar.

* * *

Sözü məqamında de.

* * *

Sözü məndən qabaq gedər.

* * *

Sözü xiridarı olana deyərlər.

* * *

Sözün acısı zəhərdən də betərdir.

* * *

Sözünü bilməyən ağız
başə toxmaq vurdurar.

* * *

Sözün qədəmi yeyin olar.

* * *

Sözün qıyası dəyərlı olar.

* * *

Sözün qıyası,
höruyün uzunı.

* * *

Sözün damarı olar,
çəkdikcə uzanar.

* * *

Sözün düzü daşdan keçər.

* * *

Sözün düzünü de,
atı min çap.

* * *

Sözün düzünü zarafata salıb deyərlər.

* * *

Sözün düzünü uşaqdan xəbər al.

* * *

Sözün ilə işin bir olsun.

* * *

Sözün yalanı olmaz,
yanlışı olar.

* * *

Sözün yaxşısı baldan şirin olar.

* * *

Sözün zahiri zərif,
batini lətif olmalıdır.

* * *

Sözün öz yeri var.

* * *

Sözün cavabı söz olar.

* * *

Sözünü balla kəsim!

* * *

Sözünü bilməyəni bayıra atarlar.

* * *

Sözünü toylarda kəsim!

* * *

Söyləyənə baxma,
söyləyəninə bax.

* * *

Söyləmək məndən,
dinləmək səndən.

* * *

Söymə nökrə atamı,
söyməyim bəy atanı.

* * *

Söyüddən səndəl iyi gəlməz.

* * *

Söyüş qəlp puldur,
yiyəsinə qayıdar.

* * *

Söndü bizim çırağımız,
yandı sizin çırağımız.

* * *

Söhbət darı torbasıdır,
deşildi-dağılacaq.

* * *

Söhbət ilə qarıyan,
qəmdən qüssədən azad olar.

* * *

Söhbət üçün çənə,
çaqqal üçün həna.

* * *

Su aydınlıqdır.

* * *

Su aydınlıqdır - cala öz bağına.

* * *

Su axar, arxa gələr.

* * *

Su axar, dəli durub baxar.

* * *

Su axar, çuxuru tapar.

* * *

Su axdığı yerə tökülər.

* * *

Su axdığı yerdən bir də axar.

* * *

Su aşağı axıdır,
su yuxarı axtarır.

* * *

Su başdan bulanar.

* * *

Su başından aşıb.

* * *

Su bir yerdə qalanda iylənər.

* * *

Su bulanmayınca durulmaz.

* * *

Su qabı suda sınar.

* * *

Suqabını su tanıyar.

* * *

Su dayanar, düşməni dayanmaz.

* * *

Su daşı quma döndərər
arvad kişini-muma.

* * *

Su dirilikdir.

* * *

Su ilə, od ilə
zarafat olmaz.

* * *

Su ilə odun imanı yoxdur.

* * *

Su yaranıb axmağa,
göz yaranıb baxmağa.

* * *

Su ki, başdan aşdı,
istər bir qarış olsun,
istər min arşın.

* * *

Su ki, girdi qaba-oldu içməli.

* * *

Su kimi əziz ol.

* * *

Su kiçiyindir, yol böyüyün.

* * *

Su gələr, axar gedər,
bəndləri yıxar gedər,
dünya bir pəncərədir,
hər gələn baxar gedər.

* * *

Su gələr ləyləndirər,
bağcanı gülləndirər.

* * *

Su gərək quyunun dibindən çıxsın,
quyuya su tökməklə quyu sulu olmaz.

* * *

Su görəndə balıqdır,
qaya görəndə-keçi.

* * *

Su görməyincə ətək çəkmə.

* * *

Su götürməklə dəryadan su əksik olmaz.

* * *

Su murdarı pak eylər.

* * *

Su olan yerdə abadlıq olar.

* * *

Su səmtinə axar.

* * *

Su sənin dalınca gəlməsə,
sən suyun dalınca get.

* * *

Su suya qarışanda güclü olar.

* * *

Su suyu tapar, su da çuxuru.

* * *

Su harada - dirilik orada.

* * *

Su hər şeyi pak eylər,
üz qarısından qeyri.

* * *

Su çəkən də mən oldum,
bərə gəzdiren də?!

* * *

Suda batan ilana da sarılar.

* * *

Suda batmaz, odda yanmaz.

* * *

Suda boğulan saman çöpündən yapışar.

* * *

Sudan ayrılan balığın oddan qorxusu olmaz.

* * *

Sudan qaymaq yığır.

* * *

Sudan xeyir olsa,
qurbağa əjdahaya dönər.

* * *

Sudan çıxmış balıq kimi çapalayır.

* * *

Sudan çıxmış toyuğa oxşayır.

* * *

Suya düşsə quru çıxar.

* * *

Susuz yerdə ördək olmaz, qaz olmaz.

* * *

Suyu ver suzuyana.

* * *

Suyu qabda görüb günü bacada.

* * *

Suyu püfləyə-püfləyə içir.

* * *

Suyun quyuda olsun.

* * *

Suyun əvvəli bulantı gələr.

* * *

Suyun lal axanı,
adamin yerə baxanı.

* * *

Suyun üstə gəmi var,
hər bir işin çəmi var.

* * *

Suyun şırıltısından,
arvadın zırıltısından qorxmaq gərək.

* * *

Suları bir arxa getmir.

* * *

Sularınız axar-baxarlı olsun.

* * *

Sulu-sulu yudum,
çamurlu-çamurlu sərdim.

* * *

Susamış it kəhrizə baxar.

* * *

Susuz ağac meyvə verməz.

* * *

Susuz aparıb, susuz gətirər.

* * *

Subay adamın yaxasını bit yeyər
çörəyini-it.

* * *

Subaylıq soltanlıqdır.

* * *

Sür get deməmişlər,
gör get demişlər.

* * *

Süd verən inəyi kəsməzlər.

* * *

Sud igidə halaldır.

* * *

Südlə gələn,
sümüklə çıxar.

* * *

Süd gölündə üzür.

* * *

Süddə ağzı yanan,
qatığı üfləyə-üfləyə içər.

* * *

Südlü aş dadlı olar,
bir gün sizdə, bir gün bizdə.

* * *

Südlü qoyun sürüdən ayrılmaz.

* * *

Südlü inək ol,
vur dolu sərnici dağıt.

* * *

Südlünü sürüdən ayırmazlar.

* * *

Südü dadını qısır əmən dana bilər.

* * *

Sükut edən salamat olar.

* * *

Sükut ixtiyardadır.

* * *

Sükutla görülən iş,
qışqırıqla başa gəlməz.

* * *

Süleymana qalmayan dünya heç kəsə qalmaz.

* * *

Sümüyünü it sümüyünə qatma.

* * *

Sümükləri sürmə olub.

* * *

Süpürgə gəldi,
qonağa cavab eylədi.

* * *

Sürməni allah aparıb paxlanın gözüne çəkib.

* * *

Sürməni gözə çəkərlər.

* * *

Sürü axsaqsız olmaz.

* * *

Sürü qoyun bizdə,
sətdiq yağ sizdə.

* * *

Sürü qotursuz olmaz.

* * *

Sürü sənə qurbandır,
amma çəpişin biri bir tümənə.

* * *

Sürü çobansız olmaz.

* * *

Sürüdən ayrılan qoyunu qurd yeyər.

* * *

Sürüyə qurd düşəndə,
vay bir qoyunlunun halia!

* * *

Sürüyə qurd gələndə,
köpəyi yuxu tutar.

* * *

Sürüyə ki, düşdün,
qapmasan da, gərək hürəsən.

* * *

Sürünü hürküt, sonra say.

* * *

Süfrədə əlini saxla,
məclisdə-dilini.

* * *

Süfrədən qalamı itə atarlar.

* * *

Süfrəni yuxarı başdan düzərlər
aşağı başdan yığarlar.

* * *

Süfrənin başı-ayağı olmaz.

T

* * *

Ta yeməsən bilməzsən.

* * *

Tava dəlik-yağ tutmaz,
taxta çurük-mıx tutmaz.

* * *

Tava dəlik, tas dəlik,
boş da qoyduq üstəlik.

* * *

Tavus bəzənər qaqqılda,
əyilib ayaqlarına baxanda sustalar, oturur.
(Tavus hər yana baxar fərəhlənər,
ayaqlarına baxanda qüssələnər).

* * *

Tanrı verən dövləti, bəndə ala bilməz.

* * *

Tazı heyz alanda,
dovşanlar pəyədə balalar.

* * *

Tazını xaltası ilə tanıyarlər.

* * *

Tazının ağası varsa,
dovşanın da tanrısı var.
(Tazının yiyəsi varsa,
dovşanın da yaradamı var).

* * *

Tazının topal olduğu
dovşanın qulağına yetişib.

* * *

Tazısız ova gedəp
evə dovşansız qayıdar.

* * *

Tay-tuşuna bab elə,
görən desin ha belə!

* * *

Taylı tayını tapmasa
günü ah-vayla keçər.

* * *

Tayını bil, tuşunu tanı.

* * *

Tale insanla oynayır.

* * *

Taleyi yar olanın
yar sarar yarasını.

* * *

Tamarzıdan al, dadanana ver.

* * *

Tamah yüzdür-
doxsan doqquzu mollada, biri camaatda,
ona da molla deyər:-Şərikəm!

* * *

Tamahkar olma!

* * *

Tamahkar öz nəfsinin quludur.

* * *

Tamahkarlıq başa bələdir.

* * *

Tamahkarı yalançı aldadır.

* * *

Tamahkarın gözü kor olar.

* * *

Tamahkarın gözünü torpaq doldurar.

* * *

Tanrı böyük-altı gen.

* * *

Tanrı bilir günahkar kimdir.

* * *

Tanrı bir yandan bağlasa,
bir yandan açar.

* * *

Tanrı verən dövlətin zavalı olmaz.

* * *

Tanrı verib Zeyniyə,
dişləri yox çeynəyə.

* * *

Tanrı vuran ağacın səsi çıxmaz.

* * *

Tanrı qoruyanı qurd yeməz.

* * *

Tanrı dadına çatsın!

* * *

Tanrı eşşəyi tanıyıb,
buynuz verməyib.

* * *

Tanrıdan gəlməsə,
bəndədən nə gələr?

* * *

Tanrıya tabaq aparıb.

* * *

Tanrının sabahı qurtarmaz.

* * *

Tanrının təndirini bəndə poza bilməz.

* * *

Tanrısız yerdə otur,
həkimsiz yerdə turma.

* * *

Tanrısın tanımayanndan nə umursan?!

* * *

Tanımadığın adamı evinə buraxma.

* * *

Tapılan tapanın olsa,
qoyun çobanın olar.

* * *

Tapanda ye,
tapmayanda ac qal.

* * *

Tar çalan simi gözlər.

* * *

Tarlada izi olmayanın,
süfrədə üzü olmaz.

* * *

Tarlasında darısı yox
damında qarı.

* * *

Tarixi-nadiri əzbər bilir.

* * *

Tas ki, girdi başa,
bil ki hamam vaxtdır.

* * *

Tatos kovxa, Matos kovxa
on beş evə otuz kovxa!

* * *

Taxt yaratmaq olar,
bəxt yaratmaq olmaz.

* * *

Taxt mənimdir, özüm bilərəm,
altında yataram, üstündə yataram, özüm bilərəm.

* * *

Taxtına nə baxırsan, baxtına bax.

* * *

Taxtanı rəndə hamarlar,
bəndəni-bəndə.

* * *

Taxçadakı qarnımda,
boxcadakı əynimdə.

* * *

Taxca mənə qaldı Şeydalı,
boxca mənə qaldı Şeydalı,
bir saat yarı görməsəm,
yandırırım dağı Şeydalı.

* * *

Tez bitər, tez yetər.

* * *

Tez qaçan, tez yorular.

* * *

Tez duran,
tez evlənən,
peşiman olmaz.

* * *

Tez ələ gələn,
tez də ayağa düşər.

* * *

Tez parıldayan tez də sönər.

* * *

Tez-tez getmə, dodaq büzərlər.

* * *

Tez tündləşən, tez də yumşalar.

* * *

Təbil döysən eşitməz.

* * *

Təqdir ilə yazılan
tədbir ilə pozulmaz.

* * *

Təqdir-qəza qüvvəti bazu ilə dönməz,
bir şəm ki, haqdan yana, heç bad ilə sönməz.

* * *

Təqsir oldu lələdə,
saqqalı verdi ələ.

* * *

Təqsir öldürəndə yox,
öləndə olar.

* * *

Təqsir taledə deyil,
insanın özündədir.

* * *

Təqsiri bağışlamaq
qüdrətin bəzəyidir.

* * *

Təqsirim olsa,
boynum tükdən nazikdir.

* * *

Təzə ay çıxanda,
köhnə ayı doğrayıb ulduz qayırlar.

* * *

Təzə bardaq, təzə su.

* * *

Təzə bəydən köhnə bəyə bir xələt.

* * *

Təzə evə köçəndə,
köhnə evin ocağından kül götürərlər.

* * *

Təzə gəldi bazardan,
köhnə düşdü nəzərdən.

* * *

Təzə kuzə suyu sərin saxlar.

* * *

Təzə süpürgə gələndə,
köhnə süpürgəni dama atarlar.

* * *

Təzə süpürgə təmiz süpürər.

* * *

Təzə çıxan daylaqlar
çuluna görə oynaqlar.

* * *

Təzək yığan əllər,
ipək gördü dolaşdı.

* * *

Təzəcə çıxıb təndirdən,
minnəti yox pendirdən.

* * *

Tək ağagdan bağ olmaz.

* * *

Tək-atdım, cüt vurdum.

* * *

Tək qoyundan sürü olmaz.

* * *

Tək daşdan divar olmaz.

* * *

Tək duran təknəsilə qalar.

* * *

Tək əl ilə düyün düyünlənməz.

* * *

Tək əldən səs çıxmaz.

* * *

Tək gəzən dananı qurd yeyər.

* * *

Tək gəldi səbr eylə,
cüt gəldi xeyirdir.

* * *

Tək otur, tək nə qaşı.

* * *

Tək səbir yaxşıdır,
cüt səbir xoşdur.

* * *

Tək xoruzdur,
əlli yerdə hini var.

* * *

Təkə sürüyə böyük olmazdı,
qoyunlar qoyun olsaydı.

* * *

Təkədə qoç hünəri olmaz.

* * *

Təkədən pendir tutmaq olmaz.

* * *

Təkəyə dedilər:
-Buynuzların niyə haçadır?
Dedi:- Arasında iş var!

* * *

Təkərin başı ayağı yoxdur.

* * *

Təki çalan olsun,
oynayan tapılar.

* * *

Təkləməsən - döyməzsən.

* * *

Təklik allaha yaraşar.

* * *

Tələsən bayaq büdrər.

* * *

Tələsən bir yerinə iki verər.

* * *

Tələsən yolda qalar.

* * *

Tələsən gecəyə düşər.

* * *

Tələsənə mənzil alınmaz.

* * *

Tələsənin kündəsi küt gedər.

* * *

Tələsik işə şeytan qarışar.

* * *

Təkrar biliyin anasıdır.

* * *

Təmiz hava girməyən evə həkim girər.

* * *

Təmizlik sağlamlığın rəhnidir.

* * *

Tənbəl badam istər,
sındırmağının zəhmətindən qaçar.

* * *

Tənbəl yatağan olar.

* * *

Tənbəl arvad suyu dağıdar,
deyər:-Aydınlıqdır!

* * *

Tənbəl dağda qar gördü,
yorğanına büründü.

* * *

Tənbəl deyər:
-Ver yeyim, ört yatım,
gözlə canım çıxmasın!

* * *

Tənbəl dilənçinin qardaşdır.

* * *

Tənbəl həmişə «xəstəyəm» deyər.

* * *

Tənbələ dedilər: - Qapını ört.

Dedi: - Külək əsər, örtər.

* * *

Tənbələ dedilər:- Atı sula.

Dedi: - Dodaqlarım yaradır.

Dedilər: - gəl xörək yeməyə.

Dedi: - hanı mənim yekə qaşığım?

* * *

Tənbələ iş buyur,
o sənə ağıl öyrətsin.

* * *

Tənbələ həftənin hər günü cümədir.

* * *

Tənbəllik azar artırar,
işləmək canı saf eylər.

* * *

Tənbəllikdən müsəlman olub.

* * *

Tənbəldən cəmiyyətə xeyir olmaz.

* * *

Təpik atma,
qısır qalarsan.

* * *

Təpik döyüşündə oynar,
təpik altında ölər.

* * *

Təpəri var, hünəri yox.

* * *

Təpəsini gün yandırdı.

* * *

Təpəsini gün yandırdı,
ayağını çarıq dağıtdı.

* * *

Tərə yeyən də yaza çıxar,
tərə yeməyən də.

* * *

Tərəzi gözü kimi
iki tərəfə əyilmə.

* * *

Tərək halva xörəkdən sonra.

* * *

Tərən yerində çəçələ-çərkəz əyləşib.

* * *

Tərən oylağında sar ola bilməz.

* * *

Tərən sar yerin verməz.

* * *

Tərləməmiş pul qazanmaq olmaz.

* * *

Təcrübə yüksəlişin qanadıdır.

* * *

Teşti damdan düşüb.

* * *

Tikan (iynə) üstəyəm.

* * *

Tikan əkən, gül dərməz.

* * *

Tikan olub ayağa batınca,
gül ol yaxaya sancılı.

* * *

Tikə dostu olma.

* * *

Tikə ilə dost olan,
illər ilə kəsülü qalar.

* * *

Tikə tikəyə borcudur.

* * *

Tikəsi tarıya çatmır.

* * *

Tikəni qaytarmazlar.

* * *

Tikili don gen olar.

* * *

Tikmək güc aparır,
yıxmaq asandır.

* * *

Tısbağaya-balası,
hər kəsə öz balası.

* * *

Ticarət al-verdədir.

* * *

Ticarət dostluq körpüsüdür.

* * *

Ticarətin əsası-insaf,
sonrası da insafdır.

* * *

Tiflisin üstü bostan,
abad olsun gürcüstan.

* * *

Tövbə-toxluqdan,
qovqa-aclıqdan.

* * *

Tovus quşunu tükünə görə kəsərlər.

* * *

Toz ayrı-duman ayrı.

* * *

Tozdan-torpaqdan dərman tapılmış.

* * *

Toy-bayram bizim küçədə də olar.

* * *

Toy bəzəyi-gəlindir.
(Toy bəzəyi xonçadır).

* * *

Toy borcu ilə ev almaq olmaz.

* * *

Toy da olsa toyuğun vayıdır,
vay da olsa toyuğun vayıdır.

* * *

Toy gününü qoyub vay gününü oynayır.

* * *

Toy tulasıdır, arada gəzir.

* * *

Toya getmə, yasa get.

* * *

Toya getməsən eyb etməz,
yasa getmək vacibdir.

* * *

Toya toy deyiblər, yasa-yac.

* * *

Toyda oynamaz, vayda ağlamaz.

* * *

Toydan sonra nağara?!

* * *

Toydan sonra xınanı taziya yaxarlar.

* * *

Toyumda oynamasan,
yasımda ağlamasan,
daha nəyimə lazımsan?!

* * *

Toyun yaraşığı oynamaqdır.

* * *

Toyunda oynayım!

* * *

Toyunda xəlbir ilə su daşırım!

* * *

Toysuz ev tapılar,
vaysız ev tapılmaz.

* * *

Tövləyə buraxmırlar ki,
quşqun oğrayar.

* * *

Toyuq anasından süd görməyib.

* * *

Toyuq bir qıçlıdır, ki, bir qıçlı.
(Toyuğun bir qıçı var).

* * *

Toyuq bir yumurtlasa
xəbəri yüz evə çatar,
camış doğsa-səsi-çixmaz.

* * *

Toyuq bir içər,
bir göyə baxar.

* * *

Toyuq qaz yerışı yerisə,
oz yerişini də itirər.

* * *

Toyuq yumurtasına görə qaqqıldar.

* * *

Toyuq ki, yumurta üstə oturdu,
ona bıçaq yoxdur.

* * *

Toyuq banlamasının düşər-duşməzi var.

* * *

Toyuğun başı kəsiləndə də
gözü eşənəkdə olar.

* * *

Toyuğu bir xalvar buğdanın içinə salsan,
yənə eşələnməyindən qalmaz.

* * *

Toyuğun cəriməsi bir yumurtadır.

* * *

Topal eşşəklə karvana qoşulma.

* * *

Topal ilə gəzən axsamaq öyrənər.

* * *

Tora düşən səbr eyləməsə
özünü fəlakətə salar.

* * *

Torbada pişik var.

* * *

Torpaq qızıl quşdur
əldən buraxdın - uçar gedər.

* * *

Torpaq deyər:
- Döy məni,
doyurum səin!

* * *

Torpaq deyər:-
-Öldür məni,
dirildim səni!

* * *

Torpaq deyər:
-Sən mənə tər ver
mən sənə zər verim!

* * *

Torpaq kimi bərəkətli ol ki,
hamının sevimlisi olasan!

* * *

Torpaq ovuclayan - qızıl ovuclar.

* * *

«Torpağa bax» deyiblər!

* * *

Torpaqnan oynayan ac qalmaz.

* * *

Torpağı bir yerdən götürülüb.

* * *

Torpağı sanı yaşayasan!

* * *

Torpaqın qarası üz ağardar.

* * *

Torpağın sirrini
əli torpaqda olandan sor.

* * *

Tox evin ac pişiyidir!

* * *

Tox elə bilər ki, heç acmaz,
ac elə bilər ki, heç doymaz.

* * *

Tox ikən yeyən,
dişi ilə özünə qəbir qazıyar.

* * *

Tox it ac bəydən yaxşıdır.

* * *

Tox gedər, ac qayıdar.

* * *

Tox nə bilir, ac nə çəkir?!

* * *

Tox toyuğu ilə,
ac soyuğu ilə.

* * *

Toxum at, toxum götür.

* * *

Toyuğuna su çıxmır.

* * *

Toyuğundan vursan yıxılmaz.

* * *

Tövbəsi töyləyəcəndir.

* * *

Tövbəsini sındıran məl'undur.
(Tövbəsin sındıran kişi deyil).

* * *

Traktora qulluq elə,
atı yadından çıxartma.

* * *

Tula itdən murdardır.

* * *

Tulanın quyuğunu kəsməklə köpək olmaz.

* * *

Tumanı cırıq kəndxuda,
istəyir bizi qorxuda.

* * *

Turp əkdim, şəlqəm çıxdı.

* * *

Turş alçadır-
görənin ağzı sulanar,
yeyənin dişi qamaşar.

* * *

Tut ağacı əkən ipək dərər.

* * *

Tutdu qatıq,
tutmadı ayran!

* * *

Tutdu köv,
tutmadı-kələm başı!

* * *

Tutu, çiyələyi birdən dəyib.

* * *

Tutivarı əzbərləyəndir.

* * *

Tutu quşu danışar,
amma insan olmaz.

* * *

Tutmadı bostan,
olmadı qarpız.

* * *

Tutmusan ucundan,
gedirsən ucuzluğuna.

Əjdər Behnam

U

* * *

Uzaq yerin arpasından,
yaxın yerin samanı yaxşıdır.

* * *

Uzaq yerin bir parça kağızı,
yaxın yerin bir kəlmə sözü.

* * *

Uzaq yerin halvasını
hola ilə yeyərlər.

* * *

Uzaqdan baxana dava asan görünər.

* * *

Uzaqlaşmaq yaxınlaşmaq üçün vasitədir.

* * *

Uzan, gözüne dərman töküm!

* * *

Uzun adamın ağılı dabanında olar.

* * *

Uzun danışanın ömrü az olar.

* * *

Uzun yolun bu başında yalan danışan
o başında özü də inanar.

* * *

Uzun kösöv əl yandırmaz.

* * *

Uzunsaqqal axmaq olar.

* * *

«Uzunqulaq» eşşəyə deyərlər.

* * *

Uzundraz, binamaz-xeyrə, şərə yaramaz.

* * *

Uyuşar-qatıq yeyərik,
uyuşmaz-süd içərik.

* * *

Ulağa gücü çatmır,
acığını palanına tökür.

* * *

Ulaya-ulaya it öz başına qal gətirər.

* * *

Ulamağını bilməyən köpək,
sürüyə qurd gətirər.

* * *

Ulduz hesabı ilə gəmiçi yol aparır.

* * *

Ulduz çoxsa, ay birdir.

* * *

Ulduzu barışmayan gəlinin
salamı da savaşıdır.

* * *

Ulu sözünə baxmayan,
ulaya-ulaya qalar.

* * *

Uma-uma döndüm muma.

* * *

Uman yerdən küsərlər.

* * *

Umac-burdan ye, ordan-acı.

* * *

Unumu ələdim, ələyimi asdım.

* * *

Usta əli dəyməyən iş haramdır.

* * *

Usta görən şagird,
hər məqamda yorğalar.
Usta görməyən şagird,
ondan-bundan qarmalar.

* * *

Usta meymun qamçısız oynar.

* * *

Usta oğlundan şagird olmaz.

* * *

Ustadına kəc baxanın,
gözlərindən qan damar.

* * *

Ustadına kəc baxan,
ruzusunu az görər.

* * *

Ustakarın qapısı qırıq olar.

* * *

Ustakarın oğurluğun tutmaq olmaz.

* * *

Utan utanmazdan,
qorx-qorxmazdan.

* * *

Utanırsan, üzünə rübənd sal.

* * *

Utancağın eşşəyini qurd yeyər.

* * *

Uçan quşa da borcu var.

* * *

Uçuq ev xarabasından mə'lum olar.

* * *

Uca ol, ucalara qarış.

* * *

Ucuz alan aldanar.

* * *

Ucuz alan, baha alır,
baha alan aldanır.

* * *

Ucuz aldın-quyruğunu düşünlə.

* * *

Ucuz ətin şorbası olmaz.

* * *

Ucuz satan tez satar.

* * *

Ucuzdur-var illəti,
bahadır-var hikməti.

* * *

Ucuzluqda alanın,
bahalıqda satanın üzünü görmə.

* * *

Ucuzluqda alıcının üzünü körmə,
bahalıqda-satıcının.

* * *

Ucuzluqda o qədər yemişəm ki,
bahalıqda yadıma düşmür.

* * *

Uşaq ağlaya-ağlaya böyüyər.

* * *

Uşaq adamı qanlı qapısına aparar.

* * *

Uşaq arasına girməzlər.

* * *

Uşaq atasından güclüsünü bilməz.

* * *

Uşaq aşığı oynamaq üçün yığar.

* * *

Uşaq böyüklərindən öyrənər.

* * *

Uşaq böyük olunca,
böyüyü yumaq olar.

* * *

Uşaq vardır-yoxdur bilməz.

* * *

Uşaq evdə böyüyər,
balıq-göldə.

* * *

Uşaq la yola çıxma,
eşşəyi yıxılsa ağlar,
eşşəkdən yıxılsan gülər.

* * *

Uşaq yeməyini bilməz.

* * *

Uşaq yıxıldığı yerə baxar.

* * *

Uşaq gördüyünü istər.
(Uşaq gördüyünü götürər).

* * *

Uşaq nədir, bıçaq nədir?!

* * *

Uşaq sözü şah sözündən hökmlüdür.

* * *

Uşaq sözün düzünü deyər.

* * *

Uşağa qundaq çağında məhək daşı deyərlər.

* * *

Uşağı süpürgə ilə döyməzlər,
boyu çıxmaz.

* * *

Uşaqlar atalarının cavabdehi deyil.

* * *

Uşaqlar həyatın çiçəkləridir.

* * *

Uşaqlı evdə qiybət olmaz.

* * *

Uşaqlı evdə həvəng-dəstəni göydən asarlar.

* * *

Uşaqlıq ömrün baharıdır.

* * *

Uşaqlıqda divara nərdivansız çıxardım.

* * *

Uşaqlıqda yalan danışana
böyüyəndə heç kəs inanmaz.

* * *

Uşağa buyur, dalınca yüyür.

* * *

Uşağı yemək böyütməz,
sevinc (fərəh) böyüdür.

* * *

Uşağın vurmamağına baxma,
daşın böyüyündən yapışar.

* * *

Uşağın gici gedər yol üstə oturur.

Ü

* * *

Üz verdik dəliyə,
pəlçıqlı çıxdı xalıya.

* * *

Üz verən, astar da verər.

* * *

Üz verilən yerdən ərinmə,
üz verilməyən yerdə görünmə.

* * *

Üz vermə, astar da istər.

* * *

Üz göstərsən qohumluq iddiası eylər.

* * *

Üz döndü, göz döndü.

* * *

Üz ki var-ətdəndir.

* * *

Üz götürüb gedəni
zəncir ilə saxlamaq olmaz.

* * *

Üz üzdən utanar.

* * *

Üz ürəyin güzgüsüdür.

* * *

Üzdə gülür, dalda hürür.

* * *

Üzdən iraq!

* * *

Üzə gülür, ayaqdan çəkir.

* * *

Üzərliksən, varsan,
yetmiş dərdə davasan.
o yerdə ki, varsan
qada-balanı qovarsan.

* * *

Üzrü günahından artıq.

* * *

Üzü ağ, qəlbi qara,
mən belə dostu neylərəm?!

* * *

Üzü necədir, ürəyi də elədir.

* * *

Üzü şeyx, astarı kafər.

* * *

Üzük tanınar qaşı ilə,
qız-qardaşı ilə.

* * *

Üzük-üzük oynayan gecələr yatmaz.

* * *

Üzüm ayağın altında!

* * *

Üzüm qaradırsa, alnım açıqdır.

* * *

Üzüm üzümə baxar qaralar.

* * *

Üzümə bax, halımı sor.

* * *

Üzümü əldə gör, çöpünü-yerdə.

* * *

Üzün qaralığı yaman deyil,
qəlbın qaralığı yamandır.

* * *

Üzünü xalqa çevirənin
arxası möhkəm olar.

* * *

Üzü üstə gələni arxası üstə çevirməzlər.

* * *

Ümid ilədir cahanda hər iş.

* * *

Ümid həyatın sərmayəsidir.

* * *

Ümitsiz yaşamazlar.

* * *

Ürək qulaq deyil ki,
barmaqla qurdalayasan.

* * *

Ürək dənizdən dərinidir.

* * *

Ürək yanar, göz yaşarar.

* * *

Ürək yanmasa gözdən yaş çıxmaz.

* * *

Ürək ki var-şüşədir,
sındırarsan kim yamar?!

* * *

Ürək öz dostunu tanıyar.

* * *

Ürəyim qana dönüb.

* * *

Ürəyimin dərini təzələmə.

* * *

Ürəyimin daşqınıni ağız deyər.

* * *

Ürəkdən ürəyə yol var.

* * *

Üstü bəzək, altı təzək.

* * *

Üstümü unlu görüb,
adımı dəyirmançı çağırma.

* * *

Üç eşşək bir axurdan arpa yeməz.

* * *

Üç tümənlik eşşəyin
on beş qranlıq qoduğu olar.

Əjdər Behnam

F

* * *

Fayda - zərər hesab başında mə'lum olar.

* * *

Fayda zərərin qardaşdır.

* * *

Faydasız qohumdan faydalı yad yaxşıdır.

* * *

Fal yox, yumurta da yox.

* * *

Falın faldır, fərmanın allah.

* * *

Farsın - qəzəli,
türkün məsəli.

* * *

Fəqir əlinə baxırsa,
sən cibinə bax.

* * *

Fəqirə axmaq deyərlər,
kasıba giç.

* * *

Fəqirə həmdəm gəlməz.

* * *

Fəqirin təsəllisi - ölümdür.

* * *

Fəqirin cibi-boş,
qəlbi doludur.

* * *

Fələyə bel bağlamaq olmaz.

* * *

Fələyin beylə-beylə işləri çox,
aslanı ac gəzdirər, tülkünü tox.

* * *

Fələyin qaydasıdır,
dağı dağ üstündən çəkər.

* * *

Fələyin zoruna heç nə kar etməz.

* * *

Fələyin çərxi dönər.

* * *

Fələyin işinə bax,
ayıya qaval çaldırır.

* * *

Fələk birin qurar,
birini dağıdar.

* * *

Fələk güclü-mən gücsüz.

* * *

Fənd nə bilir
fel ilə fənddə nə var?!

* * *

Fərə çıxdığı qabığı tanıyar.

* * *

Fərsiz oğuldan bir qara daş əfzəldir.

* * *

Fərsiz evlad altıncı barmaq kimidir,
kəsərsən ağrıdar,
saxlarsan-eybəcər göstərər.

* * *

Fikri nəysə, zikri də odur.

* * *

Filin gücü xortumundadır,
dəvənin gücü-dizində.

* * *

Fırtdayıb burnundan düşüb.

* * *

Füzulu atdılar cəhənnəmə,
dedi:-Odunu yaşdır!

* * *

Fürsət qanadlı bir quşdur,
əldən qaçırmaq olmaz.

* * *

Fürsət əldə ikən yaxşılıq eylə.

* * *

Fürsət hər zaman ələ düşməz.

* * *

Fürsəti fət eyləyən
aql deyil, divanədir.

X

* * *

Xain adam xoflu olar.

* * *

Xain qorxaq olar.

* * *

Xain dost, dəli düşmən,
göz tikər ölən günə.

* * *

Xain xəyanətinin cəzasını mütləq çəkər.

* * *

Xal üzün bəzəyidir.

* * *

Xala evinə dadanan,
ər evində dayanmaz.

* * *

Xala, xala, təndiri qala
aşı bişirib nimçəni yala.
(Xala, xala, təndiri qala,
kösövü götür, odu qurdala).

* * *

Xala xatirin qalması.

* * *

Xalam bildi-aləm bildi.

* * *

Xalamdan bir dilək dilərəm,
versə də xalamdır, verməsə də.

* * *

Xalamın saqqalı olsaydı,
mən ona dayı deyərdim.

* * *

Xalvar sənin evində,
talvar sənin evində,
daş vurarsan toz çıxar,
nə var sənin evində?!

* * *

Xalq qız aldı
quda qazandı,
mən qız aldım
qada qazandım.

* * *

Xalq kəsən barmaq qanamaz.

* * *

Xalq gedər quş gətirər,
Xanalı bayquş gətirər.

* * *

Xalq necə, biz də elə.

* * *

Xalqa adətdir, bizə bidət?!

* * *

Xalqa it hürəndə,
bizə çaqqal ulayar.

* * *

Xalqın ağzına qıfıl vurmaq olmaz.
(Xalqın ağzını bağlamaq olmaz).

* * *

Xalqın qarısını el döyür,
bizim qarımızı-yel.

* * *

Xalqın eybini söyləyən,
özü eyibli olar.

* * *

Xalqın sədasi-haqqın nidasıdır.

* * *

Xalına bax, xalı toxu.

* * *

Xalını xovuna sığallarlar.

* * *

Xalının tozu tükənər,
dəlinin sözü tükənməz.

* * *

Xallı üz göyçək olar.

* * *

Xaltanı aslan boynuna vurmazlar.

* * *

Xalça salan özü oturur.

* * *

Xalçalı gəl, xalçalı get.

* * *

Xam dəmir döyülməz.

* * *

Xam yer axtarır bostan atmağa.

* * *

Xan arıqlayanda
rəiyyətin camı çıxar.

* * *

Xan vurur, xırman sovurur.

* * *

Xan qapısında işləyənin ayağını daş aparar.

* * *

Xan qulluğuna gedən,
atlı gedər, piyada qayıdar.

* * *

Xan evi-bəla evi.

* * *

Xan eylər xan divanı.

* * *

Xana yaradı, bəyə yaradı,
keçəl Qənbərə yaramadı?!
(Xana yaradı, bəyə yaradı,
keçəl qıza yaramadı?!).

* * *

Xana nökrər olanın borku haça olar.

* * *

Xandan gələn nökrərəm,
dişlərini tökrərəm!

* * *

Xandır-xanənişin!

* * *

Xanəndə məclisin bəzəyidir.

* * *

Xanım qız xalasına oxşar,
yaxşı oğlan-dayısına.

* * *

Xanım qırsa-qəza,
nökrər qırsa-cəza.

* * *

Xanım sındıran qabın səsi çıxmaz.

* * *

Xanım xanım dedilər,
var-yoxumu yedilər.

* * *

Xanımlığı yalana çıxdı.

* * *

Xanla plov yemirəm,
bıqlarım yağa batar.

* * *

Xanın gözü dörd olar.

* * *

Xarabadan tüstü çıxmaz.

* * *

Xarallara sığmayan canım,
torba-dağarcığa sıxıldı.

* * *

Xarrat bazarından keçməyib.

* * *

Xacələr məktubu tərsinə oxuyar.

* * *

Xacənin durduğu yerdə gül bitməz.

* * *

Xeyir allahdan-şər şeytandan.

* * *

Xeyir de, xeyir taparsan.

* * *

Xeyir dilə qonşuna,
xeyir gəlsin başına.
(Xeyir çıxsın qarşına).

* * *

Xeyir ver, ta xeyir görəsən.

* * *

Xeyir iş yerdə qalmaz.

* * *

Xeyir ilə şər qardaşdır.

* * *

Xeyir işə yaxın ol,
şər işdən saqın.

* * *

Xeyir işi yubatmazlar.
(Xeyir işi saxlamazlar).

* * *

Xeyri yoxdur çaxırın,
içmə, açar paxırın.

* * *

Xeyirsöyləməzə dedilər:
-Xeyir söylə, gedim gəlim,
sənə don tikdirərəm.
Dedi:-Əvvəl tikdir,
bəlkə getdin gəlmədin?!

* * *

Xeyirsözləməzdən xeyir olsaydı,
adını Xeyrulla qoyardılar.

* * *

Xəbər almaq eyib deyil,
öyrənməmək eyibdir.

* * *

Xəbər xeyir gərəkdir.

* * *

Xəbəri uşaqdan öyrən.

* * *

Xəbərçi-yalançı olar,
yalançı-xəbərçi.

* * *

Xəbərçi-köpəkoğludur,
ona qulaq asan əbləh köpəkoğludur.

* * *

Xəzinə xarabalıqda tapılar.

* * *

Xəznəyə tüpürənin tüpürçəyi öz saqqalına yapışar.

* * *

Xəzri gəldi-gilavar qaç!

* * *

Xəyalsız insan meyvəsiz ağaca bənzər.

* * *

Xəlbir sudan nə götürər?

* * *

Xəlbircən evi olanın,
gözləri qədər dərdi var.

* * *

Xəlvətdə halva yeyənin
sirrini allah bilər.

* * *

Xəmir tez gələndə arvad deyər:
-Ərim məni çox istəyir!

* * *

Xəmiraşı-bəylər aşı,
umac onun yoldaşı.

* * *

Xəmiri yüngüldür.

* * *

Xəmiracı olma!

* * *

Xəmiri bir yerdə yoğurulubdur.

* * *

Xəncər yarası gedər,
dil yarası getməz.

* * *

Xəncər yarası sağalar,
namus yarası sağalmaz.

* * *

Xəncər ləzgiyə yaraşar.

* * *

Xəncər çıxdı-qan çıxdı.

* * *

Xəsis acgöz olar.

* * *

Xəsis zalım olar.

* * *

Xəsis ilə comərdin xərci birdir.

* * *

Xəsisdən alınan yumurtanın sarısı olmaz.

* * *

Xəsisdən qışda buz almaq olmaz.

* * *

Xəsisə zəhər versən,
pulsuzdur deyə içər.

* * *

Xəsm (düşmən) xəsmə qəzəl oxumaz.

* * *

Xəsmədən saqın, qarınca olsa da.

* * *

Xəsmənin sitəmin xəsmə demək,
xəsmə sitəmdir.

* * *

Xəstə yatmaq,
xəstəyə baxmaqdan yaxşıdır.

* * *

Xəstə tələsər,
armud vaxtında yetişər.

* * *

Xəstə həkimdən dərman istəməzlər.

* * *

Xəstəyə döşək,
aca çörək lazımdır.

* * *

Xəstəyə naz eləmək həkimə yaraşmaz.

* * *

Xəstəlik atlı gəlir,
piyada gedir.

* * *

Xəstəni döşəkdə saxlarlar,
uşağı-beşikdə.

* * *

Xəstənin qızıl taxt nəyinə gərək?!

* * *

Xəstənin işi qalar,
astanın işi qalmaz.

* * *

Xəta insandan baş verər.

* * *

Xəta məndən, əta səndən.

* * *

Xəta xəta üstündən gələndə,
bir xətaya nə var?

* * *

Xətakardan xəta əksik olmaz.

* * *

Xəcalət düşmənin olsun.

* * *

Xəşil bişirmək bilmir,
aşbazlıq iddiası edir.

* * *

Xiyar pulu ilə alınan eşşəyin
ölümü suda olar.

* * *

Xiffəti qeyrətli edər.

* * *

Xıdır çıxdı-qış çıxdı.

* * *

Xınalı əl cibə qoyulmaz.

* * *

Xınanahan gecəsi
hamı xınaya boyanar.

* * *

Xırdavatçının andı özünə qənim olar.

* * *

Xırman döymək kişi işidir.

* * *

Xırmana girən porsuq
yabanı özünə qəbul edər.

* * *

Xırmanın axırı dərvişindir.

* * *

Xırmanın tozu bərəkətli olar.

* * *

Xırçıya qarğız bağışlamazlar.

* * *

Xış ilə məhsul olmaz,
meydan maşın meydanıdır.

* * *

Xış kötüyə dayanıb.

* * *

Xışa gedən öküzüm olsun,
işə getməyən oğlum olmasın.

* * *

Xışı salıb yanı üstə.

* * *

Xoruz banlamasa səhər açılmaz?!

* * *

Xoruz bir kərə bəzənər.

* * *

Xoruz quyuya baxan kimi baxır.

* * *

Xoruz elə xoruzdur,
nə qocası, nə cavanı!?

* * *

Xoruz öz küllüyündə banlar.

* * *

Xoruz ölmüş, gözü çöplüydə qalmış.

* * *

Xoruz getdi, dava bitdi.

* * *

Xoruz silkələnsə
bir çəngə tuk olar.
dəvə silkələnsə
bir ulağa yuk olar.

* * *

Xoruz çox olan yerdə
səhər tez açılar.

* * *

Xoruzə quyruğu yük olmaz.

* * *

Xoruzun altında yumurta axtarır.

* * *

Xoruzun vəzifəsi banlamaqdır.

* * *

Xoruzun quyruğuna inanım,
tülkünün andına?

* * *

Xoruzunu veriblər qoltuğuna!

* * *

Xoruzsuz da sabah açılar.

* * *

-Xox gördük, dərbədən,
-Xoş gördük-məndən bədən.

* * *

Xoş günüm qapılarda keçir.

* * *

Xoş günün sorağı uzaqlardan gələr.

* * *

Xoşrəftar ol,
xoş gün görərsən.

* * *

Xortdan gəldi, qaç!

* * *

Xortdan gələr
səni yeyər (aparar).

* * *

Xörəyin dadı ağızdadır.

* * *

Xorəyi doyunca yemə,
gözün dalınca qalsın.

* * *

Xorəyin yaxşısı-hazır olanıdır.

Əjdər Behnam

H

* * *

Havayı sirkə
baldan şirin olar.

* * *

Haqq ver, haqq al.

* * *

Haqq verən haqq götürər.

* * *

Haqq - qüvvət,
qüvvət - haqqdır.

* * *

Haqq daşı ağır olar.

* * *

Haqq deyən məhrum olmaz.

* * *

Haqq yandıran şamı
söndürmək olmaz.

* * *

Haqq iş gündən aydıdır.

* * *

Haqq kömək eyləsə
qurd çoban olar.

* * *

Haqq getsin,
nahaq gəlməsin!

* * *

Haqq söz axar suları saxlar.

* * *

Haqq söz acı olar.

* * *

Haqqa ləkə düşməz.

* * *

Haqla batilin arası dörd barmaqdir.

* * *

haqlı haqqdan geçməz.

* * *

Haqq-hesaba dağlar da baş əyər.

* * *

Haqq-hesabı düz elə,
hər yerdə yerin olsun.

* * *

Hazır aşın dik qaşığıdır.

* * *

Hazır oldu bişmişlər,
gəldi gözdən düşmüşlər.

* * *

Hayıf qiyamətə qalmaz.

* * *

Hayıf olsun,
mərd igidlər qocalır.

* * *

Haynan gələn, vaynan gedər.

* * *

Hay-hayı gedib,
vay-vayı qalıb.

* * *

Halal artar, haram batar.

* * *

Halal incələr, amma üzülməz.

* * *

Halal ye, halal danış.

* * *

Halalzadə bərişdirar,
haramzadə qarışdırar.

* * *

Halva-halva deməklə
ağız şirin olmaz.

* * *

Halvanı yeyib, eşşəyi minib!

* * *

Halvaxor molladır!

* * *

Halvaçı qızı - daha şirin!

* * *

Hamam-hamam içində,
xəlbir saman içində,
dövə dəlləklik eylər,
köhnə hamam içində.

* * *

Hamam suyu ilə özünü dost tutur.

* * *

Hamamdan gəlibsən -
get ərin evinə,
paltar yumaqdan gəlibsən-
get dədən evinə.

* * *

Hamamdan çıxanın əri olasan,
səfərdən gələnin arvadı.

* * *

Hamı bilir ki,
dağda kəklik gözəldir.

* * *

Hamı bilir ki,
Şirvan çuxurdadır.

* * *

Hamı dedi-Dad oldu,
mən deyəndə-bidad.

* * *

Hamı dinəndə can oldu,
mən dinəndə qan oldu.

* * *

Hamı ilə xoş görüşmək
ədavəti yox eylər.

Hamı istər cənnətə getsin,
amma günahları qoymaz.

* * *

Hamı çox yaşamaq istər,
amma qocalıq istəməz.

* * *

Hamını bəzər, özü lüt gəzər.

* * *

Hamını ley vurdu,
mənim kimi tükü dağılan olmadı.

* * *

Hamıya aftava-ləyən,
bizə sarımsaqdöyən.

* * *

Hamıya it hürər,
bizə Mazandaran çaqqalı.

* * *

Hamıya kələk,
bizə də kələk?!

* * *

Hamıya gələr gözü qara,
qələm qaş,
bizə də gələr sallaqburun,
keçəlbaş.

* * *

Hamıya ovuc-ovuç,
bizə bir iynə ucu.

* * *

Hamımız birimiz üçün,
birimiz hamımız üçün.

* * *

Hamıya hörmət elə,
hörmətin olar.

* * *

Hamısı bir bezin qırağıdır.

* * *

Hamısı bir yuvanın quşudur.

* * *

Hansı daşı qaldırsan,
altından bir əqrəb çıxar.

* * *

Hansı dərdimi deyim, ağlayım?!

* * *

Hansı yuvanın quşusan?

* * *

Hansı əl ilə vermişən,
o əl ilə də alarsan.

* * *

Hanı o sulu qəlyan?!

* * *

Hanı papağım, hanı çomağım?

* * *

Harada qamış, orada camış.

* * *

Harada dəvənin quyruğu,
orda eşşəyin qulağı.

* * *

Harada gördün dərviş,
orada olar nikbət iş.

* * *

Harada gördün molla,
qaşqabağını salla.

* * *

Harada gördün hamı kor,
sən də ol kor.

* * *

Harada çalğı, orada qalğı.

* * *

Haradan işıq gəlir,
barmağını ora tıxar.

* * *

Hardasan, ay cavanlıq?!

* * *

Haraya mıx çaxıram,
papağını asır.

* * *

Haralısan?
-hələ evlənməmişəm?

* * *

Haram gəldi halalı apardı.

* * *

Haram malın bərəkəti olmaz.

* * *

Haram harama gedər.

* * *

Hacı yatmaz, yatarsa qalxmaz.

* * *

Hacı Məkkəyə,
dərviş təkyəyə.

* * *

Hacı haçını Məkkədə görər.

* * *

Hacadan, hucadan,
biri də çıxdı bacadan.

* * *

Hacılar Məkkəyə getdi,
qapıları açıq qoyun,
Hacılar Məkkədən gəldi,
qapıları bağlayın.

* * *

Hey dedi:
-Malım-mülküm var!

Heç demədi:
-Ölüm var!

* * *

Hayvan qatlaşar,
yiyəsi qatlaşmaz.

* * *

Heyvan elə heyvandır.

* * *

Heyvan saxlasan pişik saxla,
özü tutar, özü yeyər.

* * *

Heyvana çuluna görə,
insana geyiminə görə
qiymət vermək düz deyil.

* * *

Heyvanda arıqlıq,
insanda yekə qarınılıq eyibdir.

* * *

Heyvanı budundan dağlarlar,
insanı ürəyindən.

* * *

Heyvanın acgözlüyü
onu kökəldər
insanın acgözlüyü
onun başını yeyər.

* * *

Heyvanın dişinə baxarlar,
insanın - işinə.

* * *

Heyvası yox, narı yox,
qoy desinlər Şahbudağın bağı var.

* * *

Heydərü-Səfdərdir bizim pirimiz,
qırxımıza taydı bizim birimiz.

* * *

Heyrətdə ağıl,
yolda - salam,
qəmdə - təsəlli.

* * *

Hesab bilməyənlə durub-oturma.

* * *

Hesab bilmirsən,
yoxsa yanın çubuq görməyib?

* * *

Hesab var dinar-dinar,
bəxşiş var xalvar-xalvar.

* * *

Hesabda doğru ol,
hesabdar olma,
hesab bilməyənlə
durub oturma.

* * *

Hesabı təmiz olanın  z  ađ olar.

* * *

Hesabsız g l n zərərlə gedər.

* * *

Hesabı dođru olanın alnı a ıq olar.

* * *

Hesablıya dađlar da  yil r.

* * *

Hesabın böyük-kiciyi olmaz.

* * *

Heđ bəndənin yaralı balası
g z  qabađında olmasın.

* * *

Heđ bilmir, harada biđib, deyir:
-Bir  m   də mənə ver!

* * *

Heđ igidin yatmasın baxtı,
yanı  st   v rilm sin taxtı.

* * *

Heđ kəs ana qarnından gətirməyib.

* * *

Heđ kəs arxasız olmasın.

* * *

Heđ kəs qurdnan qiyamətə qalmaz.

* * *

Heđ kəs yalnız qalmasın.

* * *

Heđ kəs  z ayrına turđ deməz.

* * *

Heđ kəs  z eybini bilməz.

* * *

Heđ kəs heđ kəsin kitabını oxumur.

* * *

Heç kəsə bel bağlama.

* * *

Heç kəsin qara papağı yanmasın.

* * *

Heç kəsin xoruzu
sabaha kimi banlamayıb.

* * *

Heç kəsin çörəyi
heç kəsin qarnında qalmaz.

* * *

Heç kəsin şamı səhərəcən yanmayıb.

* * *

Heç kimin adı vayqanlı olmasın.

* * *

Heç kim adama müftə quş tutmaz.

* * *

Heç nəyə-
heç nə ala bilməzsən.

* * *

Heç toy görməmişən,
bacasından da baxmamısan?

* * *

Heçi heçə vurarsan,
yenə də heç çıxar.

* * *

Həvəsdır-bəsdır.

* * *

Həqiqət bir şeydir,
onu hər kəs dürlü anlar.

* * *

Həddini bilməyəne
həddini qandırarlar.

* * *

Hərdən sözün mərzəzi gələr.

* * *

Həya imandandır.

* * *

Həyası olmayanın insafı da olmaz.

* * *

Həyasıza salam ver, keç.

* * *

Həyasızda insaf olmaz,
insafsızda-həya.

* * *

Həyasızdan həyanı qoru.

* * *

Həyatı ölənə qədər sev.

* * *

Həkim qapısı-el qapısı.

* * *

Həkim məhrəmdir.

* * *

Həkim həkim deyil,
başına gələn həkimdir.

* * *

Həkim ceyran əti buyurubdur.

* * *

Həkimdən sorma,
çəkəndən sor.

* * *

Həkimə getsən-
dava verər,
falçıya getsən-dua.

* * *

Həkimi həkim eyləyən xəstədir.

* * *

Həkimsiz, hakimsiz şəhərdə qalma.

* * *

Hələ arxanla qapı açmamısan?!

* * *

Hələ boynu qoltuq görməyib.

* * *

Hələ döyülməmiş dənləri var.

* * *

Hələ quyruğu qapı arasında qalmayıb.

* * *

Hələ yarası sağalmayıb.

* * *

Hələ görməli günüm qabaqdadır.

* * *

Hələ saqqalı ələ verməmişəm.

* * *

Hələ səfrəsi naməhrəm üzü görməyib.

* * *

Hələ halvaxor olmayıb.

* * *

Hələ harasını görürsən?

* * *

Həlləm-qəlləm adamdır.

* * *

Həm ziyarət, həm ticarət.

* * *

Həməşılıqda ölən şəhiddir.

* * *

Həmid xəstə,
Həsən xəstə,
Nadirqulu can üstə.

* * *

Həmişə bağda-bağatda!

* * *

Həmişə biz görürük, bir yolda sən gör.

* * *

Həmişə bülbül ötməz.

* * *

Həmişə sən gələsən!

* * *

Həmişə şaban,
bir kərə də Ramazan.

* * *

Həmnişini bab elə,
görən desin ha belə.

* * *

Həmsayənin arvadı göyçək.

* * *

Həmxana-dəmxana.

* * *

Həmcinsini tanımayan ayağa düşər.

* * *

Həmşəridən kəndxuda
hansı vilayətdə var?!

* * *

Hənək-hənək, axırı dəyəmək.

* * *

Hənəyin axırı savaşıdır.

* * *

Hər adam öz eybini bilməz.

* * *

Hər adamın öz yeri var,
hər yerin də öz adamı.

* * *

Hər adamın əkdiyi bitməz.

* * *

Hər ağac kötüyündən çürüyər.

* * *

Hər ağac meyvəsi ilə tanınar.

* * *

Hər ağaca söykənmək olmaz.

* * *

Hər ağacın kölgəsi olmaz.

* * *

Hər ağacda bar olmaz.

* * *

Hər ağılar gözlüyə aşıq deməzlər.

* * *

Hər ağız bir deyil.

* * *

Hər ağızda bir dua var.

* * *

Hər ağızdan bir söz çıxar.

* * *

Hər ağıl bir deyil.

* * *

Hər ağıl bir olsa,
keçiyə çoban tapılmaz.

* * *

Hər aydınlığın bir qaranlığı,
hər qaranlığın bir aydınlığı var.

* * *

Hər almağın bir qaytarmağı var.

* * *

Hər anın bir hökmü var,
bir məlalı var.

* * *

Hər arvad öz evinin həm xanımı,
həm qulluqçusudur.

* * *

Hər arvad saqqız çeynər,
amma Ayışə kimi çeynəyə bilməz.

* * *

Hər atalar sözünün bir yeri var.

* * *

Hər atasının gözü çıxarılanı
Koroğlu deməzlər.

* * *

Hər atılan daşın dalınca getməzlər.

* * *

Hər axan su içməli olmaz.

* * *

Hər axan suya Araz deməzlər.

* * *

Hər acının bir şirini var.

* * *

Hər aşiqin bir dövranı var.

* * *

Hər bağçanın öz bağbanı var.

* * *

Hər başın bir dərdi var.

* * *

Hər binanın bir ustadı var.

* * *

Hər bir adam işi ilə tanınar.

* * *

Hər bığı burma meydana girə bilməz.

* * *

Hər vaxt bazara gedər-
yağış yağar,
dəyirmanı gedər
qırğın olar.

* * *

Hər vaxt «dü şeş» gəlməz.

* * *

Hər vaxt fürsət ələ düşməz.

* * *

Hər qaba bir qapaq qoyarlar.

* * *

Hər qazanda qaynayar.

* * *

Hər qazılan yerdən su çıxmaz.

* * *

Hər qatırçı Murad olmaz.

* * *

Hər qaşığın qisməti bir olmaz.

* * *

Hər qəbahəti özündə bil.

* * *

Hər qəbahəti üzə vurmazlar.

* * *

Hər qoz girdədir,
hər girdə-qoz deyil.

* * *

Hər qohuma ərk olmaz.

* * *

Hər quş şahin olmaz.

* * *

Hər quş öz dəstəsiylə uçar.

* * *

Hər quş öz yuvasının ağasıdır.

* * *

Hər quş öz tayı ilə uçar.

* * *

Hər quşa-öz yuvası,
hər kəsə-öz vətəni.

* * *

Hər quşun əti yeyilməz.

* * *

Hər quruldayan sulu qəlyan deyil.

* * *

Hər qışın bir yazı var.

* * *

Hər dağ olsa çəkilər,
bala dərdi çəkilməz.

* * *

Hər dağın öz ətəyi var.

* * *

Hər damcı qüvvətdir bir daşqın selə.

* * *

Hər danışana cavab versən boğazın yırtılar.

* * *

Hər daşın dibində
bir Koroğlu var.

* * *

Hər dəlinin bir ağıllısı olmalıdır.

* * *

Hər dəlləyin əlinə
saqqal vermək olmaz.

* * *

Hər dərdin bir dərmanı var,
tapanı gərək.

* * *

Hər dərədə bir at öldürüb
baytar olub.

* * *

Hər divarın qulağı var.

* * *

Hər evin bir adəti var.
(Hər elin bir adəti var).

* * *

Hər eybi üzə vurmazlar.

* * *

Hər enişin bir yoxuşu,
hər yoxuşun bir enişi var.

* * *

Hər yetəni eylədilər kəndxuda,
girami Şüvalan getdi bada.

* * *

Hər zaman bir aşıqın dövrəndir.

* * *

Hər zamanın bir fir'onu var,
hər firo'onun da bir Musası.

* * *

Hər zamanın bir hökmü var.

* * *

Hər zərər bir ağıl artırır.

* * *

Hər zərərdə bir xeyir var.
(Hər ziyan bir xeyirdir).

* * *

Hər igid öz adıyla tanınar.

* * *

Hər iri gözün işığı olmaz.

* * *

Hər iş və'dəyə baxar,
və'də heç şeyə baxmaz.

* * *

Hər iş ustasının əlində asandır.

* * *

Hər işi atüstü görməzlər.

* * *

Hər işi insafla gör.

* * *

Hər işimiz düzəlib
qalib saqqal darağımız.
(Bitib hər yarağı,
qalib saqqal darağı).

* * *

Hər işin başı-sağlıq.

* * *

Hər işin əvvəli çətindir.

* * *

Hər işin sonuna baxarlar.

* * *

Hər işiq bir kölgə salar.

* * *

Hər yazan şair olmaz.

* * *

Hər yazan şair olsa,
dibərlər çaqqal olar,
çox çalışan xırdavatçı
axırda baqqal olar.

* * *

Hər yazılana inanmazlar.

* * *

Hər yerdə olsa,
qanlını, əlbəttə, qan tutar.

* * *

Hər yerin bir dəbi var.

* * *

Hər yerin dovşanını
o yerin tazısı tutar.

* * *

Hər yetən gözələ gözəl deməzlər.

* * *

Hər yumurtadan cücə çıxmaz.

* * *

Hər kəs ata bilər,
amma vura bilməz.

* * *

Hər kəs atdığı oxun
hara dəyəcəyini bilsin gərək.

* * *

Hər kəs bildiyini,
dəyirman-döydüyünü.

* * *

Hər kəs yüz il yaşamasa,
günah onun özündədir.

* * *

Hər kəs ki, bilmir,
və bilir ki, bilmir,
çolaq eşşək üstə özünü
mənzilə yetirər.

* * *

Hər kəs necə olsa,
başqasını da,
özü kimi bilər.

* * *

Hər kəs odu öz kömbəsinə çəkər.

* * *

Hər kəs öz aqlını bəyənər.

* * *

Hər kəs öz adını çəkər.

* * *

Hər kəs öz atını çapır.

* * *

Hər kəs öz dər dilə,
dəyirmançı su ilə.

* * *

Hər kəs öz dərindən danışar.

* * *

Hər kəs öz evinin
həm nökrəri və həm də ağasıdır.

* * *

Hər kəs öz eybini bilir.

* * *

Hər kəs öz əkdüyünü biçər.

* * *

Hər kəs öz əməlinin meyvəsini dərər.

* * *

Hər kəs öz yurdunu bəyənər.

* * *

Hər kəs öz kisəsindən yeyər.

* * *

Hər kəs öz kömbəsini gözlər.

* * *

Hər kəs öz gəlir-çıxarına baxar.

* * *

Hər kəs öz ölüsünü oxşayır.

* * *

Hər kəs öz ürəyindən su içər.

* * *

Hər kəs özündən dəm vurar.

* * *

Hər kəs nə eyləsə özünə eylər.

* * *

Hər kəs hər şeyi öz ölçüsü ilə ölçər.

* * *

Hər kəs şərərət əksə,
peşimançılıq biçər.

* * *

Hər kəsə öz adəti xoş gələr.

* * *

Hər kəsə öz vətəni əzizdir.

* * *

Hər kəsə öz yükü ağır gələr.

* * *

Hər kəsin balası öz gözündə göyçəkdir.

* * *

Hər kəsin bir dərdi var,
heç kəsə deməz, ağlar.

* * *

Hər kəsin bir işi var.

* * *

Hər kəsin dəlisi evdə,
dərdi qarnında.

* * *

Hər kəsin dərdi özünə bir at yüküdür.

* * *

Hər kəsin iradəsi öz əlindədir.

* * *

Hər kəsin keçəcəyi özünə görə olar.

* * *

Hər kəsin malı özünə görə qiymətlidir.

* * *

Hər kəsin öz ağı.

* * *

Hər kəsin öz bəxti.

* * *

Hər kəsin uşağı özünə şirindir.

* * *

Hər kəsin hörməti öz əlindədir.

* * *

Hər kəsin çörəyi xəmirinə görədir.

* * *

Hər kimin ki, bağı var,
keyf çəkməyə çağı var.
(Hər kimin ki, bağı var,
ürəyində dağı var).

* * *

Hər kişi gücünə görə yük tutar.

* * *

Hər kişinin nəbzinə görə şərbət verərlər.

* * *

Hər könülün bir yazı,
bir qışı var.

* * *

Hər gördüyünü dost sərb,
sirrini açma.

* * *

Hər külək, dağı yerindən tərpadə bilməz.

* * *

Hər gedişin bir gəlişi var.

* * *

Hər gecənin bir gündüzü var.

* * *

Hər gəlirin bir çıxarı var.

* * *

Hər gözəldə bir eyib olar.

* * *

Hər göldən bir qurbağa,
göy göldən min qurbağa.

* * *

Hər gördüyünə aldanma.

* * *

Hər gördüyünü atana öxşatma.

* * *

Hər gün bir olmaz.

* * *

Hər gün günahkar,
bir gün tövbəkar.

* * *

Hər gülden gülab olmaz.

* * *

Hər gülün bir qoxxusu,
bir ətri var.

* * *

Hər nə gedər ömürdən gedər.

* * *

Hər gün ömürdan bir kərpic düşür.

* * *

Hər gün nə tapsan, odur.

* * *

Hər meyvə öz ağacında.

* * *

Hər meyvə öz vaxtında yetişər.

* * *

Hər meyvənin kalı dəysə,
insanın kalı dəyməz.

* * *

Hər meyvənin öz dadı var.

* * *

Hər nə desən özünə gedər.

* * *

Hər nöqsanı özündə gör.

* * *

Hər nə yedin dadındır,
hər nə verdin adındır,
hər nə qalsa yadındır-
oğluna qalsa yad qızı ilə yeyəcək,
qızına qalsa yad oğlu ilə.

* * *

Hər nəyə əl vururam, qulpu qalır əlimdə.

* * *

Hər otun öz kökü var.

* * *

Hər oxuyan Molla Pənah olmaz.

* * *

Hər ölümə qəhrəmanlıq deməzlər.

* * *

Hər pərıldayan qızıl olmaz.

* * *

Hər pərdə dalında yüz sirr var.

* * *

Hər rast gələmə dost demə.

* * *

Hər saatın bir hökmü var.

* * *

Hər saqqala salam verməzlər.

* * *

Hər saqqallı baba olmaz.

* * *

Hər saqqallıya dədə demə.

* * *

Hər saqqalı ağ olana
ağsaqqal deməzlər.

* * *

Hər sargı hər yaraya sarılmaz.

* * *

Hər səbrin axırı var.

* * *

Hər səhvi üzə vurmazlar.

* * *

Hər səhəng suda sınmaz.

* * *

Hər sözün bir pərsəngi var.

* * *

Hər sözün öz yeri,
öz məqamı var.

* * *

Hər su keçid verməz.

* * *

Hər suda mərcan olmaz.

* * *

Hər tullanan qoz bitsə,
meymun qozsatan olar.

* * *

Hər ucaboylu ağac sərv-i-xuraman olmaz.

* * *

Hər uzun ağaca çinar deməzlər.

* * *

Hər üzə gülənə dost deməzlər.

* * *

Hər fəslin bir meyvəsi var.

* * *

Hər xoruz öz yerində eşələnər.

* * *

Hər xoruz öz həyatində banlar.

* * *

Hər xoş görünən kimsəyə aldanma, heyifsən,
hər xoş görünən kimsədə vicdan ola bilməz.

* * *

Hər heyvanın balası dalınca gedər,
eşşəyin balası qabağınca.

* * *

Hər hürənə daş atsan,
Daş daş üstə qalmaz.

* * *

Hər çağırılan yerə getməzlər.

* * *

Hər çərənçiyə cavab versən,
boğazın yırtılar.

* * *

Hər çiçəyin bir ətri var.

* * *

Hər cəfanın bir səfası var.

* * *

Hər şey bitər,
kosanın saqqalı bitməz.

* * *

Hər şey öz vaxtında.

* * *

Hər şey ustasının əlindədir.

* * *

Hər şeyə barmaqarası baxmazlar.

* * *

Hər şeyə dodaq büzmə.

* * *

Hər şeyə göz dəyər,
müflisə göz dəyməz.

* * *

Hər şeyi bilmək olmaz.

* * *

Hər şeyi vaxtında əksən,
dürr bitər.

* * *

Hər şeyi demək olmaz.

* * *

Hər şeyin azı yaxşıdır.

* * *

Hər şeyin əvvəli çətin olar.

* * *

Hər şeyin öz adı var.

* * *

Hər şeyin öz vaxtı var.

* * *

Hər şeyin öz yeri var.

* * *

Hər şeyin sonu vardır.

* * *

Hər şeyin təzəsi,
dostun köhnəsi.

* * *

Hər şeyin xiridarı gərəkdir.

* * *

Hər şeyin çoxu zərərdir.

* * *

Hərdən ipək,
hərdən köpək.

* * *

Hərzə sözün mərzəzi gələr.

* * *

Hərzə-hərzə danışma,
ağzın yamana öyrənər.

* * *

Hərə bir barmaq batırar,
hənasına dəllək Muradın.

* * *

Hərə bir sap versə,
çılpağa köynək olar.

* * *

Hərə bir tuk versə,
kosa da saqqallı olar.

* * *

Hərə bir cürə başını itirib.

* * *

Hərəkət səndən,
bərəkət məndən.

* * *

Hərəkət harada,
bərəkət orada.

* * *

Hərəmxana quşudur.

* * *

Hərənün başından bir avaz gəlir.

* * *

Hərənün bir adəti var.

* * *

Hərin də yandırdı məni,
bəlin də yandırdı məni,
susadım su istədim,
suyun da yandırdı məni.

* * *

Hərif olma!

* * *

Hərif hərifi uzaqdan tanıyar.

* * *

Həsən də qəlyan çəkər,
Hüseyn də qəlyan çəkər,
tənbəki bol olanda
siçan da qəlyan çəkər.

* * *

Həsən keçəl,
keçəl həsən-nə fərqi?!

* * *

Həsir altından su yeridir.

* * *

Həsiri oğurlayıb məscidə salır.

* * *

Həftə səkkiz, mən doqquz.

* * *

Həftədə bir bazar,
onu da dərviş pozar.

* * *

Həcəri öpməyə nə hacı deməzlər.

* * *

Həcdən gələn mən,
xəbər gətirən sən?

* * *

Həccə gedən gəldi,
saca gedən gəlmədi?

* * *

Həşəmin azdırsa,
xırmanını böyük tut.

* * *

Hiylə ilə iş görən,
məhnət ilə can verər.

* * *

Hiylə ilə tikilən ev,
bəhanə ilə yıxılar.

* * *

Hiyləbazın şamı yarıyacan yanar.

* * *

Hiyləgər doqquz ocaq yıxmayınca
bir ocaq tikməz.

* * *

Hikmət sahibinə hər
yarpaq bir kitabdır.

* * *

Hikmətdən sual olmaz.

* * *

Hind dilənçisinə dönübdür.

* * *

Hindistan fili ağcaqanaddan qorxar.

* * *

Hirs gələndə acığıını ud.

* * *

Hirs gəlir, göz qaralır,
hirs gedir, üz qaralır.

* * *

Hirsin dövlətə zərəri var.
(Hirsin cana ziyanı var).

* * *

Hırnan-zırını anlamır.

* * *

Hoqqabazlar kimi,
hər şeyə bəli demə.

* * *

Höyür sürüyə qurd batmaz.

* * *

Hünər əhlinin qədrini bilmək gərək.

* * *

Hünər sahibləri darda qalmaz.

* * *

Hünərin bilmədiyən acizi döymə.

* * *

Hürə bilməz,
itləri başa salar.

* * *

Hürən it qapmaz.

* * *

Hürəndə anası kimi hürər.

* * *

Hürə-hürə axırda it olub.

* * *

Hürər-hürər, burnu şişər.

* * *

Hürkütməyincə sanamaq olmaz.

* * *

Hürməyin bilməyən it,
kəndə qonaq gətirər.

Ç

* * *

Çaqqal var ki, baş kəsər,
qurdun adı bədnamdır.

* * *

Çaqqal yuvasında toyuq qaqqıldaır.

* * *

Çaqqalın hayıfını (acığını) baqqallar çıxır.

* * *

Çaqqaldan çox çarıq aparan olmaz,
enə ayaqları yalındır.

* * *

Çaqqalın yuxusuna toyuq gələr.

* * *

Çağırdım:-Sənəm, Sənəm!
Səs gəldi:-Mənəm, mənəm!
Soruşdum:-Bağda kim var?
Dedi:-Çox darıxma,
bir sənsən, bir də mənəm!

* * *

Çağırılan yerə ərinmə,
çağrılmayan yerdə görünmə.

* * *

Çağrılmamış qonaq
süpürülməmiş yerdə oturur.

* * *

Çağrılmamış qonağı köpəklər qarşılar.

* * *

Çadra altında hər arvad gözəldir.

* * *

Çadrasızlıqdan evdə oturub.

* * *

Çay aşağı axıtdım,
çay yuxarı axtardım.

* * *

Çay bir olar, çeşmə min.

* * *

Çay quşu ayağından tutular.

* * *

Çay quşu çay daşı ilə vurular.

* * *

Çay yanında quyu qazımaqlar.

* * *

Çay ki, oldu dişləmə,
sən də otur, işləmə.

* * *

Çay görməmiş çırmanır.

* * *

Çaya çat, sonra çırman.

* * *

Çayda balıq yan gəzər.

* * *

Çayın biri qaydadır,
ikisi cana faydadır,
üçü nəsdı,
dördü bəsdır,
elə ki, keçdi beşə,
vur on beşə, çay nədir, say nədir?!

* * *

Çayın daşı-çölün quşu.

* * *

Çayır yeddi il leylək yuvasında qaldı,
yerə düşdü bitdi,
atasının vəziyyətini unutmadı.

* * *

Çayxana dolu-sahə boş.

* * *

Çal belə, qurbanın olum, çal belə,
gedər bu dövran, dəxi düşməz ələ.

* * *

Çala-çala havaya düşüb.

* * *

Çalağan göydə dolanar,
cücənin ürəyi bulanar.

* * *

Çalan olsun, oynayan tapılar.

* * *

Çalğı olan yerdə, oynamaq da olar.

* * *

Çalğı toyun yaraşığıdır.

* * *

Çalğısız toy olmaz.

* * *

Çalışan qazanar.

* * *

Çalışan əli bıçaq kəsməz.

* * *

Çalışanı ac, tənbəli tox görəyən yoxdur.

* * *

Çalışqan atın boynu muncuqlu olar.

* * *

Çalışqan dəvə zınqrovlu olar.

* * *

Çalışmayan ac qalar.

* * *

Çanax (tas) başa girəndə,
bil ki, hamam vaxtıdır.

* * *

Çanax öz başında sındı.

* * *

Çanağında bal olsun,
arısı gələr Bağdaddan.

* * *

Çapqınçı olsan da insafı əldən vermə.

* * *

Çarvadara yol göstərməzlər.

* * *

Çarəsiz dərd olmaz.

* * *

Çarəsiz dərdə loğman da acizdir.

* * *

Çarıq tapan dolağın da tapar.

* * *

Çarığına baxma, ürəyinə bax.

* * *

Çarığında itirən,
patavasında tapar.

* * *

Çarşab-corab eyləyib gəlir.

* * *

Çaxır içən malın itirər,
bəng çəkən-ağlın.

* * *

Çaxır paxır açandır.

* * *

Çaxırı iç şir böyrü yırtmağa,
içmə qarğalar gözüni dəlsin.

* * *

Çaxırı keçinin boğazına töksən
varıb dağları aşar.

* * *

Çaxırı lala versən,
lal dil açar.

* * *

Çaxırı töksən siçanın boğazına,
pişikdən pasport istər.

* * *

Çaxmaq məndən, qov səndən.

* * *

Çaxmağını çax, papağımı tapım.

* * *

Çahar atdım şeş gəldi,
yenə fələk uddu məni.

* * *

Çaş biri iki görər.

* * *

Çevir tətı, vur tətı.

* * *

Çeynə, ver ağızıma.

* * *

Çeşmə ümman yaradar.

* * *

Çəkilən zəhmət hədəv getməz.

* * *

Çəkiç ol-üstədə ol
zindan olub altda qalma!

* * *

Çəkmə namərd minnətin,
get səhrada dolan gəz.

* * *

Çəkmə, çəkmə bu dərdi,
çəkən bilər bu dərdi.

* * *

Çəkməyə nə bilir sevda dərdini?!

* * *

Çənə yorulmasaydı,
adam hey yeyərdi.

* * *

Çənə yumruqdan qorxar.

* * *

Çənənə çox yol vermə.

* * *

Çənəsi sallaq qarıdır.

* * *

Çənginin qazandığı ənlük-kirşana gedər.

* * *

Çərçi qızı munculu olar.

* * *

Çərçi kisəsindəkini sanar.

* * *

Çərçinin yüz andı,
öz eşşəyinə qənim olar.

* * *

Çərçinin ana-atası,
ayaqları altındadır.

* * *

Çərçinin nəğməsi yox, nə'rəsi çox.

* * *

Çərşənbə yemişidir.

* * *

Çətini öləncəndir.

* * *

Çibin mundar deyil-ürək bulandırır.

* * *

Çiy ət dərd gətirər.

* * *

Çiy ət ət gətirər,
çiy çörək-dərd.

* * *

Çiy noxud ağızda islanmaz.

* * *

Çiy süd əməmə e'tibar yoxdur.

* * *

Çinara nə qədər su versən,
meyvə verməz.

* * *

Çirkaba daş atma,
üstünə sıçrayar.

* * *

Çirkin dövlətli qızını atası adına alarlar.

* * *

Çirkin yuyunmaqla gözəl olmaz.

* * *

Çirkin özünü gizlədər,
gözəl aşkara gəzər.

* * *

Çiçəyi burnunda gəzdirər.

* * *

Çıraq öz dibinə işıq salmaz.

* * *

Çırağına yağ töküblər.

* * *

Çırtıq vursan, qanı çıxar.

* * *

Çıxan qan damarda qalmaz.

* * *

Çiçək çox olan yerdə,
arı da olar, bal da.

* * *

Çoban dayağı ilə,
gəlin duvağı ilə.

* * *

Çoban çox olanda
qoyunu qurd yeyər.

* * *

Çoban corabını özü toxuyar.

* * *

Çobana vermə qızı,
ya qoyun güddürər, ya quzu.

* * *

Çobanı özündən olanın qoyunu dişı doğar.

* * *

Çobanın yasdığı yastı qayalardır.

* * *

Çobansız qoyunu qurd yeyər.

* * *

Çobansız sürü yolu azar.

* * *

Çobansız sürü olmaz.

* * *

Çolaq ayağa daş dəyər.

* * *

Çolaq at seyidə nəzirdir.

* * *

Çolaq kuru görəndə
öz halına şükür eylər.

* * *

Çomağın o biri başın çevirir.

* * *

Çor deyənə can desəm,
ya rəbb, nəyim əskilər?!

* * *

Çox ağaclar kökündən doğranıb.

* * *

Çox and içənin andına inanmazlar.

* * *

Çox arpa atı çattadar.

* * *

Çox aşıqlar yarı yolda qalıblar.

* * *

Çox bilən quş dimdiyindən tələyə düşər.

* * *

Çox bilən, tez qocalar.

* * *

Çox bilən çox çəkər.

* * *

Çox bilib, az danışmaq,
igidin ləngəridir (yaraşığıdır).

* * *

Çox bilmək istəyən,
çox da çalışsın gərək!

* * *

Çox varlanmaq və çox danışmaq,
insanı məhv edər.

* * *

Çox ver, az yalvar.

* * *

Çox verdim, dedilər dəlidir,
az verdim, dedilər xəsisdir.

C

* * *

Cabirin geçisindən keçdi.

* * *

Cavan baş bir çanax qandır.

* * *

Cavan işlər, qoca dişlər.

* * *

Çavanlıq bir dəfə olar,
qocalıq da bir dəfə.

* * *

Cavanlıq əlamətidir.

* * *

Cavanlıq gözəllikdir,
onu boyamaq artıqdır.

* * *

Cavanlıq soltanlıqdır,
bacarsan saxla.

* * *

Cavanlıqda qocalığa güc saxla,
pullu gündə pulsuz günə pul saxla,
savaşanda barışmağa üz saxla.

* * *

Cavanlıqda daş daşı,
qocalıqda ye aş.

* * *

Çavanlıqda zəhmət çəkən,
qocalıqda möhnət çəkməz.

* * *

Çavanlıqda pul qazan,
qocalıqda-qur qazan.

* * *

Cavanlıqda həlimlik,
qocalıqda səlimlik.

* * *

Cavanlığın qədrini bilmək gərək.

* * *

Cəvahir bazarında muncuq satılmaz.

* * *

Cəvahir cında içində olar.

* * *

Cəvahirin qiyməti var,
sözün qiyməti yoxdur.

* * *

Cəvahirin qiymətini sərraf bilər,
nə bilər hər divanə.

* * *

Cahilliyi uzadan
ya tula quyruğu xınalar,
ya camadar olar.

* * *

Camadarı müştəridən çox.

* * *

Camal gedər, kamal qalar.

* * *

Camış hənəyi göz çıxardar.

* * *

Can alan baxışından bəlli olar.

* * *

Can bazarda satılmaz.

* * *

Can baladan şirindir.

* * *

Can bir qəlbdir yaşayır.

* * *

Can verirsen boz sərçəyə ver,
qaranquş gəldi gedərdir.

* * *

Can verirsen qardaşa ver,
min il keçsə yad olmaz.

* * *

Can de, can eşit.

* * *

Can deyən çox olar,
can verən olmaz.

* * *

Can deməklə can əskilməz.

* * *

Can gedincə mal getsin.

* * *

Can mənim canım,
çixsın sənin canın.

* * *

Can sağlığı-dünya varlığı.

* * *

Can sənin, cəhənnəm tanrının.

* * *

Can candan ayrılır.

* * *

Canavar tək qalanda
başına çaqqallar yığışar.

* * *

Canavarlar ağız-ağıza yatarlar.

* * *

Cananı sevən canından keçər.

* * *

Canandan ayrılan candan ayrılır.

* * *

Canbaz ipdə gəzər, balıq - suda.

* * *

Candan qonşu payı olmaz.

* * *

Candan kabab olmaz.

* * *

Candır, badımcən deyil.

* * *

Canı yanan eşşək
atdan yeyin gedər.

* * *

Canı yanan ya bir olar, ya iki.

* * *

Canı nədir, cəsədi nə olsun?!

* * *

Canı olanın, qayğısı da olar.

* * *

Canı sapdan asılıb.

* * *

Canı canın yolunda deyən çox olur,
qoyan-az.

* * *

Canım qurban yaxşı qonaq,
gəl ocağa bir də qonaq.

* * *

Canımdan tikan çıxartdı.

* * *

Canımı da alsan, gülə-gülə al.

* * *

Canın boğazındadırsa, öskür çıxsın.

* * *

Canın sağ olsun!

* * *

Canını cibində gəzdirir.

* * *

Cahil axırda tula quyruğu xınalar.

* * *

Cahil dirilərin ölüsüdür.

* * *

Cahil ilə bal yemə,
ağıl ilə daş daşı.

* * *

Cahil ilə çıxma yola,
gətirər başına min bir bəla.

* * *

Cahil özünə düşməndir,
başqasına necə dost ola bilər?!

* * *

Cahildə söz əylənməz.

* * *

Cahildən qorx, dəlidən qorxma.

* * *

Cahilə qoşulan cahil olar.

* * *

Cahilə söz qandırmaq,
dəvəyə xəndək atdırmaq kimidir.

* * *

Cahili cahillər mədh eylər.

* * *

Cahilin sözü-eşşəyin anqırtısı.

* * *

Ceviz qabığı qarın doydurmaz.

* * *

Ceyran qovan çiçəyə batar,
donuz qovan-lehməyə.

* * *

Ceyranın qaçmasın gördüm,
ətindən əl üzdü.

* * *

Cəzasız cürm sahibi çox olar.

* * *

Cənnət də bu dünyadadır, cəhənnəm də.

* * *

Cənnətin yaylağı, cəhənnəmin qışlağı.

* * *

Cərgədən qalan keçəl olar.
(Cərgədən çıxan qotur olar).

* * *

Cəfa çəkməyə səfa görməz.

* * *

Cəfasını mən çəkdim,
səfasını yad gördü.

* * *

Cəhalət səfalət doğurar.

* * *

Cəhd elə dost qazan,
düşmən ocaq başında.

* * *

Cəhənnəmdə də adamın dayısı gərək.

* * *

Cəhənnəmdən qəbzsiz gəlib.
(Cəhənnəmdən əli kösövlü gəlib).

* * *

Cəhənnəmə qədər yolu var.

* * *

Cəhənnəmə gedən gələr,
müştərinin gedəni gəlməz.

* * *

Cəhənnəmə gedən özünə yoldaş axtarar.

* * *

Cəhənnəmə girsə, üzü qızarmaz.

* * *

Cəhrə əyirsən-don geyərsən.

* * *

Cibində siçan oynayır.

* * *

Cida ilə qulağa pambıq yeritmək olmaz.

* * *

Cidanı oğurlayan yerini bilər.

* * *

Cidanı çuvalda gizlətmək olmaz.

* * *

Ciyərə qane olmayan pişik,
asılsan qənarədən.

* * *

Ciki mənim-biki mənim,
alçı dursa-sənin bəxtinə.

* * *

Cikini də bilir, bikini də.

* * *

Cin atına minərəm,
atanı yandıraram.

* * *

Cin bismillahdan qorxar.

* * *

Cin-şeytan işidir.

* * *

Cinə papaq tikir,
şeytana-başmaq.

* * *

Cins madyan balasın döşündə saxlar.

* * *

Cins cinsə çəkər.

* * *

Cismin qidası-yemək,
ruhun qidası-oxumaq.

* * *

Cicinin axır yorğanı.

* * *

Cığala tanrı verməz,
versə də qarnı doymaz.

* * *

Cındırından cin qorxur.

* * *

Comərd vergisini xeyirli-dən-xeyirsiz-dən əsirgəməz.

* * *

Comərd deməklə-maldan etdilər,
igid deməkdə-candan etdilər.

* * *

Coratın qovunu, Zirənin qarpızı.

* * *

Cöngə öküz olunca yiyəsi donuza dönər.

* * *

Cümə günü-bazar,
onu da yağış pozar.

* * *

Cümə şənbədən uzundur.

* * *

Cütə gedən öküz gözündən tanınar.

* * *

Cütə getməyən öküzü ətlik adına satarlar.

* * *

Cütçü babadır özü üçün.

* * *

Cütçü yağış istər,
yolçu-quraqlıq.

* * *

Cücə ağgünlü olsaydı,
toyuq əmcəkli olardı.

* * *

Cücə səbət altında qalmaz.

* * *

Cücəni payızda sanardar.

Əjdər Behnam

Ş

* * *

Şabalıtdan yağ çıxmaz.

* * *

Şabaşını vermişik.

* * *

Şadlığına şitlik eləyir.

* * *

Şair gördüyünü yazar.

* * *

Şair sözsüz olmaz.

* * *

Şayiə hər yanı gəzər.

* * *

Şalbanın bir ucu sənin çiyindədir.

* * *

Şam başından yanar.

* * *

Şam dibinə işiq salmaz.

* * *

Şam yanar, şö'lə çəkər...

* * *

Şam yanmasa, başına pərvanə dolanmaz.

* * *

Şam kimi əriyib.

* * *

Şamdan soruşdular:

-İplik yanır, sən niyə əriyirsən?

Şam dedi:-

-Dad rəfiq əlindən!

Rəfiqim yanır, mən də əriyirəm!

* * *

Şamın harada sönüb?!

* * *

Şamaxıda danışır, Bakıda eşidilir.

* * *

Şahla plov yemirəm ki,
bığım yağa batar.

* * *

Şahsənəm oğlan doğub!

* * *

Şahin ilə dəvə ovlamazlar.

* * *

Şahın da qaraçıya işi düşər.

* * *

Şahın da dəvələri ayaqyalın gəzir.

* * *

Şey qurd salanda duz səpərlər,
duz qurd salanda nə səpərlər?

* * *

Şeytan əzabda gərək.

* * *

Şeytan ilə darı əkmişik.

* * *

Şeytan karxanası boş qalmaz.

* * *

Şeytan olmasa,
qurd qoyunla gəzər.

* * *

Şeytana pəriş tikər.

* * *

Şeytanla ortağ olan
buğda əkər-saman biçər.

* * *

Şeytanı tutmağa noxtasız gedir.

* * *

Şeytanın ayağını sındırır.

* * *

Şeytanın acığı yaxşı adamdan gələr.

* * *

Şeytanın qulağına qurğuşun!

* * *

Şap elə bilir şapdayam,
şap elə bilir şapdayam,
nə şapdayam, nə şapda,
hələ şarap-şurupda.

* * *

Şapalaqnan üz qızardar.

* * *

Şaftalı gəlməmiş, tabağı gəldi.

* * *

Şaftalı-tabaq olub girmə ortalığa.

* * *

-Şah Abbasın bacısı oğluyam!
-Gəl min boynuma!

* * *

Şah Abbasa yaradı,
Keçəl Abbasa yaramadı?!

* * *

Şah Abbasın tənbəlidir.

* * *

Şah bilər, şahivən bilər.

* * *

Şahbudağın bağı var,
bağımın baratı var.

* * *

Şah vəzir ağılı ilə oturub durar.

* * *

Şah qapısı şaxtalı olar.

* * *

Şah da bilir Şirvan çuxurdadır.

* * *

Şah, şah dediyim, öz canım üçündür.

* * *

Şah çiçək çıxardıb.

* * *

Şeytanın dostluğu dar günlərə qədərdir.

* * *

Şəbpərə gecə gəzər, gündüz gəzməz,
elə bilər-özü bilər, özgə bilməz.

* * *

Şəkəri suya düşüb.

* * *

Şələ aşırımlar kimi gözünü nə döyürsən?

* * *

Şələni qoy, gəl döyüşək.

* * *

Şələni elə bağla ki, gücün çatsın.

* * *

Şər deməsən, xeyir gəlməz.

* * *

Şər zahirə hökm eylər.

* * *

Şər kəsən barmaq ağrımaz.

* * *

Şər sevən-yalan, şər gətirən-gercək.

* * *

Şər həmişə xeyrin dalınca gəzər.

* * *

Şərab, kabab-hay, hay!
hesab, kitab-vay, vay!

* * *

Şərabın kədəri nəş'əsindən artıqdır.

* * *

Şəri-şeytandan,
məkri-zənandan,
quru böhtandan,
bəylər qəzəbindən
özünü qoru.

* * *

Şəriət avamlar üçündür.

* * *

Şərik yaxşı olsaydı
allah özünə yaradardı.

* * *

Şərikli qazan gec qaynar.

* * *

Şərikli əti it yeməz.

* * *

Şerti şumda kəs,
xırmanda yabalaşmayan.

* * *

Şəfa verən ağudan da verə bilər.

* * *

Şəfa piyalənin dibində olar.

* * *

Şəfa haqdandır,
həkim-səbəbdir.

* * *

Şəhər bürclü-qalalı gərək.

* * *

Şikayət acizlik əlamətidir.

* * *

Şilə ilə yığılan ev,
plov bişir qoy dağılsın.

* * *

Şillə yeməmiş yanaq qızarmaz.

* * *

Şillə ilə üz qızardar.

* * *

Şir qocalanda özünə gülməyi gələr.

* * *

Şir gərək pəncə vura şir ilə.

* * *

Şir öz dişini heç kəsə bircə verməz.

* * *

Şiri şiranə tutarlar.

* * *

Şirin aşına zəhər qatma.

* * *

Şirin dil adama dost qazandırar.

* * *

Şirin dil ilanı yuvasından çıxardar.

* * *

Şirin söz baldan şirindir.

* * *

Şücaətini Kərbəlaya saxlayıbsan?

Redaktoru S. Nəsirzadə.
Rassamı A. Volovik.
Bədii redaktoru R. Əhmədov.
Texniki redaktoru V. Plitkina.
Korrektoru N. Sadıxova.

İB № 1656

Yığılmağa verilmiş 4. 10. 1984-ci il. Çapa imzalanmış 6. 04. 1985-ci il. FQ 05548. Kağız formatı 60x84/16 . Kağız № 2. Ədabi qarnitur, Yuksək çap üsulu. Fiziki çap vərəqi 43,25. Şərti ç. v. 40,29.
Uçot-nəşr vərəqi 19,9. Sifariş № 1399.
Tirajı 40,000. Qiymətn çild № 7-2 man. 10 qəp.
çild № 5-1 man. 80 qəp.

“Qızıl Şərq” mətbəəsində yığılıb, 3 №-li Bakı kitab mətbəəsində matrisadan çap olunub. 370102, Bakı, Əli Tağızadə küçəsi, 4.
Azərbaycan SSR Dövlət Nəşriyyat, Poliqrafiya və Kitab Ticarəti İşləri Komitəsi,
”Yazıcı” nəşriyyatı. 370005.
Bakı, Natəvan meydanı, 1,
“Qızıl Şərq” mətbəəsi, 370000.
Bakı, həzi Aslanov küçəsi, 80.

Аталар сөзү

Топлајаны

ӘБҮЛГАСЫМ ҺҮСЕЈНЗАДӘ

Тәртиб едәни

ҺАМИД ГАСЫМЗАДӘ

Дикитал Формуна чевирәни

ӘЖДӘР БЕҢНАМ МАКУИИ

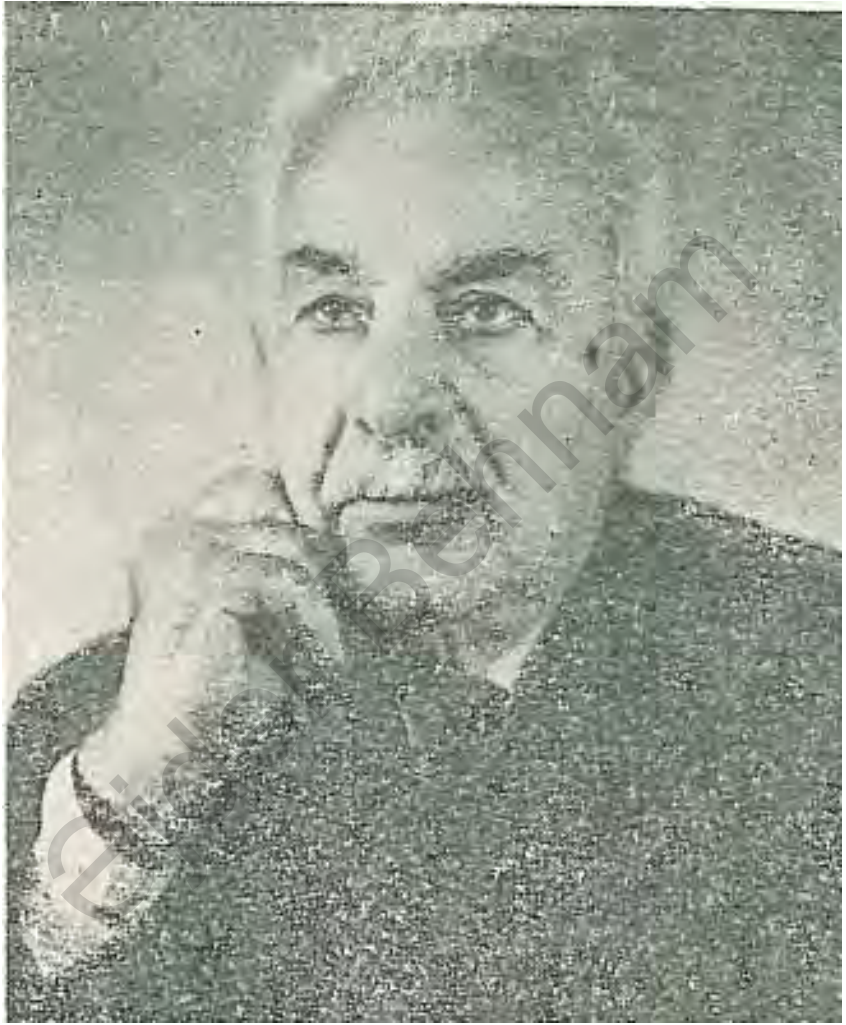
Аталар сөзү

Крјл хэтти илэ чап олунмуш эсэри
Латин вэ эрэб элифбасына чевиоэн

Эждэр Бейнам

Феврал 2013 – Исфэнд 1391

**АТАЛАР
СӨЗҮ**

БАКЫ
ЖАЗЫЧЫ
1985

Топлајаны
Азәрбајчан ССР әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси
ӘБУЛГАСЫМ ҺҮСЕЈНЗАДӘ

Тәртиб едәни
филолокија елмләри намизәди
ҺАМИД ГАСЫМЗАДӘ

Редактору
филолокија елмләри доктору
БАЈРАМ ТАБИРБӘЈОВ

А 13 Аталар сөзү. Б., Жазычы, 1985- 690 с.

Аталар сөзү! Нәсилдән-нәслә кечән, күндән-күнә чилаланан, даһа да Кәсәрли олан бу әвәзсиз инчиләр халгымызын дүнјакөрүшүнүн, онун адәтнин, ән'әнәсинин, һәјат фәлсәфәсинин хүләсәси, гыса, долғун, јығчам афоризм һалында ифадәсиднр.

Охучуларә тәгдим олунан бу китабда гочаман фолклорчу Әбүлгасым Һүсејзадәнин илләр узуну дамла-дамла, гәтрә-гәтрә јығдығы аталар сөзүнүн бөјүк бир гисми топланмышдыр.

4702060000---49
А----- 6---83
М-656- 85

С(Аз)1

Феһрист

Охучуларнан бир нечә сөз.....	1
Тәртибчидән.....	5
А.....	15
Б.....	97
В.....	160
Г.....	170
Д.....	231
Е.....	295
Ә.....	319
З.....	342
И.....	349
Ј.....	379
К.....	423
Л.....	472
М.....	476
Н.....	499
О.....	513
Ө.....	527
П.....	546
Р.....	554
С.....	556
Т.....	593

У.....	611
У.....	617
Ф.....	621
Х.....	624
Һ.....	636
Ҫ.....	667
Ҫ.....	676
Ш.....	685

Əjdər Behnam

Охучуларнан бир нечә сөз

Анадилемиз, Азербайжан түркчәсиндә тәһсилдин јсаглыгы, милләтемиздин синә синә чәкилен узун илләрдин вә чохданын мубаһисәсидир.

Букүн 21 инчи әсрдә, бәшәрийәт даһа кениш һугуг үчүн мубаризә апардыгы бир дөвранда, биз һәләдә бүтүн чалышмаглара бахмајараг бу тәби'и вә биринчи бәшәр һәггиндән мәһрумуг.

Бу күн анадилемиз ики тәрәфдән сыхынты алтиндадыр: бир тәрәфдән дөвләтә бағлы мејаларда азербайжан дили адына ортаја гојулан бир дил, асимиласјон сиасәти үзәриндә јайылыр. Иранда Азербайжан радио вә тилвизионунда ишләдилән бир чүмләни нәзәрә алсаг, онда анчаг бирчә түрк созу тапмах олар вә о да чүмләнин фе'ли дир. Бу, азербайжанлылар данышан дил дәкил. Мәркәзи дөвләт бизим дили јавашча, кизли вә јумушах сиасәтләрлә дәјишиб вә ону фарс дилинә јохунлашдырыб вә нәһәјәтән арадан көтүрмәкә чалышыр.

О бири тәрәфдән бир сыра шәхсләр вә чәрәјанлар да бу дили “түрк”ләшдирмәјә чалышырлар. Олар арадан чыхмыш сөзләри, муғул, латин, рус, инкилис вә... сөзләрин вә өз ихтира етдики сөзләри бизим дилә гатмагла бу һәдәфә чатмаг истәјирләр. Оларын јаратдыгы дил, о гәдәр халгын дилиндән узаглашыр ки ону һеч бир азербайжанлы баша дүшмүр вә дүшүнмүр.

Мәркәзи дөвләт вә бу шәхсләр вә чәрәјанлар тәкчә дилин дәишмәсинә јох, бәлкә азербайжанлыларын културуну да дәишмәгә чалышырлар.

Кечән он илләрдә, тәкчә бир иллик демократ фиргәси дөври, Мир Чәфәр Пишәвәри-нин башчылыг етдики һүкүмәтин дөврүндә, азербайжанча тәһсил мүмкүн олмуш вә бу гыса дөврә, ондан сонракы чох шиддәтли сыхынтылара бахмајарах, азербайжанлыларын анадиленин јайылмасында бөјүк вә өнәмли тәсир гојмушдур. Букүн биз 22 бәһмән 1357 дән сонра китаб вә мәтбуатын нәшр олунмасыны, әсас етибарилә о гыса дөврәјә борчлујуг.

Ана дилимиздә тәһсил имкани олмујан шәраитдә, вә онун арадан апармагына көрә һәр тәрәfli сыхынтылар кәлән бир дөвранда, дилимизи горумаг бизим вәзифәмиздир. Бир дилин һәр шәкилдә арадан көтүрүлмәси, бир тәрәфдән ону мәһв едәнләрин анында бир әбәди ләкә олсада, о бири тәрәфдән о

дилә данышанлара, о дилин саһибләринә дә утандырычы бир һадисә дир.

Анадилимизи јашатмаг үчүн, ата – аналарымыздан, кечмишләримиздән јадкар галан дил, култур вә адәт - әнәнәләримизи көстәрән һекмәтли сөzlәри јығыб нәшр етмәк чох бөјүк әһәммиәтә маликдир. Бу ишдә о чүмләдән Әбулгасым Һусејнзадә чалышыб вә “Аталар Сөзү” кәнчинәси онун зәһмәтинин нәтичәсидир. Мәндә бу дүшүнчә вә һәдәфлә бу китаби крил әлибасындан, латин вә әрәб әлибасына чевириб вә ону бүтүн азәрбајжанлылара вә бүтүн анадилимиздә данышанлара тәгдим едирәм.

Абулгасым Һусејнзадә-нин һазирләдиғи “Аталар Сөзү” биринчи дәфә 1926 нчи илдә нәшр едилди. О бу көзәл ишини орада гуртармади вә сөzlәрин, мисалларын вә ибарәләрин јығмағына дөвам етди. 1982 нчи илдә елә “Аталар Сөзү” адлы, 6 минә јахын ибарәтә шамил китабини Бақы да нәшр етдирди. Үч ил ондан сонра, 1985 нчи илин башланышында Абулгасым Һусеинзадә, китабини даһа артыг тәкмилләшдириб вә һамид Гасымзадә-нин тәртибчилие илә јенидән нәшрә бурахди. Бу нәшрдә 15 минә јахин “Сөз” јығышмышдыр.

Бу китаб Бақыда вә крил әлифбаси илә јајылды вә билдиғим кәдәр – кечән 28 илдә бир даһа чап олунмамыш вә о сәбәбдән ону тапмаг вә ја ондан фәјдаланмаг бизә моәјјән гәдәр чәтин олмушдур. Бунлари дүшүнәрәк “Аталар Сөзү” китабини, крјл әлифбасындан әләвә, латин вә әрәб әлифбасына чевиirmәк вә вәтәндашларымын әлине чатдырмаг гәрарына кәлдим. Охучулара бидирмәк истәјирәм ки бу ишдә һеч бир мадди мәнфәәт ахтармамышам вә ону чохлу охучу әлине чатдырмаг үчүн интернет васитәсилә јајырам.

Ајдындыр ки 960 сәфһәли бир чап олунмуш китаби јазыја чевиirmәк вә ону ики башга әлифбаја көчүrmәк раһәт вә зәһмәтсиз бир иш дәкилдир. Амма демәлиәм ки ону крјл әлифбасындан латинә көчүrmәкдә чох чәтинлик чәкмәдим она көрә ки мушәххәс һәрфләрин јеринә башга мушәххәс һәрфләри гојмәли идим. Әсас чәтинлик вә олдухча чохлу заман апаран, ону әрәб әлифбасына чевиirmәкидир.

Билирик ки әрәб әлифбаси бизим дил илән ујғун дәкил вә азәрбајчан түркчәсини бу хәт илә јазмаг чохлу чәтинликләр јарадыр. Бир сәсә нечә һәрф (әләмәт) вә бир һәрфә (әләмәтә) нечә сәсин олмаси вә сәсли (мусәввәт)ләрин көстәрилмәмәси онларын ән әһәммиәтлиләриндән дир.

Ајдындыр ки чэтинликлэр бурада гуртармыр. Бу хэт илэ јазмагда Азэрбајчан јазычылар вэ нашилэрин ичиндэ умуми бирлик вэ иттифаг јохдур. Хусусэн мусэввэтлэрэ көрэ бөјүк тэшэттот вардыр вэ һәр кэс вэ һәр дәстэ өз истэдики кими јазыр вэ бир сыра шэхслэр моэјјэн бирликлэрэ чатса да, бу бирликлэрин умумиэти јохдур.

Бу арада мэн дә өз јолуму кетдим. Бу вэ ја башга чемин бэзи араја гојдугларындан истифадэ етдим вэ мэтнин раһэт охунмағыны эсас тутмаға чалышдым. Һәр јердэ лазим көрдүм, мэхсус һеруфлардан фајдаландым вэ лазим көрмэдијим јерлэрдэ, олардан истифадэ етмэдим. Умидим будур ки ираэ етдиким јазы эн аз сәһвилэн охуна билсин. “Аз сәһв”дэн данышмағымын сәбэби одур ки эрэб әлифбаси илэ јазылан мэтнин, мубтэди охучу тэрәфиндэн тамм дүзкүн охунмасы мумкун дәкил.

Китаба артырдығым бир феһрист дэн башга, һеч бир дәјишик вермэдим. Китабда ишлэнэн бэзи фарс ја эрэб сөзлэри, елэ китабда јазылан тэләффуз илэ јаздым. Она көрэдэ бу сөзлэрин бэзиси бизим адэт еләдигимиз эсл фарс вэ эрэб имласындан фәргли көрүнүр.

Китаб гурулушун һәр үч әлифбада елэ сахладым ки охучу олари чох раһэт бир бири илэ тутушдура билсин.

Јәгиним вардыр ки бүтүн чалышмағлардан сонра, китабин көчүрмәси сәһвсиз олмујуб. Көздэн гачан бүтүн сәһвлэрин мәсулиэти мәним бојнумадир.

Бу кәнчинәни дүнја анадиле мунасибәтинә, бүтүн анадилемиз, азэрбајчан түркчәсиндә данышан, амма өз диллэриндә тәһсил алмагдан мәһрум олан вәтәндашларыма тәгдим едирәм.

Әждәр Бейнам
21 Феврал 2013
3 деј 1391

Øjødør Behnam

ТЭРГИБЧИДЭН

Шаир тэбиэтли, шаир тэфэккүрлү халгымызын шифаһи халг әдәбијјаты поетик нүмунәләрлә чох зәнкиндир. Бу нүмунәләр ичәрисиндә исә аталар сөзү хүсуси јер тутур вә даһа кениш јајылмышдыр.

Һәр бир азәрбајчанлы ширин, бәдии ејһамла, мазәли, бә'зән үстүөртүлү вә икимә'налы, ишарә вә ибарә илә данышмағы чох хошлајыр, буна бир нөв адәт етмишдир. Лакин һәр бир азәрбајчанлы һәм дә ачыг вә шах данышмағы сефир. Өјүд-нәсиһәт, ибрәтамиз кәлам, афористик ифадә азәрбајчанлыларын дилиндән, ағзындан әскик олмур, гулағыны јормур. Әксәријјәти һазырчавабдыр, сөз алтында галан дејилдир. Аталар сөзү бу хүсусијјәтләри дашымагда азәрбајчанлыларын көмәјинә кәлир, дилләриндә әвәзсиз бир васитәјә чеврилир, бәлкә дә елә буна көрә чох зәнкин бир сәрвәтә чеврил-миш, кениш интишар тапмыш, күтләви шәкил алмышдыр.

Бәс аталар сөзү нәдир? Бу суала чаваб јохдур, бу барәдә истәнилән гәдәр сөз дејилмишдир. Мәсәлән, Сәмәд Вурғун дејирди ки, аталар сөзүнүн һәр бири бир дастандыр! Бәхтијар Ваһабзадә аталар сөзү барәдә белә демишдир:

Аталар сөзү өјүддүр бизә,

Јүз илләр, мин илләр дејиләчәкдир.

Һусејн Ариф исә аталар сөзүнүн бнр нөвү олан зәрби-мәсәл һаггында јазмышдыр:

һәр зәрби-мәсәлин өз тарихи вар
Јерсиз сөз демәјиб бнзим бабалар!

Аталар сөзү барәдә јығчам вә инчә мәтләбли тәрифләр дә аз дејил: «Ибрәтамыз сөз», «һикмәтли сөз», «һәкиманә сөз», «Ипә сапа дүзүлмәмиш инчиләр» вә с. Аталар сөзү барәдә дејилмиш бир аталар сөзүмүз дә вар: «Аталар сөзү Гур'ана кирә билмәз, амма онунла јанашы кедәр!» Бу аталар сөзүнүн нә вахт дејилдији мә'лум олмаса да, һәр һалда ислам зәһнијјәти дөврүндә дејилдији ашкардыр. Дөврү үчүн бөјүк чәсарәтлә дејилмиш, сон дәрәчә јүксәк гијмәтдир! Мүасир түрк фолклоршүнасы Өмәр Асим Аксој ислам идеолокијасынын һаким олдуғу букүнкү Түркијәдә һәмин аталар сөзүнү белә шәрһ етмншдир: «Јә'ни Гур'анла бирликдә кедәр, ондан кери галмаз» (бах: Ө. А. Аксој. «Ата сөзләри вә дејимләр сөзлүјү». Анкара, 1971, с. 19). Демәлн, аталар сөзү гәдир-гијмәтдә мүсәлманларын мүгәддәс китабындан һеч дә учуз дејилдир!

Бәс аталар сөзү барәдә елми фикрин сөзү нәдир?

«Азәрбајчан Совет Енсиклопедијасы» (АСЕ) «Аталар сөзү»нү белә шәрһ едир: «Һәјатын мүхтәлиф мәсәләләринә аид ибрәтамыз мәзмунлу гыса кәлам, һикмәтли сөзләр. Халг мүдриклијинин үмумиләшдирилмиш бәдии ифадәсидир... Әсрләр боју јаранмыш, дилдәндилә кечәрәк тәкмилләшмнш вә чилаланмышдыр...» (бах: АСЕ, I чилд, Б., 1976, с. 458). Һәмин нәшрдә мәсәл барәдә белә дејилир: «...Аталар сөзүнә јахыидыр. Лакин ондан фәрғли олага, мәсәл мүстәгил мә'на дашымыр, мүәјән бир һадисәни, фикри мәчази диллә, долајы јолла әкс етдирир... Мәсәл сөһбәт арасында вә ја бәдии әсәрдә фикри гуввәтләндирмәк мәгсәди илә ишләдилир» (бах: АСЕ, VI чилд, Б., 1982, с. 528).

«Краткаја литературнаја енсиклопедија»да (КЛЕ-дә) аталар сөзү вә мәсәл барәдә даһа әтрафлы данышылыр вә дүзкүн елми мә'лумат верилир: аталар сөзү халг поетик јарадычылығынын жанрларындан биридир, грамматика вә мәнтиг чәһәтдән тамамланмыш, ибрәтамыз тәмајүллү ифадәдир, вәзн вә аһәнк чәһәтдән тәкмилләшмиш формададыр. Үмумиләш-миш фикри, гијмәти, нәтичәни, һөкмү, ејһамы образлы ифадә илә еһтива едир. Чохмә'налыдыр. «Мә'насы адәтән ишләдилдији контекстдән асылы олур (јә'ни ишләдилдији јерә, мәгамә көрә мүхтәлиф мә'на дашыја биләр - һ. Г.) Мәсәл исә грамматика вә мәнтиг чәһәтдән

тамамланмамышдыр вә үмуми өјүд мә'насындан мәһрумдур. Халгын дилиндә чох истифадә олунур, дилә рөвнәг верир. Асанлыгла аталар сөзүнә чеврилир. Мәсәлән: «Беда что вода» мәсәлдир. «Беда, что вода - нечаянно во двор приходит» аталар сөзүдүр («Бәла су кимидир» русча мәсәлдир, «Бәла су кимидир - гәфилдән һәјәти басыр» аталар сөзүдүр).

Мө'тәбәр мәнбәләрдән кәтирдидимиз бу тә'рифләр аталар сөзү илә мәсәлин маһијјәтини ајдынлашдырмагла бәрәбәр онларын бир-биринә чох јахын әдәби жанрлар олдуғуну, ејни гәјнагдан мәчра көтүрдүјүнү, лакин бнр-бирләриндән фәргләндијини көстәрир...

Бә'зән аталар сөзүнә биканә мүнәсибәт бәсләјәнләрә, бу вә ја дикәр аталар сөзүнә нстәһза илә баханлара, мә'насыны билмәдији үчүн ону көһнәлмиш вә әһәмијјәтсиз һесаб едәнләрә, һәтта чап олунмасына наразылыг билдирәнләрә тәсадүф едилмәкдәдир. Бу исә аталар сөзүнүн нә олдуғуну, нәдән данышдығыны билмәмәкдән ирәли кәлир.

Әдаләт наминә демәк лазымдыр ки, мүасир охучуја, хүсусилә кәнчләрә бу күн мә'насы ајдын олмајан, гаранлыг галан аталар сөзү аз дејилдир. Мәсәлән: «Бурда мәнәм, Бағдадда кор хәлифә», «Ат Балаханым!», «Өлүм һагдан, кәфән Мәммәд Чәфәрбәјдән», «Өлмәк истәјирсән - кет Мазандарана», «Ады ит дәфтәриндә јохдур» вә с. вә и. а. Амма бунлардан һеч бири әбәс дејилмәмиш, һәр бири мүәјјән бир һадисә, әһвалат, сәбәб, шәхсијјәт вә с. илә әлағәдар сөјләнмиш кәламлар олуб ағыздан-ағыза јајылмышдыр. Һәр биринин дә өз мә'насы вардыр. Мәсәлән, «Ат Балаханым!» давакар, һәјасыз, ачыдил, еркәк хасијјәтли гадынлары сәчијјәләндирмәк үчүн ишләдилер, «Ады ит дәфтәриндә јохдур» - һөрмәти олмајан, сајылмајан адамлар һаггында кәскин мәнфи ејһамла сөјләнир. Јахуд «Өлүм һагдан, кәфән Мәммәд Чәфәрбәјдән» мәсәли Әбүлгасым Һусејнзадәнин изаһатына көрә белә јаранмышдыр: Бакынын Рамана кәндинин сакини Мәммәд Чәфәрбәј 1882-чи илдә шәһәрдә вә әтраф кәндләрдә баш вермиш вәба хәстәлијиндән гырылан адамларын өз пал-палтары илә басдырылдығыны көрүб топ-топ ағ алыб еһсан едир. Әһали бир нөв «хатирчәм олуб» өзүнә тәсәлли верир: «Өлүм һагдан; кәфән Мәммәд Чәфәрбәјдән».

Гејд етмәк лазымдыр ки, аталар сөзүнүн әксәријјәти бу күн изаһата, изаһлы лүғәтә мөһтачдыр. Белә изаһлы лүғәтләр бир чох халгларын дилиндә вардыр. В. П. Жуковун тәртиб етдији рус аталар сөзу лүғәтиндә ики миндән артыг аталар сөзүнүн изаһы верилмишдир. Рус фолклоршүнаслығы бу сәһәдә хүсусилә фәргләнир. Һәлә кечән әсрдә И. В. Тимошенконун «300 рус аталар сөзү вә мәсәлиндә әдәби мәнбәләр вә прототипләр», И. М. Снегирјовун «Руслар өз аталар сөзләриндә» адлы китаблары, совет дөврүндә Т. Н. Кондратјеванын «Рус халгынын аталар сөзү, мәсәлләри вә тапмачаларында шәхс адлары» вә с. әсәрләр чап едилмишдир...

Өмәр Асим Аксој аталар сөзү илә мәсәли гөвсигүзәһин рәнкләринә бәнзәдир, В. П. Жуков исә дејир ки, аталар сөзүнү мәсәлдән ајыран чәһәтләр шәртидир, буна көрә дә онлары биркә нәшр етдирмәк мәгсәдә мұвафигдир. Бизим фолклоршүнас алим Паша Әфәндијев јазыр ки, чох заман аталар сөзү мәсәлә, мәсәл аталар сөзүнә чеврилә биләр. Бајрам Таһирбәјов даһа конкрет шәкилдә гејд едир ки, аталар сөзүнүн бир нөвү олан мәсәли сәчијјәләндирмәк үчүн ваһид, һәм дә чох садә ме'јар вардыр: бунлары бир гајда олараг «Мәсәл зар, дејәрләр...» сөјләми илә башламаг олар.

Беләликлә аталар сөзү илә мәсәлин јахынлығы вә фәрги бариз шәкилдә ајдынлашыр. Һәр икиси халг зәкасынын мәнсулудур, һәр икиси демәк олар ки, ејни шејдир - а т а л а р с ө з ү д ү р.

Фолклоршүнас алимләр һәм дә бу фикирдәдирләр ки, бир чох диқәр шифаһи халг әдәбијјаты жанрлары да аталар сөзүнә чох јахын вә доғмадыр, бир чох һалда она гајнајыб гарышмышдыр. Бајатылар, тапмачалар, ел маһнылары, мејханалар вә с. вә и. а. бу гәбилдәндир. В. П. Жуков јазыр ки, аталар сөзү илә мәсәлләрин арасында аталар сөзү - мәсәл тимсаллы бир чох нүмунәләр вардыр ки, бунлар өзләриндә аталар сөзү илә мәсәл әламәтләри дашыјырлар (бах: көстәрилән әсәри, с. 11). П. Әфәндијев бир гәдәр дә әтрафлы јазыр: «Аталар сөзү вә мәсәлләрин зәнкинләшмәсиндә халг јарадычылыгынын бир сыра башга жанрлары да әсаслы рол ојнајыр. Елә бајаты, тапмача, ләтифәләр вар ки, ағызларда аталар сөзү вә мәсәлә чеврилмишдир. Бу чәһәтдән Молла Нәсрәддин ләтифәләри хүсусилә характерикдир. «Кишинин сөзү бир олар». «Сән чалдын», «Кишинин малы көз

габагында», «Дедиләр: - Молла, аш апарырлар. Дедн: - Мәнә нә? Дедиләр: - Сизә апарырлар. Деди: - Сизә нә?» Бә'зән бөјүк һәчмлн нағылларын, рәвәјет вә әфсанәләрин дә асас мәғзи, мә'насы аталар сөзү шәқлинә дүшүр. Мәсәлән, «Өзим-өзүмә еләдим, күлү көзүмә еләдим», «Јахшылыг елә, ат дәрјаја, балыг да билмәсә, халиг биләр», «Бүтөвү кәсмә, параја дәјмә, доғра, дојунча је», «Әкәндә јох, бичәндә јох, јејәндә ортаг гардаш» вә с... Елә маһнылар, ағылар, бајаты вә лајлалар да вардыр ки, чох заман ондан мәсәл кими истифадә едирләр» (бах: П. Әфәндијев «Азәрбајчан шифаһи халг әдәбијјаты» 1981, с.97).

Бајрам Таһирбәјов Әбүлгасым Һүсәјнзадәнин 1982-чи илдә нәшр етдирдији «Аталар сөзү» китабына јаздығы «Аталар сөзүнүн тәсниф вә тәғдим едилмәси һаггында» сәрлөвһәли кениш мүғәддимәдә аталар сөзүнүн бу күн дә халг тәрәфиндән јарадылмагда вә тәрчүмәләр (башга халгларын аталар сөзүндән - ь. Г.) васитәсилә дә зәнқинләшмәкдә олдуғуну сүбуг етмәклә јанашы, онларын әјани шәқилдә, мисалларла тәсдигләнән јени бир тәснифатыны да вермишдир. Мүәллифә көрә ејһамла дејилән аталар сөзү - мәсәлләр, ләтифәләр вә тапмачалардан, ејһамсыз дејилән аталар сөзү - өјүдләр, тәмсилвариләр вә мисаллардан ибарәтдир. Бу тәснифатда аталар сөзүнүн мәсәлләр гисминә мәчәзи сәчијјәләндримәләр, бәнзәтмәләр, мүғәјисәләр, ајамалар, нүктәләр вә с. дахилдир. Ашыг ше'ри, бајатылар, гошмалар, һолаварлар, дирынқиләр, бәдјәләр, мејханалар, охшамалар, ағылар мүәјјән дәрәчәдә бунлара гајнајыб гарышмышдыр. Тәснифатда нәсиһәтләр, јозумлар, овсунлар, чадулар, һәдә-горхулар, һөкмләр, лағлағылар, бујруглар, тәклифләр, тәбрикләр, хаһишләр, гадағанлар, тәглидләр, јанылтмачлар, үрәк-дирәкләр, хејир-дуалар, анд ичмәләр, сөјүшләр, гарғышлар, ичазәләр, һәдә-зорбалар, мүкалимәләр (суал-чаваблар), сағлыглар вә саирә дә мисалларла гејд едилмишдир. Бурада аталар сөзүнүн, бизчә, ән доғру-дүзкүн тәрифи верилмишдир: «Шифаһи халг әдәбијјатына аид кичик һәчмли сөјләмләрин чәминә аталар сөзү дејилир».

Б. Таһирбәјовун тәснифаты үзрә бир нечә мисала нәзәр салат: *һәдә-зорба* - «Елә вуррам, леш кедәрсән»; *лағлағы* - «Салам-әлек, сағсаған, исти чөрәк, көј соған»; *ичазә* - «Сөзүнү тојларда кәсим»; *анд ичмә* - «Анд олсун анамдан әмдијим сүдә»; *анд-аман* - «Мәни гәбирдә көрәсән»; *сағлыг* - «Сағ ол, вар ол, күл ол, бүлбүл ол, гәфәсдә олма»; *дирынқи* - «Сәндән мәнә јар олмаз...» вә с.

Вердим бир дана
Алдым бир сона.
Ај гыз анасы,
Гал јана-јана.

Бу бајаты ағызларда мәсәл кими тез-тез чәкилир вә мәсәлә чеврилмиш белә бајатыларымыз чохдур.

Ешитмишәм Новханыда бағын вар,
Долу-долу долчаларда јағын вар.

Бу мејханадыр, лакин дилдә-ағызда мәсәлә чеврилибдир, бир адамдан бир шеј умдугда, мәсәлән, гонаглыг истәдикдә, буну она мәчази мәнада, ишарә илә, зарафатјана сөjlәјирләр.

«Ат ишләр, әр өјүнәр», «Чыхан чан кери дөнмәз», «Оғул дәхи нејләсин, баба өлүб мал галмаса» - бу кәламлар, аталар сөзләри бәдии тәфәккурүмүзүн ән гәдим јазылы абидәси олан «Китаби-Дәдә Горгуд»дандыр. «Колхоз анбары ел сүфрәсидир», «Машын памбыгчынын достудур», «Памбыг тарласы хүнәр мејданыдыр» вә с. бу кими ифадәләр исә бизим күнләрдә јаранмыш аталар сөзләридир.

«Ајаг бир-бир гојарлар нәрдивана» Сејид Әзим Ширванинин кәламыдыр. Намус вә гејрәтдән, дәјанәтдән сөһбәт дүшдүкдә Сејид Әзимин дилләр әзбәри олан мисраларыны аталар сөзү кими, мәсәл кими чәкирләр:

Күлаһын сат, хирач ејлә,
Түфејли олма намәрдә.
Чаһанда кәллә сағ олсун,
Күлаһ әскик дејил мәрдә.

Бу күн аталар сөзү кими сөјләнән «Азадлыг көзәл јашамаг үчүндүр», «Тәчрүбә јүксәлишин ганадыдыр» кәламлары нисбәтән јенидир вә Чәфәр Чаббарлыја мәхсусдур. «Чөрәк бол оларса басылмаз Вәтән», «Сојуг мәзара да зинәтдир инсан», «Ағылсыз көпәкләр улдуза хүрәр» кими аталар сөзүнә чеврилмиш һикмәтли поетик ифадәләрин мүәллифи исә халг шаиримиз Сәмәд Вурғундур.

Аталар сөзү барәдә сөзү јенә дә давам етдирмәк олар. Лакин бизчә, бұна даһа лүзум јохдур. Мө'тәбәр фикир вә тә'рнфләр, кәтирилән мисаллар халг мудриклији илә халг бәдии тәфәккүрүнүн мәнсулу олан аталар сөзүнүн маһијјәти, сөз вә

мә'на тутуму, j'ни өзләриндә нәләри еһтива етдикләри, нечә бөјүк бир гүдрәтә малик олдуғлары барәдә мүәјјән тәсәввүр јаратмалыдыр. Һәр бири бир дастан бәрабәри олан аталар сөзү вә мәсәлләримиз өз сигләти илә Гур'ана сығмыр, бунунла белә, бајатыгәк нәрмәназикдир, чыртдан балалар үчүн лајладыр, тапмача-билмәчә јозумлудур, Дәдә-Горгуд нәфәсли, өјүдлү-нәсиһәтлидир...

Охучуларә тәғдим едилән бу китаб јухарыда дејиләнләрә јүғун шәкилдә тәртиб едилмишдир, j'ни аталар сөзү, һәм дә шифаһн халг әдәбијјатынын бунларә гајнајыб гарышмыш нүмунәләрини өзүндә чәмләшдирмишдир. Тәртибат үчүн мә'хәз, гајнаг, гочаман фолклорчумуз, әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси Әбүлгасым Һүсәјнзәдәнин он илләр боју топлајыб сәлигә саһманла сахладығы аталар сөзү вә мәсәлләр картотекасы олмушдур. Ә. Һүсәјнзәдә һәммин картотеканы сәлигә, саһманла сахласа да, истифадәсиз сахламамышдыр. Өзүнүн топладығы илк «Аталар сөзү» китабыны һәлә 1926-чы илдә нәшр етдирмишди. Сонралар онун мүхтәлиф тәртибатларда онларча аталар сөзү китабы Азәрбајчан вә рус дилләриндә чап олунамшдур.

Инди јашы јүзү һағламағда олан Ә. Һүсәјнзәдәнин јахындан иштиракы илә тәртиб олуған бу китаб ән әһатәли нәшрдир вә әввәлки нәшрләрдән әсаслы сурәтдә фәргләнир. Әкәр Ә. Һүсәјнзәдәнин 1982-чи илдә нәшр едилән ири һәчмли «Аталар сөзү» китабында алты минә јахын аталар сөзү вар идисә вә бунлар гочаман фолклорчунун мүәјјәнләшдирдији мөвзу бөлкүсү үзрә верилмишдисә, һазыркы нәшр он беш минә јахын аталар сөзүндән ибарәтдир вә әсасән бөлкүсүз тәртиб едилмишдир. Бә'зи аталар сөзүнә аид олан гаршылығлар әсасән мәтнин алтында мө'тәризә ичәрисиндә верилмишдир. Бундан әлавә китаба јери кәлдикчә көркәмли сөз устадларымызын (Низами, Фүзули, С. Ә. Ширвани, С. Вурғун вә башгаларынын) аталар сөзүнә чеврилмиш афористик кәламлары, еләчә дә шифаһи ел әдәбијјаты нүмунәләри (бајаты вә с.) дахил едилмишдир. Бунлар чүзи бир гисм тәшкил едир.

Мә'на вә формача јахын, бә'зән бир сөз вә ја ишарә илә бири дикәриндән фәргләнән бә'зи аталар сөзү (мәсәлән: «Мин дәрдин мин бир дәрманы вар» вә «һәр дәрдин бир дәрманы вар» кими вә с.) охучуларә тәқрар кими көрүнә биләр, лакин бунлар тәқрар дејилдир вә әлифба сырасында јери кәлдикчә верилмәсәјди, гүсур сајыларды. Охучуларын бүтүн бунлары нәзәрә алмаларыны вә нәшрдә тәсадүф едә

билэчэклэри гүсурлары, һабелә өз арзу вә тәклифләрини
нәшријата билдирмәләрини хаһиш едирик.

Əjdər Behnam

Øjødør Behnam

А

Абад јерин бүлбүлү,
харабанын бајгушу.

* * *

Абад кэнд түстүсүндэн бәлли олар.

* * *

Абадан дам калафасындан мә'лум олар.

* * *

Абанын гәдри јағышда мә'лум олар.

* * *

Аббасыдан беш шаһы чыхардыр.

* * *

Аббасыны бәјәнмәјән беш шаһы чыхардар.

* * *

Абдал ат минди,
өзүнү бәј санды.

* * *

Абдал, гар јағыр!
Дајанмышам титрәмәјә.

* * *

Абдал ојнајанда гар јағар.

* * *

Абдал дүјүндән-тојдан,
ушаг ојундан усанмаз.

* * *

Абдалдан паша олмаз,
тахтадан маша.

* * *

Абдалын гарны дојунча көзү гапыда олар.

* * *

Абдал нэ билир ки, һејва калдыр?!

* * *

Абыр һарда, чөрәк орда.

* * *

Абрыны јејиб,
һәјасыны да белинә бағлајыб.

* * *

Абырлы абрындан горхар,
абырсыз нэдән горхар?

* * *

Абырсыздан абрыны сахла.

* * *

Авазын јахшы кәлир
охудуғун Гур'ан олса?

* * *

Авамларын азары, моллаларын базары.

* * *

Авара адам кордур.

* * *

Авара гонаг ев јијәсини дә авара едәр.

* * *

Ағ ахча (ағ пул) гара кун үчундүр.

* * *

Ағ ајраны итә төкәрләр,
гара кишмиши чибә.

* * *

Ағ дивара һансы рәнки јахсан, тутар.

* * *

Ағ долағым сағ олсун,
тапылмајан гыз олсун.

* * *

Ағ еви көрүб гара еви јандырмазлар.

* * *

Ағ итин памбыг сатана зэрэри вар.

* * *

Ағ көпэк, гара көпэк,
икиси дә көпөкдир.

* * *

Ағ көјөрчин гара гарғаја гисмэт олуб.

* * *

Ағ күн (адамы) ағардар,
гара күн гаралдар.

* * *

Ағ күн гара күнү јаддан чыхардар.

* * *

Ағ отдан - балта сапы,
бири сынды - бирини тах.

* * *

Ағ үздә гара хал зинәтдир,
гара үздә ағ хал - нибәт.

* * *

Ағ үзүм, гара үзүм,
башыны дибиндән үзүм.

* * *

Ағ шәкәр, гара шәкәр,
бир дамары суја чәкәр.

* * *

Аға ағ дејибләр, гараја гара.

* * *

Ағы гарадан сечәндә кәл.

* * *

Ағын ады вар, гаранын дады.

* * *

Ағы көрдүн, гараны унутдун?!

* * *

Агсаггал сөзүнү ахыра сахлар.

* * *

Ахчалы (пуллу) адамдан дағлар да горхар.

* * *

Аг чијәр олма, әр ол, әр!

* * *

Аға - аға, кирди баға,
бир гуш тутду, о да гурбаға.

* * *

Аға борч ејләр, нөкәр - хәрч.

* * *

Аға бујурду: - Сүр дәрәјә!
- Сур дәрәјә.

* * *

Аға да өзүдүр, ағачан да.

* * *

Аға дедијин нәдир, бәјәнмәдијин нәдир?!

* * *

Аға дуруб, ағачан дуруб.

* * *

Аға илә бостан әкәнин
тағы чијниндә битәр.

* * *

Аға илә нөкәрин арасына кирмәк олмаз.

* * *

Аға илә ханым савашды,
арада нөкәрин чаны чыхды.

* * *

Аға кәтирәр навала,
ханым төкәр чувала.

* * *

Аға нә билир ораг нәдир?

* * *

Аға Нэзэрэм, белә кэзэрэм,
бир јумруға гырхын эзэрэм!

* * *

Аға ол, фәрманда ол.

* * *

Аға тохдур,
нөкәрә бир чөрәк јохдур.

* * *

Ағаја аға десән күлмәји кәләр,
нөкәрә нөкәр десән, ағламағы кәләр.

* * *

Ағаја сөз анлатмаг -
дағы јериндән гопартмаг.

* * *

Ағалыг веримләдир,
Икидлик - вурумла.

* * *

Ағалыг пул чохлағундан дејил.

* * *

Ағам бир хатын алды,
даваны сатын алды.

* * *

Аган ешшәк дә олса, «һош» демә.

* * *

Ағасы күчлү оланын
нөкәри аси олар.

* * *

Ағач ачы, чан ширин.

* * *

Ағач бар верәндә башыны ашағы дикәр.

* * *

Ағач беһиштдән чыхыб.

* * *

Ағач көкүндән су ичәр.

* * *

Ағач әжилди - сынды,
Икид әжилди - өлдү.

* * *

Ағач экәнин өмрү узун олар.

* * *

Ағач јаш икән әжиләр.

* * *

Ағач көлкәсиз олмаз,
инсан севкисиз.

* * *

Ағач көрпә оlanda гара јелдән горујарлар.

* * *

Ағач кәтирәнин әввәл өзүнү дөјәрләр.

* * *

Ағач мејвәни дәјәнә гәдәр бөјүдәр.

* * *

Ағач олан јердә будаг сынар.

* * *

Ағач өз көкү үстә битәр.

* * *

Ағач сынанда балталы да кәләр, балтасыз да.

* * *

Ағач тутан баш јарандан чохдур.

* * *

Ағача чыхан кечинин дала бахан оғлағы олар.

* * *

Ағачдан, будагдан,
бири дә кәлди бучагдан.

* * *

Ағачы балталајанда
«сапы мәндәндир» демиш.

* * *

Ағачы гурд ичиндән јејәр.

* * *

Ағачы јарпағлары бәзәјәр.

* * *

Ағачы мејвәсиндән таныјарлар.

* * *

Ағачы чох олан кәндин мәзары аз олар.

* * *

Ағачым әлимдән дүшүб.

* * *

Ағачын ики башы вар.

* * *

Ағачын көкү торпағдадыр,
инсанын көзү јердә.

* * *

Ағачлар башыны тәрпәдәндә
сөјүд дејәр: - Мән дә, мән дә!

* * *

Ағачлы кәнди сел басмаз (апармаз).

* * *

Ағачавад гырды бизи,
вермәди чад, гырды бизи.

* * *

Ағзыәјрини бојнунун ардындан танымағ олар.

* * *

Ағзы чөрәјә чатан јердә чанымы Әзраил алды.

* * *

Ағзына бах, тикә көтүр.

* * *

АҒЗЫМ жанды,
бары ашым аш олајды!

* * *

АҒЗЫМА аш,
Гарныма - даш!

* * *

АҒЗЫМА - дад,
Гарныма - фәрјад!
(АҒЗЫМА - пај,
Гарныма - вај!).

* * *

АҒЗЫН ачды, көзүн јумду.

* * *

АҒЫЗЫ буладын һарама -
кәшкүлү долдур галама.
(АҒЗЫН дәјди һарама,
долдур кәлсин галама).

* * *

АҒЫНЫ тутсан, бурну дилләнәр.

* * *

АҒЫНА јағурт сүртдүләр.

* * *

АҒЫНА сөз атыблар.

* * *

АҒЫНА су алыб.

* * *

АҒЫНА ширә сүртүбләр.

* * *

АҒЫНДА диш галмајыб.

* * *

АҒЫНДА јахшы јер еләмисән -
әкәр бағбан армуд версә.

* * *

Ағзындан ган ији кәлир.

* * *

Ағзындан сөз гапыблар.

* * *

Ағзындан сүд ији кәлир.

* * *

Ағзыны гојуб аллах јолуна.

* * *

Ағзыны хејирлијә ач!

* * *

Ағзыны ачды, көвһәр сачды.

* * *

Ағзынын гајтаны јохдур.

* * *

Ағзынын дадыны нә билир киши,
чибә төкәрләр ки, гара кишмиши.

* * *

Ағзынын хөрәји дејил.

* * *

Ағыз дејәни гулаг ешитмир.

* * *

Ағыз илә гулағын арасы дөрд бармагдыр.

* * *

Ағыз јандыран ашы гашыг таныјар.

* * *

Ағыз јемәсә, үз утанмаз.

* * *

Ағыз торба дејил кн, бүзәсән.

* * *

Ағыза кәлән газанчдыр.

* * *

Ағыздан чыхан баша дәјәр.

* * *

Ағыл ағылдан үстүндүр.

* * *

Ағыл базарда сатылмас.

* * *

Ағыл башын бөјүклүјүндө дејил.

* * *

Ағыл вар, камал јох.

* * *

Ағыл вар - пул јох.
пул вар - ағыл јох.

* * *

Ағыл инсана сәрмајәдир.

* * *

Ағыл јашда дејил, башдадыр.

* * *

Ағыл күчдөн үстүндүр.

* * *

Ағыла пахыллыг олмас.

* * *

Ағылдан јавандыр, чибдән јағлы.

* * *

Ағыллы адам јуксәкдән данышмас.

* * *

Ағыллы адама әл верәр.

* * *

Ағыллы адамын бир күнү
ахмағын мин күнүндән јахшыдыр.

* * *

Ағыллы, араба илә довшан овуна кедәр.

* * *

Ағыллы балача јекә чаһилдән јахшыдыр.

* * *

Ағыллы баш бәласыз олар,
доғру јол - гәрәзсиз.

* * *

Ағыллы баш һәр шејдән фајда чыхардар.

* * *

Ағыллы бизи тапмаз,
дәли бачадан дүшәр.
(Ағыллы бизи тапмаз,
дәли биздән кен кәзмәз).

* * *

Ағыллы билдијини сөјләмәз
дәли сөјләдијини билмәз.

* * *

Ағыллы бир дәфә алданар.

* * *

Ағыллы гәм јејәр,
дәли - гамчы.

* * *

Ағыллы достуну һәр заман хатырлар,
ағылсыз исә иши дүшәндә.

* * *

Ағыллы дүшмәндән горхма,
дәли достдан горх.

* * *

Ағыллы әдәби әдәбсиздән өјрәнәр.

* * *

Ағыллы ишинә бахар, чаһил дишинә.

* * *

Ағыллы јохсул, ахмаг варлыдан јахшыдыр.

* * *

Ағыллы камал ахтарар, чаһил - мал.

* * *

Ағыллы кишини фалчылар севмэз.

* * *

Ағыллы киши гышын гејдинэ јајда галар.

* * *

Ағыллы нејлэр малы,
ағылсыз нејлэр малы?!

* * *

Ағыллы олуб дэрд чэкинчэ,
дэли ол - дэрдени чэксинлэр.

* * *

Ағыллы ушаг бэлэксдэ өзүнү көстэрэр.

* * *

Ағыллы үзүнэ һэсрэт чаным.

* * *

Ағыллы фикирлэшинчэ
дэлинин оғлу базара кедэр.

* * *

Ағыллы фикирлэшинчэ дэли чајы кечди.

* * *

Ағыллыја ишарэ, дэлијэ көтэк.

* * *

Ағыллыныз Хыдыр аға,
бармағыны басды јаға.

* * *

Ағыллынын ағзы гэлбиндэ олур,
ахмағыи гэлби - ағзында.

* * *

Ағыллынын зэнни чаһилин һегигэтиндэн јахшыдыр.

* * *

Ағылсыз адама нэсиһэт етмэк
дэнизэ су төкмэк кимидир.

* * *

Ағылсыз көпәкләр улдуза һүрәр.

* * *

Ағлы башындан чыхыб.

* * *

Ағыр ајаг баш әјәр.

* * *

Ағыр басмајынча јүнкүл галхмаз.

* * *

Ағыр газан кеч гајнар.

* * *

Ағыр даш батман кәләр.

* * *

Ағыр јүкүн алтына кирәнин бели сәрпәр.

* * *

Ағыр күнүн дашы ағыр олар.

* * *

Ағыр тәрпән, ағыр дур.

* * *

Ағыры гојуб јүнкүлү көтүрмә.

* * *

Ағырлыг - гызыл гала,
јүнкүллүк - баша бәла.

* * *

Ағырлығынча гызыл дәјәр.

* * *

Ағырлығын јер көтүрәр,
гисмәтин - аллаһ.

* * *

Ағладан јанына кет,
күлдүрән јанына кетмә.

* * *

Ағладым ишим кечмәди,
инди бир аз да күлүм.

* * *

Ағлажан, күләнә хејир вермәз.

* * *

Ағлајанда елә ағла ки - әзизи өлән кими,
куләндә елә күл ки - әзизи кәлмиш кими.

* * *

Ағламаг фәјда вермәз.
(Ағламаг чарә етмәз).

* * *

Ағламағы әлиндәдир.

* * *

Ағламаз, ағламаз,
тојда ағлар, күлмәз.

* * *

Ағламајан ушаға сүд вермәзләр.

* * *

Ағламагла күнаһ бағышланмаз.

* * *

Ағларса анам ағлар,
Галаны јалан ағлар.

* * *

Ағлы вар, камалы јох.

* * *

Ағлы кәм чанана бах,
кусүбдүр мән дәлидән.

* * *

Ағлым кәсмир.

* * *

Ағлыма батмыр.

* * *

Ағлына кечә јамајым!

* * *

Ағынла көр, гэлбинлә ешит.

* * *

Агры кедәр, адәт кетмәз.

* * *

Агрыларда көз агрысы
һәр кәсәнин өз агрысы.

* * *

Аграм үрәжинә!

* * *

Аграмаз баш гәбирдә олар.

* * *

Аграмајан баш јастыға кәлмәз.

* * *

Аграмајан баша дәсмал багламазлар.

* * *

Аграмајан дишә кәлбәтин нә лазым?!

* * *

Аграм мәнә кәлсин.

* * *

Ад адамы бәзәмәз,
адам ады бәзәјер.

* * *

Ад асланындыр.

* * *

Ад гојана рәһмәт.

* * *

Ад мәним, јар өзкәнин.

* * *

Ады башга оланын, дады да башга олар.

* * *

Ады бичиндәдир, овлағы гырагда.

* * *

Ады вар, өзү јох.

* * *

Ады гулағына битишиб.
(Ады гулағына чатыб).

* * *

Ады дилләр эзбэридир.

* * *

Ады ит дэфтэриндэ дә јохдур.

* * *

Адым мәним Исметдир,
һәр нэ версэн, гисметдир.

* * *

Адымы күвэч гој,
очаг устэ гојма.

* * *

Адымы сэнэ гојум,
өзкэни јана - јана гојум!

* * *

Адын анылсын бир чүрүк гоз илә.

* * *

Адын вар имиш, тәпэрин јох.

* * *

Адыны верирсэн, дадыны да вер.

* * *

Адын нэдир?
- Баггал,
- һагг вер, һагг ал.

* * *

Адын нэдир?
- Дашдәмир,
- Јумшалысан, јумшалы.

* * *

Адын нәдир?

- Дәрвиш.

Пул илә олур һәр иш,
пулун вардыр кириш,
пулун јохдур сүрүш.

* * *

Адын нәдир?

- Муздур.

- Јериндә дүз отур.

* * *

Адын нәдир?

- Нөкәр.

- Нијә дурмусан бекар?

Ач гапыны, өрг гапыны!

* * *

Адын нәдир?

- Рәшид.

- Бир де, бир ешит.

* * *

Адын тут, гулағын бур.

* * *

Адын тутдун, гулағы көрүнәр.

* * *

Адына бахыб налыны тахар.

* * *

Адыны мән вердим,

јашыны танры версин.

* * *

Адыны чыхарт,

кет дәјирманда отур.

* * *

Адам ағзында сөз,

газан алтында көз.

* * *

Адам адам сајәсиндә адам олар.

* * *

Адам адамдыр, олмаса да пулу,
һејван һејвандыр, атлас олса да чулу.

* * *

Адам адамы бир дәфә алдадар,

* * *

Адам адамын рәһманы,
адам адамын шејтаны!

* * *

Адам ач оlanda пендир - чөрәк дә ләзиздир.

* * *

Адам ишини - кучүну билмәлидир.

* * *

Адам бабадан, Нух - Нәбидән галыб.

* * *

Адам башындан бөјүк данышмаз.

* * *

Адам билмир һансы саз илә ојнасын.

* * *

Адам вар ки, адамларын нахшыдыр,
Адам вар ки, һејван ондан јахшыдыр
Адам вар ки, диндирәрсән «чан» дејәр,
Адам вар ки, диндирмәсән јахшыдыр.

* * *

Адам вар ки, сағы илә солуну билмәз.

* * *

Адам вар ки, бир чөрәклә мин ити доландырап,
адам вар, мин чөрәклә бир ити доландырабилмәз.

* * *

Адам вар дајаз кәзәр,
адам вар дәрин кәзәр.

* * *

Адам вар, јахшы - јаманы билмэз,
адам вар, бир сөз дејәрсән, анлар.

* * *

Адам вар ки, јемәк үчүн јашајыр,
адам вар јашамаг үчүн јејир.

* * *

Адам вар ки, бир ширинин хатиринә мин ачы удур.

* * *

Адам вар ки, көздән гызар,
адам вар ки, сөздән гызар.

* * *

Адам вар ки, рәһмәт апарар,
адам вар ки, лә'нәт апарар.

* * *

Адам габағына чыхартмалы дејил.

* * *

Адам гочаланда икинчи дәфә ушаг олур.

* * *

Адам гочаланда көзү газанын дибиндә олур.

* * *

Адам данышанда утанар, далашанда утанмаз.

* * *

Адам дејил, Ковха оғлу Гасымдыр.

* * *

Адам әлини бир дәфә јандырар.

* * *

Адам истәсә дағы дағ үстә гојар.

* * *

Адам иши бәјүдәр, иш адамы бәјүтмәз.

* * *

Адам јаныла - јаныла адам олар.
(Адам јаныла - јаныла өјрәнәр).

* * *

Адам јыхылдығы јердән галхар.

* * *

Адам кедәр, ады галар.

* * *

Адам кәрәк архасыз олмасын.

* * *

Адам кәрәк өзү өз һәкими олсун.

* * *

Адам кәрәк Өмәрә дә ағласын, Өлијә дә.
(Адам кәрәк имама да ағласын, Језидә дә).

* * *

Адам көзләмәклә сәбирли олар.

* * *

Адам оғлу һижләкәрди,
кимсә билмәз фәндини.

* * *

Адам одур илгарындан дөнмәјә!

* * *

Адам одур, «Дур кет»и «Бујур, әјләш»дән тез баша дүшсүн.

* * *

Адам ол, адамлар чәркәсиндә ол.

* * *

Адам олана бир сөз јетәр.

* * *

Адам олмајан јердә адамдыр.

* * *

Адам өз тајыны - тушуну тапмаса
күнү аһвајла кечәр.

* * *

Адам өз тај - тушујла кээр.

* * *

Адам өзүнө бир чөрөк ағачы тапмалыдыр.

* * *

Адам өзүнү бэјәнмәсә, партлар.

* * *

Адам өзүнү бир ачыјанда көзләр, бир кичијәндә.

* * *

Адам палтар илә танынмаз.

* * *

Адам пахыл олмаса, бағ чәпәри нејләр?

* * *

Адам пулу бир дост үчүн газанар,
бир дә дүшмән үчүн.

* * *

Адам пулу газанар,
пул адамы газанмаз.

* * *

Адам пулу тапар,
пул адамы тапмаз.

* * *

Адам сорушуб өјрәнмәклә алим олар.
(Адам ағыр зәһмәтлә алим олар).

* * *

Адам сөзүнү адама дејәр.

* * *

Адам һәр дүшмәндән бир ағыл өјрәнәр.

* * *

Адам һәр ишыг кәлән јерә памбыг тыхмаз.

* * *

Адама адамлыг лазымдыр.

* * *

Адама бәјлик вериләндә анасынын әмчәјини кәсмәз.

* * *

Адама јахшылыг јохдур?!

* * *

Адама сөзү бир дәфә дејәрләр.

* * *

Адама сөјкәнмә - өләр,
дивара сөјкәнмә - учар.

* * *

Адамда инсаф, мүрүввәт кәрәк!

* * *

Адамы адам еләјән парадыр,
парасыз адамын үзү гарадыр.

* * *

Адамы алвердә таныјарлар.

* * *

Адамы бәдбәхтлик тутанда
дәвә үстүндә бөв вурар.

* * *

Адамы гејрәт ишләдәр,
дәјирманы - су.

* * *

Адамы дара салмазлар.
(Адамы дара чәкмәзләр).

* * *

Адамы диндир,
сонра гијмәтини вер.

* * *

Адамы иши илә таныјарлар.

* * *

Адамы сајла чағырарлар.

* * *

Адамы сөзүндән тутарлар,
һејваны бујнузундан.

* * *

Адамы үзүнә тә'риф еләмәзләр.

* * *

Адамы һүнәри илә таныјарлар.

* * *

Адамын адамы кәрәк.

* * *

Адамын ады пислијә чыхынча чаны чыхса јахшыдыр.

* * *

Адамын ајағындан чәкән чох олар.

* * *

Адамын ајағынын алтындан јер гачыр.

* * *

Адамын алачасы ишиндә,
һејванын алачасы дишиндә.

* * *

Адамын ахыр күнү хош олсун.

* * *

Адамын башына нә кәлсә дилиндәндир.

* * *

Адамын бир өзү, бир сөзү.

* * *

Адамын евиндә пишији дә кәрәк көјчәк ола.

* * *

Адамын гијмәтини адам биләр.

* * *

Адамын дәлиси даша күч еҗләр,
өкүзүн дәлиси - баша!

* * *

Адамын дили илә үрәҗи бир олсун кәрәк.

* * *

Адамын динмәзиндән горх.

* * *

Адамын досту дар күндә бәлли олар.

* * *

Адамын әввәли олунча, ахыры олса җахшыдыр.

* * *

Адамын әввәлки бәхти.

* * *

Адамын җерә баханы,
суҗун лал аханы.

* * *

Адамын көзү, җерин гулағы вар.

* * *

Адамын малы көзүнүн габағында кәрәк.

* * *

Адамын маһут чухалы гоһуму (даҗысы) кәрәк.

* * *

Адамын өз җаван чөрәҗи өзкәнин пловундан җахшыдыр.

* * *

Адамын өлүмү - молланын баҗрамы.
(Адамын ваҗы - молланын паҗы).

* * *

Адамын писи олмаз, әкәрчи ачкөз олмаҗа.

* * *

Адамын сөзү доғру оlanda гылынч кими дашдан кечәр.

* * *

Адамын тэknэдэ дэ чөрэжи тэк олмасын.

* * *

Адамын үзүнэ бахарлар,
һалындан хэбэр тутарлар.

* * *

Адамын үрэжиндэкини билмэк олмаз.

* * *

Адамын фэрсизи мэгам көзлэр.

* * *

Адамын һүснүнэ бахма,
ағлына бах.

* * *

Адамына көрэ шэрбэт верэрлэр.

* * *

Адамлар ичиндэ нэсиһэт - мээммэт демэкдир.

* * *

Адамлар чэркэсиндэдир.

* * *

Адамларын горхусундан доғруну демэк олмур,
аллаһын горхусундан - жаланы.

* * *

Адамлыг пулла дежил,
базарда сатылмаз.

* * *

Адамлығы адамдан истэ,
хош этри - гызылкүлдэн!

* * *

Адэмдэн Хатэмэ кими көрүнмэжиб!

* * *

Адэт ганун дежил,
амма ганун гэдэр һөкмү вар.

* * *

Адэтдир, һүнэр дежил!

* * *

Адилин гээбиндэн,
залымын сүкутундан горхмаг кэрэк.

* * *

Аз - аз је, һәмишә је.

* * *

Аз ај, боз ај, доггуз ај.

* * *

Аз ашын дузу дејил.

* * *

Аз вер, чох јалвар,
чох вер, јалварма!

* * *

Аз вар, аз је,
чох варса - чох.

* * *

Аз даныш, аз је,
аз јат, чох чалыш.

* * *

Аз даныш, јахшы даныш.

* * *

Аз даныш, чох гулаг ас.

* * *

Аз иди арыг - уруг
бири дә кәлди бојну јолуг.

* * *

Аз је, гапында нөкәр сахла.

* * *

Аз је, өз чөрәјини је.

* * *

Аз јејәр - арыглар,
чох јејәр - зарылдар.

* * *

Аз јејәрәм - көрмәрәм һәкими,
дүз доланнам - көрмәрәм һакими.

* * *

Аз јејир - күсүр,
чох јејир - гусур.

* * *

Аз кетди, үз кетди
ијнә жарым јол кетди,
дәрә - тәпә дүз кетди...

* * *

Аз кәл гызым, наз кәл гызым.

* * *

Аз олсун, јахшы олсун.

* * *

Аз олсун, нәгд олсун.

* * *

Аза аз дејибләр, чоха чох.

* * *

Аза гане ол, чоху аллаһдан истә.

* * *

Аза гане ол, чохлу газанарсан.

* * *

Аза гане олмајан чоха јетишмәз.

* * *

Аза дедиләр! - һара кедирсән?
Деди: - Чохун јанына.

* * *

Азадлыг көзәл јашамаг үчүндүр.

* * *

Азанда кет шејхин евинә.

* * *

Азанчы чәкәр сојуғу,
молла јејәр тојуғу.

* * *

Азар батман - батман кэлэр,
мисгал - мисгал чыхар.

* * *

Азар тэмизликдэн безардыр.

* * *

Азарладым - өлмөдим, үзүлдүм - өлдүм.

* * *

Азарлы тэлэсэр,
армуд вахтында јетишэр.

* * *

Азарлыг олсун,
безарлыг олмасын.

* * *

Азарлынын горхусу өлөнөчөндир.

* * *

Азарлынын јанында армуд јемэзлэр.

* * *

Азачыг ашым, ағрымаз башым.

* * *

Аздан аз олар, чохдан чох.

* * *

Азын гәдрини билмәјән
чохун да гәдрини билмәз.

* * *

Азнан чохун ојуну олмаз.

* * *

Аилә мәһәк дашыдыр.

* * *

Аилә хошбәхтлијин ачарыдыр.

* * *

Аиләсинин гәдрини билмәјән
ел - обасынын да гәдрини билмәз.

* * *

Ај ајдын, һесаb бәлли.

* * *

Ај ајдын, онун да үзүндә ләкә вар.

* * *

Ај вар - или көзләр,
ил вар - ајы көзләр.

* * *

Ај вар, күн вар,
тәләсмәјә нә вар?!

* * *

Ај доғар, күн динчәләр.

* * *

Ај доғду гәлбиләнди,
Доғдугча гәлбиләнди
Кедиб чанана дејин,
Бу гәлб о гәлбиләнди.

* * *

Ајағына даш тохунса, мөндән биләр.

* * *

Ајағыны исти тут, башыны сәрин,
јемәјинә фикир вер, дүшүнмә дәрин!

* * *

Ајағыны јорғанына көрә узат.
(Ајағыны јорғанына тән узат).

* * *

Ајағынын алтына јумурта дүзүлмәјиб ки?!

* * *

Ајағынын алтында өлүм!

* * *

Ајғырын чулу јыртыг олар.

* * *

Ајда газандығыны бир күндә јејир.

* * *

Ајда - илдә бир намаз,
ону да шејтан гојмаз.

* * *

Ајда - илдә бир тамаша,
онда да көз гамаша.

* * *

Ајдан ары, судан дуру.

* * *

Ајдынлыгда јашајан чох јашајар.

* * *

Ај өтәр, ил доланар
шәнбә дүшәр новруза.

* * *

Ајы баласына «Ағаппағым» дејәр,
кирпи баласына: «Јумшағым!»

* * *

Ајы ганар, абид ганмаз.

* * *

Ајы илә бир чувала кирмә.

* * *

Ајы илә мејмун-
бир - биринә ујғун.

* * *

Ај замана, замана,
оху гојдун камана,
ешшәкләр арпа јејир,
ат һәсрәтдир самана.

* * *

Ај ишығыны күндән алар.

* * *

Ај ишығына ит һүрәр.

* * *

Ај ишығында гоз жығмазлар.

* * *

Ај көрмүшүн улдуза нә миннәти?!

* * *

Ај - улдуз көјә жарашар.

* * *

Ај һәмишә булуд алтында галмаз.

* * *

Аја дејәр: - Сән чыхма, мән чыхым!
Күнә дејәр: - Сән чыхма, мән чыхым!

* * *

Аја о гәдәр бахма кн,
дүшсүн ајағынын алтына.

* * *

Ајы ким көрдү?
- Кор Маһмуд.

* * *

Ај гонаг, олајды јағ,
биширәјдим гајганаг,
вај тава дәрди!

* * *

Ај даш атан бәхтәвәр,
дашын да бир вахты вар.

* * *

Ај мүштәри, мүштәри,
гызылдандыр дишләри!

* * *

Ај сачы - сагалы ағармыш!..

* * *

Ајаг - ајаг нәрдивана чыхарлар.

* * *

Ајагалты олуб.

* * *

Ајаг бүдрәмәси дил бүдрәмәсиндән јахшыдыр.

* * *

Ајаг исланмајынча балыг тутулмаз.

* * *

Ајаг дәјмәјән даш олмаз,
бәла көрмәјән баш.

* * *

Ајаг јалын, гангал галын.

* * *

Ајаг јеримәсә, ләпир дүшмәз.

* * *

Ајаг кәтирмәсә, әл дә кәтирмәз.

* * *

Ајаг кетмәсә, әл дә кетмәз.

* * *

Ајаг кирмәјән јерә баш кирмәз.

* * *

Ајаг үстә өлмәк диз үстә јашамагдан јахшыдыр.

* * *

Ајаг тутуб јеријир.

* * *

Ајаггабы дар оlanda дүңја баша зиндан олар.

* * *

Ајагла кәлән гонағы атла јола саларлар.

* * *

Ајаға дүшмәјән баша чыхмаз.

* * *

Ајағы алтына говун габығы атыблар.

* * *

Ајағы гыса, дајағы узун.

* * *

Ајағы илә кәләнә өлүм олмаз.

* * *

Ајағы илэ кэлиб башы илэ кедэчэк.

* * *

Ајағы ипдэдир.

* * *

Ајағым далымча кэлмир.

* * *

Ајы јувасы - асма үзүм?!

* * *

Ајы јувасына сығмаз,
гујруғуна хэлбир бағлар.

* * *

Ајы јувасында гоз ахтармазлар.

* * *

Ајы мешэдэн күсүб,
мешэнин хэбэри јох.

* * *

Ајы адамы өз јувасында боғмаз.

* * *

Ајы талашаја бахан кими бахыр.

* * *

Ајыдан харрат олмаз.

* * *

Ајыја гавал чалмаг өјрэдир.

* * *

Ајыја дајы дејир - иши хатиринэ.

* * *

Ајыны да өјрэдирлэр.

* * *

Ајыны эввэл өлдүр,
сонра дэрсинэ гијмэт гој.

* * *

Ајынын боғазына су чыханда
баласыны ајағынын алтына алар.

* * *

Ајынын өзүндөн дэ горх, лэпириндэн дэ.

* * *

Ајынын жүз ојуну бир армудун үстүндөди.

* * *

Ајнаја бахан өз чамалыны көрэр.

* * *

Ајран ағдыр - неһрэ ичиндэ
кишмиш гарадыр - мәрдлэр чибиндэ.
(Ајран ағдыр - дивар дибиндэ,
кишмиш гарадыр - бәјлэр чибиндэ).

* * *

Ајран вер ајрансыза,
галмаз бу дөвран сизэ,
вахт олар ајран олар
вермәзлэр ајран сизэ.

* * *

Ајран ичэр, тахыл бичэр.

* * *

Ајран ичмәјэ кәлмисән, јохса ара ачмага?!

* * *

Ајрана кетмәјэ утанмыр,
сәрничи далында кизләдир!

* * *

Ајрана кәл, шора кәл,
чәһәннәмә, кора кәл!

* * *

Ајраны дағылмыш гарыја дөнүб.

* * *

Ајраны јох ичмәјэ,
көрпү ахтарыр кечмәјэ.

* * *

«Ајраным туршдур» дејән тапылмаз.

* * *

Ајранындыр, шорундур,
инди нөвбэт корундур.

* * *

Ајры гардаш - јад гоншу.

* * *

Ал алмаја даш атан чох олар.

* * *

«Ал вер» дејибләр,
«Ал, вермә» демәјибләр.

* * *

Ал гапыда, сат гапыда.
(Гапына кәлди ал,
гапына кәлди сат).

* * *

Ал да кејсән јарашар,
шал да кејсән јарашар.

* * *

«Ал» дејилән малда хејир ола.

* * *

Ал динсиздән, вер динсизә.

* * *

Ал әлинә силаһы,
гүввәт версин илаһи.

* * *

Ал малын јахшысыны,
чәкмә һеч гајғысыны.

* * *

Ал малыны, көр һалыны.

* * *

Ал - утанма, вер - горхма.

* * *

Ал чевиз, сат чевиз,
чахчуху галсын сәнә.

* * *

Алагарға олмағы бәс дежил
һәлә һәкимлик дә еләјир.

* * *

Ала гарға суја дүшсә дә газ ола билмәз.

* * *

Ала ит чаггалын дајысыдыр.

* * *

Ала итдән мәшһурдур,
сәнә нә дүшүб, ај папагы јыртыг?!

* * *

Алан ајры, сатан ајры.

* * *

Алан алыб варланыб,
сатан сатыб алданыб.

* * *

Алан апарды, сатан удузду.

* * *

Алан сатандан умар.

* * *

Алан олмаса, сатан да олмаз.

* * *

Аланда јахшыдыр, верәндә пис?!

* * *

Аланын көзү олса,
сатан ачындан өләр.

* * *

Аланын көзү сатанын әлиндә олар.

* * *

Алачалпов дејәр:
«һајыф ки, өмрүм аздыр, габағым јаздыр».

* * *

Алачалпов кими гәрарсыз олмаз.

* * *

Алачаг илэ верэчэк өдөнмэз.

* * *

Алачаг чох галса, јаддан чыхар.

* * *

Алачаглы икэн верэчэкли олдум.

* * *

Алачағы бир пилтэ, памбығын батманын сорушур!

* * *

Алачағын вар, верэчэјин дә вар.

* * *

Алачағын олсун, верэчэјин олмасын!

* * *

Алачағын гарға,
верэчэјин гырғы.

* * *

Алачағыны јадында сахладығын кими
верэчэјини дә јадында сахла.

* * *

Алдада билмәмиш дүнјанын вары,
бир мәсләк ешгилэ јашаданлары.

* * *

Алданма дүнјаја,
«Мән сағам» демә.

* * *

«Алдатдым!» дејән өзү алданар.

* * *

Алдығы бир ијнәдир, дәмирини јохлајыр.

* * *

Алдығыны алар, верэчэјини вермәз.

* * *

Алдығыны вермәјән, арадығыны тапмаз.

* * *

Алдым гоз, сатдым гоз,
мәнә галды шахшахы.

* * *

Алдын пајыны, чағыр дајыны!

* * *

Алејбаны, гулејбаны,
кәл апар бу һејваны.

* * *

Аләм аләм иләдир, кечәл башы илә.

* * *

Аләм од тутду бир дәстә һәшәмдән.

* * *

Аләмә адәт олду, бизә бид'әт.

* * *

Аләмә дон тикир,
өзүнә хиштәк тапмыр.

* * *

Аләмә иман вердим,
өзүм имансыз галдым.

* * *

Аләм кејәр чит туман дамаглы,
мән кејирәм кәтандан - јамаглы.

* * *

Аләмә ит һүрәр,
бизә Мазандаран чаггалы.

* * *

Аләми плов тутса, ала гарға хөрәјини биләр.

* * *

Аләм ишләр, ел өјүнәр,
гылынч кәсәр, гол өјүнәр.

* * *

Аләмин малы - мүлку,
Гәмбәрин јыртыг күркү.

* * *

Алим олмаг асандыр,
адам олмаг чэтин.

* * *

Алимин јанында дилини сахла.

* * *

Алиси (Әлиси) - дәли,
Валиси (Вәлиси) - дәли,
бу гырылмышын һамысы дәли!

* * *

Алычы гуш димдијиндән билинәр.

* * *

Алычы гуш кими башымын үстүнү алма.

* * *

Алычы гуш көзүндән мә'лум олар.

* * *

Алычы гушун димдији әјри олар.

* * *

Алыш - вериш мисгалла,
достлуг - халварла.

* * *

Аллаф хорuzuна бәнзәјир.

* * *

Аллаһ ағзындан ешитсин!

* * *

Аллаһ ағыл пајлајанда һарада идин?!

* * *

Аллаһ адама ја ағыл верәр, ја дөвләт.

* * *

Аллаһ адамын өмрүндән кәсиб бәхтинә чаласын.

* * *

Аллаһ бачадан төкмәз,
кәрәк өзүн чалышасан.

* * *

Аллаһ билән јахшыдыр, мәсләһәт онундур.

* * *

Аллаһ бир јандан бағласа, бир јандан ачар.

* * *

Аллаһ бир кәсә гәзәб еләмәк истәсә
әввәлчә онун ағлыны башындан алар.

* * *

Аллаһ бир, сөз бир.

* * *

Аллаһ бөјүкләрин хасијјәтини кәссин.

* * *

Аллаһ буну дүшмәнә дә гисмәт еләмәсин.

* * *

Аллаһ вар, рәһми дә вар.

* * *

Аллаһ вердијини биләр.

* * *

Аллаһ вердикчә, бәндә күмана дүшәр.

* * *

Аллаһ верән сәнин кими олар,
сән верән мәним кими.

* * *

Аллаһ верәндә јох јердән верәр.

* * *

Аллаһ вериб, аллаһ да апарыб.

* * *

Аллаһ вермәз гулуна,
галар вуруна - вуруна.

* * *

Аллаһ вермәјәндә бәндә нејләсин?!

* * *

Аллаһ вуран ағачын сәси чыхмаз.

* * *

Аллаһ гардашы гардаш јарадыб, кисэләрини ажры.

* * *

Аллаһ гонағынын өз гисмәти вар.

* * *

Аллаһ дағына бахар, гар верәр.

* * *

Аллаһ дәвәјә ганад версәјди,
учурмадығы дам - даш галмазды.

* * *

Аллаһ дәрди чәкәнә верәр.

* * *

Аллаһ әли һамы әлдән учадыр.

* * *

Аллаһ иланын әмәлини билиб, ајаглаһыны гарнында

јарадыб.

* * *

Аллаһ инсана бир ағыз, ики гулаг верибдир,
бу да бир сөјләмәк, ики ешитмәк үчүндүр.

* * *

Аллаһ истәјән данаја гурд дәјмәз.

* * *

Аллаһ јаманын јолуну бағласын.

* * *

Аллаһ касыбдан кәсәр, варлыја верәр.

* * *

Аллаһ кәримдир,
гујусу да дәриндир.

* * *

Аллаһ кимә пај вермәји јахшы билир.

* * *

Аллаһ кора нечә бахса,
кор да аллаһа елә бахар.

* * *

Аллаһдан кизли дејил,
бэндэдэн нэ кизлин?

* * *

Аллаһ көрүр ким кими дөјүр.

* * *

Аллаһ, мәни достлардан сахла,
дүшмәнләримлә өзүм бачарарам.

* * *

Аллаһ мин дәрд вериб, мин бир дәрман.

* * *

Аллаһ нэ верир ки, гул ону көтүрмәсин?!

* * *

Аллаһ она вердији чаны ала билмир.

* * *

Аллаһ пахыла пај вермәз,
версә дә гарны дојмаз.

* * *

Аллаһ сағ әли сол әлә мөһтач еләмәсин.

* * *

Аллаһ сәнә ағыл - камал версин.

* * *

Аллаһ тәнбәли севмәз.

* * *

Аллаһ һаггы һаһагга вермәз.

* * *

Аллаһ һәр кәсә бир күн борчлудур.

* * *

Аллаһ һеч кими архасыз гојмасын.

* * *

Аллаһа да өзүнү плов јејән танытдыр.

* * *

Аллаһа инанмајан бәндәјә дә инанмаз.

* * *

Аллаһдан горхмаз, бәндәдән утанмаз.

* * *

Аллаһдан дөндү,
кирвәдән ки, дөnmәди.

* * *

Аллаһы арада көр, һәр ишә дүз бах.

* * *

Аллаһын ишини билмәк олмаз.

* * *

Аллаһын јарасы да вар, чарәси дә.

* * *

Аллаһын үч кәрәминдән!

* * *

Алма ағачындан алма дүшәр,
армуд ағачындан - армуд.

* * *

Алма арвадын дулуну,
јанында кәтирәр гулуну.

* * *

Алма, армуд, кич Маһмуд!

* * *

Алма күрән, сатма күрән,
јүз күрәндән бир күрән,
она да е'тибар јохдур.

* * *

Алма өз ағачындан узаға дүшмәз.

* * *

Алма шәһәрли гызы - «һамам» дејәр, ағлар,
алма кәндли гызы - «хырман» дејәр, ағлар.

* * *

Алмаг ејибдир, вермэк хүнэр.

* * *

Алмаг јахшыдыр, вермэк - гарын агрысы.

* * *

Алмадыгын һејванын нохтасындан јапышма.

* * *

Алмазы палчыға атмышлар
гијмәтинә хәләл дәјмәмиш.

* * *

Алмајан пешиман, јемәјән - шншман.

* * *

Алманы ат көјә, јерә кәлинчә, ја нәсиб!

* * *

Алманы сој је, армуду сај је.

* * *

Алмаз үзүк, дар бармаг.

* * *

Алмачы ешшәјинә дөнүб.

* * *

Алнына нә јазылыб, ону көрәчәк.

* * *

Аловдан чыхдыг, јалова дүшдүк.

* * *

Алт даш ағыр олар.

* * *

Алт додағы јер сүпүрүр.

* * *

Алтда галан намәрддир!

* * *

Алтда галанын чаны чыхсын!

* * *

Алты тојуғун бир хорузу кәрәкдир!

* * *

Алты даш, үстү аш,
јенә дә оғул чөрәји.

* * *

Алтын һәсир, үстүн һәсир,
јат јетим, тәрләјәсэн!

* * *

Алтыны көрмәдијин габдан су ичмә.

* * *

Алтмыш јашында гоча,
инди кедир һәччә.

* * *

Алтмышында ат минмәк өјрәнән
гијамәт мејданында чапар.

* * *

Алтмышында зурна чалмаг өјрәнән
ахирәтдә чалар.

* * *

Алтуну сәрраф (зәркәр) таныјар.

* * *

Алча мәним, килас мәним, тут мәним,
кавалыда да көзүм вар.

* * *

Алчаг јер икиди хар көстәрәр.

* * *

Алчаг јердә јатма, сел апарар,
һүндүр јердә јатма, јел апарар.

* * *

Алчаг јердә чадыр гурма.

* * *

Алчаглыгдан өлүм јахшыдыр!

* * *

Алчағын чөрәжиндәнсә, ачындан өлмәк јхшыдыр.

* * *

Аман дејәнә әл галдырмазлар.

* * *

Аман дејәни өлдүрмәзләр.

* * *

Аман дејәнин бојнуну вурмазлар.

* * *

Аман фәләк әлиндән,
бидад фәләк әлиндән!

* * *

Ана бала учундан чаныны ода јахар.

* * *

Ана баладан ајрылмаз,
әкәр ајры салалар,
гајалар, ај гајалар,
үстүндән јол салалар.

* * *

Ана гәлби көврәк олар.

* * *

Ана гызына тахт верәр,
ата оғлуна - бахт.

* * *

Ана свин дирәјидир.

* * *

Ана оlanda киши анасы ол.

* * *

Ана сәбри бөјүклдүр.

* * *

Ана төкәни бала јығар.

* * *

Ана үрәји - дағ чичәји.

* * *

Ана һаггы - танры һаггы.

* * *

Анадан артыг јавәр олмаз.

* * *

Анадан әмдијим сүд бурнумдан кәлди.

* * *

Анадан олмајан гардаш сајылмаз.

* * *

Аналар бизи бу күн үчүн доғуб.

* * *

Аналы гызын иши көрүнәр,
анасыз гызын - диши!

* * *

Аналы гызын өзү бөјүјәр,
анасыз гызын сөзү.

* * *

Аналы гузу - хыналы гузу.

* * *

Анам елә чох билир ки, күндәни хырда төкүр,
Атам елә чох билир ки, икисини бирдән өтүрүр.

* * *

Анам мәни дамда доғуб.

* * *

Анамын бир дону вар
гатламаг олмаз,
үстү долу ағ әшрәфи
санамаг олмаз (тапмача).

* * *

Ананы аланын јанында дурма,
балта чаланын јанында дур.

* * *

Ананын ашы - тәндицин башы.

* * *

Ананын элини бурахыб,
дэдэнин элиндэн жапышыб.

* * *

Ананын эркежүн оғлу һамбал олар.

* * *

Ананын илкиси - дағларын түлкүсү.

* * *

Ананын кечдији көрпүдөн гызы да кечэр.

* * *

Ананын чаны өвладдадыр.

* * *

Анасы дүз јердө кээ билмир,
баласы шумда шыллаг атыр.

* * *

Анасы кэзэн ағачлары баласы будаг - будаг кэзэр.

* * *

Анасы намаз үстүндө имиш.

* * *

Анасы чибинө гәнбәр гојуб.

* * *

Анасыз ушаг өвдө хар олар,
атасыз ушаг - чөлдө.

* * *

Анасынын битмэз иши данлаға галды.

* * *

Анасына бах, гызыны ал,
гырағына бах, безини ал.

* * *

Анасындан ајрылан гузуну гурд јејэр.

* * *

Анасыны - атасыны динләмәјән өвлад
үзәнкијә јатмајан ат,
гапыда сахланан ат.

* * *

Аначсан банла, арифсән - анла.

* * *

Ангыр, тајыны тап!

* * *

Анд ичмәк дағ саггызы дејил ки, һеј чејнәјәсән.

* * *

Анд олсун анадан әмдијим сүдә!

* * *

Андын ики башы вар.

* * *

Андын да һөкмү вар хејирдә шәрдә!

* * *

Анладыг - јел дәјирманы,
бәс бунун сују һаны?

* * *

Анлајан адама гул оласан.

* * *

Анлајан бир гылдан да анлар.

* * *

Анлајан дүшмән анламаз достдан јахшыдыр.

* * *

Анлајан өзү ганар,
анламајана јүз гандыр.

* * *

Анлајана бир сөз бир китабдыр.

* * *

Анлајана бирчә милчәк дә саздыр,
анламајана зурна - гавал да аздыр.

* * *

Анлајана гул ол,
анламајана аға олма.

* * *

Анлајана да чангурбан, анламајана да,
дад жарымчыг элиндэн.

* * *

Анлајана түкчэ јахшылыг,
анламајана - атлас архалыг.

* * *

Анламаза јумруг дүјүнлэ сөз гандыр.

* * *

Апар буну дајысынын харабасына.

* * *

Апардығыны гајтармајанын гијмәти
апардығы гәдәрдир,
апардығыны гајтаранын гијмәти јохдур.

* * *

Ар икидин бәласыдыр.

* * *

Ара, гарышыб мәзнәб итиб.

* * *

Арсыз гочалмаз.

* * *

Арсыз нәдән арланар?!

* * *

Арсыза үз көстәрмә.

* * *

Арсыза үз көстәрсән, јахандан јапышар.

* * *

Арсызын үзүнә түпүрүбләр,
«јағыш јағыр» демиш.

* * *

Арада јејир, гырагда кәзир.

* * *

Ара сөзү ев јыхар.

* * *

Ара хэлвэт - түлкү бәј.

* * *

Араба гырыланда јол көстэрэн чох олар.

* * *

Араба гош, чарха дур,
мәрд икидә арха дур.

* * *

Араба илә довшан тутур.

* * *

Арабаны ат апармаз, арпа апарар.

* * *

Араба јолундан чыхма.

* * *

Арабаны көндәррәм одуна
кәтирсә, одундур,
кәтирмәсә, өзү одундур.

* * *

Арабаны өлч, дарвазаны тик.

* * *

Араз ахыр, көзүм бахыр.

* * *

Араз ашығымдан, Күр топуғумдан.

* * *

Араз дуру, Күр сары.

* * *

Араларындан тук кечмир.

* * *

Аралыг аты - кор Фаты.

* * *

Аралыг малы арада јејиләр.

* * *

Аралыг ојуну аралыгда олар.

* * *

Арағын дады сағ олсун,
гарлы да олар, гарсыз да.
Икидин башы сағ олсун
варлы да олар, варсыз да.

* * *

Арвад алмамыш өвлад арзусу еләмә.

* * *

Арвад илә ат - икидин бәхтинә.

* * *

Арвад вар, ев жығар,
арвад вар, ев жыхар.

* * *

Арвад гоһуму ширин олар.

* * *

Арвад ики оlanda ев сүпүрүлмәмиш галар.

* * *

Арвад жыхан евдән аллаһын хәбәри јохдур.

* * *

Арвад жыхан еви фәләк дә жыха билмәз.

* * *

Арвад јухусу јалан олар.

* * *

Арвад кишинин голтуг саатыдыр.

* * *

Арвад малы алчаг гапыдыр,
бир кирәндә алнына дәјәр, бир чыханда.

* * *

Арвад малы - габ дәсмалы.

* * *

Арвад папаг дејил ки, башдан - баша гојула.

* * *

Арвад, сән ичәридән, мән бајырдан,
јахшыча ев тикәрик.

* * *

Арвад шејтана папыш тикәр.

* * *

Арвады аһыл көзү илә,
аты - чаһыл көзү илә.

* * *

Арвады ар сахлар, бостаны бар.

* * *

Арвады әри сахлар, пендири дәри.

* * *

Арвады бәд оланын саггалы тез ағарар.

* * *

Арвады көзәл, аты јорға илә јолдаш олма.

* * *

Арвадын ахыр һијләси ағламагдыр.

* * *

Арвадын бири - ә'ла
икиси - бәла.

* * *

Арвадын исмәтн - әрин иззәти.

* * *

Арвадын једији кејдији кими олса,
вај кишинин һалына!

* * *

Арвадын өјүдү арвада кечәр.

* * *

Арвадын хиртдәји олмаз.

* * *

Арвадсыз ев, сусуз дәјирман.

* * *

Арвад үзлү кишидән,
киши үзлү арваддан әлһәзәр.

* * *

Ардынча падшаһы да сөјәрләр.

* * *

Арзу арзудан доғар.

* * *

Арзу бир, үмид ики.

* * *

Арзу гујудур, долдурмағ олмаз.

* * *

Арзу кениш, өмүр ғыса.

* * *

Арзунун сону јохдур.

* * *

Ариф олан булуддан да нәм чәкәр.

* * *

Ары гәһрин чәкмәјән, балын гәдрини билмәз.

* * *

Ары јејиб, намусу далына атыб.

* * *

Ары јаланчыны санчар.

* * *

Ары јувасына чөп узатмазлар.

* * *

Арыг ата гујруғу да јүкдүр.

* * *

Арыг ата јүк чатмазлар.

* * *

Арыг атда тәпәр чох,
јеримәјә һүнәр јох.

* * *

Арыг өкүзә бычаг олмаз.

* * *

Арым вар, арым вар,
- ешшәк арысы!

* * *

Арыны думан, инсаны иман јола кәтирәр.

* * *

Арынын тиканыны (нештәрини) көрдүм,
балындан әл чәкдим (үздүм).

* * *

Армуд ағачындан узаг дүшмәз.

* * *

Армуд вахтында дәјәр,
хәстәнин көнлү тәләсәр.

* * *

Армудун јахшысыны мешәдә ајы јејәр.

* * *

Армудун сапы вар, үзүмүн чөпү.

* * *

Арпа верилмәјән ат
гамчы күчү илә јеримәз.

* * *

Арпа әкдим, дары чыхды.

* * *

Арпа әкән арпа бичәр,
буғда әкән буғда.

* * *

Арпа јемиш ат мәнзил кәсәр.

* * *

Арпа унун јохдурса,
дадлы дилин дә јохдур?!

* * *

Арпа унундан пахлава олмаз.

* * *

Арпа чөрәји турш ајран,
адын нәдир? - Хавәрчан?!

* * *

Арпаны төкүбләр итин габағына
сүмүјү төкүбләр атын габағына.

* * *

Арпанын дэни гызылдыр,
саманы - күмуш!

* * *

Артыг аш - ја гарын ағрыдар, ја баш.

* * *

Артыг газанч чиб жыртмаз.

* * *

Артыг јағын шорбаја нэ зэрери?
(Јағ ашы корламаз).

* * *

Артыг јемэк һарамдыр.

* * *

Артыг тамаһ даш јарар,
даш гајыдар баш јарар.

* * *

Артыг тикэ диш гыраp.

* * *

Артыг хэрч (исраф) ев јыхар.

* * *

Арха су кэлэнэ гэдэр
гурбағанын көзү бэрэләр.

* * *

Архадыр јурдумуза,
ешг олсун ордумуза.

* * *

Архалы көпәк гурд басар.

* * *

Арханы күркә өјрәтмә!

* * *

Архасындан кәсәр,
этәјинә чалајар (јамар).

* * *

Архасыны јерә вермир.

* * *

Архлар ахар чај олар.

* * *

Архы адда, сонра «Бәрәкаллаһ» де!

* * *

Аршын кәтир, без апар,
чувал кәтир, гоз апар.

* * *

Аршын узун, без гыса,
кәфәнсиз өләр коса.

* * *

Асылсан да уча будагдан асыл.

* * *

Аслан ағзындан шикар алынмаз.

* * *

Аслан гочаланда башына чаггаллар топлашар.

* * *

Аслан гочаланда сичан јувасыны көзләјәр.

* * *

Аслан гочаланда үз - көзүнә гарышга дарашар.

* * *

Аслан да һеч јалғыз галмасын.

* * *

Аслан јатағында түлкүләр јатыр.

* * *

Аслан јатағындан (јатышындан) бәлли олар.

* * *

Аслан өләндә дә асландыр.

* * *

Аслан түлкү көлкәсиндә јатмаз.

* * *

Асланы јаралајыблар!

* * *

Асланын баласы аслан олар.

* * *

Асланын нә еркәји, нә дишиси?

* * *

Асланын горхусу гарышгадан олар.

* * *

Асланлар јурдунда түлкүлөр кезир.

* * *

Аста атын тәпији бәрк дәјәр.

* * *

Аста вур, раста вур.
(Аста вур, уста вур).

* * *

Аста елә, уста елә,
ја астача, ја устача!

* * *

Аста кедән јорулмаз,
јүјүрән јолда галар.

* * *

Аста кедән мәнзил кәсәр.

* * *

Аста кедән тез кедәр.
(Аста кедән чох кедәр).

* * *

Астанын иши галмаз
хәстәнин иши галар.

* * *

Астары үзүндән баһа.

* * *

Астары үзүнә чыхыб.

* * *

Ат аты ја төјләдә таныјар, ја да јолда.

* * *

Ат Балаханым!

* * *

Ат бәсләниркән,
гыз истәниркән.

* * *

Ат вар - от јохдур,
от вар - ат јохдур.

* * *

Ат вурду дизимә,
инди кәлдим өзүмә.

* * *

Ат гатыр доғуб, нәсли позулуб.

* * *

Ат гачды, јәһәри дә апарды.

* * *

Ат дырнағындан - инсан гулағындан.

* * *

Ат елин, торба эманәт,
даһа бизим нәјимиз вар!?

* * *

Ат әлә дүшәр,
мејдан әлә дүшмәз.

* * *

Ат изи ит изинә гарышмаз.

* * *

Ат ајағы күләк олар,
озан дили јүјрәк.

* * *

Ат алан, көзүн чыхсын,
аланда јал - гујруғуна бахмазлар?!

* * *

Ат алмаға чаһыл кедәр,
гыз алмаға аһыл.

* * *

Ат алмамыш, нохта давасы едир.

* * *

Ат алмамыш төјлә тикир.

* * *

Ат арыг, мәнзил узаг.

* * *

Ат ат олунча, јіјәси мат олар.

* * *

Ат ат илә әлләшәр,
арада ешшәк өләр.

* * *

Ат ат илә јола кедәр,
сөз арпа кәсмәкдәдир.

* * *

Ат илә торбаны чәкишдирмәзләр.

* * *

Ат ишләр, ешшәк дишләр.

* * *

Ат јемәјән ачы отлар
һеч битмәсә јахшыдыр.

* * *

Ат јеримәклә, инсан билмәклә.

* * *

Ат јеринә ешшәк бағланыб.

* * *

Ат јүјәнилә сатылар.

* * *

Ат јүјәнсиз олмаз,
бағ бахымсыз.

* * *

Ат киминдир? - Минәнин.
Гылынч киминдир? - Бағлајанын.

* * *

Ат кетди, өркәни дә апарды.

* * *

Ат мејданында ешшәк ангырмаз.

* * *

Ат мин, ад газан.

* * *

Ат минэн атасыны танымаз.

* * *

Ат минэндә вэрэм олмаз.

* * *

Ат - минэнин, ев - отуранын,
...дон - кејэнин.

* * *

Ат минэнини таныјар.

* * *

Ат миничисинә көрә кишнәр.

* * *

Ат минмәјән ат минсә,
чапа - чапа өлдүрәр.

* * *

Ат налы, ешшәк налы,
молладан гачан һүсејналы!

* * *

Ат оғурланандан сонра ахур нәјә кәрәкдир?

* * *

Ат оғурланандан сонра төјләнин гапысыны бәрә
бағлајыр.

* * *

Ат олмајән јердә ешшәк дә атдыр.

* * *

Ат өлдүрмәјән бајтар олмаз.

* * *

Ат өләндә јәһәри галар,
адам өләндә - ады.

* * *

Ат өләнәчән отлар.

* * *

Ат өлуб, итләрин бајрамыдыр.

* * *

Ат сују көрүр, су да аты,
даһа финдирыг нә лазым?

* * *

Ат тапылды, јәһәр тапылмады.

* * *

Ат тәпәр, гатыр тәпәр,
арада ешшәк өләр.

* * *

Ат тәпијинә ат дөзәр.

* * *

Ата евиндә - өкәј ана,
әр евиндә - гајынана.

* * *

Ата јумагланар, огул будагланар.

* * *

Ата көздүр, огул - көзүн ишығы.

* * *

Ата малы тез түкәнәр.

* * *

Ата малына көз тикән малсыз галар.

* * *

Ата малыны дәрч елә,
она көрә дә хәрч елә.

* * *

Ата малындан мал олмаз,
өзүн газанмаг кәрәк.

* * *

Ата оғлуна бир бағ верди,
огул атаја бир салхым гыјмады.

* * *

Ата оғлунун пислијини истәмәз.

* * *

Ата - огул савашды,
эблэх буна инанды.

* * *

Ата олмаг асандыр,
аталыг өжрэнмэк - чэтин.

* * *

Ата олмајан ата,
ана олмајан ана гэдрина билмэз.

* * *

Ата һаггы өвлда мирасдыр.

* * *

Ата чөрэји - мејдан чөрэји,
огул чөрэји - зиндан чөрэји.

* * *

Атадан галан мал јанан шама бэнзэр,
эријиб гуртарар.

* * *

Аталар демиш:
- јаман көзэ шиш!

* * *

Аталар нэ экиблэр,
огуллар ону бичиблэр.

* * *

Аталар сөзү базарда сатылмаз.

* * *

Аталар сөзү өјүддүр бизэ.

* * *

Аталар сөзү Гур'ана кирмэз
амма Гур'ан јанында кедэр.

* * *

Аталар сөзү мүһакимэ олунмаз.

* * *

Аталар сөзү һикмэтдир.

* * *

Аталар сөзүнү тутмајаны
бијабана атарлар.

* * *

Аталар сөзүнүн башы вичдан горхусудур.

* * *

Аталар сөзүнүн һәр бири бир дастандыр.

* * *

Аталарын сәпдији оғуллара мирасдыр.

* * *

Атам, атам, мән бу ишә матам!

* * *

Атам әкиб тәнбәки,
мән билирәм сәндәкин.

* * *

Атам евиндә балыг башы
әрим евиндә тојуг ашы.

* * *

Атам елә фәндкирдир ки,
күндәләри сајыр,
анам елә фәндкирдир ки,
күндәләри кәсир.

* * *

Атам илә атаны дејинчә,
өзүм илә өзүнү де.

* * *

Атам оғлу, ај гардаш,
сән кәлмисән, јер дә јох
вај тава дәрди, јағ да јох.

* * *

Атама јатаг салдым,
кәлди галајчы јатды.

* * *

Атамы - анамы итирдим,
өзүмү сәнә јетирдим.

* * *

Атамы - анамы атмышам,
бирчә сәни тутмушам.

* * *

Атан соған, анан сарымсаг,
һардан олдун күлмәшәкәр?!

* * *

Атана нечә бахарсан,
өвладың да сәнә елә бахар!

* * *

Атана һөрмәт елә,
оғлун сәнә һөрмәт едәр.

* * *

Атасын, анасын көрмәсәјдим,
өзүнә хан дејәрдим.

* * *

Атаның дуасы, ананың аһы.

* * *

Атаның кәсби оғула һалалдыр.

* * *

Атасы евиндә аз галыб
бир аз да ат үстә сахлајын.

* * *

Атасы евләнмәмиш оғлу базара кедир.

* * *

Атасы өлән јетим галмаз,
анасы өлән јетим олар.

* * *

Атасы туршу јемиш,
баласының диши гамашмыш.

* * *

Атасыз ушаг - дамсыз ев.

* * *

Атасына оғулдур, анасына гул.

* * *

Атасына охшамајан надүрүстдүр!

* * *

Атасына хејри олмајанын кимә хејри олар?!

* * *

Ата габагдан јанаш, итә далдан.

* * *

Ата гамчы, ешшәјә - биз.

* * *

Ата гырх јашында гијмәт версән
гијамәт мејданында санарсан.

* * *

Ата дост кими бах,
дүшмән кими мин.

* * *

Ата әт, итә от вермәзләр.

* * *

Ата күч, адама ағыл лазымдыр.

* * *

Ата минди, атасыны танымады,
атдан дүшдү, аты танымады

* * *

Ата минәндә өзүнү унутма
атдан дүшәндә атыны.

* * *

Ата нал чахылдығыны көрәндә гурбаға ајағыны узатды.

* * *

Атда - гарын, итдә - бурун.

* * *

Атдан ат олар, ешшәқдән годуг.

* * *

Атдан галаны өкүзә верәрләр.

* * *

Атдан дүшэн јенә атланар.

* * *

Атдан дүшәнә - јорған - дөшәк,
ешшәкдән дүшәнә - мөзар.

* * *

Атдан дүшмәк бир ејиб,
ешшәјә минмәк ики ејиб.

* * *

Атдан дүшсән дә аддан дүшмә.

* * *

Атдан дүшүб ешшәјә минмәзләр.

* * *

Атдан енәр, ајағыны үзәнкидән чыхартмаз.

* * *

Атәшә атәшлә верәрләр чаваб.

* * *

Аты ат јанында бағларсан
һәмрәнк олмаса,
һәмхасијјәт һәмхој олар.

* * *

Аты атасы илә таныјарлар
гатыры анасы илә.

* * *

Аты атын јанында бағларсан,
хан көрәр, дејәр:
бирини бағышла мәнә.

* * *

Аты гамчы апармаз, арпа апарар.

* * *

Аты эл илэ јох,
арпа илэ тумарла.

* * *

Атылан ох кери гајытмаз.

* * *

Атым өзүмдән, донум өзүмдән,
белә некәрәм.

* * *

Атын ағзына бахыб арпасыны верэрләр.

* * *

Атын арығы дөјүш күнү мә'лум олар.

* * *

Атын арығына гары дејэрләр,
икидин јохсулуна дәли.

* * *

Атын ахмағы јорға олар,
итин ахмағы тула.

* * *

Атын гисмәти доггуздур:
бирини јејөр,
сәккизини саһибинә гајтарар.

* * *

Атын јахшысыны јахшы сахла,
палтарын јахшысыны јахшы кеј,
ат да, палтар да сәни јахшы сахлар.

* * *

Атын јүјрәк исә мин чап.

* * *

Атын өлүмү тәки арпадан олсун.

* * *

Атына ешшәк демишәм, ја дәвәнә көшәк?!

* * *

Атыны бағла дирәјә,
сонра танрыја тапшыр.

* * *

Атыны минэн чиловлар.

* * *

Атла икидин мəkаны олмаз.

* * *

Атлас нə гэдэр көһнə олса,
патава олмаз.

* * *

Атлы илə атсыз (пијада) бир дежил.

* * *

Атлы пијадаја күлэр.

* * *

Атлылар атын чапар,
дајчалы дејэр: - Мəн дə варам.

* * *

Атлыны атындан ендирэр.

* * *

Атлынын габағына пијада чыхма.

* * *

Атлынын пијададан хəбəri олмаз.

* * *

Ахар су кедэр, галмаз.

* * *

Ахар су тəмиз олар.

* * *

Ата - ана сөзүнə бахмајан
күлханда јатар.

* * *

Ата - ананын гоча вахтында
оғул элиндэн тутар.

* * *

Ата - ана тərбијə етмəјəни
һəјат тərбијə едэр.

* * *

Атасыны гудуз гапмыш, оғлуну илан чалмыш.

* * *

Ата - ата - атычи,
минә - минә - миничи.

* * *

Атдығы атдыг,
тутдуғу тутдуг.

* * *

Атдығы ох јерә дүшмәз.

* * *

Атдығыны вурур,
тутдуғуну гопардыр.

* * *

Атыб вурмаг,
үзүб кечмәк,
ачыб охумаг кишиде олмалыдыр.

* * *

Атылды, минди ешшәјә,
бајаг да ајағы јердә иди, инди дә.

* * *

Атылдын ирәли дүшәсэн,
вурдун кери дүшдүн.

* * *

Ахар суја дајанма,
һәр дејиләнә инанма.

* * *

Ахар чаја кетсә, гурудар.

* * *

Ахырда кәлән гапыны өртәр.

* * *

Ахырда күлән јахшы күләр.

* * *

Ахыры фәна олачаг иши һеч башлама.

* * *

Ахмаг адам оғурлуг кечи илә кәзмәјә чыхар.

* * *

Ахмаг адам өз сәһвини дүз биләр,
ағыллы дүзәлдәр.

* * *

Ахмаг адамдан дағ да горхар.

* * *

Ахмаг ахмағы тапар.

* * *

Ахмаг баш бәлалы олар.

* * *

Ахмаг башын бәласыны ајаглар чәкәр.

* * *

Ахмаг гарғанын јумуртасы лах чыхар.

* * *

Ахмаг да сүкут едәндә ағыллы көрүнәр.

* * *

Ахмаг јығар, ағыллы јејәр.

* * *

Ахмаг өзүнә дүшмәндир,
өзкәјә нечә дост ола биләр?!

* * *

Ахмағын ағлы башында олмаз,
дабанында олар.

* * *

Ахмаглар олмасајды,
ағыллылар мәнв оларды.

* * *

Ахсаг атын кор да налбәнди олар.

* * *

Ахсаг гојуна нә дағ, нә аран?

* * *

Ахсаг ит ова кетмәз,
тутса да бурахмаз.

* * *

Ахсаг јабы көһлән аты кечә билмәз.

* * *

Ахсајан бүдрәр.

* * *

Ахтар, тајыны тап!

* * *

Ахтаран тапар.

* * *

Ахтаран тапар, јоғуран јапар.

* * *

Ахтардым чаһанда башыма бир тач,
нә оғруну тох көрдүм, нә доғруну ач.

* * *

Ахтармагла дејил, бәхтә чыхмагладыр (раст
кәлмәкләдир).

* * *

Ахунд молланы бәјәнмәз, молла ахунду,
сејид - һәр икисини.

* * *

Ахунд өзү едәр,
өзкәјә «еләмә» дејәр.

* * *

Ахундун минбәр үстә көзү дөрд олар.

* * *

Ахурда јатанла саман сатан гардашдыр.

* * *

Ахшам гызартысы сабаһа јәјдыр,
сәһәр гызартысы ахшама вајдыр.

* * *

Ахшам одуна кедэн чох олар.

* * *

Ахшам сәбри хејир олар.

* * *

Ахшам тез јат, сәһәр тез дур.

* * *

Ахшамдан сонра кәлән гонағын јејәчәји соғандыр.

* * *

Ахшамдан сонра сабаһын хејир олсун.

* * *

Ахшамын ишини сабаһа гојма.

* * *

Ахшамын сиррини дан биләр.

* * *

Ахшамлар тез јатарсан,
сәһәрләр тез дурарсан-
дөвләт дејил, бәс нәдир?
Ахшамлар кеч јатарсан,
сәһәрләр кеч дурарсан-
нибәт дејил, бәс нәдир?

* * *

Аһ јердә галмаз.

* * *

Аһ чәкир, ган түпүрүр.

* * *

Аһ-вајла чыхар касыбын чаны
елә дејәр: - Аллаһ кәримдир!

* * *

Ачарам сандығы, төкәрәм памбығы.

* * *

Ачыг ағыз ач галмаз.

* * *

Ачыг габа ит дэјәр.

* * *

Ачыг гапыны дөјмәзләр.

* * *

Ачыг севда баш тутмаз.

* * *

Ачыг сүфрә тәклиф истәмәз.

* * *

Ачыг сүфрәнин бир ејби вар,
өртүлү сүфрәнин - јүз ејби.

* * *

Ачылмамыш сандыгдыр.

* * *

Ачылмамыш сүфрәнин ејби көрүнмәз.

* * *

Ачма һәр пәрдәни, архасында мин сирр вар.

* * *

Ач ајы ојнамаз.

* * *

Ач аман билмәз.

* * *

Ач ачы алды,
ачдан ләләјүн төрәди.

* * *

Ач бајыра гачар,
јалавач евә кирәр.

* * *

Ач баш,
күн дә вуруб, олуб кич баш.

* * *

Ач бәјдән тох ит јахшыдыр.

* * *

Ач газанар, тох јејер.

* * *

Ач гал, дилэнчи олма.

* * *

Ач галмаг борчлу олмагдан јахшыдыр.

* * *

Ач гарына бир нэфэр нэгмэ охурму мэкэр?

* * *

Ач гарына ачы саггыз чејнэјирсэн?

* * *

Ач гылынчы чапар.

* * *

Ач гојун, виран дэјирман саһибинэ башағрысыдыр.

* * *

Ач гудурған олар,
јалавач - ојнаған.

* * *

Ач гурд асланы басар.

* * *

Ач гурд баласыны јејер.

* * *

Ач гурд сүрүнүн ортасына кирэр.

* * *

Ач дејер: - Дојмарам!
тох дејер: - Ачмарам!

* * *

Ач доғрар, тох јејер.

* * *

Ач донуз дарыдан чыхмаз.

* * *

Ач елә билэр һамы ачдыр,
тох елә билэр һамы тохдур.

* * *

Ач элинэ дүшэни јејэр,
тох ағзына кэлэни дејэр.

* * *

Ач јат, башыны дик сахла.

* * *

Ач јатым, саламат јатым.

* * *

Ач көпэк өзүнү аслана вурар.

* * *

Ач нэ олса јејэр,
нэ олса да сөјлэр.

* * *

Ач ол, дүз ол.
(Ач ол, киши ол).

* * *

Ач олдун - чобана гошул,
јорулдун - сарбана.

* * *

Ач өзүнү ода вурар.

* * *

Ач өлмэз, көзү гаралар
борчлу өлмэз, үзү саралар.

* * *

Ач тојуг јухусунда дары көрэр.

* * *

Ач тојуғун јумуртасы тэрс душэр.

* * *

Ач тохун үзүнэ бахмагла дојмаз.

* * *

Ач чанаварлар ағыз-ағызга јатар.

* * *

Ача доггуз јорған өртмүшләр,
јенә дә јухулаја билмәмиш.

* * *

Ача нә һалал, нә һарам?!

* * *

Ачдан уммаг олмаз.

* * *

Ачиз адам горхаг олар.

* * *

Ачизә тохунмазлар.

* * *

Ачы дилин јарасы гылынч јарасындаи пис олар.

* * *

Ачы диндирмә, тоху тәрпәтмә.

* * *

Ачы сөз үрәк буландырар.

* * *

Ачы сөзү бир батман бал илә јемәк олмаз.

* * *

Ачығы кәлән су ичәр.

* * *

Ачығын дәвләтә зәрәри вар.

* * *

Ачығын әввәли дәлилик
ахыры пешманчылыг.

* * *

Ачығын кәлир - диварыны кен гој.

* * *

Ачыглы башда ағыл олмаз.

* * *

Ачыглы диләнчинин торбасы бош галар.

* * *

Ачыдыр, гычыдыр,
чаны чыхан да бачыдыр.
(Ачыдыр, учудур,
дәрдими чәкән бачыдыр).

* * *

Ачылыгдан јемәк олмур,
ширинликдән атмаг олмур.

* * *

Ачын гарны дојар, көзү дојмаз.

* * *

Ачын евиндә нә од олар, нә очаг.

* * *

Ачын иманы олмаз,
тохун - аманы.

* * *

Ачын көзү чәрәк тикәсиндә олар.

* * *

Ачындан ајагјалын јатыр.

* * *

Ачындан гарнына даш баглајыб.

* * *

Ачындан гурд гапыр.

* * *

Ачындан көпүк гусур.

* * *

Ачындан күнорта дурур,
бығыны јағ илә бурур.

* * *

Ачындан өлүб чәннәтә кединчә,
тохлугдан өлүб, чәһәннәмә кет.

* * *

Ачыны дадмајан ширини билмәз.

* * *

Ачкөз адамдыр, ачыг көздән кирпик гопардыр.

* * *

Ачла эчэли јетән бирдир.

* * *

Ачлыг адама ојун өјрэдәр.

* * *

Ачлыг ајыја дарајы охудар.

* * *

Ачлыг бир ил кедәр,
миннәт - мин ил.

* * *

Ачлыг зарафат дејил.

* * *

Ачлыг илә тохлуғун арасы бир парча чөрәкдир.

* * *

Ачлыгда дары чөрәји һалвадан ширин олар.

* * *

Ачмыш гудурмушдан бәдтәрдир.

* * *

Ачмыш ешшәк атдан јејин кедәр.

* * *

Аш башында гырговул.

* * *

Аш дашанда кәфкир баһа олар.

* * *

Аш дуз илә, дуз дады илә.

* * *

Аш јејәннин гашығы белиндә олар.

* * *

Аш јејәрсән? - Бир сини!
Су ичәрсән? - Бир чини!

* * *

Аш олсун, эл башдан кэлэр.

* * *

Ашды, дашды дүшбэрэ,
һамыдан башды дүшбэрэ,
һэрэ бир гашыг гапыб,
тараш-тарашды дүшбэрэ!

* * *

Ашдыр - бишэр,
ишдир - дүшэр.

* * *

Ашы молланын,
башы молланын,
алтыдан да беши молланын,
јердә галыр бир дәнә,
онунла да вар иши молланын.

* * *

Ашы биширэн јағдыр,
кәлинин (ашбазын) үзү ағдыр.

* * *

Ашы јох, ровзә тутар,
иши јох, намаз гылар.

* * *

Ашыны бишир - сөјлә
сөзүнү дүшүн - сөјлә.

* * *

Ашын дады - дуздур,
дүнјанын дады - көздүр.

* * *

Ашын дурулуғу дәннин азлыгындадыр.

* * *

Ашин исти олсун, сујун сәрин.

* * *

Ашындан јемәдик,
түстүсүндән кор олдуғ.

* * *

Ашпаз ашпазлығын артырыб,
сүдлү аша соган доғрајыб.

* * *

Ашпаз дүканыдыр:
аз верәрсән - аз јејәрсәи,
чох верәрсән - чох јејәрсән.

* * *

Ашыг дејәр: - Гочалмаздым, олмасајды тој ахыры.

* * *

Ашыг ел атасыдыр.

* * *

Ашыг илә молланын һеч олмаз саз арасы.

* * *

Ашыг ја сәбир, ја сәфәр.

* * *

Ашыг көрдүјүнү чағырар.

* * *

Ашиг олан диванә олар.

* * *

Ашиг олан кор олар.

* * *

Ашиг сөзлә төсәлли тапар.

* * *

Ашигә Бағдад узаг дејил.

* * *

Ашигә јазы јохдур.

* * *

Ашиги ағладан күлмәз.

* * *

Ашигсән, дүш дағлара.

* * *

Ашигэ сөз дэжмэз,
чиркинэ көз.

* * *

Ашиг начар ағлама,
күндүр кечэр, ағлама,
гапыны бағлажан фэлэк
бири күн ачар, ағлама.

* * *

Ашығын гылынчы-галханы - бир сазыдыр, бир сөзү.

* * *

Ашығын сазы бојнунда,
сөзү боғазында.

* * *

Ашығын сөзү гуртаранда
«јарым, јарым» чағырар.

* * *

Ашығынқы һајдандыр,
молланынқы вајдан.

* * *

Ашағы, ашағы,
гатыглы ашдан да ашағы?!

* * *

Ашағы башда отурмур,
јухары башда да јер јохдур.

* * *

Ашағыдан јухары кэлэндө хејир олар.

* * *

Ашкар дүшмән кизли достдан јахшыдыр.

* * *

Ашна, ашна, чыхды очаг башына.

Б

Баба олмады, вэба олду.

* * *

Баба палтары кејэрсэн,
баба оларсан.

* * *

Бабадан хүммэт - нэвэдэн хидмэт.

* * *

Бабанын элиндэн нэвэ тутар.

* * *

Бабанын үзүнү ағардан нэвэси олар.

* * *

Баблы баба илэ,
су гуллабы илэ.

* * *

Баблы бабын тапмаса,
иши аһ-вајла кечар.

* * *

Баггал, гэссаб - һэр икиси бир һесаб.

* * *

Баггал дашдан кэсэр,
сичан баггалдан.

* * *

Баггал өлүлэрин борчун дирилэрэ јүклэр.

* * *

Бағ алма бағланарсан,
дағ алма дағланарсан,
гојун ал, јағланарсан.

* * *

Бағ бағбансыз олмаз,
дәвә сарбансыз.

* * *

Бағ белә, бостан белә,
гәнәкләри шәлә-шәлә!

* * *

Бағ кәсмәк ешшәкдән галыб.

* * *

Бағ салан барын јејәр.

* * *

Бағ сатыб, дағ алыб.

* * *

Баға бағ демәјибләр, бах дејибләр.

* * *

Бадә ки, бир шәрабдыр һәр кәс ондан ичмәлидир,
өлмәк ки, бир көрпидүр, һәр ким ордан кечмәлидир.

* * *

Баға бағбан лазымдыр,
гојуна - чобан.

* * *

Баға бах, барыны көр.

* * *

Баға бах үзүм олсун,
јемәјә үзүн олсун.

* * *

Баға бахарсан бағ олар,
бахмазсан дағ олар.

* * *

Баға чанағындан чыхды,
чанағыны бәјәнмәди.

* * *

Бағаны ја өлдүр,
ја далысы үстә гој.

* * *

Бағбан бир күл үчүн,
мин хара хидмәткар олар.

* * *

Баға јол кедә билмәз,
евини далында кәздирәр.

* * *

Бағбан тәләсәр,
армуд вахтында јетишәр.

* * *

Бағбанын бар вахты,
гулағы ағыр ешидәр.

* * *

Бағбанын көнлү олса,
нә кәлиб бағда паја?!

* * *

Бағда әлләшәнин гуршағы гығ олар.

* * *

Бағда әрик вар иди,
салам-әлејк вар иди.
бағдан әрик гуртарды,
салам-әлејк гуртарды.

* * *

Бағда күлә бахарлар.

* * *

Бағым вар, бағым вар,
- туман бағы!

* * *

Бағында күл вар икән - күл үзүнә,
бағында күл гуртарды - күл үзүнә.

* * *

Бағча бағын гыјды,
бағбан салхым да гыјмады.

* * *

Бағлы гапыја хәта дәјмәз.

* * *

Багча мөндө, бар мөндө,
һејва мөндө, нар мөндө
көңлүм эттар дүканы,
нә истәсэн вар мөндө!

* * *

Багчалар сары,
һејвасы нары,
һамы динсә дә,
сән динмә бары.

* * *

Баднан кәлән, баднан кедәр.

* * *

Базар ата-ана танымаз.

* * *

Базар баггалсыз,
мешә чаггалсыз олмаз.

* * *

Базар гурулду, һесаб дурулду.

* * *

Базар ичиндә ит гулағы кәсмәзләр.

* * *

Базар јансын, амма,
мәнә бир манат газанч олсун.

* * *

Базар олсун базарын!

* * *

Базар чөрәји чох олсун,
базарда олсун.

* * *

Базар шејтан јувасыдыр.

* * *

Базара кедәр - јағыш јағар,
дәјирмана кедәр - гырғын олар.

* * *

Базарда без учуз оlanda адам өзүнү өлдүрмөз.

* * *

Базары касад олан мөрданэ кэрэк олсун.

* * *

Базарын базар,
гадам сәнэ, мөрдимазар.

* * *

Базарын эввэл!

* * *

Базара кәлди гул алан
күл башына дул алан,
јерин чәннәтдә олсун,
гыз әлиндән күл алан.

* * *

Базарын көзүн чыхарыб.

* * *

Бајгуш күндә үч сәрчә јејәр.

* * *

Бајгуш харабалығы күлүстана дәјишмәз.

* * *

Бајгушун да дар олмасын гәфәси.

* * *

Бајгушун рузиси ајағында кедәр.

* * *

Бајрам бәји олуб.

* * *

Бајрам сүмүјү илә көпәк көкәлмәз.

* * *

Бајрамәлисиз тој олмаз.

* * *

Бајыры кашы-чини,
ичәриси тојуг һини.

* * *

Бакы јетим-јесир мәскәнидир.

* * *

Бакы Шәргин гапысыдыр.

* * *

Бакыда газан - Тифлисдә хәрчлә.

* * *

Бакыда ишлә - Кәнчәдә дишлә.

* * *

Бакылы чүт данышар,
шәкили - гаш-көзлә,
дәрбәндли - кәллә илә.

* * *

Бал верән чичәји ары таныјар.

* * *

Бал дедим, бәләја дүшдүм.

* * *

Бал тутан бармаг јалар.

* * *

Бал тутанын арысы Шамдан кәләр.

* * *

Бала гушун ағзы бөјүк олар.

* * *

Бала дады, бал дады,
бала адам алдады,
ширини ширин олур,
ачысы да бал дады.

* * *

Балы да сәнин, бәласы да.

* * *

Балы дибиндән, јағы үзүндәи.

* * *

Балы әли узун олан јемәз,
гисмәт олан јејәр.

* * *

Балы олана дошаб сатмазлар.

* * *

Балын јохдур, бал кими дилин олсун.

* * *

Балыны је, арысыны сорушма.

* * *

Балсыз шанда ары дурмаз.

* * *

Балчы гызы - даһа ширин.

* * *

Балчынын вар бал тасы,
одунчунун балтасы.

* * *

Балаға кирди баға,
бир гуш тутду,
о да гурбаға.

* * *

Бала бағыр (чијәр) этидир.

* * *

Бала балдан шириндир.

* * *

Балалы гарғаја паж дүшмәз.

* * *

Баласыз да ағлар, балалы да.

* * *

Баһасына пул вермишәм,
көзләрим дә чыхса јејәчәјәм.

* * *

Балача ағача чыхыб,
бөјүк будаг силкәләјир.

* * *

Балачанын дәрди дә балачадыр.

* * *

Балдызыма Гур'ан гәним олајды,
гајнанама бағда илан чалајды,
гајнатама Мәккә гисмәт олајды.

* * *

Балдыз елә балдыздыр,
бачысы сағ олсун.

* * *

Балдыз - чувалдуз
һәрдән кәләр
санчар, кедәр.

* * *

Балыг баласыны да овлар.

* * *

Балыг балығы удмаса -
дәрјаны балыг тутар.

* * *

Балыг башындан ијләнәр,
чамыш ајағындан.

* * *

Балыг истәјән - өзүнү суја вурар.

* * *

Балыг истәјәнин гујруғу бузда кәрәк.

* * *

Балыг кими гулағы шыр-шырдадыр.

* * *

Балыг суда икән базарлыг олмаз.

* * *

Балыг судан чыхды - өлдү.

* * *

Балыг тора дүшәндән сонра
ағлы башына кәләр.

* * *

Балыг тутан исланмагдан горхмаз.

* * *

Балыг тутан сују буланыг истэр.

* * *

Балыгы ја өлдүр, ја судан чыхарт.

* * *

Балыгы нэ вахт тутсан тээдир.

* * *

Балыгын бөјүү табаг алтындадыр.

* * *

Балта ағач кэсмэзди,
сапы ағач олмасајды.

* * *

Балта дэјмэјэн ағачдан ағач олмаз.

* * *

Балта көрмэјэн бағ мешэ олар.

* * *

Балта өз сапыны кэсмэз.

* * *

Банлајан тојуг моллаја дүшөр.

* * *

Бар вахты бағбана салам верэн чох олар.

* * *

Бар верэн ағача даш атарлар.

* * *

Барсыз ағача даш атмазлар.

* * *

Барлы ағачын башына доланарлар.

* * *

Бармаг хесабы верир.

* * *

Бармагы ишин ичиндэдир.

* * *

Бармағын һансыны кәссән, ағрысы бирдир.

* * *

Бармағымын бешини дә бал еләжиб ағзына сохсам,
дејәр: - Зәһәрдир.

* * *

Бармағымын онуну да шам еләжиб көзүнә сохсам,
дејәр: - Көрмүрәм!

* * *

Барыт илә одун достлуғу олмаз.
(Барыт илә одун нә ашналығы?!).

* * *

Барыты гуртарыб.

* * *

Басыланы эзмәзләр.

* * *

Батырмајан очаг башы гојмајыб.

* * *

Батман гара дашдан,
јахшылыг ики башдан.

* * *

Бах мәнә, бахым сәнә.

* * *

Бах мәнә бир көзлә,
бахым сәнә ики көзлә.

* * *

Бахма дејәнә, бах дедијинә.

* * *

Бахмаг кирајә истәмәз.

* * *

Бахмагла гарын дојмаз.

* * *

Бахмагла өјрәнмәк олса,
итдән гәссаб олар.

* * *

Баһалыгда алдығымы, учузлугда сатарам.

* * *

Баһалыгда чөрәжин әсиркәјән
учузлугда јалгыз галар.

* * *

Бачаран бал јејәр.

* * *

Бачарана чан гурбан!

* * *

Бачармадығын бир иши «бачарарам!» демә.

* * *

Бачарыг ағлын нишанәсидир.

* * *

Бачарсан һамынын јүкүнү сән дашы.

* * *

Бачасынын әјрилијинә бахма,
түстүсүнүн дүз чыхмасына бах.

* * *

Бачы бачы дејил, гыз гардашдыр.

* * *

Бачы ки, евдән чыхды,
ихтијары сәнден чыхды.

* * *

Бачы оғлудур, һагг алмаз,
дајыдыр, гоунун дишисини верәр.

* * *

Бачы оғлуну дајысы таныдар
бачы гызыны халасы.

* * *

Баш ағыр, папаг јүнкүл кәрәк.

* * *

Баш ағрыјанда аллаһ јада дүшәр.

* * *

Баш-баша вермәјинчә,
даш јериндән гопмаз.

* * *

Баш бәдәнин тачыдыр,
көзләр онун гаш-дашы.

* * *

Баш бостанда битмәз.

* * *

Баш вермәк олар,
сирр вермәк олмаз.

* * *

Баш әјмәклә баш ағрымаз.

* * *

Баш јолдашы аздыр,
аш јолдашы чох.

* * *

Баш намәрд әлиндәдир,
нә кәсир, нә бағышлајыр.

* * *

Баш ол, истәрсән лап соған башы ол.

* * *

Баш олмајан көвдә ләшдир.

* * *

Баш олсун, бөрк тапылар.
(Баш сағ олсун, папаг тапылар).

* * *

Баш сынар бел ичиндә,
гол сынар күрк ичиндә.

* * *

Баш һара кедәрсә,
ајаг да ора кедәр.

* * *

Баш үрәкдән су ичәр.

* * *

Баша дүш, башымы жар.

* * *

Баша дүшәнә милчәк сәси
дүшмәјәнә зурна-гавал.

* * *

Баша дүшәнә чан гурбан.

* * *

Башачығын гачан јери - папагчы дүканы.

* * *

Башбиләнсиз иш олмаз.

* * *

Башда отуран баш олмаз.

* * *

Башда түк олсун, дарамәга нә вар?

* * *

Башдан папаг апардыр.

* * *

Башлы башын сахласын,
мән башымдан безарам.

* * *

Башы ағ, үрәји гара!

* * *

Башы баш едән - ајаг,
ајағы ајаг едән - дајаг.

* * *

Башы башына, башмағы да ајағына.

* * *

Башы бәдәнинә ағырлыг еләјир.

* * *

Башы бөжүкдүр, бејни јох.

* * *

Башы дашдан-даша дјјмјјинчә ағлы башына кәлмәз.

* * *

Башы әлһәд дашына дјјмәсә олмаз.

* * *

Башын кечәл, көзүн кор,
бәс сәнин һаран јахшыдыр?

* * *

Башына гуш гонмајыб ки?!

* * *

Башымы гашымаға вахтым јохдур.

* * *

Башымы јарыр, әтәјнмә гоз төкүр.

* * *

Башымы кәс, хатиримә дјјмә.

* * *

Башымы сындыр,
мәзәннәми сындырма.

* * *

Башын бәдәнинә ағырлыг еләјир?!

* * *

Башын бөјүклүјү дөвләтдир,
ајағын бөјүклүјү мөһнәт.

* * *

Башын түкү ајағына салама кәлиб.

* * *

Башына дјјирман дашы гөјсалар
хәбәри олмаз.

* * *

Башына кәлән башмагчы олар.

* * *

Башына кэлэн билэр.

* * *

Башына тәнбәки ојуну ачыб!
(Башында гоз гырыр).

* * *

Башында көһнә һава галыб.

* * *

Башындан бөјүк данышма!

* * *

Башыны гатлајыб ит габағына гојма.

* * *

Башыны даз ејләмә,
һәр даз бир таледә олмаз.

* * *

Башыны дивара вурур.

* * *

Башыны итирән түкү үчүн ағламаз.

* * *

Башыны јарыб этәјинә гоз төкүр.

* * *

Башланмыш иш јары олмаг демәкдир.

* * *

Башлы башын сахласын.

* * *

Башмаг палчыгсыз олмаз.

* * *

Башмаг чүтләнәндә мә'лум олар.

* * *

Башмағыны кејә биләрсән,
јеришими јеријә билмәзсән.

* * *

Башмағыны чүтләдиләр.

* * *

Башмағындан хејир көрән,
патавасындан чэкәр.

* * *

Башмагчынын башмағы јыртыг олар.

* * *

Башмагчынын башмағы олмаз.

* * *

Башгасына көјнөк олдун,
мәнә бары хиштэк ол.

* * *

Башгасына пислик едән
өзүнә етмиш олар.

* * *

Башгасынын әли илә аш јејәнин гарны дојмаз.

* * *

Без истәјирсән - Зәнчана кет,
өлүм истәјирсән - Килана.

* * *

Белә ағзын вар,
чохлу саггыз чејнә.

* * *

Белә дә галмаз, белә дә кетмәз,
бир күн олар бәхт ојанар.

* * *

Белә јатан өкүз јүк көтүрмәз.

* * *

Белә малын вар,
апар Чәфәрабад базарына.

* * *

Беш бармағым кими билирәм.

* * *

Беш илин өкүзү,
гырх илин газысын алдадыр.

* * *

Беш күн јараг, бир күн кәрәк.

* * *

Бешдә алачағым јох,
үчдә верәчәјим.

* * *

Бәд өвлад хәтаја үрчаһ олар.

* * *

Бәд ат өзүн көзләр,
јахшы ат икиди.

* * *

Бәдбәхт ова чыхды,
дағлары думан алды.

* * *

Бәдбәхтин аты чох кетмәз.

* * *

Бәдән гочалар, көнүл гочалмаз.

* * *

Бәдән баша дејир:
- Сахла мәни, сахлајым сәни.

* * *

Бәдәнини тәмиз сахла,
гәфил әчәл кәләр.

* * *

Бәдрәнк өзү дә бир рәикдир.

* * *

Бәдәсили баша чәкәрсән,
сүрүшәр ајаға дүшәр.

* * *

Бәдәсилдән әсил олмаз,
бојунча гызыл гала.

* * *

Бәдәсилдән әсил олмаз,
гачан гыздан - ханым!

* * *

Бә'зән аз тамаһ
чох зијан верәр.

* * *

Бә'зән дәли дә ағыллы сөз дејир.

* * *

Бә'зән дириләр өлүләрә һәсәд апарыр.

* * *

Бә'зән дүз јердә дә инсан бүдрәјир.

* * *

Бә'зән танрыја да ағ олур инсан.

* * *

Бәзәнирәм ағадан горхурам,
бәзәнмирәм - ханымдан.

* * *

Бәзәнмисән бу күндәсән,
бәзәнмәсән нә күндәсән?!

* * *

Бәј верән атын дишинә бахмазлар.

* * *

Бәј дедијин нәдир,
бәјәнмәдијин нәдир?

* * *

Бәј илә бостан әкәнин тағы белиндә битәр.

* * *

Бәј илә далашмаг дирәклә күләшмәјә бәнзәр.

* * *

Бәј илә бәј далашды,
нөкәрин башы јарылды.

* * *

Бәј илә дост оланын
төвләси долу олар,
саманлығы - бош.

* * *

Бәјдән кәлмиш нөкәрәм,
дишләрини төкәрәм!

* * *

Бәжә бел бағлажанын һејбәси чижиндә кәрәк.

* * *

Бәжә инанма,
суја дајанма.

* * *

Бәжин әли чибиндән чыхынча,
касыбын чаны чыхар.

* * *

Бәжин көлкәсиндән ит көлкәсн јахшыдыр.

* * *

Бәжин чешмәсиндән су ичмә.

* * *

Бәј евиндән күт кәлди,
далынча да ит кәлди.

* * *

Бәкмәз сатана да лә'нәт,
бәһмәз алана да!

* * *

Бәла башынын үстүнү алыб.

* * *

Бәла бәла кәтирәр.

* * *

Бәла бәла үстүндән кәләр.

* * *

Бәла кәләндә «кәлирәм» демәз.

* * *

Бәла һәмишә јахшы адамы тапар.

* * *

Бәла чана кәләчәксә, мала кәлсин.

* * *

Бәладан гачан бәлаја душәр.

* * *

Бәладан гачмаг олмаз.

* * *

Бәлаја сәбир кәрәк.

* * *

Бәласыны мән чәкдим, сәфасыны елләр.

* * *

Бәләдсиз јола чыхан јолун азар.

* * *

Бәләдчијә јол көстәрмәзләр.

* * *

Бәләдчилијә кедән јорулмаз.

* * *

Бәлин дә јандырды мәни,
һәрин дә јандырды мәни.
Сусадым су истәдим,
сујун да јандырды мәни.

* * *

Бәлин шәкәр,
назын ким чәкәр?

* * *

Бәлкә дә гајтардылар.

* * *

Бәлкә кетдин кәлмәдин?!

* * *

Бәлкәјә һеч нә вермирләр.

* * *

Бәлкәни әкибләр - битмәјиб.

* * *

Бәндә бәндәјә нејләр, танры көздән салмаса?!

* * *

Бәрдә Гарабағын дарвазасыдыр.

* * *

Бэрэкэт ондур,
ону да дүзлүк.

* * *

Бэрэкэт һарда вар?
- Бөжүклү жердә.

* * *

Бэрэкэт һэрэкәтдәдир.

* * *

Бэрэкәтин бир јаны хырымандыр,
бир јаны нәнәнин этәји.

* * *

Бәркдә-бошда әли јохдур.

* * *

Бәркдән бир чыхар, бошдан ики.

* * *

Бәркдән-бошдан чыхмыш адамдыр.

* * *

Бәслә гарғаны - оvsун көзүнү.

* * *

Бәсләсэн атлас олар тут јарпағындан.

* * *

Бәхт дөнәндә бурунун сују көзә дамар.

* * *

Бәхти јар оланын јар сарар јарасыны.

* * *

Бәхти јох иди,
бәдбәхтлији көмәк еләди.

* * *

Бәхтим бәхтиндән күсүб.

* * *

Бәхтим олсајды анадан гыз доғулардым.

* * *

Бэхтимин сэркэшлижиндэн
шэкэр төксэм дуз олур,
јај күнү һамама кетсэм,
балта кәсмәз буз олур.

* * *

Бэхтин јатды, сән дә јат.

* * *

Бэхтин кәтирәндә бәдбәхтлијини јадан чыхартма.

* * *

Бэхтини бузда сына
оғулда, гызда сына!

* * *

Бәхшиш атын дишинә бахмазлар.

* * *

Бәхшиш вар халварла,
һесаб вар динарла.

* * *

Бәһанәчијә бәһанә әскик олмаз.

* * *

Бәһслә һәччә кедән
јолларда сәркәрдан олар.

* * *

Бәшәр шејтансыз олмаз.

* * *

Биз бу саггалы
дәјирманда ағартмышыг.

* * *

Биз гане олдуг газа,
газ өзүн гөјду наза.

* * *

Биз дә адәм өвладыјыг.

* * *

Биз евлэндик - күлүшү дэрдик,
сән евлэндин - бармағын бала батды.

* * *

Биз кэлдик кэлин көрмәјә,
кэлин кетди тээк јығмаға.

* * *

Биз күлүнү дэрдик,
сиз күлабыны чэкәрсиз.

* * *

Биз ондан јоғурт умуруг,
о биздән ајран истәјир.

* * *

Биз үмид олдуг даза,
даз өзүн гојду наза.

* * *

Биз чөрәк вермәдик чөрәк истәјәк,
биз чөрәк вердик ки, чөрәкли олаг.

* * *

Бизә кэлән кечэлин сачы дабанындан олар.

* * *

Бизим ешшәк әввәлдән гујругсуз иди.

* * *

Бијара кет, бекар галма.

* * *

Бикар сөзү илә арвад алма.

* * *

Бикар отурмагдан,
бикара ишләмәк јахшыдыр.

* * *

Бикардан һамы безар олар.

* * *

Бикарлыг күрлүк кәтирәр.

* * *

Билдијиндэн даныш,
Билмәдијин сәни күдаза верәр.

* * *

Билдијини әлиндән вермә.

* * *

Билдијини сорушма.

* * *

Билдијинлә чәкәсэн.

* * *

Билдир кедән билдирчин,
һаны сәнин бир гычын?

* * *

Билдир өлүб боз ешшәк,
бу ил кәлин аглајаг.

* * *

Билдир једим бир әнчир,
инди дә гарным инчир.

* * *

Билдир өлүб бабасы,
инди дејир: - Бабам вај!

* * *

Билдирчинин бәјлији
дары совруланачандыр.

* * *

Билән илә билмәјән бир дејил.

* * *

Билән сөјләмәз, сөјләјән билмәз.

* * *

Биләнә билмәјән тај дејил.

* * *

Биләнә бир тикә,
билмәјәнә ики тикә?!

* * *

Биләнин дә башына дөнүм,
билмәјәнин дә,
дад жарымчыг әлиндән.

* * *

Биләрәк јанан ағламаз.

* * *

Билијини атасына вермәз.

* * *

Билик ағлын ајнасыдыр.

* * *

Билик дашы үлкүч алтда билинәр.

* * *

Билик инсанын бәзәјидир.

* * *

Билирәм нә јуванын гушусан!

* * *

Билмәдијин ишә башыны сохма.

* * *

Билмәјир һарада бишиб, дејнр:
- Мәнә дә бир чәмчә.

* * *

Билмәк олмаз - кәсилмәмиш гарпыздыр.

* * *

Билмәмәк ејиб дејил,
сорушмамаг ејибдир.

* * *

Билмәсэн бир биләндән сор.

* * *

«Билмирәм» баш ағрытмаз.

* * *

Билсәјдим атымын өлүмүнү,
гулағы долусу дарыја сатардым.

* * *

Билсэјдим, дэрдим олмазды.

* * *

Бир абам вар атарам,
һарда олса јатарам.

* * *

Бир аббасы вердик диндирдик,
бир манат вериб сусдура билмэдик.

* * *

Бир ағача чыханда
һамы будаглары силкэлэмэ.

* * *

Бир ағачдан бел дә олур, күрэк дә.

* * *

Бир ағачын дибиндә бир сүрү јатар.

* * *

Бир ағыздан чыхан мин ағыза јајылар.

* * *

Бир ағыллы баш мин башы сахлар.

* * *

Бир адам ки, сәһәр јалан данышды,
ахшамачан јалан данышар.

* * *

Бир адамы танымаг истәсэн,
ја ортаг ол, ја јола чых.

* * *

Бир адамын пајы ики адамы ач гојар.

* * *

Бир адамын пајын өзкәси јејә билмәз.

* * *

Бачарырсан аслан ол,
түлкү олмаг асандыр.

* * *

Бир адамла дост олмаг истәјирсәнсә,
онун достуна бах.

* * *

Бир архдан мин ат су ичәр.

* * *

Бир ајағы бурда, бир ајағы корда.

* * *

Бир ал, ики вер,
хардадыр бу боллуг?!

* * *

Бир алмағын бир дә гајтармағы вар.

* * *

Бир анаја бир гыз,
бир кәлләјә ики көз.

* * *

Бир ат, беш көтүр.

* * *

Бир ата доггуз оғул бәсләр,
доггуз оғул бир атаны бәсләјә билмәз.

* * *

Бир атыб ики вурур.

* * *

Бир атым барыты вар имиш.

* * *

Бир арха ки, су кәлиб,
күман вар јенә кәлсин.

* * *

Бир аршын гујунун дибинә дүшүб.

* * *

Бир ахурдан ат да јејәр, ешшак дә.

* * *

Бир ач гудуарар, бир јалавач.

* * *

Бир ачыјанда өзүнү сахла,
бир кичијэндә.

* * *

Бир бармаг гатыгдан өтрү тулуғу ыртма.

* * *

Бир баш бир дәријә сығмаз.

* * *

Бир баш иди,
дөрд ајаг,
кәлин өтүрдү бајаг.

* * *

Бир баш һараја олса сығышар.

* * *

Бир баша бир гоз јетәр.

* * *

Бир баша ики гапаз чәфадыр.

* * *

Бир булуд илә гыш олмаз.

* * *

Бир башымды - мин бир хәјалым.

* * *

Бир-бир дәнлә, һәмишә дәнлә.

* * *

Бир бирәдән өтрү јорғаны јандырмазлар.

* * *

Бир-биринә чөрәк борч верәрләр.

* * *

Бир-биринин бәһсинә,
гылынч јолур тәрсинә.

* * *

Бир бөһтан мин зијана бәрабәрдир.

* * *

Бир буғда әкмәсэн, мин буғда бичмәзән.

* * *

Бир бу күн ики сабаһдан јахшыдыр.

* * *

Бир вар Короғлу,
бир дә вар кор кишинин оғлу.

* * *

Бир вермә, бир дә истәр,
јатмаға јер дә истәр.

* * *

Бир вуран
мин «вур» дејәндән јахшыдыр.

* * *

Бир газанда ики кәллә гајнамаз.

* * *

Бир гапыда ики диләнчи олмаз.

* * *

Бир дедиләр, он ејлә.

* * *

Бир гары илә бир гоча
дығ-дығ едәр һәр кечә.

* * *

Бир гарны ач, бир гарыны тох.

* * *

Бир гаты назик, мин гаты јоғун,
гатјарымы һарадан тапым?!

* * *

Бир гашыг илә
доггуз абдал јемиш,
биринин ағзы бош галмамыш.

* * *

Бир гашыг илә доггуз абдал кечинәр.

* * *

Бир гэлби ки, тикә билмәјәчәксән,
нијә сындырарсан?!

* * *

Бир гәпик верин - чаныны алын.

* * *

Бир гәпик хәсисин бир дишидир.

* * *

Бир гыз бир оғланындыр.

* * *

Бир гыза гурбан олсун -
доггуз гоча, мин гары.

* * *

Бир гоз учүн даш атмазлар.

* * *

Бир гојундан ики дәри чыхмаз.

* * *

Бир гојундан сүрү олмаз.

* * *

Бир горхаг бир ордуну позар.

* * *

Бир гоча једди оғула әвәздир.

* * *

Бир гулағын дар ејлә,
бир гулағын дарваза.

* * *

Бир гулағындан кирәр,
о бири гулағындан чыхар.

* * *

Бир дағарчыг дәни вар,
бош дәјирман ахтарыр.

* * *

Бир дағарчыг унум вар,
једди гара күнүм вар.

* * *

Бир дана бир нахырын адыны батырар.

* * *

Бир дана
икн дана олса
бәсләрәм.

* * *

Бир дадан пешман
бир - дадмајан.

* * *

Бир даш алтда, бир даш үстдә.

* * *

Бир даш ат, ја бир гаја сал.

* * *

Бир дашла дивар олмаз.

* * *

Бир дашла доггуз гоз дүшмаз.

* * *

Бир дашла ики сәрчә вурмаг олмаз.

* * *

Бир де, беш ешит.

* * *

Бир дејәрсән, беш дејәрәм.

* * *

Бир дә кәлин оллам,
отуруб дурмағымы биләрәм.

* * *

Бир дә ушаглыға гајытсајдым
гырх ил имәкләмәјә разы олардым.

* * *

Бир дә чаван олсајдым
саһиби-тәчрүбә олардым.

* * *

Бир дәли бир гујуја даш атды,
јүз ағыллы чыхарда билмәди.

* * *

Бир дәлидән једди мәһәлләјә зәрәр дәјәр.

* * *

Бир дәмирдән нал да олар, низә дә.

* * *

Бир дәридик, бир сүмүк.

* * *

Бир дәфә кәлдин - јолдаш,
ики дәфә кәлдин - гардаш.

* * *

Бир дәфә көрмәк
ики дәфә ешитмәкдән јахшыдыр.

* * *

Бир дирһәм мин ејби өртәр.

* * *

Бир дост мин илдә газанылар.

* * *

Бир достум вар, бир пустум.

* * *

Бир евдә ики гыз -
бири биз, бири чувалдуз.

* * *

Бир евдә шадлыг,
бир евдә - шивән.

* * *

Бир ешитмисән, бир дә ешит.

* * *

Бир әл әкәр, ики әл бичәр.

* * *

Бир әл илә ики гарпыз тутмаг олмаз.

* * *

Бир элдэн сәс чыхмаз.

* * *

Бир эли бағда,
бир эли дағда.

* * *

Бир эли илә верир,
бир эли илә алыр.

* * *

Бир эли иманында,
бир эли туманында.

* * *

Бир эли јағда,
бир эли балда.

* * *

Бир элимдә чаным,
бир элимдә чананым.

* * *

Бир элин нәји вар?
Ики элин сәси вар!

* * *

Бир элиндә од, бир элиндә су.

* * *

Бир эллә дүјүн дүјүнләнмәз.

* * *

Бир эт ки кирди газана,
олду јемәли.

* * *

Бир зијан,
мин бөһтана сәбәб олар.

* * *

Бир зијан мин өјүддән артыгдыр.

* * *

Бир иди, олду ики,
овһала гурбанын олум, овһала.

* * *

Бир илана,
бир дэ хана
бел бағлама.

* * *

Бир инад, бир мурад.

* * *

Бир ит һүрмәклә карван гајытмаз.

* * *

Бир ити ики дашла вурур.

* * *

Бир иш башламајынча гуртармаз.

* * *

Бир иш вар, ики әмәл.

* * *

Бир иш тут ки,
агибәти хејир олсун.

* * *

Бир ишдә өзүнә он мәнфәэт варса,
халга бир зәрәр,
ө иши башлама.

* * *

Бир иши башлајандан әввәл
ахырыны фикир ејлә.

* * *

Бир иш битмәјинчә, о бири ишә башлама.

* * *

Бир ишин әввәлинә бах,
бир дә ахырына.

* * *

Бир јанда аглајыр,
бир јанда көзүнүн јашыны силир.

* * *

Бир јанда аглашма,
бир јанда чалгы.

* * *

Бир јандан баглајан,
бир јандан ачар.

* * *

Бир јара вур, карлы вур.

* * *

Бир јастыгда ики баш,
ил башында үч баш.

* * *

Бир је, бир аллах јолунда вер.

* * *

Бир «јејирәм» дејөндөн горх,
бир «јемирәм» дејөндөн.

* * *

Бир кечәнин оғрусу
он иллик молладан чох биләр.

* * *

Бир кечәлик сөһбөтин
доггуз ај мабәди вар.

* * *

Бир кәлән бир дө кәләр.

* * *

Бир кәми доланар,
бир гыз доланмаз.

* * *

Бир кәми бәзәнәр,
бир кәлин бәзәнмәз.

* * *

Бир кәмидә ики пишкаһ олмаз.

* * *

Бир кәмини ики рәис батырар.

* * *

Бир кәнддә ики дарға олмаз.

* * *

Бир кишинин пајыны ики киши јесә,
икиси дә ач галар.

* * *

Бир көз ики көзүн көрдүјүнү көрә билмәз.

* * *

Бир көзә бир дүнја сығышар.

* * *

Бир көзү алча дәрир,
бири сәбәтә төкүр.

* * *

Бир көзү јатыр,
бир көзү бахыр.

* * *

Бир көзүнү ағладыр,
бир көзүнү күлдүрүр.

* * *

Бир көнүлдә ики мәнәббәт олмаз.

* * *

Бир көрдүн намәрди,
бир дә көрсән намәрдсән.

* * *

Бир көрүр, ики истәјир.

* * *

Бир күл илә баһар олмаз.

* * *

Бир күн дуз једијин јерә,
гырх күн салам вер.

* * *

Бир күн јаранан бир күн өлөчөк.

* * *

Бир күнлүк бәјлик дә бәјликдир.

* * *

Бир күнлүк жола чыхсан,
бир һәфтәлик тәдарүк көр.

* * *

Бир лоғма бир дағ ашырар.

* * *

Бир манатлыг ешшәјин
јарым манатлыг да
годуғу олар.

* * *

Бир мешәдә ки, әсир аланы түлкү ола,
азад едәни - чаггал,
орада шир, пәләнк долана билмәз.

* * *

Бир мешәјә од дүшсә,
гуру да јанар, јаш да.

* * *

Бир мисгал әт јүз ејби өртәр.

* * *

Бир мых бир налы,
бир нал бир аты,
бир ат бир әри,
бир әр бир ели гуртарыр.

* * *

Бир мүштәри үчүн дүкан ачылмаз.

* * *

Бир нәгд јүз нисјәјә дәјәр.

* * *

Бир нахырын адыны бир дана батырар.

* * *

Бир нэфэр ишләр,
он бири дишләр.

* * *

Бир өзүндән бөјүжә,
бир өзүндән кичијә гулаг ас.

* * *

Бир өлкәдә ики һөкмдар олмаз.

* * *

Бир папаглы бир еви бәсләр.

* * *

Бир парча чөрәк олуб, итиб.

* * *

Бир пула доггуз һамам тикилмәз.

* * *

Бир саман чөпү
дәвәнин белини эзәр.

* * *

Бир сәбәт јумургаја,
бир гәпик бәсдир.

* * *

Бир сәрәнчам,
гырх нәсиһәтдән јахшыдыр.

* * *

Бир сөјлә, ики динлә.

* * *

Бир субај оғлан,
бир митил јорған!

* * *

Бир су ки, сәни апарыр,
дејнән Араздыр.

* * *

Бир сүрүжә бир гурд жетәр.

* * *

Бир тај дүжүну далында кэздирир.

* * *

Бир тэк ары бир жығын чибиндән јахшыдыр.

* * *

Бир тахтада ики падшаһ диван етмэз.

* * *

Бир тикэ чөрэк дашдан чыхыр.

* * *

Бир тикэ чөрэк он ил јадда галар.

* * *

Бир тикэни билмэјән, мин тикэни дә билмэз.

* * *

Бир тикэнин гырх ил һаггы вар.

* * *

Бир тојуг бир јумурта гојунча,
једди мөһәлләјә ешитдирәр.

* * *

Бир тојуг ки, јумурта үстүндә отурду,
(бир инэк ки, гарнында бала кэздирди),
она бычаг јохдур.

* * *

Бир торба дөни вар,
беш дәјирмана үјүтмәјә кедир.

* * *

Бир төвләдә
ат да олар, ешшәк дә.

* * *

Бир утанма, бир инанма.

* * *

Бир үрәкдә ики мөһәббәт олмаз.

* * *

Бир ушағын ағлы көрдүжү ишлөрдөн мә'лум олар.

* * *

Бир урәжи ики јерә бөлмәк олмаз.

* * *

Бир фикир нә гәдәр гаршылыг көрсә,
о гәдәр тәрәгги едәр.

* * *

Бир һәсир, бир јесир.

* * *

Бир чејнәм саггызын вар,
чејнә јапышдыр алнына.

* * *

Бир чичәкдир,
ијнәјәнин бурну дүшәр.

* * *

Бир чылпағы јүз чәббәли соја билмәз.

* * *

Бир чырағын ишығына гырх адам әјләшәр.

* * *

Бир чөрәк бир чөрәјә борчлудур.

* * *

Бир чөрәк өзүн је,
бирин дә аллаһ јолунда вер.

* * *

Бир четвәр дилини гојуб,
бир батман башы илә данышыр.

* * *

Бир чувал гызыл борчун олсун,
бир чувал буғда борчун олмасын.

* * *

Бир чустумдур,
бир пустум,
һамы да мәним достум.

* * *

Бир хэсирдир, бир дэ Мэммэднэсир.

* * *

Бир шејин гижмэти,
о шеј элдэн кедэндэн сонра билинэр.

* * *

Бир шэм ки, хагдан јана
һеч бад илэ сөнмэз.

* * *

Бир шеји вериб пис олунча,
вермэјиб пис ол.

* * *

Бирэ дөзэн, минэ јетэр.

* * *

Бирэ шыллаг атды,
дэвэнин көзүнү чыхартды.

* * *

Бирэни ајағындан наллајыр.

* * *

Бирэнин ганыны алдын - чаныны алдын.

* * *

Бирэсинин беш батман јағы вар.

* * *

Бири ачындан шалварыны сатырды,
дедилэр: - Нисјэ верэрсэнми?

* * *

Бири дөрд көрүр.

* * *

Бири экэр, бири бичэр.

* * *

Бири эрә кедәр, бири кора.

* * *

Вири итәр, жүз бири битәр.

* * *

Бири ишләр, он бири дишләр.

* * *

Бири јазар, бири позар.

* * *

Бири јаныр, бири батыр, бири јатыр.

* * *

Бири јејәр, он бири бахар,
гијамәт онда гопар.

* * *

Бири јыхылды, бири дикәлди.

* * *

Бири мәним, бири бәндәнин,
бирини дә назлы јара көндәрим.

* * *

Бирә мин демиш,
бир-бир вермиш
јенә базар позулмамыш.

* * *

Бири од оlanda о бири су олар.

* * *

Бири өлмәјинчә, бири дирилмәз.

* * *

Бири чалыр, бири зүј тутур.

* * *

Бирини јандырыр, бирин гандырыр.

* * *

Бириндэн сорушдулар:

- Гатыр нијә сәсин чыхартмыр?

Деди: - Атасыны јадына салмаг истәмир!

* * *

Бириндэн сорушдулар:

- харалысан?

Деди: - Евләнмәмишәм!

* * *

Биринә дедиләр:

- Атан ачындан өлдү!

Деди: - Вары иди, јемәди?!

* * *

Бирини билирсән, бирини билмирсән.

* * *

Бирини евә гојан јох иди,
сорушду: - Чухамы хардан асым?

* * *

Бирини је, бирини јемә,
бирини де, бирини демә.

* * *

Бирини јејир,
бирини дә башы алтына гојур.

* * *

Бирини көр фикир ејлә,
бирини көр шүкүр ејлә.

* * *

Бирини минир,
бирини једәјә чәкир.

* * *

Биринин әли, о биринин дили ишләјир.

* * *

Биринчи аддымда ловғаланан
икинчи аддымда јыхылар.

* * *

Бириси атлас кејинмиш дамаглы,
бириси тапмајыр туман жамаглы.

* * *

Бириси мәнә бағлыдыр,
мини дә бирисинә.

* * *

Бирлик олмајан јердә дирилик олмаз.

* * *

Бирлик һарада, дирилик орада.

* * *

Бирликдән гүввәт доғар.

* * *

Битди һәр јарағымыз,
галды саггал дарағымыз.

* * *

Биринә дедиләр:

- Битә бахан кәлир!

Деди: - Көзә көрүнән кедәр.

Дедиләр: - Тәндирә чырпан кәлир!

Деди: - Ајағы сүрүшән кедәр.

Дедиләр: - Газанда гајнадан кәлир!

Деди: - Вај халыма! (Елнән кәлән гара бајрамдыр).

* * *

Биһудә һәрәкәт бел сындырар.

* * *

Бичимсиз бир либасы
бичимли кејмәк һүнәрди.

* * *

Бичинчи һаггыны јердән көтүрәр.

* * *

Бичмәмиш тикмәк олмаз.

* * *

Бишмиш ашын дарғасы.

* * *

Бишмиш тојуғун күлмәји кәлир.

Бығ сағгалдан габаг чыхыб.

* * *

Бығы бурахмысан,
сағгала салам вермирсэн?!

* * *

Бығынын алтындан кечибләр.

* * *

Бығын јағлајыблар.

* * *

Бычаг јарасы сағалар,
сөз јарасы сағалмаз.

* * *

Бычаг вурсан ганы чыхмаз.

* * *

Бычаг өз дәстәсин кәсмәз.

* * *

Бычаг сүмүјә дајаныб.

* * *

Биширдик гојдуг дәмә,
јејәнә нуш олсун.

* * *

Бишмиш ашына сојуг су гатма.

* * *

Боғаз једијини истәмәз,
көз көрдүјүнү истәр.

* * *

Боғазы бөјүк оланын досту олмаз.

* * *

Боғазачан борч ичиндәдир.

* * *

Боғазында башмаг тајы галыб?

* * *

Боғазында галар, аста је!

* * *

Боғазында галсын!

* * *

Боғазында чөп галыб.

* * *

Боғушан көпәјин јарасы әксик олмаз.

* * *

Боз ат да өлду,
Мургузалы бәј дә.

* * *

Боз үзүм вар,
доғру сөзүм.

* * *

Боз тула кедәр,
бојнујоғун кәләр.

* * *

Бојагчы күпү дејил ки, салыб чыхардасан.

* * *

Бојагхана күпүнү аздырма.

* * *

Бојну узун - бејни бош.

* * *

Бојну узун, бејни бош,
тут гулағындан чүтә гош.

* * *

Боју бөјүк оланын
гијмәти бөјүк олмаз.

* * *

Бојун олсун, бојундурут тапылар.

* * *

Бојуна бахма, бачарыгына бах.

* * *

Бојуна гамыш өлчүм!

* * *

Бојундуругдан гачан өкүзү кэсэрлэр.

* * *

Бојнун гылдан назикдир.

* * *

Бојнуну битлэр јејир,
чөрәјини итлэр.

* * *

Бојуну бөјүтдүкчә, ағлыны бөјүт.

* * *

Бөјүк нә ејләсә, кичик ону көтүрәр.
Бол-бол јејән,
бәл-бәл бахар.

* * *

Борч алан бичдир,
борч верән кич.

* * *

Борч алан аглаја-аглаја кәләр,
күлә-күлә кедәр.

* * *

Борч алмаг асандыр,
гајтармаг чәтин.

* * *

Борч алмаг башланан јердә достлуг позушар.

* * *

Борч алтында галан дејил.

* * *

Борч алан, салам да вар.

* * *

Борч верәнин дили узун олар.

* * *

Борч вермәклә түкәнәр,
јол кетмәклә.

* * *

Борч галдыгча узанар.

* * *

Борч дурар, хәрч дурмаз.

* * *

Борч әсарәтдир.

* * *

Борч илә алынан көјнәк
адамы тәмиз сахламаз.

* * *

Борч илә чахыр ичән,
ики дәфә кефләнәр.

* * *

Борч јаддан чыхмаз.

* * *

Борч јахшы күнә кәлмәз.

* * *

Борч ки олду јүз - кир ичиндә үз.

* * *

Борч көмәјә бәнзәр,
галдыгча бөјүјәр.

* * *

Борч мини ашды,
һәр ахшам пахлава је.

* * *

Борч өдәмәклә,
јол јеримәклә түкәнәр.

* * *

Борч чыхыбдыр хиртдәјәчән.

* * *

Борча елэ кириш ки,
тез гәјтара биләсэн.

* * *

Борчдан горхан гапысыны кен ачмаз.

* * *

Борчлу борчлунун сағлығын истәр.

* * *

Борчлу өлмәз, бәнизи саралар.

* * *

Борчлудан бир күвәч ал,
вур јерә сынсын.

* * *

Борчлудан бир лах јумурта да олса ал,
вур дивара.

* * *

Борчлунун дуачысы борч верәндир.

* * *

Борчуну верән варланар.

* * *

Борчлуну чох дарыхдырма, данар.

* * *

Борчсуз адам - бәјзадәдир.

* * *

Борчсуз адам јохсул бәјдән јахшыдыр.

* * *

Борчу алмаг асандыр,
гајтармаг чәтин.

* * *

Борчу һәмишә кәм вер,
гајтармаса пешман олмазсан.

* * *

Борчуну вермәјән,
бир дә борч ала билмәз.

* * *

Бостан әкәнин јижәси мәрд олар.

* * *

Бостан пејини кими шишмә.

* * *

Бостана даданан оғру бир дә кәләр.

* * *

Бостана кирән годуғун
гулағы, гујруғу олмаз.

* * *

Бостана кирән порсуг јабаны гәбул еләр.

* * *

Бостанчыја кәлик сатмазлар.

* * *

Бостанчынын кар вахтыдыр.

* * *

Бостанчынын совгаты әјри хијар олар.

* * *

Бош анбар, бош дағарчыг,
һа өлч, һа өлч - долдүр!

* * *

Бош бошуна данышыр.

* * *

Бош габ чинкилдәр.

* * *

Бош газан гајнамаз.

* * *

Бош дамардан ган чыхмаз.

* * *

Бош дурана шејтан күләр.

* * *

Бош дурунча дүшмәнинә даш дашы.

* * *

Бош евә гыз вермәзләр.

* * *

Бош ешшәк дәјирмана кетмәз.

* * *

Бош сөзлә гарын дојмаз.

* * *

Бош сөздән фајда јохдур.

* * *

Бош сүфрәјә нә бисмиллаһ?!

* * *

Бош торбаја ат кәлмәз.

* * *

Бош торба илә ат тутулмаз.

* * *

Бош түфәнкдән ики адам горхар.

* * *

Бош чанағы долу чанаға вурмаг истәјир.

* * *

Бош чувал, бош анбар,
на долдур, долдур!

* * *

Бошдан бир чыхар, бәркдән ики.

* * *

Бөјлә гәм, бөјлә кәдәр,
Бөјлә кәләр, бөјлә кедәр.

* * *

Бөјүк ағачын көлкәси бөјүк олар.

* * *

Бөжүк ағачын көлкөсіндә мин гојун јатар.

* * *

Бөжүк башын бөжүк дә ағрысы олар.

* * *

Бөжүк башыны кичик ишә гатма.

* * *

Бөжүк-бөжүк данышма, башына кәләр.

* * *

Бөжүклә - бөжүк, кичиклә - кичик.

* * *

Бөжүк бөжүклүјүн билмәсә,
кичик кичиклијин билмәз.

* * *

Бөжүк гапынын бөжүк дә һалгасы олар.

* * *

Бөжүк дағын думаны да бөжүк олар.

* * *

Бөжүк даш көтүрмәк вурмамаг әләмәтидир.

* * *

Бөжүк данышаны кичик көтүрәр.

* * *

Бөжүк дәрд бөјүјүн јолдан азмасыдыр.

* * *

Бөжүк - евин гибләсидир.

* * *

Бөжүк инсан ишиндән танынар.

* * *

Бөжүк көзүн нуру олмаз.

* * *

Бөжүк олан јердә кичик данышмаз.

* * *

Бөжүк оланын гурсагы кен кэрэк.

* * *

Бөжүк оларсаи - билэрсэн.

* * *

Бөжүксөзүнө бахмајан,
бөјүрө-бөјүрө галар.

* * *

Бөжүк сәнәткарлар јаранар аз-аз
һәр јердә, һәр заман инчи тапылмаз.

* * *

Бөжүк тәнгид - бөјүк әдәбијјат јарадыр.

* * *

Бөжүк тикә боғаз јыртар.

* * *

Бөжүк һәр нә чалса
кичик кэрэк ојнасын.

* * *

Бөјүјә бөјүк дејибләр,
кичијә кичик.

* * *

Бөјүјә һөрмәт елә, сән дә бөјүјәчәксән.

* * *

Бөјүкдән дә бөјүк вар.

* * *

Бөјүкләрлә бөјүк ол,
кичикләрә көстәр јол.

* * *

Бөјүксүз евдә хејир-бәрәкәт олмаз.

* * *

Бөјүјү - ахмаг, кичији - тохмаг.

* * *

Бөјүјүн бөјүк дәрди вар,
кичијин кичик.

* * *

Бөјүјүн сөзүнә бахмајан
кәзә-кәзә галар.

* * *

Бөјүјүн үзүнә ағ оланы торпаг көтүрмәз.

* * *

Бөјүјүнү танымајан
гибләсини дә танымаз.

* * *

Бөјүјүнү танымајаны һеч ким танымаз.

* * *

Бөркүнү гој габағына - фикир елә.

* * *

Бөркчүнүн бөркү олмаз.

* * *

Бөһтана дүшән одсуз јанар.

* * *

Бу ағыл мөндә,
о дуа сөндә.

* * *

Бу аршына без вермәзләр.

* * *

Бу бојнум, бу да гылынч.

* * *

Бу бөркү гој бабанын башына.

* * *

Бу габдан о габа төкүр.

* * *

Бу гыз јахшы гыздыр,
эрә кедәндән сонра бах,
бу кәлин јахшы кәлиндир,
бирини доғандан сонра бах.

* * *

Бу гылынч, бу мејдан.

* * *

Бу дэрд илэ пул газан,
апар вер Нурчаһан јесин,
Нурчаһан да бир Нурчаһан ола...

* * *

Бу дэрди кора апармаг олмаз.

* * *

Бу дэрэ мәним, о дэрэ сәнин.

* * *

Бу дүнја арсызла гәмсиндир.
(Бу дүнја арсизлар, гәмсизләр дүнјасыдыр).

* * *

Бу дүнја бир дәјирмандыр,
удар бир күн бизи.

* * *

Бу дүнја вәфасыз дүнјадыр.

* * *

Бу дүнја кенишдир,
сәнә дә јер вар, мәнә дә.

* * *

Бу дүнја фанидир, фани!

* * *

Бу дүнјада кејф чәким,
о дүнјада ишим јох.

* * *

Бу дүнјадан хәбәри јох,
о дүнјадан данышыр.

* * *

Бу дүнјаја е'тибар јохдур.

* * *

Бу дүнјада малдан, мүлкдән,
бир ағыллы баш јахшыдыр,
анламајан бир кәлләдән,
бир гара даш јахшыдыр.

* * *

Бу дүңжанын адамы дежил.

* * *

Бу эл о элэ көмөкдир.

* * *

Бу эли верэни
о эли билмэз.

* * *

Бу заман бах - өррэн заманыдыр.

* * *

Бу илки сэрчэ
билдирки сэрчэжэ
чик-чик өррэдир.

* * *

Бу јеришлэ һара чатарсан?

* * *

Бу көһнэ сөздүр,
тээсини де кэлсин.

* * *

Бу меј мејханасыдыр,
зурна-гавалы һэлэ далдадыр.

* * *

Бу мејдан бәдој мејданыдыр,
бурда јабылар гујруг булар.

* * *

Бу мәним үзүм,
о сәнин үзүн.

* * *

Бу пәһриз нә,
бу лаһыч туршусу нә?!

* * *

Бу нечә бостанчыдыр,
дәјмишини гојар, калын дәрәр?!

* * *

Бу өкүз о өкүзүн бачысы оғлудур.

* * *

Бу сәнә дәрс олсун.

* * *

Бу сәси бир дахмаја
јерләшдирмәк олмаз.

* * *

Бу тәпијә ат дөзәр.

* * *

Бу ушаглыг дејил - дәчәлликдир.

* * *

Бу фәрә о фәрәләрә бәнзәмәз!

* * *

Бу һәлә һәрбәсидир,
зәрбәси далдадыр.

* * *

Бу чан сәниндир,
әзизим, мәнә нә миннәти.

* * *

Бу чибиндән чыхарыб о чибинә гојур.

* * *

Буғда јејиб чәннәтдәи чыхыб.

* * *

Буғда көстәрир, арпа сатыр.

* * *

Буғда олмајан јердә,
дарыны көзә тәпәрләр.

* * *

Буғда чөрәјин јохдур,
буғда дилинә нә кәлиб?!

* * *

Бугдадан элим үзүлду,
күманым сәнэ кәлир,
ај арпа чөрәји!

* * *

Бугдам вар демә - анбара төкмәјинчә,
өвладым вар демә - евләнмәјинчә.

* * *

Бугданын учбатындан
ачы отлар да су ичәр.

* * *

Бугдасыны сүтүл јејән хырманда ач галар.

* * *

Будагдан гопан алма ағачын дибинә дүшәр.

* * *

Буз үстә чыхан данаја дөнүб.

* * *

Бузу күн әридәр,
инсаны хәчаләт.

* * *

Бүјнуз сонра чыхар,
амма гулағы кечәр.

* * *

Бүјнузлу бир гузу
кәлләсилә чанавара мејдан гурар.

* * *

Бүјнузсуз гочун гисасы,
бүјнузлу гочда галмаз.

* * *

Бүјруг аллаһдандыр.

* * *

Бүјруг сәнин, гуллуғ мәним!

* * *

Бүјруг сизинкидир, адил һөкмдар!

* * *

Бујур-бујурла иш кечмэз.

* * *

Бујуран билмэз, назырлажан билэр.

* * *

Бујурдуғу гуллуға бах,
вердији нагга.

* * *

Бу күн ала дағда, сабаһ гара дағда.

* * *

Бу күн беләдир, сабаһ елә.

* * *

Бу күн вар, сабаһ јох.

* * *

Бу күн гызыны дөјмәјән
сабаһ дизини дөјәр.

* * *

Бу күн дүнјадыр, сабаһ ахирәт.

* * *

Бу күн дүшәнбәдир,
мејлинә дүшән нәдир?

* * *

Бу күн је,
сабаһа гисмәт нә олса.

* * *

Бу күн кәлиб кечди, сән сабаһа бах.

* * *

Бу күн мәнәдирсә, сабаһ сәнәдир.

* * *

Бу күн нәгд, сабаһ нисјә.

* * *

Бу күн сән дејәрсән,
сабаһ сәнә дејәрләр.

* * *

Бу күндән сабаһы көр.

* * *

Бу күнкү газма сабаһкы нефтдир.

* * *

Букүнкү гыз, сабаһ анадыр.

* * *

Букүнкү ишини сабаһа гојма.
(Букүнкү ишини сабаһа гојма,
бәлкә сабаһ сәнә јар олмады?!).

* * *

Бу күнкү јумурта
сабаһкы тојугдан јахшыдыр.

* * *

Букүнкү сөз
дүнәнки сөзүн көрпүсүдүр.

* * *

Букүнкү тојуг
сабаһкы газдан јахшыдыр.

* * *

Букүнкү ушаг - сабаһкы гочаг.

* * *

Букүнү је,
сабаһа ја гисмәт.

* * *

Букүнүн сабаһы да вар.

* * *

Булаг кәрәк јериндән булаг ола.

* * *

Булаг өз јериндә
улаг өз јериндә.

* * *

Булаг өз көзүнү кор истәмәз.

* * *

Булаг өзү тәрпәнмәз,
ел-обаны ајағына кәтирәр.

* * *

Булаға сусуз апарар,
сусуз кәтирәр.

* * *

Буламач дәлијә галды.

* * *

Буламаны булама,
буладыгча јалама.

* * *

Буланлыг суда балыг тутулмаз.

* * *

Булуд алтындан чыхан күн,
јашмаг алтындан чыхан үз.

* * *

Булуду күләк ојнадыр,
ағлы кәм оланы фышдырыг.

* * *

Булутдан нәм чәкир.

* * *

Бундан сонра әлини өз чибинә сал.

* * *

Бундан Фатыја туман олмаз.

* * *

«Буну едәчәјәм» демә,
«Буну еләмишәм» де.

* * *

Бурада ала гарға балаламаз (бала чыхармаз).

* * *

Бурада вурур гылынчы,
фәләкдә ојнар учу.

* * *

Бурада дэвэ жүкү илэ итэр.

* * *

Бурада диләнир,
орада зәкат верир.

* * *

Бурада отурма - атамьндыр
орада отурма - анамьндыр.

* * *

Бурада отурма - һис олар,
орада отурма - пис олар.

* * *

Бурада отурма, орада отур,
чәһәннәмдә, корда отур!

* * *

Бурада үләма диз јерә гојуб.

* * *

Бурну чирк гузу
бујнузу бурма гоч олар.

* * *

Бурнун кирмәјән јерә башыны сохма.

* * *

Бурнуна барыт ији дәјмәјиб.
(Бурнуна шам ији дәјмәјиб).

* * *

Бурнуну һәр дешијә сохар.

* * *

Бурнуну сыхсалар - чаны чыхар.

* * *

Бурун-гулаг баша садағадыр.

* * *

Бурун чиркли оlanda кәсиб атмазлар.

* * *

Бухарынын әјрилијинә
түстүсүнун дүз чыхмасына бах.

* * *

Бу чағачан гоншу гызы идим,
инди олдум - ев гызы, ев кәлини.

* * *

Бүлбүл виранәдән өтмәз,
бајгуш виранәдән кетмәз.

* * *

Бүлбүл күлү севәр,
инсан - Вәтәнини.

* * *

Бүлбүлү гызыл гәфәсә салмышлар,
«Вај Вәтән!» демиш.

* * *

Бүлбүлүн чәкдији дил бәласыдыр.

* * *

Бүлбүлә гызыл гәфәсдән кол диби хош олар.

* * *

Бүтүнү кәсмә,
параја дәјмә,
доғра, дојунча је.

В

Вај бу башдан, вај о башдан.

* * *

Вај о кишинин һалына ки,
јемәјә, ичмәјә,
сахлаја арвадынын сонракы әринә.

* * *

Вај о күндән ки,
адамын өз ити өзүнү гапа.

* * *

Вај о күндән ки,
варлы адам јохсулун әлинә дүшсүн.

* * *

Вај о күндән ки,
чөрәкчи чәкмә тикә,
чәкмәчи чөрәк јапа.

* * *

Вај о сүрүнүн һалына ки,
чанавардан чобанын тә'јин едәләр.

* * *

Вај ондадыр ки,
варлы евинә јохсул кирә.

* * *

Вај өләнин һалына!

* * *

Вар адама ојун өјрәдәр.

* * *

Вар ахар, јох бахар.

* * *

Вар вар үстундән кэләр.

* * *

Вар еви - кәрәм еви,
јох еви - вәрәм еви.

* * *

Вар күнүн досту чох олар.

* * *

Вара вар дејэрләр, јоха јох.

* * *

Вардан-јохдан чыхыб.

* * *

Вардыр пулун - һамы гулун,
јохдур пулун - ачыгдыр јолун.

* * *

Вары олан тахар,
вары олмајан бахар.

* * *

Варыны верән утанмаз.

* * *

Варыны итирән аз шеј итирәр,
намусуну итирән - чох шеј.

* * *

Варлы арабасыны дағдан ашырар,
јохсул дүз јердә јолуну чашар.

* * *

Варлы варындан пај версә,
варсыз да варлы олар.

* * *

Варлы јохсуллашанда әлли ил дәсткаһыны позмаз.

* * *

Варлы кисәсини дөјәр,
касыб дизини.

* * *

Варлы олуб гәм-гүссә илә јашамагданса,
касыб олуб шад-хүррәм јашамаг јашшыдыр.

* * *

Варлы умдуғуну јејәр,
касыб - олдуғуну.

* * *

Варлыға күвәнмәзләр.

* * *

Варлыға нә дарлыг?!

* * *

Варлылыға тәләсэн
јохсуллуға тез дүшәр.

* * *

Варлығын сону илә јохлуғун сону бирдир.

* * *

Варлыја тохун кеч,
јохсулдан горун, кеч.

* * *

Варлынын арвады өләндә јорған дөшәји тәзәләнәр,
касыбын арвады өләндә јорған-дөшәксиз галар.

* * *

Варлынын вары кедәр, муздурун чаны.

* * *

Варлынын ешшәји дә јејин кедәр.

* * *

Варлынын әлини бычаг кәсәндә
јохсул көјнәјини парчалар.

* * *

Варлынын ити һарын олар.

* * *

Варлынын көнлү олунчаја гэдэр
касыбын чаны чыхар.

* * *

Варлынын малы,
касыбын өвлады.

* * *

Варлынын торпагындан чај кечэр,
касыбынкындан јол.

* * *

Варлынын хорuzu да јумуртлајар.

* * *

Варлынын чөрәји касыбын чәнәсини јорар.

* * *

Варса әкәр һунәрин,
һара кетсән вар јерин.

* * *

Варыны верәнин кисәси бош галар.

* * *

Вахт атлы, биз пијада.

* * *

Вахт вахты көзләјәр.

* * *

Вахт гәнимәтдир.

* * *

Вахт гызылдыр,
бир дегигәсини дә бош гөјмаг олмаз.

* * *

Вахт икән оху, ашыг,
ел кәләр, түнлук олар.

* * *

Вахт инсана һәр шеји өјрәдәр.

* * *

Вахтдан килејләнмә, вахтын кедәр.

* * *

Вахты бош оланын сөзү чох олар.

* * *

Вахты итирсән һэдәр,
көрәрсән бөјүк зәрәр.

* * *

Вахтын гијмәти јохдур.

* * *

Вахтын гијмәти пулдан баһадыр.

* * *

Вахтында атылан түфәнкин сәси
вахтсыз атылан топун сәсиндән үстүндүр.

* * *

Вахтында көрүлмәмиш иш һәмишә көрүлмәмиш галар.

* * *

Вахтыны итирән бәхтини итирәр.

* * *

Вахтсыз ачылан күл тез солар.

* * *

Вахтсыз банлајан хорузун башыны кәсәрләр.

* * *

Вахтсыз гонаг өз кисәсиндән јејәр.

* * *

Вер аббасыны, је һалвасыны.

* * *

Вердији аббасыја бах, етдији тәләбә.

* * *

Вердији анда бах, көрдүјү ишә.

* * *

Вердијин әл илә ал!

* * *

Вердијин ики шаһы,
зәрбаф чыхмајачаг кн!

* * *

Вердијин сәниндир,
вермәдијин өзкәнин.

* * *

Вердим бир дана,
алдым бир сона,
ај гыз анасы,
гал јана-јана.

* * *

Вердин - дојдур,
вурдун - јых.

* * *

Верән әл алан әлин үстундә олар.

* * *

Верән әл ач галмаз.

* * *

Верән әли дә вар,
вуран әли дә.

* * *

Верән әли кәсмәзләр.

* * *

Верән әли һәр кәс өпәр.

* * *

Верәндә имам олу,
аланда Шумүр.

* * *

Верәндә елә верәр,
аланда белә алар.

* * *

Верэндә јахшысан,
вермәјэндә пис.

* * *

Верәрсән адындыр,
јејәрсән дадындыр -
дала гојуланы ит јејәр.

* * *

Верәрсән әтдан-мәтдән,
ишләрәм бәркдән-бәркдән,
верәрсән шордан-мордан,
ишләрәм ордан-бурдан.

* * *

Верәрсән пендир,
ејләрәм кәндир,
верәрсән аш,
ејләрәм баш.

* * *

Вериб јаман олунча, вермәјиб јаман ол.

* * *

Верилән ашы јејәрләр.

* * *

Верим вара бахмаз.

* * *

Верим әли һамы әлдән учадыр.

* * *

Верирләр - ал,
дејүрләр - гач.

* * *

Вермә нисјә, кирмәз кисәјә.

* * *

Вермәди Мә'буд,
нејләсин Маһмуд?!

* * *

Вермэз доггузу,
јејэр топпузу,
верэр отузу.

* * *

Вә'дә хилаф олма.

* * *

Вә'дәси битмиш нөкәрин
әчәли јетән ағасы кәрәк.

* * *

Вәзире гарға оланын ағзы зибилликдә олар.

* * *

Вәзифә даими дејил.

* * *

Вәзндә јүнкүл, гијмәтдә ағыр.

* * *

Вәлә кедән өкүзүн олсун,
ишә кетмәјән оғлун олмасын.

* * *

Вәсијјәт јүнкүллүкдүр.

* * *

Вәсмә бол оlanda гаша да чәкәрләр, көзә дә.

* * *

Вәтән виранә дә олса, чәннәтдир.

* * *

Вәтән елин евидир.

* * *

Вәтән мүлкү доғмадыр,
өжкә дијар - өкеј.

* * *

Вәтәнә кәлдим,
имана кәлдим.

* * *

Вэтэнэ мэхэббэт иман эсэридир.

* * *

Вэтэни јадына дүшэн гэриб ағламасын, нејлэсин?

* * *

Вэтэнин бир гышы
гүрбэтин жүз баһарындан јахшыдыр.

* * *

Вэтэнин севмэјэн инсан олмаз,
олса, ол шэхсдэ вичдан олмаз.

* * *

Вэфалы дост јад олмаз,
көрмэсэ жүз ил сэни.

* * *

Вичдан базарда сатылмаз.

* * *

Вичданла ишлэјэн көзүкөлкэли олмаз.

* * *

Вүчуду бир гэпијэ дэјмэз.

* * *

Вүчуду дөнүб кимјаја.

* * *

Вур бабам, дөвран сэниндир.

* * *

Вур дедим, өлдүр демэдим ки?!

* * *

Вур дејэнлэ вуран шэриқдир.

* * *

Вура билмэјэн, дашын бөјүјүндэн јапышар.

* * *

Вуран элин вар олсун!

* * *

Вуран елин дирэјидир.

* * *

Вуран икид дајысына бахмаз.

* * *

Вуран өкүзэ аллаһ бујнуз вермэз.

* * *

Вурарам өлэр, «киш» дејэрэм, кетмэз.

* * *

Вурур даша, чыхыр баша.

* * *

Вурушун кор вурушуна охшамыр.

Өјдөр Behnam

Г

* * *

Габ-гашыг гонаглыгыдыр.

* * *

Габ сиркәжә көрәдир.

* * *

Габа сөз габа һәрәкәтдән писдир.

* * *

Габа сују тутдуғу гәдәр төкәрләр.

* * *

Габа дүшән чүр'әтли олар.

* * *

Габаг тағы шамама вермәз.

* * *

Габаға дүшдүн - јахшы,
дала галдын - вај халына.

* * *

Габагда кедирәм, дејирләр: - Бичдир,
далда галырам, дејирләр: - Кичдир.

* * *

Габағына түлкү чыханын иши аванд олар.

* * *

Габил шакирд устад олар устадан.

* * *

Габилијјэтин мэкгэби јохдур.

* * *

Гагајы харам, јумуртасы халал?!

* * *

Ғагылдајан тојуг јумуртлајан олар.

* * *

Газ вур газан долдур,
сэрчэдэн нэ олачаг?!

* * *

Газа атдым, гоза дэјди.

* * *

Газамат киши үчүн тикилиб.

* * *

Газан гарасы кедэр,
үз гарасы јох.

* * *

Газан гапагсыз олмаз,
икид - папагсыз.

* * *

Газан вер газана,
артыгыны чыраг јагына.

* * *

Газан дашанда кэнардан кэлэн
өз элини дэ јандырар, сэнин дэ.

* * *

Газан дашанда чөмчэнин бирн бир түмэнэ кедэр.

* * *

Газан диби јалајанын адахлыси көјчэк олар.

* * *

Газан деди: - Гызмышам!
Чөмчэ деди: - Инди буланыб чыхмышам!

* * *

Газан киров кедиб.

* * *

Газан оддан гызар,
инсан - сөздән.

* * *

Газан олсун,
долу олсун,
јејән тапылар.

* * *

Газана јанашма, гарасы чыхар,
јамана јанашма, гадасы јыхар.

* * *

Газанан газандығыны јесә,
ханлар, бәјләр ачындан өләр.

* * *

Газанан ким,
јејән ким?!

* * *

Газанда биширир, гапағында јејир.

* * *

Газанда нә биширәрсән,
габағына о чыхар.

* * *

Газандығын дары олсун,
чувалын сәбәт?!

* * *

Газаны өзүндән, газананы өзүндән.

* * *

Газанына көрә гајнат ашыны.

* * *

Газанмаг чәтин,
хәрчләмәк асан.

* * *

Газанмаға нә вар,
иш ону хәрчләмәкдәдир.

* * *

Газанмајынча газан гајнамаз.

* * *

Газанч гудуруб мајаны јејиб.

* * *

Газанчым ата-анамын,
өјрэндијим өзүмүн.

* * *

Газанчлы жүк жүнкул олар.

* * *

Газанчыны итир,
малыны итир,
дуз-чөрөји итирмө.

* * *

Газдан ајыгдыр.

* * *

Газы ағадан алачағын олсун,
нә верәр, нә данар.

* * *

Газы адамына бахар, һөкм јазар.

* * *

Газы атлы,
Эзраил пијада.

* * *

Газы да билир, гузу да.

* * *

Газы кәсэн башын сорғу -суалы олмаз.

* * *

Газы китабдан-китаба салар,
һарамы һалал ејләр.

* * *

Газы олма,
башын ағрымасын.

* * *

Газы тахтына кетди,
көпөк вахтына.

* * *

Газы шикајәтә кәләннин
бир көзүнә бахар, бир дә элинә.

* * *

Газыда инсаф олмаз, тазыда мүрвәт.

* * *

Газыдан гардаш олмаз.

* * *

Газыја салам вердим,
рүшвәт дејил дејә алмады.

* * *

Газынын јанына тәк кедән шад гајыдар.

* * *

Гаја даға архаланар.

* * *

Гаја учмаса, дәрә-тәпә долмаз.

* * *

Гаја учанда тоз гопар.

* * *

Гајғы илә борч өдәнмәз.

* * *

Гајғыјла сөһбәт һарамдыр.

* * *

Гајдадан чыхан пешиман олар.

* * *

Гајын арвады - хаин арвады.

* * *

Гајынана - бир чичәк,
һәр сөзү керчәк.

* * *

Гажынанна, мэкэр кэлин олмаммысан?!

* * *

Гажынанна памбыг олса белэ,
јериндэн галхса,
кэлинин башыны эзэр.

* * *

Гажынаналы кэлинин дилинин алтында фэнд кэрэк.

* * *

Гажнајан газан гапаг сахламаз.

* * *

Гажнајан јаға милчэк гонмаз.

* * *

Гажынанан сэни истэјир.

* * *

Гажынатамын бағы вар,
хејвасы вар, нары вар.

* * *

Гажынатам дөвлэтли,
гајнанам сэхавэтли.

* * *

Гажынхатынларын чаршабчораблары
бохчада дөјүшэр.

* * *

Гажыш нэ билэр өкүз нэ чэкир?!

* * *

Гажчы кэсмэз, ијнэ батмаз.

* * *

Галан ишэ гар јағар.

* * *

Галалы атыдыр,
һәм ахурдан јејэр, һәм торбадан.

* * *

Галарыг, көрәрик.

* * *

Галиб кәлән мәғлуб да ола биләр.

* * *

Галхан јыхылана бахмыр.

* * *

Галхдығын јерә бир дә отурма,
һәр сөһбәтә атылма.

* * *

Гамыш бизим јердә битир,
зурнаны өзкә чалыр.

* * *

Ган-ган дејир.

* * *

Ган ејлә ганун илә.

* * *

Ган јол вермәз.

* * *

Ган сүбутсуз гајнамаз.

* * *

Гана ган дејибләр.

* * *

Ганан душмән ганмаз достдан јахшыдыр.

* * *

Ганан ким,
гандыран ким?

* * *

Ганана ишарә,
ганмајана кетәк.

* * *

Гананын икинчиси ганмајандыр.

* * *

Ганачаглы адам һәм ганар,
һәм гандырап.

* * *

Гангала ихтијар дедиләр,
хамы баш әјди.

* * *

Ганы ган илә јумазлар.

* * *

Ганы гарадыр.

* * *

Ганын дијәси (ган баһасы) вар,
намусун дијәси јохдур.

* * *

Ганынын арасына кирди.

* * *

Ганлы, гапымда нә гајырысан?
- Ган ајаглым вар!

* * *

Ганлыдан гада әксик олмаз.

* * *

Ганлыјам, гапындан кирмишәм.

* * *

Ганлыны ган тутар.

* * *

Ганмаза арвад олмагданса,
чәрчијә улаг олмаг јахшыдыр.

* * *

Ганмаза нә демәк?!

* * *

Ганмазын башмағын чутләјәндә
дејәр: - Горхду мәнән!

* * *

Ганмазла јолдаш олма,
сәни дә ганмаз ејләр.

* * *

Ганун зора табедир.

* * *

Гапан ит дишини көстөрмөз.

* * *

Гапы дөјүлдү, чәрчи кәлди,
елә билдим елчи кәлди.

* * *

Гапы өз дабаны үстә доланар.
(Гапы өз топуғунда фырланар).

* * *

Гапыдан говсан, бачадан кәләр.

* * *

Гапыја кәләни говмазлар.

* * *

Гапылан гапанын,
тапылан тапанындыр.

* * *

Гапыны ајағынла ач.

* * *

Гапыны бағла, раһатча јат.

* * *

Гапыны дөјмәсән ачмазлар.

* * *

Гапыны кен гој,
дәвә өзү кәләр.
(Гапыны кен гој,
дәвәсини аллаһдан истә!)

* * *

Гапысы вурулсун дава ахтаранын.

* * *

Гапысы олмајан евә гыфыл нәјә лазым?

* * *

Гар да әријәр,
үзүгаралыг ев јијәсинә галар.

* * *

Гар јағды, из итди.

* * *

Гар јерин јорғаныдыр.

* * *

Гар нә гәдәр чох јағса, јенә јаза галмаз.

* * *

Гар сујундан гајмаг олмаз.

* * *

Гар сусузлуғу сөндүрмәз,
говурға гарын дојурмаз.

* * *

Гар баханын көзү гамашар.

* * *

Гар булуд јағыш јағдырар.

* * *

Гар гыз бәзәнинчә, тој әлдән кедәр.

* * *

Гар гызын бәхти олсајды,
анадан ағ доғуларды.

* * *

Гар гызын дәрди вар.

* * *

Гар гул алнынын јазысыны көрәр.

* * *

Гар гул өзүнү өлдүрдү,
ағаја зәрәр олсун.

* * *

Гар долаға гырмызы папыш тикмәзләр.

* * *

Гар ешшәк, ағ палан?!

* * *

Гара ешшәјин бојнуна јүјән вурмагла,
ја далына јәһәр гојмагла гатыр олмаз.

* * *

Гарајаха олма.

* * *

Гара көзләринә ашиг олуб.

* * *

Гара күн гаралыб галмаз.

* * *

Гара күнүн ағ күнү дә вар.

* * *

Гара күнүн өмрү аз олар.

* * *

Гара мал дојанда саманы башына совулар.

* * *

Гара пулу гара күнә сахларлар.

* * *

Гара сәни басынча, сән гараны бас.

* * *

Гара судан гајмаг тутур.

* * *

Гара тојугун јумуртасына дөнуб (тапылмыр).

* * *

Гара үзүмүн јемәјә дүшәр-дүшмәзи вар.

* * *

Гара хәбәр тез јајылар.

* * *

Гара чуха јатды,
ала чуха галхди.

* * *

Гарабатдаг дағлара чыхма,
дағлары думан алар.

* * *

Гараваш элинэ чијэр дүшүб.

* * *

Гарагыз кэлин олду,
урэји сэрин олду.

* * *

Гарагуш дејэр:
- Дајым сар олмасајды,
гојуну чајнағымда галдырардым.

* * *

Гарагуш милчэк тутмаз.

* * *

Гарагуша хејир өз димдијиндэн чатар.

* * *

Гарадан артыг бојаг олмаз.

* * *

Гарадан гаш олмаз.
өзкэдэн сирдаш.

* * *

Гарадан о јана рэнк јохдур.

* * *

Гарадыр, амма парадыр.

* * *

Гараја баханын ағлы аз олар.

* * *

Гараја сабын, дәлијэ өјүд нејләсин?!

* * *

Гаралты һарада - гэрарын орада.

* * *

Гарангуш сәһәр мүждәси кәтирәр.

* * *

Гарангушам, гарангуш,
ганадым ајрыч-ајрыч.

* * *

Гараны аға, ағы гараја гатмазлар.

* * *

Гараны јумагла ағармаз.

* * *

Гаранлыг гараны удар.

* * *

Гаранлыг јерэ даш атма.

* * *

Гаранлыг кечэнин гараүзлү мүштэрисе олар.

* * *

Гаранлыг дэрэ, бэрэлмиш көз көрмэмисэн?!

* * *

Гаранлыгда һалва јејэнин сиррини аллаһ билэр.

* * *

Гаратикан колуна дөнүб.

* * *

Гарачыја бэјлик верилэндә
анасынын әмчәјини кәсәр.

* * *

Гарачынын бәји дә гарачыдыр.

* * *

Гарача үзүм вар, доғруча сөзүм.

* * *

Гарға газы тәглид етди,
гарылтысыны да итирдн.

* * *

Гарға гар-гар гарылдар.

* * *

Гарға дөшүнү чәкмәклә газ олмаз.

* * *

Гарға кәлди кәклик јериши јеријә,
өз јеришини дә итирди.

* * *

Гарға, мән дә гоз вар.

* * *

Гарға чох билдијиндән тора душәр.

* * *

Гарғадан гырғы олмаз.

* * *

Гарғадан кезәл гуш истәдиләр
баласыны кестәрди.

* * *

Гарғаны гырговул дејә јејир.

* * *

Гарғани јүз ил бәсләсэн дә,
тәрлан олмаз.

* * *

Гарғанын гонаглыг јери пејинликдир.

* * *

Гарғанын мининә бир даш.

* * *

Гарғанын сәси чыханда гар кәләр.

* * *

Гарда кәз, ләпирини кестәрмә.

* * *

Гардаш ганы гардашдан алынмаз.

* * *

Гардаш гардаш јараныб,
чибләри ајры.

* * *

Гардаш гардашы бычаглады,
сонра дөнүб гучаглады.

* * *

Гардаш гардашын пис күнүнү истәсә дә,
өлүмүнү истәмәз.

* * *

Гардаш да дост олса јахшыдыр.

* * *

Гардаш кәлсә, јахшы,
бачы кәлсә, јахшы,
гардашын габағында,
бачы өлсә јахшы.

* * *

Гардаш мәнимдир, фәрасәтини билирәм.

* * *

Гардаш олаг, тән бөләк.

* * *

Гардаша бахарлар,
бачысыны аларлар.

* * *

Гардашыг, чибимиз ајры.

* * *

Гардашын кичији олунча,
донузун бөјүјү ол.

* * *

Гардашым сағ олсун,
арвады күвәнсин.

* * *

Гардашым хандыр,
хатунү севинсин.

* * *

Гардашын бөжүү,
жолдашын кичији.

* * *

Гардашлар савашды, эблэхлэр инанды.

* * *

Гардашлыг зэр демэкдир,
хиридары кэрэкдир.

* * *

Гары алданды,
гапы бағланды.

* * *

Гары габағына дөжмөклө
дэвэ памбыгдан чыхмаз.

* * *

Ғары, гары, ај гары,
хејратын олсун дары.

* * *

Гары дөјүлэндән сонра ағачын зорбасындан јапышар.

* * *

Гары дүшмән дост олмаз,
једиртсән јағы, балы!

* * *

Гарыдан да горхум, танрыдан да?!

* * *

Гарыја гыз еви јарашмаз.

* * *

Гарыја гыз отағы нә лазым?!

* * *

Гарын баша бәладыр.

* * *

Гарын гардашдан ирәлидир.

* * *

Гарын дојураны көз таныјар.

* * *

Гарын тох оlanda чох шеј јада дүшәр.

* * *

Гарына кэлән газанчдыр.

* * *

Гарынафәтир адам тикә досту олар.

* * *

Гарынын сачы ағ олар, үрәји гара.

* * *

Гарынынкы Худафәриндән кечиb.

* * *

Гарынча - гәдәринчә,
һәр кәс өз гисмәтинчә.

* * *

Гарышга шыллаг атды -
дәвәнин гычы сынды!
(Гарышга шыллаг атды -
дәвә палчыға батды).

* * *

Гарышгадан ибрәт ал,
јаз икән гыша һазырлаш.

* * *

Гарышганын гәмхары,
бир гычы да јухары.

* * *

Гарышганын евиндә шәбнәм бөјүк туфандыр.

* * *

Гарышганын јыңдығыны һеч кәс јыға билмәз.

* * *

Гарлы гыш барлы олар.

* * *

Гарны тохдур, көзү ач.

* * *

Гарны тохун гајғысы олмаз.

* * *

Гарным үчүн дежил, гэдрим үчүндүр.

* * *

Гарнымда икэн ганымы жежир,
чөлө чыханда - чанымы.

* * *

Гарнымдан чыхды гада,
кимэ кедим сэндэн дада?!

* * *

Гарпыз гарын дождурмаз.

* * *

Гарпыз-говун жата-жата бөжүжөр.

* * *

Гарпыз дожумлуг үчүн дежил,
сэринлик үчүндүр.

* * *

Гарпыз жежији бэс дежил,
һэлэ тумуну да чыртлажыр.

* * *

Гарпыз кэсмөклө үрөк бөжүмэз.

* * *

Гарт көпөк жедеже кэлмэз.

* * *

Гаргал милчэк тутмаз.

* * *

Гаргала дедилэр: - Һарда анадан олмусан?

Деди: - Уча дағларда!

Дедилэр: - Һараја учурсан?

Деди: - Уча дағлара!

* * *

Гарталы учушундан танымаг олар.

* * *

Гатыг дағыланда јери галар,
ајран дағыланда нәји галар?!

* * *

Гатыг јемәмишик,
гатыг габы көрмүшүк.

* * *

Гатыг олсун,
өзүнә габ тапар.

* * *

Гатығы јејиб,
габыны верир јолдашына ки:
- Ал јала!

* * *

Гатыр илә дәллала хәбәрдар јохдур.

* * *

Гатыр нә билир хатыр?

* * *

Гатыр шыллаг атар,
чүнки атасы ешшәкдир.

* * *

Гатыра дедиләр: - Атан кимдир?
Деди: - Атам атдыр!

* * *

Гатрандан олмаз шәкәр,
бир дамары чинсинә чәкәр.

* * *

Гаф-вах илә говурма олмаз,
эт илә јағ кәрәк.

* * *

Гафил баш дүшмәнә јарашар.

* * *

Гафил гушун овчусу чох олар.

* * *

Гафил јашамагданса,
өлмәк јахшыдыр.

* * *

Гач савабдан, кирмә күнаһа.

* * *

Гачаға јер дә вар,
көј дә вар.

* * *

Гачаған дана музуну бәркидәр.

* * *

Гачағы ел сахлајар.

* * *

Гачан бүдрәр.

* * *

Гачан гачды, мыхдакыны дејәрләр.

* * *

Гачан да аллаһы чағырар,
гован да.

* * *

Гачан јыхылмаға бахмаз.

* * *

Гачан чаныны гуртарар,
тутулан аман дејәр.

* * *

Гачаны говмазлар,
јыхыланы вурмазлар.

* * *

Гачанын анасы агламаз.

* * *

Гачмаг да икидликдәндир.

* * *

Гачмаг да һүнәрди,
говмагда.

* * *

Гачмаг мәнән, говмаг сәнән.

* * *

Гаш дүзәлтдији јердә вурду көзүн чыхартды.

* * *

Гаш илэ көз арасында ишини көрүр.

* * *

Гаша чэкмэ вэсмэни,
көзэ сүртмэ сүрмэни.

* * *

Гашгабағы јер сүпүрүр.

* * *

Гашгабағындан зэһримар төкүлүр.

* * *

Гашгасы бөјүк оланын сөзү чох данышылар.

* * *

Гашыг-гашыг јығыр,
чөмчө илэ пајлајыр.

* * *

Гашыгла верир,
чөмчө илэ башыма вурур.

* * *

Гашыгла јығдығыны чөмчө илэ дағытды.

* * *

Гашыјырам ганым чыхыр,
гашымырам, чаным чыхыр.

* * *

Гашынмајан јердөн ган чыхардыр.

* * *

Гашынмајан јери гашыма, ган чыхар.

* * *

Гашларын гара, көзлэрин көј,
ачығин кэлир, дур мәни дөј!

* * *

Гејрэт дајыја дүшэр.

* * *

Гејрэти олмајанын исмэти дэ олмаз.

* * *

Гөјрэтли киши бәләја дүшәр.

* * *

Гәбаһәт чоһ вахт өлдүрөндө јох, өләндө олуp.

* * *

Гәбиристандан өлү гајытмаз.

* * *

Гәдәми јүнкүлдүр.

* * *

Гәдир-гијмәт билән дејил.

* * *

Гәдир-гијмәт олмаз, фәраг олмаса.

* * *

Гәза бәд кәләндә,
гујмаг да диш чыхардар.

* * *

Гәза илә ојун олмаз.

* * *

Гәза ишин ишләр,
бизә галар тәшвишләр.

* * *

Гәзадан гачмаг олмаз.

* * *

Гәзадан риза кәрәк.

* * *

Гәзанын беш бармағы вар,
ишини ишләдәндө икисини адамын көзләринә сохар,
икисини гулагларына,
бирисини дә ағзына,
адам нә көрәр, нә ешидәр, нә дә даныша биләр.

* * *

Гәзанын ишини билмәк олмаз.

* * *

Гәзәбин чана зијаны вар.

* * *

Гэлб бир шүшәдир,
сындырсан - јамамаг олмаз.

* * *

Гэлби долу оланын,
дили узун олар.

* * *

Гэлбләр өртүлү олар.

* * *

Гэлә гапысына сығмаз,
фындыг габығына сығар.

* * *

Гэләбә бирликдәдир.

* * *

Гэләбә севинч кәтирәр.

* * *

Гэлјан чәкәни илан вурмаз.

* * *

Гэлјаны чәкәнә вер.

* * *

Гэләм гылынчдан итидир.

* * *

Гэләм әјри кәсилсә дә,
доғру јазар.

* * *

Гэләм јазаны
гылынч поза билмәз.

* * *

Гэләм јазаны кағыз удар.

* * *

Гэләм ојнар гаш үстә.

* * *

Гэләм султандыр,
әһл-гәләмә рутбә верәр.

* * *

Гэлэм сөздэн кэскиндир.

Гэлэм тутан эл дамэндэ галмаз.

* * *

Гэлэм тутан эл дилэнмэз.

* * *

Гэлэм тутан сэнэ сарыдыр -
чөмчэ тутан сэнэ сарыдыр.

* * *

Гэлэм фикрин тэрчүманыдыр.

* * *

Гэлэм һөкмдардыр.

* * *

Гэлэмэ габығы илэ алынан ешшэк суда боғулар.

* * *

Гэлэмин бир нөгтәси кору көзлү едәр.

* * *

Гэлэмин дили ики олса јазысы бирдир.

* * *

Гэлэмин ики башыны чэртмэзләр,
дүшәр-дүшмәзи вар.

* * *

Гэлэмин учу - гылынчын күчү.

* * *

Гэлэндәр дәрд элиндән даға чыхды,
дедиләр: - Бәхтәвәр, јајлаға чыхды.

* * *

Гэлп ешшэк гајанын гырағы илэ кедәр.

* * *

Гэлп мал јијәсинә гајыдар.

* * *

Гэлп одур ки, гэлбиндэкин демэжэ.

* * *

Гэм басды гэлјанымы.

* * *

Гэм гэми чэкэр,
гум - нэми.

* * *

Гэм-гүссэ адамы гочалдар,
шадлыг - чаванлашдырар.

* * *

Гэм дағы јериндэн гопардар.

* * *

Гэм инсаны эридэр.

* * *

Гэм, нара кедирсэн?
- Гэм јанына!
Дэм, нара кедирсэи?
- Дэм дајына!

* * *

Гэмиш гојма!

* * *

Гэмишли јер күмүшлү јер.

* * *

Гэнаэт түкэнмэз бир дөвлэтдир.

* * *

Гэпијэ күллэ атыр.
(Гэпијэ мајаллаг атыр).

* * *

Гэпик-гэпик јыған манат-манат верэр.

* * *

Гэпик вар ки, манатдан баһадыр.

* * *

Гэнаэт хэзинэдир.

* * *

Гәриб гуша јуваны аллаһ јетирәр.

* * *

Гәриб гушун јувасы олмаз.

* * *

Гәриб дәрдин тәк ағлар.

* * *

Гәриб досту олмајандыр.

* * *

Гәриб ит гујруғу дөшүндә кәзәр.

* * *

Гәриб ит једди мәнәлләдән говулар.

* * *

Гәриб ит һүрәндә узун һүрәр.

* * *

Гәриб ити јад мәнәлләдән говарлар.

* * *

Гәриб итин гујруғу пачасынын арасында олар.

* * *

Гәрибә бир салам мин түмәндән јахшыдыр.

* * *

Гәриби бахышындан таныјарлар.

* * *

Гәриби бу јердә ағламаг тутар.

* * *

Гәриби вурмушлар,
«Вај, вәтән!» демиш.

* * *

Гәрибин бојну узун олар, дили гыса.

* * *

Гәрибин досту олмаз.

* * *

Гәрибин сөзү көрчәк олар.

* * *

Гәриблик ағыл артырар.

* * *

Гәриблик чәннәт олса,
јенә вәтән јахшыдыр.

* * *

Гәрибликдә саллан,
мискәрбазарда гышгыр.

* * *

Гәфләт јухусу үрфан әһлинин көзүнә кирмәз.

* * *

Гәһрәман јарасыз олмаз.

* * *

Гәһрәман очағы галмаз.

* * *

Гәһрәман өлмәз.

* * *

Гијамәт күнү мәним әлим олсун, сәнин јахан!

* * *

Гијамәт о күи гопар,
бири јејәр, бири бахар.

* * *

Гијамәтдә һаггын әли олсун,
батинин јахасы.

* * *

Гијамәтдә әввәл гоншуну сорушарлар.

* * *

Гијамәтдән дүшмәк истәмирсәнсә,
һеч кәсин гијамәтдән дүшмәсинә чалышма.

* * *

Гијамәтли јүк јүнкүл олар.

* * *

Гисас гијамәтә галмаз.

* * *

Гисмәт дә вар,
һүммәт дә вар.

* * *

Гисмәт көјдән зәнбил илә енмәз.

* * *

Гисмәт олан гашыға чыхар.

* * *

Гисмәт олса, кәләр Јәмәндән,
гисмәт олмаса чыхар дәнәндән.

* * *

Гисмәтдән артыг јемәк олмаз.

* * *

Гыз ајдынлыгдыр.

* * *

Гыз алан алана кими,
гыз верән өләнә кими.

* * *

Гыз алан көз илә бахмасын,
гулағы илә ешитсин.

* * *

Гыз аланын ја бир чувал гызылы,
ја бир чувал јаланы кәрәк.

* * *

Гиз анадан горхмаса өјүд алмаз.

* * *

Гыз анадан оlanda көзүнү ачар, дејәр:
- Бу бизим ев дејил!

* * *

Гыз анадан өјүд алар.

* * *

Гыз анасы елчи көзләр.
(Гыз гапысы елчи көзләр).

* * *

Гыз апараны јуху тутмаз.

* * *

Гыз бадамдыр,
баласы - бадам ичи.

* * *

Гыз белә кәрәк,
гызы әрә верәк,
гыз оғлан доғсун,
бешиксә боғсун!

* * *

Гыз галдыгча гызыла дөнәр.

* * *

Гыз гапысы - шаһ гапысы,
мини кәләр, бири разы кедәр.

* * *

Гыз - гызыл алма,
гызы көздән салма.

* * *

Гыз гызылдыр,
гәдрини билсин кәрәк.

* * *

Гыз гундагда,
ченизи сандыгда.

* * *

Гыз дедијин ағачдакы алмадыр,
ким салар, о да апарар!

* * *

Гыз дејәр:
- Гырхым чыхмајынча мәни атмасалар.
даһа атмазлар.

* * *

Гыз еви - наз еви.

* * *

Гыз евин гонағыдыр,
вахт кэлэр, кедэр.

* * *

Гыз евиндә тојдур,
оғлан евинин хәбәри јох.

* * *

Гыз евиндән оғул бучағы јахшыдыр.

* * *

Гыз евләрдә танынар,
ипәк - дэзкаһда.

* * *

Гыз эрә вермәк бачылар иши дејил,
һачылар ишидир.

* * *

Гыз әти һамар, оғлан әти дамар.

* * *

Гыз идим, кејдирдиләр әбр-вәфа көјнәјини,
нишанландым, кејдирдиләр зөвгү-сәфа көјнәјини,
кәлин олдум, кејдирдиләр чөврү-чәфа көјнәјини.

* * *

Гыз идим, солтан идим,
эрә кетдим кәниз олдум,
тазыја чул олдум.

* * *

Гыз илә гызыл кизлин кәрәк.

* * *

Гыз јүкү - дуз јүкү.

* * *

Гыз кәсилмәмиш гарпыза бәнзәр.

* * *

Гыз вар ки, гоз ағачына бәнзәр,
һәр кәлән бир даш атар.

* * *

Гыз көчәри гушдур.

* * *

Гыз кедәридир, оғлан үрәк башыдыр.

* * *

Гыз кәләр кәлин олар,
мәһ әсәр сәрин олар.

* * *

Гыз көзәл кәрәк, оғлан - икид.

* * *

Гыз күлдүр, оғлан бүлбүл.

* * *

Гыз нәвәси ширин олар.

* * *

Гыз өзкә әманәтидир.

* * *

Гыз өзкә чырағыны јандырар.

* * *

Гыз севәндә тез севәр,
вај о күнә дул севә!

* * *

Гыз сәси гызыл сәси, кәфкир сәси.

* * *

Гыз ушағы евин јарашығыдыр.

* * *

Гыз үз гызардар.

* * *

Гыз үрәји - чичәк ләчәји.

* * *

Гыза дедиләр: - Көзәлсән!
Деди: - Һәлә дајанын, әл-үзүмү јујум.

* * *

Гызды - назды,
мин түмән азды.

* * *

Гыздыр, гызылдыр
јүз түмән, аздыр,
мин түмән кәтир,
бу гызы көтүр.

* * *

Гыздыр, гызылдыр,
оғлан нә чохдур.

* * *

Гыздыр гызыл парчасы,
торпаға дүшәр парылдар.

* * *

Гызы анасы өјрәдәр.

* * *

Гызы ата миндирдиләр, деди:
- Ја нәсиб!

* * *

Гызы вермисән, өзүнә оғул газанмысан.

* * *

Гызы отаглыја јох, папаглыја вер.

* * *

Гызы өз хошуна гојсан
ја мүтрүбә кедәр, ја зурначыја.

* * *

Гызы салдын бешијә, ченизини чәк ешијә.

* * *

Гызыл арвадын, гылынч әриндир.

* * *

Гызыл ачар,
дәмир гапылар ачар.

* * *

Гызыл атәшдә,
инсан зәһмәтдә бәлли олар.

* * *

Гызыл гызыл кәтирәр,
хәзинә - хәзинә.

* * *

Гызыл әли бычаг кәсмәз.

* * *

Гызыл инәк гарагабаг кәлинә сүд вермәз.

* * *

Гызыл көрәндә Гејсәр дә јолдан чыхар.

* * *

Гызыл күл олмајады,
саралыб солмајады,
бир ајрылыг, бир өлүм,
һеч бири олмајады.

* * *

Гызыл ләјәнин дә олса,
ичиндә ган гусандан сонра нәјә кәрәк?!

* * *

Гызыл мөһкәм гала гапыларыны ачар.

* * *

Гызыл палчыгда да парылдар.

* * *

Гызыл поладдан кечәр.

* * *

Гызыл тахтым олунча,
гызыл бәхтим олсун.

* * *

Гызыл Хызыры ојнадар.

* * *

Гызылдан балта гајырсан,
ахыр кол дибинә дүшәр.

* * *

Гызылдан чарыг кејсән,
јенә ады чарыгдыр.

* * *

Гылынч бағлајанындыр,
ат - минәнин.

* * *

Гылынч гынында пасланмаз.

* * *

Гылынч јарасы кедәр,
көк салар дил јарасы.

* * *

Гылынч јарасы сағалар,
дил јарасы сағалмаз.

* * *

Гылынч јарасы тохтар,
дил јарасы тохтамаз.

* * *

Гылынч кәсмәјәни чәрәк кәсәр.

* * *

Гылынч күчү илә мүсәлман олуб.

* * *

Гылынч - мисир,
дөшәнәчәк - һәсир!

* * *

Гылынч өз гыныны кәсмәз.

* * *

Гылынч һәмин гылынчдыр,
гул һәмин гул дејил.

* * *

Гылынчдар гылынчдан да өләр.

* * *

Гылынчла ојун олмаз.

* * *

Гылинчындын ган дамыр.

* * *

Гылынчынын далы да кәсир, габағы да.

* * *

Гылынчсыз гырғына кетдик.

* * *

Гырагда галан готур олар.

* * *

Гырговул башыны сохар кола,
дејәр: - неч кәс мәни көрмәди.

* * *

Гырғы јериндә гарға отуруб!

* * *

Гырғыны гарғы илә тутмазлар.

* * *

Гырылды гоһум-гардашы,
олду чинләр јолдашы.

* * *

Гырманы ијнәнин көзүндән кечирдир.

* * *

Гыр-саггыз олуб јапышыб јахама.

* * *

Гырх архын сујуну бир арха чалајыр.

* * *

Гырх бачанағы бир ит парчалады.

* * *

Гырх бешә сахла саман,
чәкмә аман.

* * *

Гырх гарғаја бир сапанд дашы.

* * *

Гыrx гојундан муштанбағы,
нечдән вар ејләмишәм.

* * *

Гыrx дајәси олан ушаг ачиз олар.

* * *

Гыrx ил јағыш јағса,
мәрмәрә су кечмәз.

* * *

Гыrx илдә бир дәфә арвад сөзүнә бахарлар.

* * *

Гыrx јаш - чаванлығын гочасы,
әлли јаш - гочалығын чаваны.

* * *

Гыrx күн саггал дәлиси,
гыrx күн дараг дәлиси,
гыrx күн јараг дәлиси.

* * *

Гыrx күн тојуг олмагданса
бир күн хоруз олмаг јахшыдыр.

* * *

Гыrx лотуја раст кәлмишәм.

* * *

Гыrxыны гырыб, бирини тапыб.

* * *

Гыrxында өјрәнән корунда чалар.

* * *

Гыsgы күчлү оландә оғру бачадан гачар.

* * *

Гысыр гојун гәссаб дүканына јарашар.

* * *

Гытлыгдә сатычы, боллугдә - алычы.

* * *

Гыфыл оғру үчүн дејил.

* * *

Гыш ач, јај јалавач.

* * *

Гыш гышлығын јердә ејләр,
көјдә ејләмәз.

* * *

Гыш дүшәндә гылчыглы гујуја кирәр,
гујруглу - төјләјә.

* * *

Гыш евинин буламасы,
јаз евинин дәләмәси.

* * *

Гыш кедәр, јаз кәләр,
бостанчы бостан әкәр.

* * *

Гыш кетсә, кәлсә јаз,
пинти гыз үзүн јумаз.

* * *

Гыш чыхар, үзүгаралыг көмүрә галар.

* * *

Гыша дедиләр: - Һарада гышладын?
Деди: - Јохсулларын јанында.

* * *

Гышда бал габына јер олмаз.

* * *

Гышда - бағ әтәји,
јајда дағ әтәји.

* * *

Гышда јорғансыз, јајда ајрансыз олма.

* * *

Гышда күрклү илә кәзмә,
јајда мүлкү илә.

* * *

Гышда ондан гар алмаг олмаз.

* * *

Гышда очаг башында,
јајда дағлар башында.

* * *

Гышда чөрәксиз,
јајда көјнәксиз жола чыхма.

* * *

Гышы аранда, јајы дағларда.

* * *

Гышымыз гыш олсун,
јазымыз - јаз.

* * *

Гышын гары, јајын бары.

* * *

Гышын көзү јаман олар.

* * *

Гышын оғурлуғу јајда үзә чыхар.

* * *

Гованын күчү варса,
гачанын да аллаһы вар.

* * *

Говлу илә фе'ли бир дејил.

* * *

Говун чыхды - ат хијары.
(Говун чыхды, хијары јыхды).

* * *

Гызылы сэррафдан сор,
чәнбәри гујучудан.

* * *

Гызылбашын дилинә, гышын күнүнә е'тибар јохдур.

* * *

Гызылгуш әлдә кәзәр,
көзәл гыз - дилдә.

* * *

Гызылгушун ајағында гумро олар.

* * *

Гызылгушун јувасы бош олмаз.

* * *

Гызылын гијмети азлығындадыр.

* * *

Гызым јанымда, ағлым башымда.

* * *

Гызым сәнә дејирәм, кәлиним, сән ешит.

* * *

Гызын исмәти - атанын дөвләти.

* * *

Гызын олду, гырмызы донуну чыхарт.

* * *

Гызынмадыг истисиндән,
кор олдуг түстүсүндән.

* * *

Гызлар бир күнәшдир,
оғланларса - ај парчасы.

* * *

Гызлар тахсыркар дејил,
күнаһ оғланда олар.

* * *

Гызылығы нә иди ки, кәлинлији нә ола?!

* * *

Гызмыш дөвәни сахламаг олмаз.

* * *

Гылбоғаз Нағы!

* * *

Годуг бөжүдү, чулу бөжүмәди.

* * *

Годуг бөжүжәр - ешшәк олар.

* * *

Годуг үшүмәсә төвләнин гәдрини билмәз.

* * *

Гоз ағачы, гыз ағачы,
сындырарсан, јох әлачы.

* * *

Гоз ағачынын јайылмасына гарғалар сәбәб олар.

* * *

Гоз вар, сындырарсан - сәс верәр,
гыз вар, диндирәрсән - сәс верәр.

* * *

Гоз, габығындан чыхды,
габығыны бәјәнмәди.

* * *

Гозбели гәбир дүзәлдәр.

* * *

Гозунун үстә бир гоз да гојду.

* * *

Гој десинләр:
- Алабаш да јар јолунда чан гојур!

* * *

Гој десинләр:
- Гасымәлинин чусту вар,
ким нә билир алты јохдур, үстү вар?!

* * *

Гој мән гашов көтүрүм, сән шыллаг ат.

* * *

Гој мәним мајама зәрәр ејләсин.

* * *

Гој овчума, гојум овчуна.

* * *

Гој шэлэни, кэл вурушаг.

* * *

Гојма башын балыша,
вер өзүнү жарыша.

* * *

Гојма халдан хал олмаз.

* * *

Гојун аз кэээр, гујруг баглајар.

* * *

Гојун ајағы инчэлэр,
гуш ајағы дирчэлэр.

* * *

Гојун башлы, гурд дишли.

* * *

Гојуну гојун, кечини кечи ајағында кэсэрлэр.

* * *

Гојун гузу ајағын тапдамаз.

* * *

Гојун дејэр:
- Гарнымы дојдур, гара басдыр мэни!
Кечи дејэр:
- Гарнымы дојдур, гора басдыр мэни!

* * *

Гојун јуз олунча,
дэриси мин олар.

* * *

Гојун олмајан јердө
кечијө Кэрамэддин ага дејэрлэр.

* * *

Гојуна гырхылыг гојуланда
кечинин көзү јашарар.

* * *

Гојуна гурд далашды,
бәла да бир тәрәфдән.

* * *

Гојуна кетмәз,
гапыда һүрмәз.

* * *

Гојуну гурда тапшырыб.

* * *

Гојуну олмајанын бычағы ити олар.

* * *

Гојунлу евләр көрдүм - гурулмуш јаја бәнзәр,
гојунсуз евләр көрдүм - гурумуш чаја бәнзәр.

* * *

Голу бағлы оланы һәр кәс дөјәр.

* * *

Голун вар, зорун вар.

* * *

Голтуғуна гарпыз јерләшмир.

* * *

Голтуғуна чуллу довшан јерләшмир.

* * *

Гонаг бәрәкәт кәтирәр.

* * *

Гонаг бир күн олар.

* * *

Гонаг бир олса,
ев јијәси өкүз кәсәр.

* * *

Гонаг бу ил бурдадыр
кэлэн ил дә сәрасәр.

* * *

Гонаг гонағы истәмәз,
ев жіјәси - неч бирини.

* * *

Гонаг гонағын һесабыны үрәјиндә сахлар.

* * *

Гонаг дедијин сабаһ кәлсин
ахшам кетсин.

* * *

Гонаг «дојмадым» демәз.

* * *

Гонаг, дур алтыны сүпүрүм.

* * *

Гонаг ев жіјәсинин гузусудур.

* * *

Гонаг ев жіјәсинин гулудур.

* * *

Гонаг ев жіјәсинин тәрланыдыр,
һарада бағларсан, орада галар.

* * *

Гонаг евә кириңчә утанар,
ев жіјәси - сонра.

* * *

Гонаг евин күлүдүр.

* * *

Гонаг евинә мотал јүклү кәләр,
јүклү кедәр.

* * *

Гонаг јанында тојуг башы кәсир.

* * *

Гонаг ки, вар,
кәлди-кәдәрдир.

* * *

Гонаг көчәри гушдур.

* * *

Гонаг кәләр гоншу кими,
јенә кәдәр гоншу кими.

* * *

Гонаг кәләр, кәдәр гуш кими,
јохса отураp бајгуш кими?!

* * *

Гонаг севәнин сүфрәси бош галмаз.

* * *

Гонаг суфрәнин јарашығыдыр,
ушаг - евин.

* * *

Гонаг умдуғуну јох,
олдуғуну јејәр.

* * *

Гонаг һәјасыз олса,
ев јијәсини евдән говар.

* * *

Гонагдан салдырылан газанчдыр.

* * *

Гонаға «Чөрәк јејирсән?» демәзләр.

* * *

Гонаға верәр аш,
ендирәр сәнә баш.

* * *

Гонаға да гурбан олум,
кәлдији јоллара да.

* * *

Гонаға «кет» демәзләр,
палазы алтындан чәкәрләр.

* * *

Гонаға көрә сүфрә ачылар.

* * *

Гонаға һөрмәт едәрләр,
әкәрчи кафир ола!

* * *

Гонаға чох үз версэн,
дурар чахча-бохчаны ахтарар.

* * *

Гонағы гоншуја таныдарсан
һәр икисиндән мәһрум оларсан.

* * *

Гонағы евә гојан јохдур,
бирисин дә јаны илә кәтирир.

* * *

Гонағы евә гојан јохдур, сорушур:
- Палтарымы һарадан асым?

* * *

Гонағы евә гојмасалар охуну һарадан асар?

* * *

Гонағы олмајан евләр јыхылса јахшыдыр.

* * *

Гонағын ағзына бахарлар,
атына јем верәрләр.

* * *

Гонағын көнлүндән кечән
ев јијәсинин көнлүндән кечмәз.

* * *

Гонағын рузиси өзүндән габаг кәләр.

* * *

Гонаглыг јахшы шејдир,
бир күн биздә, бир күн снздә.

* * *

Гонагсан - хош кэлмисэн,
нијә алибош кэлмисэн?

* * *

Гонагсыз ев - сусуз дәјирман.

* * *

Гонагсыз ев уғурсуз олар.

* * *

Гоншу ашы (пајы) дадлы олар.

* * *

Гоншу гызы көјчәк олар.

* * *

Гоншу гоншу олса,
кор гыз әрә кедәр.

* * *

Гоншу гоншуја бахар,
чаныны ода јахар.

* * *

Гоншу гоншуја борч чөрәк верәр.

* * *

Гоншу гоншудан тез дурмағы өјрәнәр.

* * *

Гоншу гоншунун иткисини
бајаты чағыра-чағыра тапар.

* * *

Гоншу гоншунун күлүнә мөһтачдыр.

* * *

Гоншуда бишәр,
бизә дә дүшәр.

* * *

Гоншуда гыз севәнин үрәјиндә јағ олмаз.

* * *

Гоншуда эт дөјүлүр,
гоншуја мүфтә көрүиүр.

* * *

Гоншуја үмид олан шамсыз галар.

* * *

Гоншум шад - мән дә шад!

* * *

Гоншун писдир -
көч гуртар,
дишин ағрыјыр
чәк гуртар,
арвадын писдир -
боша гуртар,
һалын писдир -
өл гуртар.

* * *

Гоншуну ики инәкли истә,
өзүн бир инәкли оласан.

* * *

Гоншунун гызы идим,
инди олдум ев гызы, ев кәлини.

* * *

Гөншунун башы шишди,
гајғысы бизә дүшдү.

* * *

Гоншунун һаггы ахирәт һаггыдыр.

* * *

Гоншунун шамындан ишыг дүшмәз.

* * *

Гора икән мөвүч олдум.

* * *

Горунан һејваны гурд јејә билмәз.

* * *

Горх пајыздан - габағынча гыш кәлир.
Горхма гышдан - габағынча јаз кәлир.

* * *

Горха-горха чәннәтә кединчә
күлә-күлә чәһәннәмә кет.

* * *

Горхаг ган көрүб!

* * *

Горхаг гачар һај кәлмәмиш,
чырманар кечмәјә чај кәлмәмиш.

* * *

Горхаг икидликдән данышар.

* * *

Горхаг көлкәсиндән үркәр.

* * *

Горхаг күндә јүз јол өләр,
икид өмрүндә бир јол.

* * *

Горхаг һәр шеји дәрәд көрәр.

* * *

Горхан көзә чөп дүшәр.

* * *

Горху баша бәладыр.

* * *

Горху олмајан јердә
низам-интизам олмаз.

* * *

Горху өлүмдән ничат вермәз.

* * *

Горху өлүмүн гардашыдыр.

* * *

Горхурсан пишикдэн,
нијә чыхырсан дешикдэн?

* * *

Готур гојундан бир чәнкә јүн дә гәнимәтдир.

* * *

Готурам,
гојмур мәни отурам.

* * *

Готурун јохдур, нијә гашынырсан?

* * *

Гоһум кәлмәјә-кәлмәјә
јад олар,
јад кәлә-кәлә гоһум олар.

* * *

Гоһумум гара газан,
үмидим ун чувалы.

* * *

Гоһум гоһумун әтини јесә,
сүмүјүн чөлә атмаз.

* * *

Гоһумун ачысы -
говунун ачысы.

* * *

Гоһумун писинә дә, јахшысына да гурбан олум.

* * *

Гоһумун кимдир?
Јахын гоншум.

* * *

Гоч икид гурддан пәсинмәз.

* * *

Гоч икиддән гоч төрәр.

* * *

Гоч гузу гурбанлыг үчүндүр.

* * *

Гоч дөјүшүнә гоч дөзәр.

* * *

Гоч олмамыш буюнуз чыхардыр.

* * *

Гоч өз буюнундан кирајә истәмәз.

* * *

Гоча буюнузу ағырлыг еләмәз.

* * *

Гоча гујруғу јүк олмаз.

* * *

Гоча ајры,
гочаман ајры.

* * *

Гоча дунјада јенә инсанын инсан јери вар,
түлкүнүн түлкү јери, асланын аслан јери вар.

* * *

Гоча евин сутунудур.

* * *

Гоча киши нә истәр?
Јох јердән дә вар истар,
әкилмәмиш ағачдан
һејва истәр, нар истәр.

* * *

Гоча өкүзү өлдүрмәк олар,
өјрәтмәз олмаз.

* * *

Гоча түлкү тәләдән горхар.

* * *

Гоча түлкү тора дүшмәз.

* * *

Гоча түлкү һијләбаз олар.

* * *

Гоча чаггал уламаз.

* * *

Гочадан демэк, чавандан көмөк.

* * *

Гочаја кедән гујруг јејәр
чавана кедән - јумруг.

* * *

Гочаја күлән өзүнә күләр.

* * *

Гочаја һөрмәт елә
сэн дә гочалачагсан.

* * *

Гочалар ушаг тәбиәтли олар.

* * *

Гочаларын парасы -
иқи бајрам аласы.

* * *

Гочалыб, бел бүкүлүб,
башда ағыл јох.

Гочалыг бир көјнә
чалыш әјнинә кејмә,
елә ки кејдин, чыхарда билмәзсән.

* * *

Гочалыг кәлди кетмәздир,
чаванлыг кетди кәлмәздир.

* * *

Гочалыг сорушмаз - кәләр.

* * *

Гочалыг һүнәр олсајды,
шејтан пејғәмбәр оларды.

* * *

Гочалмышам,
башымы һичран ағардыб.

* * *

Гочалмасан гоча гәдри билмәзсэн.

* * *

Гочанын ишләмәји хејирдир,
дишләмәји - зәрәр.

* * *

Гочанын көзү газанын дибиндә олар.

* * *

Гошалөвбәр кәмини су апармаз.

* * *

Гуда гудурар, гызыны апарар.

* * *

Гудуз ит сәни гапмајыб ки?

* * *

Гудуз итдән,
јаман арваддан әлһәзәр!

* * *

Гудурасан, әј гурбаға,
кәлиб бизи вурмаға!

* * *

Гудурмуш көпәјин өмрү гырх күн олар.

* * *

Гују газыјан әввәл өзү дүшәр.

* * *

Гујуда јатыр,
өзүнү минарәдә көрүр.

* * *

Гујуја су төкмәзләр.
(Гујуја су төкмәклә
гују сулу олмаз).

* * *

Гујуја түпүрмә,
вахт олар сујуну ичмәли оларсан.

* * *

Гүжруглу улдуз гыrx илдә бир дәфә көрүнәр.

* * *

Гүжругуну кәсмәклә тула көпәк олмаз.

* * *

Гүжругундан илишиб.

* * *

Гузгун баласыны бүлбүл санар.

* * *

Гузу гурагда мәләр.

* * *

Гузу отаранымыз да вар,
        јүн дарајанымыз да.

* * *

Гузу чобан үчүн дејил,
        чобан гузу үчүндүр.

* * *

Гузунун тәгсири
        гурдун ачымысыдыр.

* * *

Гузусу күмраһ олан чобан
        папағыны јан гојар.

* * *

Гузусуна гыјмајан
        кабаб јејә билмәз.

* * *

Гул вурду өзүнү өлдүрдү ки:
        - Ағама зәрәр олсун.

* * *

Гулаг ардына салыб.

* * *

Гулаг дејәр:

- Күндә бир сөз ешитмәсәм, галхана дөнәрәм.

* * *

Гулаг ики, дил бирдир,
бир сөjlә, ики ешит.

* * *

Гулаг ки, вар, ешитмәк үчүндүр.

* * *

Гулаг күндә тәзә сөз ешитмәсә кар олар.

* * *

Гулаг күнаһкарыјам.

* * *

Гулагда сырға асылар, сөз галар.

* * *

Гулағы сәсдәдир.

* * *

Гулағы чинкилдәјир.

* * *

Гулағын долдурублар.

* * *

Гулағына памбыг тыхајыб.

* * *

Гуламһүсејн дајысына бахан кими бахыр.

* * *

Гуллуғуна јетишәрәм!

* * *

Гуллуғчудан борч еләмә,
ја тојда истәр, ја јасда.

* * *

Гумар нашыны севәр.

* * *

Гумар пулу илэ мәсчид тикилмэз.

Гумарын ахыры јохдур.

* * *

Гурбаға көлүнэ даш атма.

* * *

Гурбағаны бир вурарсан,
ики сычрар.

* * *

Гурбан олум о гоншума кн,
јумуртама дуз сала.

* * *

Гурбан олум пајыма,
пајым кедәр пај кәтирәр.

* * *

Гурбансыз бајрам олмаз.

* * *

Гурбаны биз еләдик,
јағыш Гарадаға јағды.

* * *

Гурд ағзына гоншу ушағы!

* * *

Гурд ағзындан сүмүк алынмаз.

* * *

Гурд адыны дәјишәр, хасијјәтини дәјишмэз.
(Гурд түкүнү дәјишәр, хасијјәтини јох).

* * *

Гурд ачкөз олар.

* * *

Гурд ачындан бајыра чыхар.

* * *

Гурд баласы гурд олар,
ешшәк баласы - годуг.

* * *

Гурд гаранлыг јер ахтарар.
(Гурд гаранлыг севәр).

* * *

Гурд гарыјанда көпәјә күлүнч олар.

* * *

Гурд гојунла кәзир.

* * *

Гурд гочаланда әлини гапыр.

* * *

Гурд гочаланда топлана мәсхәрә олар.

* * *

Гурд гурда дал чевирмәз.

* * *

Гурд данаја бахан кими бахыр.

* * *

Гурд даддығыны биләр,
уддуғуну билмәз.

* * *

Гурд дедин, гулағы чыхды.

* * *

Гурд думанлы күн ахтарар.

* * *

Гурд әлини јандырыб.

* * *

Гурд эти гурда һарамдыр.

* * *

Гурд илә гијамәтә галмаз.

* * *

Гурд илә гојун,
гылынч илә ојун.

* * *

Гурд илэ гојунун нэ ашналығы?!

* * *

Гурд илэ јејер,
јијеси илэ шивэнэ отураp.

* * *

Гурд јувасындан сүмүк эскик олмаз.

* * *

Гурд кечијэ дэјмэсэ,
кечи Мэккэјэ кедэр.

* * *

Гурд нэ билир гатыр баһадыр?!

* * *

Гурд өз өрүшүндө ач галмаз.

* * *

Гурд сүрүјө кэлэндө
тэк гојунлунун гојунуну апарар.

* * *

Гурд тутдуғу јердэн гане олур.

* * *

Гурд улаја-улаја башына гал кәтирәр.

* * *

Гурд үрәји јејиб!

* * *

Гурда гојун тапшырмаг олмаз.

* * *

Гурда дедиләр:
- Сәни чобан сечәчәкләр!

Гурд деди:
- Бәлкә мәни алдадырсыз?

* * *

Гурда сән тикмәк өјрәт,
јыртмаг анасынын пешәсәдир.

* * *

Гурда рәһм етмәк,
гојуна зүлм етмәкдир.

* * *

Гурддан горхан гојун сахламаз.

* * *

Гурддан гурд төрәјәр.

* * *

Гурддур, гојун дәрисинә кириб.

* * *

Гурдларын сәбәбинә гушлар да јем тапыр.

* * *

Гурдла гојун бир јердә кечинмәз.

* * *

Гурдлу пахланын кор алычысы олар.

* * *

Гурднан гијамәтә галмајачаг ки!

* * *

Гурду евдә сахламагла, ев һејваны олмаз.

* * *

Гурду мешәдән ачлыг чыхардар.

* * *

Гурдун ады гурддур,
јесә дә, јемәсә дә.

* * *

Гурдун гонаглыгына кет,
көпәји дә ардынча апар.

* * *

Гурдун оғлу гурд олар.

* * *

Гурдун үзү ағ олса,
абаданлыға күндүз кәләр.
(Гурдун үзү ағ олсајды,
күндүз чөлә чыхарды).

* * *

Гуру ағачы одунлұға кәсэрләр.

* * *

Гуру ағачын мејвәси олмаз.

* * *

Гуру гашыг ағыз јыртар.

* * *

Гуру-гуру гурбанын олум.

* * *

Гуру гуртарыб, јаш јетишмәјиб.

* * *

Гуру донла јаш балыг тутулмаз.

* * *

Гуру ифтирадан өзүнү сахла.

* * *

Гуруја гурд дүшмәз.

* * *

Гуру палчыг дивара јапыишмаз.

* * *

Гуру сүфрәјә нә бисмиллаһ?!

* * *

Гуру тәзәји дивара јапышдырмаг олмаз.

* * *

Гурунун одуна јаш да јанар.

* * *

Гуршагынын алтыны бәркитди.

* * *

Гуш вахтында өтәр.

* * *

Гуш димдији илә,
инсан билији илә.
(Гуш ганады илә танынар,
инсан ады илә).

* * *

Гуш ганадына архаланар,
ушаг атасына.

* * *

Гуш ганадындан кирајә истәмәз.

* * *

Гуш гован олуб.

* * *

Гуш дәнә, милчәк ширәјә кәләр.

* * *

Гуш димдијиндән, инсан дилиндән тәләјә дүшәр.

* * *

Гуш кими ағачда јатыр.

* * *

Гуша бах, гуша бах,
ганады сынмыша бах,
аләмә јаз ачылды,
мәнә кәлән гыша бах!

* * *

Гуша гызыл гәфәс зиндандыр...

* * *

Гушгун олуб гујруға кечинчә,
јүјән ол, ағыза кеч.

* * *

Гушдан горхан дары әкмәз.

* * *

Гушлара хәбәр кәлди,
кечәгушу ганадыны көстәрди.

* * *

Гушу гуш илә тутарлар.
(Гушу јувадан тутарлар).

* * *

Гушу учурдуб, јерини ахтарыр.

* * *

Гушун еркэк-дишисини овчу таныјар.

* * *

Гүввә һәр шеји сындырар,
ағыл - гүввәни.

* * *

Гүввәт бирликдәдир.

* * *

Гүрбәт - ады бәд.

* * *

Гүрбәт јердән вәтән олмаз.

* * *

Гүрбәт көрмәјән адам
вәтән гәдри билмәз.

* * *

Гүрбәт чәннәт олса,
јенә вәтән јахшыдыр.

* * *

Гүрбәтдә кечән өмүр,
нә дәмидир, нә көмүр.

* * *

Гүрбәтдә кечән өмүр - өмүр сајылмаз.

* * *

Гүрбәтдә өләнин папағы нишанә кедәр.

* * *

Гүрбәтдә өјүнмәк
һамамда охумаға бәнзәр.

* * *

Гүрбәтдән вәтәнә гајыданда
севинмәк олмасајды,
гүрбәт сәфәри һарам оларды.

Д

* * *

Даббаг хошладыгы дэрини јердэн-јерэ вурар.

* * *

Дава ачы, фјадасы ширин олар.

* * *

Дава дағарчыг үстэдир.

* * *

Дава күнүндө икид кэрэк далдаланмасын.

* * *

Дава үчүн бир газы,
исбат үчүн он шаһид.

* * *

Давада ағач арадакына дөјөр.

* * *

Давада арадакынын көзү чыхар.

* * *

Давада гылынчы борч вермэзлөр.

* * *

Давада нырх кэсэн олмаз.

* * *

Давада һалва пәјламазлар.

* * *

Давакарын шаһ олса,
эризени аллаһа јаз.

* * *

Давалы јердә от битмәз.

* * *

даваны гылынч аралар.

* * *

Даваны гылынч кәсәр,
севданы - пул.

* * *

Даваны ики дәфә салмаг наһагдыр.

* * *

Даваны көйдә ахтарырды,
јердә элинә дүшүб.

* * *

Давасыны билмәјәнә шаһид олма.

* * *

Давачы газы исә,
әризәни аллаһа јаз.

* * *

(Давачын хан олса
аллаһ дадына чатсын).

* * *

Дағ ағры чәкди,
нә доғду? - Сичан.

* * *

Дағ башы думан олар.

* * *

Дағ башы думандан гуртармаз
инсан башы јамандан.

* * *

Дағ башында хырман гурма,
совуларсан, јел апарар,
сел јанында дәјирман гурма,
үјүдәрсән, сел апарар.

* * *

Дағ бизим, чејран бизим
овчу бурда нә ахтарыр?

* * *

Даг да олсан дага далдалан.

* * *

Даг дага архадыр.

* * *

Даг дага говушмаз,
инсан инсана говушар.

* * *

Даг дедијин учалыгдыр, учалыг.

* * *

Даг ити кэлди,
баг итини говлады.

* * *

Даг јери - думан јери!

* * *

Даг јеримәсә абдал јеријәр.

* * *

Даг јыхылмаса - дәрә долмаз.

* * *

Даг нә гәдәр уча олса,
ел үстүндән јол салар.

* * *

Даг сәфасыз олмаз,
көзәл вәфасыз.

* * *

Даг сулары дагдан кәләр.

* * *

Даг үстә марал кәзәр.

* * *

Даг үстүндә тысбаға
комушдан бөјүк көрүнәр.

* * *

Дага јағса - чөл абадан,
чөлә дә јағса - чөл абадан.

* * *

Дағарчыг чувалдан бөјук олду?!

* * *

Дағарчығыны чувал јанына сүрүр.
(Дағарчығыны чувала тај тутур).

* * *

Дағдан кәлән, даға кедәр.

* * *

Дағдан кәлир, дағ арабасы,
һеч ким ону миндији јох,
Чулфа тохур назик бези,
һеч ким ону кејдији јох.

* * *

Дағдан һеј көтүрүб десән кн, «чохдур»,
бир дә көрәрсән ки, дағ өзү јохдур.

* * *

Дағлар јалан көтүрмәз.

* * *

Дағлар дағымдыр мәним,
гәм овлағымдыр мәним,
диндирмәјин ағларам
јаман чағымдыр мәним.

* * *

Дағлар марала галды!

* * *

Дағы дағ үстә гојуб.

* * *

Дағын да дәрди дағ бојдадыр.

* * *

Дағын үстә бағын сағ олсун.

* * *

Дағыласан вилајәт,
азанчысы - ешшәк
мүнәччими - чағгал.

* * *

Дагына бахар - гар верэр,
багына бахар - бар верэр.

* * *

Дад жаман элиндэн,
жаман кэлин элиндэн.
(Дад фэлэк элиндэн,
жаман кэлин элиндэн).

* * *

Даданмысан, гудурмусан?!

* * *

Дад фэлэк,
дад фэлэк,
мэн ичэн шэрбэтдэн
өзүн дэ дад фэлэк!

* * *

Даданмысан долмаја,
бэлкэ бир күн олмаја?

* * *

Даданан дајанмаз,
јығдыгча да дојмаз.
(Даданан дура билмэз
дурса да дөзэ билмэз).

* * *

Дадананла гудураны сахламаг олмаз.

* * *

Дадмаммысан газ этини,
нэ билэсэн лэззэтини?

* * *

Даданан гудурандан пис олар.

* * *

Дады ағзында галыб.
(Дады дамагында галыб).

* * *

Дад дадыјчан,
дуз да дадыјчан.

* * *

Дадсыз шорбаја дуз да кар еләмәз.

* * *

Дады дағарчығында галыб.

* * *

Дадымлыгдыр, дојумлуг дејил.

* * *

Дадлы дил - күләр үз.

* * *

Дадлы сөз динләнәр,
дадсыз сөз әснәдәр.

* * *

Дадлы сөз - чан арзусу,
дадсыз сөз - баш ағрысы.

* * *

Дадмагла мал тукәнмәз.

* * *

Дадсыз-дузсуз гоншуја галсын.

* * *

Даз кечәлдән хошланар.

* * *

Дазын истәдији гара сач олар.

* * *

Даирәнин нә башы вар,
нә ајағы.

* * *

Дајча ат олунча
јижәси мат олар.

* * *

Дајча нә гәдәр бәрк гачса,
арабаны чәкән атдыр, ат!

* * *

Дајағы дағ оланын,
башы көјләрдә олар.

* * *

Дајан, долдурум!

* * *

Дајанан су тез ијләнәр.

* * *

Дајы илэ дағ долан,
эми илэ бағ доланма.

* * *

Дајы көрмәјиб,
елэ билир Шаггулу да бир дајыдыр.

* * *

Дајы тикән көрпүнү су апармаз.

* * *

Дајысы олан дајысына күвәнәр.

* * *

Дал ајағы илэ гулағыны гашыјыр.

* * *

Далашан көпәк хоралы олар.

* * *

Далда галма,
                  јолдашындан јејин кет.

* * *

Далдан атылан даш топуға дәјәр.

* * *

Далдан кәлән дадлы олар.

* * *

Далы бағлыдыр.

* * *

Далын даша дајајыб.

* * *

Далында намаз гылырам.

* * *

Далынча афтафа апарыр.

* * *

Дам дирәксиз олмаз,
төвлә күрәксиз.

* * *

Дам олмадын, ешик ол бары?!

* * *

Дам учду, калафасы галды.

* * *

Дама-дама көл олар,
аха-аха сел.

* * *

Дамазлығыны јејөн тamarзы галар.

* * *

Дамар-дамар, дашы дэләр.

* * *

Дамара бахарлар,
ган аларлар.

* * *

Дамда верәр азаны,
јердә сајар газаны.

* * *

Дамдан-дама кәзән көпәјин бели сынар (гырылар).

* * *

Дамдан дүшдүм, этәјим сынды.

* * *

Дамдан дүшәнин һалыны
дамдан дүшән биләр.

* * *

Дамдан дүшсә,
пишик кими ајағы үстә дүшәр.

* * *

Дамымыз учду,
дам күрәмәкдән гуртардыг.

* * *

Дан улдузуна дөнмүсөн.

* * *

Дана көбөлөк көтүрдү.

* * *

Дана ојнар,
мыхыны бәркидәр.

* * *

Даналы инәкдән сағым олмаз.

* * *

Данышаны адам билир,
хурәни - ит.

* * *

Дананын еви јыхылсын.

* * *

Данышмаг күмүш олса,
данышмамаг гызылдыр.

* * *

Данышмаг дананы гурда верәр.

* * *

Данышырам да пис олур,
данышмырам да.

* * *

Дар јерә мин дост јерләшәр,
бир дүшмән јерләшмәз.

* * *

Дар күчәдән кечмәрәм,
чадрамы јелләтмәрәм.
Адымы гыз гојмушам,
дул кишијә кетмәрәм (бајаты).

* * *

Дарајы, сәни кејәр һәр ајы!

* * *

Дарваза гапысын бағламаг олар,
халгын ағзын бағламаг олмаз.

* * *

Дарвазадан кечмэјэн
ијнэ көзүндэн кечэр.

* * *

Дарға эмиmdir,
даһа нэ гэмимдир!

* * *

Дары чөрәји - хырмана гэдэр.

* * *

Дарыја кирэн донуз
јабаны өзүнэ гэбул елэр.

* * *

Дарыјчан эри оланын
танрыјчан һөкү олар.

* * *

Дарымызы јејиб,
үзүмүзэ хортдајыр.

* * *

Даш алтындан су јеридир.

* * *

Даш ат - голларын ачылсын.

* * *

Даш атан бәлли - баш атан бәлли.

* * *

Даш атана - чөрәк ат.

* * *

Даш атыб башыны тутуб.

* * *

Даш бир јердә галанда көјәрәр.

* * *

Даш бир јердә - гоз бир јердә.

* * *

Даш гајаја раст кәлиб.

* * *

Даш гујуја дүшән кими дүшүб.

* * *

Даш гызлар бағрына,
кечэлэр жалгыз јатар.

* * *

Даш-даша сөјкәнэр - дивар олар.

* * *

Даш дашы,
дырнаг дашы,
сиз саваша,
биз тамаша.

* * *

Даш дашы сындырар.

* * *

Даш - дэјәнэ бэллидир,
јол - кедәнэ.

* * *

Даш-дивар дилэ кэлди.

* * *

Даш-диварын гулағы вар.

* * *

Даш дүшдүјү јердэ галар.

* * *

Даш јумшалар, дүшмән јумшалмаз.

* * *

Даш кэсэнэ тохунса,
вај кэсэнин һалына,
кэсэн даша тохунса,
вај кэсэнин һалына!

* * *

Даш олма, баш ол.

* * *

Даш олсајды сыхардым,
торпагды дајандым.

* * *

Даш үрәкли дүшмәнин
үрәјини јарар јумшаглыг.

* * *

Даш даш үстә галмамыш.

* * *

Даш үстә әкин олмаз.

* * *

Дашдан гопар, јохдан гопмаз.

* * *

Дашдан јумшаг нә версән јејәр.

* * *

Дашдан пул чыхардар.

* * *

Дашдан түк чәкәр.

* * *

Дашдан чөрәк чыхардар.

* * *

Дашлар да дилә кәлир.

* * *

Дашы даша, башы баша вурарлар.

* * *

Дашы әтәјиндән төк.

* * *

Дашы сыкса, сујуну чыхардар.

* * *

Дашын хырдаһы бөјүмәз,
адамын хырдаһы бөјүјәр.

* * *

Дашынма су илә бағ салынмаз.

* * *

Дашынма су илә дәјирман ишләмәз.

* * *

Деди: Дэдэ, бир балта тапдым!

Деди: - Нејләдин?

Деди: - Итирдим!

Деди: - Дэдэнэ бир дэрд артырдын!

* * *

Дедији дедик,

чалдыгы дүдүк,

једији һәдик!

* * *

Дедијин дејир,

демәдијини кедәр-кәлмәз вахта сахлајыр.

* * *

Дедијиндән дөнәрсән,

ел дөнәр сәндән,

дедијини тутарсан,

ел тутар сәндән!

* * *

Дедиләр: - Гар јағачаг.

Деди: - Дајанмышам титрәмәјә.

* * *

Дедиләр: - Гардашын нечә адамдыр?

Деди: - Гоншу олмамышам.

* * *

(Дедиләр: - Гардашын нечә адамдыр?

Деди: - Јолдаш олмамышам).

* * *

Дедиләр: - Дәвәләри јығырлар.

Түлкү башлады гачмаға.

* * *

Дедиләр: - Әзраил ушаг пәјләјыр.

Деди: - Өзүнкү өзүнүн олсун
мәнимкинә дәјмәсин.

* * *

Дедилэр: - Жыгышын көчүрүк!
Чобан чомагыны чижнинэ гојду.

* * *

Дедилэр: - Молла эми, алмагла нечэсэн?
Деди: - Алычы гуш кими!
Дедилэр: - Вермэклэ нечэсэн?
Деди: - Башына сөз гәһәт олуб!

* * *

Дедилэр: - Сәрхошдур,
башыны вурсун дивара!

* * *

Дедим бир ағыз агла,
демәдим ки, Ираны башына багла!
(Дедилэр бир ағыз агла,
демәдилэр чамааты башына јығ!).

* * *

Дедим, демәмиш олум.

* * *

Дедим ешидәсэн,
демәдим өјрәнәсэн.

* * *

Дејән ағылсыз олса
ешидән кәрәк ағыллы ола.

* * *

Дејән гафилдир,
дедирдән гафил дејил.

* * *

Дејилән сөз јадикардыр.

* * *

Дејилән сөз кери гајытмаз.

* * *

Дејиләчәк сөзү фикирләш, сонра де.

* * *

Дејилмиш сөздән дејилмәмиш јахшыдыр.

* * *

Дејинкән динә билмәз,
динмәсә дөзә билмәз.

* * *

Дејирәм дилим јаныр,
демирәм - үрәјим.

* * *

Демә бабам јохсулдур,
чан сағлығы дөвләтдир.

* * *

Демәк асандыр,
јеринә јетирмәк чәтин.

* * *

Демәк олмур ки,
көзүн үстә гашын вар!

* * *

Демәсэн ешитмәзсэн.

* * *

Десәләр ки, көјдә тој вар,
арвадлар нәрдиван ахтарар.

* * *

Десән јумурта ағдыр,
дејәр гарадыр.

* * *

Десән өл - өләр,
гал - галар.

* * *

Дејирәм, севкимизә, бәхтимизә кәч баханын,
көзү кор, бәхти гара, гәлб еви виран олсун.

* * *

Дәвә адын сатар, ешшәк одун.

* * *

Дэвэ аста кедэр, чох кедэр.

* * *

Дэвэ башын сохар памбыга,
көзләрини дә бәрк-бәрк јумар,
Дејәр: - Мәни һеч кәс көрмәди.

* * *

Дэвэ бир фикир ејләсә,
сарбан икисини ејләр.

* * *

Дэвэ бостана кирәндә,
елә биләр ону һеч ким көрмүр.

* * *

Дэвэ бөјүкдүр - от јејәр,
шаһин кичикдир - әт јејәр.

* * *

Дэвэ бөјүксә, јүкү дә бөјүкдүр.

* * *

Дэвэ бујнуз ахтарырды,
гулагдан да олду.

* * *

Дэвэ кими бөјүксән,
гулағы гәдәр әғлын јохдур.

* * *

Дэвэ гулағындан асылмаз.

* * *

Дэвэ дурду дам јыхды.

* * *

Дэвэ кими дүз бир јери јохдур.

* * *

Дэвэ кинли олар.

* * *

Дэвә көшәјә ујмаса,
көшәк дәвәјә ујар.

* * *

Дэвэ көрдүн?

- Неч изини дә көрмәдим!

* * *

Дэвэ минәнин ешшәји јанында олар.

* * *

Дэвэ налбәндә бахан кими бахыр.

* * *

Дэвэ нә гәдәр арыг олса,
дәриси бир ешшәјә јүкдүр.

* * *

Дэвэ нә ганыр нәрдиван нәдир?!

* * *

Дэвэ нә гәдәр узаг кетсә,
гатарыны көзләр.

* * *

Дэвәни овламазлар.

* * *

Дэвэ ојнајанда гар јағар.

* * *

Дэвэ өз көвшәдијини удар.

* * *

Дэвэ өләр, јүкү галар,
хоруз өләр, түкү галар.

* * *

Дэвэ өлсә дәриси јүкдүр,
тојуг өлсә бир чәнкә түкдүр.

* * *

Дэвэ палчыға батды,
милчәк ону чыхартды.

* * *

Дэвэ танымаса, овсары таныјар.

* * *

Дэвэ Ханчобанда олар.

* * *

Дэвэгушу жүкэ кэлэндэ,
ганадларыны көстэрэр.

* * *

Дэвэдэн бөжүк фил вар!

* * *

Дэвэдэн дүшүб,
һөт-һөтүндэн эл чэкмир.

* * *

Дэвэдэн јыхылан памбыг үстэ дүшэр,
Ешшэкдэн јыхылан - даш үстэ.

* * *

Дэвэјэ дедилэр:
- Нэ ишин саһибисэн?
Деди: - Ипэк тохујурам.
Дедилэр: - Эл-ајағына јарашар.

* * *

Дэвэјэ дедилэр:
- Ениши севи́рсэн, јохушү?
Деди: - Дүз јолу көјэми чэкдилэр?

* * *

Дэвэдэн сорушдулар:
- Ениш јахшыдыр, јохуш
Деди: - Лэ'нөт һәр икисинэ!

* * *

Дэвэдэн сорушдулар:
- Һарадан кәлирсэн?
Деди: - Чини-мачиндэн!
Дедилэр:
- Мә'лумдур сәнин пар-пачэндэн!

* * *

Дэвэјэ дедилэр:
- Бојнун әјридир.
Деди: - һарам дүздүр ки, бојнум дүз олсун?!

* * *

Дэвэјэ гангал лазым олса,
бојнуну јүз јердэн узадар.

* * *

Дэвэјэ минмәмишдән габаг
јырғаланмаг өјрәнир.

* * *

Дэвэјәчән бојун олунча,
дүјмәчә ағлын олсун.

* * *

Дэвәни апаран ешшәкдир.

* * *

Дэвәни дағдан учурдан бир чәнкә отдур.

* * *

Дэвәни ешшәјин гујруғуна бағлајыр.

* * *

Дэвәни итириб көшәји ахтарыр.

* * *

Дэвәни ја дуза, ја суја.

* * *

Дэвәни јел апарса,
кечини көјдә көр.

* * *

Дэвәни јүкү илә удур.

* * *

Дэвәни јүкү илә,
сарбаны ипи илә.

* * *

Дэвәни палаз алтында кизләтмәк олмаз.

* * *

Дэвэни сатан көшәк ала билмәз,
көшәји сатан, ешшәк ала билмәз.

* * *

Дэвэни чөмчә илә суварыр.
(Дэвэни хәлбир илә суварыр).

* * *

Дэвэнин азаны Ағчагабула кедәр.

* * *

Дэвэнин ајағы алтында гарышга эзилмәз.

* * *

Дэвэнин бири бир дөнкә,
вај дөнкә дәрди.

* * *

Дэвэнин ганады олса, учулмамыш дам галмаз.

* * *

Дэвэнин гујруғу јерә дәјәндә.

* * *

Дэвэнин гујруғу јерә дәјмәз.

* * *

Дэвэнин дә ојнамағына аз галыб.

* * *

Дэвэнин дизини бағла,
сонра аллаһа тапшыр.

* * *

Дэвэнин јемәдији от,
ја башыны ағрыдар, ја гычыны.

* * *

Дэвэнин кини - иланын кини.

* * *

Дэвәси өлмүш әрәбәм!

* * *

Дэвэчи илэ дост оланын,
дарвазасы кен кэрэк.

* * *

Дэ'вэтэ ичабэт (зэрурэт) кэрэк.

* * *

Дэ'вэтсиз гонагы көпэк гаршылар.

* * *

Дэ'вэтсиз кэлэн гонаг,
гуру јердэ отураp.

* * *

Дэдэ көрмэјэн елэ билэр
Шаггулу да бир дэдэдир.

* * *

Дэдэм евиндэ балыг башы,
эрим евиндэ дә балыг башы?!

* * *

Дэдэм евиндэ дә гарабахт,
эр евиндэ дә?!

* * *

Дэдэм мәнэ кор дејиб,
һәр јетәнэ вур дејиб.

* * *

Дэдәнэ еһсан вериб
эли чапыхлары гапына дадандырма.

* * *

Дэдэсиндэн нэ күл дәрдим ки,
баласындан күлаб чәким?

* * *

Дэдэсини көрмэјэн
шаһлыг иддиасы ејләр.

* * *

Дэјәрли мунчуг јердэ галмаз.

* * *

Дәјирман билдијини ејләр,
чаг-чаг баш ағрыдар.
(Дәјирман дартдығыны дартар,
чаг-чаг башын ағрыдар).

* * *

Дәјирман ики дашдан,
мәһәббәт ики башдан.

* * *

Дәјирман хорузу кими гыпгырмызыдыр.
(Дәјирман хорузуна дөнүб).

* * *

Дәјирмана дәни евдә арыд апар.

* * *

Дәјирмана кедирәм,
нә дәним вар, нә чувалым.

* * *

Дәјирмана кетсә дүнја хәбәри кәтирәр.

* * *

Дәјирмана кәләндән сонра улаг көрән чох олар.

* * *

Дәјирмана кирди көпәк,
дәјирманчи, вурду көтәк,
билмирәм кәпәк једи көпдү көепәк
ја да ки, көтәк једи көпдү көпәк?!

* * *

Дәјирманда буғда гурутмазлар.

* * *

Дәјирманда дәни олмајана ун вермәзләр.

* * *

Дәјирманда дәнин јох,
шаһад үстә башыны нијә јарырсан?

* * *

Дәјирманда доғулан сичан
көј курултусундән горхмаз.

* * *

Дәјирмандан кәләннин әлинә бахарлар.

* * *

Дәјирманын боғазы бош галса,
даш дашы сүртәр.

* * *

Дәјирманын боғазына өлү салсан дири чыхар.

* * *

Дәјирманын јарашығы торба, чувалдыр.

* * *

Дәјирманын пәри - ики күнүн әри.

* * *

Дәјирманын сәсиндән гачан ун үјүтмәз.

* * *

Дәјирмандан ачыг ејләјән
чувалыны бош апарар.

* * *

Дәјирманчынын шаһиди көмбәчи олар.

* * *

Дәјмә мәнә, дәјмәјим сәнә!

* * *

Дәјмә тазыја,
гачар газыја.

* * *

Дәјәнәк дәлинин,
сүпүркә кәлинин.

* * *

Дәјмә дүшәрдир.

* * *

Дәли ағламаз, ағыллы күлмәз.

* * *

Дәли ајдан горхар.

* * *

Дәли бағлајаны ағыллы ача билмәз.

* * *

Дәли башына дәвләт гушу гонуб.

* * *

Дәли газанды, ағыллы једи.

* * *

Дәли газынын јаздығыны, ағыллы газы позмаз.

* * *

Дәли гујуја бир даш атды,
мин ағыллы чыхарда билмәди.

* * *

Дәли гыз дајысындан јашынар.

* * *

Дәли гыз ездә галмаз.

* * *

Дәли гырмызы севәр,
кич - сары.

* * *

Дәли дејинкән олар.

* * *

Дәли демиш, ағыллы инанмыш.

* * *

Әлиси дәли, Вәлиси дәли
гырылмышын һамысы дәли?!

* * *

Дәли дәлидән хошланар,
молла - һалвадан.

* * *

Дәли дәлијә гошулар,
дәјәнәк көјдән јағар.

* * *

Дэли дэлијә хош кэләр.

* * *

Дэли дост,
гэлби гара,
мән белә досту нејләрәм?!

* * *

Дэли достун олунча, ағыллы дүшмәнин олсун.

* * *

Дэли дөвран сүрәр,
ағыллы вахт көзләр.

* * *

Дэли елсиз,
ел дәлисиз олмаз.

* * *

Дэли илә дөвләтли,
икиси дә билдијини ејләр.

* * *

Дэли илә сәрхошун мејданы бирдир.

* * *

Дэли илә тапмагданса,
ағыллы илә итирмәк јахшыдыр.

* * *

Дэли инәјин дәли дә бузову олар.

* * *

Дэли ол, бәхтин олсун.

* * *

Дэли өз зәрәрини күдәр.

* * *

Дэли өзү дејәр,
өзү дә күләр.
(Дэли өзү дејәр, өзү ешидәр).

* * *

Дәли өзүнә бир дәли јолдаш тапды,
елә билди ки, чох ағыллыдыр.

* * *

Дәли сәрхошдан горхар.

* * *

Дәли сөjlәjән доғру олар.

* * *

Дәли утанмаз, јијәси утанар.

* * *

Дәли чомаға раст кәлиб.

* * *

Дәлидән ағыл уммаг олмаз.

* * *

Дәлидән доғру хәбәр.

* * *

Дәлидир, башыны вурсун дивара!

* * *

Дәлиjә ағыл, гараја сабун кар ејләмәз.

* * *

Дәлиjә бир һава бәсдир.

* * *

Дәлиjә ганун јохдур.

* * *

Дәлиjә гошулма, сәни дә дәли едәр.

* * *

Дәлиjә даш атма,
башына даш јағдырар.

* * *

Дәлиjә дедиләр:
- Дүнјада дәли чохдур, ағыллы?
Деди: - Дәли!
Дедиләр: - Нә үчүн?
Деди: - Дәли бир нәфәрдир,
она дәли дејән минләрлә!

* * *

Дәлијә дедиләр:

- Нә үчүн дәли олмусан?

Деди: - Ағыллыларын дәрдини чәкмәкдән!

* * *

Дәлијә дәјәнәк вермәзләр.

* * *

Дәлијә дәли кими чаваб вермәзләр.

* * *

Дәлијә иш бујур,

о сәнә ағыл өјрәтсин.

* * *

Дәлијә јазы јохдур.

* * *

Дәлијә јер вер, элинә бел!

* * *

Дәлијә јүз өјрәт, өз билдијини ејләр.

* * *

Дәлијә күндә бајрамдыр.

* * *

Дәлијә сорғу олмаз.

* * *

Дәлијә үз вермә.

* * *

Дәлијә һалва-күлчә нејләсин?!

(Дәлијә бал нејләр,
кичә һалва?!)

* * *

Дәлиләр дүнјаны әкдиләр,

ағыллы инди чүт гошур!

* * *

Дәлини апардылар тоја,

деди: - Бура бизим евдән јахшыдыр!

* * *

Дәлини зәнчирлә јох,
тәдбирлә тутарлар.

* * *

Дәлинин башында гоз ағачы битмәз.

* * *

Дәлинин бир ағыллысы олмаз?!

* * *

Дәлинин бујнузу олмаз ки?!

* * *

Дәлинин дилинә пәһриз јохдур.

* * *

Дәлинин дүшүнмәсинә,
тојуғун ешәләнмәсинә
дәрман јохдур.

* * *

Дәлинин ешшәји дә дәли олар.

* * *

Дәлинин јадына даш салма.

* * *

Дәлинин нә тоју олсун, нә бајрамы.

* * *

Дәлинин сөзү, сәрхошун көзү.

* * *

Дәлинин үрәји дилиндәдир,
ағыллынын дили үрәјиндәдир.

* * *

Дәлинин хырманы олмаз.

* * *

Дәличә гыздан дәличә кәлин олар.

* * *

Дәлләји мүштәрисиндән чох.

* * *

Дәлләк дәлләјин башыны гырханда пул алмаз.

* * *

Дәлләклији бизим башымызда өјрәнир.

* * *

Дәм дәм кәтирәр, гәм гәм.

* * *

Дәм-дәм һалвасы дәјил ки.

* * *

Дәмир ајаг, дәмир чарыг, дәмир диш.

* * *

Дәмир гапынын тахта гапыја иши дүшәр.

* * *

Дәмир дәмири кәсәр.

* * *

Дәмир ки вар, дөјдукчә узанар.

* * *

Дәмир нәмдән, инсан гәмдән чүрүјәр.

* * *

Дәмири дөјән дәмирчи олар.

* * *

Дәмири исти-исти дөјәрләр.

* * *

Дәмири күрәдән дәмир чыхардар.

* * *

Дәмирсиниз, миссиниз,
һамыңыз бир чинсиниз.

* * *

Дәмирчи јанындан кечән гығылчым јејәр.

* * *

Дәмирчи нә билир гызыл нәдир?

* * *

Дәмирчидә бычаг тапылмаз.

* * *

Дәмирчинин өмрү тах-тахла,
лејләјин өмрү лағ-лағла кечәр.

* * *

Дәни елләрдән,
сују көлләрдән.

* * *

Дәни јанында,
сују јанында.

* * *

Дәни мөндән јејир,
башга јердә јумуртлајыр.

* * *

Дәниз далғасыз,
гызлар севдасыз олмаз.

* * *

Дәниз сују кими,
нә ичилир, нә кичилир.

* * *

Дәниз туфансыз олмаз.

* * *

Дәниздә балыг севдасыз олмаз.

* * *

Дәниздә батан саман чөпүндән јапышар.

* * *

Дәнизә кетсә дәнизи гурудар.

* * *

Дәнизи чөмчә илә бошалтмаг олмаз.

* * *

Дәр-диварын да гулағы вар.

* * *

Дәрвиш, белә иш?!

* * *

Дәрвиш дилриш (дәрдли) олар.

* * *

Дәрвиш жабысы һәр евин јолуну таныјар.

* * *

Дәрвиш мәсчидә кирмәз,
базарда мејдан гуар.

* * *

Дәрвиш одур ки, дүнјаны тәрк едә,
фәгир одур ки, дүнја ону тәрк едә.

* * *

Дәрвиш олан шаһлыг иддиасы ејләмәз.

* * *

Дәрвиш өз свини чијниндә кәздирәр.

* * *

Дәрвишә бир шеј вермәмисән,
кәшкүлүн бәс нијә сындырырсан?

* * *

Дәрвиши - тәқјәдә,
сәрхошу мејхаиада ахтар.

* * *

Дәрвишин олдуғундан.

* * *

Дәрвишин фикри нә исә,
зикри дә одур.

* * *

Дәрд ағлар, ешг сөјләдәр.

* * *

Дәрд адамы ағлар.

* * *

Дэрд бир дејил, ики дејил.

* * *

Дэрд бир иди, ики олду.

* * *

Дэрд бир олса, јеријэр.

* * *

Дэрд бир олса чарэјэ нэ вар?
(Дэрд бир олса чэкмэјэ нэ вар?!).

* * *

Дэрд бир үлкүчдүр,
удсан јаралар, атсан јахалар.

* * *

Дэрд вар кэлэр кечэр,
дэрд вар дэлэр кечэр!

* * *

Дэрд дэрд үстүндэн кэлэр.

* * *

Дэрд дэрдэ бэнзэмэз.

* * *

Дэрд дэрдэ дэјэр сызлар.

* * *

Дэрд дэрди ачар.

* * *

Дэрд кедэр, јери бош галар.

* * *

Дэрд кетмэз, дэјишэр.

* * *

Дэрд кэзэр, дэрман арар.
(Дэрд кэзэр,
дэрман да онунла бэрабэр).

* * *

Дэрд кэлэндэ лаилачы,
пишијэ дејэрлэр: - Ханым бачы!

* * *

Дэрд кэлэндэ халвар илэ кэлэр,
чыханда мисгал илэ!

* * *

Дэрд олмаз дэрмансыз,
дэвэ көрдүм сарбансыз,
һамыја дэрман олду,
балам өлдү дэрмансыз.

* * *

Дэрд олсун, сөз олмасын.

* * *

Дэрд чэкэнэ кэрэкдир.

* * *

Дэрди верэн, дэрман да верэр.

* * *

Дэрди олан данышар.

* * *

Дэрди олан дэрман ахтарар.

* * *

Дэрдими даға десэм дағ әријер,
шам јанар, шө'лө чөкөр,
пилтө јанар, јағ әријер.

* * *

Дэрдимиз һардан әјан олсун бизим дэрдсизләрә
Дэрдлиләр јахшы билир аләмдә дәрдин гијмәтин.

* * *

Дэрдин јохдур сөјлән,
борчун јохдур евлән.

* * *

Дэрдини гој дэрдим устә,
ону да мән чәким.

* * *

Дәрдини дәрд биләнә сөjlә.

* * *

Дәрдини кизләдән - давасыны тапмаз.

* * *

Дәрдини унут, сөзүну унутма.

* * *

Дәрдли дәрдлинин дәрдини ахтарар.

* * *

Дәрдлини диндирмә,
өзү дилләнәр.

* * *

Дәрдсиз баш - бостан гырағында көпәк.

* * *

Дәрдсиз баш олмаз.

* * *

Дәрдсиз көнүлдә мәнәббәт јува ачмаз.

* * *

Дәрә мәним, дүз мәним
сәнин бурада нә ишин вар?

* * *

Дәрә мәним, дүз сәнин.

* * *

Дәрәни, тәпәни сел билир,
јахшыны, јаманы ел билир.

* * *

Дәрзи өз јыртығыны јамамаз.

* * *

Дәрзијә көч дедиләр:
ијнәсини јахасына санчды.

* * *

Дәрзинин мајасы ијнә-сапдыр.

* * *

Дэрилмэмиш күлдэн дэстэ багламаг олмаз.

* * *

Дэрин су буланмаз.

* * *

Дэринэ кетмэ, мэсэлэ бөжүжэр.

* * *

Дэрја гэдэр мал -
ала билдијин гэдэр ал.

* * *

Дэрја көрүнэн јердө
гэтрэ нэ көрүнэр?

* * *

Дэрја мурдарлыг көтүрмэз.

* * *

Дэрјада балыг севдасы.

* * *

Дэрјадакы балыг, көјдэки гуш сатылмаз.

* * *

Дэрјадан бир дамчы.

* * *

Дэрјадан нэ эксик олачаг?

* * *

Дэрјадан узаг, бөладан узаг.

* * *

Дэрјаз ишлэр, гол өјүнэр.

* * *

Дэрјаја даш атмагла сују буланмаз.

* * *

Дэрјаја бир даш ат,
ја бир гаја сал.

* * *

Дәркәһын гапысы ачыг оlanda
көпәжин јухусу кәләр.

* * *

Дәрмансыз дәрдин дәрманы бимарлыгдыр.

* * *

Дәстәмәзсыз намаз олмаз.

* * *

Дәстини гыран да бир,
сују кәтирән дә бир.

* * *

Дәһнәни дәрин газы,
сују кур кәлсин.

* * *

Див гурбағаја ашыг олуб.

* * *

Диван илә диванлыг еләмәк олмаз.

* * *

Диван һагга да бахар,
наһагга да.

* * *

Диванхана гапысы,
кирәндә дарваза олар,
чыханда ијнә көзү.

* * *

Дивар бинадан гаим (давамлы) олар.

* * *

Дивары нәм јыхар, инсаны гәм.

* * *

Диварын далысы да гүрбәтдир.

* * *

Диварын ики үзүн јыхмазлар.

* * *

Дил ағрыјан дишә дәјәр.

* * *

Дил ағырысындан гол ағырысы жахшыдыр.

* * *

Дил адамы бэжан ејлэр.

* * *

Дил адамын дүшмэнидир.

* * *

Дил баша бэладыр.

* * *

Дил башы күдаза верэр.

* * *

Дил башы сахлар.

* * *

Дил вар бал кэтирэр,
дил вар - бэла.

* * *

Дил этдэндир.
(Дил ки, вар, этдэндир,
һара дөндэрсэн дөнэр).

* * *

Дил илэ дост оланын
ағзын ара, көнлүн ал.

* * *

Дил илэ олан, зор илэ олмаз.

* * *

Дил јанылар, доғрусуну дејэр.

* * *

Дил јарасы гылынч јарасындан јамандыр.

* * *

Дил сүмүксүздүр,
амма сүмүјү сындырар.

* * *

Дил үрэјин ачарыдыр.

* * *

Диллэ бир шеј дејиб,
үрәклә башга шеј тутма.

* * *

Дилдә јох, ишдә өзүнү көстәр.

* * *

Дилдән ачы, дилдән ширин шеј јохдур.

* * *

Дилдән кәлән әлдән кәлсә,
касыб-кусуб варланар.

* * *

Дилдир, нә горуғу вар,
нә гајтаны.

* * *

Диләнчи салам алмаз.

* * *

Диләнчи торбасындан чөрәк јемәзләр.

* * *

Диләнчијә бир верәрсән,
бир дә истәр,
сабаһачан јатмаға
јер дә истәр.

* * *

Диләнчијә торбасы ағырлыг еләмәз.

* * *

Диләнчијә хијар вердиләр,
әјридилр дејә алмады.

* * *

Дилоту јејиб!

* * *

Дили бал, ииш бәла.

* * *

Дили варса, дилчәји дә вар.

* * *

Дили иланы јувасындан чыхардар.

* * *

Дили топуг чалыр.

* * *

Дили узундур, ағлы көдөк.

* * *

Дили хош оланын һавадары чох олар.

* * *

Дилимин бәләсындаи сана.

* * *

Дилим, дилим оласан дилим.

* * *

Дилим, дилим ол, дилим,
бир аз ширин ол, дилим,
бир аз һәлим ол, дилим,
сән ки, инчитдин јары
дилим-дилим ол, дилим.

* * *

Дилимдә түк битиб.

* * *

Дилин бәласыдыр узунчу олмаг,
арифләр ишидир, сүкута далмаг.

* * *

Дилин олмасајды, гарғалар димднкләјәрди.

* * *

Дилиндә өд оланын һәр шеји ачы олар.

* * *

Дилинә доғру сөз кәлмәз.

* * *

Дилини билмәјән анасын танымаз.

* * *

Дилини гыса ејлә.

* * *

Дилин гој дилчәјинә.

* * *

Дилини сахлајан, башыны сахлар.

* * *

Дилини тут, диваны уд.

* * *

Дилини узун елэјэн, башыны бэлаја салар.

* * *

Дилинин бэласыны чэкир.

* * *

Дилинин пэрсэнки јохдур.

* * *

Дин елмин дүшмэнидир.

* * *

Диндэн чыхсан да, елдэн чыхма.

* * *

Дини динара сатан молла,
диндэн дә олар, динардан да.

* * *

Дини динара сатмаг олмаз.

* * *

Дини јејиб, иманы далына атыб.

* * *

Дини олмајанын иманы да олмаз.

* * *

Дининдэн дөнэр, иманындан дөнмэз.

* * *

Динмэ вер!

* * *

Динмэ, сэни ударам!

* * *

Динмэјэнин бир динэни олар.

* * *

Динсизин ағзыны имаисыз јумар.

* * *

Динсизин малыны имансыз јејәр.

* * *

Динсизин өһдәсиндән имансыз кәләр.

* * *

Динч адамсан,
ганлы гапысында
нә гајырысан?

* * *

Динч ајаға һеч нә дәјмәз.

* * *

Динчлијими Шаһмәрдан кәсиб.

* * *

Дири диринин дәрдини чәкәр.

* * *

Дири ит өлү асландан јахшыдыр.

* * *

Диридән дирилик галар.

* * *

Диријә дирилик лазымдыр.

* * *

Диријә һај вермәз,
өлүјә пај.

* * *

Дирилик бирликдәдир.

* * *

Дирилик чәтинә дүшүб.

* * *

Дирини өлдүрмәк олар,
өлүнү дирилтмәк олмаз.

* * *

Диз ағрысыны чан чәкәр.

* * *

Диш верэн дишлик дә верэр.

* * *

Диш гурдаламагла гарын дојмаз.

* * *

Диш јох икэн додаг вар иди.

* * *

Диши дүшмүш боз өкүз,
гошулуб чөнкэлэрэ.

* * *

Дишин ағрыды - чэк гуртар.

* * *

Дишинин гэдрини билмэјэн чэнэсиз галар.

* * *

Дишлэрини ағартма,
ит сүмүк ахтарыр.

* * *

Дишсиз ағыз - дашсыз дәјирман.

* * *

Дымбылы элэк - дымбылы сач,
элим хэмир, гарным ач!

* * *

Дығ-дығ гардашы гардашдан ајырар.

* * *

Дырнаг алтында чан галыр.

* * *

Дырнағы мајасындан кэсмэзлэр.

* * *

Дырнағын варса, башыны гашы.

* * *

Довға доггазачан
гатыглы аш дарвазајчан.

* * *

Довшан дагда - сују очагда.

* * *

Довшан дагдан күсмүш,
дагын хэбәри јох.

* * *

Довшан кичик, гулагы бөјүк.

* * *

Довшан нә гәдәр гачарса,
о гәдәр дә јатар.

* * *

Довшан өз јатағында овланар.

* * *

Довшан фејз аланда
кәнд гырағында кәзәр.

* * *

Довшана дејир, гач,
тазыја дејир, тут.

* * *

Довшаны араба илә тутур.

* * *

Довшаны тутунча
тазыја «атам» дејерләр.

* * *

Довшанын күманы ајагларына кәләр.

* * *

Доггуз ај ананын гарнында нечә галмысан?

* * *

Доггуз аты сәккиз ағача баглајыр.

* * *

Доггуз дәрәдән он габ су кәтирәр.

* * *

Догуз дөшәкли бала,
ахырда гуру јердә чан верәр.

* * *

Догуз күн әчири
он күн садаға лазымдыр.

* * *

Догузу верән, ону да верәр.

* * *

Догузунда нә исә,
дохсанында да одур.

* * *

Доғарам - оғлан доғарам,
доғмарам - өзүмү боғарам.

* * *

Доғру бүдрәр, амма јыхылмаз.

* * *

Доғру дејән олсајды, јаланчы усанарды
авара галанлар дәхи бир сөз дә ганарды.

* * *

Доғру дејәнин башы кечәл олар.

* * *

Доғру елә биләр
һамы доғрудур,
әјри елә биләр
һамы әјридир.

* * *

Доғру јаланы говар.

* * *

Доғру јолда јыхылан тез галхар.

* * *

Доғру јолла кедән јорулмаз.

* * *

Доғру ол, асан јол илә кет.

* * *

Доғру сөз ачы олар.

* * *

Доғру сөз ачы олар,
нәтичәси ширин.

* * *

Доғру сөз дилинә кәлмәз.

* * *

Доғру сөз достлуғу позар.

* * *

Доғру сөз е'тираз көтүрмәз.

* * *

Доғру сөзү зарафата салыб дејәрләр.

* * *

Доғру сөјлә,
ат мин чап.

* * *

Доғру тутулмајынча,
оғру тутулмаз.

* * *

Доғруја завал јохдур,
чәксәләр мин дивана.

* * *

Доғрулуғ дост галасыдыр.

* * *

Доғрулуғ инсаны һеч вахт утандырмаз.

* * *

Доғрулуғла дост гапысын долан кәз,
өз евиндир.

* * *

Додағын галынлығына бахма,
сөзүн зәрифлијинә бах.

* * *

Дозангурдунун да баласы өзү үчүн эзиздир.

* * *

Долајы кэл, долајы,
    һәсир басма,
        долан кэл! (Ел маһнысы).

* * *

Долан гојунум, долан,
    борч верән кәләр,
        ја сәни апарар, ја мәни.

* * *

Доланмаға јад өлкә,
    өлмәјә вәтән јахшы.

* * *

Долашан гурд ач галмаз.

* * *

Долу гујуја ит дүшмәз.

* * *

Долу дәрјаја јағар.

* * *

Долу түфәнк бир нәфәри горхудар,
    бошу - ики нәфәри.

* * *

Долуну јејиб боша тәпик атма.

* * *

Дон деди: - Мән кедирдим,
мәни јамаг сахлады.

* * *

Дон тапмаг асандыр,
дост тапмаг чәтин.

* * *

Донлуғума дары,
чирәмә кәпәк гатмајын.

* * *

Донуздан бир түк дэ гәнимәтдир.

* * *

Донуздан тоғлу доғулмаз.

* * *

Донузун башы ағыр олса да,
леши чәкәр.

* * *

Дар дибиндән гачандыр.

* * *

Дост ағлар, дүшмән күләр.

* * *

Дост арасы пак кәрәк.

* * *

Дост арасы сөзсүз олмаз.

* * *

Дост баша бахар, дүшмән ајаға.

* * *

Дост бир, дүшмән он бир.

* * *

Дост газан,
Душмәни нәнәм дэ доғар.

* * *

Дост дар күндә танынар.

* * *

Дост доста арха олар.

* * *

Дост доста тән кәрәк,
тән олмаса кен кәрәк.

* * *

Дост достдан кәнар олмаз,
аралыгда мәрдимазар олмаса.

* * *

Дост досту дар күндә сынајар.

* * *

Дост достун ејбини үзүнә дејәр.

* * *

Дост-дүшмән гара күндә мә'лум олар.

* * *

Дост зијанкар олмаз.

* * *

Дост илә је, ич,
алыш-вериш еләмә.

* * *

Дост јолунда боран олар, гар олар.

* * *

Дост јолунда эзаба дүшәнин
ел ичиндә үзү ағ олар.

* * *

Дост кәләр - дүшмән кедәр.

* * *

Дост кәлиши бајрам олар.

* * *

Дост мәни ансын бир чүрүк гоз илә.

* * *

Дост мәни јад ејләсин
бир күлејшә нар илә.

* * *

Дост мин исә - аздыр,
дүшмән бир исә - чохдур.

* * *

Дост мин олар,
чандан дост олан бир.
(Дост мин олар, чандан јанан бир).

* * *

Дост ол, вәфалы ол.

* * *

Дост севинәр, дүшмәнин көзү чыхар.

* * *

Дост сиррини доста дејәр.

* * *

Дост үздән бәлли олар,
дүшмән - көздән.

* * *

Доста - алгыш, душмәнә - гаргыш...

* * *

Доста борч пул вермә,
һәр икиси әлдән кедәр.

* * *

Доста дост, дүшмәнә дүшмән кими бах.

* * *

Достам сәнинлә,
пулун гуртараначан!

* * *

Достдан белә сиррини сахла.

* * *

Достдан зәрәр кәлмәз.

* * *

Достдан өзүнү гору,
дүшмәнлә һесаблашмаға нә вар?!

* * *

Достла дағы тез ашмаг олар.

* * *

Достлуг дүзлүкдәдир.

* * *

Достлуг көстәрмәклә душмән әзилмәз.

* * *

Достлуг үч алмадыр:
каһ икиси сәндә, бириси мәндә,
каһ икиси мәндә, бириси сәндә.

* * *

Достлуг һәјат вәсигәсидир.

* * *

Достлуг һәмишә галиб кәләр.

* * *

Достлугла тутуб, дүшмәнликлә јыхар.

* * *

Достлуға дағлар да,
дәнизләр дә мане ола билмәз.

* * *

Достлуғу ајы достлуғудур.

* * *

Достлуғу бирдән поэма,
бәлкә бир дә дост олдун.

* * *

Достлуғун телини
кобудлугла гырма,
бир дә бағласан
дүјүнү галар.

* * *

Достсуз инсан - ганадсыз гуш.

* * *

Досту дар күндә сына.

* * *

Достуг, чибимиз ајры.

* * *

Достун атдығы даш баш јармаз.

* * *

Достун версә гум,
сән ону овчунда јум.

* * *

Достун дост олсун,
          hesабын дүрүст.

* * *

Достун јохса, ахтар,
тапдын - гору.

* * *

Достун гәдрини дост биләр.

* * *

Достун сиррини дост биләр.

* * *

Достун үзүнү евиндә көр.

* * *

Достуна борчлу олма.

* * *

Достуну анладыб, дүшмәнини күлдүрмә.

* * *

Достуну мәнә де,
дејим сән кимсән.

* * *

Достунун досту сәнин дә достундур.

* * *

Дөвләт ағыллынын нөкәридир,
          ахмағын ағасы.

* * *

Дөвләт адама ајағы илә кәлмәз.

* * *

Дөвләт баша бәладыр.

* * *

Дөвләт баша гонар,
          гузгун лешә.

* * *

Дөвләт гуллуғу көјәрчинә бәнзәр,
          гонар, учар.

* * *

Дөвлэт гушу башына гонуб.

* * *

Дөвлэт дэниз сују кимидир,
ичдикчэ сусадыр.

* * *

Дөвлэт малы нэ одда јанар, нэ суда батар.

* * *

Дөвлэт сиррини дөвлэт билэр.

* * *

Дөвлэтдэ дэвэ, евладда нэвэ.

* * *

Дөвлэтэ бел бағлама.

* * *

Дөвлэтэ е'тибар јохдур.

* * *

Дөвлэти абыра чэпэр едэрлэр.

* * *

Дөвлэтин дэ дүшэр-дүшмэзи олар.

* * *

Дөвлэтин эн јахшысы ағылдыр.

* * *

Дөвлэтин кэлһакэлидир.

* * *

Дөвлэтли јаныны гашыјанда,
касыб елэ билэр она пул верир.

* * *

Дөвлэтли касыб олса - гырх ил ији кетмэз.

* * *

Дөвләтлидән хејир олмаз,
кордан мазарат.

* * *

Дөвләтлијә бәли,
јохсула дәли дејәрләр.

* * *

Дөвләтлијә сахсы лазым олса,
касыб касасыны сындырар.

* * *

Дөвләтлинин дили узун олар,
әли гыса.

* * *

Дөвләтлинин ити јатмаз.

* * *

Дөвраныны сүрән сүрсүн,
һәр кәсин мачалы вар.

* * *

Дөјән галыр гырагда,
дөјүлән тутулур.

* * *

Дөјән, сөјән әрим јох,
јел апаран унум вар.

* * *

Дөјмә өзкә гапысыны,
дөјәрләр сәнин гапыны.

* * *

Дөјмәни ханым јејәр,
кәпәји - јетим.

* * *

Дөјмүр, тозуну чырпыр.

* * *

Дөјүлән илә дејән бир дејил.

* * *

Дөјүләннин чибиндән кедәр.

* * *

Дөјүлмәмиш дүјүдән аш олмаз.

* * *

Дөрд дивар арасында галмышам.

* * *

Дөрд дивардыр, бир һәсир.

* * *

Дөрд көз, бир өвлад үчүндүр.

* * *

Дуа охумагла донуз дарыдан чыхмаз.

* * *

Дуаны биз еләмишик,
јағыш көр һара јағыр?

* * *

Дуз јеринә буз јалама.

* * *

Дуз кими һәр аша кирәр.

* * *

Дуз-чөрәк гәдри билмәјән итдән дә алчагдыр.

* * *

Дуз-чөрәк - дүз чөрәк.

* * *

Дуз-чөрәк кәсмишик.

* * *

Дуз-чөрәк итмәз.

* * *

Дуз чөрәјин гәдрини билмәк кәрәк.

* * *

Дузун дуз олсун.

* * *

Дуздан ләзиз,
судан әзиз,
бир шеј јохдур.

* * *

Дузу јејиб
дуз габыны сындырма.

* * *

Дузуну кимрик ејләјән
чөрәјини дә фәтир ејләр.

* * *

Дујмусан - малындыр.

* * *

Дул арвад ағ калағајыдыр,
тохунма, ләкә дүшәр.

* * *

Дул арвад евдә отурмаз.

* * *

Дул арвад јетим сахлар,
нахырчыја миннәт гојар.

* * *

Дул арвад јухуда
икинчи әрини көрәр.

* * *

Дул арвад өзү јетимдир,
амма јетимләрә анадыр.

* * *

Дул арвады гыз адына алмазлар.

* * *

Дул арвадын бохчасы голтуғунда олар.

* * *

Дул арвадын дивары алчаг олар.

* * *

Дул арвадын дилләри,
гарача јазын кунләри.

* * *

Думан алчагдан галхар,
учаны көзләр.

* * *

Думанлы көзә һәр шеј буланлыг көрүнәр.

* * *

Думансыз чән олмаз.

* * *

Думбул көрәр ојнар,
меһраб көрәр ағлар.

* * *

Думбулла кәлән зурна илә кедәр.

* * *

Дуран јатанын пајыны јејәр.

* * *

Дуран јердә ишә дүшмүшәм!

* * *

Дуран өкүз јатан өкүзүн башына батырар.

* * *

Дурнанын башчысыны вурарлар.

* * *

Дуруб кетдик гышлаға,
үмид галды јәјлаға.

* * *

Дүдәмәји һинди кәлир.

* * *

Дүдүјә гојдулар, чалдылар.

* * *

Дүз ағачы очаға гојмазлар.

* * *

Дүз адамсан - тәкјәдә нә ишин вар?

* * *

Дүз данышанла дост ол,
сәни тә'рифләнлә јох.

* * *

Дүз данышаны утандырмаг олмаз.

* * *

Дүз әјрини кәсәр.

* * *

Дүз јаша - јүз јаша.
(Јүз јаша, дүз јаша).

* * *

Дүз јол кедән јорулмаз.

* * *

Дүз јолун јолчусу азмаз.

* * *

Дүз кәлмисән - дүз кет,
ғыз кәлмисән - ғыз кет.

* * *

Дүз олду - ох,
әјри олду - јәј.

* * *

Дүз сөз ачы олар.

* * *

Дүз сөз - бир сөз.

* * *

Дүз танынмајынча - әјри танынмаз.

* * *

Дүзәндә мин,
енишдә једәјин чәк,
дикдә габаг сал,
јеримәсә, мән замин.

* * *

Дүзлүк узанар, ғырылмаз.

* * *

Дүканчынын саггалы өзүнэ энкэлдир.

* * *

Дүнэн бир,
бу күн ики.

* * *

Дүнэн - дост,
бу күн ашна.

* * *

Дүнэн једијини бу күн јадыннан чыхарыб.

* * *

Дүнэн јумуртадан чыхыб,
бу күн габығыны бәјәнмир.

* * *

Дүнэн јумуртадан чыхыб,
бу күн бизэ чип-чип өјрәдир.

* * *

Дүнэн өләни дүнән дә басдырдылар.

* * *

Дүнәни демә, букүнү де!

* * *

Дүнәнки ишинә сағ ол,
букүнкү ншиндән даныш.

* * *

Дүнәнки мезәннәјә
јолдашым да һазырдыр.

* * *

Дүнәнки нөкәрчилијинә бахма,
букүнкү ағалығына бах.

* * *

Дүнја бала дөнсә дә,
ала гарға өз јемәјин биләр.

* * *

Дүнја башына дар кәлир.

* * *

Дүнја белә дә галмаз.
(Дүнја бир гэрарда галмаз).

* * *

Дүнја беш күндүр, беши дә гара.

* * *

Дүнја бир жағлы гујругдур,
јејә биләнә нуш олсун.

* * *

Дүнја бир јорғун овдур,
һәр кәлән бир дәм овлар.

* * *

Дүнја бир пәнчәрәдир,
һәр кәлән бахар кедәр.

* * *

Дүнја битәр,
әнкәл битмәз.
(Дүнја битәр, јалан битмәз).

* * *

Дүнја сәнин, дүнја мәним,
дүнја һеч кимин.

* * *

Дүнја бојну јоғунундур.

* * *

Дүнја варына күвәнмә!

* * *

Дүнја - газан,
биз чөмчә.

* * *

Дүнја дедијин бир бағдыр,
һәр кәлән бир ағач әкиб кедәр.

* * *

Дүнја, дүнја, пуч дүнја!

* * *

Дүнја, дүнја нур дүнја,
кэл гараны кэс дүнја!

* * *

Дүнја дурдугча дурасан!

* * *

Дүнја јаз икэн гыш тэдарүкүнэ бах!

* * *

Дүнја јанса, бир түкү дә јанмаз.

* * *

Дүнја касыба зиндандыр,
варлыја мејдан.

* * *

Дүнја кедиб, учу галыб,
адамларын бичи галыб.

* * *

Дүнја көр-көтүр дүнјасыдыр.

* * *

Дүнја малы дүнјада галачаг.

* * *

Дүнја малына е'тибар јохдур.

* * *

Дүнја ишинин мадары јохдур,
һеч кимсәјә е'тибары јохдур.

* * *

Дүнја мәним дејәнин,
дүнән кәлдик јасындан.

* * *

Дүнја бир нәрдивандыр,
бири чыхар, бири дүшәр.

* * *

Дүнја түкәнәр,
дүшмән түкәнмәз.

* * *

Дүнја хали дежил.

* * *

Дүнја чалышанларын элиндәдир.

* * *

Дүнјада адамдан адамлыг галыр.

* * *

Дүнја асандан чэтин,
чэтиндэн асан шеј жохдур.

* * *

Дүнјада бир пислик галар,
бир дэ јахшылыг.

* * *

Дүнјада эн зор иш
анламаза сөз анлатмагдыр.

* * *

Дүнјада эн јахшы шеј јахшылыгдыр.

* * *

Дүнјада ики шэхс
һеч вахт дост олмаз:
бири - ганан,
бири - ганмаз.

* * *

Дүнјада оғул тојундан
ширин һеч нэ ола билмэз.

* * *

Дүнјада пулсуз -
ахирэтдэ имансыз.

* * *

Дүнјада һәр ан,
мәрдә архалан.

* * *

Дүнјада һәр кәс
өз һаггына разы олса, дава олмаз.

* * *

Дүнјада һәр шеј сатылыб-алынар,
намусдан башга.

* * *

Дүнјада үч шеј көрдүм:
олдум, евлэндим, өлдүм.

* * *

Дүнјадан хәбәри јохдур.

* * *

Дүнјаја бел бағлама.

* * *

Дүнјаја дајанма,
варына инанма.

* * *

Дүнјаја е'тибар јохдур.

* * *

Дүнјаја ешшәк кәлиб, ешшәк дә кетди.

* * *

Дүнјаны верим ачыб.

* * *

Дүнјаны долансан да гарғасан, гарға!

* * *

Дүнјаны икиәлли тутма.

* * *

Дүнјанын ахырыдыр?!

* * *

Дүнјанын ән бәхтијар инсаны
кимсәјә мөһтач олмајанындыр.

* * *

Дүнјанын ән бөјүк не'мәти чансағлығыдыр.

* * *

Дүнјанын ишини һәр тәһәр тутсан кечәр кедәр.

* * *

Дүнјанынкы эвэз-бэдэлдир.

* * *

Дүнјанынкы борчдур.

* * *

Дүнјача көзәллијин олунча,
зәррәчә бәхтин олсун.

* * *

Дүш десәм - душмәзсэн,
гојун ири, гузу хырда,
кечи кәссәм јемәзсэн.

* * *

Дүшмән адама «гадан алым» демәз.

* * *

Дүшмән гарышга да олса,
сән ону фил сај.

* * *

Дүшмән гачаркән гарғалар чүр'әтләнәр.

* * *

Дүшмән душмәндир,
нә јахшысы, нә јаманы?!

* * *

Дүшмән дүшмәнә гәзәл охумаз.
(Дүшмән дүшмәнә Гур'аи охумаз).

* * *

Дүшмән дүшмәнин һалына галмаз.

* * *

Дүшмән күчсуз дә олса,
еһтијаты әлдән вермә.

* * *

Дүшмән әтәк алтындан чыхар.

* * *

Дүшмән јахандан тутанда
ит әтәјиндән тутар.

* * *

Дүшмән сәни даш илә
сән дүшмәни аш илә.

* * *

Дүшмән чох оlanda
гачмаг да мәрдликдәндир.

* * *

Дүшмәнә бел бағлама.

* * *

Дүшмәнә варанда
үрәјиндә нифрәт,
әлиндә түфәнк;
доста варанда
үрәјиндә мәнәббәт
әлиндә чәрәк.

* * *

Дүшмәнә гују газыјынча,
доста ев тикәрсән!

* * *

Дүшмәнә саһиб чыхан,
дүшмән сајылар.

* * *

Дүшмәнә фүрсәт вермә, ајыг ол.

* * *

Дүшмәни бас,
һәр јол илә бассан, бас!

* * *

Дүшмәни елә вур ки,
бир дә өзүнә кәлмәсин.

* * *

Дүшмәни јумшаглыгла дост едән ағыллыдыр.

* * *

Дүшмәнин бәлисиндән
достун шилләси јахшыдыр.

Е

* * *

Ев ајраны ачы олар.

* * *

Ев алма, гоншу ал.

* * *

Ев бағда, бағ дағда.

* * *

Ев бизә галды десәнә,
    һалва бишибдир - јесәнә.

* * *

Ев бизим, сирр бизим.

* * *

Ев бөјүксүз олмасын.

* * *

Ев бузовундан өкүз олмаз.

* * *

Ев дағылса тири галар,
    калафа учса - јери.

* * *

Ев сөзсүз олмаз,
    мешә чаггалсыз.

* * *

Ев сүпүрәрәм,
    јер саларам,
        кимин гызындан дала галарам?

Ев тәзә, дивар тәзә,
    әләјим, сәни һардан асым?

* * *

Ев тикән балта чөлдә галар.

* * *

Ев хорузудур.
(Ев пәһләваныдыр).

* * *

Ев шамдан ишыгланар,
баш - биликдән.

* * *

Евдә бишмәҗиб,
гоншудан кәлмәҗиб.

* * *

Евдә гонаг оlanda ушаға ачыгланмазлар.

* * *

Евдә див олур,
чөлдә диванә.
(Евдә хоруз олур,
баҗырда тоҗуг).

* * *

Евдә кәлиним олсун,
баҗырда - језнәм.

* * *

Евдә өз башыны бағлаја билмир,
тоҗда кәлин башы бағлајыр.

* * *

Евдәки һесаб баҗыра чыхмаз.

* * *

Евдән габаг гоншу ахтар.

* * *

Евдир,
ашағысы да олар,
јухарысы да.

* * *

Евә кирирәм гары дөјүр,
баҗыра чыхырам - танры.

* * *

Еви абад ал,
бағы - бәрбад.

* * *

Еви абад едэн арваддыр.

* * *

Еви јохдур,
гапы ахтарыр.

* * *

Еви одланан мэн,
эли көсөвлү сэн.

* * *

Евимизэ кэлди гонаг,
вај дэдэм вај, дэдэм вај,
олајды јумурта,
биширәјдим гајганаг,
вај тава дәрди,
јағ да јохдур!

* * *

Евин бэзәји очагдыр.
(Евин бәрәкәти очағындадыр).

* * *

Евин бөјүјү бујругда,
кичијн - гуллулда.

* * *

Евин зибилени күчәјә атмазлар.

* * *

Евин ити ол, кичији олма.

* * *

Евин јарашығы кәлиндир.

* * *

Евин јарашығы ушагдыр,
сүфрәнин јарашығы - гонаг.

* * *

Евин јыхылсын Мүшкүллү Мәммәд,
ајынын бөјүјүнү бурада гојуб
кедиб мешәдә ахтарыр.

* * *

Евин минарә дибиндә олса да,
гулағын сәс ешитмәз.

* * *

Евин олсун авардан,
од дүшсүн килавардан!

* * *

Евиндә дәлик, белиндә јара,
јар сиррини елләрдә ара.

* * *

Евиндә јатыр,
јухуда һәзрәти Сүлејманы көрүр.

* * *

Евиндә тапмаз бир чүрүк дары,
бардаш гуруб отурад һамыдан јухары.

* * *

Евләнән евдар олар.

* * *

Евләнән көз-гулагда олар.

* * *

Евләнәнлә ев тикәнин көмәкчиси чох олар.

* * *

Евләнмәк су ичмәк дејил.

* * *

Евләр ајры, гајғылар ајры.

* * *

Евләр дамы исти сачдыр,
давам кәтирән отурад.

* * *

Евләрә кедәи гызын башы говғалы олар.

* * *

Евлэрэ кедэн гызын:
гулаглары кар,
дили лал,
көзлэри кор кэрэк.

* * *

Евлэрэ кедэн гызын дили алтында гэнд кэрэк.

* * *

Евли евдэ јатар,
гэриб харда ахшамлар?!

* * *

Евли евиндэ кэрэк.

* * *

Евсизэ гыз вермэзлэр.

* * *

Еј эммамә,
көр гајыш нә чәкир?

* * *

Еј зэр,
аллаһ дејилсэн,
амма ејиблэрэ пәрдә чәкәнсэн.

* * *

Еј јар,
кәл бағрымы јар,
көр ичиндә нәләр вар.

* * *

Еј өзү-өзүнү бәјәнмиш,
гој сәни ел бәјәнсин.

* * *

Еј фәләк,
батманы ејләдин чәрәк,
һамыја вердин говун, гарпыз,
мәнә вердин јелпәнәк.

* * *

Еј чүт јатан бәхтәвәр,
демирсэн бир тәк дә вар?!

* * *

Ејиб елэмә ејбәчәрин ејбинә,
ејиб едирсән өз ејбинә ејби јох.

* * *

Ејиби ејләр ејбәчәр,
соғаны јејәр дәрдәчәр.

* * *

Ејиб тапыр өзкәјә,
бир бахмајыр күзкүјә.

* * *

Ејбини билән,
өзкәјә ејиб ејләмәз.

* * *

Ејибли ејбини билсә,
башына килим өртәр.

* * *

Ејибли сөз данышма.

* * *

Ејибсиз дост ахтаран,
достсуз галар.

* * *

Ејибсиз јар ахтаран, јарсыз галар.

* * *

Ејибсиз көзәл олмаз,
ај үзүндә дә ләкә вар.

* * *

Ејмәчијә (гатыгчыја) дошаб көстәрмәзләр.

* * *

Ел ағзы илә гуш тутулмаз.

* * *

Ел ағзы - јел ағзы.

* * *

Ел ағзы кәрамәтдир.

* * *

Ел ағзы торба дежил ки, бүзэсэн!

* * *

Ел ағзы фалдыр.

* * *

Ел ағзы - чувал ағзы.

* * *

Ел ағзы илэ шорба ичилмэз.

* * *

Ел ағзына бахан,
гарысыны тез бошар.

* * *

Ел ағзында бир сөзүн
јүз рэнки вар.

* * *

Ел ағзыны бағламаг олмаз.

* * *

Ел адамы икид дејө чандан едэр,
чомэрд дејө малдан едэр.

* * *

Ел ајраны јанғыны сојутмаз.

* * *

Ел арасында ит гујруғу кэсмэзлэр.

* * *

Ел атан даша күч чатмаз.
(Ел атаи дашы галхызмаг олмаз).

* * *

Ел атаны - эр атар,
ел тутаны - эр тутар.

* * *

Ел атаны һагг да атар.

* * *

Ел бэрэкаллаһы гарын чырар.

* * *

Ел бир олса - даг ојнадар јериндән,
сөз бир олса, зәрби кәрән сындырар.

* * *

Ел габағы - јел габағы.

* * *

Ел газаны илә аш гајнамаз.

* * *

Ел галхды, сән дә галх.

* * *

Ел гапысы - һәким гапысы.

* * *

Ел гапысы, һәм кеч,
һәм күч ачылар.

* * *

Ел гызына инанмаг олмаз.

* * *

Ел дағлара дајаныб,
чыраглы инди ојаныб.

* * *

Ел дәли оlanda моллаја кедәр,
молла дәли оlanda һара кедәр?

* * *

Ел дәлисиз олмаз.

* * *

Ел дәлисин чөлә атмаз.

* * *

Ел ејбини сәнә дејән,
сәнин дә ејбини елә дејәр.

* * *

Ел ел илә, дәјирман јел илә.

* * *

Ел ел илә кечинмиш,
гардаш гардаш илә кечинмәмиш.

* * *

Ел елин ајнасы - батманы, таразысы.

* * *

Ел елин иткисини
бајаты охуја-охуја ахтарар.

Ел икиддәри илә танынар.

* * *

Ел илә аллаһу-әкбәр.

* * *

Ел илә бир агла,
ел илә бир күл.

* * *

Ел илә гара күн бајрамдыр.

* * *

Ел ипилә гујуја дүшән,
гујуда галар.
(Өзкә ипилә гујуја дүшән,
гујуда галар).

* * *

Ел ичиндә - әмиоғлу
әмиоғлу ичиндә - гардаш.

* * *

Ел ичиндә ол,
ел ичиндә өл.
(Ел ичиндә - өл ичиндә).

* * *

Ел јандыран шамы
сөндүрмәк олмаз.

* * *

Ел ағзы фалдыр.

* * *

Ел ағзы - чувал ағзы.

* * *

Ел ел үстә сығынар.

* * *

Ел јахшы, биз јаман,
ел буғда, биз саман.

* * *

Ел јахшылығын унутма.

* * *

Ел јумруғуну көрмәјән,
өз јумруғуну батман санар.

* * *

Ел кечән көрпүдән сән дә кеч.

* * *

Ел кисәсіндән дәвәләр сәнә гурбан.

* * *

Ел көчдү, оба галды.

* * *

Ел көчдү, сән дә көч.

* * *

Ел көзү ајдын көрәр.
(Ел көзү сәррафдыр).
(Ел көзү тәрәзидир).

* * *

Ел көзүлә дүңја көрүнмәз.

* * *

Ел көзүндән дүшән бој атмаз.

* * *

Ел күчү күчлү олар.

* * *

Ел малы илә дост газанылмаз.

* * *

Ел малына кәм бахан,
малсыз-даварсыз галар.
(Ел малына кәм баханын
көзләріндән ган дамар).

* * *

Ел малына көз тикән, көзсүз галар.

* * *

Ел малына көз тикмә,
өзүн газан. өзүн је.

* * *

Ел малыны гору өз малын кими.

* * *

Ел маһнысы - жаллы сәси.

* * *

Ел намусу елә дүшәр.

* * *

Ел нәғмәсини елдән өјрәнәрләр.

* * *

Ел оғлу јумуртаја гулп гојар.

* * *

Ел од башына јығылар.

* * *

Ел өз дәлисини јахшы таныјар.

* * *

Ел сағолуну газандын,
ел сағолундан өзүнү көзлә.

* * *

Ел салан көрпүдән һамы кечәр.

* * *

Ел севәни аләм севәр.

* * *

Ел сәси - һагг сәси.

* * *

Ел сөзү - ата нәсиһәтидир.

* * *

Ел сөзү - аталар сөзүдүр.

* * *

Ел һара, сән дә ора.

* * *

Ел һәр галын бостан гырағына кәлмәз.

* * *

Ел һүммәтлә, гуш ганадла.

* * *

Ел чалан зурнанын сәси узагдан кәләр.

* * *

Ел шамы даим јанар.

* * *

Елдә олан бәјдә олмаз.

* * *

Елдә хәбәр чох олар.

* * *

Елдән дәрс алан Лоғман олар.

* * *

(Елдән-елә,
                дилдән-дилә,
                        ким күлә,
                                ким күлмәјә).

* * *

Елә архаланан икид баша чатар.

* * *

Елә едән, сәнә дә едәр.

* * *

Елә ијнә санчмаг истәјән
әввәлчә өзүнә санчар.

* * *

Елә кор дејән
                өзү бадамкөзлүдүр?!

* * *

Елә кедән әлибош гајытмаз.

* * *

Ели олмајанын дили дә олмаз.

* * *

Елимә галсын, күнүмә галмасын.

* * *

Елин атдығы даш узаг кедәр.

* * *

Елин көзү дашы әридәр.

* * *

Елин күчү - туфан күчу.

* * *

Елин күчү,
јелин күчү,
селин күчу - күчлү олар.

* * *

Елин сөзү дашы јеридәр.

* * *

Елин сөзү әввәл-ахыр дүз олар.

* * *

Елин сөзүнә бахан ач галмаз.

* * *

Елин тәрәзиси јохдур.

* * *

Елин тутдуғу гушун
гујруғу гыса олар.

* * *

Елә аллам,
ешшәкдән палан алан кими!

* * *

Елә атадан белә оғул?!

* * *

Елә бағын белә дә мејвәси олар.

* * *

Елә бил балыг ағзыдыр.

* * *

Елә бил буз балтасыдыр.

* * *

Елэ бил гурбага көлүнэ даш атдылар.

* * *

Елэ бил далынча атлы салыблар.

* * *

Елэ бил дэдэсини мэн өлдүрмүшэм.

* * *

Елэ бил дэниздэ үзэн кэмидир.

* * *

Елэ бил јумурта үстэ отуруб.

* * *

Елэ бил малакан хэнчэр бағлајыб.

* * *

Елэ бил одун үстэ су төкүблэр.

* * *

Елэ бил өлү гэбирдэн хортдајыб.

* * *

Елэ бил килсэјэ бир даш атдым.

* * *

Елэ бил түкүн ода тутдулар.

* * *

Елэ бил үстүмдэн дағ көтүрүлдү.

* * *

Елэ бил дашдан талаша гопуб.

* * *

Елэ билир јуха арасында һалвадыр.

* * *

Елэ билирсэн гара көзүнэ ашнг олуб?

* * *

Елэ бир дашдыр ки,
көтүрэн дэ пешмандыр,
көтүрмэјән дэ.

* * *

Елэ вуррам беш кедэрсэн.

* * *

Елэ газана, белэ чуғундур кэрэк.

* * *

Елэ газанын белэ дә ашы олар.

* * *

Елэ гырмызыдыр ки,
тохум хорuzuна охшајыр.

* * *

Елэ дон кејмэк кэрэк ки,
јамағы евдэ тапыла.

* * *

Елэ елэ ки,
бир дә базара шор сатан кэлсин.

* * *

Елэ елэ ки,
нэ шиш јансын, нэ кабаб.

* * *

Елэ зылхын (чуғундурун) белэ газаны олар.

* * *

Елэ иш тут ки,
ичиндэн гәнбэргулу чыхмасын.

* * *

Елэ је ки,
дишлэринэ зэрэр елэмэсин.

* * *

Елэ је ки,
һемишэ јејесэн.

* * *

Елэ је мэјин белэ дә гусмагы олар.

* * *

Елэ јердэ ев салмышам ки,
јыхыланда вај дејем.

* * *

Елэ јердә отур ки,
алтына су чыхмасын.

* * *

Елэ кечәл дејил ки,
гартмағы јерә төкүлә.

* * *

Елэ сөз де ки,
калы төкүлсүн,
дәјмиши галсын.

* * *

Елэ сөз дејир ки,
бишмиш тојуғун күлмәји кәлир.

* * *

Елэ һүрәјән итдән,
белә зынғылдајан тула олар.

* * *

Елэ чобанын
белә дә сүрүсү олар.

* * *

Елэ чөмчәнин белә дә газаны олар.

* * *

Елэ тикә кетүр ки,
уда биләсән.

* * *

Елләр бизә, биз елләрә.

* * *

Елләр көчәр, дағлар галар.

* * *

Елләр нә көзәл мәсәл демишләр:
Дүнјаны мүрур илә јемишләр!

* * *

Еллэрэ кулэн чаным,
ел мэнэ кулэн олду.
(Еллэрэ күлэн чаным,
инди олмушам ел күлүнчү).

* * *

Елм ағлын чырағыдыр.

* * *

Елм адама зинэтдир.

* * *

Елм бир хэзинэдир,
нэ гэдэр сэрф едэрсэн,
о гэдэр артар.

* * *

Елм зэһмэт илэ элэ кэлэр.

* * *

Елм инсана бөжүк мирасдыр.

* * *

Елм вар ки, - рэндэдир,
адамы һамарлајыр.

* * *

Елм мәртэбэси уча олар.

* * *

Елм охумаг -
ијнэ илэ кор газымаг демәкдир.

* * *

Елм пара илэ јох,
чалышмаг илэ элэ кэлэр.

* * *

Елм саһибинэ бөжүк зинэтдир.

* * *

Елм өјрэн бешикдэн гәбрәчән.

* * *

Елминэ эмэл етмэјэн алим,
елиндэ чыраг кэздирэн кора бэнзэр.

* * *

Елмли адам чүр'этгли олар.

* * *

Елмли газыја шаһид лазым дејил.

* * *

Елмсиз адам мејвэсиз ағач кимидир.

* * *

Елмсиз адам - руһсуз чэсэд.

* * *

Елчи чох олар, гисмэт бир.

* * *

Елчијэ завал јохдур.

* * *

Елчијэ јох чавабы вермэзлэр.

* * *

Енишин јохушу,
јохушун да ениши вар.

* * *

Еркэк аслан ширдир,
диши аслан шир дејил?!

* * *

Еркэк атын јәһәри јыртыг олар.

* * *

Еркэк балыгдан да јашыныр.

* * *

Еркэк гуш өтәр,
диши гуш јува тикәр.

* * *

Еркэк гушун јувасы олмаз.

* * *

Еркэк ешшэјин алтында бала ахтарыр.

* * *

Еркэк ешшэк, јаны годуглу?!

* * *

Еркэк итин гарны тох кэрэк.

* * *

Ертэјэ галан, архаја галар.

* * *

Ертэјэ галан бэладан горхмаз.

* * *

Ертэјкэн экэн,
еркэн дә бичэр.

* * *

Ештијат эн бөјүк гочаглыгдыр.

* * *

Ештијат икидин јарашығыдыр.

* * *

Ештијат шэртдэндир.

* * *

Ештијатлы гојуну гурд јемэз.

* * *

Ештијатлы оғулун анасы ағламаз.

* * *

Ештијаты элдэн вермэ.

* * *

Ешг ағлардар, дэрд көјнэдэр.

* * *

Ешг бир дэрјадыр,
үзмэк билмэјэн бу дэрјада боғулар.

* * *

Ешги топуғуна вуруб.

* * *

Ешгин тэрс-аванды олмаз.

* * *

Ешидэн көрэнэ хэбэр верир.

* * *

Ешик гар, ичэри дар.

* * *

Ешит инанма!

* * *

Ешитдијини унут, көрдүјүнү демэ.

* * *

Ешитмэк истэмэдијини өзкэсинэ ешитдирмэ.

* * *

Ешитмэк көрмөјө бәнзэмэз.

* * *

Ешитмэк һара, көрмэк һара.

* * *

Ешитмишэм, көрмәмишэм.

* * *

Ешшәк алдым гатыр чыхды.

* * *

Ешшәјө мин, ата чатынча.

* * *

Ешшәјө мин, бахтын ачылсын.

* * *

Ешшәјө мин, пијада галма.

* * *

Ешшәјө миниб, ешшәји ахтарыр.

* * *

Ешшәк ангыранда итин башы аҕрыјар.

* * *

Ешшэк ат јерини вермэз,
чијэр - эт јерини.

* * *

Ешшэк боздур, дәјирмана кетмэз.

* * *

Ешшэк бөјүк, паланы кичик.

* * *

Ешшэк гачыб, паланы галыб.

* * *

Ешшэк дагда өлэр, сорағы евө кэлэр.

* * *

Ешшэк ешшэјө узунгулаг дејэр.

* * *

Ешшэк ја одуна кедэр, ја суја.

* * *

Ешшэк јүк алтында ангырмаз.

* * *

Ешшэк Мәккәјө кетмәклө һачы олмаз.

* * *

Ешшэк нә билир зә'фәран нәдир?

* * *

Еәшшэк нә билир хурманын дадыны?

* * *

Ешшэк нәдир, дөшэк нәдир.

* * *

Ешшэк олса да өзүмүзүнкүдүр.

* * *

Ешшэк олан гулагларын салласын,
налбэнд кэлиб ајагларын налласын.

* * *

Ешшэк оласан, чулун бу гэдэр назик?!
(Ешшэк оласан чулун мэхмэр!?).

* * *

Ешшэк палчыға батан,
јијесиндэн гејрэтлиси тапылмаз.

* * *

Ешшэк палчыға бир дэфэ батар.

* * *

Ешшэк палчыға батандан сонра јол көстэрэн чох олар.

* * *

Ешшэк тапыланда јук вуран чох олар.

* * *

Ешшэк үстэн дүшэн олмушду,
һеч бунун кимиси олмамышды.

* * *

Ешшэк үстэ гэмэ бағлајана күлэрлэр.

* * *

Ешшэкгулаг - габанбаш,
һеч көрмүсэн јерије даш?!

* * *

Ешшэкдэн нэ гана чаг умурсан?!

* * *

Ешшэкдэн сорушдулар:
- Мэнзилэ нэ вахт чатырыг?
Деди: - Үстүмдэкиндэн соруш!

* * *

Ешшэклэр евдэ отуруб,
годуглар саһәје чыхыб.

* * *

Ешшәјә бујнуз версэн,
вурар өлкәни дағыдар.

* * *

Ешшәјә гызыл јукләсэн,
гијмәти артмаз.

* * *

Ешшәјә гызылдан нохта тахсан
јенә ады ешшәқдир!

* * *

Ешшәјә дедиләр:
- Мә'рифәтини көстәр!
Јыхылды ағнады.
Дедиләр: - Јенә!
Ангырды.

* * *

Ешшәјимин гурд дајысы.

* * *

Ешшәјин ангырмајаны олмаз.

* * *

Ешшәјин ангырмасы өзүнә хош кәләр.

* * *

Ешшәјин ангырмасы артыг дүшәндә,
јијәсинә шыллаг атар.

* * *

Ешшәјин гаргышы төјләдәдир.

* * *

Ешшәјин гујруғу кими,
нә узаныр, нә гысалыр.

* * *

Ешшәјин гулағыны кәсмәклә көһлән олмаз.

* * *

Ешшәјин гулағыны узадан узадыб.

* * *

Ешшәјин дуасы мүстәчаб олсајды
чарвадар јолда өләрди.

* * *

Ешшәјин јашындан
чәрчинин дашындан
баш чыхартмаг олмаз.

* * *

Ешшәјин јүкү ағыр оlanda јијәси апарар.

* * *

Ешшәјин јүкү јүнкүл оlanda ојнамағы кәләр.

* * *

Ешшәјин паланы ешшәјә јүк олмаз.

* * *

Ешшәјин үзүнү јујанда күләк гопар.

* * *

Ешшәјин һесабы башга,
ешшәкчининки башга.

* * *

Ешшәјин чаны јананда атдан бәрк гачар.

Ә

* * *

Әбләһ одур дүнја учүн гәм чәкәр,
танры билир,
ким газанар,
ким јејәр.

* * *

Әввәл архы туллан
сонра өзүнү өј.

* * *

Әввәл гачан чаныны гуртарар.

* * *

Әввәл даныш, сонра күл.

* * *

Әввәл данышан билсә ки,
сонра данышан нә дејәчәк -
һеч данышмаз.

* * *

Әввәл гапыны дөј, сонра гонаг ол.

* * *

Әввәл дејәк, сонра јејәк.

* * *

Әввәл дүшүн, сонра даныш.

* * *

Әввәл евин (мәсчидин) ичи, сонра бајыры.

* * *

Әввәл јолдаш, сонра јол.

* * *

Әввәл јумруғуну дүјүнлә,
сонра ганмаза сөз чатдыр.

* * *

Өввэл көрүш, сонра билиш.

* * *

Өввэл салам,
сонра калам.

* * *

Өввэл тээм,
сонра калам.

* * *

Өввэл тикә,
о да сүмүклү.

* * *

Өввэл һесаһ,
сонра гээһ.

* * *

Өввәли белә иди,
ахыры да беләдир.

* * *

Өввәли мејдан оланын
ахыры зиндан олар.

* * *

Өввәлки бахтым
гызылды тахтым
сонракы бахтым
гаралды тахтым.

* * *

Әгрәб етмәз әгрәбаја әграба етдијини.

* * *

Әгрәбин хасијјәти санчмагдыр.

* * *

Әгрәбин чалмасы дејил әдавәт,
затындадыр онун бир белә адәт.

* * *

Әдәб базарда сатылмаз.

* * *

Әдәби кимдән өйрәндин?
- Әдәбсиздән.

* * *

Әзабсыз йерин ады олмаз.

* * *

Әзизим вәтән йахшы,
кеймәжә кәтан йахшы,
кәзмәжә гәриб өлкә,
өлмәжә вәтән йахшы.

* * *

Әзизим әзиздир,
чаным ондан әзиздир.

* * *

Әзизим каса долмаз,
мәрд әли касад олмаз,
йүз намәрдин чөрәжини,
доғрасан каса долмаз.

* * *

Әзијјәтсиз иш олмаз.

* * *

Әзраил кәләндә сорушмаз
оғул ушағын нечәдир?

* * *

Әзраил кими башымын үстүнү алма.

* * *

Әзраилә бир чан борчум вар.

* * *

Әзраилә саггыз вериб.

* * *

Әзраилин ады бәднам.

* * *

Әзраилин данасыны гурд йемәз.

* * *

Әзраилин үзү гара олсун!

* * *

Әжин жамаг көтүрәр,
гарын жамаг көтүрмәз.

* * *

Әжилән бојну вурмазлар.

* * *

Әжилән бојну гылынч кәсмәз.

* * *

Әјним парылдајыр,
гарным курулдајыр.

* * *

Әјниндә дону јох,
башына папаг ахтарыр.

* * *

Әјри ағач јажымдыр,
һәр көрдүјүм дајымдыр.

* * *

Әјри бачадан түстү дүз чыхар.

* * *

Әјри дүзү бәјәнмәз,
бу да бизи бәјәнмәз.

* * *

Әјри отур, дүз даныш.

* * *

Әјри ох мәнзил алмаз.

* * *

Әјринин һеч јердә јери олмаз.

* * *

Әкдијин нохуд,
бичдјин нохуд,
базара чыхыб ләб-ләби.

* * *

Әкән билмәз, бичән биләр.

* * *

Әкдим бичдим сарымсаг
хејрин көрду гурумсаг.

* * *

Әкән бир,
бичән бир,
јејән он бир.

* * *

Әкән бичәр.

* * *

Әкән бичәр,
әкмәјән нә бичәр?!

* * *

Әкән јолуг көрмәз.

* * *

Әкәндә јох,
бичәндә јох,
јејәндә ортаг гардаш.

* * *

Әкәнлә әкмәјән хырманда ағлар.

* * *

Әкибләр јемишик,
әкәрик јејәрләр.

* * *

Әкилмәмиш ағачдан
дәрилмәмиш нар кәтир!

* * *

Әкиндә, бичиндә олмајанын
сүфрәдә үзү олмаз.

* * *

Әкинчи јағмур истәр,
јолчу гураглыг,
һәр икисинин мурады јеринә јетәр.

* * *

Әкинчн чүгүндә кәрәк.

* * *

Әкинчинин гарныны жармышлар,
гырх дәнә баһар чыхмыш.

* * *

Әкинчинин дөшәји - гара торпаг,
јасдыгы - гарадаш.

* * *

Әкмә битмәјән јердә,
чан верә итмәјән јердә.

* * *

Әкмәјән саггалын јолар.

* * *

Әкмәсэн бичмәзсэн.

* * *

Әкәр варындыр,
аләм јарындыр.

* * *

Әкәр гәни, әкәр дәрвиш,
пара илә олар һәр иш,
кәзәр диванә-диванә,
парасы олмајән дәрвиш.

* * *

Әкәр сән түлкүсэн,
мән сәнин гујруғунам.

* * *

Әјилән баш кәсилмәз.

* * *

Әјирин верин әлимә,
нишан верим әримә.

* * *

Әјријә әјри кәрәк,
доғруја - доғру.

* * *

Әл беш бармагдыр,
һәрәси бир бојда.

* * *

Әл булашдырмағына дәјмәз.

* * *

Әл верир, әтәк вермир.

* * *

Әл голдан гүввәт алар.

* * *

Әл чомаглынын кечисидир.

* * *

Әл дә сизин, әтәк дә сизин.

* * *

Әл әлдән галмаз,
дил-дилдән.

* * *

Әл әлдән өткүндүр.

* * *

Әл әлдән үстүндүр, әршә кими.

* * *

Әл әлдән һөкм ејләр.

* * *

Әл-әлә, баш-баша.

* * *

Әл-әлә вермәклә
дағы дағ үстә гојмаг олар.

* * *

Әл-әлә, чијин-чијинә.

* * *

Әл әли таныјар.

* * *

Әл илә алынмајан әлли ил галар.

* * *

Әл илә чибин арасында нә вар?

* * *

Әл ишләр, баш бујуар.

* * *

Әл јананда ағыза тәпәрләр.

* * *

Әл јарасы тез кедәр,
көк салар дил јарасы.

* * *

Әл кәсәнин әлини кәсәрләр.

* * *

Әл көздән узаг,
дил - башдан.

* * *

Әл мәним, әтәк сәнин,
ја әлими кәс, ја әтәјими үз.

* * *

Әл мәрд олар, көз намәрд.

* * *

Әл мизан, көз - тәрәзи.

* * *

Әл тутанын әлиндән тутарлар.

* * *

Әл тутар, көз көрәр.

* * *

Әл узадылан јерә ајаг узадылмаз.

* * *

Әл узанан јерә дил узанмаз.

* * *

Әл үстә әлләр вар.

* * *

Әл һәнаны нејләр?!

* * *

Әлдә бир сәрчә,
ағачдакы сон сәрчәдән јахшыдыр.

* * *

Әлдән тутан аз олар,
ајагдан чәкән чох.

* * *

Әлдән-әлә кечәндә пулу сајарлар.

* * *

Әлдән кедән әлә кәлмәз.

* * *

Әлдән чыхмыш әждаһадыр гајынанам.

* * *

Әлә кәлән газанчдыр.

* * *

Әләдин-әләдин,
кәпәјинә нә гатдын?

* * *

Әләји әләјиб гычындан асыб.

* * *

Әләнмиш әләниб,
әләнмәмиши көјдә галыб.

* * *

Әләји әләниб,
хәлбири көјдән асылыб.

* * *

Әләкчинин гыл верәни јанында олар.

* * *

Әләкчинин ширчиси,
ајгыр атын гамчысы.

* * *

Әли ашындан да олдуг,
Вәли ашындан да.

* * *

Әли бағлыны һәр кәс дөјәр.

* * *

Әли бош, үзү гара.

* * *

Әли бош, чөрәји дузсуз.

* * *

Әли бөјүкләр этәјиндәдир.

* * *

Әли бөркүнү Вәли башына,
Вәли бөркүнү Әли башына гојур.

* * *

Әли голундан узундур.

* * *

Әли әјринин әлини кәсәрләр.

* * *

Әли әлә вурарсан сәс чыхар.

* * *

Әли илә вериб ајағы илә ахтарыр.

* * *

Әли илә вердијини
ајағы илә ала билмир.

* * *

Әли илә гојан
һамыдан јахшы биләр.

* * *

Әли илә хәмир овар,
көзү илә дана говар.

* * *

Әли кәсијин
әли кәсикдән хәбәри вар.

* * *

Әли узун олма,
(Әлиузунлуг еләмә).

* * *

Әли хәмирилијә чәрәк борч вермәзләр.

* * *

Әлим-голум бағланыб.

* * *

Әлим күдәдир.

* * *

Әлими үзмүшәм.

* * *

Әлим чатмајан армуд,
бабамын хејратына.

* * *

Әлимдән тутан јох,
далымдан итәләјән чох.

* * *

Әлимә нә вердин ки,
башыма чалајым?

* * *

Әлими вурдум дизимә,
инди кәлдим өзүмә.

* * *

Әлими галдырсам - әллиси,
башымы галдырсам - теллиси.

* * *

Әлин ағдан гараја вурмур.

* * *

Әлин бош кәләр, бош кедәр.

* * *

Әлин гана батырдылар.

* * *

Әлин илә гоҗмадығын шеҗә дәҗмә.

* * *

Әлин јағлыдыр? Өз башына чәк.

* * *

Әлин кола-коса атыр.

* * *

Әлин рәһми көнлүн рәһмидир.

* * *

Әлин тәрәзиси жохдур.

* * *

Әлин узундур, өз чибинә узат.

* * *

Әлиндә әләк,
беліндә ләләк,
белә кәлинә
белә дә кәрәк.

* * *

Әлиндән иш кәлмәҗән узун данышар.

* * *

Әлиндән кәләни беш габа чәк.

* * *

Әлиндән кәлмәзсә,
бары дилиндән кәлсин.

* * *

Әлиндән кәлсә,
адамы бир гашыг су илә боғар.

* * *

Әлиндән тут әҗләшдир тахта.

* * *

Әлиндән һәр иш кәлир.

* * *

Әлини гоҗ үрәҗинин башына,
сонра даныш.

* * *

Әлинин дузу јохдур.

* * *

Әлинин хәмири илә
киши ишинә гарышма.

* * *

Әлинә, дилинә пәһризи вар.

* * *

Әлинә зурна верибләр.

* * *

Әлинә кәләни әләкдән кечирдир.

* * *

Әлинә су төкмәјә лајиг дејил.

* * *

«Әлләзинә»ни әзбәр охујур.

* * *

Әлли архын сујуну
күндә бир арха чалајыр.

* * *

Әлли-әлли үстдә,
бир дә әлли үстдә.

* * *

Әлли ики атанын оғлуна
сөз гандырмаг олмаз.

* * *

Әлли илин ешшәјинә
дәјирманын јолуну көстәрир.

* * *

Әлли јашында дана
инди дүшүб мејдана.

* * *

Әлһәд дашыначан.

* * *

Әлһәзәр күрәндән.

* * *

Өманэт ата минэн тез дүшэр.

* * *

Өманэтэ хэјанэт олмаз.

* * *

Өмөјө һөрмэт ет ки,
һөрмәтини артырсын.

* * *

Өмәк адамларынын гапысыны хошбәхтлик дөјөр.

* * *

Өмәк гызыл биләрзикдир.

* * *

Өмәк илһам мәнбәјидир.

* * *

Өмәк инсанын зијнәтидир.

* * *

Өмәк сәрвәт мәнбәјидир.

* * *

Өмәк хошбәхтлијин ачарыдыр.

* * *

Өмәк фәрәһ вә сәадәтдир.

* * *

Өмәк шөһрәтдир.

* * *

Өмәклә учалырыг биз.

* * *

Өмәл азмаса, гада јеримәз.

* * *

Өмәли олмајан алимин
сөзләри тә'сирсиз галар.

* * *

Өмәли сәләһ олан чатар мәтләбә.

* * *

Өмәли сәләһ олсун!

* * *

Өмәлсиз сөздә тә'сир олмаз.

* * *

Әми гызы,
әми оглу,
кәбини көждә кәсилиб.

* * *

Әмма гојма!

* * *

Ән бөјүк дәрәд наданлыгдыр.

* * *

Ән бөјүк дөвләт достлугдур.

* * *

Ән бөјүк икидлик
сөзү үзә демәкдир.

* * *

Ән бөјүк мәһәббәт дүзлүкдәдир.

* * *

Ән бөјүк не'мәт чан сағлығыдыр.

* * *

Ән бөјүк сәрвәт ағылдыр.

* * *

Ән бөјүк һәдијә китабдыр.
(Ән јахшы јолдаш китабдыр).

* * *

Ән јахшы нишанә достлугдур.

* * *

Ән хошбәхт дәгигәләр,
јахшылыг етдијин дәгигәләрдир.

* * *

Ән'әнәјә сәдагәт -
кәләчәјә инамдыр.

* * *

Әнликлә сүрмә чох оlanda
гаша да јахарлар, көзә дә.

* * *

Әнчир жемәдин кетдин,
дәрдини демәдин кетдин.

* * *

Әппәји гатыгла ујушдуран
һеч вахт ач галмаз.

* * *

Әппәк әлдә едилмәјинчә,
су ичәрләр.

* * *

Әр ағачы - күл ағачы,
вар тахсырым - вур ағачы!

* * *

Әр алтында ат олур,
гејрәт алтында ар.

* * *

Әр-арвад ипәкдир,
араја кирән - көпәк!

* * *

Әр-арвадын савашы,
јаз күнүнүн јағышы.

* * *

Әр, арвадын тачыдыр.

* * *

Әр ахар чајдыр,
арвад исә - бәнд.

* * *

Әр башындан дөвләт,
дар башындан - думан
әксик олмасын.

* * *

Әр газандығын тәк жемәз.

* * *

Әр гочалар, көнүл гочалмаз.

* * *

Әр еви - әдәб еви.

* * *

Әр елдәндир,
оғул белдән.
аралыгда гардаш тапылмаз.

* * *

Әр ипәк сапдыр,
дүжүн душсә ачылмаз.

* * *

Әр кишинин әр оғлу олар.

* * *

Әр од олар, арвад - су.

* * *

Әр ол, чөрәјини дашдан чыхарт.

* * *

Әр һүммәти илә,
гуш ганады илә.

* * *

Әр чөлдә олсун, чөрәји евдә.

* * *

Әр чөрәји әр боғазында галмаз.

* * *

Әр чөрәји әр јанында борч олар.

* * *

Әрдәбил јекә шәһәр -
һәр кәс дә өз вәкили.

* * *

Әрә кедән гызларын
дили алтында гәнд кәрәк.

* * *

Әрә кедәндә бөјүк гыз,
евдә отуран кичик гыз.

* * *

Әрә кетди тајым-тушум,
евдә галды јасар башым.

* * *

Әрә кетмәк асандыр,
әр дону тикмәк чәтин.

* * *

Әрәб өлду, ган дүшдү.

* * *

Әри гаш гајырыб,
арвады фындыгча чалыр.

* * *

Әри чалыр, арвады ојнајыр.

* * *

Әри чалар, арвады чыртыг вурар.

* * *

Әријиб мума дөнүб.

* * *

Әрик ағачындан саз олмаз,
кәл зурнадан хәбәр ал.

* * *

Әрик бағын јохдур ки,
биләсэн билдирчин нечә гушдур.

* * *

Әринә көрә бағла башыны,
газанына көрә гајнат ашыны.

* * *

Әринмә, көрүнмә!

* * *

Әрлә арвадын торпағы бир јердән көтүрүлүб.

* * *

Әрлиләрин әри вар,
дулларын да аллаһы.

* * *

Әрсиз арвәд чиловсуз - ат.

* * *

Әсассыз сөз
саһибинә үзугаралыг кәтирәр.

* * *

Әсәбиләшән тез гочалар.

* * *

Әсэн күләк кери гајытмаз.

* * *

Әсил ал, чиркин олсун,
бәдәсил көзәл алма.

* * *

Әсил алмаг чәтиндир,
сахламаг ондан чәтин.

* * *

Әсил дост јаман күнүн достудур.

* * *

Әсил илә даш дашы,
бәдәсиллә јемә ашы.

* * *

Әсил олан әсиллијини итирмәз.

* * *

Әсилзадә сөзүнә аға олар.

* * *

Әски душмәнин дост олмағы
фүрсәт тапмаг үчүндүр.

* * *

Әски памбыг без олмаз,
кәлин кәлиб гыз олмаз.

* * *

Әски ун чувалын чырпдыгча тоз гопар.

* * *

Әсли бәд олана гамчы нејләсин?!

* * *

Әсли жохдур бу сөзүн,
һәчв дежибләр әрәбә!

* * *

Әсли нәдир, мүамиләси иә ола?

* * *

Әсли олан дырнағында билдирәр.

* * *

Әсли олмасајды
Кәрәм дағлара дүшмәзди.

* * *

Әсли пак оландан зәрәр кәлмәз.

* * *

Әслиндә олмајаны астарламаг олмаз.

* * *

Әслиндә шаһ иди,
инди гушбаз олуб.

* * *

Әслини данан намәрддир.

* * *

Әснәк әснәк кәтирәр.
(Әснәк јуху кәтирәр).

* * *

Әт гонагдыр,
сүмүк мөһкәм олсун.

* * *

Әт әманәтдир, сүмүк даими.

* * *

Әт ијләнәндә дуз сәпәрләр,
дуз ијләнәндә нә сәпәрләр?

* * *

Әт ијләнәндә итә тојдур.

* * *

Эт илэ дырнаг арасына кирэн,
ијлэниб чыхар.

* * *

Эт илэ дырнаг арасына кирмэ.

* * *

Эт јејэн гуш димдијиндэн мә'лум олар.

* * *

Эт јејэн һејваның (гушун) эти јејилмэз.

* * *

Эт јемэз, сујуна чөрәк доғрар.

* * *

Эт кәтирмәјиб, күфтә истәјир.

* * *

Эт олмајан јердә,
балыг да әтдир.

* * *

Этдән олан дивара е'тибар јохдур.

* * *

Этә бахма, дона бахма,
ичиндәки чана бах.

* * *

Этә пул вермэз,
күфтәнин бөјүјүндән јапышар.

* * *

Этәјимә гоз төкүр,
башыма гапаз вурур.

* * *

Этәјин бөјүкләр әлиндәдир.

* * *

Этәк өпмәклә ағыз ашынмаз.
(Этәк өпмәклә ағыз мурдар олмаз).

* * *

Эти дырнагдан ајырмаг олмаз.

* * *

Эти этдэн кэсэрлэр,
уман јердэн күсэрлэр.

* * *

Эти сәнин, сүмүјү мәним.

* * *

Этим-чөрәјим јејилди,
гонағым күсүлү кетди.

* * *

Этин јахшысыны гәссаб ахыра сахлар.

* * *

Этин үстү ачыгдыр,
пишијин ганачағына нә кәлди?!

* * *

Этин чији эт кәтирәр,
хәмирин чији - дәрд.

* * *

Этини јејәр,
сүмүјүнә көз дикәр.

* * *

Этирли күлүн ији узагдан кәләр.

* * *

Әфсус ки, гочалдым,
ағачым дүшүрдү әлимдән.

* * *

Әһд-пејманы сындырмазлар.

* * *

Әһкам заманла дәјишәр.

* * *

Әһл-әјал шәрбәндәси олмајасан.

* * *

Әһмәди-бигәмдир!

* * *

Әһмәдин бәлалы башы,
күлү гөј, торпағы дашы.

* * *

Әчәл аман вермәз.

* * *

Әчәлә илә јол кедән јолда галар.

* * *

Әчәл кәләндә сорушмаз ки,
оғул-ушағын нечәдир.

* * *

Әчәл кәлди, баш ағрысы бәһанә.
(Әчәл кәлди дөһана,
баш ағрысы бәһанә).

* * *

Әчәл өз вахтында кәләр.

* * *

Әчәлдән башга
һәр шејә чарә тапылар.

* * *

Әчәлә чарә јохдур.

З

* * *

Залыма, рәһм етмәк,
мәзлума зүлм етмәкдир.

* * *

Залымын зүлмү јадында галмаз.

* * *

Залымын өмрү аз олар.

* * *

Заман ахыб кедир,
амма һәр ишини гуртарыб кетмир.

* * *

Заман бир нәһрдир ахар, дурмаз.

* * *

Заман замана ујмаз.

* * *

Заман илә һесаблашмаг кәрәк.

* * *

Заман кечәр, сөз галар.

* * *

Заман пул дејил,
ону гајтармаг олмаз.

* * *

Заман сәбирлидир.

* * *

Заһид бурахыб мәсчиди мејханәјә кәлмәз,
бајгуш јаранандан бәри виранә үчүндүр.

* * *

Заты гырыгдыр.

* * *

Затына да,
сүдүнө дэ бэлэдэм.

* * *

Заһид мөни алдатма,
чөһөһнөмдө од олмаз,
онлар ки, јанырлар,
оду бурдан апарырлар.

* * *

Заһидин бир бармағын кэссән,
дөнөр һаггдан гачар!..

* * *

Заһирдән батинэ јол вар.

* * *

Заһири көзөлик мүвэггөтидир.

* * *

Заһири көзөл,
батини - чиркин.

* * *

Зөлзөлөни көрөн
јанғына разы олар.

* * *

Зөманө адамы дејил.

* * *

Зөманө адамы өјрөдир.

* * *

Зөманө дөјишдикчө
адамлар да дөјишир.

* * *

Зөманө илө һесаблашмаг кәрөкдир.

* * *

Зөманөјө ујмаг кәрөк.

* * *

Зэнбурун дэвэсидир.

* * *

Зэнкбар таланы дежил ки?!

* * *

Зэр гэдрина зэркэр билэр.

* * *

Зэр илэ олан,
зор илэ олмаз.

* * *

Зэрд бэзэрэктэн (кэтан тохумундан)
јағ чыхардар.

* * *

Зэрэр зэхэрдэн ачы олар.

* * *

Зэрэр оддан јамандыр.

* * *

Зэрэрдэн горхан дүкан ачмаз.

* * *

Зэрэрдэн горхан хејр көрмэз.

* * *

Зэрэрин бир башы вар.

* * *

Зэрэрин јарысындан гајытмаг да хејирдир.

* * *

Зэри дэ вар,
зору да.

* * *

Зэркэр дүканынын тозу да гызыл олар.

* * *

Зэрлэ көзэллик алмаг олмаз.

* * *

Зэррэ гэдэр иман,
дүнја гэдэр күнаһ.

* * *

Зэрурэт инсана һәр шеји өжрэдэр.

* * *

Зэrrрәчә ешги оланын
дәрҗача табы кәрәк.

* * *

Зәһәр зәһәри өлдүрәр.

* * *

Зәхирәсин (әрзағын) фикр еҗләҗән пешиман олмаз.

* * *

Зәһәр кәләндә
ачы гачар.

* * *

Зәһмәт җемәк истәмир,
амма өзү җедирдир.

* * *

Зәһмәт олан җердә геҗбәт олмаз.

* * *

Зәһмәт - торпагда,
не'мәт - сүфрәдә.

* * *

Зәһмәт чәкән бал җеҗәр.

* * *

Зәһмәт чәкмәҗән
раһатлығын гәдрини билмәз.

* * *

Зәһмәти мәшшатә чәкәр,
ләззәти дамад апарар.

* * *

Зәһмәтлә җеҗилән ачы соған,
миннәтлә җеҗилән балдан шириндир.

* * *

Зәһмәтсиз иш олмаз.

* * *

Зиҗан ағудан ачыдыр.

* * *

Зимистан чэкмэјэн бүлбүл
бахарын гэдрина билмэз.

* * *

Зиндан олуб алтда галмагданса,
чэкич ол, үстдэ ол.

* * *

Зиндана сэбр ејлэјэн,
ахыр тахта чыхар.

* * *

Зирэјэ кетдин чөрэк көтүр,
Зирэдэн чыхдын ајаг көтүр.

* * *

Зирэк гуш димдијиндэн тэлэјэ дүшэр.

* * *

Зирэклик чомэрдлик кэтирэр.

* * *

Зирэм сэнэ су веррэм,
бу күн веррэм,
сабаһ веррэм,
өзүм биллэм.

* * *

Зирэни Кирмана апарыр.

* * *

Зопа доғрусуну дедирдэр.

* * *

Зор гапыдан кирэндэ,
дад бачадан чыхар.

* * *

Зор илэ көпэк сүрүјэ кетмэз.

* * *

Зор илэ көзэллик олмаз.

* * *

Зор кэлэндэ ганун гачар.

* * *

Зор ојуну позур.

* * *

Зора дағлар дајанмаз.

* * *

Зора ханларын да борчу вар.

* * *

Зорду-зорду,
чахмагды, гозду,
эввэлдэн ешги варды
инди вурду сојуду.

* * *

Зорэн тэбиб олмаз.

* * *

Зорла кедэн көпэк
гојуна фајда вермэз.

* * *

Зенним кор олуб.

* * *

Зурна көрүр - зурнаја жапышыр,
дэф көрүр - дэфэ.

* * *

Зурнада пишро олмаз,
бэхтинэ нэ чыхса чал.

* * *

Зурнаны версэн нашы элинэ,
кен тэрэфдэн пүфлэјэр.

* * *

Зурнанын сәси узагдан хош кэлэр.

* * *

Зурначы дэфли олар.

* * *

Зурначы зоруну пүфүнэ верэр.

* * *

Зурначы оғлу зурначы олар.

* * *

Зурначинын көз нәжинә кәрәк?

* * *

Зүлм эршә дајаныб!

* * *

Зүлм јердә галмаз.

* * *

Зулм илә абад олан,
бир күн кәләр бәрбад олар.

* * *

Зүлм илә бәрбад олан,
әдл илә абад олар.

* * *

Зүлмәт дашыдыр:
көтүрән дә пешмандыр,
көтүрмәјән дә.

* * *

Зүлмүн ахыры олмаз.

* * *

Зынгыровлу дөвә итмәз.

* * *

Зынгырову пишијин бојнуна ким асачаг?

И

* * *

Иблис илэ молланын сирри бирдир.

* * *

Иддэасы тэрлан,
өзү жапалаг.

* * *

Иј билир.

* * *

Иј билмэјэн тула дэрсини кола вермэз.

* * *

Ијирмисиндэ јел чэкэн
алтмышында сызылдар.

* * *

Ијимиш этэ милчэк гонар.

* * *

Ијирми мэдахили,
ијирми бир мэхаричи
оланын вај халына.

* * *

Ијлэнмиш сују ичмэзлэр.

* * *

Ијнэ алэми бэзэр,
өзү лүт кэзэр.

* * *

Ијнэ батырана
чувалдуз батырарлар.

* * *

Ијдэ варса,
чәһрәдә дә вар,
ону әјирән
гарыда да вар.

* * *

Ијнә верәрсән, сап да истәр.

* * *

Ијнә-ијнә, учу дүјмә,
һоппан-һуппан,
јарыл-јыртыл
су ич, гуртул!

* * *

Ијнә илә көр (гују) газыр.

* * *

Ијнә кәтир, сап кәтир,
Шаһгулу, јамаг кәтир.

* * *

Ијнә көзүндән бахарам,
чүмлә чаһаны јыхарам.

* * *

Ијнә олуб јахама санчылма.

* * *

Ијнә олуб санчылмысан әтәјимә.

* * *

Ијнә салсан јерә дүшмәз.

* * *

Ијнә торбада галмаз.

* * *

Ијнә удмуш көпәјә дөнүб.

* * *

Ијнә учу гәдәр бир дешик
бир күпү бошалдар.

* * *

Ијнэ үстүндә отуран кими отуруб.

* * *

Ијнэ һара, сап да ора.

* * *

Ијнэни ахтаран дэвэни итирэр.

* * *

Ијнэни өзүнэ батырар,
чувалдузу јолдашына.

* * *

Ијнэнин ишини чувалдуз көрмэз.

* * *

Ики адам бир адама гошундур.

* * *

Ики адам данышанда үчүнчүсү данышмаз.

* * *

Ики ағыз бир олса,
бир ағыз һеч олар.

* * *

Ики ајаг бир башмаға јерләшмэз.

* * *

Ики ајағыны бир башмаға дирәјир.

* * *

Ики ајағын вар,
икисини дә кирајә елә.

* * *

Ики арвадлы ев бәрәкәтсиз олар,
сүпүрүлмәмиш (зибилли) галар.

* * *

Ики арвадлынын ағзынын дады олмаз.

* * *

Ики арвадлынын дону јыртыг олар.

* * *

Ики ат бир ағача бағланмаз.

* * *

Ики атлы ағам Бәј,
бирини хан бағышлајачагды,
бирини дә лобја сатыб алачагды.

* * *

Ики баш бир газанда гајнамаз.

* * *

Ики баш - дөрд ајаг.

* * *

Ики башлы һејвандан јох,
ики дилли инсандан горх.

* * *

Ики бит, бир бирә,
Кәндхуданы салдылар кирә.

* * *

Ики вермәсэн,
бир ала билмәзсэн.

* * *

Ики гапыда кәзән көпәк ач галар.

* * *

Ики галыда
ики гибләјә намаз олмаз.

* * *

Ики гылынч бир гына сығмаз.

* * *

Ики гулаг ики ешитмәк үчүндүр,
бир ағыз бир демәк үчүн.

* * *

Ики далашанын бири дөјүләр.

* * *

Ики дәвә әлләшәндә
отлуг хараб олар.

* * *

Ики диләнчи бир гапыда диләнмәз.

* * *

Ики диши вар габагда,
чөрәк гојмаз табагда.

* * *

Ики довшан далынча јүјүрән
һеч бирини тута билмәз.

* * *

Ики достун арасына кирмәзләр.

* * *

Ики дүшүн, бир даныш.

* * *

Ики еви бир еләмишик,
дүјүнү батман јарым.

* * *

Ики әли јахасындадыр.

* * *

Ики ешит, бир даныш.

* * *

Ики ешшәјин арпасыны бөлә билмир.

* * *

Ики ешшәк бир ахурдан арпа јемәз.

* * *

Ики ешшәкдән бир ат јахшыдыр.

* * *

Ики әл бир баш үчүндүр.

* * *

Ики әл бир башы сахламајачаг?!

* * *

Ики итин арасына
бир сүмүк атмазлар.

* * *

Ики јана бахан чаш галар.

* * *

Нки кәсәк бир даша әвәз олмаз.

* * *

Ики киши данышанда,
үчүнчүсү сән олма.

* * *

Ики көзү вар иди,
бирини дә борч еләди.

* * *

Ики күләшәнин бири басылар.

* * *

Ики нәсиһәтдән
бир сәрәнчам јахшыдыр.

* * *

Ики нәфәр десә ки, сәрхошсан,
башыны гој јерә.

* * *

Ики су бир чәрәк јерини тутмаз.

* * *

Ики фындыг бир гозу гылар.

* * *

Ики һәкими олан хәстә сағалмаз.

* * *

Ики чанбаз бир ипдә ојнамаз.

* * *

Икинчи арвад јамагдыр.

* * *

Икиси бирә дәјмәз,
бири - һечә.

* * *

Икисини дә бир илан санчыб.

* * *

Икиүзлү адамдан дост олмаз.

* * *

Икид архасында икид кизлэнэр.

* * *

Икид басдыгыны кэсмэз.

* * *

Икид говғасыз олмаз.

* * *

Икиддөјүшдә мә'лум олар.

* * *

Икид икидә хор бахмаз.

* * *

Икид илгарындан дөнмэз,
дэвә овсарындан.

* * *

Икид ја тәр алтда, ја јер алтда.

* * *

Икид јарасыз өлмэз.

* * *

Икид јарасына икид гатлашар.

* * *

Икид јуз јашар,
фүрсәт бир дүшәр.

* * *

Икид ләгәбилә танынар.

* * *

Икид мејданда мә'лум олар.

* * *

Икид одур, атдан дүшүб атлана,
икид одур, һәр эзаба гатлана.

* * *

Икид одур ки,
апардыгыны кәтирсин.

* * *

Икид оғул дүшмәнә әжилмәз.

* * *

Икид оғул чаван ејләр атаны.

* * *

Икид өләр, ады галар,
мүхәннәтин нәји галар?

* * *

Икид өләр үнү галар,
өкүз өләр көнү галар.

* * *

Икид сәсинә күч вермәз.

* * *

Икид сөзү үзә дејәр.

* * *

Икид үрәји һача олар.

* * *

Икид чанлы, кабаб ганлы.

* * *

Икидә һүнәринә көрә ад верәрләр.

* * *

Икиди јахшы сахлар,
јахшы арвад, јахшы ат.

* * *

Икидим икид олсун,
кол диби евим олсун.

* * *

Икидин ахмағы
гылынчыны дајысында сынар.

* * *

Икидин башы галда кәрәк!

* * *

Икидин әли ишдә кәрәк.

* * *

Икидин икиддән нәји артыгдыр?
- Еhtiјаты!

* * *

Икидин (мәрдин) мәнзили бир олар.
намәрдин мәнзили олмаз.

* * *

Икидин хәнчәри гынында галмаз.

* * *

Икидлијин дә јери вар.

* * *

Имам әзиздир,
гара пул имамдан да әзиздир.

* * *

Имам тәк-тәк тапылар,
тин башы шүмүрдүр.

* * *

Имам шафталы ағачы дејил ки,
һәр јердә битә.

* * *

Имамзадә пиј кәтирәни таныјар.

* * *

Ил баһарындан билинәр.

* * *

Ил вар бир күнә дәјәр,
күн вар бир илә.

* * *

Ил өтәр, ај доланар,
шәнбә дүшәр новруза.

* * *

Илдә баша кәлмәјән,
дилдә баша кәләр.

* * *

Ил хырмансыз олмаз.

* * *

Илан ағзындан гуртарды,
гурбаға ағзына дүшдү.

* * *

Илан адамын топуғуну көзләр,
адам иланын башыны.

* * *

Илан баласыны да чалар.

* * *

Иланын боғазына кирән чыхмаз.

* * *

Илан боған вахтыдыр.

* * *

Илан вуран ала чатыдан горхар.

* * *

Илан вуран јатар, ач јатмаз.

* * *

Илан габығыны дәјишәр,
хасијјәтини дәјишмәз.

* * *

Илан дејәр:
- Мән адамы санчмарам,
санчанда елә санчарам ки,
ешшәк бујнузунда сәрчәнин
сүдү дәрман олсун.

* * *

Илан әввәл овсун гыздыраны санчар.

* * *

Илан иланы вурмаз.

* * *

Илан јатар, дүшмән јатмаз.

* * *

Илан јолу әјри кедәр,
јувасына дүз кедәр.

* * *

Илан једди гардаш олар.

* * *

Илан јејиб әждаһа олуб.

* * *

Илан јерисин,
баласы да далынча.

* * *

Илан кими гыврылыр.

* * *

Илан өз гоншусуну санчмаз.

* * *

Илан торпағы мүрур илә јејәр.

* * *

Илан улдуз көрмәсә өлмәз.

* * *

Илан үздән хал-хал олуր,
инсан ичәридән.

* * *

Илан чыхдығы бачаны јахшы таныјар.

* * *

Илана ағуну көртәнкәлә верәр.

* * *

Илана баласы гәним олар.

* * *

Иланы јаралы бурахмазлар.

* * *

Иланы јувасында өлдүр.

* * *

Иланы көрәнә лә'нәт.
көрүб өлдүрмәјәнә лә'нәт,
өлдүрүб басдырмајана лә'нәт!

* * *

Иланы өзкә әли илә тутур.

* * *

Иланы сэн тут,
мэн көзүнү чыхардым.

* * *

Иланын ағына да лә'нәт, гарасына да.

* * *

Иланын ајағыны,
гарышганын көзүнү,
молланын чөрәјини,
һеч кәс көрмәјиб.

* * *

Иланын башы ағрыјанда,
јолун ортасында јатар.

* * *

Иланын башыны өзкә әли илә әз.

* * *

Иланын гујруғуну басмасан санчмаз.

* * *

Иланын гујруғуну јох,
башыны эзәрләр.

* * *

Иланын зәһләси јарпыздан кедәр,
о да битәр јувасынын ағзында.

* * *

Илгар имандандыр.

* * *

Илгарындан дөнән намәрддир.

* * *

Илк атылан даш узаг кедәр.

* * *

Илкин вар - мүлкүн вар.

* * *

Илин ахыр чэршэнбәси
кимијә дүшәр, кимијә јох.

* * *

Илләр гочалтмаз инсаны,
гүссә гочалдар.

* * *

Илмәнин учуну тутанда иш јолуна дүшәр.

* * *

Инсан гочалдыгча ајнаја бахмағы аз истәр.

* * *

Инсан дашдан бәрк, күлдән зәрифдир.

* * *

Инсан достуну, дүшмәнини танымалыдыр.

* * *

Инсан дөјүш мејданында танынар.

* * *

Инсан инсана јүк дејил.

* * *

Инсан инсана лазым олар.

* * *

Инсан кәрәк инсана кәрәк олсун,
Инсан кәрәк һәр ан кәрәк олсун.

* * *

Инсан олмајан инсан гәдрини билмәз.

* * *

Инсан мәхлугатын әшрәфидир.

* * *

Интеллигент һәсэн!

* * *

Инсан сә'ј вә гејрәти илә танынар,
бәзәји илә танынмаз.

* * *

Инсан хаин олмаса,
һејван дамғаны һејләр?

* * *

Инсан чиј суд әмиб.

* * *

Инсаны јашадан арзу илә үмиддир.

* * *

Инсаны шөһрәтләндирән әмәлидир.

* * *

Инсанын бир өзү, бир сөзү.

* * *

Инсанын дәлиси даша күч ејләр,
өкүзүн дәлиси - баша.

* * *

Инсанын дили сандыг,
додағлары гыфыл олмалыдыр.

* * *

Инсанын әти јејилмәз,
дәрисе кејилмәз,
анчаг ширин дили кәрәк!

* * *

Инсанын зилләти дә,
иззәти дә өз әлиндәдир.

* * *

Инсанын көзүнү
бир овуч торпаг дојрурар.

* * *

Инсанлар данышмагдан галанда,
дашлар данышмаға башлар.

* * *

Интигам алмаға тэләсмә.

* * *

Илхычынын газанчы
    һаваҗы минмәкдир.

* * *

Инди итәр,
    јенкәдә битәр.

* * *

Индијәчән једди кәфән чүрүдүб.

* * *

Инди ки, нисјәдир,
    астарыны күлү-хәндан елә.

* * *

Инәји итән сораг ејләр.

* * *

Инәји олана нисјә дол верәрләр.

* * *

Инәјин бунузуна бахарлар,
    гызын - үзүнә.

* * *

Инәјин үзүнә бах,
    сүдүнү сағ.

* * *

Инәк кими сүд вермәјән,
    өкүз кими котан сүрәр.

* * *

Инәк су ичәр - сүд олар,
    илан су ичәр - зәһәр.

* * *

Инсаф ганунларын анасыдыр.

* * *

Инсаф динин јарысыдыр.

* * *

Инсафы олмајанын иманы да олмаз.

* * *

Ипэк нечә хар олуб,
ешшәјә чувал олуб!

* * *

Ипин узуну јахшыдыр,
дилин гысасы.

* * *

Ипини ешибләр.

* * *

Ирз (исмәт) инсанын ганбаһасыдыр.

* * *

Ирз пулдан гијмәтлидир.

* * *

Иса өз јериндә,
Муса өз јериндә.

* * *

Иса тәк кишијә,
вериб бир ешшәк,
ешшәк тәк кишијә
вериб мин көшәк.

* * *

Исландыг, гурудуг,
сел бизә нејләр?

Гарлы дағдан ашсаг
јел бизә нејләр?

* * *

Исланмышын јағышдан нә ары (пакы)?

* * *

Исланмыш чүчәјә дөнүб.

* * *

Исраф һарамдыр.

* * *

Истәди гашын дүзәлдә,
вурду, көзүн чыхартды.

* * *

Истәдијим јар иди,
јетирди пәрвәрдикар.

* * *

Истәдијини сөјләјән,
истәмәдијини ешидәр.

* * *

Истәјәннин бир үзү гара,
вермәјәннин ики үзү.

* * *

Истәјирсэн бал-чөрәк,
ал элинә бел-күрәк.

* * *

Истәјирсэн гочалыгда һөрмәтин олсун
чаванлыгда гочалара һөрмәт елә.

* * *

Истәк көздә олар.

* * *

«Истәмирәм» дејәндән горх.

* * *

Истәмирәм һејвасыны, нарыны,
гој десинләр:
«Шабудағын бағы вар!»

* * *

Истәрәм доста варам,
әлим бош, үзүм гара.

* * *

Исти севән түстүсүнә дөзәр.

* * *

Исти-сојуг билмир.

* * *

Исти чөрөк тэндирдэн,
миннәти јох пендирдэн.

* * *

Ит адына алыр, өзү јејир.

* * *

Ит аја хүрэр,
башына бәла кәтирэр.

* * *

Ит апаран олсун!

* * *

Ит араба көлкәсиндә јатар,
елә биләр өз көлкәсидир.

* * *

Ит ардына дүшән,
леш үстунә чыхар.

* * *

Ит баласы ит олур.

* * *

Ит билир хурчунда нә вар,
чобан да билир итә нә верәчәк.

* * *

Ит бир олар, јохса бир сүрү?!

* * *

Ит бир парча чөрәјә дә гане олар.

* * *

Ит горхдуғу јерә хүрэр.

* * *

Ит гудуранда јијәсини дә гапар.

* * *

Ит гулағыны кәсәндән горх.

* * *

Ит гурсағы јағ көтүрмәз.

* * *

Ит дэвэјә һүрәр,
дэвә ешитмәз.

* * *

Ит дә кетди, ип дә кетди.

* * *

Ит дәм вуран ајраны ким ичәчәк?!

* * *

Ит дәмирчи дүканындан нә апарар?

* * *

Ит дәфтәриндә ады јохдур.

* * *

Ит дә өз гапысында агадыр.

* * *

Ит эзабы чәкир.

* * *

Ит әлиндән сүмүк кәмирмәк олмур.

* * *

Ит әл чәкди,
молла әл чәкмәди.

* * *

Ит әппәјә һәрис олар,
ушаг - мәнәббәтә.

* * *

Ит јанына бәј кими,
бәј јанына ит кими.

* * *

Ит илхысы - көпәк сүрүсү.

* * *

Ит ит илә боғушду,
јолчуја кирәвә дүшдү.

* * *

Ит ит илэ далашанда,
гурд көрпүнү ашар.

* * *

Ит итэ бујуар,
ит дэ өз гујруғуна.

* * *

Ит итин гујруғуну басмаз.

* * *

Ит дэ өз једијини гусар.

* * *

Ит јијәсини танымыр.

* * *

Ит кими гујруг булајыр.

* * *

Ит кими једди чаны вар.

* * *

Ит кими нә јејәр, нә једирдәр.

* * *

Ит көкүндәјәм,
кәллә-пача үтүрәм.

* * *

Ит көлкәсиндән горхар.

* * *

Ит кетди, гурд кәлди.

* * *

Ит нәдир ки, јуну нә олсун?

* * *

Ит нә көрсүн, нә дә һүрсүн.

* * *

Ит оғлудур, гурд басыр.

* * *

Ит ојун илэ, гурд гојун илэ.

* * *

Ит олсун, комасында хүрсун.

* * *

Ит олсун, јијәсинин гапысында олсуи.

* * *

Итотаран нәвәсидир.

* * *

Ит өзүдүр,
гурду мәнә көстәрир.

* * *

Ит өзү нәдир ки, сүдү нә ола?

* * *

Ит пишик илә јола кетмәз.

* * *

Ит-пишик кими јола кедирләр.

* * *

Ит сүмүјү өлчүб удар.

* * *

Ит, сүмүјү севинә-севинә удар,
тамашадыр хиртдәјинә кәләндә.

* * *

Итсүмсүммәкдән әл чәкмәз.

* * *

Ит улар, пајыны кәсәр.

* * *

Ит улар, үстүнә (сүрүјә) гурд кәтирәр.

* * *

Ит һардан тапа ики әппәји,
бирини башы алтына гоја,
бирини јејә.

* * *

Ит һүрдү,
чәрчи кәлди,
елә билдим, елчи кәлди.

* * *

Ит хүрэр, карван кечэр.

* * *

Ит хүрмэсэ дэ,
гујруғу чөмбэр кэрэк.

* * *

Итдэн гуртардыг,
гурда раст кэлдик.

* * *

Итдэн күчүк олар,
гојундан - гузу.

* * *

Итдэн олар - ит көпэк оғлу.

* * *

Итдэн утанмасаң,
саһибиндэн утан.

* * *

Итдэн чох чарыг јыған олмаз,
јенэ ајағлары јалындыр.

* * *

Итэ атмаға дашы јохдур.

* * *

Итэ бах,
гарпыздан пај истәјир!

* * *

Итэ дедиләр: - Күндә нечә дәфә дөјүлүрсән?
Деди: - Мәрдимэзара раст кәлмәкләдир!

* * *

Итэ дедиләр: - Нә үчүн хүрүрсән?
Деди: - Чанавары горхутмағ үчүн.
Дедиләр: - Нә үчүн гујруғуну, булајырсаң?
Деди: - Чанавардан горхурам.

* * *

Итэ дэ бир чөрэк борчлудур.

* * *

Итә үмид бағладыг,
          һүрмәжиб евимизи јыхды!

* * *

Итә һөрмәт едәрләр - јижәси хатиринә.

* * *

Итә һүрмәк галар.

* * *

Ити гачан аты
          мәһмизләмәјин мә'насы јохдур.

* * *

Ити гысгыртмасан һүрмәз.

* * *

Ити гујруғундан бағласан дурмаз.

* * *

Ити гурдан сечәндә кәл!

* * *

Ити далыма алмышам-
          гурд горхусундан.

* * *

Ити итә боғдуарлар.

* * *

Ити итмиш чобана дөнүб.

* * *

Ити јижәсинә танытдырма.

* * *

Ити көрүм, гурду көрүм,
          ону көрмәјим.

* * *

Ити мәсчиддән гован кими говдулар.

* * *

Ити өлдүрәнә сүрүтдүрәрләр.

* * *

Ити саһибинә танытдырысан?

* * *

Итиб, ахтараны јохдур.

* * *

Итимин гурд дајысы.

* * *

Итин ағзына сүмүк вердиләр.

* * *

Итин ағылсызы
гајганагдан пај умар.

* * *

Итин адыны чәкдин,
ағачы әлинә ал.

* * *

Итин ајағын басарсан,
сәни гапар.

* * *

Итин аласы чаггалын дајысыдыр.

* * *

Итин ахмағы тула олар.
(Итин ахмағы тула олар,
атын ахмағы - јорға).

* * *

Итин ачығы гујруғундан билинәр,
атын ачығы - гулагларындан.

* * *

Итин бојнуна чијәр асма.

* * *

Итин габағындан галаны аслан јемәз.

* * *

Итин гоһуму ит олар.

* * *

Итин гудурсун, чаггал!

* * *

Итин гујругуну гәлибә салсан дүзәлмәз.

* * *

Итин дилини билир.
(Итин дилини билир,
чәһәннәмин јолуну).

* * *

Итин дириси нәдир ки,
өлүсү нә ола?

* * *

Итин дуасы гәбул олса,
көјдән әт јағар.

* * *

Итин әбләһи гајсавадан пај умар.

* * *

Итин әтини јејәрәм,
гәссабын миннәтини чәкмәрәм.

* * *

Итин көнлүнә галса,
күндә бир леш јејәр.

* * *

Итин пешәси һүрмәкдир.

* * *

Итини һаја өјрәтмә,
гоншуну - паја.

* * *

Итләр бизә,
гурдлар бизә,
сағсағанлар чыртлар бизә.

* * *

Ифтира дағдан ағырдыр.

* * *

Ичдим үзүм сујуну,
төкдүм үзүм сујуну.

* * *

Ич дедилэр,
чешмэни гурут демэдилэр.

* * *

Ичим мэни јандырыр,
бајырым өзкэни.

* * *

Ичмэ намэрд элиндэн су
аби-һәјат олса да.

* * *

Ичмэ чахыры, ачар пахыры.

* * *

Иш адамы бәјан ејлэр.

* * *

Иш адамын чөвһеридир.

* * *

Иш бачаранын, аш јејәниндир.

* * *

Иш башга, сөз башга.

* * *

Иш башдан ашыб.

* * *

Иш башындан ашынча,
дөвләт чибиндән дашар.

* * *

Иш билән мүшкүлдә галмаз.

* * *

Иш ишдән кечиб!

* * *

Иш данышыгдан кечәр.

* * *

Иш элиндән јемәјә һәсрәт чаным.

* * *

Иш икидләр башына кэләр.

* * *

Иш эрәб сачына дөндү.

* * *

Иш илэ зарафат олмаз.

* * *

Иш ичиндә иш вар.

* * *

Иш иши ачар.

* * *

Иш жіјәси ишдә кәрәк!

* * *

Иш јуху көрөндә дејил,
јуху јозандадыр.

* * *

Иш кәләфин учуну тутмагдадыр.

* * *

Иш көрәниндир.

* * *

Иш олан јердә нөгсан да олар.

* * *

Иш тәрсә кәләндә
тәр һалва диш чыхардар.

* * *

Ишә бағлы - зәһмәтә бағлы.

* * *

Ишә бах, ағылсыз ағыллынын
башына ағыл гојур.

* * *

Ишә бах, ала гарға
шух тәрланы бәјәнмир.

* * *

Ишә бах, сулар баш јухары ахыр.

* * *

Ишә кетмәјән оғлум олунча,
чүтә кедән өкүзүм олсун.

* * *

Ишә хор бахма,
бојнува торба тахар.

* * *

Иши аллаһа галыб.

* * *

Иши дүшәндә арар мәни,
ишим дүшәндә говар мәни.

* * *

Иши әндазәдә көр.

* * *

Иши ишә бәнд елә,
көрән десин һа белә!

* * *

Иши һаләтлә көрәрләр,
һөчәтлә көрмәзләр.

* * *

Ишим шулугдур.

* * *

Ишин дүшдү арвада,
өлән күнүнү сал јада.

* * *

Ишин дүшдү газыја,
өзүн дөндүн тазыја.

* * *

Ишин дүшдү сарыг баша,
башын дәјәр дашдан даша,
јапышкинән әјри хыша,
кет о баша, кәл бу баша.

* * *

Ишин чаныны иш алар.

* * *

Ишинэ јахшы бахарсан,
иш дэ сэнэ јахшы бахар.

* * *

Ишыг үзү көрүнмүр.

* * *

Ишыға кор бахым!

* * *

Ишыға кәлирләр!

* * *

Ишығы вар, истиси јох.

* * *

Ишлэ - дишлэ.

* * *

Ишлэ нөкәр кими,
је аға кими.

* * *

Ишлэјән аты төјләдә бағласан чәнки олар.

* * *

Ишлэјән ачар парылдар.

* * *

Ишлэјән дөмир пас тутмаз.

* * *

Ишлэјән дишләр,
ишләмәјән кишнәр.

* * *

Ишлэјән инчи тахар,
ишләмәјән јандан бахар.

* * *

Ишлэјән олсун, иш тапылар.

* * *

Ишлэјэнлэ ишлэмэјэни
бир ајаға јазмазлар.

* * *

Ишлэк кечэл гыз эрә кедәр,
пинти көзәл - кора.

* * *

Ишлэмэјэн дишлэмәз.

* * *

Ишлэмәк адамы сафа чыхардар.

* * *

Ишлэмәк дәрдиндән
јемәјә һәсрәт чаным.

* * *

Ишләрин мајасы о түнбәтүндүр.

* * *

Иштәһа диш алтындадыр.

* * *

Ишсизлик арсызлыг кәтирәр.

* * *

Ишсизлик јохсуллуғун анасыдыр.

* * *

Ишчи ишдә кәрәк!

Ј

* * *

Ја бағәтәји,
ја дағәтәји.

* * *

Ја бағажарпағы,
ја гузугулағы.

* * *

Ја бил, ја бир биләндән соруш.

* * *

Ја бу дөвәни күдмәли,
ја бу дүнјадан кетмәли.

* * *

Ја вәлвәләдән,
ја зәлзәләдән.

* * *

Ја далына мин,
ја далына миндир.

* * *

Ја дөвә өләр,
ја дөвәчн,
ја да үстүндәки һачы.

* * *

Ја дәлн, ја диванә,
Бәһлул данәндә, Бәһлул диванә.

* * *

Ја дөвләт баша,
ја гузғун лешә.

* * *

Ja элими кэс, ja этэјими.

* * *

Ja зор, ja зэр,
ja шәһәрдән сәфәр.

* * *

Ja кечәл һәсэн,
ja һәсэн кечәл.

* * *

Ja Мусеји Казым,
сәнә демәк нә лазым?!

* * *

Ja мән дејән, ja сән дејән.

* * *

Ja өлләм, ja галлам.

* * *

Ja өлүм, ja дирим.

* * *

Ja тахт, ja бахт.

* * *

Ja тәләф оллам, ja хәләф.

* * *

Ja торба јыртылар, ja дағарчыг.

* * *

Ja унчу өләр,
ja дәјирманчы.

* * *

Ja үз, ja дүз.

* * *

Ja һә, ja јох.

* * *

Ja чин, ja шејтан.

* * *

ја шэлэ лэлэни,
ја лэлэ шэлэни.
(ја лэлэ шэлэни басар,
ја шэлэ лэлэни).

* * *

Јаба илэ довға ичдим.

* * *

Јабыларда готур јабы мәрд олар,
јоруланда јијәсинә дәрд олар.

* * *

јабыја рәһм етмәјән пијада галар.

* * *

Јава итин јава да күчүјү олар.

* * *

Јаван этин шорбасы олмаз.
(Јаван этии шорбасы да јаван олар).

* * *

Јаваш кедән јорулмаз.

* * *

Јаваш кедән чох кедәр.

* * *

Јағ ачы оландә, плов да ачы олар.

* * *

Јағ да јесә дирилмәз,
бал да јесә дирилмәз.

* * *

Јағ ичиндә бөјрәк кимн үзүр.
(Јағ ичиндә үзүр).

* * *

Јағ тапса, башына јахар.
(Јағ тапмысан? - Чәк башына!).

* * *

Јағ јағ илэ говушар,
јармалар јаван галар.

* * *

Җағ җахшы җағдыр,
һаҗыф ки, ит дәрисиндәдир.

* * *

Җағ җе, җахада кәз.

* * *

Җағы җағ үстүндән төкүр,
җарманы җаван гоҗур.

* * *

Җағы од әридир,
гары - күн.

* * *

Җағын шоруну чыхардыр,
сөзүн шәкәрини.

* * *

Җағыш илә җер көҗәрәр,
алгыш илә әр өҗүнәр.

* * *

Җағыш исладар, күн гурудар.

* * *

Җағыш алтындан көтүрүр,
боран алтына гоҗур.

* * *

Җағыш вурмушун
дамчыдан нә горхусу?

* * *

Җағыш җаға-җаға күпүнү долдур.

* * *

Җағыш җағанда тоҗуға су вермәзләр.

* * *

Җағыш җағар, җер доҗмаз.

* * *

Җағышдан гачан долуҗа дүшәр.

* * *

Җағышдан галаны җағмур апарды.

* * *

Җағышда дүшмәнин гоҗуну,
достун аты сатылсын.

* * *

Җағышдан чыхдыг, җағмура дүшдүк.

* * *

Җағышын җағмасы,
евин даммасы,
кәлинин доғмасы.

* * *

Җагла җаглаҗыр,
сарымсагла даглаҗыр.

* * *

җагла җовшан да җеҗиләр.

* * *

Җагла җарма говушар,
арада соған бүзүшәр.

* * *

Җағмады җағыш,
битмәди гамыш.

* * *

Җағмаса да курулдар.

* * *

Җад гызына уҗмазлар,
җад гызы заваллы олар.

* * *

Җад гызына күвәнмә,
хәтакар олар.

* * *

Җад кәлиб гоһум олунча,
гоһум җад олур.

* * *

Жаддан жолдаш олунча,
Жолдаш элдэн кедәр.

* * *

Жад гохум, өләнәчән јад олар.
(Жад гохум, өләнәчән јаддыр).

* * *

Јаз битирир,
Јај јетирир,
пајыз кәтирир,
гыш итирир.

* * *

Јаз вар, гыш вар,
нә түкәнмәз иш вар.

* * *

Јаз әкинчи, гыш диләнчи.

* * *

Јаз јағышы тез кечәр.

* * *

Јаз јағышындан бәлли,
гыз гардашындан.

* * *

Јаз касыбын јорған-дөшәидир.

* * *

Јаз кетди, гыш кәлди,
вај титрәмәк дәрди.

* * *

Јаз кәләр, гыш кедәр Ағагулу,
дәирмана бош кәләр Ағагулу,
дул арвада хош кәләр Ағагулу.

* * *

Јаз кәләр, гыш кедәр,
өрдәк кәләр, газ кедәр,
һамы бирләшиб кәлсә,
Балаханым јалгыз кәләр.

* * *

Јаз кәтирәр, гыш апарар.

* * *

Јаз күнүндә жола чыхсан,
гыш күнүнү көзүнүн габагына ал.

* * *

Јаз күнүндә тәрләмәјән
гыш күнүндә титрәјәр.

* * *

Јаз күнү - пендир чөрәк јарпызнан.

* * *

Јаза чыхартдыг дананы,
бәјәнмәз олду ананы.

* * *

Јазан да сән,
позан да сән,
һеч билмирәм
һәсән сән?

* * *

Јазаны өзүндән,
позаны өзүндән.

* * *

Јазана бахма,
јаздыгына бах.

* * *

Јазда арпа јејән ат,
гышда этини төкмәз.

* * *

Јазда ајрансыз олма,
гышда јорғансыз.

* * *

Јазда башы бишәнин
гышда ашы бишәр.

* * *

Јазда буза јерикләјән,
гышда көбәләјә јерикләр.

* * *

Јазда иландан горхан,
гышда чаткалдан горхар.

* * *

Јазда ишлэмәјәнин
гышы сәрт кәләр.

* * *

Јазда јатан, гышда үшүјәр.

* * *

Јазда ојнајар, куләр,
гышда ачындан өләр.

* * *

Јазда чалан, гышда ојнар.

* * *

Јаздан гыша һазыр ол.

* * *

Јазыг о адамдыр ки, јахшылыг етмир.

* * *

Јазыдан гачмаг олмаз.

* * *

Јазылан позулмаз.

* * *

Јазылмајан китабы вәрәгләмәзләр.

* * *

Јазын һәрәкәти,
пајызын бәрәкәти.

* * *

Јај ишини гышда көр,
гыш ишини јајда.

* * *

Јај алтында ох кизләдәр.

* * *

Јај вар, гыш вар,
һәлә чох иш вар.

* * *

Јај гары кими нэ жарыҗыбсан һамыҗа?!

* * *

Јај касыбын һәм атасыдыр,
һәм дә анаси.

* * *

Јај күнүнүн јағышы,
гыш күнүнүн јаванлығыдыр.

* * *

Јајда көлкәдә јатан
гышда гар үстә јатар.

* * *

Јајда көлкә хош,
гышда чувал бош.

* * *

Јајда јанан
гышда диләнчилик ејләр.

* * *

Јајда ишләјән
гышда дишләр.

* * *

Јајда ајран тапмајан
гышда јорған тапмаз.

* * *

Јајда башы бишәнин
гышда ашы бишәр.

* * *

Јајда сәфәрә чыханда күрк көтүр.

* * *

Јајда көлкәдә отуран,
гышда очаг ахтарар.

* * *

Јајда һәр диварын диби бир евдир.

* * *

Јајы чох чәкмә гырылар.

* * *

Јајлағын дағы сағ олсун,
гарлы да олар, гарсыз да,
икидин чаны сағ олсун,
варлы да олар, варсыз да.

* * *

Јајын өз сөзү вар,
гышын өз сөзү.

* * *

Јајын төр-төкүнтүсү
гышын азугәсидир.

* * *

Јалан ајаг тутар,
доғру бир јанда галар.
(Јалан ајаг тутар,
амма јеримәз).

* * *

Јалан данышан
јанындакыны ганмаз јеринә гојар.

* * *

Јалан илә дүнјаны,
кәзмәк олар,
амма гајытмаг олмаз.

* * *

Јалан олмаса
доғру јеримәз.

* * *

Јалан үз гаралдар.

* * *

Јалан чүчәрәр, амма битмәз.

* * *

Јаланла плов бишсә,
дәниз гәдәр јағы мөндән.

* * *

Јаланын өмрү аз олар.

* * *

Јаланын да эндазеси вар.

* * *

Јаланин ахыры јохдур.

* * *

Јаланчы шаһиди узагда истәр.

* * *

Јаланчы кимдир?

- Һәр ешитдијини данышан.

* * *

Јаланчы өзүнүн дүшмәнидир.

* * *

Јаланчы чох анд ичәр.

* * *

Јаланчынын адына да инанма.

* * *

Јаланчыны евинәчән говарлар.

* * *

Јаланчылыг үз гызардар.

* * *

Јаланчынын биридир.

* * *

Јаланчынын еви јанды,
һеч кәс инанмады.

* * *

Јаланчынын ипи гыса олар.

* * *

Јаланчынын ипијлә гујуја дүшән
гујуда галар.

* * *

Јаланчынын ишығы јарыјачан јанар.

* * *

Јаланчынын јаддашы олмаз.

* * *

Јаланчынын мэнзили олмаз.

* * *

Јаланчынын сөзүнә инанма.

* * *

Јалвармагла донуз дарыдан чыхмаз.

* * *

Јалгыз газыја кедән разы кэләр.

* * *

Јалгыз гуш јува салмаз.

* * *

Јалгыз јејән сүфрәсини өзү јығар.

* * *

Јалгыз евин сөһбәти.

* * *

Јалгыз евин пишијидир.

* * *

Јалдан тута билмәјән
гујругдан һеч тута билмәз.

* * *

Јаман баш јијәсинә донуз күддүрәр.

* * *

Јаман арвадлы евә даш дүшсүн.

* * *

Јаман арвадын еви чәһәннәмдир.

* * *

Јаман арвад,
дејинкән олар.

* * *

Јаман арвад чох данышар,
данышмаса савашар.

* * *

Јаман адамын башына
даш салсан, чижинэ дүшэр.

* * *

Јаман адама һеч нэ олмаз.

* * *

Јаман јејәнин олсун,
јаман дејәнин олмасын.

* * *

Јаман јердә ахшамладыг!

* * *

Јаман күнә сәбр едән,
јахшы күнә тез чатар.

* * *

Јаман күнүн өмрү аз олар.

* * *

Јаман күләһдуздан
јахшы паландуз јахшыдыр.

* * *

Јаман дирликдән өлүм јахшыдыр.

* * *

Јаман гоншу адамы русвај ејләр.

* * *

Јаман олмаса,
јахшылығын гијмәти билинмәз.

* * *

Јаман олан арвад,
ев-ешијини гојар кедәр.

* * *

Јаманы јада салма.

* * *

Јаман оғул - јаман кәлин.

* * *

Јаманлыға јахшылыг
мәрд кишинин ишидир.

* * *

Јаманлыға јаманлыг еләмә.

* * *

Јаманлыг кимә лазым?!

* * *

Јаманы јаман күндә.

* * *

Јанан јердән түстү чыхар.

* * *

Јанан да (гајынана) ана,
јаман да (гајынана) ана.

* * *

Јанан анадыр, јејән гајнана.

* * *

Јан мәнә,
јаным сәнә,
гурбан едим
чаным сәнә.

* * *

Јанан өз дәрдинә јанар.

* * *

Јанғындан чыхдыг,
алова дүшдук.

* * *

Јанғына көрүклә кетмәзләр.

* * *

Јандырдығын шамы сөндүрмә.

* * *

Јанмыш хырманын буғдасыдыр.

* * *

Јансын чырағы,
кәлсин ишығы.

* * *

Јанмајанда јанмаз,
һа јеллә, һа этәклә.

* * *

Јанлыш һесаһ Бағдаддан гајыдар.

* * *

Јанында јатды, палчыға батды.

* * *

Јанығын нәји вар ки,
јолуға нә версин?!

* * *

Јандырдығын јовшан,
овладығын довшан.

* * *

Јар гадасын јар алар.

* * *

Јар дәрдини јар чәкәр.

* * *

Јар биздән кечә кетди,
билмәдим нечә кетди.

* * *

Јар кетди, јери галды.

* * *

Јар јары көрәр,
үрәји одланар.

* * *

Јаншағы чәһәннәмә атдылар,
Деди: - Одунун јашдыр.

* * *

Јар мәнимлә јар олсун,
кол диби дијар олсун.

* * *

Јара вар бағларлар,
јара вар дағларлар.

* * *

Јара сағалар, јери галар.

* * *

Јарагсыз икид,
бујнузсуз гоч кимидир.

* * *

Јаралы гуша даш атмазлар.

* * *

Јары көр, өзүн даныш,
ев јыхар ара сөзү.

* * *

Јарымадыг одундан,
кор олдуг түстүсүдән.

* * *

Јарымадыг јарытмаздан.

* * *

Јарасы аванд оланын
тәбиби габағына чыхар.

* * *

Ярымчыг билмәкдән,
һеч билмәмәк јахшыдыр.

* * *

Ярын гәдрини јар биләр,
нә биләр һәр диванә.

* * *

Ярын јара совгаты,
бир дәстә булаг оту.

* * *

Јарпаг алтда кәзәндир.

* * *

Јат гара өкүзүм, јат,
борч верән кәләр,
ја сәни апарар,
ја мәни.

* * *

Јатаған асландан кәзәјән пишик јахшыдыр.

* * *

Јатан аслан олса да,
фүрсәт ојағындыр.

* * *

Јатан дашын алтына су кечмәз.

* * *

Јатан иланын гүјдүғуну басма.

* * *

Јатан ити ојатма (диндирмә).

* * *

Јатан өкүзә јем јохдур.

* * *

Јатанын ајыгдан хэбэри олмаз.

* * *

Јатар-јатар, башы шишэр,
дуранда битин ахтарар.
Әти верэр пишијә,
гоншунун итин ахтарар.

* * *

Јатсан јухуна да кирмэз.

* * *

Јатыб јухуда һалва көрүб.

* * *

Јатмышы јатмыш ојада билмэз.

* * *

Јатма куду,
бостана довшан кириб!

* * *

Јатмаға гаја көлкәси,
экәр ки мары олмаса...

* * *

Јахшы ад дөвләтдир.

* * *

Јахшы адамын јахшылығы
дәјәр дар күндә,
јаман адамын јаманлығы,
дәјәр һәр күндә!

* * *

Јахыны гојуб узагдан данышма.

* * *

Јахшы адам јаван чөрәјә дөзәр,
јаман адамы јағлы чөрәк дә үзәр.

* * *

Јахшы ата бир гамчы,
јаман ата - мин гамчы.

* * *

Јахшы ат көһнә чулун алтында да билинәр.

* * *

Јахшы ат јемини артырар,
јаман ат гамчысыны.

* * *

Јахшы атлары,
јахшы кишиләр миниб кетдиләр.

* * *

Јахшы арвадлы ев чәннәтдир.

* * *

Јахшы арвад әрини бәј ејләр
јаман арвад - зај.

* * *

Јахшы гыздан јахшы кәлин олар.

* * *

Јахшы дост
јаман күндә мә'лум олар.

* * *

Јахшы дост
гардашдан әзәлдир.

* * *

Јахшы демишләр:
Һәр шејин хиридары кәрәкдир!

* * *

Јахшы гәссаб
әтин јахшысыны ахыра сахлар.

* * *

Јахшы атадан пис оғул?!

* * *

Јахшы иш һејкәл кимидир,
һәр јердән көрүнәр.

* * *

Јахшы ит әлә дүшмәз.

* * *

Јахшы икид далы көзләр,
јахшы ат габағы.

* * *

Јахшы икидин адыны ешит,
үзүнү көрмә.

* * *

Јахшы ишчи сәлигәсиндән билинәр.

* * *

Јахшы ишә аллаһ заминдир.

* * *

Јахшы экинчи
хәрчини јердән чыхардар.

* * *

Јахшы елә јахшыдыр,
чалыш јаманы јахшы елә.

* * *

Јахшы достлары
гылынчла да ајырмаг олмаз.

* * *

Јахшы кетмәјинчә
гәдри билинмәз.

* * *

Јахшы ки, вар
јаван чөрәјә дөзәр,
јаманы јағлы хөрәк дә үзәр.

* * *

Јахшы јолдаш
јаман күндә танынар.

* * *

Јахшы јолдаш кеч тапылар.

* * *

Јахшы јахшылығын дејилир,
јаман - нәјин дејилир?

* * *

Јахшы јарағы вар иди,
Ҳәмзәлидә галды.

* * *

Јахшы-јаман,
кечди карван.

* * *

Јахшы-јаман,
гој чибинә,
бәрк сахла.

* * *

Јахшы јалан, лап јалан,
фили удду бир илан.

* * *

Јахшы јолдаш узун јолу гысалдыр.

* * *

Јахшы мәсәл көзә кирәр.

* * *

Јахшы мал өз-өзүнү ишә верәр.

* * *

Јахшы мал јердә галмаз.

* * *

Јахшы күнүн дөш ағрысы,
јаман күнүн диш ағрысы?

* * *

Јахшы күнүн јолдашы,
јаман күнә дүшдүм, кәл!

* * *

Јахшы күн чәннәтдир,
јаман күн чәһәннәм.

* * *

Јахшы күнә дөзмәјән
јаман күнә һеч дөзмәз.

* * *

Јахшы күндә јағлы чөрәји бәјәнмәјән,
јаман күндә гуру чөрәјә салам верәр.

* * *

Јахшы күндә јад јахшы,
јаман күндә вај гардаш!

* * *

Јахшы сахла адыны,
бәднамчылыг ел кәзәр.

* * *

Јашхы өвлад ата-ананын фәрәһидир.

* * *

Јахшы оларса - аллаһдан,
пис оларса - шејтандандыр дејәрләр.

* * *

Јахшы оlanda - ханымдан,
пис оlanda - кәниздән.

* * *

Јахшы овчунун торуна
ов өз ајағы илә кәләр.

* * *

Јахшы оғул нејләр ата малыны?

* * *

«Јахшы оғлан»
кәнд јериндә
јахшы адама демәзләр.

* * *

Јахшы мәсләһәт
һәр шејдән јахшыдыр.

* * *

Јахшы шејләрин јолу тапдаг олар.

* * *

Јахшы шејә күл ки,
башына кәлсин.

* * *

Јахшы хәрәк галынча,
пис гарын јыртылсын.

* * *

Јахшы һөрмәт дәвләтдән јахшыдыр.

* * *

Јахшы елә јахшыдыр.

* * *

Јахшы тимсал
јүз јөнсүз сөздән јахшыдыр.

* * *

Јахшы тачир малын һамысыны
бирдән базара чыхартмаз.

* * *

Јахшы сөјлә, јахшы ешит.

* * *

Јахшыја гошулан
чувалына ун долдулар.

* * *

Јахшылыг гәрибдир - танынмаз.

* * *

Јахшылыг гапы ачар,
мәһәббәт бу гапыдан ичәри кирәр.

* * *

Јахшылыг вә доғрулуғ,
һәр икиси бирдир.

* * *

Јахшылыг билмәјән адам
адам сајылмаз.

* * *

Јахшылыг ајағ ачыб кәзәндир.

* * *

Јахшы кн, дүнјада јахшы вармыш,
јохса дүнја тэрк оларды жамаи элиндэн.

* * *

Јахшыја јахшы де,
јахшылығы артсын,
јамана јахшы де,
јаманлығы гајытсын.

* * *

Јахшыја јахшы дејэрлэр
јамана - јаман!

* * *

Јахшылыг јахшылыг кәтирэр,
јаманлыг нәјә кәрәкдир?

* * *

Јахшылыг итмәз.

* * *

Јахшылыг истәјән
габагча беһин верәр.

* * *

Јахшылыг ики тәрәfli олар.

* * *

Јахшылыг елә ки,
башына кәлсин.

* * *

Јахшылыг елә, ат дәрјаја,
балыг билмәсә, халиг биләр.

* * *

Јахшылыг елә,
миннәт гојма.

* * *

Јахшылыг едәи јахшылыг көрәр.

* * *

Јахшылыг еләјиб бир шеј умурсанса
етмәсэн јахшыдыр.

* * *

Јахшылығы билмәјәнә јахшылыг етмә.

* * *

Јахшылығын эчри (эвәзи) кәләр.

* * *

Јахшылары јер таныјар.

* * *

Јахшылыға јахшылыг һәр кишинин ишидир,
јаманлыға јахшылыг мәрд кишинин ишидир.

* * *

Јахшылыға јахшылыг -
кор ешшәјә саманлыг.

* * *

Јахшылыға јахшылыг елә,
пислијә пислик еләмә.

* * *

Јахшылыға јаманлыг олмасајды,
гара өкүзә бычаг олмазды.

* * *

Јахшылыг јердә галмаз.

* * *

Јахшылыг јолуну көстәрән адам
јахшылыг едән адама бәрабәрдир.

* * *

Јахшыны јада вермә -
һајыфдыр,
јамани јада вермә -
ајыбдыр.

* * *

Јанындакы әләф,
узагдакы арпадан јахшыдыр.

* * *

Јахына әринир,
узаға јүјүрүр.

* * *

Јахын јерә жүк дашыјыр.
(Јахын дәјирмана жүк дашыјыр).

* * *

Јаш ағач тез әжиләр.

* * *

Јаш кәссән,
    баш кәссән,
        гуру јашар.

* * *

Јашы јетмиш
    иши битмиш.

* * *

Јашајарыг, көрәрик!

* * *

Јахшы нә, башы нә!

* * *

Јаша-јаша - көр тамаша.

* * *

Јаш јашадыгча,
    ағыл баша кәләр.

* * *

Јаш одун сатмајыбсан ки,
    нијә горхурсан?!

* * *

Јаш да гуру одуна јанар.

* * *

Јашындан габаг данышма.

* * *

Јашыны чевирәрләр,
    гурусуну јығарлар.

* * *

Јашына бахма,
башына бах.

* * *

Јашылбаш көллөрдө үзэр.

* * *

Јашы чох, ағлы јох.

* * *

Јашына-јашына
чыхды очаг башына.

* * *

Једди ајда бир гарыш,
бир ајда једди гарыш?!

* * *

Једди архын сујуну
бир арха чалајыр.

* * *

Једди гоншу бир газана мөһтачдыр.

* * *

Једди гурда
бир чарыг нејлэсин?

* * *

Једди көјдө бир улдузу јохдур.

* * *

Једди мөһәлләдән
говулмуш ит кимидир.

* * *

Једди мөһәлләјә чөрөк верир.

* * *

Једди молла,
бир әммамә!

* * *

Једди фәрсиз оғулдан
бир фәрли гыз јахшыдыр.

* * *

Једдисиндә «Күлүстан»ы охујан,
јетмишиидә баша дүшәр.

* * *

Једдисиндә нә иди исә,
јетмишиндә дә одур.

* * *

Једијин өзүн үчүн галсын,
көрдүјүндән даныш.

* * *

Језидин Шамә кетмәси доғру олду.

* * *

Јејән билмәз,
доғрајан биләр.

* * *

Јејән гуртарды,
јалајан гуртармады.

* * *

Јејәндә чејнә,
данышанда фикирләш.

* * *

Јејәрсән газ әтини,
көрәрсән ләззәтини.

* * *

Јејәрсән гүввәтин артар,
верәрсән һөрмәтин.

* * *

Јејәрсән гисмәтиндир
јемәзсән - өзүн биләрсән.

* * *

Јејәрсән шордан-мордан,
ишләрсән ордан-бурдан,
јејәрсән әтдән-мәтдән,
ишләрсән бәрқдән-бәрқдән.

* * *

Јејиб-ичиб,
дунјадан кэм көчүб.

* * *

Јејиб-ичиб,
эзизләри јадына дүшүб.

* * *

Јејин кедән јол кәсмәз.

* * *

Јејин ат өзүнә гамчы вурдурмаз.

* * *

Јејиләним јејилир,
гонағым күсүлү кедир!

* * *

«Јејирсэн»? - хәстәјә дејәрләр.

* * *

Јекә башын фәјдасы јохдур,
ичиндә бејин кәрәк.

* * *

Јел апаран јелинки,
јердә галан мәнимки.

* * *

Јел белә әссә,
балта белә кәссә,
вај мәним һалыма.

* * *

Јел вурур, чалыр,
јенкәләр ојнајыр.

* * *

Јел гајадан нә апарар?

* * *

Јел әсәндә јелләнер,
јол көрәндә јолланар.

* * *

Јел әсиб, гоз төкүлүб.

* * *

Јел илэ кэлән,
сел илэ кедәр.

* * *

Јел үфүрдү, су көпүрдү.

* * *

Јелә түпүрән үзүнә түпәрәр.

* * *

Јемәјәнин малыны јејәрләр,
өлүсүнү дә сөјәрләр.

* * *

Јемәклә дојмадын,
јаламагла дојачагсан?

* * *

Јемәјин гулу,
ишләмәјин хәстәси олма.

* * *

Јемәјин дады дуздадыр,
дүнјанын дады көздә.

* * *

Јемәјин устасы,
ишләмәјин хәстәси.

* * *

Јемәјини јалныз јејән,
јүкүнү өзү галдырар.

* * *

Јемәлидир сахла,
јемәли дејил тулла.

* * *

Жемәмисән газ әтини,
нә биләрсән ләззәтини?!

* * *

Жемәсә әлли ил бәсдир.

* * *

Жемиш вахты хырчынын
гулаглары кар олар.

* * *

Жемлик имиш,
дуз имиш,
сән дә батыр,
сән дә је.

* * *

Жемсиз торбаја ат кәлмәз.

* * *

Жер ајрылсајды,
јерә кирәдим!

* * *

Жер алтындан јаса кедәнләрдәндир.

* * *

Жер бәјин,
јурд ханын,
ишлә һа чыхсын чанын.

* * *

Жер вар данышарлар,
јер вар сөзү ударлар.

* * *

Жер гаты,
көј гаты,
һардан олду, аванды?

* * *

Жер гулаглы олар.
(Жерин гулағы вар).

* * *

Јер јарылса, јерә кирәрәм.

* * *

Јер јијәсиз оlanda,
донуз тәпәјә чыхар.

* * *

Јер отуран киши илә шәрәфләнәр.

* * *

Јердә јатан јумурта,
көјдә учан гуш олар.

* * *

Јердән көбәләк чыхмајыб ки?!

* * *

Јердән көјә күп дүзсәләр,
бир-биринә бәнд етсәләр,
алтдан бирини чәксәләр,
кәл онда купбултуја бах.

* * *

Јерә вурдун, башыма вурдун!

* * *

Јерә дүшмәклә көвһәр гијмәтдән дүшмәз.

* * *

Јеријән ат јемини өзү артырар.

* * *

Јерин алтыны да билир, үстүнү дә.

* * *

Јерим дардыр,
ојнаја билмирәм.

* * *

Јерин једди гатындан кечир.

* * *

Јеришинә һарам гатма.

* * *

Јерләр о јерләр,
көрүнмәз олду елләр.

* * *

Јерли, јерснз - сиздән јежирик.

* * *

Јерсиз кәлди, јерли гач.

* * *

Јетәнә јетир,
јетмәјәнә даш атыр.

* * *

Јетим аглаған олар.

* * *

Јетим гызсан, гыврыл јат.

* * *

Јетим јерә бахар,
үрәк јахар.

* * *

Јетим малы оддан јаман јандыраp.
(Јетим малы оддур, јандыраp).

* * *

Јетимә дедиләр:
- Кими сеvirсән?
Деди: - Мәнә чөрәк верәни!

* * *

Јетимә өјүд верән чох олар,
чөрәк верән аз.

* * *

Јетими дојдур,
нә олачағыны дүшүнмә.

* * *

Јетимин ағзы аша чатанда,
башы даша дәјәр.

* * *

Јетнмин һамамда анасы чоһ олар.

* * *

Јетмиш габдан су ичиб.

* * *

Јетмиш ики дәрәдән су кәтирәр.

* * *

Јәһәр ата јүк олмаз.

* * *

Јәһәр атын белиндә һәмишә галмаз.

* * *

Јәһәр каһ атын белиндә кәзәр,
каһ ат јижәсинин.

* * *

Јижәси олан ешшәји гурд јејәр.

* * *

Јижәсинә бахарлар,
атыны налларлар.

* * *

Јижәсинә бахыб,
мыхыны чалыб.

* * *

Јижәсини севән итинә чәрәк верәр.

* * *

Јығма дән үчүн хырман ачылмаз.

* * *

Јығылаг биз араја,
мәлһәм гојаг јараја.

* * *

Јыртыг бөјүк, јамаг кичик.

* * *

Лыргычы аслан зүлмкар шаһдан јахшыдыр.

* * *

Лыргычы гуш димдијиндән бәллидир.

* * *

Лыргычы гушун әтин јемәзләр.

* * *

Лыргычы гушун өмрү аз олар.

* * *

Лыхыл дүнја бас мәни,
көзүм көрмәсин сәни.

* * *

Лыхылан ағача балта чалан чох олар.

* * *

Лыхылан јыхылдығы јердән галхар.

* * *

Лыхылан јыхылана јолдаш олар.

* * *

Лыхылана хәнчәр галдырмаг намәрдликдир.

* * *

Лыхыланы вурмазлар.

* * *

Лыхыланын ганлысыдыр.

* * *

Лыхыланын досту олмаз.

* * *

Лыхылмаса дикәлмәз.

* * *

Јовшан олуб арханда довшан јатынча,
палыд ол көлкәндә сүрү јатсын.

* * *

Јовшан бәсләмәклә чәмәнзар олмаз.

* * *

Јол үстә отурмазлар.

* * *

Јол билмирсән, јола кәл.

* * *

Јол бөјүјүндүр,
су кичијин.

* * *

Јол һарамысы ол,
јолдаш һарамысы олма.

* * *

Јол һәмишә бостан кәнарындан дүшмәз.

* * *

Јолдаш јолдаш илә тән кәрәк,
тән олмаса кен кәрәк.

* * *

Јолдашы евдән көтүр,
гушу - јувадан.

* * *

Јолдашы јолда таны.

* * *

Јолдашы јолдашдан сорушарлар.

* * *

Јолдашын сөзүнә инан,
өзүнкүндә дајан.

* * *

Јолдашын гарға олса,
једијин нә олар?

* * *

Јолдашын јахшы олса,
узун јол јахын олар.

* * *

Жолдашыны мәнә де,
сәнин ким олдуғуну дејим.

* * *

Жол илә кедән јорулмаз.

* * *

Жол јеримәклә алынар.

* * *

Жола бәләд олан бүдрәмәз.

* * *

Жола көрпү сал.

* * *

Жола чыхан јолда галмаз.

* * *

Жолда јолдаш,
евдә гардаш.

* * *

Жолдан гал, јолдашдан галма.

* * *

Жолдан ирәли - јолдаш,
евдән ирәли - гардаш.

* * *

Жолдан кечәнә јумаг сарытдырыр.

* * *

Жолдан чыхыр, јолуну азыр.

* * *

Жолдан чыхмаг ејиб дејил,
јола кәлмәмәк ејибдир.

* * *

Жолдан чыхсан, елдән чыхма.

* * *

Жоллар-јамачлар сүрүләрин дырнағыдыр.

* * *

Јолсузу јола тапшыр.

* * *

Јолу јахын - жүкү жүнкүл.

* * *

Јолу гардашла кәсәрләр,
мешәни - мишарла.

* * *

Јолун бош олмасын.

* * *

Јолуну су илә башлар.

* * *

Јолухда нә вар,
гырыға нә версин.

* * *

Јолчу јолда кәрәк.

* * *

Јолчудан јолчуја пәј дүшмәз.

* * *

Јолчудур Аббас,
һеч кәсә бахмаз.

* * *

Јолчуја јол кәрәк,
гурбағаја - көл.

* * *

Јолчулуға (диләнчилијә) кедән
торбасыны чіјнинә атар.

* * *

Јолчуну јолдаи еләмәзләр.

* * *

Јорға ат да һәрдән бүдрәр.

* * *

Јорған-дөшәк сөзү,
јорған-дөшәкдә галар.

* * *

Јорғанына бах (көрә) ајағыны узат.

* * *

Јорғун ешшәјә
«һоша» хош кәләр.

* * *

Јорғунлуғу о дүнјада алачагсан.

* * *

Јорулмуш ата гамчы вурарсан,
шыллаг атар.

* * *

Јорулмуш ешшәк
мәнзили јахын истәр.

* * *

Јорулмуш өкүз «оһо»ну аллаһдан истәр.

* * *

Јох јердән
Әзраил дә чан ала билмәз.

* * *

Јох јердән истәмәзләр.

* * *

Јох олсун јохсуллуғ,
варлыға - нә дарлыг?!

* * *

Јоха гәләм ишләмәз.

* * *

Јоха чарә јохдур.

* * *

Јохдан аллаһ да безардыр.

* * *

Јохдан бир шеј чыхмаз.

* * *

Јохдур, чаным раһатдыр.

* * *

Јохсул арпа тапар,
сахламаға јер тапмаз.

* * *

Јохсул, одуна да јохсул,
суја да јохсул?

* * *

Јохсул өз вилајәтиндә гәрибдир.

* * *

Јохсуллуғ варлылыгдан јахшыдыр.

* * *

Јохсуллуғ илә гочалыг дүшүб бир јерә.

* * *

Јохсуллуға душмәјән
варлылыгын гәдрини билмәз.

* * *

Јохсуллуғу көрүм јох олсун!

* * *

Јохсулун дили көдәк олар.

* * *

Јохсулун евиндә дәмир тапылмаз,
итинин адыны күмүш гојар.

* * *

Јохсулун (јохун) үзү гарадыр.

* * *

Јуваны еркәк гуш тикәр.

* * *

Јујучу дејәр: - Мүрдәширәм, јујурам,
истәр өлү чәннәтә кетсин,
истәр чәһәннәмә.

* * *

Јумру гаја,
јумру даш,
кечәл баш.

* * *

Јумурта кәгирмир,
гајғанаг истәјир.

* * *

Јумурта тојуғун чәримәсидир.

* * *

Јумуртада түк битмәз.

* * *

Јумуртадан јун гырхыр.

* * *

Јумуртана көрә гаггылда.

* * *

Јумуртаны һалгадан кечирдир.

* * *

Јумуртламады, фалыны да једи?!

* * *

Јумуртасы тәрс дүшүб.

* * *

Јумшаг дөшәк салан,
ахырда гуру јердә јатар.

* * *

Јун дарајарам кәләф олар,
гыз доғарам хәләф олар.

* * *

Јуну вар, үнү јох.

* * *

Јурддан чыхсан да, елдән чыхма.

* * *

Јурдумун, милләтимин ағ күнүнү көрмәјәнин,
Башга бир сөз демирәм - көзләринә ган кәлсин.

* * *

Јусиф базарыдыр,
    һәр кәсин мәтаһы варса,
        кәтирсин.

* * *

Јухары бахыб гәм ејләјинчә,
    ашағы бахыб дәм ејлә.

* * *

Јухары башда јер јохдур,
    ашағы башда отурмур.

* * *

Јухары евә бахыб,
    ашағы еви јыхма.

* * *

Јухары түпүрүрәм - бығ,
    ашағы түпүрүрәм - саггал.

* * *

Јухарыда аллаһ, ашағыда сән.

* * *

Јуху, јуху кәтирәр.

* * *

Јуху өлүмүн гардашыдыр.

* * *

Јухуда балыг көрән,
    јастығынын алтыны јохлар.

* * *

Јухуда көзәл көрмәк јахшыдыр,
    ојанмаг олмасајды.

* * *

Јухуја е'тибар јохдур.

* * *

Јухусу ағыр адамдыр.

* * *

Јухусунда да көрсә хејрә чаламаз.

* * *

Јүз билијин олса да,
бир биләнлә даныш.

* * *

Јүз бирә гошулмаз,
бир жүзә гошулар.

* * *

Јүз «вур» дејәндән
бир вуран јахшыдыр.

* * *

Јүз гајғы бир борчу өдәмәз.

* * *

Јүз ешитмәкдән
бир көрмәк јахшыдыр.

* * *

Јүз ијнә јығсан,
бир чувалдуз олмаз.

* * *

Јүз ил кәрәк гангал отлајасан ки,
ағзын дөвә ағзына охшасын.

* * *

Јүз ил сел кәлсә овмаз,
бир күн дәрәд кәлсә - овар.

* * *

Јүз илин ибадәтиндән
бир күнүн сәхавәти.

* * *

Јүз мамача јығылса,
күч доғана дүшәр.

* * *

Јүз намәрд бир мәрлә гурбан олсун!

* * *

Лүз намәрд бир мәрди әвәз етмәз.

* * *

Лүз намәрдин чөрәжин доғрасан,
каса долмаз.

* * *

Лүз олсун, дүз олсун.

* * *

Лүз өлч, бир бич.

* * *

Лүз сорагдан биринә һај вермир.

* * *

Лүз түлкү бир аслан јерини,
једди оғул бир дәдә јерини вермәз.

* * *

Лүз хәлбирләниб
бир әлдән чыхачаг.

* * *

Лүјүрән - бүдрәр.

* * *

Лүјүрән јыхылмағына бахмаз.

К

* * *

Кабаб ганлы, икид чанлы.

* * *

Кабобы көз өлдүрөр,
икиди сөз.

* * *

Камал ата күрки дејил ки,
ирс илэ өвлда кечэ.

* * *

Камил адам аз данышар.

* * *

Камил бағбан
чэкэр бағын сэфасыны.

* * *

Камил инсан
кэламындан бэлли олар.

* * *

Камил овчу бошуна күллэ атмаз.

* * *

Канканын вэсијјэти - гызыл өкүздүр.

* * *

Кар деди: - Сэс кэлир!
Кор деди: - Одур, кэлирлэр!
Чолаг деди: - Дурун гачаг!
Лүт деди: - Гачмајын, мэни сојарлар!

* * *

Кар ешитдијини,
кор тутдуғуну бурахмаз.

* * *

Кар ешитмэз, жарашдырар,
кор көрмэз, гурашдырар.

* * *

Кар ики дэфэ күлэр.

* * *

Кар көнлүндэкини анлар.

* * *

Кар өзүнэ сэрф елэјени ешидер.

* * *

Кар үчүн ики дэфэ азан верилмэз.

* * *

Карын гулағына тахта тыхадылар,
деди: - Бу таггылты һарадан кәлир?

* * *

Каса сынды, ја чинкилдәди.
(Мис ја сынды, ја чинкилдәди).

* * *

Касаны мәним башымда сындырыр.

* * *

Касыб бачыны варлы гардаш истәмэз.

* * *

Касыб, итинин адыны күмүш гојар.

* * *

Касыб кејәндә сорушарлар:
- һарадандыр?
Варлы кејәндә дејәрләр:
- Мүбарәкдир!

* * *

Касыб өлөндө молла хэстә олар.

* * *

Касыб өлүсүнә яс сахламаз.

* * *

Касыб пул тапды,
гојмаға јер тапмады.

* * *

Касыб чаван мөрд олар.

* * *

Касыб чыраг јандырап,
дөвләтлинин пулуну сајар.

* * *

Касыб хәрчини билсә,
мәхмәр кејәр.

* * *

Касыба базарын туласы да һүрәр.

* * *

Касыба гул ол,
варлыја оғул олма.
(Касыба оғул олунча,
дөвләтлијә гул ол).

* * *

Касыбдан аллаһ да безардыр.

* * *

Касыбы дөвә үстүндә бөв вурар.

* * *

Касыбын ағзы аша дөјөндө
башы даша дөјәр.

* * *

Касыбын бир оғлу олду,
о да бојну әјри.

* * *

Касыбын дөвләти саггалда олар.

* * *

Касыбын дөрд дүшмәни вар -
ит, бит, јасавул, молла.

* * *

Касыбын дүрмәји јаван олса,
дили јағлыдыр.

* * *

Касыблыг ејиб дејил,
оғурлуг ејибдир.

* * *

Касыбын һалыны касыбдан сор.

* * *

Касыбын көзу тох олар.

* * *

Касыбын күнү - итин күнү.

* * *

Касыбын пулу чәһәннәмдә олар.

* * *

Касыбын сачы ахырда гызар.
(Касыбын сачы, чөрәји гуртаранда гызар).

* * *

Касыбын сөзү,
јорғунун көзү.

* * *

Касыбын тојунда кечә гыса олар.

* * *

Каш мал зәрәри олсун,
инсан зәрәри олмасын.

* * *

Кејф гылыға бахмаз.

* * *

Кејф сәнин,
кәнд ковханын.

* * *

Кечди күл,
учду бүлбүл,
истәр агла,
истәр күл.

* * *

Кечэл бахар күзкүжә -
адын гоҗар өзкәжә.

* * *

Кечэл баша тахта дараг?!

* * *

Кечэл башындан горхар,
кор көзләриндән.

* * *

Кечэл башыны јуду да,
дарады да.

* * *

Кечэл вар - зығыды кечэл,
кечэл вар - нохуду кечэл.

* * *

Кечэл гыз бачысынын сачы илә өјүнәр.

* * *

Кечэл гыз бәзәнинчә
тој әлдән кетди.

* * *

Кечэл гыз чешмәнин көзүндән су ичәр.
(Готур кечи чешмәнин көзүндән су ичәр).

* * *

Кечэл гызы
сачлы дејә ағлама.

* * *

- Кечэл гызын нәји вар?
- Башын гашымаға дырнағы.
(- Кечән гызын нәји вар?
- Дәмирдән дарағы).

* * *

Кечэл јарады,
өз башыны дарады.

* * *

Кечэл суја кетмэз.

* * *

Кечэл һалва јејәр,
пулуна миннэт.

* * *

Кечэл һәсән, һәсән кечэл,
нә фәрги?

* * *

Кечэл чарә билсә,
өз башына ејләр.

* * *

Кечәлә бахма, бәхтинә бах.

* * *

Кечәлә коса гәним олсун.

* * *

Кечәли күн чыхмамыш көр.

* * *

Кечәли Зүлфәли чағырлар.

* * *

Кечәли папағынын јанындан танымаг олар.
(Кечәли бөркүнүн јанындан таныјарлар).

* * *

Кечәлин ады -
- Зүлфәли!

* * *

Кечәлин бәхти јахшы олар.

* * *

Кечәлин газандығы башынын
зифтинә (гартмағына) кедәр.

* * *

Кечэлин дәрди-башы,
бир газан ајран ашы.

* * *

Кечэлин дырнағы олса,
өз башыны гашыјар.

* * *

Кечэлин папағы дүшәнәчәндир.

* * *

Кечэлин түкдән ачығы кәләр.

* * *

Кечэлин һинди башы,
ешшәјә минди башы,
о тајда дава дүшдү,
бу тајда сынды башы.

* * *

Кечән заман гајытмаз.

* * *

Кечән (көчән) јурдун гәдрини,
дүшән јурдда биләрләр.

* * *

Кечән кечди,
вај кәләчәк дәрдидир!

* * *

Кечән кечиб,
кәлән күнүн хејир олсун.

* * *

Кечән кечнб,
сән кәләчәкдән даныш.

* * *

Кечән күн өмүрдәндир.

* * *

Һәр ағ күн, гара күн өмүрдән кедир.

* * *

Кечэн күнэ күн чатмаз,
чаласан күнү күнө.

* * *

Кечэнэ күзэшт дежиблэр.

* * *

Кечэр бу дөвран сэнэ
дэ галмаз.

* * *

Кечи дејэр:
- Адым Эбдүлкәримдир!

* * *

Кечи, гурдун нәјини јејибләр?!

* * *

Кечи касыбын инәјидир.

* * *

Кечи кечим олсун,
отурдуғум јер саманлыг.

* * *

Кечи өлдү, готуру гуртарды.

* * *

Кечи өлөндө гујруғуну дик тутар.

* * *

Кечи сују бағыра-бағыра кечәр.

* * *

Кечи сују буландырды.

* * *

Кечи чан һајында,
гәссаб пиј ахтарыр.

* * *

Кечи шәраб ичсә,
дәвәјә мејдан охујар.

* * *

Кечиб кәлиб Аразы,
бәјәнмәјир Күлназы.

* * *

Кечидә саггал вар,
амма шејх дејил.

* * *

Кечижә бир сүрү гојундан,
бир кечи јахшыдыр.

* * *

Кечижә гурд дәјмәсә
кедиб һәччә чыхар.

* * *

Кечиләр јер әкә билсәјдиләр,
өкүзләр ишсиз галарды.

* * *

Кечинин готуру
сәрчешмәдән су ичәр.

* * *

Кечини дөвә адына сатыр.

* * *

Кечинин башы кичишәндә,
бујнузуну чобанын чомағына сүртәр.

* * *

Кечинин шејтанла гоһумлуғу вар.

* * *

Кечмә намәрд көрпүсүндән,
гој апарсын сел сәни,
јатма түлкү көлкәсиндә,
гој јесин аслан сәни.

* * *

Кечмишин арабасы илә узаг кедә билмәзсән.

* * *

Кечмишин газанчы
бу күнүн раһатлығыдыр.

* * *

Кечмиши унутма,
кэлэчэјин мүеллимидир.

* * *

Кэбиним һалал, чаным азад.

* * *

Кэклик башыны сохар кола,
гујруғундан хэбэри олмаз.

* * *

Кэклик гаггылдамаса
гарагуш ону тапмаз.

* * *

Кэклијин димдији ган,
дили ган, димдији ган,
аға динсэ сөз олмаз,
нөкэрин диндији - ган.

* * *

Кэл гошуб чут сүрмэјән
чөрөк гэдрина билмэз.

* * *

Кэлэ кэлэлэр нејләди ки,
кэртэнкэлэлэр нејләсин?

* * *

Кэлэк илэ кэлән,
күлөк илэ кедэр.

* * *

Кэллэ-пача,
гојма гача.

* * *

Кэллэ-пача сују үчүн һөвсана кедир.

* * *

Кэнардан бахан јахшы көрэр.

* * *

Кэнардан бахана
һэр шеј асан көрүнэр.

* * *

Кэнд ашыры ит һүрмәз.

* * *

Кэнд калафасындан билинәр.

* * *

Кэнд кировун нахырдан тугарлар.

* * *

Кэнд ковхасыз олмаз.

* * *

Кэнд көпәксиз олмаз.

* * *

Кэнд нәдир, гәнд нәдир?!

* * *

Кәндә молла кәлиб,
ким өлүр, өлсүн.

* * *

Кәндә тәзә дарға кәлиб.

* * *

Кәндә тәзә дәлләк кәлиб,
кәкили јандан гојур.

* * *

Кәнди көпәксиз көрдү,
әли ағачсыз кирди.

* * *

Кәнканын вәсијјәти гызыл өкүздүр.

* * *

Кәпәк алтында унлары вар.

* * *

Кәрбалаји Казым,
сәнә демәк нә лазым?

* * *

Кәрә јағындан гыл чәкир.

* * *

Кэрэ јејән дә чыхар јаза,
тэрэ јејән дә.

* * *

Кэс бармагыны чых базара,
элач тапан чох олар.

* * *

Касад базарын кэлири олмаз.

* * *

Кэсэк отуруб даш үчүн аглајыр.

* * *

Кэсэнин үзүн тикэн ағардар.

* * *

Кэсик баш битмэз,
битсэ дә јијэсинэ хејир вермэз.

* * *

Кэсилэн башын зүлфү үчүн агламазлар.

* * *

Кэсилсин о ики эл ки,
бир башы сахламаз.

* * *

Кэфэн һавајы оlanda
адам өзүнү өлдүрмэз.

* * *

Кэфэни вар иди,
кору да олсун?!

* * *

Кэфкир газанын дибини дешиб.

* * *

Килид дост үчүндүр.

* * *

Ким ешшэк олар,
биз она палан оларыг.

* * *

Ким күчлүдүр - һагг онундур.

* * *

Ким чанындан безардыр?!

* * *

Кимә жахшылык еләдин,
өзүнү ондан гору.

* * *

Кими әкәр, кими бичәр,
кими газанар, кими жејәр.

* * *

Кими күлүр, кими ағлајыр,
һәрәнин бир дәрди вар.

* * *

Кимин арабасында кедирсән,
онун маһнысыны оху.

* * *

Кимин әлиндән нә кәлир?!

* * *

Киминә гат-гат,
киминә - ач јат.

* * *

Кимини галдырыр,
кимини ендирир.

* * *

Киминин башында тач,
кими ач-јалавач.

* * *

Киминин әввәли,
киминин ахыры.

* * *

Киминин сачы олар,
киминин әләји.

* * *

Кимсә кимсәнин гисмәтини јемәз.

* * *

Кимсэ намэрдэ мөһтач олмасын.

* * *

Кимсэнин аһы кимсэжэ галмаз.

* * *

Кимсэнин тикэси кимсэнин гарнында галмаз.

* * *

Кимсэнин нэсибин кимсэ жемэз.

* * *

Кири кир ачар,
сирри - сир.

* * *

Киражэнишин олдуғу бэс дежил,
тојуг-чүчэ дэ сахлајыр.

* * *

Кирпик көзүн чэпэридир.

* * *

Китаб верэнин бир элини кэсэрлэр,
гајтаранын ики элини.

* * *

Китабы сатыб, кэнчэфэ алыб.

* * *

Китабын көһнэси,
либасын тэзэси.

* * *

Кичији бөјүјүн үзүнэ галхызмазлар.

* * *

Кичик ачар
бөјүк гыфылы ачар.

* * *

Кичик даш да баш јарар.

* * *

Кичикдэн хэта, бөјүкдэн эта.

* * *

Кичиклэрэ һөрмәт елә,
бөжүкләрдән һөрмәт газан.

* * *

Кичијин кичик дәрди вар,
бөжүјүн - бөжүк.

* * *

Кичијин кичик јери вар,
бөжүјүн - бөжүк.

* * *

«Киш» дејирсән кетмир,
«һош» дејирсән дајанмыр.

* * *

Киши билмәдијини ајағы алтына јығса,
башы әршә дәјәр.

* * *

Киши гызы олма,
киши арвады ол!

* * *

Киши кишидән горхмаз,
амма утанар.

* * *

Киши өз сөзүнүн ағасы олар.

* * *

Киши өз тајы илә кәзәр.

* * *

Киши севдијинин назыны чәкәр.

* * *

Киши селдир, арвад көл.

* * *

Киши, сөзү үзә дејәр.

* * *

Киши түпүрдүјүнү јаламаз.

* * *

Киши фәһләдир,
арвад - бәнна.

* * *

Кишидә гејрәт олса,
торпағы гызыла дөндәрәр.

* * *

Кишидә сәбир олмалыдыр.

* * *

Кишинин алны ачыг кәрәк.

* * *

Кишинин башына кәлән,
ағзындан чыхандыр.

* * *

Кишинин дилинә гаргыш кәлмәз.

* * *

Кишинин малы көз габағында.

* * *

Кишинин өзүнә бахма, сөзүнә бах.

* * *

Кишинин сөзү илә иши бир олар.

* * *

Кишинин һөрмәти өз әлиндәдир.

* * *

Кишини чаван сахлар,
јахшы арвад, јахшы ат.

* * *

Кишинин чиби ики олса,
арвад алмаг фикринә дүшәр.

* * *

Кишиси олмајан евин рузиси олмаз.

* * *

Ковха атланар,
өз кәндени чапар.

* * *

Ковха илэ һесаба отуран борчлу олар.

* * *

Ковханын бачысы оғлусан?
Кәл мин бојнума!

* * *

Ковхасы күлүм оланын
башына күлүм олар.

* * *

Колхоз амбары ел сүфрәсидир.

* * *

Кор ат кечә дә отлар.

* * *

Кор аты минән
шаһлыг иддиасы едәр.

* * *

Кор булагдан су кәлмәз.

* * *

Кор бурада, ја Бағдадда.

* * *

Кор гурдун рузисини
јетирән өзү јетирәр.

* * *

Кор әлифә беј демәјиб.

* * *

Кор әсасыны бир итирәр.

* * *

Кор илә чөрәк јејәндә
инсафы арада көр.

* * *

Кор ит көлкәсиндән горхар.

* * *

Кор кимдир?
- Набәләд!

* * *

Кор-кор, көр-көр!

* * *

Кор кора дејәр:

- Чырт бу јандакы көзүнә.

* * *

Кор кора кор демәсә,
бағры чатлар.

* * *

Кор кора ришхәнд ејләр.

* * *

Кор кору тапар,
су чухуру.

* * *

Кор көздән әски асыр.

* * *

Кор көзүн саһибинә нә фәјдасы?

* * *

Кор көзүндән горхар,
кечәл башындан.

* * *

Кор лејләјин јувасыны аллаһ тикәр.

* * *

Кор нә истәр?

- Ики көз,
бири әјри, бири дүз.

* * *

Кор олсун о ики көз ки,
достуну, дүшмәнини танымыр.

* * *

Кор тутдуғун бурахмаз.

* * *

Кор тутдуғундан кәсәр.

* * *

Кора кечә-күндүз бирдир.

* * *

Корлар шәһәриндә ајна сатмазлар.

* * *

Короғлу дејиб:

- Басыланы кәсмәјин!

* * *

Короғлу үчәчән дејиб.

* * *

Короғлуну тутмаға
бир кечәл һәмзә кәрәк.

* * *

Кору дар јердә гыснамазлар.

* * *

Кору кор јанында
һәјан үчүн гојарлар.

* * *

Корун ағачы өзүндән габаг кедәр.

* * *

Корун истәдији бир көз,
ики көз олса - нә сөз?

* * *

Корун нә борчу ки,
шам баһаланыб?!

* * *

Коса кәндә кирмәмиш
кәрајлысыны башлады.

* * *

Коса кетди саггал кәтирмәјә,
бығы да гојду кәлди.

* * *

Косаја ришхәнд едәнин,
топ гара саггалы кәрәк.

* * *

Косаны күн батандан сонра алдатмаг олар.

* * *

Котан нэ билир гајыш нэ чэкир?
(Котан билир өкүз нэ чэкир).

* * *

Көвэк колунун көлкәси олмаз.

* * *

Көјнэк дондан ирәлидир.

* * *

Көлкәдә битән ағачын мејвәси олмаз.

* * *

Көлкәдә оланын көлкәси олмаз.

* * *

Көлкәсиндән горхур!

* * *

Көлкәсини гылынчлајыр.

* * *

Көмәји икидә - сөзлә,
зәифә - әллә ет.

* * *

Көмүрчүнүн гаралмагдан нә ары?

* * *

Көмүрчүнүн евинә кирән
үзү гара чыхар.

* * *

Көндөлән чәпәрә сөјкәнмәк олмаз.

* * *

Көнлү балыг истәјән
гујруғуну суја вурар.

* * *

Көнлү бәдөј ат истәјән
вахтында алар.

* * *

Көнлү жемиш истәјән
доланар тағ башына.

* * *

Көнүл арзунун мәнбәјидир.

* * *

Көнүл бир бөјүк сарајдыр,
тикилмәси чәтин, јыхылмасы асан.

* * *

Көнүл бир ушаға бәнзәр,
нә верәрсән истәр.

* * *

Көнүл гочалмаз.

* * *

Көнүл гушу учар,
бир будагдан о биринә гонар.

* * *

Көнүл көздән су ичәр.

* * *

Көнүл нә меј истәр, нә мејханә,
көнүл дост истәр, меј бәһанә.

* * *

Көјүл севән ағанын нә ағы,
нә гарасы?!

* * *

Көнүл севән көјчәк олар.

* * *

Көнүл умдуғу јердән күсәр.

* * *

Көнүлхошлуғу малдан әфзәлдирј.

* * *

Көнүлсүз (пулсуз) базара кедән,
көрдүјүнү алмамыш гајыдар.

* * *

Көнүлсүз көпөјин сүрүјө хејри олмаз.

* * *

Көнүлсүз намазы аллаһ гәбул еләмәз.

* * *

Көнүлсүз тула илә ова чыхмазлар.

* * *

Көнүлсүз һүрән көпәк,
сүрүјө гурд кәтирәр.

* * *

Көпөјә сәлбә дәјән кими дәјди.

* * *

Көпөјә үмид олдуғ,
өзүмүз дә һүрмәдик.

* * *

Көпөјин гарны тох олса,
кечә улдуза һүрмәз.

* * *

Көпөјин ијә дүшәни
туладан бәрк гачар.

* * *

Көпәк гочаланда,
гурда күлүнч олар.

* * *

Көпәк елә көпәкдир,
халтасы гызылдан да олса.

* * *

Көпәк саһибини таныјар.

* * *

Көпәк таја дибиндә јатар,
елә биләр өз һунәридир.

* * *

Көпәксиз сүрүјә гурд даданар.

* * *

Көрпә сүдсүз бөјүмәз,
памбыг - сусуз.

* * *

Көрпү галды чајын о тајында.

* * *

Көрпүдән кечәндә
јан-јана дејибләр.

* * *

Көтәк арадакына чох дәјәр.

* * *

Көтәк јејәнин кисәсиндән кедәр.

* * *

Көһнә адәт башында галыб.

* * *

Көһнә гурд јолуну азмаз.

* * *

Көһнә дәрди тәзәләмә.

* * *

Көһнә дүшмән дост олмаз.

* * *

Көһнә кәндә тәзә дарға кәлиб.

* * *

Көһнә кәндә тәзә нырх гојма.

* * *

Көһнә кетди, сән тәзәдән даныш.

* * *

Көһнә палан,
ичи зәр-зивәр.

* * *

Көһнә палтар јамағындан бәллидир.

* * *

Көһнә памбыг без олмаз,
дул арваддан гыз олмаз.

* * *

Көһнә сүпүркәни дама атарлар.

* * *

Көһнә тэгвим пула кетмәз.

* * *

Көһнә ун чувалыдыр,
вурдугча тоз гопар.

* * *

Көһнә һамам, көһнә тас.

* * *

Көһлән ат јеријәндә тоз гопар.

* * *

Көч гајыданда
ахсаг кечи габаға дүшәр.

* * *

Көч көчәр, ит һүрәр,
икиси дә мәнзилә биркә јетәр.

* * *

Көчдән азан гарыја бу да аздыр.

* * *

Көчән јурдун гәдрини,
дүшән јурдда биләрләр.

* * *

Көчүн дөнмәси ахсаг итә хош кәләр.

* * *

Көчүн јарашығы дананын сөнчугламасыдыр.

* * *

Кузәчи сыныг габда су ичәр.

* * *

Күл башына көзэл фэрэ,
бечэ дэ сәни бәјәнмир.

* * *

Күлаһын сат хирач ејлә,
түфејли олма намәрдә,
чаһанда кәллә сағ олсун,
күлаһ әскик дејил мәрдә.

* * *

Күләк әсәр, күл бүкүләр,
көнүл јанар, чан сөкүләр,
кечә күндүз јаш төкүләр,
көзләримин гарасындан.

* * *

Күләк кими һәрдән бир јана әсмә.

* * *

Күләкдә јатанын чин аты олар.

* * *

Күләкли күндә памбыг атыр.

* * *

Күләкли күндә хырман совурмазлар.

* * *

Күләш тез јанар,
тез дә күл олар.

* * *

Күлү күллүкдән көтүр,
күлү тәпәјәчән олсун.

* * *

Күлү очагдан көтүрәрләр.

* * *

Күлүн алтында көз олар.

* * *

Күндәси күт дүшүб.

* * *

Күп јанында күпчәләр.

* * *

Күпү сындыран да бир,
сују кәтирән дә бир.

* * *

Купун күнаһы нәдир ки,
ичинә чахыр төкүлүр?!

* * *

Күпдән нә чыхар?
- Анчаг ичиндәки!

* * *

Күрд күрдү дәжирманда ахтарар.

* * *

Күрд күрдү танымаса,
мәкри мәкрәни таныјар.

* * *

Күрдә дедиләр:
- Аллах шириндир, ја дошаб?
Деди: - Ики достун арасына кирмәјин.

* * *

Күрдүн дилин күрд биләр.

* * *

Күрәјә душмәјән дәмир јумшалмаз.

* * *

Күрәкән имам кими кәләр,
сонра језидә дөнәр.

* * *

Күрән адам хәтакар олар.

* * *

Күрән адамла, күрән ата јахын дүшмә.

* * *

Күрән тојуг һиндән бајыра чыхмаз.

* * *

Күркү әввәл ил өзүн кеј,
икинчи ил вер дүшмәнинә.

* * *

Күркүнэ бирэ дүшүб.

* * *

Күсәнэ паж дүшмэз.

* * *

Күсэнин пажыны жејэрлэр.

* * *

Күсүлү гардаш, кэл јүкү чатаг,
күсүмүз күсүлүлүкдө.

* * *

Күчүк хүрә-хүрә көпөк олар.

* * *

Күчэләри өлчүр.

Өйдөр Behnam

К

* * *

Каһ говурт, каһ говурға,
кечиртдик өмрү белә.

* * *

Каһ гул олар сатылар,
каһ чыхар тахта коса.

* * *

Кедән кедәр,
отуран јол көзләр.

* * *

Кедәнә - јолдаш,
кәләнә гардаш.

* * *

Кедәни сахламаг олмаз.

* * *

Кедәр ачлыг,
кәләр боллуг,
бизә галар көмбә јанығы.

* * *

Кедәр бағлар горасы,
галар үзләр гарасы.

* * *

Кедәр бу көзәллик, сәиә дә галмаз.

* * *

Кетди - көрә билмәзсән,
јыхды - һөрә билмәзсән,
ону ки, сән дејирсән,
ону даһа көрмәзсән.

* * *

Кет өзүнө дост газан,
дүшмән очаг бшында.

* * *

Кет чанағым,
кэл чанағым,
орталыгда сын чанағым.

* * *

Кетди бабамын хејратына.

* * *

Кетди гара гызын ешгинэ.

* * *

Кетди кедэр-кэлмэз јолуна.

* * *

Кетдим адына, түпүрдүм дадына.

* * *

Кетдим дөрдли јанына
о мэндөн нарын ағлады.

* * *

Кетдим саваб едэм,
күнаһа батдым.

* * *

Кетмэ көзүмдән,
кедэрэм өзүмдән.

* * *

Кетмәсин о јаман ки,
јеринэ јахшы кэлмәјәчәк.

* * *

Кетмишди кабаб ијинэ,
көрдү ки, ешшак дағлајырлар.

* * *

Кеч данышсан, кэламын күл олар.

* * *

Кеч кәсәр, карлы кәсәр,
мәзлумун аһы сәни!

* * *

Кеч калди, тез өжрэнди.

* * *

Кеч калэн гонаг,
олдуғундан жејер.

* * *

Кечэ гара, чүчэ гара.

* * *

Кечэ кедэр, күндүз калэр.

* * *

Кечэ кал, вечэ кал.

* * *

Кечэ калди, кечэ кетди,
нечэ калди, нечэ кетди!

* * *

Кечэ-күндүзүм бир олуб.

* * *

Кечэни күндүзэ гатмышам.

* * *

Кечэси-күндүзү јохдур.

* * *

Кечэ сол јатан сәһәр сағ ојанар.

* * *

Кечэ шәраб, күндүз гумар,
бу әмәллә сәнәт умар.

* * *

Кечэнин әризәсини
һәзрәт Сүлејман охумајыб.
(Кечэнин әризәсини һеч кәс охумајыб).

* * *

Кечэ дырнаг кәсэн,
күндүз нағыл данышан
әлбәт кора кедәр.

* * *

Кечәнин хејриндән
күндүзүн шәри јахшыдыр.

* * *

Һәр зүлмәт кечәнин бир күндүзү вар,
бир јандан бағлајан бир јандан ачар.

* * *

Кечә пишик самура охшар.

* * *

Кәдадан бәј олмаз.

* * *

Кәдадан борч алма,
ја тојда истәр,
ја бајрамда.

* * *

Кәзән ајаға даш дәјәр.

* * *

Кәзән гызын газанчы
әнлик-киршана кедәр.

* * *

Кәзәјән гыздан кәлин олмаз.

* * *

Кәзәр диванә-диванә
парасы олмајан дәрвиш.

* * *

Кәзәрдә - гојун әти,
онун да бојун әти.

* * *

Кәл бир аддым,
кәлим ики аддым.

* * *

Кәл бу шејтан атындан ен!

* * *

Кәл дашы әтәјиндән төк!

* * *

Кәл демәси јахшыдыр,
кет демәси пис.

* * *

Кәл мәни көр, дәрдимдән өл.

* * *

Кәлди гашын гајырсын,
вурду көзүн чыхартды.

* * *

Кәлди - гатыг, кәлмәди - ајран.

* * *

Кәлди әчәл-
вермәди мачал.

* * *

Кәлди-кәдәри сахламаг олмаз.

* * *

Кәлди-кәлдиси шаһ кәлдисинә дөнүб.

* * *

Кәлди хәрзи, вер нәзри,
кәлди килавар - онда нә вар?

* * *

Кәлдик чаһан һаггы тапаг,
молла гојмады.

* * *

Кәлән гисмәтини јејәр.

* * *

Кәлән, кәдәнә рәһмәт охујар.

* * *

Кәләнә гапы ачыгдыр,
кәдәнә јох!

* * *

Кәләнә «кәлмә» демәзләр.

* * *

Кэләнә «хош кәлдин»,
кедәнә - «јахшы јол» дејәрләр.

* * *

Кәләнин гисмәти
өзүндән габаг кәләр.

* * *

Кәләчәји варса,
кедәчәји дә вар.

* * *

Кәлин анасына һәм ағлар,
һәм дә «кедирәм» дејәр.

* * *

Кәлин атда, гисмәти јадда.

* * *

Кәлин вар кәләр - кәтирәр,
кәлин вар кедәр - итирәр.

* * *

Кәлин евин јарашығыдыр,
чәлалыдыр, бәзәјидир.

* * *

Кәлин кәлин дејил,
кәлдији јер кәлиндир.

* * *

Кәлин мәним сүпүркәмдир,
һарда гојсам отураар.

* * *

Кәлин очаға чәкәр.

* * *

Кәлиндән гыз олмаз.

* * *

Кәлинин дини јох,
гајнананын иманы.

* * *

Кәлинчијим, гызлығым,
дарајы туман, дизлијим.

* * *

Кәлинин јелкәни әјилиб.

* * *

Кәлмәк гонагдан,
јола салмаг ев јијәсиндән.
(Кәлмәк сәндән,
јола салмаг ев јијәсиндән).

* * *

Кәлмәк биздән,
јола салмаг сиздән.

* * *

Калмәкдән әввәл кедәчәјини дүшүн.

* * *

Кәлиринә бах, хәрч ејлә.

* * *

Кәמידә отуруб
кәмичи илә савашыр.
(Кәмијә миниб
кәмичи илә далашыр).

* * *

Кәмини гуртаран пишкаһдыр.

* * *

Кәминин ишини кәмичи биләр.

* * *

Кәмиси суја отуруб.

* * *

Кәмисини батыран
чарығыны ахтармаз.

* * *

Кәнәшәкли дон кен олар.

* * *

Кәнч јашларындан намусуну гору.

* * *

Кәнчилик көзәллик демәкдир.

* * *

Кәнчилик өмрүн баһарыдыр.

* * *

Кәнчиликдән гочалыға өмүр сахла.

* * *

Кәнчиликтин жүкүнү кәнчиликдә чәкәрләр.

* * *

Кәрәк кәрәклә иш кечмәз.

* * *

Кәрәк саатла јох, вижданла ишләјәсән.

* * *

Кәрәк сојуг күнләрдә дә,
дост салсын досту јада

* * *

Кәрәји әкибләр,
гулунчан көјәриб.

* * *

Кәрәји әкибләр, битмәјиб.

* * *

Кәрәкли малы кәрәксиз күндә ал.

* * *

Кәрәкмәзи сахла,
бир күн кәрәк олар.
(Кәрәкмәзи сахла,
кәрәкли күнә гала).

* * *

Кәрәксиз шеј кәрәкли күндә.

* * *

Кәтирәндә: -

Ел кәтирәр, јел кәтирәр, сел кәтирәр.

Апаранда: -

Ел апарар, јел апарар, сел апарар.

* * *

Кизли дүшмән илан кимидир,
сүрүнэ-сүрүнэ сәссиз кәләр.

* * *

Килавар, кет, хәзри, кәл.

* * *

Килас бағын олса,
биләрсән сығырчын нечә гушдур.

* * *

Кирдијин јер гаранлыгса,
сән дә көзүнү јум.

* * *

Кирәрәм јајлағындан
чыхарам гышлағындан.

* * *

Кич тојуг јумурта апарар.

* * *

Кичин бујнузу олмаз.

* * *

Кору вар ки, кәфәни дә олсун?!

* * *

Көдәк адам күндә үч дөфә
падшаһлыг иддиасында олар.

* * *

Көдәк адам
вурду узунун башына.
узун деди:
- Әчәб јадыма салдын!

* * *

Көз бизим - сөз бизим.

* * *

Көз бир пәнчәрәдир,
көнүлә бахар.

* * *

Көз гәнимини таныжыр.

* * *

Көз гулагдан ирәлидир.

* * *

Көз дәјәндә «көзлә» дәјәр.

* * *

Көз истәдији көзәлә бахар.

* * *

Көз јумулуб ачылынча
фүрсәт әлдән кедәр.

* * *

Көз көзә алышанда
ајрылыг чәтин олар.

* * *

Көз көрдү, көнүл севди,
даһа мәним нә күнаһым?

* * *

Көз көрдүјүн данмаз.

* * *

Көз көрдүјүндән горхар.

* * *

Көз көрдүјүнә инанар.

* * *

Көз көрмәз, үз утанмаз.

* * *

Көз көрмәсә көнүл буланмаз.

* * *

Көздә олмајан,
көнүлдә дә олмаз.

* * *

Көздән дүшүб.

* * *

Көзэл аға чох көзэл иди,
вурду чичэк чыкартды.

* * *

Көзэл арвад шылтаг олар.

* * *

Көзэл ејибсиз олмаз.

* * *

Көзэл камаллы кәрәк.

* * *

Көзэл - көз үчүн,
ағыллы - көнүл үчүн.

* * *

Көзэл көзэл дејил,
көнүл севән көзэлдир.

* * *

Көзэл көрүнәр,
чиркин бүрүнәр.

* * *

Көзәлдә е'тибар олмаз.

* * *

Көзәлдән көз ағысы,
чиркиндән дәрди-бәла.

* * *

Көзәлә бахмағын
Көнүл сәфасы вар.

* * *

Көзәлә көз дәјәр,
гәлбә - сөз.

* * *

Көзәлә бахмаг көз гәјдасыдыр.

* * *

Көзәлләр чох иш көрәрләр,
сојарлар адамы, дәрвиш едәрләр.

* * *

Көзэллик вардан олар,
олмаса - хардан олар?!

* * *

Көзэллик ондур,
доггузу дондур.

Көзэллик баш тачыдыр,
һәр адама гисмәт олмаз.

* * *

Көзэллик һәр кәсин әмәлиндә јашајыр.

* * *

Көздән әски асыр.

* * *

Көздән ираг,
көнүлдән узаг.

* * *

Көзләри вәлфәчри охујур.

* * *

Көзләри буз үстә чыхмыш
дананын көзләринә охшајыр.

* * *

Көзләри јолларда галыб.

* * *

Көзләри фал дашы кими ачылыр.

* * *

Көзләриндән ган дамыр.
(Көзләриндән чин чыхыр).

* * *

Көзсүз јашамаг олар,
вәтәнсиз јох.

* * *

Көзү илә көрән
танрыдан јахшы биләр.

* * *

Көзү илэ көрүр,
дили нлэ истәјир.

* * *

Көзү јолда, гулағы сәсдә.

* * *

Көзү тох оланын көнлү дә тох олар.

* * *

Көзүм сәндән су ичмир.

* * *

Көзүм үстүндә јерин вар.

* * *

Көзүмүз јолларда,
гулагларымыз сәсдә.

* * *

Көзүмүн ағычан олсун,
өзүмүн олсун.

* * *

Көзүн ајдын олсун,
пишијимиз оғлан доғуб!

* * *

Көзүн бир ајағын алтына бахсын.

* * *

Көзүнә гара су кәләр.

* * *

Көзүнә торпаг атыр.

* * *

Көзүнүн габағына бахмајанын
ајағына даш дәјәр.

* * *

Көзүнүн нуру јохдур.

* * *

Көјдә ахтарырдым,
јердә әлимә дүшүб.

* * *

Көјдән зәнбил илә дүшмәз.

* * *

Көјдән јағмаса,
јердә битмәз.

* * *

Көјдән кәлән
јерә гәбулдур.

* * *

Көјә түпүрмә, үзүнә төкүләр.

* * *

Көјчәк арвадлы илә,
јорға атлыја јолдаш олма.

* * *

Көјчә мунчуг кимдәдир,
мәним көзүм ондадыр.

* * *

Көлмәчәјә су кәлинчә
гурбағанын көзләри бәрәләр.

* * *

Көнү галын адамдыр.

* * *

Көнү суја вермә,
вердин һејфсиләнмә.

* * *

Көрдү - һәнәк,
көрмәди - керчәк.

* * *

Көрдүјүн күллү көмбәдир,
базара чыхыб гоғал олуб.

* * *

Көрдүјүндән көз кирајәси истәјир.

* * *

Көрдүјүнә алданма.

* * *

Көрдүжүнлө нэ ишин вар,
сэн билдијиндэн даныш.

* * *

Көрдүжүнү гојуб,
ешитдијинэ инанма.

* * *

Көрдүн эрин эр дејил,
тәркин гылмаг ар дејил.
(Көрдүн јарын јар дејил,
тәркин гылмаг ар дејил).

* * *

Көрдүн јемәк, даһа нэ демәк?!

* * *

Көрән көзө јасаг олмаз.

* * *

Көрән көзүн һаггы вар,
көрән көрүб көтүрәр.

* * *

Көрмәдијин јүкүн алтына кирмә.

* * *

Көрмәјө көзү вар,
ешитмәјө гулағы.

* * *

Көрмәмиш көрсә, ағылдан чыхар.

* * *

Көрмәмишин оғлу олду,
вурду көзүн чыхартды.

* * *

Көрүлмүш ишдән күл ији кәләр.

* * *

Көрүнән дағ узаг дејил.

* * *

Көрүнән кәндә нэ бәләдчи?!

* * *

Көнүнү даббагханада таныырлар.

* * *

Көтүрөн пешиман,
көтүрмәјән дә.

* * *

Куш дашы јердә галмаз.

* * *

Күвәнмә варлыға,
дүшәрсән дарлыға.

* * *

Күвәч газана деди:
- Узун гарадыр!

* * *

Күвәч даша тохунса -
вај күвәчин һалына,
даш күвәчә тохунса -
вај күвәчин һалына!

* * *

Күвәч јумбалаһар гапағын тапар.

* * *

Күвәчә верә-верә
чыхар газан баһасы.

* * *

Күвәчи ја сындыр, ја дағдан јуварлат.

* * *

Күвәчлә газанын нә ашһалығы?!

* * *

Күзкү әјри олса
әкси әјри көстәрәр.

* * *

Күзкүјә баһан өз чамалын көрәр.

* * *

Күзкүјә баһан өзкәсини көрмәз.

* * *

Күн алтында јатмајан
көлкәнин гәдрини билмәз.

* * *

Күл, бүлбүлдән артыг,
инсан әлиндән чәкәр.

* * *

Күл гөнчәдә галмаз,
сөз - гәлбдә.

* * *

Күл әзиздирсә,
күлшән ондан әзиздир.

* * *

Күл истәјән тиканын да истәсин кәрәк.

* * *

Кул кетди,
хар галды,
күлдән јадикар галды.

* * *

Күл күллүјү илә үшүмәз.

* * *

Күл о гәдәр битиб,
рејһан арада итиб.

* * *

Күл олмајан јердә,
бөјүрткән өзүнү күл санар.

* * *

Күл соланда бүлбүл ағлар.

* * *

Күл тикансыз,
дәрә илансыз,
сәфа чәфасыз олмаз.

* * *

Күлдән ағыр сөз демәк олмур.

* * *

Күлдән күл ији кэләр.

* * *

Күләр үз,
    дадлы дил
        иланы јувадан чыхардар.

* * *

Куллә мөндөн совушсун,
    ја јолдашыма дәјсин,
        ја саман чувалына.

* * *

Күллүјүн күлү беш күнлукдүр.

* * *

Күлмәк ағламагла әкиздир.

* * *

Күлү јад етдикчә,
    бүлбүлүн фәрјады артар.

* * *

Күлү кет күллүкдән кәтир.

* * *

Күлүн гәдрини бүлбүл биләр,
    нә биләр һәр диванә?!

* * *

Күлүнә бах, гөнчәсини дәр.

* * *

Куман кәлмәјән јердән
    түлкү чыхар.

* * *

Күлмә гоншуна, кәләр башына.

* * *

Күлмә күлүнч олана,
    хәмири линч олана,
        өзүн күлүнч оларсан,
            хәмири линч оларсан.

* * *

Кулмәк агламағын гардашыдыр.

* * *

Күн вар кечиб кедәр,
күн вар јадда галар.

* * *

Күн доғушундан бәллидир.

* * *

Күн илә бат, күн илә чых.

* * *

Күн кечәр, гәза кетмәз.

* * *

Күн кечәр, кин кечмәз.

* * *

Күн кечир, өмүр кедир,
дәли бәзәнир ки,
бајрам кәлир.

* * *

Күн кими ајдындыр.

* * *

Күн кирән евә һәким кирмәз.

* * *

Күн кирмәјән евә һәким кирәр.

* * *

Күн көрмәјән күнү көрдү,
дурду чыраг јандырды.

* * *

Күн о күн дејил,
дүнја о дүнјадыр.

* * *

Күн өз ишығыны
һеч кәсдән әсиркәмәз.

* * *

Күн һансы тәрәфдән чыхыб?

* * *

Күн чыхар, аләм көрәр!

* * *

Күн чыхды - косаны алдатмаг олмаз.

* * *

Күнаһкар олду ләлә,
саггалы верди әлә.

* * *

Күнбәз көрәр,
елә биләр ичиндә имамзадә вар.

* * *

Күндә бир дона (рәнкә) кирир,
ана да дејир гызым вар.

* * *

Күндә бир сөз ешитмәсәм
гулагларым тутулар.

* * *

Күндә газан, күндә је.

* * *

Күндөған сәләмәтдир,
күнбатан мәләмәт.

* * *

Күндүз кедир дар-дар едир,
ахшам кәлир јер дар едир.

* * *

Күндүз кәзәр обаны,
ахшам санчар дабаны.

* * *

Күндүз молла, кечә оғру?!

* * *

Күндүз чыраг јандыран,
ахшам гаранлыгда галар.

* * *

Күндүз шам јандыран
кечә шамсыз јатар.

* * *

Күнэбахан күнэ бахар!

* * *

Күнортадан сонра дүкан ачан нэ газанар?

* * *

Күнү илэ күн јохдур.

* * *

Күнү күнэ сатмазлар.

* * *

Күнү күндән күнү эсиркәр.

* * *

Күнү күнүнүн өлүмүнү истәр.

* * *

Күнлүјө, јаны годуглуја,
рузикар харамдыр.

* * *

Күнүм јохдур, күнүм вар.

* * *

Күнүмү көј эскијө баглајыб.

* * *

Күч бирликдәдир.

* * *

Күч доғанаға дүшәр.

* * *

Күч кәләндө
дад бачадан чыхар.

* * *

Күчлү јанында
күчсүз күнаһкар.

* * *

Күчлү күнаһкар олмаз.

* * *

Күчлү күчсүздән гисас алмаз.

* * *

Күчлүжэ нэ дуз, нэ чөрөк?!

* * *

Күчү вар, тәпәри јох.

* * *

Күчү күчүмдән чох,
ағли ағлимдан аз.

* * *

Күчү чатана донуз күддүрәр.

* * *

Күчүн чатмајан ишә киришмә.

* * *

Күчүн чатмајан дашы галдырма,
зәрбә дүшәрсән.

* * *

Күчүнә бах, шәләни бағла.

Әјдәр Behnam

Л

* * *

Лазымлы јерә сәрф еләмир,
лазымсыз јерә су кими ахыдыр.

* * *

Лал-динмәз говлуг.

* * *

Лалам, карам - динмәрәм.

* * *

Лалын дилини анасы биләр.

* * *

Лат-лүт Имам Рза!

* * *

Лачын баласын вермәз,
бәлкә зорла алалар.

* * *

Лачын галада балалар.

* * *

Лејли базарыдыр,
Мәчнун чан сатыр.

* * *

Лејләк күнүнү так-такла кечирдәр.
Леш көрәндә гузғуна дөнәр.

* * *

Лэб демэkdэнсэ, лэблэби де.

* * *

Лэблэбидир - ел дэбидир.

* * *

Лэвэнд лэвэнди тапар.
(Лэвэндэ гошулан лэвэнд олар).

* * *

Лэзки нэдир,
күзкү нэдир?
(Лэзкидир - күзкүдүр).

* * *

Лэјагэт ағылдадыр,
эсил-нэсэблэ дежил.
(Лэјагэт эсил нэсэблэ дежил,
ағыл вэ эдэблэдир).

* * *

Лэл дашыны, чај дашына
гатма гардаш, кэрэм ејлэ.

* * *

Лэ'лэ вар, јурду јох.

* * *

Лэлэ икинчи анадыр.

* * *

Лэлэ көчүб јурду аглајыр.
(Лэлэ көчүб, јурду галыб.)

* * *

Лэлэнин јаз еви.

* * *

Лэ'нэт кор шејтана.

* * *

Лә'нәт һечә!

* * *

Либасым јамаг көтүрүр,
гарным јох.

* * *

Лоғма гарын дојурмаз,
һөрмәт артырар.

* * *

Лоғма дағ ашырар.

* * *

Лоғма дејил - боғмадыр.
(Лоғма ки, вар, боғмадыр).

* * *

Лоғманы аз көтүр, чох чејнә.

* * *

Лоту лотуну алдатмаз.

* * *

Лоту лотуну тапмаса,
гара кејәр, јаслы олар.

* * *

Лоту лотунун сөзүнә инанар.

* * *

Лотудан адам зәрәр көрмәз.

* * *

Лотуја бир шиллә кар еләмәз.

* * *

Логунун да аллаһы вар.

* * *

Логунун дилини лоту биләр.

* * *

Логунун пулу гуртаранда
соған-чөрәк дә сәламәтдир.

* * *

Лош кими бурнуну (сырымсығыны) салладыб.

* * *

Лүләјин афтава јерини тугар,
кирова гојанда алан олмаз.

Əjdər Behnam

М

* * *

Мағарада гурд аз иди,
бири дэ кэми илэ кэлди.
(Мазандаранда чаггал аз иди,
бири дэ кэми илэ кэлди).

* * *

Маја доғар, нэр доғмаз.

* * *

Маја сэндэн, чан мэндэн.

* * *

Мајабаш олдулар.

* * *

Мајаны удузуб чуруна күвөнир.

* * *

Мајасыз фэтир олар.

* * *

Мал адамын душмөнидир.

* * *

Мал ачыды - чан ачысы.

* * *

Мал баша бэладыр.

* * *

Мал бачындан горхмаз.

* * *

Мал гатлашар,
јијәси гатлашмаз.

* * *

Мал дедијин чан јангысыдыр.

* * *

Мал кедәр бир јерә,
күман кедәр мин јерә.

* * *

Мал инсана,
инсан мала эманәтдир.

* * *

Мал итди - иман итди.

* * *

Мал јијәсинә охшамаса һарамдыр.

* * *

Мал јығынча ағыл јығ.

* * *

Мал малы газанар.

* * *

Мал мәнимдир,
белә јејирәм,
эритмирәм,
кәрә јејирәм.

* * *

Мал мәнимдир, мәсләһәт мәним.

* * *

Мал саһибиндән гијмәт көтүрәр.

* * *

Мал саһиби өлмәјиб ки!

* * *

Мал чаны газанмаз,
чан малы газанар.

* * *

Малы малдан,
чаны чандан ајырмаг олмаз.

* * *

Малы гыров өлдүрөр
гышын ады бәднамдыр.

* * *

Малы јох оғру апара
иманы јох шејтан апара.

* * *

Малы мал јанында таныјарлар.

* * *

Малы малла өлчәрләр,
чаны - чанла.

* * *

Малы сатандан ал.

* * *

Малым зај олунча,
гој чаным зај олсун.

* * *

Малым кетди, пулум кетди,
гонағым разы кетмәди.

* * *

Малымыз будур, јарысы судур,
алсан да будур, алмасан да будур.

* * *

Малын јијәси кәрәк,
оғлу јох, атасы кәрәк.

* * *

Малын јијәси - ушағын атасы.

* * *

Малын кетмәсинә јијәси сәбәб олар.

* * *

Малын мал олунча
базарын базар олсун.

* * *

Малын ортағлы олмасын.

* * *

Малына дүшдү талан,
сән дә бир јандан тала.

* * *

Малыны бәјләр апарды,
чамалына нә олду?!

* * *

Малыны дишин вар икән је.

* * *

Малыны јахшы сахла,
гонщуну оғру тутма.

* * *

Малыны јемәјәнин малыны јејәрләр,
өлүсүнү дә дөјәрләр.

* * *

Мамача чох оlanda
ушаг тәрсә кәләр.

* * *

Манаты манат газаныр.

* * *

Март чыхды - дәрд чыхды,
кечиләр јаза чыхды.

* * *

Мартын көзүнә бармағым,
јаза чыхды оғлағым.

* * *

Мартын өзүнә лә'нәт,
апрелин он бешинәчән.

* * *

Маша вар икән әлини јандырма.

* * *

Мејвә кими саралыб,
күл кими солуб.

* * *

Мејвэли ағача гуш гонар.

* * *

Мејвэси јох, бары јох,
хараба галсын белэ бағ.

* * *

Мејвэсини једин,
бағбанына рәһмәт оху.

* * *

Мејдан бизим, сөз сизин.

* * *

Мејдана кирән киши нәр кәрәк.

* * *

Мејдана кирән көпәк
көтәкдән горхмаз.

* * *

Мејл вермә евлијә,
евә кедәр - унудар.

* * *

Мејмун олуб дүшүб ортаја.

* * *

Мејмунун баласы әввәлчә јеријәр,
сонра имәкләр.

* * *

Мејмунун боғазына су чыханда,
чыхар отураар баласынын башында.

* * *

Мејмунун харратлыгда нә иши вар?

* * *

Мејханада јазылан мәктуб
чәһәннәмдә охунар.

* * *

Мејханачыдан шаһид истәдиләр,
сәрхошу көстәрди.

* * *

Мешә аҗысыз олмаз.

* * *

Мешәдә ағачын дүзүнү сечәрләр.

* * *

Мешәҗә кирән аҗыдан горхмаз.

* * *

Мәгсәдсиз иш тутма.

* * *

Мәдинә илә Мәсмә
дүшүбдүр бәһсә-бәһсә.

* * *

Мәдрәсәнин гызлары,
чопур-чопур үзләри,
нә молла вар, нә кешиш,
кәбин кәсәр өзләри.

* * *

Мәккә евин ичидир.

* * *

Мәкруһ јејәнә
һарам сөз җарашар.

* * *

Мәләсә эти һалалдыр.

* * *

Мән алмырам, җан чибимә гоҗ.

* * *

Мән ашығам бу даша,
бу торпаға, бу даша,
дүшмәни елә вур ки
кәлләсиндән буд аша.

* * *

Мән баламы истәрәм,
балам да өз баласыны.

* * *

Мән баш вурум, сән аҗаг,
кәл онү орталаҗаг.

* * *

Мэн бу евин өкүзүжэм,
истэр котана гошсунлар,
истэр чүтә.

* * *

Мэн гачырам бәладан,
бәла чыхыр габагдан.

* * *

Мэн гачырам молладан
молла чыхыр гаршыдан.

* * *

Мэн гурдам - аларам,
мэн чобанам - вермәрәм.

* * *

Мэн дедим ешидәсэн,
демәдим өјрәнәсэн.

* * *

Мэн дедим: «Зәнбил»,
сән бил.

* * *

Мэн дејирәм хәдимәм,
о сорушур, оғул-ушагдан нәјин вар?

* * *

Мэн демәдим,
сән ешитмәдин.

* * *

«Мән» демәк шејтана јарашар.

* * *

Мән демирәм.
сән дејирсэн.

* * *

Мән дәли,
анам дәли,
бир дә дәли атам вар.

* * *

Мән дәлиликлә вердим,
сән ағыллы ол, гайтар.

* * *

Мән елә кечәл дејирәм
гартмағы јерә төкүлә.

* * *

«Мән кимдән?» демә,
«Мәндән ким!» де.

* * *

Мән кедирдим,
мәни јамаг сахлады.

* * *

Мән кәлдим кәлин көрмәјә,
кәлин кетди тәзәк јығмаға.

* * *

Мән кәлмишәм гәнддана гәнд гојмаға
кәлмәмишәм үрәјимә ган гојмаға.

* * *

Мән кәтиррәм јығын-јығын,
арвад пајлар торба-торба.

* * *

Мән мәнәм, аләмләри диндирмәрәм!

* * *

Мән өз адымы өзкәдән сорушурам.

* * *

Мән өләрәм - кичик гијамәт,
арвадым өлсә - бөјүк гијамәг.

* * *

Мән өлмәјим,
мән өләндән сонра,
истәрсә гијамәт олсун.

* * *

Мән өлү, сән дири.

* * *

«Мэн өлүм» дејэндә,
ахар сулар дајанар.

* * *

«Мэн өлүм», «сән өлөсөн»лә иш кетмәз.

* * *

Мэн өлүрәм чичәкдән,
өрт үзүмү милчәкдән,
јад кәләр јалан ағлар,
анам ағлар керчәкдән.

* * *

Мэн сәни бәјәнмәдијим булама,
сән мәним бығымы булама!

* * *

Мэн сөз сәррафыјам.
(Мэн сөз хиридарыјам).

* * *

Мэн сөзү дедим даза,
даз өзүн гојду наза.

* * *

Мэн шаһла чилов јемирәм ки,
бығым јаға батар.

* * *

Мәндән бөјүјү табаг алтындадыр.

* * *

Мәндән олуб мәнә охшамыр.

* * *

Мәндән сәнә өјүд,
дәнини өзүн үјүд.

* * *

Мәндән узаг олсун,
истәр чәһәнәмә дирәк олсун.

* * *

Мәнзил кәсәр бәдөј ат.

* * *

Мэнзилин јахын,
кирјәси чох,
бунда нә сирр вар?!

* * *

Мэнзили узаг, ешшәји чолаг.

* * *

Мәнә бах, мәним кими олма.

* * *

Мәнә бах нә һалдајам,
јага бах нә салланыр.

* * *

Мәнә јарамаз иш тапшырыр,
адымы гојур јарытмаз.

* * *

Мәнә нә верибсән ала билмирсән?!

* * *

Мәндән сәнә јар олмаз!

* * *

Мәнә уста дејәрләр,
арвадыма устазән.

* * *

Мәни анам дамда доғуб.

* * *

Мәни апаран суја «Араз» дејәрәм.

* * *

Мәни гәбирдә көрәсән!

* * *

Мәни јејирсә - гој аслан јесин,
пишик јемәсин.

* * *

Мәни јемәјән гурда көпәк демәрәм.

* * *

Мэни саянын гулујам,
саямајанын - ағасы.

* * *

Мэни сатан сатыб,
алан да алыб.

* * *

Мэним ајағым билэни
сэнин башын билмэз.

* * *

Мэним јарам ағрајыр,
сэнин һаран ағрајыр?!

* * *

Мэним көзүм вар сэнин долу илхында,
сэнин нэјин вар мэним бош ахурумда?!

* * *

Мэним үчүн бағ да бир,
дағ да бир.

* * *

Мэним үчүн хан да бир,
күлхаи да бир.

* * *

Мэним хорузум -
өзкэлэрин дамы.

* * *

Мэнимки белэ кечди
чэрхи дөнмүш фэлэктән.

* * *

Мэнимлә гоз-гоз ојнама.

* * *

Мэнлик олан јердэ
сэнлик шамы јанмаз.

* * *

Мэрд архадан вурмаз.

* * *

Мәрд баша бахар,
намәрд - ајаға.

* * *

Мәрд достлуг ганар,
бәркдә дајанар.

* * *

Мәрд әли касад олмаз.

* * *

Мәрд икид
тәк галмагдан орхмаз.

* * *

Мәрд икидә арха дур.

* * *

Мәрд икидләр сүфрә ачар
ад алар.

* * *

Мәрдләр илә кәз ки, вәфадар олур,
Накәсләрә јолдаш олан хар олур,
Намәрд олур јахшы күндә јар олур,
јаман күндә бахмаз, өтәр јан илә.

* * *

Мәрд илә кәзән мәрд олар,
намәрд илә кәзән бијабан-кәрд!

* * *

Мәрд илә үлфәт едән,
ахырда бир күн мәрд олар,
намардлә үлфәт едән,
ахыр бијабан-кәрд олар.

* * *

Мәрд киши чөрәјини
дашдан чыхардар.

* * *

Мәрд көрдүжүн демәз.

* * *

Мәрд мәрди кәсәр
Муртуза-Әли һәр икисини.

* * *

Мәрд өзүндән биләр,
намәрд јолдашындан.

* * *

Мәрддән бир чыхар,
намәрддән ики.

* * *

Мәрдә кәлән гаданы,
намәрдин сәринә јаз.

* * *

Мәрдә күллә дәјмәз
һеч күрәјиндән.

* * *

Мәрдә ширин ол,
намәрдә - ачы.

* * *

Мәрдәкан - мәрд мәкан демәкдир.

* * *

Мәрди гова-гова
намәрд сләмәзләр.

* * *

Мәрдин көзү тох олар,
намәрдин көзү јох.

* * *

Мәрдин пахылы дејилсән ки?!
(Мәрдин пахылы олма).

* * *

Мәрдин сүфрәси ачыг олар.

* * *

Мәрдин төјләси
намәрдин отағындан јахшыдыр.

* * *

Мәрдимазары ахтармагла дејил,
раст кәлмәкләдир.

* * *

Мәрдимазардан өзүнү гору.

* * *

Мә'рифәт мангура дәјмәз,
симу-зәр дөвраныдыр.

* * *

Мәрифәтсиз милләт јашамаз.

* * *

Мәрмәр - јахшы дашдан,
јахшылыг ики башдан.

* * *

Мәрмәр үстә күл битмәз.

* * *

Мәсәл кулдүр - сөз чичәк.

* * *

Мәсәлдә мұнагишә олмаз.
(Мәсәлдә хәта олмаз).

* * *

Мәсләһәтә хәјанәт олмаз.

* * *

Мәсләһәтлә атылан даш узаг кедәр.

* * *

Мәсләһәтлә тикилән дон кен олар.

* * *

Мәсләһәтләрин хејирлиси - ортасы.

* * *

Мәсләһәтли аш дадлы олар.

* * *

Мәсләһәтсиз көрүлән ишдән хејир олмаз.

* * *

Мәсчид гапысыдыр,
нә сындырмаг олур,
нә јандырмаг.

* * *

Мәсчид тикиләмәиш
кор ајағыны дајады.

* * *

Мәсчид шамыны јејән пишик кор олар.

* * *

Мәсчидин гапысы ачыгдыр,
итин һајасына нә кәлди?

* * *

Мәсчидин һөрмәти,
бир оручлугда, бир мәһәррәмликдә.

* * *

Мәтаһын атма базара
хиридар олмајан јердә.

* * *

Мәтләби дары үстә гојур.

* * *

Мәтләби узатмазлар.

* * *

Мәһәббәт вә доғрулуг мәғлуб едилмәз.

* * *

Мәһәббәти горусан,
онунла учаларсан,
мәһәббәтли гочалсан,
гоча дејил - чавансан.

* * *

Мәһәббәт достлугдан башланыр.

* * *

Мәһәббәт ики башдан олар.

* * *

Мәһәббәт көздә олмаз,
көнүлдә олар.

* * *

Мәһәббәт үрәкдән силинмәз.

* * *

Мәһәббәт шәрикли олмаз.

* * *

Мәһләмиздә бир гују вар -
әми гызы,
ширин олур онун сују -
әми гызы.

* * *

Мәчлнсдә јерини таны,
демәсинләр: - дур бурдан!

* * *

Мәчнун кими дәрс охујан
«Вәллејли»дә галар.

* * *

Мәшғулијјәт үчүн саггыз чејнә!

* * *

Милләт нечә тарач олур-олсун нә ишим вар?

* * *

Милчәк гарасындан минарә тикир.

* * *

Милчәк кими гырылыр.

* * *

Милчәк миндим Күр кечдим,
јаба илә довға ичдим,
һеч белә јалан көрмәмишдим.

* * *

Милчәк өзү бир шеј дејил,
анчаг көнүл буландырыр.

* * *

Милчэк ширэжэ жығылар.

* * *

Милчэкдэн фил гаҗырыр.

* * *

Мин атлынын өһдэсиндэн кэлэндир.

* * *

Мин ачыны јејэрлэр,
бир ширинин хэтринэ.

* * *

Мин батман варын олунча,
бир батман аҗлын олсун.

* * *

Мин билэн олсан,
бир билэндэн соруш.

* * *

Мин бир дәрдин
мин бир дәрманы вар.

* * *

Мин гапыда дуз дадан,
бир гапыда бәнд олмаз.

* * *

Мин гарғаја
бир сапанд дашы?!

* * *

Мин гојунлунун
бир гојунлуја иши дүшәр.

* * *

Мин дәрд вар, мин бир дәрман.

* * *

Мин дәрэдән су кәтирәр.

* * *

Мин дост аздыр,
бир дүшмән - чох.

* * *

Мин евли Кәсәмәнә бир ај оруч,
једди евли кәндә дә бир ај оруч?!

* * *

Мин ешит, бир сөjlә.

* * *

Мин ил гангал отласан,
ағзын дәвә ағзына охшамаз.

* * *

Мин ил кечсә гоһум сәнә јад олмаз.

* * *

Мин илин азарлысыдыр.
(Мин илин бимарыдыр).

* * *

Мин илин өлүсүндән
бир илин дириси јахшыдыр.
(Мин күнүн өлүлүјүндән,
бир күнүн дирилији әфзәлдир).

* * *

Мин күн јараг-
бир күн кәрәк.

* * *

Мин нәсипәт,
бир сәрәнчам.

* * *

Мин улдуз вар, бирчә ај.

* * *

Мин хала јығылса,
бир ананын јерини вермәз.

* * *

Минарә башында гоз дајанмаз.

* * *

Минарә көрмәјән елә биләр
јердән көбәләк чыхыб.

* * *

Миндин атын сағрысына,
гатлаш јанын ағрысына.

* * *

Минә дөзән мин бирә дә дөзәр.

* * *

Минмә годуг, вермә чәримә.

* * *

Миннәт илә беһиштә кетмәкдәнсә,
миннәтсиз чәһәннәмә кетмәк јахшыдыр.

* * *

Миннәт гәдәр ағыр јүк олмаз.

* * *

Миннәт дејил, дәрвишликдир.

* * *

Миннәтли пловдан
миннәтсиз пендир-чөрәк јахшыдыр.

* * *

Мис ја сынды,
ја чинкилдәди.

* * *

Мис кәлди, сахсы гач!

* * *

Мис мис илә тоггушду,
арада күвәч парчаланды.

* * *

Мишка пијандыр, шапкәси јандыр.

* * *

Мырыға дедиләр:
- Чырағы пилә!

* * *

Мых ики һачалы олса,
јерә кечмәз.

* * *

Мых да әжиләндә ону дүзәлдирләр.

* * *

Мыхы мисмар едән вар.

* * *

Мыхы чыхарыб гачаны дөјә билмыр,
мыхдакыны дөјүр.

* * *

Молла, азар олмасын?!

* * *

Молла алачағыны унутмаз.

* * *

Молла ачкөз олар.

* * *

Молла ашы көрдү,
јасин јаддан чыхды.

* * *

Молла бәјә гошулду,
халгын еви јыхылды.

* * *

Молла бузовдур,
гырылса һамыдан бәрк гачар.

* * *

Молла гарынгүлу олар.

* * *

Молла дуру судан гајмаг јығар.

* * *

Молла евиндән аш,
кор көзүндән јаш чыхмаз.

* * *

Молла илә дуруб отуран,
ахырда мүрдәшир олар.

* * *

Молла кишидир
саггалы узун, ағлы гыса.

* * *

Молла Нәсрәддин о гэдэр
өлү олду ки,
бир газан һалваны
јејә билмәди?!

* * *

Молла садаға вермәз.

Молла тулуғ зурнасына бәнзәр,
гарны долдугча сәси чыхмаз.

* * *

Молла Тураб банлады,
ким билди, кнм анлады?!

* * *

Молла чөрәји, илан ајағы көрүнмәз.

* * *

Молладан адам олмаз,
палыддан бадам.

* * *

Молладан сорушдулар:
- Вермәклә нечәсэн?
Деди: - Мәнимки алмагдыр,
ики хасијјәт бир адамда олмаз.

* * *

Моллаја дедиләр:
- Оғлун дамдан јыхылды,
ағлы башындан чыхды.
Деди: - Ағлы олсајды дама чыхмазды.

* * *

Моллаја дедиләр:
- Өлүләри истәјирсэн, дириләри?
Деди: - Өлүләри!
Дедиләр: - Нә үчүн?
Деди: - Өлүләрдән һалва јејирәм,
дириләрдән төһмәт.

* * *

Молланы мәчсиддә,
сәрхошу мејханада тапарсан.

* * *

Молланын бағры онда чатлар ки,
ики јерә еһсана чағыралар.

* * *

Молланын гарны бешдир,
даима бири бошдур.

* * *

Молланын нә писи, нә јахшысы,
молла елә молладыр.

* * *

Молланын овчу һәмишә кичишәр.

* * *

Молланын чиби дәрин олар.

* * *

Могала даданан көпәк бир дә кәләр.

* * *

Мурдар әскијә од дүшмәз.

* * *

Мус-мус дејинчә
бирдәфәлик - Мустафа де.

* * *

Муса-муса,
туманы гыса,
анасы узун, атасы гыса!

* * *

Мусиги көнүл һәмдәмидир.

* * *

Мусиги руһа гидадыр.

* * *

Мустафа хандан кағызы вар.

* * *

Мушгулатчун саггыз чејнә.

* * *

Мүгәссирин дили гысадыр.

* * *

Мүәллим ән бөјүк бағбандыр.

* * *

Мүәллим икигат атадыр.

* * *

Мүжжан охун атар,
јај гашын чәкәр.

* * *

Мүләјим адам саламат олар.

* * *

Мүлк алан гырх күн ач олар,
мүлк сатан гырх күн тох.

* * *

Мүлк алдын абад ал,
бағ алдын бәрбад.

* * *

Мүсәлманын сонракы ағлы.

* * *

Мүфтәхор саһиби - сәлигәли олар.

* * *

Мүштәринин ағлы көзүндә олар.

* * *

Мүштәринин бири кедәр,
бири кәләр.

* * *

Мүштәринин көзү сатычынын әлиндә олар.

Н

* * *

Набэлэдэ күн дә булуддур.

* * *

Нагга балыг таса јерлешмэз.

* * *

Наггалар олмасајды,
дүнја лалэзара дөнәрди.

* * *

Нағд ал-вердән этир ији кэләр.

* * *

Нағды әлдән вермә.
(Нағды гојуб нисјәнин далынча дүшмә).

* * *

Нағыл дили јүјрәк олар.

* * *

Надан әлиндән су ичмә
аб-һәјат олса да.

* * *

Наданы көгәк дүзәлдәр,
гозбели гәбир.

* * *

Наданын дүшмәни өзүдүр.

* * *

Надири тахтда көрүб,
Сүлејманы гундагда.

* * *

Накәсә борчлу олма.

* * *

Намаз гыла-гыла јыхдын евими,
инди башламысан һәччә кетмәјә.

* * *

Намаза мејли оланын гулағы азанда олар.

* * *

Намаздан әввәл боғаздыр.

* * *

Намазы әкиб, оручлуға кедир.

* * *

Намә вүсалын јарысыдыр.

* * *

Намә јазмаг асандыр,
јетирмәк чәтин.

* * *

Намәрд көрпүсундән раһат кечинчә,
разыјам апара о селләр мәни.

* * *

Намәрд кәлиб мәрд олмаз
јуз әтәклә јүз јалвар.

* * *

Намәрдә јаха вермә,
мәрдә арха ол.

* * *

Намәрдә мөһтач олма.

* * *

Намәрдә туш оланын
чијәри гана дөнәр.

* * *

Намәрди бир көрдүн,
бир дә көрсән намәрдсән.

* * *

Намәрдин ады олмаз.

* * *

Намәрдин көзү дар олар.

* * *

Намәрдин пловундан
мәрдин гашыг ашы.

* * *

Намәрдин чөрәји
дизинин үстә олар.

* * *

Намы-нишаны галмајыб.

* * *

Намус инсанын ган баһасыдыр.

* * *

Намусу итә атдылар, ит јемәди.

* * *

Намус кедәр,
дөнмәз кери,
јохдур онун бәдил јери.

* * *

Нанәчибә салам верәрсән, дејәр:
- Горхду мәнән!

* * *

Напакы һамам тәмизләмәз.

* * *

Нар ағачы - истәк ағачы.

* * *

Нар үстүндән турп јемәзләр.

* * *

Наүмид шејтандыр.

* * *

Нахчыванын дузу, гызы, гарпызы.

* * *

Нахыр итиб,
ала дананы говур.

* * *

Нахыр јери илэ кедиб
ала дананы ахтарыр.

* * *

Нахыра кедирэм - чобан олмаз,
ахура кедирэм - саман.

* * *

Нахырда малын јох,
нөвбэдэ башын јарылыр.

* * *

Нахырчы гызы арпа чөрәји арзулар.
(Нахырчы гызы нахырчы чөрәји истәр).

* * *

Нахырчы гызыны верди (көчүртдү),
торба, дағарчығы да үстәлик.

* * *

Нахырчы гызынын гејрәти
нахыр кәләндә тутар.

* * *

Нахырчы гызындан ханым олмаз.

* * *

Нахырчынын фәјдасы һавајы ешшәјә минмәкдир.

* * *

Начинс ағач дүјүнлү олар.

* * *

Начинс гарпызын туму чох олар.

* * *

Наһаг ган батмаз.

* * *

Наһаг ган јердә галмаз.

* * *

Наһаг иш ајаг тутмаз.

* * *

Нашы билмэз
хара нэдир, без нэдир?!

* * *

Нашы овчу дағы адлајар,
ов вура билмэз.

* * *

Нашы оғру өзүнү саманлыға вурар.

* * *

Нашылығыны мәним башымда көстэрир.

* * *

Нејләјирэм гызыл тахты,
бир гызыл бахтым олајды.

* * *

Нејләјирэм гызыл тешти,
ичиндө ган гусачағам.

* * *

Нејләјирэм көзәллији,
көзәл бахтым олајды.

* * *

Нечө кәлмисән, елә дә кет.

* * *

Нә ағачы товла, нә дә ит хүрсүн.

* * *

Нә ағыз јандыран ашдыр,
нә баш сындыран даш.

* * *

Нә аландыр, нә сатан.

* * *

Нә алачағы вар, нә верөчәји.

* * *

Нә алтда ундур, нә үстдө кәпәк.

* * *

Нә ат вар, нә мејдан.

* * *

Нә бағым вар,
нә дә чаггалла давам.

* * *

Нә баланы истәжирәм,
нә дә баласыны.

* * *

Нә бахырсан тахтына,
сән бахкилән бахтына.

* * *

Нә башы вар, нә ајағы.

* * *

Нә белә вәслин олајды,
нә елә һичранын.

* * *

Нә бичинини бичирәм,
нә дә ајраныны ичирәм.

* * *

Нә варлыја борчлу ол,
нә јохсулдан алачаглы.

* * *

Нә вахт түлкү олсан,
чарығымы чејнәрсән.

* * *

Нә вер, нә ал.

* * *

Нә вер, нә дә далынча кет.

* * *

Нә вермишди ки, ала билмәди?!

* * *

Нә галдырса үзүнә,
о көрүнәр көзүнә.

* * *

Нә ганыр, нә дә гандырыр.

* * *

Нә гэдәр узаг олса, јол јахшыдыр,
нә гэдәр јаман олса, ел јахшыдыр.

* * *

Нә гојуна кедир,
нә дә гапыда һүрүр.

* * *

Нә гэдәр гоча олса мин чавана дәјәр.

* * *

Нә доғрарсан ашына,
о чыхар гашығына.

* * *

Нә дост кими достдур,
нә дүшмән кими дүшмән.

* * *

Нә әкәрсән,
ону да бичәрсән.

* * *

Нә арабада, нә дүнбәдә.

* * *

Нә дәвәни көрмүшәм, нә дә ләпирини.

* * *

Нә дәлини ишләр,
нә дә дәли үчүн ишләр.

* * *

Нә дәрин суја кир,
нә Хыдыр Нәбини чағыр.

* * *

Нә дил билсин, нә додаг.

* * *

Нә ији вар, нә сәси.

* * *

Нә изи вар, нә тозу.

* * *

Нә илә өлчәрсән,
онунла да өлчүләрсән.

* * *

Нә инс вар, нә чинс.

* * *

Нә истәрсән бачындан,
бачын өлүр ачындаи.
(Бач истәрәм бачымдан,
бачым өлүр ачындан).

* * *

Нә истиси вар, нә сојуғу.

* * *

Нә ит јијәсидир,
нә көн јијәси.

* * *

Нә итириб, нә ахтарысан?

* * *

Нә ишим вар бајырда,
чаггал мәни чығырда.

* * *

Нә ишим вар нагабилә сөз дејәм?

* * *

Нә ишим вар, нә мачалым.

* * *

Нә јада сиррини вер,
нә намәрдә бел бағла.

* * *

Нә јазылыб, о да олачаг.

* * *

Нә јарашыб арыға,
кедиб кирә горуға?!

* * *

Нә жешилир, нә атылыр.

* * *

Нә јер гәбул еләјир, нә көј.

* * *

Нә јоғурдум, нә јапдым,
һазырча көкә тапдым.

* * *

Нә јохсулдан алачағым олсун,
нә варлыја верәчәјим.

* * *

Нә кечәм кечәдир,
нә күндүзүм күндүз.

* * *

Нә кәләнә үз көстәр,
нә кедәни гован ол.

* * *

Нә көрмәли күнләрим вармыш!..

* * *

Нә көрмүшәм, нә ешитмишәм.

* * *

Нә күнаһы вар, нә савабы.

* * *

Нә сал иләдир,
нә мал иләдир,
күлүм, уллуғ камал иләдир.

* * *

Нә о јанлығдыр, нә бу јанлығ.

* * *

Нә өзү ишләјир,
нә ишләјәни гојур ишләсин.

* * *

Нә өзү јејир,
нә өзкәје верир,
ијләтдирир, итә верир.

* * *

Нә өзүндәдир, нә сөзүндә.

* * *

Нә өлән кими өлүр,
нә галан кими галыр.

* * *

Нә өлүжә һај верир,
нә диријә пај.

* * *

Нә салам, нә калам.

* * *

Нә сән дедин,
нә мән ешитдим.

* * *

Нә сән кәл,
нә илин ахыр чәршәнбәси.

* * *

Нә сәрвәтә бел бағла,
нә фәләјә күвән кәз.

* * *

Нә сәс вар, нә сәмир.

* * *

Нә сојуға табым вар,
нә пулум вар күрк алым.

* * *

Нә тијанда барама вар,
нә чәһрәдә ипәк.

* * *

Нә шиш јансын, нә кабаб.

* * *

Нә төкәрсән ашына,
о чыхар гашыгына.

* * *

Нә турширин, нә дошаб.

* * *

Нә түфәнкә чакмагдыр,
нә дүнбәјә тохмаг.

* * *

Нә учу вар, нә бучағы.

* * *

Нә чәкәрсә өкүз чәкәр,
араба јолу илә кедәр.

* * *

Нә һә, нә јох.

* * *

Нә чораба јамагдыр, нә тумана бағ.

* * *

Нә шашгын ол басыл,
нә дашгын ол арыл.

* * *

Нә шејтаны көр,
нә бисмиллаһ де.

* * *

Нә шилләмсән, нә шапалағым.

* * *

Нәбзи мәним әлимдәдир.

* * *

Нәвә мүамиләдир.

* * *

Нәвә евладдан шириндир.

* * *

Нәзир сејидә дүшәр,
фитрә јохсула.

* * *

Нэлэр кэлди,
нэлэр кечди фэлэкдэн?!

* * *

Нэнэ евин көтүжүдүр.

* * *

Нэнэ жарым дэнэ илэ дэ кечинэр.

* * *

Нэнэсинэ намәһрәмдир.

* * *

Нэр жүкүнү нэр чэкэр.

* * *

Нәрдивана илк пиллэдән чыхарлар.

* * *

Нэрин дизи бағлы кэрэк.

* * *

Нэфэс һагдандыр.

* * *

Нэфэс - нэфэсдир,
бэднэфэсин ады бэднамдыр.

* * *

Нэфэси исти јердөн чыхыр.

* * *

Нэфэси кедир кәлир јаландыр.

* * *

Нэчэбэт адамын затында олар.

* * *

Нэчабэт ата-ана илэ өлчүлмэз.

* * *

Нэчиб атлары нэчиб кишилэр минди кетди.

* * *

Нәһәнк дәрјада олар.

* * *

Нәхунәкчи саһиби-сәлигә олар.

* * *

Нижә елә јердә јатырам ки,
алтыма су чыхсын?!

* * *

Нижјәтин һара - мәнзилин ора.

* * *

Нисјә вермәрәм,
далынча да кетмәрәм.

* * *

Нисјә - кирмәз кисәјә.

* * *

Нисјә чахыр ичән ики дәфә кефләнәр.

* * *

Накәслә чомәрдин хәрчи бирдир.

* * *

Новруздан сонра гырх күн көтүк јанар.

* * *

Новрузкүлү илә бәнөвшә
бир-бирини көрмәзләр.

* * *

Нохудларын һесабына баһанда
көрүнүр һеч бајрам олмајачаг.

* * *

Нөвбә бизә кәләндә
чырағын јағы гуртарар.

* * *

Нөвбә јетимә чатанда
ја һәрифин пулу гуртарар,
ја чырағын јағы.

* * *

Нөвбә јетимә чатанда
гашығын дәстәси сынар.

* * *

Нөкәр-нәдир, бекар нәдир?!

* * *

Нөкәрсән, нијә бекарсан,
ач гапыны, өрт гапыны.

* * *

Нур көздә олар.

* * *

Нух дејәр, пејғәмбәр демәз.

* * *

Нух - Нәбидән галыб.
(Нух әјжамындан галыб).

Əjdər Behnam

О

О адам ки,
сәһәр јалан данышды,
ахшамачан јалан данышар.

* * *

О баш горхсун ки,
дост јолунда дајанмаз.

* * *

О вахт ки, варымды,
кечи гылы шалварымды.

* * *

О гәдәр дөвләтли дејиләм ки,
учуз шеј алым.

* * *

О гәдәр дәрд чәкиб
гарны думбула дөнүб.

* * *

О гәдәр көтүкләр үстүндә
будаглар доғраныб ки...

* * *

О гәдәр пулу вар ки,
тојуг дәнләсә гуртармаз.

* * *

О гәдәр сәнәм-сәнәм вар ки,
јасәмәнә вахт јохдур.

* * *

О гәдәр хәзри килавар вар ки!

* * *

О даға жағды гар,
бу даға жағды гар,
олмадылар хәбәрдар.

* * *

јағыш оlanda, сән торпаг ол.

* * *

О нә пәһриз,
бу нә алча туршусу?

* * *

О олмасын, бу олсун.

* * *

О сизин шаһлар,
бу бизим шејхләр.

* * *

О һагг вермәздир,
бу һагг алан.

* * *

О һачы, бу һачы,
ким өлачаг бојагчы?

* * *

Оба биздә, биз обада.

* * *

Оба дурду дүзмәјә,
кәлин кетди кәзмәјә.

* * *

Оба јијәсиз галанда
донуз тәпәјә чыхар.

* * *

Оба көпәксиз олмаз.

* * *

Оба көчүб, јурду галыб.

* * *

Ов атанын дејил, јетәниндир
(Ов јетәниндир).

* * *

Ов туган тазы (тула)
бурнундан билинэр.

* * *

Ову кэрэк бэрэдэ вурасан.

* * *

Овчу Әһмәдин дағарчығыдыр,
сәндә дығырлат, мән дә.

* * *

Овчу нә гэдәр һижлә билсә,
ов о гэдәр јол биләр.

* * *

Овчу овда - јолчу јолда.

* * *

Овчу овунун изини көзләр.

* * *

Овчу овуну ләпириндән таныјар.

* * *

Овчу овунда,
јолчу јолунда кэрэк.

* * *

Овчуја бир көз дә кифајәтдир.

* * *

Овчуја дағы нишан верәрләр,
ову нишан вермәзләр.

* * *

Овчума гој, овчуна гојум.

* * *

Овчумун ичини ијнәмәмишәм ки?!

* * *

Оврағы күрк вахты,
күркү овраг вахты алкинән.

* * *

Оғлан адамы -
    сындырар бадамы,
Гыз адамы -
    сындырар адамы.

* * *

Оғлан анасы -
    тәмәл бинасы.

* * *

Оғлан горалыгда мөвүч олуб.

* * *

Оғлан даҗыҗа чәкәр,
    гыз - халаҗа.

* * *

Оғлан једи, ојуна кетди,
    чобан једи, гојуна кетди.

* * *

Оғлан јетир, гыз јетир,
    јүкү јенә сән кәтир.

* * *

Оғлан кәлдин, гыз кәлдин?

* * *

Оғлан сүфрә ачмағы,
    атадан өјрәнәр
Гыз анадан өјрәнәр
    палтар бичмәји.

* * *

Оғлана балачалыгда
    гыз верән чох олар.

* * *

Оғландыр - охдур,
    һәр евдә јохдур.

* * *

Оғланы камал илә,
    гызы чамал илә.

* * *

Оғланын оғлан ојуну вар,
гызын - гыз ојуну.

* * *

Оғлум оғул олсун,
она тапылмајан гыз олсун.

* * *

Оғлум оғул олсун,
кол диби - евим.

* * *

Оғлун ағламыр, гызын чатламыр.

* * *

Оғлун олду адын гој Ағанэзэр,
хејри олмаса нэ зэрэр?

* * *

Оғлуна гыз ахтарынча,
гызына оғлан аhtar.

* * *

Оғлун олсун - дири олсун,
чөрэк олсун - гуру олсун.

* * *

Оғлуну севән - кәлинин севәр,
гызыны севән - күрәкәнин.

* * *

Огул ағачы гурумасын.

* * *

Оғул архадыр,
гыз јарашыгдыр.

* * *

Огул атанын көвшәнин әкәр.

* * *

Оғул белдән, әр елдән.

* * *

Оғул бәд өвлад олса,
өлдүрәр дәрәд атаны!

* * *

Оғул дәхи нејләсин,
баба өлүб мал галмаса?

* * *

Оғул дөвләтдир,
мулк - дәјирман.

* * *

Оғул душмән гапысына апарар.

* * *

Оғул әлә дүшәр,
гардаш јох.

* * *

Оғул елә оғулдур!

* * *

Оғул күнаһсыз олмаз,
ата - мәрһәмәтсиз.

* * *

Оғул мејвәдир,
ата - бағбан.

* * *

Оғул мәнимдир,
габилијјәтини билирәм.

* * *

Оғул мәнимдир әкәр, охутмушам, әл чәкин,
ејләмәјин дәнкәсәр, охутмурам, әл чәкин!

* * *

Оғул оғул олса,
нејләр ата малыны.
оғул набуд олса
нејләр ата малыны?

* * *

Оғру оғруја јолдашдыр.

* * *

Оғру оғруну тез таныјар.

* * *

Оғру оғрунун саггызыны оғурлады.

* * *

Оғру кедәр Шираза,
көрәнә верәрләр чәза.

* * *

Оғру һәмишә доғрулуғдан данышар.

* * *

Оғрудан галаны рәммал апарды.
(Оғрудан галаны фалчы апарды).

* * *

Оғруја анд вердиләр,
евинә муштулуғчу кетди.

* * *

Оғруну оғру илә тутарлар.

* * *

Оғрунун јадына даш салма.

* * *

Оғурлуғ јејән
каһ дизинә чәкәр,
каһ башына.

* * *

Оғурлуғумуз ај ишығына дүшдү.

* * *

Од галар - көз олар,
гыз галар - сөз олар.

* * *

Од, дүшдүјү јери јандырар.

* * *

Од еләҗиб ода дүшмүшүк.

* * *

Од јанмаса түстү чыхмаз.
(Од олан јердән тустү чыхар).

* * *

Од илә ојнамаг олмаз.

* * *

Од илә памбығын нә достлуғу?!

* * *

Од инсаны һәм гыздырыр,
һәм дә јандырар.

* * *

Од кәтирмәјә кетмәмисән ки?!

* * *

Од олуб аләми јандырмајачагсан ки?!

* * *

Од олса өзүнү јандырар.

* * *

Од очагда јанар.

* * *

Од парчасыдыр!

* * *

Оду сөндүрүб
күлү илә ојнајыр.

* * *

Оду чәк, күлүнә бах.

* * *

Одуна кедәнин балтасы ити олар.

* * *

О јан гују,
бу јан гују,
тәрпәнмә, гујуја дүшәрсән.

* * *

Ојнаған јорулмаз,
јорулмаса отурмаз.

* * *

Ојнамаг билмәз,
јерим дардыр дејәр.
(Ојнамаг билмир,
дејир: - јерим дардыр).

* * *

Ојнамаг билмәјән кәлине
ојун јери дар кәләр.

* * *

Ојнамајын, күлмәјин,
кәндә тәзә дарға кәлиб.

* * *

Ојнаша үмид олан әрсиз галар.

* * *

Ојнашдан әр олмаз.

* * *

Ојнашдан учузу јохдур,
о да бәхтнәндир.

* * *

Ојуна кирән ојнаја кәрәк.

* * *

Ојунчу дејил, одунчудур.

* * *

Өзүмә уста дејәрләр,
арвадыма уста-зән.

* * *

Олан дөрд бағлар,
олмајан дөрд бағлар.

* * *

Олан јарма гајнадар,
олмајан әлин ојнадар.

* * *

Өлан олду, торба долду.

* * *

Оланда дөрд чат,
олмајанда дөрд чат.

* * *

Оланда көз гызарыр,
олмајанда - үз.

* * *

Олар - башым сују,
олмаз - ашым, сују.

* * *

Олар - јазарам,
олмаз - позарам.

* * *

Олар - фәбијјәл-мурад,
олмаз - кечәл Әлмурад.

* * *

Олачаға чарә јохдур.

* * *

Олду - чимәрәм,
олмады - хәмир сују.

* * *

Олмады гурутдан,
гарныны дојдур тутдан.

* * *

Олмады елә, олду белә.

* * *

Олмајанын бир дәрди вар
оланын - он бир.

* * *

Олмасын азар!

* * *

Олмушу да бу,
олачагы да бу.

* * *

Он бир имамы јејиб,
ахыр замана көз тикиб.

* * *

Он ики имама јалварынча,
бир аллаһа јалвар.

* * *

Он кеј, әјнинә гырмызы дон кеј.

* * *

Он күн гов, бир күн ов.

* * *

Он өлч, бир бич.

* * *

Он паралыг памбыг,
ијирми паралыг хөмрүк.

* * *

Она дөзән, он бешә дә дөзәр.

* * *

Она сөз дедин,
елә бил даша-дивара дедин.

* * *

Онда елә иди, инди беләдир.

* * *

Ондан гышда буз алмаг олмаз.

* * *

Онун ајагы алты биләни,
бунун башы билмәз.

* * *

Онун ипи илә
гујуја дүшмәк олмаз.

* * *

Орта ојуну орта јердә ојнанар.

* * *

Ортаг чох олдугча
зијан аз олар.

* * *

Орталыг данасыдыр.

* * *

Ортада јејиб гырагда кәзир.

* * *

Оруч тутма,
намаз гылма,
ишин белә раст кәлсин?!

* * *

Оруч тутмајанын оғлуна
Рамазан ады гојарлар.

* * *

Оручумдан чох разыјам.
шәнбәсини дә тутурам.

* * *

От көкү устә битәр.

* * *

От пејинли јердә битәр.

* * *

Ота гатсан ат јемәз,
этә гатсан ит јемәз.

* * *

Отуз ики дишдән чыхан,
отуз ики мәнәлләјә јайылар.

* * *

Отурдуғум јердә ишә дүшдүм!

* * *

Отурдун - јолдашдан галдын,
јатдын - евин јыхылды.

* * *

Отурмамыш хүрә билмәз.

* * *

Ох јарадан чыхар,
эдавәт үрәкдән чыхмаз.

* * *

Ох кими доғру олсан
элдә тутарлар сәни.
јәј кими әри олсан
чөлә атарлар сәни.

* * *

Оху атырсан, јајыны кизләдирсән?!

* * *

Оху даша дәјди.

* * *

Охујан јаша бахмаз.

* * *

Очаг ичиндән тутушар.

* * *

Очаг јери күлүндән мә'лум олар.

* * *

Очаг кечәр, көзү галар.

* * *

Очаға салсан түстүсү чыхмаз,
ағач вурсан тозу.

* * *

Очагдан кетсә дә,
бучагдан кетмәз.

* * *

Очагдан күл әскик олмаз.

* * *

Очагдан гаршыла,
очагдан да јола сал.

Ө

* * *

Өвлад бир турш алмаја бэнзэр,
јејәнин диши гамашар,
јемәјәнин көилү истәр.

* * *

Өвлад инсанын мә'бәдидир.

* * *

Өвлад ки, вар, бадамдыр,
нәвә - мәғзбадамдыр.

* * *

Өвлад көнүл мејвәсидир.

* * *

Өвлад пәнчәрәдән дүшән ишыгдыр.

* * *

Өвлад сәрмәјәдир.

* * *

Өвлад тапылар,
ата-ана тапылмаз.

* * *

Өвлад чан јанғысыдыр.

* * *

Өвладда атадан нишанә олмалыдыр.

* * *

Өвладда нәвә,
девләтдә - дөвә.

* * *

Өз ағам, өз гулум.

* * *

Өз ағлыны өзкә ағлына вермә.

* * *

Өз адыны өзкәләрә гојма.

* * *

Өз анасыны севән, өзкә анасыны сөјмәз.

* * *

Өз аршыны илә өлчүр.

* * *

Өз атынын нохтасындан јапыш.

* * *

Өз бәхтиндән күс.

* * *

Өз габағындан је!

* * *

Өз гәдрини билмәјәнин
гәдрини өзкәси дә билмәз.

* * *

Өз гуру чөрәјим
өзкәнин пловундан јахшыдыр.

* * *

Өз даш-тәрәзиси илә чәкир.

* * *

Өз дузунузла јејин!

* * *

Өз евимин нөкәријәм,
өзкә евинин - ағасы.

* * *

Өз евиндә өз башыны бағлаја билмир,
өзкә евиндә кәлин башы бағлајыр.

* * *

Өз евимдир!

* * *

Өз ејбини билмәмиш,
өзкәјә ришхәнд еләмә.

* * *

Өз ешшәјимиздир.

* * *

Өз әли илә өз ајағына балта чалыр.

* * *

Өз әлим, өз башым.

* * *

Өз ипини өзү ешир.

* * *

Өз итимиздир.

* * *

Өз ишини өзүн көр.

* * *

Өз јағы өз башына.

* * *

Өзкә малына дәјмә,
өзүнкүнү бәрк сахла.

* * *

Өзкәнин малы-мүлкү,
бизим дә Гәнбәримиз.
(Аләмин малы, мүлки,
Гәмбәрин јыртыг күркү).

* * *

Өз көвшәниндә отла.

* * *

Өз көвшәниндә отлајан мал ач галмаз.
(Өз өрүшүндә отлајан мал ач галмаз).

* * *

Өз көлкәсиндән узағы көрмүр.
(Өз бурнундан узағы көрмүр).

* * *

Өз көзүндә бајгушун баласы
товус гушундан да көзәлдир.

* * *

Өз көзүндө тири көрмүр,
өзкө көзүндө гылы сечир.

* * *

Өз одуна да мәни јандырма.

* * *

Өз өрүшүндө Мурадалы да бәјдир.

* * *

Өз раһатлығыны истә.

* * *

Өз раһатлығыны истә,
өзкәнин нараһатлығын истәмә.

* * *

Өз сәси өзүнә хош кәлир.

* * *

Өз сөзү илә тутулур.

* * *

Өз сөзүнү ешит
өзкә сөзүнү данышанда.

* * *

Өз сөзүнү өзкәнин ағзындан данышма.
(Өз сөзүнү өзүн даныш).

* * *

Өз чөрәјини өзкә сүфрәсиндә јемә.

* * *

Өз чулуну судан чыхарда билмир.

* * *

Өзкә ағзына бахан ач галар.

* * *

Өзкә атына минән тез дүшәр.

* * *

Өзкә бағындан күл дәрмәзләр.

* * *

Өзкә гапысыны бағлы истәјәнин,
өз гапысы бағлы галар.

* * *

Өзкә евиндә гонагдан борч нстәмәзләр.

* * *

Өзкә әли илә илан тутур.

* * *

Өзкә әлиндә көмбә бөјүк көрүнәр.

* * *

Өзкә јерин һалвасыны
һөвла илә чаларлар.

* * *

Өзкә кисәсіндән пул бағышламазлар.

* * *

Өзкә көзү јахшы көрәр.

* * *

Өзкә малына көз тикән,
малсыз-даварсыз галар.

* * *

Өзкә ушағындан оғул олмаз.

* * *

Өзкәјә бел бағлама.

* * *

Өзкәјә ит һүрәр,
бизә Мазандаран чаггалы.

* * *

Өзкәјә көмәк ет,
сәнә дә көмәк едәрләр.

* * *

Өзкәнин гарғасы
өзкәјә гырғы көрүнәр.

* * *

Өзкәнин гырғысы вар,
бизим дә гарғамыз.

* * *

Өзкәнин јаман күнүнә күлән өз күнүнә аглајар.

* * *

Өзкәнин јахшысындан өз писимиз јахшыдыр.

* * *

Өзкәнин кашанәсиндән
бизим виранәмиз јахшыдыр.
(Өзкәнин сарајындан, өз дахмам јахшыдыр).

* * *

Өзкәнин сөзүнү
өзкәјә демәјә нә вар?!

* * *

Өзкәнин сөзүнү
өзкәнин евиндә данышма.

* * *

Өзкәнинки кет-кедә ипәк олур,
бизимки көпәк.

* * *

Өзү балача, сөзү бөјүк.

* * *

Өзү бишириб, өзү јејир.

* * *

Өзү газанмајан мал гәдри билмәз.

* * *

Өзү гоча исә, көнлү чавандыр.

* * *

Өзү данышар,
өзү дә гулаг асар.

* * *

Өзү дејир,
өзү дә күлүр.

* * *

Өзү етди өзүнө
күлү төкдү көзүнө.

* * *

Өзү ешшэк, түкү мэхмэр.

* * *

Өзү адалэтли оланын,
газыја ештијачы олмаз.

* * *

Өзү экир,
өзү дэ бичир.

* * *

Өзү јазыр,
өзү охујур.

* * *

Өзү јемэз,
өзкәјә дэ вермэз.

* * *

Өзү јәһәр гашында,
көзү очаг башында.

* * *

Өзү јыхылан агламаз.

* * *

Өзү јыхылан өзү дэ галхар.

* * *

Өзү кәсир,
өзү тикир.

* * *

Өзү кетди,
сөзү галды.

* * *

Өзү өз ағасыдыр.

* * *

Өзү өзүнә гәбир газыјыр.

* * *

Өзү өзүнө ејлэјәнә чара јохдур.

* * *

Өзү өзүнө ејлэјәни ел јығылса ејлэјә билмәз.

* * *

Өзү өлчүр,
өзү бичир.

* * *

Өзү үчүн әриштә кәсә билмир,
өзкәјә умач овор.

* * *

Өзү үчүн јатыр,
өзкәләрә јуху көрүр.

* * *

Өзү үчүн јејир,
өзкәсинә миннәт гојур.

* * *

Өзүм готурам,
кечим ки, готур дејил?!

* * *

Өзүм гүрбәтдәјәм,
көзүм вәтәндә.

* * *

Өзүм өз ағамам.

* * *

Өзүм өзүмә еләдим,
күлү көзүмә еләдим.

* * *

Өзүмә јер ејләрәм,
көр сәнә нә ејләрәм.

* * *

Өз-өзүнү бәјәнән ағам вај!...

* * *

Өзүмүз евдә,
сөзүмүз чөллардә.

* * *

Өзүмүз бир шеј дејилик,
адымыз тәбилдә дөјүлүр.

* * *

«Өзүн бил»лә гал олмаз.

* * *

Өзүн билән јахшыдыр.

* * *

Өзүн биширдин,
өзүн дә дад.

* * *

Өзүн фил олсан да,
гарышганы јаддан чыхартма.

* * *

Өзүндә олмајанда гоншуја кедәрсән,
гоншуда олмајанда һара кедәрсән?

* * *

Өзүндән бөјүјә габарма,
бәлкә атандыр.

* * *

Өзүндән голу кучлүјә раст калмәмисән!

* * *

Өзүндән дөвләтли илә ајаг чәкмә.

* * *

Өзүндән јухары баханда,
өзүндән ашагы да бах.

* * *

Өзүндән күчлү илә вурушма.

* * *

Өзүнә бахма, сөзүнә бах.

* * *

Өзүнә гыјмадығыны,
өзкәјә гыјма.

* * *

Өзүнэ дүшмән
өз достуну итирэнدير.

* * *

Өзүнэ умач ова билмир
өзкәсинә әриштә кәсир.

* * *

Өзүнә һөрмәт гојмајан,
өзкәјә дә һөрмәт гојмаз.

* * *

Өзүнү алим истәјән
чаһилдән узаг олар.

* * *

Өзүнү атан да бирдир,
өзүнү дартан да.

* * *

Өзүнү атан дизинә дөјәр.

* * *

Өзүнү башгасына нәрдиван еләмә.

* * *

Өзүнү башгасындан көзләмә,
өз очағынын пишијиндән көзлә.

* * *

Өзүнү бөјүк көстәрмәк
кичиклијин ән кичијидир.

* * *

Өзүнү гәләмә верән ахмагдыр.

* * *

Өзүнү көзә сохур.

* * *

Өзүнү күнә верир.

* * *

Өзүнү танымајан
аллаһыны да танымаз.

* * *

Өзүнү түлкүлүжө гојуб.

* * *

Өзүнү хәстә (јорулмуш) билсэн,
јолдашыны өлмүш бил.

* * *

Өзүнүн јаван чөрәји өзкәнин пловундан јахшыдыр.

* * *

Өјрәнмәјә ар олмаз.

* * *

Өјүдү анлајана верәрләр.

* * *

Өкүз алтында бузов ахтарыр.

* * *

Өкүз дејәр:
- Мән ағама нөкәрәм.

* * *

Өкүз дөвәчән оlanda,
дөвә дағчан олар.

* * *

Өкүз әһилдәмәкдән
бојундуруг әһилдәјир.

* * *

Өкүз кими јејир,
дана кими јатыр.

* * *

Өкүз кәрәк чүт ола!

* * *

Өкүз олачаг дана бүкүндән билинәр.

* * *

Өкүз өзүнә јонча әкәндә башы ағрыјар.

* * *

Өкүз өлдү, ортаг ајрылды.

* * *

Өкүз өлдүрүб
адыны үстүмдөн
көтүрө билмирэм.

* * *

Өкүз өлөр, көнү галар,
икид өлөр, үнү галар.

* * *

Өкүз өлмәжинчә инәјә гижмәт олмаз.

* * *

Өкүзү бунузундан,
адамы сөзүндөн тутарлар.

* * *

Өкүзү јорулана чох сөз дејерләр.

* * *

Өкүзү олана борч көн верәрләр.

* * *

Өкүзү өлдүрүб,
гумузунда бычағы сындырды.

* * *

Өкүзү өлөндөн данышма.

* * *

Өкүзү өлөнө јол көстөрөн чох олар.

* * *

Өкүзүн бөјүјү пәјәдә галыбдыр.

* * *

Өкүзүн гашгасына дәјерләр.

* * *

Өкүзүн гочаланы
дана-бузова гошулар.

* * *

Өкүзүн чүтә кетмәјәнини
әтлик адына сатарлар.

* * *

Өкејин ады бэднам олур.

* * *

Өлдү вар, дөндү јохдур.

* * *

Өлдүрэн ох,
күнаһкар ох атан.

* * *

«Өлдүррэм» дејэндән горхма,
«өлләм» дејэндән горх.

* * *

Өлдүрсэлэр ганы ахмаз.

* * *

Өлән ким, өлдүрэн ким?

* * *

Өлән көрмәјәчәк,
галан көрәчәк.

* * *

Өлән онлардан олсун,
бел-күрәк биздән.

* * *

Өлән өлдү,
вај галанын һалына.
(Өлән өлдү, борчун удду,
вај галанын һалына).

* * *

Өлән өлдү
диријә дирилик кәрәк.

* * *

Өлән чаныны гуртарыр,
вај галанын һалына.

* * *

Өлән үчүн гәм јемә,
беш бүкүмдән аз јемә.

* * *

Өлэнин борчуну баггал дирилэрэ жүклэр.

* * *

Өлэнин чибиндэн кедэр.

* * *

Өлэр Короғлу,
кетмэз вэтэндэн.

* * *

Өлэчэксэн экэрчи шаһ оласан.

* * *

Өлкэ абад икэн
дэјирман хараба иди.

* * *

Өлкэ јанса, чаны јанмаз.

* * *

Өлкэ ки вар, онун габағында
шаһ да ачиздир, кэда да.

* * *

Өлкэ саһибсиз олмаз.

* * *

Өлмэ, итмэ,
гапымыздан кетмэ.

* * *

Өлмэз, итмэз Хэди чэ,
көрэр нэвэ-нэти чэ.

* * *

Өлмэк вар, дөнмэк јохдур.

* * *

Өлмэк истэјирсэн
көч Мазандарана.

* * *

Өлмэк өлмэкдир,
хырылдамаг нэ демэкдир?!

* * *

Өлмүш аслана
довшанлар да һучум ејләр.

* * *

Өлмүш ата јүк чатмазлар.

* * *

Өлмүш дэвэнин дэраси
бир ешшәјә јүкдүр.

* * *

Өлмүш ешшәк ахтарыр ки,
налыны чәксин.

* * *

Өлмүш асландан
дири көпәк јахшыдыр.

* * *

Өлү асланын саггалыны јоларлар.

* * *

Өлү бит дејил ки!

* * *

Өлү бит дејиләм ки,
дырнаг алтында галым.

* * *

Өлү гәбристандан гајытмаз.

* * *

Өлү дағы чәкиләр,
дири дағы чәкилмәз.

* * *

Өлү јердә галмаз.
(Өлү кәфәнсиз галмаз).

* * *

Өлү кимдир ки,
корун сөјән ким ола?!

* * *

Өлү кими јатыр.

* * *

Өлү көр нечә өлүдүр,
Эзраил дә халына аглайыр.

* * *

Өлү чәһәннәмә,
тәки моллаја пул олсун.

* * *

Өлүб аглајаны јохдур.

* * *

Өлүб өлүмдән гајыдыб.

* * *

Өлүдән пај умур.

* * *

Өлүдән шејтан да әл чәкиб.

* * *

Өлүјә дә јијә лазымдыр,
диријә дә.

* * *

Өлүләр елә билир ки,
дириләр һалва јејир.

* * *

Өлүм вар ки, һәјат гәдәр дәјәрли,
һәјат вар ки, өлүмдән дә бәдтәрدير.

* * *

Өлүм вар өлүм кими,
өлүм вар зүлүм кими.

* * *

Өлүм гаш илә
көз арасындадыр.

* * *

Өлүм-дирим бизим үчүндүр.

* * *

Өлүм һагдан,
кәфән Мәммәд Чәфәр бәјдән.

* * *

Өлүм һагдыр.

* * *

Өлүмдән башга һәр шејә чарә вар.

* * *

Өлүмә кедән кәлди,
пула кедән кәлмәди.

* * *

Өлүмә чарә јохдур.

* * *

Өлүнү вахтында агла,
ел кәләр түнлүк олар.

* * *

Өлүнү өзбашына гојсан,
шыллаг атар кәфәни чырар.

* * *

Өлүнүн вәсијјәти өзү илә кедәр.

* * *

Өлүнүн далынча данышмазлар.

* * *

Өлүнүн далынча салат чәкир.

* * *

Өлүрсә јер бәјәнсин,
галырса ел бәјәнсин.

* * *

Өлүсү бир күн,
шивәни мин күн.

* * *

Өлүсү олан кириди,
јаса кәлән киримәди.

* * *

Өлүсү өлан бир күн ағлар,
дәлиси олан һәр күн.

* * *

Өлчмәмиш бичмә.

* * *

Өмрүн бәрәкәти јахшы әмәл иләдир.

* * *

Өмрүнә гәбалә алыб.

* * *

Өмүр бир ијнәдир,
сапы чох гыса.

* * *

Өмүр боју лампа гајырдым,
һәлә дә гаранлыгыда галмышам!

* * *

Өмүр вәфасыздыр, бизи тәрк едир.

* * *

Өмүр гарыса да,
көнүл гарымаз.

* * *

Өмүр дејир гочалмышам,
үрәк дејир: - Јаша һәлә!

* * *

Өмүр едән јаша долар.

* * *

Өмүрләр өртүлүдүр,
һәм гочаја һәм чавана.

* * *

Өпүрсән өз әлини өп.

* * *

Өрдәк әтин, газ әтин,
јејән биләр ләззәтин.

* * *

Өрдәји бағламаға,
ипәк кәрәк,
јар илә ојнамаға,
үрәк кәрәк.

* * *

Өрдәји су илә горхутмазлар.

* * *

Өрдәк кәлиб газ олмаз,
кәлин кәлиб гыз олмаз.

* * *

Өрдәк өлдү -
газ галды,
сим гырылды -
саз галды.

* * *

Өрдәкдән газ јериши
тәләб еләмәк олмаз.

* * *

Өркән нә гәдәр узун олса,
јенә дә доғанагдан кечәчәк.

* * *

Өркән үстә дары сәриб.

* * *

Өрәпә гојунун
нә эти олар, нә јуну.

* * *

Өртүлү базар,
достлуғу позар.

* * *

Өрүшүндә отла.
(Өрүшүндән чыхма).

* * *

Өтүб кечән өмүрдүр,
гочалан инсан!

II

* * *

Падшаһ узагда,
аллаһ јухарыда,
кимэ дејэсэн дәрдини?!

* * *

Падшаһ хэзинәси дә
алты шаһылыг гыфыла мөһтачдыр.

* * *

Падшаһын ајағы дәјән јердә једди ил от битмәз.

* * *

Падшаһын да далынча данышарлар.

* * *

Падшаһын да рәијјәтә иши дүшәр.

* * *

Падшаһын сөһбәтинин әввәли - дирилик,
ахыры - өлүм.

* * *

Пај бөләнә пај галмаз.

* * *

Пај бөләннин јүздә бири чәннәтә кедәр.

* * *

Пај верди, далынча кәлди.

* * *

Пај долу кәләр, долу кедәр.

* * *

Пај пајы дөјәр, чыхардар.

* * *

Пај пајлајан пајындан олар.

* * *

Пајдан пај уммазлар.

* * *

Пајдан уман пај вермэз.

* * *

Пајын габағы пај олар.

* * *

Пајын чәннэтдә.

* * *

Пајыны јалгыз јејән
пајыны диши илә тугар.

* * *

Пајыны пајымын үстә гој,
ја алтындан је, ја үстундән.

* * *

Пајыз чамышы гачаған олар.

* * *

Пајызын сују касыбын боғазына тәнқдир.

* * *

Палаза бүрүн,
елә илә сүрүн.

* * *

Палан-палан, мәнә дә палан?!

* * *

Палчыға батан арабаны өкүз чыхардар.

* * *

Папаг елә - ишимизи биләк.

* * *

Папаг исти-сојуг үчүн дејил,
намус үчүндүр.

* * *

Папаг алтында икидләр јашар.

* * *

Папагчынын көнлү олса,
бир дәридән доггуз папаг тикәр.

* * *

Папагчынын папағы јыртыг олар.

* * *

Папагчынын папағы олмаз.

* * *

Папағы түлкү дәрисиндән,
хәбәри јох керисиндән.

* * *

Папағымыз күнә јанды.

* * *

Папағын јерә кирсин!

* * *

Папағыны гој габағына, фикирләш.

* * *

Папағыны мәсчидә атсалар,
кедиб көтүрмәз.

* * *

Папағынын зағарасы кедиб.

* * *

Пара гуртарды, дүкан бағланды.

* * *

Пара истәмә мөндән,
буз кими сојууарам сөндән.

Паран вардыр - чүмлә аләм гулундур,
паран јохдур - дар күчәләр јолундур.

* * *

Паран учуз исә,
баһалы ол.

* * *

Паслы дэмирдэн гылынч олмаз.

* * *

Пахыл адам ач чанавардан писдир.

* * *

Пахыл артса,
гурд артар.

* * *

Пахыл олма, гүссэн олмасын.

* * *

Пахыла танры вермэз,
версэ дэ гарны дојмаз.

* * *

Пахылын ахыры олмаз.

* * *

Пахылын кору чэһәннэмдир.

* * *

Пахылын көзү дојмаз.

* * *

Пејғәмбэр эввэл өз чанына дуа едиб.

* * *

Пејинин ады «Чәмөнкүл».

* * *

Пејининэ бах - бостан ат.

* * *

Пендир јејән су ахтарар.

* * *

Пендир-чөрөк сәламәтдир.

* * *

Пешиман шејтандыр.

* * *

Пешкәшин ахыры дәрвишә чатар.

* * *

Пәзәвәнкин ахыры дәрвиш олар.

* * *

Пәләнкә әт җемәји,
кечијә от җемәји өјрәтмәзләр.

* * *

Пәнчшәнбәнин кәлиши,
чәршәнбәдән бәллидир.

* * *

«Пәнчшәнбәнин» нөгтәләрини дүзүрдүм...

* * *

Пәһризини көзләмәјән
азарыны узадар.

* * *

Пөшәнкин ахыры торбакеш олар.

* * *

Пијада атлыја күләр.

* * *

Пијада зүввардыр.

* * *

Пијада кедәндән
ат алмағы өјрәнмә.

* * *

Пијаданын атлы илә нә јолдашлығы?!

* * *

Пир мәнимдир, кәрамәтини билирәм.

* * *

Пишик архасыны јерә вурмаз.

* * *

Пишик атасы хејринә сичан тутмаз.

* * *

Пишик баласы өзүнү
анасынын дөшүндө кизлэдэр.

* * *

Пишик баласыны истэдижиндэн жејер,
(Пишик баласыны сичана бэнзэдэр жејер).

* * *

Пишик бэркэ дүшэндө,
дырнагы илэ пэлэнк көзү чыхардар.

* * *

Пишик бэслэмэјэн - сичан бэслэр.

* * *

Пишик ездэн чыханда,
сичанлар баш галдырар.

* * *

Пишик жејени,
аслан гусдура билмэз.

* * *

Пишик јерэ өјрэнэр, ит адама.

* * *

Пишик кими једди чаны вар.

* * *

Пишик мијо-мијону анасындан өјрэнэр.

* * *

Пишик мијолдамасын,
тојуг гаггилдамасын.

* * *

Пишик өлүб, сичанларын бајрамыдыр.

* * *

Пишик сичаны марытдајан кими марытдајыр.

* * *

Пишијә дедиләр:

- Атан јахшыдыр, анан?

Деди:

- Нә бу, нә о, мијо-мијо.

* * *

Пишијин ағзы бирә саланда,

дөнәр үзүнү чырмаглар.

* * *

Пишији бағлајыб чөрәк јејәнләрдәндир.

* * *

Пишији бир вурсан - динмәз,

ики вурсан - динмәз,

ахырда үз-көзүнү чырмаглар.

* * *

Пишији чох сыхышдырма,

пәләнкә дөнәр.

* * *

Пишијин ағзы әтә чатмаз,

дејәр: - Иј верир!

* * *

Пишијин ганады олсајды

сәрчәләрдән әламәт галмазды.

* * *

Пишијин дәрди ити өлдүрәр.

* * *

Пишијин јатан јери исти күрсү дибиндәдир.

* * *

Пишијин јүјүрмәји саманлыға гәдәрдир.

* * *

Пишијин көзү сичан дешијиндә олар.

* * *

Пишијин көнлү саманлыгда иди,

тазы да говду, саманлыға салды.

* * *

Пишијини ағача дымашдырам.

* * *

Пишијиниз нәрдиванымызы апарыб.

* * *

Пирини танымајанын агибәти пис олар.

* * *

Пиримизә даш атмајын.

* * *

Пинәчинин мајасы ијнә илә сапыдыр.

Əjdər Behnam

Р

Раст кәлмәјән ишә пешиман олма.

* * *

Раһат дурмајан, нараһат олар.

* * *

Раһат отурана нә вали кәләр, нә һаким.

* * *

Раһатлыг истәјән адам: - кар, кор, лал кәрәк.

* * *

Рәмалдыр, пејғәмбәрлик иддиасы ејләјир.

* * *

Рәндә көрмәјиб.
(Рәндәләнмәјиб).

* * *

Рәнчбәрин үмиди әкинәдир.

* * *

Ришхәнд етмә гоншуна
кәләр бир күн башына.

* * *

Ришхәндлик ағлын зәифлијиндән доғар.

* * *

Рузи (јемәк) олсун,
очагда олсун.

* * *

Рузи һәллачбазарда кәзир.

* * *

Рузиси кэлэн заман көнәји јуху тутар.

* * *

Рузимиз дүшүб кор Мәлијин элинә.

* * *

Рузи ки, дедин,
газыја мә'лум.

* * *

Рүшвәт чәһәннәмин ачарыдыр.

* * *

Рүшвәт һарамдыр.

* * *

Рүшвәт гапыдан кирәрсә, иман бачадан чыхар.

* * *

Рүшвәтхорун агибәти јохдур.

Əjdər Behnam

С

* * *

Сабаһа ким өлә, ким гала.

* * *

Сабаһын да сабаһы вар.

* * *

Сабаһын наһары бәдәнин мисмарыдыр.

* * *

Сабаһын шәри ахшамын хејриндән јахшыдыр.

* * *

Сабаһын ширин јухусу
јолчуну јолдан ејләр.

* * *

Сабаһ-сабаһа салма.

* * *

Сабун гара палазы ағартмаз.

* * *

Сабун илә үз јујан,
бир кун көјчәк олар.

* * *

Саваб төкүлүб, јыған јохдур.

* * *

Саваб көр, һәр заман јахшылыг ејлә.

* * *

Савад адамы дилли ејләр.

* * *

Саггал ағарыб,
бел бүкүлүб,
башда ағыл јох.

* * *

Саггал баша гурбан олсун.

* * *

Саггал адама газылығ вермәз.

* * *

Саггал јох икән бығ вар иди.

* * *

Саггала салам вермир.

* * *

Саггала хал дүшдү -
үрәјә хал дүшдү.

* * *

Саггалда фејз олсајды,
кечијә Кәрамәддин аға дејәрдиләр.

* * *

Саггалы ағарыб,
ағлы ағармајыб.

* * *

Саггалы һәр дәлләјин әлинә вермәзләр.

* * *

Саггалым јохдур, сөзүм кечмир.

* * *

Саггалымы дәјирманда ағартмышам.

* * *

Саггалымы һәлә әлә вермәмишәм.

* * *

Саггалын чыхмамыш,
косаја ришхәнд еләмә.

* * *

Саггалыма соған доғрајыр.

* * *

Саггалыны ушаг-мушаг элинә вермә.

* * *

Саггыз чејнәмәклә гарын дојмаз.

* * *

Саггыз чејнәндикчә чүрүјәр.

* * *

Саггызыны оғурлајыблар.

* * *

Сағ баш јастыға кәлмәз.

* * *

Сағ башына саггыз јапышдырма.

* * *

Сағ әл верәни
сол әл кәрәк билмәсин.

* * *

Сағ әли илә һарајлајыр,
сол әл илә говур мәни.

* * *

Сағ әлин башымыза!
(Сағ әлим башына).

* * *

Сағ әлин рәнчи сол әлә һарамдыр.

* * *

Сағ әлин сол әлә еһтијачы вар.

* * *

Сағ јери гарны алтындадыр,
ону да өркән кәсиб.

* * *

Сағ көзүн сол көзә е'тибары јохдур.

* * *

Сағ ол, вар ол,
күл ол, бүлбүл ол,
гәфәсдә олма!

* * *

Саға да вурур, сола да!

* * *

Солдан вурур, сагдан бичир.

* * *

Саглам руһ саглам бәдәндә олар.

* * *

Сагламлығын гәдрини хәстәләр биләр.

* * *

Сағлыг ән бөјүк варлыгдыр.

* * *

Сағлыг бөјүк не'мәтдир,
гәдрини билмәк кәрәк.

* * *

Сағлыг ән бөјүк не'мәтдир,
демә бабам, јохсулам.

* * *

Сағлыг олсун, көрәрик!

* * *

Сағлыг солтанлыгдыр.

* * *

Сағлығында кор Фатма,
өләндә бадам көзлү.

* * *

Сағсаған кәклијә бахар
өз јеришини итирәр.

* * *

Садаға - бәланы рәф ејләр.

* * *

Садаға гада гајтарар.

* * *

Садаға сарајдан чыхмаз.

* * *

Садә јашасан - јүз јашаја биләрсән.

* * *

Садәлик дә абадлығын бир нөвүдүр.

* * *

Саз олан јердә
сөзү саза верәрләр.

* * *

Саз шадлыг кәтирәр.

* * *

Сазына бүлбүл гонар.

* * *

Сазлы ев - сөзлү ев.

* * *

Сај, јеринә гоз гој.

* * *

Сајанын гулујам,
сајмајанын ағасы.

* * *

Сајылан күн тез кечәр.

* * *

Сајмадығын дешикдән түлкү чыхар.

* * *

Сајмаз ит адам гапар.

* * *

Сакит башын ағрысы олмаз.

* * *

Сакит олан саламат олар.

* * *

Салават күчә бағлыдыр.

* * *

Салавата ишләјир.

* * *

Салам вар баш кәсдирәр,
сөјүш вар ән'ам алар.

* * *

Салам вердим,
борчлу чыхдым.

* * *

Салам-әлек, сағсаған,
исти чөрәк, көј соған!

* * *

Салатчынын сәси
моллаја тој -бајрамдыр.

* * *

Салјан арабасы кими чырылдајыр.

* * *

Саллагхана көмәји арсыз олар.

* * *

Саман алтындан су јеридир.

* * *

Саман јејән ешшәк торбасыны өзү дашыјар.

* * *

Саман гала-гала гызыла дөнәр,
гызыл гала-гала самана дөнәр.

* * *

Саман сәнин дејил,
саманлыг ки, сәниндир.

* * *

Саманын түстүсү көз чыхардар.

* * *

Сандыг туласыдыр.

* * *

Санылы пул дурумсуз олар.

* * *

Санчмајаны санчмазлар.

* * *

Сап үзүлөн жердөн гырылар.

* * *

Сапдан асылыб.

* * *

Сапын учуну тапандан сонра
иш жахшы кедэр.

* * *

Сар чалаганын дајысыдыр.

* * *

Сарала-сарала галынча,
гызара-гызара өл.

* * *

Сарала-сарала јашамагданса,
мәрд-мәрданә өлмәк жахшыдыр.

* * *

Сарбанла гонаг оланын
дарвазасы кен кәрәк.

* * *

Сары ит чаггалын дајысыдыр.

* * *

Сары јағдан түк чәкир.

* * *

Сары јағла јағлајыр,
сарымсагла дағлајыр.

* * *

Сарсаг јашамаг өмрә јамагдыр.

* * *

Сарсаглар олмасајды,
јалтаглар ачындан өләрди.

* * *

Сатыналма гулунам!

* * *

Саф армуд сапдан дүшмэз.

* * *

Сахла көнү,
кэлэр күнү.

* * *

Сахла саманы,
кэлэр заманы.

* * *

Сахсыја верэ-верэ,
чыхар мисин баһасы.

* * *

Саһибиндэн габаг бостана кирмэ.

* * *

Саһибинин јанында пишик дә ит басар.

* * *

Саһибсиз гојуну гурд јејэр.

* * *

Саһибсиз ев харабадыр.

* * *

Саһибсиз мал јетимдир.

* * *

Сач сәфадан узанар,
дырнаг чәфадан.

* * *

Сач урәкдән су ичәр.

* * *

Сачы борч алмаг мүмкүн олсајды,
кечәлин нә дәрди варды?!

* * *

Сачы сојуг оланын күндәси күт кедәр.

* * *

Сәбир ағачы һәр бағда көјәрмәз.

* * *

Сэбир ачыдыр, мејвәси ширин.

* * *

Сэбир едән мурадына јетишәр.

* * *

Сэбир едән саламат олар.

* * *

Сэбир ејлә ишинә,
хејир кәләр башына.

* * *

Сэбир ејләјән фәрәч тапар.

* * *

Сэбир ејләјән чох јашар.

* * *

Сэбир ејләрәм, сэбир дашы,
чатлады үрәјимин башы.

* * *

Сэбр илә һалва бишәр еј гора сәндән,
бәсләсэн атлас олар тут јарпағындан.

* * *

Сэбир касам долубдур.

* * *

Сэбир тәкамүлүн бабасыдыр.

* * *

Сэбир чәннәт ачарыдыр.

* * *

Сэбирин ахыры хејир олар.

* * *

Сәдагәт гәһрәманын зинәтидир.

* * *

Сәккиз јумурта вериб,
доггуз јумурта истәјир.

* * *

Сев сәни севәни.

* * *

Севданы севда илә јујарлар.

* * *

Севәни севәнә вер.

* * *

Севәни севилән инчидәр.

* * *

Севәнин көзүндә пәрдә олар.

* * *

Севәрәм мәни севәни,
кечәл ола, даз ола,
севмәрәм мәни севмәјәни,
шаһ ола, шаһбаз ола.

* * *

Севиндим - гушум вар, гушум вар,
аралыға чыхды сәрчә баласы.

* * *

Севинч севинч кәтирәр.

* * *

Севки од дејил,
амма оддан јамандыр.

* * *

Севки адамы јандырар.

* * *

Севки адамы селә верәр.

* * *

Севкилимә чатајдым,
раһат-раһат јатајдым.

* * *

Сејид чәддинә архаланар.

* * *

Сел жүз күндө ованы,
дәрд бир күндө овар.

* * *

Сечә-сечә дүшдү сечмәлијә.

* * *

Сәбәбкарын еви абад.

* * *

Сәккиз күн өмүрә,
доггуз күн чалышмаг лазымдыр.

* * *

Сәксән, дохсан,
бир күн варсан,
бир күн јох!
(Сәксән, дохсан,
бир күн јохсан).

* * *

Сәксәниндә јашајыр,
инди белин гуршајыр

* * *

Сәккиз мыха доггуз ат бағламазлар.

* * *

Сәлбәни мејвәли ағача вурарлар.

* * *

Сәнә ит сахлајанын,
бир тикә артыг чөрәји кәрәк.

* * *

Сән аға, мән аға,
инәкләри ким саға?!

* * *

Сән ағачы әлинә ал,
оғруну ит гапачаг.

* * *

Сэн ағачы көтүр,
сучлу өзүнү билдирэр.

* * *

Сэн адыны чэк,
мэн нишан верим.

* * *

Сэн атлы, мэн пијада.

* * *

Сэн бир јејиб ичмисэн,
мэн дүңјаны кэзмишэм.

* * *

Сэн бир кишисэн,
мэн бир киши!

* * *

Сэн вуранда су чыхар,
мэн вуранда - ган?!

* * *

Сэн вурмадын, мэн јыхылмадым,
бэс буна нэ олду?!

* * *

Сэн гочаг оғлан ол,
гаранлыг кечэлэр чохдур.

* * *

Сэн далыны даша вер,
о гэдэр даш јыған олар ки.

* * *

Сэн дејән гарпыздыр,
фал-фал јејэрлэр.

* * *

Сэн дејән олду, мэн дејән?!

* * *

Сэн дејән олсун,
анчаг базар позулмасын!

* * *

Сэн дејән олсун, гал јатсын.

* * *

Сэн дә бир саггал тәрпәт.

* * *

Сэн дәдәли, мән јетим.

* * *

Сэн доғру ол,
әјри бәласыны тапар.

* * *

Сэн дуза кедәндә,
мән дуздан кәлирдим.

* * *

Сэн еләсэн, мән белә.

* * *

Сэн ичини је,
мән габығыны кәмирәрәм.

* * *

Сэн иши бурахмасан,
иш сәни бурахмаз.

* * *

Сэн једијини билмирсэн,
мән доғрадығымы билирәм.

* * *

Сэн јериндән тәрпәнинчә,
дағ-даш дилә кәләр.

* * *

Сэн ким, мән ким?!
(Сән кимсэн, мән кимәм?!).

* * *

Сән кет ашыг-ашыг ојнамаға.

* * *

Сән кет өзүнә дост газан,
душмән очаг башында.

* * *

Сэн өзүнэ күн ахтар.

* * *

Сэн көрөн ағачлары дибиндэн кәсибләр.
(Сэн көрөн ағачлары одунлуға доғрајыблар).

* * *

Сэн күллә атан ол,
барытыны мән веррәм!

* * *

Сэн күндүз кедән јоллары
мән кечә икән кечмишәм.

* * *

Сэн мејханаја кедирсэн, мән мәсчидә,
бәс бир-биримизи һарада көрәк?!

* * *

Сән мәндән чан истә,
мән дејим көзүм үстә!

* * *

Сән мәним бир үзүмү ағарт,
мән сәнин ики үзүнү ағардым.

* * *

Сән моллаја кедәндә,
мән молладан кәлирдим.

* * *

Сән нә билирсэн
ајы һарада јумуртлар?!

* * *

Сән нә һајда, мән нә һајда?!

* * *

Сән орда, јаз, мән бурда,
кор олсун дүшмәнимиз!

* * *

Сән өл, мән Ағчагабулда
сәнин үчүн дөвә кәсим!

* * *

Сэн өлдүн - борчдан гуртардын.

* * *

Сэн разы, ман разы,
нэ гэлэт еләјир газы?!

* * *

Сэн сәјдығыны сәј,
көр фәләк нә сәјыр.

* * *

Сэн сапта дурмаз балтасан.

* * *

Сэн севданы ет, гүјруг һејбәдәдир.

* * *

Сэн сөзү ат,
јијәси өзү көтүрәр.

* * *

Сэн тәрпәнинчә гырғы Ширваны ашар.

* * *

Сэн һагг ол, һагг да сәнинлә олар.

* * *

Сэн чалдын!

* * *

Сәндән еһтијачы оланы,
башгасына мөһтач еләмә.

* * *

Сәндән кор ит һејир көрмәјиб!

* * *

Сәндән мәнә јар олмаз.

* * *

Сәндән һәрәкәт,
мәндән бәрәкәт.

* * *

Сәнә бир кәлмә сөз,
мәнә бир иллик јол.

* * *

Сэнэ бир тој тутарам ки,
элиндэн ит эппэјини алар!..

* * *

Сэнэ күвэндијим дағлар,
сэнэ дэ гар јағармыш?!

* * *

Сэнэ мэндэн өјүд,
дэнини өзүн үјүд.

* * *

Сэнэ, мэнэ нэ шэриэт?!

* * *

Сэнэ һэр ким даш атса,
сэн она чэрэк ат.

* * *

Сэнэт ајры, вэрдиш ајры.

* * *

Сэнэт, голда гызыл билэрзикдир.

* * *

Сэнэт инсанын хэзинэсидир.

* * *

Сэнэтин писи олмаз.

* * *

Сэнэткарын оғурлуғун тутмағ олмаз.

* * *

Сэни алар да, сатар да,
хэбэр тутмазсан!

* * *

Сэни нэ тапан дејэр: - Јаша!
нэ итирэн дејэр: - һајыф!

* * *

Сэни истэјирэм,
өзүмү сэндэн артыг истэјирэм.

* * *

Сэни истэрэм, чох истэрэм,
бир кезүмү јох истэрэм!

* * *

Сэни мәним гәбримә гојмајачаглар!

* * *

Сэни өкүз вурсун!

* * *

Сэнин атын мәним арпамын күчүнә јорға кедир.

* * *

Сэнин вахтын-кечиб,
аллаһ евладына ағыл версин.

* * *

Сэнин ипин илә шәлә бағламаг олмаз.

* * *

Сэнин јумурганын сарысы олмаз.

* * *

Сэнин үзүн - дөвөнин дизи.

* * *

Сэнинки нөгддир, сән апардын.

* * *

Сэнинки сәндә, мәнимки мәндә.

* * *

Сәнсиз бир күнүмүз олмасын.

* * *

Сәпилмәјән буғда көјөрмәз.

* * *

Сәрв ағачы нә гәдәр уча олса,
эсли јохдур, будағында бар олмаз.
(Сәрв ағачы һәр ағачдан учадыр,
эсли јохдур, будағында бар олмаз).

* * *

Сәрнич кәтир, сүд ахтар.

* * *

Сэрт олма, мэрд ол.

* * *

Сэрхош бири ики көрэр.

* * *

Сэрхош сэрхошу мејханада көрэр.

* * *

Сэрхоша мэктуб јазма
ја охујар, ја охумаз.

* * *

Сэрхошдан дәли дә горхар.

* * *

Сэрхошу ит дә тутмаз.

* * *

Сэрхошу мејханада,
                  молланы мөсчиддә,
                  дәрвиши тәкјәдә
                  тапмаг олар.

* * *

Сэрхошун дәниз топуғундандыр.

* * *

Сэрхошун мэктубу мејханада охунар.

* * *

Сэрхошун нә вечинә,
аләми су апарсын.

* * *

Сэрчә газан долдурмаз,
газ вур, газан долсун.

* * *

Сэрчә дејил будуну верим,
бир дөвәнин нәјини верим?!

* * *

Сэрчә нәдир ки, бозбашы нә ола?!

* * *

Сэрчэ олсун, элимдэ олсун,
көйдэ учан газы неjlэрэм?!

* * *

Сэрчэдэн горхан дары экмэз.

* * *

Сэрчэjэ чиб-чиб өjрэтмэзлэр.

* * *

Сэрчэни бүлбүл адына сатыр.

* * *

Сэрчэнин нэгмэси jох,
чиб-чиби чох!

* * *

Сэрчэнин чиб-чибиндэн,
тоjугун гаггылдамасы jахшыдыр.

* * *

Сэс вер, сирр вермэ.

* * *

Сэс-күj илэ иш ашмаз.

* * *

Сэфалэт чалышган адамын гапысындан бахар.

* * *

Сэфэр мэхэк дашыдыр.

* * *

Сэфэрэ кедэн су көтүрэр.

* * *

Сэхавэт дөвлөтдэн деjил, тэбиэтдэндир.

* * *

Сэһви дэjирманчы еjlэр,
буғда апарар, ун кэтирэр.

* * *

Сэһэр jемэjини өзүн je,
күнорта jемэjини jолдашына,
ахшам jемэjини дүшмэнинэ вер.

* * *

Сәһәр кедәр нахыра,
ахшам кәләр ахура.

* * *

Сәһәр күнүнә гызмајан
ахшам күнүнә һеч гызмаз.

* * *

Сәһәрин ишини сәһәр көр.

* * *

Сәһрада күл битмәз,
чаһилә сөз јетмәз.

* * *

Сидгән гарадашдан
мәтләб алмаг олмаз.

* * *

Сидр-кафуру мүфтә көрсә
узаныб өләр.

* * *

Сијасәт нәнә-бачы билмәз.

* * *

Сизин аранызда ала гарға балаламаз.

* * *

Сизин газаныңыз вар,
биз вураг өз күвәчимизи сындыраг?!

* * *

Сизин евдә јејәк,
бизим евдә ојнајаг.

* * *

Сиркә түнд оландә
өз күпүнү партладар.

* * *

Сыркәнин өз габына зәрәри вар.

* * *

Силаһ саһибинә дә дүшмәндир.

* * *

Силаһла ојнамаг олмаз.

* * *

Силдим сүпүрдүм, силкидим чыхдым.

* * *

Симасы бош,
гушгуну бош.

* * *

Сирр ачандан ел гачар.

* * *

Сирр вермә достуна,
о да дејәр достуна.

* * *

Сирр сахламаг мәрдликдир.

* * *

Сирри сирр ачар, кири - кир.

* * *

Сифариш илә һәчч гәбул олмаз.

* * *

Сичан гарасындан минарә тикир.

* * *

Сичан дешијини сатын алыр.

* * *

Сичан кими бир көзү дешикдәдир.

* * *

Сичан кими һәр дешикдән баш көстәрир.

* * *

Сичан көрәндә пәләнкә дөнән пишик,
пәләнк көрәндә сичана дөнәр.

* * *

Сичан олмамыш говурға јејир.

* * *

Сичан олмамыш дағарчыг дәлир.

* * *

Сичан сидижинин дэ дэрјаја хејри вар.

* * *

Сичана араг версэн,
пишиқдэн паспорт истэр.

* * *

Сичана дедилэр:
- Бу дешиқдэн чых, кир о дешијэ.
беш мин алтун верэк сэнэ!
Сичан деди:
- Бунда нэ вар?
Мэнзили јахын, пулу чох?!

* * *

Сичандан олан кэсэјэн олар.

* * *

Сичандан олан торба кэсэр.

* * *

Сичаны өлдүрмэк пишијэ ојундур.

* * *

Сичанын анбара кирмэсинэ јанмырам,
башгасына јол көстөрмэси мәни јандырыр.

* * *

Сызағаны гашыма, чибан едэрсэн.

* * *

Сыјыг илэ јыхылан ев,
аш бишир, виран олсун.

* * *

Сынан гол сағалар,
сынан гэлб сағалмаз.

* * *

Сынанмамыш атын дал-габағына кечмэзлэр.

* * *

Сыныг габда су галмаз.

* * *

Сынсын о баш ки, дост јолунда кәрәк олмаз.

* * *

Сырадан чыхан готур олар.

* * *

Сыхыб сујуну чыхардарлар.

* * *

Сыхыла-сыхыла бешиштә кетмәкдәнсә,
ојнаја-ојнаја чәһәннәмә кет.

* * *

Совгатын ады бирдир.

* * *

Соған ачы олса да сүфрәдә өз јери вар.

* * *

Соған ејиб ачандыр.

* * *

Соған јемәмисән,
ичин нијә көјнәјир?!

* * *

Соған көјәрди, деди:
- Мән дә бир куләм!

* * *

Соған олсун, нағд олсун!

* * *

Сојуб-сојуб гујруғунда бычағы сындырды.

* * *

Сојуг дәмир дөјүлмәз.

* * *

Солахај бәрк вурар.

* * *

Сона галан дала галар,
дала галан дана говар.

* * *

Сонраја галан дэмјә галар.

* * *

Сонракы пешманчылыг фајда вермәз.

* * *

Сораг-сораг илә Исфәһана кедәрләр.

* * *

Сорғу-суал көјдә дејил, јердәдир.

* * *

Сорушдулар:

- Кечәл башыны јудун?

Деди:

- Јудум да, дарадым да!

* * *

Сорушан дағлар ашар,
сорушмајан дүздә чашар.

* * *

Софи соған јемәз,
тапса габығыны да гојмаз.

* * *

Севда арасында нырх гојмазлар.

* * *

Севданы пул кәсәр.

* * *

Севданы пул кәсәр
даваны гылынч!

* * *

Севданын әввәли!

* * *

Сөз ағыздан чыхар.

* * *

Сөз вар адамы мәст ејләр,
сөз вар мәсти ајылдар.

* * *

Сөз алтында галан дежил.

* * *

Сөз бир олса,
зәрби кәрән сындырар.

* * *

Сөз бөјүјүн, су кичијин.

* * *

Сөз вар ел ичиндә,
сөз вар ев ичиндә.

* * *

Сөз вар хәстәни сағалдар,
сөз вар адамы јаралар.

* * *

Сөз вар гулагардына саларлар (вурарлар).

* * *

Сөз вар - кәләр кечәр,
сөз вар - дәләр кечәр.

* * *

Сөз вар - халг ичиндә,
сөз вар - хулг ичиндә.

* * *

Сөз вар - шәкәр-ширин бал кими,
сөз вар ки, зәһәрдән дә бетәрдир.

* * *

Сөз вахтына чәкәр.

* * *

Сөз гылынчдан кәскиндир.

* * *

Сөз вермә, вердин - јеринә јетир.

* * *

Сөз вермэк асандыр,
жеринэ јетирмэк чэтин.

* * *

Сөз гушдур,
бурахарсан, учар кедэр.

* * *

Сөз даныш, сөз олсун.

* * *

Сөз даныш, сөз ешит.

* * *

Сөз данышыгдан кечэр.

* * *

Сөз дедијин дэмирдир,
дејдукчэ узанар.

* * *

Сөз дејэн аздыр,
сөз чејнэјэн чох.

* * *

Сөз јаш дәридир,
һараја чөксән ораја кедэр.

* * *

Сөз кәлди - дејәрләр.

* * *

Сөз кәлди, мөгамында де кәлсин.

* * *

Сөз кәздирән адамдан горх.

* * *

Сөз кәздирмә.

* * *

Сөз күмүш олса, сукут гызылдыр.

* * *

Сөз мәндрә, пул инкилисдрә.

* * *

Сөз одур ки, һагга вара.

* * *

Сөз пәһләваны олма.

* * *

Сөз сандыға кирмәз.

* * *

Сөз саһиби өлсә дә сөз галар.

* * *

Сөз - саһибинин дустағыдыр,
саһиби - сөзүн дустағы.

* * *

Сөз-совсуз ев олмаз.

* * *

Сөз сөjlәдијин адамы таны,
сонра она сөз сөjlә.

* * *

Сөз сөзү кәтирәр.

* * *

Сөз сөзү чәкәр,
аршын беzi.

* * *

Сөз тез јајылар.

* * *

Сөз торбаја кирмәз.

* * *

Сөз үчүн әлини чибинә салмыр.

* * *

Сөз үчүн - уста,
иш үчүн хәстә.

* * *

Сөз чох олан јердә
јалан да чох олар.

* * *

Сөздүр, данышыр.

* * *

Сөзлө плов бишсә,
даг гэдэр жаг мөндөн.

* * *

Сөзлэр бир-биринә чаланыб кедэр.

* * *

Сөзү ағзында бишир, сонра де.

* * *

Сөзү ат, жіјәси көтүрәр.

* * *

Сөзү ат јерә, кедәр јерини тапар.

* * *

Сөзү мәгамында де.

* * *

Сөзү мөндөн габаг кедәр.

* * *

Сөзү хиридары олана дејәрләр.

* * *

Сөзүн ачысы зөһәрдән-дә бетәрдир.

* * *

Сөзүнү билмөјөн ағыз
баша тохмаг вурдулар.

* * *

Сөзүн гәдәми јејин олар.

* * *

Сөзүн гысасы дөјәрли олар.

* * *

Сөзүн гысасы,
һөрүјүн узуну.

* * *

Сөзүн дамары олар,
чөкдикчә узанар.

* * *

Сөзүн дүзү дашдан кечәр.

* * *

Сөзүн дүзүнү де,
аты мин чап.

* * *

Сөзүн дүзүнү зарафата салыб дејәрләр.

* * *

Сөзүн дүзүнү ушагдан хәбәр ал.

* * *

Сөзүн илә ишин бир олсун.

* * *

Сөзүн јаланы олмаз,
јанлышы олар.

* * *

Сөзүн јахшысы балдан ширин олар.

* * *

Сөзүн заһири зәриф,
батини ләтиф олмалыдыр.

* * *

Сөзүн өз јери вар.

* * *

Сөзүн чавабы сөз олар.

* * *

Сөзүнү балла кәсим!

* * *

Сөзүнү билмәјәни бајыра атарлар.

* * *

Сөзүнү тојларда кәсим!

* * *

Сөjlәjәнә бахма,
сөjlәjәнинә бах.

* * *

Сөjlәмәк мәнән,
динләмәк сәнән.

* * *

Сөjmә нөкәр атамы,
сөjmәjim бәj атаны.

* * *

Сөjүддән сәнәл иji кәлмәз.

* * *

Сөjүш гәлп пулдур,
jiјәсинә гаjыдар.

* * *

Сөндү бизим чырағымыз,
jанды сизин чырағыңыз.

* * *

Сөһбәт дары торбасыдыр,
дешилди - дағылачаг.

* * *

Сөһбәт илә гарыjан,
гәмдән гүссәдән азад олар.

* * *

Сөһбәт үчүн чәнә,
чаггал үчүн һәнә.

* * *

Су аjдынлыгдыр.

* * *

Су аjдынлыгдыр - чала өз бағына.

* * *

Су ахар, арха кәләр.

* * *

Су ахар, дәли дуруб бахар.

* * *

Су ахар, чухуру тапар.

* * *

Су ахдыгы јерэ төкүлөр.

* * *

Су ахдыгы јердән бир дә ахар.

* * *

Су ашағы ахыдыр,
су јухары ахтарыр.

* * *

Су башдан буланар.

* * *

Су башындан ашыб.

* * *

Су бир јердә галанда ијләнәр.

* * *

Су буланмајынча дурулмаз.

* * *

Су габы суда сынар.

* * *

Сугабыны су таныјар.

* * *

Су дајанар, дүшмән дајанмаз.

* * *

Су дашы гума дөндәрәр
арвад кишини - мума.

* * *

Су дириликдир.

* * *

Су илә, од илә
зарафат олмаз.

* * *

Су илэ одун иманы јохдур.

* * *

Су јараныб ахмаға,
көз јараныб бахмаға.

* * *

Су ки, башдан ашды,
истәр бир гарыш олсун,
истәр мин аршын.

* * *

Су ки, кирди габа - олду ичмәли.

* * *

Су кими әзиз ол.

* * *

Су кичијиндир, јол бөјүјүн.

* * *

Су кәләр, ахар кедәр,
бәндләри јыхар кедәр,
дүнја бир пәнчәрәдир,
һәр кәлән бахар кедәр.

* * *

Су кәләр ләјләндирәр,
бағчаны күлләндирәр.

* * *

Су кәрәк гујунун дибиндән чыхсын,
гујуја су төкмәклә гују сулу олмаз.

* * *

Су көрәндә балыгдыр,
гаја көрәндә - кечи.

* * *

Су көрмәјинчә әтәк чәкмә.

* * *

Су көтүрмәклә дәрјадан су әксик олмаз.

* * *

Су мурдары пак ејләр.

* * *

Су олан јердә абадлыг олар.

* * *

Су сәмтинә ахар.

* * *

Су сәнин дадынча кәлмәсә,
сән сујун дадынча кет.

* * *

Су суја гарышанда кучлү олар.

* * *

Су сују тапар, су да чухуру.

* * *

Су һарада - дирилик орада.

* * *

Су һәр шеји пак ејләр,
үз гарасындан гејри.

* * *

Су чәкән дә мән олдум,
бәрә кәздирән дә?!

* * *

Суда батан илана да сарылар.

* * *

Суда батмаз, одда јанмаз.

* * *

Суда боғулан саман чөпүндән јапышар.

* * *

Судан ајрылан балығын оддан горхусу олмаз.

* * *

Судан гајмаг јығыр.

* * *

Судан хејир олса,
гурбага эждаһаја дөнәр.

* * *

Судан чыхмыш балыг кими чапалајыр.

* * *

Судан чыхмыш тојуға охшајыр.

* * *

Суја дүшсә гуру чыхар.

* * *

Сусуз јердә өрдәк олмаз, газ олмаз.

* * *

Сују вер сузујана.

* * *

Сују габда көрүб күнү бачада.

* * *

Сују пүфләјә-пүфләјә ичир.

* * *

Сујун гујуда олсун.

* * *

Сујун әввәли буланты кәләр.

* * *

Сујун лал аханы,
адамын јерә баханы.

* * *

Сујун үстә кәми вар,
һәр бир ишин чәми вар.

* * *

Сујун шырылтысындан,
арвадын зырылтысындан горхмаг кәрәк.

* * *

Сулары бир арха кетмир.

* * *

Суларыңыз ахар-бахарлы олсун.

* * *

Сулу-сулу јудум,
чамурлу-чамурлу сәрдим.

* * *

Сусамыш ит кәһризә бахар.

* * *

Сусуз ағач мејвә вермәз.

* * *

Сусуз апарыб, сусуз кәтирәр.

* * *

Субај адамын јахасыны бит јејәр
чөрәјини - ит.

* * *

Субајлыг солтанлыгдыр.

* * *

Сүр кет демәмишләр,
көр кет демишләр.

* * *

Сүд верән инәји кәсмәзләр.

* * *

Сүд икидә һалалдыр.

* * *

Сүдлә кәлән,
сүмүклә чыхар.

* * *

Сүд көлүндә үзүр.

* * *

Суддә ағзы јанан,
гатығы үфләјә-үфләјә ичәр.

* * *

Сүдлү аш дадлы олар,
бир күн сиздә, бир күн биздә.

* * *

Сүдлү гојун сүрүдән ажрылмаз.

* * *

Сүдлү инәк ол,
вур долу сәрниччи дағыт.

* * *

Сүдлүнү сүрүдән ажырмазлар.

* * *

Сүдүн дадыны гысыр эмән дана биләр.

* * *

Сүкут едән саламат олар.

* * *

Сүкут ихтијардадыр.

* * *

Сүкутла көрүлән иш,
гышгырыгла баша кәлмәз.

* * *

Сүлејмана галмајан дүнја һеч кәсә галмаз.

* * *

Сүмүјүнү ит сүмүјүнә гатма.

* * *

Сүмүкләри сүрмә олуб.

* * *

Сүпүркә кәлди,
гонаға чаваб ејләди.

* * *

Сүрмәни аллаһ апарыб пахланын көзүнә чәкиб.

* * *

Сүрмәни көзә чәкәрләр.

* * *

Сүрү ахсагсыз олмаз.

* * *

Сүрү гојун биздә,
сатдыг јағ сиздә.

* * *

Сүрү готурсуз олмаз.

* * *

Сүрү сәнә гурбандыр,
амма чәпишин бири бир түмәнә.

* * *

Сүрү чобансыз олмаз.

* * *

Сүрүдән ајрылан гојуну гурд јејәр.

* * *

Сүрүјә гурд дүшәндә,
вај бир гојунлунун һалына!

* * *

Сүрүјә гурд кәләндә,
көпәји јуху тутар.

* * *

Сүрүјә ки, дүшдүн,
гапмасаи да, кәрәк һүрәсән.

* * *

Сүрүнү һүркүт, сонра сај.

* * *

Сүфрәдә әлини сахла,
мәчлисдә - дилини.

* * *

Сүфрәдән галаны итә атарлар.

* * *

Сүфрәни јухары башдан дүзәрләр
ашағы башдан јығарлар.

* * *

Сүфрәнин башы-ајағы олмаз.

Т

* * *

Та јемэсэн билмэсэн.

* * *

Тава дәлик - јағ тутмаз,
тахта чүрүк - мых тутмаз.

* * *

Тава дәлик, тас дәлик,
бош да гојдуг үстәлик.

* * *

Тавус бэзәнәр гаггылдар,
эжилиб ајагларына баханда сусталар, отурар.
(Тавус һәр јана бахар фәрәһләнәр,
ајагларына баханда гүссәләнәр).

* * *

Танры верән дөвләти, бәндә ала билмәз.

* * *

Тазы һејз аланда,
довшанлар пәјәдә балалар.

* * *

Тазыны халтасы илә таныјарлар.

* * *

Тазынын ағасы варса,
довшанын да танрысы вар.
(Тазынын јијәси варса,
довшанын да јараданы вар).

* * *

Тазынын топал олдуғу
довшанын гулағына јетишиб.

* * *

Тазысыз ова кедән
евә довшансыз гајыдар.

* * *

Таж-тушуна баб елә,
көрән десин һа белә!

* * *

Тажлы тајыны тапмаса
күнү аһ-вајла кечәр.

* * *

Тажыны бил, тушуну таны.

* * *

Тале инсанла ојнајыр.

* * *

Талеји јар оланын
јар сарар јарасыны.

* * *

Тамарзыдан ал, даданана вер.

* * *

Тамаһ жүздүр -
дохсан доггузу моллада, бири чамаатда,
она да молла дејәр: - Шәрикәм!

* * *

Тамаһкар олма!

* * *

Тамаһкар өз нәфсинин гулудур.

* * *

Тамаһкарлыг баша бәладыр.

* * *

Тамаһкары јаланчы алдадыр.

* * *

Тамаһкарын көзү кор олар.

* * *

Тамаһкарын көзүнү торпаг долдуар.

* * *

Танры бөжүк - алты кен.

* * *

Танры билир күнаһкар кимдир.

* * *

Танры бир јандан бағласа,
бир јандан ачар.

* * *

Танры верән дөвләтин завалы олмаз.

* * *

Танры вериб Зејнијә,
дишләри јох чејнәјә.

* * *

Танры вуран ағачын сәси чыхмаз.

* * *

Танры горујаны гурд јемәз.

* * *

Танры дадына чатсын!

* * *

Танры ешшәји таныјыб,
бујнуз вермәјиб.

* * *

Танрыдан кәлмәсә,
бәндәдән нә кәләр?

* * *

Танрыја табаг апарыб.

* * *

Танрынын сабаһы гуртармаз.

* * *

Танрынын тәндирина бәндә поза билмәз.

* * *

Танрысыз јердә отур,
һәкимсиз јердә турма.

* * *

Танрысын танымајандан нә умурсан?!

* * *

Танымадығын адамы евинә бурахма.

* * *

Тапылан тапанын олса,
гојун чобанын олар.

* * *

Тапанда је,
тапмајанда ач гал.

* * *

Тар чалан сими көзләр.

* * *

Тарлада изи олмајанын,
сүфрәдә үзү олмаз.

* * *

Тарласында дарысы јох
дамында гары.

* * *

Тарихи-надири эзбәр билир.

* * *

Тас ки, кирди баша,
бил ки һамам вахтыдыр.

* * *

Татос ковха, Матос ковха
он беш евә отуз ковха!

* * *

Тахт јаратмаг олар,
бәхт јаратмаг олмаз.

* * *

Тахт мэнимдир, өзүм билэрэм,
алтында јатарам, үстүндө јатарам, өзүм билэрэм.

* * *

Тахтына нэ бахырсан, бактына бах.

* * *

Тахтаны рэндэ һамарлар,
бэндэни - бэндэ.

* * *

Тахчадакы гарнымда,
бохчадакы эјнимдэ.

* * *

Тахча мэнэ галды Шејдалы,
бохча мэнэ галды Шејдалы,
бир саат јары көрмэсэм,
јандыррам дағы Шејдалы.

* * *

Тез битэр, тез јетэр.

* * *

Тез гачан, тез јорулар.

* * *

Тез дуран,
тез евлэнэн,
пешиман олмаз.

* * *

Тез элэ кэлэн,
тез дэ ајаға дүшэр.

* * *

Тез парылдајан тез дэ сөнэр.

* * *

Тез-тез кетмэ, додаг бүзэрлэр.

* * *

Тез түндлэшэн, тез дэ јумшалар.

* * *

Тэбил дөјсэн ешитмэз.

* * *

Тэгдир илэ жазылан
тэдбир илэ позулмаз.

* * *

Тэгдир-гэза гүввэти базу илэ дөнмэз,
бир шэм ки, хагдан жана, неч бад илэ сөнмэз.

* * *

Тэгсир олду лэлэдэ,
саггалы верди элэ.

* * *

Тэгсир өлдүрэндэ жох, өлэндэ олар.

* * *

Тэгсир таледэ дежил, инсанын өзүндэдир.

* * *

Тэгсири бағышламаг
гүдрэтин бэээжидир.

* * *

Тэгсирим олса,
бојнум түкдэн назикдир.

* * *

Тэээ ај чыханда,
көһнэ ајы доғрајыб улдуз гајырарлар.

* * *

Тэээ бардаг, тэээ су.

* * *

Тэээ бәјдән көһнэ бәјә бир хәләт.

* * *

Тэээ евә көчәндә,
көһнэ евин очағындан күл көтүрәрләр.

* * *

Тэээ кәлди базардан,
көһнә дүшдү нәзәрдән.

* * *

Тээ кузэ сују сэрин сахлар.

* * *

Тээ сүпүркэ кэлэндэ,
көһнэ сүпүркэни дама атарлар.

* * *

Тээ сүпүркэ тэмиз сүпүрэр.

* * *

Тээ чыхан дајлаглар
чулуна көрө ојнаглар.

* * *

Тээк јыған эллэр,
ипэк көрдү долашды.

* * *

Тээчө чыхыб тэндирдөн,
миннәти јох пендирдөн.

* * *

Тэк ағачдан бағ олмаз.

* * *

Тэк-атдым, чүт вурдум.

* * *

Тэк гојундан сүрү олмаз.

* * *

Тэк дашдан дивар олмаз.

* * *

Тэк дуран тәкнәсилә галар.

* * *

Тэк әл илә дүјүн дүјүнләнмәз.

* * *

Тэк әлдән сәс чыхмаз.

* * *

Тэк кәзән дананы гурд јејәр.

* * *

Тэк калди сәбр ејлә,
чүт калди хејирдир.

* * *

Тэк отур, тәкнә гашы.

* * *

Тэк сәбир јахшыдыр,
чүт сәбир хошдур.

* * *

Тэк хоруздур,
әлли јердә һини вар.

* * *

Тәкә сүрүјә бөјүк олмазды,
гојунлар гојун олсајды.

* * *

Тәкәдә гоч һүнәри олмаз.

* * *

Тәкәдән пендир тутмаг олмаз.

* * *

Тәкәјә дедиләр:
- Бујнузларын нијә һачадыр?
Деди: - Арасында иш вар!

* * *

Тәкәрин башы ајағы јохдур.

* * *

Тәки чалан олсун,
ојнајан тапылар.

* * *

Тәкләмәсэн - дөјмәзсэн.

* * *

Тәклик аллаһа јарашар.

* * *

Тәләсэн бајаг бүдрәр.

* * *

Тэлэсэн бир јеринэ ики верэр.

* * *

Тэлэсэн јолда галар.

* * *

Тэлэсэн кечэјә дүшэр.

* * *

Тэлэсэнә мәнзил алынмаз.

* * *

Тэлэсэнин күндәси күт кедэр.

* * *

Тэлэстик ишә шејтан гарышар.

* * *

Тәкпар билијин анасыдыр.

* * *

Тәмиз һава кирмәјән евә һәким кирәр.

* * *

Тәмизлик сағламлығын рәһнидир.

* * *

Тәнбәл бадам истәр,
сындырмағынын зәһмәтиндән гачар.

* * *

Тәнбәл јатаған олар.

* * *

Тәнбәл арвад сују дағыдар,
дејәр: - Ајдынлыгдыр!

* * *

Тәнбәл дағда гар көрдү,
јорғанына бүрүндү.

* * *

Тәнбәл дејәр:
- Вер јејим, өрт јатым,
көзлә чаным чыхмасын!

* * *

Тәнбэл диләнчинин гардашыдыр.

* * *

Тәнбэл һәмишә «хәстәјәм» дејәр.

* * *

Тәнбәлә дедиләр: - Гапыны өрт.

Деди: - Күләк әсәр, өртәр.

* * *

Тәнбәлә дедиләр: - Аты сула.

Деди: - Додагларым јарадыр.

Дедиләр: - Кәл хәрәк јемәјә,

Деди: - һаны мәним јекә гашығым?

* * *

Тәнбәлә иш бујур,

о сәнә ағыл өјрәтсин.

* * *

Тәнбәлә һәфтәнин һәр күнү чүмәдир.

* * *

Тәнбәллик азар артырар,

ишләмәк чаны саф ејләр.

* * *

Тәнбәлликдән мүсәлман олуб.

* * *

Тәнбәлдән чәмијјәтә хејир олмаз.

* * *

Тәпик атма,

гысыр галарсан.

* * *

Тәпик дејүшүндә ојнар,

тәпик алтында өләр.

* * *

Тәпәри вар, һүнәри јох.

* * *

Тәпәсини күн јандырды.

* * *

Тәпәсини күн јандырды,
ајағыны чарыг дағытды.

* * *

Тәрә јејән дә јаза чыхар,
тәрә јемәјән дә.

* * *

Тәрәзи көзү кими
ики тәрәфә әјилмә.

* * *

Тәрәк һалва хәрәкдән сонра.

* * *

Тәрлан јериндә чәчәлә-чәркәз әјләшиб.

* * *

Тәрлан ојлағында сар ола билмәз.

* * *

Тәрлан сар јерин вермәз.

* * *

Тәрләмәмиш пул газанмаг олмаз.

* * *

Тәчрүбә јүксәлишин ганадыдыр.

* * *

Тешти дамдан дүшүб.

* * *

Тикан (ијнә) үстәјәм.

* * *

Тикан экән, күл дәрмәз.

* * *

Тикан олуб ајаға батынча,
күл ол јахаја санчыл.

* * *

Тикә досту олма.

* * *

Тикә илә дост олан,
илләр илә күсүлү галар.

* * *

Тикә тикәжә борчдур.

* * *

Тикәси тарыја чатмыр.

* * *

Тикәни гајтармазлар.

* * *

Тикили дон кен олар.

* * *

Тикмәк күч апарыр,
јыхмаг асандыр.

* * *

Тысбағаја - баласы,
һәр кәсә өз баласы.

* * *

Тичарәт ал-вердәдир.

* * *

Тичарәт достлуг көрпүсүдүр.

* * *

Тичарәтин әсасы - инсаф,
сонрасы да инсафдыр.

* * *

Тифлисин үстү бостан,
абад олсун Күрчүстан.

* * *

Төвбә - тохлугдан,
говга - ачлыгдан.

* * *

Товус гушуну түкүнә көрә кәсәрләр.

* * *

Тоз ажры - думан ажры.

* * *

Тоздан-торпагдан дэрман тапылмыш.

* * *

Тој-бајрам бизим күчэдэ дэ олар.

* * *

Тој бэзэји - кэлиндир.
(Тој бэзэји хончадыр).

* * *

Тој борчу илэ ев алмаг олмаз.

* * *

Тој да олса тојуғун вајыдыр,
вај да олса тојуғун вајыдыр.

* * *

Тој күнүнү гојуб вај күнүнү ојнајыр.

* * *

Тој туласыдыр, арада кэзир.

* * *

Тоја кетмэ, јаса кет.

* * *

Тоја кетмэсэн ејб етмэз,
јаса кетмэк вачибдир.

* * *

Тоја тој дејиблэр, јаса-јас.

* * *

Тојда ојнамаз, вајда ағламаз.

* * *

Тојдан сонра нағара?!

* * *

Тојдан сонра хынаны тазыја јахарлар.

* * *

Тојумда ојнамасан,
јасымда ағламасан,
даһа нәјимә лазымсан?!

* * *

Тојун јарашығы ојнамагдыр.

* * *

Тојунда ојнајым!

* * *

Тојунда хәлбир илә су дашыјым!

* * *

Тојсуз ев тапылар,
вајсыз ев тапылмаз.

* * *

Төвләјә бурахмырлар ки,
гушгун оғрајар.

* * *

Тојуг анасындан сүд көрмәјиб.

* * *

Тојуг бир гычлыдыр, ки, бир гычлы.
(Тојугун бир гычы вар).

* * *

Тојуг бир јумуртгласа
хәбәри јүз евә чатар,
чамыш доғса - сәси чыхмаз.

* * *

Тојуг бир ичәр,
бир көјә бахар.

* * *

Тојуг газ јериши јерисә,
оз јеришини дә итирәр.

* * *

Тојуг јумуртасына көрә гаггылдар.

* * *

Тојуг ки, јумурта үстә отурду,
она бычаг јохдур.

* * *

Тојуг банламасынын дүшәр-душмэзи вар.

* * *

Тојуғун башы кэсилэндэ дэ
көзү ешэнэктэ олар.

* * *

Тојуғу бир халвар буғданын ичинэ салсан,
јенэ ешэлэнмэјиндэн галмаз.

* * *

Тојуғун чэримэси бир јумуртадыр.

* * *

Топал ешшэклэ карвана гошулма.

* * *

Топал илэ кэзэн ахсамаг өјрэнэр.

* * *

Тора дүшэн сэбр ејлэмэсэ
өзүнү фэлэкэтэ салар.

* * *

Торбада пишик вар.

* * *

Торпаг гызыл гушдур
элдэн бурахдын - учар кедэр.

* * *

Торпаг дејэр:
- Деј мәни,
дојурум сәни!

* * *

Торпаг дејэр: -
- Өлдүр мәни,
дирилдим сәни!

* * *

Торпаг дејэр:
- Сән мәнэ тэр вер
мән сәнэ зэр верим!

* * *

Торпаг кими бэрэкэтли ол ки,
хамынын севимлиси оласан!

* * *

Торпаг овучлајан - гызыл овучлар.

* * *

«Торпаға бах» дејибләр!

* * *

Торпагнан ојнајан ач галмаз.

* * *

Торпағы бир јердән көтүрүлүб.

* * *

Торпағы саны јашајасан!

* * *

Торпагын гарасы үз ағардар.

* * *

Торпагын сиррини
эли торпагда оландан сор.

* * *

Тох евин ач пишијидир!

* * *

Тох елэ биләр ки, һеч ачмаз,
ач елэ биләр ки, һеч дојмаз.

* * *

Тох икән јејән,
диши илэ өзүнэ гәбир газыјар.

* * *

Тох ит ач бәјдән јахшыдыр.

* * *

Тох кедәр, ач гајыдар.

* * *

Тох нэ билир, ач нэ чәкир?!

* * *

Тох тојуғу илә,
ач сојуғу илә.

* * *

Тохум ат, тохум көтүр.

* * *

Топуғуна су чыхмыр.

* * *

Топуғундан вурсан јыхылмаз.

* * *

Төвбәси төјләјәчәндир.

* * *

Төвбәсини сындыран мәл'ундур.
(Төвбәсин сындыран киши дејил).

* * *

Трактора гуллуғ елә,
аты јадындан чыхартма.

* * *

Тула итдән мурдардыр.

* * *

Туланын гујруғуну кәсмәклә көпәк олмаз.

* * *

Туманы чырығ кәндхуда,
истәјир бизи горхуда.

* * *

Турп әкдим, шәлгәм чыхды.

* * *

Турш алчадыр -
көрәнин ағзы суланар,
јејәнин диши гамашар.

* * *

Тут ағачы әкән ипәк дәрәр.

* * *

Тутду гатыг,
тутмады ајран!

* * *

Тутду көв,
тутмады - кэлэм башы!

* * *

Туту, чијэлэји бирдэн дэјиб.

* * *

Тутивары эзбэрлэјэндир.

* * *

Туту гушу данышар,
амма инсан олмаз.

* * *

Тутмады бостан,
олмады гарпыз.

* * *

Тутмусан учундан,
кедирсэн учузлуғуна.

Өйдөр Behnam

У

* * *

Узаг јерин арпасындан,
јахын јерин саманы јахшыдыр.

* * *

Узаг јерин бир парча кағызы,
јахын јерин бир кәлмә сөзу.

* * *

Узаг јерин һалвасыны
һола илә јејәрләр.

* * *

Узагдан бахана дава асан көрүнәр.

* * *

Узаглашмаг јахынлашмаг үчүн васитәдир.

* * *

Узан, көзүнә дәрман төкүм!

* * *

Узун адамын ағлы дабанында олар.

* * *

Узун данышанын өмрү аз олар.

* * *

Узун јолун бу башында јалан данышан
о башында өзү дә инанар.

* * *

Узун көсөв әл јандырмаз.

* * *

Узунсаггал ахмаг олар.

* * *

«Узунгулаг» ешшәјә дејәрләр.

* * *

Узундраз, бинамаз - хејрә, шәрә јарамаз.

* * *

Ујушар - гатыг јејәрик,
ујушмаз - сүд ичәрик.

* * *

Улаға күчү чатмыр,
ачығыны паланына төкүр.

* * *

Улаја-улаја ит өз башына гал кәтирәр.

* * *

Уламағыны билмәјән көпәк,
сүрүјә гурд кәтирәр.

* * *

Улдуз һесабы илә кәмичи јол апарыр.

* * *

Улдуз чохса, ај бирдир.

* * *

Улдузу барышмајән кәлинин
саламы да савашдыр.

* * *

Улу сөзүнә бахмајан,
улаја-улаја галар.

* * *

Ума-ума дөндүм мума.

* * *

Уман јердән күсәрләр.

* * *

Умач - бурдан је, ордан - ачы.

* * *

Унуму әләдим, әләјими асдым.

* * *

Уста эли дэјмэјэн иш харамдыр.

* * *

Уста көрэн шакирд,
    һәр мәгамда јорғалар.
Уста көрмэјэн шакирд,
    ондан-бундан гармалар.

* * *

Уста мејмун гамчысыз ојнар.

* * *

Уста оғлундан шакирд олмаз.

* * *

Устадына кәч баханын,
    көзләриндән ган дамар.

* * *

Устадына кәч бахан,
    рузусуну аз көрәр.

* * *

Устакарын гапысы гырыг олар.

* * *

Устакарын оғурлуғун тутмаг олмаз.

* * *

Утан утанмаздан.
    горх - горхмаздан.

* * *

Утанырсан, үзүнә рүбәнд сал.

* * *

Утанчағын ешшәјини гурд јејәр.

* * *

Учан гуша да борчу вар.

* * *

Учуг ев харабасындан мә'лум олар.

* * *

Уча ол, учалара гарыш.

* * *

Учуз алан алданар.

* * *

Учуз алан, баһа алып,
баһа алан алданыр.

* * *

Учуз алдын - гүјруғуну дүјүнлө.

* * *

Учуз этин шорбасы олмаз.

* * *

Учуз сатан тез сатар.

* * *

Учуздор - вар илләти,
баһадыр - вар һикмәти.

* * *

Учузлугда аланын,
баһалыгда сатанын үзүнү көрмө.

* * *

Учузлугда алычынын үзүнү көрмө,
баһалыгда - сатычынын.

* * *

Учузлугда о гәдәр јемишәм ки,
баһалыгда јадыма дүшмүр.

* * *

Ушаг ағлаја-ағлаја бөјүјәр.

* * *

Ушаг адамы ганлы гапысына апарар.

* * *

Ушаг арасына кирмәзләр.

* * *

Ушаг атасындан күчлүсүнү билмәз.

* * *

Ушаг ашығы ојнамаг үчүн јығар.

* * *

Ушаг бөжүкләриндән өжрәнәр.

* * *

Ушаг бөжүк олунча,
бөжүжү жумаг олар.

* * *

Ушаг вардыр-јохдур билмәз.

* * *

Ушаг евдә бөжүжәр,
балыг - көлдә.

* * *

Ушагла јола чыхма,
ешшәји јыхылса ағлар,
ешшәкдән јыхылсан күләр.

* * *

Ушаг јемәјини билмәз.

* * *

Ушаг јыхылдығы јерә бахар.

* * *

Ушаг көрдүјүнү истәр,
(Ушаг көрдүјүнү көтүрәр).

* * *

Ушаг нәдир, бычаг нәдир?!

* * *

Ушаг сөзү шаһ сөзүндән һөкмлүдүр.

* * *

Ушаг сөзүн дүзүнү дејәр.

* * *

Ушаға гундаг чағында мәнәк дашы дејәрләр.

* * *

Ушағы сүпүркә илә дөјмәзләр,
боју чыхмаз.

* * *

Ушаглар аталарынын чавабдеһи дејил.

* * *

Ушаглар һәјатын чичәкләридир.

* * *

Ушаглы евдә гижәт олмаз.

* * *

Ушаглы евдә һәвәнк-дәстәни көјдән асарлар.

* * *

Ушаглыг өмрүн баһарыдыр.

* * *

Ушаглыгда дивара нәрдивансыз чыхардым.

* * *

Ушаглыгда јалан данышана
бөјүјәндә һеч кәс инанмаз.

* * *

Ушаға бујур, далынча јүјур.

* * *

Ушағы јемәк бөјүтмәз,
севинч (фәрәһ) бөјүдәр.

* * *

Ушағын вурмамағына бахма,
дашын бөјүјүндән јапышар.

* * *

Ушағын кичи кедәр јол үстә отурар.

Ү

* * *

Үз вердик дәлијә,
палчыглы чыхды халыја.

* * *

Үз верән, астар да верәр.

* * *

Үз верилән јердән әринмә,
үз верилмәјән јердә көрүнмә.

* * *

Үз вермә, астар да истәр.

* * *

Үз көстәрсән гоһумлуг иддиасы ејләр.

* * *

Үз дөндү, көз дөндү.

* * *

Үз ки вар - әтдәндир.

* * *

Үз көтүрүб кедәни
зәнчир илә сахламаг олмаз.

* * *

Үз үздән утанар.

* * *

Үз үрәјин күзкүсүдүр.

* * *

Үздә күлүр, далда һүрүр.

* * *

Үздән ираг!

* * *

Үзә күлур, ајагдан чәкир.

* * *

Үзәрликсән, варсан,
жетмиш дәрдә давасан,
о јердә ки, варсан
гада-баланы говарсан.

* * *

Үзрү күнаһындан артыг.

* * *

Үзү ағ, гәлби гара,
мән белә досту нејләрәм?!

* * *

Үзү нечәдир, үрәји дә еләдир.

* * *

Үзү шејх, астары кафәр.

* * *

Үзүк танынар гашы илә,
гыз - гардашы илә.

* * *

Үзүк-үзүк ојнајан кечәләр јатмаз.

* * *

Үзүм ајағын алтында!

* * *

Үзүм гарадырса, алным ачыгдыр.

* * *

Үзүм үзүмә бахар гаралар.

* * *

Үзүмә бах, халымы сор.

* * *

Үзүмү әлдә көр, чөпүнү - јердә.

* * *

Үзүн гаралығы жаман дејил,
гэлбин гаралығы жамандыр.

* * *

Үзүнү халга чевирәнин
архасы мөһкәм олар.

* * *

Үзү үстә кәләни архасы үстә чевирмәзләр.

* * *

Үмид иләдир чаһанда һәр иш.

* * *

Үмид һәјатын сәрмәјәсидир.

* * *

Үмидсиз јашамазлар.

* * *

Үрәк гулаг дејил ки,
бармагла гурдалајасан.

* * *

Үрәк дәниздән дәриндир.

* * *

Үрәк јанар, көз јашарар.

* * *

Үрәк јанмаса көздән јаш чыхмаз.

* * *

Үрәк ки вар - шүшәдир,
сындырарсан ким јамар?!

* * *

Үрәк өз достуну таныјар.

* * *

Үрәјим гана дөнүб.

* * *

Үрәјимин дәрдини тәзәләмә.

* * *

Үрәжимин дашгыныны ағыз дејәр.

* * *

Үрәкдән үрәјә јол вар.

* * *

Үстү бәзәк, алты тәзәк.

* * *

Үстүмү унлу көрүб,
адымы дәјирманчы чағырма.

* * *

Үч ешшәк бир ахурдан арпа јемәз.

* * *

Үч түмәнлик ешшәјин
он беш гранлыг годуғу олар.

Әјдәр Behnam

Ф

* * *

Фајда - зэрэр һесаһ башында мә'лум олар.

* * *

Фајда зэрэрин гардашыдыр.

* * *

Фајдасыз гоһумдан фајдалы јад јахшыдыр.

* * *

Фал јох, јумурта да јох.

* * *

Фалын фалдыр, фәрманын аллаһ.

* * *

Фарсын - гәзәли,
түркүн мәсәли.

* * *

Фәгир элинә бахырса,
сән чибинә бах.

* * *

Фәгирә аһмаг дејерләр,
касыба кич.

* * *

Фәгирә һәмдәм кәлмәз.

* * *

Фәгирин тәсәллиси - өлүмдүр.

* * *

Фәгирин чиби - бош,
гәлби долудур.

* * *

Фәләжә бел бағламаг олмаз.

* * *

Фәләжин бејлә-бејлә ишләри чох,
асланы ач кәздирәр, түлкүну тох.

* * *

Фәләжин гајдасыдыр,
дағы дағ үстүндән чәкәр.

* * *

Фәләжин зоруна һеч нә кар етмәз.

* * *

Фәләжин чәрхи дөнәр.

* * *

Фәләжин ишинә бах,
ајыја гавал чалдырыр.

* * *

Фәләк бирин гуар,
бирини дағыдар.

* * *

Фәләк күчлү - мән күчсүз.

* * *

Фәнд нә билир
фел илә фәнддә нә вар?!

* * *

Фәрә чыхдығы габығы таныјар.

* * *

Фәрсиз оғулдан бир гара даш әфзәлдир.

* * *

Фәрсиз евлад алтынчы бармаг кимидир,
кәсәрсән ағрыдар,
сахларсан - ејбәчәр көстәрәр.

* * *

Фикри нэјсэ, зикри дэ одур.

* * *

Филин күчү хоргумундадыр,
дэвэнин күчү - дизиндэ.

* * *

Фыртдајыб бурнундан дүшүб.

* * *

Фүзулу атдылар чөһәннәмэ,
деди: - Одуну јашдыр!

* * *

Фүрсэт ганадлы бир гушдур,
элдэн гачыртмаг олмаз.

* * *

Фүрсэт элдэ икэн јахшылыг ејлэ.

* * *

Фүрсэт һәр заман элэ дүшмэз.

* * *

Фүрсэти фот ејлэјән
агил дејил, диванәдир.

Х

* * *

Хаин адам хофлу олар.

* * *

Хаин горхаг олар.

* * *

Хаин дост, дэли дүшмэн,
көз тикэр өлэн күнэ.

* * *

Хаин хэјанэтинин чэзасыны мүтлэг чэкэр.

* * *

Хал үзүн бэзэјидир.

* * *

Хала евинэ даданан,
эр евиндэ дајанмаз.

* * *

Хала, хала, тэндири гала.
ашы бишириб нимчэни јала.
(Хала, хала, тэндири гала,
көсөвү көтүр, оду гурдала).

* * *

Хала хатирин галмасын.

* * *

Халам билди - алэм билди.

* * *

Халамдан бир дилэк дилэрэм,
версэ дэ халамдыр, вермэсэ дэ.

* * *

Халамын саггалы олсајды,
мэн она дајы дејјердим.

* * *

Халвар сэнин евиндэ,
талвар сэнин евиндэ.
даш вурарсан тоз чыхар,
нэ вар сэнин евиндэ?!

* * *

Халг гыз алды
туда газанды,
мэн гыз алдым
гада газандым.

* * *

Халг кэсэн бармаг ганамаз.

* * *

Халг кедэр гуш кэтирэр,
Ханалы бајгуш кэтирэр.

* * *

Халг нечэ, биз дэ елэ.

* * *

Халга адэтдир, бизэ бидэт?!

* * *

Халга ит хүрэндэ,
бизэ чаггал улајар.

* * *

Халгын ағзына гыфыл вурмаг олмаз.
(Халгын ағзыны бағламаг олмаз).

* * *

Халгын гапысыны ел дөјүр,
бизим гапымызы - јел.

* * *

Халгын ејбини сөјлэјэн,
өзү ејибли олар.

* * *

Халгын сэдасы - һаггын нидасыдыр.

* * *

Халына бах, халы тоху.

* * *

Халыны ховуна сығалларлар.

* * *

Халынын тозу түкәнәр,
дәлинин сөзү түкәнмәз.

* * *

Халлы үз көјчәк олар.

* * *

Халтаны аслан бојнуна вурмазлар.

* * *

Халча салан өзү отурар.

* * *

Халчалы кәл, халчалы кет.

* * *

Хам дәмир дөјүлмәз.

* * *

Хам јер ахтарыр бостан атмаға.

* * *

Хан арыглајанда
рәијјәтин чаны чыхар.

* * *

Хан вурур, хырман совурур.

* * *

Хан гапысында ишләјәнин ајағыны даш апарар.

* * *

Хан гуллуғуна кедән,
атлы кедәр, пијада гајыдар.

* * *

Хан еви - бәла еви.

* * *

Хан ејләр хан диваны.

* * *

Хана јарады, бәјә јарады,
кечәл Гәнбәрә јарамады?!
(Хана јарады, бәјә јарады,
кечәл гыза јарамады?!).

* * *

Хана нөкәр оланын бөркү һача олар.

* * *

Хандан кәлән нөкәрәм,
дишләрини төкәрәм!

* * *

Хандыр - ханәнишин!

* * *

Ханәндә мәчлисин бәзәјидир.

* * *

Ханым гыз халасына охшар,
јахшы оғлан - дајысына.

* * *

Ханым гырса - гәза,
нөкәр гырса - чәза.

* * *

Ханым сындыран габын сәси чыхмаз.

* * *

Ханым ханым дедиләр,
вар-јохуму једиләр.

* * *

Ханымлығым јалана чыхды.

* * *

Ханла плов јемирәм,
бығларым јаға батар.

* * *

Ханын көзү дөрд олар.

* * *

Харабадан түстү чыхмаз.

* * *

Хараллара сығмајан чаным,
торба-дағарчыға сыхылды.

* * *

Харрат базарындан кечмәјиб.

* * *

Хачәләр мәктубу тәрсинә охујар.

* * *

Хачәнин дурдуғу јердә күл битмәз.

* * *

Хејир аллаһдан - шәр шејтандан.

* * *

Хејир де, хејир тапарсан.

* * *

Хејир дилә гоншуна,
хејир кәлсин башына.
(Хејир чыхсын гаршына).

* * *

Хејир вер, та хејир көрәсэн.

* * *

Хејир иш јердә галмаз.

* * *

Хејир илә шәр гардашдыр.

* * *

Хејир ишә јахын ол,
шәр ишдән сагын.

* * *

Хејир иши јубатмазлар.
(Хејир иши сахламазлар).

* * *

Хејри јохдур чахырын,
ичмә, ачар пахырын.

* * *

Хејирсөјлэмэзэ дедилэр:
- Хејир сөјлэ, кедим кәлим,
сэнэ дон тикдирэрәм.
Деди: - Эввэл тикдир,
бәлкә кетдин кәлмәдин?!

* * *

Хејирсөзлэмәздән хејир олсајды,
адыны Хејрулла гојардылар.

* * *

Хәбәр алмаг ејиб дејил,
өјрәнмәмәк ејибдир.

* * *

Хәбәр хејир кәрәк.

* * *

Хәбәри ушагдан өјрән.

* * *

Хәбәрчи - јаланчы олар,
јаланчы - хәбәрчи.

* * *

Хәбәрчи - көпәкоғлудур,
она гулаг асан әбләһ көпәкоғлудур.

* * *

Хәзинә харабалыгда тапылар.

* * *

Хәзнәје түпүрәнин түпүрчәји өз саггалына јапышар.

* * *

Хәзри кәлди - килавар гач!

* * *

Хәјалсыз инсан мејвәсиз ағача бәнзәр.

* * *

Хәлбир судан нә көтүрәр?

* * *

Хәлбирчән еви оланын,
көзләри гәдәр дәрди вар.

* * *

Хэлвэтдэ халва јејэнин
сиррини аллах билэр.

* * *

Хэмир тез кэлэндэ арвад дејэр:
- Эрим мэни чох истэјир!

* * *

Хэмирашы - бэјлэр ашы,
умач онун јолдашы.

* * *

Хэмири јүнкүлдүр.

* * *

Хэмирачы олма!

* * *

Хэмири бир јердэ јоғурулубдур.

* * *

Хэнчэр јарасы кедэр,
дил јарасы кетмэз.

* * *

Хэнчэр јарасы сағалар,
намус јарасы сағалмаз.

* * *

Хэнчэр лэзкијэ јарашар.

* * *

Хэнчэр чыхды - ган чыхды.

* * *

Хэсис ачкөз олар.

* * *

Хэсис залым олар.

* * *

Хэсис илэ чомэрдин хэрчи бирдир.

* * *

Хэсисдэн алынан јумуртанын сарысы олмаз.

* * *

Хәсидән гышда буз алмаг олмаз.

* * *

Хәсисә зәһәр версән,
пулсуздур дејә ичәр.

* * *

Хәсм (дүшмән) хәсмә гәзәл охумаз.

* * *

Хәсмдән сагын, гарынча олса да.

* * *

Хәсмин ситәмин хәсмә демәк,
хәсмә ситәmdir.

* * *

Хәстә јатмаг,
хәстәјә бахмагдан јахшыдыр.

* * *

Хәстә тәләсәр,
армуд вахтында јетишәр.

* * *

Хәстә һәкимдән дәрман истәмәзләр.

* * *

Хәстәјә дөшәк,
ача чөрәк лазымдыр.

* * *

Хәстәјә наз еләмәк һәкимә јарашмаз.

* * *

Хәстәлик атлы кәлир,
пијада кедир.

* * *

Хәстәни дөшәкдә сахларлар,
ушағы - бешикдә.

* * *

Хәстәнин гызыл тахт нәјинә кәрәк?!

* * *

Хэстэнин иши галар,
астанын иши галмаз.

* * *

Хэта инсандан баш верэр.

* * *

Хэта мэндэн, эта сэндэн.

* * *

Хэта хэта үстүндөн кэлэндө,
бир хэтаја нэ вар?

* * *

Хэтакардан хэта эксик олмаз.

* * *

Хэчалэт дүшмэнин олсун.

* * *

Хэшил биширмэк билмир,
ашбазлыг иддиасы едир.

* * *

Хијар пулу илэ алынан ешшэјин
өлүмү суда олар.

* * *

Хиффэти гејрэтли едэр.

* * *

Хыдыр чыхды - гыш чыхды.

* * *

Хыналы эл чибэ гојулмаз.

* * *

Хынананан кечэси
хамы хынаја бојанар.

* * *

Хырдаватчынын анды өзүнэ гэним олар.

* * *

Хырман дөјмәк киши ишидир.

* * *

Хырмана кирән порсуг
јабаны өзүнә гәбул едәр.

* * *

Хырманын ахыры дәрвишиндир.

* * *

Хырманын тозу бәрәкәтли олар.

* * *

Хырчыја гарпыз бағышламазлар.

* * *

Хыш илә мәһсул олмаз,
мејдан машын мејданыдыр.

* * *

Хыш көтүјә дајаныб.

* * *

Хыша кедән өкүзүм олсун,
ишә кетмәјән оғлум олмасын.

* * *

Хышы салыб јаны үстә.

* * *

Хоруз банламаса сәһәр ачылмаз?!

* * *

Хоруз бир кәрә бәзәнәр.

* * *

Хоруз гујуја бахан кими бахыр.

* * *

Хоруз елә хорузду,
нә гочасы, нә чаваны!?

* * *

Хоруз өз күллүјүндә банлар.

* * *

Хоруз өлмүш, көзү чөплүждө галмыш.

* * *

Хоруз кетди, дава битди.

* * *

Хоруз силкэлэнсә
бир чәнкә түк-олар.
дәвә силкэләнсә
бир улаға жүк олар.

* * *

Хоруз чох олан јердә
сәһәр тез ачилар.

* * *

Хоруза гујруғу жүк олмаз.

* * *

Хорузун алтында јумурта ахтарыр.

* * *

Хорузун вәзифәси банламагдыр.

* * *

Хорузун гујруғуна инаным,
түлкүнүн андына?

* * *

Хорузуну верибләр голтуғуна!

* * *

Хорузсуз да сабаһ ачылар.

* * *

- Хох көрдүк, дәрбәдәр,
- Хош көрдүк - мәнән бәтәр.

* * *

Хош күнүм гапыларда кечир.

* * *

Хош күнүн сорағы узаглардан кәләр.

* * *

Хошрэфтар ол,
хош күн көрәрсән.

* * *

Хортдан кәлди, гач!

* * *

Хортдан кәләр
сәни јејәр (апарар).

* * *

Хөрәјин дады ағыздадыр.

* * *

Хорәји дојунча јемә.
көзүн далынча галсын.

* * *

Хорәјин јахшысы - һазыр оланыдыр.

Әјдәр Behnam

Һ

* * *

Һавајы сиркә
балдан ширин олар.

* * *

Һагг вер, һагг ал.

* * *

Һагг верән һагг көтүрәр.

* * *

Һагг - гүввәт,
гүввәт - һаггдыр.

* * *

Һагг дашы ағыр олар.

* * *

Һагг дејән мәһрум олмаз.

* * *

Һагг јандыран шамы
сөндүрмәк олмаз.

* * *

Һагг иш күндән ајдындыр.

* * *

Һагг көмәк ејләсә
гурд чобан олар.

* * *

Һагг кетсин,
һаһаг кәлмәсин!

* * *

Һагг сөз ахар сулары сахлар.

* * *

Һагг сөз ачы олар.

* * *

Һагга ләкә дүшмәз.

* * *

Һагла батилин арасы дөрд бармагдыр.

* * *

Һаглы һаггдан кечмәз.

* * *

Һагг-һесаба дағлар да баш әжәр.

* * *

Һагг-һесабы дүз елә,
һәр јердә јерин олсун.

* * *

Һазыр ашын дик гашығыдыр.

* * *

Һазыр олду бишмишләр,
кәлди көздән дүшмүшләр.

* * *

Һажыф гијамәтә галмаз.

* * *

Һажыф олсун,
мәрд икидләр гочалыр.

* * *

Һајнан кәлән, вајнан кедәр.

* * *

Һај-Һајы кедиб,
вај-вајы галыб.

* * *

Һалал артар, һарам батар.

* * *

Һалал инчәләр, амма үзүлмәз.

* * *

Һалал је, һалал даныш.

* * *

Һалалзадә барышдырар,
һарамзадә гарышдырар.

* * *

Һалва-Һалва демәклә
ағыз ширин олмаз.

* * *

Һалваны јејиб, ешшәји миниб!

* * *

Һалвахор молладыр!

* * *

Һалвачы гызы - даһа ширин!

* * *

Һамам-Һамам ичиндә,
хәлбир саман ичиндә,
дәвә дәлләклик ејләр,
көһнә һамам ичнндә.

* * *

Һамам сују илә өзүнү дост тутур.

* * *

Һамамдан кәлирсән -
кет әрин евинә,
палтар јумагдан кәлирсән-
кет дәдән евинә.

* * *

Намамдан чыханын эри оласан,
сэфэрдэн кэлэнин арвады.

* * *

Намы билир ки,
дагда кэклик кезэлдир.

* * *

Намы билир ки,
Ширван чухурдадыр.

* * *

Намы деди - Дад олду,
мэн дејэндэ - бидад.

* * *

Намы динэндэ чан олду,
мэн динэндэ ган олду.

* * *

Намы илэ хош көрүшмэк
эдавэти јох ејлэр.

* * *

Намы истэр чэннэтэ кетсин,
амма күнаһлары гојмаз.

* * *

Намы чох јашамаг истэр,
амма гочалыг истэмэз.

* * *

Намыны бэзэр, өзү лүт кэзэр.

* * *

Намыны леј вурду,
мэним кими түкү дағылан олмады.

* * *

Намыја афтава-лэјэн,
бизэ сарымсагдөјөн.

* * *

Намыја ит хүрэр,
бизэ Мазандаран чаггалы.

* * *

Һамыҗа кәләк,
бизә дә кәләк?!

* * *

Һамыҗа кәләр көзү гара,
гәләм гаш,
бизә дә кәләр саллагбурун,
кечәлбаш.

* * *

Һамыҗа овуч-овуч,
бизә бир ијнә учу.

* * *

Һамымыз биримиз үчүн,
биримиз һамымыз үчүн.

* * *

Һамыҗа һөрмәт елә,
һөрмәтин олар.

* * *

Һамысы бир безин гырағыдыр.

* * *

Һамысы бир јуванын гушудур.

* * *

Һансы дашы галдырсан,
алтындан бир әгрәб чыхар.

* * *

Һансы дәрдиме дејим, ағлајым?!

* * *

Һансы јуванын гушусан?

* * *

Һансы әл илә вермисән,
о әл илә дә аларсан.

* * *

Һаны о сулу гәлјан?!

* * *

Һаны папағым, һаны чомағым?

* * *

Һарада гамыш, орада чамыш.

* * *

Һарада дэвэнин гујруғу,
орда ешшәјин гулағы.

* * *

Һарада көрдүн дәрвиш,
орада олар никбәт иш.

* * *

Һарада көрдүн молла,
гашгабағыны салла.

* * *

Һарада көрдүн һамы кор,
сән дә ол кор.

* * *

Һарада чалғы, орада галғы.

* * *

Һарадан ишыг кәлир,
бармағыны ора тыхар.

* * *

Һардасан, әј чаванлыг?!
Әлдәр Behnam

* * *

Һараја мых чахырам,
папағыны асыр.

* * *

Һаралысан?
- һәлә евләнмәмишәм?

* * *

Һарам кәлди һалалы апарды.

* * *

Һарам малын бәрәкәти олмаз.

* * *

Һарам һарама кедәр.

* * *

Һачы јатмаз, јатарса галхмаз.

* * *

Һачы Мәккәјә,
дәрвиш тәкјәјә.

* * *

Һачы һачыны Мәккәдә көрәр.

* * *

Һачадан, һучадан,
бири дә чыхды бачадан.

* * *

Һачылар Мәккәјә кетди,
гапылары ачыг гојун,
Һачылар Мәккәдән кәлди,
гапылары бағлајын.

* * *

Һеј деди:
- Малым-мүлкүм вар!
Һеч демәди:
- Өлүм вар!

* * *

Һајван гатлашар,
јијәси гатлашмаз.

* * *

Һејван елә һејвандыр.

* * *

Һејван сахласан пишик сахла,
өзү тутар, өзү јејәр.

* * *

Һејвана чулуна көрә,
инсана кејиминә көрә
гијмәт вермәк дүз дејил.

* * *

Hejванда арыглыг,
инсанда жекэ гарынлыг ежибдир.

* * *

Hejваны будундан дағларлар,
инсаны үрэжиндэн.

* * *

Hejванын ачкөзлүжү
ону көкөлдөр,
инсанын ачкөзлүжү
онун башыны жејер.

* * *

Hejванын дишинэ бахарлар,
инсанын - ишинэ.

* * *

Hejвасы јох, нары јох,
гој десинлэр Шаһбудағын бағы вар.

* * *

Heјдэрү-Сэфдәрди бизим пиримиз,
гырхыныза тајды бизим биримиз.

* * *

Heјрэтдә ағыл,
јолда - салам,
гәмдә - тәсәлли.

* * *

Һесаб билмәјәнлә дуруб-отурма.

* * *

Һесаб билмирсэн,
јохса јанын чубуг көрмәјиб?

* * *

Һесаб вар динар-динар,
бәхшиш вар халвар-халвар.

* * *

Һесабда доғру ол,
Һесабдар олма,
Һесаб билмәјәнлә
дуруб отурма.

* * *

Һесабы тәмиз оланын үзү ағ олар.

* * *

Һесабсыз кәлән зәрәрлә кедәр.

* * *

Һесабы доғру оланын алны ачыг олар.

* * *

Һесабылја дағлар да әжиләр.

* * *

Һесабын бөјүк-кичији олмаз.

* * *

Һеч бәндәнин јаралы баласы
көзү габағында олмасын.

* * *

Һеч билмир, һарада бишиб,
дејир: - Бир чөмчә дә мәнә вер!

* * *

Һеч икидин јатмасын бахты,
јаны үстә чеврилмәсин тахты.

* * *

Һеч кәс ана гарнындан кәтирмәјиб.

* * *

Һеч кәс архасыз олмасын.

* * *

Һеч кәс гурднан гијамәтә галмаз.

* * *

Һеч кәс јалгыз галмасын.

* * *

Һеч кәс өз ајранына турш демәз.

* * *

Һеч кәс өз ејбини билмәз.

* * *

Һеч кәс һеч кәсин китабыны охумур.

* * *

Һеч кәсә бел бағлама.

* * *

Һеч кәсин гара папағы жанмасын.

* * *

Һеч кәсин хорузу
сабаһа кими банламайыб.

* * *

Һеч кәсин чөрәји
һеч кәсин гарнында галмаз.

* * *

Һеч кәсин шамы сәһәрәчән жанмайыб.

* * *

Һеч кимин ады вајғанлы олмасын.

* * *

Һеч ким адама мүфтә гуш тутмаз.

* * *

Һеч нәјә -
һеч нә ала билмәзсэн.

* * *

Һеч тој көрмәмисән,
бачасындан да бахмамысан?

* * *

Һечи һечә вурарсан,
јенә дә һеч чыхар.

* * *

Һәвәсдир - бәсдир.

* * *

Һәгигәт бир шејдир,
ону һәр кәс дүрлү анлар.

* * *

Һәддини билмәјәнә
һәддини гандыарлар.

* * *

Һәрдән сөзүн мәрәзи кәләр.

* * *

Һәја имандандыр.

* * *

Һәјасы олмајанын инсафы да олмаз.

* * *

Һәјасыза салам вер, кеч.

* * *

Һәјасызда инсаф олмаз,
инсафсызда - һәја.

* * *

Һәјасыздан һәјаны гору.

* * *

Һәјаты өләнә гәдәр сев.

* * *

Һәким гапысы - ел гапысы.

* * *

Һәким мәһрәмдир.

* * *

Һәким һәким дејил,
башына кәлән һәкимдир.

* * *

Һәким чејран әти бујурубдур.

* * *

Һәкимдән сорма,
чәкәндән сор.

* * *

Һәкимә кетсән -
дава верәр,
фалчыја кетсән - дуа.

* * *

Һәкими һәким ејләјән хәстәдир.

* * *

Һәкиссиз, һакиссиз шәһәрдә галма.

* * *

Һәлә арханла гапы ачмамысан?!

* * *

Һәлә бојну голтуг көрмәјиб.

* * *

Һәлә дөјүлмәмиш дәнләри вар.

* * *

Һәлә гүјрүғу гапы арасында галмајыб.

* * *

Һәлә јарасы сағалмајыб.

* * *

Һәлә көрмәли күнүм габагдадыр.

* * *

Һәлә саггалы әлә вермәмишәм.

* * *

Һәлә сәфрәси намәһрәм үзү көрмәјиб.

* * *

Һәлә һалвахор олмајыб.

* * *

Һәлә һарасыны көрүрсән?

* * *

Һәлләм-гәлләм адамдыр.

* * *

Һәм зијарәт, һәм тичарәт.

* * *

Һәмашлыгда өлән шәһиддир.

* * *

Һәмид хәстә,

Һәсэн хәстә,

Надиргулу чан үстә.

* * *

Һәмишә бағда-бағатда!

* * *

Һәмишә биз көрүрүк, бир јолда сән көр.

* * *

Һәмишә бүлбүл өтмәз.

* * *

Һәмишә сән кәләсэн!

* * *

Һәмишә шабан,
бир кәрә дә Рамазан.

* * *

Һәмнишини баб елә,
көрән десин һа белә.

* * *

Һәмсајәнин арвады көјчәк.

* * *

Һәмхана - дәмхана.

* * *

Һәмчинсини танымајан ајаға дүшәр.

* * *

Һәмшәридән кәндхуда
һансы вилајәтдә вар?!

* * *

Һәнәк-һәнәк, ахыры дәјәнәк.

* * *

Һәнәјин ахыры савашдыр.

* * *

Һәр адам өз ејбини билмәз.

* * *

Һәр адамын өз јери вар,
һәр јерин дә өз адамы.

* * *

Һәр адамын әкдији битмәз.

* * *

Һәр ағач кәтүјүндән чүрүјәр.

* * *

Һәр ағач мејвәси илә танынар.

* * *

Һәр ағача сөјкәнмәк олмаз.

* * *

Һәр ағачын кәлкәси олмаз.

* * *

Һәр ағачда бар олмаз.

* * *

Һәр ағлар кәзлүјә ашиг демәзләр.

* * *

Һәр ағыз бир дејил.

* * *

Һәр ағызда бир дуа вар.

* * *

Һәр ағыздан бир сөз чыхар.

* * *

Һәр ағыл бир дејил.

* * *

Һәр ағыл бир олса,
кечијә чобан тапылмаз.

* * *

Һәр ајдынлығын бир гаранлығы,
һәр гаранлығын бир ајдынлығы вар.

* * *

Һәр алмағын бир гајтармағы вар.

* * *

Һәр анын бир һөкмү вар,
бир мәлалы вар.

* * *

Һәр арвад өз евинин һәм ханымы,
һәм гуллуғчусудур.

* * *

Һәр арвад саггыз чејнәр,
амма Ајишә кими чејнәјә билмәз.

* * *

Һәр аталар сөзүнүн бир јери вар.

* * *

Һәр атасынын көзү чыхарылана
Короғлу демәзләр.

* * *

Һәр атылан дашын далынча кетмәзләр.

* * *

Һәр ахан су ичмәли олмаз.

* * *

Һәр ахан суја Араз демәзләр.

* * *

Һәр ачынын бир ширини вар.

* * *

Һәр ашигин бир дөвраны вар.

* * *

Һәр бағчанын өз бағбаны вар.

* * *

Һәр башын бир дәрди вар.

* * *

Һәр бинанын бир устады вар.

* * *

Һәр бир адам иши илә танынар.

* * *

Һәр бығы бурма мејдана кирә билмәз.

* * *

Һәр вахт базара кедәр -
јағыш јағар,
дәјирмана кедәр
гырғын олар.

* * *

Һәр вахт «дү шеш» кәлмәз.

* * *

Һәр вахт фүрсәт әлә дүшмәз.

* * *

Һәр габа бир гапаг гоҗарлар.

* * *

Һәр газанда гаҗнаҗар.

* * *

Һәр газылан җердән су чыхмаз.

* * *

Һәр гатырчы Мурад олмаз.

* * *

Һәр гашығын гисмәти бир олмаз.

* * *

Һәр гәбаһәти өзүндә бил.

* * *

Һәр гәбаһәти үзә вурмазлар.

* * *

Һәр гоз кирдәдир.
Һәр кирдә - гоз деҗил.

* * *

Һәр гоһума әрк олмаз.

* * *

Һәр гуш шаһин олмаз.

* * *

Һәр гуш өз дәстәсиҗлә учар.

* * *

Һәр гуш өз јувасынын ағасыдыр.

* * *

Һәр гуш өз таҗы илә учар.

* * *

Һәр гуша - өз јувасы,
Һәр кәсә - өз вәтәни.

* * *

Һәр гушун әти јејилмәз.

* * *

Һәр гурулдајан сулу гәлјан дејил.

* * *

Һәр ғышын бир јазы вар.

* * *

Һәр дағ олса чәкиләр,
Бала дәрди чәкилмәз.

* * *

Һәр дағын өз әтәји вар.

* * *

Һәр дамчы гүввәтдир бир дашгын селә.

* * *

Һәр данышана чаваб версән боғазын јыртылар.

* * *

Һәр дашын дибиндә
бир Короғлу вар.

* * *

Һәр дәлинин бир ағыллысы олмалыдыр.

* * *

Һәр дәлләјин әлинә
саггал вермәк олмаз.

* * *

Һәр дәрдин бир дәрманы вар,
тапаны кәрәк.

* * *

Һәр дәрәдә бир ат өлдүрүб
бајтар олуб.

* * *

Һәр диварын гулағы вар.

* * *

Һәр евин бир адәти вар.
(Һәр елин бир адәти вар).

* * *

Һәр ејби үзә вурмазлар.

* * *

Һәр енишин бир јохушу,
Һәр јохушун бир ениши вар.

* * *

Һәр јетәни ејләдиләр кәндхуда,
кирами Шүвалан кетди бада.

* * *

Һәр заман бир ашигин дөвраныдыр.

* * *

Һәр заманын бир фир'ону вар,
Һәр фиро'онун да бир Мусасы.

* * *

Һәр заманын бир һөкмү вар.

* * *

Һәр зәрәр бир ағыл артырар.

* * *

Һәр зәрәрдә бир хејир вар.
(Һәр зијан бир хејирдир).

* * *

Һәр икид өз адыјла танынар.

* * *

Һәр ири көзүн ишығы олмаз.

* * *

Һәр иш вә'дәјә бахар,
вә'дә һеч шејә бахмаз.

* * *

Һәр иш устасынын әлиндә асандыр.

* * *

Һәр иши атүстү көрмәзләр.

* * *

Һәр иши инсафла көр.

* * *

Һәр ишимиз дүзәлиб
галыб саггал дарағымыз.
(Битиб һәр ярағы,
галыб саггал дарағы).

* * *

Һәр ишин башы - сағлыг.

* * *

Һәр ишин әввәли чәтиндир.

* * *

Һәр ишин сонуна бахарлар.

* * *

Һәр ишыг бир көлкә салар.

* * *

Һәр јазан шаир олмаз.

* * *

Һәр јазан шаир олса,
дибәрләр чаггал олар,
чох чалышан хырдаватчы
ахырда баггал олар.

* * *

Һәр јазылана инанмазлар.

* * *

Һәр јердә олса,
ганлыны, әлбәттә, ган тутар.

* * *

Һәр јерин бир дәби вар.

* * *

Һәр јерин довшаныны
о јерин тазысы тутар.

* * *

Һәр јетән көзәлә көзәл демәзләр.

* * *

Һәр јумуртадан чүчә чыхмаз.

* * *

Һәр кәс ата биләр,
амма вура билмәз.

* * *

Һәр кәс атдығы охун
һара дәјәчәјини билсин кәрәк.

* * *

Һәр кәс билдијини,
дәјирман - дөјдүјүнү.

* * *

Һәр кәс јүз ил јашамаса,
күнаһ онун өзүндәдир.

* * *

Һәр кәс ки, билмир,
вә билир ки, билмир,
чолаг ешшәк үстә өзүнү
мәнзилә јетирәр.

* * *

Һәр кәс нечә олса,
башгасыны да,
өзү кими биләр.

* * *

Һәр кәс оду өз көмбәсинә чәкәр.

* * *

Һәр кәс өз ағлыны бәјәнәр.

* * *

Һәр кәс өз адыны чәкәр.

* * *

Һәр кәс өз атыны чапыр.

* * *

Һәр кәс өз дәрдилә,
дәјирманчы су илә.

* * *

Һәр кәс өз дәрдиндән данышар.

* * *

Һәр кәс өз евинин
һәм нөкәри вә һәм дә ағасыдыр.

* * *

Һәр кәс өз ејбини билир.

* * *

Һәр кәс өз әкдијини бичәр.

* * *

Һәр кәс өз әмәлинин мејвәсини дәрәр.

* * *

Һәр кәс өз јурдуну бәјәнәр.

* * *

Һәр кәс өз кисәсиндән јејәр.

* * *

Һәр кәс өз көмбәсини көзләр.

* * *

Һәр кәс өз кәлир-чыхарына бахар.

* * *

Һәр кәс өз өлүсүнү охшајыр.

* * *

Һәр кәс өз үрәјиндән су ичәр.

* * *

Һәр кәс өзүндән дәм вурар.

* * *

Һәр кәс нә ејләсә өзүнә ејләр.

* * *

Һәр кәс һәр шеји өз өлчүсү илә өлчәр.

* * *

Һәр кәс шәрарәт әксә,
пешиманчылыг бичәр.

* * *

Һәр кәсә өз адәти хош кәләр.

* * *

Һәр кәсә өз вәтәни әзиздир.

* * *

Һәр кәсә өз јүкү ағыр кәләр.

* * *

Һәр кәсин баласы өз көзүндә көјчәкдир.

* * *

Һәр кәсин бир дәрди вар,
һеч кәсә демәз, ағлар.

* * *

Һәр кәсин бир иши вар.

* * *

Һәр кәсин дәлиси евдә,
дәрди гарнында.

* * *

Һәр кәсин дәрди өзүнә бир ат жүкүдүр.

* * *

Һәр кәсин ирадәси өз элиндәдир.

* * *

Һәр кәсин кечәчәји өзүнә көрә олар.

* * *

Һәр кәсин малы өзүнә көрә гижмәтлидир.

* * *

Һәр кәсин өз ағлы.

* * *

Һәр кәсин өз бәхти.

* * *

Һәр кәсин ушағы өзүнә шириндир.

* * *

Һәр кәсин һөрмәти өз элиндәдир.

* * *

Һәр кәсин чөрәји хәмиринә көрәдир.

* * *

Һәр кимин ки, бағы вар,
кејф чәкмәјә чағы вар.
(Һәр кимин ки, бағы вар,
үрәјиндә дағы вар).

* * *

Һәр киши күчүнә көрә жүк тутар.

* * *

Һәр кишинин нәбзинә көрә шәрбәт верәрләр.

* * *

Һәр көнүлүн бир жазы,
бир гышы вар.

* * *

Һәр көрдүжүнү дост саныб,
сиррини ачма.

* * *

Һәр күләк, дағы јериндән тәрпәдә билмәз.

* * *

Һәр кедишин бир кәлиши вар.

* * *

Һәр кечәнин бир күндүзү вар.

* * *

Һәр кәлирин бир чыхары вар.

* * *

Һәр көзәлдә бир ејиб олар.

* * *

Һәр көлдән бир гурбаға,
Көј көлдән мин гурбаға.

* * *

Һәр көрдүжүнә алданма.

* * *

Һәр көрдүжүнү атана өхшатма.

* * *

Һәр күн бир олмаз.

* * *

Һәр күн күнаһкар,
бир күн төвбәкар.

* * *

Һәр күлдән күлаб олмаз.

* * *

Һәр күлүн бир гоххусу,
бир этри вар.

* * *

Һәр нә кедәр өмүрдән кедәр.

* * *

Һәр күн өмүрдән бир кәрпич дүшүр.

* * *

Һәр күн нә тапсан, одур.

* * *

Һәр мејвә өз ағачында.

* * *

Һәр мејвә өз вахтында јетишәр.

* * *

Һәр мејвәнин калы дәјсә,
инсанын калы дәјмәз.

* * *

Һәр мејвәнин өз дады вар.

* * *

Һәр нә десән өзүнә кедәр.

* * *

Һәр нөгсаны өзүндә көр.

* * *

Һәр нә једин дадындыр,
һәр нә вердин адындыр,
һәр нә галса јадындыр -
оғлуна галса јад гызы илә јејәчәк,
гызына галса јад оғлу илә.

* * *

Һәр нәјә әл вурурам, гулпу галыр әлимдә.

* * *

Һәр отун өз көкү вар.

* * *

Һәр охујан Молла Пәнаһ олмаз.

* * *

Һәр өлүмә гәһрәманлыг демәзләр.

* * *

Һәр парылдајан гызыл олмаз.

* * *

Һәр пәрдә далында јүз сирр вар.

* * *

Һәр раст кәләнә дост демә.

* * *

Һәр саатын бир һөкмү вар.

* * *

Һәр саггала салам вермәзләр.

* * *

Һәр саггаллы баба олмаз.

* * *

Һәр саггаллыја дәдә демә.

* * *

Һәр саггалы ағ олана
ағсаггал демәзләр.

* * *

Һәр сарғы һәр јараја сарылмаз.

* * *

Һәр сәбрин ахыры вар.

* * *

Һәр сәһви үзә вурмазлар.

* * *

Һәр сәһәнк суда сынмаз.

* * *

Һәр сөзүн бир пәрсәнки вар.

* * *

Һәр сөзүн өз јери,
өз мәгамы вар.

* * *

Һәр су кечид вермәз.

* * *

Һәр суда мәрчан олмаз.

* * *

Һәр тулланан гоз битсә,
мејмун гозсатан олар.

* * *

Һәр учабојлу ағач сәрви-хураман олмаз.

* * *

Һәр узун ағача чинар демәзләр.

* * *

Һәр үзә күләнә дост демәзләр.

* * *

Һәр фәслин бир мејвәси вар.

* * *

Һәр хоруз өз јериндә ешәләнәр.

* * *

Һәр хоруз өз һәјәтиндә банлар.

* * *

Һәр хош көрүнән кимсәјә алданма, һејифсән,
һәр хош көрүнән кимсәдә вичдан ола билмәз.

* * *

Һәр һејванын баласы далынча кедәр,
ешшәјин баласы габағынча.

* * *

Һәр һүрәнә даш атсан,
Даш даш үстә галмаз.

* * *

Һәр чағырылан јерә кетмәзләр.

* * *

Һәр чәрәнчијә чаваб версән,
боғазын јыртылар.

* * *

Һәр чичәжин бир әтри вар.

* * *

Һәр чәфанын бир сәфасы вар.

* * *

Һәр шеј битәр,
косанын сагалы битмәз.

* * *

Һәр шеј өз вахтында.

* * *

Һәр шеј устасынын элиндәдир.

* * *

Һәр шејә бармагарасы бахмазлар.

* * *

Һәр шејә додаг бүзмә.

* * *

Һәр шејә көз дәјәр,
мүфлисә көз дәјмәз.

* * *

Һәр шеји билмәк олмаз.

* * *

Һәр шеји вахтында әксән,
дүрр битәр.

* * *

Һәр шеји демәк олмаз.

* * *

Һәр шејин азы јахшыдыр.

* * *

Һәр шејин әввәли чәтин олар.

* * *

Һәр шејин өз ады вар.

* * *

Һәр шејин өз вахты вар.

* * *

Һәр шејин өз јери вар.

* * *

Һәр шејин сону вардыр.

* * *

Һәр шејин тэзэси,
достун көһнэси.

* * *

Һәр шејин хиридары кэрэкдир.

* * *

Һәр шејин чоху зэрэрдир.

* * *

Һэрдэн ипэк,
һэрдэн көпэк.

* * *

Һэрзэ сөзүн мэрэзи кэлэр.

* * *

Һэрзэ-һэрзэ данышма,
ағзын јамана өјрэнэр.

* * *

Һэрэ бир бармаг батырар,
һэнасына дэллэк Мурадын.

* * *

Һэрэ бир сап версэ,
чылпаға көјнэк олар.

* * *

Һэрэ бир тук версэ,
коса да саггаллы олар.

* * *

Һэрэ бир чүрэ башыны итириб.

* * *

Һэрэкэт сэндэн,
бэрэкэт мэндэн.

* * *

Һэрэкэт һарада,
бэрэкэт орада.

* * *

Һәрәмхана гушудур.

* * *

Һәрәнин башындан бир аваз кәлир.

* * *

Һәрәнин бир адәти вар.

* * *

Һәрин дә јандырды мәни,
бәлин дә јандырды мәни,
сусадым су истәдим,
сујун да јандырды мәни.

* * *

Һәриф олма!

* * *

Һәриф һәрифи узагдан таныјар.

* * *

Һәсэн дә гәлјан чәкәр,
Һүсејн дә гәлјан чәкәр,
тәнбәки бол оlanda
сичан да гәлјан чәкәр.

* * *

Һәсэн кечәл,
кечәл Һәсэн - нә фәрги?!

* * *

Һәсир алтындан су јеридир.

* * *

Һәсири оғурлајыб мәсчидә салыр.

* * *

Һәфтә сәккиз, мән доггуз.

* * *

Һәфтәдә бир базар,
ону да дәрвиш позар.

* * *

Һәчәри өпмәјәнә һачы демәзләр.

* * *

Һәчдән кәлән мән,
хәбәр кәтирән сән?

* * *

Һәччә кедән кәлди,
сача кедән кәлмәди?

* * *

Һәшәмин аздырса,
хырманьны бөјүк тут.

* * *

Һијлә илә иш көрән,
мөһнәт илә чан верәр.

* * *

Һијлә илә тикилән ев,
бәһанә илә јыхылар.

* * *

Һијләбазын шамы јарыјачан јанар.

* * *

Һијләкәр доггуз очаг јыхмајынча
бир очаг тикмәз.

* * *

Һикмәт саһибинә һәр
јарпаг бир китабдыр.

* * *

Һикмәтдән суал олмаз.

* * *

Һинд диләнчисинә дөнүбдүр.

* * *

Һиндистан фили ағчаганаддан горхар.

* * *

Һирс кәләндә ачығыны уд.

* * *

Һирс кәлир, көз гаралыр,
һирс кедир, үз гаралыр.

* * *

Һирсин дөвләтә зәрәри вар.
(Һирсин чана зијаны вар).

* * *

Һырнан-зыры анламыр.

* * *

Һоггабазлар кими,
Һәр шејә бәли демә.

* * *

Һөјүр сүрүјә гурд батмаз.

* * *

Һүнәр әһлинин гәдрини билмәк кәрәк.

* * *

Һүнәр саһибләри дарда галмаз.

* * *

Һүнәрин билмәдијин ачизи дөјмә.

* * *

Һүрә билмәз,
итләри баша салар.

* * *

Һүрән ит гапмаз.

* * *

Һүрәндә анасы кими һүрәр.

* * *

Һүрә-һүрә ахырда ит олуб.

* * *

Һүрәр-һүрәр, бурну шишәр.

* * *

Һүркүтмәјинчә санамаг олмаз.

* * *

Һүрмәјин билмәјән ит,
кәндә гонаг кәтирәр.

Ч

* * *

Чаггал вар ки, баш кәсәр,
гурдун ады бәднамдыр.

* * *

Чаггал јувасында тојуг гаггылдајыр.

* * *

Чаггалын һајыфыны (ачығыны) баггаллар чыхыр.

* * *

Чаггалдан чох чарыг апаран олмаз,
енә ајаглары јалындыр.

* * *

Чаггалын јухусуна тојуг кәләр.

* * *

Чаггалын һајыфыны (ачығыны) баггаллар чыхыр.

* * *

Чағырдым: - Сәнәм, Сәнәм!
Сәс кәлди: - Мәнәм, мәнәм!
Сорушдум: - Бағда ким вар?
Деди: - Чох дарыхма,
бир сәнсэн, бир дә мәнәм!

* * *

Чағырылан јерә әринмә,
чағырмајан јердә көрүнмә.

* * *

Чағырлмамыш гонаг
сүпүрүлмәмиш јердә отурар.

* * *

Чағырлмамыш гонағы көпәкләр гаршылар.

* * *

Чадра алтында һәр арвад көзэлдир.

* * *

Чадрасызлыгдан евдә отуруб.

* * *

Чәј ашағы ахытдым,
чәј јухары ахтардым.

* * *

Чәј бир олар, чешмә мин.

* * *

Чәј гушу ајағындан тутулар.

* * *

Чәј гушу чәј дашы илә вурулар.

* * *

Чәј јанында гују газымазлар.

* * *

Чәј ки, олду дишләмә,
сән дә отур, ишләмә.

* * *

Чәј көрмәмиш чырманыр.

* * *

Чәја чат, сонра чырман.

* * *

Чәјда балыг јан кәзәр.

* * *

Чәјын бири гајдадыр,
икиси чана фајдадыр,
үчү нәсди,
дөрдү бәсдир,
елә ки, кечди бешә,
вур он бешә,
чәј нәдир, сај нәдир?!

* * *

Чәјын дашы - чөлүн гушу.

* * *

Ча́ыр једди ил лејлэк јувасында галды,
јерә дүшдү битди,
атасынын вәзијјәтини унутмады.

* * *

Ча́јхана долу - саһә бош.

* * *

Чал белә, гурбанын олум, чал белә,
кедәр бу дөвран, дәхи дүшмәз әлә.

* * *

Чала-чала һаваја дүшүб.

* * *

Чалаған көјдә доланар,
чүчәнин үрәји буланар.

* * *

Чалан олсун, ојнајан тапылар.

* * *

Чалғы олан јердә, ојнамаг да олар.

* * *

Чалғы тојун јарашығыдыр.

* * *

Чалғысыз тој олмаз.

* * *

Чалышан газанар.

* * *

Чалышан әли бычаг кәсмәз.

* * *

Чалышаны ач, тәнбәли тох көрән јохдур.

* * *

Чалышган атын бојну мунчуглу олар.

* * *

Чалышган дәвә зынговрлу олар.

* * *

Чалышмајан ач галар.

* * *

Чанах (тас) баша кирэндә,
бил ки, һамам вахтыдыр.

* * *

Чанах өз башында сынды.

* * *

Чанағында бал олсун,
арысы кәләр Бағдадан.

* * *

Чапгынчи олсан да инсафы әлдән вермә.

* * *

Чарвадара јол кәстәрмәзләр.

* * *

Чарәсиз дәрд олмаз.

* * *

Чарәсиз дәрдә лоғман да ачиздир.

* * *

Чарыг тапан долағын да тапар.

* * *

Чарығына бахма, үрәјинә бах.

* * *

Чарығында итирән,
патавасында тапар.

* * *

Чаршаб-чораб ејләјиб кәлир.

* * *

Чахыр ичән малын итирәр,
бәнк чәкән - ағлын.

* * *

Чахыр пахыр ачандыр.

* * *

Чахыры ич шир бөжрү жыртмаға,
ичмә гарғалар көзүнү дэлсин.

* * *

Чахыры кечинин боғазына төксән
варыб дағлары ашар.

* * *

Чахыры лала версән,
лал дил ачар.

* * *

Чахыры төксән сичанын боғазына,
пишиқдән паспорт истәр.

* * *

Чахмаг мөндән, гов сөндән.

* * *

Чахмағыны чах, папағымы тапым.

* * *

Чаһар атдым шеш кәлди,
женә фәләк удду мәни.

* * *

Чаш бири ики көрәр.

* * *

Чевир таты, вур таты.

* * *

Чәјнә, вер ағзыма.

* * *

Чешмә үмман јарадар.

* * *

Чәкилән зәһмәт һәдәр кетмәз.

* * *

Чәкич ол - үстдә ол
зиндан олуб алтда галма!

* * *

Чәкмә намәрд миннәтин,
кет сәһрада долан кәз.

* * *

Чәкмә, чәкмә бу дәрди,
чәкән биләр бу дәрди.

* * *

Чәкмәјән нә билир севда дәрдини?!

* * *

Чәнә јорулмасәјды,
адам һеј һејәрди.

* * *

Чәнә јумругдан горхар.

* * *

Чәнәнә чох јол вермә.

* * *

Чәнәси саллаг гарыдыр.

* * *

Чәнкинин газандығы әнлик-киршана кедәр.

* * *

Чәрчи гызы мунчулу олар.

* * *

Чәрчи кисәсиндәкини санар.

* * *

Чәрчинин јүз анды,
өз ешшәјинә гәним олар.

* * *

Чәрчинин ана-атасы,
ајаглары алтындадыр.

* * *

Чәрчинин нәғмәси јох, нә'рәси чох.

* * *

Чәршәнбә јемишидир.

* * *

Чәтини өләнәчәндир.

* * *

Чибин мундар дејил - үрәк буландырыр.

* * *

Чиј эт дэрд кэтирэр.

* * *

Чиј эт эт кэтирэр,
чиј чөрэк - дэрд.

* * *

Чиј нохуд ағызда исланмаз.

* * *

Чиј сүд эмэнэ е'тибар јохдур.

* * *

Чинара нэ гэдэр су версэн, мејвэ вермэз.

* * *

Чиркаба даш атма,
үстүнэ сычрајар.

* * *

Чиркин дөвлэтли гызыны атасы адына аларлар.

* * *

Чиркин јујунмагла көзэл олмаз.

* * *

Чиркин өзүнү кизлэдэр,
көзэл ашкара кэзэр.

* * *

Чичеји бурнунда кэздирэр.

* * *

Чыраг өз дибинэ ишыг салмаз.

* * *

Чырағына јағ төкүблэр.

* * *

Чыртыг вурсан, ганы чыхар.

* * *

Чыхан ган дамарда галмаз.

* * *

Чичэк чох олан јердә,
ары да олар, бал да.

* * *

Чобан дајағы илә,
кәлин дувағы илә.

* * *

Чобан чох оlanda
гојуну гурд јејәр.

* * *

Чобан чорабыны өзү тохујар.

* * *

Чобана вермә гызы,
ја гојун күддүрәр, ја гузу.

* * *

Чобаны өзүндән оланын гојуну диши доғар.

* * *

Чобанын јасдығы јасты гајалардыр.

* * *

Чобансыз гојуну гурд јејәр.

* * *

Чобансыз сүрү јолу азар.

* * *

Чобансыз сүрү олмаз.

* * *

Чолаг ајаға даш дәјәр.

* * *

Чолаг ат сејидә нәзирдир.

* * *

Чолаг кору көрәндә
өз һалына шүкүр ејләр.

* * *

Чомағын о бири башын чевирир.

* * *

Чор дејәнә чан десәм,
ја рәбб, нәјим әскиләр?!

* * *

Чох ағачлар көкүндән доғраныб.

* * *

Чох анд ичәнин андына инанмазлар.

* * *

Чох арпа аты чаттадар.

* * *

Чох ашыглар јары јолда галыблар.

* * *

Чох билән гуш димдијиндән тәләјә дүшәр.

* * *

Чох билән, тез гочалар.

* * *

Чох билән чох чәкәр.

* * *

Чох билиб, аз данышмаг,
икидин ләнкәридир (јарашығыдыр).

* * *

Чох билмәк истәјән,
чох да чалышсын кәрәк!

* * *

Чох варланмаг вә чох данышмаг, инсаны мәнв едәр.

* * *

Чох вер, аз јалвар.

* * *

Чох вердим, дедиләр дәлидир,
аз вердим, дедиләр хәсисдир.

Ч

* * *

Чабирин кечисиндэн кечди.

* * *

Чаван баш бир чанах гандыр.

* * *

Чаван ишлэр, гоча дишлэр.

* * *

Чаванлыг бир дэфэ олар,
гочалыг да бир дэфэ.

* * *

Чаванлыг эламэтидир.

* * *

Чаванлыг көзэлликдир,
ону бојамаг артыгдыр.

* * *

Чаванлыг солтанлыгдыр,
бачарсан сахла.

* * *

Чаванлыгда гочалыға күч сахла,
пуллу күндэ пулеуз күнэ пул сахла,
савашанда барышмаға үз сахла.

* * *

Чаванлыгда даш дашы,
гочалыгда је ашы.

* * *

Чаванлыгда зэхмэт чэкән,
гочалыгда мөһнэт чэкмэз.

* * *

Чаванлыгда пул газан,
гочалыгда - гур газан.

* * *

Чаванлыгда һәлимлик,
гочалыгда сәлимлик.

* * *

Чаванлығын гәдрини билмәк кәрәк.

* * *

Чәвахир базарында мунчуг сатылмаз.

* * *

Чәвахир чында ичиндә олар.

* * *

Чәвахирин гијмәти вар,
сөзүн гијмәти јохдур.

* * *

Чәвахирин гијмәтини сәрраф биләр,
нә биләр һәр диванә.

* * *

Чаһиллији узадан
ја тула гујруғу хыналар,
ја чамадар олар.

* * *

Чамадары мүштәридән чох.

* * *

Чамал кедәр, камал галар.

* * *

Чамыш һәнәји көз чыхардар.

* * *

Чан алан бахышындан бәлли олар.

* * *

Чан базарда сатылмаз.

* * *

Чан баладан шириндир.

* * *

Чан бир гәлбдир јашајыр.

* * *

Чан верирсэн боз сэрчэжэ вер,
гарангуш кэлди кедэрдир.

* * *

Чан верирсэн гардаша вер,
мин ил кечсэ јад олмаз.

* * *

Чан де, чан ешит.

* * *

Чан дејэн чох олар,
чан верэн олмаз.

* * *

Чан демэклэ чан эскилмэз.

* * *

Чан кединчэ мал кетсин.

* * *

Чан мәним чаным,
чыхсын сәнин чанын.

* * *

Чан сағлығы - дүнја варлығы.

* * *

Чан сәнин, чәһәннәм танрынын.

* * *

Чан чандан ажрыдыр.

* * *

Чанавар тэк галанда
башына чаггаллар јығышар.

* * *

Чанаварлар ағыз-ағыза јатарлар.

* * *

Чананы севән чанындан кечэр.

* * *

Чанандан ажрылан чандан ажрылар.

* * *

Чанбаз ипдә кәзәр, балыг - суда.

* * *

Чандан гоншу пајы олмаз.

* * *

Чандан кабаб олмаз.

* * *

Чандыр, бадымчан дејил.

* * *

Чаны јанан ешшәк атдан јејин кедәр.

* * *

Чаны јанан ја бир олар, ја ики.

* * *

Чаны нәдир, чәсәди нә олсун?!

* * *

Чаны оланын, гајғысы да олар.

* * *

Чаны сапдан асылыб.

* * *

Чаны чанын јолунда дејән чох олур,
гојан - аз.

* * *

Чаным гурбан јахшы гонаг,
кәл очаға бир дә гонаг.

* * *

Чанымдан тикан чыхартды.

* * *

Чанымы да алсан, күлә-күлә ал.

* * *

Чанын боғазындадырса, өскүр чыхсын.

* * *

Чанын сағ олсун!

* * *

Чаныны чибиндэ кэздирир.

* * *

Чаһил ахырда тула гујруғу хыналар.

* * *

Чаһил дирилэрин өлүсүдүр.

* * *

Чаһил илэ бал јемэ,
агил илэ даш дашы.

* * *

Чаһил илэ чыхма јола,
кэтирэр башына мин бир бэла.

* * *

Чаһил өзүнө душмэндир,
башгасына нечэ дост ола билэр?!

* * *

Чаһилдэ сөз әјләнмәз.

* * *

Чаһилдән горх, дәлидән горхма.

* * *

Чаһилә гошулан чаһил олар.

* * *

Чаһилә сөз гандырмаг,
дәвәјә хәндәк атдырмаг кимидир.

* * *

Чаһили чаһилләр мәдһ ејләр.

* * *

Чаһилин сөзү - ешшәјин ангыртысы.

* * *

Чевиз габығы гарын дојдурмаз.

* * *

Чејран гован чичәјә батар,
донуз гован - ләһмәјә.

* * *

Чейранын гачмасын көрдүм,
этиндөн эл үздүм.

* * *

Чээсасыз чүрм саһиби чох олар.

* * *

Чәннэт дэ бу дүнјададыр, чәһәннәм дә.

* * *

Чәннәтин јајлағы, чәһәннәмин ғышлағы.

* * *

Чәркәдән галан кечәл олар.
(Чәркәдән чыхан готур олар).

* * *

Чәфа чәкмәјән сәфа көрмәз.

* * *

Чәфасыны мән чәкдим,
сәфасыны јад көрдү.

* * *

Чәһаләт сәфаләт доғурар.

* * *

Чәһд елә дост газан,
дүшмәи очаг башында.

* * *

Чәһәннәмдә дә адамын дајысы кәрәк.

* * *

Чәһәннәмдән гәбзсиз кәлиб.
(Чәһәннәмдән әли көсөвлү кәлиб).

* * *

Чәһәннәмә гәдәр јолу вар.

* * *

Чәһәннәмә кедәи кәләр,
мүштәринин кедәни кәлмәз.

* * *

Чәһәннәмә кедән өзүнә јолдаш ахтарар.

* * *

Чәһәннәмә кирсә, үзү гызармаз.

* * *

Чәһрә әжирсэн - дон кејәрсән.

* * *

Чибиндә сичан ојнајыр.

* * *

Чида илә гулаға памбыг јеритмәк олмаз.

* * *

Чиданы оғурлајан јерини биләр.

* * *

Чиданы чувалда кизләтмәк олмаз.

* * *

Чијәрә гане олмајан пишик,
асыларсан гәнарәдән.

* * *

Чики мәним - бики мәним,
алчы дурса - сәнин бәхтинә.

* * *

Чикини дә билир, бикини дә.

* * *

Чин атына минәрәм,
атаны јандырарам.

* * *

Чин бисмиллаһдан горхар.

* * *

Чин-шејтан ишидир.

* * *

Чинә папаг тикир,
шејтана - башмаг.

* * *

Чинс мадјан баласын дөшүндө сахлар.

* * *

Чинс чинсэ чэкэр.

* * *

Чисмин гидасы - жемэк,
руһун гидасы - охумаг.

* * *

Чичинин ахыр жорғаны.

* * *

Чығала танры вермез,
версэ дэ гарны дојмаз.

* * *

Чындырындан чин горхур.

* * *

Чомэрд веркисини хејирлидэн-хејирсиздэн эсиркэмэз.

* * *

Чомэрд демэклэ - малдан етдилэр,
икид демэкдэ - чандан етдилэр.

* * *

Чоратын говуну, Зирэнин гарпызы.

* * *

Чөнкэ өкүз олунча јијэси донуза дөнэр.

* * *

Чүмэ күнү - базар,
ону да јағыш позар.

* * *

Чүмэ шәнбэдэн узундур.

* * *

Чүтэ кедэн өкүз көзүндөн танынар.

* * *

Чүтэ кетмэјән өкүзү этлик адына сатарлар.

* * *

Чүтчү бабадыр өзү үчүн.

* * *

Чүтчу жагыш истэр,
јолчу - гураглыг.

* * *

Чүчө ағкүнлү олсајды,
тојуг эмчэкли оларды.

* * *

Чүчө сэбэт алтында галмаз.

* * *

Чүчэни пајызда санарлар.

Өйдөр Вейнам

Ш

* * *

Шабалытдан жағ чыхмаз.

* * *

Шабашыны вермишик.

* * *

Шадлығына шитлик еләјир.

* * *

Шаир көрдүјүнү јазар.

* * *

Шаир сөзсүз олмаз.

* * *

Шајиә һәр јаны кәзәр.

* * *

Шалбанын бир учу сәнин чіјниндәдир.

* * *

Шам башындан јанар.

* * *

Шам дибинә ишиг салмаз.

* * *

Шам јанар, шө'лә чәкәр...

* * *

Шам јанмаса, башына пәрванә доланмаз.

* * *

Шам кими әријиб.

* * *

Шамдан сорушдулар:

- Иплик жаныр, сән није эријирсэн?

Шам деди: -

- Дад рәфиг әлиндән!

Рәфигим жаныр, мән дә эријирәм!

* * *

Шамын һарада сөнүб?!

* * *

Шамаһыда данышыр, Бақыда ешидилир.

* * *

Шаһла плов жемирәм ки,
бығым жаға батар.

* * *

Шаһсэнәм оғлан доғуб!

* * *

Шаһин илә дөвә овламазлар.

* * *

Шаһын да гарачыја иши дүшәр.

* * *

Шаһын да дөвәләри ајағжалын кәзир.

* * *

Шеј гурд саланда дуз сәпәрләр,
дуз гурд саланда нә сәпәрләр?

* * *

Шејтан әзабда кәрәк.

* * *

Шејтан илә дары әкмишик.

* * *

Шејтан карханасы бош галмаз.

* * *

Шејтан олмаса,
гурд гојунла кәзәр.

* * *

Шејтана папыш тикәр.

* * *

Шејтанла ортаг олан
буғда әкәр - саман бичәр.

* * *

Шејтаны тутмаға нохтасыз кедир.

* * *

Шејтанын ајағыны сындырыр.

* * *

Шејтанын ачығы јахшы адамдан кәләр.

* * *

Шејтанын гулағына гурғушун!

* * *

Шап елә билир шупдајам,
шуп елә билир шапдајам,
нә шапдајам, нә шупда,
һәлә шарап-шурупда.

* * *

Шапалагнан үз гызардар.

* * *

Шафталы кәлмәмиш, табағы кәлди.

* * *

Шафталы-табаг олуб кирмә орталыға.

* * *

- Шаһ Аббасын бачысы оғлујам!
- Кәл мин бојнума!

* * *

Шаһ Аббаса јарады,
Кечәл Аббаса јарамады?!

* * *

Шаһ Аббасын тәнбәлидир.

* * *

Шаһ биләр, шаһивән биләр.

* * *

Шаһбудағын бағы вар,
бағынын бараты вар.

* * *

Шаһ вәзир ағлы илә отуруб дурар.

* * *

Шаһ гапысы шахталы олар.

* * *

Шаһ да билир Ширван чухурдадыр.

* * *

Шаһ, шаһ дедијим, өз чаным үчүндүр.

* * *

Шаһ чичәк чыхардыб.

* * *

Шејтанын достлуғу дар күнләрә гәдәрдир.

* * *

Шәбпәрә кечә кәзәр, күндүз кәзмәз,
елә биләр - өзү биләр, өзкә билмәз.

* * *

Шәкәри суја дүшүб.

* * *

Шәлә ашырмышлар кими көзүнү нә дөјүрсән?

* * *

Шәләни гој, кәл дөјүшәк.

* * *

Шәләни елә бағла ки, күчүн чатсын.

* * *

Шәр демәсэн, хејир кәлмәз.

* * *

Шэр захирэ һөкм ејлэр.

* * *

Шэр кэсэн бармаг ағрымаз.

* * *

Шэр севэн - јалан, шэр кәтирэн – керчәк.

* * *

Шэр һәмишә хејрин далынча кәзәр.

* * *

Шәраб, кабаб - һај, һај!
һесаб, китаб - вај, вај!

* * *

Шәрабын кәдәри нәш'әсиндән артыгдыр.

* * *

Шәри-шејтандан,
мәкри-зәнандан,
гуру бөһтандан,
бәјләр гәзәбиндән
өзүнү гору.

* * *

Шәриәт авамлар үчүндүр.

* * *

Шәрик јахшы олсајды
аллаһ өзүнә јарадарды.

* * *

Шәрикли газан кеч гајнар.

* * *

Шәрикли әти ит јемәз.

* * *

Шәрти шумда кәс,
хырманда јабалашмајасан.

* * *

Шәфа верән ағудан да верә биләр.

* * *

Шәфа пијаләнин дибиндә олар.

* * *

Шәфа һагдандыр,
һәким - сәбәбдир.

* * *

Шәһәр бүрчлү-галалы кәрәк.

* * *

Шикајәт ачизлик әләмәтидир.

* * *

Шилә илә јыхылан ев,
плов бишир гој дағылсын.

* * *

Шиллә јәмәмиш јанаг гызармаз.

* * *

Шиллә илә үз гызардар.

* * *

Шир гочаланда өзүнә күлмәји кәләр.

* * *

Шир кәрәк пәнчә вура шир илә.

* * *

Шир өз дишини һеч кәсә борч вермәз.

* * *

Шири ширанә тутарлар.

* * *

Ширин ашына зәһәр гатма.

* * *

Ширин дил адама дост газандыар.

* * *

Ширин дил иланы јувасындан чыхардар.

* * *

Ширин сөз балдан шириндир.

* * *

Шүчаәтини Кәрбәләја сахлајыбсан?

Əjdər Behnam

Редактору *С. Нәсирзадә.*

Рассамы *А. Воловик.*

Бәдии редактору *Р. Әһмәдов.*

Техники редактору *В. Плиткина.*

Корректору *Н. Садыхова.*

ИБ № 1656

Лыгылмаға верилмиш 4. 10. 1984-чи ил. Чапа имза-ланмыш 6. 04. 1985-чи ил. ФГ 05548. Кағыз форматы 60x84¹/₁₆. Кағыз № 2. Әдәби гарнитур, Лүксәк чап үсулу. Физики чап вәрәги 43,25. Шәрти ч. в. 40,29.

Учот-нәшр вәрәги 19,9. Сифариш № 1399.

Тиражы 40,000. Гижмәтн чилд № 7- 2 ман. 10 гәп. чилд № 5- 1 ман. 80 гәп.

“Тызыл Шәрг” мәтбәәсиндә жыгылыб, 3 №-ли Бақы китаб мәтбәәсиндә матрисадан чап олунуб. 370102, Бақы, Әли Тағызадә күчәси, 4.

Азәрбајчан ССР Дөвләт Нәшријјат, Полиграфија вә

Китаб Тичарәти Ишләри Комитәси,

”Јазычы” нәшријјаты. 370005.

Бақы, Натәван мејданы, 1,

“Тызыл Шәрг” мәтбәәси, 370000.

Бақы, һәзи Асланов күчәси, 80.

Əjdər Behnam

ПОСЛОВИЦЫ

(на азербайджанском языке)

Баку - 1985

Издательство „Язычы“, 370005,

Баку, площадь Натаван.

Типография „Красный Восток“, 370000.

Баку, ул. Ази Асланова, 80

HEALTHY

COOL

WATER

WATER

